

တရားရုံးများလက်စွဲ

THE COURTS MANUAL

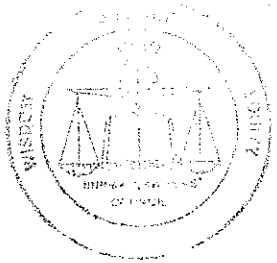
အတွဲ-၁

VOLUME - 1

စတုတ္ထအကြိမ်မတည်းဖြတ်ခြင်း
FOURTH EDITION

၁၉၉၉
1999
နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်မှ ထုတ်ဝေသည်
PUBLISHED BY SUPREME COURT

B-Law
101-043

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်

ဦးအောင်တိုး
တရားသူကြီးချုပ်

အ မှာ စာ

" လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းစနစ်သည် တည်နေသော တရားဥပဒေကို မှန်ကန်မြန်ဆန်စွာ ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ၊ အာနိသင် ထက်မြက်စေရန် ထောက်ကူပါသည်။ တရားဥပဒေက မည်ရွှေ့မည်မျှပင် သင့်မြတ်နေစေ၊ ရုံးကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင်ဖြစ်စေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွင် ဖြစ်စေ၊ ချွတ်ချော် ခြင်း၊ ပျက်ကွက်ခြင်း ရှိလျှင် တရားဥပဒေသည် သက်ဝင်လှုပ်ရှား၍မနေ၊ စာရွက်ပေါ်တွင်သာ သက်မဲ့ သဖွယ် ဖြစ်နေပါမည်။"

တရားရုံးများလက်စွဲကို ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်က တတိယ အကြိမ်တည်းဖြတ်ပြီး မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေရာ၌ ထိုစဉ်က တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင်က အထက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ပြု၍ အမှာစာ ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ယနေ့ တရားစီရင်ရေး ဆောင်ပုဒ်များတွင်လည်း " ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ပါ "၊ " လုပ်ထုံးညီညီ ဆောင်ရွက် ပါ " ဆိုသော ဆောင်ပုဒ်များမှာ အဓိကနေရာတွင် ပါဝင် လျက်ရှိသည်။ လုပ်ထုံးညီညီ ဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် အမှား နည်းမည်။ အမှားနည်းလျှင် အမှန်နှင့်နီးစပ်၍ တရားဥပဒေ သက်ဝင်လှုပ်ရှားလာမည်။ ပြည်သူအများက ယုံကြည်ကိုးစားရမည့် တရားစီရင်ရေး ဖြစ်ထွန်းလာမည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း မှန်၍ စည်းစနစ်ကျအောင် တရားရုံးများလက်စွဲကို ကျေလည်စွာလေ့လာ၍ တိကျစွာ မပြတ်လိုက်နာရန် လိုပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော တရားရုံး များလက်စွဲတွင် "Burma" သို့မဟုတ် "Burman" သို့မဟုတ် "Burmese" ဆိုသည့် ရေးသားဖော်ပြချက်များကို "Myanmar" ဆိုသည့် စကားရပ်သို့လည်းကောင်း၊ မြန်မာဘာသာဖြင့် "ရာဇဝတ်" ဟူသော ရေးသားဖော်ပြချက်များကို "ပြစ်မှု" ဆိုသည့် စကားရပ်သို့ လည်းကောင်း ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ယခု အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေ သော တရားရုံးများလက်စွဲတွင် တရားစီရင်ရေးစနစ် ခေတ် တစ်ခေတ်၏ အခြေခံကျသော ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင် တရားသူကြီး၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး စသည့် အခေါ်အဝေါ်များ၊ ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များကို တွေ့နေရပါဦးမည်။

လက်ရှိစနစ်တွင် ၎င်းတို့ကို ဆက်ခံသူ၊ သို့တည်း မဟုတ် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ရရှိထားသူတို့၏ အခေါ် အဝေါ်များ အသားကျလာမှ သန့်စင်ပြုပြင်၍ ထုတ်ဝေရမည်ဆိုလျှင် အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ နှစ်မျိုး ထုတ်ဝေမည့် တရားရုံးများလက်စွဲစာအုပ်ထွက်ရန် နှောင့်နှေးသည်နှင့်အမျှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု နှေးကွေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဖြစ်နိုင်သမျှ သန့်စင်ပြုပြင်ပြီး အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် စတုတ္ထအကြိမ်ထုတ်ဝေလိုက်ရသော တရားရုံးများလက်စွဲကို ကျေကျေညက်ညက်လေ့လာ၍ တိတိကျကျလိုက်နာခြင်းဖြင့် အမှားကင်းပြီး၊ ပြည်သူအများ ယုံကြည်ကိုးစားရမည့် တရားစီရင်ရေး ဖြစ်ထွန်းလာရန် အထောက်အကူပြုနိုင် ကြပါစေသတည်း။

၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်။

အောင်တိုး။

တရားရုံးများလက်စွဲ၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ၁၉၄၆ ခုနှစ်က ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်က ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ဖြန့်ဖြူးခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ်အဖြစ် တည်းဖြတ်၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးနောက်၊ ထပ်မံရိုက်နှိပ်ခြင်းမပြုသည်မှာ ကြာခဲ့ပါပြီ။ သို့ဖြစ်ရာ ယခုအချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာဘာသာဖြင့်လည်းကောင်း တရားရုံးများလက်စွဲစာအုပ်များ ရှားပါးသွားပါပြီ။ ယခု တရားရုံးလက်စွဲကို စတုတ္ထအကြိမ် တည်းဖြတ်၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာ၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ မြန်မာဘာသာ နှစ်မျိုးယှဉ်တွဲ၍ ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ သုံးစွဲရသူများအဖို့ အကျိုးများစွာ ဖြစ်ဖွယ်ရာရှိပါသည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ထုတ်ဝေရာတွင် ယခင်ထုတ်ဝေခဲ့သော တရားရုံးများလက်စွဲတွင် ပါရှိသည့် နောက်ဆက်တွဲများသည် ယခုအချိန်၌ အသုံးပြုရန် မတည့်တော့သဖြင့် ယင်းသို့သော နောက်ဆက်တွဲများကို ချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်။ ဖတ်ရှုသူများအဖို့ အထောက်အကူဖြစ်စေရန် လိုအပ်သော ပြင်ဆင်ချက်များနှင့် အောက်ခြေမှတ်စု ရည်ညွှန်ချက်များကို တတ်နိုင်သမျှ ဖြည့်စွက်ပေးထားပါသည်။

တရားရုံးများလက်စွဲ အပိုင်း - ၁ (ရှေ့နေများနှင့် လျှောက်လွှာရေးသူများ)၊ အပိုင်း - ၂ (တရားမနှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေနှစ်ရပ်လုံးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အမိန့်များ)၊ အပိုင်း - ၃ (တရားမကျင့်ထုံး)၊ အပိုင်း - ၄ (ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး) တို့ကို ပေါင်းစည်း၍ ပထမတွဲအဖြစ်လည်းကောင်း ခွဲခြားရိုက်နှိပ်၍ စီစဉ်ထုတ်ဝေပါသည်။ ပထမတွဲတွင် ပါရှိသော အကြောင်းအရာများသည် တရားသူကြီးများ၊ တရားရုံးဝန်ထမ်းများသာမက တရားရုံးလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွယ်သူများအားလုံးအတွက်လည်း အကြုံးဝင်ပါသည်။ ဒုတိယတွဲတွင် ပါရှိမည့် အကြောင်းအရာများသည် တရားရေးဝန်ထမ်းများ၊ တရားရုံးဝန်ထမ်းများနှင့်သာ အများဆုံးသက်ဆိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အတွဲ (၁) နှင့် (၂) ဟူ၍ ခွဲခြားထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

TABLE OF CONTENTS

PART 1 PARA

LEGAL PRACTIONERS AND PETITION WRITERS

CHAPTER I- Advocates and Pleaders 1-11
CHAPTER II- Petition Writers 12

PART II

INSTRUCTIONS AND ORDERS RELATING TO BOTH CIVIL AND CRIMINAL PROCEDURE

CHAPTER III- Adminstation and Conduct of Cases..... 13-48
CHAPTER IV- Evidence- Prisoners Act- Oaths Act ... 49-75
CHAPTER V- Court Fees and Stamps- Court Free Act- Stamps Act 76-102
CHAPTER VI- Translation and Copies- Inspection of Records 103-109

PART III

CIVIL PROCEDURE

CHAPTER VII- Procedure in Suits and Miscellaneous Proceedings 110-182
CHAPTER VIII- Procedure in Executiou 183-283
CHAPTER IX- Arrest and attachment before Judgment- Injunction 284-288
CHAPTER X- Commissions 289-293
CHAPTER XI- Pauper Suits 294-297
CHAPTER XII - Suits by or againt Goverment- Attorney- General 289-299
CHAPTER XIII- Appeal, Refernce and Revision 300-309
CHAPTER XIV- Procedure under Special Enactments-
1. Specific Relief Act 310-311
2. Tranfer of Property Act 312-315
3. Myanmar Small Cause Courts Act .. 316-321
4. Land Acquisition Act 322-326
5. Myanmar Companies Act 327

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အပိုင်း ၁

ရှေနေများနှင့် လျှောက်လွှာရေးသူများ

အခန်း ၁။ ။တရားရုံးချုပ် ရှေနေများနှင့် ရှေနေများ .... ၁—၁၁
အခန်း ၂။ ။လျှောက်လွှာရေးသူများ ၁၂

အပိုင်း ၂

တရားဥပဒေနှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး နှစ်ရပ်လုံးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့် အဓိန္ဓိပ္ပာယ်များ

အခန်း ၃။ ။အုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် အမှုများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း .... ၁၃—၄၀
အခန်း ၄။ ။သက်သေခံ အက်ဥပဒေ၊ ကျမ်းသစ္စာ အက်ဥပဒေ ၄၉—၇၅
အခန်း ၅။ ။ပုံးခွန် နှင့် တံဆိပ်ခေါင်း၊ ရုံးခွန် အက်ဥပဒေ၊ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ .... ၇၆—၁၀၂
အခန်း ၆။ ။ဘာသာပြန်ဆိုချက်များနှင့် မိတ္တူများ၊ အမှုတွဲများကို ကြည့်ရှုခြင်း .... ၁၀၃—၁၀၉

အပိုင်း ၃

တရားမကျင့်ထုံး

အခန်း ၇။ ။တရားမကြီးမှုများနှင့် အသေးအဖဲမှုများတွင် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန်ထုံးနည်း .... ၁၁၀—၁၀၂
အခန်း ၈။ ။ဇာဂရီပြုလုပ်ရာ၌ လိုက်နာရန်နည်းလမ်း .... ၁၀၃—၂၀၃
အခန်း ၉။ ။စီရင်ချက် မကျမီ လူကိုဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ပစ္စည်းကိုဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း၊ တားဝါရမ်းများ .... ၂၀၄—၂၀၀
အခန်း ၁၀။ ။ကော်မီရှင် အမိန့်စာများ .... ၂၀၉—၂၉၃
အခန်း ၁၁။ ။လူမဲ့တို့စွဲဆိုသည့်တရားမမှုများ .... ၂၉၄—၂၉၇
အခန်း ၁၂။ ။အစိုးရက ဖြစ်စေ၊ အစိုးရအပေါ် ၌ ဖြစ်စေ၊ စွဲဆိုသောအမှုများ ၂၉၀—၂၉၉
အခန်း ၁၃။ ။အယူခံမှု၊ လွှဲအပ်မှုနှင့် ပြင်ဆင်မှုများ .... ၃၀၀—၃၀၉
အခန်း ၁၄။ ။အထူးအက်ဥပဒေများ အရ လိုက်နာရန် နည်းလမ်း—
၁။ သီးခြားသက်ဆာခွင့် အက်ဥပဒေ .... ၃၁၀—၃၁၁
၂။ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ .... ၃၁၂—၃၁၅
၃။ မြန်မာနိုင်ငံ စမောကော် တရားရုံးများ အက်ဥပဒေ .... ၃၁၆—၃၂၁
၄။ မြေသိမ်း အက်ဥပဒေ .... ၃၂၂—၃၂၆
၅။ မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ ၃၂၇

PARA

6. Myanmar Succession Act 328-337
7. Administrator- General's and Official Trustee's Acts 338
8. Money Lenders Act, 1945 339
9. Myanmar Insolvency Act 340-357
10. Mussalman Wakf Act 358
11. Arbitration (Protocol and Cocvention) Act 359
12. Arbitration Act, 1944 360-362

PART IV

CRIMNAL PROCEDURE

CHAPTER XV- Powers and Designations of Magistrates 363-368
CHAPTER XVI- Preventive Law 369-364
CHAPTER XVII- Procedure in General- Conduct of Trials 395-512
CHAPTER XVIII- Extradition- Absconders 513
CHAPTER XIX- Miscellaneous Cases (Maintenance and Bonds) 514-523
CHAPTER XX- Committal Inquiries and Sessions Trials 524-593
CHAPTER XXI- Evidence and Witnesses 594-639
CHAPTER XXII- Habitual Offenders- Previous Convictions and Acquittals 640-652
CHAPTER XXIII- Judgments- Punishments- Sentences- Classifications of Prisoners 653-742
CHAPTER XXIV- Youthful Offenders 743-764
CHAPTER XXV- Appeal, Reference and Recision 765-804
CHAPTER XXVI- Public Prosecutors 805-811
CHAPTER XXVII- Procedure under Special Enactments -

1. Police Act 812-816
2. Arms Act 817-819
3. Opium Act 820-824
4. Railways Act 825-828
5. Gambling Act 829-836

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ — စာပိုဒ်

အခန်း ၁၄။ ။အထူးအက်ဥပဒေများအရ လိုက်နာရန်နည်းလမ်း။ ။အဆုံး—
၆။ မြန်မာနိုင်ငံ အမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေ .... ၃၂၀—၃၃၇
၇။ အမွေထိန်းဝန် အက်ဥပဒေ နှင့် လွှဲအပ်ပစ္စည်း စီမံရေးဝန် အက်ဥပဒေ ၃၃၀
၈။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေ ၃၃၉
၉။ မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့ဆဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ .... ၃၄၀—၃၅၇
၁၀။ မူဆလင် မန် ဝါကဖ် အက်ဥပဒေ ၃၅၈
၁၁။ အနုညာတ စီရင် ဆုံးဖြတ်ရေး (အကြမ်း ရေးဆွဲသော စာချုပ်နှင့် သဘောတူစာချုပ်) အက်ဥပဒေ ၃၅၉
၁၂။ အနုညာတ ခုံတင် ဆုံးဖြတ်ခြင်း အက်ဥပဒေ .... ၃၆၀—၃၆၂

အပိုင်း ၄

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး

အခန်း ၁၅။ ။ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့၏ အာဥဇာနှင့် ရာထူးအမည်များ ၃၆၃—၃၆၈
အခန်း ၁၆။ ။ပြစ်မှုများမဖြစ်ပွါးရန် တားမြစ်သည့် တရားဥပဒေ .... ၃၆၉—၃၉၄
အခန်း ၁၇။ ။လိုက်နာရန် ထုံးနည်း အရပ်ရပ် အကြောင်း၊ အမှုစစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ ဆောင်ရွက်ပုံ .... ၃၉၅—၅၁၂
အခန်း ၁၈။ ။ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေသောသူရာဇဝတ်ခံ ၅၁၃
အခန်း ၁၉။ ။အသေးအဖွဲအမှုများ (စရိတ်ထောက်ပံ့ခြင်း နှင့် ခံဝန်ချုပ်များ) ၅၁၄—၅၂၃
အခန်း ၂၀။ ။လွှဲအပ် တင်ပို့ရန် စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုများ နှင့် စက်ရှင်မှုများ .... ၅၂၄—၅၉၃
အခန်း ၂၁။ ။သက်သေခံချက်နှင့် သက်သေများ .... ၅၉၄—၆၃၉
အခန်း ၂၂။ ။ပြစ်မှုကျူးလွန်လေ့ ရှိသူများ၊ ယခင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းများ နှင့် ယခင် တရားသော လွှတ်ခြင်းများ .... ၆၄၀—၆၅၂
အခန်း ၂၃။ ။စီရင်ချက်များ၊ ပြစ်ဒဏ်များ၊ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များ၊ အကျဉ်းသားများကို အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း .... ၆၅၃—၇၄၂
အခန်း ၂၄။ ။ပြစ်မှုကျူးလွန်သော သူငယ်များ .... ၇၄၃—၇၆၄
အခန်း ၂၅။ ။အထူးခံမှု၊ လွှဲအပ်မှုနှင့် ပြင်ဆင်မှု .... ၇၆၅—၈၀၄
အခန်း ၂၆။ ။အစိုးရ အမှုလိုက် ရှေနေများ .... ၈၀၅—၈၁၁
အခန်း ၂၇။ ။အထူး အက်ဥပဒေများ အရ လိုက်နာရန် ထုံးနည်း—
၁။ ရဲအက်ဥပဒေ .... ၈၁၂—၈၁၆
၂။ လက်နက် အက်ဥပဒေ .... ၈၁၇—၈၁၉
၃။ ဘိန်းအက်ဥပဒေ .... ၈၂၀—၈၂၄
၄။ မီးရထား အက်ဥပဒေ .... ၈၂၅—၈၂၈
၅။ လောင်းကစားမြင်း အက်ဥပဒေ .... ၈၂၉—၈၃၆

PARA

6. Forest Act 837-840
7. Village Act 841-843
8. Lunacy Act 844-859
9. Myanmar Excise Act 860-869
10. Inland Steam Vessels Act 870
11. Maintenance Orders EnforcementAct 871
12. Myanmar Merchant Shipping Act 872-873
13. Myanmar Salt Act 874
14. Factories Act 875

APPENDICES PAGES

I. Rules and Directions under the Myanmar Insolvency Act. 483
II. Rules under the Guardian and Wards Act. 510
III. Forms under the Myanmar Merchant Shipping Act. 516
IV. Instructions for the service of summons in civil cases outside the Union of Myanmar and for the issue of Letters of Request for examnation of witnesses. 525
V. Notifications under Order XXI, Rule 48 (1), of The Code of Civil Procedure. 533
VI. ၁၉၈၆ခုနှစ်၊ လောင်းကစားဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၆/၈၆) 543
VII. ၁၉၉၂ခုနှစ်၊ သစ်တောဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၈/၉၂) 552
VIII. ၁၉၈၉ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်သဘော်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၁၀/၈၉) 569
IX. ၁၉၉၂ခုနှစ်၊ ဆားလုပ်ငန်းဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၆/၉၂) 570

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ စာပိုဒ်

အခန်း ၂၇။ ။အထူးအက်ဥပဒေများအရ လိုက်နာရန်ထုံးနည်း။ ။အဆုံး-
၆။ သစ်တောအက်ဥပဒေ ၈၃၇-၈၄၀
၇။ ကျေးရွာအက်ဥပဒေ ၈၄၁-၈၄၃
၈။ ရူးသွပ်ခြင်းအက်ဥပဒေ ၈၄၄-၈၅၉
၉။ မြန်မာနိုင်ငံယစ်မျိုးအက်ဥပဒေ ၈၆၀-၈၆၉
၁၀။ ပြည်တွင်းသွားမီးသဘော်များအက်ဥပဒေ ၈၇၀
၁၁။ ထောက်ပုံကြေးစရိတ်ပေးရန် အမိန့်အတည်ပြုခြင်းအက်ဥပဒေ ၈၇၁
၁၂။ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်သဘော် အက်ဥပဒေ ၈၇၂-၈၇၃

၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံ ဆားအက်ဥပဒေ ၈၇၄
၁၄။ အလုပ်ရုံများ အက်ဥပဒေ ၈၇၅

နောက်ဆက်တွဲများ စာမျက်နှာ

၁။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေအရနည်းဥပဒေများနှင့်အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များ ၄၈၃
၂။ ။ အုပ်ထိန်းသူများနှင့် အုပ်ထိန်းခံရသူသူများ အက်ဥပဒေအရနည်းဥပဒေများ ၅၁၀
၃။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်သဘော် အက်ဥပဒေအရ ပုံစံများ ၅၁၆
၄။ ။ တရားမမှုများတွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအပ၌သမ္မာန်စာများ ချအပ်ရန်နှင့် သက်သေများစစ်မေးရန်အတွက်တောင်းခံစာများ ထုတ်ရန်ညွှန်ကြားချက်များ ၅၂၅
၅။ ။ တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ အမိန့်. ၂၁၊ နည်းဥပဒေ၄(၁)အရ ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ.... ၅၃၃
၆။ ။ ၁၉၈၆-ခုနှစ်၊ လောင်းကစားဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၆/၈၆) ၅၄၃
၇။ ။ ၁၉၉၂-ခုနှစ်၊ သစ်တော(ဥပဒေအမှတ်၈/၉၂) ၅၅၂
၈။ ။ ၁၉၈၉-ခုနှစ်၊ မြန်မာကုန်သည်သဘော်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၁၀/၈၉) ၅၆၉
၉။ ။ ၁၉၉၂-ခုနှစ်၊ ဆားလုပ်ငန်းဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၆/၉၂) ၅၇၀

အပိုင်း ၁

ရှေ့နေများနှင့် လျှောက်လွှာရေးသူများ

PART I.

LEGAL PRACTITIONERS AND PETITION WRITERS.

THE COURTS MANUAL

PART I.

LEGAL PRACTITIONERS AND PETITION WRITERS.

CHAPTER I.

ADVOCATES AND PLEADERS.

1. The law relating to Advocates of the High Court is contained in the Bar Council Act, and the rules framed thereunder. The law relating to Pleaders is contained in the Legal Practitioners Act, and the rules framed thereunder. Such of the statutory rules, framed under these two Acts, as are of interest to subordinate courts are reproduced in this Chapter. The only sections of the Legal Practitioners Act which govern Advocates are section 36 and sections 41 to 44 inclusive.

2. Advocates and Pleaders are admitted by the High Court in accordance with rules made under section 9 of the Bar Council Act, and sections 6, 7 and 8 of the Legal Practitioners Act.

3. *Advocates' Admission Rules.* - *

1.The following may be admitted as Advocates of the Court:-

Who may be admitted.

Barristers.

(a)Any person entitled to practise as a Barrister in England who has read in England in the Chambers of a practising Barrister of more than five years' standing for at least one year;

or

has subsequent to his call read Burma in the Chambers of a practising Advocate of more than ten years' standing for at least one year;

or

has prior to his call practised as a Pleader of the

* Notification No. I (Bar Council), dated the 15th March 1954, as amended by Notification No. 2 (Corrigendum), dated the 28th April 1954.

တရားရုံးများ လက်စွဲ

အပိုင်း ၁

ရှေနေများနှင့်လျောက်လှာရေးသူများ

အခန်း ၁

တရားရုံးခွင့်ပြု ရှေနေများနှင့် ရှေနေများ

၁။ ။တရားရုံးချုပ် ရှေနေများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တရားဥပဒေသည် တရားရုံးချုပ် ရှေနေများဇကာင်စီ အက်ဥပဒေနှင့် ထိုအက်ဥပဒေအရပြုသည့်နည်းဥပဒေများတွင် ပါရှိသည်။ ရှေနေများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တရားဥပဒေသည် ရှေနေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေနှင့် ထိုအက်ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများတွင် ပါရှိသည်။ ထိုအက်ဥပဒေနှစ်ရပ်အရ ပြုထားသော နည်းဥပဒေများကို ဤအခန်း၌ ပြန်လည်ဖော်ပြထားသည်။ ရှေနေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေ၌ တရားရုံးချုပ် ရှေနေများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပုဒ်မများမှာ ပုဒ်မ ၃၆ နှင့် ပုဒ်မ ၎၁ မှ ၎၄ ထိ၊ နှစ်ရပ်လုံး အပါအဝင်ဖြစ်သော ပုဒ်မများသာဖြစ်သည်။

၂။ ။ တရားရုံးချုပ် ရှေနေများကို တရားရုံးချုပ် ရှေနေများကောင်စီ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၊ ၇ နှင့် ၈ တို့အရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများအရလည်းကောင်း၊ ရှေနေများကို ရှေနေများအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၊ ၇၊ နှင့် ၈၊ တို့အရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများအရလည်းကောင်း၊ တရားရုံးချုပ်က ရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုသည်။

၃။ ။တရားရုံးချုပ် ရှေနေများအဖြစ် ဝင်ခွင့်နည်းဥပဒေများ။

ဝင်ခွင့်ရသူများ။

၁။ အောက်ပါတို့ကိုတရားရုံးချုပ် ရှေနေများအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(က) ရှေနေလိုက်သက် ၎းနှစ်ကျော်ရှိ၍၊ ရှေနေလိုက်လျက်ရှိသော ဝတ်လုံတဦး၏ ထံ၌ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် အနည်းဆုံး တနှစ်အလုပ်သင်ကြားခဲ့ဘူး သော အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ ဝတ်လုံအဖြစ်ဖြင့် ရှေနေလိုက်ရန် အခွင့် အရေးရှိသူ၊

ဝတ်လုံများ။

သို့မဟုတ်

ဝတ်လုံအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးနောက်၊ ရှေနေလိုက်သက် ဆယ်နှစ်ကျော်ရှိ၍၊ ရှေနေလိုက်လျက်ရှိသော တရားရုံးချုပ် ရှေနေထဲ၏သံ၌ အနည်းဆုံး တနှစ်အလုပ်သင်ကြားခဲ့ဘူးသူ၊

သို့မဟုတ်

* ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့ရဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂ (ပြင်ဆင်ချက်) အရ၊ ပြင်ဆင်ထားသည့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့ရဲပါအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁ (တရားရုံးချုပ် ရှေနေများဇကာင်စီ)။

B-Law

101-043

has prior to his call practised as a Pleader of the Higher Grade in Burma for at least three years;and who produces -

(i) proof that he has passed either the Special (Law) Higher Standard Examination in Burmese conducted by the Commissioner of Examinations, Burma;

or

any examination in Burmese accepted by the Advocateship and Pleadership Examinations Board, Burma, as equivalent;

or

the English High School, or Anglo-Vernacular High School Examination with Burmese as second language;

(b) Any Bachelor of Laws of the Yangon University , or Laws graduates of the Yangon Arts and Science University , or those who passed the registered Lawyer course or those who have passed the laws course which theMinister of Education has recognized as such.#

Law graduates of the Yangon University and others.

(i) a certificate or certificates from one or more District Judges showing that he has practised continuously as a Pleader of the Higher Grade in Burma with good repute for at least 3 years;#

or

proof that after admission as a Higher Grade Pleader he has held Judicial Office for at least 5 years;# and

(ii) proof that he has passed either the Special (Law) Higher Standard Examination in Burmese conducted by the Commissioner of Examinations, Burma;

or

State Council Notification No. 34/77 . Bar Council Notification No. 1/96

ဝတ်လုံ အဖြစ်သို့ မဆောက်မီ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် အနည်းဆုံး သုံးနှစ် အထက်တန်းရှေ့နေအဖြစ်ဖြင့် ရှေ့နေလိုက်ခဲ့ဘူးသူ ဖြစ်သည်ဖြင်၊

(၁) မြန်မာနိုင်ငံ စာစစ်မင်းကြီးက ကျင်းပသော မြန်မာဘာသာဖြင့် အထူး (ဥပဒေ) အထက်တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း၊

သို့မဟုတ်

ထိုစာမေးပွဲနှင့် ညီမျှသည်ဟု နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေနှင့် ရှေ့နေ စာမေးပွဲများ ဆိုင်ရာအဖွဲ့က လက်ခံသည့် မြန်မာဘာသာ စာမေးပွဲတခုခုကိုအောင်မြင်ပြီးကြောင်း၊

သို့မဟုတ်

အင်္ဂလိပ်တန်းမြင့်ကျောင်း စာမေးပွဲကိုသော်၎င်း၊အင်္ဂလိပ်နှင့် တိုင်းရင်းဘာသာ တန်းမြင့်ကျောင်း စာမေးပွဲကိုသော်၎င်း၊ ဒုတိယဘာသာ အဖြစ်ဖြင့် မြန်မာဘာသာကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း၊ သက်သေခံ အထောက်အထားတင်ပြသူ။

(ခ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ * ရှိသူဖြစ်၍၊

ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေ ဝိဇ္ဇာများ။

(၁) မြန်မာနိုင်ငံတွင် အနည်းဆုံး တနှစ် နာမည်ကောင်းနှင့် အထက်တန်း ရှေ့နေအဖြစ်ဖြင့် အဆက်မပြတ် ရှေ့နေလိုက်ခဲ့ဘူးကြောင်း ဖော်ပြသည့် ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးတဦး၊ သို့မဟုတ် အများထံမှသက်သေခံ လက်မှတ်၊ သို့မဟုတ် သက်သေခံလက်မှတ်များ၊

သို့မဟုတ်

အထက်တန်း ရှေ့နေ အဖြစ်ဝင်ခွင့်ရပြီးနောက်၊ တရားရေးရာတာဝန်ကို အနည်းဆုံး သုံးနှစ်သမ်းရွက်ခဲ့ဘူးကြောင်း သက်သေခံ အထောက်အထား တင်ပြသူဖြစ်သည့်ပြင်၊

(၂) မြန်မာနိုင်ငံ စာစစ်မင်းကြီးက ကျင်းပသော မြန်မာဘာသာဖြင့် အထူး (ဥပဒေ) အထက်တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း၊

သို့မဟုတ်

* ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို၊ ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာနှင့် သိမ့်တက္ကသိုလ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ဖွဲ့စည်းပြီးနောက်၊ဥပဒေပညာကို စနစ်သစ်ဖြင့် အချိန်ပြည့် သင်တန်းများဖွင့်လှစ်ကာ၊ ဥပဒေဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (B.L.)ကို၊ ဥပဒေဘွဲ့ (LL.B.)ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။

any examination in Burmese accepted by the Advocateship and Pleadership Examinations Board, Burma, as equivalent;

or

the English High School, or Anglo-Vernacular High School Examination with Burmese as second language;

(c) Any person who produces –

Persons who pass the Advocateship Examination.

(i) a certificate or certificates from one or more District Judges showing that he has practised continuously as a Pleader of the Higher Grade in Burma with good repute for at least five years;

or

proof that after admission as a Higher Grade Pleader he has held a Judicial Office for at least five years;

(ii) a certificate signed by the Secretary, Public Service Commission, Burma, that he has passed the Advocateship Examination held in Burma or produces a certificate signed by the Commissioner of Examinations before the 11th October 1939; and

(iii) proof that he has passed one of the Examinations in Burmese prescribed in clause *(b)* (ii) above:

Provided that -

(1) no Government Servant may include any period during which he holds a Higher Grade Pleader's Certificate while in Government Service in computing the period required by clauses *(b)* and *(c)* above unless he is holding a Judicial Office.

(2) no person, whose name is borne on the Roll of Advocates of any Court in any foreign country and who is entitled to practise as an Advocate in any foreign country shall be admitted as an Advocate.

ထိုစာမေးပွဲနှင့်ညီမျှသည်ဟု တရားရုံးချုပ်ရှေနေနှင့် ရှေ့နေစာမေးပွဲများဆိုင်ရာအဖွဲ့က လက်ခံသည့် မြန်မာဘာသာစာမေးပွဲတခုခုကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း၊

သို့မဟုတ်

အင်္ဂလိပ် တန်းမြင့်ကျောင်းစာမေးပွဲကို သော်၎င်း၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် တိုင်းရင်းဘာသာ တန်းမြင့်ကျောင်း စာမေးပွဲကိုသော်၎င်း၊ ဒုတိယဘာသာအဖြစ်ဖြင့် မြန်မာဘာသာကို အောင်မြင် ပြီးကြောင်း၊ သက်သေခံအထောက်အထား တင်ပြသူ။

(ဂ) (၁) မြန်မာနိုင်ငံတွင် အနည်းဆုံး ငါးနှစ်နာမည်ကောင်းနှင့် အထက်တန်း ရှေ့နေအဖြစ်ဖြင့် အဆက်မပြတ် ရှေ့နေလိုက်ခဲ့ဘူးကြောင်း ဖော်ပြသည့် ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးတဦး၊ သို့မဟုတ် တရားသူကြီးများထံမှ သက်သေခံလက်မှတ်၊ သို့မဟုတ် သက်သေခံ လက်မှတ်များ။

တရား ရုံးချုပ် ရှေ့နေ စာမေးပွဲ အောင်မြင်သူများ။

သို့မဟုတ်

အထက်တန်း ရှေ့နေအဖြစ်ဝင်ခွင့်ရပြီးနောက်၊ တရားရေးရာ တာဝန်တခုခုတွင် အနည်းဆုံး ငါးနှစ်ထမ်းဆောင် ခဲ့ဘူးကြောင်း၊ သက်သေခံအထောက်အထား၊

(၂) မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျင်းပသည့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံ ဏာထူးဝန်အဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးက လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် သက်သေခံလက်မှတ်၊ သို့မဟုတ် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့မတိုင်မီ စာစစ်မင်းကြီးက လက်မှတ် ရေးထိုးသည့် သက်သေခံလက်မှတ်၊ ထိုပြင်

(၃) အထက်အပိုဒ် (ခ) (၂) တွင် သတ်မှတ်သည့် မြန်မာဘာသာစာမေးပွဲတခုခုကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း သက်သေခံ အထောက်အထား၊ တင်ပြသူ။

ဖြင့်းချက်။ ။သို့ရာတွင်—

(၁) အထက်အပိုဒ် (ခ) နှင့် (ဂ) အရ၊ လိုအပ်သည့်ကာလ အပိုင်းအခြားကို ရေတွက်ရစ်ဆုံ၌၊ မည်သည့်အစိုးရအမှုထမ်းက မျှ၊ တရားရေးရာတာဝန်တခုခုတွင် မိမိ ထမ်းဆောင်နေသည် မဟုတ်လျှင်၊ အစိုးရအမှုကို ထမ်းဆောင်နေစဉ်အတွင်း အထက်တန်းရှေ့နေလက်မှတ် မိမိလက်ဝယ် ရရှိနေသည့် ကာလအပိုင်းအခြားကို ထည့်သွင်းရေတွက်ခြင်း မပြုနိုင်။

(၂) နိုင်ငံခြား တရားရုံးတခုခု၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေစာရင်းတွင် အမည်ပါပြီး နေ၍၊ နိုင်ငံခြားတွင် ရှေ့နေလိုက်ရန် အခွင့်အရေး ရရှိသူမည်သူကိုမျှ၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်မပြုရ။

(3) notwithstanding anything contained in the aforesaid rules the High Court shall have the discretion in any case, with the concurrence of the Bar Council, to relax any of the conditions contained in the above rules.

2. No woman shall be disqualified for admission as an Ad-
Sex no Disqualification. vocate by reason only of her sex.

3. No person, who is not a Citizen of the Union of Burma,
Non- Citizen. shall be admitted and enrolled as an Advocate.

4. An application for admission as an Advocate shall be made
Mode of Application. by a letter to the D.G. of the High Court requesting the Judges to admit the applicant.

The letter shall be signed by the applicant and shall state –

Contents of Letter for Admission.

(i) his name and residence in full;

(ii) his father's name, residence and occupation,

(iii) his age and nationality;

(iv) his qualification under Rule 1, and his previous occupation and career, setting forth fully and particularly any incidents in it which might possibly affect the decision on his application, or stating specifically that there have been no such incidents;

(v) that it is his intention, if admitted, to practise in the Supreme Court, the High Court and the Courts subordinate thereto;

(vi) whether or not he has been enrolled as an Advocate of any other High Court or Court in foreign countries and if he has been so enrolled whether his name is still borne on the Roll of every Court in which he has been enrolled;

† D.G. Director- General

(၃) အထက်ဖော်ပြပါ နည်းဥပဒေများတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ တရားရုံးချုပ်သည် မည်သည့်ကိစ္စမဆို တရားရုံးချုပ် ရှေနေများ ကောင်စီ၏ သဘောတူခွင့်ဖြင့် အထက်နည်းဥပဒေများတွင် ပါရှိသည့် မည်သည့် စည်းကမ်းချက်ကိုမဆို မိမိ၏သဘောအတိုင်း လျော့ပေါ့ပေးနိုင်သည်။

၂။ အမျိုးသမီးများသည်လည်း တရားရုံးချုပ်ရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့် အရည်အချင်း ရှိစေရမည်။

အမျိုးသမီးများ သည်လည်း ဝင်ခွင့်ရှိခြင်း။

၃။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားမဟုတ်ဘူ မည်သူကိုမျှ၊ တရားရုံးချုပ် ရှေနေ အဖြစ် ဝင်ခွင့်မပြုရ၊ စာရင်းသွင်းခြင်းလည်း မပြုရ။

နိုင်ငံသားမဟုတ်သူ။

၄။ တရားရုံးချုပ်ရှေနေအဖြစ်ဝင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်လွှာတွင် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးတို့က လျှောက်သူအား ဝင်ခွင့်ပြုပါမည့် အကြောင်း ဖော်ပြ၍ တရားနုံးချုပ် ညွှန်ကြားနေမှုစာချုပ်ထံ ပေးပို့ရမည်။

လျှောက်ထားရန်နည်းလမ်း။

ထိုစာကို လျှောက်သူက လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်ဖြင့်၊ ထိုစာတွင်အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြရမည်။

ဝင်ခွင့်တောင်းသည့် စာ၌ ပါရှိရမည့် အချက်များ။

(၁) မိမိ၏အမည်နှင့်နေရပ်အပြည့်အစုံ။

(၂) မိမိ၏အဘအမည်၊ နေရပ်နှင့် အလုပ်အကိုင်။

(၃) မိမိ၏အသက်နှင့်လူမျိုး။

(၄) နည်းဥပဒေ ၁ အရ၊ မိမိ၏အချည်းအချင်း၊ ထို့ပြင် မိမိ၏ယခင် အလုပ်အကိုင်နှင့် မိမိ၏ယခင်အလုပ်အကိုင်၏ အတွေ့ပ္ပတ္တိ၊ ထိုအတွေ့ပ္ပတ္တိတွင် မိမိ၏ လျှောက်ထားချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ထိခိုက်ဖွယ်ရာရှိသော မည်သည့်အဖြစ် အပျက်တို့ကိုမဆို အပြည့်အစုံအတိုင်းကျ ဖော်ပြရမည်။ သို့မဟုတ် ထိုကဲ့သို့ သော အဖြစ်အပျက်မျိုးမရှိခဲ့ဘူးကြောင်း အသေးအချာ ဖော်ပြရမည်။

(၅) ဝင်ခွင့်ပြုခဲ့လျှင်၊ တရားရုံးချုပ်နှင့် လက်အောက်ခံ တရားရုံးများတွင် ရှေနေ လိုက်ရန်မိမိ၌ ရည်ရွယ်ချက်ရှိကြောင်း။

(၆) နိုင်ငံခြားရှိ အခြားတရားရုံးချုပ်နှင့် တရားရုံးများတွင် တရားရုံးချုပ်ရှေနေ အဖြစ် မိမိကိုစာရင်းသွင်းထားခြင်းရှိ မရှိ၊ ထိုသို့ စာရင်းသွင်းထားခြင်းရှိခဲ့ လျှင်၊ မိမိထိုစာရင်း သွင်းထားသော တရားရုံးအသီးသီး၏ စာရင်းတွင် မိမိ၏အမည်ပါရှိလျက်ပင်ရှိ မရှိ။

(vii) whether he has ever been censured, suspended from practice, struck off the rolls or disbarred in the country in which he may have been called or admitted or by any Court in which he may have been enrolled;

(viii) whether he holds any appointment in the Government Service, and, if so what appointment.

5. There shall be attached the letter -

Certificate and Testimonial

(i) certificates or other evidence that the applicant has the necessary qualifications for admission as set out in Rule 1;

(ii) if the applicant has been enrolled as an Advocate of any other High Court or Courts in foreign countries, a certificate or certificates or other evidence of each such admission, and showing that his name is no longer borne on the rolls of such High Court or Supreme Court, or Courts, or, if his name has been removed, the circumstances under which it was removed;

(iii) one or more testimonials from a person or persons in good position to the good character and conduct of the applicant;

(iv) if the applicant has practised in any other High Court or in any Court subordinate to a High Court, a certificate or certificates that his conduct as an Advocate has been satisfactory.

6. (1) Notice of applications made under Rule 4 shall be given by the D.G. of the High Court to the Bar Council and such notice shall contain all the particulars set out in Rules 4 and 5 together with the original documents filed with the applications.

Notice to Bar Council.

(2) No applicant shall be admitted and enrolled as an Advocate until after the expiry of fourteen days from the date of such notice.

(ဂ) မိမိဝတ်လုံအဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ သို့မဟုတ် ဝင်ခွင့်ရသည့် နိုင်ငံတွင်သော်၎င်း၊ မိမိကို စာရင်းသွင်းထားသော တရားရုံးကသော်၎င်း ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း၊ ရွေ့နေလိုက်ခြင်းမှ ခေတ္တရပ်စဲထားခြင်း၊ စာရင်းမှ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ တစုံတရာ ခံရဘူးခြင်းရှိ မရှိ။

(ဃ) မိမိသည် အစိုးရဝန်ထမ်း ရာထူးတခုခုကို လက်ရှိ ထမ်းဆောင်နေသူ ဟုတ်မဟုတ်၊ ဟုတ်လျှင် မည်သည့်ရာထူးကို ထမ်းဆောင်နေကြောင်း။

၅။ ထိုစာနှင့်အတူ အောက်ပါတို့လည်း ပူးတွဲပါရှိစေရမည်။

အဆင့်သင့် လက်မှတ်နှင့် ထောက်ခံစာ။

Certificate and Testimonial

(၁) နည်းဥပဒေ ၁ တွင် ဖေါ်ပြထားသည့်အတိုင်း လျှောက်သူသည် ဝင်ခွင့်ရရန် လိုအပ်သော အင်္ဂါ အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ်များနှင့် အခြားသက်သေခံ အထောက်အထားများ။

(၂) နိုင်ငံခြားများရှိ အခြားတရားရုံးချုပ်၊ သို့မဟုတ် တရားရုံး များတွင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ် လျှောက်သူက စာရင်းသွင်းထားပြီး ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုသို့ဝင်ခွင့် အသိမ်းသိမ်းရရှိကြောင်း၊ ထိုပြင် အဆိုပါတရားရုံးချုပ်၊သို့တည်း မဟုတ် တရားရုံးတို့၏ စာရင်းများတွင် မိမိ၏ အမည်မပါရှိတော့ကြောင်း ဖေါ်ပြသော၊ သို့မဟုတ် မိမိ၏ အမည်ကိုပယ်ဖျက်ပြီးခဲ့လျှင် ပယ်ဖျက်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများကို ဖေါ်ပြသော သက်သေခံလက်မှတ်၊ သို့မဟုတ် သက်သေခံ လက်မှတ်များ၊ သို့မဟုတ် အခြား သက်သေခံ အထောက် အထားများ။

(၃) လျှောက်သူ၏အကျင့်စာရိတ္တနှင့် အပြုအမူကောင်းမွန်ကြောင်း ထောက်ခံစာ တစောင်၊ သို့မဟုတ် ထောက်ခံစာများ။

(၄) လျှောက်သူသည် အခြားတရားရုံးချုပ် တခုခု၌ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်ဟုခုခု၏ လက်အောက်ခံ တရားရုံးတခုခု၌ ဖြစ်စေ ရွှေ့နေလိုက်ခဲ့ဘူးလျှင်၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေ့နေအဖြစ်ဖြင့် မိမိ၏အပြုအမူမှာ ကြေနပ်ဖွယ်ရှိခဲ့ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်၊ သို့မဟုတ် သက်သေခံလက်မှတ်များ။

ရာထူးရုံးချုပ် ရွှေ့နေများကောင်စီသို့ နို့တစ်စာပေးခြင်း။

၆။ (၁) နည်းဥပဒေ ၄ အရ၊ လျှောက်လွှာ တင်သွင်းကြောင်း နို့တစ်စာကို တရားရုံးချုပ်ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က တရားရုံးချုပ် ရွှေ့နေများ ကောင်စီ သို့ပေးရမည်။ အဆိုပါ နို့တစ်စာတွင်၊ လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲသည့် မူရင်းစာရွက်စာတမ်းများနှင့်တကွ နည်းဥပဒေ ၄ နှင့် ၅ များတွင်ဖေါ်ပြသည့်အကြောင်း အချက်များအားလုံးပါရှိစေရမည်။

(၂) အဆိုပါ နို့တစ်စာပေးသည့် နေ့မှ တဆယ့်လေးရက် မကုန်ဆုံးမီ အတွင်း လျှောက်သူကို တရားရုံးချုပ် ရွှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုခြင်း၊ စာရင်းသွင်းခြင်း မပြုရ။

The Bar Council shall be entitled, within such period of fourteen days, to prefer in writing to the High Court any objection to the admission of such applicant and in case of such an objection the High Court shall, before making any order on the application for admission, give the applicant and the Bar Council an opportunity to be heard in such manner as the High Court may decide in each case.

Objection by Bar Council.

8. No person shall be enrolled as an Advocate until he has paid a fee of Ks.2500(Kyats Two Thousonds Five Hundreds only)† to the Bar Council on admission.

Fee to Bar Council.

9. If the application be granted, the D.G. of the High Court shall on payment of the stamp duty (if any) payable and the fee prescribed under Rule 8 above, enter the applicant's name in the Roll of the Advocates of the Court, and will deliver to the applicant a certificate of Admission in Form I annexed to these rules under his signature and the seal of the Court.

10. Any Advocate of the High Court, who subsequently becomes enrolled as an Advocate of any Court in a foreign country, shall have his name struck off the Rolls of the Advocates of the High Court.

Removal other than for misconduct.

11. (1) On the request of any Advocate the High Court may suspend him from practice or remove his name from the Rolls of the Advocate of the Court.

(2) Any person who, having been admitted as an Advocate of the High Court, enters into or carries on any trade or other business shall give notice thereof in writing to the High Court who may suspend such Advocate from practice or pass such orders as the Court may think fit.

12. An Advocate, who desires to have his name struck off the Roll of Advocates, shall send an application verified by affidavit to the D.G. of the High Court and shall state therein —

(a) the date of admission of the applicant as an Advocate of this Court;

(b) the reason for such application;

† Bar Council Notification No.1/96.

၇။ ထိုတဆယ့်လေးရက်ကာလအပိုင်းအခြားအတွင်း တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီသည် အဆိုပါ လျှောက်သူအား ဝင်ခွင့်ပြုရန် ကန့်ကွက်ချက်ကို စာဖြင့်ရေးသား၍ တရားရုံးချုပ်သို့ တင်သွင်းပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့ကန့်ကွက်သည့်ကိစ္စ၌ တရားရုံးချုပ်သည် ဝင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားချက်ပေါ်တွင် အမိန့် တစုံတရာမချမှတ်မီ၊ ကိစ္စအသီးသီးတွင် တရားရုံးချုပ်က ဆုံးဖြတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း လျှောက်သူနှင့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ ကောင်စီအား လျှောက်လဲခွင့်ပေးရမည်။

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီက ကန့်ကွက်ခြင်း။

၈။ ဝင်ခွင့်ပြုသည့်အခါ၌ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီသို့ အခကြေးငွေကျပ် ၂၅၀၀ (နှစ်ထောင်ငါးရာကျပ်တိတိ)† ကို မပေးဆောင်မီ မည်သူကိုမျှ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ် စာရင်းသွင်းခြင်းမပြုရ။

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီသို့ ပေးရန် အခကြေးငွေ။

၉။ လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုခဲ့သော်၊ ပေးဆောင် ထိုက်သည့် တံဆိပ်ခွန်ရှိလျှင်၊ ထိုတံဆိပ်ခွန်နှင့် အထက်နည်းဥပဒေ ၈ အရ သတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေတို့ကို ပေးဆောင်သည့် အခါ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ စာရင်းတွင် လျှောက်သူ၏ အမည်ကို ထည့်သွင်းရမည့်ပြင်၊ ဤနည်းဥပဒေများ နောက်၌ တဲ့ထားသော ပုံစံ ၁ အရ ဝင်ခွင့်ပြုကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် တစောင်ကိုလည်း မိမိ၏ လက်မှတ်ရေးထိုးလျက် တရားရုံးချုပ်တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍ လျှောက်သူသို့ ပေးအပ်ရမည်။

၁၀။ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ တဦးဦးသည်၊ နောင်အဖို့၌ နိုင်ငံခြားရှိ တရားရုံး တခုခုတွင် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ် စာရင်းသွင်းလျှင်၊ ၎င်း၏အမည်ကို တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ စာရင်းမှ ထုတ်ပယ်ခြင်း ခံရမည်။

အကျင့်သိက္ခာ ပျက်ပြားခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲစာရင်းမှထုတ်ပယ်ခြင်း။

၁၁။ (၁) တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေတဦးဦးက ကောင်းဆိုသည့်အခါ၊ တရားရုံးချုပ်သည် ထိုသူအား ရှေ့နေလိုက်ခြင်းမှ ခေတ္တ ရပ်စဲထားနိုင်သည်၊ သို့မဟုတ် ထိုသူ၏ အမည်ကို တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများစာရင်းမှ ထုတ်ပယ်နိုင်သည်။

(၂) တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရပြီးသူ တဦးတယောက်သည်၊ ကုန်သွယ်မှု၊ သို့မဟုတ် အခြားစီးပွါးရေး လုပ်ငန်း တခုခုတွင် ဝင်ရောက်လုပ် ကိုင်လျှင်၊ ထိုသို့လုပ်ကိုင်ကြောင်းကို တရားရုံးချုပ်သို့ စာဖြင့် ရေးသား၍ အကြောင်းကြားရမည်။ တရားရုံးချုပ်သည် ထိုတရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအား ရှေ့နေလိုက်ခြင်းမှ ခေတ္တရပ်စဲထားနိုင်သည်၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးချုပ်က သင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့် အမိန့်ကို ချမှတ်နိုင်သည်။

၁၂။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ တဦးဦးသည် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများစာရင်းမှ မိမိ၏အမည်ကို ထုတ်ပယ်စေလိုလျှင်၊ ကျမ်းကျိန်လွှာဖြင့် ထောက်ခံသည့် လျှောက်လွှာကို တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ တင်သွင်းရမည်။ ထိုလျှောက်လွှာတွင် အောက်ပါတို့ကို ဖော်ပြရမည်။

(က) လျှောက်သူအား တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက်။

(ခ) ထိုသို့ လျှောက်ထားရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း။

† တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁/၉၆

(c) that no application or other proceeding against the applicant as such Advocate or as a Barrister is pending in this or any other Court, or before any of the Inns of Court or other body having jurisdiction over him as such Advocate or Barrister, and that he does not expect or apprehend that any application or proceeding will be made or taken against him as such Advocate or Barrister.

13. A certificate in Form II annexed may be issued by the D.G. of the High Court to any Advocate on his furnishing an impressed non-Judicial Stamp of the value of K 5 for the certificate to be written on.

14. The D.G. of the High Court shall keep a Roll of Advocates in Form III annexed hereto.

15. Every Advocate, whose name is borne on the Roll of Advocates of the High Court and who is in practice shall pay a subscription of Ks.120(Kyats One hundred & Twenty only)† to the Bar Council annually.

Annual subscription to Bar Council after enrolment.

An Advocate of the High Court whose name is borne on the Roll of Advocates of the High Court and who is not in practice shall not be eligible to vote at an election to the Bar Council or to be elected thereto or to sit or vote at any meeting thereof or of any committee thereof.

The subscription shall be paid by every Advocate to the Bar Council on or before the 31st of March every year.

Without prejudice either to any suit or other proceeding for the recovery of such subscription or to any disciplinary action to which he may be liable for nonpayment thereof, an Advocate whose subscription is in arrear shall be ineligible to vote at an election to the Bar Council or to sit or vote at any meeting thereof or of any committee thereof.

† Bar Council Notification No. 1/96.

(ဂ) ဆိုပါ၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဝတ်လုံအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ လျှောက်သူအပေါ်၌ တရားရုံးချုပ်တွင် သော်၎င်း၊ အခြား တရားရုံးတွင် သော်၎င်း၊ ဝတ်လုံ အတတ်သင် ဥပဒေကျောင်းကြီးတခုခု၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဝတ်လုံ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ လျှောက်သူအပေါ်၌ စီရင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် အခြားအဖွဲ့တခုခု ရှေ့မှောက်တွင်သော်၎င်း၊ လျှောက်ထားချက်၊ သို့မဟုတ် အခြားမှုခင်းကိစ္စ တစုံတရာ မပြီးမပြတ်သေးဘဲ ရှိနေသည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် အဆိုပါ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ၊ သို့မဟုတ် ဝတ်လုံအဖြစ်ဖြင့် မိမိအပေါ်၌ လျှောက်ထားချက် တခုခု တင်သွင်းလိမ့်မည်၊ သို့မဟုတ် မှုခင်းကိစ္စတခုခု စွဲဆိုလိမ့်မည်ဟု မြွေလင့်ခြင်းသော်၎င်း၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်းသော်၎င်း မိမိ၌မရှိကြောင်း။

၁၃။ နောက်၌ တွဲထားသောပုံစံ ၂ အရ သက်သေခံ လက်မှတ် တစောင်ကို သက်သေခံလက်မှတ် ရေးရန်အတွက် တရားဘက်ဆိုင်ရာ မဟုတ်သော ငါးကျပ်တန်ခိုင်တံဆိပ် တစောင် ပေးလျှင်၊ မည်သည့်တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေကိုမဆို တရားရုံးချုပ်ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

၁၄။ ဤလက်စွဲ နောက်၌ တွဲထားသောပုံစံ ၃ အရ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများစာရင်းတစောင်ကို တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ထားရှိရမည်။

၁၅။ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ စာရင်း၌ အမည်ပါရှိ၍၊ ရှေ့နေ လိုက်လျက်ရှိသော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ အသီးသီးသည် နှစ်စဉ်ကြေး ၁၂၀ ကျပ် (တစ်ရာ့နှစ်ဆယ်ကျပ်တိတိ)†ကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီသို့ ပေးရန် နှစ်စဉ်ကြေး။

စာရင်းသွင်းပြီးနောက် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီသို့ ပေးဆောင်ရမည်။

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများစာရင်းတွင် အမည်ပါရှိသော်လည်း ရှေ့နေလိုက်ခြင်းမရှိသော တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေတဦးတယောက်သည် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီသို့ ရွေးကောက်ထုတ်ခံ မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့်သော်၎င်း၊ ထိုကောင်စီသို့ အရွေးခံပိုင်ခွင့်သော်၎င်း၊ ထိုကောင်စီအစည်းအဝေးသို့ဖြစ်စေ၊ ထိုကောင်စီ၏ကော်မိတီ အစည်းအဝေးသို့ဖြစ်စေ တက်ရောက်နိုင်ခွင့်သော်၎င်း၊ မဲဆန္ဒ ပေးပိုင်ခွင့်သော်၎င်း မရှိစေရ။

နှစ်စဉ်ကြေးကို တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ အသီးသီးက တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီသို့ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဖြစ်စေ၊ ထိုနေ့မတိုင်မီ ဖြစ်စေ ပေးဆောင်ရမည်။

အဆိုပါ နှစ်စဉ်ကြေးကို အရေတောင်းခံရန် စွဲဆိုသည့် တရားမကြီးမှု၊ သို့မဟုတ် အခြားမှုခင်းကိစ္စကိုသော်၎င်း၊ ထိုနှစ်စဉ်ကြေးကို မပေးဆောင်သည့်အတွက် ထိုက်သင့်မည့် စည်းကမ်း သေဝပ်မှုဆိုင်ရာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်ကိုသော်၎င်း မထိခိုက်စေဘဲ နှစ်စဉ်ကြေး မပြေလည် ကျန်ရှိနေသေးသော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေတဦးတယောက်သည်၊ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ ကောင်စီသို့ ရွေးကောက်ထုတ်ခံ မဲဆန္ဒ ပေးပိုင်ခွင့် သော်၎င်း၊ ထိုကောင်စီ အစည်းအဝေးသို့ ဖြစ်စေ၊ ထိုကောင်စီ၏ ကော်မိတီ အစည်းအဝေးသို့ဖြစ်စေ တက်ရောက်နိုင်ခွင့် သော်၎င်း၊ မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့်သော်၎င်း မရှိစေရ။

† တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁/၉၆ အရ ပြင်ဆင်သည်။

Form I.

IN THE HIGH COURT , RANGOON.

Certificate of Admission and Enrolment

ROLL No.

I, , D.G. of the High Court Rangoon, do hereby certify and declare that ..... son of ....., of ....., has this day been admitted an Advocate of the High Court, Rangoon, and his name been entered on its Roll, under the provisions of section 8 of the Bar Council Act.

Given under my hand and the Seal of the Court this ..... day of ..... in the year one thousand nine hundred and .....

By order of the High Court,

Director -General

Form II.

IN THE HIGH COURT , RANGOON.

Certificate of being borne on the Roll of Advocates.

I, ..., D.G. of the High Court Rangoon, do hereby certify and declare that the name of ....., son of ....., is borne on the Roll of Advocates of the High Court, Rangoon on this date.

Given under my hand and the Seal of the Court this ..... day of ..... in the year one thousand nine hundred and .....

By order of the High Court,

Director- General

ပုံစံ ၁

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်တွင် တရားရုံးချုပ် ရှေနေအဖြစ် လက်ခံကြောင်းနှင့် စာရင်းသွင်းကြောင်းတရဝန်ခံလက်မှတ်

စာရင်းပါအမှတ်စဉ် .....

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဖြစ်သူ ကျွန်ုပ် .....သည်၊ .....နေ၊ ..... ၏သား..... အား၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏ တရားရုံးချုပ် ရှေနေအဖြစ် ဤနေ့ရက်တွင် လက်ခံပြီး ဖြစ်သည်ဟုလည်း၊ တရားရုံးချုပ် ရှေနေများ ကောင်စီ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ထိုသူ၏အမည်ကို တရားရုံးချုပ် ရှေနေများ စာရင်းတွင် သွင်းပြီး ဖြစ်သည်ဟုလည်း၊ တာဝန်ခံလက်မှတ် ရေးထိုး၍ ကျေညာလိုက်သည်။

တထောင်ကိုးရာ .....ခုနှစ်၊ .....လ .....ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် လက်မှတ် ရေးထိုးလိုက်သည်။

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်အရ၊

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်။

ပုံစံ ၂

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်တွင် တရားရုံးချုပ် ရှေနေများစာရင်းတွင် ပါရှိကြောင်း တာဝန်ခံလက်မှတ်

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဖြစ်သူ ကျွန်ုပ် .....က .....၏ သားဖြစ်သူ၊ .....၏အမည်မှာ ဤနေ့ရက်တွင် နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်ဆိုင်ရာ တရားရုံးချုပ် ရှေနေများ စာရင်းတွင် ပါရှိကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုး ကျေညာလိုက်သည်။

တထောင်ကိုးရာခြောက်ဆယ် .....ခုနှစ်၊ .....လ .....ရက်နေ့တွင်နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်၍ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည်။

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် အမိန့်အရ၊

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်။

Form III

Roll of Advocates of the High Court, Rangoon.

Serial No. (1)	Name of Advocate in full. (2)	Residence at time of admission (3)	Father's name, residence and employment. (4)	Age of Advocate on admission. (5)	Nationality. (6)	How qualified for admission. (7)	Date of admission. (8)	Signature of D.G. (9)	Remarks. (10)

Privileges and Conduct of Advocates.

Precedence

4. In exercise of the powers conferred by clause 7 of the Letters Patent, the High Court has admitted all First Grade Pleaders who were borne on its Rolls on the 12th December 1924 as Advocates with effect from the 1st January 1925. *

All Advocates of the High Court shall be entitled both to plead and to act for parties in Criminal and Civil cases in the Court and in all Courts subordinate thereto subject to the following rule as to precedence and pre-audience.

* Notification No. 25 (General), dated 22nd December 1924.

ပုံစံ ၃

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏ ရှေ့နေများစာရင်း

စဉ်အမှတ် (၁)	အမည်အပြည့်အစုံနှင့် ဘိုးဘေးအမည် (၂)	လိပ်စာ (၃)	ဖခင်အမည်၊ နေရပ်နှင့် အလုပ်အကိုင် (၄)	ဝင်ခွင့်ရသည့်အခါ အသက် (၅)	လူမျိုး (၆)	ဝင်ခွင့်ရသည့်အခါ အရည်အချင်း (၇)	ဝင်ခွင့်ရသည့်နေ့ (၈)	ဒါရိုက်တာဂျနရယ်၏ လက်မှတ် (၉)	မှတ်ချက် (၁၀)

တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့်အပြုအမူ

ဦးစားအခွင့်

၄။ ။စာချုပ်တော်အပိုဒ် ၇ အရ အပ်နှင်းသောအာဏာများကိုသုံးစွဲလျက်၊ တရားရုံးချုပ်သည်၊ ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ၎င်းစာရင်းများ၌ပါရှိသည့် ပဌမတန်းရှေ့နေအားလုံးကို၊ ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှအစပြု၍ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများအဖြစ်ဝင်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။*

ဦးစားအခွင့်နှင့် ၎င်းအလျောက်လိုခွင့်နှင့် ၎င်းစပ်လျဉ်းသည့် အောက်ပါနည်းဥပဒေကိုလိုက်နာလျက်၊ တရားရုံးချုပ်နှင့် တရားရုံးအားလုံးသည် တရားရုံးရှေ့နေအားလုံးတို့၏ ဦးစားအခွင့်။

ရာဇဝတ်နှင့်တရားမမှုများ၌ အမှုသည်များအတွက် လျောက်လဲခြင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းနှစ်ဖက်လုံးတို့ကိုပြုပိုင်ခွင့်ရှိရမည်။

* ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၅ (အများဆိုင်ရာ)။

The relative precedence and rights of pre-audience of all Advocates of the High Court shall be decided —

(a) in the case of Barristers according to the date of their call to the Bar ;

(b) in the case of non-Barristers according to the date of their admission as Advocates, Vakils or First Grade Pleaders of a High Court or of the Chief Court of Lower Burma, or as First Grade Advocates of the Court of the Judicial Commissioner of Upper Burma :

Provided that Advocates who are *Barristers-at-Law* and who before their call to the Bar were Advocates, Vakils or First Grade Pleaders of a High Court or of the Chief Court of Lower Burma, or First Grade Advocates of the Court of the Judicial Commissioner of Upper Burma may take the date of their admission as such Advocates, Vakils or First Grade Pleaders as the date according to which their precedence and rights of pre-audience shall be decided.

Advocates of other High Courts; no right of audience.

5. No Advocate of a High Court other than the High Court, Rangoon, is entitled to plead or act in any Court subordinate to the High Court, Rangoon. No Judge or Magistrate has authority to permit an Advocate of another High Court to appear before him.

Inquiries into the Conduct of Advocates.

Inquiries into conduct of Advocates.

6. The following rules * have been made under section 12 (*1*) of the Bar Council Act, to prescribe the procedure to be followed by Tribunals and District Courts in the conduct of inquiries under section 10 (*2*) of the Act ; -

Rules

1. In this rules -

(i) "Act" means the Bar Council Act ;

* High Court Notification No. 23 (General), dated the 22nd November 1928, as amended by Notifications No. 5 (General), dated the29th June 1932, and No. 11 (General), dated the 28th August 1939.

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအားလုံးတို့၏ အချင်းချင်းဦးစားအခွင့်နှင့် အလျှင်လျောက်လဲခွင့်တို့ကို အောက်ပါအတိုင်းဆုံးဖြတ်ရမည်။

(က) ဝတ်လုံများဖြစ်သည့်ကိစ္စ၌ ဝတ်လုံအဖြစ်သို့ရောက်သည့် နေ့ရက်အလိုက်။

(ခ) ဝတ်လုံမဟုတ်သူများဖြစ်သည့်ကိစ္စ၌၊ တရားရုံးချုပ်တခုခု၏၊ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်း ခါကုတ်လှတ်တော်၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေကြီးများ၊ ဝါကီ(လ်)ရှေ့နေများ၊ သို့မဟုတ် ပဌမတန်းရှေ့နေများ၊ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း တရားဌာနချုပ် ဝန်ကြီးရုံးတော်၏ ပဌမတန်းရှေ့နေကြီးများအဖြစ်ဝင်ခွင့်ပြုသည့် နေ့ရက်အလိုက်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် ဝတ်လုံများဖြစ်ကြသော၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများသည်ဝတ်လုံအဖြစ်သို့မရောက်မီ၊ တရားရုံးချုပ်တခုခု၏ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်း ခါကုတ်လှတ်တော်၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ၊ ဝါကီ(လ်)ရှေ့နေများ၊ သို့မဟုတ် ပဌမတန်းရှေ့နေများ၊ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း တရားဌာနချုပ်ဝန်ကြီးရုံးတော်၏ ပဌမတန်းရှေ့နေကြီးများဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ အဆိုပါတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ၊ ဝါကီ(လ်)ရှေ့နေများ၊ သို့မဟုတ် ပဌမတန်းရှေ့နေများအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုသောနေ့ရက်တို့၊ ၎င်းတို့၏ဦးစားအခွင့်နှင့် အလျှင်လျောက်လဲခွင့်တို့အတွက် ဆုံးဖြတ်ရမည့်နေ့ရက်အဖြစ် မှတ်ယူနိုင်သည်။

အခြား တရားရုံးချုပ်များနှင့် သက်ဆိုင်သော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများလျှောက်လဲခွင့်မရှိ။

၅။ ။နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေမှအပ အခြားတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများသည် နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သော တရားရုံးတွင် လျှောက်လဲခြင်းသော်၎င်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းသော်၎င်း၊ ပြုပိုင်ခွင့်မရှိ။ အခြားတရားရုံးချုပ်၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေတဦးတယောက်ကို မည်သည့်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကမျှ၊ မိမိရှေ့ဌာနတွင်ရှောက်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရန် အခွင့်အာဏာမရှိချေ။

တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ၏ အပြုအမူနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း အကြောင်း

၆။ ။တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီ၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀(၂) အရ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုရာ၌ ခုံအဖွဲ့များနှင့် ခရိုင်တရားမရုံးများက လိုက်နာရန်ကျင့်ထုံးကို သတ်မှတ်ရန် အလိုငှါ အဆိုပါအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂(၁)အရ အောက်ပါနည်းဥပဒေများ ကို* ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

နည်းဥပဒေများ

၁။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်—

(၁) "ဟက်ဥပဒေ" ဆိုသည်မှာ၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ ကောင်စီအက်ဥပဒေကို ဆိုလိုသည်။

* ၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅ (အများဆိုင်ရာ)နှင့် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၁၁ (အများဆိုင်ရာ) ဤဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသည်၊ ၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၃ (အများဆိုင်ရာ)။

(ii) "High Court" means the High Court,

(iii) "Director -General" means the Director- General of the High Court,

(iv) "Bar Council" means the Bar Council appointed under section 3 of the Act for the High Court,

2. (1) Upon the receipt by the High Court of a complaint under section 10, sub-section (2) of the Act, the D.G. shall refer the complaint to the Bar Council for opinion whether the inquiry shall be held by a Tribunal, appointed under section 11, sub-section (2) of the Act, or by a District Court.

(2) When an inquiry is ordered to be held by a District Court it shall be held by the Judge of the Court and not by any Additional Judge thereof.

3. The complaint presented under sub-section (2) of section 10, or, in cases where the High Court acts of its own motion, a statement of the case alleged against the respondent, shall be forwarded to the President of the Tribunal or the Judge of the District Court, as the case may be.

4. The Tribunal or the Judge of the District Court, as the case may be, may thereupon, in its or his discretion, forthwith frame charges against the respondent, or decide to hold a preliminary inquiry into the allegations.

5. (1) At the preliminary inquiry, if any, witnesses should be examined, documentary evidence collected, and all materials necessary in support of or relevant to the allegations should be obtained.

(2) The attendance of the respondent at the preliminary inquiry is unnecessary, but if he is present he may be asked by the President of the Tribunal or the Judge of the District Court, as the case may be, any questions which are considered necessary for the purpose of elucidating the facts. The respondent shall not, in the preliminary inquiry, be permitted to cross-examine the witnesses.

6. When the preliminary inquiry, if any, has been completed, the Tribunal or the Judge of the District Court, as the case may be, shall either -

(i) if in its or his opinion no case for action against the respondent has been made out, report accordance in according with sub-section (2) of section 12 of the Act to the High Court, or

(၂) "တရားရုံးချုပ်"ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်ကို ဆိုလိုသည်။

(၃) "ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်" ဆိုသည်မှာ၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို ဆိုလိုသည်။

(၄) "တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီ" ဆိုသည်မှာ၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရနိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်အတွက် ခန့်အပ်သည့် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီကိုဆိုလိုသည်။

၂။ (၁) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ တိုင်တန်းချက်တခုကို တရားရုံးချုပ်ကရရှိသည့်အခါ၌ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ(၂)အရ ခန့်အပ်သည့် ခုံအဖွဲ့နှင့်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်တရားမရုံးဟူ၍ ၂ ဖွဲ့ရှိရာတွင် မည်သည့်အဖွဲ့က စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်ဟူသည့် အချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထင်မြင်ယူဆချက်ကိုရယူရန်အတွက် တိုင်တန်းချက်ကို တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီကို လွှဲအပ်ရမည်။

(၂) ခရိုင်တရားမရုံးက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကိုပြုရန် အမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ၊ ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ထိုတရားရုံး၏တရားသူကြီးက ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုတရားရုံး၏ ရာဘက်တရားသူကြီးတဦးဦးက မပြုလုပ်ရ။

၃။ ပုဒ်မ ၁၀၊ ပုဒ်မခွဲ (၂)အရ တင်သွင်းသည့်တိုင်တန်းချက်ကိုဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်က မိမိသဘောအတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စများဖြစ်စေ လျှောက်ထားခံရသူအပေါ် စွပ်စွဲသည့်အပူ၏ အကြောင်းအရာဖေါ်ပြချက်ကို ခုံအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌထံသို့ဖြစ်စေ၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးထံသို့ဖြစ်စေ ပေးပို့ရမည်။

၄။ ထိုသို့ပေးပို့သည့်အခါ၊ ခုံရုံးကသော်၎င်း၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ သက်ဆိုင်ရာရာက မိမိ၏သဘောအတိုင်း လျှောက်ထားခံရသူအပေါ် တွင် ချက်ခြင်းစွဲချက်များ တင်ရမည်။ သို့မဟုတ် စွပ်စွဲချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှေးဦးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုရန် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၅။ (၁) ရှေးဦးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလျှင် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၌ သက်သေများစစ်မေးခြင်း၊ စာသက်သေခံများ စုဆောင်းခြင်းတို့ကို ပြုရမည်ပြင်၊ စွပ်စွဲချက်များကို ထောက်ခံရန်အတွက် လိုအပ်သည့်၊ သို့မဟုတ် စွပ်စွဲချက်များနှင့်စပ်ဆိုင်သည့် အထောက်အထားလုံးတို့ကိုရယူရမည်။

(၂) ရှေးဦးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၌ လျှောက်ထားခံရသူလာရောက်ရန်မလို၊ သို့ရာတွင် ထိုသူလာရောက်နေလျှင်၊ ခုံအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကဖြစ်စေ၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးကဖြစ်စေ သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများကို ရှင်းလင်းစေရန်အလို့ငှါ လိုအပ်သည်ထင်မြင်သည့် မည်သည့်မေးခွန်းများကိုမဆို ထိုသူအားမေးနိုင်သည်။ ရှေးဦးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် လျှောက်ထားခံရသူအား သက်သေများကိုပြန်လှန်စစ်မေးခွင့်မပြု။

၆။ ရှေးဦးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလျှင် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ ခုံအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကဖြစ်စေ၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးကဖြစ်စေ။

(၁) လျှောက်ထားခံရသူအပေါ် အရေးယူနိုင်လောက်အောင် အမှုထင်ရှားခြင်းမရှိဟုထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ ထိုသို့ထင်မြင်ယူဆသည့်အတိုင်း၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) နှင့်အညီ တရားရုံးချုပ်သို့ အစီရင်ခံရမည်။ သို့မဟုတ်

(ii) if in its or his opinion there is reason for further inquiry, frame charges against the respondent, and proceed to hold a formal inquiry into the charges.

7. (1) The charges framed under Rule 4 or Rule 6 shall set out specifically, and in sufficient detail to make the respondent aware of the nature of the case against him, the allegations concerning which it is decided to hold a formal inquiry. Each separate allegation should be made the basis of a separate charge, and the charge should end by calling upon the respondent to show cause why he should not be struck off the Roll of Advocates, or suspended from practice, or otherwise punished.

(2) A copy of the charges shall be served on the respondent, and he shall be required to enter his defence in writing by a date to be fixed.

(3) The charges may be amended at any stage of the inquiry provided that the respondent is given due notice of all such amendments and is given the opportunity of recalling and further cross-examining any witnesses examined prior to the amendment.

8. On receipt of the respondent's written statement of his defence, a date shall be fixed for proceeding with the inquiry, on which date the respondent and the witnesses in support of the charges shall be ordered to attend.

9. (1) On the date so fixed, or any subsequent date to which the inquiry may be adjourned, the formal inquiry shall be opened by a brief verbal statement of the case against the respondent by the President of the Tribunal or the Judge of the District Court, as the case may be, by reading of the charges framed against the respondent and the respondent's written statement of defence thereto. The witnesses in support of the charges shall then be examined.

(2) The respondent shall have the right to be represented by an Advocate at the formal inquiry, which shall be held in his presence or in the presence of his Advocate. He shall have the right, either personally or through his Advocate, to cross-examine all witnesses examined in support of the charges.

(၂) နောက်ထပ်မံစုံစမ်းစစ်ဆေးရန် အကြောင်းယုတ္တိရှိသည်ဟု မိမိထင်မြင်ယူဆလျှင် လျောက်ထားခံရသူအပေါ်၌ စွဲချက်များတင်ရမည့်ပြင်၊ ထိုစွဲချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နည်းလမ်းတကျစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုရန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၇။ (၁) လျောက်ထားခံရသူက မိမိအပေါ် စွဲဆိုသည့် အမှု၏ သဘောကို သိရှိစိမ့်သောငှါ၊ နည်းဥပဒေ ၄၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၆ အရ၊ တင်သည့် စွဲချက်များ၌၊ နည်းလမ်းတကျစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုရန် ဆုံးဖြတ်သည့် စွပ်စွဲချက်များကို သေချာစွာ ဖေါ်ပြရမည်ဖြင်၊ အသေးစိတ် အကြောင်းအချက်များကိုလည်း အလုံအလောက် ဖေါ်ပြပါရှိစေရမည်။ သီးခြားဖြစ်သော စွပ်စွဲချက်တရပ်သည် သီးခြားစွဲချက်တရပ်ကို တင်ရန် အခြေခံအကြောင်းဖြစ်ရမည်။ ထိုပြင် လျောက်ထားခံရသူအား မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် တရားရုံးချုပ် ရှေနေများ စာရင်းမှ မဟယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ရှေနေလိုက်ခြင်းမှ ခေတ္တရပ်စဲထားခြင်း မပြုသင့်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားနည်းပြစ်ဒဏ် မချမှတ်သင့်ကြောင်း အကြောင်းပြထုချေရန် ဆင့်ဆိုခြင်းအားဖြင့် စွဲချက်ကို အဆုံးသတ်ရမည်။

(၂) စွဲချက်များ၏ မိတ်တူတစောင်ကို လျောက်ထားခံရသူသို့ ချအပ်ရမည့်ပြင်၊ သတ်မှတ်ရသည့်နေ့ရက်တွင် စာဖြင့်ရေးသား ခုခံချေပရန် ထိုသူအား ဆင့်ဆိုရမည်။

(၃) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ မည်သည့်အဆင့်၌မဆို၊ စွဲချက်များကို ပြင်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါပြင်ချက်အားလုံးကို ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ လျောက်ထားခံရသူအား အကြောင်းကြားရမည်ဖြင်၊ ပြင်ချက်မပြုမီက စစ်မေးပြီးသော မည်သည့် သက်သေများကိုမဆို ပြန်ခေါ်၍ ထပ်မံပြန်လှန်စစ်မေးရန် အခွင့်ပေးရမည်။

၈။ လျောက်ထားခံရသူ၏ ခုခံချေပလွှာကို ရရှိသည့်အခါ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်၊ နေ့ရက်ချိန်းဆို သတ်မှတ်ရမည်။ ထိုနေ့ရက်တွင် လျောက်ထားခံရသူကိုငင်း၊ စွဲချက်တို့ကို ထောက်ခံရန် သက်သေများကိုငင်း လာရောက်ရန် ဆင့်ဆိုရမည်။

၉။ (၁) ထိုသို့ချိန်းဆိုသတ်မှတ်သော နေ့ရက်၌၊ သို့မဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းသည့်နေ့ရက်နေ့ရက်၌၊ လျောက်ထားခံရသူအပေါ် တင်ထားသည့် စွဲချက်များနှင့် ထိုစွဲချက်များကို လျောက်ထားခံရသူက ချေပသည့် ခုခံချေပလွှာကို ဖတ်ပြခြင်းအားဖြင့်၊ ခုံအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကဖြစ်စေ၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ လျောက်ထားခံရသူအပေါ် စွဲဆိုသည့် အာမခံ၏ အကြောင်းအရာကို၊ အတိုချုပ်ပြောပြ၍၊ နည်းလမ်းတကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို စတင်ဖွင့်လှစ်ရမည်။ ထိုနေ့ကစွဲချက်များကို ထောက်ခံမည့် သက်သေများကို စစ်မေးရမည်။

(၂) နည်းလမ်းတကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ဆောင်ရွက်ရာ၌၊ လျောက်ထားခံရသူအတွက် တရားရုံးချုပ် ရှေနေတဦးလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိစေရမည်။ ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို လျောက်ထားခံရသူ၏ ရှေ့မှောက်၌သော်ငင်း၊ ထိုသူ၏ တရားရုံးချုပ် ရှေနေ ရှေ့မှောက်၌သော်ငင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။ လျောက်ထားခံရသူသည် မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏တရားရုံးချုပ် ရှေနေမှတဆင့်ဖြစ်စေ စွဲချက်များကို ထောက်ခံရန် စစ်မေးသည့် သက်သေအားလုံးကို ပြန်လှန် စစ်မေးခွင့်ရရှိစေရမည်။

(3) All witnesses whom the respondent produces in his defence shall be examined, after the witnesses in support of the charges have been examined, and reasonable time shall be allowed to the respondent in which to procure the attendance of such witnesses.

(4) The statements of all witnesses examined shall be recorded in writing.

(5) The respondent may at any stage of the inquiry be asked by the President of the Tribunal or the Judge of the District Court, as the case may be, any questions which he considers necessary for the purpose of the inquiry.

(6) At any stage of the inquiry, prior to the examination of the witnesses called by him the respondent may be permitted to amend or add to his written statement of defence.

(7) A diary form, in which should be briefly recorded the action taken at each stage of the inquiry, should be prefixed to the proceedings.

10. (1) At the conclusion of the inquiry, the Tribunal or the Judge of the District Court, as the case may be, shall record a finding, which shall be filed in the proceedings, and the proceedings shall then be submitted to the High Court in accordance with sub-section (2) of section 12 of the Act.

(2) In the finding, each of the charges framed shall be discussed and a distinct finding shall be recorded on each charge.

(3) In the case of an inquiry by a Tribunal, the finding shall be signed by each member thereof, and the members may, if not unanimous in opinion, record separate findings.

11. In cases of exceptional importance or difficulty, the Tribunal or the Judge of the District Court, as the case may be, may apply to the High Court for the services of an Advocate to conduct the case against the respondent.

12. (1) A Tribunal or a Judge of a District Court, holding an inquiry under these rules, shall have power to enforce the attendance of respondents or witnesses and the production of documents, and to require the party on whose behalf witnesses are summoned to deposit the expenses of such witnesses before summons are issued, and shall have all such other necessary powers for the purpose of such inquiry as are exercisable by a Civil Court under the Code of Civil procedure.

(2) (i) Witnesses shall be paid travelling and subsistence allowances at the rates laid down in sub-rule (3)of rule 2, Order XVI, Code of Civil Procedure.

(၃) စွဲချက်များကို ထောက်ခံရန် သက်သေများအား စစ်မေးပြီးနောက်၊ လျှောက်ထားခံရသူက တင်ပြသည့် သက်သေများကို စစ်မေးရမည်။ အဆိုပါ သက်သေများ လာရောက်နိုင်စေရန်အတွက် လျှောက်ထားခံရသူအား သင့်တော်သော အချိန်ပေးရမည်။

(၄) စစ်မေးသမျှသောသက်သေအားလုံး၏ထွက်ဆိုချက်များကိုစာဖြင့်ရေးမှတ်ရမည်။

(၅) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကိစ္စအလိုငှါ လိုအပ်သည်ထင်မြင်သည့် မေးခွန်းများကို၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ မည်သည့်အဆင့်၌မဆို၊ ခုံအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကသော်၎င်း၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ လျှောက်ထားခံရသူအား မေးနိုင်သည်။

(၆) လျှောက်ထားခံရသူက ခေါ်သည့်သက်သေများကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုမီ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ မည်သည့်အဆင့်၌မဆို၊ လျှောက်ထားခံရသူအား၊ ၎င်း၏ခုခံချေပလွှာတွင် ပြင်ချက်၊ သို့မဟုတ် ထပ်မံဖြည့်သွင်းချက်ပြုရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၇) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ အဆင့်အသီးသီး၌ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်ကို အကျဉ်းချုပ်ရေးမှတ်ရမည့် နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ပုံစံတစောင်ကို အမှုတွဲရှေ့တွင် တွဲထားရမည်။

၁၀။ (၁) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ခုံအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကဖြစ်စေ၊ခရိုင်တရားမရုံးတရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုရေးမှတ်ရမည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို အမှုတွဲ၌ တွဲထားရမည်။ ထို့နောက်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ(၂)နှင့်အညီ အမှုတွဲကို တရားရုံးချုပ်သို့တင်ပို့ရမည်။

(၂) ဆုံးဖြတ်ချက်၌၊ တင်ထားသော စွဲချက်အသီးသီးကို စီစစ်ဝေဖန်ရမည်ဖြင်း၊ စွဲချက်အသီးသီးအတွက် သီးခြားဆုံးဖြတ်ချက်တစ်စီ ရေးမှတ်ရမည်။

(၃) ခုံအဖွဲ့က စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်ကိစ္စ၌၊ ခုံအဖွဲ့ဝင်အသီးသီးက ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ထို့ပြင် ခုံအဖွဲ့ဝင်များသည် တသဘောတည်း မဟုတ်ခဲ့လျှင် သီးခြားဆုံးဖြတ်ချက်များကို ရေးမှတ်နိုင်သည်။

၁၁။ အထူးအရေးကြီးသော၊ သို့မဟုတ် အထူးခက်ခဲသောအမှုများတွင်၊ လျှောက်ထားခံရသူအပေါ်၌ အမှုစွဲဆိုဆောင်ရွက်ရန်အတွက် တရားရုံးချုပ် ရှေနေတဦး၏ ဆောင်ရွက်မှုကိုရရှိနိုင်ရန် ခုံအဖွဲ့ကသော်၎င်း၊ ခရိုင်တရားမရုံးတရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ သက်ဆိုင်ရာရာက တရားရုံးချုပ်သို့ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၁၂။ (၁) ဤနည်းဥပဒေများအရ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ဆောင်ရွက်သည့် ခုံအဖွဲ့သည်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးသည် လျှောက်ထားခံရသူများကိုသော်၎င်း၊ သက်သေများကိုသော်၎င်း၊ လာရောက်စေရန်နှင့် စာရွက်စာတမ်းများ တင်သွင်းစေရန် အတင်းအကြပ်ဆင့်ဆိုနိုင်သည့် အာဏာရှိစေရမည်ဖြင်း၊ ယင်သေတို့ကို ဆင့်ခေါ်စေလိုသည့် အမှုသည်အား သက်သေတို့ကို မဆင့်ခေါ်မီ သက်သေစရိတ်များကို တင်သွင်းစေရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည့် အာဏာလည်းရှိစေရမည်။ထို့ပြင်တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ၊ တရားမတရားရုံးကသုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော အဆိုပါစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကိစ္စအလိုငှါလိုအပ်သည့်အခြားအာဏာအားလုံးကိုလည်းရရှိစေရမည်။

(၂) (က) သက်သေများအား နွှန်းထားများ ဥပဒေအမိန့် ၁၆၊ နည်းဥပဒေ ၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ (၃) တွင်သတ်မှတ်သည့် နွှန်းထားများအတိုင်း ခရီးစရိတ်များနှင့် စားစရိတ်များကိုပေးရမည်။

(ii) Where the complaint is made by the Bar Council or by a Court, or the case is referred by the High Court of its own motion, the expenses of witnesses called in support of the allegations shall be paid by Government. Where the complaint is made by a private party, the expenses of such witnesses shall be deposited by such party.

(iii) The expenses of all witnesses called on behalf of the respondent shall be deposited by the respondent.

13. Copies of office-notes, reports and correspondence relating to the inquiry shall not be supplied to the respondent. He may be supplied with copies of the evidence, oral and documentary, recorded at the preliminary inquiry, if any, on payment. He shall be entitled, free of charge, to a copy of the complaint or statement of the case initiating the proceedings, and to copies of the evidence recorded during the formal inquiry, and to a copy of the finding of the Tribunal or the District Court, as the case may be.

Admission and Enrolment of Pleaders.

7. The following rules relating to the qualifications, admission and enrolment of persons to be Pleaders of Subordinate Courts and Revenue Offices in Burma, have been made by the High Court, Rangoon, under the powers conferred by clause (c) of sub-section (2) of section 28 of the Union Judiciary Act, 1948, and sections 6, 7 and 8 of the Legal Practitioners' Act :-

1. These rules may be called the Pleaders' Admission Rules, 1955. * They shall come into force with effect from the 1st February 1955.

I. GRADES OF PLEADERS.

2. There shall be two *Grades of Pleaders* in the Subordinate Courts and Revenue Offices of Burma, namely :-

(a) *Pleaders of the Higher Grade*, who take out a certificate bearing a stamp of the value of Kyats 25. They shall be admitted to practise in all Civil and Criminal Courts subordinate to the High Court and all Revenue Offices subordinate to the Financial Commissioners.

* High Court Notification No. 8 (General), dated the 15th December 1954.

(ခ) တိုင်တန်းချက်ကို ရှုတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီကဖြစ်စေ၊ တရားရုံးတခုက ဖြစ်စေပြုလျှင်၊ သို့မဟုတ် အမှုကို တရားရုံးချုပ်က မိမိသဘောအတိုင်း လွှဲပြောင်းလျှင်၊ ဥပမဲ့ချက်များကို ထောက်ခံရန် ဆင့်ခေါ်သည့် သက်သေများ၏ စရိတ်ကို အစိုးရကပေးရမည်။ တိုင်တန်းချက်ကို သာမန်အရပ်သား အမှုသည်ဘဦးကပြုလျှင်၊ အဆိုပါသက်သေတို့၏ စရိတ်ကို ထိုသူက တင်သွင်းရမည်။

(ဂ) လျှောက်ထားခံရသူအတွက် ဆင့်ခေါ်သော သက်သေများ၊ သားလုံး၏ စရိတ်ကို လျှောက်ထားခံရသူက တင်သွင်းရမည်။

၁၃။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ရုံးတွင်းမှတ်ချက် မိတ်တူများ၊ အစီရင်ခံချက် မိတ်တူများနှင့် ရာဘေးစာမိတ်တူများကို လျှောက်ထားခံရသူအား ထုတ်ပေးခြင်းမပြုရ။ ရှေးဦးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုရှိလျှင် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဋ္ဌ ရေးမှတ်သည့် နှုတ်သက်သေခံချက် မိတ်တူများနှင့် စာသက်သေခံချက် မိတ်တူများကို အခကြေးငွေပေးလျှင်၊ ထိုသူအား ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ တိုင်တန်းချက်မိတ်တူ၊ သို့မဟုတ်မူခင်းကိစ္စကိုစတင်သည့်အမှုအကြောင်းအရာ ဖေါ်ပြချက်မိတ်တူတစောင်ကိုငင်း၊ နည်းလမ်းတကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို သောင်ရွက်စဉ်အတွင်း ရေးမှတ်သည့် သက်သေခံချက် မိတ်တူများကိုငင်း ခုံအဖွဲ့၏ သို့မဟုတ် ခရိုင်တရားမရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက် မိတ်တူတစောင်ကိုငင်း ထိုသူက အခမဲ့ရဆိုက်ခွင့်ရှိစေရမည်။

ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် စာရင်းသွင်းခြင်း

၇။ ။မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်အောက်ခံတရားရုံးများနှင့် အခွန်ရုံးများတွင် ရှေ့နေဖြစ်သူတို့၏ အရည်အချင်းများ၊ ရှေ့နေအဖြစ်ဝင်ခွင့်ပြုခြင်း စာရင်းသွင်းခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥဒေ ပုဒ်မ ၂၈၊ ပုဒ်မခွဲ (၂)၊ အပိုဒ် (ဂ) နှင့် ရှေ့နေလိုင်စင်သူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၊ ၇ နှင့် ၈ တို့က အပ်နှင်းသည့်အခွင့်အာဏာများအရ၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်က အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်နည်းဥပဒေများ ဟု ခေါ်ရမည်။ ၎င်း နည်းဥပဒေများသည် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ အာဏာတည်ရမည်။

၁။ ရှေ့နေတို့၏အဆင့်အတန်းများ

၂။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်အောက်ခံတရားရုံးများနှင့် အခွန်ရုံးများတွင် အမှုဆောင်ရွက်သော ရှေ့နေများမှာ အဆင့်အတန်းအားဖြင့် နှစ်တန်းရှိစေရမည်။ ၎င်းတို့မှာ—

(က) အဘိုးနွေ ၂၅ ကျပ်တန် တံဆိပ်ခေါင်းပါရှိသော သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ထုတ်ယူသော အထက်တန်း ရှေ့နေများ။ ၎င်းတို့ကို တရားရုံးချုပ်၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သော တရားမ ရာဇဝတ် တရားရုံး အားလုံးတို့နှင့် ဘဏ္ဍာရေး မင်းကြီး၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သော အခွန်ရုံးတို့တွင် ရှေ့နေလိုက်ရန် လက်ခံခွင့်ပြုရမည်။

* ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ်အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၈ (အများဆိုင်ရာ)။

(b) *Pleaders,* who take out a certificate bearing a stamp of the value of Kyats 15. They may be admitted to practise in all Criminal Courts subordinate to the High Court, and in the Rangoon City Civil Court and in Sub-divisional and Township Courts and in Small Cause Courts and in all Revenue Offices, subordinate to the Deputy Commissioners: *Provided that* a Judge or an Additional Judge of the District Court or a Deputy Commissioner may, in his discretion, permit a Pleader enrolled under this clause to appear and act before him in any special case for reason to be recorded.

(c) The Hon'ble Judges may in their discretion permit a Pleader to practise in all Courts, subordinate to the High Court, Rangoon.

II. Qualifications of Higher Grade Pleaders.

3. No person who is not a Citizen of the Union of Burma, shall be admitted and enrolled as a Higher Grade Pleader.

4. An applicant must produce proof that he has passed -

(a) The Special (Law) Higher Standard Examination in Burmese conducted by the Commissioner of Examination, Burma; or

Language.

(b) The English High School or Anglo-Vernacular High School Examination with Burmese as second language;

(c) Any Examination in Burmese accepted by the Advocateship and Pleadership Examinations Board, Burma, as equivalent to (a) or (b) above:

Provided that proof of being qualified in Burmese may be dispensed with in the case of applicants who were admitted to the Pleadership Examinations in Burma on consideration of their five years' practice as Pleaders under the proviso (a) to Rule 4 of the Advocateship and Pleadership Examination Rules, published in Judicial Department Notification No. 327, dated the 19th November 1936, as subsequently amended:

(ခ) အဘိုးဌေ ၁၅ ကျပ်တန် တံဆိပ်ခေါင်းပါရှိသော သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ယူသောရှေ့နေများ၎င်းတို့ကို တရားရုံးချုပ်၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သော ရာဇဝတ် တရားရုံးအားလုံးတို့၌၎င်း၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး၌၎င်း၊ နယ်ပိုင်တရားမရုံး များနှင့် မြို့နက်တရားမရုံးများ၌၎င်း၊ စမော်ကော်တရားရုံးများ၌၎င်း၊ ခရိုင်ဝန် များ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သော အခွန်ရုံးအားလုံးတို့၌၎င်း ရှေ့နေလိုက်ရန် လက်ခံခွင့်ပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ခရိုင်တရားမရုံးတရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ရာဘက်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ခရိုင်ဝန်ကဖြစ်စေ အကြောင်းပြချက်ကို ရေးမှတ်ပြီးလျှင် ဤအပိုဒ်အရ စာရင်းသွင်းသည့် ရှေ့နေတဦးအား၊ အထူးအမှုကိစ္စတခုခု၌ မိမိရှေ့တွင် လိုက်လံဆောင်ရွက်ရန် မိမိသဘောဆုံးဖြတ်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

(ဂ) တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများသည် ရှေ့နေတဦးတယောက်အား နိုင်ငံတော် တရားရုံချုပ်၏ လက်အောက်ခံ ဖြစ်သော တရားရုံး အားလုံးတို့၌ ရှေ့နေ လိုက်ရန် မိမိသဘောအတိုင်း ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၂။ အထက်တန်းရှေ့နေတို့၏အရည်အချင်းများ

၃။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား မဟုတ်သူ မည်သူကိုမျှ အထက်တန်းရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်မပြု၍ စာရင်းသွင်းခြင်းလည်းမပြုရ။

၄။ လျှောက်ထူတဦးဟယောက်မှာ—

(က) မြန်မာနိုင်ငံ စာစစ်မင်းကြီးက ကျင်းပသော မြန်မာဘာသာဖြင့် အထူး ဘာသာစစ်ဆေးမှု (ဥပဒေ) အထက်တန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း၊ သို့မဟုတ်

(ခ) အင်္ဂလိပ်တန်းမြင့်ကျောင်း စာမေးပွဲကိုသော်၎င်း၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် တိုင်းရင်းဘာသာ တန်းမြင့်ကျောင်းစာမေးပွဲကိုသော်၎င်း၊ ဒုတိယဘာသာအဖြစ်နှင့် မြန်မာဘာသာကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း၊ သို့မဟုတ်

(ဂ) မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေနှင့် ရှေ့နေစာမေးပွဲများဆိုင်ရာ အဖွဲ့က အထက် (က)၊ သို့မဟုတ် (ခ) တို့နှင့် ညီမျှသည်ဟု လက်ခံသည့် မြန်မာဘာသာ စာမေးပွဲတခုခုကို အောင်မြင်ပြီးကြောင်း

သက်သေခံအထောက်အထားတင်ပြရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် နောက်ထပ်ပြင်ဆင်ထားသော ၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၂၇ တွင် ထုတ်ပြန်သည့် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေနှင့် ရှေ့နေစာမေးပွဲဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများအနက် နည်း၃၉ဒေ ၄ ပါ ခြွင်းချက် (က) အရ၊ ရှေ့နေအဖြစ်ဖြင့် ငါးနှစ်တိုင် ရှေ့နေလိုက်ခဲ့ခြင်းကိုထောက်ထား၍၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရှေ့နေစာမေးပွဲကို ဝင်ခွင့်ပြုခဲ့သော လျှောက်ထူများ ဖြစ်သည့်ကိစ္စတွင် မြန်မာဘာသာဌာ အရည်အချင်း ပြည့်စုံကြောင်းကို သက်သေခံ အာထောက်အထား တင်ပြခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

Provided also that the Hon'ble Judges may, in their discretion, relax any of the requirements in Rule 4 of the Pleaders' Admission Rules, 1955, when one or both parents of the applicant belong to one or more of the indigenous races of the Union of Burma.

5. Any applicant -

(i) must be either a Bachelor of Laws of the Rangoon University, or must have passed either the Advocateship Examination in Burma or the Pleadership Examination in Burma, and

Law.

(ii) after becoming so qualified must have read in the Chambers of a practising Advocate of the High Court, Rangoon, of not less than five years' standing for a continuous period of at least one year:

Provided that a student for the degree of Bachelor of Laws of the Rangoon University may commence such reading when he has passed his first examination in law for that degree: Those who have passed the first year examination of the Registered Lawyers' Course† may read as a chamber student.

Provided also that a Pleader who has continuously practised for at least five years prior to his having passed the Pleadership Examination shall be exempted from reading as required in clause (ii).

As soon as a Chamber student has arranged to read with an Advocate, he shall submit, if reading in Rangoon, to the D.G. of the High Court and, if reading outside Rangoon, to the Judge of the District Court, a report countersigned by the Advocate with whom he has arranged to read, to the effect that he has commenced reading. On doing so he shall be registered as a candidate for admission as a Higher Grade Pleader and shall also be informed of the date from which he has been registered. The date of submission of such report shall be reckoned as the date of commencement of such reading.

With regard to his chamber reading, he shall keep a diary in Form IV annexed to these rules in which the initials of the Presiding Officer of the Court attended by him shall be obtained for each attendance. In the Supreme Court and in the High Court, the diary will be initialled by one of the D. D.G. The Advocate, who has entertained a chamber student shall look at his student's diary from time to time and to issue his certificate of the completion of chamber reading only after reference to such diary.

† The State Council Notification No. 34 / 77.

နောက်ထပ်ခြွင်းချက်။ ။ထိုပြင်လည်း၊ လျှောက်သူ၏ မိဘတဦးဦး၊ သို့မဟုတ် နှစ်ဦးလုံးမှာ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး တမျိုးမျိုး၊ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ဖြစ်သည့်အခါ၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့် နည်းဥပဒေများ အနက် နည်းဥပဒေ ၄ အရ လိုအပ်သည့် အချက်တခုခုကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများက မိမိတို့သဘောအတိုင်း လျှော့ပေါ့နိုင်သည်။

၅။ လျှောက်သူ တဦးတယောက်သည်—

(၁) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေဝိဇ္ဇာ ဘွဲ့ရရှိသူဖြစ်ရမည်၊ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ တရားဥပဒေ။ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေစာမေးပွဲကို ဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရှေ့နေ စာမေးပွဲကိုဖြစ်စေ အောင်မြင်ပြီးသူ ဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင်

(၂) ထိုကဲ့သို့သော အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံပြီးနောက်၊ ရှေ့နေလိုက်သက် ငါးနှစ် အောက်မနည်း ရှိ၍ ရှေ့နေလိုက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ တဦးဦး၏ထံတွင် အနည်းဆုံး အဆက်မပြတ် တနှစ် အလုပ်သင်ကြားခဲ့ပြီးသူ ဖြစ်ရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဥပဒေဝိဇ္ဇာ ဘွဲ့အတွက် သင်ကြားလျက်ရှိသော ကျောင်းသားသည် ၎င်းဘွဲ့အတွက် ဥပဒေ ပဌမနှစ်စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့သူနှင့် မှတ်ပုံတင်ရှေ့နေသင်တန်း၏ ပထမနှစ် စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးသူများသည် ဆိုခဲ့သော အလုပ်သင်ကြားခြင်းကို စတင်ပြုလုပ်နိုင်သည်။ †

နောက်ထပ်ခြွင်းချက်။ ။ထိုပြင်လည်း၊ ရှေ့နေစာမေးပွဲကို မအောင်မြင်မီ အနည်းဆုံး အဆက်မပြတ် ငါးနှစ် ရှေ့နေလိုက်ခဲ့ဘူးသော ရှေ့နေကို အပိုဒ် (၂) အရ လိုအပ်သည့် အတိုင်း အလုပ်သင်ကြားခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုရမည်။

အလုပ်သင်ကြားသူ တဦးတယောက်သည် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေတဦးထံ အလုပ်သင်ကြားရန် စီစဉ်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း၊ မိမိအလုပ် စတင်သင်ကြားနေပြီဖြစ်ကြောင်း အစီရင်ခံစာကို မိမိအလုပ် သင်ကြားရန် စီစဉ်ထားသော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအား ထပ်ဆင့် လက်မှတ်ရေးထိုးစေ၍၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် အလုပ်သင်လျှင် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ တင်သွင်းရမည်။ ရန်ကုန်မြို့၏ ပြင်ပတွင် အလုပ်သင်ကြားသည်ဖြစ်လျှင် ခရိုင် တရားမရုံး တရားသူကြီးထံသို့ တင်သွင်းရမည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ထိုသူကို အထက်တန်းရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့် ရလိုသူအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားရမည်ပြင်၊ စတင်၍ မှတ်ပုံတင်သည့်နေ့ရက်ကိုလည်း ထိုသူအား အကြောင်းကြားရမည်။ ထိုအစီရင်ခံစာ တင်သွင်းသော နေ့ရက်ကို စတင် အလုပ်သင်ကြားသော နေ့ဟု မှတ်ယူရမည်။

အလုပ်သင်ကြားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အလုပ် သင်ကြားသူသည် ဤနည်းဥပဒေများနောက်၌ တွဲထားသည့်ပုံစံ ၄ အရ၊ နေ့စဉ် မှတ်တမ်းတစောင်ကို ထားရှိရမည်။ ထိုနေ့စဉ် မှတ်တမ်းတွင် ထိုသူ တက်ရောက်သော တရားရုံးကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သည့် အရာရှိ၏ လက်မှတ်တို့ကို တက်ရောက်သည့်အတွက်ရေးထိုးရယူရမည်၊ တရားရုံးချုပ်၌မူကား၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး တဦးဦးက ထိုနေ့စဉ် မှတ်တမ်းကို လက်မှတ် ရေးထိုးလိမ့်မည်။ အလုပ်သင်ကြားသူကို လက်ခံထားသော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေသည် မိမိထံ အလုပ်သင်ကြားသူ၏ နေ့စဉ် မှတ်တမ်းကို အခါအားလျော်စွာ ကြည့်ရှုရမည်ပြင်၊ ထိုနေ့စဉ် မှတ်တမ်းကို ရည်ညွှန်း ကြည့်ရှုပြီးမှသာလျှင် အလုပ် သင်ကြားမှု ပြီးဆုံးကြောင်း မိမိ၏ သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးရမည်။

† နိုင်ငံတော်ကောင်စီ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၄/၇၇ အရ မြင်ဆင်သည်။

No student may engage in any other employment or occupation during the period in which he is reading in the chambers of an Advocate.

An Advocate shall not entertain more than one such student for reading in his chambers without the sanction of the D.G. of the High Court, which must be obtained for each additional candidate.

The Hon'bel Judges may in their discretion relax any of the requirements of this rule in so far as they relate to a candidate reading in the chambers of an Advocate.

Note: A register of students who are doing chamber work is maintained in the High Court only and not in District Courts. Consequently when a report of commencement of chamber work by a student is presented to a District Judge, the latter shall file it in his Court and submit a copy of it to the High Court for registration after noting thereon the date of the presentation of the report.

III. Application for Admission as a Higher Grade Pleader.

6. Application for admission as a Pleader of the Higher Grade shall be made to the D.G. of the High Court, either direct or through the Judge of the District Court of the district in which the applicant desires to practise, by a letter requesting the Hon'ble Judges to admit the applicant to be a Pleader of the Higher Grade.

Mode of Application.

7. In the letter the applicant shall state -

Contents of Application for Admission.

(1) his name and residence in full ;

(2) his father's name , residence and occupation ;

(3) his age, nationality and place of birth ;

(4) his previous occupation and career, setting out fully and particularly any incident in his life which might affect the decision on his application, or stating specifically that there have been no such incidents, and

(5) the qualifications entitling him to admission under these rules.

JUSTICE EQUITY MYANMAR BUMA LAWYERS' COUNCIL

B-Law 101-043

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၏ထံတွင် အလုပ်သင်ကြားသည့် ကာလအတွင်း အခြားသော အလုပ်အကိုင်ကို ထိုအလုပ် သင်ကြားနေသူက လုပ်ကိုင်ခွင့် မရှိရ။

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေတဦးသည် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ မိမိ၏ ထံတွင် အလုပ်သင်ကြားသူ တဦးထက်ပို၍ လက်မခံရ၊ တဦးထက်ပိုသော အလုပ်သင်ကြားသူ အသီးသီးအတွက် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရမည်။

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၏ထံတွင် အလုပ်သင်ကြားနေသူနှင့် သက်ဆိုင်သမျှနည်းဥပဒေအရ လိုအပ်သည့် မည်သည့်အချက်ကိုမဆို၊ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများထ လျှောက်ပေါ်နိုင်သည်။

မှတ်ချက်။ ။အလုပ်သင်ကြားနေသူများ၏ မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်ကို တရားရုံးချုပ်၌သာလျှင်ထား ရှိ၍ ခရိုင်တရားမရုံးများ၌ မထားရေး။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် အလုပ်သင်ကြားသူ တဦးက အလုပ်စတင် သင်ကြားကြောင်းအစီရင်ခံစာကို ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးထံသို့တင်သွင်းသောအခါ၊ထိုတရားသူကြီးသည်၊ မိမိ၏တရားရုံးတွင် အစီရင်ခံစာကို စာတွဲတွဲထားရမည်ပြင်၊ ထိုအစီရင်ခံစာ၏ မိတ္တူထပ်ဆောင်းကို၊ ထိုမိတ္တူပေါ်တွင် အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းသည့်နေ့ရက်ကိုရေးမှတ်ပြီးနောက်၊ မှတ်ပုံစာရင်း ထင်သွင်းရန် အလို့ငှါ တရားရုံးချုပ်သို့တင်ပို့ရမည်။

၃။ အထက်တန်းရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရရန်လျှောက်လွှာ

၆၊ အထက်တန်းရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားချက်ကို တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဝန်ထမ်းသို့ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်ထူရှေ့နေလိုက်လိုသည့်ခိုင်ရာ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးထံမှတဆင့်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများက လျှောက်ထူအား အထက်တန်းရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုပါမည့် အကြောင်း လျှောက်တောင်းသောစာဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။

လျှောက်ထားရန်နည်းလမ်း။

၇။ ထိုစာတင်လျှောက်သူက အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြရမည်။

ဝင်ခွင့်ပြုရန်လျှောက်လွှာ၌ ပါရှိမည့်အချက်များ။

(၁) မိမိ၏အမည်နှင့် နေရပ်အပြည့်အစုံ။

(၂) မိမိ၏အဘအမည်၊ နေရပ်နှင့်အလုပ်အကိုင်။

(၃) မိမိ၏အသက်၊ လူမျိုးနှင့်မွေးဖွားရာအရပ်။

(၄) မိမိ၏ယခင်အလုပ်အကိုင်နှင့် မိမိယခင်က ပြုမူဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံ အတွေ့ဥာဏ်၊ ထိုအတွေ့ဥာဏ်တွင် မိမိ၏လျှောက်ထားချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ထိခိုက်ဖွယ်ရာရှိသော မိမိဘဝတွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် မည်သည့်အဖြစ်အပျက်ကိုမဆို အပြည့်အစုံ အတိအကျဖော်ပြရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ထိုကဲ့သို့သော အဖြစ်အပျက်မျိုးမရှိခဲ့ဘူးကြောင်း အသေအချာဖော်ပြရမည်၊ ထို့ပြင်

(၅) ဤနည်းဥပဒေများအရ ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရရှိနိုင်မည့် အရည်အချင်းများ။

With the application shall be forwarded -

(a) certificates showing the applicant's qualification for admission ;

(b) at least two testimonials of character from gazetted officers of Government or non-official gentlemen of similar standing ;

(c) a certificate from the Advocate with whom he has been reading setting out the period for which he has read ; and

(d) the stamp paper requisite for the certificate under section 25 of the Legal Practitioners' Act.

Certificate.

8. There shall be issued to every person admitted as a Higher Grade Pleader, a certificate in Form I, annexed to these rules, signed by the D.G. of the High Court and specifying the grades of Courts and Revenue Offices in which such person is authorized to practise.

IV. Pleaders.

9. Persons who have been admitted as Pleaders of the Third Grade under the Pleaders' Admission Rules, 1925, or as Pleaders of the Lower Grade under the Pleaders' Admission Rules, 1928, shall be entitled to admission as Pleaders, and to enrolment and renewal of their certificates under these rules. But no person who, prior to the date on which those Rules come into force, has not been admitted or applied for admission as a Pleader shall be entitled to admission as a Pleader.

V. Enrolment.

10. Save as specially provided in Part VI of these rules, every Pleader holding a certificate is entitled to be enrolled in any Court mentioned therein. A Pleader is required, before he becomes entitled to practise, to apply for enrolment to the Judge of the District Court of the district in which he intends to practise, and, unless the Judge of such District Court is aware of circumstances which render it inexpedient that he should be allowed to practise in the Courts of such district, he shall be so enrolled.

လျှောက်လွှာနှင့်အတူ အောက်ပါတို့ကိုပေးပို့ရမည်။

(က) လျှောက်သူ ဝင်ခွင့်ရရှိနိုင်မည့် အရည်အချင်းတို့ကို ဖော်ပြသည့် သက်သေခံလက်မှတ်များ။

(ခ) အစိုးရပြန်တမ်းဝင် အရာရှိများထံမှဖြစ်စေ၊ အလားတူအခြေအနေ အဆင့်အတန်းရှိ အစိုးရအရာရှိမဟုတ်သူလူကြီးလူကောင်းများထံမှဖြစ်စေ၊အကျင့်စာရိတ္တနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထောက်ခံစာအနည်းဆုံးနှစ်စောင်။

(ဂ) လျှောက်သူအလုပ်သင်ကြားခဲ့သော တရားရုံးချုပ်ရှေနေထံမှ လျှောက်သူအလုပ်သင်ကြားခဲ့သည့် ကာလအပိုင်းအခြားဖော်ပြသည့် သက်သေခံလက်မှတ်စာ။

(ဃ) ရှေနေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ သက်သေခံလက်မှတ်စာအတွက် လိုအပ်သောတံဆိပ်ခေါင်းစက္ကူ။

သက်သေခံလက်မှတ်။

၈။ အထက်တန်းရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရသူအသီးသီးအား၊ ဤနည်းဥပဒေများနောက်၌ တွဲထားသောပုံစံ ၁ အတိုင်း၊ ထိုသူရှေနေလိုက်နိုင်ခွင့်ရှိသော တရားရုံးများနှင့် အခွန်ရုံးများ၏အဆင့်အတန်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ပြလျက် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ လက်မှတ်ရေးထိုးသော သက်သေခံ လက်မှတ်တစောင်ကိုဆုတ်ပေးရမည်။

၄။ ရှေနေများ

၉။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ ရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်နည်းဥပဒေများအရ တတိယတန်းရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရပြီးသူများ၊ သို့မဟုတ် ၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ ရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်နည်းဥပဒေများအရ၊ အောက်တန်းရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရပြီးသူများသည် ရှေနေအဖြစ်ဝင်ရန် အခွင့်အရေးရရှိစေရမည်ဖြင့်၊ ဤနည်းဥပဒေများအရ စာရင်းသွင်းနိုင်ခွင့်နှင့် မိမိတို့၏သက်သေခံ လက်မှတ်များကို အသစ်လဲနိုင်ခွင့်လည်း ရှိစေရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုနည်းဥပဒေများ အာဏာတည်သည့် နေ့ရက်မတိုင်မီက ရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရထားပြီးမဟုတ်သော၊ သို့မဟုတ် ဝင်ခွင့်ရရန် လျှောက်တောင်းခြင်းမပြုသေးသောသူ မည်သူမဆို ရှေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်မရထိုက်စေရ။

၅။ စာရင်းသွင်းခြင်း

၁၀။ နည်းဥပဒေများပါ အပိုင်း ၆ တွင်အထူးပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်းမှတပါး၊ သက်သေခံလက်မှတ်စာလက်ရှိဖြစ်သည့် ရှေနေတိုင်းမှာ၊ ထိုလက်မှတ်တွင်ဖော်ပြထားသော မည်သည့်တရားရုံး၌မဆို စာရင်းသွင်းနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ရှေနေတဦးသည် ရှေနေလိုက်နိုင်ခွင့်ကို မရရှိ၊ မိမိရှေနေလိုက်ရန် ကြံရွယ်သည့်ခရိုင်ရှိ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးသဲ့ စာရင်းသွင်းရန် အတွက် လျှောက်ထားရန်လိုသည်။ အဆိုပါခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးက၊ ထိုခရိုင်အတွင်းရှိ တရားရုံးများ၌ ထိုသူအားရှေနေလိုက်ခွင့်ပြုရန် မသင့်တော်မလျော်ကန်ဟူသော အကြောင်းခြင်းရာများကို သိရှိသည်မဟုတ်လျှင် ထိုသူကို စာရင်းသွင်းရမည်။ ခရိုင်တရားမရုံး တရား

A Pleader who has not been enrolled by the Judge of the District Court shall not be entitled to practise. In any case in which enrolment is refused, be reported to the High Court for final orders. In the case of Pleaders practising in *Rangoon Town*, application for enrolment shall be made to the Chief Judge of the Rangoon City Civil Court.

11. A Judge of a District Court, or the Chief Judge, Rangoon City Civil Court, enrolling a Pleader under the last preceding rule shall intimate the fact of such enrolment to all Judges and Magistrates of the district, in whose Courts the Pleader is entitled to practise. He shall also report the fact of such enrolment to the D.G. of the High Court.

12. Whenever a Judge of a District Court, or the Chief Judge, Rangoon City Civil Court, enrols a Pleader under Rule 10, he shall intimate the fact of such enrolment, in the case of a Higher Grade Pleader to the Commissioner of the Division and to the Deputy Commissioner of the district, and in the case of a Pleader to the Deputy Commissioner of the district, in which the Pleader intends to practise.

VI. Admission and Enrolment of Public Servant

13. A person holding a paid appointment under Government or under a Public Authority or an appointment as a Village Headman, who is otherwise qualified under Part II of these rules for admission, may, notwithstanding anything contained in clause (ii) to Rule 5, be admitted as a Pleader but shall not be enrolled in any Court, except when he -

(a) is at the time of his application for enrolment on leave, either pending retirement or having given an undertaking to resign on the expiry of his leave, and, if he is a Government servant, produces the sanction of the Local Government under Rule 15 of the Government Servants' Conduct Rules to his practising as a Pleader during his leave, and

(b) has read in the chambers of a practising Advocate of the High Court, Rangoon, of not less than five years' standing for a period of at least one year as required by clause (ii) to Rule 5 ;

Provided that in the case of persons who have held judicial office, the requirements of clause (b) may be relaxed at the discretion of the Hon'ble Judges.

သူကြီးက စာရင်းသွင်းပြီးမဟုတ်သော ရွေနေတဦးတယောက်သည် အမှုလိုက်လဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်မရှိစေရ။ စာရင်းသွင်းခြင်းကို ငြင်းပယ်သောကိစ္စတွင် ထိုရွေနေက ထိုကိစ္စကို အပြီးသတ် အမိန့်ချမှတ်ရန်အတွက် တရားရုံးချုပ်သို့ အစီရင်ခံစေလိုလျှင် အစီရင်ခံရမည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ရွေနေလိုက်သော ရွေနေများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ကိစ္စတွင်၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး တရားသူကြီးချုပ်ထံ စာရင်းသွင်းရန်လျှောက်ထားရမည်။

၁၁။ အထက်နောက်ဆုံးဖေါ်ပြသော နည်းဥပဒေအရ ရွေနေတဦးတယောက်အား စာရင်းသွင်းသော ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးသည်၊ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့တရားမရုံး တရားသူကြီးချုပ်သည်၊ ထိုသို့ စာရင်းသွင်းသည့် အကြောင်းကို၊ ထိုသူရွေနေလိုက်နိုင်ခွင့်ရှိသည့် ခရိုင်အတွင်းရှိ တရားရုံးများဆိုင်ရာ တရားမတရားသူကြီးအားလုံးထံနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အားလုံးထံတို့ထံ အကြောင်းကြားရမည်ဖြင့်၊ ထိုသို့စာရင်းသွင်းသည့် အကြောင်းကိုလည်း တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အစီရင်ခံရမည်။

၁၂။ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးက၊ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့တရားမရုံး တရားသူကြီးချုပ်က နည်းဥပဒေ ၁၀ အရ၊ ရွေနေတဦးကို စာရင်းသွင်းသည့်အခါတိုင်း၊ ထိုတရားသူကြီးက ထိုသို့စာရင်းသွင်းသည့်အကြောင်းကို အထက်တန်းရွေနေဖြစ်ပါက ထိုသူရွေနေလိုက်ရန်ကြွရွယ်သည့်တိုင်း၊ ဝိုင်ရာတိုင်းမင်းကြီးနှင့် ခရိုင်ဝိုင်ရာခရိုင်ဝန်ထံအကြောင်းကြားရမည်။ ထို့ပြင် ရွေနေဖြစ်ပါက ထိုသူရွေနေလိုက်ရန်ကြွရွယ်သည့် ခရိုင်ဆိုင်ရာ ခရိုင်ဝန်ထံပြောကြားရမည်။

၆။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအား ရွေနေအဖြစ်ဝင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် စာရင်းသွင်းခြင်း

၁၃။ အစိုးရလက်အောက်တွင်၊သို့မဟုတ်ပြည်သူ့ အာဏာပိုင်အဖွဲ့ လက်အောက်တွင် လစာရ ရာထူးလက်ရှိဖြစ်သူတဦးသည်၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာသူကြီး ရာထူးလက်ရှိဖြစ်သူတဦးသည်၊ တနည်းအားဖြင့် ဤရွေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်နည်းဥပဒေများ အပိုင်း ၂ အရ၊ အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်လျှင်၊ နည်းဥပဒေ ၅၊ အပိုဒ် (၂) တွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ထိုသူအားရွေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း—

(က) စာရင်းသွင်းရန် လျှောက်ထားသည့်အခါ၌၊ ထိုသူသည် အငြိမ်းစားယူမည့် ဆဲဆဲ ရယူသည့် အားလပ်ခွင့်ကိုသော်၎င်း၊ အားလပ်ခွင့်စေ့ကုန်သည့်အခါ နုတ်ထွက်ပါမည့် စန်ခံချက်ဖြင့် ရယူသည့်အားလပ်ခွင့်ကိုသော်၎င်း ခံစားနေသူဖြစ်သည့်ပြင်၊ ထိုသူမှာ အစိုးရအမှုထမ်းဖြစ်လျှင် အစိုးရအမှုထမ်းအပြုအမူ နည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေ ၁၅ အရ၊ အခွင့်နှင့် နေသည့်အတွင်း ရွေနေအဖြစ် အမှုလိုက်လဲဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်ကိုတင်ပြသည့်အခါတွင်မှတပါး၊ ထို့ပြင်

(ခ) နည်းဥပဒေ ၅၊ အပိုဒ် (၂)အရ လိုအပ်သည့်အတိုင်း ရွေနေလိုက်သက် အနည်းဆုံး ငါးနှစ်ရှိ၍ ရွေနေလိုက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံတော်တရားရုံး ချုပ်၏ တရားရုံးချုပ်ရွေနေတဦးထံတွင် အနည်းဆုံးတနှစ်အလုပ်သင်ကြား ခဲ့ပြီးသော သူ ဖြစ်သည့်အခါတွင် မှတပါး ထိုသူကို မည်သည့်တရားရုံးတွင်မျှ စာရင်းသွင်းခြင်းမပြုရ။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင်တရားဌာန ရာထူးတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စ၌ အပိုဒ် (ခ) ပါလိုအပ်သည့်အချက်များကို တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများက မိမိတို့သဘောအတိုင်း လျော့ပေါ့နိုင်သည်။

Provided also that a Pleader who has continuously practised for at least five years prior to his having passed the Pleadership Examination shall be exempted from reading required in clause (*b*) above.

Exemption from Renewal.

14. (*a*) Persons admitted under the terms of Rule 13 may be exempted from renewing their certificates until such time as they become eligible for enrolment.

Special Endorsement on Certificates.

(*b*) Such certificates shall bear an endorsement in red ink stating that the holder is exempted from the necessity of renewing his certificate until such time as he ceases to be public servant or becomes eligible for enrolment under the provisions of Rule 13.

Special Restrictions and Concessions.

15. No Government servant, except a Magistrate, a Civil Judge, a Police Prosecuting Officer, or a Director-General / Director or Deputy Director of the High Court, may include any period during which he holds a Higher Grade Pleader's certificate issued under these special provisions, in computing the period of three years' practice required by Rule 1 (*b*) (*i*) or of five years' practice required by Rule 1 (*a*) (*i*) of the Advocates' Admission Rule, 1954. Similaly, a Magistrate, a Civil Judge, a Polic Prosecuting Officer, or a Director- General, Director, or Deputy Director of the High Court may include any period during which he holds a Pleader's certifieate issued under these special provisions, in computing the period of five years' practice required to qualify for the concession set out in proviso (*a*) to Rule 4 of the Advocateship and Pleadership Examination Rules, and referred to in the proviso to Rule 4 above.

Pleaders accepting Public Appointments.

16. A Pleader who accepts a post under Government or under any Public Authority or a post of a Village Headman shall give notice thereof immediately to the D.G. of the High Court, and his case shall thereafter be governed, *mutatis mutandis*, by the provisions of Rules 13 to 15 above.

နောက်ထပ်ခြွင်းချက်။ ။ထို့ပြင်လည်း၊ ရွေနေစာမေးပွဲကို မအောင်မြင်မီ၊ အနည်းဆုံး အဆက်မပြတ်ငါးနှစ်ရွေနေလိုက်ခဲ့ဘူးသည့် ရွေနေကို အထက်အပိုဒ် (ခ) အရ၊ လိုအပ်သည့်အလုပ်သင်ကြားခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုရမည်။

လက်မှတ်အသစ်လဲလှယ်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုခြင်း။

၁၄။ (က) နည်းဥပဒေ ၁၃ ပါ စည်းကမ်းချက်များအရ ရွေနေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုထားသောသူများကို ၎င်းတို့စာရင်းသွင်းနိုင်ခွင့်ရှိသည့်အချိန်မကျရောက်မီအတွင်း ၎င်းတို့၏ သက်သေခံ လက်မှတ်များ အသစ်လဲလှယ်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

သက်သေခံ လက်မှတ်ပေါ်တွင် အထူး ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်။

(ခ) ဆိုခဲ့သည့်သက်သေခံ လက်မှတ်များပေါ်တွင် သက်သေခံလက်မှတ်ရရှိသူကို ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ ရပ်စဲသည့် အချိန်မတိုင်မီ၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၁၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ စာရင်းသွင်းနိုင်ခွင့်ရှိသည့်အချိန် မကျရောက်မီအတွင်း၊ ၎င်း၏ သက်သေခံလက်မှတ်စာကိုအသစ်လဲခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားကြောင်း မင်္ဂနီဖြင့် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်ပါရှိရမည်။

အထူး ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ခွင့်ပြုချက်များ။

၁၅။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ တရားရုံးချုပ် ရွေနေအဖြစ်ဝင်ခွင့်နည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေ ၁ (ခ) (၁) အရလိုအပ်သည့်သုံးနှစ်ရွေနေလိုက်ခဲ့ရမည့် ကာလအပိုင်းအခြားကိုသော်၎င်း ရေတွက်ရာ၌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် အမှုလိုက်ရဲအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ သို့မဟုတ် ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး တဦးဦးမှတပါး၊ မည်သည့်အစိုးရ ရာထူးမဆို၊ ဤအထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များအရထုတ်ပေးသော အထက်တန်းရွေနေသက်သေခံ လက်မှတ်ကို မိမိလက်ဝယ်ရှိနေသည့်ကာလအပိုင်းအခြားကို ထည့်သွင်းရေတွက်ခြင်းမပြုနိုင်။ ထို့နည်းတူစွာ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ်တရားမတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် အမှုလိုက်ရဲအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ သို့မဟုတ် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး တဦးဦးသည်၊ ဤအထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ထုတ်ပေးသော ရွေနေသက်သေခံ လက်မှတ်မိမိလက်ဝယ် ရှိနေသည့် ကာလအပိုင်းအခြားကို တရားရုံးချုပ်ရွေနေနှင့် ရွေနေစာမေးပွဲဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေ ၄ ပါ ခြွင်းချက် (က) တွင်ဖော်ပြ၍၊ အထက်နည်းဥပဒေ ၄ ပါ ခြွင်းချက်တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် ခွင့်ပြုချက်အတွက် အရည်အချင်း ပြည့်စုံရန်လိုအပ်သည့် ငါးနှစ်ရွေနေလိုက်ခဲ့ရမည့်ကာလအပိုင်းအခြားကို ရေတွက်ရာ၌ ထည့်သွင်းရေတွက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

ရပ်ရွာလက်အောက်တွင် ရထူးများ ကိုလက်ခံသည့်ရွေနေများ။

၁၆။ အစိုးရ၏လက်အောက်တွင်၊ သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တဦးဦး၏ ပြည်သူ့ဆိုင်ရာ ရထူးများ လက်အောက်တွင် ရထူးတခုခုကို၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာသူကြီး ရထူးကိုလက်ခံသည့်ရွေနေများ၊ ထိုသို့လက်ခံထောက် ရွေနေတဦးတယောက်သည်၊ ထိုသို့လက်ခံသည့်အကြောင်းကို တရားရုံးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ချက်ခြင်းအကြောင်းကြားရမည်။ ထို့နောက် ထိုသူ၏ကိစ္စကို အထက်ပါပြပါ နည်းဥပဒေ ၁၃ မှ ၁၅ ထိပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရသင့်သလို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်လျက်စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

17. The provisions of Part VI of these rules shall not apply to persons who hold a post of Public Prosecutor, or of Legal Adviser or Prosecutor to a Public Authority.

VII. Renewal of Certificates

18. A Pleader who desires to parctise in the next succeeding calendar year shall, on or before the first day of October preceding that year, apply for the renewal of his certificate, and shall append to his application the certificate last issued to him and an impressed stamp of the kind and value prescribed in section 25 of the Legal Practitioners' Act. If the applicant has accepted any appointment under Government or any Public Authority he shall specify the fact in his application, and the provisions of Rules 13 to 15 *mutatis mutandis* shall apply. An application presented after the date prescribed above may be accepted for good cause shown.

Application.

19. The application for renewal shall be made to the Judge of the District Court of the district in which the applicant ordinarily practises or has last ordinarily practised, and that Judge shall subject to the provisions of Rule 20 renew the certificate in one of the forms annexed and in accordance with section 7 of the Legal Practitioners' Act, if he is satisfiied as to the identity of the applicant. The Judge shall forthwith report the fact of renewal to the High Court :

Procedure.

Provided that in the case of a Pleader who has last practised in *Rangoon Town* the application may be made to the Chief Judge of the Rangoon City Civil Court :

And provided also that an application for renewal by a Pleader may be presented to the Judge of a Township or Subdivisional Court, who shall forward it to the Judge of the District Court with a report as to the identity of the applicant with the person named in the certificate produced by him.

20. If the District Judge, or the Chief Judge, Rangoon City Civil Court, authorized to renew certificates considers that the character or conduct of any Pleader who has been ordinarily practising in the Court of the said District Judge, or Chief Judge, as the case may be, and who may apply for the renewal of his certificate under Rule

၁၇။ ဤနှုန်းဥပဒေများ၏ အပိုင်း ၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ အစိုးရအမှုလိုက်ရှေ့နေ၊ သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် တဦးဦး၏ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် အမှုလိုက်အရာရှိရာထူးဌာန ထမ်းဆောင်နေသူများနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

၇။ သက်သေခံလက်မှတ်များကို အသစ်လဲလှယ်ခြင်း

လျောက်ထားခြင်း။

၁၈။ ရှေနေတဦးတယောက်သည် နောက်လာမည့် ပြက္ခဒိန်နှစ်တွင် ဆက်လက်၍ အမှုလိုက်လုပ်ဆောင်ရွက် လိုသောဆန္ဒရှိခဲ့လျှင်၊ မိမိ၏ သက်သေခံလက်မှတ်ကို အသစ်လဲလှယ်ရန်၊ ထိုနှစ်မတိုင်မီ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းနေ့မတိုင်မီဖြစ်စေ လျောက်ထားရမည်။ လျောက်ထားသည့်အခါ၊ နောက်ဆုံးမိမိသို့ထုတ်ပေးသော သက်သေခံလက်မှတ်နှင့် ရှေနေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅ တွင်ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် အမျိုးအမည်နှင့် အတိုးနှုန်းထားအတိုင်း နှိပ်တံဆိပ် စက္ကူတစောင်မိမိ၏လျောက်လွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲပါရှိစေရမည်။ ရှေ့နေသူသည် အစိုးရ၏လက်အောက်ခံဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဆိုင် ရာအာဏာပိုင်တဦးဦး၏လက်အောက်ခံဖြစ်စေ ရာထူးတခုခုကိုလက်ခံပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုအကြောင်းကို မိမိ၏လျောက်လွှာတွင် သီးခြားဖေါ်ပြရမည်။ ထိုအခါ နှုန်းဥပဒေ ၁၃ မှ ၁၅ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ သင့်သလိုပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်လျက်သက်ဆိုင်ခြင်းရှိစေရမည်။ အထက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် နေ့ရက်ကျော်လွန်ပြီးနောက် တင်သွင်းသော လျောက်လွှာကို၊ သင့်တော်သောအကြောင်းပြချက်ရှိလျှင် လက်ခံနိုင်သည်။

လိုက်နာရန်နှုန်းလမ်း။

၁၉။ သက်သေခံ လက်မှတ် အသစ်လဲလှယ်ရန် လျောက်လွှာကို လျောက်သူသာမန် အားဖြင့် ရှေနေလိုက်လျက်ရှိသော၊ သို့မဟုတ် သာမန်အားဖြင့် နောက်ဆုံးရှေနေလိုက်ခဲ့သော ခရိုင်တရားမဝှံး တရားသူကြီးထံ တင်သွင်းရမည်။ ထိုတရားသူကြီးသည်၊ လျောက်သူအမှန်ဖြစ်ကြောင်း ကြေနပ်ခဲ့လျှင် နှုန်းဥပဒေ ၂၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ နောက်တွင်ပူးတွဲဖေါ်ပြထားသော ပုံစံတခုခုဖြင့်၊ ရှေနေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ နှင့်အညီ၊ သက်သေခံလက်မှတ်ကို အသစ်လဲလှယ်ပေးရမည်။ အသစ်လဲလှယ်ပေးကြောင်းကိုလည်း ထိုတရားသူကြီးက တရားမှုံး ချုပ်သို့ ချက်ခြင်းအစီရင်ခံရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ နောက်ဆုံးရှေနေလိုက်ခဲ့သော ရှေနေသည်၊ လျောက်လွှာကို ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးတရားသူကြီးချုပ်ထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။

နောက်ထပ်ခြွင်းချက်။ ။ထိုပြင်လည်း ရှေနေတဦးတယောက်က သက်သေခံလက်မှတ် အသစ်လဲလှယ်ရန် လျောက်လွှာကို မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ် နယ်ပိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ထိုတရားသူကြီးက လျောက်ထားသူသည် မိမိတင်ပြသော သက်သေခံလက်မှတ်တွင် အမည်ပါရှိသူ အမှန်ဖြစ်ကြောင်း အစီရင်ခံစာနှင့်တကွ ထိုလျောက်လွှာကို ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးထံသို့ တင်ပို့ရမည်။

၂၀။ သက်သေခံလက်မှတ်များ အသစ်လဲလှယ်ပေးနိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး ကတရားသူကြီးချုပ်က အဆိုပါ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီး၏ရုံး၊ သို့မဟုတ် တရားသူကြီးချုပ်ရုံး၌ သာမန်အားဖြင့် ရှေနေလိုက်လျက်ရှိ၍၊

18, is such that his certificate should not be renewed, he shall forward the said application with a statement of and the grounds for his opinion to the High Court for orders, and the High Court shall pass thereon such orders as it thinks fit.

Failure to practise or renew certificate.

21. A Pleader who does not engage in actual practice, or who fails to get his certificate renewed, during a period of three successive years shall be liable to lose his right to a renewal and to be struck off the Register of Pleaders:

Provided that the Hon'ble Judges may at their discretion order the name of a Pleader whose name has been struck off under this rule to be restored in the Register of Pleaders when an application of the Pleader for such restoration, with full reasons satisfactory to the Hon'ble Judges, is made to the Registrar of the High Court, Rangoon.

VIII. Pleaders' Registers and Rolls.

Register of Pleaders.

22. The D.G. of the High Court shall maintain separate registers for each grade in Form III annexed to these rules, of the Pleaders to whom certificates of admission have been issued. Column 10 shall be left blank.

The registers shall be kept up-to-date by means of the reports of renewal submitted under Rule 19, by action under Rule 21, and by removing the names of Pleaders who are dead.

The registers, with the word "last" inserted before the word "renewal" in the heading of column 9 and that of column 11 changed to "Initials of Judge" shall be printed once in three years. Copies shall be supplied to all Courts.

Roll of Pleaders.

23. (a) When a Judge of a District Court enrols a Pleader under Rule 10, or a Judge or Magistrate receives intimation of an enrolment under Rule 11, the fact shall be noted against the name of the Pleader in column 10, and

နည်းဥပဒေ ၁၈ အရ မိမိ၏ သက်သေခံလက်မှတ်ကို အသစ်လဲလှယ်ရန်လျှောက်ထားသည့် ရှေ့နေတဦးတယောက်၏ အကျင့်စာရိတ္တ၊ သို့မဟုတ် အပြုအမူမှာ၊ ၎င်းသူအား သက်သေခံလက်မှတ်ကို အသစ်လဲလှယ်ပေးရန် မသင့်လျော်လောက်အောင်ဖြစ်လျှင်၊ ထိုတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် တရားသူကြီးချုပ်သည် မိမိ၏သဘော အထင်အမြင်ဖေါ်ပြချက်နှင့် ထိုသို့သဘောထင်မြင်သည့်အတွက် အကြောင်းပြချက်များနှင့်တကွ၊ အဆိုပါ လျှောက်လွှာကို တရားရုံးချုပ်သို့ အမိန့်နာခံရန်တင်ပို့ရမည်။ တရားရုံးချုပ်ကလည်း၊ ထိုလျှောက်လွှာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိသင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့်အမိန့်ကိုချမှတ်ရမည်။

ရှေ့နေလိုက်ရန် သော်၎င်း၊ သက်သေခံ လက်မှတ် အသစ် လဲလှယ်ရန်သော်၎င်း ပျက်ကွက်ခြင်း။

၂၁။ တဆက်တည်း သုံးနှစ်ကာလအပိုင်းအခြားအတွင်း၊ အမှန်စင်စစ် ရှေ့နေလိုက်ခြင်းမရှိသော၊ သို့မဟုတ် မိမိ၏ သက်သေခံ လက်မှတ်ကို အသစ်လဲလှယ်ရန် ပျက်ကွက်သော ရှေ့နေသည်၊ မိမိ၏သက်သေခံလက်မှတ် အသစ်လဲလှယ်ခံရန် ခံလက်မှတ် အသစ်လဲလှယ်နိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ရှေ့နေ မှတ်ပုံတင်စာရင်းမှ ပယ်ဖျက်ခြင်းတို့ကို ခံထိုက်စေရမည်။

ဖြေးချက်။ ။သို့ရာတွင်ထိုရှေ့နေက ရှေ့နေမှတ်ပုံတင်စာရင်းတွင် မိမိ၏ အမည်ကို ပြန်လည်ထည့်သွင်းရန် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ ကြေနပ်လောက်အောင် အကြောင်းပြချက်အပြည့်အစုံနှင့်တကွ၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်ထံသို့ လျှောက် ထားသည့်အခါ၊ နည်းဥပဒေအရ အမည်ပယ်ဖျက်ခြင်း ခံရသော ရှေ့နေ၏အမည်ကို ရှေ့နေမှတ်ပုံစာရင်းတွင်ပြန်လည်ထည့်သွင်းရန် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများက မိမိတို့သဘော အတိုင်း အမိန့် ချမှတ်နိုင်သည်။

ဂ။ ရှေ့နေများမှတ်ပုံတင်စာရင်းနှင့်စာရင်းများ

ရှေ့နေများ မှတ်ပုံ စာရင်း စာအုပ်။

JJ။ ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့် သက်သေခံ လက်မှတ်စာများ ထုတ်ပေးပြီးဖြစ်သော ရှေ့နေတို့၏ မှတ်ပုံတင်စာရင်းများကို၊ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ဤနည်းဥပဒေနှင့် ပူးတွဲ ပါရှိသော ပုံစံ ၃ အရ၊ အဆင့်အတန်း အသီးသီးအတွက် သီးခြားထားရှိရမည်။ ဇယားကွက် ၁၀ ကို လုပ်ထားရမည်။

ထိုမှတ်ပုံတင် စာရင်းစာအုပ်များကို၊ နည်းဥပဒေ ၁၉ အရ၊ အသစ် လဲလှယ်ကြောင်း တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာများ အားဖြင့်၎င်း၊ နည်း ဥပဒေ ၂၁ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ သေဆုံးသော ရှေ့နေတို့၏ အမည်များကို ထုတ်ပယ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ တည်ဆဲအခိုက်အတန့်အထိ ပြည့်စုံအောင်ရေးသား ထားရှိရမည်။

ထိုစာရင်း စာအုပ်များကို ဇယားကွက် ၉ ခေါင်းစဉ် "အသစ်လဲလှယ်သည့်" ဟူသည့် စကားရှေ့၌ "နောက်ဆုံး" ဟူသည့် စကားကို ထည့်သွင်းပြီးလျှင်၊ ဇယားကွက် ၁၁ ခေါင်းစဉ်ကို "တရားသူကြီး၏လက်မှတ်တိုများ" ဟူ၍ပြောင်းလဲလျက်၊ သုံးနှစ် တကြိမ် ပုံနှိပ်ရမည်။ ထိုစာရင်းစာအုပ်များကို အားလုံးသော တရားရုံးများသို့ ပေးပို့ရမည်။

ရှေ့နေတို့၏စာရင်း။

၂၃။ (က) ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးသည် ရှေ့နေတဦး တယောက်အား နည်းဥပဒေ ၁၀ အရ စာရင်းသွင်းသောအခါ၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၁၁ အရ၊ စာရင်း သွင်းကြောင်း အကြောင်းကြားချက်ကို တရားမတရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ ဆုဇဝတ် တရားသူကြီးကသော်၎င်း ရရှိသည့်အခါ၊ ပုံနှိပ်

attested by the Judge or Magistrate in column 11, of the printed register, which will thus become a Roll of Pleaders entitled to appear, plead and act in the Courts of that district, or in that Court, as the case may be, under section 8 of the Legal Practitioners' Act.

(b) Similarly when the D.G. of the High Court receives a report of the enrolment of a Pleader under Rule 11, he shall cause the necessary entries to be made in column 10 of the registers maintained in the High Court, against the name of the Pleader, and by means of such entries the registers will become Rolls of Pleaders entitled to appear, plead and act, under section 8 of the Legal Practitioners' Act, in the subordinate Courts of the State.

(c) As soon as the new printed copy of the register is received, all entries in column 10 of the old register against the names of Pleaders whose names also appear in the new register shall be copied into the latter and attested.

It is not necessary for any Pleader to apply for re-enrolment on receipt of a renewed certificate.

IX. MISCELLANEOUS.

24. A Pleader who loses his certificate may obtain a fresh certificate from the D.G. of the High Court, on satisfying the D.G. that the certificate has been lost.

Lost Certificate.

The application for a fresh certificate shall be submitted to the Judge of the District Court or in Rangoon to the Chief Judge of the Rangoon City Civil Court, who shall transmit it to the Registrar with a report after such enquiry as may be necessary. A certificate issued under this rule shall be written on a sheet bearing an impressed non-judicial stamp of the value of one kyat, to be attached to the application.

ထားသော မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ် ဇယားကွက် ၁၀ တွင် တိုရှေနေ၏ အမည်နှင့်ယှဉ်လျက် ထိုသို့ စာရင်းထည့်သွင်းသည့် အကြောင်းကို ရေးမှတ်ရမည်ဖြင့်၊ ဇယားကွက် ၁၁ တွင်လည်း ထိုတရားမတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မှန်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်၊ ထိုမှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်သည် ရှေနေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈ အရ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ထိုခရိုင်အတွင်းရှိ တရားရုံးများတွင်၊ သို့မဟုတ် ထိုတရားရုံးတွင် ဝင်ရောက်အမှုလိုက်လံ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသော ရှေနေတို့၏ စာရင်းတရပ် ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

(ခ) ထိုနည်းတူစွာ နည်းဥပဒေ ၀၁ အရ၊ ရှေနေတဦးအား စာရင်းသွင်းကြောင်း အစီရင်ခံစာကို တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ရရှိသည့်အခါထိုညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် တရားရုံးချုပ်တွင် ထားရှိသော မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်များ၏ ဇယားကွက် ၁၀ တွင် ထိုရှေနေ၏ အမည်နှင့် ယှဉ်လျက်လိုအပ်သော ရေးသွင်းချက်များကို ပြုလုပ်စေရမည်။ ထိုရေးသွင်းချက်များကို ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ထိုမှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်များသည် ရှေနေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈ အရ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ လက်အောက်ခံ တရားရုံးများတွင် ဝင်ရောက်အမှုလိုက်လံ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသော ရှေနေတို့၏ စာရင်းတရပ် ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

(ဂ) အသစ် ပုံနှိပ်ပြီးဖြစ်သော မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ်ကိုရလျှင်ရခြင်း၊ မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်သစ်တွင်လည်း အမည်ပါသော ရှေနေတို့၏ အမည်များနှင့် ယှဉ်လျက်၊ မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်ဟောင်း ဇယားကွက် ၁၀ ရှိ အားလုံးသော ရေးသွင်းချက်တို့ကို၊ မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်သစ်တွင် ရေကူးထည့်သွင်း၍ မှန်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။

အသစ် လဲလှယ်ပြီးဖြစ်သော သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ရရှိသည့်အခါ၊ ရှေနေတဦး တယောက်သည် မိမိ၏ အမည်ကို ထပ်မံစာရင်းတင်သွင်းရန်အတွက် လျှောက်ထားရန်မလို။

၉။ အထွေထွေ

ပျောက်ဆုံးသော သက်သေခံလက်မှတ်။

၂၄။ သက်သေခံ လက်မှတ်ပျောက်ဆုံးသော ရှေနေတဦးတယောက်သည်၊ တရားရုံးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့၊ သက်သေခံ လက်မှတ်ပျောက်ဆုံးကြောင်း ကြေနပ်လောက်အောင် လျှောက်ထားသည့် အခါ၊ ထိုညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံမှ သက်သေခံလက်မှတ် အသစ်တစောင်ကို ရရှိနိုင်သည်။

သက်သေခံ လက်မှတ် အသစ်ရရန် လျှောက်လွှာကို၊ ခရိုင် တရားမရုံး တရားသူကြီးထံ ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့တွင် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး တရားသူကြီးချုပ်ထံဖြစ်စေ တင်သွင်းရမည်။ ထိုတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် တရားသူကြီးချုပ်သည် လိုအပ်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းပြုပြီးနောက် အစီရင်ခံစာနှင့်တကွ ထိုလျှောက်လွှာကို တရားရုံးချုပ် 'အတွင်းဝန်ထံသို့ တဆင့်တင်ပို့ရမည်။ ဤနည်းဥပဒေအရ၊ ထုတ်ပေးသော သက်သေခံ လက်မှတ်ကို လျှောက်လွှာနှင့်တကွ ပူးတွဲပါရှိရမည်၊ အဘိုးငွေ ၁ကျပ်တန်နှိပ်တံဆိပ် စက္ကူပေါ်တွင် ရေးသားရမည်။

X. Suspension and Dismissals.

25. All Judges and Magistrates are required to bring to the notice of the Judge of the District Court every case in which a Pleader is guilty of conduct, for which he is liable to be suspended or dismissed under the provisions of the Legal Practitioners' Act.

26. Whenever a Magistrate convicts a Pleader on a criminal charge, he shall report the fact to the Judge of the District Court, who shall submit a report setting forth the circumstances of the case to the High Court for action, if necessary, under section 12 of the Legal Practitioners' Act.

27. Any person who, having been admitted as a Pleader, enters into or carries on any trade or other business shall give notice thereof in writing to the High Court who may suspend such Pleader from practice or pass such orders as the High Court may think fit.

28. (1) (i) "The Act" means the Legal Practitioners' Act,

(ii) "Judge" includes a Magistrate or the Presiding Officer of a Revenue Office, and

(iii) "Court" includes a Revenue Office.

(2) (i) The High Court may, instead of holding an inquiry under section 13 of the Act itself, direct the Judge of the District Court in which the Pleader is enrolled to hold the inquiry on charges framed by the High Court.

(ii) Before taking action under section 14 of the Act, a Judge may, if he thinks fit, hold a preliminary inquiry into the allegations against the Pleader.

(iii) At the preliminary inquiry, if any, witnesses should be examined, documentary evidence collected and all materials necessary in support of or relevant to the allegations should be obtained.

(iv) The attendance of the respondent at the preliminary inquiry is unnecessary, but if he is present he may be asked by the Judge any questions which are considered necessary for the purpose of elucidating the facts. The respondent shall not, in the preliminary inquiry, be permitted to cross-examine the witnesses or to call any evidence.

၁၀။ ရှေ့နေအဖြစ်မှ ခေတ္တ ရပ်စဲခြင်းနှင့် ထုတ်ပယ်ခြင်း

၂၅။ ရှေ့နေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ရှေ့နေအဖြစ်မှ ခေတ္တ ရပ်စဲထားထိုက်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေအဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ထိုက်အောင် အပြုအမူ ပျက်ယွင်းမှုကိစ္စ ဟူသမျှကို၊ တရားမ တရားသူကြီးနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အားလုံးတို့သည် ခရိုင် တရားမရုံး တရားသူကြီးထံ အကြောင်းကြားရမည်။

၂၆။ ရှေ့နေတဦးကို ရာဇဝတ်မှုတခုခုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် အခါတိုင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ထိုအကြောင်းကို ခရိုင် တရားမရုံး တရားသူကြီးထံ အစီရင်ခံရမည်။ ထိုခရိုင်တရားမရုံးတရားသူကြီးက ရှေ့နေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ အရ လိုအပ်ပါက အရေးယူနိုင်ရန် အမှု၏ အခြင်းအရာများကို ဖော်ပြလျက် အစီရင်ခံစာ တစောင်ကို တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့ရမည်။

၂၇။ ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့် ရပြီးသူ တဦးတယောက်သည် ကုန်သွယ်မှု၊ သို့မဟုတ် အခြား စီးပွါးရေး လုပ်ငန်း တခုခုကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည်ရှိသော်၊ ထိုအကြောင်းကို တရားရုံးချုပ်သို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။ တရားရုံးချုပ်က အဆိုပါ ရှေ့နေကို ရှေ့နေလိုက်ခြင်းမှ ခေတ္တရပ်စဲထားနိုင်သည်၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးချုပ်က သင့်လျော်သည့် ထင်မြင်သည့် အမိန့်များချမှတ်နိုင်သည်။

၂၈။ (၁)(က) "အက်ဥပဒေ" ဆိုသည်မှာ၊ ရှေ့နေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေကို ဆိုလိုသည်။

(ခ) "တရားသူကြီး" ဆိုသည်တွင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် အခွန်ရုံးကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိလည်းပါဝင်သည်။

(ဂ) "တရားရုံး" ဆိုသည်တွင်၊ အခွန်ရုံးပါဝင်သည်။

(၂) (က) တရားရုံးချုပ်သည်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃ အရ မိမိကိုယ်တိုင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမည့်အစား၊ တရားရုံးချုပ်က တင်သည့် စွဲချက်များ အပေါ်တွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုရန်၊ ရှေ့နေကို စာရင်းသွင်းထားသည့်ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးအား ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

(ခ) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုမီ၊ တရားသူကြီးသည် မိမိက သင့်လျော်သည် ထင်မြင်လျင်၊ ရှေ့နေအပေါ်တွင် စွပ်စွဲချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှေးဦး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုနိုင်သည်။

(ဂ) ရှေးဦး စုံစမ်း စစ်ဆေးမှု ပြုလျှင် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၌ သက်သေများ စစ်မေးခြင်း၊ စာရွက်စာတမ်း သက်သေခံများ စုဆောင်းခြင်းတို့ကို ပြုရမည်ဖြင်၊ စွပ်စွဲချက်များကို ထောက်ခံရန်လိုအပ်သည့်၊ သို့မဟုတ် စွပ်စွဲချက်များနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် အရာအားလုံးတို့ကိုရယူရမည်။

(ဃ) ရှေးဦး စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုတွင် လျှောက်ထား ခံရသူ လာရောက်ရန်မလို၊ သို့ရာတွင် ထိုသူလာရောက်နေလျှင် တရားသူကြီးက အကြောင်း ခြင်းရာများကို ရှင်းလင်းစေရန် အလို့ငှါ လိုအပ်သည့် ထင်မြင်သည့်မည်သည့် မေးခွန်းများကိုမဆို ထိုသူအား မေးနိုင်သည်။ ရှေးဦး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် လျှောက်ထား ခံရသူများအား သက်သေများကို ပြန်လှန် စစ်မေးရန်သော်၎င်း၊ သက်သေပြရန်သော်၎င်း ခွင့်မပြုရ။

(v) At the conclusion of the preliminary inquiry, if any, the Judge shall either record a finding that no case for action against the respondent has been made out, or frame formal charges against the respondent and proceed under section 14 of the Act.

(vi) If no preliminary inquiry is held, charges shall forthwith be framed and an inquiry held under section 14.

(3) (i) The charges so framed shall set out specifically and in sufficient detail to make the respondent aware of the nature of the case against him, the allegations concerning which it is decided to hold an inquiry. Each separate allegation should be made the basis of a separate charge and the charge should end by calling upon the respondent to show cause why he should not be struck off the Register of Pleaders or suspended from practice, or otherwise punished.

(ii) A copy of the charges shall be served on the respondent and he shall be required to enter his defence in writing by a date to be fixed.

(iii) The charges may be amended at any stage of the inquiry provided that the respondent is given due notice of all such amendments and is given the opportunity of recalling and further cross-examining any witnesses examined prior to the amendment.

(4) (i) On receipt of the respondent's wirtten statement of his defence, a date shall be fixed for proceeding with the inquiry, on which date the respondent and the witnesses in support of the charges shall be ordered to attend.

(ii) On the date so fixed or any subsequent date to which the inquiry may be adjourned, the inquiry shall be opened by a brief statement of the case against the respondent, the Judge reading the charges framed against the respondent and the respondent's written statement of the defence thereto. The witnesses in support of the charges shall be then examined.

(iii) The respondent shall have the right to be represented by an Advocate or Pleader and the inquiry shall be held in his presence or in the presence of his Advocate or Pleader. He shall have the right to cross-examine all witnesses examined in support of the charges.

(၄) ရှေးဦး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလျှင်၊ ထိုစုံစမ်း စစ်ဆေးမှု ပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ တရား သူကြီးသည် လျှောက်ထားခံရသူအပေါ် အရေးယူနိုင်ရန်အတွက် အမှုဆင်ခြင်းမရှိဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ရေးမှတ်ရမည်။ သို့မဟုတ် လျှောက်ထားခံရသူအပေါ် ၌ နည်းလမ်းတကျ စွဲချက်များ တင်ပြီးလျှင် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄ အရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၅) ရှေးဦး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုခြင်းမရှိခဲ့သော်၊ စွဲချက်များ ချက်ခြင်းတင်ပြီးလျှင် ပုဒ်မ ၁၄ အရ မုံစမ်း ဝင်ဆေးမှုကို ပြုလုပ်ရမည်။

(၃) (က) လျှောက်ထားခံရသူက မိမိအပေါ် စွဲဆိုသည့်အမှုဏ်သဘောကို သိရှိစိမ့်သောငှါ၊ ထိုသို့ တင်ထားသည့် စွဲချက်များ၌ နည်းလမ်းတကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုရန် ဆုံးဖြတ်သည့် စွပ်စွဲချက်များကို အသေအချာ ဖေါ်ပြရမည့်ပြင်၊ အသေးစိတ် အကြောင်း အချက်များလည်း အလုံအလောက် ဖေါ်ပြပါရှိစေရမည်။ သီးခြားဖြစ်သော စွပ်စွဲချက်တခုင်းသည် သီးခြားစွဲချက်တရပ်ကိုဘင်ရန် အခြေခံ အကြောင်းဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင် လျှောက်ထားခံရသူအား မည်သည့်အတွက် ရှေ့နေများစာရင်းမှ မဖယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်အတွက် ရှေ့နေလိုက်ခြင်းမှ ခေတ္တရပ်ဝဲသားခြင်း မပြုသင့်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်အတွက် အခြားနည်း၊ ပြစ်ဒဏ် မပေးသင့်ကြောင်း အကြောင်းပြ ထုချေစေရန် ဆင့်ဆိုခြင်းအားဖြင့် စွဲချက်ကို အဆုံးသတ် ရမည်။

(ခ) စွဲချက်များ၏ မိတ်ဘူတစောင်ကို လျှောက်ထားခံရသူသို့ ချအပ်ရမည်ပြင်၊ ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ရမည့် နေ့ရက်တွင် စာဖြင့်ရေးသား၍ ခုခံချေပရန် ထိုသူအား ဆင့်ဆိုရမည်။

(၇) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ဆောင်ရွက်နေသည့် မည်သည့်အဆင့်၌မဆို၊ စွဲချက်များကို ပြင်နိုင်သည်၊ သို့ရာတွင် အဆိုပါ ပြင်ချက်အားလုံးကို ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ လျှောက်ထားခံရသူအား ပြောကြားရမည်ပြင်၊ ပြင်ချက်မပြုမီက စစ်ဆေးပြီးသော မည်သည့် သက်သေများကိုမဆို ပြန်ခေါ်၍ ထပ်မံပြန်လှန်စစ်မေးရန် အခွင့်အလမ်း ပေးရမည်။

(၄) (က) လျှောက်ထားခံရသူ၏ ခုခံချေပလွှာကို ရရှိသည့်အခါ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နေ့ရက် ခိုန်းဆို သတ်မှတ်ရမည်။ ထိုနေ့ရက်တွင် လျှောက်ထားခံရသူကိုဂင်း၊ စွဲချက်တို့ကို ထောက်ခံရန် သက်သေများကိုဂင်း လာရောက်ရန် ဆင့်ဆိုရမည်။

(ခ) ထိုသို့ ချိန်းဆိုသတ်မှတ်သောနေ့ရက်၌၊ သို့မဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ရွှေဆိုင်း သည့်နောက် နေ့ရက်၌ လျှောက်ထားခံရသူအပေါ် တင်ထားသည့် စွဲချက်များနှင့် ထိုစွဲချက်များကို လျှောက်ထားခံရသူက ချေပသည့် ခုခံချေပလွှာကို ဖတ်ပြခြင်းအားဖြင့် တရားသူကြီးက လျှောက်ထားခံရသူအပေါ် စွဲဆိုသည့်အမှု၏ အကြောင်းအရာကို အတိုချုပ် ပြောပြ၍ စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုကို စတင်ဖွင့်လှစ်ရမည်။ ထို့နောက် စွဲချက်များကို ထောက်ခံမည့် သက်သေများကို စစ်ဆေးရမည်။

(၈) လျှောက်ထားခံရသူအတွက် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၊ သို့မဟုတ် ရှေ့နေတဦး လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိစေရမည်။ ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို လျှောက်ထားခံရသူ၏ ရှေ့မှောက်၌သော်၎င်း၊ ထိုသူ၏ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ၊ သို့မဟုတ် ရှေ့နေ၏ ရှေ့မှောက်၌သော်၎င်း ဆောင်ရွက်ရမည်။ လျှောက်ထားခံရသူသည် စွဲချက်များကို ထောက်ခံရန်စစ်မေးသည့် သက်သေအားလုံးကို ပြန်လှန် စစ်မေးခွင့် ရရှိစေရမည်။

(iv) All witnesses whom the respondent desires to produce in his defence shall be examined after the witnesses in support of the charges have been examined, and reasonable time shall be allowed to the respondent in which to procure the attendance of such witnesses.

(v) The statements of all witnesses examined shall be recorded in writing.

(vi) The respondent may, at any stage of the inquiry, be asked by the Judge any questions which he considers necessary for the purpose of the inquiry.

(vii) At any stage of the inquiry prior to the examination of the witnesses called by him, the respondent shall be permitted if he so desires to amend or add to his written statement of defence.

(viii) A diary form, in which should be briefly recorded the action taken at such stage of the inquiry, shall be prefixed to the proceedings.

(5) (i) At the conclusion of the inquiry the Judge shall record a finding which shall be filed in the proceedings. In the finding each of the charges framed shall be discussed and a distinct finding shall be recorded on each charge, and the Judge shall make such recommendations as he think fit regarding the action if any, to be taken against the respondent.

(ii) The Judge shall then submit the proceedings to the High Court. If the Judge is not the District and Sessions Judge himself, the proceedings shall be submitted through the District and Sessions Court.

(6) (i) Witnesses shall be paid travelling and subsistence allowances at the rates laid down in sub-rule (3) of Rule 2, Order XVI, Code of Civil Procedure.

(ii) If the inquiry is held on complaint made by private party the expenses of all witnesses called in support of the charges shall be deposited by such party. In all other cases the expenses of such witnesses shall be paid by Government.

(iii) The expenses of all witnesses called on behalf of the respondent shall be paid by the respondent, and a sum sufficient to cover their expenses shall be deposited by him with the bailiff of the Court before they are summoned.

(သ) စွဲချက်များကို ထောက်ခံရန် သက်သေများအား စစ်မေးပြီးနောက်၊ လျှောက်ထားခံရသူက မိမိခုခံချေပရန် တင်ပြလိုသည့် သက်သေများ ခေါ်ယူလိုကြောင်း စစ်မေးရမည်။ အဆိုပါ သက်သေများ လာရောက်နိုင်စေရန်အတွက် လျှောက်ထားခံရသူအား သင့်တော်သော အချိန်ပေးရမည်။

(ဂ) စစ်မေးသမျှသော သက်သေထားလုံးဝတို့၏ ထွက်ဆိုချက်များကို စာဖြင့် ရေးမှတ်ရမည်။

(စ) စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုကိစ္စအလိုငှါ လိုအပ်သည် ထင်မြင်သည့် မေးခွန်းများကို စုံစမ်း စစ်ဆေးမှု၏ မည်သည့်အဆင့်၌မဆို တရားသူကြီးက လျှောက်ထားခံရသူအား မေးနိုင်သည်။

(ဆ) လျှောက်ထားခံရသူက ခေါ်သည့် သက်သေများကို စစ်မေးခြင်းမပြုမီ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ မည်သည့်အဆင့်၌မဆို၊ ထိုသူက မိမိ၏ ခုခံချေပလွှာတွင် ပြင်ချက်၊ သို့မဟုတ် ထပ်မံဖြည့်သွင်းချက် ပြုလုပ်လိုလျှင် ထိုသူအား ပြုလုပ်ခွင့် ပေးရမည်။

(ဇ) စုံစမ်း စစ်ဆေးမှု၏ အဆင့်အသီးသီး၌ ဆောင်ရွက်သောကိစ္စကို အကျဉ်းချုပ် ရေးမှတ်ရမည့် နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ပုံစံတစောင်ကို အမှုတွဲရှေ့တွင် တွဲထားရမည်။

(၅) (က) စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုကို ဆောင်ရွက်၍ ပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ တရားသူကြီးက ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရေးမှတ်ရမည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို အမှုတွဲ၌ တွဲထားရမည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်၌ တင်ထားသော စွဲချက်အသီးသီးကို စီစစ်ဝေဖန်ရမည်ဖြင့်၊ စွဲချက်အသီးသီးအတွက် သီးခြားဆုံးဖြတ်ချက်တခုစီ ရေးမှတ်ရမည်။ ထို့ပြင် တရားသူကြီးသည် လျှောက်ထားခံရသူအပေါ်၌ အရေးယူရန်ရှိလျှင်၊ ထိုအရေးယူရန် ရှိသည့်အချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိသင့်သည်းထင်မြင်သည့် ထောက်ခံ တင်ပြချက်များကို ပြုလုပ်ရမည်။

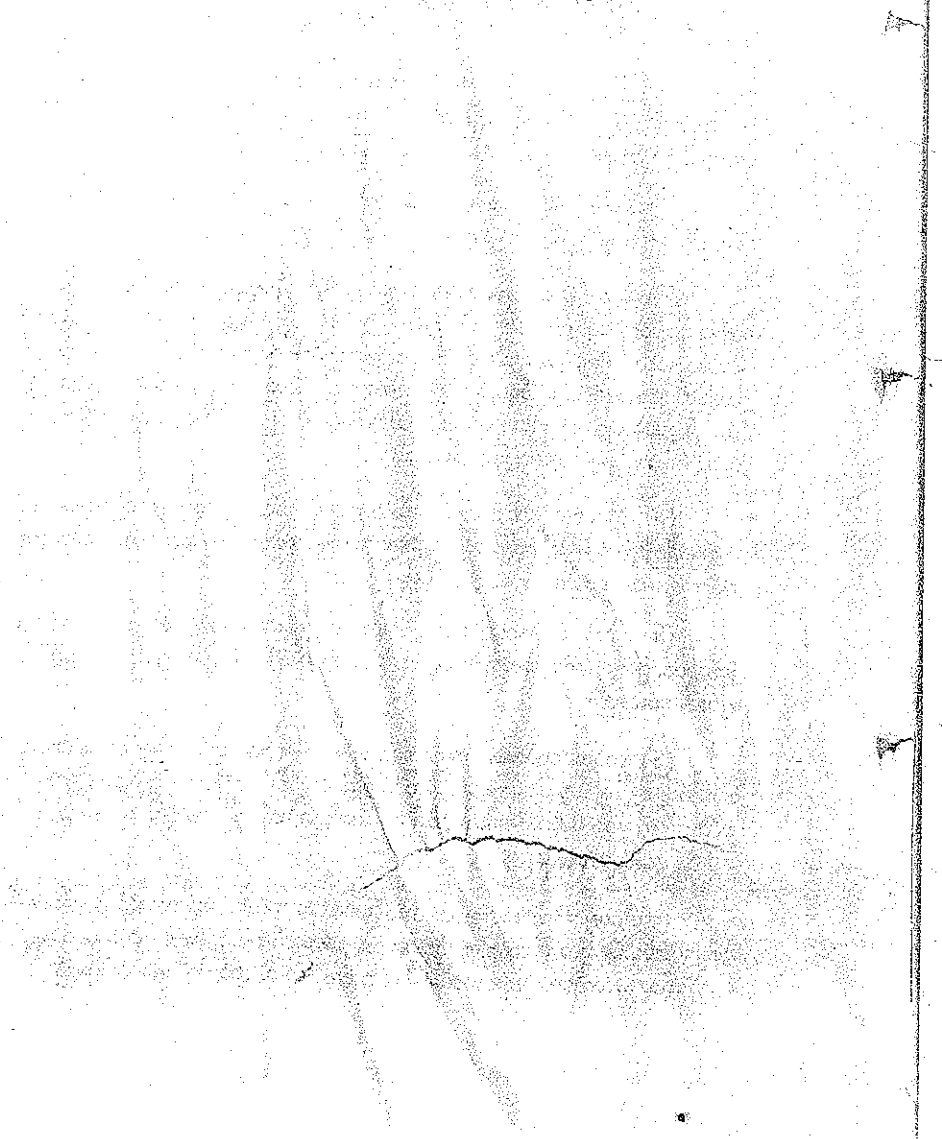
(ခ) ထို့နောက် တရားသူကြီးသည် အမှုတွဲကို တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့ရမည်။ ထို တရားသူကြီးသည် မိမိကိုယ်တိုင် ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင်တရားသူကြီး မဟုတ်လျှင်၊ အမှုတွဲကို ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင်ရုံးမှတဆင့် တင်ပို့ရမည်။

(၆) (က) သက်သေများအား၊ တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၁၆၊ နည်းဥပဒေ ၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ (၃) တွင် သတ်မှတ်သည့် နှုန်းထားများအတိုင်း ခရီးစရိတ်များနှင့် စားစရိတ်များကို ပေးရမည်။

(ခ) သာမန်အရပ်သား အမှုသည်တဦး တယောက်၏ တိုင်တန်းချက်အရ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကိုပြုလျှင်၊ စွပ်စွဲချက်များကို ထောက်ခံရန် ဆင့်ခေါ်သည့် သက်သေများအားလုံး၏ စရိတ်ကို ထိုသူက တင်သွင်းရမည်။ အခြားအထောက်စွအားလုံးတွင် အဆိုပါ သက်သေတို့၏ စရိတ်ကို အစိုးရက ပေးရမည်။

(ဂ) လျှောက်ထားခံရသူအတွက် ဆင့်ခေါ်သော သက်သေများအားလုံး၏ စရိတ်ကို လျှောက်ထားခံရသူက ပေးရမည်။ ထိုသက်သေများအတွက် စရိတ်ပေးရန် လုံလောက်မည့်ငွေကို ထိုသူက သက်သေတို့ကို မဆင့်ခေါ်မီ တရားရုံးဆိုင်ရာ ဘီလစ်ထံသို့ ပေးသွင်းရမည်။

(7) Copies of office notes, reports and correspondence relating to the inquiry shall not be supplied to the respondent. He may be supplied with copies of the evidence, oral and documentary, recorded at the preliminary inquiry, if any, on payment. He shall be entitled, free of charge, to a copy of the complaint or statement of the case initiating the proceedings and to copies of evidence recorded during the formal inquiry, and to a copy of the finding.

(၇) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော ဂိုးတွင်းမှတ်ချက် မိဘ်တူများ၊အစီရင်ခံချက် မိတ်တူများနှင့် ရစာ ပေးဘေမိဘ်တူများကို လျှောက်ထားခံရသူအား ထုတ်ပေးခြင်းမပြုရ။ ဖွေးဉီး စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုရှိလျှင် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဌ ရေးမှတ်သားညွှန် နှုတ်သက်သေခံချက်မိဘ်တူ များနှင့် စာသက်သေခံ မိတ်ဘူများကို အခကြေးငွေပေးလျှင် ထိုသူအားတုတ်ပေးနိုင်သည်။ တိုင်ကန်းချက်မိတ်ဘူ၊ သို့မဟုတ် မူစစ်းဆောင်ရွက်ချက်ကို စတင်သည့်အမှု၏ အကြောင်း အရာ ဖေါ်ပြချက် မိဘ်ဘူတစောင်ကိုငင်း၊ နှည်းလမ်းတကျ စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုကို ဆောင်ရွက်စဉ် အတွင်း ရေးမှတ်သည့် ဆက်သေခံချက် မိတ်တူများကိုငင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက် မိတ်တူတစောင်ကို ငင်း ထိုသူက အခမဲ့ ရထိုက်ခွင့် ရှိစေရမည်။

XI. Forms

Form I.

Certificate issued to a Pleader of the Higher Grade.

Roll No.

Pursuant to the rules relating to the admission of Pleader, I,hereby certify that ....., son of ....., of the district of ....., has been admitted a Pleader of the Higher Grade and is authorized to practise in all Courts subordinate to the High Court, Rangoon, and in all Revenue Offices in Burma subordinate to the Financial Commissioners up to the end of the year 19 .....

Given under my hand and the Seal of the High Court / Court this ..... day of ..... 19 .....

Deputy -Director.

High Court,

Form II.

Certificate issued to a Pleader.

Roll No.

Pursuant to the rules relating to the admission of Pleader, I,hereby certify that ....., son of ....., of the district of ....., has been admitted a Pleader and is authorized to practise in all Courts subordinate to the High Court, Rangoon, and in the Rangoon City Civil Court and in the Subdivisional, Small Cause and Township Courts and in the Revenue Offices subordinate to Deputy Commissioners in Burma up to the close of the year 19 .....

Given under my hand and the Seal of the Court this ..... day of ..... 19 .....

Deputy Director

ပုံစံ(၁)

မြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အထက်တန်းရှေ့နေသို့ ထုတ်ပေးသည့် တာဝန်ခံလက်မှတ်

စာရင်းပါအမှတ်စဉ်.....

ရှေ့နေအဖြစ် လက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို လိုက်နာလျက်.....

ခရိုင်နေ.....၏ သား.....

အား အထက်တန်းရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရရှိပြီးဖြစ်သည်ဟု နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၏လက်အောက်ခံ တရားရုံးအားလုံးတို့နှင့် ဘဏ္ဍာရေးမင်းကြီးများ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သော နိုင်ငံအတွင်းရှိ အခွန်ရုံးအားလုံးတို့တွင်၊ ၁၉ ခုနှစ်၊ ကုန်ဆုံးသည်တိုင်အောင် ရှေ့နေလိုက်ခွင့်ရကြောင်း ကျွန်ုပ်က သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးပါသည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....လ.....ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပေးသည့်ရုံး / တရားရုံး တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်၍ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

တရားရုံးချုပ်

ပုံစံ ၂

ရှေ့နေသို့ထုတ်ပေးသည့်တာဝန်ခံလက်မှတ်

စာရင်းပါအမှတ်စဉ် .....

ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ၊.....ခရိုင်တွင်နေထိုင်သူ.....၏ သား.....သည်၊ ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရရှိပြီး၍၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏ လက်အောက်ခံ ရာဇဝတ်တရားရုံးအားလုံးတို့တွင်၎င်း၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးတွင်၎င်း၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ နယ်ပိုင်တရားမရုံးများ၊ စမော်ကော်တရားရုံးများ၊ မြို့နယ်ထရားမရုံးများနှင့်တကွ ခရိုင်ဝန်များ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သော အခွန်ရုံး များတွင်၎င်း၊.....ခုနှစ်၊ ကုန်ဆုံးသည် တိုင်အောင် ရှေ့နေလိုက်ခွင့်ရကြောင်း ကျွန်ုပ်က သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးပါသည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....လ.....ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပေးသည့်ရုံး / တရားရုံး တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးထုတ်ပေးလိုက်သည်။

ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

တရားရုံးချုပ်

Form III

Register of $\frac{\textit{Higher Grade Pleaders}}{\textit{Pleaders}}$, *Myanmar.*

Serial No. (1)	Name of Pleader in full. (2)	Residence at the time of admission (3)	Father's Name, occupation and residence. (4)	Age of admission. (5)	Nationality. (6)	How qualified for admission. (7)	Date of admission. (8)	Date of issue and renewal of admission. (9)	Courts in which enrolled (10)	Signature of D. D. (11)	Remarks. (12)

Form IV.

Chamber Student's Diary.

Date. (1)	Name of the Court attended. (2)	Case No. (3)	Initial of Judge, Magistrate or D. D. of the Court attended. (4)	Remarks. (5)

မြန်မာနိုင်ငံ အထက်တန်းရွှေနေများ/ရွှေနေများ မှတ်ပုံတင်ရင်းစာအုပ်

စဉ်နံပါတ် (၁)	ရွှေနေ အမည်အပြည့်အစုံ (၂)	ဝင်ခွင့်ရသည့်အကျိုးနေရပ် (၃)	အဘအမည်၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် နေရပ် (၄)	ဝင်ခွင့်ရသည့်နေ့ (၅)	လိင် (၆)	မည်သို့နည်းဖြင့်ဝင်ခွင့်ရသနည်း (၇)	ဝင်ခွင့်ရသည့်ခုံရုံး (၈)	ရက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည့်ရက်စွဲနှင့် သက်တမ်းတိုးသည့်ရက်စွဲများ (၉)	နာမ်းနားဖိုးထိုးသည့်ရက်စွဲ (၁၀)	[illegible] (၁၁)	အကြောင်းအရာ မှတ်ချက် (၁၂)

အလုပ်သင်ကြားသူ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း

နေ့ရက် (၁)	တက်ရောက်သော တရားခုံရုံး အမည် (၂)	အမှုအမှတ် (၃)	တက်ရောက်သော တရားခုံရုံး ဆိုင်ရာ တရားမ တရားသူကြီး၊ ထုတ်လင့် တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခုတိယဆွန်ကြားနာရေးအာ ဏာမှတ်တို့ (၄)	အကြောင်း အရာ မှတ် ချက် (၅)

Advocates' Fees.

8. The following rules have been made under section 16 of the Bar Council Act, to regulate the sums to be allowed as costs on account of Advocates' fees upon all proceedings in the High Court and Civil Courts subordinate thereto * : -

Rules.

1. The sums to be entered in the decrees of the Courts under the denomination of costs, as payable between party and party, on account of fees of Advocates shall, unless the Court decrees otherwise in its judgment, be calculated at the following rates : —

If the amount or value of the property, debt or damages claimed -

(i) shall not exceed K 5,000 at 6 per cent. on the amount or value claimed ;

(ii) shall exceed K 5,000 but not exceed K 20,000 at 6 per cent. on K 5,000 and 3 per cent. on the remainder;

(iii) shall exceed K 20,000, but shall not exceed K 50,000, on K 20,000 as in sub-rule (ii) above and 1½ per cent. on the remainder;

(iv) shall exceed K 50,000, on K 50,000 as in sub - rule (iii) above and 1 per cent. on the remainder :

Provided that —

(*a*) in no case shall the amount of any fee calculated under this rule exceed K 4,500 ;

(*b*) in cases undefended a fee not exceeding half only of the fee calculated at the above rates shall be allowed.

[Note: Suits in which defendants have filed written statements shall be deemed to be contested suits and, unless otherwise ordered by a Judge, fees shall be allowed at the prescribed rates though the defendants may subsequently withdraw their defence.]

* Notification N0.5 (General), dated the 30th April, 1929, as amended by Notifications No.10 (General), dated the 4th September, 1929, No.6 (General), dated the 28th April, 1930 and No.15 (General), dated the 25th September, 1939.

တရားရုံးချုပ် ရှေနေတို့၏ အခကြေးငွေများ

၈။ ။တရားရုံးချုပ်နှင့် တရားရုံးချုပ်၏ လက်အောက်ရှိ တရားမတရားရုံးများတွင် စွဲဆိုသောအမှုအခင်းများအားလုံးအပေါ်၌ ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်သော တရားရုံးချုပ် ရှေနေတို့၏ ရှေနေခများအတွက် တရားစရိတ်အဖြစ် ခွင့်ပြုရမည့်ငွေများကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရန် အလို့ငှါ တရားရုံးချုပ် ရှေနေများ ကောင်စီ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ အရ၊ အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

နည်းဥပဒေများ

၁။ တရားရုံးချုပ်ရှေနေတို့၏ ရှေနေခအတွက် အမှုသည်အချင်းချင်း ပေးရမည့်တရားစရိတ်ဟူ၍ တရားရုံးများက ချမှတ်သည့်ဒီကရီများတွင် ထည့်သွင်းဖေါ်ပြရန်ငွေများကို တရားရုံးက မိမိ၏စိရင်ချက်တွင် အခြားနည်းအမိန့် ချမှတ်ခြင်းမရှိလျှင်၊ အောက်ပါနှုန်းထားများအတိုင်း တွက်ချက်ရမည်။

ရလိုကြောင်း စွဲဆိုသော ပစ္စည်း၊ ကြေးမြို၊ သို့မဟုတ် လျော်ကြေး၏ ငွေပေါင်း၊ သို့မဟုတ် တန်ဘိုးမှာ—

(၁) ကျပ် ၅,၀၀၀ ထက်မပိုလျှင်၊ ထိုရလိုကြောင်း စွဲဆိုသောငွေပေါင်း၊ သို့မဟုတ် တန်ဘိုးအပေါ်၌ ၆ ရာခိုင်နှုန်း။

(၂) ကျပ် ၅,၀၀၀ ထက်ပို၍ ကျပ် ၂၀,၀၀၀ ထက်မပိုလျှင် ကျပ် ၅,၀၀၀ အပေါ်၌ ၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကျန်ငွေအပေါ်၌ ၃ ရာခိုင်နှုန်း။

(၃) ကျပ် ၂၀,၀၀၀ ထက်ပို၍ ကျပ် ၅၀,၀၀၀ ထက်မပိုလျှင်၊ ကျပ် ၂၀,၀၀၀ အပေါ်၌ အထက်နည်းဥပဒေခဲ့ (၂) ပါ နှုန်းအတိုင်း၊ ကျန်ငွေအပေါ်၌ ၁½ ရာခိုင်နှုန်း။

(၄) ကျပ် ၅၀,၀၀၀ ထက်ပိုလျှင်၊ ကျပ် ၅၀,၀၀၀ အပေါ်၌ အထက်နည်းဥပဒေခဲ့ (၃) ပါနှုန်းအတိုင်း၊ ကျန်ငွေအပေါ်၌ ၁ ရာခိုင်နှုန်း။

ဖြင့်ချက်။ ။သို့ရာတွင်—

(က) မည်သည့်အမှုတွင်မျှ၊ ဤနည်းဥပဒေအရ တွက်ချက်၍ရသော အခငွေပေါင်းမှာ ကျပ် ၄,၅၀၀ ထက်မပိုစေရ။

(ခ) မခုခံသောအမှုများတွင်၊ အထက်ပါ နှုန်းထားများအတိုင်း တွက်ချက်၍ ရသော အခငွေတဝက်ထက်မပိုသည့် အခငွေကိုသာခွင့်ပြုရမည်။

[မှတ်ချက်။ ။တရားခံများက ချေလွှာ ဆွဲငြိုးဖြစ်သည့် တရားမကြိုးမှုများကို ခုခံသော တရားမကြိုးမှုများဟူ၍ မှတ်ယူရမည်ဖြင့်၊ နောက်အဖို့၌ တရားခံများက မိမိတို့၏ ခုခံချေပချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသော်လည်း၊ တရားသူကြီးက အခြားနည်းအမိန့်ချမှတ်ခြင်းမပြုလျှင်၊ သတ်မှတ်ထားသည့်နှုန်းထားအတိုင်း အခငွေများကိုခွင့်ပြုရမည်]။

၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၀ (အများဆိုင်ရာ)၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၆ (အများဆိုင်ရာ) နှင့် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါအမှတ် ၁၅ (အများဆိုင်ရာ) တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်သည့်အတိုင်း၊ ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့စွဲပါအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅ (အများဆိုင်ရာ)။

(*c*) the amount entered as payable on account of fee to an Advocate shall not be less than :-

In the High Court or District Courts.	In Sub-divisional, Township and Small Cause Courts.	In the Rangoon City Civil Court.		
		Suits exceeding K 150 in value.	Suits exceeding K 50 but not exceeding K 150 in value.	Suits not exceeding K 50 in value.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
K	K	K	K	K
34	17	34	10	5

(*d*) The Court may if it is of opinion that a defence is false or vexatious, or has been filed merely with a view to gaining time, award to the plaintiff such further costs as the Court thinks fit, in addition to any fee calculated under this rule.

2. In declaratory suits in which no consequential relief is claimed and in other suits where it is not possible to estimate at a money value the subject-matter in dispute, in miscellaneous proceedings, in execution proceedings and in interlocutory applications other than those of a routine or formal character, the amount to be awarded on account of the Advocate's fee shall be fixed by the Court at its discretion on the following scale : -

	High Court, District Courts and Rangoon City Civil Court.	Subdivisional, Township and Small Cause Courts.
	K	K
Any sum between ...	17 and 170	10 and 85

Provided -

(ဂ) တရားရုံးချုပ် ရှေနေသို့ ရှေနေခအတွက် ပေးရမည်ဟုထည့်သွင်းဖေါ်ပြသည့်ငွေပေါင်းမှာ အောက်၌ဖေါ်ပြသည့်ငွေထက်မနည်းစေရ။

ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးတွင်				
တရား ရုံး ချုပ်တွင်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် တရားမရုံး များ တွင်	နယ်ပိုင် တရား မရုံး၊ မြို့နယ် တရား မရုံးများနှင့် စမော်ကော် တရား ရုံး များတွင်	တန်ဘိုးငွေ ကျပ် ၁၅၀ ထက် ပိုသော တရားမ ကြီးမှုများ	တန်ဘိုးငွေ ကျပ် ၅၀ ထက်ပို၍ ကျပ် ၁၅၀ ထက် မပိုသော တရားမ ကြီးမှုများ	တန်ဘိုးငွေ ကျပ် ၅၀ ထက် မပိုသောတရားမ ကြီးမှုများ
(၁)	(၂)	(၃)	(၄)	(၅)
ကျပ်	ကျပ်	ကျပ်	ကျပ်	ကျပ်
၃၄	၁၇	၃၄	၁၀	၅

(ဃ) ခုခံချေပချက်သည် မမှန်သည်၌၊ သို့မဟုတ် စိတ်အနှောက်အယှက်ဖြစ်စေသည်၌၊ သို့တည်းမဟုတ် အချိန်ရအောင် သက်သက် တင်သွင်းသည့်ခုခံချေပချက်ဖြစ်သည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်လျှင်၊ ဤနည်းဥပဒေအရ တွက်ချက်ရရှိသည့် အခငွေအပြင်၊ တရားရုံးက သင့်သည်ထင်မြင်သော နောက်ထပ်တရားစရိတ်ငွေကို တရားလိုအားပေးနိုင်သည်။

၂။ အကျိုးသက်ရောက်လာမည့် သက်သာခွင့်ကို တောင်းဆိုခြင်းမရှိသော ကျေညာချက်တောင်းဆိုသည့် တရားမကြီးမှုများ၊ ထို့ပြင်အခြင်းပွါးသောအချင်းဖြစ်အကြောင်းအရာကို ငွေတန်ဘိုးဖြင့်တွက်ချက်ခန့်မှန်းရ၌ မရနိုင်သည့်အခြားတရားမကြီးမှုများ၊ အသေးအဖွဲမှုများ၊ ဇာရိမှုများနှင့်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် သဘောရိုးမျိုးမဟုတ်သည့်၊ သို့မဟုတ်ထုံးပုံကျနသည့် သဘောမျိုးမဟုတ်သည့် ကြားဖြတ်ဒလျှောက်ထားချက်များတွင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေနေ၏ရှေနေခအတွက် ချပေးရန်ငွေအရေအတွက်ကို တရားရုံးက မိမိသဘောအတိုင်း အောက်ပါနှုန်းထားအရသတ်မှတ်ရမည်။

တရားရုံးချုပ်၊ ခရိုင်တရားမရုံးများနှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံး။	နယ်ပိုင်တရားမရုံး၊ မြို့နယ်တရားမရုံးနှင့် စမော်ကော် တရားရုံးများ။
ကျပ်	ကျပ်
၁၇ နှင့် ၁၇၀ အတွင်းငွေ	၁၀ နှင့် ၈၅ အတွင်း ငွေ
မည်မျှမဆို။	မည်မျှမဆို။

(*a*) that in non-contested execution or miscellaneous proceedings and in interlocutory applications the minimum fee shall be awarded ;

(*b*) that costs of interlocutory applications of a formal or routine character, *e.g.*, application for an order requiring an affidavit of documents or for transmitting process for service to another Court shall not be allowed.

3. If, in the opinion of the Court, the questions in issue in any case are such that the labour or skill of the Advocate would be inadequately remunerated by a fee fixed under rule 1 or rule 2, the Court may, for reasons to be recorded in its judgment, apply in the place of the scale laid down in rule 1 or rule 2 , the scale specified below in determining the amount payable on account of the Advocate's fee:-

	High Court, District Courts and Rangoon City Civil Court.	Subdivisional, Township and Small Cause Courts.
	K	K
Any sum between	34 and 340	17 and 170

In contested cases, the effective hearing of which occupies more than one full working day, a fee not exceeding the above, as the Court in its discretion shall direct, shall be payable for each subsequent day after the first. This fee shall be in addition to the fee calculated under rule 1 or rule 2 or under the first paragraph of this rule.

4. When the hearing of a suit is adjourned under Order XVII, Rule 1, of the Code of Civil Procedure, the Court may include among the costs occasioned by the adjournment, to be paid by the party applying for time, as Advocate's fee any sum not exceeding:-

* In the High Court, the Rangoon City Civil Court and District Courts any period of three hours or over shall ordinarily be held to be one full working day. Any period of less than three hours shall ordinarily be held to be half a working day.

ခြင်းချက်။ ။သို့ရာတွင်—

(က) မခုခံသော ဇာရိုမှုမျာ၊ အသေး အဖွဲမှုများတို့ပြင် ကြားဖြတ်လျှောက်ထားသော အမှုများတွင် အနည်းဆုံးသော ခွေနေခကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်။

(ခ) လုပ်ရိုး လုပ်စဉ်၊ သို့မဟုတ် ထုံးပုံကျအတိုင်းဖြစ်သည့် ကြားဖြတ်လျှောက်လွှာများ၊ ဥပမာအားဖြင့် စာချုပ် စာတမ်းများ အတွက် ကျမ်းကျိန်လွှာလိုသည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုသော လျှောက်လွှာ သို့မဟုတ် အခြားတရားရုံးသို့ ချုအပ်ပေးရန် အမိန့် ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာ စသည်တို့ လွှဲပြောင်းရန်လျှောက်သော လျှောက်လွှာများ အတွက် စရိတ်များကို ခွင့်မပြုရ။

၃။ အမှုတခုခွင် အငြင်းပေါ်သည့် ပြဿနာများမှာ ခဲယဉ်း ခက်ခဲသဖြင့် တရားရုံး ချုပ် ခွေနေ့၏ လုပ်အား စွမ်းအားအတွက် နည်းဥပဒေ ၁၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းဥပဒေ ၂ တွင်သတ်မှတ်ထားသည့် နှုန်းထား အတိုင်း ခွေနေခကို ပေးလျှင် သင့်တော်လုံလောက်မည် မဟုတ်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်လျှင်၊ တရားရုံးသည် မိမိ၏စီရင်ချက်တွင် အကြောင်းပြချက်များကို ရေးမှတ်ပေါ်ပြလျက်၊ တရားရုံးချုပ် ခွေနေ၏ ခွေနေ့ခပေးရန် ဒွေအရေအတွက်ကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ရာ၌၊ နည်းဥပဒေ ၁၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၂ တွင် ပါသည့်နှုန်းထား အစား၊ အောက်ပါ နှုန်းထားအတိုင်း ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

	တရားရုံးချုပ်၊ ခရိုင်တရားမရုံးများနှင့် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး။	နယ်ပိုင်တရားမရုံး၊ မြို့နယ်တရားမရုံးနှင့် စမော်ကော် တရားရုံးများ။
	ကျပ်	ကျပ်
ကြားမှ	၃၄ နှင့် ၃၄၀ အတွင်း ဒွေ မည်မျှ မဆို။	၁၇ နှင့် ၁၇၀ အတွင်းဒွေမည်မျှမဆို။

ခုခံသော အမှုများတွင်၊ ထိရောက်စွာ အမှုကြားနာ စစ်ဆေးရာ၌ အလုပ် လုပ်ရက် တရက်ထက် ပို၍ ကြာလျှင်၊ ပဌမနေ့ ကုန်ပြီးနောက် ဆက်လက်သည့် ရက်တရက်စီအတွက် တရားရုံး၏ သဘောအတိုင်း အထက်ပါ နှုန်းထားနှင့် မပို့သော ခွေနေခကိုပေးရမည်။ ဤ ခွေနေ့ခမှာ၊ နည်းဥပဒေ ၁၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၂ အရ ဖြစ်စေ၊ ဤနည်းဥပဒေ၏ ပဌမ စာပိုဒ်အရ ဖြစ်စေ၊ တွက်ချက်၍ ရသည့် အခဒွေအပြင် ထပ်မံ ပေးရမည့် အခဒွေ ဖြစ်ရမည်။

၄။ တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၁၇၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရ အမှုကြားနာ စစ်ဆေးခြင်းကို ရွှေဆိုင်းသည့်အခါ၊ ရွှေဆိုင်းရန် လျှောက်ထားသည့် အမှုသည်က ပေးဆောင်ရမည့်

High Court.	District Courts and Rangoon City Civil Court.	Subdivisional, Township and Small Cause Courts.
K	K	K
51	34	10

5. In a case where there are several defendants not more than one Advocate's fees shall be allowed except -

(a) where a separate defence is set up by a defendant who has a separate interest;

(b) where for special reasons (to be recorded in the judgment or order) the Judge considers the award of fees to more than one defendant's Advocate to be just or reasonable.

6. (i) In contested cases coming before the High Court in the exercise of its Original Civil Jurisdiction, unless the Court otherwise directs, fees shall be allowed for two Advocates actually employed by a party; and in cases of special difficulty or complexity the Court may certify for three Advocates actually employed by a party in the conduct of the case.

(ii) In contested cases coming before Courts subordinate to the High Court, the Court may, on account of the difficulty or complexity of the case, in its discretion allow fees to two Advocates actually employed by a party:

Provided that unless the Court otherwise directs in either case no fee for a junior Advocate shall be allowed when the Advocates employed are in partnership with one another.

ရွှေဆိုင်းသည့်အတွက် ကုန်ကျရသော တရားစရိတ်များတွင် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ၏ ရွှေနေခ အဖြစ် အောက်ပါ နှုန်းထက် မပိုသော ငွေကို တရားရုံးက ထည့်သွင်းနိုင်သည်။*

တရားရုံးချုပ်။	ခရိုင်တရားမရုံးများနှင့် ရန်ကုန်မြို့တရားမရုံး။	နယ်ပိုင်တရားမရုံး၊ မြို့နယ် တရားရုံးနှင့် စမော်ကော် တရားရုံးများ။
ကျပ်	ကျပ်	ကျပ်
၅၁	၃၄	၁၀

၅။ (က) အကျိုး သက်ဆိုင်ခွင့် တသီးတခြား ရှိသည့် တရားခံ တဦးဦးက သီးခြား ခုံထုချေချက် တင်သွင်းသည့် ကိစ္စတွင်မှတပါး၊

(ခ) (စီရင်ချက်တွင်ဖြစ်စေ၊ အမိန့်တွင် ဖြစ်စေ ရေးမှတ် ထားရမည့်) ထူးခြားသော့ အကြောင်းပြချက်များရှိသဖြင့်တရားသူကြီးကတရားခံဘက်မှတရားရုံးချုပ်ရှေနေတဦးအတွက် ထက်ပို၍ ရွှေနေခ ပေးရန် တရားမျှတ သင့်လျော်မည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသည့် ကိစ္စမှတပါး တရားခံအများ ပါရှိသည့် အမှုတွင် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ တဦးအတွက်ထက် ပိုသည့်ရွှေနေခကို ခွင့်မပြုရ။

၆။ (၁) တရားရုံးချုပ်က မူလ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာသုံးစဲ့ချာ၌ တရားရုံးချုပ်သို့ ရောက်ရှိလာသည့် ခုခံသော အမှုများတွင်၊ တရားရုံးချုပ်က အခြားနည်း ဆင့်ဆိုခြင်း မရှိလျှင်၊ အမှုသည် တဦးဦးက အမှုနှစ်စစ် ငါးရမ်း လိုက်လံဆောင်ရွက်စေသည့် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ နှစ်ဦးအတွက် ရွှေနေခကိုခွင့်ပြုရမည်။ ထို့ဖြင့် အထူးအားဖြင့် ခက်ခဲသော၊ သို့မဟုတ် ရှုပ်ထွေးသော အမှုများတွင်၊ အမှုသည် တဦးဦးက အမှုနှစ်စစ် ငါးရမ်း အမှုလိုက်လံ ဆောင်ရွက်စေသည့် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ သုံးဦးအတွက် ရွှေနေခကို တရားရုံးချုပ်က သက်သေခံ လက်မှတ်ခရေးထိုး၍ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၂) တရားရုံးချုပ် လက်အောက်ခံ ဖြစ်သော တရားရုံးများသို့ ရောက်ရှိလာသည့် ခုခံသော အမှုများတွင်၊ အမှုခက်ခဲသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ရှုပ်ထွေးသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အမှုသည် တဦးဦးက အမှုနှစ်စစ် ငါးရမ်းလိုက်လံ ဆောင်ရွက်စေသည့် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ နှစ်ဦးအတွက် ရွှေနေခကို တရားရုံးက မိမိ၏ သဘောအတိုင်း ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် အထက်ပါ ကိစ္စတခုခု၌ တရားရုံးက အခြားနည်း ဆင့်ဆိုခြင်းမရှိလျှင်၊ ငါးရမ်း လိုက်လံဆောင်ရွက်စေသည့် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေများသည် တဦးနှင့် တဦး အစုပေါ် လပ်ကိုင်သူများ ဖြစ်ကြလျှင်၊ ရွှေနေခကို အငယ်ဖြစ်သော တရားရုံးချုပ် ရွှေနေအတွက် ခွင့်မပြုရ။

---

* တရားရုံးချုပ်၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားရုံးနှင့် ခရိုင်တရားမရုံးများတွင် သုံးနှာရီ၊ သို့မဟုတ် သုံးနှာရီထက်ပိုသော ကာလအပိုင်းအခြားကို သာမန်အားဖြင့် အလုပ်လုပ်ရက် တရက်အပြည့်ဟု မှတ်ယူရမည်။ သုံးနှာရီအောက်လျော့သော ကာလအပိုင်းအခြားကို ဆာမန်အားဖြင့် နေ့ဝက် အလုပ်လုပ်ရက်ဟု မှတ်ယူရမည်။

Where fees are allowed to two Advocates, a fee of two-thirds of that allowed to the senior according to the scales shall be allowed to the junior.

7. An advocate employed in a case before any Commissioner or at any arbitration in references made by a Court, shall be allowed fees, at the discretion of the Court, not exceeding K 51 for the first hour or part of an hour of each effective sitting, and K 17 for each succeeding half-hour or part thereof after the first hour of each effective sitting.

8. For the purposes of these rules the valuation of suits and appeals shall be determined according to the rules laid down in the Court Fees Act:

Provided that in cases falling within section 7, sub-sections (v), (vi), (ix) and (x) (d), of the said Act the value of property shall be taken.

9. The Court or, in the case of the High Court, the Taxing Officer is empowered to call for a certificate from the Advocate appearing for a party in any cause or matter that he has not received as his fees or remuneration a sum less than the costs allowable on taxation under these rules. If it should appear on any such certificate that the Advocate has received less than the amount of costs allowable on taxation the Court or the Taxing Officer, as the case may be, shall not certify a sum in excess of what has been actually paid.

Pleaders' Fees.

9. The following rules have been made under section 27 of the Legal Practitioners' Act to regulate the sums to be allowed as costs on account of Pleaders' fees upon all proceedings in Civil Courts subordinate to the High Court * :-

Rules.

1. The sums to be entered in the decrees fo the Courts under the denomination of costs, as payable between party and party, on account of fees of Pleaders shall, unless the Court decrees otherwise in its judgment, be calculated at the following rates :-

* Notification No. 20 (General), dated the 30th October 1928, as amended by Notification No. 11 (General), dated the 4th September 1929, Notification No. 15 (General), dated the 8th August 1930 and Notification No. 3 (General), dated the 20th September 1954.

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေနှစ်ဦးအတွက် ရှေ့နေခကို ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စ၌ သတ်မှတ်သော နှုန်းထားအတိုင်း အကြီးဖြစ်သော ရှေ့နေကို ခွင့်ပြုသည့် ရှေ့နေ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံကို အငယ်ဖြစ်သော ရှေ့နေအား ခွင့်ပြုရမည်။

၇။ တရားရုံးက ပြုလုပ် လွှဲအပ်ချက်မျာ၌ ကော်မိရှင် အမိန့်အရ ခန့်ထားသူတဦးဦး ရှေ့အမှုတခုခုတွင် ဖြစ်စေ၊ အနည်းတခုလွန်ကြီးစီရင်ဆောင်ရွက်မှု တခုခု၌ဖြစ်စေ၊ ငါးရှစ်လုံးလုံးလဲ ဆောင်ရွက်စေသည့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအား၊ ထိုရောက်စွာ အမှုကြားနာ စစ်ဆေးသော ပဌမတနာရီ၊ သို့မဟုတ် တနာရီ၏ အစိတ်အပိုင်းအတွက် ၅၁ ထက် မပိုသော၊ ထို့ပြင် ထိုရောက်စွာ ကြားနာစစ်ဆေးပြီးသော ပဌမတနာရီ ကုန်လွန်ပြီးနောက် ဆက်လက်သည့် နာရီဝက်၊ သို့မဟုတ် နာရီဝက်၏ အစိတ်အပိုင်းအတွက် ၁၇ ထက် မပိုသော ရှေ့နေခကို တရားရုံး၏ သဘောအတိုင်း ခွင့်ပြုရမည်။

၈။ ဤနည်းဥပဒေများ ကိစ္စအလို့ငှါ၊ တရားမကြီးမှုများနှင့် အယူခံမှုများ၏ တန်ဘိုးကို ရှုးခွန် အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဖြတ်ဆုံရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ ပုဒ်မခွဲ (၅)၊ (၆)၊ (၉) နှင့် (၁၀) (ဃ) တို့တွင် အကျူးငင်သော အမှုများဌ ပစ္စည်း၏ တန်ဘိုးကို ယူရမည်။

၉။ ဤနည်းဥပဒေများ အရ တွက်ချက်ရာ၌ ခွင့်ပြုနိုင်သော တရားစရိတ်ထက် လျော့၍ မိမိ၏ ရှေ့နေခ၊ သို့မဟုတ် အခကြေးငွေအဖြစ် ရရှိသည်မဟုတ်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ကို မည်သည့်အမှု၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်ကိစ္စတွင်မဆို၊ အမှုသည် တဦးဦးအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေထံမှ တရားရုံးက၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးချုပ်ဖြစ်သည့်ကိစ္စတွင် တရားစရိတ် တွက်ချက်ရေး အရာရှိက တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။ အဆိုပါ သက်သေခံ လက်မှတ်တွင် တွက်ချက်ရာ၌ ခွင့်ပြုနိုင်သော တရားစရိတ်ထက် လျော့၍ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေက ရရှိကြောင်း ပေါ်ပေါက်လျှင်၊ အမှန်စင်စစ် ပေးပြီးဖြစ်သော ငွေထက်ပိုမို၍ ခွင့်ပြုရန် တရားရုံးကသော်၎င်း၊ တရားစရိတ် တွက်ချက်ရေးအရာရှိကသော်၎င်း အကြောင်းအားလျော်စွာ သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးခြင်း မပြုရ။

ရှေ့နေတို့၏ အခကြေးငွေများ

၉။ ။တရားရုံးချုပ် လက်အောက်ရှိ တရားမ တရားရုံးများတွင် စွဲဆိုသော မှုခင်းများ အားလုံးအပေါ်၌ ပေးဆောင်ရန် ရှေ့နေများအတွက် တရားစရိတ်အဖြစ် ခွင့်ပြုရမည့် ငွေများကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရန် ရှေ့နေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ အရ အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ *

နည်းဥပဒေများ

၁။ ရှေ့နေတို့၏ ရှေ့နေခအတွက် အမှုအတွက် အမှုသည်အချင်းချင်း ပေးရမည့် တရားစရိတ်ဟူ၍ တရားရုံးများက ချမှတ်သည့် ဒီကရီများတွင် ထည့်သွင်းပေါ်ပြုရန် ငွေများကို

* ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့် ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၁ (အများဆိုင်ရာ)၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၅(အများဆိုင်ရာ) နှင့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃ (အများဆိုင်ရာ) တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်သည့်အတိုင်း ၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၀ (အများဆိုင်ရာ)။

If the amount or value of the property, debt or damages claimed-

(i) shall not exceed K 5,000, at 6 per cent., on the amount or value claimed;

(ii) shall exceed K 5,000 but shall not exceed K 20,000, at 6 percent. on K 5,000 and 3 per cent. on the remainder;

(iii) shall exceed K 20,000 but shall not exceed K 50,000, on K 20,000 as in sub-rule (ii) above and 1½ per cent. on the remainder;

(iv) shall exceed K 50,000, on K 50,000 as in sub-rule (iii) above and 1 per cent. on the remainder.

Provided that -

(a) in no case shall the amount of any fee calculated under this rule exceed K 3,000;

(b) in cases undefended a fee not exceeding half only of the fee calculated at the above rates shall be allowed;

[**Note:** Suits in which defendants have filed written statements shall be deemed to be contested suits and, unless otherwise ordered by a Judge, fees shall be allowed at the prescribed rates though the defendants may subsequently withdraw their defence.]

(c) the amount entered as payable on account of fee to-

	In District Courts.	In Sub-divisional, Township and Small Cause Courts.	In the Rangoon City Civil Court.		
			Suits exceeding K 150 in value.	Suits exceeding K 50 but not exceeding K 150 in value.	Suits not exceeding K 50 in value.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	K	K	K	K	K
A pleader of the Higher grade shall not be less than	17	10	17	10	5
A pleader shall not be less than.	10	5	10	10	5

တရားရုံးက မိမိ၏ စီရင်ချက်တွင် အခြားနည်း အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမရှိလျှင်၊ အောက်ပါ နှုန်းထားများအတိုင်း တွက်ချက်ရမည်။

ရလိုကြောင်း စွဲဆိုသောပစ္စည်း၊ ကြွေးမြီ၊ သို့မဟုတ်လျော်ကြေး၏ ငွေပေါင်း၊ သို့မဟုတ် တန်ဘိုးမှာ—

(၁) ကျပ် ၁,၀၀၀ ထက်မပိုလျှင်၊ ထိုရလိုကြောင်း စွဲဆိုသော ငွေပေါင်း၊ သို့မဟုတ် တန်ဘိုးအပေါ်၌ ၆ ရာခိုင်နှုန်း။

(၂) ကျပ် ၅,၀၀၀ ထက်ပို၍၊ ကျပ် ၂၀,၀၀၀ ထက်မပိုလျှင်၊ ကျပ် ၅,၀၀၀ အပေါ်၌ ၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကျန်ငွေအပေါ်၌ ၃ ရာခိုင်နှုန်း။

(၃) ကျပ် ၂၀,၀၀၀ ထက်ပို၍၊ ကျပ် ၅၀,၀၀၀ ထက်မပိုလျှင်၊ ကျပ် ၂၀,၀၀၀ အပေါ်၌ အထက် နည်းဥပဒေခွဲ (၂) ပါနှုန်းအတိုင်း၊ ကျန်ငွေအပေါ်၌ ၁½ ရာခိုင်နှုန်း။

(၄) ကျပ် ၅၀,၀၀၀ ထက်ပိုလျှင်၊ ကျပ် ၅၀,၀၀၀ အပေါ်၌ အထက်နည်းဥပဒေခွဲ (၃) ပါနှုန်းအတိုင်း၊ ကျန်ငွေ အပေါ်၌ ၁ ရာခိုင်နှုန်း။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင်—

(က) မည်သည့် အမှုတွင်မှ ဤနည်းဥပဒေအရ တွက်ချက်၍ရသော အခကြေပေါင်းမှာ ကျပ် ၃,၀၀၀ ထက်မပိုစေရ။

(ခ) မခုခံသော အမှုများတွင် အထက်ပါ နှုန်းထားများအတိုင်း တွက်ချက်၍ရသော အခကြေတဝက်ထက် မပိုသည့် အခကြေကိုသာ ခွင့်ပြုရမည်။

[မှတ်ချက်။ ။တရားခံများက ချေလွှာသွင်းပြီးဖြစ်သည့် တရားမကြီးမှုများကို ခုခံသော တရားမကြီးမှုများဟူ၍ မှတ်ယူရမည်ဖြင့်၊ နောက်အဖို့၌ တရားခံများက မိမိတို့၏ ခုခံချေပချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသော်လည်း၊ တရားသူကြီးက အခြားနည်းအမိန့် ချမှတ်ခြင်းမပြုလျှင် သတ်မှတ်ထားသည့် နှုန်းထားအတိုင်း အခကြေများကိုငွင့်ပြုရမည်]။

(ဂ) ရှေ့နေခအတွက် ပေးရမည်ဟု ထည့်သွင်း ဖော်ပြသည့် ငွေပေါင်းမှာ အောက်၌ ဖော်ပြသည့်ငွေအောက် မနည်းစေရ။

	ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးတွင်				
	မြို့နယ်တရားရုံးများတွင်	ငွေတန်ဖိုးအလိုက် ခွဲခြားထားသော မြို့နယ်တရားရုံးများတွင်	ငွေတန်ဖိုး ၅၀၀ ကျော် ၁,၅၀၀ အောက် ရှိသော အမှုများ	ငွေတန်ဖိုး ၁,၅၀၀ ကျော် ၅,၀၀၀ အောက် ရှိသော အမှုများ	ငွေတန်ဖိုး ၅,၀၀၀ ကျော်သော အမှုများ
(၁)	(၂)	(၃)	(၄)	(၅)	(၆)
	ကျပ်	ကျပ်	ကျပ်	ကျပ်	ကျပ်
အထက်တန်းရှေ့နေသို့	၁၇	၁၀	၁၇	၁၀	၅
ရှေ့နေသို့	၁၀	၅	၁၀	၁၀	၅

(d) the Court may if it is of opinion that a defence is false or vexatious, or has been filed merely with a view to gaining time, award to the plaintiff such further costs as the Court thinks fit, in addition to any fee calculated under this rule.

2. In declaratory suits in which no consequential relief is claimed, and in other suits where it is not possible to estimate at a money value the subject-matter in dispute, in miscellaneous proceedings, in execution proceedings and in interlocutory applications other than those of a routine or formal character, the amount to be awarded on account of the Pleader's fee shall be fixed by the Court at its discretion on the scale set out below:-

	District Courts and Rangoon City Civil Court.	Subdivisional, Township and Small Cause Courts.
	K	K
To a Pleader of the Higher grade between	10 and 85	5 and 50
To a Pleader between	5 and 50	5 and 34

Provided -

(a) that in non-contested execution or miscellaneous proceedings and in interlocutory applications the minimum fee shall be awarded;

(b) that costs of interlocutory applications of a formal or routine character, *e.g.*, application for an order requiring an affidavit of documents or for transmitting process for service to another Court, shall not be allowed.

(ဃ) ခုခံချေပချက်သည် မမှန်သည်၌၊ သို့မဟုတ် စိတ်အနှောက်အယှက် ဖြစ်စေသည်၌၊ သို့မဟုတ် အချိန်ရအောင် သက်သက်တင်သွင်းသည့် ခုခံချေပချက်ဖြစ်သည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်လျှင်၊ ဤနည်းဥပဒေအရ တွက်ချက်ရရှိသည့်အခကြေးအပြင်၊ တရားရုံးက သင့်သည် ထင်မြင်သော နောက်တပ် တရားစရိတ်ငွေကို တရားလိုအား ပေးနိုင်သည်။

၂။ အကျိုးသက်ရောက်လာမည့် သက်သာခွင့်ကို တောင်းဆိုခြင်းမရှိသော အတည်အလင်းကျေညာချက်၊ တောင်းဆိုသည့်တရားမကြီးမှုများ၊ ထို့ပြင် အခြင်းပွါးသော အချင်းဖြစ်အကြောင်းအရာကို ငွေတန်ဘိုးဖြင့် တွက်ချက် ခန့်မှန်း၍ မရနိုင်သည့် အခြားတရားမကြီးမှုများ၊ အသေးအဖွဲမှုများ၊ ဇာရီမှုများနှင့် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်သဘောမျိုး မဟုတ်သည့်၊ သို့မဟုတ် တုံးပုံကျနသည့် သဘောမျိုး မဟုတ်သည့် ကြားဖြတ် လျှောက်ထားချက်များတွင်၊ ရှေ့နေခအတွက် ချပေးရန် ဥဒေသရေဘတွက်ကို တရားရုံးက မိမိသဘောအတိုင်း အောက်ပါနှုန်းထားအရ သတ်မှတ်ရမည်။

	ခရိုင်တရားမရုံးများနှင့် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး	နယ်ပိုင် တရားမရုံး၊ မြို့နယ်တရားမရုံးနှင့် ဧမေ့ကော် တရားရုံးများ
	ကျပ်	ကျပ်
အထက်တန်း ရှေ့နေသို့	၁၀ နှင့် ၈၅ အတွင်း	၅ နှင့် ၅၀ အတွင်း
ရှေ့နေသို့	၅ နှင့် ၅၀ အတွင်း	၅ နှင့် ၃၄ အတွင်း

ဖြင့်ချက်။ ။သို့ရာတွင်—

(က) မခုခံသော ဇာရီမှုများ၊ သို့မဟုတ် အသေးအဖွဲမှုများတွင် သတ်မှတ်သည့် အနည်းဆုံး ရှေ့နေခကို ချပေးရမည်။

(ခ) ထုံးပုံကျနသည့်သဘောမျိုး၊ သို့မဟုတ် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ဘဝသဘောမျိုးဖြစ်သည့် ကြားဖြတ်လျှောက်လွှာများ၊ ဥပမာအားဖြင့် စာချုပ်စာတမ်းများအတွက် ကျမ်းကျိန်လွှာလိုသည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုသော လျှောက်လွှာ၊ သို့မဟုတ် အခြားတရားရုံးသို့ ချအပ်ပေးရန် အမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာ စသည်တို့လွှဲပို့ရန် လျှောက်လွှာများအတွက် တရားစရိတ်များကို ခွင့်မပြုရ။

3. If, in the opinion of the Court, the questions in issue in any case are such that the labour or skill of the Pleader would be inadequately remunerated by a fee fixed under rule 1 or rule 2, the Court may, for reasons to be recorded in its judgment, apply in the place of the scale laid down in rule 1 or rule 2 the scale specified below in determining the amount payable on account of the Pleader's fee :-

	District Courts and Rangoon City Civil Court.	Subdivisional, Township and small Cause Courts.
	K	K
To a Pleader of the Higher grade, any sum between.	170 and 17	85 and 10
To a Pleader any sum between.	85 and 10	50 and 5

In contested cases, the effective hearing of which occupies more than one full working day, a fee not exceeding the above, as the Court in its discretion shall direct, shall be payable for each subsequent day after the first. This fee shall be in addition to the fee calculated under rule 1 or rule 2 or under the first paragraph of this rule. *

* In the Rangon City Civil Court and District Courts any period of three hours or over shall ordinarily be held to be one full working day. Any period of less than three hours shall ordinarily be held to be half a working day.

၃။ အမှုတခုခွဲ အငြင်းပေါ်သည့် ပြဿနာများမှာ ခဲယဉ်းခက်ခဲသဖြင့် ရှေနေ၏ လုပ်အားစွမ်းအားအတွက် နည်းဥပဒေ (၁)၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ (၂) တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်နှုန်းထားအတိုင်း ရှေနေခကို ပေးလျှင်သင့်လျော်ဘဲ လုံလောက်မည် မဟုတ်ဟု တရုားရုံးကထင်မြင်လျှင်၊ တရုားရုံးသည် မိမိ၏ စီရင်ချက်တွင် အကြောင်းပြချက်များကို ရေးမှတ်ဖေါ်ပြလျက်၊ ရှေနေခပေးရန် ငွေအရေအတွက်ကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ရာ၌ နည်းဥပဒေ (၁)၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ (၂) တွင်ပါသည့် နှုန်းထားအစား၊ အောက်ပါ နှုန်းထားအတိုင်းခွင့်ပြုနိုင်သည်။

——	ခရိုင်တရားမရုံးများနှင့်ရန်ကုန်မြို့ကရားမရုံး	နယ်ပိုင် တရားမရုံး၊ မြို့နယ်တရားမရုံးနှင့် ဝမေဘကော် တရားရုံးများ
	ကျပ်	ကျပ်
အထက်တန်း ရှေနေသို့	၁၇၀ နှင့် ၁၇ အတွင်းငွေမည်မျှမဆို။	၈၅ နှင့် ၁၀ အတွင်း ငွေမည်မျှမဆို။
ရှေနေသို့	၈၅ နှင့် ၁၀ အတွင်း ငွေမည်မျှမဆို။	၅၀ နှင့် ၅ အတွင်း ငွေမည်မျှမဆို။

ခခံသောအမှုများတွင်၊ ထိရောက်စွာ အမှုကြားနာ စစ်ဆေးရာ၌ အလုပ်လုပ်ရက် တရက်ထက်ပိုရှိကြာလျှင်၊ ပဌမနေ့ကုန်ပြီးနောက် ဆက်လက်သည့်ရက် တရက်စီ အတွက် တရုားရုံး၏ သတောအတိုင်း အထက်ပါ နှုန်းထားထက် မပိုသော ရှေနေခကို ပေးရမည်။ ဤရှေနေခမှာ နည်းဥပဒေ (၁)၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းဥပဒေ (၂) အရဖြစ်စေ၊ ဤနည်းဥပဒေ၏ ပဌမ စာပိုဒ်အရဖြစ်စေ တွက်ချက်၍ ရရှိသည့် အခငွေအပြင် ထပ်မံပေးရမည့် အခငွေဖြစ်ရမည်။ *

* ရန်ကုန်မြို့၊ တရုားမရုံးနှင့် ခရိုင်တရားမရုံးများတွင်၊ သုံးနာရီ၊ သို့မဟုတ် သုံးနာရီထက်ပိုသော ကာလအပိုင်းအခြားကို သာမန် အားဖြင့် အလုပ်လုပ်ရက် တရက်အပြည့်ဟု မှတ်ယူရမည်။ သုံးနာရီ အောက်လျော့သော ကာလအပိုင်းအခြားကို သာမန်အားဖြင့် နေ့ဝက်အလုပ်လုပ်ရက်ဟု မှတ်ယူရမည်။

4. When the hearing of a suit is adjourned under Order XVII, Rule 1, of the Code of Civil Procedure, the Court may include among the costs occasioned by the adjournment, to be paid by the party applying for time, Pleader's fee at the following scale :-

	District Courts and Rangoon City Civil Court.	Subdivisional, Township and small Cause Courts.
	K	K
Any sum not exceeding -		
To a Pleader of the Higher grade	34	10
To a Pleader	10	5

5. In a case where there are several defendants not more than one Pleader's fee shall be allowed except :-

(a) where a separate defence is set up by a defendant who has a separate interest;

(b) where for special reasons (to be recorded in the judgment or order) the Judge considers the award of fees to more than one defendant's Pleader to be just or reasonable.

6. In contested cases the Court may, on account of the difficulty or complexity of the case, in its discretion allow fees to two Pleaders actually employed by a party, provided that no fee for a junior Pleader shall be allowed when the Pleaders employed are in partnership with one another. Where fees are allowed to two Pleaders, a fee of two-thirds of that allowed to the senior according to the scales shall be allowed to the junior.

7. A Pleader employed in a case before any Commissioner, or at any arbitration in references made by a Court shall be allowed fees at the discretion of the Court, not exceeding :-

For a Pleader of the Higher grade 25
For a Pleader 10
} For the first hour or part of an hour of each effective sitting.

For a Pleader of the Higher grade 10
For a Pleader 5
} For each succeeding half-hour or part thereof after the first hour of each effective sitting.

၄။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၁၇၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရ အမှုကြေးနှာ စစ်ဆေးခြင်းကို ရွှေဆိုင်းသည်အခါ၊ ရွှေဆိုင်းရန် လျှောက်သားသည့် အမှုသည်က ပေးဆောင်ရမည့် ရွှေဆိုင်းသည့်အတွက် ကုန်ကျရသော တရားစရိတ်များတွင်၊ အောက်ပါနှုန်းထား အတိုင်း ရွှေနေခကို တရားရုံးက ထည့်သွင်းနိုင်သည်။

——	ခရိုင်တရားမ ရုံးများနှင့် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး	နယ်ပိုင်တရားမရုံး၊ မြို့နယ်တရားမ ရုံးနှင့် စေတ်ကော်တရားရုံးများ
	ကျပ်	ကျပ်
အထက်တန်း ရွှေနေသို့	၃၀ ထက်မပိုသည့်ငွေ	၁၀ ထက်မပိုသည့်ငွေ
ရွှေနေသို့	၁၀ ထက်မပုသည့်ငွေ	၅ ထက်မပိုသည့်ငွေ

၅။ (က) တသီးတခြား အကျိုးသက်ဆိုင်ခြင်းရှိသည့် တရားခံတဦး တယောက်က တသီးတခြားထုချေသည့်ကိစ္စတွင်မှတပါး။

(ခ) (စီရင်ချက်တွင် ဖြစ်စေ၊ အမိန့်တွင်ဖြစ်စေ ရေးမှတ်ထားရမည်) အထူး အကြောင်းပြချက်များအရ တရားသူကြီးက တရားခံတဦးမှ ရွှေနေတဦးအတွက်ထက်ပို၍ ရွှေနေခပေးရန် တရားမျှတ သင့်လျော်မည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသည့် ကိစ္စတွင်မှတပါး၊ တရားခံ အများပါရှိသည့် အမှုတွင် ရွှေနေတဦးအတွက်ထက်ပိုသည့် ရွှေနေခကို ခွင့်မပြုရ။

၆။ ခခံသောအမှုများတွင်၊ အမှုခဲယဉ်းခက်ခဲသောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ရှုပ်ထွေးသော ကြောင့်ဖြစ်စေ အမှုသည်က အမှန် ငါးရမ်း အမှုလိုက်စေသည့် ရွှေနေနှစ်ဦးအတွက် ရွှေနေ ခကို တရားရုံးကမိမိ၏ သဘောအတိုင်း ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ငါးရမ်းအမှုလိုက်လဲဆောင် ရွက်စေသည့် ရွှေနေများသည် တဦးနှင့်တဦး အစုစပ် ဖြစ်ကြလျှင်၊ အငယ်ဖြစ်သော ရွှေနေအတွက် ရွှေနေခခွင့်မပြုရ။ ရွှေနေနှစ်ဦးအတွက် ရွှေနေခများကို ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စ၌၊ သတ်မှတ်သောနှုန်းထားအတိုင်း အကြီးဖြစ်သော ရွှေနေကို ခွင့်ပြုသည့် ရွှေနေခ၏ သုံးပုံ နှစ်ပုံကို အငယ်ဖြစ်သော ရွှေနေအား ခွင့်ပြုရမည်။

၇။ တရားရုံးက လွှဲအပ်ခန့်ထားချက်များအရ၊ ကော်မရှင်အမိန့်အရခန့်ထားသူ တဦးဦး ရွှေ၌ဖြစ်စေ၊ အနုညာတခုံလှုံကြီးရွှေ၌ဖြစ်စေ ငါးရမ်းလိုက်လဲဆောင်ရွက်စေသည့်ရွှေနေအား၊ အောက်ပါနှုန်းထားထက် မပိုသော ရွှေနေခကို၊ တရားရုံး၏ သဘောအတိုင်းခွင့်ပြုရမည်။

အထက်တန်းရွှေနေအတွက် ၂၅
ရွှေနေအတွက် ၁၀
} ထိထောက်စွာ အမှုကြေးနှာ စစ်ဆေးသော အခါ အသီးသီးတွင် ပဌမတနာရီ၊ သို့မဟုတ် တနာရီ၏ အစိတ်အပိုင်းအတွက်။

အထက်တန်းရွှေနေအတွက် ၁၀
ရွှေနေအတွက် ၅
} ထိထောက်စွာ အမှုကြေးနှာ စစ်ဆေးသော အခါ အသီးသီးတွင် ပဌမတနာရီ ကုန်လွန်ပြီးနောက်၊ ဆက်လက်သည့် နာရီဝက်၊ သို့တည်းမဟုတ် နာရီ ၁၄၏ အစိတ်အပိုင်းအတွက်။

8. For the purpose of these rules the valuation of suits and appeal shall be determined according to the rules laid down in the Court Fees Act: *Provided that* in cases falling within section 7, sub-sections (v), (vi), (ix) and (x) (d), of the said Act the value of the property shall be taken.

9. The Court is empowered to call for a certificate from the Pleader appearing for a party in any cause or matter that he has not received as his fees or remuneration a sum less than the costs allowable on taxation under these rules. If it should appear on any such certificate that the pleader has received less than the amount of costs allowable on taxation the Court shall not certify a sum in excess of what has been actually paid.

Dress of Advocates and Pleaders.

10. The following rules regulate the dress to be worn by Advocates and Pleaders of the Higher Grade when appearing before District and Sessions Courts or before the Judges of the Rangoon City Civil Court * :-

(1) Advocates of the High Court, Rangoon, shall wear a black gown cut after the pattern of the Cambridge B.A. gown over a black coat and, unless the coat is worn closed, a black waist-coat or kummerband; provided that Advocates who are Barristers-at-Law may wear their Barristers' robes. All Advocates shall wear bands.

(2) Pleaders of the Higher Grade shall wear a dark green gown cut after the pattern of the Cambridge B.A. gown over a black coat and, unless the coat is worn closed, a black waist-coat or kummerband. Pleaders shall not wear bands.

(3) It is not the practice to require Advocates or Pleaders to wear gowns in Courts other than those aforesaid.

* High Court Notification No. 6 (General) dated the 25th April 1947.

၈။ ဤနည်းဥပဒေများကိစ္စအလိုငှါ၊ တရားမမှုကြီးများနှင့် အယူခံမှုများ၏တန်ဘိုးကို၊ ရုံးခွန်အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဖြတ်ဆိုရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ ပုဒ်မခွဲ (၅)၊(၆)၊(၉) နှင့် (၁၀) (ဃ) တို့တွင် အကျုံးဝင်သော အမှုများ၌၊ ပစ္စည်း၏ တန်ဘိုးကိုယူရမည်။

၉။ ဤနည်းဥပဒေများအရ တူကိစ္စရာ၌ ခွင့်ပြုနိုင်သော တရားစရိတ်အောက်လျော့၍ မိမိ၏ရွေနေခ၊ သို့မဟုတ် အခကြေးငွေ အဖြစ် ရရှိသည် မဟုတ်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ်ကို၊ မည်သည့်အမှု၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်ကိစ္စတွင်မဆို၊ အမှုသည် တဦးဦးအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော ရွေနေထံမှ၊ တရားရုံးက တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။ အဆိုပါ သက်သေခံလက်မှတ်တွင်၊ တူကိစ္စရာ၌ ခွင့်ပြုနိုင်သော တရားစရိတ်အောက်လျော့၍ ရွေနေကရရှိကြောင်း ပေါ်ပေါက်လျှင်၊ အမှန်စင်စစ် ပေးပြီးဖြစ်သော ငွေထက်ပိုမိုရှိခွင့်ပြုရန် တရားရုံးက သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးခြင်း မပြုရ။

တရားရုံးချုပ်ရွေနေများနှင့် ရွေနေများဝတ်ဆင်ရမည့် အဝတ်အစားအကြောင်း

၁၀။ ။ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင်ရုံးများရှေ့၊ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး တရားသူကြီးများ*ရှေ့ တက်ရောက်သည့်အခါ၊ တရားရုံးချုပ် ရွေနေများနှင့် အထက်တန်းရွေနေများ ဝတ်ဆင်ရမည့် အဝတ်အစားကို အောက်ပါနည်းဥပဒေများအရ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်သည်။

(၁) နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏ တရားရုံးချုပ် ရွေနေများသည်၊ ကွတ်အင်္ကျီအနက်နှင့်တကွ၊ ကွတ်အင်္ကျီကို ကြယ်သီးတပ် မဝတ်လျှင် အတွင်းခံ လက်ပြတ် အင်္ကျီအနက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခါးစည်းအနက်တို့ကို အတွင်းကခံ၍ အပေါ်တွင် ကိမ်းဘရစ်(ချ်)ဘီးအေ၊ ဝတ်ရုံပုံစံအတိုင်း ချုပ်လုပ်သည့် ဝတ်ရုံအနက်ကို ဝတ်ဆင်ကြရမည်။ သို့ရာတွင်ဝတ်လုံများဖြစ်ကြသော တရားရုံးချုပ် ရွေနေကြီးများသည်၊ မိမိတို့၏ ဝတ်ရုံများကို ဝတ်ဆင်နိုင်သည်။ တရားရုံးချုပ်ရွေနေဟူသရွေ့တို့မှာလည်စည်းများ တပ်ဆင်ကြရမည်။

(၂) အထက်တန်း ရွေနေများသည် ကွတ်အင်္ကျီအနက်နှင့်တကွ၊ ကွတ်အင်္ကျီကို ကြယ်သီးတပ်မဝတ်လျှင်၊ အတွင်းခံ လက်ပြတ် အင်္ကျီအနက်၊ သို့မဟုတ် ခါးစည်းအနက်တို့ကို အတွင်းကခံ၍၊ အပေါ်တွင် ကိမ်းဘရစ်(ချ်) ဘီးအေ၊ ဝတ်ရုံပုံစံအတိုင်း ချုပ်လုပ်သည့် ဝတ်ရုံ အစိမ်းပုတ်ရောင်ကို ဝတ်ဆင်ကြရမည်။ ရွေနေများမှာ လည်စည်းများကို မတပ်ဆင်ရ။

(၃) အထက်ဖေါ်ပြပါ တရားရုံးများတွင်မှတပါး၊ အခြား တရားရုံးများတွင် တရားရုံးချုပ် ရွေနေများ၊ သို့မဟုတ် ရွေနေများအား ဝတ်ရုံများ ဝတ်ဆင်စေရန် အလေ့အထမရှိ။

* ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့ရှိပါ တရားရုံးချုပ်အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆ (အများဆိုင်ရာ)။

11. All Advocates and Pleaders who set out in Burmese their professional status on signboards, letter headings, etc., are required to use the authorised Burmese equivalents of their designation in English, and no others. These are:-

Designation of Advocates and Pleaders.

(1) Advocate of the High Court - တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ

(2) Pleader of the Higher Grade - အထက်တန်းရှေ့နေ

(3) Pleader - ရှေ့နေ

Provided that Advocates who are Barristers may at their election describe themselves in Burmese as လွတ်တော်ရှေ့နေကြီး။ ဝတ်လုံတော် ရှေ့နေ။ which is the equivalent in Burmese of the expression 'Advocate of the High Court - Barrister-at-Law.'

CHAPTER II.

Petition Writers. ❖

12. The following rules declaring what persons shall be permitted to practise as petition-writers in the Courts in the Union of Burma, regulating the conduct of business of persons so practising, and determining the authority by which breaches of the rules shall be tried, have been made under section 25, sub-section (1), clause (a) of the Courts Act, 1950 * :-

General

(1) No official of any Court and no person employed about any Court, whether as clerk, copyist or peon or in any other capacity, shall write petitions.

Note : A stamp-vendor is not a person employed about a Court.

(2) No person shall write for hire any petition to be presented to any Court unless he -

(i) is a citizen of the Union of Burma, and

(ii) is duly licensed under these rules by the Judge of the District Court of the district wherein he resides, or

* Notification No. 4 (General), dated the 20th October 1954.

❖ The Supreme Court provided the instructions in relating to petition-writers. (Direction No. 1/98).

၁၁။ ။ဆိုင်းဘုတ်များ၊ စာခေါင်းစဉ်များ အစရှိသည်တို့ အပေါ်တွင်၊ မိမိတို့၏ အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ အခြေအနေ အဆင့်အတန်းတို့ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖေါ်ပြကြသော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများနှင့် ရှေ့နေများအားလုံးတို့သည်၊ မိမိတို့၏ အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖွဲ့အမည်အရည်နှင့် အဓိပ္ပါယ်တူညီသည်ဟု ခွင့်ပြုထားသော မြန်မာဘာသာဖွဲ့ အမည်အရည်များကို အသုံးပြုကြရမည်။ အခြား မြန်မာဘာသာ ဖွဲ့အမည်အရည်များကို အသုံးမပြုရ။ ၎င်းတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများနှင့် ရှေ့နေတို့၏ ရာထူးအမည်။

(၁) **Advocate of the High Court** (တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)။

(၂) **Pleader of the Higher Grade** (အထက်တန်းရှေ့နေ)။

(၃) **Pleader** (ရှေ့နေ)။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင်၊ ဝတ်လုံများဖြစ်သည့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများသည်၊ မိမိတို့၏ သဘောဆန္ဒအလျောက်၊ **"Advocate of the High Court—Barrister-at-Law"** ဆိုသည့်စကားနှင့် မြန်မာဘာသာအရ အဓိပ္ပါယ်တူညီသော "တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၊ ဝတ်လုံ" ဟူ၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်ကိုမိမိတို့ ဖေါ်ပြနိုင်သည်။

အခန်း ၂

ထျောက်လှာရေးသူများ †

၁၂။ ။ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးများတွင်၊ မည်သူတို့အား လျောက်လှာရေးသူများအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းလျက်၊ ထိုလျောက်လှာ ရေးသူများ အလုပ်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ပြီး၊ ထိုနည်းဥပဒေများကို ဖေါက်ဖျက်ကျူးလွန်လျှင်၊ မည်သည့်အာဏာပိုင်က စစ်ဆေးစီရင်ရမည်ဟု ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားရုံးများ အက်ဥပဒေ * ပုဒ်မ ၂၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (က) အရ အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာ

(၁) မည်သည့်တရားရုံး အထဲဌိမျှ၊ ထိုပြင်စာရေး၊ စာကူးစာရေး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရုံးလုလင်အလုပ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအလုပ်နှင့်ဖြစ်စေ တရားရုံးတွင် အမှုထမ်းရွက်သူ မည်သူမျှ လျောက်လှာများကိုမရေးရ။

မှတ်ချက်။ ။ထံဆိပ်ခေါင်းရောင်းသူသည် တရားရုံးတွင်အမှုထမ်းရွက်သူမဟုတ်။

(၂) မည်သူမဆို—

(က) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား မဟုတ်လျှင်၊ ထို့ပြင်

(ခ) မိမိနေထိုင်သော ခရိုင်ဆိုင်ရာ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးက ဤနည်းဥပဒေ များအရ၊ နည်းလမ်းတကျ လိုင်စင်ထုတ်ပေးထားခြင်း မရှိခဲ့လျှင်၊ သို့မဟုတ်

* **၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့ရှိပါ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၄ (အများဆိုင်ရာ)။**

† တရားရုံးချုပ်၏ ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၁/၉၉)

(iii) is a legal practitioner, or

(iv) is a clerk to a legal practitioner and writes the petition in the course of such employment.

(3) No Court shall receive or act on any petition presented to it by any person other than a legal practitioner unless such petition is signed by a legal practitioner or is written and signed at the foot -

(a) by the petitioner himself, or

(b) by a friend of the petitioner who has received no hire in respect thereof and who is not a clerk to a legal practitioner, or

(c) by a petition-writer duly licensed under these rules.

(4) Ruels (2) and (3) shall not apply to petitions presented to a Judge or Magistrate on tour at places where there is no licensed petition-writer practising.

(5) When a petition is not written by a petition-writer known to it the Court shall satisfy itself, so far may be, that it has not been written by a person practising in contravention of these rules.

(6) A Court shall not refuse to accept a petition presented by a person who does not reside within the jurisdiction of the Court merely because the petition is written by a petition-writer not licensed for that jurisdiction: provided that the Court is satisfied that the writer is qualified to write the petition in the district within which the person presenting it resides, and provided also that the petition is properly written in the language of the Court.

(7) Every petition written by a petition-writer shall be written on one side only of stout paper of foolscap size, with a blank margin of a quarter of the breadth on the left hand side, and shall be endorsed by him with his name and the number of his license, the date and the amount of the fee paid.

(ဂ) ရှေ့နေလိုက်သူမဟုတ်လျှင်၊ သို့မဟုတ်

(ဃ) ရှေ့နေလိုက်သူ၏ စာရေးဖြစ်၍ ၎င်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လျှောက်လွှာကို ရေးသည်မဟုတ်လျှင်

စာရွက်ချီးတခုခုသို့ တင်သွင်းရန် မည်သည့်လျှောက်လွှာကိုမျှ အငှါးရေးသားခြင်းမပြုရ။

(၃) ရှေ့နေလိုက်သူ မဟုတ်သည့် အခြားသူ တဦးတယောက်က တင်သွင်းသော လျှောက်လွှာတခုခုကို ရှေ့နေလိုက်သူတဦးက လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မရှိခဲ့သော်၊ သို့မဟုတ်

(က) လျှောက်သူကိုယ်တိုင်ကသော်၎င်း၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) ၎င်းလျှောက်လွှာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခကြေးငွေ မယူဘဲ၊ ရှေ့နေလိုက်သူ၏ စာရေးမဟုတ်သည့် လျှောက်သူ၏ မိတ်ဆွေတဦးကသော်၎င်း၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂ) ဤနည်းဥပဒေများအရ နည်းလမ်းတကျလိုင်စင်ရ လျှောက်လွှာရေးသူ တဦးကသော်၎င်း

ရေး၍ အောက်ခြေ၌ လက်မှတ် ရေးထိုးခြင်း မရှိခဲ့သော်၊ မည်သည့် တရားရုံးကမျှ ထိုလျှောက်လွှာကို လက်ခံခြင်း၊ သို့မဟုတ် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။

(၄) နည်းဥပဒေ (၂) နှင့် (၃) တို့သည်၊ လိုင်စင်ရ လျှောက်လွှာရေးသူ အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်သူ မရှိသည့် အရပ်ဒေသများ၌ နယ်လှည့်သွားစဉ် တရားမတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ တင်သွင်းသော လျှောက်လွှာများဖြင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

(၅) လျှောက်လွှာတခုကို တရားရုံးက သိနေသည့် လျှောက်လွှာရေးသူက ရေးသားသည် မဟုတ်လျှင်၊ ဤနည်းဥပဒေများကို ဆန့်ကျင်၍ လုပ်ကိုင်နေသူ တဦးတယောက်က ထိုလျှောက်လွှာကို မရေးသားကြောင်း တရားရုံးက တတ်နိုင်သရွေ့ မိမိကိုယ်တိုင် ကြေနပ်အောင် ပြုလုပ်ရမည်။

(၆) တရားရုံး၏ စီရင်ခွင့် အာဏာနယ်အတွင်း နေထိုင်ခြင်း မရှိသူက တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာကို ထိုတရားရုံး၏ စီရင်ခွင့် အာဏာ နယ်အတွက် လိုင်စင် မရသည့် လျှောက်လွှာရေးသူ တဦးက ရေးသားသည့် အကြောင်းမျှကြောင့်၊ တရားရုံးက လက်မခံဘဲ ငြင်းပယ်ခြင်း မရှိစေရ။ သို့ရာတွင် လျှောက်လွှာ ရေးသူသည် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းသူ နေထိုင်သည့် ခရိုင်အတွင်း လျှောက်လွှာရေးနိုင်ရန် အရည်အချင်း ရှိကြောင်း တရားရုံးက ကြေနပ်ရမည့်ပြင်၊ လျှောက်လွှာကိုလည်း ရိုးသား ဘာသာစကားဖြင့် သင့်လျော်စွာ ရေးသားထားခြင်း ရှိစေရမည်။

(၇) လျှောက်လွှာ ရေးသူ ရေးသားသော လျှောက်လွှာတိုင်းကို ဖူးစကက် အရွယ် အစားရှိ တောင့်တင်းခိုင်မာသော စက္ကူတဖက်၌သာ၊ လက်ဝဲဖက်တွင် စက္ကူ၏ ပျက်လေးပုံ တပုံ နံဘေးကွက်လပ်ချန်လှပ်ထား၍ ရေးသားရမည်ပြင်၊ လျှောက်လွှာ ရေးသူက မိမိ၏ အမည်၊ မိမိ၏လိုင်စင်အမှတ် ရက်စွဲနှင့် ပေးဆောင်သည့် အခကြေတို့ကို လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ထည့်သွင်းရေးသားရမည်။

(8) No petiton-writer shall ask or take any fee, contingent or otherwise beyond the fee endorsed on the petition and he shall give a receipt for every fee paid.

(9) The Judge of the District Court may, if he thinks fit, from time to time fix for each Court the tariff of charges for writing petitions of a simple, ordinary or routine character, and, where a tariff has been framed, no petition-writer shall for such petitions ask or accept a fee in excess of the tariff. For writing other petitions each petition-writer may make his own terms with the petitioner provided that they are moderate and reasonable. If any petition-writer asks or accepts any fee in excess of the tariff or any immoderate or unreasonable fee for a petition of a class for which a tariff does not provide, the Judge may, on complaint by the petitioner, in his discretion, order reduction or return of the fee, or may withdraw the license.

(10) Any petition-writer who writes a petition, etc., for any person who does not understand the language in which it is written shall fully and truly explain to such person the meaning and effect of all that is written in the petition.

(11) Facilities should be provided at the Court for petition-wirter to practise their vocation with convenience to themselves and the public.

(12) The operation of all or any of these rules may be deferred or suspended by order of the High Court in any district or portion of a district, and by order of the Judge of the District Court in any Court subordinate to his Court, for such time as he may see fit.

Additional Rules for Rangoon.

(13) The duties imposed by these rules on the Judge of the District Court shall, in regard to the Courts of the Rangoon Town District, be discharged by the District Magistrate, Rangoon Town District, and within such limits rules (4), (11), (12), (16) shall not apply.

(၈) လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ထည့်သွင်းရေးသား ထားသည့် အခကြေးငွေ အပြင်၊ အသေးသုံးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အခြား အကြောင်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့် အခငွေကိုမျှ မည်သည့် လျှောက်လွှာ ရေးသူက မဆိုတောင်းဆိုခြင်းသော်၎င်း၊ ရယူခြင်း သော်၎င်း မပြု ရ။ ထို့ပြင် ပေးဆောင်သမျှသော အခကြေးငွေအတွက် လျှောက်လွှာ ရေးသူက ရကြောင်း ပြေစာလက်မှတ် ပေးရမည်။

(၉) ခရိုင် တရားမရုံး တရားသူကြီးသည်၊ မိမိက သင့်တော်သည် ထင်မြင်လျှင် တရားရုံး အသီးသီးအတွက် ရိုးရိုးသာမန်၊ သို့မဟုတ် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် သဘောမျိုးဖြစ်သော လျှောက်လွှာ များကို ရေးသားရန်အတွက် အခန္ဓနှုန်းထားစာရင်းကို အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထိုအခန္ဓနှုန်းထားစာရင်းကို စီစဉ်. သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင် အဆိုပါ လျှောက်လွှာများ အတွက် နှုန်းထားစာရင်းပါ အခထက်ပို၍ လျှောက်လွှာရေးသူက တောင်းဆိုခြင်းသော်၎င်း၊ လက်ခံယူခြင်းသော်၎င်း မပြုရ။ အခြားသော လျှောက်လွှာများကို ရေးသားရန်အတွက် လျှောက်လွှာရေးသူ အသီးသီးသည်၊ အခန္ဓနှုန်းထားများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်သူနှင့် မိမိအလိုအလျောက် စေ့စပ်ပြောဆိုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအခန္ဓနှုန်းထားများမှာ သင့်တင့် လျော်ကန်စေရမည်။ လျှောက်လွှာရေးသူ တဦးတယောက်သည်၊ နှုန်းထားစာရင်းပါ အခ ထက်ပို၍ တောင်းလျှင်ဖြစ်စေ၊ လက်ခံယူလျှင်ဖြစ်စေ၊ အခန္ဓနှုန်းထားစာရင်းတွင် ပြဋ္ဌာန်း ထားခြင်း မရှိသည့် လျှောက်လွှာမျိုးအတွက် အဆမတန် မလျော်ကန်သော အခငွေကို တောင်းလျှင်ဖြစ်စေ၊ လက်ခံယူလျှင်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်သူ၏ တိုင်လျှောက်ချက်အရ၊ တရား သူကြီးသည် မိမိ၏ သဘောအတိုင်း အခငွေကို လျော့ရန်ဖြစ်စေ၊ ပြန်ပေးရန်ဖြစ်စေ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်၊ သို့မဟုတ် လိုင်စင်ကို ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

(၁၀) လျှောက်လွှာ အစရှိသည်တို့တွင် ရေးသားသည့် ဘာသာစကားကို နားမလည်သူ တဦးတယောက်အတွက် လျှောက်လွှာ အစရှိသည်တို့ကို ရေးသားသည့်အခါ၊ လျှောက်လွှာ ရေးသူသည် လျှောက်လွှာတွင် ရေးသားရာပါ အကြောင်းအရာ အားလုံး၏ သဘော အခိုပ္ပါယ် နှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ထိုသူအား အပြည့်အစုံ အမှန်အကန် ရှင်းလင်းပြောပြရမည်။

(၁၁) လျှောက်လွှာရေးသူများအား၎င်း၊ အများပြည်သူတို့အား၎င်း၊ သက်သာ လွယ်ကူ မှုကို ရစေလိုက်၊ လျှောက်လွှာ ရေးသူများက မိမိတို့၏ အလုပ်ကို လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်စေ ရန် အလို့ငှါ၊ တရားရုံးတွင် စီမံမှုများ ပြုလုပ်ထားရမည်။

(၁၂) မည်သည့်ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် အစိတ်အပိုင်း၌ မဆို တရားရုံးချုပ်၏အမိန့်ဖြင့် ဤနည်းဥပဒေများ အားလုံးအရ သော်၎င်း၊ တခုခုအရ သော်၎င်း ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ရွှေ့ဆိုင်းထားနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ခေတ္တရပ်စဲထားနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ခရိုင် တရားမရုံး လက်အောက်ရှိ မည်သည့် တရားရုံးတွင်မဆို၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီး၏ အမိန့်အရ၊ ၎င်းက သင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့် အချိန်ကာလအတွင်း ထိုဆောင်ရွက်ခြင်းကို ရွှေ့ဆိုင်း ထားနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ခေတ္တရပ်စဲထားနိုင်သည်။

ရန်ကုန်မြို့အတွက် ထပ်မံထုံးဖွဲ့သော နည်းဥပဒေများ

(၁၃) ဤနည်းဥပဒေများအရ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးက ဆောင်ရွက်ရန် ချမှတ် သည့် တာဝန် ဝတ်တရားများကို ရန်ကုန်ခရိုင်ရှိ တရားရုံးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ရန်ကုန်မြို့ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ နည်းဥပဒေ (၄)၊ (၁၁)၊ (၁၂)၊ (၁၆) တို့သည် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။

(14) Every petition-writer licensed by the District Magistrate, Rangoon Town District, shall keep a book in which he shall enter in the English language, or in the language of the Court, a short statement of the substance of every petition or other document which he may be called upon to write for presentation in a Court, the date on which it is to be presented, the name of the person for whom he writes it, and when a stamp is used, the name of the person who bought and sold the stamp-paper on which it is written and the date on which the stamp-paper was sold.

(15) The book so kept may be called for by the Court at any time, and any licensed petition-writer failing to produce his book when called upon by the Court to do so shall be liable to have his license revoked.

Licenses.

(16) In consultation with the Deputy Commissioner the Judge of the District Court may determine the number of licenses to be granted for the District and for each Court in it.

(17) A license shall hold good to the end of the calendar year in which it is issued and till the end of each succeeding year for which it may be extended by endorsement, which should ordinarily be made in the month of December. A petitioner-writer is not entitled to an extension of license as a matter of course. The Judge of the District Court shall have the same discretion as to granting or refusing an extension as he has with respect to the original issue of a license.

(18) Any person who desires to be licensed as a petition-writer shall apply by petition to the Judge of the District Court or to any subordinate Judge for transmission to the Judge of the District Court, and shall state the names of the Courts in which he proposes ordinarily to practise. The Judge shall satisfy himself that the applicant is of good character and that he can write in a legible hand in the language of the Court, and that he can express himself in clear, concise language. The Judge may, at his discretion, grant or refuse the license. No license shall be granted under this rule to any person who is a clerk to a legal practitioner.

(၁၄) ရန်ကုန်မြို့ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက လိုင်စင် ထုတ်ပေးသည့် လျှောက်လွှာရေးသူ အသီးသီးတို့မှာ စာအုပ်တအုပ်စီ ထားရှိစေရမည်။ ထိုစာအုပ်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရုံးသုံးဘာသာနှင့် ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးသို့ တင်သွင်းရန်အတွက် မိမိအား ရေးသားစေသည့် လျှောက်လွှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား စာမှတ် စာတမ်း အသီးသီး၏ လိုရင်းအချက်ကိုအကျဉ်းချုပ် ရေးသွင်းထားရမည်။ ထို့ပြင် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းမည့် နေ့ရက်နှင့် မိမိရေးပေးရသည့် လျှောက်လွှာ၏ လျှောက်သူ အမည်ကိုလည်း ရေးသွင်းရမည်။ ထို့ပြင် တံဆိပ်ခေါင်းကို အသုံးပြုသည့်အခါ၊ ၎င်းလျှောက်လွှာကို ရေးသည့် တံဆိပ်ခေါင်း စက္ကူကို ဝယ်သူနှင့် ရောင်းသူတို့၏ အမည်အပြင်၊ ၎င်းတံဆိပ်ခေါင်း စက္ကူရောင်းသည့် နေ့ရက်ကိုလည်း ရေးသွင်းရမည်။

(၁၅) ထိုသို့ ထားရှိသည့်စာအုပ်ကို တရားရုံးက အခါမရွေး တောင်းဆိုနိုင်သည်။ လျှောက်လွှာရေးသူ တဦးတယောက်သည်၊ မိမိ၏စာအုပ်ကို တင်ပြရန် တရားရုံးက တောင်းဆိုသည့်အခါ မတင်မပြပျက်ကွက်လျှင်၊ ၎င်း၏ လိုင်စင် ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းခြင်းကို ခံထိုက်စေရမည်။

လိုင်စင်များ.

(၁၆) ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးသည်၊ ခရိုင်ဝန်နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ ခရိုင်အတွက်၎င်း၊ ခရိုင်အတွင်းရှိ တရားရုံးအသီးသီးအတွက်၎င်း လိုင်စင်ပေါင်း မည်မျှမည်မျှ ထုတ်ပေးရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားနိုင်သည်။

(၁၇) လိုင်စင်တခုသည်၊ ၎င်းကိုထုတ်ပေးသော ပြက္ခဒိန်နှစ် ကုန်ဆုံးသည်အထိ သက်တမ်းတည်ရမည်။ ထိုပြင်လည်း သက်တမ်းဆက်လက် တည်စေရန်၊ သာမန်အားဖြင့် ဒီဇင်ဘာလအတွင်း ပြုလုပ်ရမည့် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်ဖြင့် နောက်လာမည့်နှစ် အသီးသီးကုန်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ဆက်လက်၍ သက်တမ်းတည်ရမည်။ လျှောက်လွှာရေးသူတဦးသည်၊ လိုင်စင်ဆက်လက် သက်တမ်းတည်ခွင့်ကို အရိုးအစဉ်အားဖြင့် ဆက်လက်၍ ရထိုက်သည်မဟုတ်၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးသည် လိုင်စင်ကို မူလထုတ်ပေးစဉ်က မိမိသဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိသကဲ့သို့၊ လိုင်စင်ဆက်လက် သက်တမ်းတည်စေခြင်းကို ခွင့်ပြုရန် အလားတူဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

(၁၈) မည်သူမဆို၊ လျှောက်လွှာရေးသူအဖြစ် လိုင်စင်ရလိုလျှင်၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးထံသို့ဖြစ်စေ၊ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးထံတဆင့် တင်ပို့ရန်အတွက် လက်အောက်တရားမ တရားသူကြီးတဦးဦးထံသို့ဖြစ်စေ၊ သာမန်အားဖြင့် မိမိလုပ်ကိုင်ရန် ကြံရွယ်သော တရားရုံးတို့၏ အမည်များကိုဖော်ပြလျက် လျှောက်လွှာတင်သွင်းရမည်။ လျှောက်သူသည် အကျင့်စာရိတ္တကောင်းကြောင်း၊ ရုံးသုံးဘာသာစကားဖြင့် လက်ရေးပီသစွာ ရေးသားနိုင်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် စကားအသုံးအနှုန်း ရှင်းလင်း ကျစ်လစ် သေပပ်စွာဖြင့် မိမိရေးလိုရာကို ထုတ်ဖော်ရေးသားနိုင်ကြောင်း၊ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးက သဘောကျ ကြေနပ်ရှိစေရမည်။ ထိုတရားသူကြီးသည်၊ မိမိ၏သဘောအတိုင်း လိုင်စင်ကိုထုတ်ပေးနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် မထုတ်ပေးဘဲ ငြင်းပယ်နိုင်သည်။ ရှေ့နေလိုက်သူ၏ စာရေးဖြစ်သူ မည်သူ့ကိုမျှ၊ ဤနည်းဥပဒေအရ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းမပြုရ။

(19) The license shall be in the following form :-

Petition-writer's License No.

A.B., son of C.D., residing at E, is hereby licensed to practise as a petition-writer for the Courts at (name of place) for the year 19 . . . . . .

This license is issued subject to the condition that the holder, so long as he holds the license, shall not act as a clerk, whether paid or unpaid, to any legal practitioner.

The . . . . . 19 . . . . . .

Court Seal

Y.Z.,
Judge.

Endorsements.

Extended for the year 19 . . . . . subject to the conditions of issue.

The December 19 . . . . . .

Court Seal

Y.Z.,
Judge.

(၁၉) လိုင်စင်မှာ အောက်ပါပုံစံအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။

ရွေ့ကျောက်ထွာရေးသူလိုင်စင်အမှတ်

.....မြို့နေသူ၊.....၏သား၊.....ကို၊ .....တွင်ရှိတရားရုံးများအတွက်၊ ၁၉.....ခုနှစ်အတွင်း လျှောက်လွှာရေးသူ အဖြစ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဤလိုင်စင်ဖြင့် ခွင့်ပြုလိုက်သည်။

ဤလိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းမှာ၊ လိုင်စင်ရသူသည် မိမိလက်ဝယ်၌ လိုင်စင်ရှိနေသမျှကာလ ပတ်လုံး၊ မည်သည့်ရွှေနေလိုက်သူထံ၌မဆို လခစားစာရေးအဖြစ်သော်၎င်း၊ အခမဲ့စာရေး အဖြစ် သော်၎င်း လုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိစေရဟူသည့် စည်းကမ်းချက်ဖြင့် ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....လ.....ရက်နေ့။

တရားရုံးတံဆိပ်။

တရားသူကြီး။

ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်များ

ထုတ်ပေးစဉ်ကထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို အထောက်အထားပြု၍၊ ၁၉.....ခုနှစ် အတွက် ဆက်လက်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ.....ရက်နေ့။

တရားရုံးတံဆိပ်။

တရားသူကြီး။

(20) Every license issued under rule (18) shall be entered in serial order in a register kept in the following form :-

Register of Petition-writers.

No. of license -	Date of issue -
Name of petition-writer -	
Residence -	
Name and description of father -	
Age -	Race -
Courts for which licensed -	

Year of first issue and each year of extension.	Signature of Judge each year.	Years of extension.	Signature of Judge each year.

(21) The Judge of the District Court may withdraw a license for good cause at any time after giving the petition-writer an opportuinty to show cause against such order. The reasons for such withdrawal shall be recorded by the Judge to enable the High Court to exercise due control in the matter.

(22) When a petition-writer's license is withdrawn he shall surrender it to the Judge of the District Court.

Penalty.

(23) Breaches of any of the foregoing rules shall be triable by the Judge of the District Court or the District Magistrate, Rangoon Town District, within whose jurisdiction the petition was written.

Revision.

(24) There shall be no appeal against any order passed under these rules, but the High Court in any case which comes to its notice may pass such order as it thinks fit.

(၂၁) နည်းဥပဒေ (၁၈) အရ ထုတ်ပေးခဲ့သော လိုင်စင်အသီးသီးကို၊ အောက်ပါ ပုံစံအတိုင်းထားရှိရမည့် မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင် အစဉ်လိုက် ရေးသွင်းရမည်။

လျှောက်ထားရေးသူများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်

လိုင်စင်အမှတ် ..... ထုတ်ပေးသည့်နေ့ရက် .....
လျှောက်လွှာရေးသူအမည် .....
နေရပ် .....
အဘအမည်နှင့် အကြောင်းအရာ .....
အသက် ..... လူမျိုး .....
မည်သည့်ရုံးများအတွက် လိုင်စင်ထုတ်ပေးသည် .....

ပဌမထုတ်ပေးသည့်နှစ် နှင့် ဆက်လက်ခွင့်ပြုသည့် နှစ်အသီးသီး	နှစ်အသီးသီးအတွက် တရားသူကြီး၏လက်မှတ်	ဆက်လက်ခွင့်ပြုသည့် နှစ်များ	နှစ်ဆယ်သီးသီးအတွက် တရားသူကြီး၏ လက်မှတ်

(၂၃) ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးသည်၊ ကောင်းမွန်လုံလောက်သော အကြောင်းရှိပါက၊ လျှောက်လွှာရေးသူအား မည်သည့်အတွက် လိုင်စင်ရပ်သိမ်းရန် အမိန့်မထုတ်သင့်ကြောင်း အကြောင်းပြထုခွေစေရန် အခွင့်အလမ်းပေးပြီးနောက်၊ မည်သည့်အခါမဆို လိုင်စင်ကို ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ ထိုကိစ္စ၌ တရားရုံးချုပ်က ကျွန်စွဲကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်နိုင်စေခြင်းငှါ၊ တရားသူကြီးက ထိုသို့လိုင်စင်ရပ်သိမ်းသည့်အတွက် အကြောင်းပြချက်များကိုရေးမှတ်ရမည်။

(၂၂) လျှောက်လွှာရေးသူ၏ လိုင်စင်ကို ရုပ်သိမ်းသည့်အခါ၊ထိုသူသည် မိမိ၏လိုင်စင်ကို ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးထံသို့ ပြန်အပ်ရမည်။

ပြစ်ဒဏ်

(၂၃) အထက်ပါနည်းဥပဒေ တခုခုကိုဖေါက်ဖျက် ကျူးလွန်သည်ရှိသော်၊ လျှောက်လွှာရေးသားရာဖြစ်သော စီရင်ခွင့်အာဏာ နယ်ဆိုင်ရာ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ရန်ကုန်မြို့ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

ပြင်ဆင်ခြင်း

(၂၄) ဤနည်းဥပဒေများအရ ချမှတ်သည့် မည်သည့်အမိန့်ကိုမဆို၊ အယူခံခွင့်မရှိ၊ သို့ရာတွင် တရားရုံးချုပ်သည်၊ မိမိသိရှိလာသည့် မည်သည့်အမှုကိစ္စတွင်မဆို၊ မိမိသင့်လျော်သည်ထင်မြင်သည့်အမိန့်ကို ချမှတ်နိုင်သည်။

Instructions to be followed by Petition - writers

12 A (1) In exercise of the power conferred by Section 20 of the Myanmar Judiciary Law, the Supreme Court has issued the following instructions with regard to the issue of license as Petition-writers to practise in all the courts in Myanmar, to supervise and control the Petition-writers and make enquiries as to the breach of these instructions and to take action against Petition-writers them.

(2) Rules regarding the issue of licence to practise as Petition-writer in all the courts, and framing of rules to be followed by Petition-writer and the taking action for the breach of the rules have been prescribed in paragraph 12 of the Myanmar Courts Manual (Third Edition). The said rules should be followed in issuing Petition-writer's license, supervising, controlling and taking action against Petition-writers, and revocation of license of Petition-writers.

(3) It is hereby instructed to abide by the following instructions in accordance with the rules:-

(a) **Issue of Petition -writer's licence.** The State or Divisional Judges, after consultation with the Township Judges in his State or Division as to the number of Petition-writers in each court and vetting the applications in accordance with the rules, shall issue Petition-writers licence.

(b) **Fixation of the rate of Petition-writers fees.** The State or Divisional Judge shall fix the rate of Petition-writers fees from time to time and shall publish these rates for public notice.

(c) **Supervision .** the State or Divisional Judge shall supervise Petition-writers, in accordance with the rules as contained in Paragraph 12 of the Myanmar Court Manual, through the Township Judge concerned.

(d) **Taking Action .** The State or Divisional Judge s hall revoke the licence of the Petition-writer who breaches the rule in accordance with the rules.

---

* See Instructions (directives) No. 1/ 89 of the Supreme Court

လျှောက်လွှာရေးတူများ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာရန် ညွှန်ကြားချက် †

၁၂။ က(၁) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ရှိ တရားရုံးများတွင် လျှောက်လွှာရေးသူအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရန် လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းများကို လျှောက်လွှာရေးသူများက ဖောက်ဖျက်တာမျှးလွန်မှုရှိမရှိ ကြီးကြပ်စီစစ် အရေးယူခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စနစ်တကျ တညီတညွတ်တည်းဖြစ်စေရန်အတွက် တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ ဤညွှန်ကြားချက်တို့ ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

(၂) တရားရုံးများတွင် လျှောက်လွှာရေးသူအဖြစ် လုပ်ကိုင်နှင့်ပြုခြင်း၊ စည်းမျဉ်းများ သတ်မှတ်ခြင်း၊ စည်းမျဉ်းဖောက်ဖျက်သူများအား အရေးယူခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နည်းဥပဒေများကို တရားရုံးများလက်စွဲ(တတိယအကြိမ် တည်းဖြတ်ခြင်း) စာပိုဒ် ၁၂ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ လျှောက်လွှာရေးသူများအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ စည်းမျဉ်းဖောက်ဖျက်မှုရှိမရှိ ကြီးကြပ်စီစစ်၍ အရေးယူခြင်း၊ လိုင်စင်ရုပ်သိမ်းခြင်း ကိစ္စများတို့ အဆိုပါ နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၃) သို့ပါ၍ နည်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်-

(က) လျှောက်လွှာရေးသူ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း။ ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးများက မိမိပြည်နယ်၊ တိုင်းအတွင်းရှိ တရားရုံးအသီးသီးတွင်လျှောက်လွှာရေးသူလိုင်စင် မည်ရွေ့မည်မျှထုတ်ပေးသင့်သည်ကို သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်တရားသူကြီးများနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်သတ်မှတ်၍ နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စိစစ်ပြီး လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးရန်၊

(ခ) လျှောက်လွှာရေးခနှုန်းထားများသတ်မှတ်ခြင်း။ နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ လျှောက်လွှာရေးခနှုန်းထားများတို့ ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးက အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်ပေး၍ ယင်းနှုန်းထားများကို အများပြည်သူတို့ သိရှိရန်အတွက် တရားရုံးများ၌ ကြော်ငြာထားစေရန်၊

(ဂ) ကြီးကြပ်ခြင်း။ လိုင်စင်ရရှိထားသော လျှောက်လွှာရေးသူများသည် နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာမှုရှိမရှိကို ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးက သက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးများမှတစ်ဆင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန်၊

(ဃ) အရေးယူခြင်း။ လျှောက်လွှာရေးသူများက နည်းဥပဒေပါ စည်းမျဉ်းများကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သည့်အခါ ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးများက နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာလျက် လိုင်စင်များ ရုပ်သိမ်းရန်၊

---

† တရားရုံးချုပ်၏ ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၁/၈၉)

အပိုင်း ၂

တရားမနှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးနှစ်ရပ်လုံးနှင့် စပ်ဆက်သည့် ညွှန်ကြားချက်များ နှင့် အမိန့်များ။

PART II.

Instructions and Orders relating to both Civil and Criminal Procedure.

CHAPTER III.

ADMINISTRATION AND CONDUCT OF CASES.

13. The Judge or Magistrate is responsible for the general management and control of the Court and its business. He should carefully supervise the working of the establishment and see that all duties are properly performed and all rules duly observed. The discharge of judicial functions is incomplete without constant attention to administrative matters. Judges or Magistrates should bare in mind that punctuality, courtesy, patience, observance of the prescribed procedure and avoidance of delay are essential.

General Management and Control.

14. The Court should sit punctually at a fixed hour, as soon after 10 or 10-30 a.m. as is convenient, and should rise, generally at a fixed hour, not later than 5 p.m. an interval of half an hour being allowed at a regular time in the middle of the day. Any temporary alteration of the usual hours should be made known, if possible, beforehand. A notice of the hours of sitting should be posted in a conspicuous place in, or outside of, the Court-room. The presiding officer of every Court should personally record daily in his benchdiary the hour at which he actually takes his seat on the bench and the hours at which he rises or adjourns. It is the duty of District Judges and District Magistrates to see that all Judges and Magistrates subordinate to them sit punctually and regularly.

Hours of Sitting.

15. Seven hours on five days in the week shall be the minimum standard of the office attendance to be observed in all Courts. Furthermore, two days in the week are permitted to be enjoyed as holidays. The office hours in the working days - from Monday to Friday, will be fixed from 0930 hours to 1630 hours (read with paragraph 14). †

Office Hours

† Government's Notification No. 4/82 and Letter No. 2/002-A/017

အခန်း ၃

အုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် အမှုများကိုဆောင်ရွက်ခြင်း

အရပ်ရပ် စီမံ အုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်း။

၁၃။ ။တရားရုံးနှင့်တရားရုံး၏အမှုဆောင်ရွက်ချက်များကိုအရပ်ရပ် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်းတို့ အတွက် တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကသော်၎င်း တာဝန်ခံရမည်။ ထိုတရားသူကြီးသည်၊ ရုံးအမှုတမ်းအပေါ်၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုကိုရော တစိုက် ကြပ်မတ်ကြည့်ရှုရမည်ဖြင့်၊ အားလုံးသော တာဝန်ဝတ်တရားတို့ကို နှည်းလမ်းတကျ ဆောင်ရွက်စေရန်နှင့် နည်းဥပဒေ အားလုံးတို့ကို လိုက်နာစေရန်လည်း ကြည့်ရှု ရမည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို အမြဲတစေ သတိပြုမူမရှိဘဲလျက်၊ တရားစီရင်ရေး အလုပ်ဝတ်တရားများဆောင်ရွက်မှုမှာ ပြည့်စုံသည်မဟုတ်ချေ။ အချိန်မှန်ခြင်း၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ကျင့်ထုံးလိုက်နာခြင်းနှင့် နှောင့်နှေးမှုများ ရှောင်ရှားခြင်းတို့ကို အထူးလိုလားအပ်ကြောင်း တရားသူကြီးများက သော်၎င်း၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက သော်၎င်း နှလုံးပိုက်ထားသင့်ပေသည်။

ရုံးထိုင်ရန်အချိန်။

၁၄။ ။တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည် နံနက် ၉-၃၀ နာရီ အချိန်၌ ရုံးသို့ရောက်ရှိ၍ စဉ်းစားခန်းတွင် ရုံးအလုပ်အချိုကို လုပ်ကိုင်ရမည်။ တရားသူကြီးသည် နံနက် ၁၀ နာရီမှ နေ့ ၁ နာရီထိ၊ ထို့ပြင်နေ့ ၁-၃၀ နာရီမှ ညနေ ၄ နာရီထိ၊ နေ့ ၁ နာရီမှ နေ့ ၁-၃၀ နာရီထိ၊ နာရီဝက် ရပ်နားချိန်ထား၍၊ ချိန်းချက် သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်၌ မှန်မှန်ရုံးထိုင်ရမည်။ ထိုရပ်နားချိန်အတွင်း တရားသူကြီးသည် စဉ်းစားခန်းတွင် ရုံးအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ရမည်။ လိုက်နာမြဲ အချိန်နာရီများကို ယာယီပြောင်းလဲခြင်း ရှိသည့်အခါ၊ အထက်က ကြိုတင်၍ ကျေညာနိုင်လျှင် ကြိုတင်၍ ကျေညာရမည်။ ရုံးထိုင်သည့် အချိန်နာရီများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် နို့တစ်စာ တစောင်ကို ရုံးခန်းအတွင်း၌သော်၎င်း၊ အပြင်၌သော်၎င်း ထင်ရှား မြင်သာသော နေရာ၌ ကပ်ထားရမည်။ တရားရုံး အသီးသီး၏ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူအရာရှိသည်၊ မိမိ၏ တရားခွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းစာအုပ်တွင် အမှန်စင်စစ် တရားခွင်တွင် ထိုင်သော အချိန်နာရီနှင့် တရားခွင်မှဆင်းသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခေတ္တရွှေ့ဆိုင်းသည့် အချိန်နာရီတို့ကို မိမိကိုယ်တိုင် နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ရေးမှတ်ရမည်။ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးများနှင့် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများ၌ မိမိထို့ လက်အောက်ခံ တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က အချိန်မှန်မှန်နှင့် နည်းလမ်းတကျ ရုံးထိုင်စေရန် ကြည့်ရှုရမည့် တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။

ရုံးတက်သည့် အချိန်နာရီများ

၁၅။ ။ရက်သတ္တပတ်လျှင် ငါးရက်တစ်ရက် ခုနစ်နာရီကျ တရားရုံးအားလုံးတို့တွင်လိုက်နာရန် ရုံးတက်ချိန်အနည်းဆုံး စံနှုန်းဖြစ်စေရမည်၊ ထို့ပြင် ရက်သတ္တပတ် အလုပ်လုပ်ရက်များအနက် တပတ်လျှင် နားရက်နှစ်ရက်ခံစားခွင့်ပြုသည်၊ ရုံးဝန်ထမ်းများသည် အများပြည်သူတို့၏ အလုပ်ပိတ်ရက်မှအပ တနင်္လာနေ့မှ သောကြာနေ့ အထိ နေ့စဉ်ရုံးချိန်ကို ဝ၉၃၀နာရီမှ ၁၆၃၀ နာရီအထိ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်၊† (စာပို့ဒ်-၁၄နှင့် ယှဉ်ကြည့်)

†မြန်မာနိုင်ငံဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၄/၈၂နှင့် အမှာစာအမှတ် ၂/၀၀၂-က/၀၀၇၊

on a day other than on Saturdays (*cf.*, paragraph 114).

16. (a) At the beginning of the sitting the Judge or Magistrate should personally receive all plaints, complaints, appeals, petitions applications for execution and other applications,and shall hear fresh applications; and motions. Reserved judgments should also be delivered at the beginning of the sitting of the Court. Urgent applications should also be received, when necessary, immediately after the midday interval (*cf.*, paragraph 121).

Arrangement of Work.

(b) When a motion or application has reference to a pending matter not in the cause-list for the day, notice should be given by the party making it to the Court clerk to have the record ready, and, when practicable, notice should also be given to the opposite party.

Applications in pending Cases

17. Every Magistrate shall examine Criminal Register I when a case first comes before him and the first entry in the case diary should contain a statement to the effect that he has seen the entry of the case in Criminal Register I.

Examination of Criminal Register I when a case first comes before a Magistrate.

18. **Criminal Courts** may sit on any day when necessary, but should avoid sitting on any **gazetted holiday** as far as possible , and on **Saturdays& Sundays** altogether , except for every special or urgent cause. In large towns, where there are many petty police and other cases daily, and elsewhere on the occasion of a particular press of criminal business, special arrangements are required for the opening of Magistrates' Courts during the ordinary holidays.

Days of Sitting.

Civil Courts should not as a rule sit on any **gazetted holiday** unless by special desire of, and arrangement with, the parties and others concerned.

အသင့်ဆုံးသော စီမံချက် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဒေသန္တရ အခြေအနေအရ လိုအပ်ပါက၊ ဥပမာ အားဖြင့် ထားဝယ်မြို့တွင် ရက်သတ္တပတ်တိုင်း နေ့ဝက်ရုံးပိတ်ရက်ကို၊ ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင် တရားသူကြီးနှင့် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်လျှင်၊ စနေနေ့များမှ လွဲ၍ အခြား တနေ့နေ့၌ သတ်မှတ်နိုင်သည်။ (စာပိုဒ် ၁၄ နှင့် ယှဉ်ကြည့်)။

အလုပ်ကိုစီစဉ်ခြင်း။

၁၆။ ။(က) ရုံးစထိုင်သည့်အခါ၌ တရားမ တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် အဆိုလွှာများ၊ တိုင်တန်းချက်များ၊ အယူခံလွှာများ၊ လျှောက်လွှာများ၊ ဇာရီပြုရန် လျှောက်လွှာများနှင့် အခြားလျှောက်လွှာ အားလုံးတို့ကို ကိုယ်တိုင်လက်ခံရမည်ဖြင့်၊ လျှောက်လွှာဒသဆစ်များနှင့် လျှောက်ထား တင်သွင်းချက် အသစ်များကို ကြားနာရမည်။ မချမှတ်သေးသဲ ဆိုင်းငံ့ထားသော စီရင်ချက်များကိုလည်း တရားရုံး ထိုင်စတွင် ချမှတ်ရမည်။ အရေးတကြီး လျှောက်လွှာများကိုလည်း လက်ခံရန် လိုအပ်ခဲ့လျှင်၊ နေ့လည် ရပ်နားချိန် လွန်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် လက်ခံရမည်။ (စာပိုဒ် ၁၂၁ နှင့်ယှဉ်ကြည့်။)

မပြီးပြတ်သေးသော အမှုများ၌ လျှောက်လွှာများ။

(ခ) လျှောက်ထား တင်သွင်းချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှောက်လွှာတရပ်သည် ထိုနေ့ အတွက် အမှုခေါ် စာရင်းတွင် မပါသည့် မပြီးပြတ်သေးသော အမှုကိစ္စကို ရည်ညွှန်းခြင်း ရှိသည့်အခါ၊ လျှောက်သူ အမှုသည်က၊ တရားရုံး စာခရေးအား အမှုတွဲကို အရန်သင့် ထားရှိစေရန် အကြောင်းကြားရမည်ဖြင့်၊ ဖြစ်နိုင်ပါက၊ တဖက်အမှုသည်ကိုလည်း အကြောင်းကြားရမည်။

ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ရှေ့အမှုဦးစွာ ရောက်လာသည့်အခါ ရာဇဝတ် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၁ ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရခြင်း။

၁၇။ ။အမှုတခုသည် မိမိ၏ ရှေ့သို့ ပဌမဦးစွာ ရောက်လာသည့်အခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အသီးသီးသည်၊ ရာဇသတ် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၁ ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရမည်။ ထိုပြင် အမှု၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ပဌမရေားသွင်းချက်တွင်၊ ရာဇဝတ် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၁ တွင်၊ ထိုအမှုနှပ်ဆိုင်သည့် ရေးသွင်းချက်ကို မိမိတွေ့မြင်ပြီး ကြောင်း ဖေါ်ပြချက် ပါရှိရမည်။

ရုံးထိုင်ရန်နေ့များ။

၁၈။ ။**ရာဇဝတ်** တရားရုံးများမှာ ရုံးထိုင်ရန် လိုလျှင်၊ မည်သည့်နေ့ရက်၌မဆို ရုံးထိုင်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အလွန် ထူးခြားသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အရေးကြီးသော အကြောင်းရှိသည့်အခါတွင်မှတပါး၊ **ပြန်တမ်းဝင် ရုံးပိတ်ရက်များ၌** ရုံးထိုင်ခြင်းကို တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ စနေ တနင်္ဂနေ.၌ ရုံးထိုင်ခြင်းကို လုံး၀ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ နေ့စဉ် ရဲအဖွဲ့က စုံတင်သည့် သေးငယ်သောအမှုများနှင့် အခြားသေးငယ်သော အမှုအမြောက်အမြားရှိသည့် မြို့ကြီးများ၌၎င်း၊ ရာဇဝတ်မှုများ အထူးသဖြင့် ထူထပ်ပြည့်ကြပ်နေခိုက် အခြားသော အရပ်ဒေသများ၌၎င်း၊ သာမန် ရုံးပိတ်ရက်များအတွင်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့၏ တရားရုံးများကို ဖွင့်လှစ်ထားရန်အတွက် အထူးစီစဉ်ချက်များ ပြုရန်လိုသည်။

အမှုသည်များနှင့် အခြားသက်ဆိုင်သူများ၏ အထူးဆန္ဒအရ မဟုတ်လျှင်၊ ထိုပြင် ၎င်းတို့နှင့် စီစဉ်ချက်များ ပြုလုပ်ထားခြင်း မရှိလျှင်၊ တရားမ တရားရုံးများဟုည်၊ **ပြန်တမ်းဝင် မည်သည့်ရုံးပိတ်ရက်၌** မဆို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အားဖြင့် ရုံးထိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

Judges and Magistrates should specially avoid fixing cases for gazetted holidays and then postponing them on the ground that the Courts are closed.

19. Magistrate and Judges should, always consult their Bench Diaries in fixing cases in which Mahomedans are concerned so that they may not be put down for hearing on the following five days held specially sacred by Mahomedans :--

Mahomedans Sacred days.

Muharram	...	2 days.	Id-ul-Fitr	...	1 day.
Id-uz-zuba	...	1 day.	Fatiha-i-dowazhdaham	...	1 day.

All Mohamedan employees of the Court who may ask for it should be granted leave for a sufficient time not exceeding two hours to say their *juma* prayers at such time as may be locally desired on Fridays: provided that, if necessary, the time is made up by extra work during some part of the day.

20. (1) Ordinarily criminal trials or inquiries should be held at the headquarters of the trying Magistrate. Magistrates who are touring officers should, whenever possible arrange to try cases when on tour, at or near the scene of occurrence. When a case is tried locally every endeavour should be made to complete the trial without adjournment. When a case is started on tour it should not he adjourned for completion of the hearing at headquarters. The trial of cases at places which are neither the Magistrate's headquarters nor at or near the actual scene of crime is strictly prohibited, save that a case may be tried at the headquarters of the Township or Subdivision within the limits of which it occurred.

Place of Trial.

(2) Sessions cases and Civil cases should be tried only at the Jndge's headquarters.

(3) At headquarters cases are ordinarily to be enquired into and tried at the Court-house only, subject to any provision of the law for a

တရားမ တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည် ပြန်တမ်းဝင် ရုံးပိတ်ရက်များ၌ အမှုများကို ချိန်းဆိုပြီးနောက်၊ တရားရုံးများ ပိတ်ထားသည်ဟူသည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ၎င်းတို့ကို ရွှေဆိုင်းခြင်းမှ အထူးသဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

၁၉။ ။ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများနှင့် တရားမ တရားသူကြီးများသည် မဟာမက် ဘာသာဝင်သူတို့ သက်ဆိုင် ပါဝင်သော အမှုများကို ချိန်းဆိုရာ၌၊ မဟာမက် ဘာသာဝင်သူတို့ အလေးအမြတ် ပြုထားသော အောက်ပါနေ့ရက် ငါးရက်တို့တွင် အမှုများကို ကြားနာစစ်ဆေးရန်အတွက် သတ်မှတ် ချိန်းဆိုခြင်း မရှိစေရန်၊ မိမိတို့၏ တရားခွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်း စာအုပ်များကို အာစဉ်သဖြင့် ညှိနှိုင်းကြည့်ရှုရမည်။

မဟာမက် ဘာသာ ဝင်သူတို့၏ အလေးအမြတ် ပြုထားသောနေ့များ။

မဟာရမ်	...	၂ ရက်၊	အစ်-အုလ်-ဖီတာရ်	...	၁ ရက်၊
အစ်-အုဇ်-ဇုဘာ	...	၁ ရက်၊	ဖါတီဟာ-အီ-ဒိုဝါဇ် ဒါဟံ	...	၁ ရက်။

သောကြာနေ့များတွင်၊ ဒေသအလိုက် လိုအပ်သော အချိန်၌၊ မိမိတို့ ဘုရားရှိခိုးဝတ်ပြုနိုင်ရန် အခွင့်တောင်းသည့် မဟာမက် ဘာသာဝင်သူ တရားရုံး အမှုထမ်း အားလုံးတို့အား၊ နှစ်နာရီထက် မပိုစေဘဲ၊ လုံလောက်သော အချိန်ကို ခွင့်ပြုရမည်။ သို့ထုတွင် လိုအပ်ပါက ခွင့်ပြုသော အချိန်အတွက် ထိုနေ့၏ အဝိတ်အပိုင်း တခုခုတွင် အလုပ်ပိုမို ဂုပ်ကိုင်စေခြင်းဖြင့် ပြန်လည် ဖြည့်စွက်ရမည်။

၂၀။ ။(၁) ရာဇဝတ် စစ်ဆေးစီရင်မှုများ၊ သို့တည်းမဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများကို စစ်ဆေးစီရင်ရမည့်နေရာ။ စစ်ဆေးစီရင်သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင် သာမန်အားဖြင့်ပြုလုပ်ရမည်။ နယ်လှည့်အဆာ၌များဖြစ်ကြသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည်၊ တတ်နိုင်သည့်အခါတိုင်း နယ်လှည့်သွားသည့်အခါ၊ အခင်းဖြစ်ပွါးရာနေရာ၌သော်၎င်း၊ ၎င်းနေရာအနီးအနားတွင်သော်၎င်း၊ အမှုများကို စစ်ဆေး စီရင်ရန် စီစဉ်ရမည်။ အခင်းဖြစ်ပွါးရာ ဒေသတွင် အမှုကို စစ်ဆေးသည့်အခါ၊ ရွှေဆိုင်းမှု မရှိစေဘဲ အမှုစစ်ဆေး စီရင်ခြင်းကို ပြီးဆုံးစေရန်၊ တတ်အားသမျှ အားထုတ်ရမည်။ နယ်လှည့်သွားခိုက် အမှုတခုကို စတင် စစ်ဆေးသည်ဖြစ်လျှင်၊ အမှုကြားနာစစ်ဆေးခြင်းကို ရုံးစိုက်ရာ မြို့မ အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ရေးရန် ရွှေဆိုင်းခြင်း မရှိစေရ။ အမှုဖြစ်ပွါးလော မြို့နယ်၊ သို့မဟုတ် နယ်ပိုင်နယ် နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ရုံးစိုက်ရာမြို့များတွင် အမှုကိုစစ်ဆေး စီရင်နိုင်သည်မှတ်ပါး၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့မ မဟုတ်သော၊ သို့မဟုတ်အမှုနှစ်စု အခင်းဖြစ်ပွါးသော နေရာလည်းမဟုတ်၊ ထိုနေရာနှင့် အနီးအနားနေရာလည်းမဟုတ်သော နေရာများတွင် အမှုများစစ်ဆေး စီရင်ခြင်းကို ကြပ်တည်းစွာ တားမြစ်သည်။

(၂) စက်ရှင်မှုများနှင့် တရားမမှုများကို တရားသူကြီး၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့မ၌သာ စစ်ဆေး စီရင်ရမည်။

(၃) ရပ်ရွာဒေသတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအတွက် တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခု နှင့်မဆန့်ကျင်စေပဲ၊ ရုံးစိုက်ရာဒေသရှိ တရားရုံးအဆောက်အဦတွင် သာမန်အားဖြင့်စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် သင့်လျော်မည်ဟု ယူဆလျှင် အခြားနေရာ၌လည်း အမှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေး စီရင်နိုင်ရန် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၃၅၂ က ခွင့်ပြုထားသည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် အမှုကို ရုံးအဆောက်အဦတွင်

local enquiry. But *see* the judgement in King v. U Khemein and another (1940, Rangoon Law Reports, 122).

21. All Judges and Magistrates should try cases or hear appeals in the Court room, and not in a private chamber unless there are special reasons for so doings Matters of an informal nature may in the discretion of the Judge or Magistrate be disposed of in chambers, but other judicial business of a formal nature should be transacted in open Court.

Hearing of cases in open Court.

22. Avoidable postponement and unjustifiable delay are strictly forbidden. When a Subordinate Judge or Magistrate is really unable to overtake his judicial work, it is incumbent on him to represent matters to the District Judge or District Magistrate, as the case may be. It is the duty of these officers respectively to make suitable arrangements throughout the district for the disposal of all civil and criminal judicial business within a reasonable time.

Despatch of Work.

23. Delay in the disposal of judicial work is frequently caused by the facility with which adjournments are granted. The mere consent of parties or the absence of an advocate is not, in itself, necessarily a good reason for an adjournment. Ordinarily, if an advocate cannot be present on the date fixed for hearing, he should arrange for another advocate to appear in his place.

Adjournments.

It is not desired to lay down any absolute rule on the subject. Many cases may occur in which the consent of parties or the absence of an advocate may be reasonable ground for an adjournment. For instance, if the parties ask for time as there is a prospect of a settlement out of Court, or if an advocate is suddenly taken ill, the Court would rightly allow an adjournment.

မဟုတ်မူပဲ၊ အခြားတနေရာရာတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမည်ဟု ဆိုးဖြတ်လျှင်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် အကြောင်းအကျိုးကို အမိန့်ချမှတ်တမ်းတင်ရမည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် လိုအင်ပါက ယင်းအခြားတနေရာ၊ ဥပစာဘို့ အုပ်ချုပ်ဝန်ထောက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် ဌာနမှကြို့တင်၍ ခွင့်ယူပြီးမှ ထိုနေရာ ဥပစာဘွင် အမှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။ (၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၂၂ ရှိ ဦးခမိန် ဘမှကို ညွှန်းသည်)။

လူသိရှင်ကြား တရားခွင်၌ အမှုများကိုကြားနာ စစ်ဆေးရခြင်း။

၂၁။ ။တရားမ တရားသူကြီးနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အားလုံးတို့သည် အမှုများ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း၊ အယူခံမှုများ ကြားနာ စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစားခန်း အတွင်း ပြုလုပ်ရန်အတွက် အထူး အကြောင်း မရှိလျှင်၊ တရုံးခန်းတွင် ပြုလုပ်ရမည်။ ကိုယ်ပိုင် စဉ်းစားခန်း အတွင်းမပြုလုပ်ရ။ နည်းလမ်းတကျ မဆောင်ရွက်ရသည့် အမှုကိစ္စများကို တရားမတရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ သဘောအတိုင်း စဉ်းစားခန်းအတွင်း အပြီးအပြတ် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် နည်းလမ်းတကျ ဆောင်ရွက်ရသည့် အခြားတရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အမှုကိစ္စများကို လူသိရှင်ကြား တရားခွင်၌ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အလုပ် တွင်ကျယ်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း။

၂၂။ ။ရွှေဆိုင်းရန်မလိုဘဲ ရွှေဆိုင်းခြင်းနှင့် ကြန့်ကြာရန် အကြောင်းမရှိသဲ့ကြန့်ကြာ ခြင်းများ၊ မရှိစေရန် ကြပ်တည်းစွာ တားခြစ်လည်။ လက်အောက် တရားမ တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးတယောက်သည်၊ မိမိ၏တရားစီရင်ရေး ဆိုင်ရာ အမှုကိစ္စများကို အကယ်စင်စစ် နိုင်နင်းအောင် မဆောင်ရွက် နိုင်ဘဲ ရှိသည့်အခါ၊ ၎င်းက ထိုအကြောင်းခြင်းရာများကို ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ထံသို့ အကြောင်းအားလျော်စွာ အစီရင်ခံရန် တာဝန်ရှိသည်။ တရားမဘက်နှင့် ရာဇဝတ်ဘက် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ၊ အမှုကိစ္စများကို သင့်တော်သည့် အချိန်ကာလအတွင်း အပြီးအပြတ် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်အတွက် ခရိုင်တခုလုံး အတွင်း သင့်လျော်သော စီစဉ်ချက်များ ပြုလုပ်ရန် ထိုအရာရှိအဆီးသီးတို့၌ တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။

ရွှေဆိုင်းခြင်းများ။

၂၃။ ။တရားရုံးတိုင်ရာ အမှုကိစ္စများဆောင်ရွက်ရာ၌ ကြန့်ကြာရခြင်းအကြောင်း မှာ၊ အပူရွှေဆိုင်းခြင်းများကို လွယ်လင့်တကူ ခွင့်ပြုခြင်းကြောင့် မကြာခဏဖြစ်ရလေသည်။ အမှုသည်များ သဘောတူသည်၊ သို့ မဟုတ် ရွှေနေတယောက် မလာဆောက်သည့် အကြောင်းမျှဖြင့်၊ အမှုကို ရွှေဆိုင်းရန်အတွက်၊ ကောင်းမွန်လုံလောက်သော အကြောင်း မရှိပေ။ သာမန်အားဖြင့် ရွှေနေ တဦးသည် အမှုကြားနာ စစ်ဆေးရန်၊ ချိန်းဆိုသည့် နေ့ရက်၌ တက်ရောက်နိုင်ခြင်း မရှိလျှင်၊ မိမိ၏ကိုယ်စား အခြား ရွှေနေတဦးက ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် မိမိက စီစဉ်ချက် ပြုလုပ်ထားရမည်။

ဤအကြောင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုံသေကားချ နည်းဥပဒေတရပ်ကို သတ်မှတ်ထားရန် ဆန္ဒမရှိချေ။ အမှုသည်များ သဘောတူသည်၊ သို့မဟုတ် ရွှေနေတယောက် မလာဆောက်သည့် အကြောင်းသည် အမှု ရွှေဆိုင်းရန် သင့်လျော်လုံလောက်သော အကြောင်း ပြချက်ဖြစ်သည့် ကိစ္စအခြေအမြစ်အခြားပင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် တရုံးရုံး ပြင်ပ၌ အပြေစေပြီ ပြေငြိမ်းဖွယ်ရာ မြော်လင့်ချက် ရှိသဖြင့်၊ အမှုသည်များက အချိန်ပေးရန် တောင်းဆိုလျှင် သော်၎င်း၊ ရွှေနေတဦးသည် ရုတ်တရက် နာမကျန်းဖြစ်လာလျှင်သော်၎င်း၊ တရားရုံးက

All that it is desired to explain is that adjournments on these grounds should not be granted as of course. For further instructions regarding the granting of adjournments in civil and criminal cases, *see* Part III, paragraph 154, and Part IV, paragraphs 460-474.

24. Attention is also invited to the proviso to Order XVII, Rule 1, Code of Civil Procedure, which is frequently overlooked. When the hearing of evidence is begun, the **hearing** must be continued **from day to day** until all the witnesses in attendance have been examined, unless there are reasons, which must be recorded, for an adjournment.

This rule applies equally to criminal cases.

25. Adjournments must always be to a **fixed date.** If it is for any reason impossible at the time when an adjournment is made, to fix a definite day when the case can be proceeded with, a suitable date should be fixed for the proceedings to be put up for further orders.

26. Whenever a case is adjourned, its number should always be entered by the presiding officer **himself** against the proper date in his **bench diary** in order that he may be able to satisfy himself, by reference to the diary, that the case is duly put up on the date fixed (*cf.*, paragraph 45).

Bench Diary.

It is essential that the bench diary should be maintained by the presiding officer personally, and that the case record should be put up whenever a payment into Court or out of Court is made, and the payment , in or out, recorded by the presiding officer personally in the diary of the case, as this is a most important check against defalcations. It is especially important in criminal cases, where a fine has been imposed, and in civil execution cases, where sale of property has been ordered or the decree is being paid by instalments. When a fine is imposed in a criminal case, if the fine is paid at once, a date should be fixed and entered in the bench diary for the case to be put up for inspection of the chalan of credit of the fine to the Treasury, If time in which to pay the fine is granted, then a date must he fixed and entered in the bench diary for the case to be put up to verify that the fine is duly paid at the expiry of the period granted for this purpose, and that when paid it is duly credited to the Treasury, and the chalan produced for inspection.

အမှု ချေဆိုင်းခွင့်ပြုရန် သင့်လျော် လုံလောက်သော အကြောင်းရှိပေလိမ့်မည်။ မှုခင်းထင်ဖော်ပြလိုရင်း အချုပ်မှာ၊ ဆိုခဲ့သည့် အကြောင်းပြချက်များ အပေါ်တွင် အခြေပြု၍ အမှုချေဆိုင်းခြင်းများကို လစ်ဟိုက်လုပ်စဉ်အတိုင်းကဲ့သို့ ခွင့်မပြုရ၊ တရားမမှုများနှင့် ရာဇဝတ်မှုများတွင် ချေဆိုင်းခွင့် ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နောက်ထပ်သွန်ကြားချက်များကို၊ အပိုင်း ၃၊ စာပိုဒ် ၁၅၄ နှင့် အပိုင်း ၄၊ စာပိုဒ် ၄၆၀ မှ ၄၇၄ ထိတို့ကိုကြည့်ရှု။

၂၄။ ။တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၁၇၊ နည်းဥပဒေ ၁ ပါခြွင်းချက်ကို မကြာခဏ အလေးမမူဘဲရှိတတ်သဖြင့်၊ ၎င်းကို အလေးမူဂရုပြု ကြစေရန် နှိုးဆော်အပ်သည်။ သက်သေခံချက်ကို စတင်ကြားနာ စစ်ဆေးသည့်အခါ၊ အမှု ချေဆိုင်းရန် အကြောင်းပြချက်များ မရှိပါက လာရောက်သော သက်သေ အားလုံးတို့ကို စစ်ဆေးပြီးသည့် တိုင်အောင် အမှုကြားနာ စစ်ဆေးခြင်းကို တနေ့ပြီးတနေ့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အမှုချေဆိုင်းရန် အကြောင်းပြချက်ရှိလျှင် ထိုအကြောင်း ပြချက်များကို ရေးမှတ်ထားရမည်။

ဤနည်းဥပဒေမှာ ရာဇဝတ်မှုများနှင့်လည်းအလားတူပင်သက်ဆိုင်သည်။

၂၅။ ။အမှုများကို ချေဆိုင်းသည့်အခါတိုင်း ချိန်းဆိုသတ်မှတ်သော နေ့ရက်သို့ချေဆိုင်းရမည်။ ချေဆိုင်းသည့်အခါ၌ အကြောင်း တခုခုကြောင့် အမှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နေ့ရက်အသေအချာ မသတ်မှတ်နိုင်လျှင် နောက်ထပ် အမိန့် ချမှတ်ရန် အတွက် အမှုတွဲတင်ပြရန် သင့်လျော်သော နေ့ရက်ကိုချိန်းဆိုရမည်။

၂၆။ ။အမှုတခုခုကို ချေဆိုင်းသည့်အခါ၊ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကိုကြည့်ခြင်း အားဖြင့်အမှုကို ချိန်းဆိုသည့်နေ့ရက်တွင် နည်းလမ်း တကျ၊ တင်ပြကြောင်း မိမိကိုယ်တိုင် ကြေနပ်စေရန်အလို့ငှါ၊ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိက၊ **မိမိ၏ တရားခွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်း** တွင် သက်ဆိုင်ရာနေ့ရက်နှင့် ယှဉ်လျက် အမှု၏အမှတ်ကို မိမိကိုယ်တိုင်အစဉ်သဖြင့် ရေးသွင်းရမည်။ (စာပိုဒ် ၄၅ နှင့်ယှဉ်ကြည့်ရှု)။

တရားခွင်နေ့စဉ်မှတ်တမ်း။

ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိက မိမိကိုယ်တိုင် တရားခွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ပြုပြင်ထားရှိရန်အထူးလိုအပ်ပေသည်။ ထို့ပြင်လည်း တရားရုံးသို့ ငွေပေးသွင်းသည့် အခါတိုင်း၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးပြင်ပ၌ ငွေပေးသည့် အခါတိုင်း အမှုတွဲကို တင်ပြစေရန်နှင့် တရားရုံးသို့ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးပြင်ပ၌ဖြစ်စေ၊ ငွေပေးခြင်းကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိက ကိုယ်တိုင် အမှုတွဲ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ရန်အထူး လိုအပ် ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းမှာ၊ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းများ မရှိနိုင်အောင် အလွန် အရေးကြီးသော ကာကွယ်ဟန့်တားမှု တရပ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ ငွေဒဏ် ချမှတ်ပြီးသော ရာဇဝတ်မှုများနှင့် ပစ္စည်းရောင်းချရန် အမိန့်ချထားသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒီကရီကို အရစ်ကျပေးဆောင်နေသော တရားမဇာရီမှုများ၌ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းမှာ အထူးသဖြင့် အရေးကြီးပေသည်။ ရာဇဝတ်မှု တခုခုတွင် ငွေဒဏ်ချမှတ်ရာ၌ ဒဏ်ငွေကို ချက်ခြင်း ပေးဆောင်လျှင်၊ ငွေတိုက်သို့ ဒဏ်ငွေ ပေးသွင်းကြောင်း ချုပ်ငုံကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန် အမှုတွဲ တင်ပြရမည့်နေ့ရက်ကို ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ပြီးလျှင် တရားခွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ထိုနေ့ရက်ကို ရေးမှတ်ထားရမည်။ ဒဏ်ငွေ ပေးဆောင်ရန်အချိန် ခွင့်ပြုထားလျှင်၊ ပေးဆောင်ရန် ခွင့်ပြုထားသည့် အချိန်

In execution cases, when a sale of property is ordered, a date must be fixed and entered in the bench diary for the proceedings to be put up to verify the receipt by the Bailiff of the sale proceeds and the proper credit thereof by him to the Treasury. If the decree is being paid by instalments, then a date must be fixed and entered in the bench diary for the proceedings to be put up to verify the payment and credit to the Treasury of each instalment as it becomes due. (*See* paragraph 1045)

27. A case should not necessarily be adjourned without the examination of witnesses who are present, merely on account of the absence of one or more other witnesses. Attention is invited to Order XVII, Rule 3, Code of Civil Procedure, which should be applied in civil cases when the **absence of witnesses** is due to the default of the parties.

Absence of Witnesses.

28. Section 23 of the Burma Medical Act, prescribes that no certificate required by law to be given by a medical practitioner or officer shall be valid, unless it is signed by a person who is registered under the Medical Act or under this Act. Medical certificates issued by unregistered medical practitioners are not valid, and Judges and Magistrates should refuse to accept them in cases where a medical certificate is required by law.

Medical Certificates

29. Judges and Magistrates should not ordinarily file or act on **letters or telegrams** addressed by pleaders or parties to the Court ; and they should decline to hear, or accept an application from, a pleader's clerk on behalf of his employer.

Method of entering appearance.

စေကုန်သည့်အခါ ဒဏ်ငွေကို နည်းလမ်းတကျ ပေးဆောင်ကြောင်း၊ ပေးဆောင်ကျွေလည်းငွေတိုက်သို့ နည်းလမ်းတကျ ပေးသွင်းပြီး ချုပ်ကိုတင်ပြကြောင်း မှန် မမှန်စစ်ဆေးရန် အလို့ငှါ အမှုတွဲတင်ပြရန် နေ့ရက်ကိုချိန်းဆို သတ်မှတ် ပြီးလျှင် တရားခွင် နေ့စဉ် မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။ ဇာရီမှုများတွင်၊ ပစ္စည်းရောင်းချရန် အမိန့်ခွါမှတ်သော အခါ၊ ဘီလစ်က ရောင်းရငွေများကို ရုံးကြောင်းနှင့် ၎င်းက ငွေတိုက်သို့ နည်းလမ်းတကျ ပေးသွင်းကြောင်း မှန် မမှန် စစ်ဆေးရန်အလို့ငှါ အမှုတွဲတင်ပြရန်နေ့ရက်ကို ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ပြီးလျှင် တရားခွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။ ဒီကရီကို အရစ်ကျ ပေးဆပ်နေလျှင်၊ ပေးဆပ်ရန် အခွါန် စေ့ရောက်သည့် အခါတိုင်း အရစ်ကျငွေကို ပေးသွင်းကြောင်းနှင့် တိုင့ေကို ငွေတိုက်သို့ ပေးသွင်းကြောင်း မှန် မမှန် စစ်ဆေးရန်အလို့ငှါ အမှုတွဲတင်ပြရန် နေ့ရက်ကို ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ပြီးလျှင် တရားခွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။ (စာပို့ဒ် ၁၀၄၅ ကိုကြည့်ရှု)။

အယူခံရက် မကုန်လွန်မီ ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အယူခံမှု ဆုံးဖြတ်ချက် မချမီဖြစ်စေ၊ သက်သေခံပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ အမိန့် မချရသေးပါက၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် တရားမ ' တရားသူကြီးသည် တရားခွင် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ထိုအမှု၏ အမှတ်ကိုရေးသွင်းထား၍ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန် မကြာမကြာ တင်ပြစေသင့်သည်။

သက်သေများ မလာမရောက်ခြင်း။

၂၇။ ။အခြား သက်သေတယောက်ဖြစ်စေ၊ တယောက်ထက်ပို၍ ဖြစ်စေ၊ မလာမရောက်သည့်အကြောင်းများကြောင့်၊ လာရောက်သည့် သက်သေများကို မစစ်မေးဘဲ အမှုကို ရွှေဆိုင်းရမည် မဟုတ်။ အမှုသည်တို့၏ ပျက်ကွက်မှုကြောင့် **သက်သေများ မလာမရောက်သည့်** အခါ၊ တရားမမှုများတွင် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ အမိန့် ၁၇၊ နည်းဥပဒေ ၃ အရလိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း အလေးမူ ဂရုပြုရန် နှိုးဆော်အပ်ပေသည်။

ဆေးလက်မှတ်များ။

၂၀။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ တွင်၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေအရ ဖြစ်စေ၊ ဤအက်ဥပဒေ အရဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံတင်ရှင်း သွင်းထားသူ တဦးဦးတယောက်က၊ လက်မှတ်ရေးထိုးသည် မဟုတ်လျှင်၊ ဆရာဝန်၊ သို့မဟုတ် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတဦးက တရားဥပဒေအရ ပေးရန်လိုသည့်၊ မည်သည့် လက်မှတ်မျှ ခိုင်လုံခြင်းမရှိစေရဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ မှတ်ပုံတင်ရှင်းတင် သွင်းခြင်းမရှိသောဆရာဝန်များက ထုတ်ပေးသည့်ဆေးလက်မှတ်များမှာခိုင်လုံခြင်းမရှိသဖြင့်၊ တရားမတရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည် တရားဥပဒေအရ ဆေးလက်မှတ်လိုသည့် အမှုများတွင် ထိုလက်မှတ်များကိုလက်မခံဘဲ ငြင်းပယ်ရမည်။

တရားရုံးသို့လာရောက်ကြောင်း ရေးသွင်းနည်း။

၂၉။ ။တရားမတရားသူကြီးများနှင့်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည်၊ ရွှေနေများကဖြစ်စေ၊ အမှုသည်များကဖြစ်စေ၊ တရားရုံးသို့ လိပ်တုပ်ပေးပို့သော **စာများကိုသော်၎င်း၊ ကြေးနန်းစာများကိုသော်၎င်း၊** ဘာမန်အားဖြင့်အမှုတွဲ၌ တဲ့မထားရ၊အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းလည်းမပြုရ။ သို့ပြင်လည်း၊ ရွှေနေတဦးတယောက်၏ကိုယ်စား၊ ၎င်း၏စာရေးကို ကြားနာရန်သော်၎င်း၊ ထိုစာရေးတင်သင်းသော လျှောက်လွှာကိုလက်ခံရန်သော်၎င်း တရားသူကြီးများက

If any appearance has to be made, or application put in, it must be done by the party in person or by his pleader or, in cases where this is permissible, by a duly authorized agent. A pleader's clerk, as such, is not an authorized agent either of the pleader or of his client. There is no objection to one pleader making an application on behalf of another.

Method of minimising inconvenience to the public owning to absence of Judge where there is an Additional Judge.

30. Where Additional Judges of Civil Courts are not able to try many cases, they may nevertheless do useful work by dealing in the absence of the Judge with matters of the following nature :—

(a) The institution of suits. (This will include the receipt of plaints and the matters necessary to be examined or dealt with in this connection.)
(b) The issue of summonses.
(c) Receipt of written statements.
(d) The issue of summonses to witnesses.
(e) Receipt of applications for execution and issue of processes.
(f) Withdrawal and adjustment of suits in urgent cases.
(g) Payments into Court.
(h) Arrest and attachment before judgment.
(i) Temporary injunctions and interlocutory orders.

Disability of Judge or Magistrate.

Report of objections to trial in particular case.

31. Whenever any possible objection exists to the trial of a case in a particular Court owing to the personal relations of the Judge or Magistrate or of any member of the Court establishment with the proceedings or any of the parties concerned in them, the matter should be reported to the District or other controlling Court.

ခြင်းပယ်ရမည်။ တရားရုံးသို့လာရောက်ရန်သော်၎င်း၊ လျှောက်လှာတင်သွင်းရန်သော်လည်း အကြောင်းပေါ် ပေါက်လျှင်၊ အမှုသည်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ရှေ့နေဖြစ်စေ လာရောက်ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်းကိုပြုရမည်။ သို့မဟုတ် နည်းလမ်းတကျ အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်ကလာရောက်တင်သွင်းရန်အခွင့်ပြုနိုင်သည့်ကိစ္စများတွင်၎င်းကိုယ်စားလှယ်အား လာရောက်တင်သွင်းစေရမည်။ ရှေ့နေ စာရေးတဦးတယောက်သည် ရှေ့နေစာရေးအဖြစ်နှင့် ရှေ့နေ၏ အခွင့်အာဏာရ ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်၊ ရှေ့နေ၏ အမှုသည်၏ အခွင့်အာဏာရကိုယ်စားလှယ်လည်းမဟုတ်ချေ။ ရှေ့နေတဦးက အခြားရှေ့နေတဦး၏ကိုယ်စား လျှောက်လှာတင်သွင်းခြင်းကို ကန့်ကွက်ရန်မရှိပေ။

ရာဘက် တရား သူကြီး ရှိသည့်အခါ၊ တရားမ တရား သူကြီး မရှိသည့် အတွက် အမှုများပြည့်သူတို့အား ကသိ ကအောက် ဖြစ်ခြင်း နည်းပါး စေရန်နည်းနိသျ။

၃၀။ ။တရားမတရားရုံးရာဘက်တရားသူကြီးများသည် အမှုအများအပြားပင်မစစ်ဆေး နိုင်ငြားသော်လည်း ၎င်းတို့သည် တရားမတရားသူကြီးမရှိသည့် အခိုက်တွင် အောက်ပါ သဘောမျိုးရှိသည့် အမှုကိစ္စများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် အကျိုးရှိသည့်အလုပ်များကို လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။

(က) တရားမကြိုးမှုမျှားစတင်စွဲဆိုခြင်း။ (ဤကိစ္စ၌ အဆိုလွှာများလက်ခံခြင်း၊ ထိုပြင်ဝင်နှင့်စပ်လျဉ်း၍စစ်ဆေးရန်လိုသည့်၊ သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်လိုသည့် ကိစ္စများပါဝင်လိမ့်မည်)။
(ခ) သမ္မာန်စာများထုတ်ခြင်း။
(ဂ) ချေလွှာများလက်ခံခြင်း။
(ဃ) သက်သေများသို့ သမ္မာန်စာများထုတ်ခြင်း။
(င) ဇာဝိပြုရန်လျှောက်လွှာများနှင့် အမိန့်ဆင့်စာစသည်များကိုထုတ်ရန် လျှောက်လွှာများလက်ခံခြင်း။
(စ) အလျင်စလို အရေးတကြီးကိစ္စများ၌၊ တရားမကြိုးမှုများကိုပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းနှင့် စေ့စပ်စီမံခြင်း။
(ဆ) တရားရုံးသို့ ငွေပေးသွင်းခြင်းများ။
(ဇ) စီရင်ချက်မချမီ လူဖမ်းခြင်းနှင့်ပစ္စည်းဖမ်းခြင်း။
(ဈ) ခေတ္တတားဝါရမ်းများနှင့် ကြားဖြတ်အမိန့်များ။

တရားမတရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်မရှိခြင်း

အမှုတခုခုတွင် စွန်းဆေး စီရင်ရန် ကန့်ကွက်ခြင်းကို အစီရင်ခံခြင်း။

၃၁။ ။တရားမတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် တရားရုံး အမှုထမ်းအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သူတဦးဦးသည်၊ ဆောင်ရွက်သည့်မှုခင်း ကိစ္စနှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုမှုခင်းကိစ္စတွင် သက်ဆိုင်ပါဝင်နေသည့် အမှုသည်တဦးဦးနှင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင်ဆက်သွယ်နေသောအကြောင်းခြင်းရာမျှားကြောင့် တရားရုံးတခု၌ အမှုတခုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကိုကန့်ကွက်နိုင်ရန်အကြောင်း တစုံတရာရှိသောအခါတိုင်း ထိုအကြောင်းကို ခရိုင်တရားမရုံး၊ သို့မဟုတ် အခြား ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သော တရားရုံးသို့ အစီရင်ခံရမည်။

32. Section 556 of the Criminal Procedure Code has been interpreted to mean that the mere fact that a Magistrate is in other capacities concerned with the administration of, e.g., stamps, excise and opium, does not debar him from trying cases of breach of the Stamps, Excise or Opium Law.

Legal Disability of Magistrate.

Criminal Procedure Code, 556.

But if he takes an active part in initiating or directing a prosecution under any such law, he would be debarred from trying the case. This rule does not apply to prosecutions under the Cantonments Act which are specially saved by section 29 of that Act.

Method of Citing Law Reports.

33. (1) The correct method of citing law reports in judgments is to give the names of the parties in the body of the judgment and the volume and page of the report in a foot-note. For example, *Hawa v. Sit Shein and another* (1) ; *Inayat Ali v. Mohar Singh* (2).

(2) In order to ensure uniformity of practice in all Courts as to the citation of Indian Law Reports (Rangoon Series), Rangoon Law Reports and Burma Law Reports, the following instruction is to be observed :--

(i) For "Indian Law Reports, (Rangoon Series)", the correct mode of citation will be the year of the report in brackets, followed by the letters I.L.R., the number of the volume, the word ' Ran ' and lastly the page as, for example,---(1929) I.L.R. 5 Ran. 1.

(ii) For "Rangoon Law Reports", the citation will be the year of the report in brackets, followed by the letters "R.L.R.", and the number of the page, as, for example,---(1937) R.L.R. 1.

(iii) For "Burma Law Reports", the citation will be the year of the report in brackets, followed by the letters "B.L.R.", and the number of the page, as, for example,---(1948) B.L.R. 1.

(1) 9 L.B.R. 93 [F.B. 1917]. (2) I.L.R. 28 All. 142.

၃၂။ ။ရာဇဝတ်တရားသူကြီးဘဉီသည်၊ အခြားလုပ်ဆောင်ရသော ရာထူးအလုပ်များတွင်၊ ဥပမာအားဖြင့် တံဆိပ်ခွန်၊ဃစ်မျိုး၊ ဘိန်းစီရင်အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရသော အကြောင်းကြောင့်၊ တံဆိပ်ခေါင်း၊ ဃစ်မျိုး၊ သို့မဟုတ် ဘိန်းဥပဒေကို ကျူးလွန်သော အမှုများကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမှ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးအား တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိကြောင်းနှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၅၆ ကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူထားပြီးဖြစ်သည်။

ရာဇဝတ် တရား သူကြီးက တရားဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်မရှိခြင်း။

သို့ရာတွင် ယင်တရားသူကြီးက ဆိုခဲ့သည့် တရားဥပဒေတခုခုအရ ရာဇဝတ်မှုစွဲဆိုခြင်းကို စတင်ဆောင်ရွက်ရာ၌သော်၎င်း၊ ညွှန်ကြားရာ၌သော်၎င်း ထိရောက်စွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လျှင်၊ ထိုတရားသူကြီးအား ယင်အမှုကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမှ တားဆီးပိတ်ပင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဥပဒေသည်၊ တပ်မြို့ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ က အထူးအားပြု ခြွင်းချက်ထားရှိသည့်အတိုင်း ထိုအက်ဥပဒေအရ စွဲဆိုသော အမှုများနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိချေ။

စီရင်ထုံးများကို ကိုးကားဖော်ပြရန်နည်းနိသျ

၃၃။ ။(၁) စီရင်ချက်များတွင် စီရင်ထုံးများကို ကိုးကားဖော်ပြရာ၌၊ မှန်ကန်သော နည်းမှာ၊ အမှုသည်တို့အမည်များကို စီရင်ချက်၏ စာကိုယ်တွင် ဖော်ပြလျက်၊ စီရင်ထုံး၏ အတွဲနှင့် စာမျက်နှာတို့ကို အောက်ခြေမှတ်ချက်၌ ဖော်ပြရမည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ မောင်သိန်းငွေ နှင့် ဦးဖေမောင် (၁)။ ဦးစံချိန် နှင့် ဒေါ်မ (၂)။

(၂) အိန္ဒိယစီရင်ထုံး (ရန်ကုန်မြို့ထုတ်)၊ ရန်ကုန်စီရုပ်ထုံးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးတို့ကို ကိုးကားဖော်ပြရာ၌ အားလုံးသောတရားရုံးတို့တွင် နည်းနိသျ တသမတ်တည်းလိုက်နာမှုရှိစေခြင်းငှါ အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်။

(က) "အိန္ဒိယစီရင်ထုံး" (ရန်ကုန်မြို့ထုတ်)၊ အတွက် ကိုးကား ဖော်ပြရန် နည်းလမ်းမှာ၊ စီရင်ထုံးနှစ်ကိုဖော်ပြပြီး၊ နောက်တွင်၊ "အိန္ဒိယစီရင်ထုံး" ဆိုသည့်စကား၊ အတွဲအမှတ်၊ "ရန်ကုန်" ဆိုသည့်စကားနှင့် နောက်ဆုံး၌ စာမျက်နှာအမှတ်ကို ဖော်ပြရမည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယစီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၅၊ ရန်ကုန်၊ စာမျက်နှာ ၁။

(ခ) "ရန်ကုန်စီရင်ထုံး" အတွက်စီရင်ထုံးနှစ်ကို ဖော်ပြပြီး၊နောက်တွင် "ရန်ကုန် စီရင်ထုံး" ဆိုသည့် စကားနှင့် စာမျက်နှာအမှတ်ကိုဖော်ပြရမည်။ ဥပမာ အားဖြင့်၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၁။

(ဂ) "မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး" အတွက်၊ စီရင်ထုံးနှစ်ကိုဖော်ပြပြီး၊ နောက်တွင် "မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး" ဆိုသည့် စကားနှင့် စာမျက်နှာ အမှတ် ကိုဖော်ပြရမည်။ ဥပမာ အားဖြင့်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဝိုင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၁။

(၁) ၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရပ်ထုံး (တရားလွှတ်တော်)၊ စာ ၁၅၅။
(၂) ၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ် တော်)၊ စာ ၂၄၀။

If decision from the *Bengal Law Reports* and the *Bombay Law Reporter* are cited, they will be cited as "Beng.L.R." and "Bom.L.R." respectively, to distinguish them from the Burma Law Reports.

(iv) In view of the fact that with effect from the 1st January 1949, separate pagings are being given for the Reports of the Supreme Court and those of the High Court, the "Burma Law Reports" should, from 1949 onwards, be cited as follows :--

B.L.R. (1949) S.C.1.

B.L.R. (1949) H.C.1.

Should there be more than one volume in the same year, the number of the volume should be put immediately after the year, thus :--

B.L.R. (1949, Vol. I) S.C.1.

B.L.R. (1949, Vol. I) H.C.1.

Language of Courts.

34. Burmese has been declared to be the official language of all Courts within the Union of Burma, but the use of the English language may, for the time being be permitted, except that the English language shall not be used when it is contrary to any direction contained in any Notification, General Letter, Memorandum or Circular issued, from time to time, by the Supreme Court or the High Court.*

35. When it is necessary under the Code of Civil Procedure or the Code of Criminal Procedure to take down evidence, it shall be taken down by the Judge or from his dictation in Burmese when the witness deposes in the Burmese language, and for the time being in English when the witness is unable to speak the Burmese language and either depose in the English language or through an interpreter in the English language.†

---

* Section 216 of the Constitution of the Union of Burma.

† High Court General Letter No. 6 of 1952, dated the 28th April 1952, and General Letters referred therein as Nos. (1), (2) and (4).

ဘင်္ဂလား စီရင်ထုံးနှင့် ဘုံဘိုင်စီရင်ထုံးများပါ စီရင်ထုံးများကို ကိုးကားဖော်ပြလျှင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးနှင့် ကွဲပြားခြားနားစေရန် ၎င်းတို့ကို "ဘင်္ဂလား စီရင်ထုံး" နှင့် "ဘုံဘိုင်စီရင်ထုံး" ဟူ၍ ကိုးကားဖော်ပြရမည်။

(သ) ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ အစပြု၍၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ် စီရင်ထုံးများနှင့် တရားလွှတ်တော် စီရင်ထုံးများကို စာမျက်နှာ အမှတ် တသီးတခြားစီ ပေးထားခြင်း ရှိသောကြောင့် "မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး" ကို၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှစ၍ ရှေ့အဖို့ အောက်ပါအတိုင်း ကိုးကား ဖော်ပြရမည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်ချုပ်)၊ စာမျက်နှာ ၁။
၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်)၊ စာမျက်နှာ ၁။

နှစ်တနှစ်တည်းအတွင်း အတွဲတတွဲထက် ပို၍လျှင်၊ အတွဲအမှတ်ကို နှစ်၏ နောက်၌ တဆက်တည်း အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြရမည်။

၁၉၄၉ခုနှစ်၊အတွဲ ၁ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး(တရားလွှတ်တော်ချုပ်)၊စာမျက်နှာ ၁။
၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အတွဲ ၁၊မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်)၊ စာမျက်နှာ ၁။

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ပြည်လမ်းစ၍ တရားရုံးချုပ်၏ စီရင်ထုံးများကို အောက်ပါအတိုင်း ကိုးကားဖော်ပြရမည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားရုံးချုပ်)၊ စာမျက်နှာ ၁။

ရုံးသုံးဘာသာ

၃၄။ ။ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တရားရုံးအားလုံးတို့၌ မြန်မာဘာသာသည် ရုံးသုံးဘာသာဖြစ်ကြောင်း ကျေညာပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တရားရုံးချုပ်က အခါကာလအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့် ကြော်ငြာစာ၊ အမျာနှင့်ဆိုင်သောစာ၊ အမှာစာ၊ သို့မဟုတ် ဆာကြူးလာတခုခုတွင် ပါရှိသည့် ညွှန်ကြားချက် တခုခုနှင့် ဆန့်ကျင်လျှင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို မသုံးရဟူသည့် အချက်တွင်မှတပါး၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာကိုလည်း အခိုက်အတန့်အားဖြင့် သုံးခွင့် ပြုနိုင်သည်။

၃၅။ ။တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ သက်သေခံချက်ကို ရေးမှတ်ရန် လိုသည့်အခါ၊ သက်သေက မြန်မာဘာသာဖြင့် အစစ်ခံလျှင် မြန်မာဘာသာဖြင့်၎င်း၊ သက်သေက မြန်မာဘာသာ စကားမပြောတတ်၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အစစ်ခံလျှင်၊ သို့မဟုတ် စကားပြန်မှတဆင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အစစ်ခံလျှင် အခိုက်အတန့်အားဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် သက်သေခံချက်ကို တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ရမည်။ သို့မဟုတ် မိမိနှတ်တိုက်ပြောဆိုချက်အရ ရေးမှတ်ရမည်။

---

* ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၆။

† ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ်၏အမျာနှင့်ဆိုင်သောစာအမှတ် ၆။ ထို့ပြင် ထိုစာတွင် အမှတ်(၁)၊(၂)နှင့်(၄)တုရည်ညွှန်းသည့်အမျာနှင့်ဆိုင်သောစာများ။

36. If the evidence, judgment or other order in a case is recorded in Burmese language, they should be divided into paragraphs, as is done if recorded in English language but the paragraphs should not be numbered.

Interpreters' Fees

37. (a) Where there are no interpreters paid by Government, and it is found necessary to employ an interpreter in a civil case, he shall be paid such fee, ordinarily not exceeding K 4 *per diem*, as the Court may fix. The fee shall be advanced by the party at whose instance the interpreter is required, and shall be treated as costs in the case. All payments of interpreter's fees shall be made through the Court and duly entered in Bailiff's Register II (*vide* Order XVIII, Rule 6A, Civil Procedure Code).

(b) In criminal cases the same rule shall apply *mutatis mutandis*, the fee to be borne by the party at whose instance the interpreter is required in non-cognizable cases and by Government in cognizable cases and at the discretion of the court, in cases in which the prosecution is instituted or carried on by or under the orders of a public servant. In Rangoon the Stipendiary Magistrates are authorized to sanction a fee from K 2 to K 5 *per diem* according to circumstances (*vide* General Department letter No.326E24, dated the 29th July 1924).

Requisition of High Court Interpreters. ❖

38. (1) formerly Central Court organized and set up the Department of Translators and Interpreters and let them carry but their duties at the central and regional courts as the occasion arises. Now, the personnels of the old translators and interpreters has been transferred to the suitable Departments of the Central Court in accordance with the new organization of the Central Court.

(2) Therefore whenever the occasion arises to use the services of interpreters or translators in the regional courts. The Courts have to follow the instructions in Paragraph 38 and 108 of the Court Manual.

❖ The Central Court provided the Requistion of Court Interpreters and Translators. [Letter No. 637/ Section (15) 16/84, dated 30-3-1984.]

၃၆။ ။အမှုတခုခုတွင် သက်သေခံချက်၊ စီရင်ချက်၊ သို့မဟုတ် အခြားအမိန့်ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးမှတ်လျှင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးမှတ်သည့်အခါ ပြုဘိသကဲ့သို့ သီးခြား စာပိုဒ်များ ခွဲခြား၍ ရေးမှတ်ရမည်။ သို့ရာတွင် စာပိုဒ်များကို နံပါတ်မတပ်ရ။

စကားပြန်များ၏အခကြေးငွေ

၃၇။ ။(က) အစိုးရ လခစား စကားပြန်များ မရှိ၍၊ တရားမမှုတွင် စကားပြန်တဦး ခန့်ထားရန် လိုသည့်ကိစ္စတွင် သာမန်အားဖြင့် တနေ့လျှင် လေးကျပ်ထက် မပိုစေဘဲ တရားရုံးက သတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေကို ထိုစကားပြန်သို့ ပေးရမည်။ ထိုအခကြေးငွေကို စကားပြန်အလိုရှိသူ အမှုသည်က ကြိုတင်ပေးသွင်းစေ၍ အမှုတွင် ကုန်ကျစရိတ်ဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။ စကားပြန်အတွက် အခကြေးငွေ အားလုံးကို တရားရုံးမှတဆင့် ပေးရမည်ဖြင့်၊ ဘီလစ်မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ် ၂ တွင်နည်းလမ်းတကျ ရေးသွင်းရမည်။ (တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ အမိန့် ၁၈၊ နည်းဥပဒေ ၆-က ကိုကြည့်)။

(ခ) ရာဇဝတ်မှုများတွင် ထိုနည်းဥပဒေကိုပင် သင့်ရာ ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်ပြီးလျှင် သက်ဆိုင်စေရမည်။ အရေးမယူပိုင်သည့် အမှုများတွင် စကားပြန်ခကို စကားပြန် အလိုရှိသူ အမှုသည်က ကျခံရမည်။ အရေးယူပိုင်သည့် အမှုများတွင် အစိုးရက ကျခံရမည်။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက သော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၏ အမိန့်အရ သော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်မှု စစ်ဆေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း ပြုသည့် အမှုများတွင် တရားရုံး၏ သဘောအတိုင်း စကားပြန်ခကို ပေးစေရမည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် လစာရရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် အကြောင်းခြင်းရာကို လိုက်၍ တနေ့လျှင် ၂ ကျပ်မှ ၅ ကျပ်ထိ စကားပြန်ခကို ခွင့်ပြုနိုင်သည့် အာဏာရရှိသည်။ [၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ အထွေထွေဌာန စာအမှတ် ၃၂၆ (၄) ၂၄ ကို ကြည့်]။

တရားရုံးချုပ် စကားပြန်များကို တောင်းယူခြင်း†

၃၈။ ။(၁) တရားရုံးများတွင် တင်သွင်းသော စာအမှတ် စာတမ်းတို့ကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်၍ တရားရုံးများ၏ လက်စွဲအပိုဒ် ၁၀၇၊ ၁၀၈၊ ၁၀၉တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ တရားရုံးများတွင် စကားပြန်များလိုအပ်သည့်အခါ ဗဟိုတရားရုံးတွင် တောင်းယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၃၇ တွင် လည်းကောင်း၊ အသီးသီး ပြဋ္ဌာန်းထားသည်၊

(၂) ဗဟိုတရားရုံးတွင် ယခင်က ဘာသာပြန်ဌာနကို ဖွဲ့စည်း၍ ဘာသာပြန် စကားပြန်များကို ခန့်ထားခဲ့ပြီး ဗဟိုတရားရုံးလိုအပ်ချက်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ၊ တရားရုံး၏ လိုအပ်ချက်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်၊ ယခုအခါဗဟိုတရားရုံး ဖွဲ့စည်းပုံသစ်အရ ဟောင်းဗဟို တရားရုံး ဖွဲ့စည်းပုံဘောင်းတွင် ထားရှိသော ဘာသာပြန်ဌာနမှ ဝန်ထမ်းများကို သင့်လျော်ရာ ဗဟို တရားရုံး၊ ဌာနစုများ၌ သွတ်သွင်းခန့်ထားခဲ့သည်၊

†ဗဟိုတရားရုံး၏(၃၀-၃-၈၄)နေ့စွဲပါ အမှာစာအမှတ် ၆၃၇/ဌာနစု(၁၅)၁၆/၈၄အရ အစားထိုးသည်၊

(3) The Court which requisitions the services of the interpreter should follow Paragraph 37 and the Court which requisitions the services of the translator should follow Paragraph 108 of the Courts Manual .

(4) x x x x x x x x
x x x x x x x x

Dress

39. The following rules regulate the dress of military officers and soldiers appearing before a Civil or Criminal Court (other than a Court established under military laws) :--

Dress of Officers and Soldiers appearing in Court.

(1) An officer or soldier required to attend a Court in his official capacity should appear in uniform, but except when on duty under arms or escort inside the Court will remove his head-dress whilst the Judge or Magistrate is present. [*Vide* paragraph 507 (b), Regulations for the Army and the Army Reserve, 1928.] Attendance in an official capacity includes attendance :--

(a) as witness, when evidence has to be given of matters which come under the cognizance of the officer or soldier in his military capacity ;

(b) by an officer for the purpose of watching a case on behalf of a soldier or soldiers under his command.

(2) An officer or soldier required to attend a Court otherwise than in his official capacity may appear either in plain clothes or uniform.

(၃) သို့ပါ၍ ဒေသဆိုင်ရာတရားရုံးများ၌ စကားပြန်ကိစ္စများပေါ်ပေါက်လာလျှင် တရားရုံးလက်စွဲအပိုဒ် ၃၇ အရ လည်းကောင်း၊ ဘာသာပြန်ကိစ္စများပေါ်ပေါက်လာလျှင် တရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၁၀၈ အရ လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်သည်း

(၄) xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

အဝတ်အစား

၃၉။ ။စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများနှင့် တပ်သားများသည်၊ (စစ်ဥပဒေများအရ တည်ထောင်သည့် တရားရုံးမှတပါး)၊ အခြားတရားမ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားရုံး တရုံးရုံးရှေ့လာရောက်ရာ၌ ဝတ်ဆင်ရမည့် အဝတ်အစားကို အောက်ပါ နည်းဥပဒေများအရ၊ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်သည်။

စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများနှင့်တပ်သားများ တရားရုံးရှေ့လာရောက်ရာတွင် ဝတ်ဆင်ရမည့် အဝတ် အစား။

(၁) တရားရုံးတရုံးသို့ ရာထူးအလျောက် လာရောက်ရန်လိုသည့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၊ သို့မဟုတ် တပ်သားတဦးသည်၊ စစ်ဝတ်စစ်စားကို ဝတ်ဆင်လျက် လာရောက်ရမည်။ သို့ရာတွင် 'လက်နက်စွဲကိုင်၍ ဖြစ်စေ၊ အစောင့်အကြပ်အဖြစ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ဝတ်တရားနှင့် တရားရုံးအတွင်း ရှိနေသည့်အခါတွင်မှတပါး၊ တရားမ တရားသူကြီးသော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသော်၎င်း ရှိနေစဉ်တွင် မိမိ၏ဦးထုပ်ကို ချွတ်ထားရမည်။ [၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ ကြည်းတပ်မတော်နှင့် အရံတပ်အတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ အပိုဒ် ၅၀၇ (ခ) ကိုကြည့်] ။ ရာထူးအလျောက် လာရောက်ခြင်းဆိုသည်မှာ—

(က) စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိကဖြစ်စေ၊ တပ်သားကဖြစ်စေ စစ်ရာထူးအလျောက် အရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသည့်ကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံရသည့်အခါ၊ သက်သေအဖြစ်။

(ခ) စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိသည် မိမိကွပ်ကဲရသော တပ်သားတဦးအတွက် ဖြစ်စေ၊ အများအတွက်ဖြစ်စေ အမှုကို စောင့်ကြည့်ရန်အလို့ငှါ၊ လာရောက်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။

(၂) တရားရုံးတရုံးသို့ ရာထူးအလျောက်မဟုတ်ဘဲ လာရောက်ရန်လိုသည့် စစ်ဘက် အရာရှိ၊ သို့မဟုတ် တပ်သားတဦးသည်၊ ရိုးရိုးအဝတ်အစားနှင့်ဖြစ်စေ၊ စစ်ဝတ်စစ်စားနှင့် ဖြစ်စေ လာရောက်နိုင်သည်။

(3) An officer or soldier shall not wear his sword or sidearms if he appears in the character of an accused person, or under military arrest, or if the presiding officer of the Court thinks it necessary to require the surrender of his arms, in which case a statement of the reasons for making the order shall be recorded by the presiding officer and, if the military authorities so require, forwarded for the information of the General Officer Commanding the Burma Army.

(4) Firearms shall under no circumstances be taken into Court.

Dress of Police Officers appearing in Court

40. A Police officer required to attend a Court in his official capacity should appear in uniform, but except when on duty under arms or escort inside the Court will remove his head-dress whilst the Judge or Magistrate is present. (*Vide* paragraph 1312, Burma Police Manual, Volume II, 5th Edition).

Cause-lists and Order of Business.

41. The cause-list is intended to be a list of all causes pending in Civil and Criminal Courts. It should be prepared in the prescribed form and posted in a glazed frame which should be hung in a prominent place in, or outside of, the Court-room where the public can see it. The frame should not be locked. In maintaining it as many sheets of the prescribed forms shall be utilized as may be necessary. The entries shall be in chronological order, sufficient space being allowed for each day as the experience of each Court shows to be suitable.

Cause-lists should be written in Burmese. Both Burmese and English dates should always be entered.

42. Cases should be entered the proper date as soon as the date for taking them have been fixed or ascertained, e.g., a case sent up by tbe police should be entered as soon as the day on which the accused or witnesses have been bound over under section 170, Code of Criminal Procedure, to appear is known.

(၃) စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၊ ဆိုမဟုတ် တပ်သားတဦးသည်၊ တရားခံအဖြစ်နှင့် သော်၎င်း၊ စစ်ဘက်မှ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရ၍သော်၎င်း၊ တရားရုံးရှေ့သို့ လာရောက်ရသောအခါ၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိက လက်နက်များကို ချအပ်စေရန် ဆင့်ဆို သင့်သည်ဟု ထင်မြင်သည့်အခါ၊ မိမိ၏ ခါးရှည်ကိုဖြစ်စေ၊ ဘေးလွယ်အဆောင်လက်နက်ကို ဖြစ်စေ မဆောင်ရ။ ထိုသို့ လက်နက်များကို ချအပ်စေသည့်အခါ၊ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိက၊ ထိုအမိန့်ချမှတ်ရသည့်အတွက် အကြောင်းပြချက်မှတ်တမ်းတရပ်ကို ရေးမှတ်ထားရမည်။ အကယ်၍ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တို့က မြန်မာနိုင်ငံ၊ ကြည်းတပ်မတော်ကို ကွပ်ကဲနေသည့်တပ်မှူးချုပ်ထံ သိသာရန်ပေးပို့စေလိုလျှင်၊ ထိုမှတ်တမ်းကို ပေးပို့ရမည်။

(၄) သေနတ်လက်နက် စသည်တို့ကို မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ တရားရုံးအတွင်းသို့ မယူဆောင်ရ။

ရဲအရာရှိများ တရားရုံးရှေ့ လာရောက်ရာတွင် ဝတ်ဆင်ရမည့်အဝတ်အစား။

၄၀။ ။တရားရုံးသို့ ရာထူးအလျောက်လာရောက်ရန်လိုသည့် ရဲအရာရှိတဦးသည် ရဲအဝတ်အစားကို ဝတ်ဆင်လျက် လာရောက်ရမည်။ သို့ရာတွင် လက်နက် စွဲကိုင်ရှိဖြစ်စေ၊ အစောင့်အကြပ်အဖြစ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ဝတ်တရားနှင့် တရားရုံးအတွင်းရှိနေသည့်အခါတွင်မှတပါး၊ တရားမ တရားသူကြီးသော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသော်၎င်း ရှိနေစဉ်တွင် မိမိ၏ဦးထုပ်ကိုချွတ်ထားရမည်။ (မြန်မာနိုင်ငံ ရဲလက်စွဲဥပဒေ၊ အတွဲ ၂၊ ပဉ္စမ အကြိမ်ပုနှိပ်ခြင်း၊ စာပိုဒ် ၁၃၁၂ ကိုကြည့်)။

အမှုခေါ်ပုံစာရင်းများနှင့် အလုပ်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်

၄၁။ ။အမှုခေါ်ပုံစာရင်းဟူသည်မှာ၊ တရားမနှင့် ရာဇဝတ်တရားရုံးများတွင် မပြီးမပြတ်ရှိနေသည့်အမှုအားလုံး၏ စာရင်းဖြစ်သည်။ ထိုစာရင်းကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပုံစံတွင် ရေးသားပြီးလျှင် ရုံးခန်းအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ အပြင်၌ဖြစ်စေ လူအများမြင်နိုင်သည့် ထင်ရှားသောနေရာတခုတွင် မှန်ဘောင်အတွင်းထည့်၍ ချိတ်ဆွဲထားရမည်။ ထိုမှန်ဘောင်ကို သော့ခတ်မထားရ။ ထိုစာရင်းကို ပြုပြင်ထားရှိရာ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပုံစံရွက်ရေလိုသလောက်ကို အသုံးပြုရမည်။ တရားရုံးအသီးသီး၏ ကိုယ်တွေ့ဗဟုသုတအလျောက် သင့်လျော်သည်ဟု တွေ့သိရသည့်အတိုင်း၊ တနေ့တနေ့အတွက် ရေးသွင်းရန် နေရာအလုံအလောက် ထားလျက် နေ့ရက်အစဉ်အတိုင်း ရေးသွင်းရမည်။

အမှုခေါ်ပုံစာရင်းများကို မြန်မာသက္ကရာဇ်ဖြင့် ရေးသားရမည်။ မြန်မာနှစ်နှင့် အင်္ဂလိပ်နှစ်ခုစလုံးကို အစဉ်သဖြင့် ရေးသွင်းရမည်။

၄၂။ ။အမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် နေ့ရက်များကို ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ သို့မဟုတ် အမှန်သိရှိပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် သက်ဆိုင်ရာ နေ့စွဲအောက်၌ ထိုအမှုမျှားကို ရေးသွင်းရမည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ရဲဘက်က တင်ပို့သော အမှုတမှုကို တရားခံကသော်၎င်း၊ သက်သေများကသော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇၀ အရ လာရောက်ရန် ခံဝန်ချုပ်ဆိုသည့်နေ့ရက်ကို သိရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ရေးသွင်းရမည်။ တရားသူကြီး

Cases received during the absence of the Judge on tour or otherwise should be entered for his orders under the fixed for his return, unless otherwise arranged for. Jail appeals need only be entered in cause-lists when there is an appearance either for Government or for the appellant.

43. If a case is finished on the day fixed, a line shall be scored through the entry. If the case is not finished and the date to which it is adjourned falls within the current week, an entry shall be made of the date of adjournment in column 8. If the date of adjournment falls within a subsequent week the original entry shall be deleted and a fresh entry made in the list relating to that week.

44. At the end of each week, the sheet or sheets relating to that week shall be removed and filed. The files shall be preserved for one year, after which they shall be destroyed.

45. Every case must invariably be brought up by the Court clerk for the orders of the Court on the day fixed (*cf.*, paragraph 26).

Order of Business.

Cases should be taken in the order of the cause-list, except for special reason or with the consent of parties in waiting.

46. In certain cases, however the public interest and convenience require a departure from the ordinary course. Thus all suits and proceedings in Civil and Criminal Courts for the prosecution or defence of which--

Priority of certain cases.

(i) Officers in the Army,
(ii) Soldiers,
(iii) other persons in the service of Government, and
(iv) Members of the Reserve Forces

have obtained leave of absence must be disposed of by the Courts as soon as they are ripe for hearing irrespectively of the order in which they stand on the cause-list and as speedily as may be consistent with the due administration of Justice.*

နယ်လှည့်သွားနေ၍ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မရှိခိုက် လက်ခံရရှိသော အမှုများကို အခြားနည်းစီမံထားခြင်းမရှိလျှင်၊ ထိုတရားသူကြီး ပြန်လည်ဆိုက်ရောက်ရန် ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ထားသည့် နေ့စွဲအောက်တွင် ၎င်း၏အမိန့်ကို နာခံရန် ရေးသွင်းထားရမည်။ အစိုးရအတွက်သော်၎င်း၊ အယူခံ တရားလိုအတွက်သော်၎င်း လာရောက် တရားဆိုင်ရန်ရှိသည့် အခါ၌သာလျှင်၊ အကျဉ်းထောင်မှ တင်သွင်းသည့် အယူခံမှုများကို အမှုခေါ်ပုံစာရင်းများ တွင် ရေးသွင်းရန်လိုသည်။

၄၃။ ။ချိန်းဆိုသတ်မှတ်သည့်နေ့တွင် အမှုပြီးစီးလျှင်၊ ထိုအမှုရေးသွင်းချက်ကို မျဉ်း သား၍ ဖျက်ရမည်။ အမှုမှာ မပြီးစီး၍ ထိုအမှုကို ရွှေဆိုင်းလိုက်သည့်နေ့ရက်မှာ တည်ရှိဆဲ ရက်သတ္တပတ်အတွင်း ကျရောက်ခဲ့လျှင်၊ ဇယားကွက် ၈ တွင်ရွှေဆိုင်းသည့်နေ့ရက်ကို ရေးသွင်း ရမည်။ ထိုရွှေဆိုင်းသောနေ့ရက်သည် နောက်ရက်သတ္တပတ်တခုခုအတွင်း ကျရောက်သည် ဖြစ်လျှင်၊ မူလရေးသွင်းချက်ကိုဖျက်၍ ထိုရက်သတ္တပတ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် စာရင်းတွင် ရေးသွင်းချက်အသစ် ပြုလုပ်ရမည်။

၄၄။ ။ရက်သတ္တပတ်အသီးသီး ကုန်ဆုံးသောအခါ၌ ထိုရက်သတ္တပတ်နှင့် သက်ဆိုင် သည့်စာရွက်၊ သို့ဘည်းမဟုတ် စာရွက်များကိုယူ၍ စာတွဲတွဲထားရမည်။ ထိုစာတွဲများကိုတနှစ် သိမ်းထားပြီးနောက် ဖျက်ဆီးပစ်ရမည်။

၄၅။ ။အမှုအသီးသီးကို တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်ရန်အတွက် တရားရုံးစာရေးက ချိန်း ဆိုသတ်မှတ်သောနေ့ရက်တွင် အမြဲအားဖြင့် တင်ပြရမည်။ (စာပိုဒ် ၂၆ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

အလုပ်ဆောင်ရွက်မှု အစီ အစဉ်။

အထူးအကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ စောင့်ဆိုင်းနေသော အမှုသည်တို့၏ သဘောတူချက် နှင့်သော်၎င်းမဟုတ်လျှင်၊အမှုများကိုအမှုခေါ်ပုံစာရင်းပါအစီအစဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၆။ ။သို့ရာတွင် အချို့သောအမှုများ၌ ပြည်သူ့အကျိုးနှင့် သက်သာလွယ်ကူမှုတို့ကို ထောက်ထား၍ သာမန်အစဉ်အလာမှ လွဲဖယ်၍ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် တရားမနှင့် ရာဇဝတ် တရားရုံးများတွင်—

အချို့သော အမှုများကို ဦးစားပေးခြင်း။

(၁) ကြည်းတပ်ဆိုင်ရာ အရာရှိများ၊
(၂) တပ်သားများ၊
(၃) အစိုးရ အမှုကို ထမ်းရွက်လျက်ရှိသည့် အခြားသူများနှင့်
(၄) အရံတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည်

တရားမကြီးမှုများနှင့် မူဘင်းကိစ္စများအားလုံးတို့ကို စွဲဆိုရန်သော်၎င်း၊ ခုခံရန်ယော်၎င်း၊ မလာရောက်ဘဲနေနိုင်ခွင့် ရရှိထားသည်ဖြစ်လျှင်၊ ထိုအမှုများကို ကြားနာစစ်ဆေးရန် အသင့် ဖြစ်သည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ အမှုခေါ်ပုံစာရင်းတွင်ပါသည့် အစီအစဉ်ကို မလိုက်နာဘဲ၊ တရားရုံး များက ထိုအမှုများကို နည်းလမ်းတကျ တရားစီရင်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လျော်ညီစေလျက် မြန်နိုင်သမျှ လျင်မြန်စွာ အပြီးအပြတ်စစ်ဆေး စီရင်ရမည်။*

မြန်မာနိုင်ငံ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၂ (ယခု ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ထပ်မတော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀)။

* Section 122, Burma Army Act.

Priority of hearing by Courts of cases in which officers and soldiers are concerned.

Section 122.-(1) On the presentation to any Court by or on be half of any person subject to this Act of a certificate from the proper Military authorities of leave of absence having been granted to or applied for by him for the purpose of prosecuting or defending any suit or other proceeding in such Court, the Court shall, on the application of such person, arranged, so far as may be possible for the hearing and final disposal of such suit or other proceeding within the period of the leave so granted or applied for.

(2) The certificate from the proper Military authority must state the first and last day of the leave or intended leave, and set forth a description of the case with respect to which the leave was granted or applied for.

(3) No fee whatever shall be payable to the Court in respect of the presentation, of any such certificate, or in respect of any application by or on behalf of any such officer or soldier for priority for the hearing of his case.

(4) Where the Court is unable to arrange for the hearing and final disposal of the suit or other proceeding within the period of such leave or intended leave as aforesaid it shall record its reasons for having been unable to do so and shall cause a copy thereof to be furnished to such person on his application, without any payment whatever by him in respect either of application for such copy or of the copy itself.

(5) If in any case a question arises to the proper Military authority qualified to grant such certificate as aforesaid, such question shall be at once referred by the Court to the nearest officer commanding a corps, whose decision shall be final.

47. Precedence must also be given to prosecutions under the Railways Act. These cases should be disposed of as early as possible at the sitting of the Court on each day on which there are any fixed for hearing.

စစ်ဘက် အရာရှိ များနှင့် တပ်သားများ ပါဝင်သည့် အမှုများကို တရားရုံးများက ဦးစားပေး၍ ကြားနာစစ်ဆေးရခြင်း။

ပုဒ်မ ၁၂၂။ ။(၁) ဤအက်ဥပဒေကိုလိုက်နာရသူတဦးဦးကဖြစ်စေ၊ ထိုသူ၏ကိုယ်စားဖြစ်စေ၊ တရားရုံးတခုခုသို့၊ ထိုတရားရုံးတွင် တရားမမှု၊ သို့မဟုတ် အခြားအမှုတခုခုကို စွဲဆိုရန်ဖြစ်စေ၊ ခုခံချေပရန်ဖြစ်စေ၊ ဆိုင်ရာစစ်ဘက်အာဏာပိုင်ထံမှ၊ ထိုသူအားခွင့်ရက် ပေးထားကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ထိုအာဏာပိုင်ထံ ထိုသူကခွင့်ရက်ရရန် တောင်းဆိုထားကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ကိုတင်ပြ၍၊ ယင်းသို့ပေးထားသော၊ သို့မဟုတ် တောင်းဆိုထားသော ခွင့်ရက်အတွင်း၊ ထိုတရားမမှု၊ သို့မဟုတ် အခြားအမှုကို ကြားနာစစ် ဆေး၍၊ အပြီးအပြတ် စီရင်ပေးရန် လျှောက်ထားလျှင်၊ ထိုသို့စစ်ဆေးစီရင်နိုင်စေခြင်းငှါ ထိုတရားရုံးက ဖြစ်မြောက်နိုင်သမျှ စီစဉ်ပေးရမည်။

(၂) ဆိုင်ရာစစ်ဘက်အာဏာပိုင်က ထုတ်ပေးသော သက်သေခံလက်မှတ်တွင်၊ ပေးထားသည့်ခွင့်ရက်၊ သို့မဟုတ် ပေးရန်ရည်ရွယ်သည့်ခွင့်ရက်၏ ပဌမနှင့် နောက်ဆုံးနေ့ရက်တို့ကို ဖေါ်ပြထားရမည်။ ထို့ပြင်ခွင့်ရက်ပေးလိုက်ရခြင်း၊ သို့မဟုတ် ခွင့်ရက် တောင်းဆိုထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အမှု၏အကြောင်းကိုလည်း ဖေါ်ပြထားရမည်။

(၃) ထိုသက်သေခံလက်မှတ်တခုခု တင်ပြခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်၎င်း၊ မိမိ၏အမှုကို ဦးစားပေး၍ ကြားနာစစ်ဆေးရန်အတွက် ထိုသူကဖြစ်စေ၊ ထိုသူ၏ကိုယ်စားဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှာတင်သွင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်၎င်း၊ တရားရုံးသို့အခွန်တစုံတရာ မပေးဆောင်စေရ။

(၄) ယင်းသို့ပေးထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေးရန်ရည်ရွယ်ထားသည့် အဆိုပါခွင့်ရက်အတွင်း တရားမမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားအမှုကို ကြားနာစစ်ဆေး၍ အပြီးအပြတ် စီရင်ပေးရန် တရားရုံးက စီစဉ်မပေးနိုင်သည့်အခါ၊ ထိုသို့စီစဉ်မပေးနိုင်ခြင်းအတွက် အကြောင်းပြချက်များကို ထိုတရားရုံးက ရေးမှတ်ရမည်။ ထို့ပြင်ထိုသူလျှောက်ထားလျှင်၊ ထိုရေးမှတ်ချက်၏မိတ္တူနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်၎င်း၊ ထိုရေးမှတ်ချက်၏ မိတ္တူအတွက် လျှောက်လွှာနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်၎င်း၊ ထိုသူက မည်သည့်ကြေးငွေ ပေးဆောင်ခြင်းကိုမျှ မပြုစေရဘဲ၊ ထိုသူအား၊ ထိုရေးမှတ်ချက်၏ မိတ္တူတစောင်ကို ပေးအပ်စေရမည်။

(၅) မည်သည့်ကိစ္စတွင်မဆို၊ အဆိုပါသက်သေခံလက်မှတ်ကိုပေးအပ်လိုက်သော စစ်ဘက်အာဏာပိုင်သည်၊ ထိုလက်မှတ်ကိုပေးနိုင်ခွင့်ရှိသူဟုတ် မဟုတ်ဟူသောပြဿနာပေါ် ပေါက်လျှင် ထိုပြဿနာကို တပ်အဖွဲ့ကိုကွပ်ကဲသည့် အနီးဆုံးအရာရှိထံ ဆုံးဖြတ်ပေးရန်၊ ထိုတရားရုံးက ချက်ခြင်းလွှဲအပ်ရမည်။ ထိုအရာရှိ၏ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ်ဖြစ်စေရမည်။

၄၇။ ။မီးရထားအက်ဥပဒေအရ စွဲဆိုသော အမှုများကိုလည်း ဦးစားပေး၍ စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။ ထိုအမှုများကိုကြားနာစစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ထားသည့် နေ့ရက်အသီးသီး၌ ရုံးထိုင်ရာတွင်၊ ဆောလျင်နိုင်သမျှဆောလျင်စွာ အပြီးအပြတ် စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။

48. (*1*) **Criminal Cases.**-- Under section 352 of the Criminal Procedure Code, a Sessions Judge or Magistrate has discretionary power to exclude the public generally, or any particular person, from the room or building used by him as a Court during the enquiry into, or trial of, any particular case. Apart from this provision of law he has the power to take such steps as may be necessary to maintain order and prevent disturbances in Court. When conditions are such that there is reason to apprehend serious disturbances the adoption of the following precautions should be considered :--

Prevention of Outranges of Courts

(*a*) The issue by the presiding officer of a general order forbidding any person to bring into the Court room building any fire-arm, knife, lathi or other dangerous weapon.

(*b*) Enforcement of the above order by the search of all persons entering the Court room or building, except such as are specially exempted by the Court.

(*c*) Such search cannot be efficiently made without the supervision of a Police officer of some experience. District superintendents of Police will be instructed by the President of the Union to co-operate with the Courts in making arrangements to enforce these precautions when necessary.

(2) **Civil Cases.**-- In civil cases a Judge may take precautions either by excluding undesirable persons from the Court room or building, or, when there is reason to apprehend serious disturbances, by issuing orders on the lines indicated above for the search for arms or weapons.

(3) In considering whether such precautions are necessary Judges and Magistrates should consult with the District Magistrate and District Superintendent of Police, and their advice should be carefully considered (*see* paragraph 483).

၄၈။ ။ (၁) **ရာဇဝတ်မှုများ။** ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၅၂ အရ၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတဦးသည်၊ အမှုတခုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးနေသည့်အတွင်း၊ သို့မဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်နေသည့်အတွင်း၊ ပြည်သူတရပ်လုံးကိုဖြစ်စေ၊ လူတဦးတယောက်ကိုဖြစ်စေ မိမိတရားရုံးအဖြစ် အသုံးပြုသော အခန်းအတွင်းမှ သော်၎င်း၊ အဆောက်အဦ အတွင်းမှ သော်၎င်း၊ မိမိသဘောအတိုင်း ထုတ်ပယ်နိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။ ဤတရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အပြင် တရားရုံးအတွင်း ငြိမ်ဝပ်မှု ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် နှောင့်ယှက်မှုများကို တားဆီးရန်လိုမည့် စီမံမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် ထိုတရားသူကြီး၌ အခွင့်အာဏာရှိသည်။ အကြီးအကျယ်နှောက်ယှက်မှုများဖြစ်ပေါ်မည်ဟု စိုးရိမ်ဘွယ်ရာအကြောင်း ရှိလောက်အောင် အခြေအနေပေါ် ပေါက်ခဲ့လျှင်၊ အောက်ပါကြိုတင်စီမံချက်များကို အသုံးပြုရန်စဉ်းစားရမည်။

တရားရုံးများတွင်သောင်းကျန်း နှောက်ယှက်မှုများကို တားဆီးခြင်း။

(က) တရားရုံးခန်း၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးအဆောက်အဦ အတွင်းသို့ သေနတ်လက်နက်၊ ဓါး၊ လာသီတုတ်၊ သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သော အခြားလက်နက်တခုခုကို မည်သူမျှယူဆောင်လာခြင်းမရှိစေရဟု ရုံးထိုင်အရာရှိက အများဆိုင်ရာအမိန့်ကို ထုတ်ဆင့်ခြင်း။

(ခ) တရားရုံးက အထူးကင်းလွတ်ခွင့် ပြုထားသူများမှတပါး၊ တရားရုံးခန်း၊ သို့မဟုတ် တရားရုံး အဆောက်အဦ အတွင်းသို့ ဝင်လာသူအားလုံး၏ ကိုယ်တွင် ရှာဖွေခြင်းအား ဖြင့် အထက်ပါအမိန့်ကိုအတည်ပြုခြင်း။

(ဂ) ကိုယ်တွေ့ဗဟုသုတ အတော်အတန်ရှိသော ရဲအရာရှိတဦး ကြပ်မတ်ကြည့်ရှုမှုမရှိဘဲ၊ အဆိုပါရှာဖွေခြင်းကို စွမ်းရည်ရှိစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ဤကြိုတင်စီမံမှုများကို အတည်ပြုရန်လိုအပ်သည့်အခါ စီစဉ်ချက်များပြုလုပ်ရာ၌တရားရုံးများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်စေရန်တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ ကြီးကြပ်ရေးမှူးများအား ညွှန်ကြားမည်ဖြစ်သည်။

(၂) **တရားမမှုများ။** ။တရားမမှုများတွင် မလိုအပ်သောသူများကို တရားရုံးအခန်းအတွင်းမှ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးအဆောက်အဦအတွင်းမှ ထုတ်ပယ်ခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း၊ အကြီးအကျယ်နှောင့်ယှက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်မည်ဟု စိုးရိမ်ဖွယ်ရာအကြောင်းရှိသည့်အခါ၊ အထက်၌ ညွှန်ကြားထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း လက်နက်ကိရိယာများကို ရှာဖွေစေရန် အမိန့်ထုတ်ဆင့်ခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း၊ တရားသူကြီးက ကြိုတင်စီမံချက်များကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

(၃) အဆိုပါကြိုတင်စီမံမှုများ ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည် မလိုအပ်သည်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရာ၌၊ တရားမတရားသူကြီးနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးနှင့် ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးတို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရမည်ဖြင့်၊ ၎င်းတို့၏အကြံပေးချက်ကိုလည်း ဂရုပြု၍ ဆင်ခြင်စဉ်းစားရမည်။ (စာပိုဒ် ၄၈၃ ကိုကြည့်)။

CHAPTER IV.

EVIDENCE--PRISONERS ACT--OATHS ACT.

Documentary Evidence.

49. Exhibit stamps should be in the following form:--

Stamping of Documents.

ရုံးတော်၌၊

ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးတော်၌

၁၉ ခုနှစ်၊ နှင့်၊

နံပါတ်

သက်သေခံအရာ
မည်သူကတင်ရန်ညွှန်ပြ
မည်သူကတင်ပြသည်
တင်ပြသည့်နေ့စွဲ
မည်သည့်နေ့ရက်လက်ခံသည်
မည်သည့်နေ့ရက်ပယ်သည်

တရားမတရားသူကြီး။
ရာဇဝတ်တရားသူကြီး။

One stamp is sufficient for both civil and criminal cases. In the case of a Magistrate who exercises no civil jurisdiction the heading in first space should be for example " In the Court of the Magistrate of *Magwe* "and in the Case of a Civil Judge without criminal jurisdiction the heading should be "In the Court of the Judge, Magwe".

The attention of judicial officers is drawn to a tendency on the part of clerks and others to use Exhibit Stamp in such a manner that the contents of the document are defaced or difficult to decipher.

အခန်း ၄

သက်သေခံ၊ အကျဉ်းသားအက်ဥပဒေ၊ ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေ စာသက်သေခံ

၄၉။ ။သက်သေခံအရာတံဆိပ်များကို အောက်ပါပုံစံအတိုင်း ပြုလုပ်ရမည်။

စာတမ်းအမှတ် အသား
များကိုတံဆိပ်ခတ်နိုပ်ခြင်း။

ရုံး၌၊

ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၌၊

၁၉ ခုနှစ်။ နံပါတ်။

နှင့်

သက်သေခံအရာ
မည်သူကတင်ရန်ညွှန်ပြ
မည်သူကတင်ပြသည်
တင်ပြသည့်နေ့စွဲ
မည်သည့်နေ့ရက်လက်ခံသည်
မည်သည့်နေ့ရက်ပယ်သည်

တရားမတရားသူကြီး။
ရာဇဝတ်တရားသူကြီး။

တရားမနှင့် ရာဇဝတ်မှုနှစ်မျိုးလုံးအတွက် တံဆိပ်တခုတည်းနှင့် လုံလောက်သည်။ တရားမ စီရင်ခွင့်အာဏာ မသုံးစွဲသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးဖြစ်သည့်ကိစ္စ၌ ပဌမကွက်လပ်ခေါင်းစဉ် မှာဥပဒေအားဖြင့် " မကွေးမြို့၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး၌ " ဟုဖြစ်စေရမည်။ ရာဇဝတ်စီရင်ခွင့်အာဏာမရှိသော တရားမတရားသူကြီးဖြစ်သည့်ကိစ္စ၌ခေါင်းစဉ်မှာ " မကွေးမြို့၊ တရားမ တရားသူကြီးရုံး၌ " ဟုဖြစ်စေရမည်။

သက်သေခံ အရာတံဆိပ်ကို အသုံးပြုရာ၌ စာတမ်းအမှတ်အသား များတွင် ပါသည့် စာသားစသည်တို့ကို ဂရုပ်ဆင်းပျက်အောင်၊ သို့မဟုတ် ဖတ်ရန်ခဲယဉ်းအောင် စာရေးမျှားနှင့် အခြားသောသူများက ပြုလေ့ပြုထရှိသည်ကို တရားဌာန အရာရှိတို့ သတိပြုကြရန် နှိုးဆော် အပ်ပေအံ့။

A little care taken to stamp the exhibit on such part thereof as is blank would in most cases suffice to meet the requirements of these instructions. In some instances, however, the paper on which the document is inscribed is so completely covered with handwriting, typewritten or printed matter or inscriptions of some kind, that it is impossible to use the stamp without obliterating or rendering obscure parts of the document. It is most important that this should be avoided. In many cases the reverse of the sheet is blank and the stamp may be affixed thereon without interfering with the legibility of the document. When both sides of the document are so full that the stamp cannot be imprinted on it without covering some part of the original matter, the document should be affixed to a separate plain sheet of paper and the stamp should be impressed on the paper to which the exhibit is attached : at the same time the Judge or Magistrate should himself note on the document on such part thereof, as is sufficiently blank for the purpose, the letter or number of the exhibit, and should initial the note. If this course is followed, there will be little room for doubt as to the document to which an endorsement stamp on a separate sheet of paper refers, should the document and sheet become separated.

50. Copies on paper should be filed with the record when the originals are written on *parabaik* or palm-leaf and cannot be so filed.

Parabaiks and Palm-leaves.

The necessary particulars should be noted on the copies or such documents which should be filed with the record when the original is put in. The copy should be certified as a true copy under the signatures of the parties or their Advocates and of the Judge.

51. The original *parabaik* or palm-leaf should be shown to the witnesses, and it should be proved by one or more of the witnesses present at the execution, including the person who wrote and dictated it, if they were present. The custody from which the original was produced should also be stated in evidence, and how it came into such custody.

52. When a *parabaik* is produced as documentary evidence in a case, and is not filed with the record but is returned to the party producing it, it should be marked for identification with the stamp-punch.

Making of *Parabaiks*.

သက်သေခံအရာကို လပ်သည့်နေရာတွင် အနည်းငယ် ဂရုပြု၍ တံဆိပ်နှိပ်ပါမူ၊ ဤညွှန်ကြားချက်များအလိုအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း အချို့သောကိစ္စများ၌ စာတမ်းအမှတ်အသား ရေးထားသော စက္ကူသည် လက်ရေးဖြင့် ရေးသည့်စာ၊ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်သည့်စာ၊ ပုံနှိပ်စာ၊ သို့မဟုတ် ကမ္ဘည်းစာတမျိုးမျိုးဖြင့် လုံးဝပြည့်လျံနေသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ စာတမ်းအမှတ်အသား အချို့အပိုင်းတို့ကို မပျက်စီးစေဘဲ၊ သို့မဟုတ် မထင်မရှား မဖြစ်စေဘဲ တံဆိပ်မနှိပ် နိုင်လောက်အောင် ရှိချေသည်။ ဤကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ရန်မှာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် စာရွက်၏နောက်ကျောဘက်မှာ လပ်နေ၍ စာတမ်းအမှတ်အသား၏ ထင်ရှားခြင်းကိုမထိခိုက်စေဘဲ၊ ထိုနောက်ကျောဘက်တွင် တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်နိုင်သည်။ စာတမ်းအမှတ်အသားမှာ နှစ်ဖက်လုံးတွင်မူလျှင်ရင်း အရာကို မမှီးအုပ်စေဘဲ တံဆိပ်မနှိပ်နိုင်အောင် ပြည့်လျံနေသော အခါထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို သီးခြားစက္ကူလွှတ် တချပ်ပေါ်တွင် တွဲကပ်ပြီးလျှင်၊ ထိုသက်သေခံ စာမှတစာတမ်းတွဲကပ်သော စက္ကူပေါ်တွင် တံဆိပ်နှိပ်ရမည်။ တချိန်တည်းမှာပင်၊ တရားမတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ရေးမှတ်ရန် အလုံအလောက် လပ်နေသော စာတမ်းအမှတ်အသား အပိုင်းပေါ်တွင် သက်သေခံ အရာ၏ အကွဲရာစာလုံးကို သော်၎င်း၊ အမှတ်ဂဏန်းကိုသော်၎င်း၊ ကိုယ်တိုင်ရေးမှတ်၍ ထိုရေးမှတ်ချက်ကို လက်မှတ်တို ရေးထိုးရမည်။ ဤနည်းအတိုင်း လိုက်နာပါက၊ စာမှတ်စာတမ်းနှင့် တံဆိပ်ပါသော စက္ကူချပ်ပေါ်တွင် ထပ်ဆင့်နှိပ်ထားသော တံဆိပ်သည် မည်သည့်စာမှတ်စာတမ်းကို ရည်ညွှန်းသည်ကို စိုးစဉ်းမျှသော သံသယဖြစ်ဖွယ်ရာရှိပေလိမ့်မည်။

၅၀။ ။မူရင်းများသည် ပုရပိုက်၊ သို့မဟုတ် ထန်းရွက်ပေရွက်ပေါ်တွင် ရေးသားထား၍ ၎င်းတို့ကို အမှုတွဲတွင်တွဲမထားနိုင်လျှင်၊ စက္ကူပေါ်၌ ရေးကူးထားသော မိတ္တူစာတို့ကို အမှုတွဲကွင် တွဲထားရမည်။

ပုရပိုက် များနှင့် ထန်းရွက် ပေရွက်များ။

အဆိုပါစာမှတ်စာတမ်း မိတ္တူများပေါ်တွင် လိုအပ်သောအချက်များကို ရေးမှတ်ထားရမည်။ မူရင်းကိုတင်သွင်းသည့်အခါ၌၊ ၎င်းစာမှတ် စာတမ်း မိတ္တူများကို အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။ ထိုမိတ္တူကို အမှု သည်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းတို့၏ ရှေ့နေများနှင့် တရားသူကြီးတို့က လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းဖြင့်မိတ္တူမှန်ဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံရမည်။

၅၁။ ။မူရင်းပုရပိုက်၊ သို့မဟုတ် ထန်းရွက်ပေရွက်ကို သက်သေများအား ပြရမည်ဖြင့်၊ ချုပ်ဆိုစဉ်အခါကရှိသော သက်သေဘဦးဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အများဖြင့်ဖြစ်စေ သက်သေထင်ရှားပြရမည်။ ထိုမူရင်းကို ရေးသောသူနှင့် ရေးရန်နှင်တိုက် ပြောပေးသူတို့ ချုပ်ဆိုစဉ်အခါက ရှိလျှင်၊ ၎င်းတို့လည်း ထိုသက်သေများတွင် ပါဝင်ရမည်။ ထိုမူရင်းကို မည်သည့်အာဏာအောက်မှ ထုတ်ယူစာင်ပြကြောင်း၊ ထို့ပြင်မည်သည့်နည်းဖြင့် ထိုအာဏာအောက်မှ ထိုသို့ရောက်ရှိကြောင်းကိုလည်း သက်သေခံချက်တွင် ဖေါ်ပြပါရှိစေရမည်။

ပုရပိုက် များကို မှတ်သား ခြင်း။

၅၂။ ။အမှုတခုတွင် ပုရပိုက်တခုကို စာတမ်းအမှတ်အသား သက်သေခံ အဖြစ်ဖြင့် တင်ပြ၍ ၎င်းကိုအမှုတွဲတွင် တွဲမထားဘဲ၊ တင်ပြသော အမှုသည် သို့ပြန်ပေးသောအခါ၊ ၎င်းကို မှတ်မိနိုင်စေရန် တံဆိပ်ခေါင်း ဖေါက်သည့် ဖေါက်စူးဖြင့် မှတ်သားလိုက်ရမည်။

53. (1) If a document, which is in any way used in evidence, already forms part of another record from which it cannot properly be withdrawn, or if it is an entry in any shop-book, etc., which cannot reasonably be detained away from its proper place, it should not be permanently attached to the trial record ; but, after having been proved, when proof is requisite, and inspected by the Court and the parties, it must be marked and restored to its place (if it has been removed), and an authenticated copy of it must be put upon the trial record instead, bearing an endorsement indicating the place of custody of the original.

Documents which cannot be filed on the record.

(2) Whenever a Judge or Magistrate sends for the record of another suit or case, or other official papers, and uses any part of such record of papers as evidence in a trial before him, he shall direct that an authenticated copy of the part so used shall be put up with the trial record, and shall further direct at the expense of which party such copy shall be made.

54. A court-fee is required on a copy of a document liable to stamp duty when left by any party to a suit or proceeding in place of the original withdrawn. *

Court-fee on Copy of Document.

55. No summons to produced a judicial record shall be issued. Any such record which may be required should be sent for in accordance with the provisions of Order XIII, Rule 10, Civil Procedure Code.

Production of Judicial Records in Civil Cases.

Before sending for the record of a case in another Court, the requisitioning Court shall ascertain whether it relates to a case which is pending or has been disposed of.

If the case is found to be pending, the Court shall consider whether a duly certified copy of the record, or of a portion of it, will not be sufficient for the purposes of justice, and if it considers that a certified copy as aforesaid will be sufficient it shall not make the requisition unless the parties cannot, without unreasonable delay or expense, or on account of poverty, obtain duly authenticated copies.

* Article 8, Schedule 1, Court-Fees Act.

၅၃။ ။(၁) တနည်းနည်းဖြင့် သက်သေခံအဖြစ် အသုံးပြုသည့် စာတမ်းအမှတ်အသား တရပ်သည် အခြားအမှုတွဲတွင် ပါဝင်လျက် ရှိနေ၍ ထိုအမှုတွဲမှ နည်းလမ်းတကျ မထုတ်ယူနိုင်ခဲ့သော်၊ သို့မဟုတ် ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားမှာ စျေးဆိုင်စာရင်းစာအုပ် စသည်တို့တွင် ရှေးသင့်ချက်ဖြစ်သည့်ကိစ္စတွင် သက်ဆိုင်ရာ နေရာမှ အကြောင်းအားလျော်စွာ ယူမထားနိုင်ခဲ့သော်၊ ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုတွဲတွင် အမြဲအားဖြင့် တွဲမထား၍၊ သို့ရာတွင် ထင်ရှားအောင်ပြရန်လိုလျှင် သက်သေ ထင်ရှားပြပြီး၍၊ တရားရုံးနှင့် အမှုသည်တို့က ကြည့်ရှုပြီးနောက် (ဤပြောင်း ထုတ်ယူခဲ့သည်ဖြစ်လျှင်)၊ ထိုစာတမ်းအမှတ် အသားကို မှတ်သား၍ ၎င်း၏နေရာရင်းတွင် ပြန်ထားရမည်။ ထို့ပြင် မှန်ကြောင်း လက်မှတ် ရေးထိုးသည့် ထိုစာတမ်း အမှတ်အသား၏ မိတ္တူတစောင်ကို ၎င်း၏မူရင်း ထားရာ နေရာကိုပေါ်ပြသည့် ထပ်ဆင့်ရေးသားချက်တရပ် ရေးမှတ်ပြီးလျှင်၊ စစ်ဆေးစီရင်သော အမှုတွဲတွင် မူရင်းအစား တွဲထားရမည်။

(၂) အခြားအမှုတမူ၏ အမှုတွဲကိုဖြစ်စေ၊ အစိုးရနှင့်ဆိုင်သည့် အခြားစက္ကူရွက်များကို ဖြစ်စေ၊ တရားမ တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကသော်၎င်း တောင်းယူ၍ ထိုအမှုတွဲ၊ သို့မဟုတ် ထိုစက္ကူစာတမ်းများမှ မည်သည့်အပိုင်းကိုမဆို၊ မိမိစစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုတွင် သက်သေခံ အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုသည့်အခါ၊ ထိုသို့အသုံးပြုသည့် အပိုင်းကို မှန်ကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် မိတ္တူရေးကူးစေ၍ စစ်ဆေးစီရင်သော အမှုတွဲနှင့်အတူ တင်ပြစေရန် အမိန့်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး၊ မည်သည့်အမှုသည်၏ စရိတ်နှင့် အဆိုပါ မိတ္တူကို ရေးကူးစေရမည်ဟူ၍လည်း အမိန့်ပေးရမည်။

စာတမ်း အမှတ် အသား မိတ္တူပေါ်တွင် ရုံးခွန်။

၅၄။ ။အမှုတမူ၊ သို့တည်းမဟုတ် မူလစာချုပ်စာတမ်းကို ထုတ်ယူ၍ အစား တာသူငှေးသောအခါ၊ ထိုစာတမ်း အမှတ်အသား မိတ္တူအပေါ် ခွန်ဆောင်ထိုက်သည့် မူလစာချုပ်စာတမ်းကို ထုတ်ယူ၍ အစား တွင် ရုံးခွန်ထမ်းဆောင်ရန်လိုသည်။

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အမှုတွဲကို တင်မြရန် သမ္မာန်စာ ထုတ်ဆင့်ခြင်း မပြုရ၊ တရားမမှုများတွင် တရား စီရင်ရေး အမှုတွဲများကို တင် မြခြင်း။

၅၅။ ။တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အမှုတွဲကို တင်မြရန် သမ္မာန်စာ ထုတ်ဆင့်ခြင်း မပြုရ၊ ထိုသို့သော အမှုတွဲတခုခုကို အလိုရှိလျှင် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၁၃၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ တောင်းယူရမည်။ *

အခြားတရားရုံးတခု၏ အမှုတွဲကို မတောင်းယူမီ၊ တောင်းသည့် တရားရုံးက ထို အမှုတွဲသည် မပြီးမပြတ်သေးသော အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးအမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်ကို အမှန်သိသာအောင် စုံစမ်းရမည်။

အမှုမပြီးပြတ်သေးကြောင်း တွေ့သိရလျှင်၊ တရားမျှတမှုရှိစေရန် အလို့ငှါ၊ နည်းလမ်း တကျ လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အမှုတွဲမိတ္တူမှန်၊ သို့မဟုတ် အမှုတွဲအစိတ်အပိုင်း၏ မိတ္တူ မှန်နှင့်ပင် လုံလောက်မည် မလုံလောက်မည်ကို တရားရုံးက စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည်။ အဘက်

* ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ၊ ပဋမ ဇယားငယ်၊ အခွက် ၈။

If the Court decides to requisition a pending record, it shall briefly record its reasons for so doing, and shall send a copy of its reasons to the Court in which the case is pending.

If the Court requisitioning the record is subordinate to the Court in which the case is pending the latter Court may, for reasons to be recorded, refuse to comply with the requisition.

If the requisitioning Court is the superior Court, the Court in which the case is pending shall comply with the requisition, and shall stay its proceedings until the record is returned.

If it is found that the case has been disposed of, the requisitioning Court shall still have regard to the same considerations as in the case of pending records before making any requisition, but a requisition for a completed record shall be complied with by the Court from which the record is required.

56. (1) The law relating to the production of unpublished official records as evidence in Courts is contained in sections 123, 124 and 162 of the Evidence Act.

Procedure to be followed when a Government servant is summoned by a Court to produce official documents for the purpose of giving evidence.

(2) For the purposes of section 123 of the Evidence Act, the expression ' officer at the head of the department ' may be held to mean the head of the office in whose custody the document required by the Court is, and *vis-a-vis* the Court which demands its production, that officer should be treated as the authority to withhold or give the necessary permission.

(3) In respect of documents emanating (1) from a higher authority, *viz.*, the Government or which have formed the subject of correspondence with such higher authority or

ဖေါ်ပြသည့်မိတ္တူမှန်နှင့်ပင် လုံလောက်မည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်လျှင်၊ အလွန်အမင်း နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း၊ စရိတ်ကြေးငွေ ကုန်ကျခြင်းဖြစ်စေ၊ မရှိဘဲသော်၎င်း၊ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ နည်းလမ်းတကျမှုန်ကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် မိတ်တူ မှန်များကို အမှုသည်တို့ မရယူနိုင်သည့်အခါတွင်မှတပါး၊ တရားရုံးက အမှုတွဲကို တောင်း ယူခြင်း မပြုရ။

မပြီးပြတ်သေးသော အမှုတွဲကို တောင်းယူမည်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင်၊ မည်သည့် အကြောင်း ကြောင့်ထိုကဲ့သို့ အမှုတွဲကို တောင်းရကြောင်းကို တရားရုံးက အတိုကောက် ရေးမှတ်၍ ထိုအကျိုးအကြောင်း ရေးမှတ်ချက် မိတ်တူတစောင်ကို အမှုမပြီးပြတ်သေးဘဲ ရှိနေသည့် တရားရုံးသို့ပေးပို့ရမည်။

အမှုတွဲတောင်းသော တရားရုံးသည်၊ အမှုမပြီးပြတ်ဘဲ ရှိနေသည့် တရားရုံး၏ လက် အောက်ခံရုံးဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုအမှုမပြီးပြတ်သေးဘဲ ရှိနေသည့် တရားရုံးက အကြောင်းပြချက် များကို ရေးသားဖေါ်ပြလျက်၊ တောင်းဆိုချက်ကို ခွင့်မပြုဘဲ ငြင်းပယ်နိုင်သည်။

အမှုတွဲ တောင်းသော တရားရုံးက အထက်တရားရုံး ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ အမှုမပြီးပြတ် သေးဘဲရှိနေသည့် တရားရုံးက တောင်းဆိုချက်ကို လိုက်နာခွင့်ပြုရမည့်ပြင်၊ အမှုတွဲပြန်ပေး သည့်တိုင်အောင် အမှုဆောင်ရွက်ခြင်းကိုလည်းရပ်ဆိုင်းထားရမည်။

အမှုဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရလျှင်၊ အမှုတွဲကို မတောင်းယူမီ၊ မပြီးပြတ်သေးသည့် အမှုတွဲဖြစ်သည့်ကိစ္စတွင် ထောက်ထားဆင်ခြင်ရမည့် အချက်များကိုပင် အမှုတွဲတောင်းသည့် တရားရုံးက ထောက်ထားဆင်ခြင်ရမည်။ သို့ရာတွင် ပြီးပြတ်သည့်အမှုတွဲ တောင်းခြင်းကို၊ အလိုရှိသော အမှုတွဲရှိသည့် တရားရုံးက လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၆။ ။(၁) မထုတ်ပြန်ရသေးသော အစိုးရမှတ်တမ်းများကို သက်သေခံအဖြစ် တရား သက်သေခံရန် ကိစ္စအလို့ ရုံးများသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော တရားဥပဒေသည်၊ ၎၊ အစိုးရ စာရွက်စာတမ်း သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃၊ ၁၂၄ နှင့် ၁၆၂ တို့ဥပါဒ်ရှိသည်။

များကို တင်ပြရန် အစိုးရ အမှု
ထမ်းကို တရားရုံးက သမ္မာန်
ထုတ်ဆင့်သည့်အခါ လိုက်နာ
ရန်နည်းလမ်း။

(၂) သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃ ပါကိစ္စများအလို့ငှါ "ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲ အရာရှိ" ဆိုသည့်စကားမှာ တရားရုံးက အလိုရှိသည့် စာရွက်စာတမ်းကိုထိန်းသိမ်းထား သောရုံး၏အကြီးအကဲ အရာရှိကိုဆိုလိုသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ထို့ပြင် တင်ပြရန်တောင်း ဆိုသည့် တရားရုံးနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ထိုအရာရှိမှာ လိုအပ်သည့် ခွင့်ပြုချက်ကိုမပေးဘဲနေရန်၊ သို့မဟုတ် ပေးရန်ဆုံးဖြတ်ရမည့် အာဏာပိုင် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(၃) (၁) အထက်အာဏာပိုင်ဖြစ်သော အစိုးရထံမှ ဖြစ်ပေါ် သည့်၊ သို့မဟုတ် အဆိုပါ အထက်အာဏာပိုင်တို့နှင့် စာပေးစာယူပြုခဲ့သည့် စာရွက်စာတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သော်၎င်း၊ (၂) အခြားနိုင်ငံခြား အစိုးရများထံမှဖြစ်စေ၊ အခြားဒီမိုနီယန် အစိုးရများထံမှ

(2) from other Governments, whether Foreign or Dominion, the head of the department should obtain the orders of the President of the Union through the usual official channels before agreeing to produce the documents in Court, or allowing evidence based on them, unless the papers are intended for publication, or are of a purely formal or routine uature, when a reference to higher authority may be dispensed with.

(4) In the case of papers other than those specified in sub-paragraph (3), the head of the department should not allow production of the correspondence if it relates to matters which are generally regarded as confidential, or disclosure of which would in his opinion be detrimental to the public interest, or to matters which are in dispute in some other connection, or have given rise to a controversy between Government and some other party.

(5) In a case of doubt the head of the department should invariably refer to higher authority for orders.

(6) These instructions apply as well to cases in which Government is a party to the suit. In such cases much will depend on the legal advice as to the value of the documents, but before they are produced in Court, the considerations stated above must be borne in mind, and reference to higher authority made, when necessary.

(7) The Government servant who is to attend a Court as a witness with official documents should, where permission under the section 123 of the Evidence Act has been withheld, be given an order duly signed by the head of the department in the following form. He should produce it when he is called upon to give his evidence, and should explain that he is not at liberty to produce the documents before the Court, or to give any evidence derived from them. He should, however, take with him the papers which he has been summoned to produce.

ဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ် သည့်စာရွက်စာတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သော်၎င်း၊ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲသည်၊ စာရွက်စာတမ်းများကို ထုတ်ပြန်ရန် ကြိုရွယ်သည်မဟုတ်လျှင်၊ သို့မဟုတ် ထိုစာရွက်စာတမ်းများမှာ နည်းလမ်းတကျဖြစ်စေရန် သဘောမျိုးသက်သက်၊ သို့မဟုတ် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်သဘောမျိုး သက်သက်မဟုတ်လျှင်၊ စာတမ်းအမှတ်အသားများကို တရားရုံးသို့ တင်ပြရန် သဘောမတူမခြစ်စေ၊ ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားများကို အခြေပြုသည့်သက်သေခံချက်ကို ပေးခွင့်မပြုမီဖြစ်စေ၊ အစိုးရလမ်းစဉ်အတိုင်း ဆိုင်ရာမှတဆင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏အမိန့်ကိုခံယူရမည်။ စာရွက်စာတမ်းများကို ထုတ်ပြန်ရန် ကြိုရွယ်လျှင်သော်၎င်း၊ ထိုစာရွက်စာတမ်းများမှာ နည်းလမ်းတကျဖြစ်စေရန် သဘောမျိုးသက်သက်၊ သို့တည်းမဟုတ် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် သဘောမျိုးသက်သက်ဖြစ်လျှင် သော်၎င်း၊ အထက်သာဏာပိုင်ထံသို့ အမိန့်နာခံရန် လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၄) အပိုဒ်ငယ် (၃) ၌သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စာရွက်စာတမ်းများမှတပါး၊ အခြားစာရွက်စာတမ်းများဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲသည် လျှို့ဝှက်ကိစ္စဟုယေဘုယျအားဖြင့် မှတ်ယူသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ဖော်လျှင် ပြည်သူ့ဘို့၏ အကျိုးကို ထိခိုက်နစ်နာစေမည်ဟု မိမိထင်မြင်သည့်အကြောင်းအရာများနှင့် သက်ဆိုင်လျှင်သော်၎င်း၊ အခြားကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွါးလျက်ရှိသည့်၊ သို့မဟုတ် အစိုးရနှင့် အခြားသူတဦးဦးတို့ အချင်းချင်း အငြင်းပွါးမှု ဖြစ်ပေါ် စေခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများနှင့် သက်ဆိုင်လျှင်သော်၎င်း၊ စာပေးစာယူနှင့်ဆိုင်သည့် စာရွက် စာတမ်းများကို တင်ပြခွင့်မပြုရ။

(၅) သံသယရှိသည့်ကိစ္စတွင် ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲသည် အထက်အာဏာပိုင်ထံ အမိန့်နာခံရန် အမြဲအာဖြင့် လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။

(၆) ဤညွှန်ကြားချက်များသည်၊ တရားမမှုတွင် အစိုးရက အမှုသည်အဖြစ် ပါဝင်သည့် အမှုကိစ္စများနှင့်လည်း အလားတူသက်ဆိုင်သည်။ အဆိုပါအမှုကိစ္စများတွင်၊ စာတမ်းအမှတ်အသားတို့သည် မည်မျှအထိုးထိုက်သည်ဟူသော အချက်မှာ တရားဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာ အကြံပေးချက်အပေါ် ၌ မျှားစွာ မူတည်ခြင်း ရှိပေလိမ့်မည်။ သို့ဆာတွင် တရားရုံး၌ ထို စာတမ်းအမှတ်အသားများကို မတင်ပြမီ၊ အထက်ဖော်ပြခဲ့သည့် စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် အချက်များကိုနလုံးပိုက်ရမည်ပြင်၊ အထက်အာဏာပိုင်ထံသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရန်လိုသည့်အခါ လွှဲအပ်ရမည်။

(၇) အစိုးရနှင့်ဆိုင်သည့် စာတမ်းအမှတ်အသားများနှင့်တကွ တရားရုံးသို့ သက်သေအဖြစ် လာရောက်ရမည့် အစိုးရအမှုထမ်းအား၊သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃ အရတင်ပြခွင့် မပေးဘဲနေသည့်ကိစ္စ၌၊ အောက်ပါ ပုံစံအတိုင်း ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲက နည်းလမ်းတကျ လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အမိန့်စာတစောင်ကို ပေးအပ်ရမည်။ ထိုအစိုးရ အမှုထမ်းသည်၊ မိမိအား သက်သေခံရန် ပြောဆိုသည့်အခါ ထိုအမိန့်စာကို တင်ပြပြီးလျှင်၊ စာတမ်းအမှတ်အသားများကို တရားရုံးသို့ မိမိ၌တင်ပြနိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားများမှ ရရှိသည့်သက်သေခံချက် တစုံတရာမပေးနိုင်ကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြရမည်။ သို့ဆာတွင် မိမိအား တင်ပြရန် သမ္မာန်ထုတ်ဆင့်ထားသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို မိမိနှင့်အတူ ယူဆောင်လာရမည်။

(8) The head of the department should abstain from entering into correspondence with the presiding officer of the Court concerned in regard to the grounds on which the documents have been called for. He should obey the Court's orders and should appear personally or arrange for the appearance of another officer in the Court concerned, with the documents, and act as indicated in sub-paragraph (7), and produce the necessary certificate if he claims privilege.

Order.

Summons from the Court of the for the production at of the office files relating to the

(*a*) I direct to appear with the files mentioned in the summons and to claim privilege for them under section 123 of the Evidence Act.

(*b*) I withhold permission to give any evidence derived from the files for which privileges is claimed under this order.

It should be represented to the Court that these files contain unpublished official records relating to affairs of State for the purpose of section 123 and that in view of the provisions of section 162 Evidence Act, the files are not open to the inspection of the Court.

Dated the *Head of Department.*

57. When documents written in language other than the language of the Court are tendered for admission in evidence, the Court should see that they are translated into the language of the Court, and that evidence is taken to prove that the translation is correct.

Translation of Documents.

58. U Ba Kyaing, B.Sc., Principal, Detective Training School, Insein, is an expert on hand writing and in all civil cases involving disputes as to the genuineness of documents, his services can be made available to give expert evidence.

(၈) စာတမ်းအမှတ်အသားများကို မည်သည့်အတွက် တောင်းဆိုသည့်အကြောင်းပြချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲက တရားရုံး ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အဆုံးရှိနှင့် စာပေးစာယူပြုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲသည် တရားရုံး၏ အမိန့်ကို နာခံရမည်ဖြင့်၊ စာတမ်း အမှတ်အသားများနှင့်တကွ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးသို့ မိမိကိုယ်တိုင် လာရောက်ရမည်၊ သို့မဟုတ် အခြားအရာရှိတဦး လာရောက်စေရန် စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ပြင် အပိုဒ်ငယ် (၇) တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင်၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ရထိုက်ကြောင်း တောင်းဆိုပါက လိုအပ်သည့် သက်သေခံလက်မှတ်ကို တင်ပြရမည်။

အမိန့်စာ

.....နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရုံးစာတွဲများကို..... ၌
တင်ပြရန်အတွက်.....တရားရုံးက ထုတ်ပေးသည့် သမ္မာန်စာ။

(က) သမ္မာန်စာတွင် ဖော်ပြသည့် စာတွဲများနှင့်တကွ သွားရောက်၍ ထိုစာတွဲများအတွက် သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ရထိုက်ကြောင်း တောင်းဆိုရန်.....အား ကျွန်ုပ်ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

(ခ) ဤအမိန့်အရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ရထိုက်ကြောင်း တောင်းဆိုသည့် စာတွဲများမှ ရရှိသည့် သက်သေခံချက် တစုံတရာပေးရန် ကျွန်ုပ်ခွင့်မပြုပါ။

ဤစာတွဲများတွင် သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃ ကိစ္စအလို့ငှါ တိုင်းပြည်ရေးရာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မထုတ်ပြန်ရသေးသော အစိုးရမှတ်တမ်းများ ပါရှိကြောင်း၊ ထို့ပြင် သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၂ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထောက်ရှု၍ ထိုစာတွဲများကို တရားရုံးက ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း တရားရုံးသို့ တင်ပြပြောဆိုရမည်။

ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲ။

၅၇။ ။ရုံးသုံးဘာသာနှင့်မဟုတ်ဘဲ အခြားဘာသာစကားနှင့် ရေးသားထားသော စာတမ်း အမှတ်အသားများကို၊ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံရန်တင်သွင်းသောအခါ၊ ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားများကို ရုံးသုံးဘာသာသို့ ပြန်ဆိုစေရန်၊ ထို့ပြင် ဘာသာပြန်ဆိုချက် မှန်ကန်ကြောင်း ထင်ရှားပြရန် သက်သေခံချက်ရေးမှတ်ယူရန် တရားရုံးက ဂရုပြုရမည်။

စာတမ်းအမှတ်အသားများကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း။

၅၈။ ။အင်းစိန်မြို့ မူခင်းစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးတပ်ဖွဲ့၊ လောကဓါတ်ဌာနခွဲ၊ ပြည်သူ့ဂရိုကြီးကြပ်ရေးမှူးသည် လက်ရေး လေ့ကျက်ကျွမ်းကျင်သူတဦးဖြစ်၍၊ စာတမ်းအမှတ်အသားများ မှန် မမှန်အငြင်းပွါးမှုရှိသည့် တရားမမှုအရပ်ရပ်တွင်၊ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်ပေးရန် ၎င်း၏ ဆောင်ရွက်မှုကို ရရှိနိုင်သည်။

59. For further instructions regarding documentary evidence and documentary exhibits *see* Part III, Chapter VII, paragraphs 155-164 ; and Part V, Chapter XXX, paragraphs 1075-1086.

Witnesses.

Removal of Persons undergoing Treatment in a Hospital to attend Court.

60. No person undergoing treatment in a hospital shall be removed to attend a Court, or for any other purpose, without the previous permission in writing of the Medical Officer in charge of the hospital. If the Medical Officer in charge of the hospital considers that any such person is unfit to be removed, he will grant a certificate in the following form to the officer who applies for permission to remove the person from the hospital.

Certified that ..... is unfit to $\frac{\text{attend Court}}{\text{travel to}}$ to-day. $\frac{\text{He}}{\text{She}}$ will probably be fit to $\frac{\text{attend}}{\text{travel}}$ in ..... days.

Summonses to witnesses.

61. When a summons is issued to a witness who is a member of the Buddhist monastic order or a person of rank or good social standing Form Civil 53 or Criminal 43 should be employed instead of Form Civil 52 or Criminal 42, as the case may be.

A monk should be described hy his ecclesiastical title and his monastery.

Form of Summons to Monks and others.

A person of official rank should be described by his official title, and other persons of good position should be described by their recognized titles, those derived from their pious henevolence, such as Payataga, Kyaungtaga, etc., instead of the word "you" or "maungmin" which in Burmese is offensive to people of the higher classes. The appropriate title should be entered in the blank left in the form for the purpose.

၅၉။ ။စာတမ်း အမှတ်အသား သက်သေခံနှင့် သက်သေခံအဖြစ် တင်ပြသော စာရွက်စာတမ်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထပ်မံညွှန်ကြားချက်များအတွက် အပိုင်း ၃၊ အခန်း ၇၊အပိုဒ် ၁၅၅—၁၆၄ နှင့် အပိုင်း ၅၊ အခန်း ၃၀၊ အပိုဒ် ၁၀၇၅—၁၀၈၆ တို့ကိုကြည့်။

သက်သေများအကြောင်း

ဆေးရုံတွင် ဆေးကုသခံနေသူတို့ကို တရားရုံးသို့ လာရောက်ရန် ခွင့်ပြောင်းခေါ်ယူခြင်း

၆၀။ ။ဆေးရုံတွင် ဆေးကုသခံနေသူတဦးတယောက်ကို တရားရုံးသို့ လာရောက်ရန် သော်၎င်း၊ အခြားအကြောင်းကိစ္စအလို့ငှါ သော်၎င်း၊ ဆေးရုံကို ကြီးကြပ်ကြည့်ရှုနေသော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏အခွင့်စာကို ကြိုတင်မရမရှိဘဲ၊ ခွင့်ပြောင်းခေါ်ယူသွားခြင်း မပြုရ။ ဆေးရုံကို ကြီးကြပ်ကြည့်ရှုရသော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိက ထိုသို့သောသူတဦးတယောက်ကို ခွင့်ပြောင်းခေါ်ယူရန် မသင့်တော်ဟု သဘောရလျှင်၊ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိသည် အောက်၌ပါရှိသော ပုံစံနှင့် သက်သေခံလက်မှတ်စာတစောင်ကို၊ ထိုသူအား ဆေးရုံမှ ခွင့်ပြောင်းခေါ်ယူရန် ခွင့်တောင်းသော အရာရှိသို့ ပေးအပ်ရမည်။

.....သည်ယနေ့ တရားရုံးသို့ $\frac{\text{လာရောက်ရန်}}{\text{ခရီးသွားရန်}}$ မသင့်တော်ကြောင်း

သက်သေခံလိုက်သည်။ $\frac{\text{သူ}}{\text{သူမ}}$ သည် နောက်.....ရက်ရှိမှ တရားရုံးသို့ $\frac{\text{လာရောက်ရန်}}{\text{ခရီးသွားရန်}}$

သင့်တော်ကောင်း သင့်တော်ပါလိမ့်မည်။

သက်သေတို့သို့ ထုတ်ဆင့်သည့် သမ္မာန်စာများ

၆၁။ ။ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းသံဃာနှင့် ဂုဏသရေရှိ လူကြီးလူကောင်း သက်သေတဦးကို သမ္မာန်စာထုတ်ဆင့်သောအခါ၊ တရားမပုံစံ ၅၂၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်ပုံစံ ၄၂ တို့အစား၊ တရားမပုံစံ ၅၃၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်ပုံစံ ၄၃ တို့ကို အကြောင်းအားလျော်စွာ အသုံးပြုရမည်။

ရဟန်းသံဃာတပါးကို မိမိ၏ရဟန်းသံဃာနှင့် သက်ဆိုင်သော ဘွဲ့အမည်နှင့် ကျောင်းတိုက်အမည်တို့ဖြင့် ဖေါ်ပြရမည်။ အာဏာရှိဖြစ်သူ တဦးကို၎င်း၏ ရာထူးဂုဏ်အာနိသင်ဖြင့် ဖေါ်ပြရမည်။ ထို့ပြင် "မင်း" သို့မဟုတ်၊ "မောင်မင်း" ဟူသော စကားတို့သည် မြန်မာဘာသာ၌ အခြေအနေကြီးမြင့်သူ လူတန်းစားတို့အား ထိခိုက်စေသည်ဖြစ်၍၊ ထိုစကားမျိုးအစား၊ အခြေအနေကြီးမြင့်သော အခြားသူတို့ကို၎င်းတို့၏ အသိအမှတ်ပြုသည့် ဂုဏ်ထူး ဘွဲ့ထူးတို့ဖြင့်သော်၎င်း၊ မိမိတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရာမှရရှိသည့် ဘုရားတကာ၊ ကျောင်းတကာ အစရှိသည့် ဂုဏ်ထူးအားဖြင့် သော်၎င်း ဖေါ်ပြရမည်။ သင့်လျော်သော ဘွဲ့အမည်အရာကို ပုံစံ၌ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ လှပ်ထားသည့်နေရာတွင် ထည့်သွင်းရမည်။

ရဟန်းသံဃာများနှင့် အခြားသူများသို့ ထုတ်ဆင့်သော သမ္မာန်စာပုံစံ။

The threat of penalty in the event of disobedience to the summons has been omitted in the civil form, but it is, of course, understood that this makes no difference as to the obligation imposed by law.

Summons to Finger Print Expert.

62. (*a*) Courts requisitioning the services of a Finger Print Expert for the purpose of giving evidence should make out a summons to "The Finger Print Expert" (not to any particular officer by name), which should be addressed through the District Superintendent of Police, to the Assistant Deputy Inspector-General of Police (Crime).

(*b*) In Civil Cases, the Expert's Fee, Travelling and Subsistence Allowance must accompany the summons. The fee is K 20 in each case and Travelling and Subsistence Allowance is at the rates laid down in the Civil Service Regulations, according to which Finger Print Experts are classed as second class officers (*cf.*, paragraph 651).

Date fixed for attendance.

63. When issuing a summons, sufficient time should be allowed both for the service of the summons and for the witness to attend the Court, having due regard to the distance to be travelled. A note should be made upon the summons of the date by which it is to be served. The summons must be returned to the Court hy the date fixed for the appearance of the witness, with an endorsement of the cause of non-service, if it has not been served in one of the ways prescribed.

Summons to resident of foreign state in criminal cases.

64. Summonses to procure the attendance of witnesses resident outside the Union of Burma cannot be issued in criminal cases. There are no provisions of the Court of Criminal Procedure for the issue to places outside the Union of Burma of summonses to procure the attedance of witnesses.

65. When any process is sent for service or execution by a Criminal Court to any Court situated beyond the limits of Burma, it shall, unless it is written in English, be accompanied by a translation into English or in the language of the locality which it is to be served or executed. *

* Notification No. 4 (General), dated the 21st April 1909, as amended by Notification No. 17 (General), dated the 12th September 1910 and Notification No. 19 (General), dated the 25th October 1910.

သမ္မာန်စာကို မနာခံ ဖီဆန်ခဲ့လျှင် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်အကြောင်းကို တရားမနှင့်ဆိုင်သည့် ပုံစံတွင် ချန်လှပ်ထားခဲ့သော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ထိုသို့ချန်လှပ်ထားသည့်အတွက် တရား ဥပဒေအရ သက်ရောက်စေသည့် တာဝန်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခြားနားခြင်းမရှိကြောင်း မှတ်ယူ ရပေမည်။

လက်ဗွေနှိပ်မှတ် ကျမ်းကျင်သူ အရာရှိသို့ သမ္မာန်စာ ထုတ်ဆင်ခြင်း။

၆၂။ ။(က) သက်သေခံချက်ပေးရန် အလိုငှါ လက်ဗွေနှိပ်မှတ်ကျမ်းကျင်သူ အရာရှိ တဦးတယောက်ကို အလိုရှိ၍ ဆင့်ခေါ်သော တရားရုံးများသည် (အရာရှိဘဦးတယောက်၏ နာမည်ဖြင့်မဟုတ်ဘဲ)၊ "လက်ဗွေနှိပ်မှတ်ကျမ်းကျင်သူ အရာရှိသို့" ဟူသော သမ္မာန်စာရေးပြီးလျှင် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ ကြီးကြပ်ရေးမှူး ထံမှတဆင့် ပြည်သူ့ရဲဝန်ထမ်းဖွဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူး (မှူခင်း) ထံသို့ လိပ်တပ်ထုတ်ဆင့်ရမည်။

(ခ) တရားမမှုများတွင် ထိုလက်ဗွေနှိပ်မှတ် ကျမ်းကျင်သူ အရာရှိ၏အခ၊ ခရီးစရိတ်နှင့် စားစရိတ်ငွေတို့ကို သမ္မာန်စာနှင့်အတူတကွ ပို့ရမည်။ ထိုအခငွေမှာ အမှုတမှုလျှင် ကျပ် ၂၀ ကျဖြစ်၍၊ ခရီးစရိတ်နှင့် စားစရိတ်ဘို့မှာမူ နိုင်ငံဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်း ဥပဒေတွင် လက်ဗွေနှိပ်မှတ်ကျမ်းကျင်သူ အရာရှိများကို ဒုတိယတန်း အရာရှိများဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နှုန်းများအတိုင်း ပေးရန်ဖြစ်သည်။ (အပိုဒ် ၆၅၁ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

လာရောက်ရန် ချိန်းဆို သည့်နေ့ရက်။

၆၃။ ။သမ္မာန်စာထုတ်ဆင့်သောအခါ၊ သွားလာရမည့်ခရီး အကွာအဝေးကို ထောက်ထား၍ သမ္မာန်စာကို ချအပ်ရန်နှင့် တရားရုံးသို့ သက်သေ လာရောက်နိုင်ရန် အချိန်အလုံအလောက် ခွင့်ပြုရမည်။ သမ္မာန်စာပေါ်တွင် မည်သည့်နေ့ရက်၌ သမ္မာန်စာကို ချအပ်ရမည့်အကြောင်း မှတ်ချက်တခုရေးမှတ်ရမည်။ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် နည်းတနည်းနည်းဖြင့် သမ္မာန်စာကို ချအပ်ခြင်းမပြုခဲ့ရလျှင်၊ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မချအပ်ခဲ့ရကြောင်း သမ္မာန်စာပေါ်တွင် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်ရေးသားလျက်၊ သက်သေလာရောက်ရန် ချိန်းဆိုသည့်နေ့ရက်တွင် သမ္မာန်စာကို တရားရုံးသို့ ပြန်ပို့ရမည်။

ဆုဇဝတ်မှုမျှား၌ နိုင်ငြားတွင် နေထိုင်သူများအား သမ္မာန်စာဆုတ်ဆင့်ခြင်း။

၆၄။ ။ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပ၌ နေထိုင်သူ သက်သေများအား လာရောက်စေရန် သမ္မာန်စာများကို ရာဇဝတ်မှုမျှားတွင် မထုတ်ဆင့်နိုင်သကဲ့သို့ သက်သေများ လာရောက်စေရန် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပရှိ အရပ်ဒေသများသို့သမ္မာန်စာများ ထုတ်ဆင့်နိုင်ရန်အတွက် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းချက် တစုံတရာမရှိချေ။

၆၅။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ပြင်ပ၌တည်ရှိသော တရားရုံးတခုသို့၊ ရာဇဝတ်တရားရုံး တရုံးက ချအပ်ဖာတည်ပြုစေရန် အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကိုပို့သောအခါ၊ ထိုအမိန့်ဆင့်စာစသည်တို့ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ရေးသားထားသည်မဟုတ်လျှင်၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုချက်ကို ဖြစ်စေ၊ ချအပ်ဖာတည်ပြုရမည့် အရပ်ဒေသ၌ သုံးသောဘာသာ စကားသို့ ပြန်ဆိုချက်ကို ဖြစ်စေ၊ ထိုအမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့နှင့် အတူပူးတွဲပါစေရမည်။ *

* ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၇ (အမျှားဆိုင်ရာ)၊ နှင့် ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၉ (အမျှားဆိုင်ရာ)တို့ဖြင့်ပြင်ဆင်ထားသော ၁၉၀၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၄ (အမျှားဆိုင်ရာ)။

66. For further orders and instructions concerning processes *see Part* V, Chapter XXIX.

The Prisoners Act.

67. Under the provisions of the Prisoners Act-

(1) When a Court requires the attendance of a prisoner confined in a jail for the purpose of taking his evidence, the Court must issue an order to the officer in charge of the jail in the form prescribed in the First Schedule to the Act. Orders issued by a Civil Court subordinate to the District Court or by a Court of Small Causes must be countersigned by the Judge of the District Court. Orders issued by a Magistrate of the second or third class must be countersigned by the District Magistrate.

(2) When the attendance of such a prisoner is required by a Court because of a charge of an offence against a prisoner, the form of the order should be that in the Second Schedule to the Act. Orders issued by a Magistrate of the second or third class must be countersigned by the District Magistrate.

When the attendance of the prisoner is required by an appellate Court in his appeal, or by a Court acting under the directions of the Court of Appeal, the order to the officer in charge of the jail should show the reason why the prisoner's attendance is ordered.

68. Under section 42, the President of the Union has issued the following directions concerning the removal of prisoners from the prisons in which they may be confined *:--

(1) A state prisoner shall not be removed from the prison where he is confined without the sanction and order of the Government.

(2) A prisoner under the sentence of death shall not be removed from the prison where he is confined to another prison without the sanction and order of the President of the Union.

* Judicial Department Notification No. 16, dated the 21st January 1909.

၆၆။ ။အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နောက်ထပ် အမိန့်များနှင့် ညွှန်ကြားချက်များအတွက်၊ အပိုင်း ၅၊ အခန်း ၂၉ တွင်ကြည့်။

အကျဉ်းသားအက်ဥပဒေ

၆၇။ ။အကျဉ်းသားအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ—

(၁) အကျဉ်းထောင်တခုတွင် အချုပ်ခံနေလျက်ရှိသော အကျဉ်းသားတဦး တယောက်၏ သက်သေခံချက်ကိုရယူရန် အလို့ငှါ၊ ထိုအကျဉ်းသားကို တရားရုံးက လာရောက်စေလိုသောအခါ၊ ထိုအက်ဥပဒေ ပဌမစာရင်းတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပုံစံဖြင့် အကျဉ်းထောင် တာဝန်ခံအရာရှိထံသို့ အမိန့်ထုတ်ဆင့်ရမည်။ ခရိုင်တရားမရုံး လက်အောက်ခံ တရားမတရားရုံးကဖြစ်စေ၊ စမော်ကော်တရားရုံးကဖြစ်စေ ထုတ်ဆင့်သောအမိန့်များကို၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးက ထပ်ဆင့်လက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။ ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ထုတ်ဆင့်သည့် အမိန့်များကို၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထပ်ဆင့် လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

(၂) အကျဉ်းသား တဦးတယောက်အပေါ်၌ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း စွဲဆိုချက်ရှိသောကြောင့်၊ ထိုအကျဉ်းသားကို တရားရုံးက လာရောက်စေလိုသောအခါ ထိုအက်ဥပဒေ ဒုတိယစာရင်းတွင်ပါရှိသည့် ပုံစံဖြင့် အမိန့်ထုတ်ရမည်။ ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ ထုတ်ဆင့်သော အမိန့်များကို၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထပ်ဆင့် လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ အယူခံမှုအတွက် အယူခံတရားရုံးကဖြစ်စေ၊ အယူခံတရားရုံး၏ ဆင့်ဆိုချက်အရ ဆောင်ရွက်သည့် တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ အကျဉ်းသားတဦးတယောက်ကိုလာရောက်စေလိုသောအခါ အကျဉ်းထောင် တာဝန်ခံအရာရှိထံသို့ ထုတ်သောအမိန့်တွင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ထိုအကျဉ်းသားကို လာရောက်စေရန် အမိန့်ချမှတ်ရကြောင်း ဖေါ်ပြပါရှိစေရမည်။

၆၈။ ။အကျဉ်းသားတို့ကို ချုပ်ထားသည့် အကျဉ်းထောင်များမှ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အောက်တွင်ညွှန်ကြားချက်များကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ပုဒ်မ ၄၂ အရထုတ်ဆင့်ထားသည်။ *

(၁) အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်နှင့် အမိန့်ကို မရရှိဘဲ အကျဉ်းသား တဦးတယောက်ကို ထိုအကျဉ်းသား အချုပ်ခံရသည့် အကျဉ်းထောင်မှ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း မရှိစေရ။

(၂) သေဒဏ် ချမှတ်ခြင်း ခံရသော အကျဉ်းသား တဦးတယောက်ကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက်နှင့် အမိန့်ကို မရရှိဘဲ၊ ထိုအကျဉ်းသားကို ချုပ်ထားသည့် အကျဉ်းထောင်မှ အခြား အကျဉ်းထောင်သို့ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း မရှိစေရ။

* ၁၉၀၉ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၆။

(3) A prisoner under sentence of death, transportation, or imprisonment for more than four years ✞ shall not be removed from the prison in which he is confined to attend a Court situated at a station where there is no prison.

69. The following instructions have been issued for the guidance of Courts requiring the attendance of persons confined in prisons for the purpose of giving evidence or answering a charge ✠ :--

* * * * *

(2) Under Part IX of the Prisoners Act, a civil or criminal Court has power ordinarily to require the attendance of a person confined in any prison within the limits of the High Court to which it is subordinate. If, however, the person whose attendance is required is confined in a prison over one hundred miles distance from the Court in which he is to give evidence, whether in a civil or criminal case, then under section 39 of the Act the Court requiring his attendance must apply in writing to the High Court, Rangoon; this restriction does not apply to the case of persons whose attendance is required by a criminal court to answer a charge of an offence.

(3) The powers set forth in paragraph 2 are, however, limited by the restrictions which the President of the Union in exercise of the powers conferred by section 42 of the Act has imposed in Judicial Department Notification No. 16, dated the 21st January, 1909. These limitations are three in number and based on three separate conditions, *viz.*, the nature of the offence which prisoner has committed, the nature of the sentence which has been passed on the prisoner, and the presence or absence of a prison at the station in which the Court requiring the prisoner's attendance is situated. If the prisoner is a State prisoner or if he is under sentence of death, he cannot be removed from the prison where he is confined without the sanction of the President of the Union. Where such sanction is required the Court should address the Secretary to the Government of the Union of Burma, Ministry of Judicial Affairs. If there is no prison at the station in which the Court requiring the prisoner's attendance is situated, and the prisoner is under sentence to death or transportation or of imprisonment for more than four years he cannot be produced before the Court at the said station without the sanction and order of Government.

✞ The sentence of more than four years here referred to does not include a sentence in defult of fine.

✠ Judicial Department Circular No. 41 of 1909, as amended by Miscellaneous Department Circular No. 3 of 1923.

(၃) သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တကျွန်းပို့ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ လေးနှစ်*ထက်ပိုသည့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ခုမှတ်ခြင်းခံရသူ အကျဉ်းသား တဦးတယောက်ကို အကျဉ်းထောင် မရှိသည့် အရပ်ဒေသရှိ တရားရုံးသို့ သွားရောက်ရန် ထိုအကျဉ်းသား အချုပ်ခံနေရသည့် အကျဉ်းထောင်မှ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း မပြုစေရ။

၆၉။ ။(၁)အကျဉ်းထောင်တွင် အချုပ်ခံနေရသူတို့အား တရားရုံးသို့ လာရောက်၍ သက်သေခံရန်ဖြစ်စေ၊ စွဲချက်တခုခုကို ချေဆိုစေရန်ဖြစ်စေ လာရောက်စေလိုသော တရားရုံးများ လိုက်နာရန် အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်ထားသည်။

(၂) အကျဉ်းသား အက်ဥပဒေ အပိုင်း ၉ အရ တရားရုံးချုပ် လက်အောက်ခံဖြစ်သော တရားမရုံး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်ခုံး တခုခုမှာ ထိုတရားရုံးချုပ်နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ အကျဉ်းထောင်တခုခုတွင် အချုပ်ခံနေရသူ တဦးတယောက်ကို လာရောက်စေရန် သာမန် အားဖြင့် ဆင့်ဆိုခွင့် အာဏာရှိသည်။ သို့ရာတွင် တရားမမှုတွင် ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်မှုတွင် ဖြစ်စေ သက်သေခံရန် ဆင့်ခေါ်ခံရသူမှာ တရားရုံးနှင့် မိုင်ပေါင်း တရာထက်ပို၍ ကွာဝေးသည့် အကျဉ်းထောင်တွင် ချုပ်နှောင်ထားခြင်း ခံနေရသူဖြစ်လျှင် ဆိုခဲ့သည့် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ၊ ထိုသို့လာရောက်စေရန် အလိုရှိသည့်တရားရုံးက နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်သို့ စာဖြင့် ရေးသားလျှောက်ထားရမည်။ ဤစည်းမျဉ်း ကန့်သတ်ချက်မှာ ပြစ်မှု တစုံတရာ အတွက် စွဲချက်ကို ချေဆိုစေရန် ရာဇဝတ် တရားရုံးက လာရောက်ရန် ဆင့်ဆိုခံရသူများ ဖြစ်သည့် အချက်ဘွင် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိ။

(၃) သို့ရာတွင် အပိုဒ် ၂ တွင် ဖေါ်ပြပါဒို့သည့် အခွင့်အာဏာများမှာ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၂ အရ၊ အပ်နှင်းသည့် အခွင့်အာဏာများကို သုံးစွဲလျက် ၁၉၀၉ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် စည်းမျဉ်း ကန့်သတ်ချက်များအရ ကန့်သတ်ထားသည်။ ထိုကန့်သတ်ချက်များမှာ အရေအတွက် အားဖြင့် သုံးချက်ဖြစ်သည့်ပြင်၊ တသီးတခြားစီဖြစ်သော စည်းကမ်းချက် သုံးချက်ကိုလည်း အခြေပြုသည်။ ထိုစည်းကမ်းချက်များမှာ အကျဉ်းသား ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှု အမျိုးအစား၊ အကျဉ်းသားအပေါ် တွင် စီရင်သည့်ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် အမျိုးအစားနှင့် အကျဉ်းသားကို လာရောက်စေရန် အလိုရှိသည့် တရားရုံး ထည်ရှိရာ အရပ်ဒေသတွင် အကျဉ်းထောင် ရှိ မရှိဟူသည့် အချက်များပင်ဖြစ်သည်။ အကျဉ်းသားမှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား သော်ငင်း၊ သေဒဏ် ချမှတ်ခြင်းခံရသည့် အကျဉ်းသား သော်ငင်း ဖြစ်လျှင် ဘော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ၊ ထိုအကျဉ်းသားကို ချုပ်နှောင်ထားရာ အကျဉ်းထောင်မှ ရွှေ့ပြောင်း ထုတ်ယူခွင့်မရ၊ ဆိုခဲ့သည့် ခွင့်ပြုချက်ကို အလိုရှိသည့်အချက်တွင် တရားရုံးသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်ထံ စာတင်သွင်းရမဲ့်။ အကျဉ်းသားကို လာရောက်စေလိုသည့် တရားရုံးတည်ရှိရာ အရပ်တွင် အကျဉ်းထောင် မရှိသည့်ပြင်၊ ထိုအကျဉ်းသားမှာ သေဒဏ်

* ဤနေရာ၌ ရည်ညွှန်းသော လေးနှစ်ထက်ပိုသည့် ထောင်ဒဏ်တွင် ဒဏ်ငွေမပေးမဆောင်ပျက်ကွက်သည်အတွက် ချမှတ်သော ထောင်ဒဏ်ပါဝင်သည်မဟုတ်။

† ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ အထွေထွေဌာန ဆာကြူလာအမှတ် ၃ ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသော ၁၉၀၉ ခုနှစ်၊ တရားရေးဌာန ဆာကြူလာအမှတ် ၄၁။

Where such sanction is refused the evidence of the prisoner must either be taken on commission in the manner laid down in Chapter XL of the Code of Criminal Procedure, or, if the case is a civil case, in sections 44 and 46 of the Prisoners Act; or else the trial of the case must be transferred to a Court situated at a station where there is a prison.

(4) Superintendents of Jails are bound to obey an order for the production of a prisoner passed by a Civil or Criminal. Court, provided it is made in conformity with the law as explained above, except in the circumstances detailed in section 43 of the Act. In case a prisoner has been sent back to the prison whence he came before the conclusion of his examination or trial, a fresh production order will be necessary to secure his attendance. But the Court may remand any such prisoner to custody in any local prison or lock-up until it has dispensed with his further attendance.

(5) These orders relate to the transfer of prisoners for the purpose of attending a Civil or Criminal Court only.

* * * * *

70. Applications under section 39 of the Prisoners Act, for the production of prisoners to give evidence before Courts, should be made in Form Civil 58, or Form Criminal 56, and should be submitted for countersignature to the Registrar of the High Court through the District Judge or District Magistrate, as the case may be, when applications are made by Judges or Magistrates subordinate to these officers. The District Judge or the District Magistrate will be expected to scrutinise the applications to see that they are in order, that they are not frivolous or unnecessary, and that the particulars for the identification of the prisoners have been shown on the reverse of the form quoted above. The same procedure as that detailed above should also be adopted in the case of applications made under section 40 of the Act.

ဖြစ်စေ၊ တကျွန်ုပ်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ လေးနှစ်ထက်ပိုသည့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ခွမ့်တင်ခြင်း ခံရသူ ဖြစ်လျှင် အကဲ့ရဏ် ခွင့်ပြုချက်နှင့် အမိန့်ကို မရမချင်၊ အဆိုပါ အရပ်ရှိ တရားရုံးဌေးသို့ တင်ပို့ခွင့်မရ၊ ဆိုခဲ့သည့် ခွင့်ပြုချက်ကို မပေးဘဲ ငြင်းပယ်သည့် အချက်တွင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ အခန်း ၄၀ ၌ သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်းသော်၎င်း၊ အကယ်၍ အမှုမှာ တရားမမှုဖြစ်လျှင် အကျဉ်းသား အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄ နှင့် ၄၆ တို့၌ သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း သော်၎င်း ကော်မရှင် အမိန့်စာ ထုတ်ဆင့်၍ အကျဉ်းသား၏ သက်သေခံ ချက်ကို ယူရမည်။ သို့မဟုတ် အကျဉ်းထောင်ရှိရာ အရပ်တွင် တည်ရှိသည့် တရားရုံးသို့ အမှုကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲအပ်ရမည်။

(၄) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃ တွင် အသေးစိတ် ဖေါ်ပြသည့် အကြောင်းခြင်းရာများတွင် မှတပါး၊ အထက်၌ ရှင်းလင်း ဖေါ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တရားဥပဒေနှင့် ညီညွတ်စွာ ထုတ်ဆင့်သည့်အမိန့်ဖြစ်လျှင် တရားမ တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားရုံးကဖြစ်စေ အကျဉ်းသား တဦးတယောက်ကိုတင်ပို့စေရန် ထုတ်ဆင့်သည့် အမိန့်ကို ထောင်ပိုင်ဝန်တို့က နာခံရန် တာဝန်ရှိသည်။ အကျဉ်းသား တဦးတယောက်ကို စစ်မေးခြင်း ဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ဖြစ်စေ အပြီးမသတ်မီ ထိုအကျဉ်းသားအား လာခဲ့ရင်းအကျဉ်းထောင်သို့ ပြန်ပို့ပြီး ဖြစ်သည့် အချက်တွင် ထိုအကျဉ်းသားကို လာရောက်စေရန်အလို့ငှါ၊ တင်ပို့ရန် အမိန့်သစ်တရပ် ထုတ်ဆင့်ရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် တရားရုံးသည် ဆိုခဲ့သည် အကျဉ်းသားမျိုးကို နောက်ထပ်လာရောက်ရန် မလိုတော့သည့်အခါနိုင်တိုင်အောင် ထိုအရပ်ဒေသရှိ အကျဉ်းထောင်၊ သို့မဟုတ် အချုပ်ထောင် တခုခုတွင် ရိမန်အမိန့်ဖြင့် ချုပ်ထားခွင့် ရသည်။

(၅) ဤအမိန့်များသည် တရားမရုံး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်ရုံးသို့ လာရောက်စေရန် အလို့ငှါသာ၊ အကျဉ်းသားတို့ကို ရွှေ့ပြောင်းခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

၇၀။ ။အကျဉ်းသား အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ တရားရုံးများသို့ သက်သေခံစေခြင်းငှါ၊ အကျဉ်းသားများ တင်ပို့ရန် လျှောက်လွှာများကို တရားမပုံစံ ၅၀ နှင့်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၅၆ နှင့်ဖြစ်စေ ရေးသား၍ ထိုလျှောက်လွှာများကို ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီး လက်အောက်ခံ၊ သို့မဟုတ်ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး လက်အောက်ခံ တရားမ တရားသူကြီးတို့က ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က ဖြစ်စေ တင်သွင်းသောအခါ ထိုလျှောက်လွှာများကို အကြောင်းအားလျော်ဘွာ ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီးထံမှ တဆင့်ပြန်၍သော်၎င်း၊ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံမှ တဆင့်သော်၎င်း တရားရုံးချုပ်အတွင်းဝန်ထံသို့ ထပ်အဂ်လက်မတ် ရေးထိုးရန် တင်ပို့ရမည်။ ထိုသို့ တင်သွင်းသော လျှောက်လွှာများမှာ နည်းလမ်းတကျ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပျက်ချော်ခြင်း မရှိကြောင်း၊ သို့မဟုတ် မလိုအပ်ဘဲ တင်သင်းခြင်း မဟုတ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် အကျဉ်းသားများကို မှတ်သားမိခိုင်ရန်အတွက် အကြောင်းအရာများကို အထက် ဖေါ်ပြခဲ့သော ပုံစံ ကျောဘက်တွင် ဖေါ်ပြလျက် ပါရှိကြောင်း သိရအောင်၊ ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သော်၎င်း စစ်ဆေးကြည့်ရှုရမည်။ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၀ အရ တင်သွင်းသော လျှောက်လွှာများ ဖြစ်သည့်အချက်တွင်လည်း၊ အယက်၌ ဖေါ်ပြခဲ့သော ဆိုးနည်းအတိုင်းပင် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

71. Convicts who are produced under the orders of a Court should be kept in custody under the authority of the Jail Superintendent's warrant (Jail Form No. 210), and apart from passing temporary orders on the reverse of such warrant, Session Judges and Magistrates should issue no orders in the form of remand orders or otherwise for the custody of the convict. The only case in which a remand order of the Court for the actual detention of the convict may become necessary is when the period of imprisonment which he is undergoing expires or the sentence is set aside on appeal before he is sent back to the jail in which he was confined, and he is not released on bail. In such case, but in no other, the Court should issue a remand order ; and where the sentence is set aside on appeal the fact should be intimated to the jail in which he is kept in custody. If a convict is received without a warrant in the proper form from the Superintendent of the Jail the Court should communicate immediately by telegram with the Superintendent of the Jail from which the convict was produced, and his warrant should be obtained without delay, the necessary remand being ordered by the Court until the warrant is received.

Production of convicts in Court.

Whenever a further sentence is passed on a convict produced from jail the fact should be entered on the Superintendent's warrant, and the warrant of commitment on the subsequent charge should be sent direct to the Superintendent of the Jail together with the warrant of the Superintendent of the jail from which he was produced.

72. Whenever a Judge or Magistrate requires the attendance of a Borstal or Senior Training School or Juvenile Jail inmate to give evidence before him, a letter should be written, through the District Magistrate or the District Judge concerned, to the Registrar, High Court, Rangoon, giving all the particulars necessary for the identification of the required Borstal or Senior Training School or Juvenile Jail inmate, and requesting him to move the President of the Union to direct that the Borstal or Senior Training School or Juvenile Jail inmate be produced before the Court for the purpose of giving evidence.

Attendance of inmates of the Combined Borstal and Senior Training School, Tharrawaddy and of the Juvenile Jail, Meiktila, to give evidence before Courts.

၇၁။ ။တရားရုံး အမိန့်အရ တင်ပို့သော ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသည့် အကျဉ်းသား များကို ထောင်ပိုင်ဝန်၏ ဝါရမ်း (ထောင်ပုံစံ အမှတ် ၂၁၀) အမိန့်အရ အချုပ်တွင် ထားရမည်။ ထို့ပြင် ထို ဝါရမ်းစာ၏ ကျောဘက်၌ ယာယီအမိန့်များ ချမှတ်သည်မှတပါး၊ စက်ဖွင့် တရားသူကြီးနှင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် ရိမန် အမိန့် အနေနှင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြစ်စေ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသည့် အကျဉ်းသားကို ချုပ်ထားရန် အမိန့်မထုတ်ရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသည့်အကျဉ်းသားကို အကျဉ်း ချထားသည့် အကျဉ်းထောင်သို့ ပြန်မပို့မီ၊ ၎င်းကျခံနေသည့်ထောင်ဒဏ်ကာလ စေ့ကုန် သည့် အခါ၌၊ သို့မဟုတ် အယူခံတွင် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ပယ်ဖျက်သည့် အခါ၌သာလျှင်၊ ထို့ပြင် ၎င်းကိုလည်း ခံဝန်နှင့် မလွှတ်သည့် အခါ၌သာလျှင် ထိုသူကို စင်စစ်အချုပ်တွင် ထားရန် တရားရုံးက ရိမန်အမိန့် ထုတ်ရန် လိုအပ်လာနိုင်ဘွယ်ရှိသည်။ ဆိုခဲ့သော ကိစ္စမျိုး၌သာ တရားရုံးက ရိမန်အမိန့်ကို ထုတ်ပေးရမည်။ အခြားသော ကိစ္စ၌ မထုတ်ပေးရ။ ထို့ပြင် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို အယူခံ၌ ပယ်ဖျက်လျှင်၊ ထိုသို့ပယ်ဖျက်ကြောင်းကို ထိုသူအား ချုပ်ထားသည့် အကျဉ်းထောင်သို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ထောင်ပိုင်ဝန်ထံမှ နည်းလမ်း တကျ ဝါရမ်းပုံစံမပါဘဲ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရသည့်အကျဉ်းသား တဦး တယောက်ကို လက်ခံရန်ခိုင်းလျှင်၊ ထိုသူကို ပို့လိုက်သည့် ထောင်ပိုင်ဝန်ထံသို့ တရားရုံးက ချက်ခြင်း ကြေးနန်းဖြင့် အကြောင်းကြား ရမည်ပြင်၊ ထိုထောင်ပိုင်ဝန်၏ ဝါရမ်းစာကို နောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်း မရှိစေဘဲ ရယူရမည်။ ထို့ပြင် လိုအပ်သောရိမန် အမိန့်ကို ထို ဝါရမ်းစာကို ရရှိသည်တိုင်အောင် တရားရုံးက ထုတ်ပေးထားရမည်။

ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသည့် အကျဉ်းသားများကို တရားရုံးသို့တင်ပို့ခြင်း။

အကျဉ်းထောင်မှ ပို့လိုက်သော ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသည့် အကျဉ်းသား တဦးကို နောက်ထပ် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်သောအခါ၊ ထိုအကြောင်းကို ထောင်ပိုင်ဝန်၏ ဝါရမ်းစာတွင် ရေးသွင်းပြီးလျှင် ထိုသူကိုပို့လိုက်သည့် အကျဉ်းထောင်မှ ထောင်ပိုင်ဝန်၏ ဝါရမ်းစာနှင့်အတူ တကွ နောက်ပြစ်မှုအတွက် ထောင်ပို့ ဝါရမ်းစာကို ထောင်ပိုင်ဝန်ထံသို့ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရမည်။

၇၂။ ။တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦးသည် ဘော်စတယ်၊ သို့မဟုတ် အထက်တန်း သင်တန်းကျောင်း၊ သို့မဟုတ် ကလေး သူငယ်များထောင်၌ နေသူတဦးတယောက်ကို မိမိရှေ့၌သက်သေ ခံရန် လာရောက်စေလိုသောအခါ၊ သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီးထံမှ တဆင့် နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်ထံသို့ စာတစောင် ရေးသားရမည်။ ထိုစာ၌ ခေါ်လိုသည့် ဘော်စတယ်၊ သို့မဟုတ် အထက်တန်း သင်တန်းကျောင်း၊ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်များ ထောင်၌ နေသူကို မှတ်သားမိနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် အကြောင်းအရာ အားလုံးကိုထည့်သွင်း ဖော်ပြလျက် သက်သေခံရန်အလို့ငှါ၊ တရားရုံးချွေသို့ အဆိုပါ ဘော်စတယ်၊ သို့မဟုတ် အထက်တန်း သင်တန်းကျောင်း၊ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ် များ ထောင်၌နေသူကိုတင်ပို့ရန် အမိန့်ထုတ်ဆင့်ပါမည့်အကြောင်းနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌထံ လျှောက်ထားရန် တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်အား တောင်းဆိုရမည်။

သာယာဝတီမြို့၊ တွံတက် ဘော်စတယ်နှင့် အထက်တန်း သင်တန်းကျောင်းတို့ နေသူ တို့နှင့် မိတ္ထီလာမြို့၊ ကလေး သူငယ်များ ထောင်၌ နေသူ တို့ကို၊ တရားရုံးများ၌သက် သေခံရန်လာရောက်စေခြင်း။

Oaths and Affirmations—Oaths Act.

73. Under section 6 of the Oaths Act, Hindu and Mahomedan witnesses, jurors or interpreters are not required to take an oath, but are required in lieu thereof to make an affirmation.

Under the same section also any juror, witness or interpreter whatever his creed may be, may object to take an oath, and, if he does so, must be required to make an affirmation.

74. Oaths are to be administered upon such symbol or accompanied by such act as may be usual, or as such witness, interpreter or juror may acknowledge to be binding on his conscience.

75. The following forms of oaths and affirmations have been prescribed by the High Court under section 7 of the Oaths Act.*

1.- *Oaths for Witnesses.*

For a Christian (on the Bible) **and for a Jew** (on the Old Testament):-

"I swear that what I shall state shall be the truth, the whole truth, and nothing but the truth. So help me God."

For a Zoroastrian (on the Zenda Avesta held in the right hand) :--

"I swear that what I shall state shall be truth, the whole truth and nothing but the truth. Manasni, Gavasni, Koonasni."

For a Buddhist layman (the witness taking the *kyansa* in both his hands) :--

"I declare that the evidence I shall give you in this case now before the Court shall be the truth, the whole truth and nothing but the truth. If I speak anything which is not the truth or conceal anything, may I suffer the curses described in this Holy Book. If I speak the truth, may I enjoy the blessings described in this Holy Book."*

* Notification No. 20 (General), dated the 15th September 1923, as amended by Notification No. 29 (General), dated the 26th November 1940.

ကျမ်းကျိန်ဆိုခြင်းနှင့် ကတိသစ္စာပြုခြင်းအကြောင်း၊ ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေ

၇၃။ ။ကျမ်းသစ္စာ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်သူနှင့် မဟာမေဒင် ဘာသာဝင်သူ သက်သေများ၊ ဂျူရီလူကြီးများ၊ သို့မဟုတ် စကားပြန်များကို ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုစေခြင်း မပြုရ၊ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုစေမည့်အစား ကတိသစ္စာဆိုစေရမည်။

ထိုပုဒ်မအရလည်း မည်သည့်ဘာသာဝင်ပင် ဖြစ်စေကာမူ၊ ဂျူရီလူကြီး၊ သက်သေ၊ သို့မဟုတ် စကားပြန် တဦးတယောက်သည် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်း မပြုလိုဟု ငြင်းဆိုနိုင်သည်။ ထိုသို့ငြင်းဆိုလျှင် ထိုသူအား ကတိသစ္စာ ဆိုစေရမည်။

၇၄။ ။ကျမ်းသစ္စာပေးခြင်းကို ပြုရန်မှာ၊ ပြုမြဲအထိမ်းအမှတ် လက္ခဏာ၊ သို့မဟုတ် ပြုမြဲအပြုအမူနှင့်တကွပေးရှိသော်၎င်း၊ သက်သေကဖြစ်စေ၊ စကားပြန်ကဖြစ်စေ၊ ဂျူရီလူကြီးကဖြစ်စေ၊ မိမိစိတ်တွင် စွဲလမ်းခြင်း ဖြစ်စေမည်ဟုယူဆသော အထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာ၊ သို့မဟုတ် အပြုအမူနှင့်တကွ ပေးရှိသော်၎င်း ပြုရမည်။

၇၅။ ။ကျမ်းသစ္စာ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ အရ၊ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုနှုန်းနှင့် ကတိသစ္စာဆိုရွတ်ပုံစံများကို တရားရုံးချုပ်ကအောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ *

၁။ သက်သေများအတွက် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်း

ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သူအတွက် (သမ္မာကျမ်းစာကိုကိုင်၍)၊ ထို့ပြင် ရဟူဒီလူမျိုးအတွက် (ဓမ္မဟောင်း သမ္မာကျမ်းစာကိုကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း အစစ်ခံပါမည်၊ အလုံးစုံမှန်ကန်စွာ အစစ်ခံပါမည်။ မမှန်မကန် မပါမရှိပါဟု ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ ဤမှုနှင့်သောသစ္စာစကားကြောင့် ကျွန်ုပ်အား ဘုရားသခင် ကယ်မတော်မူပါစေသား။"

ဖါရဇီဘာသာဝင်သူအတွက် (ဇင်ဒါအာဝက်စတာကျမ်းစာကိုလက်ျာလက်ဖြင့်ကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း အစစ်ခံပါမည်။ အလုံးစုံမှန်ကန်စွာ အစစ်ခံပါမည်။ မမှန်မကန် မပါမရှိပါဟု ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ မနာဆနီ၊ ဂဝါဆနီ၊ ကုနာဆနီ။"

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူပုဂ္ဂိုလ်အတွက် (ကျမ်းစာကိုပိဿိလက်နှစ်ဖက်ဖြင့်စုံကိုင်၍)၊

"ယခုတရားပွဲ၌ကျရောက်သည့်အမှုတွင် အလုံးစုံဟုမှုန့်အကန် အစစ်ခံပါမည်ဟု ကျွန်ုပ်ကျေညာပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မမှန်မကန်သည်ကို အစစ်ခံသည်ရှိသော်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည်ကိုမဆို ထိမ်ချန်ထားသည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင် ဖေါ်ပြာကားသော ကျိန်စာများ ကျွန်ုပ်အား သင့်ပါစေသား၊ ကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံအမှန်အကန်ကို အစစ်ခံသည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင် ဖေါ်ပြထားသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ခံစားရပါစေသား။"

* ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၉ (အမျှားကိုင်ရာ) အရပြင်ဆင်ထားသည်၊ ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ အဆိုနှင့်ကြော်ငြာစာသာမှက် ၂၁ (ထများဆိုင်ရာ)။

For a Buddhist pregnant woman (the *kyansa* being placed in front of the woman, who respectfully *shikoes* to it) :--

"I declare that the evidence I shall give you in this case now before the Court shall be the truth, the whole truth and nothing but the truth. If I speak anything which is not the truth or conceal anything, may I suffer the curses described in this Holy Book. If I speak the truth, the whole truth and nothing but the truth, may I enjoy the blessings described in this Holy Book."✞

For a Buddhist monk or probationer (no book being held by, or shown to, the witness) :--

"I declare that this case now before the Court I will speak the truth. If I do not speak the truth, may all the benefits derived from my religious observances be lost and destroyed."

For a Chinese :–

(1) "I swear before Heaven and in the presence of the Judge, that I will speak the truth in this case : should I say anything false, may I disappear as this paper disappears by fire": or

(2)"I swear before Heaven and in the presence of the Judge, that I will speak the truth in this case : should I say anything false, may my body be broken as this cup is broken."

At the time of repeating the oath in Form No. 1, the witness shall burn a piece of yellow paper with the prescribed form of words inscribed on it in the Chinese character.

At the time of repeating the oath in Form No. 2, the witness shall break a cup.

For witnesses who are not Christians, Buddhists, Chinese or Zoroastrians :–

"I swear before God that the evidence that I shall give in this case shall be true, that I will conceal nothing and that no part of my evidence shall be false."

* The authenticated translation in Burmese is reproduced below :–

✞ The autbenticated translation in Burmese is reproduced below :–

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမအတွက် (ကျမ်းစာကို မိမိရှေ့တွင်ချကာ ရိုသေစွာ ရှိခိုး၍)၊

"ယခုတရားရုံးရှေ့ကျထောက်သည့်အမှုတွင် အလုံးစုံ အမှန်အကန် အစစ်ခံပါမည်ဟု ကျွန်ုပ်ကျေညာပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မမှန်မကန်သည်ကို အစစ်ခံသည်ရှိသော်၊ သို့တည်း မဟုတ် မည်သည်ကိုမဆို ထိမ်ချန်ထားသည်ရှိသော်၊ ဤကျမ်းစာတွင် ဖေါ်ပြထားသော ကျိန်စာများ ကျွန်ုပ်အား သင့်ပါစေသား၊ ကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံ အမှန်အကန်ကို အစစ်ခံသည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင် ဖေါ်ပြထားသော ကောင်းကျိုးခြမ်းသာကို ခံစားရပါစေသား။"

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် သာမဏေ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် (သက်သေ အားမည်သည့် ကျမ်းစာကိုမျှ လက်ဖြင့်မကိုင်စေရ၊ ပြလည်းမပြရ)။

"ယခုတရားရုံးခရှေကျထောက်သည့် အမှုတွင် ကျွန်ုပ်ဟုတ်မှန်သော စကားကို ပြောဆို မည်ဟုကျေညာပါသည်။ မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုသည်ရှိသော် ကျွန်ုပ်၏ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြင့် ရအပ်သော အကျိုးအာနိသင် အားလုံးဆုံးရှုံးပျက်စီးပါစေသား။"

တရုပ်လူမျိုးဖြစ်သူအတွက်၊

(၁) "ဤအမှုတွင် ကျွန်ုပ်အမှန်အကန် အစစ်ခံပါမည်ဟု ကောင်းကင်ဘုံရှင်တော် ဘုရားရှေ့နှင့် ဤတရားသူကြီးရှေ့တွင် တွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ မမှန်မကန် သည်ကို ကျွန်ုပ်အစစ်ခံသည်ရှိသော် ဤစက္ကူမီးလောင်၍ ပျောက်ကွယ်သွားဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ် ပျောက်ကွယ်သွားပါစေသား။" သို့မဟုတ်

(၂) "ဤအမှုတွင် ကျွန်ုပ်အမှန်အကန် အစစ်ခံပါမည်ဟု ကောင်းကင်ဘုံရှင်တော် ဘုရားရှေ့နှင့် ဤတရားသူကြီးရှေ့တွင် ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ မမှန်မကန်သည်ကို ကျွန်ုပ်အစစ်ခံသည်ရှိသော် ဤပန်းကန်ကဲ့ပျက်ဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း ကဲ့ပျက်ပါစေသား။"

ကျမ်းကျိန်ဆိုသည့် ပုံစံအမှတ် (၁) အတိုင်း ကျမ်းသစ္စာကို ရွတ်ဆိုနေစဉ်၊ သက်သေသည် တရုပ်အက္ခရာများဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည့် စကားလုံးများ ရေးထိုးထားသော စက္ကူဝါ ဘချပ်ကိုမီးရှို့ရမည်။

ပုံစံအမှတ် (၂) အတိုင်း ကျမ်းသစ္စာကို ရွတ်ဆိုနေစဉ်၊ သက်သေသည် ပန်းကန်တလုံးကို ခွဲရမည်။

ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သော်ငင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သော်ငင်း၊ တရုပ်လူမျိုးသော်ငင်း၊ ဖါရစီဘာသာဝင်သော်ငင်း မဟုတ်သူ သက်သေများအတွက်

"ဤအမှုတွင် ကျွန်ုပ်ဟုတ်မှန်သည်ကိုသာ အစစ်ခံပါမည်။ မည်သည်ကိုမျှ ထိမ်ချန် ထားခြင်းမပြုပါ။ မဟုတ်မမှန်သည်ကိုလည်း အစစ်မခံပါဟု ဘုရားသခင်ရှေ့တော်တွင် ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။"

II.—*Affirmation for Witnesses.*

For Hindu and Mahomedan witnesses, and also for all witnesses, of whatever creed **who object to take an oath :—**

"I solemnly declare that the evidence that I shall give in this case shall be true and that I will conceal nothing, and that no part of my evidence shall be false."

III.—*Oaths for Interpreters.*

For a Christian (on the Bible) and **for a Jew** (on the Old Testament):-

"I swear that I will well and truly interpret, translate and explain all questions and answers, and all such matters as the Court may require me to interpret, translate and explain. So help me God."

For a Zoroastrian (on the Zenda Avesta held in the right hand) :—

"I swear that I will well and truly interpret, translate and explain all questions and answers, and all such matters as the Court may require me to interpret, translate and explain. Manasni, Gavasni, Koonasni."

For a Buddhist (the interpreter taking the *kyansa* in both his hands):-

"I declare that I will well and truly interpret, translate and explain all questions and answers, and all such matters as the Court may require me to interpret, translate and explain. If I do otherwise, may I suffer the curses described in this holy book."

For a Chinese :—

(1) "I swear before Heaven and in the presence of the Judge that I will well and truly interpret, translate, and explain all questions and answers, and all such matters as the Court may require me to interpret, translate and explain. If I do otherwise, may I disappear as this paper disappear by fire" : or

၂။ သက်သေများအတွက် ကတိသစ္စာဆိုခြင်း

ဟိန္ဒူဘာသာဝင်နှင့် မဟာမေဒင် ဘာသာဝင် သက်သေများမှစ၍၊ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရန် သဘောမတူသော မည်သည့်ဘာသာဝင်မဆိုဖြစ်သည့် သက်သေများအတွက်၊

"ဤအမှုတွင် ကျွန်ုပ်ဟုတ်မှန်သည်ကိုသာ အစစ်ခံပါမည်။ မည်သည်ကိုမျှ ထိမ်ချန်ခြင်း မပြုပါ။ မဟုတ်မမှန်သည်ကိုလည်း အစစ်မခံပါဟု ကျွန်ုပ် လေးနက်တည်ကြည်စွာကတိ သစ္စာဆိုပါသည်။"

၃။ စကားပြန်များအတွက် ကျမ်းသစ္စာဆိုခြင်း

ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သူအတွက် (သမ္မာကျမ်းစာကိုကိုင်၍)၊ ထိုပြင်ရဟူဒိုလူမျိုးအတွက် (ဓမ္မဟောင်း သမ္မာကျမ်းစာကိုကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်သည် မေးခွန်းနှင့် အဖြေအားလုံးကိုငင်း၊ ကျွန်ုပ်အား တရားရုံးက ဘာသာ စကားပြန်ဆိုဖြေရှင်းစေလိုသည့် အကြောင်းအရာ အားလုံးကိုငင်း ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ ဘာသာစကား ပြန်ဆိုဖြေရှင်းပါမည်ဟု ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ ဤမှုန်ကန်သော သစ္စာ စကားကြောင့် ကျွန်ုပ်အား ဘုရားသခင် ကယ်မတော်မူပါစေသား။"

ဗါရဝိဘာသာဝင်သူအတွက် (ဇင်ဒါအာဝက်စတာကျမ်းစာကို လက်ျာလက်ဖြင့်ကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်သည် မေးခွန်းနှင့် အဖြေအားလုံးကိုငင်း၊ ကျွန်ုပ်အား တရားရုံးက ဘာသာ စကားပြန်ဆိုဖြေရှင်းစေလိုသည့် အကြောင်းအရာအားလုံးကိုငင်း ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ ဘာသာစကား ပြန်ဆိုဖြေရှင်းပါမည်ဟု ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ မနာဆနီ၊ ဂဝါဆနီ၊ ကူနာဆန်။"

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူအတွက် (စကားပြန်ကမိမိ၏လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ကျမ်းစာကိုစုံကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်သည် မေးခွန်းနှင့် အဖြေအားလုံးကိုငင်း၊ ကျွန်ုပ်အား တရားရုံးက ဘာသာ စကားပြန်ဆို ဖြေရှင်းစေလိုသည့် အကြောင်းအရာအားလုံးကိုငင်း ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ ဘာသာစကား ပြန်ဆိုဖြေရှင်းပါမည်ဟု ကျွန်ုပ်ကျေညာပါသည်။ အကယ်၍ ထိုသို့ မပြုခဲ့သည်ရှိသော်၊ ဤကျမ်းစာတွင် ဖော်ပြထားသော ကျိန်စာများ ကျွန်ုပ်အား သင့်ပါစေသား။"

တရုပ်လူမျိုးအတွက်

(၁) "ကျွန်ုပ်သည် မေးခွန်းနှင့် အဖြေအားလုံးကိုငင်း၊ ကျွန်ုပ်အား တရားရုံးက ဘာသာစကား ပြန်ဆိုဖြေရှင်းစေလိုသည့် အကြောင်းအရာ အားလုံးကိုငင်း ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ ဘာသာစကားပြန်ဆိုဖြေရှင်းပါမည်ဟု ကောင်းကင်ဘုံရှင်တော် ဘုရားရှေ့နှင့် ဤကတားသွေးကြီးရှေ့တွင် ကျွန်ုပ် ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ အကယ်၍ ထိုသို့ မပြုခဲ့သည်ရှိသော် ဤစက္ကူမီးလောင်၍ ပျောက်ကွယ်သွားဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ် ပျောက်ကွယ်သွားပါစေသား။" သို့မဟုတ်

(၂) "ကျွန်ုပ်သည် မေးခွန်းနှင့် အဖြေအားလုံးကိုငင်း၊ ကျွန်ုပ်အား တရားရုံးက ဘာသာစကားပြန်ဆိုဖြေရှင်းစေလိုသည့် အကြောင်းအရာ အားလုံးကိုငင်း ကောင်းမွန်

(2) "I swear before Heaven and in the presence of the Judge, that I will well and truly interpret, translate, and explain all questions and answers, and all such matters as the Court may require me to interpret, translate and explain. If I do otherwise, may my body be broken as this cup is broken."

The instructions in Part I apply to the administration of oaths to Chinese interpreters.

For Interpreters who are not Christians, Buddhists, Chinese or Zoroastrians :-

"I swear before God that I will well and truly interpret, translate and explain all questions and answers, and all such matters as the Court may require me to interpret, translate and explain, and that no part of my interpretation, translation, or explanation shall be false."

IV. - *Affirmation for Interpreters.*

For Hindu and Mahomedan Interpreters, and for all interpreters of whatever creed **who object to take an oath : -**

" I solemnly declare that I will well and truly interpret, translate and explain all questions and answers, and all such matters as the Court may require me to interpret, translate and explain."

V. - *Oaths for Declarants of Affidavits.*

For a Christian (on the Bible) and **for a Jew** (on the Old Testament) : -

" I swear that this my declaration is true, that it conceals nothing, and that no part of it is false. So help me God."

For a Zoroastrian (on the Zenda Avesta held in the right hand) : -

" I swear that this my declaration is true that it conceals nothing and that no part of it is false. Manasni, Gavasni, Koonasni."

For a Buddhist layman (the declarant taking the *kyansa* in both his hands) : -

"I declare that this my declaration is true, that it conceals nothing, and that no part of it is false.

မှန်ကန်စွာ ဘာသာစကား ပြန်ဆိုဖြေရှင်းပါမည်ဟု ဧကောင်းကင်ဘုံ ဘုံဝေဘာတူထားရှေ့နှင့် ဤတရားသူကြီးရှေ့တွင် ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ အကယ်၍ ထိုသို့မပြုခဲ့သည်ရှိသော် ဤပန်းကန်ကွဲပျက်ဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း ကွဲပျက်ပါစေသား။"

အပိုင်း ၁ ပါညွှန်ကြားချက်များသည် တရုပ်စကားပြန်များကို ကျမ်းသစ္စာပေးခြင်းနှင့် လည်းသက်ဆိုင်သည်။

ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သော်ငင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သော်ငင်း၊ တရုပ်လူမျိုးသော်ငင်း၊ ဇိရုစ်ဘာသာဝင်သော်ငင်း မဟုတ်သူ စကားပြန်များအတွက်၊

"ကျွန်ုပ်လည် မေးခွန်းနှင့် အဖြေအားလုံးကိုငင်း၊ ကျွန်ုပ်အား တရားရုံးက ဘာသာစကားပြန်ဆိုဖြေရှင်းစေလိုသည့် အကြောင်းအရာ အားလုံးကိုငင်း ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ ဘာသာစကား ပြန်ဆိုဖြေရှင်းပါမည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဘာသာစကား ပြန်ဆိုဖြေရှင်းခက်တွင် မည်သည်ကိုမျ မမှန်မကန်ပြန်ဆိုဖြေရှင်းမည် မဟုတ်ကြောင်း ဘုရားသခင်ချေဘော်တွင် ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။"

၄။ စကားပြန်များအတွက် ကတိသစ္စာဆိုခြင်း

ဟိန္ဒူဘာသာဝင်နှင့် မဟာမေဒင်ဘာသာဝင် စကားပြန်များမှဝ၍၊ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရန် သဘောမတူသော မည်သည့်ဘာသာဝင်မဆို ဖြစ်သည့်စကားပြန်များအတွက်၊

"ကျွန်ုပ်သည် မေးခွန်းနှင့်အဖြေအားလုံးကိုငင်း၊ ကျွန်ုပ်အား ဘာသာစကားပြန်ဆိုဖြေရှင်းစေလိုသည့် အကြောင်းအရာအားလုံးကိုငင်း၊ ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ ဘာသာစကား ပြန်ဆိုဖြေရှင်းပါမည်ဟု ကျွန်ုပ်လေးနက်တည်ကြည်လှာ ကြေညာပါသည်။"

၅။ ကျမ်းကျိန်လွှာတင်သွင်းသူများအတွက် ကျမ်းသစ္စာဆိုခြင်း

ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သူအတွက် (သမ္မာကျမ်းစာကိုကိုင်၍) ဘိုပြင် ရဟူဒီလူမျိုးအတွက် (ဓမ္မဟောင်းသမ္မာကျမ်းစာကိုကိုင်၍)၊

"ယခုကျွန်ုပ်၏ကျေညာချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည်ကိုမျ ထိမ်ချန်ထားခြင်း မမှန်မကန်ထွက်ဆိုထားခြင်းမရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ ဤ၌ မှန်သောသစ္စာစကားကြောင့် ကျွန်ုပ်အားဘုရားသခင် ကယ်မတော်မူပါစေသား။"

မဲ၊ရဝီဘာသာဝင်သူအတွက် (ဇင်းဒါအာဝက်စတာကျမ်းစာကို လက်ျာလက်ဖြင့်ကိုင်၍)၊

"ယခုကျွန်ုပ်၏ကျေညာချက်မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည်ကိုမျ ထိမ်နှုန်ထားခြင်း၊ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုထားခြင်း မရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ မနာဆာနီ၊ ဂဝါဆနီ၊ ကူနာဆနီ။"

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူပုဂ္ဂိုလ်အတွက် (ကျမ်းစာကိုမိမိ၏ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့်ခုံကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်၏ထွက်ဆိုချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည့်ကိုမျ ထိမ်ချန်ထားခြင်း၊ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုထားခြင်းမရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်ကျေညာပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည်

If I have stated what is not true, or have concealed anything, may I suffer the curses described in this Holy Book. If I have stated what is true, or have not concealed anything may I enjoy the blessings described in this Holy Book".

For a Buddhist pregnant woman (the *kyansa* being placed in front of the woman who respectfully *shikoes* to it) : -

" I declare that this my declaration is true, that it conceals nothing, and that no part of it is false. If I have stated what is not true, or have concealed anything, may I suffer the curses described in this Holy Book. If I have stated what is true, or have not concealed anything may I enjoy the blessings described in this Holy Book."

For a Buddhist monk or probationer (no book being held by, or shown to, the declarant) : -

" I declare that this my declaration is true, that it conceals nothing, and that no part of it is *false*. If I have stated what is not true or have concealed anything, may all the benefits derived from my religious observances be lost and destroyed."

For a Chinese : -

(1) "I swear before Heaven that this my declaration is true, that it conceals nothing and that no part of it is false. If I have stated what is not true, or have concealed anything may I disappear as this paper disappears by fire" ; or

(2) "I swear before Heaven that this my declaration is true, that it conceals nothing and that no part of it is false. If I have stated what is not true, or have concealed anything, may my body be broken as this cup is broken."

The instructions in Part I apply to the administration of oaths to Chinese declarants.

မမှန်ကန်သည်ကို ထွက်ဆိုထားသည်ရှိသော်၊ သို့မဟုတ် မည်သည်ကိုမဆို ထိမ်ချန်ထားသည်ရှိသော်၊ ဤကျမ်းစာတွင်ဖေါ်ပြထားသော ကျိန်စာများ ကျွန်ုပ်အားသင့်ပါစေသား။ ကျွန်ုပ်သည်မှန်ကန်သည်ကို ထွက်ဆိုထားသည်ရှိသော်၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်ကိုမျှထိမ်ချန်မထားသည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင်ဖေါ်ပြထားသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ခံစားရပါစေသား။"

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမအတွက် (ကျမ်းစာကိုမိမိဖျော်ဖြာခွင့်ချကာ ရှိသေစွာရှိခိုးရ)၊

" ကျွန်ုပ်၏ထွက်ဆိုချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည်ကိုမျှ ထိမ်ချန်ထားခြင်း၊ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုထားခြင်းမရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်ကျေညာပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မမှန်မကန်သည်ကို ထွက်ဆိုထားသည်ရှိသော်၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်ကိုမဆို ထိမ်ချန်ထားသည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင်ဖေါ်ပြထားသော ကျိန်စာများ ကျွန်ုပ်အားသင့်ပါစေသား။ ကျွန်ုပ်သည်မှန်ကန်သည်ကို ထွက်ဆိုထားသည်ရှိသော်၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်ကိုမျှထိမ်ချန်မထားသည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင်ဖေါ်ပြထားသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ခံစားရပါစေသား။"

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့တည်းမဟုတ် သာမဏေပဂ္ဂိုလ်အတွက် (သက်သေအားမည်သည့်ကျမ်းစာကိုမျှ လက်ဖြင့်မကိုင်စေရ၊ ပြလည်းမပြရ)။

" ကျွန်ုပ်ထွက်ဆိုချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည်ကိုမျှ ထိမ်ချန်ထားခြင်း၊ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုထားခြင်းမရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်ကျေညာပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည်မမှန်မကန်သည်ကို ထွက်ဆိုထားသည်ရှိသော်၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်ကိုမဆို ထိမ်ချန်ထားသည်ရှိသော် ကျွန်ုပ်၏ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြင့်ရအပ်သော အကျိုးအာနိသင်အားလုံး ဆုံးရှုံးပျက်စီးပါစေသား။"

တရုပ်လူမျိုးဖြစ်သူအတွက်၊

(၁) " ကျွန်ုပ်၏ထွက်ဆိုချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည်ကိုမျှ ထိမ်ချန်ထားခြင်း၊ မမှန်မကန် ထွက်ဆိုထားခြင်းမရှိကြောင်း ကောင်းကင်ဘုံရှင်တော်ဘုရားရှေ့တွင် ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည်မမှန်မကန်သည်ကို ထွက်ဆိုထားသည်ရှိသော်၊ သို့မဟုတ် မည်သည်ကိုမဆို ထိမ်ချန်ထားသည်ရှိသော် ဤစက္ကူမီးလောင်၍ ပျောက်ကွယ်သွားဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်ပျောက်ကွယ်သွားပါစေသား။" သို့မဟုတ်

(၂) " ကျွန်ုပ်၏ထွက်ဆိုချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည်ကိုမျှထိမ်ချန်ထားခြင်း၊ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုထားခြင်းမရှိကြောင်း ကောင်းကင်ဘုံ ရှင်တော်ဘုရားရှေ့တွင် ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည်မမှန်မကန်သည်ကို ထွက်ဆိုထားသည်ရှိသော်၊ သို့မဟုတ် မည်သည်ကိုမဆို ထိမ်ချန်ထားသည်ရှိသော် ဤပန်းကန်ကဲ့ပျက်ဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်၏ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း ကဲ့ပျက်ပါစေသား။"

အပိုင်း ၁ ပါညွှန်ကြားချက်များသည် တရုပ်လူမျိုးကျမ်းကျိန်လျှာ တင်သွင်းသူများကို ကျမ်းသစ္စာပေးခြင်းနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

For declarants who are not Christians, Buddhists, Chinese or Zoroastrians : -

"I swear before God that this my declaration is true, that it conceals nothing, and that no part of it is false."

VI.- *Affirmation for Declarants of Affidavits.*

For Hindu and Mahomedan declarants and also for all declarants of whatever creed **who object to take an oath** : -

" I solemnly declare that this my declaration is true, that it conceals nothing, and that no part of it is false."

VII.- *Oaths for Jurors.*

For a Christian (on the Bible) and **for a Jew** (on the Old Testament) : -

"I swear that I will justly and truly try and determine the questions submitted to the jury in this case, and will give a true verdict according to the evidence. So help me God."

For a Zoroastrian (on the Zenda Avesta held in the right hand):-

"I swear that I will justly and truly try and determine the questions submitted to the jury in this case, and will give a true verdict according to the evidence. Manasni, Gavasni, Koonasni."

For a Buddhist (the juror taking the *kyansa* in both his hands):-

"I declare that I will justly and truly try and determine the questions submitted to the jury in this case, and will give a true verdict according to the evidence. If I do otherwise, may I suffer the curses described in this Holy Book."

For a Chinese : -

(1) "I swear before Heaven and in the presence of the Judge that I will justly and truly try and determine the questions submitted to the jury in this case, and will give a true verdict accordiug to the evidence. If I do otherwise, may I disappear as this paper disappears by fire" or

ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သော်၎င်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သော်၎င်း၊ တရုပ်လူမျိုးသော်၎င်း၊ ဖါရစီဘာသာဝင်သော်၎င်း၊ မဟုတ်သည့်ကျမ်းကျိန်လွှာ တင်သွင်းသူများအတွက်၊

"ယခုကျွန်ုပ်၏ကျေညာချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည်ကိုမျှ ထိမ်ချန်ထားခြင်း၊ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုထားခြင်း မရှိကြောင်း ဘုရားသခင်ရှေ့တော်တွင် ကျွန်ုပ် ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။"

၆။ ကျမ်းကျိန်လွှာတင်သွင်းသူအတွက် ကတိသစ္စာ ဆိုခြင်းအကြောင်း၊

ဟိန္ဒူဘာသာဝင်နှင့် မဟာမေဒင်ဘာသာဝင် ကျမ်းကျိန်လွှာ တင်သွင်းသူများမှစ၍၊ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရန် သဘောမတူသော မည်သည့် ဘာသာဝင်မဆို ဖြစ်သည့်ကျမ်းကျိန်လွှာ တင်သွင်းသူများအတွက်၊

"ကျွန်ုပ်၏ထွက်ဆိုချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း၊ ၎င်းတွင်မည်သည်ကိုမျှ ထိမ်ချန်ထားခြင်း၊ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုထားခြင်း မရှိပါကြောင်း ကျွန်ုပ်လေးနက်တည်ကြည်စွာ ကတိသစ္စာဆိုပါသည်။"

၇။ ဂျူရီလူကြီးများအတွက် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်း

ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သူအတွက် (သမ္မာကျမ်းစာကိုကိုင်၍)၊ ထို့ပြင် ရဟူဒီလူမျိုးအတွက် (ခမ္မဟောင်းကျမ်းစာကိုကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်သည် ဤအမှုတွင် ဂျူရီသို့လွှဲအပ်သည့် ပြဿနာများကို တရားမျှတမှုကန့်စွာ စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ပါမည့်ပြင်၊ သက်သေခံချက်နှင့်အညီ မှန်ကန်သောကောက်ယူချက် ပေးပါမည်ဟု ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ ဤမှန်ကန်သော သစ္စာစကားကြောင့် ကျွန်ုပ်အား ဘုရားသခင်ကယ်မတော်မူပါစေသား။"

ဖါရစီဘာသာဝင်သူအတွက် (ဇင်ဒါအာဝက်စတာကျမ်းစာကို လက်ျာလက်ဖြင့်ကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်သည်ဤအမှုတွင် ဂျူရီသို့လွှဲအပ်သည့် ပြဿနာများကို တရားမျှတမှုကန့်စွာ စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ပါမည့်ပြင်၊ သက်သေခံချက်နှင့်အညီ မှန်ကန်သောကောက်ယူချက် ပေးပါမည်ဟု ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ မနာဆနီ၊ ဂဝါဆနီ၊ ကူနာဆနီ။"

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူအတွက် (ကျမ်းစာကိုမိမိ၏လက်နှစ်ဘက်ဖြင့် စုံကိုင်၍)၊

"ကျွန်ုပ်သည်ဤအမှုတွင် ဂျူရီသို့လွှဲအပ်သည့် ပြဿနာများကို တရားမျှတမှုကန့်စွာ စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ပါမည့်ပြင်၊ သက်သေခံချက်နှင့်အညီ မှန်ကန်သော ကောက်ယူချက် ပေးပါမည်ဟု ကျွန်ုပ်ကျေညာပါသည်။ အကယ်၍ထိုသို့မပြုခဲ့သည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင် ပေါ်ပြထားသော ကျိန်စာများ ကျွန်ုပ်အား သင့်ပါစေသား။"

တရုပ်လူမျိုးဖြစ်သူအတွက်၊

(၁) "ကျွန်ုပ်သည်ဤအမှုတွင် ဂျူရီသို့လွှဲအပ်သည့် ပြဿနာများကို တရားမျှတမှုကန့်စွာ စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ပါမည့်ပြင်၊ သက်သေခံချက်နှင့်အညီ မှန်ကန်သောကောက်

(2) "I swear before Heaven and in the presence of the Judge that I will justly and truly try and determine the questions submitted to the jury in this case, and will give a true verdict according to the evidence. If I do otherwise may my body be broken as this cup is broken."

The instructions in Part I apply to the administration of oaths to Chinese jurors.

For jurors who are not Christians, Buddhists, Chinese or Zoroastrians : -

"I swear before God that I will well and truly try and determine the questions submitted to the jury in this case, and will give a true verdict according to the evidence."

VIII.- *Affirmation for Jurors.*

For Hindu and Mahomedan jurors, and for all jurors of whatever creed who object to take an oath :-

"I solemnly declare that I will justly and truly try and determine the questions submitted to the jury in this case, and will give a true verdict according to the evidence."

IX.- *Form of Kyansa*

The following form of *kyansa* is prescribed for use in Subordinate Courts:-

Kyansa, or the Book of Imprecation on which Oaths are generally administered.

Namo tassa bhagavato arahato sammasambudhassa, adoration to the Blessed, the Sanctified, the All Wise.

ယူချက်ပေးပါမည်ဟု ကောင်းကင်ဘုံ ရှင်တော်ဘုရားရှေ့နှင့် ဤတရားသူကြီးရှေ့တွင် ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ အကယ်၍ ထိုသို့မပြုခဲ့သည်ရှိသော် ဤစက္ကူမီးလောင်၍ ပျောက်ကွယ်သွားဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်ပျောက်ကွယ်သွားပါစေသား။" သို့မဟုတ်

(၂) "ကျွန်ုပ်သည်ဤအမှုတွင် ဂျူရီသို့လွှဲအပ်သည့် ပြဿနာများကို တရားမျှတမှုန်ကန်စွာ စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ပါမည်ဖြင်၊ သက်သေခံချက်နှင့်အညီ မှန်ကန်သောကောက်ယူချက် ပေးပါမည်ဟု ကောင်းကင်ဘုံ ရှင်တော်ဘုရားရှေ့နှင့် ဤတရားသူကြီးရှေ့တွင် ကျွန်ုပ် ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။ အကယ်၍ထိုသို့မပြုခဲ့သည်ရှိသော် ဤပန်းကန်ကဲ့ပျက်ဘိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်၏ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း ကဲ့ပျက်ပါစေသား။"

အပိုင်း ၁ ပါညွှန်ကြားချက်များသည် တရုပ်လူမျိုး ဂျူရီလူကြီးများကို ကျမ်းသစ္စာပေးခြင်းနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သော်ငင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သော်ငင်း၊ တရုပ်လူမျိုးသော်ငင်း၊ ဇရတုစ်ဘာသာဝင်သော်ငင်း၊ မဟုတ်သူဂျူရီလူကြီးများအတွက်

"ကျွန်ုပ်သည်ဤအမှုတွင် ဂျူရီသို့လွှဲအပ်သည့် ပြဿနာများကို ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ စစ်ဆေးစီရင် ဆုံးဖြတ်ပါမည်ဖြင်၊ သက်သေခံချက်နှင့်အညီ မှန်ကန်သောကောက်ယူချက် ပေးပါမည်ဟု ဘုရားသခင်ရှေ့တော်တွင် ကျွန်ုပ်ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။"

၈။ ဂျူရီလူကြီးများအတွက် ကတိသစ္စာဆိုခြင်း

ဟိန္ဒူဘာသာဝင်နှင့် မဟာမေဒင် ဘာသာဝင် ဂျူရီလူကြီးများမစ၍၊ ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုရန် သဘောမတူသော မည်သည့်ဘာသာဝင်မဆိုဖြစ်သည့်ဂျူရီလူကြီးများအတွက်။

"ကျွန်ုပ်သည် ဤအမှုတွင် ဂျူရီသို့လွှဲအပ်သည့် ပြဿနာများကို တရားမျှတ မှန်ကန်စွာ စစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်ပါမည်ဖြင်၊ သက်သေခံချက်နှင့်အညီ မှန်ကန်သော ကောက်ယူချက် ပေးပါမည်ဟု ကျွန်ုပ်လေးနက်တည်ကြည်စွာ ကြေညာပါသည်။"

၉။ ကျမ်းဝေါဟာရ

အောက်၌ ဖော်ပြထားသော ကျမ်းစာကို လက်မအောက်ခံ တရုတ်ဘာသာများတွင် အသုံးပြုရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုမြဲ ကျမ်းစာ

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

စိန္တိတံသတ္ထသခ္ခေယျံ၊ နဝသခ္ခေယျဝါစကံ၊ ကာယဝါစာစသုဒ္ဓဇံ။

ဗုဒ္ဓတ္ထံသမုပါဂမိ၊ ဟူသော်ပါဠိဂါထာနှင့် လျော်စွာ၊ လေးသခ္ခေါနှင့် ကမ္မဘာသိန်း၊ ရှစ်သခ္ခေါနှင့် ကမ္မဘာသိန်း၊ တဆယ့်ခြောက်သခ္ခေါနှင့် ကမ္မဘာသိန်း၊ ဒါနပါရမီ၊

Cintitam sattasankhyeyam navasankhyeya vacakam kayavasa càtukhyatam buddhattam samupagami.

In accordance with the above stanza or gahta, may the great devàs or nats, namely Cani, Paramisva, Mahápinnè, Kute and Goramanta who are the guardians of religion or the dispensation of the innumerable Pannadhikabuddhas, Viryadhikabuddhas and Saddhad'hitkabuddhas, who have obtained supreme wisdom by the perfect exercise of the ten principal paramittás, namely danáparami, charity, silapárami, the observance of the precepts, nekkhammapárami, abnegation of the world; pannapárámi, wisdom; viriyaparami, energy; khantiparami, patience; saccapárami, truth; adhitthanapárami, resolution; mettáparami, friendliness; and upekkapárami, resignation; or equanimity, which are subdivided into thirty virtues of ordinary and inferior kinds, and with the continued efforts of the five laws of abnegation and the three carivas or exemplifying conduct for a period of four asankhyeyas* and 100,000 palpas, eight asankhyeyas and 100,000 kalpas, sixteen asankhyeyas and 100,000 kalpas, ultimately arrived at the knowledge of the four Sublime Truths, namely dukkhasaccam, suffering; samudayasaccam, the cause of suffering; nirodhasaccam, the cessation of suffering; and maggasaccam, the path leading to the cessation of suffering; and also may the guardians nats of devas of the Tipitaka and four vedas, Catulocapala devás; Mahamekhala devás, Rukkha devás (guardian nats of trees), Bhummadevás (guardian nats of the earth), Akasa devás (guarian nats of the firmament), the guardian nats or devás of the country and city, and the guardian nats or devás of the four cardinal and eight intermediate points, preserve me forever.

I will speak the truth only, and if I state what is not true, may the guardian nats or devás of Buddha who have attained perfect wisdom by the exercise of the aforesaid dasaparamitas, *i.e.*, charity, the observance of the precepts, abnegation of the world, wisdom, energy, patience, truth, resolution, friendliness and resignation or equanimity for a continued period of four asankhyeyas and 100,000 kalpas, slay me.

May the guardian nats or devás of the divine relics of Buddha, i.e., forty teeth, whereof four are grinders, two collar bones, and other dhatus or bodily relics of eight sayut** measure, also slay me.

May the guardian nats or devás of the relics or dhatus of Sariputra and Maggalanna, chief disciples of Buddha Gautama, and of the eighty Rahantas, also slay me.

May the guardian nats or devás of Tripitaka or Buddhist scriptures consisting of five divisions Vinaya or discipline, three divisions of Sutta or discourses, and seven divisions of Abhidamma or higher scriptures, and the 84,000 canonical scriptures, also slay me.

May the guardian nats or devás of the Cátuvedas, i.e., Sama, Rig, Yajur, and Atharva Vedas, also slay me.

* All asankhyeya n is the highest of the numerals and equal to 1 followed by 140 ciphers.

** As much as one can carry with two hands.

သီလပါရမီ၊ နိက္ခမပါရမီ၊ ပညာပါရမီ၊ ဝီရိယပါရမီ၊ သစ္စာပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ မေတ္တာပါရမီ၊ ဥပေက္ခာပါရမီ၊ ပါရမီဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ် စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး၊ စရိယသုံးပါး တရားတို့ကို ဖြည့်တော်မူ၍၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ တည်းဟူသော၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို သိတော်မူ၍၊ ဂင်္ဂါသဲလုံးနှင့်အမျှ ပွင့်တော်မူကုန်သော ပညာဓိကဘုရား။ ဝိဇိယာဓိကဘုရား၊ သဒ္ဓါဓိကဘုရား အပေါင်းတို့ကို စောင့်ရှောက်ကုန်သော၊ သမာဓိတိတည်သော၊ စန္ဒိပါရမီသာ၊ မဟာပိန်း၊ ကုတဲ၊ ဂေါဂျမန္တနတ်ကြီး၊ သာသနာတော်ကို စောင့်သောနတ်ကြီး၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ဗေဒလေးပုံကို စောင့်သောနတ်ကြီး၊ စတုလောကပါလ နတ်ကြီး၊ မဟာမေဂလာနတ်ကြီး၊ ရုက္ခစိုး၊ ဘုမ္မစိုး၊ အာကာသစိုး နတ်ကြီး၊ ပြည်ခေါင်နှာ၊ မြို့စောင့်နတ်၊ လေးမျက်နှာကိုစောင့်သောနတ်၊ ရွာစပ်ကြန့်ကို စောင့်သောနတ် ဘဝပါင်းတို့သည်၊ အမြဲစောင့်ရှောက် တော်မူစေသတည်း။

ဟုတ်မှန်သည်ကိုသာဆိုပါမည်။ မဟုတ်မမှန်ဆိုပါခဲ့လျှင်၊ လေးသခေါ်နှုန့် ကမ္ဘာဘသိန်း တွက်ကိန်းပြည့်သည်အလုံ လသည်းစွာ၊ ဒါနပါရမီ၊ သီလပါရမီ၊ နိက္ခမပါရမီ၊ ဝိရိယပါရမီ၊ ခန္တီပါရမီ၊ ပညာပါရမီ၊ သစ္စာပါရမီ၊ မေတ္တာပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ ဥပေက္ခာပါရမီ၊ ပါရမီဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်ကို ပြည့်၍၊ ပြည့်သကျင်သော ဘုရားဥာဏ်ကိုယ်တော်မြတ်ကို စောင့်သောနတ်လည်းသော်၏ မနေသေစေသော၊ ဟူလေ။

သွားတော်လေးဆယ်၊ စွယ်တော်လေးချောင်း၊ ဥာဗ်ခိုးတော် နှစ်ချောင်း၊ ဓါတ်တော်ပေါင်းရွှစ်စရွှတ်ကို စောင့်သော နတ်လည်းသော်၏ မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

လက်ျာရံ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ လက်ဝဲရံ ရှင်မောဂ္ဂလာန် စသော အသီတိရွှစ်ကူးပ်သော ရဟန္တာမြတ်တို့၏ ဓါတ်တော် မွေတော်ကို စောင့်သော နတ်လည်းသော်၏မနေ သေစေသော၊ဟူလေ။

ထို့မှတပါး၊ ဘုရားသခင် ဟောတော်မူသော၊ ဝိနည်းငါးကျမ်း၊ သုတ်သုံးကျမ်း၊ အာဘိဓမ္မာ ခုနှစ်ကျမ်း၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ မဟာဂန္ထာ အပေါင်းရွှစ်သောင်းလေးထောင်။ ကျမ်းကုန်အောင်ကို စောင့်သော နတ်လည်းသော်၏မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထို့မှတပါး၊ သာမဗေဒင်၊ ယဇုဗေဒင်၊ ဂုသျူဗေဒင်၊ အာတပ္ပနဗေဒင် လေးပုံကို စောင့်သော နတ်လည်းသော်၏မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထို့မှတပါး၊ သာသနာတော် ငါးထောင်ကို စောင့်သော နတ်လည်း သော်၏မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထို့မှတပါး၊ ဒဠှဖြီပါ၊ အပရဂေါယ၊ ဥတ္တရကုရု၊ ပြုဗ္ဗဝိဒေဟာ၊ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း၊ ကျွန်းငယ်ခွစ်သောင်း၊ အရံဆောင်သော ကျွန်းအပေါင်းကို စောင့်သော နတ်လည်းသော်၏ မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထို့မှတပါး၊ မြစ်ကြီးငါးသွယ်၊ မြစ်ငယ်ငါးရာ၊ ဂင်္ဂါယမုနာ၊ အစိရဝတီမဟီ၊ အရဘူ၊ ဟူသည်မကြွင်း၊ အိုင်အင်း ချောင်းမြောင်း၊ အပေါင်းစောင့်မှတ် ခပ်သိမ်းနတ်လည်း သော်၏မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

May the guardian nats or devás who preside over the period of 5,000 years during which the law of Buddha is to last, also slay me.

May the guardian nats or devás of the Jambudipa, Aparagoya, Uttarakuru and Pyuppavideha, the four great islands, 2000 smaller ones, and of the surrounding islands, also slay me.

May the guardian nats or devás of the five great rivers, namely Ganges, Yammuna, Asiravatti, Mahi, Sarabhu, and 500 smaller ones, lakes, canals and rivulets, also slay me.

May the guardian nats or devás of the Himavanta forests, including the Akasadeve, Vishnu, and the evil nats, also slay me.

May the Assamaukhi,✞ Candi, Paramisva, Mahágiri, the powerful Vessavana (Lord of the Yakkhas), Yakkha, Kumbhando (supernatural demon) and the chief Asurâ (fallen angel), also slay me.

May I perish a miserable death by vomiting clots of blood and by inflammatory diseases.

May I incur the eight dangers and the ten punishments and die a sudden death.

May the total destruction, as of an extinguished lamp, of children descendants, and property, befall me.

If I travel by water, may I be seized and devoured by crocodiles, nyans,~ porpoises, tortoises, fishes, and other water creatures of 100,000,000 kinds in number.

If I travel by land, may I be slain and devoured by tigers, leopards, elephants, bisons, boars, and other land animals of 90,000,000 kinds in number.

May I be bitten and slain by the cobra, cobra-de-capello, cerastes, and other snakes of the five kinds of poisonous serpents.

Furthermore as soon as I die, may I be precipitated into the eight great hells and 128 small ones, or into the four apayalokas, namely, hell, animal world, pretta world or among the inhabitants of the lokan darikal, naraka and asura world.

If I shall again become man, may I be tormented by all kinds of abominable complaints, itch, scurvy, leprosy, white and red spots, etc.,

May I perish by a sudden and violent death after calling in agony for the help of my parents and without being able to move my stretched out limbs.

May I incur the hatred and chastisement of the king and governors, meet the fate of having head, hands, and legs servered from the trunk and die a violent death with swords and other weapons.

May I be totally destroyed as a wrecked ship or barque in the midst of the wide ocean.

May I be reduced to a state like that of a cart-load of cotton burnt into ashes and leaving nothing that can be felt.

✞ A monster which has the face of a horse.

~ A water monster of the serpent species of 400 or 500 yards in length.

ဟိမဝန္တာ တောသုံးထောင်ကို၊ ကုန်အောင်စောင့်သော၊ အာကာသဆိုး၊ ဗိဿနိုး မလွတ်ဘုတ်ပြိတ် နတ်လည်းသတ်၍မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ အဿမုက္ခီ၊ စဏ္ဍိပါရမီသွာ၊ မဟာဂိရိ စသောအရှိန်ပြင်းထန်၊ ဝေဿဝဏ်နှင့် ကုမ္ဘဏ်ဟက္ခ၊ ဂန္ဓဗ္ဗက၊ စသည်ဒေဇိန်၊ အသူရိန်အလား၊ ကျေဉ်ထင်ရှားသည့်၊ နတ်အမျှား လည်းသတ်၍မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ သွေးခဲ သွေးနက်၊ ပွက်ပွက်ထွက်၍၊ ကိုယ်လက်ပြောင်းပြန်၊ သွေးခဲအန်၍၊ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ ဘေးရှစ်ပါး၊ ဒဏ်ဆယ်ပါးလည်း၊ ထင်ရှားသတ်၍ လတ်လတ်ချက်ခြင်း သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ သားမြေးဥစ္စာ၊ မကြာပျက်စီး၊ ဆိုမီးတန်ဆောင်၊ တုံးသောရောင်သို့၊ ကုန်အောင်မကြွင်းပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ ရေဝယ်သွားလည်း၊ ရေသားများတော့၊ ဆယ်ကုဋေတွင် ၊ ရေနေအပေါင်း မိချောင်း လပိုင်၊ ညှံထိုက်၍၊ မကာန်းလိပ်ငါး၊ စားရှိမနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ ကြည်းဝယ်သွားလည်း၊ ကြည်းသားအပြား၊ များသည်အနေ၊ ကိုးကုဋေတွင် သစ်ကျားဆင်ရဲ၊ စိုင်ထီးငပဲ၊ ဝက်ရဲစား၍၊ ထွားထွား ညက်ညက်၊ ကိုယ်လုံးပျက်၍၊ စေသေသော၊ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ မြွေပွေး မြွေဟောက်၊ ငန်းပြောက်ငန်းကျား၊ ငန်းငါးပါးလည်း၊ ပေါက်ထ မနေ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ သေတို့ငြားလည်း၊ ရဲကြီးရှစ်ထပ်၊ ငရဲငယ် တရာ့နှစ်ဆယ်ရှစ်ထပ်၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်၊ အပါယ်လေးပါး လားစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ လူဖြစ်ငြားလည်း၊ လူခြင်းမတူ၊ နူဖြူ နူဆွတ်၊ မုံညှင်း ပွတ်အဆင်း ခဇွသင်း မလွတ်၊ ဘက်သကဘက်သချာ၊ ထိုအနာလည်း စွဲစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ မိခင်ဘခင်၊ ခေါ်ငင်ပြင်းထန်၊ ဆန့်တုံခြေလက်၊ မကွေးမိခင် သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ မင်းကမလွတ်၊ အမတ်ဗိုလ်ပါ၊ စွဲစရာသား၊ အိမ်ထားလက်နက်၊ သုံးမည်စက် နှင့် ခြေလက်တောင်းလောင်း၊ လက်ဦးခေါင်းလည်း၊ ထောင်းထောင်းပြက်၍ သေစေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၊ ပင်လယ်ကြောဝယ်၊ သင်္ဘောလေကြီး၊ ပျက်စီးမျောပါး ကဲ့သောလားသို့၊ ထွားထွား ညက်ညက် ပျက်စေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ ဂွမ်းတလုံးကို၊ အကျွမ်းဘုတ်သော်၊ တဆုပ်လောက်မျှ၊ စမ်းမရသို့ ဖြစ်သော၊ ဟူလေ။

May I become wretched by losing children, slaves, plough -cattle, and all that I possess, and be reduced to a condition of utter poverty of unseemly character, and the features of a human preta and have to beg about the streets with an earthen begging bowl.

As Min Nanthu's imprecations may I gradually be consumed like firewood in fire and may I also be dissolved as lime in water.

If I speak the truth, may all the excellent nats or devás mentioned above look upon me with gracious eyes and preserve me to gain felicity both in mind and body as a reward for speaking the truth.

Moreover, in reward for speaking the truth, may the king, governors, ministers, and marshals, and soldiers and all the aforesaid inhabitants of land and water, as well as the enemies, entertain love and affection towards me as if I were the son of their bosom.

May the four elements preserve me and my descendants down to the seventh generation; and moreover, may I escape the consequences of bad luck, dangers, punishment of all descriptions, the ninety-six kinds of diseases, and may I possess ample wealth so as to be able to make repeatedly the great unparalleled offerings; and may I also become perfect in good actions so as to be able to assist the divine sasanà or religion.

When death overtakes me at last, may I escape, the four evil states, the three evil kalpas or periods, the eight evil stages, and the five enemies.

Finally, may I attain the felicity of Nirvàna after enjoying the happiness of the abodes of man and devás, and moreover, may all blessings and ponour attend on me and any descendants; and may riches and prosperity multiply daily like the waxing of the moon.

CHAPTER V.

COURT-FEES AND STAMPS–COURT-FEES ACT–STAMP ACT.

Court-Fees Act.

Written complaints.

76. A petition of complaint of a **cognizable** offence need not be stamped. If the offence is a **noncognizable** one the petition, if presented to a Court, must bear a stamp of five kyats. †

A Petition of complaint of both a **cognizable** and a **noncognizable** offence must also bear a stamp of five kyats. †

† Act No. 6/ 90 Court Fees Amendment Act .

ထိုမှတပါး၊ သားမြေးကျေးကျွန်၊ ထွန်သည်ကျွဲနွားစသည်၊ ခမ်းနားမကြွင်း၊ ပြုန်းတီးခြင်းနှင့် ဆင်းရဲကြီးသည်၊ မြေကြီးဝက်ခွဲ၊ ခွက်လက်စွဲ၍၊ ငရဲအရှင်၊ စာကျင်လှည့်ကာ၊ ဘုန်းစားရာဘာ၊ တွင်းဆုံးကျ၍၊ အလှမဲ့ပါး၊ လူ့ပြိတ္တာလည်း ဖြစ်စေသော၊ ဟူလေ။

ထိုမှတပါး၊ မင်းနန်းသူကျိန်ခြင်း၊ ဆုံးနှယ်ဆင်းသည်၊ ထင်မီးစကဲ့သို့ တစတစတိုစေသော၊ ဟူလေ။

ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ဆိုချေလျှင်၊ မှန်သောသစ္စာ အာနုဘော်အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ ယခင်ရွေ့တ်ဆို့ခဲ့ပြီးသော၊ နတ်ကောင်း နတ်မြတ်အပေါင်းတို့သည်၊ ကောင်းသောကြည့်ခြင်းဖြင့် ကြည့်မြင်ကြလျက်။ စောင့်ရှောက်တော်မူကြသည်ဖြစ်၍၊ ကာယသုခ၊ စိတ္တသုခ၊ ချမ်းသာခြင်းဖြစ်စေသတည်း။

ထိုမှတပါး၊ မှန်သောသစ္စာ အာနုဘော်အကျိုးစက်ကြောင့်၊ အရှင်မင်းစသော မြို့ကွပ်ပြည်စိုး၊ အမှူးအမတ်၊ သူရဲသူခက် အပေါင်းတို့နှင့်၊ ဆိုခဲ့သမျှ ကြည်းနေရေနေ သတ္တဝါအပေါင်းဘို့သည်၊ ရင်ဝယ်ဖြစ်သောသားကဲ့သို့၊ သနားချစ်ခင်ခြင်း ရှိကြကုန်လျက် ကိုယ်မှစ၍ သားမြေးမြစ် အဆွေခုနစ်ဆက်တို့သည်။ ဒါတ်လေးပါးတို့ ကောင်းသော တည်ကြည်ခြင်းဖြင့် တည်ကြည်ညီညွတ်၍၊ ကြမ္မာအပေါင်း၊ ဘေးဥပါဒ်အပေါင်း၊ အပြစ်ဒဏ်ဟူသမျှ၊ ရောဂါအနာမျိုး၊ ကိုးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့သည်၊ မထိမရောက် မကပ်မနှုန်းမငြိ၊ ချမ်းသာအတိ ပြည့်စုံ၊ ကုံလုံကြွယ်ဝလျက်၊ အသဒိသ သဘွယ်ဖြစ်သော အလှူကြီးကို၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ၊ ဒါနသီလတို့ကို မပြတ်ဖြည့်စွမ်းနိုင်၍၊ သာသနာတော်မြတ်ကို ချီးပင့်နိုင်သူဖြစ်စေသတည်း။

သေတုံသော်လည်း၊ အပါယ်လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး၊ အရပ်ပြစ်ကုစ်ပါး၊ ရန်သူမျိုးငါးပါးသို့၊ မလားမကပ်၊ မရောက်သည်ဖြစ်၍၊ လူ့ပြည်နှာ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးသုံးပါးကို ရသည်ဖြစ်စေသတည်း၊ ကိုယ်မှစ၍၊ သားမြေးဥစ္စာ။ ရတနာမျိုး၊ တက်တိုးချမ်းသာ၊ မင်္ဂလာအပေါင်း၊ ကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်ကြက်သရေ၊ တန္ဒေတဆင့်၊ ဆန်းလမြင့်သို့ဖြစ်စေသော်။

အခန်း ၅

ရုံးခွန်နှင့် တံဆိပ်ခေါင်း၊ ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ၊ တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ

ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ

ရုံးခွန်အက် ဥပဒေ၊ ခုတိယ စာရင်း၊ အချက် ၁ (ခ)။

ဂု၆။ ။**အရေးယူပိုင်သည့်** ပြစ်မှုတိုင်တန်းချက် လျှောက်လွှာမှာ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန် မလို။ ပြစ်မှုသည် **အရေးမယူပိုင်သည့်** ပြစ်မှုဖြစ်လျှင်၊လျှောက်လွှာကို တရားရုံးသို့ တင်သွင်းသည်ရှိသော်၊ငင်းလျှောက်လွှာကို ငါးကျပ်တန် † တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်၊

အရေးယူပိုင်သည့်ပြစ်မှုနှင့် **အရေးမယူပိုင်သည့်** ပြစ်မှု နှစ်ရပ်လုံးအတွက် တိုင်လျှောက်ချက် လျှောက်လွှာတွင်လည်း ငါးကျပ်တန် † တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်၊

† ရုံးခွန်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ ဥပဒေအမှတ် ၆/၉၀

Court Fees Act 19, P-18

77. Complaints of a public servant as defined in the Penal Code, a municipal officer or an officer or servant of the Burma Railways are exempted from Court-fees.

Court Fees Act 18

78. If a complaint of a non-cognizable offence or of wrongful confinement or of wrongful restraint, is not made by written petition the complainant must pay a fee of fifty pyas when his examination is reduced to writing unless the Court thinks fit to remit the payment.

Oral complaints

Court Fees Act 30

79. The following is a summary of the law and rules as to the cancellation of court-fees labels and impressed stamps:

Cancellation of Court-fee Stamps

(1) Section 30 of the Court-fees Act is as follows : -

No document requiring a stamp under this Act shall be filed or acted upon in any proceeding in any Court or office until the stamp has been cancelled.

Such officer as the Court or the Head of the office may from time to time appoint shall, on receiving any such document, forthwith effect such cancellation by punching in the case of impressed sheets through the figure of a peacock and adhesive labels through the figure of a Chinthe so as to leave the amount designated on the stamps untouched, and the part removed by punching shall be burnt or otherwise destroyed.

(2) Impressed stamps used for denoting court-fees need not be cancelled or punched otherwise than as required by section 30 of the Court-Fees Act. For such cancelling a round punch is supplied.

(3) The Court issuing copies, certificates, or other similar documents liable to be stamped under the Court-Fees Act must before issue cancel the labels affixed to them by punching out with a square punch a portion of the label in such a manner as to remove neither the figure nor that part of label upon which its value is impressed.

ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ၁၉၊ အပိုဒ်၁၈။

၇၇။ ။ရာဇသတ်ကြီးတွင် အဓိပ္ပါယ်ဖေါ်ပြထားသည့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကဖြစ်စေ၊ မြို့နယ်စီပါယ်အရာရှိကဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံ မီးရထားဌာန အရာထမ်း အမှုထမ်းကဖြစ်စေ တင်သွင်းသည့်တိုင်တန်းချက်များကို ရုံးခွန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပြုသည်။

ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ၁၈။

၇၈။ ။အရေးမယူပိုင်သည့်ပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် မတရားချုပ်နှောင်ထားမှု၊ သို့မဟုတ် နှုတ် အား ဖြင့် တိုင် တန်း ချက်များ။

မတရားတားဆီးကန့်ကွက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တိုင်တန်းချက်ကို စာဖြင့်ရေးသားး၍ **မတင်သွင်းသည့်အခါ၊** တရားရုံးက ရုံးခွန်ကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးသင့်သည်ဟုမထင်မြင်လျှင်၊ တရားလို၏ အစစ်ခံချက်ကိုရေးမှတ်ယူသည့်အခါ၌ဥင်းတရားလိုကရုံးခွန်ပြားငါးဆယ်ကိုထမ်းဆောင်ရမည်။

ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ၃၀။

၇၉။ ။အောက်ပါတို့မှာ ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများနှင့် နှိပ်တံဆိပ်ခေါင်းများကို ဖေါက်၍ ဖျက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော တရားဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်သည်။

ရုံးခွန် တံဆိပ်ခေါင်းများကို ဖေါက်ဖျက်ခြင်း။

(၁) ရုံးခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဤအက်ဥပဒေအရ တံဆိပ်ခေါင်းပါရှိရမည့် မည်သည့်စာမှတ်စာတမ်းကိုမျှ တံဆိပ်ခေါင်းကိုမဖျက်မီ၊ မည်သည့်တရားရုံး၊ သို့မဟုတ်မည်သည့်ရုံးကမဆို ဆောင်ရွက်သည့် မည်သည့် မှုခင်းတွင်မျှ တင်သွင်းထားခြင်းသော်၎င်း၊ အရေးယူခြင်းသော်၎င်း မရှိစေရ။

ဆိုခဲ့သည့် တရားရုံးက၊ သို့မဟုတ် ရုံးအကြီးအကဲက အခါကာလ အားလျော်စွာ ခန့်ထားသည့်အရာရှိမှာ၊ ထိုစာမှတ် စာတမ်းမျိုးကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ၊ ထိုတံဆိပ်တွင် ဒေသင့်မည်မျှဆိုရှိပြုလုပ်ပါသည့်အပိုင်းကို မထိမခိုက် စေဘဲ ချွန်လုပ်၍၊ နှိပ်တံဆိပ်ခေါင်းဖြစ်သည့်အချက်တွင် ခေါင်းပုံကို၊ ကပ်တံဆိပ်ခေါင်းများဖြစ်သည့်အချက်တွင် ခြင်္သေ့ပုံကိုဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဖေါက်ခြင်းအားဖြင့် ဖျက်သိမ်းရမည်။ သည်ကဲ့သို့ဖေါက်၍ ထုတ်လာသည့်အပိုင်းအစကို မီးရှို့၍သော်၎င်း၊ အခြားနည်းသော်၎င်း ဖျက်ဆီးလိုက်ရမည်။

(၂) ရုံးခွန် အမှတ်အသုံးပြုသည့် နှိပ်တံဆိပ်ခေါင်းများကို ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ လိုအပ်သည့်အတိုင်းမှတပါး၊ အခြားနည်း ဖျက်သိမ်းရန်၊ သို့မဟုတ် ဖေါက်ရန် ဖျက်ရန်မလို၊ ထိုသို့ ဖျက်သိမ်းရန်အလို့ငှါ **ဖေါက်ရူးဝိုင်း** ကို ပေးထားသည်။

(၃) တရားရုံးက ရုံးခွန် အက်ဥပဒေအရ၊ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန် ထိုက်သင့်သည့် မိတ္တူများ၊ သက်သေခံလက်မှတ်များ၊ သို့မဟုတ် ထိုကဲ့သို့သော အခြား စာမှတ်စာတမ်းများကို ထုတ်ပေးသည့်အခါ မထုတ်မပေးမီ ၎င်းတို့တွင် ကပ်ထားသည့် တံဆိပ်ခေါင်းများကို ရွှပ်နှင့် တန်ဘိုးနှိပ်လျက် ပါသည့်အပိုင်းများ မပါင်အောင် **လေးထောင့်ဖေါက်စူး** နှင့် ဖေါက်ခြင်းအားဖြင့် ဖျက်ရ

As an additional precaution the signature of the officer attesting the document with the date must be written across the label and upon the paper on either side of it.*

[*N.B* - The hole which is punched by the issuing Court on the stamp label affixed to copies, certificates, etc., under this rule does not do away with the necessity of cancelling by punching out the figure under section 30 of the Act, by the Court in which the copies or certificates, etc., may be produced or filed.]

(4) The Record-keeper of every Court, when a case is decided and the records are consigned to his custody, shall punch a hole with a triangular punch in each adhesive label district from that made under section 30 of the Court-fees Act and note the date of his doing so. In doing this he should not remove so much of the stamp as to render it impossible or difficult to ascertain its value or nature.~

[*N.B.* - Under this rule all court-fee stamps must be punched at least twice if they go into the record-room, namely, (1) under section 30 of the Act, and (2) by the Record-keeper. But if a stamped copy of a document is filed with the record in a judicial proceeding, it must be punched three times, namely, (1) by the Court which issued the copy, (2) by the Court in which the copy was filed and (3) by the Record-keeper.]

80. The Record-keeper should be supplied with a rubber stamp in the following form :-

Punching of adhesive Court-fee lables.

Judicial Record Room. ..... Distrct. Revolving Date PUNCHED.

* Government of India, Financial Department Resolution No. 3373, dated 24th September 1875.

~ Government of India, Financial Department Resolution No. 1763, dated 24th July 1873, as modified by Finance and Commerce Department Resolution No. 3047, dated 5th September 1883.

မည်။ ထို့ပြင် ထပ်မံကြိုတင်စီမံမှု ပြုသည့်အနေဖြင့်၊ စာမှတ်စာတမ်းမှန်ကြောင်း သက်သေခံသည့် အရာရှိက တံဆိပ်ခေါင်းပေါ် တွင်ဖြတ်၍ တဖက်တချက် စက္ကူပေါ်သို့ ရောက်အောင် မိမိ၏ လက်မှတ်ကို ရေးထိုး၍ နေ့စွဲ တပ်ရမည်။

[မှတ်ချက်။ ။မိတ္တူများ၊ သက်သေခံလက်မှတ်စသည်တို့တွင် ကပ်လျက်ပါသည့်တံဆိပ်ခေါင်းများကိုထုတ်ပေးရင်းတရားရုံးက ဤနည်းဥပဒေအရဖေါက်လိုက်သော်လည်း၊ ထိုမိတ္တူများ၊ သက်သေခံလက်မှတ်စသည်များကို တင်ပြလာခံရာ တရားရုံးက ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀ အရဖျက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ မဟုတ်ပေ]။

(၄) တရားရုံးအသီးသီးဆိုင်ရာ အမှုတွဲထိန်း စာရေးမှာ၊ အမှုဆုံးဖြတ်ပြီးနေ့ကာ၊ အမှုတွဲများကို မိမိလက်သို့ လွှဲအပ်သည့်အခါ၊ ရုံးခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ ဖေါက်ဖျက်သည့် အပေါက်နှင့် ခြားနားအောင် တံဆိပ်ခေါင်းအသီးသီးတွင် အပေါက်တခုစီ သုံးထောင့်ပုံ တရိဂံ ဖေါက်စူး ဖြင့် ဖေါက်၍ ဖေါက်သည့်နေ့စွဲလည်း မှတ်သား ထားရမည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရာတွင် တံဆိပ်ခေါင်းတန်ဘိုးကို ဖြစ်စေ၊ အမျိုးအစားကိုဖြစ်စေ မသိနိုင်လောက်အောင်သော်၎င်း၊ သိရန် ခဲယဉ်းလောက်အောင်သော်၎င်း၊ တံဆိပ်ခေါင်း၏ အစိတ်အပိုင်းကို မထုတ်ပယ်ရ။†

[မှတ်ချက်။ ။ဤနည်းဥပဒေအရ ရုံးခွန်တံဆိပ်အားလုံးကို အမှုတွဲခန်းသို့ရောက်လျှင်၊ အနည်းဆုံးနှစ်ကြိမ်ဖေါက်ဖျက်ရမည်။ (၁) တကြိမ်မှာ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ၊ (၂) အခြားတကြိမ်မှာ အမှုတွဲထိန်းစာရေးကဖေါက်ဖျက်ရမည်၊ သို့သော်လည်း တရားဘက်ဆိုင်ရာ အမှုတွဲတွင် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်လျက်ပါသည့်စာမှတ်စာတမ်း မိတ္တူတခုကို အမှုတွဲနှင့်ထပ်ထား လျှင် (၁) ထိုစာမှတ် စာတမ်းမိတ္တူကိုထုတ်ပေးသည့် တရားရုံးက တကြိမ်၊ (၂) ထိုမိတ္တူတင်သွင်းရာ တရားရုံးကတကြိမ်၊ (၃) အမှုတွဲထိန်းစာရေးကတကြိမ်၊ သုံးကြိမ်ဖေါက်ဖျက်ရမည်]။

၈၀။ ။အမှုတွဲထိန်းစာရေးအား၊ အောက်ပါပုံစံအတိုင်း ရော်ဘာတံဆိပ်တုံးတခုကို ပေးထားရမည်။

ရုံးခွန် ကပ်တံဆိပ်ခေါင်းများကို ဖေါက်ခြင်း။

တရားဘက်ဆိုင်ရာ အမှုတွဲခန်း။ .....ခရိုင်။ လှည့်၍လည်သောနေ့စွဲ။ ဖေါက်ပြီး။

* ၁၈၇၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့စွဲပါ အိန္ဒိယအစိုးရ ဘဏ္ဍာရေးဌာန ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် ၃၃၇၃။

† ၁၈၇၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ အိန္ဒိယအစိုးရ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးဌာနယေဘုယျ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် ၃၀၄၇ ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသည့် ၁၈၇၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့စွဲပါ အိန္ဒိယအစိုးရ၊ ဘဏ္ဍာရေးဌာန ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် ၁၇၆၃။

This stamp should be impressed by the Record-keeper, at the time of punching the labels, on all documents the label or labels on which he has punched under paragraph 79 (4). It should not be impressed on the label itself, but on a convenient portion of the document where it can be easily read. When all the documents in a proceeding which bear labels have been stamped in this manner, the rubber stamp should be impressed also on the fly-leaf of the proceeding to indicate that the necessary punching has been completed.

Writing of Names across Court-fee Lables.

81. Presiding Officers of Courts should take due care to see that court-fee labels on documents presented to them are punched before any action is taken on documents.

As an additional precaution, the officer to whom the document is presented should write his signature and the date of presentation across the stamp so as to fall partly on the stamp and paitly on the paper to which it is attached. The signature and date, however, should not be written in such a manner to render it difficult to read the vendor's endorsement on the stamp. Failure to cancel stamps facilitates trafficking in uncancelled stamps and stamp-papers by dishonest persons and consequently all Judges and Magistrates must satisfy themselves personally that stamps are cancelled as soon as they are presented, and before any action is taken on the document to which they relate.

Court-fee stamps should bear particulars referred to in Rule 24or 25 of the ale of Conrt-fee Stamps Rules.

82. Whenever in any Court or office a person seeks to present Court-fee Stamps not bearing the particulars referred to in Rule 24 or 25 as the case may he, of the Rules under section 34, Court-fees Act, relating to the sale of Court-fee Stamps, such stamps should not be accepted and the default of the vendor concerned should be reported to the Collector by the Officer to whom the stamps were presented. [See Court-fee Direction 11 A.]

ဤတံဆိပ်ကို အမှုတွဲထိန်းစာရေးက စာပိုဒ် ၇၉ (၄) အရ၊ မိမိဖေါက်ဖျက်ပြီးဖြစ်သော တံဆိပ်ခေါင်းများ ပါသည့် စာမှတ်စာတမ်းများအားလုံးအပေါ်တွင် တံဆိပ်ခေါင်းများကို ဖေါက်သည့်အခါ၌ ရိုက်နှိပ်ရမည်။ တံဆိပ်ခေါင်းပေါ်တွင် ဤတံဆိပ်ကို ရိုက်နှိပ်ခြင်းမပြုရ။ လွယ်လင့်တကူ ဖတ်နိုင်သည့် စာမှတ်စာတမ်း၏ သင့်လျော်သော အပိုင်းပေါ်တွင် ရိုက်နှိပ်ရမည်။ အမှုတွဲတရပ်တွင် တံဆိပ်ခေါင်းများ ပါသည့် စာမှတ် စာတမ်း အားလုံးအပေါ်တွင် ဤနည်းအတိုင်း တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်ပြီး ဖြစ်သောအခါ လိုအပ်သော ဖေါက်ဖျက်ခြင်းများ ပြည့်စုံပြီးစီးကြောင်း ဖေါ်ပြရန်အလို့ငှါ၊ အမှုတွဲ မျက်နှာပုံး ပေါ်တွင်လည်း ထိုတံဆိပ်ကို ရိုက်နှိပ်လိုက်ရမည်။

ရုံးခွန် တံဆိပ်ခေါင်းများ အပေါ်၌ ဖြတ်၍ အမည်ရေးခြင်း။

၈၁။ ။တရားရုံးများ၏ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိတို့သည်၊ မိမိတို့ထံ တင်သွင်းသော စာမှတ်စာတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစုံတရာ အရေးမယူမီ၊ တို့ဘမှတ် စာတမ်းများ အပေါ်၌ ပါရှိသော ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများကို ဖေါက်ဖျက်ကြောင်း ဂရုပြု၍ ကြည့်ရှုရမည်။

ထို့ပြင်ထပ်မံကြိုတင်စီမံမှုပြုသည့်အနေဖြင့်၊စာမှတ်စာတမ်းကို တင်သွင်းထာ လက်ခံသည့်အရာရှိက၊ မိမိ၏လက်မှတ်နှင့်တင်သွင်းသည့် နေ့စွဲတို့ကို တံဆိပ်ခေါင်းပေါ် တွင်တပိုင်း၊ထိုတံဆိပ်ခေါင်းကပ်ထားသည့်စက္ကူပေါ်တွင်တပိုင်းကျအောင်၊ တံဆိပ်ခေါင်းပေါ်တွင်ကန့်လန့်ဖြတ်ကျော်၍ရေးသားရမည်။ သို့ရာတွင်တံဆိပ်ခေါင်းပေါ်ရှိခေါင်းထောင်းသူ၏ ထပ်ဆင့်ရေးသားချက်ကိုဖတ်ရန်ခဲယဉ်းအောင်လက်မှတ်နှင့်နေ့စွဲတို့ကို မရေးသားရ။တံဆိပ်ခေါင်းများကို မဖေါက်မဖျက်ခြင်းသည် မရိုးမဖြောင့်သောသူများအား မဖျက်သိမ်းသေးသော တံဆိပ်ခေါင်းများနှင့် တံဆိပ်ခေါင်းစက္ကူများကို အရောင်းအဝယ်ပြုရန် လွယ်ကူစေပေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် တရားမ တရားသူကြီးနှင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး အားလုံးတို့သည်၊ မိမိတို့သံသို့ စာမှတ်စာတမ်းများ တင်သွင်းလျင် တင်သွင်းခြင်း၊ ထိုစာမှတ်စာတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစုံတရာ အရေးမယူမီ၊ တံဆိပ်ခေါင်းများကို ဖေါက်၍ဖျက်ထားကြောင်း မိမိတို့ကိုယ်ဘိုင် စိတ်ကြေနပ်အောင် ပြုရမည်။

ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများတွင် ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်း ရောင်းချခြင်း နည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေ ၂၄၊ သို့မဟုတ် ၂၅ ၌ ရည်ညွှန်းသည့် အကြောင်း အချက်များပါရှိစေရမည်။

၈၂။ ။ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများ ရောင်းချခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရုံးခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄ အရ၊ နည်းဥပဒေများအနက်၊ နည်းဥပဒေ ၂၄ ၌သော်၎င်း၊ နည်းဥပဒေ ၂၅ ၌သော်၎င်း၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ရည်ညွှန်းထားသည့် အကြောင်းအချက်များ မပါမရှိသော ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများကို တဦးတယောက်သောသူက တရားရုံးတခုခု၌၎င်း၊ သို့မဟုတ် ရုံးတခုခုတွင် တင်သွင်းသော အခါတိုင်း၊ ထို့တံဆိပ်ခေါင်းများကို လက်ခံခြင်းမပြုရ။ ထို့ပြင် သက်ဆိုင်သည့် ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်း ရောင်းချသူ၏ ပျက်ကွက်မှုကို ထို့တံဆိပ်ခေါင်းများ တင်သွင်းခြင်းခံရသည့် အရာရှိက၊ ကော်လိတ်တော် အာဏာရှိထံ အစီရင်ခံရမည်။ (ရုံးခွန်အမိန့် ဆင့်ဆိုချက် ၁၁-က ကိုကြည့်)။

Remission and Reduction of Court-Fees.*

83. Under section 35 of the Court-fees Act, the President of the Union remits or reduces, as the case may be, the fees mentioned in the first and second schedules of the said Act to the extent detailed below :-

I. If the amount of the fee chargeable in any case involves a fraction of an anna, that fraction shall be remitted.

II. No fee shall be chargeable in respect of the following application :-

A.- General

1. Applications requesting that an enclosed petition may be forward to the person to whom it is addressed.

2. Applications made on behalf of Government by a Government officer or servant.

3. Applications for the return of documents filed in any Court or public office.

4. Applications for copies of documents in respect of which copies no Court-fee is chargeable.

5. Applications for repayment of deposits or payment of any sum the payment of which has been duly sanctioned by competent authority.

6. Applications for rectification or errors in assessment.

7. Applications for the advice or assistance of the Agricultural Department.

8. (1) A claim preferred to the revising authority by a person whose name is not entered on the electoral roll for the House of Representatives or any Municipality and who claims to have it inserted therein.

* Department of Lands and Revenue (Income-tax and Stamps Branch) Notification No. 10, dated the 29th September, 1939 as amended by Notification No.57, dated the 15th February 1947.

ရုံးခွန်မျှားကို လွှတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်ပြုခြင်း နှင့် လျော့ခြင်း

ရုံးခွန်မျှားကို လွှတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်ပြုခြင်းနှင့် လျော့ခြင်း။

၈၃။ ။ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌသည် ဆိုခဲ့သည့် အက်ဥပဒေ၏ ပဌမနှင့် ဒုတိယဇယားတို့တွင် ဖေါ်ပြပါရှိသည့် ရုံးခွန်မျှားကို၊ အောက်၌ အကျယ် ဖေါ်ပြပါရှိသည် အထိ၊ အကြောင်း အားလျော်စွာ လွှတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်၊ သို့မဟုတ် လျော့ပေါ့ ခွင့်ပြုသည်။

၁။ မည်သည့်အချက်တွင်မဆို၊ တောင်းခံသင့်သည့်ရုံးခွန်မှာ ငါးပြား၏အစိတ်အပိုင်း ပါရှိလျှင်၊ ၎င်းအစိတ်အပိုင်းကို လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပြုရမည်။

၂။ အောက်ပါလျှောက်လွှာများအတွက် ရုံးခွန်တစုံတရာတောင်းခံထိုက်ခွင့်မရှိစေရ။

(က) အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာ

(၁) ပူးတွဲပါရှိသည့် လျှောက်လွှာ တခုခုကို၊ ၎င်းလျှောက်လွှာ တင်သွင်းရန် လိပ်တပ် ပါရှိသူထံသို့ ပေးပို့ပါမည့်အကြောင်း လျှောက်လွှာများ။

(၂) အစိုးရ အဆုထမ်း အမှုထမ်း တဦးတယောက်က အစိုးရအတွက် တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာများ။

(၃) တရားရုံး တခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဆိုင်ရာရုံး တခုခုတွင်ဖြစ်စေ တင်သွင်းထားသည့် စာမှတ် စာတမ်းများကို ပြန်ရှိပေးအပ်ရန်လျှောက်လွှာများ။

(၄) ရုံးခွန် တောင်းခံထိုက်ခွင့် မရှိသည့် မိတ္တူများနှင့် ဆိုင်သော စာမှတ်စာတမ်း မိတ္တူများ ရယူကြောင်း လျှောက်လွှာများ။

(၅) တင်သွင်းထားသည့် ကြေးငွေများကို ပြန်၍ထုတ်ပေးရန်၊ သို့မဟုတ် ထုတ်ပေးရန် အာဏာပိုင် အရာရှိက နည်းလမ်းကျနစွာ ခွင့်ပြုပြီး ဖြစ်သည့်ကြေးငွေတရပ်ရပ်ကိုထုတ်ပေးရန် လျှောက်လွှာများ။

(၆) အခွန်စည်းကြပ်ရာ အမှား အယွင်းများကို ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်လွှာများ။

(၇) လယ်ယာဌာနက အကြံပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ခြင်းကို ခံလိုကြောင်း လျှောက်လွှာများ။

(၈) (၁) ဥပဒေပြုလွှတ်တော်၊ သို့မဟုတ် မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့ တခုခုအတွက် မဲဆန္ဒပေး နိုင်ခွင့် ရှိသူတို့စာရင်းတွင် မိမိနာမည်ကို ထည့်သွင်း ဖေါ်ပြခြင်းမရှိ၍၊ ၎င်းစာရင်းတွင် မိမိနာမည်ကို ထည့်သွင်း ဖေါ်ပြပါမည့် အကြောင်း တောင်းဆိုသူတဦး တယောက်က ပြင်ဆင်နိုင်ခွင့် ရှိသည့် အာဏာပိုင်ထံ တင်သွင်းသည့် တောင်းဆိုချက်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅၇ အရ ပြင်ဆင်ထားသည့်၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ မြေနှင့်အခွန် (အမြတ်ခွန်နှင့်တံဆိပ်ခေါင်းဌာနခွဲ)အမိန့် ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၀။

(2) An objection preferred to such authority by any person whose name is on the roll and who objects to the inclusion of his own name or of the name of any other person on the roll.

9. Applications made by Consular Officers in pursuance of their official functions to Customs Officers.

10. An application or appeal under such statutory rules as may be in force for the discipline and internal administration of the public services preferred by any person who is or has been in the service of Government in Burma.

B.- Specific Enactments.

1. *Explosives Act.*- Applications for licence to possess gun-power, other explosives or detonators required *bonâ fide* for blasting purpose.

2. *Government Loans Enactments.*- Applications for the grant, suspension or remission of loans under the Land Improvement Loans Act or the Agriculturists' Loans Act.

3. *Income-tax Act.*- Applications to Income-tax Officers with respect either to liability to assessment or to the amount or rate of an assessment or for a refund of Income-tax.

4. *Land Revenue Enactments.**- Applications for permission to occupy Government land for purposes of cultivation.

5. *Salt Act.*- Applications to purchase salt belonging to Government.

6. *Stamp and Court-fees Act.*- Applications for -

(a) refund of the amount paid to Government for stamped paper which has become spoiled or unfit for use or is no longer required for use;

* Finance and Revenue Department Notification No.10, dated the 24th May 1945.

~ Ministry of Finance and Revenue (Exe cise and Taxes Branch) Notification No.285, dated the 29th November 1951.

(၂) မဲဆန္ဒပေးနိုင်ခွင့် ရှိသူတို့စာရင်းတွင် မိမိနာမည်ပါရှိ၍၊ ၎င်းစာရင်းတွင်မိမိ၏နာမည်၊ သို့မဟုတ် အခြားလူတဦးတယောက်၏ နာမည်ပါရှိခြင်းကို ကန့်ကွက်သူ တဦးတယောက်က ထိုသို့ ပြင်ဆင်နိုင်ခွင့်ရှိသည့် အာဏာပိုင်ထံ တင်သွင်းသည့် ကန့်ကွက်ချက်။

(၉) အကောက်ခွန် အရာရှိများထံ မိမိတို့၏ ရာထူးနှင့် သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းဆောင်တာများအရ၊ ကောင်စစ်ဝန် အရာရှိများက တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာများ။

(၁၀) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း အဖွဲ့များဆိုင်ရာ စည်းကမ်းသေဝပ်မှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုအတွက် တည်ဆဲ စတင်က္ကျ နည်းဥပဒေများအရ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အစိုးရအမှုထမ်းဆောင်သူကဖြစ်စေ၊ အစိုးရအမှုကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သူကဖြစ်စေ တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာ၊ သို့မဟုတ်အယူခံလွှာ။

(ခ) သီးခြားတရားဥပဒေများဆိုင်ရာ

(၁) ပေါက်ကွဲတတ်သည့် ဝတ္ထုပစ္စည်းဆိုင်ရာအက်ဥပဒေ။ ။ပေါက်ခဲ့ရန် ကိစ္စအတွက် သဘောရိုးဖြင့် အလိုရှိသည့် ယမ်းမှုန်၊ ပေါက်ကွဲတတ်သည့် အခြားဝတ္ထုပစ္စည်းများ၊ သို့မဟုတ် အသံကျယ်စွမ်းနှင့် ပေါက်ကွဲတတ်သည့် အရာများ လက်ရှိထားခွင့် လိုင်စင်ရလိုကြောင်း လျှောက်လွှာများ။

(၂) အစိုးရ အမတော်ငွေ ချေးငှါးခြင်းဆိုင်ရာ တရားဥပဒေများ။ ။မြေတိုးပျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန် အမတော်ငွေ ချေးငှါးခြင်းသည် အက်ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သူတို့သို့ အမတော်ငွေ ချေးငှါးခြင်း အက်ဥပဒေအရ ဖြစ်စေ ငွေများချေးငှါးရန် ချေးငှါးပြီး ငွေများကို ပေးဆပ်ခြင်း ရပ်ဆိုင်းထားရန်၊ သို့မဟုတ် ပေးဆပ်ခြင်းမှ လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပြုရန်လျှောက်လွှာများ။

(၃) အမြတ်ခွန်အက်ဥပဒေ။ ။အမြတ်ခွန် စည်းကြပ်ခြင်း ခံထိုက်သည့်အချက်၊ သို့မဟုတ် စည်းကြပ်သည့်ငွေ အရေအတွက်၊ စည်းကြပ်သည့်နှုန်း၊ သို့မဟုတ် ပြန်၍ထုတ်ပေးရန် အချက် တရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမြတ်ခွန် အရာရှိများထံ တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာများ။

(၄) မြေခွန်တရားဥပဒေများ*။ ။စိုက်ပျိုးရန်ကိစ္စအလို့ငှါ အစိုးရမြေကိုလက်ရှိရယူလိုကြောင်း အခွင့်အမိန့်တောင်းသည့် လျှောက်လွှာများ။

(၅) ဆားအက်ဥပဒေ။ ။အစိုးရပိုင် ဆားကို ဝယ်လိုကြောင်း လျှောက်လွှာများ။

(၆) တံဆိပ်ခေါင်းနှင့် ရုံးခွန် အက်ဥပဒေများ။ ။ဆိုလတ္တံ့သော ကိစ္စများအတွက် လျှောက်လွှာများ။

(က) ပျက်စီး ယိုယွင်းသော၊ သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် မသင့်မလျော်ဖြစ်လာသော၊ သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် မလိုဖြစ်လာသော တံဆိပ်ခေါင်း စက္ကူများအတွက် အစိုးရသို့ ပေးသွင်းပြီး ငွေကိုပြန်၍ထုတ်ပေးရန်။

* ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၄ ရက်နေ့ရံပါ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၀။

(b) renewal of stamped paper which has become spoiled or unfit for use;

(c) return of documents impounded by Collector [Burma Stamps Act, section 42 (2)];

(d) a stamp vendor's licence.

7. *Fisheries Act.*- Applications for fishery leases made by or on behalf of fishery Co-operative Societies.~

III. The fee chargeable on appeals from orders under section 47 of the Code of Civil Procedure shall be limited to the amounts chargeable under Article 11 of the Second Schedule.

IV. No Court-fee shall be chargeable upon copies in the following cases; -

(a) Copies of proceedings or orders supplied to applicants requiring such copies for their private use only, and not such presented to any public Court or officer.

(b) Copies of proceedings or orders supplied to Government officers or servants in the course of their duties.

(c) Copies of documents in connection with any legal proceedings which are required by or for any person duly retained on behalf of or at the expanse of Government to assist in such legal proceedings.

(d) Copies directed to be furnished free of cost under the Code of Criminal Procedure.

(e) Copies of entries in settlement and supplementary survey maps and registers relating to land standing in the name of, or actually in the occupation of, the applicant.

(f) Copies of papers required by a pensioner in connection with the commutation of his pension.

(ခ) ပျက်စီးယိုယွင်း၊ သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် မသင့်မလျော် ဖြစ်လာခဲသော တံဆိပ်ခေါင်း စက္ကူများကို အသစ်လဲလှယ်ရန်။

(ဂ) ကော်လိတ်တော် အရာရှိက သိမ်းချုပ်သည့် စာမှတ် စာတမ်းများကို ပြန်၍ ပေးအပ်ရန်။ [မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၂(၂)]။

(ဃ) တံဆိပ်ခေါင်း ရောင်းချခွင့် လိုင်စင်ရရန်။

(၇) **အင်း၊ အိုင် အက်ဥပဒေ**။ ။အင်း သမဝါယမ အသင်းများကဖြစ်စေ၊ ထိုအသင်းများကိုယ်စားဖြစ်စေ တင်သွင်းသည့် အင်း၊ အိုင် အငှါး ပတ္တာ ရလိုကြောင်း လျှောက်လွှာများ။

၃။ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၇ အရ အမိန့်များကို အယူခံသည့် အလွှာများအပေါ်တွင် တောင်းခံသင့် ရုံးခွန်မှာ၊ ဒုတိယစာရင်း အချက် ၁၁ အရတောင်းခံသင့်ငွေ အရေအတွက်ထိသာ ကန့်သတ်တောင်းခံစေရမည်။

၄။ အောက်ပါ အချက်များတွင် မိတ္တူများအပေါ်၌ ရုံးခွန်ကောက်ခံမှုမရှိစေရ။

(က) မိမိတို့ကိုယ်တိုင်အသုံးပြုရန်မျှသာဖြစ်၍၊ အစိုးရ တရားရုံးတခုခု၊ သို့မဟုတ် အစိုးရ အရာရှိတဦးတယောက်သို့ တင်သွင်းရန် မဟုတ်သော မိတ္တူများ ရလိုသည့် လျှောက်သူတို့သို့ ထုတ်ပေးသည့် မှုခင်းမှတ်တမ်းမိတ္တူများ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်မိတ္တူများ။

(ခ) အစိုးရ အရာထမ်းအမှုထမ်းတို့သို့၊ မိမိတို့ အလုပ်ဝတ်တရား ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထုတ်ပေးသည့် မှုခင်းမှတ်တမ်း မိတ္တူများ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်မိတ္တူများ။

(ဂ) တရားမှုခင်း တစုံတရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရ အတွက်သော်၎င်း၊ အစိုးရ စရိတ်နှင့်သော်၎င်း၊ နည်းလမ်းတကျ ငှါးရမ်းထားသူ တဦးတယောက်က အလိုရှိသော၊ သို့မဟုတ် ထိုသူအတွက် အလိုရှိသော ဆိုမှုခင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စာမှတ်စာတမ်း မိတ္တူများ။

(ဃ) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ အခမဲ့ထုတ်ပေးရန် ဆင့်ဆိုထားသည့် မိတ္တူများ။

(င) လျှောက်သူ၏ အမည်နှင့် တည်ရှိသည့်၊ သို့မဟုတ် လျှောက်သူအမှန် လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသည့် မြေနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကြေးတိုင်စိုက်နှင့် နောက်ထပ်မြေတိုင်းမြေပုံများနှင့် မှတ်ပုံစာအုပ်များရှိရေးဘဉ်းချက်များ၏ မိတ္တူများ။

(စ) ပင်စင်စားတဦးက မိမိ၏ပင်စင်လစာကိုလဲလှယ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလိုရှိသော စကားရပ်များ၏မိတ္တူများ။

---

* ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန (ယစ်မျိုးနှင့် အခွန်အခ ဌာနခဲ့)၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၈၅။

V.Plaints.- (a) When a plaint disclosing a reasonable case on the merits is presented to any Civil Court or Revenue Officer in such a formed that the Presiding Judges or Officers without summoning the defendant rejects it, not for cal error in form only an so as to leave the plaintiff free to prosecute precisely the same case in another form against shall be refunded on its presentation to the Collector of the district with a certificate from the Judge or Officer, who rejected it, that it was rejected in the circumstances above described an that in his opinion the value of the stamp should be refunded.

(b) The value of the subject matter of a suit for the possession of or to enforce a right of pre-emption in a fractional share of a holding assessed separately to land revenue shall, for the purpose of computing the amount of the fees chargeable to the suit, be deemed not to exceed five times such portion of the revenue assessed on the holding as may be payable in respect of the share.

VI. *Probates and Letters of Administration.*- (a) No fee shall be chargeable in respect of Burma Probates, Letters of Administration or Succession Certificates in the share or other interest a deceased member of a company formed under the Burma Companies Act, provided that the said share or interest was registered in a branch register in the United Kingdom under the provisions of section 41 of the said Act and that such member was as the date of his decease domiciled elsewhere than in Burma.

(b) The fees chargeable under Article 11 and 12 of the First Schedule, on the property of -

(i) any person subject to the Naval Discipline Act, the Army Act, the Burma Reserve Forces Act, the Burma Territorial Force Act, the Burma Auxiliary Force Act, the Burma Royal Naval Volunteer Reserve (Discipline) Act, all the Burma Volunteer Air Force (Discipline) Act,* who is killed while on active service or on service which is of a war like nature or involves the same risk as active service, or dies from wounds inflicted, accidents occurring or disease contracted while on such service,

* Finance and Revenue Department (Excise and Taxes Branch) Notification No.57, dated the 15th February 1947.

၅။ စွဲချက်လျှောက်လွှာများ။ ။(က) အမှု၏ရည်သွေးအလျောက်အကြောင်းယုတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသည့်အမှုဖြစ်ကြောင်း သိသာထင်ရှားစေသည့် စွဲချက်လျှောက်လွှာ တခုကို တရားမတရားရုံးတခုခု၌ ဖြစ်စေ၊ အခွန်အရာရှိတဦးတယောက်ထံသို့ ဖြစ်စေတင်သွင်းရာ၊ စွဲချက်လျှောက်လွှာမှာ အရေးကြီးသည့်ချွတ်ယွင်းခြင်းကြောင့်မဟုတ်၊ စွဲပုံစွဲနည်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်မျှား မှားယွင်းခြင်း သက်သက်ကြောင့်၊ ရုံးထိုင်တရားသူကြီးက၊ သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူအရာရှိက တရားပြိုင်ကို သမ္မာန်ချအပ် ဆင့်ခေါ်မည့်ဘဲ စွဲချက်ကိုပလပ်ပြီးလျှင်၊ တရားလိုကစွဲဆိုရင်း တရားပြိုင်အပေါ် တင် စွဲရင်းအမှုကိုပင် အခြားစွဲပုံစွဲနည်းနှင့် စွဲဆိုခွင့်ပြုသည့်အချက်တွင်၊ စွဲချက်လျှောက်လွှာကို အထက်တွင်ပေါ်ပြပါရှိသည့်အကြောင်းအရာများကြောင့် ပလပ်ကြောင်း၊ တံဆိပ်ခေါင်းတန်ဘိုးကိုလည်းပြန်၍ ထုတ်ပေးသင့်သည်ထင်မြင်ကြောင်းများနှင့် ပလပ်လိုက်သူ တရားသူကြီးသို့မဟုတ် အရာရှိထံမှ‌ရရှိသည့် သက်သေခံလက်မှတ်စာနှင့်တကွ ၎င်းစွဲချက်လျှောက်လွှာကို ဆိုင်ရာခရိုင်အတွင်းရှိ ကော်လိတ်တော်အရာရှိထံတင်သွင်းသည့်အခါ၊ ထိုစွဲချက်လျှောက်လွှာပါတံဆိပ်ခေါင်းတန်ဘိုးကိုပြန်၍ ထုတ်ပေးရမည်။

(ခ) မြေခွန်အသီးအခြား စည်းကြပ်သည့် ဦးပိုင်မြေတရပ်၏ ဝေစုအစိတ်အပိုင်းကို ပိုင်ဆိုင်ရန်၊ သို့မဟုတ် ထိုဝေစုအစိတ်အပိုင်းကို အခြားသူထက် အလျင်ဝယ်ယူပိုင်ခွင့် အာတည်ဖြစ်စေရန် အမှု၏အချင်းဖြစ်တန်ဘိုးမှာ၊ ထိုအမှုတွင် ကောက်ခံသင့်သည့် အခွန်ငွေများကို တွက်စစ်ရန်အတွက်၊ ဆိုခဲ့သည့်မြေပေါ် တွင် စည်းကြပ်သည့် အခွန်ငွေအနက်၊ ဝေစုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အချိုးကျထမ်းဆောင်ရမည့်အခွန်ငွေ ငါးဆထက်မပိုဟုမှတ်ယူရမည်။

၆။ သေတမ်းစာ အာတည်ပြုချက်နှင့် အမွေထိန်းခန့်စာများ။ ။(က) မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် အစုစပ်ကုမ္ပဏီပါ ကုမ်ပဏီလွှဲသုတဦးတယောက်၏ အစုရှယ်ယာ၊ သို့မဟုတ် အခြားနည်းသက်ဆိုင်သည့် အကျိုးစီးပွါးများနှင့် ပတ်သက်သော မြန်မာနိုင်ငံ သေတမ်းစာအာတည်ပြုချက်အမွေထိန်းခန့်စာ၊ သို့မဟုတ် အမွေဆက်ခံရန်သက်သေခံလက်မှတ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ရုံးခွန်တစုံတရာတောင်းခံထိုက်ခွင့်မရှိစေရ။ သို့ရာတွင် ဆိုခဲ့သော ကုမ်ပဏီလွှဲသူ၏ အစုရှယ်ယာ၊ သို့မဟုတ် အကျိုးစီးပွါးမှာ အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၁ အရ၊ ယူနိုက်တက်ကင်းဒန်းခေါ် ဗြိတိသျှနိုင်ငံအတွင်းမှတ်ပုံစာရင်းခဲ့တွင် မှတ်ပုံတင်ပြီးဖြစ်စေရမည့်ပြင်၊ ထိုအစုရှင်မှာလည်း ကွယ်လွန်သည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံမှအပဖြစ်သော အရပ်ဒေသတွင် အမြဲနေထိုင်ခဲ့သူဖြစ်စေရမည်။

(ခ) (၁) ရေတပ်စည်းကမ်းအက်ဥပဒေ၊ ကြည်းတပ်အက်ဥပဒေ၊ လေတပ် အက်ဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကြည်းတပ်အက်ဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံသိုးသန့်တပ်ဖွဲ့အက်ဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံပြည်ဝေဒံတပ် အက်ဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံ အရံတပ်ဖွဲ့အက်ဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံအပျော်တမ်းသိုးသန့်ရေတပ်မတော် (စည်းကမ်း) အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ အပျော်တမ်း လေတပ် (စည်းကမ်း) အက်ဥပဒေ ကို လိုက်နာရ၍၊ စစ်မှုထမ်းရွက်လျက်ရှိစဉ်၊ သို့မဟုတ် စစ်ရေးစစ်မှုနှင့် တသဘောတည်းဖြစ်သည့် အမှုကိစ္စကိုဖြစ်စေ၊ စစ်မှုထမ်းရွက်စဉ် သင့်ရောက်တတ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်တို့နှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်တို့ သင့်ရောက်စေနိုင်သည့် အမှုကိစ္စကိုဖြစ်စေ၊ ထမ်းရွက် လုပ်ဆောင်နေစဉ် အတွင်း အသတ်ခံရသော၊ သို့မဟုတ် ထိုသို့ ထမ်းရွက်နေစဉ်ရရှိသော ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မတော်တဆဖြစ်ပျက်ခြင်းများကြောင့် ဖြစ်စေ၊ စွဲကပ်သည့် ရောဂါကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သေဆုံးသူ တဦးတယောက်၏ ဥစ္စာပစ္စည်း။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက် နေ့စွဲပါ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာန (ယစ်မျိုးနှင့်အခွန် အခဌာနခွဲ)၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅၇။

(ii) any person being a Government servant, civil or military, who dies from wounds or injuries intentionally inflicted while in actual performance of his official duties or in consequence of those duties and

(iii) any person, other than those mention above who dies between the 3rd September 1939, and twelve months after the end of the present emergency from injuries caused by the operations of war, shall be remitted to the following extent:-*

(1) where the amount or value of property in respect of which the grant of probate or letters of administration is made, or which is specified in the certificate under Part X of the Succession Act, does not exceed K 50,000, the whole of the fees leviable in respect of that property;

(2) when the said amount or value exceeds K 50,000, the whole of said fees in respect of the first K50,000;

(3) where any property passes more than once in consequence of such deaths, in the case of the second and subsequent successions, the whole of the said fees irrespective of the value or amount of such property.

VII. No fee shall be chargeable in respect of any bond prescribed by the Code of Criminal Procedure.

VIII. No Court-fee shall be chargeable upon applications for the grant or renewal of licences or duplicates under the Arms Rules, 1924, in respect of which a fee is payable under those rules, and all Court-fees exceeding the amount mentioned in Article 1(a), Schedule II of the Court-Fees Act chargeable upon other applications relating to licences or duplicates granted or renewed under the said rules shall be reduced to the amount mentioned in Article 1(a), Schedule II of the Court-Fees Act.~

* Finance and Revenue Department (Excise and Taxes Branch) Notification No. 57, dated the 15th February 1947.

~ Department of Lands and Revenue (Income-Tax and Stamps Branch) Notification No. 235, dated the 17th October 1950.

(၂) မိမိ၏ရာထူးဆိုင်ရာ အလုပ်ဝတ်တရားများကို အမှန်စင်စစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် အတွင်းဖြစ်စေ၊ ထိုအလုပ်ဝတ်တရားများကိုအကြောင်းပြု၍ တမင်ပြုလုပ်ရရှိစေသည့် ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်များကြောင့်ဖြစ်စေ သေဆုံးသည့်နယ်ဘက်၌သော်၎င်း၊ စစ်ဘက်၌သော်၎င်း ထမ်း ရွက်သူအစိုးရအရာထမ်းအမှုထမ်းတဦးတယောက်၏ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ ထို့ပြင်

(၃) အထက်၌ပေါ်ပြပါရှိသူတို့မှတပါး၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့နှင့် ယခုတည်ရှိဆဲအရေးပေါ် ကိုင်ပြီးဆုံးသည့်နောက်တဆယ့်နှစ်လကုန်လွန်ပြီးသည့်အချိန်စပ်ကြား တွင် စစ်မက်ရေးရာဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ရရှိသည့်ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များဖြင့် သေဆုံးသူ၏ ဥစ္စာပစ္စည်း တို့အပေါ်တွင်၊ ပဌမစာရင်းအချက် ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့အရ ကောက်ခံထိုက်ခွင့်ရှိ သည့် ရုံးခွန်များကို အောက်ပါအတိုင်း လျှော့ပြီမ်းချမ်းသာခွင့်ပြုရမည်။

(၁) သေတမ်းစာ အာဏာပြုချက်ကိုဖြစ်စေ၊ အမွေထိန်းခန့်စာကိုဖြစ်စေ ထုတ်ပေး ရာသက်ဆိုင်ပါဝင်သည့် ပစ္စည်းအနည်းအများ ပမာဏ၊ သို့မဟုတ် ပစ္စည်း တန်ဘိုးသော်၎င်း၊ အမွေဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေ အပိုင်း ၁၀ အရ၊ သက် သေခံလက်မှတ်တွင် သီးခြားပေါ်ပြသည့်ပစ္စည်း အနည်းအများပမာဏ၊သို့မ ဟုတ် ပစ္စည်းတန်ဘိုးသော်၎င်း ကျပ် ၅၀,၀၀၀ ထက်မပိုလျှင်၊ ထိုပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကောက်ခံထိုက်ခွင့်ရှိသည့်ရုံးခွန်အားလုံး။

(၂) ဆိုခဲ့သည့်ပစ္စည်းအနည်းအများပမာဏ၊ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းတန်ဘိုးမှာ ကျပ် ၅၀,၀၀၀ ထက်ပိုလျှင်၊ပဌမကျပ် ၅၀,၀၀၀ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ကောက်ခံထိုက်ခွင့် ရှိသည့်ရုံးခွန်အားလုံး။

(၃) ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းသေဆုံးခြင်းကြောင့်၊ ပစ္စည်းကိုတကြိမ်ထက်ပိုမိုဆက်ခံသည် ဖြစ်လျှင် ဒုတိယအကြိမ်နှင့်နောက်အကြိမ်များ အမွေဆက်ခံသည့်အချက် တွင်၊ထိုပစ္စည်း၏တန်ဘိုး၊ သို့မဟုတ် ထိုပစ္စည်း၏အနည်းအများပမာဏကို ထောက်ထားခြင်းမပြုဘဲ ဆိုခဲ့သည့်အခွန်အားလုံး။

၇။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် မည်သည့်ခံဝန်ချုပ်အပေါ် ၌မဆို၊ ရုံးခွန်ကောက်ခံထိုက်ခွင့်မရှိစေရ။

၈။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ လက်နက် နည်းဥပဒေများအရ အခပေးဆောင်ထိုက်သည့် လိုင်စင် များ၊ သို့မဟုတ် မူရင်းခွဲမျှကို ထိုနည်းဥပဒေများအရ ထုတ်ပေးရန် ဖြစ်စေ၊ အသစ်လဲ လှယ်ရန်ဖြစ်စေ လျှောက်ထောင်းသည့်လျှောက်လွှာများအပေါ်တွင် ရုံးခွန်ကောက်ခံထိုက် ခွင့်မရှိစေရ။ ထို့ပြင် အဆိုပါနည်းဥပဒေများအရ ထုတ်ပေးသည့်၊ သို့မဟုတ် အသစ်လဲလှယ် သည့်လိုင်စင်များ၊ သို့မဟုတ် မူရင်းခွဲများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြားလျှောက်လွှာများအပေါ် တွင် ကောက်ခံထိုက်သည့် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေစာရင်း ၂၊ အချက် ၁ (က) တွင်ပေါ်ပြထား သည့်အခငွေထက်ပိုသည့်ရုံးခွန်အားလုံးကို ရုံးခွန်အက်ဥပဒေစာရင်း ၂၊ အချက် ၁ (က) တွင် ပေါ်ပြထားသည့်အခငွေသို့ လျှော့ချရမည်။†

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့ခဲ့ပါ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာန (ဗဟိမျိုးနှင့်အခွန်အာ ဂာနခဲ့)၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅၇။

† ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၇ ရက်နေ့ခဲ့ပါ မြေနှင့်အခွန် (အမြတ်ခွန်နှုန်းတံဆိပ်ခေါင်း ဌာနခဲ့)၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၃၅။

With the concurrence of the Defence Department this notification is applicable to the areas specified in Part I of the Second Schedule to the Government of Burma Act, 1935 in which the Court-fees Act is in force.

This notification is also applicable to the areas specified in Part II of the Second Schedule to the Government of Burma Act, 1935.

84. For remission of court-fees on copies under the Land Acquisition Act, *see* Part III paragraph 325.

85. Judges should satisfy themselves that the stamps on papers are correct and have been cancelled according to instructions.

Duty of Judge

86. Court-fees payable on a copy of judgement in a criminal case (when not foregone altogether) should be assessed under Article 9 of Schedule I of the Court Fees Act.

Judgement in Criminal Case

87. *See* Part III, paragraph 332, for the rule regarding prepayment of the proper court-fee on probate or letters of administration.

88. (a) Section II of the Court Fees Act, applies to mesne profits ascertained under the provisions of Order XX, rule12, Court-fees must be paid on the difference between the amount of the mesne profits claimed in the plaint under Order VII, Rule 2, and the amount actually ascertained to be due. A final decree under Order XX, Rule 12(2)(c), should not be passed until these Court-fees have been paid (10 L.B.R 276).

Mesne Profits

(b) The same considerations apply to a claim for a share an estate brought in an administration suit.

89. In an administration suit the value of the suit both for the purposes of Court-fees and jurisdiction is the amount at which the plaintiff values his shares.

Method of levying Court fees in Administration suits

ကာကွယ်ရေးဌာန၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဤအမိန့်ကြော်ငြာစာသည် ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်အုပ်ချုပ်မှုအက်ဥပဒေ၊ ဒုတိယစာရင်း အပိုင်း ၁ တွင် သီးခြားပေါ်ပြထားသည့် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ အာဏာတည်သော အရပ်ဒေသများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

ဤအမိန့်ကြော်ငြာစာသည် ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်အုပ်ချုပ်မှု အက်ဥပဒေ ဒုတိယစာရင်းအပိုင်း ၂ နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

၈၄။ ။မြေသိမ်းအက်ဥပဒေအရ မိတ္တူများအပေါ်၌ ရုံးခွန်လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခြင်းအတွက်၊ အပိုင်း ၃၊ စာပိုဒ် ၃၂၅ ကိုကြည့်။

၈၅။ ။တရားသူကြီးတို့သည် စက္ကူရုပ်များအပေါ်၌ ကပ်သည့် တံဆိပ်ခေါင်းများမှန် မမှန်၊ ဆိုပြင် ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း ဖျက်သိမ်းပြီးကြောင်း ကြေနပ်အောင် ကြည့်ရှုရမည်။

တရားသူကြီး၏တာဝန်ဝတ္တရား။

၈၆။ ။ရာဇဝတ်မှုတရုတ်ချမှတ်သော စီရင်ချက်မိတ္တူအပေါ်၌ ပေးဆောင်သင့်သော ရုံးခွန်ကို (ခွင့်လွှတ်ပြီး မဟုတ်ခဲ့လျှင်) ရုံးခွန် အက်ဥပဒေ ပဋမစာရင်း အချက် ၉ အရ စည်းကြပ်ရမည်။

ရာဇဝတ်မှုတွင် စီရင်ချက်။

၈၇။ ။သေတမ်းစာ အတည်ပြုချက်၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်း ခန့်စာအပေါ်၌ ထိုက်သင့်သော ရုံးခွန်ကို ကြိုတင်ပေးဆောင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နည်းဥပဒေအတွက် အပိုင်း ၃၊ စာပိုဒ် ၃၃၂ ကိုကြည့်။

ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ၁၉၁။

၈၈။ ။(က) ရုံးခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ သည်၊ အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၁၂ အရ၊ စုံစမ်းသိရှိရသော မတရားလက်လွှတ်နေသည့် ကာလအတွင်း ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အမိန့် ၇၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရ၊ အဆိုလွှာတွင် တောင်းဆိုသည့် မတရားလက်လွှတ်နေသည့် ကာလအတွင်း ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်ငွေနှင့် စုံစမ်းသိရှိရသော အမှန်စင်စစ် ရထိုက်သည့်ငွေတို့၏ ခြားနားခြင်း အပေါ်၌ ရုံးခွန်ထမ်းဆောင်ရမည်။ ထိုရုံးခွန်များ ထမ်းဆောင်ပြီးသည့်တိုင်အောင်၊ အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၁၂ (၂) (ဂ) အရ အပြီးသတ် ဒီကရီချပေးခြင်း မရှိစေရ။ (အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၀၊ စာမျက်နှာ ၂၇၆)။

ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ၁၁။

မတရား လက်လွှတ်နေသည့်ကာလအတွင်းရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များ။

(ခ) ဆိုခဲ့သည့် ထောက်ထားဆင်ခြင်ချက်များမှာ၊ ပစ္စည်းကို အုပ်ထိန်းစီမံသည့် တရားမကြီးမှုတွင် ထည့်သွင်းစွဲဆိုသည့် အမွေပစ္စည်းရပ်မှ ဝေစု ရလိုကြောင်း စွဲလျှောက်ချက်နှင့် ဆက်ဆိုင်သည်။

၈၉။ ။ပစ္စည်းကို အုပ်ထိန်းစီမံသည့် တရားမကြီးမှုတွင် ရုံးခွန်အလို့ငှာင်း၊ တရားရုံး၏ စီရင်ခွင့် အာဏာအလို့ငှာင်း၊ အမှု၏ တန်ဘိုးမှာ၊ တရားလိုက မိမိ၏ အစုအတွက် တန်ဘိုးဖြတ်သည့် ငွေဖြစ်စေရမည်။

ပစ္စည်းကို အုပ်ထိန်းစီမံသည့် တရားမကြီးမှုများတွင် ရုံးခွန်ကောက်ခံနည်း။

Such a suit falls under section 8 of the Suits Valuation Act, and Court-fees are payable *ad valorem*, and the suit is not of any of the classes referred to in paragraphs V, VI, IX and paragraph X, Clause (d), of section 7 of the Court-Fees Act. (*See* I.L.R. 7 Rangoon 164, 7 Rangoon 165 and 1941 Rangoon L.R. 512.)

90. Attention is drawn to the rules* for regulating the number of stamps to be used for denoting any fees chargeable under the Act. The stamp of the highest procurable value must be used.

Mode of affxing Court-fee Lables.

The fixing of the court-fee labels so as to overlap one another must not be allowed. Money must not be taken in place of court-fee stamps. Also *see* Part V, Chapter XXX, paragraph 1109 with regard to affixing stamps in the left-hand margin.

Court Fees Act-13,14,15

91. The attention of Appellate Courts is called to sections 13, 14 and 15 which provide for the refund of the fee on the memorandum of appeal or application for review of judgment in certain cases therein specified.

Refund of Court-fees on Appeal

92. When a certificate for the refund of court-fees is granted under the provisions of section 13, 14, and 15 of the Court Fees Act it shall be prepared in triplicate in Form Civil 133.

One copy of the certificate shall be given to the person entitled to receive it, the second shall be sent direct to the officer in charge of the Treasury for comparison with the certificate presented for payment, and the third shall be endorsed by the person to whom the certificate is granted as a proof that he has received it and filed in the final record of the case.

93. On the occurrence of any forgeries or fraudulent alterations of stamp labels and stamped papers, a report shall be made to Government showing the nature of the fraud or forgery perpetrated and forwarding specimens if possible.

Forgeries

* Burma Stamp Manual (1945), page 51.

ထိုသို့သောအမှုမှာ တရားမမှု တန်ဘိုးဖြတ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ တွင် အကျုံးဝင်သည်ဖြစ်၍၊ ရုံးခွန်ကို တန်ဘိုးအလျောက် ပေးစေရမည်။ ထိုအမှုသည် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ အချက် (ဃ)၊ စာပိုဒ် ၅၊ ၆၊ ၉ နှင့် ၁၀ တို့တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် အမှုအမျိုးအစား တခုခု တွင်ပါဝင်သော အမှုမဟုတ်ချေ။ (အတွဲ ၇၊ ရန်ကုန် **စီရင်ထုံး**၊ စာမျက်နှာ ၁၆၄၊ စာမျက်နှာ ၁၆၅ နှင့် ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၅၁၂ တို့ကို ကြည့်)။

၉၀။ ။အက်ဥပဒေအရ ကောက်ခံထိုက်သည့် ရုံးခွန်ကို မှတ်သားရန်အတွက် တံဆိပ်ခေါင်း အရေအတွက်ကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်သည့် နည်းဥပဒေများ * ကို ဂရုပြုရမည်။ ရနိုင်သရွေ့ အမြင့်ဆုံးတန်ဘိုးရှိ တံဆိပ်ခေါင်းကို အသုံးပြုရမည်။

ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများ တခုပေါ်တရု ထပ်အောင်ကပ်ခြင်းကို ခွင့်မပြုရ။ ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများအစား၊ ငွေသားကို လက်ခံယူခြင်း မရှိစေရ။ လက်ဝဲဘက်နံဘေး ကွက်လပ်တွင် တံဆိပ်ခေါင်းများ ကပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း အပိုင်း ၅၊ အခန်း ၃၊ စာပိုဒ် ၁၁၀၉ ကိုကြည့်။

ရုံးခွန်တံဆိပ်များကို ကပ်ရန်နည်းလမ်း။

၉၁။ ။ပုဒ်မ ၁၃၊ ၁၄ နှင့် ၁၅ တို့တွင် သီးခြားဖော်ပြသည့် ကိစ္စအချို့တွင်၊ အယူခံလွှာ အတွက်ဖြစ်စေ၊ စီရင်ချက်ကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေရန် လျှောက်လွှာအတွက်ဖြစ်စေ၊ ရုံးခွန်ကို ပြန်လည် ထုတ်ပေးရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် အဆိုပါ ပုဒ်မများကို အယူခံတရားရုံးများက ဂရုပြုကြရမည်။

အယူခံတွင် ရုံးခွန်ကိုပြန်လည်ထုတ်ပေးခြင်း။

ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ၁၃၊၁၄၊၁၅ ဘွဲ့။

၉၂။ ။ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၊ ၁၄ နှင့် ၁၅ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ရုံးခွန်များကို ပြန်၍ပေးရန် သက်သေခံလက်မှတ်စာ ထုတ်ပေးသည့်အခါ၊ ထိုလက်မှတ်စာကို တရားမ ၁၃၃ ပုံစံနှင့် သုံးစောင်ရေးသားရမည်။

ထိုသက်သေခံ လက်မှတ်တစောင်ကို ရထိုက်သူသို့ ပေးအပ်ရမည်။ ဒုတိယအစောင်ကို ငွေထုတ်ပေးရန် တင်ပြသည့် သက်သေခံလက်မှတ်နှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုစေရန် အလို့ငှါ၊ ငွေတိုက်ကြီးကြပ်သူ အရာရှိထံ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရမည်။ တတိယအစောင်တွင် သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေးရာ ရရှိသူက၊ ထိုသို့ရရှိကြောင်း သက်သေထင်ရှားစေရန် လက်မှတ်ရေး ထိုးစေ၍၊ ထိုအစောင်ကို အမှုနှင့်ဆိုင်သည့် အပြီးသတ်အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။

၉၃။ ။တံဆိပ်ခေါင်းများနှင့် တံဆိပ်**ခေါင်းစက္ကူ**များကို လိမ်လည်အတုပြုမှုများ၊ သို့မဟုတ် လိမ်လည် လှည့်ဖြားရန်အကြံဖြင့် ပြောင်းလဲပြုပြင်ထားမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့်အခါ၊ မည်ကဲ့သို့ တံဆိပ်ခေါင်းကို လိမ်လည်အတု ပြုထားနိုင်ကြောင်း၊ မည်ကဲ့သို့ လိမ်လည် လှည့်ဖြားရန် အကြံဖြင့် ပြောင်းလဲပြုပြင်ထားကြောင်းများကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ စံနမူနာများကိုပါ ပေးပို့နိုင်လျှင် ပေးပို့၍ အစိုးရထံသို့ အစီရင်ခံရမည်။

လိမ်လည်အတုပြုမှုများ။

* မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်း လက်စွဲဥပဒေ (၁၉၄၅ ခု)၊ စာမျက်နှာ ၅၁။

94. The practice of receiving money instead of court-fee stamps is prohibited, and when clerks receive court-fees in stamps a receipt must be given (*vide* Chapter XXIX, paragraph 1030).

Receipt of money.

Special rules apply to the payment of watching fees which are paid to the Bailiff in cash. That officer gives a receipt therefore [*cf.* Chapter XXIX paragraph 1003, Rule 22 (2) (a), and Order XXI, Rule 45A, Code of Civil Procedure.]

10. I-IV

95. A defendant who wishes to confess judgement is not bound to put in any written application on the subject. He may make a statement orally, in which case the Judge should examine him under Order X, Rules 1-4, of the Civil Procedure Code and record his statement. If before or at the first hearing he presents a written statement under Order VIII, Rule I, Civil Procedure Code; in which he admits liability without pleading a set-off or counter-claim, no stamp is required.

Court-fee on written statements and applications.

8.1

If at a subsequent stage of the suit he wishes to confess judgment he can only do so on application, which must be duly stamped, unless the application is made orally in Court on the date fixed for hearing.

A written statement pleading a set-off or counter-claim requires to be stamped. (*See* Part III, paragraph 150.)

8.1&6(3)

96. Where a written application is required it must be stamped. This does not apply to written statements presented under Order VIII, Rules I and 6(3), Civil Procedure Code, in which no set-off or counter-claim is pleaded. Such written statements cannot be required to be stamped.

97. Close attention should be paid to the valuation of suits and appeals, and care should be taken that the proper court-fee is paid in every instance.

Valuation of Suits.

၉၄။ ။ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများအစား၊ ငွေသားကို လက်ခံယူသည့် အလေ့မရှိစေရ တားမြစ်သည်။ စာရေးများသည် ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများကို လက်ခံယူသည့်အခါ ရရှိကြောင်း လက်မှတ်စာ ပေးရမည်။ (အခန်း ၂၉၊ စာပိုဒ် ၁၀၃၀ ကိုကြည့်)။

ငွေလက်ခံယူခြင်း။

စောင့်ခများကို ဘီလစ်သို့ ငွေသားဖြင့်ပေးခြင်းမှာ၊ အထူးနည်းဥပဒေများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ထိုငွေအတွက် ရရှိကြောင်း လက်မှတ်စာကို ထိုအရာရှိက ပေးသည်။ [အခန်း ၂၉၊ စာပိုဒ် ၁၀၀၃၊ နည်းဥပဒေ ၂၂ (၂) (က) နှင့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၅-က တို့ကို ယှဉ်၍ကြည့်]။

၉၅။ ။တရားခံတဦးသည်၊ မိမိအပေါ်၌ စွဲဆိုချက်အတိုင်း မှန်ကြောင်း ဖြောင့်ဆိုလိုလျှင်၊ တိုအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်လွှာတစုံတရာ တင်သွင်းရန် တာဝန်မရှိချေ။ ထိုတရားခံသည် နှုတ်ဖြင့် လျှောက်ထား ပြောဆိုနိုင်သည်။ ထိုသို့ လျှောက်ထားပြောဆိုသည့်အချက်တွင် တရားသူကြီးက ထိုသူကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ အမိန့် ၁၀၊ နည်းဥပဒေ ၁ မှ ၄ အရ စစ်ဆေး၍၊ ထိုလူ၏ ထွက်ချက်ကို ရေးမှတ်ရမည်။ အမှုမဆိုင်မီဖြစ်စေ၊ ပဌမအကြိမ် ဆိုင်သည့်အခါဖြစ်စေ စွဲဆိုသည့်အတိုင်း တာဝန်ရှိကြောင်း ဖြောင့်ဆို၍ ခုနှိမ်ရန်သော်၎င်း၊ ပြန်လှန် စွဲတောင်းခြင်းသော်၎င်း မပြုဘဲ၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၈၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရ၊ ထိုတရားခံက ထုချေလွှာရေးသားတင်သွင်းလျှင်၊ ထိုထုချေလွှာတွင် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန် မလို။

ထုချေလွှာနှင့်လျှောက်လွှာများပေါ် တွင်ရုံးခွန်။

၁၀၁—၄။

၈၁

၈၁၁။

အမှုကို နောက်အဆင့်တွင် ဆိုင်သည့်အခါမှ၊ မိမိအပေါ်၌ စွဲဆိုချက်အတိုင်း မှန်ကြောင်း ဖြောင့်ဆိုလိုလျှင်၊ အမှုဆိုင်ရန် ချိန်းဆိုသည့်နေ့ရက်တွင် တရားရုံး၌ နှုတ်ဖြင့် လျှောက်ထားခြင်း မပြုခဲ့သော်၊ လျှောက်လွှာနှင့်သာ တင်သွင်းဖြောင့်ဆိုနိုင်သည်။ သို့လျှောက်လွှာတွင် လည်း နည်းလမ်းတကျ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်၍ ပါစေရမည်။

ခုနှိမ်ရန်သော်၎င်း၊ ပြန်လှန်စွဲတောင်းခြင်းသော်၎င်း၊ ပြု၍ တင်သွင်းသော ထုချေလွှာတွင်တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန် လိုသည်။ (အပိုဒ် ၃၊ စာပိုဒ် ၁၅၀ ကိုကြည့်)။

၈၁၁နှင့် ၆(၃)။

၉၆။ ။လျှောက်လွှာတင်ရန် လိုသည့်အချက်တွင်၊ ထိုလျှောက်လွှာတွင် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်။ ဤအချက်မှာ၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၈၊ နည်းဥပဒေ ၁ နှင့် ၆ (၃) တို့အရ တင်သွင်းသည့် ခုနှိမ်ရန်သော်၎င်း၊ ပြန်လှန် စွဲတောင်းခြင်းသော်၎င်း လျှောက်ထားချက်မပါမရှိသော ချေလွှာများနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ထိုသို့သော ချေလွှာမျိုးအတွက် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်စေရန် မလို။

၉၇။ ။တရားမမှုမျိုးနှင့် အယူခံမှုများ တန်ဘိုးဖြတ်ခြင်းကို ကောင်းစွာဂရုပြု၍ ကြည့်ရှုရမည်။ ထို့ပြင် အမှုအသီးသီးတွင် ထိုက်သင့်သော ရုံးခွန်ကို ပေးဆောင်စေရန်လည်း သတိပြုရမည်။

တရားမမှုများကိုထန့်ဘိုးဖြတ်ခြင်း။

The expression "distinct subjects" is equivalent to "distinct causes of action." It is not necessary for a suit to fall under more than one of the categories of suits mentioned in section 7 of the Court Fees Act before it can embrace distinct causes of action.

Stamp Act.

98. Small fines under the Stamp Act are probably worse than unless because they only encourage others to take the risk of breaking the law, which everyone knows is done everyday. It would be much better to prosecute rarely and in conspicuous instances only, in which it would be proper to impose a substantial punishment likely to have a deterrent effect generally.

Malpractices in the direction of sales of undefaced adhesive stamps at low prices for subsequent illegal use are not of infrequent occurrence, and involved serious loss of revenue. The only remedy for this particular type of fraud lies in a more rigid enforcement of section 12 and 63 of the Stamp Act, which make it a punishable offence to refrain from cancelling adhesive stamps when put into use.

Frauds of this nature are of a very serious character, and the attention of all Magistrates is invited to these provisions. Magistrates should enforce the provisions of the sections in question in cases that may come to their notice.

99. For exemption from stamp duty of certain documents under the Land Acquisition Act, *see* Part III, paragraph 325.

100. An instrument acknowledging the receipt of a sum of money and agreeing to settle the debt by a subsequence delivery of grain is not a agreement relating to the sale or goods exclusively and therefore does not come under Exemption (*a*) to Article 5, Schedule I, of the Stamp Act. It should be stamped under Article 5 (*c*) of Schedule I.

This kind of instrument is very commonly used in Burma.

"ထင်ရှားစွာ ခြားနားသော အချင်းဖြစ်ဝတ္ထုများ" ဟူသောစကားသည် "ထင်ရှားစွာ ခြားနားသော အချင်းဖြစ် အကြောင်းအရာများ" ဟူသောစကားနှင့် ညီမျှသည်။ အမှုတစ်ခုတွင် ထင်ရှားစွာ ခြားနားသော အချင်းဖြစ်အကြောင်းအရာများ ပါဝင်ရန် အလို့ငှါ ထိုအမှုသည် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ တွင် ဖေါ်ပြထားသည့် အမှုအမျိုးအစားများအနက်၊ တခုထက်ပိုသော အမျိုးအစားအတွင်းသို့ ကျရောက်ရန် လိုအပ်သည်မဟုတ်။

တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ

၉၈။ ။တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ အရ၊ အနည်းငယ်သော ဒဏ်ငွေ ထားခြင်းသည်၊ သူတထူးတို့အား တရားဥပဒေကို စွန့်စား၍ ချိုးဖေါက် ကျူးလွန်စေရန် အားပေးသော အရာမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ထို့ထို့ အနည်းငယ်သော ဒဏ်ငွေမျိုး ချမှတ်ခြင်းမှာ အချည်းနှီး ဖြစ်ရုံမျှမက ပို၍မကောင်း. ဖြစ်ချေ၏။ တရားဥပဒေကို ဤသို့အားဖြင့် နေ့စဉ် ဖေါက်ကျေါ် ကျူးလွန်ကြောင်းကို အားလုံးသော သူတို့သိရှိကြ၏။ တခါတရံမျှသာ တရားစွဲဆို၍ ထင်ရှားသိမြင်နိုင်သော အချက်များ၌ သာလျှင် အမျှားအားဖြင့် နောက်နောင် အဲ့မှတ်တရ ဖြစ်တန်ရာသော လေးလံသည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်လျှင်၊ သာ၍ပင် ဆင့်လျော့ပေလိမ့်မည်။

မဖျက်သေးသောကပ်တံဆိပ်ခေါင်းများကို နောက်ထပ် မတရား အသုံးပြုရန် အတိုးနှုန်း အနည်းငယ်မျှဖြင့် ရောင်းသည့်နည်းဖြင့် မကောင်းကျင့်ဆောင်မှုများ မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ် တတ်၍၊ အခွန် အမြောက်အမြား ဆုံးရှုံးခြင်း ဖြစ်ရလေသည်။ ဤကဲ့သို့သော လိမ်လည်လှည့်ဖြားမှုမျိုး ပပျောက်စေရန် ကုစားနည်းမှာ၊ ကပ်တံဆိပ်ခေါင်းများ အသုံးပြုသည့်အခါ မဖျက်ပဲနေလျှင် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုမြောက်စေသည့် တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ နှင့် ၆၃ တို့အရ ပီမိုကြပ်တည်းစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးသောနည်း တနည်းသာ ရှိချေသည်။ **တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ ၁၂၊၆၃။**

ဤကဲ့သို့သော လိမ်လည်လှည့်ဖြားမှုမျိုးမှာ၊ အလွန်တရာ ဆိုးရွားသော အမှုများဖြစ်၍၊ အားလုံးသော ရာဇပတ် တရားသူကြီးတို့က ဤပြဋ္ဌာန်းချက် များကို သတိချပ်စေလို သည်။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည်၊ မိမိတို့ထံ ရောက်လာသည့် အမှုများတွင်၊ အဆိုပါ ပုဒ်မများရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်ပေသည်။

၉၉။ ။မြေသိမ်းအက်ဥပဒေအရ အချို့သော စာမှတ်စာတမ်း များကို တံဆိပ်ခေါင်းခွန် လွှတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် ပြုခြင်းအတွက်၊ အပိုင်း ၃၊ စာပိုဒ် ၃၂၅ ကိုကြည့်။

၁၀၀။ ။ငွေ တစုံတရာရရှိကြောင်း ဝန်ခံ၍၊ နောင် စပါးကိုပေးအပ်ခြင်းဖြင့် ထို ကြွေးကို ပေးဆပ်ရှင်းလင်းပါမည်ဟု ကတိပါရှိသောစာချုပ် စာတမ်းသည်၊ ကုန်များကိုသာ ရောင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော သဘောတူ စာချုပ်မျိုး မဟုတ်သောကြောင့် တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ စာရင်း ၁၊ အချက် ၅ ၏ ကင်းလွတ်ချက် (က)နှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ထိုစာချုပ် စာတမ်းကို စာရင်း ၁၊ အချက် ၅ (ဂ)အရ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်။

ဤသို့သော စာချုပ်မျိုးကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများအပြား အသုံးပြုလေ့ ရှိသည်။

Bonds.

101. As there appears to be some doubt as to the liability to stamp duty of security bonds and other instruments of obligation given in Court, the attention of Judges and Magistrates is drawn to Article 6, Schedule II, of the Court Fees Act, and Article 57, Schedule I, of the Stamp Act.

Bonds which are required by the Court under the express provisions of the Code of Civil or Criminal Procedure (e.g., security bonds under Order XXXVIII, Rule 5, Code of Civil Procedure) are liable under the former article to a court-fee stamp of one kyat and fifty pyas†

On the other hand, bonds which are not expressly provided for by the Code of Civil or Criminal Procedure (*e.g.*, security bonds for the release of attached property which is the subject of a claim under Order XXI, Rule 58, Code of Civil Procedure) are liable to stamp duty under Article 57, Schedule I, of the Stamp Act.

These rules do not apply to bail bonds in criminal cases, recognizances to prosecute or give evidence and recognizances for personal appearance or otherwise which are exempt from liability to the payment of any court-fee under section 19, clause (xv), of the Act.

Stamp Act, 33

Examination and impounding of documents.

102. (*1*) Under Section 33 (*1*) of the Stamp Act, it is the duty of every presiding Officer of a Court to see that all instruments, which are produced before him or come before him in the performance of his functions, have been duly stamped. For this purpose the presiding Officer is required to examine every instrument chargeable with duty, and so produced or coming before him, in order to ascertain whether it is stamped with a stamp of the value and description required by the law in force in the Union of Burma when such instrument was executed or first executed. Every such instrument not duly stamped must be impounded.

Stamp Act, 35

(*2*) Under Section 35 an instrument which is not duly stamped may not be admitted in evidence for any purpose:

Provided that -

(i) An insufficiently stamped instrument may be admitted in evidence in a criminal proceeding, other than proceedings under Chapter XII or Chapter XXXVI of the Criminal Procedure Code.

† Act No. 6/ 90 Court Fees Amendment Act.

ခံဝန်ချုပ်များ။

၁၀၁။ ။တရားရုံးတွင် ပေးသွင်းသော အာမခံ စာချုပ်များနှင့် အခြား တာဝန်ခံ စာချုပ်များ အတွက် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးထိုက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သံသယရှိခြင်းကြောင့်၊ တရားမ တရားသူကြီး တို့နှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တို့သည်၊ ရုံးခွန် အက်ဥပဒေ၊ ဒုတိယစာရင်း၊ အချက် ၆ နှင့် တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ၊ ပဌမစာရင်း၊ အချက် ၅၇ တို့ကိုသတိပြုကြရမည်။

တရားမကျင့်ထုံး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပါ အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ တရားရုံးက အလိုရှိသော ခံဝန်ချုပ်များ (ဥပမာ အားဖြင့်၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၃၈၊ နည်းဥပဒေ ၅ အရ အာမခံစာချုပ်များ) မှာ၊ ပဌမဖေါ်ပြခဲ့သော အချက်အရ ရုံးခွန် တစ်ကျပ်ငါးဆယ်ပြား† ထိုက်သင့်သည်။

ထို့မတပါးလည်း တရားမကျင့်ထုံး၊ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မရှိသော ခံဝန်ချုပ်များ (ဥပမာအားဖြင့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၈ အရ တောင်းဆိုခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ဝါရမ်း စွဲကပ်ထားသော ပစ္စည်းမှ ဝါရမ်းခွါရန်အလို့ငှါ အာမခံစာချုပ်များ) မှာ၊ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ စာရင်း ၁၊ အချက် ၅၇ အရတံဆိပ်ခေါင်းခွန်ထိုက်သင့်သည်။

ဤနည်းဥပဒေများသည်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၊ အပိုဒ် (၁၅) အရ ရုံးခွန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမှ လွတ်ကင်းသော ရာဇဝတ်မှုများ၌ ခံဝန်ချုပ်များ တရားစွဲဆိုရန် ဖြစ်စေ၊ သက်သေခံရန် ဖြစ်စေ ခံဝန်ချုပ်များမှ စ၍၊ ကိုယ်တိုင်လာရောက်ရန်၊ သို့မဟုတ် အခြားနည်း ပြုလုပ်ရန် ခံဝန်ချုပ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်မဟုတ်။

တံဆိပ်ခေါင်း အက် ဥပဒေ ၃၃။

စာတမ်း အမှတ် အသား များကို စစ်ဆေး ကြည့်ရှုခြင်း နှင့် သိမ်းယူခြင်း။

၁၀၂။ ။(၁) တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ (၁) အရ၊ တရားရုံး ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိ အသီးသီးသည် မိမိတို့ အလုပ် ဝတ်တရား များကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ မိမိရှေ့ တင်ပြသော၊ သို့မဟုတ် ရောက် ရှိလာသော စာချုပ် စာတမ်း အားလုံးတို့ကို ကျနစွာ တံဆိပ် ခေါင်း ကပ်ကြောင်း ကြည့်ရှုရန်မှာ မိမိ၏ တာဝန်ဝတ်တရား ဖြစ်ပေသည်။ ဤကိစ္စအလို့ငှါ၊ ထိုကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိသည်၊ မိမိထံ တင်ပြသည့်၊ သို့မဟုတ် ရောက်ရှိလာသည့် အခွန်ထိုက်သင့်သော စာချုပ်စာတမ်း အသီးသီးကို ချုပ်ဆို သည့်အခါဖြစ်စေ၊ ပဌမချုပ်ဆိုသည့်အခါဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တည်ဆဲ တရားဥပဒေအရ လိုအပ်သည့်တန်ဘိုးနှင့် လိုအပ်သည့် အမျိုးအစားဖြစ်သော တံဆိပ်ခေါင်းပါ မပါ သိသာရန် စစ်ဆေးကြည့်ရှုရမည်။ ကျနစွာတံဆိပ်ခေါင်းမကပ်သောအဆိုပါ စာချုပ်စာ တမ်း အသီးသီးကို သိမ်းယူရမည်။

တံဆိပ်ခေါင်း အက် ဥပဒေ ၃၅။

(၂) ပုဒ်မ ၃၅ အရ ကျနစွာ တံဆိပ်ခေါင်း မကပ်သော စာချုပ်စာတမ်းကို၊ မည်သည့် ကိစ္စအတွက်မဆို၊ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံခွင့်မပြုနိုင်။

သို့ရာတွင်—

(၁) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအခန်း ၁၂ သို့မဟုတ် အခန်း ၃၆ အရဆောင်ရွက် သည့် မူခင်းမှတပါး၊ အခြားရာဇဝတ်မူခင်း တစုံတရာတွင်၊ လုံလောက်အောင် တံဆိပ်ခေါင်း မကပ်သော စာချုပ် စာတမ်းကို သက်သေခံအဖြစ်လက်ခံ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

† ရုံးခွန်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ ဥပဒေအမှတ် ၆/၉၀

(ii) Except an instrument chargeable with a duty of one anna or half an anna, or a bill of exchange of promissory note, an insufficiently stamped instrument may be admitted in evidence on payment of the duty, with which it is changeable, and penalty under proviso (a) to see section 35.

(3) When an instrument is impounded it should be endorsed in the following manner :-

"Impounded under section 33 of the Burma Stamp Act"

Signature .....
Designation .....
Date .....

"This instrument comes before me (here enter name and office) of (place).

It is a (here enter the nature of the document) falling under Article _____ of Schedule I of the Burma Stamp Act.

It should bear a stamp of the value of K.....

It is actually stamped with a stamp of the value of K.....

Therefore the deficient stamp duty is K..... I am of opinion that there was (or was not) an intention of evading payment of the proper duty because (here give reasons)."

Stamp Act, 38 (2)

(4) If the document is not admitted in evidence, it should be further endorsed as follows :-

" I forward the document to the Collector under the provisions of section 38(2) of the Burma Stamp Act."

The document should be forwarded in original to the Collector.

(၂) အခွန် ငါးပြားထိုက်သင့်သည့် စာချုပ်စာတမ်း၊ သို့မဟုတ် ငွေပေး အမိန့်လက်မှတ်၊ သို့မဟုတ် ငွေပေး ကတိစာချုပ်မှတပါး၊ တံဆိပ်ခေါင်း လုံလောက်အောင် မကပ်သော စာချုပ် စာတမ်းကို၊ ထိုက်သင့်သော အခွန် နှင့် ပုဒ်မ ၃၅ ပါပြောင်းချက် (က)အရဒဏ်ငွေတို့ကို ပေးဆောင်သက်သေခံ အဖြစ်လက်ခံနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(၃) စာချုပ်စာတမ်း တခုကို သိမ်းယူသော အခါ၊ အောက်ပါ နည်းလမ်းအတိုင်း ထိုစာချုပ် စာတမ်းပေါ်တွင် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ရမည်။

"မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ အရသိမ်းယူပြီး။"

လက်မှတ်.....

ရာထူး.....

နေ့စွဲ .....

" (အရပ်) ရှိ ကျွန်ုပ် (ဤနေရာတွင် နာမည်နှင့် ရာထူးတို့ကိုထည့်သွင်း) ရှေ့မှောက်သို့ ဤစာချုပ်ရောက်ရှိလာသည်။

ဤစာချုပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ၊ ပဌမစာရင်း၊ အချက် ..... အရ ကျရောက် သက်ဆိုင်သည့် (ဤနေရာတွင် စာချုပ်မျိုး မည်ကိုထည့်သွင်း) စာချုပ်ဖြစ်သည်။

ဤစာချုပ်သည်ကျပ်.....တန်တံဆိပ်ခေါင်းပါရှိထိုက်သည်။

ဤစာချုပ်တွင်ကျပ် ..... တန်တံဆိပ်ခေါင်း အမှန် စင်စစ်ကပ်ထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ လျော့နေသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ငွေမှာ ကျပ် .....ဖြစ်သည်။ ထိုက်သင့်သော အခွန်ကို မပေး မဆောင်ရန် ရှောင်ရှားလိုသော ဆန္ဒရှိသည်ဟု (သို့မဟုတ် မရှိဟု) ကျွန်ုပ်သဘော ရသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူ (ဤနေရာတွင် အကြောင်း ယုတ္တိများကို ဖေါ်ပြရမည်။)

(၄) စာချုပ်စာတမ်းကို သက်သေခံ အဖြစ် လက်မခံလျှင်၊ ထိုစာချုပ်စာတမ်းအပေါ် တွင် အောက်ပါအတိုင်း ထပ်မံထပ်ဆင့် ရေးမှတ်ရမည်။

"စာချုပ် စာတမ်းကို မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ (၂)ပါပြဋ္ဌာန်း ချက်များအရ၊ ကော်လိတ်တော် အထာရှိထံ ကျွန်ုပ်ပေးပို့လိုက်သည်။"

တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ ၃၈(၂)။

စာချုပ်စာတမ်း မူရင်းကို ကော်လိတ်တော်အထာရှိထံပေးပို့ရမည်။

The procedure in this sub-paragraph applies also to insufficiently stamped documents admitted in evidence, without payment of duty or penalty, in criminal proceedings.

(5) If the document is admitted in evidence after payment of duty and penalty, it should be further endorsed as follows :-

"The deficit duty K..... together with penalty K....., in all amounting K....., have been realised in this Court from Plaintiff / Defendant of and have, been credited into the Treasury, *vide* Chalans Nos..... dated .....

"I forward herewith an authenticated copy of the document impounded, together with copies of the chalans of credit of the deficit duty and penalty, to the Collector under Section 38 (*1*) of the Burma Stamp Act."

The presiding Officer must endorse and authenticate the document himself, and should see that a copy thereof is duly forwarded to the Collector as above.

(6) Monies realised under Chapter IV of the Stamp Act are to be accounted for by the Collector and not by the presiding Officers of Courts.

(7) Where an evasion of the Stamp Law has been detected by a person to whom a reward can suitably be granted this fact should be stated in the report to the Collector under section 38 of the Stamp Act in order that the Collector may consider the question of granting a reward.

ဤအပိုဒ်ငယ်တွင် ပါရှိသော ထုံးနည်းသည်၊ ရာဇဝတ်မှုခင်းများတွင် အခွန်၊ သို့မဟုတ် ဒဏ်ငွေမပေးမဆောင်ဘဲ သက်သေခံအဖြစ်လက်ခံသော တံဆိပ်ခေါင်း လုံလောက်အောင် မကပ်သည့် စာချုပ်စာတမ်းများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

(၅) အခွန်နှင့် ဒဏ်ငွေ ပေးဆောင်ပြီးနောက် စာချုပ်စာတမ်းကို သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံလျှင်၊ ထိုစာချုပ်စာတမ်းပေါ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ထပ်မံ၍ ထပ်ဆင့်ရေးမှတ် ရမည်။

"လျော့နေသောအခွန် ငွေကျပ်———— နှင့်တကွ ဒဏ်ငွေကျပ်———— ပါ ငွေပေါင်းကျပ်———— ကို ထရားလို / တရားခံ ထံမှ ဤရုံးတွင်ရရှိပြီးဖြစ်သည့်ပြင်၊ ငွေတိုက်သို့ ပေးသွင်းပြီးဖြစ်သည်။———— နေ့စွဲပါချလံအမှတ်————တို့ကိုကြည့်"။

"မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ (၁) အရ၊ မှန်ကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် သိမ်းယူသော စာချုပ်စာတမ်းမိဘ်တူတစောင်နှင့်အတူတကွ၊ လျော့နေသော အခွန်ငွေနှင့် ဒဏ်ငွေတို့ကို ပေးသွင်းသည့်ချလံမိတ်တူများကိုပါ ကော်လိတ်တော်အရာရှိထံသို့ ကျနော်ပေးပို့လိုက်သည်"။

ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူအရာရှိက ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို ကိုယ်တိုင်ထပ်ဆင့်ရေးမှတ် မှန်ကြောင်း သက်သေခံရမည်ဖြင့်၊ အထက်ဖေါ်ပြသည့်အတိုင်း ကော်လိတ်တော် အရာရှိထံသို့ ထိုစာချုပ်မိဘ်တူတစောင်ကို နေရာတကျပေးပို့ကြောင်းကြပ်မတ်ကြည့်ရှုရမည်။

(၆) တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေအခန်း ၄ အရ ရရှိသောငွေများကို၊ ကော်လိတ်တော် အရာရှိက စာရင်းတင်ပြရမည်ဖြစ်၍၊ တရားရုံးကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူအရာရှိများက တင်ပြ ရမည်မဟုတ်။

(၇) တံဆိပ်ခေါင်း ဥပဒေ ချောင်တိမ်းခြင်းကို တဦးတယောက်က တွေ့ရှိ၍ ထိုသူအား ထိုက်သင့်သောဆုငွေကိုချီးမြှင့်နိုင်သည့်အချက်တွင်၊ ကော်လိတ်တော်အရာရှိက ဆုလာဘ်ပေးရန်ပြဿနာကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်နိုင်ရန်အလို့ငှါ၊ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ အရ ပေးပို့သည့် အစီရင်ခံစာ၌ ဤအကြောင်းခြင်းရာကို ဖေါ်ပြရမည်။

CHAPTER VI.

TRANSLATIONS AND COPIES — INSPECTION OF RECORDS.

Copies and Inspection of Records.

103. In exercise of the powers conferred by clause (*b*) of section 27 of the Union Judiciary Act, 1948, the High Court makes the following rules regulating the procedure in cases where any person is entitled to inspect a record of any Court in Burma (except the Supreme Court, the High Court and the Rangoon City Civil Court)* or to obtain a copy of the same , and prescribing the fees payable by such person for searches and copies, in suppression of the rules contained in this Court's Notification No. 3 (General), dated the 25th April 1946, as subsequently amended : -

✞ RULES. ❖

(1) x x x x x x x x

from

(42) x x x x x x x x

Note : Cancelled *vide* High Courts Rules Relating to Copying Proceedings , dated 24-3-89.

* Separate rules have been framed for the High Court and the Rangoon City Civil Court, *vide* High Court Notification No. 17 (General) dated the 6th November 1930, and High Court Notification No. 1 (General), dated the 6th November 1930.

✞ High Court Notification No. 5 (General), dated the 25th October 1951.

❖ **High Court provided the rules of Translations and Copies - Inspection of Records, dated the 24th May 1989.**

အခန်း ၆

ဘာသာပြန်ဆိုချက်များနှင့် မိတ္တူများ၊ အမှုတွဲများကိုကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်းအကြောင်း

အမှုတွဲမိတ္တူများနှင့်အမှုတွဲများကိုကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

၁၀၃။ ။(နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်နှင့် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးမှတပါး) *မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မည်သည့်တရားရုံးဥစ္စာမဆို၊ အမှုတွဲကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်ခွင့်ရှိသူနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်စေ၊ ထိုအမှုတွဲမိတ္တူကိုရယူခွင့်ရှိသူနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ လိုက်နာရန်ထုံးနည်းမှစ၍၊ အမှုတွဲမှဘဖွေသည့်အတွက်၊ မိတ္တူရေးကူးသည့်အတွက် အဆိုပါသူများက ပေးထိုက်သည့်အခမဲ့များကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရန်၊ တရားရုံးချုပ်က ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုဘာသာစီရင်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇၊ ဒုပိုဒ် (ခ) အရ ဒေပနှင်းသည့်အခွင့်အာဏာများကိုသုံးစွဲ၍၊ နောက်ထပ်ပြင်ဆင်ထားသည့် ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ ဤတရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃-(အမျှားဆိုင်ရာ) တွင်ပါရှိသည့် နည်းဥပဒေများကို ပျက်သိမ်းလျက်၊ အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကိုပြုလုပ်သည်။

နည်းဥပဒေများ†

၁။ xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

မှ

၄၂။ xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

†မှတ်ချက်။ တရားရုံးချုပ်၏ (၂၄-၃-၈၉)နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်သော အမှုတွဲ မိတ္တူကူးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများအရ ပယ်ဖျက်သည်။

* နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်နှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံးအတွက် သီးခြားနည်းဥပဒေများပြုလုပ်ပြီးဖြစ်သည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့စွဲပါတရားရုံးချုပ်အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၇ (အမျှားဆိုင်ရာ) နှင့် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ်အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁ (အမျှားဆိုင်ရာ)။

† ၁၉၅၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ(၂၅)ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်၅ (အမျှားဆိုင်ရာ)၊
၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ(၂၄)ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ်၏ အမှုတွဲ မိတ္တူကူးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ၊

Inspection of Records.

(43) Parties may be allowed inspection of the records of pending and decided cases on the written order of the Judge of the Court to which the records appertain, or of the District Judge or District Magistrate. Legal practitioners may be allowed inspection of the records of pending cases in which they are engaged without special order.

(44) The order authorizing inspection of a record shall be written on an application bearir Court-fee stamp of the value of one Kyat which shall be punched and cancelled

The applications shall be preserved for one year, after which they shall be destroyed under the orders of the Judge.

(45) Inspection will be allowed on every open Court day at stated times to be fixed by the Judge and in the presence of the Record-keeper.

(46) A legal practitioner inspecting a record may make notes, but no extracts shall be made by any one but an officer of the Court from the records. If extracts are required, application for copies must be made in the manner hereinbefore specified.

(47) The Record-keeper shall keep a note-book (Record-room Register II), in which shall be entered the name of the legal practitioner or other person inspecting any record, and the time and duration of inspection.

(48) Advocates or pleaders and parties to suits will be allowed to inspect the Register of Suits in the office between the hours fixed under Rule (45)

Costs.

(49) In calculating the costs incurred by a party in a case. the amount of copying and other fees incurred by him and paid through the Court in respect of documents and papers filed in the Court and admitted in evidence shall be included as part of his costs and allowe for in taxation.

အမှုတွဲများကိုကြည့်ရှုခြင်း

၄၃။ အမှုတွဲများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် တရားရုံးဆိုင်ရာ တရားသူကြီးထံမှဖြစ်စေ၊ ခရိုင် တရားမဖာရားသူကြီးထံမှဖြစ်စေ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံမှ ဖြစ်စေ အမိန့်စာ ရရှိသည့် အခါ၊ အမှုသည်တို့အား မပြီးပြတ်သေးသောအမှုတွဲများကိုဖြစ်စေ၊ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီးသော အမှုတွဲများကိုဖြစ်စေ ကြည့်ရှုစေရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ မပြီးပြတ်သေးသောအမှုတွဲများကို ထိုအမှုတွင်လိုက်ပါသောရွေနေက အထူးအမိန့်မရရှိသော်လည်း ကြည့်ရှုခွင့်ရနိုင်သည်။

၄၄။ အမှုတွဲကြည့်ရှုရန် ခွင့်ပြုသည့်အမိန့်ကို တကျပ်ပြားငါးဆယ်တန် ရုံးခွန်တံဆိပ် ခေါင်းကပ်လျက်ပါသည့် လျောက်လွှာပေါ်တွင် ရေး၍ ချမှတ်ရမည်။ ထိုတံဆိပ်ခေါင်း ကိုလည်း ဖေါက်စူးဖြင့်ဖေါက်၍ဖျက်လိုက်ရမည်။

ထိုလျောက်လွှာများကို တနှစ်သိမ်းထား၍ တနှစ်လွန်မြောက်ပြီးနောက်၊ တရားသူကြီး အမိန့်နှင့်ဖျက်ဆီးပစ်ရမည်။

၄၅။ ရုံးဖွင့်သည့်နေ့တိုင်း၌ တရားသူကြီးက သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်များတွင် အမှုတွဲထိန်းမျက်မှောက်၌ အမှုတွဲများကို ကြည့်ရှုခွင့်ပြုရမည်။

၄၆။ အမှုတွဲကိုကြည့်ရှုသည့် ရွေနေသည် သိလိုသည့် အချက်များကိုမှတ်သားနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် တရားရုံးအရာရှိမှတပါး၊ အခြားသူတဦးတယောက်ကအမှုတွဲများမှကောက် နုတ်ချက်များကို ရေးကူးယူခြင်းမပြုရ။ ကောက်နုတ်ချက်များကို ရယူလိုလျှင် အထက်ဖေါ် ပြခဲ့ပြီးသော နည်းလမ်းအတိုင်း မိတ်တူရလိုကြောင်း လျောက်လွှာတင်သွင်းရမည်။

၄၇။ အမှုတွဲကိုကြည့်ရှုသည့် ရွေနေ၊ သို့မဟုတ် အခြားသူ၏အမည်ကို ကြည့်ရှုသည့် အချိန်နှင့်ကြည့်ရှုရာ ကြာသည့်အချိန်တို့ကိုမှတ်သားရန် အမှုတွဲထိန်းသည် မှတ်စုစာအုပ် (အမှုတွဲခန်း မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၂) တအုပ်ထားရမည်။

၄၈။ တရားရုံးချုပ်ရွေနေများ၊ သို့မဟုတ် ရွေနေများနှင့် အမှုသည်များအား၊ နည်းဥပဒေ (၄၅) အရ သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်နာရီအတွင်း တရားမကြီးမှုမှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်ကို ရုံးအလုပ်ခန်းတွင်ကြည့်ရှုခွင့်ပြုရမည်။

တရားစရိတ်များ

၄၉။ အမှုတမှု၌ အမှုသည်တဦးကုန်ကျသောစရိတ်ကို တွက်စစ်ရာ၌၊ စာကူးခနှင့် တရားရုံးသို့တင်၍ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံသော စာတမ်းအမှတ်အသား ဝန်ခံက်စာတမ်း စက္ကူရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိုအမှုသည်ကုန်ကျသော တရားရုံးမှတဆင့် ပေးသွင်းသည့် အခ ငွေများကိုတရားစရိတ်ဘွင်ထည့်သွင်း၍ ကောက်ခံရန်ခွင့်ပြုရမည်။

Copying Rules

103.A . In exercise of the powers conferred by Section 20 of the Myanmar Judiciary Law, the Supreme Court make the following rules: -

Chapter (I)
Title and Definitions

1. These rules shall be called as copying rules.

2. The following expressions contained in these rules shall have the meanings given hereunder:

3. (a) **Copying** means copying the papers and records of criminal and civil proceedings of the court in handwriting or by machines of the court. The expression shall include certified and uncertified copies.

(b) **Uncertified copy** means the copy compared with the original and certified to be a true copy thereof by the authorized officer.

(c) **Certified copy** means the copy duly stamped in accordance with the provisions of Court fees Act or the copy which is exempted by the Court Fees Act, compared with the original and certified and signed to be true copy by the authorized officer.

(d) **Controlling Officer** means the judicial officer who has been appointed by notification to supervise the copying of the records of the courts or controlling officer of the Judicial Record-Room.

အမှုတွဲမိတ္တူကူးခြင်းဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ

၁၀၃(က)။တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်များကိုကျင့်သုံးလျက် အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည် -

အခန်း (၁)
အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို အမှုတွဲမိတ္တူကူးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည် -

၃။ (က) မိတ္တူကူးခြင်း ဆိုသည်မှာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများနှင့် တရားမမှုများရှိ စာရွက်စာတမ်းများကို တရားရုံးက လက်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးရှိ စက်ဖြင့်ဖြစ်စေ မိတ္တူကူးခြင်းကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ရိုးရိုးမိတ္တူကူးခြင်းနှင့် တာဝန်ခံမိတ္တူကူးခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

(ခ) ရိုးရိုးမိတ္တူ ဆိုသည်မှာ အခွင့်ရအရာရှိက မိတ္တူကို မူရင်းနှင့်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍ မှန်ကန်ကြောင်း တာဝန်ခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော မိတ္တူကိုဆိုသည်။

(ဂ) တာဝန်ခံမိတ္တူ ဆိုသည်မှာ ရုံးခွန်အက်ဥပဒေနှင့်အညီ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ထားသော မိတ္တူကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းအက်ဥပဒေအရ ရုံးခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ရသည့် စာရွက်စာတမ်းဖြစ်၍ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန်မလိုသောမိတ္တူကိုဖြစ်စေ အခွင့်ရအရာရှိက မူရင်းနှင့်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍ မှန်ကန်ကြောင်း တာဝန်ခံမိတ္တူမှန်ဟူ၍ တရားရုံးတံဆိပ်ရိုက်နှိပ်ကာ တာဝန်ခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသောမိတ္တူကိုဆိုသည်။

(ဃ) ကြီးကြပ်သူအရာရှိ ဆိုသည်မှာ တရားရုံး၌ အမှုတွဲမိတ္တူကူးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်ရန် အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော တရားရေးဝန်ထမ်းကိုဖြစ်စေ၊ အမှုတွဲခန်း ကြီးကြပ်သူအရာရှိကိုဖြစ်စေ ဆိုသည်။

(e) **Authorized officer** means a judicial officer who has been appointed by notification and authorized to issue an uncertified or certified copies in accordance with these rules.

(f) **Record-keeper** means a person who keeps the records in the recordroom and includes the court clerk responsible for the custody of records of the court when the records have not yet been transferred to the recordroom.

Chapter (2)
Controlling Officer, Authorized Officer and the Copyists.

3. The State and Divisional Judges shall be the controlling officers to supervise the copying work at the State and Divisional courts and for other courts he shall appoint and notify the following persons to be controlling officers: -

(a) For the courts of the township group, Judicial officer Grade (1) or Judicial officer Grade (2) in charge of township group.

(b) For the township courts, Township Judical Officer concerned.

4. Controlling Officer concerned of the recordroom shall have responsibilities as a Controlling Officer on the copying work of the proceedings at the recordroom.

5. The State and Division Judges shall appoint and notify the following persons to be authorized officers :-

(ဂ) အခွင့်ရအရာရှိ ဆိုသည်မှာ ရိုးရိုးမိတ္တူကိုဖြစ်စေ၊ တာဝန်ခံမိတ္တူကို ဖြစ်စေ ဤနည်းဥပဒေနှင့်အညီထုတ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ခန့်ထားခြင်းခံရသော တရားရေးဝန်ထမ်းကိုဆိုသည်။

(စ) အမှုတွဲထိန်း ဆိုသည်မှာ အမှုတွဲခန်းရှိ အမှုတွဲများထိန်းသိမ်းထားသူကိုဖြစ်စေ၊ အမှုတွဲခန်းသို့ မပို့ရသေးသော အမှုတွဲများကို အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားရုန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော တရားရုံးဝန်ထမ်းကို ဖြစ်စေဆိုသည်။

အခန်း (၂)
ကြီးကြပ်သူအရာရှိ၊ အခွင့်ရအရာရှိနှင့် မိတ္တူကူးစာရေးများ

၃။ အမှုတွဲမိတ္တူကူးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကြီးကြပ်ရန် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းတရားသူကြီးသည် ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားရုံးအတွက် ကြီးကြပ်သူအရာရှိအဖြစ် မိမိကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ပြီး အခြားတရားရုံးများအတွက် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များကို ကြီးကြပ်သူအရာရှိများအဖြစ် အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ တာဝန်ပေးအပ်ရမည် -

(က) မြို့နယ်စုတရားရုံးများအတွက် မြို့နယ်စုတာဝန်ခံ တရားရေးဝန်ထမ်းအဆင့်(၁) သို့မဟုတ် တရားရေးဝန်ထမ်းအဆင့်(၂)တစ်ဦး၊

(ခ) မြို့နယ်တရားရုံးများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်တရားရေးဦးစီးမှူး၊

၄။ သက်ဆိုင်ရာ အမှုတွဲခန်းကြီးကြပ်သူအရာရှိသည် အမှုတွဲခန်းရှိ အမှုတွဲမိတ္တူကူးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကြီးကြပ်သူအရာရှိအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၅။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းတရားသူကြီးသည် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များကို အခွင့်ရအရာရှိများအဖြစ် အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ တာဝန်ပေးအပ်ရမည်

(a) A Judical Officer Grade (3) or more. if necessary while there is over-loaded duties, for the copying work of the pending proceedings or the decided cases but have not yet been transferred to the recordroom and temporarily detained proceedings of the lower courts.

(b) For the copying work of the pending proceedings or the decided cases at the township group court which have not been sent to the record-room, at the township group Court a judicial officer Grade (4) stationed at the township group concerned.

(c) For the copying work of the pending proceedings or the decided cases which have not been sent to the record -room. at the township courts, a judicial officer Grade (4) stationed at the township court.

(d) For the copying work of the proceedings at the record-room, the judicial officer Grade (4) who has been appointed under sub-paragraph(c).

Explanation: The authorized officer shall not be the controlling officer.

6. It is the duty of the court to deliver the copies to the applicants without delay. In order to deliver the copies to applicants without delay, copyists shall be appointed and assigned duties as follows: -

(a) The State and Divisional Judges are to appoint and notify one suitable clerk or more, a typist or more of their courts to be copyist for the State or Divisinal courts. If necessary, may appoint outsiders as copyists.

(b) The Additional State and Divisional Judges and the Township Judges are to appoint and notify one suitable clerk or more, a typist or more of their court to be copyists of their respective courts. If necessary may appoint outsiders as copyists.

(က) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းတရားရုံး၏ စစ်ဆေးဆဲအမှုတွဲများ၊ အမှုတွဲခန်း သို့ မပို့ရသေးသည့် ဆုံးဖြတ်ပြီးအမှုတွဲများနှင့် အခိုက်အတန့်အား ဖြင့် ထိုရုံးတွင်ရှိသည့် အောက်ရုံးအမှုတွဲများ မိတ္တူကူးခြင်းလုပ်ငန်း အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းတရားရုံးရှိ တရားရေးဝန် ထမ်းအဆင့်(၃) တစ်ဦး သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းပမာဏ များပြား၍ လိုအပ်လျှင် တစ်ဦးထက်ပိုသော တရားရေးဝန်ထမ်းအဆင့်(၃)များ၊

(ခ) မြို့နယ်စုတရားရုံးများ၏ စစ်ဆေးဆဲအမှုတွဲများနှင့် အမှုတွဲခန်းသို့ မပို့ရသေးသည့် ဆုံးဖြတ်ပြီးအမှုတွဲများ မိတ္တူကူးခြင်းလုပ်ငန်းအ တွက် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်စု တရားရုံးရှိ တရားရေးဝန်ထမ်းအဆင့် (၄)တစ်ဦး၊

(ဂ) မြို့နယ်တရားရုံးများ၏ စစ်ဆေးဆဲအမှုတွဲများနှင့် အမှုတွဲခန်းသို့ မပို့ရသေးသည့် ဆုံးဖြတ်ပြီးအမှုတွဲများ မိတ္တူကူးခြင်းလုပ်ငန်းအ တွက် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်တရားရုံးရှိ တရားရေးဝန်ထမ်းအဆင့် (၄)တစ်ဦး၊

(ဃ) အမှုတွဲခန်းတွင်ရှိသည့် အမှုတွဲများ မိတ္တူကူးခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် အမှုတွဲခန်းတည်ရှိရာ မြို့နယ်ရှိ အထက်အပိုဒ်ခွဲ(ဂ)အရ တာဝန် ပေးအပ်ခြင်းခံရသော တရားရေးဝန်ထမ်းအဆင့်(၄)။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အခွင့်ရအရာရှိသဲ့သည် ကြီးကြပ်သူအရာရှိ မဖြစ်စေရ။

၆။ မိတ္တူများကို သတ်မှတ်ထားသော နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ကြန့်ကြာမှု မရှိစေဘဲ လျှောက်သူသို့ထုတ်ပေးရန် တရားရုံးတွင် တာဝန်ရှိသည်။ ထိုသို့ထုတ် ပေးနိုင်ရန်အတွက် မိတ္တူကူးစာရေးများကို အောက်ပါနည်းလမ်းအတိုင်း ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရမည် -

(က) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းတရားရုံးများတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း တရားသူကြီးက မိမိတို့ရုံးရှိ သင့်လျော်သည့်စာရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသူတို့ကိုဖြစ်စေ၊ လက်နှိပ်စက်စာရေးတစ် ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသူတို့ကိုဖြစ်စေ အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ မိတ္တူ ကူးစာရေးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်၊ လိုအပ်လျှင် ပြင်ပမှ သင့် လျော်သူများကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်၊

(ခ) မြို့နယ်စုရုံးများနှင့် မြို့နယ်တရားရုံးများတွင် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် စု တာဝန်ခံ တွဲဖက်ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးနှင့် မြို့နယ်တရား ရေးဦးစီးမှူးက မိမိတို့၏ရုံးရှိ သင့်လျော်သည့်စာရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသူတို့ကို မိတ္တူကူးစာရေးအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရန်၊ လိုအပ်လျှင် ပြင်ပမှ သင့်လျော်သူများကို ခန့်အပ်

(c) The Judges concerned are to appoint a suitable person to copy documents written other than in English and Myanmar.

7. The record-keeper shall act copyist for copying the records in the record-room.

8. If a staff of the court is appointed as copyist, he shall perform his copying duties outside office-hours.

9. All copyists shall obey orders of the authorized officer and accept his control and supervision. It shall be the duty and responsibility of the authorized officer to see that the copyists abide by these copying rules and deliver the copies without undue delay.

Chapter (3)
Persons Entitled to copies

10. In criminal cases, parties are entitiled to obtain copies of police papers which have been admitted as exhibits and confessions which have not been admitted as exhibits either the whole or part of the proceeding at any stage.

11. Copies of documentary exhibits filed in criminal case should not, except on good cause shown, be granted to persons who are strangers to the case without the consent of the person who put up the exhibits.

12. A plaintiff or defendant in a civil suit or his authorized agent or his lawyer, is entitled at any stage of the suit to obtain copies of the suit or any portion thereof including exhibits which have been put in evidence.

တာဝန်ပေးရန်၊

(ဂ) မြန်မာစာနှင့် အင်္ဂလိပ်စာမှအပ အခြားစာဖြင့်ရေးသားထားသော စာရွက်စာတမ်းများကို မိတ္တူကူးရန်ရှိလျှင် သင့်လျော်သူတစ်ဦးကို သက်ဆိုင်ရာတရားသူကြီးက ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်။

၇။ အမှုတွဲခန်းတွင်ရှိသည့် အမှုတွဲများကို မိတ္တူကူးရာတွင် သက်ဆိုင်ရာအမှုတွဲထိန်းက မိတ္တူကူးစာရေးအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၈။ တရားရုံးဝန်ထမ်းအား မိတ္တူကူးစာရေးအဖြစ် ခန့်ထားခြင်းဖြစ်လျှင် ထိုဝန်ထမ်းသည် မိတ္တူကူးခြင်းကိစ္စကို ရုံးချိန်ပြင်ပတွင်သာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၉။ မိတ္တူကူးစာရေးအားလုံးသည် အခွင့်ရအရာရှိ၏အမိန့်များကို နာခံ၍ ယင်း၏ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်းကိုလည်း ခံရမည်။ ထိုအခွင့်ရအရာရှိသည် မိတ္တူကူးစာရေးတို့က ဤနည်းဥပဒေများကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းမရှိစေရန်နှင့် မိတ္တူအားလုံးတို့ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်းမရှိစေဘဲ ပေးအပ်နိုင်ရေးအတွက် ကြည့်ရှုရန်တာဝန်ရှိသည်။

အခန်း (၃)
မိတ္တူရထိုက်ခွင့်ရှိသူများ

၁၀။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများတွင် သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံထားသော ရဲစခန်းများနှင့် သက်သေခံအဖြစ် လက်မခံရသေးသော ဖြောင့်ချက်အပါအဝင် အမှုတွဲတစ်ခုလုံး၏ မိတ္တူကိုသော်လည်းကောင်း၊ အမှုတွဲတစ်စိတ်တစ်ဒေသ၏ မိတ္တူကိုသော်လည်းကောင်း ထိုအမှု၏ မည်သည့်အဆင့်၌မဆို အမှုသည်တို့က ရထိုက်ခွင့်ရှိသည်။

၁၁။ ရထိုက်ကြောင်းကို ခိုင်လုံစွာပြနိုင်သည့်အခါတွင်မှတစ်ပါး ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများ၌ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံထားသောစာရွက်စာတမ်းများ၏ မိတ္တူကို သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်းသူ၏ သဘောတူညီချက်မရရှိဘဲ တရားရုံးက ထိုအမှုနှင့်မသက်ဆိုင်သူတို့အား ထုတ်မပေးရ။

၁၂။ တရားမမှုများတွင် တရားလိုကဖြစ်စေ၊ တရားပြိုင်ကဖြစ်စေ၊ ထိုသူတို့၏ အခွင့်ရကိုယ်စားလှယ်ကဖြစ်စေ၊ ထိုသူတို့၏ ရှေ့နေကဖြစ်စေ အမှုတွင်သက်သေခံအဖြစ်လက်ခံထားသော စာရွက်စာတမ်းများအပါအဝင် အမှုတွဲတစ်ခုလုံး၏ မိတ္တူကို သော်လည်းကောင်း၊ အမှုတွဲတစ်စိတ်တစ်ဒေသ၏ မိတ္တူကိုသော်လည်းကောင်း ထိုအမှု၏ မည်သည့်အဆင့်၌မဆို ရထိုက်ခွင့်ရှိသည်။

13. A stranger to a suit may after decree obtain copies of the plaint, written statements, affidavits or petitions filed in the suit, and he may for sufficient reason shown, obtain copies of any such documents before decree.

14. No court shall deliver copies of exhibits put in evidence except with the consent of the person by whom they were produced.

15. A stranger to a civil case or criminal proceedings may obtain copies of judgments, decrees or orders.

Chapter (4)

Application for copies and taking action.

16. Application for copies shall be made by filling up the application form (Annexure A) and shall bear stamp as prescribed the Court Fees Act. The application shall be presented to the authorized officer and signed either by the applicant in person or his lawyer, or authorized agent.

17. If an applicant wishes to obtain copies of documents from more than one case, he shall put up one application for each case and if he wishes to obtain copies of more than one document from the same case, he can do so in one application.

18. Action shall be taken on the day of the receipt of the application for copy. But application received after 3:00 p.m may be taken action on the following day. (if the following day is a holiday) on the day on which the court opens.

၁၃။ အမှုနှင့်မသက်ဆိုင်သူတစ်ဦးသည် ဒီဂရီချမှတ်ပြီးဖြစ်သော တရားမအမှုတွဲရှိ အဆိုအချေများ၊ လျှောက်လွှာများနှင့် ကတိသစ္စာပြုလွှာများ၏ မိတ္တူကို ရထိုက်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ရထိုက်ကြောင်း ခိုင်လုံစွာတင်ပြနိုင်လျှင် စာရွက်စာတမ်းများ၏ မိတ္တူကို ဒီဂရီမချမှတ်မီတွင်လည်း ရထိုက်ခွင့်ရှိသည်။

၁၄။ တရားမမှုတွင် သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံထားသော စာရွက်စာတမ်းများ၏မိတ္တူကို သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်းသူ၏ သဘောတူညီချက်မရရှိဘဲ တရားရုံးက ထိုအမှုနှင့်မသက်ဆိုင်သူတို့အား ထုတ်မပေးရ။

၁၅။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုတွင်ဖြစ်စေ၊ တရားမမှုတွင်ဖြစ်စေ စီရင်ချက်၊ ဒီဂရီနှင့် အမိန့်မိတ္တူများကို အမှုနှင့်မသက်ဆိုင်သူတို့က ရထိုက်ခွင့်ရှိသည်။

အခန်း(၄)

မိတ္တူကူးလျှောက်ထားခြင်းနှင့်အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၆။ မိတ္တူကူးလျှောက်ထားလိုသူသည် မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာ(နောက်ဆက်တွဲက)ပုံစံတွင် လိုအပ်သည်များကို ရေးသားဖြည့်စွက်၍ ထိုလျှောက်လွှာပေါ်တွင် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေအရ လျှောက်လွှာအတွက်သတ်မှတ်ထားသော ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ပြီး လျှောက်သူကိုယ်တိုင်ကဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ရှေ့နေ သို့မဟုတ် အခွင့်ရကိုယ်စားလှယ်ကဖြစ်စေ လက်မှတ်ရေးထိုးကာ သက်ဆိုင်ရာအခွင့်ရအရာရှိထံတင်သွင်းရမည်။

၁၇။ တစ်ခုထက်ပိုသောအမှုများမှ စာရွက်စာတမ်းမိတ္တူများကို ရယူလိုလျှင် အမှုတစ်မှုစီအတွက် သီခြားလျှောက်လွှာတစ်စောင်စီဖြင့် လျှောက်ထားရမည်။ တစ်မှုတည်းမှတစ်ခုထက်ပိုသော စာရွက်စာတမ်းများ၏ မိတ္တူများကို ရယူလိုလျှင် လျှောက်လွှာတစ်စောင်တည်းဖြင့် လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၁၈။ မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာရရှိသည့်ရက်မှာပင် အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။ မွန်းလွဲ ၃ နာရီနောက်ပိုင်း ရရှိသည့်လျှောက်လွှာများကို နောက်တစ်ရက်(နောက်တစ်ရက်မှာ ရုံးပိတ်ရက်ဖြစ်လျှင် ရုံးပြန်ဖွင့်သည့်ရက်)တွင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

19. The authorized officer shall check the application on presentation to copy under the prescribed rules. If it is not permissible, he shall endorse reasons of refusal on the application and return it to the applicant.

20. If the application for copy is permissible, the authorized officer shall immediately enter the application in the Register of application (annexure B form).He shall record the number of Registration in the application and on the same day enter the amount of copying fees calculated in accordance with rule 42. At the same time, shall fill up the forms of receipt of application (Annexure c) . On the same day he shall return the application after filling up where necessary.

21. Application , which , after registration are found to be not clear, shall be returned without delay to the applicant, to enable him to make necessary corrections therein and he shall be warned to return such application duly corrected to the authorized officer within 24 hours of the time he received it back. The applicant shall return such application, duly corrected , to the authorized officer within 24 hours of the time he received back . The authorized officer, on receiving the duly corrected application shall calculate the copying fees under rule 20 and fill up the necessary endorsement on the application and return the application to the applicant on the same day.

22. In cases in which duly corrected application cannot be returned to the applicant on the same day, the date and time of the receipt of the application the date and time to take back the application shall be filled up in the receipt and counter- foils of the application for copy in form (annexure D) and the original receipt shall be given to the applicant.

၁၉။ အခွင့်ရအရာရှိသည် မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းဥပဒေများအရ မိတ္တူကူးပေးနိုင်ခွင့်ရှိမရှိ စိစစ်ကြည့်ရှုရမည်။ မိတ္တူကူးပေးနိုင်ခွင့်မရှိလျှင် မိတ္တူကူးမပေးနိုင်သည့်အကြောင်းပြချက်ကို လျှောက်လွှာပေါ်တွင်ရေးမှတ်၍ လျှောက်သူတို့ ပြန်ပေးရမည်။

၂၀။ မိတ္တူကူးပေးနိုင်ခွင့်ရှိလျှင် အခွင့်ရအရာရှိသည် ထိုလျှောက်လွှာကို မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာများမှတ်ပုံတင်စာအုပ် (နောက်ဆက်တွဲ-ခ)တွင် ချက်ချင်းရေးသွင်းရမည်။ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင်ရေးသွင်းသည့် အမှတ်စဉ်ကို လျှောက်လွှာပေါ်၌ ရေးမှတ်၍ နည်းဥပဒေ ၄၂ နှင့်အညီ ပေးဆောင်ရမည့်မိတ္တူကူးခကိုလည်း နေ့ချင်းတွက်ချက်ပြီး ထိုလျှောက်လွှာပေါ်တွင် သတ်မှတ်နေရာ၌ ရေးသွင်းရမည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သက်သေခံလက်မှတ်ဖြတ်ပိုင်းစာအုပ် (နောက်ဆက်တွဲ-ဂ)၏ လက်ခံဖြတ်ပိုင်းနှင့် သက်သေခံလက်မှတ်အပိုင်းတို့တွင်လည်း လိုအပ်သည်များကို ရေးသွင်းရမည်။ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံစွာရေးသွင်းထားသည့် လျှောက်လွှာကို လျှောက်သူသို့ နေ့ချင်းပြန်ပေးရမည်။

၂၁။ လျှောက်လွှာကို မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင်ရေးသွင်းပြီးနောက် ထိုလျှောက်လွှာ၌ မရှင်းလင်းသည့်အချက်များ၊ ပြင်ဆင်သင့်သည့်အချက်များတွေ့ရှိရလျှင် လိုအပ်သလိုပြင်ဆင်ရန်နှင့် ၂၄ နာရီအတွင်း အခွင့်ရအရာရှိထံပြန်လည်တင်ပြရန်ဖြစ်ကြောင်း သတိပေး၍ လျှောက်လွှာတို့ လျှောက်သူသို့ ချက်ချင်းပြန်ပေးရမည်။ လျှောက်သူသည် ထိုလျှောက်လွှာကို နည်းလမ်းတကျပြင်ဆင်ပြီးလျှင် လျှောက်လွှာပြန်ရသည့်အချိန်မှ ၂၄ နာရီအတွင်း အခွင့်ရအရာရှိထံ ပြန်တင်ရမည်။ နည်းလမ်းတကျပြင်ဆင်ပြီးသော လျှောက်လွှာကို ရရှိသည့်အခါ အခွင့်ရအရာရှိသည် နည်းဥပဒေ ၂၀ တွင်ပါရှိသည့်အတိုင်း မိတ္တူကူးခများတွက်ချက်၍ လျှောက်လွှာ၌ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံစွာရေးသွင်းပြီး လျှောက်လွှာကို လျှောက်သူသို့ နေ့ချင်းပြန်ပေးရမည်။

၂၂။ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံစွာရေးသွင်းထားသည့်လျှောက်လွှာကို လျှောက်သူသို့ နေ့ချင်းပြန်မပေးနိုင်သည့်ကိစ္စများတွင် မိတ္တူလျှောက်လွှာကိုရကြောင်းလက်မှတ်(နောက်ဆက်တွဲ-ဃ) ပုံစံ၏မူရင်းနှင့် မူရင်းခွဲတို့တွင် လျှောက်လွှာကိုရရှိသည့်ရက်၊ အချိန်နှင့် လျှောက်လွှာကို လာရောက်ယူရမည့်ရက်၊ အချိန်တို့ကိုရေးသွင်းလျက် မူရင်းကို လျှောက်သူသို့ပေးရမည်။

23. If the applicant fails to take the application within the twenty four hours of the time fixed on the receipt of the application, that application for copy shall be struck off the Register of application and a note to this effect shall be made on the counterfoil.

24. On receipt of the duly filled in application, the applicant shall pay the copying fees noted on the application to the Bailiff of the court concerned and obtained the acknowledgment of receipt by the bailiff. Then he shall put up the application before the authorized officer.

25. On receipt of the application with the acknowledgment of the receipt of the copying fees by the bailiff, the authorized officer shall call for the proceeding from which copies are to be made from the Record-keeper in requisition slip form (Annexure.E).The Record-keeper shall deliver the proceeding on day he received the requisition slip. If he is unable to deliver the proceeding , he shall record on the requisition slip the reasons of the inability to do so and submit it to the authorized officer.

26. The authorized officer shall verify the entries in the application with the documents in the proceeding. If found correct, he shall record on the lower part of theapplication the date on which the copy must be ready and sign it and return it to applicant. At the same time he shall record on the upper part of the application, the date on which copy must be ready and send it to the copyist with the proceeding from which copy is to be made or to the Record-keeper if the proceeding is in the Record-room to be copied in time.

၂၃။ မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာကိုရကြောင်းလက်မှတ်တွင် လျှောက်လွှာလာယူရန် သတ်မှတ်ပေးသည့်အချိန်မှ ၂၄ နာရီအတွင်း လျှောက်သူက လျှောက်လွှာကိုလာမယူလျှင် ထိုလျှောက်လွှာကို မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်မှ နုတ်ပယ်ရမည့်ပြင် ထိုသို့နုတ်ပယ်သည့်အကြောင်းကို မူလရေးသွင်းထားပြီးဖြစ်သည့် သက်သေခံလက်မှတ်ဖြတ်ပိုင်းတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။

၂၄။ အခွင့်ရအရာရှိထံမှ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံစွာရေးသွင်းထားသည့် လျှောက်လွှာကို ပြန်ရသည့်အခါ လျှောက်သူသည် ထိုလျှောက်လွှာတွင်ဖော်ပြထားသော မိတ္တူကူးခကို သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးဘီလစ်ထံပေးသွင်း၍ လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ငွေရရှိကြောင်း ဘီလစ်၏ရေးမှတ်ချက်ကိုရယူပြီး အခွင့်ရအရာရှိထံ ပြန်တင်ရမည်။ လျှောက်လွှာပြင်ရသည့်အချိန်မှ ၂၄ နာရီအတွင်း မိတ္တူကူးခပေးသွင်းရန် ပျက်ကွက်လျှင် လျှောက်လွှာကို မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်မှ နုတ်ပယ်ရမည်။

၂၅။ မိတ္တူကူးခပေးသွင်းပြီးကြောင်း ဘီလစ်၏ရေးမှတ်ချက်နှင့်တကွ ပြန်လည်တင်ပြလာသည့်လျှောက်လွှာကိုရရှိသည့်အခါ အခွင့်ရအရာရှိသည် မိတ္တူကူးရမည့်အမှုတွဲကို သက်ဆိုင်ရာအမှုတွဲထိန်းထံမှ အမှုတွဲတောင်းခံစာ(နောက်ဆက်တွဲ-င)ဖြင့် တောင်းယူရမည်။ အမှုတွဲထိန်းသည် အမှုတွဲကိုတောင်းခံစာရသည့်ရက်တွင် နေ့ချင်းထုတ်ပေးရမည်။ ထိုသို့မပေးနိုင်လျှင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် အမှုတွဲမပေးနိုင်သည်ကို အမှုတွဲတောင်းခံစာပေါ်တွင် ရေးသား၍ အခွင့်ရအရာရှိထံ ပြန်ပေးရမည်။

၂၆။ မိတ္တူကူးရမည့်အမှုတွဲရရှိသောအခါ အခွင့်ရအရာရှိသည် လျှောက်လွှာတွင် ရေးသွင်းဖော်ပြချက်များမှာ အမှုတွဲတွင်တွေ့ရှိရသည့်အတိုင်း မှန်ကန်မှုရှိမရှိ စိစစ်ကြည့်ရှုရမည်။ မှန်ကန်ကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် အခွင့်ရအရာရှိသည် လျှောက်လွှာ၏ အောက်ပိုင်း၌ မိတ္တူထုတ်ပေးရန် အသင့်ရှိမည့်ရက်ကို ရေးသွင်းလက်မှတ်ရေးထိုးကာ ထိုအပိုင်းကို လျှောက်သူသို့ပြန်ပေးရမည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် မိတ္တူရေးကူးခြင်းပြီးစီးမည့်ရက်ကို အခွင့်ရအရာရှိက သတ်မှတ်ကာ ယင်းသက်မှတ်ရက်ကို ကျန်ရှိသည့်လျှောက်လွှာအထက်ပိုင်းတွင် ရေးသွင်းပြီး မိတ္တူကူးရမည့်အမှုတွဲနှင့်တကွ မိတ္တူတူးစာရေး သို့မဟုတ် အမှုတွဲမန်းရှိအမှုတွဲဖြစ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာအမှုတွဲထိန်းသို့ပေး၍ သတ်မှတ်သောရက်အတွင်း အပြီးကူးစေရမည်။

27. If there is any discrepancy any between the entries in the application and the documents in the proceeding, or in case of copying fees paid is less than what it should be paid , the authorized officer shall direct the applicant to amend application where necessary or to pay the difference to the bailiff and endorse on the application that such direction has been made and return the application to the applicant . On compliance of the direction of the authorized officer by this applicant, he shall follow the provisions of rule 26.

28. The copyist shall make copies under the control of the authorized officer.

29. If the original is written on plain paper , the copy shall be made on plain paper , and if on judicial form, copy shall be made on judicial form. The necessary forms and plain paper shall be provided by the court.

30. Copies shall be made paragraph by paragraph as in the original. A one-fourth margin on the left side of the front page and a one-fourth of margin on or right side of the observe page shall left blank in making copies. Copies are not to be made page to page of the original. When one is full the copy is to be continued to the next page. The page number of the original shall be written just in front of the opening words on the original page . Copies shall be written on both sides of the paper and separate page number shall be written.

31. All copies, whether certified or uncertified shall , before issue, be examined and compared with the original by the authorized officer and shall be written at the bottom of the copy as "Examined and certified

၂၇။ လျှောက်လွှာတွင် ရေးသွင်းဖော်ပြချက်များမှာ အမှုတွဲတွင်တွေ့ရှိရသည့် အတိုင်း မမှန်ကန်လျှင် လျှောက်လွှာကို လိုအပ်သလိုပြင်ဆင်စေရန်လည်းကောင်း၊ ပေးသွင်းပြီးသော ပိတ္တူကူးခငွေသည် အမှန်ပေးသွင်းရမည့် ငွေထက်လျော့နည်း နေသည့်ကိစ္စတွင် လိုအပ်ငွေကို ဘီလစ်ထဲထပ်မံပေးသွင်းစေရန်လည်းကောင်း လျှောက်သူအား ညွှန်ကြားလျက် ထိုသို့ညွှန်ကြားကြောင်း လျှောက်လွှာပေါ်တွင် အခွင့်ရအရာရှိက ရေးသားကာ လျှောက်လွှာကို လျှောက်သူသို့ပြန်ပေးရမည်။ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လျှောက်သူက ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ပြီးသည့်အခါ အခွင့်ရ အရာရှိသည် နည်းဥပဒေ ၂၆ တွင်ပါရှိသည့်အတိုင်း မိတ္တူထုတ်ပေးရန် အသင့် ရှိမည့်ရက်ကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ မိတ္တူကူးစာရေးအား မိတ္တူကူးစေခြင်းတို့ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၈။ မိတ္တူကူးစာရေးသည် အခွင့်ရအရာရှိ၏ ကြီးကြပ်မှုကိုခံယူလျက် မိတ္တူကူး ရမည်။

၂၉။ မိတ္တူကူးရမည့်မူရင်းစာရွက်စာတမ်းကို စာရွက်လွတ်ပေါ်တွင် ရေးသား ထားလျှင် စာရွက်လွတ်ဖြင့် မိတ္တူကူးရမည်။ တရားရုံးသုံးပုံစံဖြင့် ရေးသားထားလျှင် သက်ဆိုင်ရာပုံစံဖြင့် မိတ္တူကူးရမည်။ လိုအပ်သော စာရွက်လွတ်နှင့် ပုံစံလွတ်တို့ ကို တရားရုံးက ထုတ်ပေးရမည်။

၃၀။ မိတ္တူကူးရာတွင် မူရင်း၌ပါရှိသည့် စာပိုဒ်များအတိုင်း မိတ္တူကူးရမည်။ မိတ္တူတိုင်းတွင် စက္ကူ၏ရှေ့မျက်နှာ လက်ဝဲဘက်လေးပုံတစ်ပုံအနား၌လည်း ကောင်း၊ စက္ကူတော့ဘက်မျက်နှာတွင် လက်ျာဘက်လေးပုံတစ်ပုံအနား၌လည်း ကောင်း မရေးကူးဘဲချန်လှပ်ထားရမည်။ မူရင်း၌ပါရှိသည့် စာမျက်နှာအလိုက် မိတ္တူကူးရန်မဟုတ်ဘဲ စာရွက်လွတ်တစ်မျက်နှာလုံးပြည့်ကုန်အောင် မိတ္တူကူးပြီးမှ နောက်တစ်မျက်နှာတွင် ဆက်လက်မိတ္တူကူးရမည်။ မူရင်းစာရွက်စာတမ်း၏ စာ မျက်နှာအမှန်ကို မိတ္တူစာရွက်၏ဘေးကွက်လပ်တွင် မူရင်းစာမျက်နှာအသီးသီး၏ အစစာလုံးနှင့် ယှဉ်လျက်မှတ်သားထားရမည်။ မိတ္တူကူးသည့်စာရွက်လွတ်ကို နှစ် ဘက်အသုံးပြုရမည့်ပြင် သီးခြားစာမျက်နှာအမှတ်တစ်ခုစီကို အစဉ်လိုက်တပ်သွား ရမည်။

၃၁။ ရိုးရိုးမိတ္တူကိုဖြစ်စေ၊ တာဝန်ခံမိတ္တူကိုဖြစ်စေ ထုတ်မပေးမီ အခွင့်ရအရာ ရိကိယ်တိုင် မူရင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍ မိတ္တူ၏အောက်ခြေ၌ "စစ်ဆေးပြီး

to be correct" and signed by the authorized officer. If it is a certified copy , "certified copy" shall be added and signed by the authorized officer. The name of the authorized officer, his designation and date shall be fixed. All corrections shall be initialed by the authorized officer. Much corrected copies shall be rejected and fresh copies be made .

32. Copies, whether certified or uncertified, not made from the original shall not be issued.

33. Certified copies, before issue to the applicant shall be stamped as required under Articles 6 to 9 of Schedule of the Court fees Act. But no court-fee is required on copies of certain documents referred to in the rules framed under section 35 of the Court Fees Act.

34. Uncertified copies may be converted into certified copies upon the application of the person to whom they have been granted and upon his delivering to the authorized officer the court fee stamps required by law. Such conversion and issue shall be noted in the Remarks Column of the Register of application for copies.

35. The following particulars shall be recorded by the copyist on the last page of the copy if there is any blank space and if not on a separate sheet of paper and shall be signed by the authorized officer-

(a) date of the application;

(b) date on which the estimated cost of copying is communicated to the applicant;

(c) date of return of the application to the authorized officer after payment of fees;

(d) date on which the copy is ready for delivery;

(e) date of delivering the copy to applicant;

မှန်ကန်ကြောင်းတာဝန်ယူသည်" ဟုရေးသား၍ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ တာဝန်ခံမိတ္တူဖြစ်လျှင် "တာဝန်ခံမိတ္တူမှန်" ဟူ၍တစ်ဆင့်ရေးသားကာ အခွင့်ရအရာရှိက လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ အခွင့်ရအရာရှိ၏အမည်၊ ရာထူးနှင့်ရက်စွဲကို ရေးသားရမည့်အပြင် တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်ရမည်။ အမှားပြင်ဆင်ချက်များရှိလျှင်လည်း ထိုပြင်ဆင်ချက်အားလုံးကို အခွင့်ရအရာရှိက လက်မှတ်ကိုထိုး၍ အသိအမှတ်ပြုရမည် ပြင်ဆင်ချက်များသောမိတ္တူများကို အသစ်ကူးစေရမည်။

၃၂။ မူရင်းမှကူးယူခြင်းမဟုတ်သော မိတ္တူကို ရိုးရိုးမိတ္တူအဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ တာဝန်ခံမိတ္တူအဖြစ်သော်လည်းကောင်း ထုတ်မပေးရ။

၃၃။ တာဝန်ခံမိတ္တူကို ထုတ်မပေးမီ ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ၊ ဇယား ၁၊ အမှတ်စဉ် ၆ မှ ၉ အထိ သတ်မှတ်ထားချက်များနှင့်အညီ လိုအပ်သော ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းကို မိတ္တူ၏ပထမစာမျက်နှာထိပ်ပိုင်းတွင် ကပ်ရမည်။ သို့သော် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ အရထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများတွင်ဖော်ပြထားသော အချို့သော စာရွက်စာတမ်းများ၏ မိတ္တူဖြစ်လျှင် ရုံးခွန်ထမ်းဆောင်ရန်မလို။

၃၄။ ရိုးရိုးမိတ္တူ ရရှိထားသူတ ဥပဒေနှင့်အညီ ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းကို အခွင့်ရအရာရှိထံပေးသွင်း၍ ရိုးရိုးမိတ္တူကို တာဝန်ခံမိတ္တူအဖြစ်ပြောင်းပေးရန် လျှောက်ထားလာလျှင် အခွင့်ရအရာရှိက ရိုးရိုးမိတ္တူကို တာဝန်ခံမိတ္တူအဖြစ်သို့ ပြောင်းပေးနိုင်သည်။ ထိုအခါ မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်၏ မှတ်ချက်ဇယားကွက်၌ ထိုသို့ပြောင်းပေးခဲ့ကြောင်း မှတ်သားထားရမည်။

၃၅။ ရိုးရိုးမိတ္တူနှင့် တာဝန်ခံမိတ္တူနှစ်မျိုးလုံးတွင် အောက်ပါအချက်အလက်များကို မိတ္တူ၏နောက်ဆုံးစာမျက်နှာရှိ လွတ်သောနေရာ၊ အကယ်၍ လွတ်သောနေရာမရှိလျှင် သီးခြားစာရွက်တစ်ရွက်ဆက်၍ မိတ္တူကူးစာရေးက ရေးမှတ်ပြီး အခွင့်ရအရာရှိက လက်မှတ်ထိုးရမည် -

(က) လျှောက်ထားသည့်ရက်၊

(ခ) တွက်ချက်ထားသော အခကြေးကို လျှောက်သူသို့အကြောင်းကြားသည့်ရက်၊

(ဂ) အခကြေးများပေးသွင်းပြီးနောက် အခွင့်ရအရာရှိထံလျှောက်လွှာပြန်တင်သောရက်၊

(ဃ) မိတ္တူထုတ်ပေးရန် အသင့်ဖြစ်သောရက်၊

(င) လျှောက်သူသို့ မိတ္တူထုတ်ပေးသောရက်၊

(f) the copying fees (to be inserted in words as well as in figures)

(g) Serial number of the certificate.

36. The authorized officer shall complete the certificate and counter-foil form (Annexure C) and enter the date and sign the certificate. He shall attach the certificate to the copy and make over to the applicant. The authorized officer shall complete the second original of the certificate (Annexure C) with date and his signature thereon . Then he shall attach second original of the certificate to the copying proceeding and enter the date of application, date of delivery of the copy and name of the document for which copy has been issued in diary sheet of the copying proceeding and sign it. The applicant or his lawyer or his agent shall enter the date and sign on the prescribed space of the application in acknowledgement of the receipt of the copy and the authorized officer shall file the upper and lower parts of the application form.

37. If the copies are not claimed within 60 days of the date on which they are ready for delivery, they shall be destroyed.

38. Only the authorized officer shall deliver the completed copies to the applicant. He shall endorse the necessary facts on the copy in accordance with rule 35.No copy shall be delivered without a duly completed certificate in form *Judicial general 17 A* attached thereto. No copy of a record of any court shall be used in any manner unless so endorsed and accompanied by such a certificate. No copies unless made in accordance with these rules shall be delivered.

39. The delivery date shall not be later than two weeks from the day on copying fees are paid.

(စ) ကျသင့်ဘည့်အခငွေ(စာ၊ ဂဏန်းနှစ်ရပ်ဖြင့်ရေးရန်)

(ဆ) သက်သေခံလက်မှတ်အမှတ်စဉ်။

၃၆။ မိတ္တူထုတ်ပေးသည့်အခါ သက်သေခံလက်မှတ်(နောက်ဆက်တွဲ-ဂ)တွင် ရေးသွင်းရန်အချက်များ ပြည့်စုံစွာရေးသွင်း၍ အခွင့်ရအရာရှိက ရက်စွဲတပ်၊ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ သက်သေခံလက်မှတ်မူရင်းကို ထုတ်ပေးမည့် မိတ္တူနှင့်ပူးတွဲပြီး လျှောက်သူသို့ပေးရမည်။ နောက်ဆက်တွဲ(ဂ)ပါ သက်သေခံလက်မှတ်မူရင်းခွဲနှင့် လက်ခံဖြတ်ပိုင်းတို့တွင်လည်း ကျန်ရေးသွင်းရန်အချက်များကို ပြည့်စုံစွာရေးသွင်း၍ အခွင့်ရအရာရှိက ရက်စွဲတပ်၊ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ထိုသို့ပြည့်စုံစွာလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် သက်သေခံလက်မှတ်မူရင်းခွဲကို မိတ္တူကူးယူသည့် အမှုတွဲ၌တွဲ၍ ယင်းအမှုတွဲ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် မိတ္တူကူးသည့်စာရွက်စာတမ်းအမျိုးအမည်၊ မိတ္တူလျှောက်ထားသည့်နေ့ရက်၊ မိတ္တူထုတ်ပေးသည့်နေ့ရက်တို့ကို ဖော်ပြရေးသွင်းလျက် အခွင့်ရအရာရှိက လက်မှတ်ရေးထိုးထားရမည်။ ထို့ပြင် မူလတင်သွင်းသော မိတ္တူလျှောက်လွှာပေါ်ရှိ သတ်မှတ်ထားသောနေရာ၌ လျှောက်သူကိုဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ရှေ့နေသို့မဟုတ် အခွင့်ရကိုယ်စားလှယ်ကိုဖြစ်စေ မိတ္တူရရှိကြောင်း ရက်စွဲတပ်လက်မှတ်ရေးထိုးစေပြီး လျှောက်လွှာနှစ်ပိုင်းလုံးကို အခွင့်ရအရာရှိက သိမ်းထားရမည်။

၃၇။ ကူးပြီးသောမိတ္တူကို ပေးရန်အသင့်ဖြစ်သောရက်မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း တောင်းခံခြင်းမရှိလျှင် ဖျက်ဆီးပစ်ရမည်။

၃၈။ ကူးပြီးသောမိတ္တူကို အခွင့်ရအရာရှိကသာလျှင် လျှောက်သူသို့ထုတ်ပေးရမည်။ ဤနည်းဥပဒေ ၃၅ နှင့်အညီ လိုအပ်သောအချက်အလက်များကို မိတ္တူပေါ်တွင်ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ခြင်း၊ ပုံစံ *တရားဘက်* *အမှားဆို်ငရာပုံစံ ၁၇-က* အရ ရေးသားထားသော သက်သေခံလက်မှတ်ပူးတွဲခြင်းတို့ကိုမပြုဘဲ မည်သည့်မိတ္တူကိုမျှ ထုတ်မပေးရ။ ထိုသို့ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ခြင်းနှင့် သက်သေခံလက်မှတ်ပူးတွဲခြင်းမပြုဘမျှ တရားရုံးတစ်ခုခု၏ အမှုတွဲမိတ္တူကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အသုံးမပြုရ။ ထို့ပြင် ဤနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ကူးယူထားခြင်းမဟုတ်သော မိတ္တူများကိုလည်း လုံးဝထုတ်မပေးရ။

၃၉။ မိတ္တူထုတ်ပေးရန်အသင့်ဖြစ်ရမည့်ရက်မှာ မိတ္တူကူးခပေးသွင်းသည့်ရက်မှစ၍ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ထက်မပိုစေရ။

40. In case of application for urgent copies, shall be ready for delivery within 48 hours of the payment of copying fees.

41. In calculating the time prescribed in this chapter , office holidays shall be excluded.

Chapter (5)
Rate of copying fees

42. Copying fees shall be collected as follows:-
(a) for every page of the original and part of a page-five kyats each.
(b) for copies to be made on forms three kyats per page.
(c) Maps, designs of building and other paper assessed at the special rate will be assessed by the authorized officer depending upon its size and the amount of effort put in for the preparation of copy. Note: Skilled persons must be employed in making copy of map, building drawing and other papers.
(d) Urgency copying fee shall be three times of ordinary copying fees.

43. In the following case copies shall be granted free of charge:-
(a) copies of the papers of a proceeding required for the public purpose by the government, supreme court, Attorney General's and Accountant-General"s office.
(b) copies of the papers of a proceeding required to be used in verifying conduct and character of person who is concerned in a case.

၄၀။ မိတ္တူကို အမြန်ရလိုကြောင်း လျှောက်ထားသည့်ကိစ္စတွင် ကျသင့်သော မိတ္တူကူးခပေးသွင်းသည့်အချိန်မှစ၍ ၄၈ နာရီထက်နောက်မကျစေဘဲ မိတ္တူထုတ်ပေးရန် အသင့်ရှိစေရမည်။

၄၁။ ဤအခန်းတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသော အချိန်ကာလများကို ရေတွက်ရာ၌ ရုံးပိတ်ရက်များကို နုတ်ပယ်ရမည်။

အခန်း(၅)
မိတ္တူကူးခနှုန်းများ

၄၂။ မိတ္တူကူးခများကို အောက်ပါနှုန်းထားအတိုင်းကောက်ခံရမည်-
(က) မူရင်းကစ်ျက်နှာလျှင် ငါးကျပ်နှုန်းကောက်ခံ၍ စာတစ်မျက်နှာ၏ အဝိတ်အပိုင်းကို စာတစ်မျက်နှာနှုန်းကောက်ခံရန်၊
(ခ) ရုံးသုံးပုံစံဖြင့် မိတ္တူကူးရပါက ပုံစံတစ်မျက်နှာလျှင် သုံးကျပ်နှုန်းကောက်ခံရန်၊
(ဂ) အထူးနှုန်းဖြင့်ကောက်ခံထိုက်သော ခြမ်းပုံ၊ အဆောက်အအုံပုံနှင့် အခြားစာရွက်စာတမ်းများဖြစ်လျှင် မိတ္တူကူးခကို အရွယ်အစားနှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမူတို့အပေါ် အခြေပြု၍ ကြီးကြပ်သူအရာရှိက သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ကောက်ခံရန်၊
မှတ်ချက်။ ။ ခြမ်းပုံ၊ အဆောက်အအုံနှင့် အခြားစာရွက်စာတမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများအား မိတ္တူကူးစေရမည်။
(ဃ) အလျင်အမြန် မိတ္တူကူးပေးရန်ဖြစ်လျှင် သာမန်ကျသင့်သော မိတ္တူကူးခ၏ သုံးဆကောက်ခံရန်။

၄၃။ အောက်ပါကိစ္စများတွင် မိတ္တူကို အခမဲ့ထုတ်ပေးရမည် -
(က) အစိုးရအဖွဲ့၊ တရားရုံးချုပ်၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံးနှင့် စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးများက အများပြည်သူအကျိုးအပွက် တောင်းခံသည့်အမှုတွဲပါ စာရွက်စာတမ်းမိတ္တူများ၊
(ခ) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သူတစ်ဦးဦး၏ အကျင့်စာရိတ္တအပြုအမူ၊ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန်အတွက် တောင်းခံသည့်အမှုတွဲပါစာရွက်စာတမ်းမိတ္တူများ၊

(c) copies of the paper of a proceeding required by a public official in the discharge of his duties for a public purpose.

(d) copies of judgement requested by an accused in a cognizable case. This clause applies to the accused. Prosecuted under Sections 109 and 110 of the Criminal Procedure Code . (An accused person is entitled to only copy free of charge).

(e) A copy of Judgment requested by a convicted person for the purposes, of appeal or for an application for revision if no appeal lies.

(f) Copy of an order for payment of maintenance of a wife or child passed under section 490 of the Criminal Procedure Code.

(g) Copy of an order in favour of a person passed under the provision of Land Acquisition Act or carries of a contract.

(h) Copy of proceeding for a lawyer engaged by the government for poor persons accused of offices punishable with death.

44. Copy of the memorandum of local inspection if required by the law officer, complainant or the accused person shall be granted free of charge.

45. The copies of the judgment in appeal where the accused was sentenced to three or more years, if requested by the Director-General of prison department for the purpose of filling in the record of convicted prisoners.

(ဂ) သာမန်လုပ်ကိုင်မြဲလုပ်ငန်းမဟုတ်ဘဲ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက တာဝန်အရ အများပြည်သူအကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်တောင်းခံသည့် အမှုတွဲပါ စာရွက်စာတမ်းမိတ္တူများ၊

(ဃ) ထောင်ဒဏ်ခြောက်လအထက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်သော အမှုတွင် တရားခံက တောင်းခံသည့် စီရင်ချက်မိတ္တူ။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၉ နှင့် ၁၁၀ အရ အမှုများသည် ထောင်ဒဏ်ခြောက်လအထက် အပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်သော အမှုသဘောသက်ရောက်သဖြင့် ဤအချက်မှာ ထိုအမှုများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ (တရားခံတစ်ဦးကို မိတ္တူတစ်စောင်သာလျှင် ထုတ်ပေးရမည်။)

(င) အကျဉ်းထောင်ရှိ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူတစ်ဦးက အယူခံရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အယူခံခွင့်မရှိ၍ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်ထားရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း တောင်းခံသည့်စီရင်ချက်မိတ္တူ

(စ) စားစရိတ် အထောက်အပံ့ရရှိမည့် မိန်းမကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကလေး၏ အုပ်ထိန်းသူကိုသော်လည်းကောင်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၉၀ နှင့်အညီ ထုတ်ပေးသည့် စရိတ်ထောက်ပံ့ရန် ချမှတ်သည့်အမိန့်မိတ္တူ

(ဆ) မြေသိမ်းအက်ဥပဒေအရ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အကျိုးအတွက် ချမှတ်ပေးသည့် ဆုံးဖြတ်ချက် သို့မဟုတ် သဘောတူချုပ်ဆိုသည့် စာချုပ်စာတမ်းမိတ္တူများ၊

(ဇ) သေဒဏ်ထိုက်သည့်ပြစ်မှုဖြင့် စွပ်စွဲခံရသော ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် အစိုးရဌာနပေးသည့် ရှေ့နေများသို့ ထုတ်ပေးသည့် အမှုတွဲမိတ္တူများ။

၄၄။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများတွင် တရားသူကြီးက မှုခင်းဖြစ်ပွားရာနေရာသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာ၌ တွေ့မြင်ရသည့်အကြောင်းချင်းရာများ ရေးပုတ်ထားသောမှတ်တမ်း မိတ္တူကို ဥပဒေဝန်ထမ်းကဖြစ်စေ၊ တရားလိုကဖြစ်စေ၊ တရားခံကဖြစ်စေ တောင်းခံလျှင် အခမဲ့ထုတ်ပေးရမည်။

၄၅။ သုံးနှစ်ဖြစ်စေ၊ သုံးနှစ်ထက်ပို၍ဖြစ်စေ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရသူများက အယူခံသည့်အမှုရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာအကျဉ်းသားများ၏မှတ်တမ်းတွင် လိုအပ်သော ရေးသွင်းချက်များပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် အကျဉ်းဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က တောင်းခံသည့်အခါ အယူခံတရားရုံး၏ စီရင်ချက်မိတ္တူတစ်စောင်ကို အခမဲ့ထုတ်ပေးရမည်။

46. Copy of the judgment in which a public servant is convicted shall be delivered free of charge to the Head of the Department immediately after the correction whether he asks for the judgment or not. But in cases where a public servant is acquitted or discharge, copy of judgment shall be delivered free of charge to the Head of Department only when he asks for it.

47. When an order is passed under Young Offender Act or 1955 Children Act to send an offender to a training school under the management of Social Welfare Department, a copy of the judgment shall be issued free of charge to the Headmaster of the training school. If the order is passed by the appellate court, both the judgment of the original court and that of the appellate court shall be issued free of charge to the Headmaster of the training school.

48. When a trainee of a training is convicted of an offence while on parole under section 33 of the Young offender Act or under section 58 of the 1955 Children Act, a copy of the judgment of the court shall be delivered free of charge to the Ministry of Social Welfare.

49. All copies supplied free of charge shall be entered in red ink in the Register of applications. A note 'free copy' shall be made in the Register opposite to the entries.

50. The authorized officer shall enter the fact that copying fees have been paid into the bank with supporting vouchers in the Register of application.

၄၆။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအား ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် စီရင်ချက်မိတ္တူကို သက်ဆိုင်ရာဌာနအကြီးအကဲက တောင်းခံသည်ဖြစ်စေ၊ မတောင်းခံသည်ဖြစ်စေ၊ စီရင်ချက်ချမှတ်ပြီးနောက် ဆောလျင်စွာအခမဲ့ထုတ်ပေးရမည်။ စွဲချက်မတင်မီလွှတ်လျှင် သို့မဟုတ် အပြီးအပြတ်လွှတ်လျှင်မူ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနအကြီးအကဲက တောင်းခံမှသာ အခမဲ့ထုတ်ပေးရမည်။

၄၇။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သော လူငယ်များ အက်ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ကလေးသူငယ်များ အက်ဥပဒေအရဖြစ်စေ လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာနအုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ သင်တန်းကျောင်းတစ်ခုခုသို့ပို့ရန် အမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ ထိုအမိန့်ချမှတ်သည့် တရားရုံး၏စီရင်ချက်မိတ္တူတစ်စောင်ကို သက်ဆိုင်ရာသင်တန်းကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးသို့ အခမဲ့ထုတ်ပေးရမည်။ သင်တန်းကျောင်းသို့ပို့သည့် အမိန့်ကို အယူခံတရားရုံးကချမှတ်လျှင် ထိုရုံး၏စီရင်ချက်မိတ္တူနှင့်တကွ မူလတရားရုံး၏စီရင်ချက်မိတ္တူကိုပါ သက်ဆိုင်ရာသင်တန်းကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးသို့ အခမဲ့ထုတ်ပေးရမည်။

၄၈။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သော လူငယ်များ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၃ အရဖြစ်စေ၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ကလေးသူငယ်များအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၈ အရဖြစ်စေ ခွင့်ပြုလွှတ်မှုတ်ဖြင့် ပြင်ပ၌နေသည့်ကာလအတွင်း သင်တန်းကျောင်းမှ သင်တန်းသားတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်၍ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသည့်အခါ တရားရုံး၏စီရင်ချက်မိတ္တူတစ်စောင်ကို လူမှုဝန်ထမ်းဝန်ကြီးဌာနသို့ အခမဲ့ထုတ်ပေးရမည်။

၄၉။ အခမဲ့ထုတ်ပေးသော မိတ္တူများကို မိတ္တူလျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင် မင်နီဖြင့် ရေးသွင်းရမည်။ ထိုရေးသွင်းချက်နှင့်ယှဉ်လျက် မှတ်ပုံတင်စာအုပ်မှတ်ချက်ဇယားကွက်၌ "အခမဲ့" ဟုရေးမှတ်ထားရမည်။

၅၀။ မိတ္တူကူးခရငွေများကို ဘဏ်သို့ပေးသွင်းပြီးကြောင်း အထောက်အထားများနှင့်တကွ မိတ္တူလျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်၌ အခွင့်ရအရာရှိက ဖော်ရေးသွင်းထားရမည်။

51. Copyist concerned is entitled to two-third of the copying fees and the rest one-third is for the government. All copying fees shall be paid into the bank with a chalan by the Bailiff. The amount for the copyist and the amount for the government shall be noted separately on the chalan. The drawing officer of the court concerned shall withdraw the money due to copyists in accordance with departmental accounting procedure and financial regulations and pay the copyists.

52. Fees once paid cannot be refunded if the work for which the fees are paid has been done . If only part of the work has been done, a proportionate part of the fee paid may refunded to the applicant by the drawing officer in accordance with the rules as mentioned in Rule 52 , with sanction of the authorized officer.

Chapter (6)
Supervision and Report

53. The controlling officer shall supervise the copying work to be carried out in accordance with these rules. The controlling officer shall check the certificate counterfoil book with the Register of application for copy and Bailiff register I. He must satisfy himself that all the application have been duly Registered I. He must satisfy himself that all the applications have been duly registered in the respective Register and copying fees have been duly received and credited to the bank. The controlling officer shall report any breach of the copying rules to the State and Divisional Jud.

၅၁။ ရရှိသည့် မိတ္တူကူးခ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံကို သက်ဆိုင်ရာစာရေးက ရခွင့်ရှိသည်။ ကျန်သုံးပုံတစ်ပုံကို အစိုးရက ရယူသည်။ ရရှိသည့်အခငွေအားလုံးကို ဘီလစ်မှ တစ်ဆင့် ချလန်ဖြင့် ဘဏ်သို့ပေးသွင်းရမည်။ ချလန်ကိုရေးသားရာတွင် မိတ္တူကူးစာရေးအတွက် ပေးရမည့်ငွေနှင့် အစိုးရက ရရှိမည့်ငွေကို ခွဲခြားဖော်ပြရမည်။ မိတ္တူကူးစာရေးများသို့ ပေးရမည့်ငွေကို သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး ငွေထုတ်သူအရာရှိက ဌာနဆိုင်ရာငွေထုတ်စာရင်း ထိန်းသိမ်းနည်းညွှန်ကြားချက်များ၊ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ဘဏ်သို့ပြန်လည်ထုတ်ယူ၍ မိတ္တူကူးစာရေးများသို့ ပေးရမည်။

၅၂။ မိတ္တူကို ရေးကူးပြီးဖြစ်လျှင် ရေးကူးရန်ပေးသွင်းပြီးသော မိတ္တူကူးခငွေကို မိတ္တူလျှောက်ထားသူသို့ ပြန်မပေးနိုင်။ အကယ်၍ မိတ္တူ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုရေးကူးပြီးဖြစ်လျှင် ပေးသွင်းပြီး အခငွေမှ သင့်ရာအချိုးကျငွေကို ကြီးကြပ်သူအရာရှိ၏ ခွင့်ပြုမိန့်ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာငွေထုတ်သူအရာရှိက အထက်နည်းဥပဒေ ၅၂ တွင် ဖော်ပြထားသည့်နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဘဏ်မှပြန်လည်ထုတ်ယူ၍ မိတ္တူလျှောက်ထားသူသို့ပေးရမည်။

အခန်း (၆)
ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း

၅၃။ မိတ္တူကူးခြင်းလုပ်ငန်းကို နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခြင်းရှိမရှိ သက်ဆိုင်ရာကြီးကြပ်သူအရာရှိက တာဝန်ယူကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရမည်။ ကြီးကြပ်သူအရာရှိသည် ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်ထက်မနည်းစေဘဲ သက်သေခံလက်မှတ်ဖြတ်ပိုင်းစာအုပ်ကို မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်၊ ဘီလစ်မှတ်ပုံတင်စာအုပ်အမှတ် ၁ တို့နှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရမည့်အပြင် မိတ္တူကူးလျှောက်လွှာအားလုံးကို သက်ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်စာအုပ်၌ နည်းလမ်းတကျရေးသွင်းကြောင်း၊ မိတ္တူကူးခကို ဘီလစ်က နည်းလမ်းတကျလက်ခံ၍ ဘဏ်သို့ပေးသွင်းပြီးကြောင်း မိမိကိုယ်တိုင် ကျေနပ်အောင်ပြုရမည်။ နည်းဥပဒေများကို ဖောက်ဖျက်ဆောင်ရွက်ကြောင်းတွေ့ရှိလျှင် ကြီးကြပ်သူအရာရှိက သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်နှင့် တိုင်းတရားသူကြီးထံ အစီရင်ခံရမည်။

54. To inform the higher court of the delay in copying , the State and Divisional Judge shall report monthly to the Supreme Court of the delay of more than two weeks from the date of application for copies in the State or Divisional court, and the Township Judge shall report monthly to the State and Divisional Judge of such delay in the townsliip court in Form (Annexure F) A copy of the report by the township Judge shall be sent to the Supreme Court. If there is no delay for more than two weeks, the fact shall be reported.

55. The fresh certificate books shall be kept either by the Judge concerned or by the controlling officer authorized for this purpose. The officer in change of certificate books shall maintain a register to record receipt and issue of certificate books. He shall not issue more than one certificate book at a time. The issuing officer shall satify himself that the counter-foil of the certificate book has been duly filled up and fully used up. Then only he shall issue new certificate book. The officer issuing the book shall record the number pages of the new on its cover and certify it with his signature. The used book of counter-foils shall be kept by him for three years from the date of last entry.

56. The annual report with regard to copying (Form annexure-G) shall be submitted in the same as an annual Report.

၅၄။ မိတ္တူကူးရာတွင် ကြန့်ကြာသည့်ကိစ္စများကို အထက်တရားရုံးများက သိရှိနိုင်ရန်အတွက် မိတ္တူကူးလျှောက်ထားသည့် ရက်မှ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ထက်ကျော်၍ မိတ္တူထုတ်ပေးနိုင်သည့်ကိစ္စများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းတရားရုံးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းတရားသူကြီးက တရားရုံးချုပ်သို့လည်းကောင်း၊ မြို့နယ်စုတရားရုံးနှင့် မြို့နယ်တရားရုံးအကွက် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်တရားသူကြီးက သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်နှင့် တိုင်းတရားရုံးသို့လည်းကောင်း မိတ္တူကူးရန်ကြန့်ကြာသည့်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လစဉ်အစီရင်ခံစာကို (နောက်ဆက်တွဲ-စ) ပုံစံဖြင့် အစီရင်ခံရမည်။ မြို့နယ်တရားရုံးက ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းတရားရုံးသို့ တင်ပြသည့်အစီရင်ခံစာ မိတ္တူတစ်စောင်ကို တရားရုံးချုပ်သို့ပေးပို့ရမည်။ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ထက် ပို၍ ကြန့်ကြာသည့်ကိစ္စများမရှိလျှင် မရှိကြောင်း အစီရင်ခံရမည်။

၅၅။ မိတ္တူကူးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသုံးမပြုရသေးသော သက်သေခံလက်မှတ်ဖြတ်ပိုင်းစာအုပ်များကို သက်ဆိုင်ရာတရားသူကြီးကသော်လည်းကောင်း၊ ဤကိစ္စအလို့ငှာ တာဝန်ပေးအပ်လာသည့် ကြီးကြပ်သူအရာရှိကသော်လည်းကောင်း ထိန်းသိမ်းထားရမည်။ ထိန်းသိမ်းထားသူသည် သက်သေခံလက်မှတ်စာအုပ်များကို မည်မျှရရှိ၍ အသုံးပြုခန့်မည်မျှထုတ်ပေးကြောင်း ဖော်ပြသည့်စာရင်းစာအုပ်ကို ဖွင့်လှစ်ထားရှိရမည်။ ထိုသူက သက်သေခံလက်မှတ်စာအုပ်ကို အခွင့်ရအရာရှိအား ထုတ်ပေးရာ၌ တစ်ကြိမ်လျှင် တစ်အုပ်ထက်မပိုစေရ။ အသုံးပြုပြီးသည့် သက်သေခံလက်မှတ်စာအုပ်ဟောင်းတွင် လက်ခံဖြတ်ပိုင်းများ၌ လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်သွင်းထားပြီး ပြီးမပြီးစစ်ဆေးခြင်းဖြင့် ထိုစာအုပ်ဟောင်းကို အကုန်အစင်နည်းလမ်းတကျသုံးစွဲပြီးကြောင်း စာအုပ်ထုတ်ပေးသူက ကျေနပ်မှသာ စာအုပ်သစ်ကို ထုတ်ပေးရမည်။ စာအုပ်သစ်ကို ထုတ်ပေးသည့်အခါတိုင်း စာအုပ်အဖုံးပေါ်တွင် ထိုစာအုပ်ရှိ စာမျက်နှာအရေအတွက် မည်ရွေ့မည်မျှဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြသော သက်သေခံလက်မှတ်တစ်ခုတို့ ထုတ်ပေးသူက ရေးသားလက်မှတ်ထိုးထားရမည့်ပြင် အသုံးပြုပြီးသော စာအုပ်ဟောင်းကို ပြန်လည်ရယူ၍ မိမိလက်ဝယ်တွင် ထိန်းသိမ်းထားရမည်။ ထိုစာအုပ်ဟောင်းကို နောက်ဆုံးရေးသွင်းသည့်ရက်မှ သုံးနှစ်ကြာသည်အထိ ထိန်းသိမ်းထားရမည်။

၅၆။ မိတ္တူကူးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာ (နောက်ဆက်တွဲ-ဆ) ကို နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာတင်ပြသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ပေးပို့ရမည်။

Chapter (7)
General

57. The rules with regard copying of case and proceedings issued by the former High Court in its Notification 5 (General) dated 25 th October 1954 are hereby withdrawn by these rules.

အခန်း (၇)
အထွေထွေ

၅၇။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ ယခင်တရားလွှတ်တော်၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅ (အများဆိုင်ရာ) ဖြင့် အမှုတွဲမိတ္တူကူးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထုတ်ပြန်ထားသော နည်းဥပဒေများကို ဤနည်းဥပဒေများဖြင့် ရုတ်သိမ်းလိုက်သည်။

Judicial General Form 16 — Annexure - A.

Application for copy

1. Name of Applicant ....
2. Proceeding from which copy is wanted : -
   - (a) Name of the Court ....
   - (b) Kind of proceeding Year and No. ....
   - (c) Name of the parties ....
3. Date of application ....
4. Kind and name of document to be copied ....

   ....

   ....
5. Number of pages of the Original document ....

   ....

   ....
6. Kind of copy apply for ....
7. Court fee for certified copy (if any) ....
8. How the applicant is cocern with proceeding ....

   ....

   ....

Date ....

Signature of Applicant

NRC No. ....

နောက်ဆက်တွဲ က

တရားဘက်အများဆိုင်ရာပုံစံအမှတ် ၁၆

မိတ္တူလျှောက်လွှာ

၁။ လျှောက်သူအမည် . . . .

၂။ မိတ္တူကူးလိုသောအမှုတွဲ
- (က) တရားရုံးအမည် . . . .
- (ခ) အမှုအမျိုးအစား၊ ခုနှစ်နှင့်အမှတ် . . . .
- (ဂ) အမှုသည်တို့၏အမည်များ . . . .

၃။ မိတ္တူလျှောက်လွှာတင်သောရက်

၄။ မိတ္တူရယူလိုသည့်စာရွက်စာတမ်းအမျိုးအမည် . . . .

. . . .

. . . .

၅။ မိတ္တူကူးရန် မူရင်းစာ၏စာမျက်နှာအရေအတွက် . . . .

. . . .

. . . .

၆။ ရယူလိုသည့်မိတ္တူအမျိုးအစား . . . .

၇။ တာဝန်ခံမိတ္တူအတွက် ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်း(လိုအပ်လျှင်) . . . . .

၈။ လျှောက်သူသည် အမှုနှင့်မည်သို့သက်ဆိုင်သည် . . . .

. . . .

. . . .

လျှောက်သူ၏လက်မှတ် . . . .

ရက်စွဲ ။ ။ . . . . မှတ်ပုံတင်အမှတ် . . . .

- -

. . . . မြို့ . . . . တရားရုံး . . . . . အမှုအမှတ်

. . . . နှင့် . . . . တို့အမှုတွင် . . . .

. . . .

..... Town ..... Court .....

Proceeding No ..... VS ..... papers to be copied .....

Received the application for uncertified / certified copy of the above mentioned parpers of the mentioned proceeding from.....on .....day of.....at ..... To .....am/ pm .....

Date.

Authorized officer

Signature .....

Name .....

The copying fees for the copy as applied on the reversed side are as follows:

Particulars	Fees		Remark
	Kyat	Pya	
(a) For ( ) pages at the rate of K 5 per page on plain paper of original, K 5 for part of a page.			
(b) For ( ) pages of copy an office from at the rate K 3 per page.			
(c) For ( ) pages of map, design of building and other papers assessed at special rate.			
(d) Urgent fees for copy			
Total			

ကို ရိုးရိုးမိတ္တူ/တာဝန်ခံမိတ္တူကူးရန် . . . . . ကာတင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာကို . . . . . ရက် . . . . . နာရီအချိန်တွင် လက်ခံရရှိပါသည်။

အခွင့်ရအရာရှိ

လက်မှတ် . . . . . .

အမည် . . . . . .

ရက်စွဲ ။ . . . . . .

တစ်ဘက်ပါ လျှောက်ထားသည့်မိတ္တူအတွက် ကျသင့်သည့်မိတ္တူကူးခငွေမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

အကြောင်းအရာ	ကျသင့်ငွေ		မှတ်ချက်
	ကျပ်	ပြား	
(က) စာရွက်လွတ်ပေါ်တွင် မိတ္တူကူးသည့် မူရင်းစာတစ်မျက်နှာလျှင် ၅ ကျပ်၊ တစ်မျက်နှာ၏ အစိတ်အပိုင်းအတွက် ၅ ကျပ်နှင့် ( )မျက်နှာအတွက်			
(ခ) ရုံးသုံးပုံစံဖြင့် မိတ္တူကူးသည့်ပုံစံ တစ်မျက်နှာလျှင် ၃ ကျပ်ကျနှင့် ( ) မျက်နှာအတွက်			
(ဂ) အထူးနှုန်းကောက်ခံထိုက်သော မြေပုံ၊ အဆောက်အဦပုံနှင့် အခြားစာရွက်စာတမ်းမိတ္တူ ( )မျက်နှာအတွက်			
(ဃ) အလျင်အမြန်မိတ္တူကူးခ			
ပေါင်း			

The applicant shall pay the copying fee within twenty hours of the receipt of this form and obtain acknowledgement of receipt by the Bailiff to and put up this application before the authorized officer.

Date .... Authorized officer

Received the above mentioned copying fee of (K)

Date .... Bailiff

The copyist shall make the copy ready by ..... AM / PM ..../..../.....

Date .... Authorized officer

As the copy shall be ready by ..... AM / PM ..... / ..... / ....
claim the copy by presenting this receipt

Date .... Authorized officer

Signature ....

Name ....

Received the copy applied for.

Date .... Applicant / His Agent

Signature ....

NRC No ....

လျှောက်သူသည် ဤပုံစံကို ပြန်ပေးသည့်အချိန်မှ ၂၄ နာရီအတွင်း အထက်ဖော်ပြပါ မိတ္တူကူးခကျသင့်ငွေကို ဘီလစ်ထံပေးသွင်း၍ ထိုပေးသွင်းငွေ ရရှိကြောင်း ဘီလစ်၏လက်မှတ်ရေးထိုးချက်ကို အောက်ဇယားကွက်၌ရယူပြီး အခွင့်ရအရာရှိထံ ပြန်ယူခဲ့ရမည်။

ရက်စွဲ ။ . . . . အခွင့်ရအရာရှိ

- -

အထက်ဖော်ပြပါ မိတ္တူကူးခငွေ . . . . ကိုရရှိပါသည်။

ရက်စွဲ ။ . . . . ဘီလစ်

- -

. . . . ရက် . . . . . နာရီအချိန်တွင် မိတ္တူအသင့်ရှိစေရန် မိတ္တူကူးစာရေးက ဆောင်ရွက်ရမည်။

ရက်စွဲ ။ . . . . အခွင့်ရအရာရှိ

- -

. . . . ရက် . . . . . နာရီအချိန်တွင် မိတ္တူထုတ်ပေးရန် အသင့်ရှိမည်ဖြစ်၍ ဤဖြတ်ပိုင်းကို ပေးအပ်ပြီး မိတ္တူကိုထုတ်ယူရမည်။

အခွင့်ရအရာရှိ

လက်မှတ် . . . .

ရက်စွဲ ။ . . . . အမည် . . . .

- -

လျှောက်ထားသည့်မိတ္တူကို ရရှိပါသည်။

လျှောက်သူ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ကိုယ်စားလှယ်

ရက်စွဲ ။ . . . . မှတ်ပုံတင်အမှတ် . . . .

Annexure 'B'

Civil and criminal Register 5.

Register of application for copies

Serial No.	Name of Applicant	Name of Court	No of Proceeding from which copy is wanted	Date			Amount of Copying				Total copying fees	Chalan No, Date and initial of Bailiff	Remarks
				of Application	of readiness for delivery	of delivery	For copying	For urgency	Copyist	Government			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

နောက်ဆက်တွဲ (ခ)

တရားမမှုနှင့်ပြစ်မှုမှတ်ပုံတင်စာအုပ်အမှတ် ၅

မိတ္တူလျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်

				ရက်စွဲ			မိတ္တူကူးခငွေမည်မျှ						
အမှုစဉ်စဉ်	လျှောက်ထားသူအမည်	လျှောက်ထားချက်အမျိုးအစား	မှတ်ပုံတင်ရသူအမည်	မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားသည့်ရက်	မှတ်ပုံတင်ပြီးသည့်ရက်	မှတ်ပုံတင်ရသူထံ ပေးပို့သည့်ရက်	မှတ်ပုံတင်ခ	အမြန်ကြေး	စာမျက်နှာအရေအတွက်	စုစုပေါင်းငွေ	ဘဏ္ဍာတိုက်ဘောက်ချာအမှတ်နှင့်ရက်စွဲ	မှတ်ချက်	
(၁)	(၂)	(၃)	(၄)	(၅)	(၆)	(၇)	(၈)	(၉)	(၁၀)	(၁၁)	(၁၂)	(၁၃)	(၁၄)

Judicial General Form No 17 (A)

Counterfoil

Name of applicant .....

Kind of copy applied for .....

Date of receipt of application .....

Date of entry in the Register .....

Serial No in the Register .....

Date of delivery .....

No of pages .....

Copying fees paid .....

Chalan No .....

Date of Chalan .....

Authorized officer

Signature .....

Name .....

Rank .....

Certificate original

Date ..... Month ..... Year

.....

.....

As the application for copy from—— has been received and registered under Registration No ( ) in the Register copies.

A copy has been issued on ( ) ..... / 98 and it contains ( ) pages and certified that a copying fees of K ..... is paid to the government.

Authorized officer

Signature .....

Name .....

Rank .....

Annexure C

Certificate original

Date ..... Month ..... Year

.....

.....

As the application for copy from—— has been received and registered under Registration No ( ) in the Register copies.

A copy has been issued on ( ) ..... / 98 and it contains ( ) pages and certified that a copying fees of K ..... is paid to the government.

Authorized officer

Signature .....

Name .....

Rank .....

တရားဘက် - အများဆိုင်ရာပုံစံအမှတ် ၁၇ (က)

လက်ခံဖြတ်ပိုင်း

လျှောက်သူအမည် . . . . . .

လျှောက်ထားသူအဖို့အစား . . . . . .

လျှောက်လွှာလက်ခံရရှိသည့်ရက်စွဲ . . . . . .

မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင်

ရေးသွင်းသည့်ရက်စွဲ . . . . . .

မှတ်ပုံတင်စာအုပ်ရှိ

မှတ်ပုံတင်အမှတ်စဉ် . . . . . .

လျှောက်သူသို့ထုတ်ပေးသည့်ရက်စွဲ . . . . . .

စာမျက်နှာပေါင်း . . . . . .

ပေးသွင်းသည့်မိတ္တူကူးခ . . . . . .

ချလန်အမှတ် . . . . . .

ချလန်ရက်စွဲ . . . . . .

အခွင့်ရအရာရှိ

လက်မှတ် . . . . . .

အမည် . . . . . .

ရာထူး . . . . . .

သက်သေခံလက်မှတ်မူရင်း

. . . . . ခုနှစ်၊ . . . . . လ

. . . ရက်တွင် * . . . . . .

. . . . . .

. . . . . ရေးကူးရန် . . . . . .

ထံမှ မိတ္တူလျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိပြီးဖြစ်၍ မိတ္တူလျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ် အမှတ်စဉ် (. . . .)အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ပြီးဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသည့် မိတ္တူတစ်စောင်ကို

. . . . . ခုနှစ် . . . . . လ

. . . . . ရက်တွင် ထုတ်ပေးပြီးကြောင်း၎င်း မိတ္တူတွင် စာမျက်နှာပေါင်း . . . . . ပါရှိ၍၊ မိတ္တူကူးခငွေ . . . . . ကို နှိုင်ငံတော်သို့ ပေးသွင်းပြီးကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည်။

. . . . ခုနှစ်၊ . . . . . လ . . . . ရက်

အခွင့်ရအရာရှိ

လက်မှတ် . . . . . .

အမည် . . . . . .

ရာထူး . . . . . .

* တရားရုံးအမည်၊ အမှုအမျိုးအစား၊ အမှုအမှတ်နှင့် မိတ္တူကူးလိုသည့် စာရွက်စာတမ်းအမျိုးအမည်တို့ကို ပြည့်စုံစွာရေးသားရန်။

မှတ်ချက်။ ။ မိတ္တူလျှောက်ထားသည့်နေ့ရက်၊ ထုတ်ပေးသည့် နေ့ရက်တို့ကို စာဖြင့်ရေးရမည်။

ဂဏန်းဖြင့် မရေးရ။

နောက်ဆက်တွဲ(ဂ)

သက်သေခံလက်မှတ်မူရင်းခွဲ

ခုနှစ်၊ . . . . . လ . . . . ရက်

တွင် * . . . . . .

. . . . . .

. . . . . ရေးကူးရန် . . . . . ထံမှ

မိတ္တူလျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိပြီးဖြစ်၍ လျှောက်လွှာများမှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင် အမှတ်စဉ်(. . .) အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ပြီးဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသည့် မိတ္တူတစ်စောင်ကို

. . . . . ခုနှစ် . . . . . လ . . . . ရက်

တွင် ထုတ်ပေးပြီးကြောင်း၎င်း မိတ္တူတွင် စာမျက်နှာပေါင်း . . . . . ပါရှိ၍ မိတ္တူကူးခငွေ . . . . . ကို နှိုင်ငံတော်သို့ပေးသွင်းပြီးကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည်။

. . . . . ခုနှစ် . . . . . လ . . . . ရက်

အခွင့်ရအရာရှိ

လက်မှတ် . . . . . .

အမည် . . . . . .

ရာထူး . . . . . .

* တရားရုံးအမည်၊ အမှုအမျိုးအစား၊ အမှုအမှတ်နှင့် မိတ္တူကူးလိုသည့် စာရွက်စာတမ်းအမျိုးအမည်တို့ကို ပြည့်စုံစွာရေးသားရန်။

မှတ်ချက်။ ။ မိတ္တူလျှောက်ထားသည့်နေ့ရက်၊ ထုတ်ပေးသည့်နေ့ရက်တို့ကို စာဖြင့်ရေးရမည်။

ဂဏန်းဖြင့် မရေးရ။

Annexure D

Original

Certificate of receipt of Application for copy

Received the application for copy from .....
at ..... $\frac{AM}{PM}$ on ...../...../...../ and entered in the Register of Application as No .....

The applicant shall present the application and calculated due copying fees at ..... $\frac{AM}{PM}$ on ...../...../..... copying fees are paid on ...../...../..... and the copy shall be ready for delivery at ..... on ...../...../.....

Authorized officer
Signature .....
Name .....
Rank .....

Second original

Certificate of the receipt of the application for copy.

Received the application for copy from .....
at ..... $\frac{AM}{PM}$ on ...../...../...../ and entered in the Register of Application as No .....

The applicant shall present the application and calculated due copying fees at ..... $\frac{AM}{PM}$ on ...../...../..... copying fees are paid on ...../...../..... and the copy shall be ready for delivery at ..... on ...../...../.....

Authorized officer
Signature .....
Name .....
Rank .....

နောက်ဆက်တွဲ ယ

တရားဘက်- အများဆိုင်ရာပုံစံအမှတ် ၁၇။

မူရင်း

မိတ္တူလျှောက်လွှာကိုရကြောင်းလက်မှတ်

အမှတ်စဉ် . . . . . ခုနှစ်၊ . . . . . လ . . . . ရက် နံနက်/မွန်းလွဲ . . . . . နာရီအချိန်တွင် . . . . . ထံမှ မိတ္တူလျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိပါသည်။

. . . . . ခုနှစ်၊ . . . . . လ . . . ရက် နံနက်/မွန်းလွဲ . . . . နာရီအချိန်တွင် လျှောက်သူသည် လွှောက်လွှာနှင့်တွက်ချက်ထားသော မိတ္တူကူးခအတွက် လာရောက်ရမည်။

. . . . . ရက်တွင် မိတ္တူကူးခပေးသွင်းသည်။ . . . . . ရက် နံနက်/မွန်းလွဲ . . . . . နာရီအချိန်တွင် မိတ္တူအသင့်ရှိမည်။

အခွင့်ရအရာရှိ
လက်မှတ် . . . . . .
အမည် . . . . . .
ရာထူး . . . . . .

မူရင်းခွဲ

မိတ္တူလျှောက်လွှာကိုရကြောင်းလက်မှတ်

အမှတ်စဉ် . . . . . ခုနှစ်၊ . . . . . လ . . . . ရက်နေ့ နံနက်/မွန်းလွဲ . . . . . နာရီအချိန်တွင် . . . . . ထံမှ မိတ္တူလျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည်။

. . . . . ခုနှစ်၊ . . . . . လ . . . . ရက် နံနက်/မွန်းလွဲ . . . . . နာရီအချိန်တွင် လျှောက်သူသည် လျှောက်လွှာနှင့်တွက်ထားသော မိတ္တူကူးခအတွက် လာရောက်ရမည်။

. . . . . ရက်တွင် မိတ္တူကူးခပေးသွင်းသည်။ . . . . . ရက် နံနက်/မွန်းလွဲ . . . . . နာရီအချိန်တွင် မိတ္တူအသင့်ရှိမည်။

အခွင့်ရအရာရှိ
လက်မှတ် . . . . . .
အမည် . . . . . .
ရာထူး . . . . . .

Annexure- E

Judicial General Form 17.

Requistion slip to Record - Keeper

1. Serial No. .....
2. Proceeding requisitioned.
   (a) Name of court .....
   (b) Kind of proceeding: its number & year .....
   (c) Name of the parties .....
3. Date of judgment/ last date of hearing .....
4. Reason for requisitioning .....
5. Last date to send the proceeding .....
6. Date .../ ...../ ...../

Authorized officer
Signature .....
Name .....
Rank .....

---

1. Serial No. .....
2. Proceeding requisitioned.
   (a) Name of court .....
   (b) Kind of proceeding: its number & year .....
   (c) Name of the parties .....

* <u>The above proceeding issubmitted</u>
The above proceeding could not be submitted for the following reason / reasons.

* To obliterate the unnecessary.

Date ...../ ...../ ...../

Record - Keeper
Signature .....
Name .....
Rank .....

နောက်ဆက်တွဲ ၈

အမှုတွဲထိန်းထံမှ အမှုတွဲတောင်းခံစာ

၁။ အမှတ်စဉ်
၂။ တောင်းခံသောအမှုတွဲ
   (က) တရားရုံးအမည် . . . . . .
   (ခ) အမှုအမျိုးအစား၊ ခုနှစ်နှင့်အမှတ် . . . . . .
   (ဂ) အမှုသည်တို့၏အမည်များ . . . . . နှင့် . . . . . .
၃။ ဆုံးဖြတ်သည့်ရက်/နောက်ဆုံးစစ်ဆေးခဲ့သည့်ရက် . . . . . .
၄။ တောင်းခံသည့်အကြောင်း . . . . . .
၅။ ပေးပို့ရန်နောက်ဆုံးရက် . . . . . .

ရက်စွဲ၊ . . . . . ခုနှစ်၊ . . . . . လ . . . . . ရက်

အခွင့်ရအရာရှိ
လက်မှတ် . . . . . .
အမည် . . . . . .
ရာထူး . . . . . .

- -

၁။ အမှတ်စဉ် . . . . . .
၂။ ပေးပို့သည့်အမှုတွဲ
   (က) တရားရုံးအမည် . . . . . .
   (ခ) အမှုအမျိုးအစား၊ ခုနှစ်နှင့်အမှတ် . . . . . .
   (ဂ) အမှုသည်တို့၏အမည်များ . . . . . နှင့် . . . . . .

* အထက်ပါအမှုတွဲကို ပေးပို့ပါသည်။
အောက်ပါအကြောင်းကြောင့် မပို့နိုင်သေးပါ။

အမှုတွဲထိန်း
လက်မှတ် . . . . . .
* မလိုသည်ကိုဖျက်ရန် အမည် . . . . . .
ရာထူး . . . . . .

ရက်စွဲ၊ . . . . . ခုနှစ်၊ . . . . . လ၊ . . . . . ရက်

*

Annexure - F

Monthly Report with regard to Applications for copies which were delayed for more than 2 weeks

Name of Court .....

Period for which report is due ...../...../.....

Serial No.	No. in Register (5)	No. of proceeding from which copy is wanted	Date of application for copy	Date of delivering	Reason of unability to deliver within 2 weeks
1	2	3	4	5	6

Signature .....

Name .....

Rank .....

Date .....

နောက်ဆက်တွဲ စ

တရားရုံးများတွင်မိတ္တူကူးရာ၌ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ကျော်ကြန့်ကြာရသည့် ကိစ္စများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လစဉ်အစီရင်ခံစာပုံစံ

တရားရုံးအမည် . . . . . အစီရင်ခံသည့်ကာလ . . . . . လ . . . . . ခုနှစ်

အမှတ်စဉ်	မှတ်ပုံတင်စာအုပ်အမှတ် ၅ ရှိ အမှတ်စဉ်	မိတ္တူရယူလိုသော အမှုအမှတ်နှင့် အကြောင်းအရာ	မိတ္တူရယူရန် လျှောက်လွှာ တင်သည့်ရက်	မိတ္တူထုတ်ပေးရန် အသင့်ရှိလျှင် အသင့်ရှိသောရက်	ရက်သတ္တနှစ်ပတ်အတွင်း မိတ္တူထုတ်မပေးနိုင်သည့် အကြောင်းရင်းများ
(၁)	(၂)	(၃)	(၄)	(၅)	(၆)

လက်မှတ် . . . . . .

အမည် . . . . . .

ရာထူး . . . . . .

ရက်စွဲ . . . . . .

Direction how to use the form

1. To mention only the application for which copy could not be delivered within 2 weeks of the date of application.
2. To mention the serial no. in column (1) of Civil and Criminal Register (5) in column (2) of this form.
3. To mention the particulars of the copy applied for and the kind, no. and year of the proceeding from which copy is wanted in column 3 of this form. (e.g copy of diary for 1.1.86, copy of the order passed on 1.1.86, Judgment Decree passed on 1.1.86.)
4. To mention the date in column (4) of Civil and Criminal Register in column (4) of this form.
5. To mention the main reasons of delay fully in column 6 of this form (e.g. Proceeding not yet received, though copy is ready for delivery, failure to pay the copying fees, failure of the applicant to come and claim the copy.)

ပုံစံအသုံးပြုရန်ညွှန်ကြားချက်

၁။ မိတ္တူရယူရန် လျှောက်လွှာတင်သည့်ရက်မှ ရက်ပေါင်း ရက်သတ္တနှစ်ပတ် ကျော်ကြာသည်အထိ မိတ္တူထုတ်မပေးရသေးသည့်ကိစ္စရပ်များကိုသာဖော် ပြရန်။

၂။ ပုံစံစာတိုင်(၂)တွင် တရားမမှုနှင့်ပြစ်မှုမှတ်ပုံတင်စာအုပ်အမှတ်(၅) ရှိ စာ တိုင်(၁)ပါ အမှတ်စဉ်တို ဖော်ပြရန်။

၃။ ပုံစံစာတိုင်(၃)တွင် မိတ္တူရယူလိုသော အမှုတွဲ၏ အမှုအမျိုးအစား၊ အမှု အမှတ်နှင့် ခုနှစ်တို့ကိုဖော်ပြရန်နှင့် ရယူလိုသည့် မိတ္တူ၏အကြောင်းအရာ ကိုဖော်ပြရန်။ (ပုံစံအားဖြင့် ၁-၁-၈၆ ရက်စွဲပါစီရင်ချက်နှင့် ဒီဂရီမိတ္တူ စသည်ဖြင့် ဖော်ပြရန်။)

၄။ ပုံစံစာတိုင်(၄)တွင် ဖော်ပြရမည့်ရက်မှာ တရားမနှင့် ပြစ်မှုမှတ်ပုံတင်စာအုပ် အမှတ် ၅ စာတိုင် (၄)ရှိ ရက်ကိုဖော်ပြရန်။

၅။ ပုံစံစာတိုင်(၆)ထွင် ကြန့်ကြာရသည့်အကြောင်းရင်း အမှန်တို့ကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြရန်။ (ပုံစံအားဖြင့်၊ အမှုဟွဲ့မရရှိခြင်း၊ မိတ္တူအဆင်သင့်ဖြစ်သော်လည်း မိတ္တူကူးခပေးသွင်းရန် ပျက်ကွက်နေခြင်း၊ မိတ္တူကူးခပေးသွင်းလျက် လာ ရောက်ထုတ်ယူရန် ပျက်ကွက်နေခြင်း စသည်ဖြင့် ဖော်ပြရန်)။

Annexure-G

Annual Report on Copying

Name of Court .... (period for which report is submitted)

.....

Serial No.	No. of applications for which copy has been delivered	Copying fees received						Court fees received		Remark
		For copyist		For government		Total				
		K	P	K	P	K	P	K	P	

Signature ..... | Name ..... Rank ..... | Date .....

မိတ္တူကူးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာ

တရားရုံးအမည် . . . . . အစီရင်ခံသည့်ကာလ . . . . . .

အမှတ်စဉ်	မိတ္တူပေးသည့်လျှောက်လွှာစောင်ရေပေါင်း	ရရှိသည့်မိတ္တူကူးခ						ရရှိသည့်ရုံးခွန်		မှတ်ချက်
		မိတ္တူကူးစာရေးအတွက်		နိုင်ငံတော်အတွက်		ပေါင်း				
		ကျပ်	ပြား	ကျပ်	ပြား	ကျပ်	ပြား	ကျပ်	ပြား	
၁	မြည်နယ်/တိုင်းတရားရုံး									
၂	မြို့နယ်တရားရုံး									
	စုစုပေါင်း									

Inspections of Records of Civil and Criminal Cases by Police and other Government Officers.

104. In the event of a District Superintendent of Police or other gazetted Government officer desiring to inspect any of the records of a Magisterial or Civil Court, his proper course is to apply through the Public Prosecutor to the District Magistrate or the District Judge, as the case may be, and on obtaining permission, the Public Prosecutor or the officer making an application or someone authorized on his behalf may inspect the record in the room where the record is kept. If any copies of the record are required, necessary application should be made by the Public Prosecutor of such documents as he wants in the usual manner.

In the case of District and Sessions Court records, similar porcedure should be adopted and the necessary applications made to the District and Sessions Judge.

If a Departmental Officer of the Government desires to inspect a record belonging to the High Court, he can apply to the Attorney-General, Burma, to make such inspection, and the Attorney-General or one of the Government Advocates may then inspect the same in the room where the record is kept. If any copies of the record are required, necessary application should be filed by the Attorney-General, in the usual way, in accordance with the rules of the High Court

Provided, that the Court shall forward the proceedings, on receipt of a written requisition for the records of decided criminal cases by the Superintendent of the Jail or the Judicial Ministry, in connection with the clemency applications of prisoners undergoing a sentence of imprisonment, by the Jail Revisory Board for the purpose of reviewing the sentences.

But the requisition requiring the criminal cases may be forwarded directly to the Sessions Judge or District Magistrate or otherwise . That Judge may forward , on his own consent, those cases to the Officer who want to peruse them , with the restriction not more than 14 days at a time .

တရားမအမှုတွဲများနှင့် ရာဇဝတ်အမှုတွဲများကို ရဲအရာရှိများမှစ၍ အခြားအစိုးရအရာရှိများက ကြည့်ရှုခြင်းအကြောင်း

၁၀၄။ ။ ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ကြီးကြပ်ရေးမှူး၊သို့မဟုတ် အခြားပြန်တမ်းဝင် အစိုးရအရာရှိတစ်ဦးတစ်ယောက်က ရာဇဝတ်တရားသူကြီးနှံ့ အမှုတွဲများကိုဖြစ်စေ၊ တရားမနှံ့အမှုတွဲများကို ဖြစ်စေ ကြည့်ရှုလိုသည့်အခါ၊ ထိုအရာရှိလိုက်နာရန်သင့်လျော်သော နည်းလမ်းမှာ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးထံသို့၊ အစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေထံမှတစ်ဆင့် လျှောက်ထားရမည်။ ကြည့်ရှုခွင့်ရသည့်အခါ၊ အစိုးရရှေ့နေကဖြစ်စေ၊ လျှောက်ထားသည့်အရာရှိကဖြစ်စေ၊ ထိုအရာရှိကိုယ်စား အခွင့်အာဏာ ရရှိသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်က ဖြစ်စေ၊ အမှုတွဲထားရှိသည့် အခန်း၌ အမှုတွဲကို ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ အမှုတွဲမှ မိတ္တူတစ်ခုခုကို အလိုရှိလျှင်၊ အလိုရှိသော စာမှတ်စာတမ်းများကို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်နည်းလမ်းအတိုင်း၊ အစိုးရအမှုပိုက်ရှေ့နေက လိုအပ်သည့်လျှောက်လွှာကို တင်သွင်းရမည်။

ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင်ရုံးအမှုတွဲများ ဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ အလားတူထုံးနည်းကို လိုက်နာရမည်ပြင်၊ လိုအပ်သည့်လျှောက်လွှာများကို ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင်တရားသူကြီးထံသို့ တင်သွင်းရမည်။

ဌာနဆိုင်ရာ အစိုးရအရာရှိတစ်ဦးက တရားရုံးချုပ်ဆိုင်ရာ အမှုတွဲတစ်ခုခုကို ကြည့်ရှုလိုလျှင်၊ ထိုသို့ကြည့်ရှုစေရန် နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်ထံ လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ထိုအခါ နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်က သို့မဟုတ် အစိုးရတရားရုံးချုပ် ရှေ့နေတစ်ဦးဦးက အမှုတွဲထားရှိသည့်အခန်း၌ အမှုတွဲကိုကြည့်ရှုနိုင်သည်။ အမှုတွဲမှ မိတ္တူတစ်ခုခုကိုအလိုရှိလျှင်၊ တရားရုံးချုပ် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ၊ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် နည်းလမ်းအတိုင်း၊ နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်က လိုအပ်သည့် လျှောက်လွှာတင်သွင်းရမည်။

သို့ရာတွင်၊ ထောင်ဒဏ်ခံရသည့် အကျဉ်းသားများ၏ အသနားခံလွှာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထောင်ပိုင်ဝန်ထမ်းဖြစ်စေ၊ တရားရေးဝန်ကြီးဌာနကဖြစ်စေ၊ သို့ဟုတ် ဂြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်များကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန်အလို့ငှါ၊ အကျဉ်းထောင်ပြန်လည်စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့မှဖြစ်စေ စာဖြင့်တောင်းဆိုချက်ရရှိသည့်အခါ၊ အမှုတွဲများကို တရားရုံးတော်ပေးပို့ရမည်။

သို့သော်လည်း ရာဇဝတ်မှုမျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ လျှောက်လွှာကို စက်ရှင်တရားသူကြီးသို့ဖြစ်စေ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသို့ဖြစ်စေ သက်ဆိုင်ရာရာဇာသို့ ကိုက်ရိုက်တင်သွင်းနိုင်သည်။ ကိုတရားသူကြီးသည်၊ ထိုအမှုများကို ဖတ်ရှုလိုသည့်အရာရှိအား တစ်ကြိမ်လျှင် ၁၄ရက်ထက်ပို၍ယူထားခွင့်မပြုရန် စည်းကမ်းချက်ထား၍၊ မိမိဒေဿအလိုင်း အဆိုပါ အမှုမျာကို ထိုအရာရှိထံပေးပို့နိုင်သည်။

Furthermore , after receiving the permission from the respective magistrate or judge , may permit to the Social Welfare Officer to peruse the criminal cases concerning with the convicted juveniles .

Inspection of Civil Register No.1 and records in Insolvency and Civil cases.

105. Officers of the Income-tax Department may be permitted to inspect Civil Register No.1 and records of Insolvency and Civil Cases in Civil Courts, and to take extracts from them provided that the inspection is carried out after permission has been obtained from the District Judge concerned as to the mode and time of inspection.

Rules Providing for the Translation of documents and preparation of bench copies.* ❖

106. The following rules have been made providing for the translation of documents and copying of papers filed in the High Court and requiring from the person, at whose instance they are filed, the payment of expenses of translation or copying : -

Translators.

1. The Chief Justic may appoint persons to be Translators of the High Court (hereinafter refer to as " Translators")

---

* High Court Notification No.28 (General), dated the 18th November 1940 as amended by Notification No.1 (General), dated the 23rd March 1950 and Notification No.2 (General), dated the 7th August 1951.

❖ The Supreme Court provided for the Translation of Documents and Preparation of Bench Copies. (Letter No. 637/ Section (15/16/84, dated 30-3-1984)

ထို့ပြင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တရားသူကြီးထံမှ မည်သို့မည်ပုံနှင့် မည်သည့်အချိန်အခါ၌ ကြည့်ရှုရန်အခွင့်ရပြီးနောက်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သော လူငယ်များ ပါဝင်သက်ဆိုင်သည့် ရာဇဝတ်ရုံးအမှုတွဲများကို လူမှုဝန်ထမ်း အရာရှိများအား ကြည့်ရှုခွင့်ပြုနိုင်သည်။

တရားမ မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ် အမှတ် ၁ နှင့် လူမွဲ့ အဖြစ်ခံယူသည့် အမှုတွဲများ၊ တရားမ အမှုတွဲများကို ကြည့်ရှုခြင်း။

၁၀၅။ ။ အမြတ်ခွန်ဌာနမှ အရာရှိများကို၊ တရားမရုံးများရှိ တရားမမှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ် အမှတ် ၁ နှင့် လူမွဲ့အဖြစ်ခံယူသည့် အမှုတွဲများ၊ တရားမ အမှုတွဲများကို ကြည့်ရှုရန်နှင့် ထိုအမှုတွဲများမှ ကောက်နုတ်ချက်များ ယူရန်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးထံမှ မည်သို့မည်ပုံနှင့် မည်သည့်အချိန်အခါ၌ ကြည့်ရှုရန် အခွင့်ရပြီးနောက်မှ ကြည့်ရှုရမည်။

စာမှတ်စာတမ်းများကို ဘာသာပြန်ဆိုရန်နှင့် တရားခွင်မှိတ္ထုများကို ပြုလုပ်ရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် နည်းဥပဒေများ

၁၀၆။ ။ တရားရုံးချုပ်၌ တင်သွင်းသော စာမှတ် စာတမ်းများကို ဘာသာပြန်ဆိုရန်နှင့် စက္ကူရပ်များကို မိတ္တူကူးရန်မှစ၍ ထိုသို့ဘာသာပြန်သည်၊ သို့မဟုတ် မိတ္တူကူးသည့် စရိတ်များကို တင်သွင်းသူများက ပေးဆောင်စေရန် အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ဘာသာပြန်ဆိုသူများ

၁။ (ဤမှနောင်အဖို့တွင် "ဘာသာပြန်ဆိုသူများ"ဟု ရည်ညွှန်းသည့်)တရားရုံးချုပ် ဘာသာပြန်ဆိုသူများကို တရားသူကြီးချုပ်က ခန့်ထားနိုင်သည်။

---

* ၁၉၅၀ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁ (အများဆိုင်ရာ)နှင့် ၁၉၅၁ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂ (အများဆိုင်ရာ)တို့အရ ပြင်ဆင်ထားသည့်အတိုင်း၊ ၁၉၄၀ ဖြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်စွဲနေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ်၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၈ (အများဆိုင်ရာ)။

2. Every Translator shall make an oath or affirmation under the Oaths Act. that he will translate correctly to the best of his ability all documents which may be given him for translation.

Authorized Translations.

3. Every translations required by these rules shall be transcribed by a Translator ; Provided that -

(a) If any document cannot be translated by any Translator it may be translated by such means and by such person as a Deputy Registrar may approved ; and

(b) the person undertaking such translation shall make an oath or affirmation that he will translate correctly.

Documents which must be translated.

4. No document or record in any language other than English or Burmese shall be referred to at the hearing of, or tendered as evidence in, any civil case unless accompanied by a translation in English or Burmese .

Provided that nothing in this rule shall apply to any document produced in Court at the instance of a party which is not within the possession or power of such party. Such a document may be referred to or received in evidence subject to translation, and a translation shall be then made in accordance with the procedure laid down in Rule 6.

NOTE.- It is not necessary to translate any more of a document than is being tendered in evidence.

Procedure in obtaining Translations.

5. (i) Parties who may desire to have documents translated, may apply in Form $\frac{\text{High Court}}{\text{G.D 45}}$ to the Chief Translator, between the hours of 11 a.m. and 2 p.m.

၂။ ဘာသာပြန်ဆိုသူတိုင်းသည်၊ ဘာသာပြန်ဆိုရန် မိမိသို့ပေးအပ်သည့်စာရွက်စာတမ်းအားလုံးကို မိမိတတ်စွမ်းသမျှ မှန်ကန်စွာ ဘာသာပြန်ဆိုပါမည်ဟု ကျမ်းသစ္စာအက်ဉပဒေအရ ကျမ်းကျိန်ဆိုရမည်၊ သို့မဟုတ် သစ္စာဆိုရမည်။

အခွင့်အမိန့်ရ ဘာသာပြန်ဆိုချက်များ

၃။ ဤနည်းဥပဒေများအရ လိုအပ်သည့်ဘာသာပြန်ဆိုချက်တိုင်းကို၊ ဘာသာပြန်ဆို့သူတဦးက ပြန်ဆိုရေးသားရမည်။ သို့ရာတွင် —

(က) ဘာသာပြန်ဆိုသူ တဦးဦးက စာမှတ် စာတမ်းတခုခုကို ဘာသာပြန်ဆိုရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်လျှင်၊ တရားရုံးချုပ် ဒုတိယအတွင်းဝန်က သဘောကျသော နည်းလမ်းဖြင့်သဘောကျသူအား ဘာသာပြန်ဆိုစေနိုင်သည်။ ထို့ပြင်

(ခ) ထိုသို့ ဘာသာပြန်ဆိုရန်တာဝန်ခံယူသူက မိမိမှန်ကန်စွာ ဘာသာပြန်ဆိုပါမည်ဟု ကျမ်းကျိန်ဆိုရမည်။ သို့မဟုတ် သစ္စာဆိုရမည်။

ဘာသာပြန်ဆိုရမည့်စာမှတ်စာတမ်းများ

၄။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ သို့မဟုတ် မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုချက်ပူးတွဲပါရှိသည်မဟုတ်လျှင်၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ သို့မဟုတ် မြန်မာဘာသာမဟုတ်သော အခြားဘာသာစကားဖြင့်ရေးသည့် မည်သည့် စာမှတ်စာတမ်းသို့မဟုတ် မှတ်တမ်းကိုမဆို၊ တရားမမှုတခုခုကိုကြားနာစစ်ဆေးနေစဉ်ရုံးတွင်းသော်၎င်း၊ သက်သေခံ အဖြစ်တင်သွင်းခြင်းသော်၎င်း မပြုရ။

သို့ရာတွင် အမှုသည် တဦးတယောက်အတွက် တရားရုံးသို့တင်သွင်းသည့် ထိုအမှုသည် လက်ရှိသော်၎င်း၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွင်းသော်၎င်း မဟုတ်သော စာမှတ်စာတမ်းတခုခုမှာ၊ ဤနည်းဥပဒေပါ မည်သည့်အချက်နှင့်မျှ သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။ အဆိုပါ စာမှတ်စာတမ်းမျိုးကို၊ ဘာသာပြန်ဆိုရမည့်အချက်ကို အထောက်အထားပြု၍၊ ရည်ညွှန်းခြင်းသော်၎င်း၊ သက်သေခံအဖြစ်တင်သွင်းခြင်းသော်၎င်း ပြုနိုင်သည်။ ထို့နောက် နည်းဥပဒေ ၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ထိုနည်းအတိုင်း ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကိုပြုရမည်။

မှတ်ချက်။ စာမှတ်စာတမ်းကဒအနက် သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်းသမျှထက်ပို၍ ဘာသာပြန်ဆိုရန်မလို။

ဘာသာပြန်ဆိုချက်များရယူရန်ထုံးနည်း

၅။ (၁) စာမှတ်စာတမ်းများကို ဘာသာပြန်ဆိုစေလိုသည့် အမှုသည်များသည်၊ ဘာသာပြန်ချုပ်ထံ နံနက် ၁၁ နာရီမှ မွန်းလွဲ ၂ နာရီအကြား၊ $\frac{\text{တရားရုံးချုပ်}}{\text{ပုံစံအတွေ့ဆုံ ၄၅}}$ ဖြင့် လျှောက်ထားရမည်။

(ii) The Chief Translator will note the serial number on the document presented and enter the said number in the Register of Translations to be maintained under Rule 27, and the document with an estimate of translation fee shall be returned to the party presenting the document. The party shall then deposit the fee with the Bailiff, obtain his receipt, and bring the same back with the document to the Chief Translator. The Chief Translator shall take charge of the document and acknowledge its receipt by him by putting his initials and the date on the Bailiff's receipt which shall be duly returned to the party.

(iii) The translation will not be taken in hand until such fee has been paid to the Bailiff of the High Court.

(iv) If the estimated amount of fees deposited is likely to fall short of the actual cost of the whole translation, the Chief Translator shall cause a notice to be served on the party concerned for the deposit of an amount sufficient to cover the deficit.

(v) On completion of the translation the Chief Translator shall endorse on the document the date of his receiving the same from the Translator and the correct fee payable for the translation. The deficit fee, if any, shall be recovered before the document and its translation are made over to the party. The party depositing a document shall be required to claim its return and its translation (producing for this purpose the Bailiff's receipt or receipts for the translation fee) within thirty days of the translation having been completed. In default it will not be delivered unless good cause is shown for the delay. All documents and their translations which remain unclaimed for more than ninety days after the translations have been completed shall be liable to destruction.

(vi) A party who claims the return of a document and its translation without producing the estimate or the Bailiff's receipt for the translation fee must prove his claim by filing an affidavit and obtain an order of the Registrar or a Deputy Registrar directing the return to him of the document together with its translation.

(vii)Documents tendered for translation shall be returned, together with the translations thereof, to the parties between the hours of 11 a.m. and 3 p.m. on weekdays and 11 a.m. and 1 p.m. on Saturdays. On working days during vacation they shall be returned between the hours of 11 a.n and 2 p.m.

(၂) ဘာသာပြန်ချုပ်သည်၊ ပေးအပ်သည့်စာမှတ်စာတမ်းပေါ်တွင် အမှတ်စဉ်ရေးမှတ်ပြီးလျှင်၊ အဆိုပါ အမှတ်ကိုနှုန်းဥပဒေ ၂၇ အရ ထားရှိရမည့် ဘာသာပြန်ဆိုချက် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်တွင် ရေးသွင်းရမည်။ ထို့ပြင် ဘာသာပြန်ခ ခန့်မှန်းချက်နှင့်တကွ စာမှတ်စာတမ်းကို ပေးအပ်သူသို့ပြန်ပေးရမည်။ ထိုနောက်အမှုသည်က ဘီလစ်သို့အခငွေကို ပေးသွင်း၍ ဘီလစ်၏ပြေစာကိုရယူပြီးလျှင် ထိုပြေစာကို စာမှတ်စာတမ်းနှင့်တကွ ဘာသာပြန်ချုပ်ထံပြန်သွင်းရမည်။ ဘာသာပြန်ချုပ်သည် စာမှတ်စာတမ်းကို ထိန်းသိမ်းထားပြီးလျှင်၊ ထိုစာမှတ်စာတမ်းရကြောင်းကို ဘီလစ်ပြေစာပေါ်၌ လက်မှတ်တိုနှင့် နေ့စွဲရေးထိုးခြင်းအားဖြင့် ဝန်ခံ၍ ထိုပြေစာကို အမှုသည်သို့ နည်းလမ်းတကျ ပြန်ပေးရမည်။

(၃) တရားရုံးချုပ် ဘီလစ်သို့ထိုအခငွေမပေးမချင်း ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းကိုမပြုရ။

(၄) ပေးသွင်းသည့် ခန့်မှန်းရအခငွေမှာ၊ ဘာသာပြန်ဆိုမှုတရပ်လုံးအတွက် အမှန်ကျသင့်သည့်စရိတ်အောက်လျော့နည်းနေဟန်ရှိလျှင်၊ ဘာသာပြန်ချုပ်သည်၊ လျော့နည်းနေသည့်ငွေကိုပေးသွင်းရန် သက်ဆိုင်ရာ အမှုသည်ထံ နို့တစ်စာချအပ်ရမည်။

(၅) ဘာသာပြန်ဆိုချက် ပြုပြီးသည့်အခါ၊ ဘာသာပြန်ချုပ်သည်၊ စာမှတ် စာတမ်းပေါ်တွင် ဘာသာပြန်ဆိုသူထံမှ ထိုစာမှတ်စာတမ်းကို မိမိရရှိသည့် နေ့စွဲနှင့်တကွ၊ ဘာသာပြန်ဆိုချက်အတွက် အမှန်ပေးသင့်သည့်အခငွေတို့ကို ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ရမည်။ လျော့နည်းနေသည့်အခငွေရှိလျှင်၊ အမှုသည်သို့ စာမှတ်စာတမ်းနှင့်တကွ ၎င်း၏ ဘာသာပြန်ဆိုချက်တို့ကို မအပ်မပေးမီ၊ ထိုလျော့နည်းနေသည့် အခငွေကို အရတောင်းခံရမည်။ စာမှတ်စာတမ်းကို ပေးအပ်သည့်အမှုသည်မှာ၊ ဘာသာပြန်ဆိုချက် ပြီးဆုံးပြီးနောက်ရက်ပေါင်း သုံးဆယ်အတွင်း (ဘာသာပြန်ခအတွက် ဘီလစ်ပြေစာ၊ သို့မဟုတ် ပြေစာများကို ဤကိစ္စအတွက် တင်ပြကာ) ထိုစာမှတ်စာတမ်းနှင့်၎င်း၏ ဘာသာပြန်ဆိုချက်တို့ကို တောင်းယူရန်လိုအပ်စေရမည်။ ပျက်ကွက်ခဲ့သော်၊ မည်သည့်အတွက် နောင့်နေးကြန့်ကြာကြောင်း ကောင်းမွန်လုံလောက်သော အကြောင်းမပြနိုင်လျှင်၊ အဆိုပါစာမှတ်စာတမ်းတို့ကိုပေးအပ်ရမည်မဟုတ်၊ ဘာသာပြန်ဆိုချက်ပြီးဆုံးပြီးနောက် ရက်ပေါင်း ကိုးဆယ်ထက်ပို၍ တောင်းဆိုခြင်းမပြုသော စာမှတ်စာတမ်းအားလုံးနှင့် ၎င်းတို့၏ ဘာသာပြန်ဆိုချက်များမှာ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းခံထိုက်စေရမည်။

(၆) ဘာသာပြန်ခ ခန့်မှန်းချက်ကိုသော်၎င်း၊ ဘာသာပြန်ခအတွက် ဘီလစ်ပြေစာကို သော်၎င်း မတင်ပြဘဲ၊ စာမှတ်စာတမ်းနှင့် ၎င်း၏ဘာသာပြန်ဆိုချက်တို့ကို တောင်းဆိုသည့်အမှုသည်သည်၊ ကျမ်းကျိန်လွှာတွင်သွင်း၍ မိမိ၏တောင်းဆိုချက်ကို သက်သေထင်ရှားပြရမည့်ပြင်၊ ဘာသာပြန်ဆိုချက်နှင့်တကွ စာမှတ်စာတမ်းကို မိမိအား ပြန်ပေးစေရန် တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်ထံမှဖြစ်စေ၊ ဒုတိယအတွင်းဝန်ထံမှဖြစ်စေ အမိန့်တရပ်ကို ရယူရမည်။

(၇) ဘာသာပြန်ဆိုရန် ပေးအပ်သည့် စာမှတ်စာတမ်းများကို ၎င်းတို့၏ ဘာသာပြန်ဆိုချက်များနှင့်တကွ အမှုသည်များအား စနေနေ့မှလွဲ၍တွင် နံနက် ၁၁ နာရီမှ မွန်းလွဲ ၁ နာရီအကြား၊ တနင်္ဂနွေမပါသည့်အခြားနေ့များတွင် နံနက် ၁၁ နာရီမှ မွန်းလွဲ ၃ နာရီအကြားတွင်ပြန်ပေးရမည်။ ရက်ရှည်ရုံးပိတ်ရက်အတွင်း အလုပ်လုပ်ရက်များ၌၊ နံနက် ၁၁ နာရီမှ မွန်းလွဲ ၂ နာရီအကြားတွင်ပြန်ပေးရမည်။

6. (i) Documents tendered subject to translation under the proviso to Rule 4 shall be received by the Bench Clerk and forwarded without avoidable delay to the Chief Translator, together with a memorandum giving the name of the person or advocate tendering the document and any special directions by the Judge as to their translation.

(ii) The procedure laid down in Rule 5 shall then be followed.

7. Documents delievered for translation under Rule 5 or tendered subject to translation under the proviso to Rule 4 shall be accompanied by a written application requesting translation, which shall be stamped with a stamp of thirteen pyas under the fourth clause of Article 1 (a) of Schedule II of the Court-Fees Act.

Fees.

8. The fee to be charged for translation shall be Kyat one for every one hundred words or fractional part thereof and, in the event of the document being written in two or more languages, a separate fee shall be charged for each language; Provided that -

(i) if only one name or one signature or one date or any two or all of these form a document of which a transliteration only is required, no charge shall be levied. Such transliteration shall be made either orally by an Interpreter of the Court or in writing by a Translator under the orders of a Judge or a Deputy Registrar ;

(ii) nothing in this or any other of these rules shall prevent a Judge from ordering a translation of any document to be made in the course of the hearing of a suit on such terms and in such manner as he thinks fit.

၆။ (၁) နည်းဥပဒေ ၄ ပါ ခြွင်းချက်အရ ဘာသာပြန်ဆိုရမည့် အချက်ကို အထောက်အထားပြု၍ တင်သွင်းသည့်စာမှတ်စာတမ်းများကို ရွှေဖတ်စာရေးကလက်ခံယူပြီးလျှင်၊ ရှောင်လွဲနိုင်သော နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်းမရှိစေဘဲ၊ စာမှတ်စာတမ်းကို တင်သွင်းသူ၏ အမည်၊ သို့မဟုတ် တင်သွင်းသည့်တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ၏အမည်မှစ၍၊ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားသူကြီး၏ အထူးညွှန်ကြားချက်များပါရှိသည့်အမှာစာနှင့်တကွ ဘာသာပြန်ချုပ်ထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

(၂) ထို့နောက် နည်းဥပဒေ ၅ တွင် ပါရှိသည့် ထုံးနည်းအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၇။ နည်းဥပဒေ ၅ အရ ဘာသာပြန်ဆိုရန်ပေးအပ်သည့်၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၄ ခြွင်းချက်အရ ဘာသာပြန်ဆိုရမည့်အချက်ကို အထောက်အထားပြု၍ တင်သွင်းသည့် စာမှတ်စာတမ်းများသည်၊ ဘာသာပြန်ဆိုပေးရန်တောင်းဆိုသော လျှောက်လွှာတစောင်နှင့်အတူ ပူးတွဲပါရှိစေရမည်။ ထိုလျှောက်လွှာတွင် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ဒုတိယဇယားအချက် ၁ (က)၊ စတုတ္ထအပိုဒ်အရ နှစ်ဆယ့်ငါးပြားတန်တံဆိပ်ခေါင်းတလုံးကပ်ရမည်။

ဘာသာပြန်ခများ

၈။ ဘာသာပြန်ခနှုန်းမှာ၊ စကားလုံးတရာအတွက်၊ သို့မဟုတ် တရာ၏အစိတ်အပိုင်းအတွက် တကျပ်ထား၍ ကောက်ခံရမည်။ ထို့ပြင် စာမှတ်စာတမ်းမှာ ဘာသာနှစ်မျိုး၊ သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးထက်ပိုသော ဘာသာများနှင့် ရေးထားလျှင် ဘာသာအသီးသီးအတွက် သီးခြားဘာသာပြန်ခတရပ်စီ ကောက်ခံရမည်။ သို့ရာတွင်—

(၁) နာမည်တခုတည်းဖြစ်စေ၊ လက်မှတ်တခုတည်းဖြစ်စေ၊ နေ့စွဲတရပ်သည်းဖြစ်စေ၊ ထိုဆိုခဲ့သောအရာမျိုးတို့အနက် နှစ်ရပ်ဖြစ်စေ၊ အားလုံးဖြစ်စေ စာမှတ်စာတမ်းတရပ်တွင်ပါဝင်၍ ၎င်း၏စကားသံကို အခြားဘာသာစကားနှင့်ရေးပေးရန် သာအလိုရှိလျှင်၊ အခကစုံတရာကောက်ခံခြင်းမပြုရ။ တရားသူကြီး တဦးဦး၏ အမိန့်နှင့်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ် ဒုတိယအတွင်းဝန်၏ အမိန့်နှင့်ဖြစ်စေ ထို့ကဲ့သို့ စကားသံကို အခြားဘာသာစကားနှင့်တရားရုံးစကားပြန်က နှုတ်အားဖြင့် ပြန်ဆိုပေးရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုသူက စာအားဖြင့် ရေးပေးရမည်။

(၂) ဤနည်းဥပဒေကဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ်ဤနည်းဥပဒေများအနက်အခြားနည်းဥပဒေတခုခုကဖြစ်စေ အမှုတမှုကိုကြားနာစစ်ဆေးနေစဉ်အတွင်း၊ စာမှတ်စာတမ်းတခုခုကို တရားသူကြီးက သင့်လျော်မည် ထင်မြင်သည့်စည်းကမ်းချက်များနှင့် ဖြစ်စေ၊ သင့်လျော်မည်ထင်မြင်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ဖြစ်စေဘာသာပြန်ဆိုစေရန် အမိန့်ပေးခြင်းကို တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းမရှိစေရ။

9. When an applicant desires a translation to be made urgently, he may have it prepared on payment by him of an urgency fee equal to and in addition to the fee chargeable under Rule 8.

10. In the case of translation made in accordance with the proviso to Rule 3 the fee shall be the actual cost incurred in procuring the translation.

11. No fee shall be chargeable for the translation of documents or records in the following cases :-

(a) where the Court orders the translation of any part of the record of a criminal case under Rule 24:

Provided that the Court may in its discretion require an appellant or applicant for revision to pay the fees prescribed by Rules 8 to 10 ;

(b) where the translation is required by a Government officer for public purposes ;

(c) (if the Court so directs) where the party requiring the translation is a pauper and it is necessary for the disposal of the proceeding.

Inclusion of Fees as Costs.

12. In calculating the costs incurred by a party in any proceeding the fees paid by him for translations and bench copies under these rules shall be included and shall be allowed for in taxation.

Refunds and Payments.

13. Any sum paid by a party as translation fees in excess of the amount eventually found to be due under Rule 8 may be refunded to him.

14. Any sum paid by a party as translation fees under the proviso to Rule 3 shall be paid to the person making the translation.

15. (a) No payment under Rule 13 or Rule 14 shall be made expect on the written order of a Deputy Registrar.

၉။ လျှောက်သူက ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကို အမြန်ပြန်ဆိုပေးစေရန် အလိုရှိလျှင်၊ နည်းဥပဒေ ၈ အရ ထိုက်သင့်သော ဘာသာပြန်ခအပြင် ထိုအခနှုန်းညီမျှသော အဆောတလျင် ဘာသာပြန်ခကို ထိုသူက ထပ်မံပေးသွင်းလျှင်၊ ထိုသူအား အမြန်ဘာသာပြန်ဆိုပေးနိုင်သည်။

၁၀။ နည်းဥပဒေ ၃ ပါ ခြွင်းချက်နှင့်အညီ ပြန်ဆိုသော ဘာသာပြန်ဆိုချက်ဖြစ်သည့် အချက်တွင် ဘာသာပြန်ခမှာ အမှန်စင်စစ် ဘာသာပြန်ရာ၌ ကုန်ကျသည့်အခဖြစ်စေရမည်။

၁၁။ အောက်ပါကိစ္စများ၌ စာမှတ်စာတမ်းများ၊ သို့မဟုတ် အမှုတွဲများကို ဘာသာပြန်ဆိုသည့်အတွက် ဘာသာပြန်ခတစုံတရာကောက်ခံခြင်းမရှိစေရ။

(က) နည်းဥပဒေ ၂၄ အရ ရာဇဝတ်မှု အမှုတွဲတစိတ်တဒေသကို ဘာသာပြန်ဆိုစေရန်တရားရုံးကအမိန့်ချမှတ်သည့်ကိစ္စ။

ဆိုရာတွင် နည်းဥပဒေ ၈ မှ ၁၀ ထိတွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်ဘာသာပြန်ခကိုအယူခံတရားလိုကဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်သူကဖြစ်စေ ပေးစေရန် တရားရုံးက မိမိသဘောအတိုင်းဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

(ခ) ပြည်သူ့ကိစ္စအလို့ငှါ အစိုးရအရာရှိတဦးက ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကို အလိုရှိသည့်ကိစ္စ။

(ဂ) ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကို အလိုရှိသော အမှုသည်မှာ လူမဲ့ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ထိုမူခင်းကိစ္စကို အပြီးအပြတ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန်လိုအပ်သည့် ကိစ္စတွင် (တရားရုံးက ဘာသာပြန်ဆိုစေရန်ဆင့်ဆိုလျှင်)။

ဘာသာပြန်ခကို တရားစရိတ်တွင် ထည့်သွင်းရခြင်း

၁၂။ မူခင်းကိစ္စတခုတွင် အမှုသည်တဦးတယောက်ကုန်ကျသည့် တရားစရိတ်ကိုတွက်စစ်ရာ၌၊ ဤနည်းဥပဒေများအရ ထိုအမှုသည်က ပေးဆောင်ရသည့် ဘာသာပြန်ခများနှင့် တရားခွင်မိတ်တူကူးခများကို ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ကောက်ခံခွင့်ပြုရမည်။

ငွေပြန်ပေးခြင်းနှင့် ငွေထုတ်ပေးခြင်း

၁၃။ နည်းဥပဒေ ၈ အရ ဘာသာပြန်ခအဖြစ် ပေးဆောင်သင့်ကြောင်း နောက်တွေ့ ဆိရသည့်ငွေထက်ပို၍ အမှုသည်တဦးကပေးဆောင်ထားသည့်ငွေကို ထိုသူအားပြန်ပေးနိုင်သည်။

၁၄။ နည်းဥပဒေ ၃ ပါ ခြွင်းချက်အရ ဘာသာပြန်ခအဖြစ် အမှုသည်တဦးက ပေးဆောင်သည့်ငွေကို၊ ဘာသာပြန်ဆိုသူအား ထုတ်ပေးရမည်။

၁၅။ (က) တရားရုံးချုပ် ဒုတိယ အတွင်းဝန်၏ အမိန့်စာမရဘဲ၊ နည်းဥပဒေ ၁၃၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၁၄ အရ ငွေထုတ်ပေးခြင်းမပြုရ။

(b) Any person receiving a payment under Rule 13 or Rule 14 shall acknowledge the same by signing the Bailiff's Register. [*The remaining rules are not reproduced as they do not concern subordinate Courts.*]

Translation of documents filed in Courts subordinate to the High Court.

107. The following rules* have been made by the High Court in exercise of the powers conferred by section 28 of the Union Judiciary Act, 1948, for the translation of documents filed or intended to be filed in Court subordinate to the High Court :-

1. Subordinate Courts submitting documents to the High Court for translation should make an estimate of the fees in accordance with the provisions of Rules 7, 8 and 9 of the High Court Translation Rules. The cost so estimated should be recovered from the parties concerned and remitted to the High Court at the same time as the document of which a translation is required.

Documents for which no fees are received will be returned without translation.

1.A Every document submitted for translation under these rules shall be accompanied by a written application, to be made by the party tendering the document as evidence, requesting translation thereof, which application shall be stamped with a stamp of thirteen pyas under the fourth clause of Article 1 (a) of Schedule II of the Court Fees Act.

2. In making an estimate of the fees with regard to the translation of documents in Criminal cases the following principles should be observed :-

(a) documents translated under the orders of the Court will be translated free ;

(b) in cognizable cases all documents will be translated free;

* Notification No.8 (General), dated the 16th June 1925, as amended by Notification No.5 (General), dated the 29th March 1930.

(ခ) နည်းဥပဒေ ၁၃၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၁၄ အရ ငွေလက်ခံရရှိသူ မည်သူမဆို ဘီလစ်မှတ်ပုံတင် စာရင်းစာအုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းဖြင့် ငွေရကြောင်း ဝန်ခံရမည်။

[ကျန်ရှိသော နည်းဥပဒေများမှာ၊ လက်အောက်ခံတရားရုံးများနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိသဖြင့်၊ ပြန်လည်ဖေါ်ပြခြင်းမပြု]။

တရားရုံးချုပ် လက်အောက်ခံ တရားရုံးများတွင် တင်သွင်းသောစာမှတ်စာတမ်းတို့ကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းအကြောင်း

၁၀၇။ ။၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားဝိဓိရင်းနှီး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၈ အရ အပ်နှင်းသည့် အခွင့်အာဏာများကိုသုံးစွဲလျက် တရားရုံးချုပ်က၊ တရားရုံးချုပ်လက်အောက်ခံဖြစ်သော တရားရုံးများတွင် တင်သွင်းသော၊ သို့မဟုတ် တင်သွင်းရန်ကြံရွယ်သော စာမှတ်စာတမ်းတို့ကို ဘာသာပြန်ဆိုရန်အတွက် အောက်ပါ နည်းဥပဒေများ * ကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

၁။ လက်အောက်ခံ တရားရုံးများသည်၊ စာမှတ်စာတမ်းတို့ကို ဘာသာပြန်ဆိုရန် တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့မည်ပြုသည့်အခါ၊ တရားရုံးချုပ်ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၇၊ ၈ နှင့် ၉ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဘာသာပြန်ခငွေမည်မျှကျသင့်မည်ကို ခန့်မှန်းချက် ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုသို့ ခန့်မှန်းသည့်ငွေကိုငွေကို ဆိုင်ရာ အမှုသည်ထံမှရယူပြီးလျှင်၊ ဘာသာပြန်ဆိုရန်လိုသော စာမှတ်စာတမ်းနှင့်တခါတည်းဘရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့ရမည်။

ဘာသာပြန်ခမရမမှီသော စာစာမ်းစာမှတ်တို့ကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းမပြုတဲ့ ပြန်ပို့လိမ့်မည်။

၁-က။ ဤနည်းဥပဒေများအရ ဘာသာပြန်ဆိုရန် တင်ပို့သော စာမှတ်စာတမ်းတိုင်းဘဲည်၊ ၎င်းကိုသက်သေခံအဖြစ်တင်သွင်းသော အမှုသည်က ဘာသာ ပြန်ဆိုပေးရန် တောင်းဆိုသော လျှောက်လွှာတစောင်နှင့် ပူးတွဲ ပါရှိစေရမည်။ ဆိုလျှောက်လွှာတွင် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ဒုတိယစာရင်း အချက် ၁(က)၊ စက္ကူအပိုဒ်အရ ဘဆယ့်သုံးပြားတန် တံဆိပ်ခေါင်းတလုံးကပ်ရမည်။

၂။ ရာဇဝတ်မှုများတွင် စာမှတ်စာတမ်းတို့ကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘာသာပြန်ခငွေများကို ခန့်မှန်းရာ၌၊ အောက်ပါမူများအတိုင်း လိုက်နာရမည်။

(က) တရားရုံး၏ အမိန့်အရ ဘာသာပြန်ဆိုသော စာမှတ်စာတမ်းများကို အခမဲ့ ပြန်ဆိုရမည်။

(ခ) အရေးယူပိုင်သော အမှုများတွင် စာမှတ်စာတမ်းအားလုံးကို အခမဲ့ဘာသာ ပြန်ဆိုရမည်။

* ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅ (အများဆိုင်ရာ) ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသည့်အတိုင်း၊ ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၈ (အများဆိုင်ရာ)။

(c) in non-cognizable cases fees will be charged for documents translated on behalf of the complaint, as a rule, and for documents translated on behalf of the accused when such is the recommendation of the Court forwarding the documents for translation. In fowarding the documents to the High Court for translation, officers should be careful to include in the covering letter particulars as to the offence, the party at whose instance the translation is required, and the recommendations of the Court as to whether translations should be supplied free, or on payment of fees.

3. If the sum received is insufficient, the balance due will be recovered from the Court concerned and credited to the Treasury. This will be done before the translation is furnished. If the sum received is found to be in excess, the High Court will instruct the Court concerned to refund the excess after deducting money-order commission and forward the payee's receipt. The amount will then be repaid to the Court concerned by the High Court by money order.

108. It should be observed that Courts are under no obligation to send documents for translation to the High Court. It is open to them to have documents translated locally, but if this is done the translator must be summoned as a witness and examined on oath to prove the correctness of his translations.

Local Translation of documents.

109. When costs of translation are remitted to the High Court under paragraph 107, the money order commission should be deposited by the parties concerned and should be entered in Bailiff's Regester II, the disbursement of the money order commission being shown in column 12 of that Register.

Costs of translation and money order commission.

(ဂ) အရေးယူမပိုင်သော အမှုများတွင်၊ တရားလိုအား ဘာသာပြန်ဆိုသော စာမှတ်စာတမ်းများအတွက်၊ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အားဖြင့် ဘာသာ ပြန်ဆိုခေတောင်းခံရမည်။ ထို့ပြင်တရားခံအား ဘာသာပြန်ဆိုသော စာမှတ်စာတမ်းများအတွက်၊ ထိုစာမှတ်စာတမ်းများကို ဘာသာသာပြန်ဆိုစေရန် တင်ပို့သော တရားရုံးက ဘာသာပြန်ခတောင်းခံရန်ထောက်ခံလျှင် ဘာသာပြန်ခတောင်းခံရမည်။ စာမှတ်စာတမ်းများကို တရားရုံးချုပ်သို့ ဘာသာပြန်ဆိုရန် တင်ပို့သောအခါ၊ အရာရှိတို့သည်၊ မည်သည့်ပြစ်မှု၊ မည်သည့်အမှုသည်အတွက်ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကိုအလိုရှိကြောင်း အကြောင်းအရာများမှစ၍၊ ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကိုအခမဲ့ပေးရန်၊ သို့မဟုတ် အခနှုံးပေးရန် တရားရုံး၏ထောက်ခံချက်တို့ကို ပေးပို့သောစာတွင် ထည့်သွင်းရေးသားရန်ဂရုပြုရမည်။

၃။ လက်ခံရရှိသော ငွေသည်လုံလောက်ခြင်းမရှိခဲ့လျှင်၊ ပေးရန် ကျန်ရှိသည့်ငွေကို ဆိုင်ရာတရားရုံးမှ တောင်းခံ၍ ငွေတိုက်သို့ပေးသွင်းစေရမည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းကို ဘာသာပြန်ဆိုချက်ထုတ်မပေးမီ ပြုလုပ်ရမည်။ လက်ခံရရှိသည့်ငွေသည်ပို့မိုနေကြောင်း တွေ့သိရလျှင်၊ ဆိုင်ရာတရားရုံးကငွေပို့လွှာနှင့်ငွေပို့ခ ကော်မရှင်ကိုခုနှိမ်ပြီးနောက် ပို့ပိုသောငွေကိုပြန်ပေးရန်၊ ထို့ပြင် ငွေလက်ခံသူ၏ ငွေရကြောင်းပြေစာလက်မှတ်ကို တင်ပို့ရန် တရားရုံးချုပ်က ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ ညွှန်ကြားရမည်။ ထိုနောက် တရားရုံးချုပ်ကထိုငွေကို ငွေပို့လွှာနှင့်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ ပြန်ပေးရမည်။

ရပ်ကွက်ဒေသတွင် စာမှတ်စာတမ်းများကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း။

၁၀၈။ ။စာမှတ်စာတမ်းများကိုဘာသာပြန်ဆိုစေရန်တရားရုံးချုပ်သို့ပို့ရန်တရားရုံးများက တာဝန်မရှိကြောင်း မှတ်သားသတိပြုရမည်။ တရားရုံးများသည်၊ မိမိတို့ရပ်ကွက်ဒေသများတွင် စာမှတ်စာတမ်းများကိုဘာသာပြန်ဆိုစေနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်ထိုသို့ ဘာသာပြန်ဆိုစေခဲ့လျှင်၊ ဘာသာပြန်ဆိုသူအား သက်သေအဖြစ်ဖြင့်ဆမ္မာန်စာထုတ်ဆင့်၍၊ ထိုသူ၏ဘာသာပြန်ဆိုချက်မှန်ကန်ကြောင်း ထင်ရှားဖြစ်စေရန် ထိုဘာသာပြန်ဆိုသူကို ကျမ်းနှင့်စစ်မေးရမည်။

ဘာသာပြန်ဆိုရန် စရိတ်များနှင့် ငွေတင်ပို့ခကော်မရှင်။

၁၀၉။ ။စာပိုဒ် ၁၀၇ အရ ဘာသာပြန်ရန်အတွက် စရိတ်များကို တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့သော အခါ၊ သက်ဆိုင်သောအမှုသည်များက ငွေတင်ပို့ခကော်မရှင်ကိုပေးသွင်းရမည်ဖြင့်၊ ထိုငွေတင်ပို့ခကော်မရှင်ကိုဘီလ်စ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၂ တွင်ရေးသွင်းရမည်။ ထိုမှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် ဇယားကွက် ၁၂ တွင်ငွေတင်ပို့ခကော်မရှင်ထုတ်ပေးကြောင်းကိုဖေါ်ပြပါရှိရမည်။

အပိုင်း ၃

တရားမကျင့်ထုံး

ဤအပိုင်းတွင် စာပိုဒ်များ နံဘေးအစွန်း၌ ထပ်မံညွှန်ပြချက် မပါမရှိဘဲ၊ ပုံသေးနှင့် ဖော်ပြထားသည့် ဂဏန်းများသည် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မများကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြသည်။ စာလုံးမနှင့် ဖော်ပြထားသည့် ဂဏန်းများနှင့် ၎င်းတို့နှင့် ဆက်တွဲပါရှိသည့် ပုံသေးနှင့်ပြထားသော ဂဏန်းများသည်၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ ပထမစာရင်းရှိ အမိန့်များနှင့် နည်းဥပဒေများကို ရည်ညွှန်းသည်။

PART III

Civil Procedure

In the margin of paragraphs of this Part Arabic numerals without further indication refer to sections, and Roman numarals followed by Arabic numerals to Orders and Rules of the First Schedule, of the Code of Civil Procedure.

CHAPTER VII

PROCEDURE IN SUITS AND MISCELLANEOUS PROCEEDINGS

The Law to be administered.

110. The Procedure of the Civil Courts in Myanmar is regulated by the **Code of Civil Procedure.**

Referring to the Code of Civil Procedure, the Act itself contains little beyond the essential principles of procedure. Detailed provisions regarding procedure are placed in the first schedule which comprises a number of sets of Rules. The third schedule contains rules regarding the execution of decrees by the Collector. The rules contained in the first schedule may, under the provisions of the Code, be annulled or altered by the Rule Committee appointed under section 123, and all such amendments are therefore published as "schedule"notifications.

111. The law to be administered by Civil Courts is prescribed in section 13 of the Burma Laws Act.*

* Burma Code, Volume I.

အခန်း ၇

တရားမကြီးမှုများနှင့် အသေးအဖွဲမှုများတွင် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန်ထုံးနည်း၊ လိုက်နာ ကျင့်သုံးရန် တရားဥပဒေ

၁၁၀။ ။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးများက လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းကို တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည်။

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေကို ရည်ညွှန်းရာတွင်၊ ထိုအက်ဥပဒေ စာကိုယ်သက်သက်၌ လိုရင်း အဓိကဖြစ်သော လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ထုံးနည်းမှုများထက် အနည်းငယ်မျှသာ ပို့လွှန်၍ ပါရှိသည်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ထုံးနည်းနှင့်ဆိုင်သည့် အသေးစိတ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပဌမစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းထား၍၊ ထိုစာရင်းတွင် အတော်အတန်များပြားသော နည်းဥပဒေစုများ ပါရှိလေသည်။ တတိယစာရင်းတွင် ဒီကရီများကို ကော်လိတ်တော်အရာရှိက ဇာရီပြုခြင်းနှင့် စစ်လျှင်းသည့် နည်းဥပဒေများ ပါရှိသည်။ ပုဒ်မ ၁၂၃ အရ ခန့်အပ်သော နည်းဥပဒေ ကော်မီတီအဖွဲ့က ပဌမစာရင်းပါ နည်းဥပဒေများကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ပယ်ဖျက်နိုင်သည်၊ သို့မဟုတ်ပြောင်းလဲပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ထိုကြောင့် ယင်းသို့သော နည်းဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် အားလုံးကို " စာရင်းပြုလုပ်၍ အမိန့်ကြော်ငြာစာများ အဖြစ်နှင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။

၁၁၁။ ။ တရားမ တရားရုံးများတ လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် တရားဥပဒေကို၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားဥပဒေပြရာ အက်ဥပဒေ* ပုဒ်မ ၁၃တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေ၊ အတွဲ ၁။

Jurisdictions of Courts †

112 (1) The Supreme Court, under section 9 of the judiciary Law invests the State and Divisional Judges with the jurisdiction of the District Judge.

(2) The Supreme Court under section 9 of the Judiciary Law. invests the State and Divisional judges with the civil jurisdiction to try civil original suits or original proceedings of unlimited value.

(3) The Supreme Court, under section 11 of the Judiciary Law, invests the under mentioned judges of the State and Divisional Courts with the civil jurisdiction mentioned against them as follows:-

Serial No.	Judges invested with jurisdiction	Jurisdiction invested
(a)	State Judge or Divisional Judge	Jurisdiction to try original civil suits or original proceedings of unlimited value
(b)	Additional State or Divisional Judge	Jurisdiction to try civil original suits or original proceeding of unlimited value
(c)	Deputy State or Divisional Judge	Jurisdiction to try civil original suits or original proceedings not exceeding kyats two millions in value.
	Proviso	To try civil original suits or origi -nal proceedings,not exceeding kyats three millions if distributed by State or Divisional Judge.
(d)	Assistant State or Divisional Judge	Jurisdiction to try original civil suits or original proceeding not exceeding kyats one million in value.

†No25/98 and 26/ 98 Supreme Courts Notification

တရားရုံးများ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ†

၁၁၂။ ။ (၁) တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၉ အရ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း တရားရုံးများအား တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ပါ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီး၏ အာဏာများကို အပ်နှင်းသည်။

(၂) တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၉ အရ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း တရားရုံးများအား တန်ဖိုးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကန့်သတ်ခြင်း မရှိဘဲ တရားမမူလမှု သို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာအပ်နှင်းသည်။

(၃) တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁အရ ပြည်နယ် နှင့်တိုင်း တရားရုံးရှိ အောက်ဖော်ပြပါ တရားသူကြီးများအား ယင်းတို့နှင့် ယှဉ်တွဲဖော်ပြထား သည့်အတိုင်း တရားမ မူလမှု သို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာများကို အောက်ပါအတိုင်း အပ်နှင်းသည်။

အမှတ်စဉ်	စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာအပ်နှင်းခြင်း ခံရသော တရားသူကြီး	အပ်နှင်းသည့်တရားမ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ
(က)	ပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီး	တန်ဖိုးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်သတ်ခြင်း မရှိဘဲ တရားမမူလမှု သို့မဟုတ် မူလ မှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ။
(ခ)	တွဲဖက်ပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တွဲဖက်တိုင်းတရားသူကြီး	တန်ဖိုးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်သတ်ခြင်း မရှိဘဲ တရားမ မူလမှု သို့မဟုတ် မူလ မှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ။
(ဂ)	ဒုတိယပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယတိုင်းတရားသူကြီး	တန်ဖိုးကျပ်သိန်း နှစ်ဆယ်ထက်မပို သည့် တရားမမူလမှုသို့မဟုတ် မူလ မှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ခြွင်းချက် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီး ကလွဲအပ်လျှင်တန်ဖိုးကျပ်သိန်းသုံးဆယ် ထက်မပိုသည့် တရားမ မူလမှုသို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။
(ဃ)	လက်ထောက်ပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် လက်ထောက်တိုင်း တရားသူကြီး	တန်ဖိုးကျပ် ဆယ်သိန်းထက်မပိုသည့် တရားမ မူလမှုသို့မဟုတ် မူလမှုခင်း များကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ၊

†တရားရုံးချုပ်၏ ၁၈-၉-၉၈ နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာအမှတ် ၂၅/၉၈နှင့် (၂၆/၉၈)

Proviso Jurisdiction to try civil original suits or original proceedings not exceeding kyats one million and five hundred **thousand if distributed by State or Divisional** Judge.

(4) The Supreme Court, under section 11, of the Judiciary Law invests the following judges with the civil jurisdiction to hear appeal on the decree, or order passed by any court exercising original jurisdiction as mentioned against them as follows :-

Sr.No	Judge invested with durisdiction	jurisdiction invested.
(a)	State or Divisional Judge	Jurisdiction to hear appeals on the decrees or orders passed by the township court in original civil suits or original proceedings.
(b)	Additional state or Divisional Judge	Jurisdiction to hear appeals distributed by the state or Divisional judge.
(c)	Deputy state or Divisional Judge	Jurisdiction to hear of appeals the value of which does nor exceed kyats two millions. **Proviso.** Jurisdiction to hear appeals the value of which does not exceed kyats four hundred thousand if distributed by the State or Divisional Judge.
(d)	Assistant state or Divisional Judge	Jurisdiction to hear appeals the value of which does not exceed kyats one hundred thousand if distributed by the State or Divisional Judge.

(5) The State or Divisional Judge may exercise the Jurisdiction of calling for the case which he has distributed and try it himself or distribute it to other judge for disposal.

ခြွင်းချက်
ပြည်နယ်သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီး ကလွဲအပ်လျှင်တန်ဖိုးကျပ်တစ်ဆယ့်ငါးသိန်း ထက်မပိုသည့် တရားမမူလမှု သို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၄)တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁အရ အောက်ပါ တရားသူကြီးများအား တရားမ မူလမှု သို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများတွင် ချမှတ်သည့် ဒီကရီ သို့မဟုတ် အမိန့်အပေါ် အယူခံမှုကို အောက်ဖော်ပြပါတို့နှင့် ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားသည့် တန်ဖိုး များအတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်များကို အပ်နှင်းသည်။

အမှတ်စဉ်	စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာအပ်နှင်းခြင်း ခံရသော တရားသူကြီး	အပ်နှင်းသည့်တရားမအယူခံစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ
(က)	ပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီး	မြို့နယ်တရားရုံးက တရားမ မူလမှု သို့မဟုတ် မူလမှုခင်းတွင် ချမှတ်သည့် ဒီကရီ သို့မဟုတ် အမိန့်အပေါ် အယူခံမှုကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ။
(ခ)	တွဲဖက်ပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တွဲဖက်တိုင်းတရားသူကြီး	ပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ်တိုင်း တရားသူကြီးက လွှဲအပ်သည့် တရားမ အယူခံမှုများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ။
(ဂ)	ဒုတိယပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယတိုင်းတရားသူကြီး	တန်ဖိုးကျပ် သုံးသိန်းထက် မပိုသည့် အယူခံမှုများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ **ခြွင်းချက်** ပြည်နယ်တရားသူကြီးသို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီးကလွှဲအပ်လျှင်တန်ဖိုးကျပ်လေးသိန်း ထက် မပိုသည့် အယူခံမှုများကို စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။
(ဃ)	လက်ထောက်ပြည်နယ် တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီး	တန်ဖိုးကျပ် တစ်သိန်းထက်မပိုသည့် အယူခံမှုများကို စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ ခြွင်းချက် ပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီးကလွှဲအပ်လျှင် တန်ဖိုး ကျပ် သုံးသိန်းထက်မပိုသည့် အယူခံမှုများကို စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၅) ပြည်နယ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီးသည် မိမိက လွှဲအပ်ထားသော အမှုကို ပြန်လည်တောင်းခံ၍ မိမိကိုယ်တိုင် စီရင်ခြင်းနှင့် အခြားတရားသူကြီးတစ်ဦးအား စီရင်ရန်အတွက်လွှဲအပ်ခြင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

113. (1)The Supreme Court under section 9 of the Judiciary Law invests the undermentioned Township Judges with the jurisdiction to try civil original suits or original proceedings the value of which does not exceeding kyats five hundred thousands.

(2) The Supreme Court, under section 11 of the Judiciary Law invests Township Judges with the jurisdiction of hearing the reference cases under section 32(1) of the 1960 Urban Rent Control Act.

(3) The Supreme Court under section 11 of the Judiciary Law invests undermentioned Township Judges with the civil jurisdiction mentioned against them as follows: -

Sr .No	Judges invested with jurisdiction	Jurisdiction invested
(a)	Township Judge	To try civil orignal suit or original proceedings the value of which does not exceed kyats five hundred thousands.
(b)	Additional Township Judge	To try civil original suits or original proceedings the value of which does not exceed kyats five hundred thousand .
(c)	Deputy Township Judge	To try civil original suits or proceedings the value of which does not exceed one hundred thousands.
	Proviso	May try civil original suits or original proceedings the value of which does not exceed three hundred thousand if distributed by the Township Judge.

(4) The Township Judge shall in accordance with instruction of the Supreme Court distribute the cases to the Additional Township Judge(s) or Deputy Township Judge(s) of the township court for disposal.

(5) The Township Judge may exercise the jurisdiction of calling for the case which he has distributed and try it himself or distribute it to the other Additional Township Judge or other Deputy Township Judge for disposal.

(6) In the temporary absence of the Township Judge, he may authorize the other judge to distribute the case on his behalf.

၁၁၃။ (၁) တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၉အရ မြို့နယ်တရားရုံးများအား တန်ဖိုးကျပ် ငါးသိန်းထက်မပိုသည့် တရားမ မူလမှု သို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပ်နှင်းသည်။

၁၁၃။ (၂) တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁အရ မြို့နယ်တရားသူကြီးများအား သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အတွင်း ၁၉၆၀ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ (၁) အရ တင်သွင်းသော လွှဲအပ်လွှာကို စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာများ အပ်နှင်းသည်။

၁၁၃။ (၃) တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁အရ မြို့နယ်တရားရုံးရှိ အောက်ဖော်ပြပါ တရားသူကြီးများအား ယင်းတို့နှင့် ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း တရားမစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို အပ်နှင်းသည် -

အမှတ်စဉ်	စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာအပ်နှင်းခြင်း ခံရသော တရားသူကြီး	အပ်နှင်းသည့်တရားမ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ
(က)	မြို့နယ်တရားသူကြီး	တန်ဖိုးကျပ် ငါးသိန်းထက်မပိုသည့် တရားမမူလမှု သို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ။
(ခ)	တွဲဖက်မြို့နယ် တရားသူကြီး	တန်ဖိုးကျပ် ငါးသိန်းထက်မပိုသည့် တရားမမူလမှုသို့မဟုတ်မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ၊
(ဂ)	ဒုတိယမြို့နယ် တရားသူကြီး	တန်ဖိုးကျပ် တစ်သိန်းထက်မပိုသည့် တရားမမူလမှု သို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ၊ ခြွင်းချက် မြို့နယ်တရားသူကြီးက လွှဲအပ်လျှင် တန်ဖိုးကျပ် သုံးသိန်းထက် မပိုသည့် တရားမမူလမှုသို့မဟုတ် မူလမှုခင်းများကို စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၄) မြို့နယ်တရားသူကြီးသည်တရားရုံးချုပ်၏ ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ မြို့နယ်တရားရုံးရှိ တရားသူကြီးများအား အမှုများကို စီရင်ရန် လွှဲအပ်ရမည်။

(၅) မြို့နယ်တရားသူကြီးသည် မိမိက လွှဲအပ်ထားသော အမှုကို ပြန်လည်တောင်းခေါ်၍ မိမိကိုယ်တိုင် စီရင်ခြင်းနှင့် အခြားတွဲဖက်မြို့နယ် တရားသူကြီး သို့မဟုတ် အခြားဒုတိယ မြို့နယ်တရားသူကြီး တစ်ဦးအား စီရင်ရန်အတွက် လွှဲအပ်ခြင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်များ ကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

(၆) မြို့နယ်တရားသူကြီး ခေတ္တရုံးမထိုင်နိုင်သည့်အခါ ယင်းကဲ့သို့ လွှဲအပ်ထားသော တရားသူကြီးသည် မြို့နယ်တရားသူကြီးကိုယ်စားအမှုများကို လွှဲအပ်နိုင်သည်။

Joiner of Parties.

114. The Courts should insist, so far as possible, on all persons interested being brought into the suits before them as parties so as to ensure finality of litigation.

When this is not done in the Court of First Instance the omission should, if convenient, be corrected in appeal. The matter should be put right at the earliest possible opportunity, as great embarrassment may be caused by any oversight of the kind when the case comes before the Court of ultimate resort.

I.8,10
VI-17,18.
VII-11

By due employment of the powers conferred by Order I, Rules 8 and 10, Order VI, Rules 17 and 18, and Order VII, Rule 11, the Court ought to be able to exercise efficient control for insisting on the proper **joinder of all necessary parties.**

115. Judges of District Courts are desired to impress on all Judges subordinate to them the essential importance of this matter and the responsibility they are liable to incur for the mischievous consequences of breach of the rules concerning it. Any flagrant case of wilful disobedience or neglect of instructions should be especially brought to notice.

အမှုသည်များကို ပူးတွဲခြင်း

၁၁၄။ ။တရားမှုခင်းများ အပြီးအပြတ် ဆုံးခန်းတိုင် ရောက်ရှိစေခြင်းငှါ၊ မိမိတို့ ရှေ့ရောက်ရှိသည့် တရားမကြီးမှုများတွင် အကျိုးသက်ဆိုင်သူ အားလုံးကို အမှုသည်များအဖြစ် ဖြင့် ထည့်သွင်းပါဝင်ခြင်း ရှိစေရန် တရားရုံးများက တတ်စွမ်းနိုင်သမျှအားထုတ်ရမည်။

မူလတရားရုံးတွင် ထိုကဲ့သို့ မပြုလုပ်ခဲ့လျှင် အခွင့်သင့်လျော်ပါက အယူခံမှုတွင် ထို ပျက်ကွက်ချက်ကို ပြင်ဆင်လိုက်ရမည်။ နောက်ဆုံး အာဏာပိုင် တရားရုံးသို့ ရောက်ရှိလာ သည့်အခါ ထိုကဲ့သို့သော လစ်ဟင်းမှုမျိုးကြောင့် အချုပ်အထွေး အင်္ကေအခဲ မြောက်မြားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ရန် အကြောင်းရှိသောကြောင့် ထိုကိစ္စကို စောနိုင်သမျှ စောစွာ အခွင့် သင့်ခိုက် ပြုပြင်လိုက်ရမည်။

အမိန့် ၁၊ နည်းဥပဒေ ၈ နှင့် ၁၀၊ အမိန့် ၆၊ နည်းဥပဒေ ၁၇ နှင့် ၁၈၊ အမိန့်၇၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ ၁၁ တို့က ပေးအပ်သော အာဏာများကို နည်းလမ်းတကျ အသုံးပြုခြင်း အားဖြင့် တရားမှု မှီးတို့သည် မူးတွဲပါဝင်သင့်သည့် အမှုသည်အားလုံးတို့ကို နေရာတကျ ပူးတွဲပါဝင်ခြင်းရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ထိရောက်စွာ စီမံအုပ်ချုပ် နိုင်သင့်ပေသည်။

၁၁၅။ ။ခရိုင် တရားမတရားသူကြီးတို့သည်၊မိမိတို့လက်အောက်ရှိ တရားသူကြီးအားလုံး တို့အား၊ ဤအချက်မှာ အဓိက လိုအပ်သည့် အရေးကြီးသော အချက် ဖြစ်ကြောင်းမှစ၍ ထိုအချက်နှင့် သက်ဆိုင်သော နည်းဥပဒေများကို ဖေါက်ဖျက် ကျူးလွန်သဖြင့် အကျိုးပျက်စီး ရာ ဖြစ်သော အခြင်းအရာများအတွက်၊ မိမိတို့ တာဝန်မကင်း ဖြစ်နိုင်ရန် အကြောင်းရှိသည် တို့ကို စွဲမှတ်စေရန် နှိုးဆော်ရမည်။ နည်းဥပဒေ ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း တမင်သက်သက် မလိုက်နာခြင်းသော်ငင်း၊ ပေါ့လျော့၍ မလိုက်မနာခြင်း သော်ငင်း အထင်အရှား ရှိခဲ့သော် အဆူးသဖြင့် အစီရင်ခံရမည်။

116. These remarks apply particularly to **mortgage suits, suits for partition, the recovery of joint family property** and the like, in which ca e should be taken to have brought on the records as parties all co-sharers and other persons interested in the estate or inheritance or other object of the suit.

Recognized Agents.

III.2 **117.** The persons by whom appearances, applications and acts may be made or done as "recognized agents" of the parties to a suit are specified in Order III, Rule 2.

XXVIII, 1. **118.** The attention of Judges is drawn to the provisions of Order XXVIII, Rule 1, of the Code of Civil Procedure regarding the authorization by military officers and other ranks of any persons to sue or defend for them.

Pleadings

VI. **119.** The rules in Order VI concerning pleadings (which term includes both plaints and written statements) are very important and should be carefully studied and applied. The forms of pleadings in Appendix A of the First Schedule of the Code or forms of a like character, are prescribed for adoption. The object of these provisions is to compel litigants to come to trial with all issues clearly defined and thus to save time and expense.

၁၁၆။ ။ဤမှတ်ချက်များမှာ အပေါင်မှု၊ ပစ္စည်းခွဲဝေမှု၊ တို့ ၈က အိမ်ထောင်သားစုပိုင် ပစ္စည်းကို ရလိုမှု နှင့် အလားတူ အမှုမျိုးတို့နှင့် အထူးအားဖြင့် သက်ဆိုင် လေ့လည်။ ထိုအမှုများ၌ ပစ္စည်းစုနှင့်သော်၎င်း၊ အမွေရပ် ပစ္စည်းနှင့်သော်၎င်း၊ အခြား နည်းအားဖြင့် တရားစွဲဆိုထိုက်သည့် ပစ္စည်းနှင့်သော်၎င်း အကျိုးသက်ဆိုင်သူ အမွေခံဘက်တို့နှင့် အခြား သူအားလုံးတို့ကို အမှုသည်များ အဖြစ်ဖြင့် အမှုတွဲ၌ ထည့်သွင်း ပါဝင်စေရန် ဂရုပြုကြရမည်။

အခွင့်ရကိုယ်စားလှယ်များ

၁၁၇။ ။တရားမမှုတွင် အမှုသည်တို့အတွက် "အခွင့်ရ ကိုယ်စားလှယ်" အဖြစ် ရုံးသို့ သွားရောက်ခြင်း၊ လျှောက်တောင်းခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်း ပြုနိုင်သူတို့ကို အမိန့် ၃၊ နည်း ၃။ ၂၊ ဥပဒေ ၂ တွင် သတ်မှတ်ထော်ပြထားသည်။

၁၁၈။ ။စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် တပ်သားတို့သည်၊ မိမိတို့ အတွက် တရား စွဲဆိုရန် ဖြစ်စေ၊ ခုခံချေဆိုရန်ဖြစ်စေ မည်သူကိုမဆို လွှဲအပ်ခွင့် ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ အမိန့် ၂၈၊ နည်းဥပဒေ ၁ တွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တရားသူကြီး တို့က သတိထား ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ၂၈။ ၁၊

အဆို အချေများ

၁၁၉။ ။အဆို အချေများ(ထိုစကားရပ်တွင် စွဲချက်လျှောက်လွှာများနှင့် ချေလွှာများ ပါဝင်သည်) နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမိန့် ၆ ပါ နည်းဥပဒေများသည် အလွန် အရေးကြီးသဖြင့် သတိနှင့် လေ့ကျက်မှတ်သား သုံးစွဲရမည်။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ ပဌမစာရင်း၊ နောက် ဆက်တွဲ(က)ရှိအဆိုအခချုပ်စံများကို သော်၎င်း၊ ထိုကဲ့သို့သော အလားတူ ပုံစံများကို သော် ၎င်း အသုံးပြုကြစေရန် သတ်မှတ်ထားသည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ အမှု သည်တို့သည် အမှုစစ်ဆေး စီရင်သည့်အခါ ငြင်းချက် အားလုံးတို့ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြ လျက် အသင့်ရှိစေရန် အတင်းအကြပ် ပြုရန်တကြောင်း၊ ထိုသို့ပြုခြင်းအားဖြင့် အချိန်ကုန် ခြင်း၊ စရိတ်ဝက ကုန်ကျခြင်း မရှိစေရန်တကြောင်း ရည်ရွယ်ရင်း ဖြစ်သည်။

The paragraphs of pleadings should be concise and to the point, and all matters not strictly relevant to the question in dispute should be rigidly excluded. Indefinite and prolix statements of fact should not be tolerated.

VI. 17. Order VI, Rule 17, enables the Court to alter and amend the pleadings at any stage of the proceedings. These powers should be freely exercised, where necessary. (See paragraph 153.)

I.1-2 **120.** The attention of the Courts is drawn to the provisions of Order II, Rules 1 and 2. Litigants on occasions sue for a part instead of the whole of a claim, generally on the pretext of immediate want of sufficient funds, but in reality probably for the sake of obtaining a judicial test of the soundness of their case in the most economical way. When such attempts are made, the Courts should point out to suitors the provisions of the abovementioned sections and the consequences of their contravention in shutting out further claims on the same cause of action, and should afford them opportunity so far as possible amending their plaints so as to include the whole claim.

Suit to include whole claim.

Receiving of Plaints.

IV.1 **121.** (1) Although Order IV, Rule 1, empowers a Court to appoint an officer to receive plaints, these powers must not be exercised except during the temporary absence of the Judge.

Receipts of plaints and applications.

(2) Plaints, appeals, applications, etc., should be received at the beginning of the sitting of the Court. All plaints, appeals, petitions, applications for execution, and other applications of whatever kind, shall be received by the Judge personally when he is at his headquarters, and orders thereon shall be passed by the Judge himself from the Bench.

အဆိုအချေများ၏ စာပိုဒ်များသည် တိုတိုထုပ်တုပ်နှင့် လိုရင်း အချက်များ ပါရှိရမည်။ ထိုပြင် အချင်းဖြစ် အချက်နှင့် အကယ်စင်စစ် မသက်ဆိုင်သည့် အရာအားလုံးတို့ကို ကြပ်တည်းစွာ ပယ်ထုတ်ရမည်။ ဖြစ်ပျက်သည့် အကြောင်းခြင်းရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မသေမချာ၊ စကားကြောချည်စွာ မြွက်ဆို ဖေါ်ပြချက်တို့ကို ခွင့်မပြု လက်မခံရ။

၆။ ၁၇၊ မူခင်း ဆောင်ရွက်ဆဲအတွင်း မည်သည့် အဆင့်၌ မဆို အမိန့် ၆၊ နည်းဥပဒေ ၁၇ အရ တရားရုံးသည် အဆိုအချေတို့ကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ (ဤအခွင့်အာဏာကို လိုအပ်သည့်အခါ လွတ်လပ်စွာ အသုံးပြုရမည်။ (၁၁ပိုဒ် ၁၅၃ ကိုကြည့်ရှု)။

၂။ ၁-၂၊ ၁၂၀။ ။တရားရုံးမျှားအား အမိန့် ၂၊ နည်းဥပဒေ ၁ နှင့် ၂ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဝန်ပြုကြစေရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ အမှုသည်တို့သည် အများအားဖြင့် ချတ်တရက် ဒေ့မလုံလောက်သည့် အကြောင်းပြချက်များဖြင့် ရထိုက်ခွင့် ရှိသမျှကို ထည့်သွင်း ပါဝင်စေခြင်း။ အမှုတွင် ရထိုက်ခွင့် ရှိသမျှအားလုံးကို တရားစွဲဆိုခြင်း မပြုဘဲ၊ အချို့အဝက်ကိုသာ ရံဖန်ရံခါ တရားစွဲဆိုတတ်ကြလေသည်။

သို့သော်လည်း အမှန်အားဖြင့်ဆိုသော်၊ စရိတ်ကုန် အသက်သာဆုံးနည်းဖြင့် မိမိတို့ အမှုမှာ တရားဥပဒေအရ မည်မျှခိုင်လုံကြောင်း စမ်းသပ် ကြည့်ရှုမျှသာ ပြုခြင်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ စွဲဆိုရန် အားထုတ်သည့်အခါ၊ စွဲဆိုသူတို့အား တရားရုံးများက အထက် ဖေါ်ပြပါ ပုဒ်မများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ညွှန်ပြပြီးလျှင်၊ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျူးလွန်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုမှာ ထိုအချင်းဖြစ် အကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နောက်ထပ်မံ တရားစွဲဆိုခြင်း မပြုနိုင်ကြောင်း ကို ညွှန်ပြလျက်၊ မိမိတို့ ရထိုက်ခွင့် ရှိသမျှ အားလုံးကို ထည့်သွင်းစွဲဆိုစေရန် ထိုစွဲဆိုသူတို့အား မိမိတို့၏ အဆိုစွဲချက်များကို ပြင်ဆင်စေရန် တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ အခွင့်အလမ်းပေးရမည်။

အဆိုလွှာများ လက်ခံခြင်း

၄။ ၁၊ ၁၂၁။ ။(၁) အမိန့် ၄၊ နည်းဥပဒေ ၁ မှာ အဆိုလွှာများကို လက်ခံနိုင်စေရန် အရာရှိတဦးအား တရားရုံးက ခန့်ထားနိုင်ရန် အာဏာ ပေးအပ်ထားသော်လည်း တရားသူကြီး ယာယီ မရှိခိုက် အချိန် အတွင်း တွင်မှ တပါး၊ ထိုအာဏာများကို သုံးစွဲခြင်း မရှိစေရ။

အဆိုလွှာများနှင့်လျောက်လွှာများကို လက်ခံခြင်း။

(၂) ရုံးထိုင်စတွင် အဆိုလွှာများ၊ အယူခံလွှာများ၊ လျောက်လွှာများ စသည်တို့ကို လက်ခံရမည်။ တရားသူကြီးသည် မိမိရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင် ရှိနေသည့်အခါ၊ အားလုံးသော အဆိုလွှာများ၊ အယူခံလွှာများ၊ လျောက်လွှာများ၊ ဇာရိပြုရန် လျောက်လွှာများနှင့် အခြား မည်သည့်လျောက်လွှာမျှားကိုမဆို၊ ကိုယ်တိုင် လက်ခံရမည်ဖြင်၊ တရားခွင်မှ တရားသူကြီး ကိုယ်တိုင် ထို လျောက်လွှာ စသည်တို့ပေါ်တွင် အမိန့် ချမှတ်ရမည်။ တရားသူကြီးမှာ တနေရာမှ တနေရာသို့ သွားလာရသူ ဖြစ်သည့်အခါ၊ ထိုတရားသူကြီး မရှိသည့်အခိုက် အဆိုလွှာများနှင့် လျောက်လွှာ အစရှိသည်တို့ကိုလက်ခံရန် တတ်နိုင်သမျှ စီမံချက်များ ပြုလုပ်ရ

When a Judge is peripatetic, such arrangements as are possible will have to be made for the receipt of plaints, applications, etc., during the absence of the Judge, but in such cases, whatever possible, some other Judicial officer should be deputed to receive them and the duty should not devolve upon a ministerial officer unless no other arrangement is possible (cf. paragraph 16).

Receipts of plaints, etc., during absence on tour.

122. Every Judge presiding over a Court shall, if practicable, appoint an officer to receive plaints, appeals (if the Judge has civil appellate powers), and applications at the place where his Court is ordinarily held during his temporary absence from such place, excepting days on which the Court is closed for authorized holidays. It shall be the duty of the officer so appointed to note upon each plaint, appeal, or application the date of receipt. Upon his return the Judge shall pass orders as to the admission or other disposal of the plaints and appeals received in his absence, and as to such of the applications as require his orders.

If the matter is urgent, the party should be informed that if he wishes to be heard at once he must proceed to the place where the Judge is sitting or inspecting.

Peripatetic Judges to post notices of sittings.

123. Every Judge who holds Court at different places shall post up in the Court-house a notice of the dates of his sittings at each. District Judges shall send a copy of this notice to the District Magistrate.

Plan of Immoveable Property to be filed in Suit.

VII, 3.

124. The attention of all Courts is directed to the necessity of the plaint containing a **sufficient description** of the property in dispute for its identification, whenever **immoveable property** is the subject of the suit.

ပေလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း ဤသို့သော အချက်များတွင် တတ်နိုင်သည့် အခါတိုင်း အခြားသော တရားဌာန အရာရှိ တဦးဦးအား ထိုအဆိုလွှာ စသည်တို့ကို လက်ခံရန် လွှဲအပ်ရမည်။ ထိုပြင် အခြားသော စီမံချက်ပြုလုပ်ရန် မတတ်နိုင်သည့် အချက်တွင်မှ တပါး၊ စာရေးစာချီ အမှုထမ်း တဦးဦးအပေါ် သို့ ထိုတာဝန် ဝတ်တရားကို လွှဲအပ်ခြင်း မရှိစေရ။ (စာပိုဒ် ၁၆ နှင့် ယှဉ်ကြည့်)။

ခရီးထွက်နေ၍၊ မရှိခိုက် အဆိုလွှာစသည်များ လက်ခံခြင်း။

၁၂၂။ ။ရုံးထိုင် တရားသူကြီး အသီးသီးတို့သည် အခွင့်ရ ရုံးပိတ်ရက်များမှကပါး၊ မိမိထို့ သာမန်အားဖြင့် ရုံးထိုင်မြဲအရပ်တွင် ခေတ္တခဏ မရှိခိုက် အတွင်း ထိုအရပ်တွင် အဆိုလွှာများ (ထို တရားသူကြီးသည် တရားမအာဏာခံမှု စီရင်ခွင့် အာဏာရှိလျှင်)၊ အယူခံလွှာများမှ စ၍၊ လျှောက်လွှာများကို လက်ခံရန် အရာရှိတဦးကို ခန့်ထားရန် တတ်စွမ်းနိုင်လျှင် ခန့်ထားရမည်။ ဤသို့ ခန့်ထားသည့် အရာရှိ ဆောင်ရွက်ရန် ဝတ်တရားမှာ အဆိုလွှာ၊ အယူခံလွှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှောက်လွှာ အသီးသီးပေါ်၌ လက်ခံရရှိသည့် နေ့စွဲကို မှတ်သားထား ရမည်။ တရားသူကြီးသည် ပြန်ရောက်လာသောအခါ၊ မိမိမရှိခိုက် လက်ခံရရှိထားသော အဆိုလွှာများနှင့် အယူခံလွှာများကို လက်ခံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်း ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ၊ ထိုပြင် အမိန့် ချမှတ်ရန် လိုသော လျှောက်လွှာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

အမှုကိစ္စမှာ အလျင်စလိုကိစ္စဖြစ်၍၊ အမှုသည်ကမိမိအား ချက်ခြင်းကြားနာစေလိုလျှင်၊ တရားသူကြီး ရုံးထိုင်နေသည့်၊ သို့မဟုတ် စစ်ဆေးကြည့်ရှုနေသည့် အရပ်သို့ သွားရောက်ရမည်ဟု ထိုအမှုသည်အား ပြောကြားရမည်။

တနေရာမှတနေရာသို့လှည့်လည် ရုံးထိုင်ရသော တရားသူကြီးတို့သည် မိမိတို့ ရုံးထိုင်မည့် အကြောင်း နို့တစ်စောများ ကပ်ရခြင်း။

၁၂၃။ ။သီးခြားအရပ်များတွင် ရုံးထိုင်ရသော တရားသူကြီးအသီးသီးသည်၊ တရားရုံးတရုံးစီတွင် မိမိရုံးထိုင်မည့် နေ့ရက်များအကြောင်း နို့တစ် စာတစောင်စီ တရားရုံးအဆောက်အဦ၌ ကပ်ထားရမည်။ ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးများသည်၊ ထိုနို့ တစ်စာ မိတ်တူတစောင်ကို ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း၏ပုံကို အမှုတွင် တွဲထားရခြင်း

၇။ ၃၊ ၁၃၊ ၂၊

၁၂၄။ ။မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းသည် အမှု၏ အခြေခံဖြစ် အကြောင်းအရာ ဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ အခြေခံဖြစ်ပျိုးသောပစ္စည်းကို ကောင်းမွန်စွာသိရှိနိုင်စေခြင်းငှါ အဆိုလွှာ၌ **လုံလောက်သော** အကြောင်းအရာ ဖော်ပြပါရှိရန် လိုအပ်သည့်အချက်ကို သတိပြုကြရန် အားလုံးသောတရားရုံးများအား နှိုးဆော်လိုက်သည်။

When the property is land included within the Cadastral Survey the description in the plaint should be a reference to the particulars shown on the *kwin* maps; and an extract from the latest *kwin* map, with the boundary of the land in suit marked with a distinctive colour, should be annexed to the plaint.

The plaint before admission should be examined to see if the description is sufficient, and if it is insufficient, the plaint should be returned for amendment.

125. Plans which are attached to the plaint merely for the purpose of defining the land to which the plaint relates should not, except as provided in the following sentence, be treated as documentary evidence but should remain attached to the plaint, of which they form an integral part and which would be defective without them. If the plaintiff proves such a plan and tenders it in evidence of a fact in issue or relevant fact, it may be marked as an exhibit and entered in the list of documents, but it should not be removed from its original place on the record.

Jurisdiction and Value of Suit.

15, 99. **126.** Judges are reminded of their obligation, before admitting a suit, to satisfy themselves that it is, as regards value, one which they are competent to try.

Section 15 of the Code lays down that every suit shall be instituted in the Court of lowest grade competent to try it. Nevertheless this section does not oust the jurisdiction of a superior Court in suits within the jurisdiction of an inferior Court; thus, a Subdivisional Court has jurisdiction to try all suits not exceeding K 10,000 in value, not merely suits between K 1,001 and K 10,000 in value. Consequently, should a superior Court try a suit which was within the competence of an inferior Court, this error would be only an immaterial error curable by section 99 of the Code and would not affect the validity of the proceedings.

အဆိုပါပစ္စည်းသည် ကွက်စိတ်တိုင်းတာခြင်းတွင်ပါဝင်သည့် မြေဖြစ်မူ၊ အဆိုလွှာ၌ ထိုမြေ၏အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်မှာ၊ ကွင်းမြေပုံများတွင်ပါရှိသော အကြောင်းချက်လက်မှတ်များကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြချက်ဖြစ်စေရမည်။ ထို့ပြင်လည်း ထိုမြေ၏နယ်နိမိတ်ကို ထူးခြားသော ဆေးရောင်ဖြင့်မှတ်သားလျက် နောက်ဆုံးကွင်းမြေပုံမှ ထုတ်နုတ်ချက်တစောင်ကို အဆိုလွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲပါရှိစေရမည်။

အဆိုလွှာကိုလက်မခံမီ၊ အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်မှာ လုံလောက်ခြင်း ရှိ မရှိ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရမည်။ အကယ်၍အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်သည် လုံလောက်ခြင်းမရှိလျှင်၊ ထိုအဆိုလွှာကိုပြင်ဆင်ရန်ပြန်ပေးရမည်။

၁၂၅။ ။အဆိုလွှာနှင့်သက်ဆိုင်သည့်မြေကို ပိုင်းခြားဖော်ပြရန်အလို့ငှါလောက်သာ ထိုစွဲချက်နှင့်တွဲတင်သည့် မြေပုံများကို၊ အောက်ပါဝါကျတွင် ပြဋ္ဌာန်းဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းမှတပါး၊ စာသက်သေခံအဖြစ် မပြုမလုပ်ရ။ ထိုမြေပုံများသည် အဆိုလွှာတွင်အပါအဝင်ဖြစ်၍၊ ထိုမြေပုံများမပါလျှင် မစုံမလင် ချုတ်ယွင်းခြင်းရှိမည်ဖြစ်သဖြင့်၊ အဆိုလွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲလျက်ရှိနေစေရမည်။ တရားလိုက ထိုကဲ့သို့သောမြေပုံကို မှန်ကြောင်းသက်သေထင်ရှားပြ၍ ငြင်းချက်ပါအခြင်းအရာတခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်၎င်း၊ သက်ဆိုင်သောအခြင်းအရာတခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍သော်၎င်း သက်သေခံအဖြစ်တင်သွင်းလျှင်၊ ထိုမြေပုံကို သက်သေခံအရာတခုအဖြစ်မှတ်သားပြီးလျှင် စာမှတ်စာတမ်းများ စာရင်းတွင်ထည့်သွင်းရမည်။ သို့သော်လည်း ထိုမြေပုံကို အမှုတွဲတွင် မူလရှိရင်းနေရာမှ ရွှေ့ပြောင်းဖယ်ရှားခြင်းမရှိစေရ။

စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာနှင့် အမှုတန် ဖိုး

၁၂၆။ ။တရားသူကြီးများသည်၊ အမှုကိုလက်ခံခြင်းမပြုမီ၊ တန် ဖိုးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထို အမှုမှာ မိမိတို့ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသောအမှုဖြစ်ကြောင်း မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သဘောကျနှပ်ရှိစေရန် တာဝန်ရှိကြောင်း သတိချပ်စေလိုသည်။

ဝ၅။ ၉၉၊

တရားမမှုအသီးသီးကို၊ စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရ အတန်းအဆင့် အနိမ့်ဆုံးတရားရုံးတွင်စွဲဆိုရမည်ဟု တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ သို့သော်လည်း အဆင့်နိမ့်တရားရုံး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အတွင်း၊ ကျေးဆော်သည့် တရားမမှုများကို အဆင့်မြင့်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိရအောင် ထိုပုဒ်မကဖယ်ရှားသည် မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ နယ်ပိုင်တရားမရုံးသည်၊ တန် ဖိုးငွေကျပ် ၁၀၀၁ မှကျပ် ၁၀,၀၀၀ ထိ တရားမမှုများလောက်ကိုသာမဟုတ်၊ တန် ဖိုးငွေကျပ် ၁၀,၀၀၀ ထက်မပိုသော တရားမမှုဟူသမျှကို စစ်ဆေးစီရင်ခွင့်အာဏာရှိသည်။ သို့ဖြစ်ရကား အဆင့်နိမ့်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် တရားမမှုကို အဆင့်မြင့်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်သည်ရှိသော်၊ ဤသို့မှားယွင်းချက်မှာ အရေးမကြီးသော မှားယွင်းချက်မျှသာဖြစ်၍၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၉၉ က ဤအမှားကိုကုစားနိုင်သည့်အပြင်၊ ဆောင်ရွက်သည့်မှုခင်း ခိုင်လုံခြင်းကို ထိခိုက်လိမ့်မည်မဟုတ်။ သို့ဖြစ်၍ တဖက်အမှုသည်က အဆင့်အတန်းနိမ့်သော တရားရုံးတွင် အမှုကို စွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု အဆိုရှိခြင်းကြောင့် တရားရုံးများက အမှု၏တန် ဖိုးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်

Hence Courts should not allow themselves to become involved in a protracted trial of an issue as to valuation because the opposite party alleges that the suit is within competence of a Court of lower grade. Such an allegation, if raised, must be inquired into, but the inquiry should be as summary as possible.

VII. 1(1).

Valuation for jurisdiction and valuation for Court-fee.

127. In suits relating to **immoveable property** in which the Court-fee on the plaint is calculated under clause (v) or (vi) or (ix) of section 7 of the Court Fees Act, **the valuation for the purposes of jurisdiction** is not identical with the **valuation for Court-fee** but is the actual or market value of the land in suit. In every such plaint **both values should be stated,** and the plaint should not be admitted until they are stated.

Rejection and Return of Plaints.

VII. 10, 13.

128. Rules 10 to 13 of Order VII deal with the return or rejection of plaints. The cases in which a plaint may be rejected are set out in Rule 11.

129. When a plaint is rejected, it should not be returned, but filed for record. If a plaint is disposed of by rejection or by return before it is admitted and registered under Order IV, Rule 2, the case should entered in Register III and Annual Statement No. 5, and not in Register I or Annual Statement Nos. 2, 3 and 4. If it is rejected or returned after having been admitted and registered, the case should be entered in Register I and Annual Statements Nos. 2, 3 and 4.

Date of Hearing.

V. 6.

Reasonable time to be allowed to parties.

130. Sufficient time must be allowed to defendants to take notice of the claims against them and make arrangements for meeting them or for preparing their defence, and the Courts in fixing the date for the first hearing of the case must give reasonable time to defendants. In cases where parties are living in foreign countries, the date for hearing must be so fixed as to allow a period of at least four months from the date of posting the summons or notice.

ခြင်းချက်တခုကို ကြာရှည်လေးမြဲခြင်းအောင် စစ်ဆေးခြင်းမရှိစေရ။ ထိုကဲ့သို့သော အဆိုမျိုးကို တင်သွင်းလျှင်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုရမည်ဖြစ်သော်လည်း စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းမှာ အကျဉ်းချုပ်နိုင်သမျှ အကူအညီအကျဉ်းချုပ်ဖြစ်ရမည်။

၁၂၇။ ။အဆိုလွှာပေါ်၌ ရုံးခွန်တံဆိပ်ကို၊ ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ အပိုဒ် (၅) အရ ဖြစ်စေ၊ အပိုဒ် (၆) အရဖြစ်စေ၊ အပိုဒ် (၉) အရဖြစ်စေ၊ တွက်စစ်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမှုမျှားတွင်၊ တရားရုံးခရိုင်ပိုင်ခွင့်အလိုငှါ တန် ဖိုးထားခြင်းသည် ရုံးခွန်တံဆိပ်အတွက် တန် ဖိုးထားခြင်း နှင့် ထပ်တူမဟုတ်ဘဲ၊ အချင်းဖြစ်မြေ၏ အမှန်တန် ဖိုး၊ သို့မဟုတ် ကာလတန် ဖိုးဖြစ်သည်။ ထိုသို့သောအဆိုလွှာ အသီးသီးတွင်၊ တန် ဖိုးနှစ်ရပ်လုံးကို ဖေါ်ပြရမည်။ထိုသို့မဖေါ်ပြသမျှအဆိုလွှာကို လက်ခံခြင်း မပြုရ။

စီရင် ပိုင်ခွင့် အတွက် တန်ဘိုးထား ခြင်းနှင့် ရုံးခွန် အတွက် တန် ဖိုးထားခြင်း။

၇။ ၁ (၁)၊

အဆိုလွှာများကိုပယ်ခြင်းနှင့် ပြန်ပေးခြင်း

၁၂၈။ ။အမိန့် ၇၊ နည်းဥပဒေ ၁၀ မှ ၁၃ အထိတို့သည်၊ အဆိုလွှာများကိုပြန်ပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပယ်ရှားခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ အဆိုလွှာကိုပယ်နိုင်သည့်အချက်များကို နည်းဥပဒေ ၁၁ တွင်ဖေါ်ပြထားသည်။

၇။ ၁၀-၁၃၊

၁၂၉။ ။အဆိုလွှာကိုပယ်ရှားသောအခါ၊ ထိုအဆိုလွှာကို ပြန်မပေးဘဲ၊ အမှုတွဲတွင် အမှတ်အသားပြုရန်တွဲထားရမည်။ အကယ်၍အဆိုလွှာကို လက်မခံ၍ အမိန့် ၄၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရမှတ်ပုံမဘင်မီ၊ ထိုအဆိုလွှာကို ပယ်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ပြန်ပေးခြင်းဖြင့် သော်၎င်း အပြီးအပြတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့လျှင် ထိုအမှုကို မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၃ နှင့် နှစ်ချုပ်စာရင်း အမှတ် ၅ တွင် ထည့်သွင်းရမည်။ မှတ်ပုံတင်စာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁ တွင်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ချုပ်စာရင်းအမှတ် ၂၊ ၃ နှင့် ၄ တို့တွင်ဖြစ်စေ ထည့်သွင်းခြင်းမပြုရ။ အဆိုလွှာကို လက်ခံ၍ မှတ်ပုံတင်ပြီးမှပယ်လျှင်၊ သို့မဟုတ် ပြန်ပေးလျှင်၊ထိုအမှုကို မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁ နှင့် နှစ်ချုပ်စာရင်းအမှတ် ၂၊ ၃ နှင့် ၄ တို့တွင်ထည့်သွင်းရမည်။

အမှုကြားနာစစ်ဆေးရန်နေ့ရက်

အမှုသည်တို့အား၊သင့်လျော်သည့်အချိန်ပေးရခြင်း။

၁၃၀။ ။တရားခံတို့အား၊ ၎င်းတို့အပေါ်၌ စွဲချက်များကိုသိရှိစေရန်နှင့် ထိုစွဲဆိုချက်များကို ဆိုင်ဆိုရန်အတွက်၊ သို့မဟုတ် ခုခံချေဆိုရန်အတွက် စီမံချက်များ ပြုလုပ်နိုင်စေခြင်းငှါ အချိန်အလုံအလောက် ခွင့်ပြုရမည်။ ထို့ပြင်တရားရုံးများက အမှုကိုစစ်ဆေးကြားနာစစ်ဆေးရန် နေ့ရက်ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ရာ၌၊တရားပြိုင်တို့အား သင့်တော်လုံလောက်သည့်အချိန်ပေးရမည်။ နိုင်ငံခြားတွင်နေထိုင်သည့် အမှုသည်များပါသောအမှုတို့တွင်၊ သမ္မာန်စာကိုသော်၎င်း၊ နို့တစ်စာကိုသော်၎င်း စာပို့တိုက်တွင် ထည့်ပို့သည့်နေ့ရက်မှအစပြု၍၊ အနည်းဆုံးလေးလခွင့်ပြုလျက် ကြားနာစစ်ဆေးရန်နေ့ရက်ကို ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ရမည်။

၅။ ၆၊

Persons exempted from appearance in Civil Courts.

131. The President of the Union* has exempted from personal appearance in Courts in civil cases, the following persons : -

Pankangyi Supaya,

Gaingdauks,

Gaingôks,

Gainggyôks and all Buddhist ecclesiastics of higher rank.

The names of other persons who are exempted for certain periods are notified by Government from time to time and a list must be kept by each Court of such persons so exempted as reside within the local limits of its jurisdiction.

Issue of Summons.

V. 1(3). **132.** Any Judge may appoint an officer to sign summonses for issue to defendants, and may appoint an officer to receive applications for the issue of summonses to witnesses and to issue the summonses. The Head Clerks of Courts may in many cases be suitably appointed to perform these functions. Unless a formal order appointing the Head Clerk of the Court under Order V, Rule 1 (3), has been passed, the presiding Judge must sign processes himself, and in any case all processes, except summonses to defendants or witnesses, must be signed by the presiding Judge. The clerk, whose duty it is to receive stamps on account of process-fees, should never be allowed to sign processes, as thereby one check on the levy of process-fees is lost.

V. 30. **133.** When it is necessary for a Civil Court to issue a summons to a Chief of a Shan State, a letter should be addressed to the Chief under the provisions of Order V, Rule 30, and sent to the Secretary, Ministry of the Shan State.

Summons to Shan Chiefs.

* Judicial Department Notification No. 37, dated the 23rd February 1910, 2 Rules Manual, 137.

တရားမတရားရုံးများသို့ လာရောက်ခြင်းမှ လွှတ်ငြိမ်းခွင့်ရသူများ

၁၃၁။ ။တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသည် * အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တရားမှုမှုများတွင်၊ တရားရုံးသို့ ကိုယ်တိုင်လာရောက်ခြင်းမှ လွှတ်ငြိမ်းခွင့်ပြုထားသည်။

ပခန်းကြီးစုဖုရား။
ဂိုဏ်းထောက်များ၊ ဂိုဏ်းအုပ်များ၊ ဂိုဏ်းချုပ်များနှင့် ထို့ထက်အဆင့်အတန်းမြင့်သည့် အားလုံးသောဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးများ။

အချို့သော ကာလ အပိုင်းအခြား အတွက် လွှတ်ငြိမ်းခွင့် ရသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမည်များကို၊ အစိုးရက အခါကာလအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန် ကြော်ငြာသည်ဖြစ်၍၊ တရားရုံးအသီးသီးက မိမိတို့ဧရိယာခွင့်အာဏာရ ဒေသန္တရ နယ်နိမိတ်အတွင်း နေထိုင်သည့် ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စာရင်းတရပ်ကို ပြုပြင်ထားရှိရမည်။

သမ္မာန်စာထုတ်ဆင့်ခြင်း

၁၃၂။ ။တရားပြိုင်များသို့ ထုတ်ဆင့်ရန် သမ္မာန်စာများကို လက်မှတ်ရေးထိုးရန် မည်သည့်တရားသူကြီးကမဆို အရာရှိတဦးကို ခန့်ထားနိုင်သည်ဖြင့်၊ သက်သေများကို သမ္မာန်စာထုတ်ရန် လျှောက်လွှာများကို လက်ခံရန်နှင့် ထိုသမ္မာန်စာများကို ထုတ်ဆင့်ရန် အရာရှိတဦးကိုလည်း ခန့်ထားနိုင်သည်။ ထိုအလုပ် ဝတ်ဘာရားများကို ဆောင်ရွက်ရန် တရားရုံးစာရေးကြီးတို့ကို များပြားသော အချက်တို့တွင် သင့်လျော်စွာ ခန့်ထားနိုင်သည်။ အမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၁ (၃) အရ၊ တရားရုံးစာရေးကြီးအား ခန့်အပ်သည့် နည်းလမ်းတကျအမိန့်ကို မချမှတ်မချင်း၊ ရုံးထိုင်တရားသူကြီးက အမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာတို့ကို ကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ရေးထိုး ရမည်။ ထို့ပြင်၊ မည်သည့်အချက်၌မဆို၊ တရားပြိုင်များနှင့် သက်သေများကို ထုတ်ရန် သမ္မာန်စာများမှတပါး၊ အားလုံးသော အမိန့်ဆင့်စာစသည်တို့ကို ရုံးထိုင်တရားသူကြီးက မိမိကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ အမိန့်ဆင့်စာခအတွက် တံဆိပ်ခေါင်းများကို လက်ခံရန် တာဝန် ဝတ်တရားရှိသည့် စာရေးကို၊ မည်သည့် အခါမျှ အမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာ စသည်တို့ကို လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ခွင့်မပြုရ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ခွင့်ပြုခြင်းအားဖြင့် အမိန့်ဆင့်စာခ ကောက်ခံရာ၌ စစ်ဆေးကြည့်ရှုမှုတရပ် ဆုံးပါးခြင်း ရှိပေလိမ့်မည်။

၅။ ၃၀၊ ရှမ်းစော်ဘွား၊ မြို့စား များကို ထုတ်ရန် သမ္မာန်စာ။

၁၃၃။ ။ရှမ်းပြည်နယ်တနယ်၏ စော်ဘွား၊ မြို့စား တဦးတယောက်ထံသို့ တရားမတရားရုံးက သမ္မာန်စာ ထုတ်ဆင့်ရန်လိုလျှင် အမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၃၀ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ စာတစောင်ကို၊ ထိုစော်ဘွား၊ မြို့စားထံသို့လိပ်တင်၍၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ အတွင်းဝန်ထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

* ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၇၊ ၂၊ နည်းဥပဒေလက်စွဲ ၁၃၇။

134. Officers of the Land Records Department should only be required to attend Court as witness when the Court has satisfied itself that the evidence he is required to give is not already exhibited, in his official maps or registers.

Summons to Officers of Land Records Department.

V, 5. **135.** The attention of Judges is drawn to Order V, Rule 5, of the Code, which lays down that the Court *shall determine,* at the time of issuing the summons, whether the summons is to be for issues or final disposal. This direction is equivalent to saying that the question must be considered. Judges frequently order summons for the settlement of issues in any case, however simple and petty, without any consideration. Much unnecessary trouble and delay is caused to litigants by this procedure.

Summons for final disposal.

136. For the rules as to payment of process-fees, *see* Part V, Chapter XXIX, paragraph 1001.

Service of Summons.

XVI,12-20. **137.** Courts must satisfy themselves, taking evidence when necessary, that service of summons has been duly and effectually made within a time reasonably sufficient to allow of the appearance of the defendant (*cf.,* paragraph 171).

When a summons or notice is posted, the copy of plaint or application or petition, etc., accompanying the summons or notice, must be attached to the summons or notice and posted with it.

XV, 9. **138.** Where the person summoned is a public officer or servant of the Burma Railways, sufficient time shall be allowed in order to give the witness an opportunity of communicating with his departmental superior, so as to arrange for the discharge of his duties during his temporary absence from his post. If it appears to be most convenient, the summons may be served through the head of his office.

၁၃၄။ ။မြေစာရင်းဌာန အရာရှိ ထွက်ဆိုရန်လိုသည့် သက်သေခံချက် အကြောင်း အရာမှာ၊ ထိုအရာရှိနှင့်ဆိုင်သည့် အစိုးရမြေပုံများ၊ သို့မဟုတ် မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်များတွင် ထင်ရှားပြသပြီး မရှင်းကြောင်းကို တရားရုံးကိုယ်တိုင်က ကျေနပ်ပြီးသည့်အခါမှသာလျှင်၊ ထိုမြေစာရင်းဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိတို့ကို သက်သေများအဖြစ်ဖြင့်၊ တရားရုံးသို့လာရောက်စေရန် လိုအပ်ပေမည်။

မြေစာရင်းဌာန အရာရှိတို့ ဆိုသို့ ထုတ်ရန် သမ္မာန်စာ။

၁၃၅။ ။တရားမတရားသူကြီးတို့သည် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ အမိန့် ၅၊ နှဉ်း ၅။ ၅၊ အမှုကို အပြီး အပြတ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် သမ္မာန်စာ။ ဥပဒေ ၅ ကို သတိပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုနှဉ်း ဥပဒေဘောင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ တရားရုံးသည် သမ္မာန်စာ ထုတ်သည့်အခါ၌၊ ထိုသမ္မာန်စာသည် ငြင်းချက် ထုတ်ရန် အတွက်ဟူ၍သော်၎င်း၊ အပြီးသတ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် အတွက်ဟူ၍ သော်၎င်း ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ထိုသို့ဆင့်ဆိုခြင်းသည်၊ ထိုပြဿနာကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည်ဟု ဆိုခြင်းနှင့် တူညီသည်။ အမှုမှာ မည်မျှပင်လွယ်ကူ၍သေးငယ်သောအမှုဖြစ်စေကာမူ၊ တစုံတရာစဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်း မပြုဘဲ၊ ငြင်းချက်ထုတ်ရန်အတွက်သမ္မာန်စာများထုတ်စေရန် တရားသူကြီးတို့က မကြာခဏ အမိန့် ချမှတ်တတ်ကြလေသည်။ ဤနည်းအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့်၊ အမှုသည်တို့မှာ ဒုက္ခမရောက်တန်ဘဲဒုက္ခဆောက်ကြရ၍ နှောင့်နှေးမှု မရှိတန်ဘဲ နှောင့်နှေးမှုကို ခံစားကြရလေသည်။

၁၃၆။ ။အမိန့်ဆင့်စာခများ ပေးဆောင်ရန်နှင့် စပ်လျဉ်းသော နည်းဥပဒေများ အတွက်၊ အပိုင်း ၅၊ အခန်း ၂၉၊ စာပိုဒ် ၁၀၀၁ ကိုကြည့်။

သမ္မာန်စာချအပ်ခြင်း

၁၃၇။ ။တရားပြိုင်လာရောက်နိုင်စေရန် သင့်တော်လုံလောက်သည့် အချိန်အတွင်း သမ္မာန်စာကို နည်းလမ်းတကျ ထိရောက်စွာချအပ်ပြီးကြောင်း တရားရုံးများက မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် သဘော ကျေနပ်ရှိစေရမည်။ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ သက်သေခံ လိုလျှင်လည်း သက်သေ ခံချက်ရေးမှတ်ယူရမည်။ (စာပိုဒ် ၁၇၁ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။ ၁၆။ ၁၇-၂၀၊

သမ္မာန်စာကိုဖြစ်စေ၊ နို့တစ်စာကိုဖြစ်စေ ကပ်သောအခါ၌၊ ထိုသမ္မာန်စာ၊ သို့တည်း မဟုတ် နို့တစ်စာနှင့်အတူ ပူးတွဲပါရှိသည့် အဆိုစုံခချက်၊ လျှောက်လွှာ စသည်တို့၏ မိတ္တူတို့ကို သမ္မာန်စာ၊ သို့မဟုတ် နို့တစ်စာနှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ကပ်ရမည်။

၁၃၈။ ။သမ္မာန်စာထုတ်ဆင့်ခံရသူမှာ၊ အစိုးရအရာရှိသော်၎င်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ မီးရထားဌာန အမှုထမ်းသော်၎င်း ဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူသည် ခေတ္တခဏ မိမိ၏ရာထူးနေရာ၌ မရှိသည့်အတွင်း ထိုသူ၏ အလုပ်ဝတ်တရားများကို ဆောင်ရွက်ရန် စီမံနိုင်စွမ်းသောငှါ၊ ထိုသူ၏ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲထံသို့ အကြောင်းကြားနိုင်ခွင့် ရရှိစေရန် ထိုသက်သေ အား လုံလောက်သော အချိန်ခွင့်ပြုရမည်။ အလွန်အခွင့်သင့်သည့် ဖြစ်ပါမူ၊ သမ္မာန်စာကို ထိုသူ၏ရုံးအကြီးအကဲထံမှတဆင့် ချအပ်အတည်ပြုရမည်။ ၁၅။ ၉၊

V. 25. 26.

139. (1) The attention of all Judges is invited to order V, Rule 26, of the Code of Civil Procedure, whereby processes in civil cases for service on persons residing in foreign territories, are required to be served through the Political Agent or certain Courts. The service of such process should be affected through the Embassy concerned. In order to enable the High Court to transmit such processes to the appropriate authorities, Judges are directed that processes for service on a person or persons residing in foreign territories should first be submitted to the Supreme Court.

Service of Processes on persons residing in Foreign Territories.

(2) Under the provisions of clause (b) of Rule 26 of Order V of the Code of Civil Procedure, the President of the Union has declared, in respect of any Court situated in Pakistan, *that service by such Court of any summons issued by a Court of the Union of Burma shall be deemed to be valid service.

(3) In order to enable a person from a foreign territory to attend a Court in Burma on the date fixed, Judges are directed that whenever a person residing in foreign territory is required to appear before a Court in Burma at least four months' clear notice from the date of issue of a Summons to the date on which such person in red quired to appear before a Court should be given.

V, 28, XVI, 8.

140. Under Order V, Rule 28, where the defendant is a member of the Burma infantry, naval or air forces the Court shall send the summons for service to his Commanding Officer. Under Order XVI, Rule 8, these provisions apply to the service of summons on persons whose attendance is required to give evidence or to produce documents.

Service on Armed Force personnel.

141. There are special rules regarding summons received from other Courts for service - *see* Order V, Rule 23A.

Summons received from other Courts.

* Judicial Department Notification No. 309, dated the 18th October 1954.

၅။ ၂၅-၂၆၊ ၁၃၉။ ။(၁) အားလုံးသော တရားသူကြီးတို့သည်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၂၆ ကိုသတိမူကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုနည်းဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ နိုင်ငံခြား နယ်ပယ်များဌာနေထိုင်သူများထံသို့ အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို ချအပ်ခြင်း။

နိုင်ငံခြား နယ်ပယ်များတွင် နေထိုင်သူများထံသို့ အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို ချအပ်ခြင်း။

များဌာနေထိုင်သောသူများထံ ချအပ်ရန်အတွက်၊ အမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာ စာချုပ်တို့ကို နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များမှတဆင့်၊ သို့မဟုတ် အချို့သော တရားရုံးများမှတဆင့် ချအပ်အာဏာပြုရန်လိုအပ်သည်။ ထိုသို့သော အမိန့်ဆင့်စာ၊သမ္မာန်စာ စသည်တို့ကို၊ သက်ဆိုင်ရာ သံရုံးမှတဆင့် ချအပ်အာဏာပြုရမည်။ ထိုသို့သောအမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာစသည်တို့ကို တရားရုံးချုပ်က သင့်လျော်သော အာဏာပိုင်တို့ထံသို့တဆင့်ပေးပို့နိုင်စေရန်အလို့ငှါ၊ တရားသူကြီးများက၊ နိုင်ငံခြား နယ်ပယ်များတွင်နေထိုင်သူတဦးထံသို့ဖြစ်စေ၊ အများထံသို့ဖြစ်စေ ချအပ်အာဏာပြုရန် အမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာစသည်တို့ကို လက်ဦးပစ္စမ တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့စေရန် ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

(၂) တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၂၆၊ အပိုဒ် (ခ) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက၊ ပါကစ္စတန် နိုင်ငံ* တွင် တည်ရှိသည့် မည်သည့်တရားရုံးနှင့်မဆို စပ်လျဉ်း၍၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးက ထုတ်ဆင့်သည့် သမ္မာန်စာတခုခုကို အခိုပါ၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ တရားရုံးက ချအပ်အာဏာပြုခဲ့လျှင်၊ ထို ချအပ်အာဏာပြုခြင်းမှာ၊ ခိုင်လုံသော ချအပ်အာဏာပြုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူရမည်ဟု ကြေညာထားလေသည်။

(၃) နိုင်ငံခြားနယ်ပယ်မှ လူတဦးတယောက်ကို၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးသို့ ချိန်းဆိုသည့် နေ့ရက်တွင်လာရောက်နိုင်စေရန်အလို့ငှါ၊ တရားသူကြီးများသည်၊ နိုင်ငံခြား နယ်ပယ်တွင် နေထိုင်သူတဦးတယောက်ကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးသို့ လာရောက်စေရန် လိုအပ်သည့် အခါတိုင်း နို့တစ်စာထုတ်သည့်နေ့ရက်မှ ထိုသူကို တရားရုံးသို့ လာရောက်စေလိုသည့် နေ့ရက်ထိ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ အနည်းဆုံး လေးလအချိန် ပေးရမည်ဟု တရားသူကြီးများအား ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

၅။ ၂၇၊ ၁၆။ ၈၊ ၁၄၀။ ။တရားပြိုင်သည်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်၊ လေတပ် ဆိုင်ရာ စစ်သည်တော် တပ်သားဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ အမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၂၀ အရ၊ ထိုစစ်သည်တပ်သားသို့ ချအပ်ရန် သမ္မာန်စာကို၊ ထိုသူ၏ တပ်မှူးထံ တရားရုံးက ပေးပို့ရမည်။ အမိန့် ၁၆၊ နည်းဥပဒေ ၈ အရ၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်၊ သဲ့သေခံရန်သော်၎င်း၊ စာမှတ်စာတမ်းတင်ပြရန် သော်၎င်း လာရောက်စေလိုသောသူတို့သို့ ထိုသမ္မာန်စာ ချအပ်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည်။

လက်နက်ကိုင် စစ်သည် တပ်သားများသို့ သမ္မာန်စာ ချအပ်အာဏာပြုခြင်း။

၁၄၁။ ။ချအပ်ရန် အခြားသော တရားရုံးများမှ ရရှိသော သမ္မာန်စာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထူးနည်းဥပဒေများရှိသည့်၊ အမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၂၃-က ကိုကြည့်။

အခြားတရားရုံးများမှ ရရှိသော သမ္မာန်စာများ။

* ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊အောက်တိုဘာလ ၁၈ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၀၉။

Summons issued by Foreign Courts.

142. Under the provisions of section 29 of the Code of Civil Procedure, summons issued by any Civil or Revenue Court in Pakistan* and India† may be sent to the Courts in the Union of Myanmar and served as if they had been issued by such Courts.

Expenses of Witnesses.

143. (a) The rules regarding the travelling and other expenses of witnesses in civil cases in all Courts subordinate to the High Court, except the Rangoon City Civil Court, are contained in Order XVI, Rule 2 (3).

Expenses of Witnesses.

(b) Copies of Order XVI, Rule 2(3), **in Burmese** should be pasted on stout boards and hung up in the verandahs of Civil Courts and in the waiting sheds for witnesses attached to such Courts. There should be a heading in bold letters **"Notice to witnesses in Civil Cases,"** and the words **"No expenses of witnesses will be included in the costs allowed in decrees unless they are paid through the Bailiff,"** also in bold letters, should be added at the foot of the rules.

144. A Government officer who is summoned to give evidence otherwise than in his official capacity or in any civil case to which Government is not a party, is entitled to receive his expenses in the same way as any other person.

XVI. 3.

145. Expenses of witnesses must be tendered by the process-server on service of summonses. It is irregular to retain the expenses for payment to a witness at the time of his appearance. If the witness is literate, the process-server should take, above his signature on the back of the summons, an express acknowledgment of the expenses received. If the witness is illiterate, the process-server should take, above his mark, a similar acknowledgment attested by a third party.

Mode of payment of expenses of witnesses.

* Judicial Department Notification No. 308, dated the 18th October 1954.

† Judicial Department Notification No.276, dated the 15th July 1961.

နိုင်ငံခြား တရားရုံးများက ထုတ်ဆင့်သော သမ္မာန်စာများ

၁၄၂။ ။တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ* နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ† ရှိ မည်သည့် တရားမ တရားရုံး၊ သို့မဟုတ် အခွန်ရုံးက မဆို ထုတ်ဆင့်သည့် သမ္မာန်စာများကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးများသို့ ပေးပို့နိုင်၍၊ ထိုတရားရုံးများက ထိုသမ္မာန်စာများကို ထုတ်ဆင့်ဘိသကဲ့သို့ ချအပ်အတည်ပြုနိုင်သည်။

သက်သေစရိတ်များ

၁၄၃။ ။(က) ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံးမှတပါး၊ တရားရုံးချုပ်၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သော တရားရုံးအားလုံးတွင် တရားမမှုများဥပါသည့် သက်သေများသို့ ခရီးစရိတ်များနှင့် အခြားစရိတ်များ ပေးရန် နည်းဥပဒေများသည်အမိန့် ၁၆၊ နည်းဥပဒေ ၂ (၃) တွင်ပါရှိသည်။

သက်သေစရိတ်များ။

(ခ) မြန်မာဘာသာဖြင့် အမိန့် ၁၆၊ နည်းဥပဒေ ၂ (၃) ၏ မိတ္တူများကို တောင့်တင်းခိုင်မာသော စက္ကူကပ်ပြားထူများပေါ်၌ကပ်၍၊ တရားမတရားရုံးများ၏ ဝါရံတာနှင့် ထိုတရားရုံးတို့နှင့် ဆက်သွယ်လျက်ရှိသော သက်သေခံများတွင် ဆွဲချိတ်ထားရမည်။ **"တရားမမှုများတွင် သက်သေများ သိကြားစေရန် ကြော်ငြာစာ"** ဟု အကွာရာ စာလုံးကြီးနှင့် ခေါင်းစဉ်ရေးတပ်ထားရမည်ဖြင့်၊ **"ဘီလစ်မှတဆင့်ပြု၍ သက်သေစရိတ်များကို မပေးလျှင်၊ ဒီကရီများ၌ ခွင့်ပြုသော တရားစရိတ်တွင်၊ ထိုသက်သေ စရိတ်များကို ထည့်သွင်းလိမ့်မည်မဟုတ်"** ဟု နည်းဥပဒေများ၏ အောက်ခြေတွင် အကွာရာစာလုံးကြီးနှင့် ထပ်မံထည့်သွင်းထားရမည်။

၁၄၄။ ။မိမိ၏ရာထူးအလျောက်မဟုတ်ဘဲသော်၎င်း၊ အစိုးရအမှုသည်မဟုတ်သည့် တရားမမှုတွင်သော်၎င်း၊ သက်သေခံရန် ဆင့်ခေါ်ခြင်း ခံရသူ၊ အစိုးရအရာရှိ တဦးသည်၊ အခြားသူတဦးတယောက် ရထိုက်သည့်နည်းတူ မိမိ၏ စရိတ်များကို ရထိုက်ခွင့်ရှိသည်။

၁၄၅။ ။သမ္မာန်စာများကို ချအပ်သည့်အခါ သမ္မာန်လုလင်က သက်သေစရိတ်များကို ပေးအပ်ရမည်။ သက်သေ လာရောက်သည့် အခါကမူပေး မည်ဟူ၍ သက်သေစရိတ်များကို သိမ်းဆည်းထားခြင်းသည် နည်းလမ်းမကျဖြစ်သည်။ သက်သေသည် စာတတ်လျှင်၊သမ္မာန်စာ ကျောဘက်ရှိဂုင်း၏လက်မှတ်အထက်တွင် စရိတ်များကို ရရှိကြောင်း သမ္မာန်လုလင်က ထိုသက်သေအား၊ အတည့်အလင်း ဝန်ခံချက်ရေးမှတ်စေရမည်။ သက်သေမှာစာမတတ်လျှင်၊ ဂုင်းကမှတ်သားသော အမှတ်အထက်တွင်၊ သမ္မာန်လုလင်က ထိုနည်းတူ အတည့်အလင်းဝန်ခံချက်ယူ၍ အခြားသူတဦးအား အသိသက်သေအဖြစ် လက်မှတ်ရေးထိုးစေရမည်။

သက်သေစရိတ်များကို ပေးအပ်ရန် နည်းလမ်း။

၁၆။ ၃၈

* ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၈ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၀၈။

† ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၇၆။

XVI, 14. **146.** When the Court summons a witness under Order XVI, Rule 14, it shall decide in whose interest the witness is called and may in its discretion require that person to pay process-fees for the issue of subpœna and the expenses of the witness.

Witnesses called by Courts.

147. The cost of remitting by **postal money order** the expenses of a witness on whom a summons is served through another Court or through the head of an office *(vide* paragraph 132) should not be recovered from the party requiring his attendance, but should be treated as a contingent charge of the Court making the remittance.

Trial of Cases Ex-parte.

IX, 6. **148.** In *ex-parte* cases, unless service is duly proved by affidavit (see paragraph 117), the deposition of the process-server should be recorded with any other evidence deemed requisite; and evidence must be taken sufficient to establish the claim satisfactorily although no one appears to dispute it. It is not necessary to frame issues in *ex-parte* cases. Judges should remember that the mere absence of the defendant does not justify the presumption that the claim is true, and are bound to see that at least a *primâ facie* case is made out.

Written Statements.

VIII, 2-5. **149.** The provisions of Order VIII, Rules 2 to 5, concerning written statements, require careful study. Attention is particularly drawn to Rule 5, regarding the effect of failure in the written statement to deny specifically any allegation of fact in the plaint.

VIII, 6. **150.** Written statements pleading a set-off or counterclaim require to be stamped under Article 1 of Schedule I of the Court Fees Act.

၁၆။၁၄ ၁၄၆။ ။တရားရုံးက အမိန့် ၁၆၊ နည်းဥပဒေ ၁၄ အရ၊ သက်သေကို ဆင့်ခေါ်သော အခါ၊ တရားရုံးသည် မည်သူ့အကျိုးငှါ ထိုသက်သေကို ဆင့်ခေါ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အမိန့်ဆင့်စာ ထုတ်သည့် အတွက် ဆင့်စာခများနှင့် သက်သေစရိတ်များကို ထိုသူက ဧပေးစေရန် တရားရုံး၏သဘောအတိုင်း တောင်းဆိုနိုင်သည်။

တရားရုံးက ဆင့်ခေါ်သော သက်သေများ။

၁၄၇။ ။အခြားတရားရုံးက တဆင့်ပြု၍ဖြစ်စေ၊ ရုံးအကြီးအကဲထံမှတဆင့် ပြု၍ဖြစ်စေ၊ သမ္မာန်စာချုပ်အပ်ခြင်း ခံရသော သက်သေအတွက် စရိတ်ငွေများကို **စာပို့တိုက်ငွေပို့လွှာ**ဖြင့် ပေးပို့ရသည့်အတွက် ကုန်ကျရသည့် စရိတ်ကို (စာပိုဒ် ၁၃၂ ကိုကြည့်)။ ထိုသက်သေ လာရောက်စေရန် အလိုရှိသော အမှုသည်ထံမှ မတောင်းယူဘဲ၊ ထိုသက်သေစရိတ်ကို ပို့သော တရားရုံး၏ အသေးအဖွဲသုံးငွေအဖြစ်စာရင်းသွင်းရမည်။

အမှုများကို တဖက်သတ် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း

၉။၆၊ ၁၄၈။ ။တဖက်သတ်စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုများတွင် အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို ချအပ်အာတည်ပြုပြီးကြောင်း ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်ဖြင့် နည်းလမ်းတကျ ထင်ရှားပြုပြီးမဟုတ်လျှင်၊ (စာပိုဒ် ၁၁၇ ကိုကြည့်)။ သမ္မာန်လုလင်၏ ကျမ်းကျိန်အစစ်ခံချက်နှင့် အခြားလိုအပ်သည်ထင်မြင်သော သက်သေခံချက် တခုခုကို ရေးမှတ်ယူရမည်။ ထိုပြင် စွဲတောင်းချက်ကို ငြင်းဆိုရန် မည်သူမျှ လာရောက်ခြင်း မရှိသော်လည်း၊ ထိုစွဲတောင်းချက်ကို သဘော ကြေနပ်လောက်အောင် ထင်ရှားစေရန် သက်သေခံ အလုံအလောက် ရယူရမည်။ တဖက်သတ် စစ်ဆေးစီရင်သော အမှုများတွင်၊ ငြင်းချက်များ ထုတ်ရန်မလို၊ တရားခံလာရောက်ခြင်းမရှိခဲ့မျှနှင့် စွဲတောင်းချက်မှာ မှန်သည်ဟု ယူဆခြင်း မပြုထိုက်ကြောင်းကို တရားသူကြီးတို့က သတိပြုကြရမည်ဖြစ်၍၊ အမှုမှာ အနည်းဆုံး ယုတ္တိထင်ရှားရှိကြောင်းကို တရားသူကြီးများက ကြည့်ရှုရန် တာဝန်ရှိသည်။

ချေလွှာများ

၉။၂-၅၊ ၁၄၉။ ။ချေလွှာများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အမိန့် ၈၊ နည်းဥပဒေ ၂ မှ ၅ အထိပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သေချာစွာ လေ့ကျက်မှတ်သားရန်လိုသည်။ အဆိုလွှာ၌ အဆိုပြုသည့် အကြောင်းခြင်းရာ တခုခုကို သေချာစွာ ငြင်းကွယ်ခြင်းမပြု ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နည်းဥပဒေ ၅ ကို သတိချပ်ရန် အထူးသဖြင့် နှိုးဆော်လိုက်သည်။

၆။၆၊ ၁၅၀။ ။ခုနှိမ်ခွင့်သော်၎င်း၊ ပြန်လုန်တောင်းဆိုချက်သော်၎င်း၊ လျော်ကထား ပါရှိသည့် ချေလွှာများကို ရုံးခွန်တော် အက်ဥပဒေ၊ စာရင်း ၁၊ အချက် ၁ အရ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန်လိုသည်။

Interlocutory Applications.

151. Applications materially affecting the conduct of the suit or the legal position or rights of either party should be received only in writing. In matters of mere routine or indulgence and matters wholly within the discretion of the Judge motions may be made orally.

Examinations of Parties by the Court.

X. 1-4. **152.** (1) Courts trying original cases should when necessary examine the parties or their advocates before fixing issues. The object of the Judge should be to ascertain precisely the points in dispute between the parties before framing the issues.

(2) Parties should not be examined and cross-examined on oath before issues are framed and the statements made by parties in examination before issues should not be treated as evidence in the suit. They must be examined again on oath, in the ordinary way, after issues have been framed.

Note. Under order L, Rule 1, Courts invested with the jurisdiction of a Court of Small Causes under section 10 of the Courts Act, 1950, need not frame issues in suits tried in the exercise of such jurisdiction, and the substance of the examination of parties need not be reduced to writing.

VI. 16-17. **153.** If the examinations of the parties show that the plaint and the written statement do not accurately bring out the real questions in controversy between the parties, such amendments as are necessary should be made in either or both. The Court has power to order or allow the amendment of either the plaint or the written statement at any stage of the proceedings.

Amendment of Pleadings.

Where possible such amendments should be made at once, and the case should not, if it can be avoided, be adjourned to allow of amendments being made.

ကြားဖြတ်လျှောက်လွှာများ

၁၅၁။ ။အမှုစီမံဆောင်ရွက်ခြင်းကိုသော်၎င်း၊ အမှုသည်အသီးသီးတို့၏ တရားဥပဒေအရ၊ အခြေအနေကိုသော်၎င်း၊ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာခွင့်ကိုသော်၎င်း၊ အရေးပါအောင် ထိခိုက်စေမည့် လျှောက်ထားချက်များကို စာဖြင့် ရေးလျှောက်ထားမှသာလျှင် လက်ခံရမည်။ ထုပ်ရိုးလုပ်စဉ်သက်သက်၊ သို့မဟုတ် သနားညှာတာချက် သက်သက်နှင့် ဆိုင်သည့် ကိစ္စများတွင်၊ ထို့ပြင် တရားသူကြီး၏ သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများတွင် လျှောက်ထားချက်များကို နူတ်ဖြင့်လျှောက်ထားနိုင်သည်။

တရားရုံးက အမှုသည်များကို စစ်မေးခြင်း

၁၅၂။ ။(၁) မူလမှုများကို စစ်ဆေးစီရင်သော တရားရုံးများသည်၊ ငြင်းချက်မထုတ်မီ၊ အမှုသည်များကိုဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့၏ ရှေ့နေများကိုဖြစ်စေ လိုအပ်သည့်အခါ စစ်မေးရမည်။ တရားသူကြီးက ရည်ရွယ်ရန်အချက်မှာ၊ ငြင်းချက်မထုတ်မီ အမှုသည်တို့ အချင်းချင်း အငြင်းပွါးသည့် အချက်များကို သေချာစွာ သိရှိအောင် ပြုလုပ်ရန် ဖြစ်ရမည်။ ၁၀။ ၁-၄၊

(၂) ငြင်းချက်မထုတ်မီ၊ အမှုသည်များအား ကျမ်းနှင့် စစ်မေးခြင်း၊ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းမပြုရ။ ထို့ပြင် ငြင်းချက်မထုတ်မီ၊ စစ်မေးဆဲတွင် အမှုသည်တို့ထွက်ဆိုသည့် ထွက်ချက်များကို အမှုတွင် သက်သေခံအဖြစ် အသုံးမပြုရ။ ငြင်းချက်များ ထုတ်ပြီးသောအခါ၊ အမှုသည်တို့ကို သာမန် ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ကျမ်းနှင့် ထပ်မံစစ်မေးရမည်။

မှတ်ချက်။ ။ဟာမိန့် ၅၀၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရ၊ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားရုံးများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ အရ၊ စမော်ကော်ရုံးစီရင်ခွင့် အာဏာအပ်နှင်းထားသောတရားရုံးတို့သည်၊ ထိုအခွင့်အာဏာကိုသုံးစွဲ၍၊ စစ်ဆေးစီရင်သော အမှုများတွင် ငြင်းချက်များထုတ်ရန်မလိုသည်ပြင်၊ အမှုသည်တို့ကိုစစ်မေးရာမှ လိုရင်းအချက်ကို ရေးမှတ်ထားရန်မလို။

၁၅၃။ ။အဆိုလွှာနှင့် ချေလွှာများတွင် အမှုသည်တို့ အကယ်စင်စစ် အငြင်းပွါးသည့် အချက်များ သေချာစွာ မပေါ်ပေါက်ဟု အမှုသည်တို့ကို စစ်မေးခြင်းဖြင့် ထင်ရှားလျှင် အဆိုလွှာတွင်ဖြစ်စေ၊ ချေလွှာတွင်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ခုလုံးတွင်ဖြစ်စေ ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်သည့် အချက်များကို ပြင်ဆင်စေရမည်။ မူလင်းဆောင်ရွက်ဆဲမည်သည့်အဆင့်၌မဆို၊ အဆိုလွှာကို ဖြစ်စေ၊ ချေလွှာကိုဖြစ်စေ ပြင်ဆင်စေရန် အမိန့်ပေးရန်သော်၎င်း၊ ခွင့်ပြုရန်သော်၎င်း တရားရုံး၌ အာဏာရှိသည်။ ၆။ ၁၆-၁၇

ဖြစ်နိုင်ပါက၊ ထိုသို့သော ပြင်ဆင်ချက်များကို ချက်ခြင်းပြုလုပ်စေရမည်ဖြင့်၊ ထိုသို့ပြင်ဆင်နိုင်ရန်အတွက်၊ အမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း မပြုဘဲ ရှောင်လွှဲနိုင်လျှင်၊ အမှုကိုမရွှေ့ဆိုင်းရ။

154. The following general instructions as to the manner in which the trial of a civil suit should be conducted are of importance:-

Preliminary matters.

(1) All matters preliminary to a trail should be settled before a date is fixed for trial. Neglect of this rule may involve reopening a case after the arguments have been heard. Preliminaries include the settlement of questions as to the addition of parties and the amendment of the plaint when if does not conform to the forms given in the Code. the appointment of the guardian of a minor defendant, the production of document, securing admissions as to facts and documents. the framing of issues. the execution of commissions for preparing essential maps or plans. and the disposal of preliminary issues. if any.

Admissions.

(2) The attention of the Bar should be frequently drawn to the rules in Order XII which provide that either party may call on the other to admit any fact or document and indicate how the cost of proof should be borne if the party noticed neglects or refuses to make the desired admissions. These useful provisions are ordinarily neglected, though action under them saves trouble and expense to the parties and enables essential preliminaries to be settled between the institution of the suit and the first hearing.

Lists of Witnesses Process-fees.

(3) On the completion of all preliminaries it will generally be convenient to fix an early date for giving in lists of witnesses and paying the necessary process-fees and expenses. On that day an estimate should be formed in consultation with the pleaders of the probable length of the trial and a date or several consecutive dates should then be fixed for recording evidence.

၁၅၄။ ။တရားမမှု ဝစ်ဆေးစဉ် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်သော အောက်ပါ ယေဘုယျ ညွှန်ကြားချက်များမှာ အရေးကြီးသည်။

ဦးစွာပေါ်ပေါက်သည့် ကိစ္စများ။

(၁) အမှုမစစ်ဆေးမီ ဦးစွာပေါ်ပေါက်သည့် ကိစ္စအရပ်ရပ်တို့ကို စစ်ဆေးရန်နေ့ရက် ချိန်းဆိုခြင်းမပြုမီ ဖြေရှင်းပြီး ဖြစ်စေရမည်။ ဤနည်းဥပဒေကို မလိုက်မနာ ပျက်ကွက်လျှင်၊ လျောက်လဲချက်များကို ကြားနာပြီးသည့်နောက်မှ အမှုကိုပြန်ဖွင့်ရန် အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ရန်ရှိသည်။ ဦးစွာပေါ်ပေါက်သည့်ကိစ္စများဆိုသည်တွင် အမှုသည်တို့ကို ထပ်မံထည့်သွင်းခြင်းနှင့် အဆိုလွှာသည်တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ၌ ဖော်ပြပါရှိသည့် ပုံစံများနှင့် မညီမညွတ်ရှိသည့်အခါ ထိုအဆိုလွှာကို ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့်ငင်း သက်ဆိုင်သော အချက်တို့ကို ဖြေရှင်းပြီး ဖြစ်စေခြင်း၊ အရွယ်မရောက်သေးသူ တရားပြိုင်အတွက် အုပ်ထိန်းသူ ခန့်ထားခြင်း၊ စာမှတ်စာတမ်းများတင်ပြခြင်း၊ အခြင်းအရာများမှစ၍ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြောင့်ဆိုချက်များရယူခြင်း၊ ငြင်းချက်များထုတ်ခြင်း၊ လိုရင်းဖြစ်သည့် မြေပုံများ၊ သို့မဟုတ် နယ်ပုံများကိုပြုလုပ်ရန် ကော်မရှင် အာဏာလွှဲစာများ အတည်ပြုခြင်း၊ ထို့ပြင် ပဏာမ ငြင်းချက်များရှိလျှင်၊ ထိုငြင်းချက်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စများ ပါဝင်သည်။

ဖြောင့်ဆိုခြင်းများ။

(၂) အမှုသည်တဦးဦးက၊ အခြင်းအရာတခုခုကိုဖြစ်စေ၊ စာရွက်စာတမ်းတခုခုကို ဖြစ်စေ တဖက်အမှုသည်အား ဖြောင့်ဆိုစေရန် တောင်းဆိုနိုင်ခွင့် ရှိကြောင်းကို ပြဋ္ဌာန်းသည့်ပြင်၊ လိုအပ်သည့်ဖြောင့်ဆိုချက်များကို နို့တစ်စာရသူအမှုသည်က ပြုရန်လစ်ဟင်းပျက်ကွက်၊ သို့မဟုတ် ငြင်းဆန်လျှင်၊ ထင်ရှားအောင်ပြုရာ၌ ကုန်ကျသည့်စရိတ်ငွေကို မည်သို့ကျခံရမည်အကြောင်းကိုလည်း ညွှန်ပြသော အမိန့် ၁၂ ပါနည်းဥပဒေများကို သတိမူကြစေရန် ရွှေ့နေများအား မကြာခဏဆိုသော့ အပ်ပေသည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ဆောင်ရွက်သည်ရှိသော်၊ အမှုသည်များအား ဒုက္ခရောက်ခြင်း၊ စရိတ်ကုန်ကျခြင်းတို့မှ လွတ်ကင်းစေသည်သာမက၊ အမှုစတင်စွဲဆိုသည်မှ ဦးစွာပဌမကြားနာစစ်ဆေးသည့်စပ်ကြားတွင် ဦးစွာပေါ်ပေါက်သည့် လိုရင်းကိစ္စများကို ဖြေရှင်းပြီးစီးစေနိုင်သော်လည်း၊ ထိုအသုံးဝင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကိုသာမန်အားဖြင့် အလေးဂရုမပြုတတ်ကြချေ။

သက်သေစာရင်းများ၊ အမိန့်ဆင့်စာခများ။

(၃) ဦးစွာဆောင်ရွက်သည့်ကိစ္စ အရဖ်ရပ်ပြီးသည့်အခါ၊ သက်သေစာရင်းများတင်သွင်းရန်၎င်း၊ အမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာစသည်တို့အတွက် လိုသည့် အခကြေးနှင့် စရိတ်ငွေတို့ကို ပေးသွင်းရန်၎င်း၊ နီးကပ်သောနေ့ရက်တရက်ကို ချိန်းဆိုရန်အများအားဖြင့် အခွင့်သင့်ပေလိမ့်မည်။ ထိုချိန်းဆိုသောနေ့ရက်၌ အမှုစစ်ဆေးရန် အချိန်ကာလမည်မျှကြာရှည်လိမ့်မည်ကို ရွှေ့နေတို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍၊ ချုပ်တွက်ပြီးနောက်၊ သက်သေခံချက်တို့ကို ရေးမှတ်ယူရန် နေ့ရက်တရက်ကို ဖြစ်စေ၊ အစဉ်လိုက်ဖြစ်သော နေ့ရက်များကိုဖြစ်စေ ချိန်းဆိုရမည်။

(4) A date once fixed for hearing should be strictly adhered to and no adjournment should be granted except for some good reason. The grant of an adjournment is a matter which is generally within the discretion of the Court. A party has no right to an adjournment merely to suit his own convenience. or because his pleader is absent, or because he is not ready to go on with the case, or because he has neglected to obtain copies of documents which he ought to have procured beforehand.

Adjournments.

It has also been observed that some Courts are prepared to grant an adjournment merely because the party at fault is prepared to pay the costs of adjournment. The Hon'ble Judges desire to impress on subordinate Courts that the offer of payment of cost of adjournment is not in itself a sufficient ground for adjournment. An adjournment granted otherwise than on full and sufficient grounds is a favour, and in civil suits favour can be shown to one party only at the expense of the other.

(5) Adjournments for the production of documents which ought to have been produced before should not be granted as a matter of course. When an adjournment is asked for on the ground that the applicant has to obtain certified copies of certain documents, the Judge should ordinarily require a written application supported by reasons and accompanied by an affidavit indicating that the applicant has not hitherto been guilty of undue delay in applying for copies and that he has not already got such copies in his possession; if the application is granted, all costs of production and proof should be thrown on the applicant.

Adjournments to obtain Copies.

(6) A party is not entitled as of right to an adjournment because witnesses have not appeared; more especially if their non-appearance can be attributed to his own default in securing timely issue of summons. It is true that he must be granted summonses at any time before the date fixed for the examination of his witnesses if he pays for them, and should receive all reasonable assistance from the Court in securing service.

Adjournments for appearance of Witnesses.

(၄) အမှုကိုကြားနာစစ်ဆေးရန် တခါနေ့ရက်ချိန်းဆိုထားပြီးဖြစ်လျှင်၊ ထိုချိန်းရက် အတိုင်း စွဲမြဲစွာလိုက်နာရမည်ဖြင့်၊ ကောင်းမွန်လုံလောက်သော အကြောင်းထခုခုကြောင့် မဟုတ်ဘဲ၊ အမှုကိုရွှေ့ဆိုင်းခွင့်မပြုရ။ ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်ပေးခြင်းမှာ၊ အများအားဖြင့်၊ တရားရုံး၏သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်သည့်ကိစ္စ တရပ်ဖြစ်သည်။ အမှုသည်တဦးသည်၊ မိမိ၏ကိုယ်ရေးနှင့် အလျဉ်းသင့်စေရန်ဖြစ်စေ၊ မိမိရွှေ့နေ မလာမရောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိကအမှုကို ဆိုင်ပြိုင်ရန် အသင့်မရှိသေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ မိမိကကြိုတင်ရယူထားသင့်သောစာမှတ် စာတမ်း မိတ္တူများကိုရယူထားရန်လစ်ဟင်း ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုအကြောင်းတခုခုအတွက် သက်သက်နှင့် အမှုရွှေ့ဆိုင်းခွင့် မရထိုက်ချေ။

ထမ္ဘရွှေ့ဆိုင်းခြင်းများ။

ပျက်ကွက်သူအမှုသည်က အမှုကိုရွှေ့ဆိုင်းရန်အတွက် ကုန်ကျသည့်စရိတ်ကိုပေးရန် အသင့်ရှိရုံမျှနှင့်၊ အချို့သောတရားရုံးတို့သည် အမှုရွှေ့ဆိုင်းခွင့်ပေးရန် အသင့်ရှိကြောင်းကိုလည်း တွေ့မြင်ခဲ့ရ ဖူးလေပြီ၊ အမှုရွှေ့ဆိုင်းရန်စရိတ်ကို ပေးပါမည်ဟု ကမ်းလှမ်းပြောဆိုခြင်းဆက်သက် မှာ၊ အမှုကိုရွှေ့ဆိုင်းရန် လုံလောက်သောအကြောင်းမဟုတ်သည်ကို တရားရုံးချုပ် တရားသူ ကြီးတို့က လက်ဆေ့ဆက်ခံတရားရုံးများအား စွဲမြဲစွာမှတ်သားစေလိုသည်။ ပြည့်စုံလုံလောက် သောအကြောင်းမရှိဘဲလျက်၊ အမှုကိုရွှေ့ဆိုင်းခွင့်ပေးခြင်းမှာ မျက်နှာလိုက်ခြင်းဖြစ်သည့်ပြင် တရားမမှုမျာ၌ အမှုဆည်တဦးကို မျက်နှာလိုက်နိုင်ရန်မှာ အခြားတဖက်အမှုသည် နစ်နာ ခြင်းရှိမှသာလျှင် မျက်နှာလိုက်နိုင်ပေသည်။

(၅) အထက်ကတင်ပြသင့်သော စာမှတ်စာတမ်းများကို တင်ပြရန်အတွက် ရွှေ့ဆိုင်း ခြင်းများကိုအလုပ်ရှိုးလုပ်စဉ်အတိုင်းခွင့်မပြုရ။ လျှောက်သူကစာ မှတ်စာတမ်းမိတ်တူမှန်များကို ရယူရန်ရှိသည်ဟု အကြောင်းပြ၍ အမှုရွှေ့ဆိုင်းခွင့်ပြုရန် လျှောက်တောင်းသည့်အခါ၊ အကြောင်း ယုတ္တိမျှဖြင့် ထောက်ခံထားသည်ပြင်၊ လျှောက်သူမှာ မိတ်တူများလျှောက်တောင်းရာ၌ တည်ဆဲအခွင့်အခါတိုင်းမသင့်မလျော်အောင် နောင့်နှေးကြန့်ကြာသည့်အဖြစ် မရှိခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ပြင်ထိုမိတ်တူများလည်း မိမိလက်ဝယ်၌ရရှိခဲ့ပြီးမဟုတ်ကြောင်းဟေ၊ ပြသော ကျမ်းကျိန်လွှာ တစောင် ပူးတွဲလျက်ပါသည့်လျှောက်လွှာကိုတင်သွင်းစေရန် တရားသူကြီးက သာမန်အားဖြင့် ဆင့်ဆိုရမည်။ လျှောက်ချက်ကိုခွင့်ပြုခဲ့လျှင်၊ မိတ်တူများတင်ပြခြင်းနှင့်မိတ်တူများမှန်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် ပြုလုပ်ခြင်းတို့အတွက် ကုန်ကျစရိတ်အားလုံးကို လျှောက်သူကကျခံစေ ရမည်။

မိတ်တူများကို ရယူရန် ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း။

(၆) အမှုသည်တဦးမှာ၊ သက်သေများမလာရောက်သည့်အကြောင်းကြောင့်၊ အမှု ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်ကို ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေးအနေဖြင့် ရထိုက်သည်မဟုတ်၊ အထူးသဖြင့် သက်သေများမလာမရောက်ရခြင်းမှာ၊ သမ္မာန်စာကို အချိန်မီထုတ်ဆင့်နိုင်အောင် မပြုမလုပ်။ မိမိ၏ပျက်ကွက်မှုကြောင့် ဖြစ်လျှင်၊ ဘာရှိပင်ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်မဲ့ရထိုက်ချေ။ အမှုသည်သည် မိမိ၏သက်သေများကို စစ်မေး ရန်ချိန်းဆိုသည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ၊ မည်သည့်အချိန်အခါမဆို အခေပးလျှင် သမ္မာန်စာများကို ထုတ်ခွင့်ရရှိမည်ပြင်၊ ထိုသမ္မာန်စာများကိုချအပ်ထား၌လည်း သင့်တော်သည့်အကူအညီအရပ်ရပ် ကိုတရားရုံးထံမှ ရရှိမည်မှာမှန်ပေသည်။ သို့သော်လည်း သမ္မာန်စာများကို အချိန်မီ ချအပ်

သက်သေတို့ လာရောက် စေရန် ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း။

But he is bound to be reasonably diligent in obtaining the issue of summonses so as to be served in time and is not entitled to require that the proper and orderly routine of the Court's business be disturbed.

If therefore through delay in obtaining issue of summonses it is unlikely that they will be served in time in the course of the ordinary routine of the process-serving establishment, he must pay for a special process-server and, if necessary, furnish an identifier, or take his chance of the summonses not being served in time.

(7) The responsibility of parties for doing all that lies in their power to secure due service of summonses on their witnesses should be enforce. Where the date for attendance is more than thirty days ahead of that fixed for payment of process-fees and expenses it should be regarded as the duty of a party to move the Court promptly by a suitable application wherever a summons has been returned without due service.

The District Judge should see that in each Court facilities are afforded to parties and their pleaders for ascertaining what processes have been returned unserved: to this end the exhibition of a list of such processes may be found necessary or desirable.

(8) A pleader who foresees any difficulty in conducting his client's case is bound, if he desires an adjournment, to apply for it a reasonable time beforehand. If the adjournment is refused, he is bound to arrange, so far as he can do so, that his client is represented on the day appointed in such a way that the case can proceed.

Adjournments at request of Pleaders.

(9) On the date fixed for hearing the procedure laid down in Rule 2 of Order XVIII should be strictly followed in suits other than "Small Causes," the evidence of each side being preceded by a terse but complete statement of the case to be made out, showing the exact nature of the claim, the facts to be established by the evidence which will be adduced, the general character and bearing of that evidence, and a clear statement of any proposition of law involved.

Procedure at Trial.

နိုင်စေရန်၊ သမ္မာန်စာများထုတ်ဆင့်ခြင်းကိုရယူဆုဌ် အတော်အသင့် လုံလုံစိုက်ထုတ်ရန် အမှုသည်၌ တာဝန်ရှိပေသည်။ ထို့ပြင်လည်း နည်းလမ်းနှင့် စံနှစ်ဟကျရှိသော တရားရုံး၏လုပ်ဝိုး လုပ်စဉ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေခြင်းကို အနှော င့်အယှက်ဖြစ်အောင် အမှုသည်ကပြုထိုက်ခွင့် မရှိချေ။

ထို့ကြောင့်သမ္မာန်စာများထုတ်ဆင့်ခြင်းကို ရအောင်ပြုဆုဌ် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း ကြောင့်၊ အမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာ စသည်တို့ကို ချအပ်သည့်အမှုထမ်းအဖွဲ့ကသာမန် လုပ်ဝိုး လုပ်စဉ်ကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့်အတွင်း၊ သမ္မာလုလင်များကို အခြိန်မီခုံမှတ်နိုင်မည့် လက္ခဏာမရှိလျှင်၊ အမှုသည်သည်အထူးသမ္မာန်လုလင် တယောက်အတွက် စရိတ်ပေးရမည့် ပြင်၊ လိုအပ်လျှင်လည်း သမ္မာန်စာ ချအပ်ခံရမည့်သူအား ညွှန်ပြနိုင်သူတဦးကိုတမ္မာ လုလင်နှင့်အတူထည့်ပေးရမည်။ သို့မဟုတ်သမ္မာန်စာ အခြိန်မီမချမ အပ်နှင်ရှိမည့် အရေးကို မိမိ၏အကြောင်းကံအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။

(၇) အမှုသည်တို့က မိမိတို့၏သက်သေများအား သမ္မာန်စာများ နေရာတကျ ချအပ်အတည်ပြုနိုင်စေရန်၊ မိမိတို့တတ်အားသမျှ ဆောင်ရွက်ရမည့်တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်စေရန် ပြုလုပ်ရမည်။ သက်သေများလာရောက်ရန်နေ့ရက်ကို၊ အမိန့်ဆင့်စာခင်ရေများနှင့် စရိတ်ငွေများပေးသွင်းရန် ချိန်းဆိုသည့်နေ့ရက် နောက်ရက်ပေါင်းသုံးဆယ်ထက် ကျော်လွန်၍ သတ်မှတ်သည့်အချက်တွင်၊ သမ္မာန်စာကိုနေရာတကျ မချအပ်ဘဲ ပြန်သွင်းရသည့်အခါတိုင်း ဆင့်လျော်သော လျောက်လွှာတစောင်နှင့် တရားရုံးသို့ အလျင်အမြန်လျောက်ထားရန် အမှုသည်၌ တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

တရားရုံးအသိုးသိုး၌ မည်သည့်အမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာစသည်တို့ကို မချမအပ်ရသဲ့ ပြန်သွင်းထားခြင်းကို၊အမှုသည်တို့နှင့်ငင်းတို့၏ရှေ့နေများက လုယ်လင့်တကူသိရှိနိုင်ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းပေးထားစေရန် ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးက ကြည့်ရှုရမည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်အတိုင်းဖြစ်စေရန်အလို့ငှါ၊အဆိုပါအမိန့်ဆင့်စာ၊ သမ္မာန်စာစသည်တို့၏ စာရင်းတခုကို မြင်သာအောင်ပြထားသင့်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ပြထားရန်လိုအပ်ကြောင်း တွေ့သိနိုင်ပေလိမ့်မည်။

(၈) ရှေ့နေတဦးတယောက်သည်၊ မိမိအမှုသည်၏ အမှုကိုဆောင်ရွက်ဆုဌ် အခက်အခဲတခုခုကို ကြိုတင်သိမြင်၍ အမှုကိုရှေ့ဆိုင်းစေလိုလျှင်၊ ထိုသို့ ရှေ့ဆိုင်းရန်အတွက် အခြိန်အတော်အသင့်က ကြိုတင်၍လျောက်ထားရန်တာဝန်ရှိသည်။ အကယ်၍ရှေ့ဆိုင်းခွင့်မပြုဘဲ ငြင်းပယ်ခဲ့လျှင်၊ အမှုကိုဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ချိန်းဆိုထားသည့်နေ့ရက်တွင် ထိုရှေ့နေက မိမိအမှုသည်အတွက် ကိုယ်စားလှယ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရှိစေခြင်းငှါ တတ်နိုင်သမျှစီမံရန် တာဝန်ရှိသည်။

ရှေ့နေများ လျောက်ထားချက်အရ အမှုရှေ့ဆိုင်းခြင်း။

(၉) အမှုကိုကြားနာစစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုသည့်နေ့ရက်၌ "စမောကော်မှု" များမှတပါး အခြားတရားမကြီးမှုမျှားတွင်၊ အမိန့် ၁၈၊ နည်းဥပဒေ ၂ တွင်၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် လိုက်နာရန်နည်းလမ်းကို ကြပ်တည်းစွာလိုက်နာပြီးလျှင်၊ အမှုသည်အသီးသီးဘက်မှ သက်သေခံချက်များကို မရေးယူမီ၊ စွဲတောင်းချက်၏ အတိအကျသဘော၊ တင်ပြမည့်သက်သေခံဖြင့် ထင်ရှားစေမည့်

အမှုစစ်ဆေးဆုဌ် လိုက်နာရန် နည်းလမ်း။

Procedure at Trial.

After a party has stated his case the evidence of all his witnesses in attendance should be recorded. The mere fact that some witnesses are absent is no reason for omitting to record the evidence of those who are present.

Hearing to continue from day to day till completion.

(10) The hearing of the suit should, if necessary, be continued from day to day until all the witnesses in attendance have been examined: the fact that another case is or other cases are fixed for the following day is not a sufficient reason for adjourning to a later day.

Costs of Adjournment.

(11) When an adjournment is granted in the interests of one party only, that party should, unless there is some special reason for ordering otherwise, be directed to deposit the costs occasioned to the other party by the adjournment.

Orders as to the costs of adjournments should not be lost sight of when the decree is drawn up.

Final Arguments.

(12) Final arguments, if offered or required, should be heard as soon as all the evidence has been recorded and while it is fresh in the minds of both pleader and Judge. Adjournments for the preparation of arguments should be cautiously granted and should never be for any but a very short period.

A case once closed and adjourned for arguments should never be reopened by allowing parties to produce evidence unless for good cause clearly established to the satisfaction of the Judge.

The practice of permitting advocates and pleaders to file written arguments in contested suits is prohibited. Arguments must be addressed orally to the Court.

အခြင်းအရာများ၊ ထိုသက်သေခံ၏ ယေဘုယျသဘောနှင့် ယေဘုယျသက်ဆိုင်ခြင်းတို့ကို ဖော်ပြလျက်၊ ထင်ရှားအောင်ပြုမည့် အကျဉ်းချုပ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း စုံလင်စွာပါရှိသည့် အမှုအကြောင်းအရာကို ဖော်ပြလျောက်ထားရမည်။ ထို့ပြင် အမှုတွင်ပါဝင်သက်ဆိုင်သည့် တရားဥပဒေဆင်ခြင်ရန်အချက်ကိုလည်း ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြလျောက်ထားရမည်။ တဖက် အမှုသည်က မိမိ၏အမှုအကြောင်းအရာကို လျောက်ထားပြီးသည့်နောက်၊ လာရောက်ရှိနေသော ၎င်း၏သက်သေအားလုံး၏ သက်သေခံချက်များကို ရေးမှတ်ယူရမည်။ အချို့သော သက်သေများမလာမရောက်သည့်၊ အကြောင်းရှိရုံမျှကြောင့်၊ လာရောက်သောသက်သေတို့၏ သက်သေခံချက်ကို မရေးမမှတ်ဘဲ ချန်လှပ်ထားရန်အကြောင်းမရှိချေ။

ပြီးဆုံးသည် တိုင်အောင်အမှုကိုထန့်ပြီး တနေ့ ဆက်လက်ကြားနာစစ်ဆေးရခြင်း။

(၁၀) လိုအပ်ပါက လာရောက်သည့် သက်သေများ အားလုံးကို စစ်မေးပြီးသည့် တိုင်အောင် အမှုကို တနေ့ပြီးတနေ့ ဆက်လက် ကြားနာ စစ်ဆေးရမည်။ နောက် နေ့အဖို့ အခြားအမှုတမှုကိုဖြစ်စေ၊ အခြားအမှုအများကိုဖြစ်စေ ချိန်းဆိုထားသည့် အချက်မှာ စစ်ဆေးဆဲ အမှုကို နေ့ရက်ကျော်လွန်၍ ရွှေ့ဆိုင်းရန် လုံလောက်သော အကြောင်းမဟုတ်ချေ။

အမှုရွှေ့ဆိုင်းရန် အတွက် စရိတ်ငွေများ။

(၁၁) အမှုရွှေ့ဆိုင်းခြင်းကို တဖက်ဒေါ်မူသည် အကျိုးအတွက်သာ ခွင့်ပြုသည့်အခါ အခြားနည်း အမိန့်ချမှတ်ရန် အကြောင်းထူးတခုခု မရှိခဲ့လျှင်၊ ထိုအမှုသည်အား အမှုရွှေ့ဆိုင်းသည့်အတွက် အခြား တဖက် အမှုသည်က ကုန်ကျရသည့်စရိတ်ငွေများကို တင်သွင်းစေရမည်။

ဒီကရီကို ရေးဆဲ့သည့်အခါ အမှုရွှေ့ဆိုင်းသည့်အတွက် ကုန်ကျသော စရိတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ချမှတ်သည့် အမိန့်များကို မမေ့မလျော့အပ်ပေ။

ဆုပြီးသတ် လျောက်လဲခြင်းများ။

(၁၂) ရွှေနေတို့က ဓလျောက်လဲချက်ပေးလျှင် ဖြစ်စေ၊ လျောက်လဲချက်ကို ပေးစေလိုလျှင် ဖြစ်စေ၊ အပြီးသတ် လျောက်လဲချက်များကို သက်သေခံချက်အားလုံး ရေးမှတ်ပြီးလျှင်ပြီးခြင်း၊ ထိုသက်သေခံချက်တို့သည် ရွှေနေနှင့် တရားသူကြီး နှစ်ဦးလုံးတို့၏ စိတ်တွင်းကောင်းစွာ အမှတ်ရလျက် ရှိစဉ် ကြားနာရမည်။ လျောက်လဲချက်များ စီမံရန်အတွက် အမှုရွှေ့ဆိုင်းခြင်းများကို သတိုနှင့် ခွင့်ပြုရမည်ဟုပြင် လွန်စွာတိုတောင်းသော ကာလအတွက်မှ တပါး ခွင့်မပြုရ။

အမှုတမှုကို တခါ အပြီးသတ်ပြီးနောက်၊ လျောက်လဲချက်များပြုရန် ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်လျှင် တရားသူကြီး သဘော ကျေနပ်လောက်အောင် ကောင်းမွန်လုံလောက်သော အကြောင်းအထင်အရှား မပြနိုင်သမျှ အမှုသည်တို့အား သက်သေခံ တင်ပြရန် ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် မည်သည့်အခါမျှ အမှုကို ပြန်မဖွင့်ရ။

ခုခံသော အမှုများတွင် စာဖြင့် ရေးသားသော လျောက်လဲချက်များ တင်သွင်းရန် ရွှေနေတို့အား ခွင့်ပြုသည့် အလေ့အထကို လိုက်နာခြင်း မပြုရန် တားမြစ်သည်။ လျောက်လဲချက်များကို တရားရုံးသို့ နှုတ်ဖြင့် လျောက်လဲရမည်။

(13) Adjournments for want of time should rarely be necessary if the Judge arranges his cause list properly and takes at the beginning of the day cases in which evidence has to be recorded. Special precedence should invariably be given to such case which have already been once adjourned for want of time.

Adjournments "for want of time."

(14) All Civil Judges should remember that it is their duty to get at the truth; they are not mere umpires in a game between opposing pleaders and must when necessary supplement the examination and cross-examination of witnesses by asking such questions as they consider necessary to get at the real facts of the case.

Supplementary questions by Judge.

Documentary Evidence.

VII. 14(1). 17. **155.** When the suit is brought on a document, the document, if in the plaintiff's possession or power, must be produced with the plaint and filed with it; or a copy must be filed as in the case of an entry in a shop-book. In the latter instance, save in the case mentioned in Order VII, Rule 17, the original must be marked by the Court for identification, and the copy must be attested.

VII, 14(2). 15. **156.** When other documents are relied on in support of the claim, they must be entered in a list added or annexed to the plaint; and if any of them are not in the plaintiff's possession or power he must, if he can, state in whose possession or power they are. The plaintiff should give notice for the production of documents not in his own possession or power, or ask the Court to cause their production.

VII, 18. **157.** The penalty for not producing a required document with the plaint or entering it in the list is the prohibition of its receipt in evidence at the hearing without the special leave of the Court.

(၁၃) တရားသူကြီးသည်၊ မိမိ၏ အမှုခေါ်ပုံ စာရင်းကို နေ့ရောတက္က စီမံ၍၊ သက်သေခံချက် ရေးမှတ်ရန် ရှိသည့် အမှုများကို နေ့ဦးပိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လျှင်၊ အချိန်မရှိ၍ အမှုရွှေ့ဆိုင်းခြင်းများ တရံတခါမျှသာ လိုပေလိမ့်မည်။ အချိန်မရှိ၍ အထက်က တခါ ရွှေဆိုင်းခဲ့ပြီးဖြစ်သော အမှုများကို အစဉ်အမြဲအားဖြင့် အထူး ဦးစားပေးရမည်။

အချိန်မရှိ၍ အမှုရွှေ့ဆိုင်းခြင်း။

(၁၄) အားလုံးသော တရားသူကြီးတို့သည်၊ မိမိတို့၌ အမှန်ကိုသိအောင် ပြုလုပ်ရမည့် တာဝန် ဝတ်တရားရှိကြောင်း သတိပြုကြရမည်။ ထိုတရားသူကြီးများသည် ယှဉ်ပြိုင် ခုခံပြောဆိုနေသော ရွေနေတို့၏ ပြိုင်ဆိုင်ပွဲတွင် ဒိုင်လူကြီးမျှသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ လိုအပ်သည့် အခါ၌၊ အမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမှန်ဖြစ်ပျက်သော အခြားအရာများကို သိရှိအောင် မေးသင့်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် မေးခွန်းများကို မေးခြင်းအားဖြင့် သက်သေထိုအား စစ်မေးခြင်းနှင့် ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းတို့ကို တရားသူကြီးများက ထပ်မံဖြည့်စွက်ရမည်။

တရားသူကြီးကထပ်မံ ဖြည့်စွက်သော မေးခွန်းများ။

စာသက်သေခံ

၇။၁၄(၁)၊ ၁၇၊

၁၅၅။ ။တရားလိုကစာရွက်စာတမ်း အမှတ်အသားကို အမှီပြု၍ တရားစွဲဆိုသောအခါ၊ ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားသည် မိမိလက်ရှိသော်၎င်း၊ မိမိ၏စီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွင်း သော်၎င်း ဖြစ်လျှင်၊ ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို အဆိုလွှာနှင့်အတူတင်ပြ၍၊ ထိုအဆိုလွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲထားရမည်။ သို့မဟုတ် စျေးဆိုင်စာရင်းစာအုပ်တွင် ရေးသွင်းချက်ဖြစ်သည့် ကိစ္စမှာကဲ့သို့ မိတ်တူတစောင် ပူးတွဲထားရမည်။ စျေးဆိုင် စာရင်းစာအုပ်ဖြစ်သည့် ကိစ္စတွင် အမိန့်ရ၊ နည်းဥပဒေ ၁၇ ၌ ဖေါ်ပြထားသည့် အချက်တွင်မှ တပါး၊ သိသာ မှတ်မိစေရန် အလို့ငှါ မူလ ရေးသွင်းချက်ကို တရားရုံးက မှတ်သား၍ မိတ်တူကိုမှန်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။

၇။၁၄(၂)၊ ၁၅၊

၁၅၆။ ။စွဲတောင်းချက်ကို အထောက်အခံအဖြစ်အခြားစာရွက်စာတမ်းများကိုအမှီပြုလျှင် ထိုစာရွက် စာတမ်းတို့ကို အဆိုလွှာတွင် ထည့်သွင်းသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အဆိုလွှာနှင့် ပူးတွဲသော စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းရမည်။ ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားတခုခုမှာ တရားလို လက်ရှိသော်၎င်း၊ တရားလို၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အတွင်းသော်၎င်း၊ မဟုတ်လျှင် မည်သူ့ လက်ရှိသော်၎င်း၊ မည်သူ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အတွင်း သော်၎င်း ရှိကြောင်း ဖေါ်ပြနိုင်လျှင် ဖေါ်ပြရမည်။ မိမိလက်ရှိသော်၎င်း၊ မိမိ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွင်း သော်၎င်း မဟုတ်သည့် စာရွက်စာတမ်း အမှတ်အသားကို တင်ပြစေရန် တရားလိုက နို့တစ်စာ ပေးရမည်။ သို့မဟုတ် ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားများကို တင်ပြစေရန် ဆင့်ဆိုပါမည့်အကြောင်းနှင့် တရားရုံးဘို့ လျောက်ထားရမည်။

၇။၁၅၊

၁၅၇။ ။အဆိုလွှာနှင့်အတူ လိုအပ်သော စာရွက်စာတမ်း တခုခုကို မတင်မပြသည့် အတွက်၊ သို့မဟုတ် စာရင်းတွင် မထည့်မသွင်းသည့်အတွက် ပြစ်ဒဏ်မှာ တရားရုံး၏ အထူးအခွင့်ကို မရမရှိဘဲ၊ အမှုကြားနာ စစ်ဆေးသည့် အခါ၌ ထိုစာရွက်စာတမ်းကို သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံခြင်း မရှိရဟူ၍ တားမြစ်ပိတ်ပင်သည့် ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်သည်။

158. Similarly a list of documents relied on by the defendant should be filed with the written statement.

XIII. 1. 2.

159. Parties are required by Order XIII, Rule 1, not merely to have their documentary evidence ready, but **actually to produce it** at the **first hearing** (which is at the settlement of issues in suits where summonses are issued for that purpose).

When the parties through ignorance omit to do so or to give notice for production, the Courts should explain what is necessary and should give opportunity for the requisite steps to be taken, or, if need be, should act under Order XIII, Rule 2.

The intentional keeping back of the tender of documentary evidence to a late stage of an action is, of course, liable to the penalty of the total exclusion of such evidence, but it is generally in the earlier stages that the omission referred to occur, and they are commonly due to pure ignorance of the rules of evidence and not to deliberate intention.

160. (a) Attention is drawn to the necessity for seeing that *original* documents, and not copies, are produced in evidence by the parties in suits.

(b) When original documents have once been produced they must be retained by the Court and treated in accordance with the instructions laid down in Order XIII.

161. Judges are reminded that the form entitled History of a Holding (Land Records 127) is not admissible as evidence of the facts recorded therein.

Histories of Holdings.

The entries in this form purport to record all details as to ownership of the land described in the form, throughout a number of years.

၁၅၈။ ။ထိုနည်းတူစွာတရားပြိုင်ဖက်မှ မှီခိုအားထားပြုသည့် စာရွက်စာတမ်းများ၏ စာရင်းကို ချေလွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲတင်သွင်းရမည်။

၁၅၉။ ။အမိန့် ၁၃၊ နည်းဥပဒေ ၁ အရ၊အမှုသည်တို့မှာ မိမိတို့၏ စာသက်သေခံများကို ၁၃။(၁)၊ အသင့်ထားရှိရန် လောက်သာမဟုတ်၊ (ငြင်းချက်ထုတ်ရန်အလို့ငှါ သမ္မာန်စာများ ထုတ်သည့် အမှုများတွင် ငြင်းချက်ထုတ်သည့်အခါ ဖြစ်သော) အမှု ဦးစွာပထမ ကြားနာစစ်ဆေးသည့် အခါ၌ ထိုစာ သက်သေခံများကိုအမှန် တင်ပြရန် လိုပေသည်။

အမှုသည်တို့ကထိုသို့ စာသက်သေခံများကို တင်သွင်းရန်သော်၎င်း၊ တင်သွင်းရန် နို့်တစ် ပေးရန်သော်၎င်း မသိနိုင်းမလည်ခြင်းကြောင့် မပြုမလုပ် ပျက်ကွက်သောအခါ၊ ပြုသင့်သည့် အချက်များကို တရားရုံးက ရှင်းလင်း ဖော်ပြပြီးလျှင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောအချက် များကို ဆောင်ရွက်စေရန် အခွင့်အလမ်း ပေးရမည်။ သို့မဟုတ် လိုအပ်ပါက အမိန့် ၁၃၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

မူခင်းဆောင်ရွက်ချက်၏ နောက်ပိုင်းတိုင်ရောက်အောင် စာသက်သေခံကို တမင် မတင် မသွင်းဘဲ ထားခြင်းမှာ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုစာသက်သေခံကို လုံးဝပယ်ခြင်း ပြစ်ဒဏ်ခံထိုက် သည်။ သို့ရာတွင် မျှားသော့အားဖြင့် အမှု၏ စောစောပိုင်းတွင် ဆိုခဲ့သည့် ပျက်ကွက် လစ်ဟင်းချက်မျှား ဖြစ်ပေါ်တတ်သဖြင့် ထိုလစ်ဟင်းချက်များမှာ တမင်သက်သက် ကြံစည် ခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ၊ သက်သေခံ နည်းဥပဒေများကို မသိ နားမလည်မှု သက်သက်ကြောင့် အများအားဖြင့် ဖြစ်တတ်ပေသည်။

၁၆၀။ ။(က) အမှုများတွင် အမှုသည်တို့က သက်သေခံ အဖြစ်ဖြင့် စာတမ်းအမှတ် အသားများကို တင်ပြသောအခါ၊ မိတ္တူမဟုတ်ဘဲ၊ မူရင်း စာတမ်းအမှတ်အသားများကို တင်သွင်းစေရန် ကြည့်ရှု မှီ လိုအပ်ကြောင်းကို သတိပေး နှိုးဆော်လိုက်သည်။

(ခ) မူရင်း စာတမ်း အမှတ်အသားများကို တကြိမ် တရားရုံးသို့ တင်သွင်းပြီး ဖြစ်သော အခါ၊ ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားများကို တရားရုံးတွင် ထားရှိပြီးလျှင် အမိန့် ၁၃ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၆၁။ ။ဦးပိုင်ဆုဇင်ဟုဖော်ပြထားသောပုံစံ (မြေစာရင်း ပုံစံ ၁၂၇) ကို၊ထိုပုံစံ၌ ဦးပိုင်များ၏ဆုဇင်။ ရေးသွင်းထားသည့် အခြင်းအရာများအတွက်သက်သေခံအဖြစ် ဖြင့် လက်မခံနိုင်ကြောင်း တရားမ တရားသူကြီးတို့အား သတိပေးလိုက်သည်။

ထိုပုံစံပါ ရေးသွင်းချက်တို့သည်၊ နှစ်ပေါင်းများစွာအတွင်း ပုံစံတွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် မြေကိုပိုင်ဆိုင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အသေးစိတ်ဖော်ပြချက် အားလုံးတို့ကို ရေးသွင်း ဖော်ပြထားသောဆဘော သက်ရောက်လေသည်။

The details for each year must be proved by separate certified extracts from the registers of that year.

Judges should also note that where, for the sake of convenience, a number of certified extracts from Revenue Registers are made on one sheet of paper, every one of the extracts must bear a separate Court-fee stamp and there must be at the foot of the sheet a certificate worded so as to leave no doubt that it covers the whole of the extracts recorded on it.

List of Documents.

162. The provisions of Order XIII regarding the use of the list of documents *tendered* in evidence (Form $\frac{\text{Judicial}}{\text{General 23}}$) and of documents *admitted* in evidence (Form $\frac{\text{Judicial}}{\text{General 25}}$), the marking of documents admitted, the filing of exhibits and these lists, and the use of papers from another record, should be carefully studied (cf. Part II, paragraphs 49-55 and Part V, paragraphs 1073-1074).

Original documents to be sent to Appellate Court.

163. When proceedings are submitted to an Appellate Court the original documents produced by the parties in the Court of First Instance should ordinarily and in the absence of special reason to the contrary, be forwarded at the same time. This is particularly necessary when any question has been raised as to the genuineness of the document. The Court clerk is made responsible for seeing before the despatch of proceedings that all documentary evidence that ought to be on the record is complete and corresponds with the prescribed list.

XIII. 9.

Return of Documents.

164. On every copy of a decree given to the parties to a suits or case there shall be a printed notice calling upon them to withdraw their exhibits as soon as the decree shall have become final. Application should be made to the Court in which the suit was originally tried, even if the record has been forwarded to the record room.

တနှစ်တနှစ်အတွက် အသေးစိတ် ပေါ်ပြသော အကြောင်းအရာတို့ကို၊ ထိုနှစ်အတွက် မှတ်ပုံတင်ရေးစာအုပ်များမှ ထုတ်နုတ်သည့် သီးခြားမှန်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးထားသော ကောက်နုတ်ချက်များအားဖြင့် ထင်ရှားအောင် ပြုလုပ်ရမည်။

သက်သာလွယ်ကူမှုရှိစေရန်အလို့ငှါ၊ မြေခွန် မှတ်ပုံတင်ရေးစာအုပ်များမှ မှန်ကြောင်း သက်သေခံသည့် ကောက်နုတ်ချက်များစွာတို့ကို၊ စာရွက်တရွက်ပေါ်တွင် ရေးသားပေါ်ပြ ထားသည့်အချက်တွင်၊ ကောက်နုတ်ချက်တခုလျှင်၊ ရုံးခွန်တံဆိပ်တခုကျစီ သီးခြားပါရှိစေ ရမည်ဟူပြင်၊ ထိုစာရွက်အောက်ခြေတွင်လည်း၊ စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးသားပါရှိသည့် ကောက် နုတ်ချက်အလုံးစုံတို့နှင့် သက်ဆိုင်ကြောင်း ယုံမှားသံသယ ကင်းလောက်အောင် ရေးသား ထားသည့်စကားဖြင့် မှန်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ်တခုပါရှိစေရန် တရားမတရား သူကြီးတို့မှတ်သားကြရမည်။

စာတမ်း အမှတ် အသား စာရင်းများ။

၁၆၂။ ။သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်းသော စာတမ်းအမှတ်အသား စာရင်း (ပုံစံ $\frac{\text{တရားဘက်}}{\text{အများဆိုင်ရာ ၂၃}}$)နှင့် သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံသော စာတမ်းအမှတ်အသားစာရင်း (ပုံစံ $\frac{\text{တရားဘက်}}{\text{အများဆိုင်ရာ ၂၅}}$)တို့ကို အသုံးပြုခြင်း၊ လက်ခံသော စာတမ်း အမှတ်အသားတို့ကိုမှတ်သားခြင်း၊ သက်သေခံ အရာများနှင့် ထိုစာရင်းများကို တွဲထားခြင်းမှစ၍၊ အခြားအမှုတွဲမှ စက္ကူရုပ်များကို အသုံးပြုခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမိန့် ၁၃ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို ဂရုပြု၍ လေ့ကျက် မှတ်သားရမည်။ (အပိုင်း ၂၊ စာပိုဒ် ၄၉၊ ၅၅ နှင့် အပိုင်း ၅၊ စာပိုဒ် ၁၀၇၅၊ ၁၀၇၆ တို့နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

မူရင်း စာတမ်း အမှတ် အသားတို့ကိုအယူခံတရားရုံး သို့တင်ပို့ရခြင်း။

၁၆၃။ ။အယူခံတရားရုံးသို့ အမှုတွဲစက္ကူရုပ်များ တင်ပို့သောအခါ၊ မူလတရားရုံးတွင် အမှုသည်တို့က တင်ပြသော စာတမ်းအမှတ်အသား မူရင်းတို့ကို၊ ဆန့်ကျင်သော အကြောင်းထူးမရှိပါက၊ သာမန်အားဖြင့် တပါ တည်း တင်ပို့ရမည်။ စာတမ်းအမှတ်အသား မှန်မမှန်အကြောင်း နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြဿနာတစုံတရာ ပေါ်ပေါက်ခြင်းရှိခဲ့သော အခါ၊ ထိုသို့တင်ပို့ရန် အထူးသဖြင့်လိုအပ်ပေသည်။ အမှုတွဲစက္ကူရုပ်များကို မတင်မပို့မီ၊အမှု တွဲတွင် ပါဝင်သင့်သည့် သက်သေခံစာတမ်းအမှတ်အသား အားလုံးတို့ကို ပြည့်စုံစွာပါရှိစေ၍ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် စာရင်းနှင့် ကိုက်ညီစေရန်မှာ၊ တရားရုံးစာရေး၏ တာဝန်ဖြစ် သည်။

စာတမ်း အမှတ် အသား များကို ပြန်ပေးခြင်း။ ၁၆၄။ ။အမှုတွင်ပါဝင်သော အမှုသည်တို့သို့ ပေးအပ်သော ဒီကရီ မိတ္တူအသီးသီး အပေါ်တွင်၊ ဒီကရီအပြီးသတ် ဖြစ်လျှင်ဖြစ်ခြင်း၊ မိမိတို့တင် သွင်းသော သက်သေခံ ပစ္စည်းများကို ပြန်၍နုတ်ယူရမည့် အကြောင်း ပုံနှိပ်ထားသည့် နို့တစ်စာပါရှိစေရမည်။ အမှုတွဲကို အမှုတွဲခန်းသို့ ပို့ပြီးဖြစ်စေကာမူ၊ ပြန်နုတ်ယူရန် လျှောက်လွှာကို အမှုကို မူလစစ်ဆေး သော တရားရုံးတွင်တင်သွင်းရမည်။

၃၃။၉၊

137. **165.** The rules as to the language to be used in Court are to be found in Part II, paragraphs 34 to 36.

XVIII, 12. **166.** Remarks on the **demeanour of a witness**, if required, should be recorded at once by the Judge when he signs the deposition and not subsequently as an after-thought.

Demeanour of Witness

XVIII, 5. 6. **167.** The attention of Judges is called to the provisions of Order XVIII, Rules 5 and 6, of the Code of Civil Procedure. In recording evidence it is essential to mark clearly the beginning of each stage of the examination of the witness i.e., examination-in-chief, cross-examination, and re-examination.

As the evidence of each witness is completed it must be read or translated to him by such person as the Judge may direct. It is not necessary that the reading or translation should be done by the Judge himself or in his presence, but when it has been read or translated, the witness should be asked by the Judge himself whether it is correct.

Mode of Recording Evidence.

If he admits its correctness, or when any necessary corrections have been made, the Judge shall certify to this effect at the foot of the record. Some such words as "Read and acknowledged correct" over his signature are sufficient and suitable. Although the law does not expressly require this certificate, it is desirable that it should be appended.

The date on which the certificate is signed should be noted immediately below the signature of the Judge.

၁၆၅။ ။တရားရုံးတွင် အသုံးပြုရန် ဘာသာစကားနှင့် စပ်လျဉ်းသော နည်းဥပဒေ ၃၄။ များကို၊ အပိုင်း ၂၊ စာပိုဒ် ၃၄ မှ ၃၆ အထိတို့တွင် တွေ့ရှိပေလိမ့်မည်။

၁၆၆။ ။သက်သေတဦးတယောက်၏ အမူအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှတ်ချက်ရေးမှတ်ရန် ၁၀။၁၂၊ လိုလျှင်၊ တရားသူကြီးက ဘက်သေ အစစ်ခံချက်ကို လက်မှတ် ရေးထိုးသည့်အခါ၌ ချက်ခြင်းရေးမှတ်ရမည်။ နောက်မှစိတ်ကူး ရ၍ ရေးမှတ်ခြင်းမပြုရ။

သက်သေ၏အမူအရာ။

၁၆၇။ ။တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၁၈၊ နည်းဥပဒေ ၅ နှင့် ၆ တို့တွင်ပါရှိသော ၁၈။၅-၆၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို၊ တရားသူကြီးတို့က ဂရုပြု ကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ သက်သေ အစစ်ခံချက်ကို ရေးမှတ်ယူရာ၌၊ သက်သေကို စစ်မေးရာ ပထမစစ်မေးခြင်း၊ ပြန်လှန် စစ်မေးခြင်း၊ နောက်ထပ် စစ်မေးခြင်းတို့ဖြစ်သည့် အဆင့်အသီးသီး၏ အစပြုချက်ကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ မှတ်သားရန် အထူးလိုအပ်ပေသည်။

သက်သေဘဦးစီး၏ အစစ်ခံချက်ကို ပြည့်စုံစွာ ယူပြီးသည့်အခါ၊ ထိုအစစ်ခံချက်ကို တရားသူကြီး အမိန့်ပေးသူက ထိုသက်သေအား ဖတ်ပြောရမည်။ သို့မဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုပြီးပြောရမည်။ ထိုအစစ်ခံချက်ကိုတရား သူကြီးကိုယ်တိုင်သော်၎င်း၊ ထိုတရားသူကြီး၏ မျက်မှောက်တွင် သော်၎င်း ဖတ်ပြောရန်၊ သို့မဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုပြီးပြောရန်မလို၊ သို့သော်လည်း ထိုအစစ်ခံချက်ကို ဖတ်ပြော၊ သို့မဟုတ် ဘာသာပြန်ဆို ပြောပြီးသည့်အခါ၊ ထိုအစစ် ခံချက်မှန်မမှန်ကိုတရားသူကြီးကိုယ်တိုင်က သက်သေအား မေးမြန်းရမည်။

သက်သေဖတ်ခြင်း၊ ဝန်ခံလျှင်၊ သို့မဟုတ် ပြင်သင့်သည်ကို ပြင်ပြီးသည့်အခါ၊ ထိုအစစ်ခံရေးမှတ်ချက် အောက်ခြေတွင် ထိုအကြောင်းကို တရားသူကြီးက သက်သေခံ ရေးသား လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ တရားသူကြီး၏ လစ်မှတ်အထက်တွင် "ဖတ်ပြောရာ မှန်ကန်ကြောင်း ဝန်ခံသည်" ဟူသော စကားမျိုးပါရှိလျှင် သင့်တော်လုံလောက်သည်။ တရားဥပဒေတွင် ဤကဲ့သို့ သက်သေခံ လက်မှတ်ထိုးရန်လိုကြောင်း အတည့်အလင်းမပါရှိ သော်လည်း၊ ထိုသက်သေခံလက်မှတ်ကို ပူးတွဲထည့်သွင်းစေရန် လိုလားအပ်ပေသည်။

သက်သေခံလက်မှတ်ရေးသား လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်နေ့စွဲကို၊ တရားသူကြီး၏လက်မှတ် အောက်၌ကယ်လျက်ရေးမှတ်ရမည်။

သက်သေခံချက် ရေးမှတ် ယူရန်နည်းလမ်း။

139. **168.** Judges of District Courts have been empowered to appoint, specially for their own and Subordinate Courts, officers to administer the oath to the declarant in the case of affidavits under the Code.*

Affidavits.

169. The rules made for the guidance of Bailiffs, clerks and others appointed to administer the oath to declarants of affidavits are contained in Order XIX, Rules 4-12.

139. **170.** Bailiffs, clerks and others appointed under section 139 of the Code to administer oaths to persons making affidavits, should remember that the swearing of such persons is not a mere formality, and should be very careful to observe the prescribed procedure.

Duty of Officer Administering Oath.

Forms of oath and affirmation to be administered to declarants are given in Part II, paragraphs, 73-75.

171. (1) The attention of all Courts is called to the forms of affidavit in respect of the service of, or failure to serve, processes (Civil Nos. 41-46). If the Courts insist on the proper use of these forms by Bailiffs and others appointed to administer oaths to declarants, under section 139 of the Code of Civil Procedure, it will seldom be necessary for the Court itself to make further enquiry as to the matters sworn to in these affidavits, and it will not be necessary to detain the process-servers at headquarters for the purpose of giving evidence.

Affidavits of Process-servers and Identifiers.

(2) Clerks writing affidavit of process-servers and identifiers must understand that the affidavit must contain the following statements in addition to those which the form requires : -

(a) Both the process-server's affidavit and that of the identifier must specify the place, i.e., house, mill, shop, or part of public road (specifying it) where a defendant or respondent was served. It is not enough to say that service was effected, e.g., at Shwegyin.

* Judicial Department Notification No. 40, dated the 23rd February 1910.

၁၃၉။ ။ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးတို့သည်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ၊ ကျမ်းကျိန်လွှာ တင်သွင်းသည့် ကိစ္စတွင်၊ ကျမ်းကျိန်လွှာ တင်သွင်းသူအား၊ ကျမ်းသစ္စာပေးရန် အာဏာရှိမျှားကို မိမိတို့ တရားရုံးများနှင့် လက်အောက်ခံ တရားရုံးများ အတွက်ခန့်ထားနိုင်ခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားသည်။*

ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်များ။

၁၆၉။ ။ကျမ်းကျိန်လွှာတင်သွင်းသောသူတို့ကို ကျမ်းသစ္စာပေးစေရန် ခန့်ထားသောဘီလစ်များ၊ စာရေးများနှင့် အခြားသူတို့ လိုက်နာရန် ပြဋ္ဌာန်းသည့် နည်းဥပဒေများမှာ၊ အပိုဒ် ၁၉၊ နည်းဥပဒေ ၄-၁၂ တို့တွင်ပါရှိသည်။

၁၃၉။

၁၇၀။ ။တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၉ အရ၊ ကျမ်းကျိန်လွှာတင်သွင်းသူတို့ကို ကျမ်းသစ္စာပေးရန် ခန့်ထားသော ဘီလစ်များ၊ စာရေးများနှင့် အခြားသူများသည်၊ အဆိုပါသူတို့ကို ကျမ်းကျိန်ဆိုစေခြင်းမှာ အစဉ်အလာအတိုင်း ပြုရသည့်ကိစ္စမျှသာ မဟုတ်ကြောင်း မှတ်သားကြရမည့်ပြင်၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရန်ကောင်းစွာ သတိပြုရမည်။

ကျမ်းသစ္စာ ပေးသော အရာရှိ၏ဝတ်တရား။

ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်ပြုသူတို့ကို ကျမ်းသစ္စာပေးရန်နှင့် ကတိသစ္စာပြုစေရန် ပုံစံများကို အပိုင်း ၂၊ စာပိုဒ် ၇၃၊ ၇၅ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

၁၇၁။ ။(၁) အမိန့်ဆင့်စာချအပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် မချအပ်ရခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျမ်းကျိန်ဆိုချက် ပုံစံ (တရားမ ပုံစံအမှတ် ၄၁-၄၆) တို့ကို အားလုံးသော တရားရုံးများက ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၉ အရ၊ ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်ပြုသူတို့ကို ကျမ်းသစ္စာပေးစေရန် ခန့်ထားသော ဘီလစ်မှစ၍ အခြားသူတို့က ထိုပုံစံများကို နည်းလမ်းတကျ အသုံးပြုကြရန် တရားရုံးများက အကြပ်အတည်း အမိန့်ပေးခဲ့ပါမူ၊ ထိုကျမ်းကျိန်ဆိုချက်တို့တွင် ကျိန်ဆိုသော အကြောင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တရားရုံးကိုယ်တိုင်က၊ နောက်ထပ်မံ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းပြုရန် ရံဖန်ရံခါမျှသာ လိုအပ်ပေလိမ့်မည်ဖြစ်၍ သမ္မာန်လုလင်တို့ကို ရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင် သက်သေခံရန် အလို့ငှါဆိုင်းငံ့ထားရန်လည်း လိုလိမ့်မည်ဟုတ်မခေျ။

သမ္မာန်လုလင်တို့၏ သိရှိညွှန်ပြသူများ၏ ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်များ။

(၂) သမ္မာန်လုလင်တို့မှစ၍ သိရှိညွှန်ပြသူတို့၏ ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်များကို ရေးသားသော စာရေးတို့သည်၊ ပုံစံ၌လိုသည့် အချက်များအပြင်၊ အောက်ပါအချက်တို့လည်း ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်တွင် ပါရှိစေရန် အကြောင်းကို နားလည်ကြရမည်။

(က) သမ္မာန်လုလင်၏ ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်နှင့် သိရှိညွှန်ပြသူ၏ ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်နှစ်ရပ်လုံးတွင် တရားပြိုင်၊ သို့မဟုတ် လျှောက်ထားခံရသူကို ဆင့်စာချအပ်ခဲ့သည့်နေရာ၊ ၎င်းမှာအိမ်၊ စက်၊ ဈေးဆိုင်၊ သို့မဟုတ် လူအများသွားလာသောလမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းကို (ဖော်ပြလျက်) သေချာစွာပါရှိစေရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရွှေကျင်၌ ဆင့်စာချအပ် အတည်ပြုခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြခြင်းသည် လုံလောက်သည်မဟုတ်။

* ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၄၀။

(b) When after such summons has been posted, the process-server must state either that he knows that at the time of posting, the defendant or respondent was actually residing or carrying on business at the premises on which the copy of the summons, etc., was posted or that he was told by the identifier (naming him) that he knew that at the time of posting the defendant or respondent was actually residing or carrying on business in or at the said premises. In the absence of such knowledge or information, summons or notice should not be posted unless under an order for substituted service. Reasons for not posting and returning unserved must be stated.

(c) The identifier's affidavit, where a summons or notice is posted, must state not only that defendant or respondent ordinarily resides in such a house but also whether at the time of posting he was to his knowledge actually residing or carrying on business there.

(3) The names of the person or persons to be served, of the identifier, and of any other person mentioned in the affidavit, must be entered in the form in every case. The words plaintiff, defendant, appellant, applicant, respondent, should never be used in any part of an affidavit (cf. paragraph 137).

Judgments.

172. All judgements, except judgments delivered orally at the conclusion of the hearing, shall be written by the Judge before they are delivered.

The judgment should contain a distinct finding on each issue.

XX, I. In accordance with the provisions of Order XX, Rule 1, if judgment is not delivered at once it shall be only delivered after due notice to the parties or their pleaders. This rule is habitually disregarded, and the procedure frequently adopted is that judgment is reserved, and then the next diary order in the case reads that judgment has been delivered and notice thereof should be given to the parties.

(ခ) ဆိုခဲ့သောသမ္မာန်စာကို ကပ်ထားပြီးသည့်အခါ ဆင့်စာလုလင်က၊ ထို သမ္မာန်စာ ကပ်စဉ်အခါက တရားပြိုင်၊ သို့မဟုတ် လျောက်ထားခံရသူသည် ထိုသမ္မာန်စာ အစရှိသည်တို့ကို ကပ်ထားသော နေအိမ်အဆောက်အဦဥပစာ တွင် အမှန်စင်စစ် နေထိုင် / အလုပ်လုပ်ကိုင် လျက် ရှိ သည် ကို မိမိသိရှိကြောင်း၊ သို့မဟုတ် တရားပြိုင်၊ သို့မဟုတ် လျောက်ထားခံရသူသည် သမ္မာန်စာ ကပ်စဉ်အခါက အဆိုပါအိမ် အဆောက်အဦ ဥပစာတွင် အမှန် နေထိုင် / အလုပ်လုပ်ကိုင် လျက်ရှိသည်ကို သိရှိသည်နှုတ်ပြသူက (ထိုင်း၏အမည်ကိုဖော်ပြလျက်) သိရှိသည်ဟု မိမိအားပြောကြားကြောင်း ဖော်ပြရမည်။ ထိုသို့သိရှိခြင်း၊ သို့မဟုတ်ပြောကြားခြင်းမရှိသည့်အခါ၌၊ အခြားနည်း အစားချအပ်ရန် အမိန့်အရမဟုတ်လျှင်၊ သမ္မာန်စာ၊ သို့တည်းမဟုတ် နို့တစ်စာကို မကပ်ရ။ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ထိုသို့ မကပ်ရကြောင်း အတည်မပြုရသဲ့ ပြန်ပို့ရကြောင်း တို့ကိုဖော်ပြရမည်။

(ဂ) သမ္မာန်စာ၊ သို့မဟုတ် နို့တစ်စာကို ကပ်ထားသည့် အချက်တွင်သိရှိသည်နှုတ်ပြသူ၏ ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်တွင် တရားပြိုင်၊ သို့မဟုတ် လျောက်ထားခံရသူသည် အိမ်တခုခွင် သာမန်အားဖြင့် နေထိုင်ကြောင်းလောက်သာ ဖော်ပြရမည်မဟုတ်ဘဲ၊ သမ္မာန်စာ၊ သို့မဟုတ် နို့တစ်စာကိုကပ်သည့်အခါ၌ ထို သူသည် ထိုအိမ်တွင် အမှန် နေထိုင် / အလုပ်လုပ်ကိုင် လျက်ရှိကြောင်း ကိုသိရှိသည်နှုတ်ပြသူ ကသိရှိသည် မသိရှိသည်ကိုလည်း ဖော်ပြရမည်။

(၃) အမိန့်ဆင့်စာချအပ်ခံရမည့်သူ၊ သို့မဟုတ် ချအပ်ခံရမည့်သူများ၏ အမည်များ၊ သိရှိသည်နှုတ်ပြသူ၏အမည်၊ ထို့ပြင် ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အခြားသူ၏ အမည်များကို၊ ပုံစံတွင် အခါတိုင်း၌ ရေးသွင်းဖော်ပြရမည်။ တရားလို၊ တရားပြိုင်၊ အယူခံတရားလို၊ လျောက်သူ၊ လျောက်ထားခံရသူဆိုသည့် စကားတို့ကို၊ ကျမ်းကျိန်ဆိုချက်၏ မည်သည့်အပိုင်း၌မဆို၊ မည်သည့်အခါတွင်မျှ အသုံးမပြုရ။ (စာပိုဒ် ၁၃၇ နှင့် ယှဉ်ကြည့်။)

စီရင်ချက်များ

၁၇၂။ ။အမှုကြားနာစစ်ဆေးရှုအပြီးတွင်နှုတ်တိုက်ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်များမှတပါး၊ အားလုံးသောစီရင်ချက်တို့ကိုမချမှတ်မီ၊ တရားသူကြီးကရေးသားရမည်။

စီရင်ချက်တွင် ငြင်းချက်တရပ်လျှင် သီးခြားဆုံးဖြတ်ချက်တရပ်စီ ပါရှိစေရမည်။

အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ၊ စီရင်ချက်ကိုချက်ခြင်း မချမှတ်လျှင်၊ အမှုသည်များသို့ဖြစ်စေ၊ ထိုင်း၏ရှေ့နေများသို့ဖြစ်စေ၊ နေရာတကျ နို့တစ်ပေးပြီး မှသာလျှင် စီရင်ချက်ချမှတ်ရမည်။ ဤနည်းဥပဒေကို အလေးမမူ ဂရုမပြုသည့် အလေ့အထရှိကြသည်။ ထို့ပြင်မကြာခဏ အသုံးပြုလေ့ ရှိသောနည်းလမ်းမှာ၊ စီရင်ချက်ချရန်အမှုကို ရွှေဆိုင်းထားပြီးလျှင်၊ နောက်အမှု၏နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် အမိန့်ရေးမှတ်ထားသည်မှာ စီရင်ချက်ချမှတ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအကြောင်းကို အမှုသည်တို့အား နို့တစ်ပေးရမည်ဟု ပါရှိ

This practice is contrary to law, and in consequence of its adoption many appeals which are *primâ facie* time-barred have to be admitted. Ordinarily, when judgment is not pronounced at once at the conclusion of the case, a definite date for its pronouncement should be given at the time, and judgment should not be reserved without fixing a date for its delivery. If for any good reason it is impossible at the conclusion of the hearing to fix a date for delivery of judgment, when the Judge is ready to deliver judgment he should then fix a date for its delivery, and cause notice of that date to be served on the parties or their pleaders. Only when such notice has been duly served can judgment be delivered.

Decrees.

173. The Court rate of interest allowed to decree-holders under section 34 of the Code of Civil Procedure, should ordinarily be fixed at nine percent or at such lesser rate as may be expressed or implied in the contract.

XX, 6. **174.** (a) In every case a formal decree must be drawn up and sealed with the seal of the Court. In decrees the names and descriptions of all the parties to the proceedings should be entered in full.

Judges are required to note on each decree the date on which the decree is actually signed as well as the date of the decree, *c.f.*, Order XX, Rule 7.

XX, 9. (b) A decree concerning immoveable property should contain a description of the property sufficient to identify it, and if it has been surveyed the boundaries or survey numbers should be given.

Decrees concerning immoveable property.

XXIII, 3. (c) The provisions of Order XXIII, Rule 3, should not be overlooked. When a suit has been lawfully compromised, the Court should pass a decree in accordance with the compromise.

Decree on Compromise.

လေသည်။ ဤအလေ့အကျင့်မှာ တရားဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်ပြင်၊ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်ပြီးကြောင်း ယုတ္တိထင်ရှားသော အယူခံမှုများစွာတို့ကို ပင်လက်ခံရလေသည်။ သာမန်အားဖြင့်အမှုအပြီးတွင် စီရင်ချက်ကို ချက်ခြင်းမချမှတ်သည့် အခါ၊ စီရင်ချက်ချမှတ်သည့်နေ့ရက်ကို ထိုအခါ၌ပင် အသေအချာချိန်းဆို သတ်မှတ်လိုက်ရ မည်။ ထို့ပြင်စီရင်ချက်ချမှတ်မည့် နေ့ရက်ကိုမသတ်မှတ်ဘဲ၊ စီရင်ချက်ချရန် အမှုကိုမဆွဲဆိုင်း ထားရ။ အမှုကြားနာစစ်ဆေးရှုအပြီးတွင်၊ စီရင်ချက်ချမှတ်မည့်နေ့ရက်ကိုချိန်းဆိုရန်မတတ် နိုင်လောက်အောင် ကောင်းမွန်လုံလောက်သော အကြောင်းတစုံတရာရှိလျှင်၊ တရားသူကြီး သည် စီရင်ချက်ချမှတ်ရန် အသင့်ရှိသည့်အခါ၌ စီရင်ချက်ချမှတ်မည့် နေ့ရက်ကို ချိန်းလိုက် ပြီးလျှင်၊ ထိုနေ့ရက်ကို၊ အမှုသည်များသို့ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့၏ရှေ့နေများသို့ဖြစ်စေ သိသာရန် နို့တစ်စာချအပ်ရမည်။ အဆိုပါနို့တစ်စာများ နေရာတကျအတည်ပြုပြီးမှသာလျှင်၊ စီရင် ချက်ကိုချမှတ်နိုင်သည်။

ဒီကရီများ

၁၇၃။ ။တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ အရ၊ ဒီကရီအနိုင်ရသူတို့သို့ ခွင့်ပြုသည့် ရှုံးအတိုးနှုန်းကို သာမန်အားဖြင့် ငွေတရာလျှင် ကိုးကျပ်နှုန်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်းနှုန်းအောက် လျော့သည့် ပဋိညာဉ်တွင် အတည့်အလင်းသော်၎င်း၊ သဘောသက်ရောက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း ပါရှိသောနှုန်းအတိုင်း သတ်မှတ်ရမည်။

၂၀။ ၆၊ ၁၇၄။ ။(က) အမှုတိုင်း၌ နည်းလမ်းတကျ ဒီကရီတခုရေးဆွဲ၍ တရားရုံးတံဆိပ်ခွိုက် နှိပ်ရမည်။ ဒီကရီများတွင် အမှုသည်အရပ်ရပ်တို့၏ အမည်များနှင့် နေရပ်အလုပ်အကိုင် အစရှိသည့်အကြောင်းအရာ ဖေါ်ပြချက်များကို၊ အပြည့်အစုံထည့်သွင်းဖေါ်ပြရမည်။

တရားသူကြီးတို့သည်၊ ဒီကရီကိုအမှန် လက်မှတ်ရေးထိုးသော နေ့စွဲနှင့်တကွ၊ ဒီကရီ ချမှတ်သောနေ့စွဲတို့ကို၊ ဒီကရီအသီးသီးအပေါ်တွင် ရေးမှတ်ရန်လိုအပ်သည်။ (အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၇ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

၂၀။ ၉၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဒီကရီများ။ (ခ) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဒီကရီတွင်၊ ထိုပစ္စည်းကို ခွဲခြားသိနိုင်ရန် မျိုးမည်အကြောင်းအရာ အလုံအလောက်ပါရှိစေရမည်။ ထိုပစ္စည်းကိုတိုင်းတာပြီးဖြစ်လျှင်၊ နယ်နိမိတ်များကိုသော်၎င်း၊ မြေတိုင်းနံပါတ်များကိုသော်၎င်း ဖေါ်ပြပါရှိစေရမည်။

၂၃။ ၃၊ ပြေငြိမ်းသည့်အခါဒီကရီ။ (ဂ) အမိန့် ၂၃၊ နည်းဥပဒေ ၃ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သတိမမှုမရှိစေရ။ အမှုတခုခုကို တရားဥပဒေအရ ပြေငြိမ်းပြီးဖြစ်သောအခါ ပြေငြိမ်းချက်နှင့် အညီ တရားရုံးကဒီကရီချမှတ်ရမည်။

175. The drawing up of the decree or order, which is the final and permanent expression of the relief to which the successful party is entitled, is one of the most important and difficult steps in the proceedings. Upon its accuracy and completeness the future rights of the litigants depend, and a defective, incomplete or uncertain decree or order may not only give rise to loss to the parties themselves but may also often give rise to further quite unnecessary litigation in a Court of Appeal or elsewhere. The following instructions should be carefully followed:-

Drafting of Decrees and Orders.

(1) The clerk whose duty is to draft the decree should, from a careful reading of the whole of the Judge's judgment, first be satisfied that he himself really understands what relief is intended to be granted by the Judge and, where it rests upon some particular section of an Act, Order or Rule, he must assure himself under what such section, Order or Rule the relief is granted. In this respect it is not sufficient to read and to accept merely the concluding paragraph or paragraphs of the judgment and to copy what is there set out into the decree or order. The Judge, in the majority of cases, does not intend, and cannot be expected, to do more in his judgment than to indicate in outline the relief he proposes to grant.

(2) In cases of any doubt whatever, the duty of the clerk drafting the decree or order is to approach the Judge to ascertain what his intentions are as to the form of the decree or order. The responsibility for the accuracy and completeness of the decree or order is that of the Judge, who should never sign a decree or order drafted and put up to him by the clerk without scrutinizing it carefully to make certain that it is correct.

(3) Where forms of decrees or orders appropriate to the particular case are to be found provided in the Code of Civil Procedure or elsewhere those forms *must* be made use of, with such adaptations (if any) as the particular case may require. In particular this applies to mortgage decrees.

၁၇၅။ ။တရားနိုင်အမှုသည်က ရထိုက်သောသက်သာခွင့်၏ အပြီးသတ်အမြဲတေါ်ပြချက်ဖြစ်သည့်ဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်ကိုရေးဆွဲခြင်းမှာ၊ မှုခင်းဆောင်ရွက်ရာ၌ အလွန်အရေးကြီး၍ ခက်ခဲသောလုပ်ဆောင်မှုတရပ်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်၏တိကျမှန်ကန်မှုပြည့်စုံမှုဘို့အပေါ် တွင်၊ အမှုသည်တို့၏ နောင်အနာဂတ် အခွင့်အရေးများတည်လေသည်။ ဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်တခုခုမှာ ချွတ်ယွင်းခြင်း ရှိလျှင်သော်၎င်း၊ မပြည့်မစုံရှိလျှင် သော်၎င်း၊ မသေမချာရှိလျှင်သော်၎င်း၊ အမှုသည်တို့ကိုယ်တိုင်အားဆုံးရှုံးနစ်နာခြင်းဖြစ်စေမည်သာမက၊ အယူခံတရားဝိုင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ အခြားနေရာ၌ဖြစ်စေ အလျှင်းမပြစ်ပါးထိုက်သော မှုခင်းဆိုင်ပြိုင်မှုများ နောက်ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်ပေါ် နိုင်ဖွယ်ရာ အကြောင်းရှိချေသည်။ အောက်ပါညွှန်ကြားချက်များကို ဂရုပြု၍လိုက်နာရမည်။

ဒီကရီနှင့်အမိန့်များကို ရေးဆွဲခြင်း။

(၁) ဒီကရီရေးဆွဲရန် တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည့်စာရေးသည်၊ တရားသူကြီး၏စီရင်ချက်အလုံးစုံကို ဂရုတစိုက် ဖတ်ရှုခြင်းအားဖြင့်၊ တရားသူကြီးကမည်သည့်သက်သာခွင့်ကို ပေးရန်ကြံရွယ်သည်ကို မိမိကိုယ်တိုင် အမှန်သိရှိနားလည်ကြောင်း ဦးစွာပထမ ကျေနပ်စေရမည်။ ထိုသက်သာခွင့်မှာ သီးခြားအက်ဥပဒေပုဒ်မ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းဥပဒေတခုခုအပေါ် တွင် အမှီပြုလျှင်၊ အဆိုပါမည်သည့်အကဥပဒေပုဒ်မ၊ အမိန့်၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေအရ ထိုသက်သာခွင့်ကိုပေးကြောင်း ၎င်းက်အမှန်သိရှိအောင် ပြုလုပ်ရမည်။ ဤကိစ္စ၌စီရင်ချက်၏ အဆုံးသတ်စာပိုဒ်၊ သို့မဟုတ် စာပိုဒ်များလောက်ကိုသာ ဖတ်ရှုလက်ခံပြီးသကာလ၊ ထိုစာပိုဒ်တွင် ရေးသားဖေါ်ပြထားသည်ကို ဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်ထဲသို့၊ ကူးယူရေးသွင်းရုံမျှနှင့် လုံလောက်သည် မဟုတ်။ အမှုအများအပြားတွင်၊ တရားသူကြီးသည် မိမိပေးရန်ကြံရွယ်သည့် သက်သာခွင့်ကို မိမိ၏စီရင်ချက်၌ အချုပ်ထက်ပို၍ ဖေါ်ပြရန် ကြံရွယ်သည်မဟုတ်၊ အချုပ်ထက်ပို၍ဖေါ်ပြရန်မှာလည်း မျှော်လင့်နိုင်ဖွယ်ရာအကြောင်းမရှိချေ။

(၂) မည်သို့မဆို သံသယရှိသည့်အချက်များတွင် ဒီကရီကို၊ သို့မဟုတ် အမိန့်ကို ရေးဆွဲသည့်စာရေးသည်၊ ဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်မှာ မည်သို့မည်ပုံရှိစေရန် ကြံရွယ်ချက်ရှိကြောင်းအမှန်သိရှိအောင် တရားသူကြီးထံ သွားရောက်စုံစမ်းရန် တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။ ဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်၏တိကျမှန်ကန်မှုနှင့် ပြည့်စုံမှုတို့အတွက် တာဝန်မှာ တရားသူကြီး၏တာဝန်ဖြစ်သဖြင့်၊ တရားသူကြီးသည် စာရေးကရေးဆွဲပြီးမိမိထံတင်ပြသည့်ဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်ကို မှန်ကြောင်းသိရှိနိုင်ရန် ဂရုတစိုက် စေ့ငုသေချာစွာ မစစ်ဆေးဘဲ မည်သည့်အခါမျှ လက်မှတ်မထိုးရ။

(၃) သီးခြားအမှုတခုနှင့် သင့်လျော်သည့်ဒီကရီပုံစံ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်ပုံစံကို၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ၊ အခြားနေရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားကြောင်း တွေ့ရှိခိုင်သည့်အချက်တွင်၊ သက်ဆိုင်ရာအမှုတွင် လိုအပ်သည့်အတိုင်း သင့်တင့်ဆီလျော်အောင် ပြုလုပ်ရန်ရှိလျှင် ထိုသို့ပြုလုပ်ပြီးနောက်၊ ထိုပုံစံများကို အသုံးပြုရမည်။ အထူးသဖြင့် ဤညွှန်ကြားချက်မှာ အပေါင်ဒီကရီများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

A decree in such a form as:- 'It is decreed that there shall be a decree for redemption. . . . . , etc., is quite meaningless.

(4) When decrees come before District Courts on appeal from subordinate Courts, the District Judge should, in addition to determining the appeal on its merits, be careful to scrutinize the form of the decree of the lower Court, and if necessary, correct it.

(5) In cases in which relief is granted under any particular section of an Act, Order or Rule, that section, Order or Rule, as the case may be, should wherever possible be specified in the decree or order and where particular words are used by that section, Order or Rule those words should, as far as possible, be used in the decree or order.

(6) In cases of complication or difficulty the Judge should issue a notice to the pleaders concerned to attend before him for the purpose of settling the draft order or decree. It is also suggested that, in cases where the drawing of complicated and difficult orders or decrees is involved, the Judge might ask the pleader who has the carriage of the matter to bring in to the Court minutes of the formal order or decree to which he considers he is entitled, in order that an agreed decree may be passed.

(7) Attention is drawn to the provisions of paragraphs 1115-1118. Cases occur in which orders which are far more than 'short' or 'formal' are made merely by entries in the diary. Diary orders should be confined to more or less routine matters such as adjournments, fixing days and so forth and in nearly all cases in which substantive orders are made a formal order should be drawn up. Ambiguity often follows from orders in the form of mere diary entries, for they are really mere minutes or memoranda of what the Judge has directed. Pleaders do not as a rule interest themselves, as they should, in the form of the decree or order and, therefore, the responsibility falls upon the Judge of deciding when a formal order should be drawn up and when it should not.

"ရွေးနှုတ်ရန်.....အစရှိသည့်အတွက် ဒီကရီကို ဒီကရီချပေးလိုက်သည်။" ဆိုသည့်ပုံစံမျိုးဖြင့် ရေးဆွဲသောဒီကရီမှာ၊ အပြေပြေယ်အလျင်းမရှိချေ။

(၄) လက်အောက်ခံတရားရုံးများမှ အယူခံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခရိုင်တရားမရုံးများသို့ ဒီကရီများရောက်ရှိလာသည့်အခါ၊ ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးသည်၊ အယူခံမှုကိုအမှု၏ အရည်အသွေးအလျောက် ဆုံးဖြတ်ရမည်သာမက၊ အောက်ရုံး ဒီကရီရေးဆွဲပုံကိုလည်း စေ့ငုသေချာစွာ စစ်ဆေးရန်သတိထား ကျပြုရမည်။ ထို့ပြင် ဒီကရီကိုပြင်သင့်လျှင်လည်း ပြင်ဆင်ရမည်။

(၅) သီးခြားအက်ဥပဒေပုဒ်မ၊ အမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းဥပဒေတခုခုအရ, သက်သာခွင့်ပေးသော အမှုမျိုးတွင်၊ ဒီကရီတွင်ဖြစ်စေ၊ အမိန့်တွင်ဖြစ်စေ၊ ထိုပုဒ်မ၊ အမိန့်၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေကို အကြောင်းအားလျော်စွာ တတ်နိုင်သရွေ့ သီးခြားဖော်ပြရမည့်ပြင်၊ ထိုပုဒ်မ၊ အမိန့်၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေတွင် သီးခြားဖြစ်သော စကားလုံးများကို အသုံးပြုထားလျှင်၊ ထိုစကားများကို ဒီကရီတွင်ဖြစ်စေ၊ အမိန့်တွင်ဖြစ်စေ တတ်နိုင်သရွေ့အသုံးပြုရမည်။

(၆) ရှုပ်ထွေးသော၊ သို့မဟုတ် ခက်ခဲသောအမှုများတွင်၊ အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဒီကရီအကြမ်းကို စေ့စပ်ရေးဆွဲရန်အလို့ငှါ မိမိရှေ့လာရောက်စေရန်၊ သက်ဆိုင်ရာရှေ့နေများသို့ တရားသူကြီးက နို့တစ်ထုတ်ရမည်။ ရှုပ်ထွေးခက်ခဲသော အမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဒီကရီများရေးဆွဲရန်ရှိသည့် အမှုများတွင်၊ တရားသူကြီးက၊ အမှုအနိုင်ရသောရှေ့နေအား၊ သဘောတူသည့်ဒီကရီတရပ် ချမှတ်နိုင်ရန်အလို့ငှါ မိမိရထိုက်ခွင့်ရှိသည့် နည်းလမ်းတကျအမိန့်၊ သို့မဟုတ် ဒီကရီ၏မှတ်တမ်းအကြမ်းကို တရားရုံးသို့ ယူဆောင်လာစေခြင်းငှါ တောင်းဆိုရန်လည်း အကြံပေးလိုက်သည်။

(၇) စာပိုဒ် ၁၁၅ မှ ၁၁၈ အထိပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည် "တိုသော" သို့မဟုတ် "လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်ဖြစ်သော" အမိန့်ထက်များစွာပိုလွန်နေသောအမိန့်များကို အမှုနှေ့စဉ် မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ကာမျှဖြင့်ချမှတ်သော ကိစ္စများ ရှိတတ်သည်။ အမှုရွှေ့ဆိုင်းခြင်း၊ ရက်ချိန်း သတ်မှတ်ခြင်း အစရှိသည့် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်လောက်ဖြစ်သော ကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမိန့်များကိုသာ နှေ့စဉ် မှတ်တမ်းတွင် ချမှတ်ရမည်။ အရေးပါသော အမိန့်များကို ချမှတ်သည့် ကိစ္စအားလုံးလိုလိုပင် နည်းလမ်းတကျဖြစ်သော အမိန့်ကို ရေးမှတ်ရမည်။ အမှုနှေ့စဉ်မှတ်တမ်း ရေးသွင်းချက်များမှာ၊ တရားသူကြီးက မိန့်ညွှန်းသည့် အရာများကို မှတ်သားသည့် မှတ်တမ်းမျှသာ အမှန်စင်စစ် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ထိုနှေ့စဉ်မှတ်တမ်း ရေးသွင်းချက် အနေမျိုး သက်သက်ဖြင့်ချမှတ်သော အမိန့်များမှ၊ မရေမရာ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရာ အချက်များမကြာခဏဖြစ်ပေါ်တတ်လေသည်။ များသောအားဖြင့်ရှေ့နေတို့သည်မိမိတို့စိတ်ဝင်စားသင့်သည့်အတိုင်း၊ဒီကရီ၊သို့မဟုတ်အမိန့်ရေးဆွဲပုံရေးဆွဲနည်းတွင် စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိကြချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်အခါ၌ နည်းလမ်းတကျ အမိန့်ကို ရေးဆွဲသင့်သည်၊ မည်သည့်အခါ၌ မရေးဆွဲသင့် ဟူသော အချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ တရားသူကြီး၏ တာဝန်ဖြစ်ပေသည်။

Fees Act. II.

176. (a) Section II of the Court Fees Act applies to mesne profits ascertained under the provisions of Order XX, Rule 12. Court-fees must be paid on the difference between the amount of the mesne profits claimed in the plaint under Order VII. Rule 2, and the amount actually ascertained to be due. A final decree under Order XX. Rule 12(2)(c), should not be passed until these court-fees have been paid.

(b) The same considerations apply to a claim for a share of an estate brought in an administration suit.

Costs

XX. 6.

177. Order XX, Rule 6, requires that the decree shall state the amount of costs incurred in the suit, and by whom or out of what property, and in what proportions such costs are to be paid. The decree should therefore show the total cost of each party allowed by the Court and should also show what amount is, in accordance with the judgment, to be paid by one party to the other.

Costs to be shown in Decree.

For example, *A* sues *B* for K 500 and costs. The court by its judgment awards. *A* K 300 from *B*, rejects the claim as to K 200, and directs the parties to bear costs in proportion.

The decree should show costs as follows:-

Costs of Suit.

Plaintiff.			**Defendant.**		
	K	**Pyas**		**K**	**Pyas**
Stamp for plaint	50	00			
Stamp for power		75	Stamp for power	0	75
Pleader's fees	30	00	Pleader's fees	30	00
Subsistence for witnesses	5	00	Subsistence for witnesses	3	00
Process fees	2	00	Process fees	2	00
Total	87	75	Total	35	75

ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ ၁၂။

၁၇၆။ ။(က) ရုံးခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ သည်၊ အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၁၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ စုံစမ်းသိရှိရသော မတရား လက်လွတ်နေရသည့် ကာလအတွင်း ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အမိန့် ၇၊ နံည်းဥပဒေ ၂ အရ အာဆိုလွှာတွင် စွဲတောင်းသည့် မတရား လက်လွတ်နေရသည့် ကာလအတွင်းရရှိသည့်အကျိုးအမြတ် အတွက်၊ ငွေများနှင့်အမှုန် စုံစမ်း သိရှိရသော ကျွသင့်သည့် ငွေပေါင်းတို့၏ ခြားနားခြင်း အပေါ်တွင် ရုံးခွန်ကိုထမ်းဆောင်ရမည်။ ထိုရုံးခွန်ကို မထမ်း မဆောင်သမျှ အမိန့် ၂၀၊ နည်း ဥပဒေ ၁၂ (၂) (ဂ) အရ၊ အပြီးသတ် ဒီကရီကို ချမှတ်ခြင်း မပြုရ။

(ခ) ဤဆိုခဲ့သော စည်းကမ်းချက်များသည်၊ ပစ္စည်း အုပ်ထိန်း စီမံရန် တရားမမှုတွင် အမွေ ပစ္စည်းရပ်အနက် ဝေစုရလိုကြောင်း၊ စွဲတောင်းချက်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

တရားစရိတ်

၁၇၇။ ။အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၆ အရ၊ ဒီကရီတွင် အမှုဌ် ကုန်ကျသော တရားစရိတ် များအပြင် မည်သည့် အမှုသည်ကသော်၎င်း၊ မည်သည့် ပစ္စည်း ထဲမှ သော်၎င်း ကျခံရမည် အကြောင်းမှစ၍၊ အဆိုပါ စရိတ် များကို မည်သို့ အချိုးကျ ပေးရမည့်အကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ တရားရုံးက အမှုသည် အသီးသီးသို့ ရာဇွင်ပြုသော စရိတ်ငွေပေါင်းကို ဒီကရီတွင် ဖော်ပြ ပါရှိစေရမည်။ ထို့ပြင် စီရင်ချက်နှင့်အညီ အမှုသည် တဦးက အခြား အမှုသည် တဦးသို့ မည်မျှ ပေးရမည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါရှိစေရမည်။

ဒီကရီတွင်ထည့်သွင်းရန် တရားစရိတ်။

ဥပမာအားဖြင့် "က" ဆိုသူက "ခ" ဆိုသူအပေါ်တွင် ကျပ် ၅၀၀ နှင့် တရားစရိတ် များရလိုကြောင်း စွဲတောင်းရာ၊ တရားရုံးက စီရင်ချက်ချရာတွင် "ခ" ဆိုသူထံမှ "က" ဆိုသူက ကျပ် ၃၀၀ ရစေ စီရင်၍ ကျပ် ၂၀၀ နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စွဲတောင်းချက်ကို ပယ်လိုက်ပြီးလျှင် အမှုသည်တို့သည် တရားစရိတ်များကို အချိုးအစားအလိုက် ကျခံကြစေရန် အမိန့် ချမှတ်သည်။

ဒီကရီတွင် တရားစရိတ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြရမည်။

အမှုဝရိတ်များ

တရားလို			တရားပြိုင်		
	ကျပ်	ပြား		ကျပ်	ပြား
အဆိုစွဲချက်အတွက်တံဆိပ်ခေါင်း	၅၀	၀၀			
ကိုယ်စားလှယ်စာအတွက်တံဆိပ်ခေါင်း	၀	၇၅	ကိုယ်စားလှယ်စာအတွက်တံဆိပ်ခေါင်း	၀	၇၅
ရှေ့နေခ	၃၀	၀၀	ရှေ့နေခ	၃၀	၀
သက်သေစရိတ်	၅	၀၀	သက်သေစရိတ်	၃	၀၀
အမိန့်ဆင့်စာခ	၂	၀၀	အမိန့်ဆင့်စာခ	၂	၀၀
ပေါင်း	၈၇	၇၅	ပေါင်း	၃၅	၇၅

		K	Pyas
Deduct disallowed	Stamp on plaint for K 200	20	00
	Plaintiff's pleader's fee on K 200	12	00
Deduct fee of defendant's pleader on K200		12	00
		44	00
Total costs to be paid to the plaintiff by defendant		43	75

178. (1) The provisions of the Code of Civil Procedure relating to costs are as follows:-

Taxation of Costs.

(i) Section 35, which gives full discretion to the trial Court in the matter of costs,

(ii) Section 35A, which makes provision for penal costs in false or vexatious suits.

(iii) Rule 2 of Order XVI, which lays down a scale of witnesses' expenses in civil suits.

(2) Copies of pleadings are always prepared by the advocate or pleader who is instructed in the case and the preparation of such copies is as much a part of his duty as is the preparation of the original plaint or defence. Consequently remuneration for this expenditure is included in the allowances for advocates' or pleaders' fees. The cost of applications or affidavits and searching fees should, however, always be included in the taxed costs of the case.

(3) It is impossible to include in the taxed costs any compensation for the loss of earnings of a successful party, or even for his loss of time prior to his appearance in Court, but compensation for loss of time after appearance has been entered can be made.

		ကျပ်
၂၀၀ အတွက်စံချက်အဆိုပေါ်၌ ခွင့်မပြုသောတံဆိပ်ခေါင်းကိုနှုတ်	....	၂၀·၀၀
၂၀၀ အပေါ်၌ ခွင့်မပြုသည့်တရားလိုး၏ရှေ့နေခကိုနှုတ်	....	၁၂·၀၀
၂၀၀ အပေါ်၌ တရားပြိုင်၏ရှေ့နေခကိုနှုတ်	....	၁၂·၀
		၄၄·၀၀
တရားပြိုင်ကတရားလိုသို့ပေးရန်စရိတ်ငွေပေါင်း	....	၄၃·၇၅

၁၇၈။ ။(၁) တရားစရိတ်နှင့် စပ်လျဉ်းသောတရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(က) ပုဒ်မ ၃၅ က စစ်ဆေးစီရင်သော တရားရုံးသို့ တရားစရိတ်နှင့် စပ်လျဉ်း သောကိစ္စတွင် မိမိ၏ သဘောအတိုင်း လုံးဝ ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးသည်။

တရားစရိတ် ငွေများ စည်းကြပ်ခြင်း။

(ခ) ပုဒ်မ ၃၅-က က မဟုတ်မမှန်၊ သို့မဟုတ် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသည့် တရားမမှုများတွင် ပြစ်ဒဏ်ထားသည့် စရိတ်ငွေများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

(ဂ) အမိန့် ၁၆၊ နည်း ၂ သည်၊ တရားမမှုများတွင် သက်သေ စရိတ်နှုန်းထားကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည်။

(၂) အမှုတွင် ညှိနှိုင်းခြင်း ခံရသော တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ၊ သို့မဟုတ် ရှေ့နေက အစဉ်အဖြင့် အဆိုချေလွှာ မိတ်တူများကို စီစဉ်ပြုလုပ်ပေးသည်။ ထိုသို့သော မိတ်တူများကို စီစဉ်ပြုလုပ်ရန်မှာ၊ မူလအဆိုလွှာ၊ သို့မဟုတ် မူလချေလွှာကို စီရင်ပြုလုပ်ရန် မိမိ၏ ဝတ်တရား တရပ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုသူ၏ ဝတ်တရားတရပ်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဤအဆုံးစရိတ်အတွက် အခငွေမှာ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၊ သို့မဟုတ် ရှေ့နေတို့ အခငွေများအတွက် ခွင့်ပြုသည့်ငွေတွင် အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လျှောက်လွှာများ၊ သို့မဟုတ် ကျမ်းကျိန်လွှာများနှင့် ရှာဖွေခအတွက်စရိတ်ငွေများကို အစဉ်သဖြင့် အမှုတွင်စည်းကြပ်သည့် တရားစရိတ် ငွေများတွင် ထည့်သွင်းရမည်။

(၃) အနိုင်ရသော အမှုသည်၏ အလုပ်အကိုင်မှရသော အခကြေးငွေ ဆုံးရှုံးမှုအတွက်၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးသို့ မလာ မရောက်မီ ဆုံးပါးသော အချိန်အတွက် လျော်ကြေးငွေ တစုံတရာကို စည်းကြပ်သည့် တရားစရိတ်ငွေထဲတွင် ထည့်သွင်းရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် လာရောက်ကြောင်း ရေးမှတ်ထားပြီး နောက်မှ ဆုံးပါးသော အချိန်အတွက် လျော်ကြေး ပေးနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ စည်းကြပ်သည့် တရားစရိတ် ငွေများတွင် သက်သေများသို့ စရိတ် ပေးသည့် နည်းအတိုင်း အမှုသည်တို့ အမှန်စင်စစ် တရားရုံးသို့ လာရောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍

Therefore in the taxed costs allowance should be made, in accordance with the scale laid down in Rule 2 of Order XVI, for the loss of time and travelling expenses of parties, in regard to their actual appearance before the Court, in the same way as is done in the case of witnesses. All Judges have full power, under the provisions of section 35 of the Code, to direct that such compensation for loss of time and travelling expenses of parties shall be included in the taxed costs.

(4) Judges are recommended to draw the attention of parties to the provisions of section 35A of the Code, dealing with punitive costs in false or vexatious claims, in all suitable cases.

Communication of Decrees and Orders affecting Immoveable Property to Land Records and Registration Departments.

XX. 21-23.

179. The rules for the communication of information to the Land Records Department and to the Sub-Registrar of Deeds are contained in Order XX, Rules 21 and 22, and Order XXI, Rules 94A and 94B. The Judge must note in the diary of the case that copies of certificates have been sent as required by these rules.

Punitive Costs.

180. Under section 35A of the Code of Civil Procedure, punitive costs may be awarded by way of compensation in respect of false or vexatious claims or defences in civil suits or proceedings. For the guidance of Courts called upon to exercise this power, the following instructions have been issued:-

(1) The power given may be exercised in the case of a suit or other proceeding not being an appeal. The Court cannot act of its own motion but only on an objection by one or other of the parties there to and then only if the objection has been taken at the earlier opportunity. The claim or defence must have been disallowed, abandoned or withdrawn in whole or in part. The Court must be satisfied that the claim or defence is either false or vexatious to the knowledge of the party by whom it has been put forward and also of the justice of the objection.

ဆုံးပါးသော အချိန်နှင့် ခရီးစရိတ်အတွက် လျော်ကြေးငွေကို အမိန့် ၁၆၊ နည်းဥပဒေ ၂ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် နှုန်းထားအတိုင်း ထည့်သွင်းခွင့် ပြုရမည်။ အားလုံးသော တရားမ တရားသူကြီးတို့သည်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ အမှုသည်တို့၏ ဆုံးပါးသည့် အချိန်နှင့် ခရီးစရိတ်အတွက် လျော်ကြေးငွေများကို စည်းကြပ်သည့် စရိတ်ငွေများတွင် ထည့်သွင်းရမည်ဟု အမိန့် ချမှတ်နိုင်ခွင့် လုံးဝ အာဏာရှိသည်။

(၄) သင့်လျော်သော အမှုအားလုံးတို့တွင် မဟုတ်မမှန် စွဲဆိုသော၊ သို့မဟုတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသော စွဲတောင်းချက်များနှင့် ပြစ်ဒဏ်ထားသည့် တရားစရိတ် ငွေများနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံထားသည့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅-က ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အမှုသည်တို့ ဂရုပြုကြစေခြင်းငှါ တရားမ တရားသူကြီးတို့က နှိုးဆော်ရန် တိုက်တွန်း လိုက်သည်။

မစ္စမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဒီကရီနှင့် အမိန့်များကို မြေစာရင်းဌာနနှင့် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် ဌာနတို့သို့ အကြောင်းကြားရခြင်း

၁၇၉။ ။မြေစာရင်းဌာနနှင့် စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် ဒုတိယ အရာရှိတို့သို့ အကြောင်းကြား ရန်အလို့ငှါ နည်းဥပဒေများမှာ အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၂၁ နှင့် ၂၂။ ထို့ပြင် အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၉၄-က နှင့် ၉၄-ခ တို့တွင် ပါရှိသည်။ တရားသူကြီးသည် ဤနည်းဥပဒေများအရ လိုအပ်သည့်အတိုင်း သက်သေခံလက်မှတ် **မိတ်တူများကို ပေးပို့ပြီး** ဖြစ်ကြောင်း အမှုဌာန နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ရမည်။ ၂၀။။၂၁-၂၃၊

၁၈၀။ ။တရားမကြီးမှုများ၊ သို့မဟုတ် တရားမကြောင်း မူခင်းများတွင် မဟုတ်မမှန်၊ သို့မဟုတ် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသည့် စွဲတောင်းခြင်းများ၊ သို့မဟုတ် ချေဆိုခြင်းများအတွက် လျော်ကြေးအဖြစ် ပြစ်ဒဏ် ထားသော တရားစရိတ်ငွေများကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅-က အရ ချပေးနိုင်သည်။ ဤအခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲရမည်ဖြစ်သော တရားရုံးများ လိုက်နာကြရန် အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ ပြစ်ဒဏ်အဖြစ် ထားသော တရားစရိတ် ငွေများ။

(၁) ပေးအပ်သော အခွင့်အာဏာကို တရားမကြီးမှုဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ သို့မဟုတ် အယူခံမှုမဟုတ်သော အခြားမှုခင်းဖြစ်သည့် အချက်တွင် သုံးစွဲနိုင်သည်။ တရားရုံးသည် မိမိအလိုအလျောက် စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်။ အမှုသည် တဦးဦးက ကန့်ကွက်မှသာလျှင် ထိုသို့ ကန့်ကွက်ခြင်းမှာလည်း အခွင့်သင့်သည့်အလျောက် စောနှင့်သမျှ စောစွာ **ပြုလုပ်မှသာ** တရားရုံးက အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ စွဲတောင်းချက်၊ သို့မဟုတ် ချေဆိုချက်ကို လုံးဝ ဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်ဖြစ်စေ ခွင့်မပြုဘဲ ပယ်ပြီးသော်ငင်း၊ စွန့်လွှတ်ပြီးသော်ငင်း၊ နုတ်သိမ်းပြီးသော်ငင်း ဖြစ်ရမည်။ စွဲတောင်းချက်၊ သို့မဟုတ် ချေဆိုချက်သည် မှားတုတ်မမှန်၊ သို့မဟုတ် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည်ကို တင်သွင်းသည့် အမှုသည်က အသိဖြစ်ကြောင်းကိုငင်း၊ ကန့်ကွက်ချက်မှာလည်း တရားသဖြင့် ဖြစ်ကြောင်းကိုငင်း တရားရုံးက ကျေနပ်ခြင်းရှိစေရမည်။

(2) The Court must give the party against whom the objection is made an opportunity of meeting it. After hearing him. unless he fails to appear or does not desire to be heard, the Court may proceed to make an order for payment of compensatory costs. This order should be included in the judgment.

(3) The Court must always fully record its reasons for holding the claim or defence to be false or vexatious.

(4) A claim or defence may be held to be "vexatious" when its main objects is to cause annoyance and this object can be gathered from the nature and substance of the claim or defence itself and from the surrounding facts and circumstances. If primarily designed to cause delay or to put the objector to needless expense, it may well be held to be "vexatious."

(5) The limit of the amount that may be awarded is set out in sub-section (2) to the section, but it is not intended that the maximum amount should be allowed as a matter of course in every case in which compensatory costs can properly be allowed. The primary object is to compensate the successful objector for the trouble and expense to which he has been unnecessarily put. It is not to punish or to mark the displeasure of the Court though it may be hoped that the possibility of an order for compensatory costs may lead to some reduction in the number of the false claims and defences that are at present so frequently put forward.

(6) Section 95 of the Code makes a somewhat similar provision for the case of an arrest or an attachment or a temporary injunction and in such cases that section should still be applied.

(7) The Courts should exercise the greatest care and discretion in the use of these powers now granted. It will not be sufficient that the claim or defence fails.

(၂) ကန့်ကွက်ခြင်း ခံရသည့် အမှုသည်အား၊ ထိုကန့်ကွက်ချက်ကို ချေဆိုခိုင်ရန် တရားရုံးက အခွင့်အလမ်း ပေးရမည်။ ထိုအမှုသည် လာရောက်ရန် ပျက်ကွက်သည်၊ သို့မဟုတ် ချေပပြောဆိုရန် ဆန္ဒမရှိသည့် အချက်တွင်မှ တပါး၊ ထိုအမှုသည်ကို ကြားနာပြီးနောက်၊ လျော်ကြေးအဖြစ် စရိတ်ငွေများပေးရန် အတွက် တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်ရန် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဤအမိန့်မှာ စီရင်ချက်တွင် ပါရှိစေရမည်။

(၃) ထိုစွဲတောင်းချက်၊ သို့မဟုတ် ချေဆိုချက်သည် မဟုတ်မမှန်၊သို့မဟုတ် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသည်ဟု ယူဆရခြင်းအတွက် အကြောင်း ယုတ္တိများကို တရားရုံးက အစဉ်အမြဲ ပြည့်စုံအောင် ရေးမှတ်ရမည်။

(၄) စွဲတောင်းချက်၊ သို့မဟုတ် ချေဆိုချက် တရပ်သည်၊ " အနှောင့်အယှက် " ဖြစ်စေသည်ဟု ယူဆရန်မှာ ထိုစွဲတောင်းချက် ချေဆိုချက်သည် စိတ်ပြုံ့ပြုင်ခြင်းကို ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ရင်း အကြောင်းရှိလျှင် ထိုသို့ယူဆနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ထိုရည်ရွယ်ရင်း အကြောင်းကို စွဲတောင်းချက်၊ သို့တည်းမဟုတ်ချေဆိုချက်၏ သဘော သရုပ်နှင့် အကြောင်းအရာတို့မှ ထို့ပြင် ပတ်ဝန်းကျင်အဖြစ်အပျက် အကြောင်းခြင်းရာတို့မှ ကောက်ယူ သိရှိနိုင်သည်။ အခါနိ ကာလ နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာစေရန် သော်၎င်း၊ ကန့်ကွက်သူအား မကုန်တန်ရာသော စရိတ်ကြေးငွေ ကုန်ကျစေရန်သော်၎င်း၊ အဓိကအားဖြင့် ကြံစည်ချက်ရှိလျှင်၊ ရည်ရွယ်ရင်း အကြောင်းမှာ " အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည် " ဟူ၍ ကောင်းစွာ ယူဆနိုင်သည်။

(၅) ချပေးရမည့် ကြေးငွေ အကန့်အသတ်ကို ထိုပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။ သို့ရာတွင် လျော်ကြေးအဖြစ် စရိတ်ငွေများကို သင့်လျော်စွာ ခွင့်ပြုနိုင်သည့် အမှုတိုင်း၌၊ အများဆုံး ဖြစ်သော ကြေးငွေကို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အတိုင်းခွင့်ပြုရမည်ဟု ရည်ရွယ်သည် မဟုတ်ချေ။ ရည်ရွယ်ရင်း အချက်မှာ အနိုင်ရသော ကန့်ကွက်သူအား အကြောင်းမဲ့ ပင်ပန်းခြင်း၊ စရိတ် ကုန်ကျခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေသည့်အတွက် လျော်ကြေးပေးရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ပြစ်ဒဏ်ပေးရန် သော်၎င်း၊ တရားရုံးက မနှစ်မြို့ကြောင်း လက္ခဏာ ထင်ရှားစေရန် သော်၎င်း၊ ရည်ရွယ်သည်မဟုတ်၊ သို့ရာတွင် လျော်ကြေးအဖြစ် စရိတ်ငွေ ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်ရန် အကြောင်းရှိသည့် အချက်မှာ ယခု အခါသမယ၌ မကြာခဏတင်သွင်းလေ့ရှိသော၊ သို့မဟုတ် မမှန်စွဲတောင်းချက်များနှင့် မဟုတ်မမှန် ချေဆိုချက်များ အတော်အတန် လျော့နည်းသွားနိုင်တန်ရာသည်ဟု မျှော်လင့်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

(၆) လူဖမ်းရန်၊ ပစ္စည်းဝါရမ်းကပ်ရန်၊ သို့မဟုတ် ခေတ္တတားဝါရမ်းထုတ်ရန် ကိစ္စ အတွက် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၉၅ ၌ ခပ်ဆင်ဆင် ဖြစ်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်စရပ် ပြုလုပ်ထားသည်။ ထိုသို့သော ကိစ္စများတွင် ထိုပုဒ်မကိုပင် ဆက်လက်အသုံးပြုရမည်။

(၇) ယခု ပေးအပ်သည့် အခွင့်အာဏာများကို အသုံးပြုရာ၌၊ တရားရုံးများက ဂရုပြုနိုင်သမျှ ဂရုပြု၍ ဆင်ခြင်နိုင်သမျှ ဆင်ခြင်တိုင်းထွာ၍ ဆောင်ရွက်

It must be shown to be false or vexatious to the knowledge of the party and the Courts must be careful to appreciate the difference between a claim or defence which is not proved and one which is demonstrably false.

Champerty.

181. (1) Champertous agreements, that is, agreements whereby a person who has no interest in the subject-matter of a suit or proceeding gives monetary assistance or legal advice to, or otherwise maintains, the plaintiff in consideration of an agreement by the plaintiff to give to him a share of the proceeds of the litigation, if successful, or in consideration of the plaintiff having transferred his interest or part thereof in the subject-matter of the suit, although not illegal, are nevertheless objectionable. All Judges should therefore scrutinise the circumstances under which a plaintiff appoints an attorney under a power-of-attorney, and if the attorney is not a close friend or relative of the plaintiff or an agent appointed in the ordinary course of business. Judges should insist on the personal appearance of the plaintiff under the proviso to Order III, Rule 1.

III, 1.

XXXIII, 5.

(2) In all applications to sue *informa pauperis* the petitioner should be specifically questioned as to whether he has given a power-of-attorney to any person, or whether he has entered into any such agreement as is mentioned in order XXXIII, Rule 5, Clause (e). If he has appointed an attorney, the attorney should be examined as to whether there is any such agreement.

(3) Criminal proceedings should be taken against persons who are found to have instituted blackmailing or dishonest claims by means of suits. The circumstances of any such case occurring in a subordinate Court should first be reported to the District Judge for orders before criminal proceedings are instituted.

XXV, 2.

(4) Attention is also invited to the Order XXV, Rule 2 of this Order provides that when it is proved that the plaintiff has entered into a champertous agreement with any person a Court may award cost against the plaintiff on a special scale and may also order him to give security for the estimated amount of such costs.

ရမည်။ စွဲတောင်းချက်၊ သို့မဟုတ် ချေဆိုချက်မှာ ထမြောက် အောင်မြင်ခြင်း မရှိရုံမျှဖြင့် လုံလောက်မည်မဟုတ်၊ မဟုတ်မမှန် အနှောင့် အယှက်ဖြစ်စေသည်ကို အမှုသည် အသိဖြစ်ကြောင်း ပြရမည်ဖြစ်ပြီး၊ သက်သေ မထင်ရှားသည့် စွဲတောင်းချက်၊ သို့မဟုတ် ချေဆိုချက်နှင့် ထင်ရှား ပြန်လည်လောက်အောင် မဟုတ်မမှန်သည့် စွဲတောင်းချက်၊ သို့မဟုတ် ချေဆိုချက်တို့ ကွဲပြား ခြားနားခြင်းကို တရားရုံးများက ကောင်းစွာ သဘောပေါက်စေရန် ဂရုပြုရမည်။

အခြင်းဖြစ်ပစ္စည်းမှဝေစုရရန် ရည်ရွယ်ချက်နှင့်အမှုတွင် မဆိုင်သူက အမှုသည်တဦးဦးကို ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း

၁၈၁။ ။(၁) အမှုနိုင်လျှင် တရားလိုက တရားမှုမရဒွေးအနက် ဝေစုပေးမည်ဟူသော သဘောတူချက်ကြောင့်၊ သို့မဟုတ် အမှု၏ အခြင်းဖြစ်အကြောင်းအရာတွင် တရားလို၏ အကျိုးသက်ဆိုင်ခွင့်အလုံးကိုဖြစ်စေ အချို့အဝက်ကိုဖြစ်စေ လွှဲပြောင်းပေးသည့် အကြောင်းကြောင့် အမှု၊ သို့မဟုတ် မှုခင်းတရုဒ္ဓ၏အခြင်းဖြစ် အကြောင်းအရာတွင် အကျိုးသက်ဆိုင်ခွင့် မရှိသူက တရားလိုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့ရန်၊ သို့မဟုတ် တရားဥပဒေနှင့်ဆိုင်သော အကြံဉာဏ်ပေးရန်၊ သို့မဟုတ် အခြားနည်းကူညီထောက်ပံ့ရန်၊ သဘောတူညီချက်ဖြစ်သော၊ စရိတ်ထောက် သဘောတူချက်များမှာ၊ တရားဥပဒေနှင့် အညီမဟုတ်သော်လည်း၊ လက်မခံခွင့်မပြုဘဲငြင်းပယ်လိုက်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ တရားမတရားသူကြီးအားလုံးတို့သည်၊ တရားလိုကအိုယ်စားလှယ်စာဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်တဦးတယောက်ခန့်အပ်သည့်အကြောင်းခြင်းရာများကို စေ့စေ့ဆေးကြည့်ရှုရမည်။ ထို့ပြင် ကိုယ်စားလှယ်သည်တရားလို၏ မိတ်ဆွေရင်းချာသော်ငင်း၊ ဆွေမျိုးရင်းချာသော်ငင်း၊ လုပ်နေကျလုပ်ငန်းတွင် ခန့်အပ်သည့် ကိုယ်စားလှယ်သော်ငင်း၊ မဟုတ်ခဲ့လျှင် အမိန့် ၃၊ နည်းဥပဒေ ၁ ပါခြွင်းချက်အရ တရားလို ကိုယ်တိုင်လာရောက်စေရန် တရားမတရားသူကြီးတို့က အကြပ်အတည်းအမိန့်ပေးရမည်။ ၃။၁၊

(၂) လူမဲ့အဖြစ်နှင့် စွဲဆိုခွင့်ရှာရန်လျှောက်ထားချက်အားလုံးတို့တွင်၊ လျှောက်သူက အခြားသူတဦးတယောက်အား ကိုယ်စားလှယ်စာပေးထားသည် မပေးသောသည်၊ သို့မဟုတ် အမိန့် ၃၃၊ နည်းဥပဒေ ၅၊ အချက် (ဇ) တင်ဖေါ်ပြပါရှိသည့်အတိုင်း သဘောတူချက်တခုခု ပြုလုပ်ထားသည် မထားသည်တို့ကို လျှောက်သူအား တိတိကျကျ စစ်မေးရမည်။ လျှောက်သူက ကိုယ်စားလှယ်တဦးဦးခန့်ထားပြီးဖြစ်လျှင်၊ ဆိုခဲ့သည့်သဘောတူချက်မျိုးတခုခုပြုလုပ်ထားခြင်းရှိ မရှိ ကိုယ်စားလှယ်အား စစ်မေးရမည်။ ၃၃။၅၊

(၃) တရားမမှုများစွဲဆိုခြင်းအားဖြင့် မတရားဒွေကြေးစွဲတောင်းကြောင်း၊ သို့မဟုတ် မရှိမဖြောင့်သော စွဲတောင်းချက်များပြုကြောင်း တွေ့ရှိရသူများအပေါ်၌ ရုဇဝတ်မှုများ စွဲဆိုရမည်။ လုက်အောက်ခံတရားရုံးတွင် ထိုသို့သောအမှုမျိုး တစုံတရာဖြစ်ပျက်သည့် အကြောင်းခြင်းရာတို့ကို၊ ရုဇဝတ်မှုမစွဲမီ၊ ဦးစွာပေးမခရိုင်တရားမတရားသူကြီးထံအမိန့် နာခံရန် အစီရင်ခံရမည်။

(၄) အမိန့် ၂၅ ကို ဂရုပြုရန်လည်း နှိုးဆော်လိုက်သည်။ တရားလိုက မည်သူတဦး တယောက်နှင့်မဆို၊ စရိတ်ထောက်သဘောတူညီချက်ပြုလုပ်ထားကြောင်း သက်သေထင်ရှား သောအခါ၊ တရားရုံးသည် အထူးသတ်မှတ်သော နှုန်းထားအတိုင်း တရားလိုက တရားစရိတ်

On failure to furnish security within the time fixed by the Court the suit may be dismissed.

(5) When a suit is filed to enforce a champertous agreement, the Court has power to decide whether the agreement was unfair to the plaintiff, and if so to declare the agreement unenforceable as opposed to public policy under section 23 of the Contract Act. It may also, instead of giving a decree (for the full amount claimed under the agreement, grant the maintainer a decree only) for the sum actually spent by him *plus* reasonable interest.

Receivership Proceedings.

The following instructions should be observed in the conduct of all cases, *except Insolvency Cases,* where a Receiver is appointed.

182. (1) No ministerial officer of the Court, other than the Bailiff, should ever be appointed as a Receiver. There is no objection to the appointment of the Bailiff as Receiver in respect of estates of small value, provided that he gives sufficient additional security for the performance of his duties as such. But in the case of estates of considerable value an Advocate or Pleader of the Court, or some other person of standing not connected with the Court, should be appointed as Receiver.

(2) Proceedings connected with the appointment of a Receiver should never be taken in a regular suit. They should always form the subject of a separate miscellaneous case.

(3) The formal order appointing a Receiver should be made out in Form Civil 119. A copy of the order should be given to the Receiver on appointment.

(4) The amount of security demanded from the Receiver should be fixed at a sum approximately equal to the gross annual income of the estate. There is no objection to a Receiver's bond being given in the form of a Fidelity Guarantee Bond.

ပေးစေရန်အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်ဖြင့်၊ ထိုသို့သော ခန့်မှန်းရာ တရားစရိတ်အတွက် တရားလို့က အာမခံပေးစေရန်အမိန့်ကိုလည်း ချမှတ်နိုင်ကြောင်း၊ ထိုအမိန့်ပါ နည်းဥပဒေ ၂ ကပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ တရားရုံးကသတ်မှတ်သည့် အချိန်ကာလအတွင်း အာမခံပေးရန် ပျက်ကွက်လျှင်၊ အမှုကိုပလပ်နိုင်သည်။

(၅) စရိတ်ထောက် သဘောတူညီချက်ကို အတည်ပြုရန်အမှုစွဲဆိုသောအခါ ထိုသဘောတူညီချက်သည် တရားလိုအပေါ် မတရားရာရောက်သည်ဟု တရားရုံးကဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည်။ ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့လျှင်၊ ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ အရ ပြည်သူ့အကျိုးနှင့်ဆန့်ကျင်သည့်အတွက် ထိုသဘောတူညီချက်ကို အတည်မပြုနိုင်ဟု အတည့်အလင်း ကြေညာပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည်။ တရားရုံးသည်လည်း ထိုသဘောတူညီချက်အရ စွဲတောင်းသော ငွေအားလုံးအတွက် ဒီကရီချပေးမည့်အစား၊ ထိုကူညီထောက်ပံ့သူက အမှန်စင်စစ် သုံးစွဲကုန်ကျရသည့်ငွေနှင့် သင့်လျော်သောအတိုးငွေအတွက်သာ ဒီကရီချပေးနိုင်သည်။

ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သည့်မှုခင်းများ

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုများမှတပါး၊ ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သော အမှုအားလုံးတို့ကို စီမံဆောင်ရွက်ရာ၌ အောက်ပါညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်။

၁၈၂။ ။(၁) ဘီလစ်မှတပါး မည်သည့်တရားရုံးစာရေးစာချီ အမှုထမ်းကိုမျှ မည်သည့်အခါ၌မဆို ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ်မခန့်အပ်ရ။ အ ဖိုးအနည်းငယ်ထိုက်တန်သော ပစ္စည်းခုပ်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘီလစ်ကို ပစ္စည်းထိန်းခန့်ခြင်း၌ ကန့်ကွက်ရန်မရှိ၊ သို့သော်လည်း ထိုပစ္စည်းထိန်းအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော အာမခံကို ဘီလစ်က ထပ်မံပေးရမည်။ သို့ရာတွင် အ ဖိုးအတော်အတန်ထိုက်သော ပစ္စည်းရပ်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အမှုတွင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေတဦးကိုဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေတဦးကိုဖြစ်စေ၊ တရားရုံးနှင့်မပတ်သက်သော အခြေအနေရှိသည့်အခြားသူတဦးကိုဖြစ်စေ ပစ္စည်းထိန်းခန့်ရမည်။

(၂) ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော မှုခင်းများကို မည်သည့်အခါမျှတရားမကြီးမှုတွင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ၊ ထိုမှုခင်းများကို သီးခြားအသေးအဖဲ့မှုတမှုပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၃) ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သည့် နည်းလမ်းတကျဖြစ်သော အမိန့်ကိုတရားမဝိုစီ ၁၁၉ တွင် စီစဉ်ရေးသားရမည်။ ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သောအခါ၌ ပစ္စည်းထိန်းသို့ ထိုအမိန့်စာမိတ္တူတစောင်ပေးရမည်။

(၄) ပစ္စည်းထိန်းထံမှ တောင်းရန် အာမခံငွေမှာ ပစ္စည်းရပ်မှ တနှစ်တနှစ်လျှင် ဝင်သည့်ဝင်ငွေစုစုပေါင်းနှင့် နီးနိုင်သမျှနီးကပ်စွာညီမျှအောင် သတ်မှတ်သည့် ငွေဖြစ်ရမည်။ ပစ္စည်းထိန်း၏ ခံဝန်ချုပ်ကို၊ သမာဓိမှုအာမခံ ခံဝန်ချုပ် (Fidelity Guarantee Bond) အနေနှင့် ပေးခြင်းကိုကန့်ကွက်ရန်မရှိ။

(5) The order appointing a Receiver should mention specifically the property of which he is appointed Receiver, and the powers conferred upon him. It should set out that he will be remunerated in accordance with the scale contained in Rule 2 of Order XL, Code of Civil Procedure.

It should require him -

(i) within one month of the date of appointment to take over possession of all moveable and immoveable property belonging to the estate, and to file in Court lists of all property of which he has taken possession;

(ii) to file accounts at the end of the first month and subsequent accounts at the end of each subsequent period of three months;

(iii) on each occasion before filing his accounts to pay all monies in his hands into the Treasury through Bailiff's Register No. I, except a sum to be fixed in the order, which he may be allowed to keep in his hands to meet current expenses. The chalan of credit to the Treasury must be submitted each time for check by the Judge when the accounts are filed.

(6) When the Receiver submits his accounts, this should be noted in the diary of the connected Miscellaneous case, and the amount deposited into the Treasury, and the chalan number and date, and the fact that the chalan has been seen by the Judge, should also be noted in the diary.

(7) The chalan of credit of monies to the Treasury should be returned to the Receiver after inspection. Accounts submitted by him should be filed in the case.

(8) When accounts are filed, notices should be issued at once to all parties to the litigation that the accounts for a certain period, to be named, have been filed by the Receiver and will be taken into consideration on a date, which should be fixed. On that date the objections of the parties to the accounts, if any, should be heard, and the Receiver should also be heard, if necessary, and formal order should be passed, either approving of the accounts or directing the Receiver as to what further steps he is to take in regard to them.

(၅) ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သည့် အမိန့်စာတွင် မည်သည့်ပစ္စည်းအတွက် ပစ္စည်းထိန်းခန့်ကြောင်းနှင့် မည်သည့်အခွင့်အာဏာများ အပ်နှင်းကြောင်းကို သေချာစွာဖော်ပြရမည်။ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၄၀၊ နည်းဥပဒေ ၂ တွင် ပါရှိသည့်နှုန်းထားအတိုင်း ပစ္စည်းထိန်းအား အခစေ့ပေးမည့်အကြောင်း ထိုအမိန့်စာတွင် ဖော်ပြပါရှိစေရမည်။

ထိုအမိန့်စာအရ ပစ္စည်းထိန်းအား အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်ဆင့်ဆိုရမည်။

(က) ပစ္စည်းထိန်း ခန့်သည့်နေ့မှ တလအတွင်း ပစ္စည်းရပ်တွင် ပါဝင်သော ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်း၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်း အရပ်ရပ်တို့ကိုပစ္စည်းထိန်းက လက်ဆောက်ရယူပြီးလျှင်၊ မိမိလက်ဆောက်ရယူပြီးသော ပစ္စည်းအား လုံးတို့၏စာရင်းများကို တရားရုံးသို့ တင်သွင်းစေရန်။

(ခ) ပထမလအကုန်တွင် ပစ္စည်းထိန်းက စာရင်းတင်ပြစေရန်နှင့် ၎င်းနောက် သုံးလကုန်သည့်အခါတိုင်း နောက်ထပ် စာရင်းများတင်ပြစေရန်။

(ဂ) လောလောဆယ်ကုန်ကျမည့်စရိတ်ငွေများကို ပေးနိုင်စေရန် ပစ္စည်းထိန်းလက်ဝယ်ထားရှိနိုင်ကြောင်း အမိန့်စာတွင် ခွင့်ပြုထားသည့်ငွေမှတပါး၊ စာရင်းများကို မတင်မပြမီ၊ မိမိလက်ဝယ်၌ရှိသမျှသော ငွေအရပ်ရပ်ကို၊ ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁ မှ တဆင့်စာရင်းတင်ပြသည့်အခါတိုင်း ပစ္စည်းထိန်းက ငွေတိုက်သို့ပေးသွင်းစေရန် စာရင်းများကို တင်ပြသည့်အခါတိုင်း၊ ငွေတိုက်သို့ပေးသွင်းသည့်ချလံကို တရားသူကြီးက စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန်တင်ပို့ရမည်။

(၆) ပစ္စည်းထိန်းက မိမိ၏စာရင်းများကို တင်သွင်းသည့်အခါ၊ သက်ဆိုင်ရာအသေးအဖဲ့မှု၏ နွေစဉ်မှတ်တမ်းတွင် ထိုအကြောင်းကိုမှတ်သားထားရမည်။ ထို့ပြင်ငွေတိုက်သို့ပေးသွင်းသည့်ငွေမည်မျှ၊ ချလံအမှတ်နှင့်နေ့စွဲမှစ၍၊ တရားသူကြီးက ချလံကိုကြည့်ရှုပြီးသည့် အကြောင်းကိုလည်း အမှု၏နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင်ရေးမှတ်သားရမည်။

(၇) ငွေတိုက်သို့ ငွေပေးသွင်းသည့်ချလံကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီးနောက် ပစ္စည်ထိန်းသို့ ပြန်ပေးရမည်။ ပစ္စည်းထိန်းက တင်သွင်းသည့်စာရင်းများကို အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။

(၈) စာရင်းများ တင်သွင်းသည့်အခါ၊ ကာလအပိုင်းအခြားကို ဖော်ပြလျက် မည်သည့်ကာလအပိုင်းအခြားအတွက် စာရင်းများကို ပစ္စည်းထိန်းက တင်သွင်းထားပြီးဖြစ်ကြောင်းနှင့် နွေရက်ကိုချိန်းဆိုလျက်မည်သည့်နွေရက်တွင်ထိုစာရင်းများကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားမည့်အကြောင်း အမှုတွင်ပါဝင်သည့် အမှုသည်အားလုံးထံသို့ နို့တစ်စာချက်ခြင်းထုတ်ဆင့်ရမည်။ ထိုနွေရက်တွင်အမှုသည်များက စာရင်းများကို ကန့်ကွက်လျှင် ကန့်ကွက်ချက်များကို ကြားနာရမည့်ပြင်၊ လိုအပ်သည်ဖြစ်လျှင်၊ ပစ္စည်းထိန်းကိုလည်း ကြားနာရမည်။ ထို့ပြင်စာရင်းများကိုသဘောကြိုက်ညီကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ထိုစာရင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ပစ္စည်းထိန်းက နောက်ထပ်မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည့်အကြောင်း ညွှန်ကြားသော နည်းလမ်းတကျ အမိန့်ကိုချမှတ်ရမည်။ နောက်ထပ် ဆောင်ရွက်ရန်အမိန့်ချမှတ်လျှင်၊ အမိန့်တွင်ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုအပ်သည့် အချက်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ပစ္စည်းထိန်းကပြင်ဆင်သော စာရင်းများကို တင်သွင်းရန်

In the latter case a new date should be fixed for filing revised accounts by the Receiver after taking necessary action as directed by the order, and the parties in a similar way should be given an opportunity to object to the revised accounts. On each occasion on filing accounts, the accounts must be taken into consideration and passed in this manner.

(9) Where the Bailiff is appointed Receiver, he must at once pay into the Treasury through Bailiff's Register I all moneys received less such amounts as are required for immediate disbursement in connection with the expenses of the Receivership. The payment of such sums into Treasury should be noted in the diary of the proceedings in the manner laid down in paragraph 1043(2). In other respects the rules contained in sub-paragraphs (1) to (8) should be followed.

(10) Under Order XL, Rule 3(b) of the Code of Civil Procedure, the accounts of the Receiver shall be in such form as the Court direct. To facilitate audit of the accounts, it is advisable to direct in all cases that a Receiver shall maintain a Cash-book such as is prescribed in paragraph 355(4) for Receivers insolvency cases, and a file of vouchers, chalans and other connected papers arranged in chronological order. Other accounts to be prescribed will depend upon the nature of the particular estate that is to be administered by the Receiver. In cases where it is necessary for many receipts to be given by the Receiver it may be convenient to provide him with printed books of receipts. Where a person other than the Bailiff is appointed that he should submit his accounts for audit by the outside audit staff of the Accountant-General's Office.

CHAPTER VIII.

PROCEDURE IN EXECUTION.

183. (1) On the presentation of applications for execution, orders thereon should, except in a very few complicated cases, be passed on the same day, and in all cases should be passed at the latest on the next day after presentation.

Application for execution.

(2) Applications for execution should not be returned on frivolous or insufficient grounds. If a wrong amount is entered in the application, should correct the error and issue execution for the amount as corrected. All technical errors should be similarly dealt with.

အတွက် နေ့ရက်အသစ်တရပ်ချိန်းဆိုရမည်။ ထိုပြင်အမှုသည်တို့ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း ပြင်ဆင်သည့်စာရင်းများကို ကန့်ကွက်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းပေးရမည်။ စာရင်းများတင်သွင်းသည့်အခါတိုင်း၊ ထိုစာရင်းများကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ဤနည်းအတိုင်း အတည်ပြုရမည်။

(၉) ဘီလစ်ကို ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သည့်အချက်တွင်၊ ပစ္စည်းထိန်းရာထူးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ချက်ခြင်းထုတ်ပေးရန် လိုသည့်စရိတ်ငွေများကို ချန်လှပ်၍ ရရှိသမျှသောကြေးငွေ အရပ်ရပ်ကို ဘီလစ်ကဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁ တွင်ထည့်သွင်းဖော်ပြ၍ ငွေတိုက်သို့ချက်ခြင်းပေးသွင်းရမည်။ အဆိုပါငွေများငွေတိုက်သို့ ပေးသွင်းကြောင်းကို အမှုတွဲ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် စာပိုဒ် ၁၀၄၃ (၂) ဦးပြဋ္ဌာန်းသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း ရေးမှတ်ရမည်။ အခြားအချက်များဦးမူ၊ စာပိုဒ် (၁) မှ (၈) ထိတွင်ပါရှိသည့်နည်း ဥပဒေများကိုလိုက်နာရမည်။

(၁၀) တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၄၀၊ နည်းဥပဒေ ၃ (၁) အရ၊ ပစ္စည်းထိန်း၏ စာရင်းများကို၊ တစ်နှစ်ကဆင့်ဆိုသည့် ပုံစံအတိုင်းထားရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုစာရင်းများကို စစ်ဆေးခြင်းလွယ်ကူစေရန်အမှုအားလုံးတို့၌ ပစ္စည်းထိန်းသည် လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုများဖြစ်ပစ္စည်းထိန်းများအတွက် စာပိုဒ် ၃၅၅ (၄) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသော ငွေဝင်ငွေထွက်စာရင်းစာအုပ်မျိုးနှင့်တကွ၊ အချိန်ကာလအလိုက် စီစဉ်ထားသည့် ဘောက်ချာလက်မှတ် ငွေသွင်းချလိုန့်ငွင်းအခြားသက်ဆိုင်သည့် စာရွက်စာတမ်းများပါရှိသည့်စာအုပ်စာတွဲများရပ်ကိုထားမိရမည်ဟု ဆင့်ဆိုရန် သင့်လျော်ပေသည်။ အခြားစာရင်းများကိုမူ ပစ္စည်းထိန်းက စီမံအုပ်ချုပ်ရမည့် ပစ္စည်းရပ်အမျိုးအစားအပေါ်တွင်မူတည်၍ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ရမည်။ ပစ္စည်းထိန်းက ပြေစာလက်မှတ်အများအပြားထုတ်ပေးရန်လိုသည့်အမှုများတွင်၊ ထိုပစ္စည်းထိန်းအား ပုံနှိပ်ပြီးပြေစာလက်မှတ်စာအုပ်များပေးထားရန် အခွင့်သင့်ပေလိမ့်မည်။ ဘီလစ်မှတပါး အခြားသူတဦးတယောက်ကို ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သည့်အချက်တွင် ထိုသူက မိမိ၏စာရင်းများကို ငွေစာရင်းမင်းကြီးဧရိယာဆိုင်ရာပြင်ပစာရင်းစစ်အဖွဲ့ကစစ်ဆေးရန်တင်ပြရမည်ဟု စည်းကမ်းချက်ထားချိန်ခန့်အပ်ရမည်။

အခန်း ၈

ဇာရီပြုလုပ်ရာ၌ လိုက်နာရန်နည်းလမ်း

၁၈၃။ ။(၁) ဇာရီပြုလုပ်ရန်လျှောက်လွှာများ တင်သွင်းသောအခါ ရှုပ်ထွေးသောအမှုအလွန်အနည်းငယ်မျှလောက်တွင်မှတပါး၊ ထိုလျှောက်လွှာများပေါ် တွင် နေ့ချင်းအမိန့်ချမှတ်ရမည်။ ထိုပြင် အမှုအားလုံးတို့တွင် လျှောက်လွှာတင်သွင်းပြီးနောက်နေ့ကို နောက်အကျဆုံးထား၍ အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

ဇာရီပြုရန် လျှောက်လွှာ။

(၂) ဇာရီပြုရန် လျှောက်လွှာများကို သေးငယ်သော၊ သို့မဟုတ် မလုံမလောက်သောအကြောင်းများပြု၍ပြန်၍ မပေးရ။ အကယ်၍ လျှောက်လွှာ၌ မမှန်သောငွေအရေအတွက်ကိုထည့်သွင်းဖော်ပြထားလျှင် တရားခွန်ကထိုလျှောက်လွှာကို ပြန်ပေးမည့်အစား၊ အမှားကိုပြင်လိုက်ပြီးလျှင် ပြင်ထားပြီးငွေအတွက် ဇာရီဘုတ်ပေးရမည်။ လုပ်ဆောင်မှုနှင့်ဆိုင်သော အမှားအရပ်ရပ်တို့ကိုလည်း ထိုနည်းကူးစွာ စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။ လျှောက်လွှာ

When it becomes necessary to return an application for amendment, an order must be passed setting out specifically the matters in which the application is inaccurate, and when an application is so returned all objections to it should be noted thereon, once for all.

Precepts.

184. The Court which passes the decree may, on the application of the decree-holder, issue a precept to any other competent Court to attach the judgment-debtor's property pending transfer of the decree for execution in the ordinary course. This attachment remains in force for only two months, unless the Court which passed the decree takes action as indicated in the proviso to section 46.

6.

Transfer of Decrees for Execution.

39.

185. Applications under section 39 for the transfer of a decree for execution to another Court shall be made by a verified petition in which the reasons for the transfer shall be set out and the particulars mentioned in clauses (a) and (b) of this section if either applies, shall be clearly stated. Under Order XXI, Rule 6, every application shall be accompanied by a copy of the decree and two certificates.

Application for Transfer.

XXI, 6.

39.

XXI, 4, 5, 7.

186. The conditions under which a decree may be sent for execution to another Court are set forth in section 39. Except in the case of a transfer to a Court subordinate to itself, a Court can transfer a decree for execution only on the application of the decree-holder.

Conditions of Transfer.

XXI, 6.

187. A Court sending a decree to another Court for execution must send a copy of the decree, a certificate of non-execution, or of partial execution, as the case may be, *and* a copy of any order for the execution of the decree or a certificate that no such order has been made. The certificate of non-execution, or of partial execution should be in Form Civil 71.

Documents to accompany decrees transferred.

တခုခုကိုပြင်ရန်အတွက် ပြန်ပေးရန် လိုအပ်လာသောအခါ၊ လျှောက်လွှာတွင် မမှန်သော အကြောင်းအချက်များကို သီးခြားသေချာစွာ ဖော်ပြလွှက်အမိန့်ချမှတ်ရမည်။ ထို့ပြင် လျှောက်လွှာကို ထိုသို့ပြန်ပေးသောအခါ၊ ထိုလျှောက်လွှာပေါ်တွင် ကန့်ကွက်ရန် ရှိသမျှ အားလုံးတို့ကိုတခါတည်း ရေးမှတ်လိုက်ရမည်။

မိန့်မှာချက်များ

၁၈၄။ ။ဒီကရီချမှတ်သောတရားရုံးသည်၊ ဒီကရီအနိုင်ရသူက လျှောက်ထားသောအခါ၊ ဒီကရီကိုပြုပြန်ခြင်းလမ်းအတိုင်း ဇာရီပြုလုပ်ရန် ထိုဒီကရီကိုမလွှဲမပြောင်းသေးမီ၊ တရားရုံး၏ ပစ္စည်းကိုဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် အခွင့်အာဏာရ အခြားတရားရုံးတခုခုသို့ မိန့်မှာချက်ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ ဤသို့စွဲကပ်သောဝါရင်းသည်၊ ဒီကရီချမှတ်သော တရားရုံးကပုဒ်မ ၄၆ ပါခြွင်းချက်တွင် ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုလျှင်၊ နှစ်လသာတည်လျက်ရှိသည်။ ၄၆။

ဒီကရီများကိုဇာရီပြုရန်လွှဲပြောင်းခြင်း

၁၈၅။ ။အခြားတရားရုံးသို့ ဇာရီပြုရန်အတွက် ဒီကရီကိုလွှဲပြောင်းရန်ပုဒ်မ ၃၉ လွှဲပြောင်းရန် လျှောက်လွှာ။ အရလျှောက်လွှာများကို၊ မှန်ကန်ကြောင်း ဝန်ခံပြီး လျှောက်ချက်ဖြင့် တင်သွင်းရမည်။ ထိုလျှောက်ချက်တွင် လွှဲပြောင်းရန် အကြောင်းပြချက်များကိုဖော်ပြ၍၊ ထိုပုဒ်မ၏အပိုဒ် (က)နှင့် (ခ)တို့၌ ဖော်ပြပါရှိသည့် အကြောင်းအချက်များကို ထိုအပိုဒ် တခုခုနှင့်သက်ဆိုင်လျှင်၊ ချင်းလင်းစွာဖော်ပြရမည်။ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆ အရ၊ လျှောက်လွှာ အသီးသီးနှင့်အတူ ဒီကရီမိတ္တူတစောင်နှင့် သက်သေခံလက်မှတ်စာနှစ်စောင်ပူးတွဲပါရှိစေရမည်။ ၃၉။ ၂၁။၆၊

၁၈၆။ ။ဒီကရီကိုဇာရီပြုရန် အခြားတရားရုံးသို့ ပေးပို့ရန်အတွက် စည်းကမ်းအချက်များမှာ ပုဒ်မ ၃၉ ၌ သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည်။ မိမိလက်အောက်ခံဖြစ်သည့်တရားရုံးတခုသို့ လွှဲပြောင်းသည့် အချက်တွင်မူတပါး၊ ဒီကရီအနိုင်ရသူက လျှောက်ထားမှသာလျှင်ဇာရီပြုရန် ဒီကရီကို တရားရုံးကလွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည်။ ၃၉။ ၂၁။၄၊၅၊၇၊

လွှဲပြောင်းရန် စည်းကမ်းအချက်များ။

၁၈၇။ ။ဒီကရီကိုဇာရီပြုရန် အခြားတရားရုံးသို့ပေးပို့သော တရားရုံးသည်၊ ဒီကရီမိတ္တူတစောင်၊ ဇာရီမပြုရသေးကြောင်းဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်ဇာရီပြုပြီးကြောင်းဖြစ်စေ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ သက်သေခံလက်မှတ်စာတစောင်နှင့် ဒီကရီဇာရီ ပြုရန် ချမှတ်သည့်အမိန့်မိတ္တူ၊ သို့မဟုတ်ထိုသို့အမိန့်ချမှတ်ပြီးမဟုတ်ကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ်စာတစောင်နှင့် ပေးပို့ရမည်။ ဇာရီမပြုရသေးကြောင်း၊ သို့မဟုတ် အချို့အဝက်ဇာရီပြုပြီးကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ် စာမှာ တရားဝပုံစံ ၇၁ အတိုင်းဖြစ်စေရမည်။ ၃၉။ ၂၁။၆

လွှဲပြောင်းသည့်ဒီကရီများနှင့်အတူ စာမှတ်စာတမ်းများပါရှိရခြင်း။

XXI, 5.

188. If the Court to which a decree is sent for execution is in the same district as the Court which passed the decree, the papers described in the last paragraph shall be sent direct. If not, the papers shall be sent to the District Court of the district in which the decree is to be executed.

Court to which Decree may be sent.

189. The papers specified in paragraph 187 should ordinarily be sent by registered post, and not by the hand of the decree-holder. All incidental charges such as those for postage and registration should be paid as contingent charges of the Court by which they are sent; and should not be demanded from the person at whose instance the papers are transmitted.

Mode of transmission. - Incidental charges.

190. When a decree is transferred to another Court for execution the execution proceedings in which the order for transfer is passed should be closed forthwith on the decree being duly transferred in accordance with the order.

XXI, 8.

191. A District Court, to which a decree is sent, may direct any Subordinate Court to execute it, provided that the Court cannot execute a decree in a suit the value of which is in excess of the pecuniary limits of its jurisdiction.

Discretion of District Court.

XXI, 10A.

192. For the procedure of the Court to which a decree is sent for execution if no application is made to its to execute the decree, *see* Order XXI, Rule 10A.

41.

193. A Court to which a decree is sent for execution by another Court certify to the Court which passed the decree the fact of execution or, where the decree has not been executed, the circumstances attending the failure to execute it. A special form (Form Civil 72) has been prescribed for the certificate of execution or non-execution.

Certificate of Execution.

Application for Execution.

XXI, 11(1).

194. In the case of a decree for the payment of money, if the judgment-debtor is within the precincts of the Court at the time of the passing of the decree, an oral application may be made for immediate execution by his arrest. On an oral application under Order XXI, Rule 11(1), execution can only be granted against the person

Oral application.

၂၁။၅၊

၁၈၈။ ။ဒီကရီဇာရီကိုပြုရန်ပေးပို့ရာ လက်ခံရမည့်တရားရုံးသည် ဒီကရီချပေးရင်း တရားရုံးရှိရာ ခရိုင်အတွင်းတည်ရှိသည်ဖြစ်လျှင် ယခင် အပိုဒ်တွင်ဖော်ပြထားသော စာရွက်စာတမ်းများကို တိုက်ရိုက် ပေးပို့ရမည်။ အဆိုပါခရိုင်အတွင်းတည်ရှိသည်မဟုတ်လျှင်၊ ထိုစာရွက်စာတမ်းများကို ဒီကရီဇာရီပြုရမည့်ခရိုင်ရှိ ခရိုင်တရားမရုံးသို့ပေးပို့ရမည်။

ဒီကရီကို မည်သည့် တရားရုံး သို့ပေးပို့ရခြင်း။

၁၈၉။ ။စာပိုဒ် ၁၈၇ တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စက္ကူစာရွက်များကို သာမန်အားဖြင့် မှတ်ပုံတင်ချောစာပို့ဖြင့် ပေးပို့ရမည်။ ဒီကရီအနိုင်ရသူ လက်ငယ်အပ်၍ပေးပို့ခြင်းမပြုရ။ ချောပို့ခနှင့် မှတ်ပုံတင်ခအစရှိသည့် အကြောင်းသင့် ကုန်ကျစရိတ်များကို ပေးပို့သောတရားရုံး၏ အသေးအဖွဲသုံးစရိတ်အဖြစ် ထုတ်ပေးရမည်။ စာရွက်စာတမ်းများကို ပေးပို့ရန်လျှောက်ထားသူထံမှမတောင်းခံရ။

ပေးပို့ရန် နည်းလမ်း၊ အကြောင်း သင့်ကုန်ကျစရိတ်များ။

၁၉၀။ ။ဒီကရီကိုဇာရီပြုရန် အခြားတရားရုံးသို့လွှဲပို့သောအခါ၊ ထိုဒီကရီကို အမိန့်အတိုင်း နည်းလမ်းတကျလွှဲပို့ပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် လွှဲပို့ရန်အမိန့်ချမှတ်သည့် ဇာရီအမှုတွဲကိုပိတ်လိုက်ရမည်။

၂၁။၀၊

၁၉၁။ ။ဒီကရီကိုပို့ရာ လက်ခံရမှိသောခရိုင်တရားမရုံးသည်၊ ထိုဒီကရီကို ဇာရီပြုရန် မည်သည့်လက်အောက်ခံ တရားရုံးသို့မဆို အမိန့်ပေးနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုတရားရုံးသည်မိမိ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာဝင်ငွေကြေး အကန့်အသတ်ထက်ပို၍ တန် ဖိုးရှိသောအမှုမှ ဒီကရီကိုဇာရီမပြုနိုင်။

ခရိုင်တရားမရုံးက ဆောဘတိုင်းပြုလုပ်နိုင်ခြင်း။

၂၁။၁၀-က။

၁၉၂။ ။ဇာရီပြုရန်ပေးပို့သော ဒီကရီကို ရရှိသော တရားရုံးသို့ ဇာရီပြုလုပ်ရန် လျှောက်ထားခြင်းမရှိသည့်အခါ၊ ထိုတရားရုံးက လိုက်နာရန် နည်းလမ်းအတွက် အမိန့် ၂၁၊ နည်း၁၀ပဒေ ၁၀-က ကိုကြည့်။

၄၁။

၁၉၃။ ။အခြားသော တရားရုံးတရုံးက ဒီကရီကို ဇာရီပြုရန် ပေးပို့ရာ လက်ခံရရှိသည့် တရားရုံးသည်၊ ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ဒီကရီကို ဇာရီမပြုရသည့် အချက်တွင် ဇာရီမပြုမလုပ်ရပျက်ကွက်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများကို ဒီကရီချပေးရင်း တရားရုံးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ဇာရီပြုလုပ်သည့် အကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ဇာရီမပြုလုပ်သည့်အကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်စာအတွက် အထူး ပုံစံတရပ် (တရားမပုံစံ ၇၂) ကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည်။

ဇာရီပြုလုပ်သည့် အကြောင်း၊ သက်သေခံလက်မှတ်။

ဇာရီပြုရန်လျှောက်ထားခြင်း

၂၁။၁၁(၁)၊

၁၉၄။ ။ငွေပေးစေရန် ဒီကရီချမှတ်သည့် ကိစ္စတွင်၊ ဒီကရီချပေးသည့်အခါ၌ တရားရုံးသည် တရားရုံး၏ ဥပစာ အတွင်း၌ ရှိနေလျှင်၊ တရားရုံးကို ဖမ်းခြင်းဖြင့် ဒီကရီကို ချက်ခြင်း ဇာရီပြုလုပ်ရန် နှုတ်ဖြင့် လျှောက်ထားနိုင်သည်။ အမိန့် ၂၁၊ နည်း၁၁ပဒေ ၁၁ (၁) အရ နှုတ်ဖြင့် လျှောက်ထားသည့်အခါ၊ လူပေါ်၌သာ ဇာရီပြုလုပ်ခွင့် ပေးနိုင်သည်။

နှုတ်ဖြင့်လျှောက်ထားချက်။

XXI, 10. **195.** Subject to this provision an application for execution must be made to the Court which passed the decree or to the Court to which it has beeu sent for execution. *It must be in writing* and must contain in a tabular form the particulars specified in Order XXI, Rule 11(2). It must be verified in the *same* way as a plaint. An application for execution need not be accompanied by a copy of the decree to be executed, but the Court may require one.

Written application necessary except in above case.

XXI, 11(2).

XXI, 11(3).

XXI, 11. **196.** (1) When, at the time of passing the decree under Order XX, Rule 11(1), or after passing the decree under Order XX, rule 11(2), an order is made for payment of the decretal amount at a deferred date or by instalments, or when the parties agree that payment of the decretal amount shall be made at some deferred date or by instalments, application for execution can be made by the decree-holder only when the date fixed for payment has passed, or one or more of the instalments have become due under the order or agreement and remain unpaid. When an application for execution is made in the latter case the execution proceeding should be closed as soon as the instalments in respect of which the proceeding has been opened have been realized or proved wholly or in part to be irrecoverable in that proceeding. Action in that proceeding cannot be taken for the recovery of any other instalments besides those the payment of which was overdue at the time the application was made, and the proceeding cannot be kept open for the recovery of any other instalments besides those mentioned in the original application.

Payment by Instalments.

XXI, 46, 48. (2) In the case of decretal amounts payable by instalments under Order XXI, Rule 46 or Rule 48, the execution proceedings should not be closed until the full amount due under the decree has been recovered or further recovery cannot be made.

XXI, 12. **197.** An application for the attachment of moveable property belonging to the judgment debtor but not in his possession must be accompanied by an inventory of the property to be attached.

List of property to be attached.

၁၉၅။ ။ဆိုခဲ့သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အထောက်အထားပြု၍၊ ဒေသီပြုရန် လျှောက်လွှာကို ဒီကရီချေးရင်း တရားရုံးသို့ပြစ်စေ၊ ဒီကရီကို ဇာရီပြုရန်ရေးသားပြုစုပြီးနောက် လက်ခံရရှိသည့် တရားရုံးသို့ဖြစ်စေ တင်သွင်းရမည်။ ထိုလျှောက်လွှာကို စာဖြင့် ရေးသားရမည်ပြင်၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂) တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့်အကြောင်းအရာများကိုလည်းပေးသွားပို့စိအတိုင်း ထည့်သွင်းပါရှိစေရမည်၊ အဆိုလွှာကို မှန်ကြောင်းဝန်ခံသည့်နည်းအတိုင်း၊ ထိုလျှောက်လွှာကို မှန်ကြောင်း ဝန်ခံရမည်။ ဇာရီပြုရန်လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ဇာရီပြုရန် ဒီကရီမိတ္တူကို ပူးတွဲတင်သွင်းရန်မလို၊ သို့ရာတွင် တရားရုံးကဒီကရီမိတ္တူကိုတောင်းဆိုနိုင်သည်။

အထက်ပါ အချက်တို့မှ ထပါး စာဖြင့် ရေးသား လျှောက်ထားရန်လိုခြင်း။

၁၉၆။ ။(၁) အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၁) အရ၊ ဒီကရီချမှတ်သောအခါ၌၊ သို့မဟုတ် အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂) အရ၊ ဒီကရီချမှတ်ပြီးနောက်ဒီကရီကျငွေကို ဆိုင်းငံ့ထားသော နေ့ရက်တွင် ပေးစေရန်ပြဋ္ဌာန်းစေ၊ အရစ်ကျပေးစေရန် ဖြစ်စေ အမိန့်ချမှတ်သောအခါ၊ သို့မဟုတ် အမှုသည်တို့က ဒီကရီကျငွေကို ဆိုင်းငံ့ထားသောနေ့ရက် တစုံတရာတွင် ပေးရန်ဖြစ်စေ၊ အရစ်ကျပေးရန်ဖြစ်စေ၊ သဘောတူညီကြသောအခါ၊ ထိုအမိန့်အရ၊ သို့မဟုတ် သဘောတူညီချက်အရ ငွေပေးရန် သတ်မှတ်ထားသော နေ့ရက်ကျော်လွန်သောအခါ၊ သို့မဟုတ် အရစ်ကျငွေ၊ သို့မဟုတ် အရစ်ကျငွေများပေးရန်အချိန်ကျရောက်သည့်ပြင် မပေးဘဲရှိနေသည့်အခါမှသာလျှင်၊ ဒီကရီဇာရီပြုရန် လျှောက်လွှာကို ဒီကရီ အနိုင်ရသူက တင်သွင်းနိုင်သည်။ ဒီကရီကျငွေကို အရစ်ကျပေးရန် ဖြစ်သည့်အချက်၌ ဒီကရီကို ဇာရီပြုရန် လျှောက်သောအခါ၊ အရစ်ကျငွေကို ပေးရန်ဖွင့်သော ဇာရီအမှုတွဲကို ထိုအရစ်ကျငွေများ ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ သို့မဟုတ် အရစ်ကျငွေအားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်ကိုဖြစ်စေ၊ ကောက်ခံမရနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပိတ်လိုက်ရမည်။ လျှောက်လွှာ တင်သွင်းချိန်တွင်ပေးရန်ရက်ခါနီး ကျော်လွန်နေသော အရစ်ကျငွေများ အပြင် အခြားသော အရစ်ကျငွေများ ကောက်ခံရန် အတွက် ထိုဇာရီအမှုတွဲတွင် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်၊ ထို့ပြင် မူလလျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြထားသော အရစ်ကျငွေများ အပြင် အခြားသော အရစ်ကျငွေများ ကောက်ခံရန် အတွက် ထိုအမှုတွဲကို ဖွင့်၍ မထားနိုင်။

အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၆၊ သို့မဟုတ် ၄၈ အရ၊ ဒီကရီကျငွေကို အရစ်ကျပေးဆပ်ရန်ဖြစ်သော ကိစ္စ၌၊ ဒီကရီကျငွေကို အပြေအလည် ကောက်ခံရရှိပြီးသည့်တိုင်အောင်၊ သို့မဟုတ် နောက်ထပ် ကောက်ခံခြင်း မပြုနိုင်ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ဇာရီအမှုတွဲကို မပိတ်ရ။

၁၉၇။ ။တရားရုံးပိုင်သော်လည်း တရားရုံးလက်တွင် မရှိသော ရွှေပြောင်းနိုင်သည့် ဝါရမ်းစဲ့ကပ်ရန်ပစ္စည်းစာရင်း။ ပစ္စည်းမျှားကို ဝါရမ်းစဲ့ကပ်ရန် လျှောက်တောင်းသည့် လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ဝါရမ်းစဲ့ကပ်ရမည့် ပစ္စည်းစာရင်းတရပ် ပူးတွဲပါစေရမည်။

XXI. 13. Plan of immoveable property.

198. An application for the attachment of immoveable property should be accompanied by a plan of the land to be attached.

XXI. 14. Attachment of land registered in Collector's Office.

199. If the property to be attached is land registered in the Collector's Office, the Court may require the applicant to produce an extract from the register of that office giving the particulars specified in Order XXI, Rule 14.

48, Limitation Act. Schedule II, 83. Limitation of execution.

200. As an ordinary rule, an application for the execution of a decree must be made within twelve years from its date. But an application may be barred by limitation under the Limitation Act in a shorter period.

XXI, 17. Rejection of application.

201. If an application does not comply with the requirements of Order XXI, Rules 11(2), 12, 13 and 14, so far as applicable, it may be rejected or returned for amendment.

XXI, 21. The Court may in any case **Refuse Execution** at the same time against the person and property of the judgement debtor.

Procedure on admission of application.

202. When an application is admitted, a note of the application and the date on which it was made must be entered in Register No II, and, subject to the following paragraph, execution must be ordered in accordance with the application.

XXI, 22. Notice of Judgment-debtor

203. Subject to the proviso in Order XXI, Rule 22(1) and to Rule 22(2), instead of issuing process the Court must issue notice to the judgment-debtor to show cause -

(a) when the decree is more than three years old;

(b) when execution is sought against the legal representative of the judgment-debtor.

Notice is not necessary merely because the decree was passed *ex-parte*.

၂၁။၁၉၊ မန္သေ မပြောင်း နိုင်သည့် ပစ္စည်း၏မြေပုံ။

၁၉၀။ ။မန္သေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် လျှောက်တောင်းသည့် လျှောက်လွှာနှင့်အတူ၊ ဝါရမ်းစွဲကပ်ရမည့် မြေ၏မြေပုံတခုပူးတွဲ ပါစေရမည်။

၂၁။၁၉၊ ကော်လိတ်တော် အရာရှိရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မြေကိုဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း။

၁၉၁။ ။ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် ပစ္စည်းမှာ၊ ကော်လိတ်တော် အရာရှိရုံးတွင် မှတ်ပုံတင် ထားသည့် မြေဖြစ်လျှင်၊ တရားရုံးသည် လျှောက်သူအား၊ အဆိုပါရုံး မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်မှ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၄ တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့် အကြောင်းအချက်များပါရှိ သော ကောက်နုတ်ချက်တရပ်ကို တင်ပြစေရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

၄၈၊ ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက် ဥ ပ ဒေ တတိယ စာရင်း အချက် ၈၃။ ဒေရီပြုလုပ်ရန် စည်းကမ်း သတ်ကာလ။

၂၀၀။ ။သာမန်နည်းဥပဒေမှာ၊ ဒီကရီဇာရီပြုလုပ်ရန် လျှောက်လွှာကို ဒီကရီ ချပေးသည့် နေ့ရက်မှ တဆယ့်နှစ်နှစ်အတွင်း တင်သွင်းရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုအောက်လျော့သည့် ကာလအတွင်း ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေအရ လျှောက်လွှာမှာ ပိတ်ပင်ခြင်း ရှိနိုင်သည်။

၂၁။၁၇၊ လျှောက်လွှာကိုပယ်ခွာခြင်း။

၂၀၁။ ။**လျှောက်လွှာမှာ** အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂)၊ ၁၂၊ ၁၃ နှင့် ၁၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ သက်ဆိုင်သည့် **အလျောက်** လိုက်နာ အပ်သည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်း မရှိလျှင်၊ **လျှောက်လွှာကို** ပယ်ခွာနိုင်သည်၊ သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ရန် ပြန်ပေးနိုင်သည်။

၂၁။၂၁၊ တရားရုံးသည် မည်သည့် အမှုတွင်မဆို၊ တရားရုံး၏ကိုယ်တိုင်ကိုင်း၊ **တရားရုံး၏** ပစ္စည်း များကိုင်း တပြိုင်ဟုဉ်း **ဒေရီပြုလုပ်ခြင်းကိုငြင်းပယ်နိုင်သည်။**

လျှောက်လွှာကို လက်ခံသည့်အခါ၊ လိုက်နာရန် နည်းလမ်း။

၂၀၂။ ။လျှောက်လွှာကို လက်ခံသည့်အခါ၊ မှတ်ပုံစာရင်းအမှတ် ၂ တွင်လျှောက်လွှာ၏ အကြောင်းအရာနှင့် လျှောက်လွှာတင်သည့် နေ့ရက်ကို ရေးသွင်းရမည်။ ထို့ပြင် အောက်ပါစာပိုဒ်ကို အထောက်အထားပြု၍၊ **လျှောက်ချက်**အတိုင်း ဇာရီပြုလုပ်ရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

၂၁။၂၂၊ တရားရှုံးသို့နှိုးတစ်ပေးခြင်း။

၂၀၃။ ။(က) ဒီကရီမှာ သုံးနှစ်ထက် ကျော်လွန်သည့်အခါ၊ (ခ) **တရားရှုံး၏** တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် အပေါ်၌ ဒေရီပြုရန် လျှောက် ထားသည့်အခါ၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၂၂ (၁) ပါ ခြင်းချက်နှင့် နည်းဥပဒေ ၂၂ (၂) တို့ကို အထောက်အထားပြု၍၊ အမိန့်ဆင့်စာ စသည် တို့ကိုထုတ်ပေးမည့်အစား၊ တရားရုံးက တရားရှုံးအား အကြောင်းပြစေရန် နှိုးတစ်စာ ထုတ်ရမည်။

XXI. 23. **204.** If after notice has been issued under Order XXI, Rule 23, the judgment-debtor does not appear, or does not show sufficient cause, execution must be ordered.

XXI. 18. **205.** If execution of cross decrees is sought, only the decree for the larger sum can be executed, subject to Order XXI, Rule 18.

Cross-decrees.

206. Members of Court establishments are strictly prohibited, on pain of dismissal, from giving notice of applications for attachment except by Special order of the Court in each case.

Mode of Execution.

56, 60, XXI. 11(1), 21, 42. **207.** Subject to the discretion allowed by Order XXI, Rule 21 (paragraph 201), and to the exceptions noted in paragraphs 194, 214, 215, 217 and 269, a decree for money may be enforced by the imprisonment of the judgment-debtor, by the attachment and sale of his property, or by both.

Decree for Money.

XXI, 31. **208.** A decree for specific moveable may be enforced by the seizure and delivery of the moveables or by the imprisonment of the judgment-debtor, or by the attachment of his property, or by both imprisonment and attachment.

Decree for specific moveables, etc.

XXI, 32, 33. **209.** Decrees for specific performance may be enforced by imprisonment or attachment of property, or both. A decree for restitution of conjugal rights cannot be enforced by imprisonment.

Decrees for specific performance, etc.

XXI, 45(1). **210.** Decrees for the delivery of immoveable property are executed by the delivery of possession and the removal, if necessary, of any person bound by the decree. See also Order XXI, Rule 35(2) and (3).

Decree for delivery of immoveable property.

၂၀၄။ ။အမိန့် ၂၁၊ နည်း၃၀ဒေ ၂၃ အရ၊ နို့တစ်စာ **ထုတ်ပေးပြီးနောက်** တရားရုံး **မလာ** ရောက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ လုံလောက်သော အကြောင်း**မပြလျှင် ဒေရီပြုလုပ်** ဓစရန်အမိန့်ချမှတ်ရမည်။ ၂၁။၂၃၊

၂၀၅။ ။**အပြန်အလှန် ဒီကရီများကို ဒေရီပြုလုပ်ရန် လျှောက်ထားလျှင်၊ အမိန့် ၂၁၊ အပြန်အလှန် ဒီကရီများ။** နည်း၃၀ဒေ ၁၈ ကို အထောက်အထား**ပြု၍၊ ဒီကရီနှစ်ရပ်** အနက် ငွေသား၍များသော ဒီကရီကိုသာ **ဒေရီပြုလုပ်နိုင်သည်။** ၂၁။၁၀၊

၂၀၆။ ။တရားရုံး အမှုထမ်း အဖွဲ့ဝင်တို့သည်၊ တရားမှု အသီးသီး၌ တရားရုံး၏ အတူးအမိန့်နှင့်မှဘပါး၊ ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန်၊ လျှောက်ထားခြင်းမျိုးကို သူတပါးအား အကြောင်းကြားခြင်းမရှိစေရန် ကြပ်တည်းစွာ တားမြစ်လိုက်သည်။ ထိုတားမြစ်ချက်ကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အလုပ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်း ပြစ်ဒဏ်ကို ခံရပေလိမ့်မည်။

ဒေရီပြုရန်နည်းလမ်း

၂၀၇။ ။အမိန့် ၂၁၊ နည်း၃၀ဒေ ၂၁ (စာပိုဒ် ၂၀၁) က **ခွင့်ပြုသည့် သဘော** အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်နှင့် **စာပိုဒ် ၁၉၄၊ ၂၁၄၊ ၂၁၅၊ ၂၁၇** နှင့် ၂၆၉ တို့တွင် ဖော်ပြထား**သည့် ကင်းလွတ်ချက်** များကို အထောက်အထား**ပြု၍၊** ငွေအတွက် **ဒီကရီမှာ၊ တရားရုံးကို** ထောင်ချ**၍** ဖြစ်စေ၊ တရားရုံး၏ ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ် ရောင်းချ**၍ ဖြစ်စေ၊ ထိုနည်းနှစ်ရပ်လုံး**ကို အသုံးပြု၍ ဖြစ်စေ အတည်ပြုလုပ်နိုင်သည်။ **ဒေအတွက်ဒီကရီ။** ၂၁။၅၁၊ **၂၁။၁၁ (၁)၊** ၂၁။၄၂၊

၂၀၈။ ။သီးခြားရွေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများအတွက် ဒီကရီမှာ၊ ထိုပစ္စည်းကို ဖမ်းဆီးသိမ်းယူ၍ **အပ်ပေး**ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးကိုထောင် ချ၍ဖြစ်စေ၊ ထိုသူပိုင်ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်၍ ဖြစ်စေ၊ ထောင်ချခြင်း ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း နှစ်ရပ်လုံးကိုပြုလုပ်၍ဖြစ်စေ အတည်ပြုလုပ်နိုင်သည်။ **သီးခြား ရွေ့ပြောင်းနိုင် ဘည့်ပစ္စည်း စသည်တို့အတွက် ဒီကရီ။** ၂၁။၃၁၊

၂၀၉။ ။သီးခြားဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ဒီကရီများမှာ ထောင်ချ၍ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်၍ ဖြစ်စေ၊ ထိုနည်း နှစ်ရပ်လုံးကို အသုံးပြု၍ဖြစ်စေ အတည်ပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း **လင်မယားအဖြစ် ပြန်၍** နေထိုင်ရန်အတွက် ဒီကရီကို ထောင်ချခြင်းဖြင့် **အတည်မပြုနိုင်။** **သီးခြား ဆောင်ရွက်ရေး စသည်တို့ ဆိုသော် ဒီကရီများ။** ၂၁။၃၂၊ ၃၃၊

၂၁၀။ ။**မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ပေးအပ်ရန် ဒီကရီမှာပစ္စည်းကို လက်ဆောက်** ပေးအပ်ခြင်းဖြင့်ငင်း၊ ဒီကရီအရ လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသူတဦး တယောက်ကို ဖယ်ရှားရန်လိုလျှင် ဖယ်ရှားခြင်းဖြင့်ငင်း အတည်ပြုလုပ်ရမည်။ [**အမိန့် ၂၁၊ နည်း၃၀ဒေ ၃၅ (၂) နှင့် (၃)** တို့ကို လည်းကြည့်] ။ **မရွေ့မပြောင်း နိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ပေးအပ်ရန်ဒီကရီ။** ၂၁။၄၅ (၁)

If the property is occupied by any person not bound by the
XXI. 36. decree to vacate it, delivery is made by affixing the amount on the property and notifying or proclaiming it to the occupant.

XXI. 24(3), 25 (1).

211. A date must be specified in every warrant for execution on or before which it must be executed. The warrant must be returned with and endorsement showing date and manner of execution or the reason of non-execution.

Ececution and Return of Warrant.

212. Ordinarily decrees for partition should not be sent to the Collector for execution. Section 54 of the Code of Civil Procedure applies only to estates assessed as a whole to land revenue, and does not cover estates in Burma which consist of land that has been brought under supplementary survey and is assessed at acre rates. In such cases partition does not involve any alteration either in the total land revenue collected or in the rate at which it is levied.

Decrees for the partition of land.

The proper procedure therefore for a Civil Court which has issued a decree for the partition of an estate in Burma is for the Judge on the application or with the consent of the parties, to appoint a Commissioner to carry out the partition at such fees as he thinks suitable. Ordinarily an officer of the Land Records Department not below the rank of Inspector may be appointed to carry out the partition (*see* also paragraph 292).

213. When process has issued it is the duty of the Bailiff, subject to Order XXI, Rules 45A and 45B, to execute it unless the process is withdrawn by the Court or unless the amount of the decree is paid to him for deposit in Court. It is the duty of the decree-holder, or of the judgment-debtor under Order XXI, Rule 2, to certify to the Court any adjustment or payment in satisfaction of the decree. There need be no objection to the temporary stay of actual execution of a process to enable the decree-holder to certify any payment or adjustment but that is the utmost extent to which the Bailiff can take action when either of the parties reports to him the satisfaction of the decree.

Duty of Bailiff in execution of Process.

၂၁။ခ၆၊ အကယ်၍ ထိုပစ္စည်းမှာ ဒီကရီအရ ထုက်သွားရန် တာဝန်မရှိသူ တဦးတယောက်လက်ရှိ လုပ်ကိုင် နေထိုင်လျက်ရှိမှု၊ ထိုပစ္စည်းပေါ်တွင် ဝါရင်းစာကို စွဲကပ်၍ လက်ရှိ လုပ်ကိုင်နေထိုင်သူအား ဝါရမ်းစာကို ပြောကြားခြင်းဖြင့် သော်၎င်း၊ ကြေညာခြင်းဖြင့် သော်၎င်း ပေးအပ်ရမည်။

၂၁၁၂၄(၃)၊ ၂၅(၁)၊

ဝါရမ်းစာကို အထည်ပြုခြင်းနှင့် ပြန်သွင်းခြင်း။

၂၁၁။ ။အတည်ပြုရန် ဝါရမ်းစာအသီးသီး၌၊ နေ့ရက်တစုံတရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ထိုနေ့ရက်မတိုင်မီ ဖြစ်စေ အတည်ပြုရမည့် နေ့ရက်ကို ဖျိန်းဆို သတ်မှတ်ပါရှိစေရမည်။ ထိုဝါရမ်းစာကို မည်သည့်နေ့ရက်တွင် မည်သည့်နည်းနှင့် အတည်ပြုကြောင်း၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်အတွက်အတည်မပြုရကြောင်း ထပ်ဆင့် ရေးသားချက်နှင့် တကွ ပြန်သွင်းရမည်။

မြေခွဲဝေပေးရန် ဒီကရီများ။

၂၁၂။ ။ခွဲဝေပေးရန်ဒီကရီများကို အတည်ပြုရန်အတွက် ကော်လိတ်တော် အရာရှိထံသို့ သာမန်အားဖြင့် မပို့ရ။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၄ သည် တလုံးတစည်းတည်း မြေခွန် စည်းကြပ်သော မြေရာ ပစ္စည်း ရပ်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်၍၊ နောက်ထပ် တိုင်းတာသည့် နယ်မြေအတွင်းသွင်း၍ ကေနှုန်းနှင့် စည်းကြပ်သော မြေများ ပါဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေရာပစ္စည်းရပ်များနှင့် မသက်ဆိုင်ခေ။ ထိုသို့သော အမှုများတွင် ခွဲဝေပေးခြင်းကြောင့် ကောက်ခံသော မြေခွန် စုစုပေါင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ စည်းကြပ်သော နှုန်းတွင် ဖြစ်စေ ပြောင်းလဲမှုတစုံတရာမရှိခေ။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ပစ္စည်းရပ် တခုကို ခွဲဝေပေးစေရန် အမိန့် ဒီကရီ ထုတ်ပေးသော တရားမ တရားရုံးက သင့်လျော်စွာ လိုက်နာရန် နည်းလမ်းမှာ၊ အမှုသည်များ၏ လေ့ျာက်ထားချက်အရ ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့၏ သဘောတူချက်အရဖြစ်စေ၊ တရားသူကြီးက သင့်လျော်မည်ထင်သည့် အခကြေးနှုန်းထားနှင့် ခွဲဝေပေးစေရန် ကော်မိရှင်လူကြီးတဦးကို ခန့်ထားရန်ပင် ဖြစ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် မြေစာရင်းဌာန အင်စပက်တော်ရာထူးအောက် မနိမ့်သော မြေစာရင်းဌာန အရာရှိတဦးကို ခွဲဝေပေးစေရန် ခန့်ထားနိုင်သည်။ (စာပိုဒ် ၂၉၂ ကိုလည်းကြည့်ပါ)။

အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို အတည်ပြုစွဲ ဘီလစ်၏ တာဝန်ဝတ်တရား။

၂၁၃။ ။အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို ထုတ်ပေးပြီး ဖြစ်သည့်အခါ၊ ထိုအမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို တရားရုံးက ပြန်၍ နုတ်သိမ်းခြင်း မရှိလျှင်၊ သို့မဟုတ် တရားပွဲသို့ တင်သွင်းရန် ဒီကရီကျငွေကို မိမိအား ပေးအပ်ခြင်း မရှိလျှင်၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၅က နှင့် ၄၅-ခ တို့ကို အထောက်အထားပြု၍၊ ထိုအမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို အတည်ပြုရန် ဘီလစ်၌ တာဝန်ဝတ်တရား ရှိသည်။ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရ ဒီကရီအတွက် အကျေပြု၍ စေ့စပ်မိမှု၊ သို့မဟုတ်ပေးဆပ်မှုတစုံတရာမှန်ကြောင်း ဒီကရီ အနိုင်ရသူက သော်၎င်း၊ တရားရုံးကသော်၎င်း တရားရုံးသို့ အစီရင်ခံရန် တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။ ဒီကရီ အနိုင်ရသူက ပေးဆပ်မှု၊ သို့မဟုတ် စေ့စပ်စီမံမှု တစုံတရာ မှန်ကြောင်းအစီရင် ခံနိုင်စေရန်အလို့ငှါ၊ အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို အမှန်စင်စစ် အတည်ပြုခြင်းမှ ဧတ္တဆိုင်းငံထားခြင်းကို ကန့်ကွက်ရန်မလို၊ သို့ရာတွင် အမှုသည်တဦးဦးက ဒီကရီကို ကျေလည်အောင် ပေးဆပ်ပြီးကြောင်း မိမိထံ အစီရင်ခံသည့်အခါ၌ ထိုသို့ ဧခတ္တ ဆိုင်းငံထားခြင်းမှာ ဘီလစ်က အစွမ်းကုန်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ကိစ္စဖြစ်ပေသည်။

ATTACHMENT

214. Property liable to attachment in execution of a decree is described in section 60 of the Code. Special attention should be paid to the list in this section of property not liable to attachment. In particular care should be taken to exclude from attachment, in the case of agriculturist, property described in paragraphs 215 and 216.

215. In the case of the agricultural produce and the property
× × × of an agriculturist which are liable to attachment in ex-
× × × ecution of a decree, the methods how to function on such a matter were, then, shown in sections 215 and 216 of

216.
× × × Burma Courts Manual. But in accordance with the
× × × provisions under The Peasant's Right Protection Law, the agricultural produce and the property of an agriculturist cannot be attached in execution of a decree. Thus, the aforesaid sections were delected and had to, in great care, study on the provisions under The Peasant's Right Protection Law and Court Instructions No. 3/64.

217. (1) Special attention is directed to section 60(1), proviso (i), and the following provisions of the Burma Army Act: -

Section 26 † - 'Neither the arms, clothes, equipment, accoutrements or necessaries of any person subject to this Act, nor any animal used by him for the discharge of his duty, shall be seized, nor shall the pay and allowances of any such person or any part thereof be attached, by direction of any civil or revenue court or any revenue-officer, in satisfaction of any decree or order enforceable against him.'

(2) The pay and allowances of persons subject to the Army and Air Force Acts are not liable to attachment in respect of liabilities incurred after the 31st December 1938 [See section 136(2) of the Army Act and Air Force Act, and Notification under section 60 (1) (*l*) of the Code of Civil Procedure*].

† Myanmar Army Act, 1959

* Judical Department Notification No.271, dated the 5th December 1938 as amanded by Notification No.65, dated the 23rd Jantiary 1939

ဝါရမ်းခွဲကပ်ခြင်း

၂၁၄။ ။ဒီကရီ ဇာရိပြုရာ၌ ဝါရမ်းခဲ့ကပ်ထိုက်သော ပစ္စည်းများကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၀ တွင် ဖေါ်ပြထားသည်။ ထိုပုဒ်မပါ ဝါရမ်း ပစ္စည်းများ။ ဝါရမ်း စွဲကပ် ထိုက်သည့် စွဲကပ်ပိုင်ခွင့် မရှိသည့် ပစ္စည်းများ စာရင်းကို အထူး ဂဃပြုရမည်။ လယ်ယာ လုပ်ကိုင် စားသောက်သူ ဖြစ်သည့် အလေ့က်တွင် စာဘိဒ္ဒ် ၂၁၅ နှင့် ၂၁၆ ဟိုတွင် ဖေါ်ပြထားသည့် ပစ္စည်းများကို အထူးသဖြင့် ဝါရမ်းစွဲကပ်ထား၍ မပါဝင်စေရန် သတိပြုရမည်။

၂၁၅။ ။ယခင်က ဤအပိုဒ်များတွင် လယ်ယာထွက်ပစ္စည်း၊ လယ်ယာ လုပ်ကိုင်စား
× × × သောက်သူတို့၏ ပစ္စည်းစသည်တို့ကို ဝါရမ်းကပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ နည်း
× × × လမ်းများကိုသတ်မှတ်ထားသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ တောင်သူလယ်
၂၁၆။ ။ထိုအခန်းအခွင့်အရေး ကာကွယ်သည့်ဥပဒေအရ၊ ယင်းပစ္စည်းတို့ကို ဝါရမ်းကပ်
× × × ခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်းမပြုရ။ ထို့ကြောင့် ဤအပိုဒ်များကို ချန်လှပ်ထားခဲ့
× × × သည်။ ယင်း ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဥပဒေနှင့်တရားရုံးများ ညွှန်ကြားလွှာ အမှတ် ၃/၆၄ တို့ကို ကောင်းစွာလေ့လာပါ။

၂၁၇။ ။တပ်မတော် အက်ဥပဒေတွင် ပါရှိသည့်အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အထူး
တပ်မတော် အက်ဥပဒေ အရ ဝါရမ်းခွဲကပ်ခြင်းမှ ကင်း ကျွတ်ခြင်း။ ဂရုပြုရမည်။

ပုဒ်မ ၂၆* ။ ။(၁) "တရားမရုံးကဖြစ်စေ၊ အခွန်ခုံးက ဖြစ်စေ၊ အခွန် အရာရှိက ဖြစ်စေ၊ မျှတ်သည့် ဒီကရီ၊ ဆိုမဟုတ် အမိန့်ကို အကာအကွယ်ပြုရန်၊ လိုင်စီး၊ သို့မဟုတ် တိုးအရာရှိက ထုတ်ဆင့်သော ညွှန်ကြားချက်အရ၊ ဤအက်ဥပဒေကို လိုက်နာရသူ၏ လက်နက်များ၊ အဝတ်အစားများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာ တန်ဆာ လယ်ယာစသည် လိအပ်သော အရာဝတ္ထုများ၊ သို့မဟုတ် ထိုသူတာဝန် ဝတ်တရား ဆောင်ရွက်ခြင်းအကျက် အသုံးပြုသော တိရစ္ဆာန်ကို သိမ်းယူ ဖမ်းဆီးခြင်း မပြု၊ သို့မဟုတ် ထိုသူ၏ ကာဒနှင့် စရိတ်အားလုံး၊ သို့မဟုတ် တစိတ်တဒေသ ကို ဝါရမ်းကပ်ခြင်းမပြုရ။"

(၂) တပ်မတော် အက်ဥပဒေနှင့် လေတပ်အက်ဥပဒေများကို လိုက်နာရသူတို့၏ [illegible] ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့နောက် တင်ရှိသည့် [illegible] စည်လည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝါရမ်း ဖမ်းဆီးခြင်း မခံထိုက်၊ [illegible] အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၆ (၂) နှင့် လေတပ် အက်ဥပဒေ၊ တို့ပြင် [illegible] ပုဒ်မခွဲ ပုဒ်မ ၆၀ (၁) (၄) အရ အမိန့်ကြော်ငြာစာများ [illegible]

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆ ဖြစ်သည်။

† ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆၅ (ပြင်ဆင်ချက်) အရ ပြင်ဆင်ထားသည်၊ ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၂၇၁။

218. Rules to regulate the procedure of all Courts in connection with the issue of warrants for the attachments of moveable property and with the employment and payment of temporary peons for the custody of such property are contained in Order XXI, Rule 45A.

Attachment of Moveable Property.

219. Judges of Civil Courts are required to observe the following principles when issuing warrants of attachment of properties:-

(a) The warrant must be properly worded.

(b) The schedule of properties to be attached must clearly state what properties are to be attached and vague terms should be avoided. This schedule must be attested by the Judge's signature.

(c) Where a large dump of paddy or the like is to be attached it may be all right to leave the attachment to a process-server, but in the case of miscellaneous goods of considerable value, such as goods in a shop or house, and especially at the headquarters of a Bailiff, attachment should be made by the Bailiff or an Assistant Bailiff himself or under his direct supervision.

(d) The Bailiff or Assistant Bailiff should be held responsible for the safe custody of the attached properties and if there is no room to store the properties he must find a suitable dry godown where they can be stored at the decree-holder's expense. Particular attention must be paid to the storing of perishable articles seized.

(e) If the properties consist of boxes or closed receptacles they should be sealed with the Bailiff's seal or if that is impossible with the judgment-debtor's *but never with the decree-holder's seal.*

Judges must satisfy themselves that the Bailiffs under them understand these rules and observe them.

၂၁၈။ ။ရွေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် ဝါရမ်းထုတ်ခြင်းနှင့် ထို ပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်း ကြည့်ရှုရန် ခေတ္တ ရုံးလုလင်များ ခန့်အပ်ခြင်း အခပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အားလုံးသော တရားရုံးတို့က လိုက်နာရန် နည်းလမ်းကို စည်းမျဉ်းဆတ်မှတ် ရန် နည်းဥပဒေများမှာ အမိန့် ၂၁ နည်းဥပဒေ ၄၅-က တွင်ပါရှိသည်။

ရွေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း။

၂၁၉။ ။တရားမရုံး တရားသူကြီးတို့သည် ပစ္စည်းဖမ်း ဝါရမ်းစာများ ထုတ်ပေးသော အခါ၊ အောက်ပါ မူများကို လိုက်နာရန် လိုသည်။

(က) ဝါရမ်းစာကို နည်းလမ်းတကျ ရေးသား ဖော်ပြရမည်။

(ခ) ဝါရမ်းဖမ်းရန် ပစ္စည်းစာရင်းဌ မည်သည့်ဝတ္ထု ပစ္စည်းများကို ဝါရမ်းစွဲကပ် ရမည့် အကြောင်း ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ ရေးသား ဖော်ပြရမည့်ပြင်၊ အခိုပ္ပါယ် မရှင်းမလင်းသော စကားများကို သုံးစွဲခြင်းမပြုရ။ ထိုစာရင်းကို တရားသူကြီးက မှန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။

(ဂ) စုပုံထားသည့် ပစ္စည်းတခုကို ဖြစ်စေ၊ ထိုကဲ့သို့သော ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ ဝါရမ်း စွဲကပ်ရန် ရှိသည့်အခါ၊ ထိုဝါရမ်း စွဲကပ်ခြင်းကိစ္စကို သမ္မာန်လုလင်နှင့် လွဲအပ် ထားရန် သင့်တော်မည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ဆိုင်၊ သို့မဟုတ် အိမ်တခုတွင်ရှိ ကုန်စည်ပစ္စည်း စသည်တို့ကဲ့သို့ အဘိုးထွေ အတော်အတန် ထိုက်သက်သည့် သောင်းပြောင်း ပစ္စည်းမျိုးဖြစ်သည့် အချက်တွင် အထူးသဖြင့် ဘီလစ်၏ ရုံးရှိရာ အရပ်၌၊ ဝါရမ်း စွဲကပ်ခြင်း ကိစ္စကို ဘီလစ်ကိုယ်တိုင်ကသော်ငင်း၊ လက်ထောက် ဘီလစ်ကိုယ်တိုင်ကသော်ငင်း၊ ထိုသူက ကိုယ်ရိုက် ကြီးကြပ် ကြည့်ရှု၍ သော်ငင်း ပြုလုပ်ရမည်။

(ဃ) ဝါရမ်း စွဲကပ်ထားသည့် ပစ္စည်းများကို လုံခြုံစွာ ထိန်းသိမ်းထားရန်မှာ ဘီလစ်၊ သို့မဟုတ် လက်ထောက်ဘီလစ်၏ တာဝန်ဖြစ်စေရမည်။ ပစ္စည်း များ သိုလှောင်ထားရန် နေရာမရှိလျှင် ဒီကရီ အနိုင်ရသူ၏ စရိတ်နှင့် ထိုပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ထားနိုင်မည့် သင့်လျော်၍ ခြောက်သွေ့သော ကုန်လှောင်ရုံ တခုကို ဘီလစ်က ရအောင် ရှာရမည်။ ဖမ်းဆီး သိမ်းယူ ထားသော ပျက်စီးလွယ်သည့် ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ခြင်းကို အထူး ဂရုစိုက်၍ ပြုလုပ်ရမည်။

(င) ဝတ္ထုပစ္စည်းများမှာ သေတ္တာများသော်ငင်း၊ ဖုံးပိတ်ထားသော ထည့်ဝတ္ထု များသော်ငင်း ဖြစ်လျှင်၊ ထိုဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ဘီလစ်၏ တံဆိပ်နှင့် ရိုက်နှိပ် ပိတ်ထားရမည်။ သို့မဟုတ် ထိုကဲ့သို့ မပြုလုပ်နိုင်လျှင် တရားစီး၏ တံဆိပ်နှင့် ရိုက်နှိပ် ပိတ်ထားရမည်။ သို့ရာတွင် ဒီကရီအနိုင်ရသူ၏ တံဆိပ်နှင့် မည်သည့်အခါမျှ ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း မပြုရ။

တရားမ တရားသူကြီးများသည်၊ မိမိတို့လက်အောက်ရှိ ဘီလစ်များက ဤနည်းဥပဒေ များကို သိနားလည်၍ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြောင်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကြေနပ်ခြင်း ရှိခရမည်။

XI. 43. 51. **220.** Attachment of moveable property other than agricultural produce in the possession of the Judgment-debtor, including negotiable instruments, is made by actual seizure.

The attention of Judges is also invited to the warning printed at the head of Form Civil 81. This warrant of attachment is only to be used when the property is actually in the possession of the judgment-debtor. The processserver must not seize property belonging to the judgment-debtor in the possession of a third party.

221. Order XXI, Rule 45B contains the rules regarding the maintenance and custody, while under attachment, of live-stock and other moveable property, etc.

Rules for Custody of Live-stock, etc.

222. When an objection, preferred to attachment of moveable property, is disallowed, the Court should ordinarily direct that the additional expense incurred for custody, and feeding and tending charges, if any, of the property pending the decision of the objection should be made costs in the case and borne by the objector.

XXI. 46 **223.** Attachment of debts not secured by negotiable instrument, shares, or moveable property not in the possession of the judgment-debtor, is effected by prohibitory order.

Prohibitory order.

One copy of the prohibitory order should be served on the person prohibited under sub-rule (1) of Rule 46 of Order XXI, to whom it should be addressed, and one copy should be posted on the Courthouse.

XXI. 63A. to 63G. **224.** (1) Attention is invited to Rules 63A to 63G of Order XXI, regarding the realization of attached debts by means of *garnishee* proceedings. The person who owes the debt to the judgment-debtor is called the "garnishee". If he does not pay the amount of the debt into Court, or does not dispute his liability, or fails to appear in answer to a notice to show cause, the Court may order him to pay the amount into Court and issue execution against him as though such order were a decree against him.

Realization of attached debt.

(2) If the garnishee disputes his liability to pay the debt attached, the Court can in the execution proceedings proceed to determine his liability as though it were an issue in a suit.

၂၂၀။ ။တရားရှိုး လက်ရှိ လယ်ယာထွက်ပစ္စည်း ကျွဲနွားနှင့် ကိရိယာ တန်ဆာပလာ ၂၁။၄၃-၅၁၊
ပြား မှတပါး၊ လွဲပြောင်းနိုင်သည့် စာချုပ်စာတမ်းများ အပါအဝင်၊ အခြား ရွှေပြောင်း
ရွှင်သည့်ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ဖမ်းဆီး သိမ်းယူခြင်းအားဖြင့် ဝါရမ်း စွဲကပ်ရမည်။

ဘရားမပုံစံ ၈၁ အာဆက်ပိုင်းတွင် ပုံနှိပ်ထားသည့် သတိပေးချက်ကိုလည်း တရားသူကြီး
ဟွံက ဖတ်ပြုရန် လိုသည်။ ပစ္စည်းမှာ တရားရှိုး လက်ဝယ်၌ အမှန်ရှိသည့် အခါမှသာလျှင်
ဤပစ္စည်းဖမ်း ဝါရမ်းကို အသုံးပြုရမည်။ တရားရှိုးပိုင်သော်လည်း အခြားသူ တဦးတယောက်
လက်ဝယ်ရှိ ပစ္စည်းကို သမ္မာန်လုလင်က ဖမ်းဆီးသိမ်းယူခြင်းမပြုရ။

၂၂၁။ ။အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၅-ခ ဘွင်၊ သက်ရှိ ပစ္စည်းနှင့် အခြားရွှေပြောင်းနိုင်
သက်ရှိ ပစ္စည်းကို တိန်းသိမ်းထားရန် နည်းဥပဒေများ။ သည့်ပစ္စည်း စသည်တို့ကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ထားသည့်အတွင်း ကျွေး မွေး ကြည့်ရှုဆားခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နည်းဥပဒေများ ပါရှိသည်။

၂၂၂။ ။ရွှေပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းဝါရမ်းစွဲကပ်သည်ကို ကန့်ကွက်ရာ၊ ထိုကန့်ကွက်ချက်
ကို ခွင့်မပြုသည့်အခါ၊ ကန့်ကွက်ချက်ကို မဆုံးဖြတ်မီအတွင်း၊ ထိုပစ္စည်းကို ထိန်းသိမ်း ကြည့်ရှု
သည့်အတွက် ထပ်မံ ကုန်ကျသည့် ရေခံသနှင့်စားကွ ကျေးဇူး၊ ထိန်းကျောင်းခမျာရှိလျှင်
ထိုအခမျာကိုပါ အမှုတွင် တရားစရိတ်ပြု၍ ကန့်ကွက်သူက ခံစေရန် တရားရှိုးက သာမန်အား
ဖြင့် အမိန့်ချမှတ် ရမည်။

၂၂၃။ ။လွဲပြောင်းနိုင်သည့် စာချုပ်စာတမ်းဖြင့် ခချုပ်ဆိုခြင်း မရှိသည့် ကြွေးမြီများ၊ ၂၁။၄၆၊
ပညတ်သည့်အမိန့်။ အစုရှယ်ယာများ၊ သို့မဟုတ် တရားရှိုးလက်တွင် မရှိသော ရွှေ
ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းမှာ ပညတ်သည့် အမိန့်ဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။

ပညတ်သည့်အမိန့် မိတ်တူတစောင်ကို အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၆၊ နည်းဥပဒေခွဲ (၁) အရ
ဆင့်ဆိုခံရသူသို့ လိပ်စာပါ၍ ချအပ်ရမည်။ မိတ်တူတစောင်ကို တရားရှိုးတွင်ကပ်ထားရမည်။

၂၂၄။ ။(၁) ဝါရမ်းကပ်ထားသော ကြွေးမြီကို "ဂါနိုရှီ" မူခင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ၂၁။၆၃-၆၃
ဝါရမ်းကပ်ထားသောကြွေးမြီကို ရရှိအောင် ပြုလုပ်ခြင်း။ အားဖြင့် ရရှိအောင် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၃-က မှ ၆၃-ဆ အထိတို့ကို ဂရုပြုစေလိုသည်။ ၆၃-ဆ-၆၆၊
စာရှုရှိုးသို့ ပေးရန် ကြွေးမြီတင်ရှိသူကို "ဂါနိုရှီ" ဟု ခေါ်သည်။ အကြောင်းပြုရန်ပေးသော နို့ တစ်စာအရ ထိုသူကကြွေးမြီကို တရားရှိုးသို့ မပေးသွင်းလျင်ဖြစ်စေ၊ ထိုသူက ပေးဆပ်ရန် မိမိ၌ တာဝန် မရှိကြောင်းမငြင်းဆိုလျှင်ဖြစ်စေ၊ တရားရှိုးသို့ မလာမရောက် ပျက်ကွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ တရားရှိုးက ထိုကြွေးငွေကို တရားရှိုးသို့ ပေးသွင်းရမည်ဟု ထိုသူအား အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်ဖြင့်၊ ဆိုခဲ့သောအမိန့်သည် ထိုသူအပေါ်၌ ချမှတ်သည့် ဒီကရီ ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ထိုသူအပေါ်၌ဇာဂရီ ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်။

(၂) ဝါရမ်းကပ်ထားသော ကြွေးမြီကို ဂါနိုရှီက မိမိပေးဆပ်ရန် တာဝန် မရှိဟု ငြင်းဆို
လျှင်၊ ထိုငြင်းဆိုမှုတွင် ထိုသူပေးရန် တာဝန် ရှိ-မရှိဟူသော အချက်ကို တရားမကြီးမှုတွင်
ငြင်းချက်တရပ် ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ တရားရှိုးက ဆုံးဖြတ်ရန် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

225. (a) Attachment of a salary of a public officer or servant of the Railway should be made by the issue of an order in Form Civil 78 to the officer designated by Government in this behalf, or if no such officer has been designated, to the disbursing officer, directing him to withhold monthly a specified portion of the salary. Under the Code of Civil Procedure (Second Amendment) Act, 1937, the first K100 of the salary and one-half of the remainder cannot be attached. The amount withheld is usually paid into Court by the withholding officer. (*See* Government Financial Department Circular No. 26 of 1907.)

(b) Various notifications (printed as Appendix VI) have been issued under Order XXI, Rule 48 (1), relating to the attachment of salaries of Government officers.

(c) When prohibitory orders are to be sent by post, they should be *addressed to the officer by name* and sent by *registered post acknowledgment due* and not by ordinary post.

(d) When a portion of the salary of a public servant is attached under the provisions of Order XXI, Rule 48, it is for the Court and not for the Disbursing officer to decide how much of the salary is attachable, and the Prohibitory order should specify the amount which is to be deducted from the salary each month. In order that this may be done the decree-holder should be required to state at the time of his application for attachment what is the salary of the judgment-debtor. The Disbursing officer is only responsible for deducting the amount he is ordered to deduct under Order XXI, Rule 48 (1), unless the attachable portion is already being withheld and remitted to a Court under a previous order of attachment, in which case he must return the Prohibitory order under Rule 48 (2).

XXI. 48

Failure of Heads of Departments to enforce orders of attachment of salaries of subordinates.

226. Under Order XXI, Rule 48 (3), the Government of the local authority is responsible that the sums of money included in prohibitory orders issued against its servants are realized, and the liability of the Government or local authority can be legally enforced. Heads of Departments have been warned that when a prohibitory order attaching a portion of the salary of a Government servant in their Department is sent to them they must comply immediately and without protest or discussion with the orders of the Court, as they are the agents of the Government in carrying out the orders of the Judiciary.

၂၂၅။ ။(က) အစိုးရအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် မီးရထားအမှုထမ်းလစာကို ဝါရမ်း စွဲကပ်ခြင်းမှာ တရားမပုံစံ ၇၈ နှင့် သီးခြား သတ်မှတ်သည့် လစာ အစိတ်အပိုင်းကို လစဉ် နုတ်သိမ်းထားရန် ဤကိစ္စအလို့ငှါ အစိုးရက ညွှန်ကြား ဖော်ပြထားသည့် အရာရှိထံသို့ အမိန့်စာထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ သို့မဟုတ် ထိုသို့သော အရာရှိကို ညွှန်ကြား ဖော်ပြထားခြင်း မရှိလျှင်၊ လစာထုတ်ပေးသည့် အရာရှိထံသို့ ထိုအမိန့်စာ ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် ဝါရမ်း စွဲကပ်ရမည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ (ဒုတိယပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေအရ၊ လစာမှဝယမ၁၀၀ နှင့် ကျန်ငွေ၏ ထက်ဝက်ကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း မပြုနိုင်။ ဝါရမ်းစွဲကပ်ထားသည့်ငွေကို နုတ်သိမ်းထားသူ အရာရှိက လုပ်ရိုး လုပ်စဉ်အတိုင်း တရားရုံးသို့ ပေးသွင်းရမည်။ (၁၉၀၇ ခုနှစ်၊ အစိုးရ ဘဏ္ဍာရေးဌာန၊ ဆာကြူလာ အမှတ် ၂၆ ကိုကြည့်)။

(ခ) အစိုးရအရာရှိ၏ လစာများကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၈ (၁) အရ၊ (နေ့ဂင်္ဂဆက်တဲ့ ၆ အဖြစ် ပုံနှိပ်ထားသည့်) အမိန့်ကြော်ငြာစာတို့ကို ထုတ်ဆင့်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

(ဂ) လစာဝါရမ်းဖမ်း အမိန့်များကို စာတိုက်မှ ပို့ရမည်ဖြစ်လျှင် ၎င်းတို့ကို အရာရှိအမည်ဖြင့် ထိပ်တပ်၍ မှတ်ပုံတင် ခေျစာပို့အရ၊ ရကြောင်းလက်မှတ် ရယူသည့် နည်းဖြင့် စာတိုက်မှပို့ရမည်။ သာမန်ချောပို့နည်းဖြင့် မပို့ရ။

(ဃ) အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတဦး၏ လစာ အစိတ်အပိုင်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်သည်အခါ၊ လစာအနက် မည်မျှမည်မျှ ဝါရမ်း စွဲကပ်ထိုက်သည်ကို လစာ ထုတ်ပေးသည့် အရာရှိက မဟုတ်ဘဲ တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ထို့ပြင် လစာ ဝါရမ်းဖမ်း အမိန့်တွင် လစာထဲမှ လစဉ် နုတ်ထားရမည့် ငွေ အရေအတွက်ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြရမည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်နိုင်ရန် အလို့ငှါ၊ ဒီကရီရသူက ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းသည့်အခါ၊ တရားရုံး၏လစာ မည်မျှမည်မျှ ဖြစ်ကြောင်းကို ဒီကရီ ရသူအား ဖော်ပြစေရန် ဆင့်ဆိုရမည်။ ယင်း ဝါရမ်းဖမ်းအမိန့် တခုခုအရ ဝါရမ်းစွဲကပ်ထိုက်သည့် လစာ အစိတ်အပိုင်းကို နုတ်သိမ်းရှိ တရားရုံးတခုခုသို့ ပေးပို့နေသည် မဟုတ်လျှင် လစာထုတ်ပေးသော အရာရှိသည်၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၈ (၁) အရ မိမိအား နုတ်ထားရန် ဆင့်ဆိုသည့် ငွေအရေအတွက်ကို နုတ်ထားရန်သာ တာဝန်ရှိသည်။ ဝါရမ်း စွဲကပ်ထိုက်သည့် လစာ အစိတ်အပိုင်းကို နုတ်သိမ်းပြီး တရားရုံး တခုခုသို့ ပေးပို့နေသည်ဖြစ်လျှင် လစာထုတ်ပေးသော အရာရှိသည် နည်းဥပဒေ ၄၈ (၂)အရ ဝါရမ်းဖမ်း အမိန့်ကို ပြန်ပို့ရမည်။

၂၂၆။ ။တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၈ (၃)အရ အစိုးရ၊ သို့မဟုတ် ဒေသန္တရဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တို့သည် မိမိတို့၏ အမှုထမ်းတို့၏ လစာငွေများ ဝါရမ်းဖမ်းသည့်အမိန့်ကို ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများက မဆောင်မရွက်ပေးကြခြင်း။

လက်အောက် အမှုထမ်း ထမ်းပျက်သောအပေါ်၌ ထုတ်ပေးသည့် လစာ ဝါရမ်းဖမ်း အမိန့်မျှားတွင် ပါရှိသည့် ငွေများကို ရရှိအောင် ပြုလုပ်ရန် တာဝန်ရှိသည်ပြင်၊ အစိုးရ၊ သို့မဟုတ် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်တို့က ပေးဆပ်ရန်တာဝန်ကို တရားဥပဒေနှင့် အညီ အတည်ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများသည်၊ တရားရုံး၏ အမိန့်များကို ဆောင်ရွက်ဆဲ၌ အစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ကြသော ကြောင့်၊ မိမိတို့၏ဌာနတွင် လုပ်ကိုင်နေသော အစိုးရ အမှုထမ်း တဦး၏ လစာငွေ အချို့အာဂက်ကို ဝါရမ်းပေးရန် တာဝန်ပြုမှုက် အမိန့်ကို မိမိတို့သို့ ပို့လိုက်သောအခါ၊ တရားရုံး၏ အမိန့်ကို ကန့်ကွက်ခြင်း

Any Head of Department therefore, who fails promptly to deduct from the salary of a Government servant in his Department the sum of money entered in a prohibitory order sent to him for execution, renders the Government liable for that sum. This liability the Government, at its discretion, may transfer to its disbursing officer, and if any case is reported to the Government where the Head of a Department has failed to realize the sums due under prohibitory orders issued through him it will be for the consideration of the Government whether he should not be called upon to make good any loss that by the Court concerned, through the District Court, to the Registrar, High Court, who will take such action as may appear to be necessary in each case.

227. The salaries of employees in private firms cannot be attached in the same way as can the salaries of Government officers and others. Attachment can only issue on the salary of an employee of a private firm after it has become due, as a debt incurred by a third party (in this case the employer) in favour of the employee (in this case the judgment-debtor). The form applicable is Civil 76.

Attachment of Royalties.

228. Where the royalties due to a judgment-debtor from any source are to be the subject of attachment by prohibitory order addressed to a company or other concern paying those royalties, it shall be expressly stated in the prohibitory order that the royalties are to be paid by the addressee directly into the Treasury, on chalans countersigned by the presiding officer of the Court.

XXI, 17(4).

Excessive Attachment Prohibited.

229. Care should be taken to observe the direction in Order XXI, Rule 17 (4), that in the execution of a decree for money, the value of the property must as nearly as may be, correspond with the amount of the decree. The practice of attaching property of value largely in excess of the amount of the decree should be carefully avoided.

XXI, 52, 53.

Attachment of Immoveable Property.

230. Rules for the attachment of property deposited in Court or with a public officer, and of decrees, are contained in Order XXI, Rules 52 and 53.

သော်၎င်း၊ ငြင်းဆိုခြင်းသော်၎င်း မပြုဘဲ၊ ချက်ခြင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည့်အကြောင်းနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲတို့အား သတိပေး နှိုးဆော်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိထံ အတည်ပြုရန် ပို့လိုက်သော တားမြစ်ချက် အမိန့်တွင် ပါရှိသော ငွေ ကို မိမိ၏ဌာနတွင် လုပ်ကိုင်နေသော အစိုးရအမှုထမ်း တဦး၏ လစာငွေထဲမှ ချက်ခြင်း နုတ်ယူခြင်းမပြုပျက်ကွက်ခြင်း ရှိခဲ့လျှင် ထိုငွေကို ပေးဆပ်ရန်အတွက် အစိုးရအပေါ် ၌ တာဝန်ကျရောက်စေသည်။ ထိုတာဝန်ကို အစိုးရက မိမိ၏သဘောအတိုင်း လစာ ထုတ်ပေးရသော အရာရှိ အပေါ် သို့ လွှဲပြောင်းနိုင်သည်။ တားမြစ်ချက် အမိန့်များကို တဆင့်ပြု၍ ပေးပို့ခြင်းခံရသော ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲက တားမြစ်ချက်အမိန့်အရ ပေးရမည့်ငွေကို ရယူခြင်းမပြု ပျက်ကွက်ကြောင်းနှင့် အစိုးရထံ တိုင်ကြား အစီရင်ခံခဲ့လျှင်၊ ထိုသို့ ဖြစ်သည့်အတွက် တစုံတရာ ဆုံးရှုံးနစ်နာခြင်းကို ထို့ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲက စိုက်ထုတ် ပေးလျော်စေရန် သင့် မသင့်ကို အစိုးရက စဉ်းစား ဆင်ခြင်ရမည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော အစီရင်ခံချက် အားလုံးတို့ကို သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးက၊ ခရိုင်တရားမရုံးမှတဆင့်ပြု၍ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ထံသို့ ပေးပို့ ရမည်။ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အမှုအသီးသီးတွင် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့်အတိုင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက်လိမ့်မည်။

၂၂၇။ ။ပုဂ္ဂလိက ကုန်တိုက်များတွင် အလုပ် လုပ်ကိုင်သူတို့၏လစာများကို အစိုးရ အရာရှိတို့နှင့် အခြား အရာရှိတို့၏ လစာကို ဝါရမ်းစွဲကပ်နိုင်သကဲ့သို့ ဝါရမ်း စွဲကပ်ခြင်းမပြုနိုင်။ ပုဂ္ဂလိက ကုန်တိုက်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သူ တဦး၏ လစာကိုရရန်ရှိပြီးနောက်မှသာလျှင်၊ အခြားသူ တဦးတယောက် (ဤကိစ္စ၌ အလုပ်ရှင်) က အလုပ်လုပ်ကိုင်သူ (ဤကိစ္စ၌ တရားရှုံး) သို့ ပေးရန်တင်ရှိသော ကြွေးမြီ အဖြစ်ဖြင့် ထိုလစာအပေါ် ၌ စွဲကပ်ရန် ဝါရမ်း ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်သော ပုံစံမှာ တရားမပုံစံ ၇၆ ဖြစ်သည်။

၂၂၈။ ။တရားရှုံးက မည်သည့်ပင်ရင်းမှမဆိုရရန်ရှိသောအကောက်ငွေများကို တားမြစ် အကောက်ငွေများကို ဝါရမ်း ဖမ်းခြင်း။ သည့် အမိန့်ဖြင့် ထိုအကောက်ငွေများ ပေးဆောင်နေသည့် ကုမ္ပဏီ၊ သို့မဟုတ် အခြားလုပ်ငန်းတခုခုသို့ လိပ်တပ်၍ ဝါရမ်း ဖမ်းရမည်ဖြစ်သည့် ကိစ္စ၌၊ ထိုတားမြစ်သည့် အမိန့်ကို ပေးပို့ခံရသူက ထိုအကောက်ငွေများကို တရားရုံး ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိက ထပ်ဆင့်လက်မှတ် ရေးထိုးသော ချွတ်မျှားနှင့် ငွေတိုက်သို့ တိုက်ရိုက် ပေးသင့်း ရမည်ဟု ထိုတားမြစ်သည့် အမိန့်တွင် အတည့်အလင်း ဖော်ပြရမည်။

၂၂၉။ ။ငွေအတွက် ဒီကရီကိုဖာရီပြုလုပ်ရာ၌၊ ပစ္စည်း၏တန် ဖိုးနှင့် ဒီကရီကျငွေတို့သည် များလွန်းသည့် ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း။ တူညီနိုင်သမျှ တူညီခြင်း ရှိစေရမည်ဟု အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၇ (၄) ပါညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ဂရုပြုရမည်။ ဒီကရီကျငွေထက်များစွာပိုမိုအ ဖိုးထိုက်တန်သော ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲတင်သည့် အလေ့အထကို သတိထားရှောင်ကြဉ်ရမည်။ ၂၁။၁၊ (၄)

၂၃၀။ ။တရားရုံးတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းအရာရှိထံတွင်ဖြစ်စေ၊ တင်သွင်းထားသည့် တရားရုံးတွင် ရှိသည့်ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း။ ပစ္စည်းများနှင့် ဒီကရီများကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းအတွက် နည်းဥပဒေများမှာ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၂ နှင့် ၅၃ တို့တွင်ပါရှိသည်။ ၂၁။၅၂၊ ၅၃၊

XXI. 54.

Attachment of Immoveable Property.

231. Attachment of immoveable property is made by a prohibitory order which should be posted on the Court-house and property and proclaimed on or near the property.

XXI. 55.

Withdrawal of Attachment.

232. If the decree is satisfied or reversed, any attachment subsisting at the time is deemed to be withdrawn. In the case of immoveable property, if the judgment-debtor applies and pays the necessary costs, the withdrawal must be proclaimed in the manner provided for making attachments.

XXI. 31.

Duration of Attachment under Decree for specific moveables, etc.

233. Property attached to enforce a decree for specific moveables remains under attachment for three months which period may on application be extended to six months if the decree is not obeyed in the meantime. At the end of that period it may be sold on the application of the decree-holder and the proceeds applied as directed in Order XXI, Rule 31. If no application for sale is made and granted, the attachment ceases after that period.

XXI. 32.

Duration under Decree to specific performance.

234. Property attached to enforce a decree for specific performance or for restitution of conjugal rights is subject to the rule in the last preceding section, the maximum period of attachment being one year instead of six months.

XXI. 58-63.

Claims to attached Property.

235. Claims to attached property or objections to attachment are investigated under Order XXI, Rules 58 - 63. Care should be taken to note in the execution record the substance of any order passed on such investigation and to communicate it to the Bailiff.

236. When a warrant of attachment is issued with a view to the sale of the property attached, the Judge shall invariably enter in the diary of the case the date fixed for the return of the warrant; and shall adjourn the case to that date. The decree-holder shall be informed of the date, and shall be warned that if he fails to pay the court-fees for the proclamation of sale and for the necessary notices on or before that date, the application for execution will be dismissed and the attachment withdrawn.

၂၁။၅၄၊

မရွေ့မပြောင်း နိုင်ဆည်ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း။

၂၃၁။ ။မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းမှာ၊ ပညတ်သည့်အမိန့်ဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုအမိန့်ကို တရားရုံးအဆောက်အဦခန့်ငုပ်စည်းပေါ်တွင် ကပ်ထားရမည်ဖြင့်၊ ပဉ္စည်းပေါ်တွင်ဖြစ်စေ၊ အနီးအနားတွင်ဖြစ်စေ ကြော်ငြာရမည်။

၂၁။၅၅၊

ဝါရမ်းရုပ်သိမ်းခြင်း။

၂၃၂။ ။ဒီကရီကိုအပြေအကြေပေးဆပ်ခဲ့လျှင်၊သို့တည်းမဟုတ် ဒီကရီကိုပယ်ဖျက်ခဲ့လျှင်၊ ထိုအခါ၌ စွဲကပ်လျက်တည်ရှိသည့် ဝါရမ်းမှာ ရုပ်သိမ်းသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းဖြစ်သည့် အခွက်တွင် တရားရှုံးက လျော်ကထား၍ လိုအပ်သည့်စရိတ်ကိုပေးလျှင်၊ ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းတားသည့် နည်းအတိုင်း ဝါရမ်းရုပ်သိမ်းခြင်းကို ကြော်ငြာရမည်။

၂၁။၃၁၊

သီးခြား ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း စသည်တို့အတွက် ဒီကရီအရ ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းမှာ မည်မျှ ကြာအောင်တည်ရှိခြင်း။

၂၃၃။ ။သီးခြား ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းအတွက် ဒီကရီကို အတည်ပြုရန် ဝါရမ်းစွဲကပ်သည့်ပစ္စည်းမှာ၊ သုံးလကြာအောင် ဝါရမ်းစွဲကပ်လျက်တည်ရှိရမည်။ ထိုကာလအတွင်း ဒီကရီကို မနာခံလျှင်၊ ထိုကာလကိုလျော်ကထားသည့်အခါ၊ ခြောက်လအထိတိုးပေးနိုင်သည်။ ထိုကာလစေ့ကုန်သည့်အခါ ဒီကရီရသူက လျော်ကထားလျှင်း ထိုပစ္စည်းကို ရောင်းချ၍ ရရှိသည့်ငွေများကို အမိန့် ၂၁၊ နည်း ဥပဒေ ၃၁ တွင် ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်းပေးရမည်။ ပစ္စည်းကို ရောင်းချရန် လျော်ကထားခြင်းမပြုလျှင်၊ ထို့ပြင်လျော်ကထား၍ ခွင့်မပြုလျှင်၊ ထိုကာလ ရောက်ကုန်ပြီးသည့်နောက် ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းမှာရပ်စဲရမည်။

၂၁။၃၂၊

သီးခြား ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ဒီကရီအရ ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း မည်မျှကြာအောင် တည်ရှိခြင်း။

၂၃၄။ ။သီးခြားဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ဖြစ်စေ၊ လင်မယားအဖြစ် ပြန်၍နေထိုင်ရန် အတွက်ဖြစ်စေ၊ဒီကရီကိုအတည်ပြုရန်ဝါရမ်းစွဲကပ်တည်ရှိသည့်ပစ္စည်းမှာ၊ ယခင်နောက်ဆုံး ပုဒ်မပါ နည်းဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာရန်ဖြစ်သည်။ ဝါရမ်းစွဲကပ်လျက် တည်ရှိရမည့် အမျှားဆုံးကာလ အပိုင်းအခြားမှာမူ ခြောက်လအစား တနှစ်ဖြစ်သည်။

၂၁။၅၈-၆၃၊

ဝါရမ်း စွဲကပ်သည့်ပစ္စည်းကို ဝိုင်ဆိုင်ကြောင်းဆောင်ဆိုခြင်း။

၂၃၅။ ။ဝါရမ်းစွဲကပ်ထားသည့် ပစ္စည်းကို ဆိုင်ပိုင်ကြောင်း ကောင်းသိုသျှက်မျှားကို၊ သို့မဟုတ် ဝါရမ်းမစွဲကပ်ဟိုက်ကြောင်း ကန့်ကွက်ချက်များကို အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၅၈ မှ ၆၃ အထိများအရ စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။ ဇာရီပြုလုပ်ဝည့် အမှုတွဲတွင် ထိုသို့စုံစမ်း စစ်မေးချက်မှတ်သည့် အမိန့်၏ လုံရင်းအချက်ကိုရေးမှတ်၍ ဘီလစ်ထိုအကြောင်းကြားရန် သတိပြုရမည်။

၂၁။ ။ဝါရမ်းစွဲကပ်ထားသောပစ္စည်းကို ရောင်းချရန်အလို့ငှါ၊ ပစ္စည်းဖမ်းဝါမှတ်သောအခါ၊ စာရားလျှောက်ခြင်းဖြင့် အစည်းအဝေးတွင် အမှုနှစ်ဦးမှတ်စာမီးတွင် ဝါရမ်းပြန်ဆင်းရမည်နေ့ရက်ကို ရေးမှတ်၍ ထိုနေ့တိုင်အမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းရမည်။ ထိုနေ့ရက်ကို ဒီကရီအနိုင်ရသူသာရေရန် ဒေါ်ကြောင်းကြားရ၍၊ ရောင်းချမည်ကြော်ငြာစာနှင့် လိုသောနေ့ တစ်ခေတများထုတ်ရန်အတွက် ရုံးခွန်ကောက်ကို ထိုနေ့မတိုင်မီပြီးစေ၊ ထိုနေ့မတိုင်မီပြီးစေ မပေးဟုက်ကလျင်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရန် လျောက်လွှာကို ပယ်၍ ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းကိုလည်းရပ်သိမ်းမည်ဟုကြောင်းဒီကရီအနိုင်ရသူအား သတိပေးရမည်။

Sale of Property.

XXI. 25.

237. When a warrant of attachment has been issued with a view to the sale of the property attached, the Judge shall, on the date to which the case is adjourned for the return of the warrant, scrutinize the endorsement made thereon under Order XXI, Rule 25, and shall make sure that the attachment has been properly carried out in accordance with Order XXI, Rules 43-54. This scrutiny is most important in the case of immoveable property. He shall also ascertain that the court-fees for the sale and for the issue of notices under Order XXI, Rule 66 (2), have been duly paid. If satisfied on these points; he shall, in the absence of any objection to the attachment or other sufficient cause for postponing the sale, fix a further date for setting the particulars to be entered in the proclamation of sale, and shall issue notices of the date so fixed to the decree-holder and the judgment-debtor, as required by Order XXI, Rule 66 (2).

Procedure subsequent to Attachment.

XXI. 43 - 54.

XXI. 66(2).

XXI. 66(4).

238. On the date fixed for the settlement of the particulars for the proclamation, the decree-holder and the judgment-debtor shall, if they appear, be given an opportunity of being heard regarding the particulars. The Judge shall also hold any further inquiry that he may think necessary under Order XXI, Rule 66 (4). When satisfied that all the necessary particulars for insertion in the proclamation are available, he shall, without requiring any further formal application, pass an order for the sale of so much of the property as may be necessary to satisfy the decree.

Particulars to be inserted in Proclamation of Sale.

Courts should not enter into a prolonged investigation under Rule 66 (2) (*e*) of Order XXI, to determine the value of the property to be sold, but should enter the estimated value of the property in the sale proclamation by entering therein the estimates of the value given by both the decree-holder and judgment-debtor, or by making a rough estimate of the value having regard to the circumstances of the case.

239. When property is ordered to be sold, the Judge should consider, with reference to Order XXI, Rule 65 (2) and (3), what will be the most suitable place for holding the sale with a view to obtaining the highest net sale-proceeds and should pass orders as to where the sale shall be held and whether the property shall be produced at the place of sale or not.

ပစ္စည်းကိုရောင်းချခြင်း

၂၃၇။ ။ဝါရင်မ်းစွဲကပ်သော ပစ္စည်းကိုရောင်းချရန်အလို့ငှါ ပစ္စည်းဖမ်းဝါရင်းထုတ်ပြီးသော အခါ၊ ဝါရင်း ပြန်သွင်းရန် အမှုကို ရွှေဆိုင်းသောနေ့တွင်၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၂၅ အရ၊ ထိုဝါရင်းပေါ်၌ ရှိ ထပ်ဆင့်ရေးသားချက် ကိုတရားသူကြီးကစစ်ဆေးကြည့်ရှု၍ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၃ မှ ၅၄ အထိတို့နှင့်အညီ၊ နည်းလမ်းတကျ ဝါရင်းစွဲကပ်ခြင်း ပြုပြီး ကြောင်း အမှန်သိအောင် ပြုရမည်။ ထိုသို့ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းမှာ၊ မနှေမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ်သည့်အချက်တွင် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်လည်း အမိန့် ၂၁၊ နည်း ဥပဒေ ၆၆ (၂) အရ၊ ရောင်းချရန်အတွက်နှင့် နို့ တစ်စာများ ထုတ်ရန်အတွက် ခ်ုံးခွန်များ နည်းလမ်းတကျ ပေးပြီးကြောင်းကိုအမှန်သိရှိအောင် ပြုရမည်။ ဤအချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သဘောကြေနပ်ရှိသည့်အခါ၊ ဝါရင်းစွဲကပ်ခြင်းကို ကန့်ကွက်ခြင်းသော်၎င်း၊ ရောင်းချခြင်းကို ရွှေဆိုင်းထားရန် လုံလောက်သော အကြောင်းသော်၎င်း မရှိပါက၊ ရောင်းချရန် ကြော်ငြာစာ တွင် ထည့်သွင်းချန်ထားကြောင်းအရာများကို စေ့စပ်ရန် နောက်ထပ်နေ့ရက်ချိန်းခြိုးပြီးလျှင် အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၆ (၂) အရ ဖိုအာ်သည့်အတိုင်း ထိုသို့ထပ်မံချိန်းဆိုသောနေ့ရက်ကို ဒီကရီ အနိုင်ရသူနှင့် တရားရှုံးသို့သို့ သိသာရန် နို့ တစ်စာချအပ်ရမည်။

၂၃၈။ ။ကြော်ငြာစာအတွက် အကြောင်းအရာများ စေ့စပ်ရန် ချိန်းဆိုသော နေ့ရက်၌၊ ဒီကရီအနိုင်ရသူနှင့် တရားရှုံးတို့ သာရောက်ခဲ့လျှင်၊ ထိုအကြောင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုသူတို့အား ပြောဆို လျောက်ထားခွင့် ပေးရမည်။ ထို့ပြင်လည်း အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၆ (၄) အရ၊ တရားသူကြီးက နောက်ထပ် စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းပြုရန်လိုမည် ထင်မြင်သည့်အလျောက်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းပြုရမည်။ ကြော်ငြာစာတွင် ဖြူ။ ထည့်သွင်းရန်လိုအပ်သော အကြောင်းအရာအားလုံးတို့ကို ရရှိနိုင် ကြောင်း တရားသူကြီးက သဘောကြေနပ် ရှိသည့်အခါ၊ နောက်ထပ် နည်းလမ်း တကျ လျောက်ထားချက် ပြုရန်မလိုစေဘဲ၊ ဒီကရီပြေလည်တန်သလောက် ပစ္စည်းကိုရောင်းချ စေရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။ ရောင်းချမည့် ပစ္စည်းတန်ဘိုးကို ဆုံးဖြတ်ရန် တရားရုံးများက အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၆ (၂) (ဇ) အရ၊ ရှည်လျားစွာ စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်း မပြုလုပ်ရ။ သို့ရာတွင် ရောင်းရန် ကြော်ငြာစာတွင် ဒီကရီအနိုင်ရသူနှင့် တရားရှုံးတို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်က ပေးသော ခန့်မှန်းရ တန်ဘိုးများကို ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း၊ အမှု၏ အခြေအနေတို့ ကို ထောက်ထား၍ အကြမ်းခန့်မှန်းရ တန်ဘိုးကိုပြခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း၊ ရောင်းရန်ပစ္စည်း၏ ခန့်မှန်းရ တန်ဘိုးကို ဖော်ပြရမည်။

၂၃၉။ ။ပစ္စည်းကို ရောင်းချရန် အမိန့်ချမှတ်သောအခါ၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၅ (၂) နှင့် (၃) တို့ကို ရည်ညွှန်း၍ တရားသူကြီးကပစ္စည်းကိုရောင်း၍ အသားတင်ငွေအများဆုံး ရနိုင်စေရန် မည်သည့်နေရာမှာ ရောင်းရန်အသင့်တော်ဆုံး ဖြစ်သည်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင် ပြီးလျှင်၊ မည်သည့်နေရာ၌ ရောင်းချမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ရမည်။ ထို့ပြင် ရောင်းသောနေရာတွင် ပစ္စည်းကို တင်ပြရမည်၊ မတင်ပြရမည်ကိုလည်း အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

240. As to the time and place of sale of agricultural produce and specially growing crops are mentioned in the Courts Manual is now deleted. The Peasant's Right Protection Law, 1963 prohibits the attachment and sale of the agriculture produce and the property of the agriculturist. To take due care to study the Peasant's Right Protection Law, 1963.

× × ×

× × ×

241. The attention of all Civil Courts is called to Rule 20, clause (3), of the rules under the Burma Land and Revenue Act, which makes it a condition of all grants and leases that the holder shall not, within a certain period, suffer the whole or any part of the land granted or leased to be sold in execution of a decree. It follows that the sale of such land in execution of a decree within the period specified will render the land liable to resumption by Government under Rule 21.

Sale of land liable to resumption.

By Burma Land Revenue Direction 83 at page 153 of the Lower Burma Land Revenue Manual, 1938, the permanent transfer to non-agriculturists of land occupied by squatters, in Lower Burma, in which the right of land-holdership has not accrued, is ordered to be discouraged, and it is stated that land so transferred is to be resumed.

Similarly, by Burma Land Revenue Direction 86 at page 146 of the Upper Burma Land Revenue Manual, 1939, State Land in Upper Burma is ordered to be prevented from falling into the hands of non-agriculturists and it is laid down that State Land so transferred is liable to be resumed.

XXI, 66(2)(e). Order XXI, Rule 66 (2)*(e)*, of the Code of Civil Procedure requires a proclamation of sale to specify everything that the Court considers it material for the purchaser to know in order to judge of the nature and value of the property to be sold. In any case, therefore, in which it is brought to the notice of the Court in any way that land about to be sold in execution of a decree is land to which the abovementioned orders apply, although there is no provision for refusing an order for sale on this account, it is the plain duty of the Court to enter distinctly in the proclamation of sale the fact of the liability to resumption after the sale. If necessary an inquiry in this matter should be made under Order XXI, Rule 66(4), before the proclamation is issued.

၂၄၀။ ။ယခင်က ဤအပိုဒ်တွင် လယ်ယာထွက်ပစ္စည်း၊ အထူးသဖြင့် ပင်ထောင်သီး နှံများကို ရောင်းချရန်အချိန်နေရာသို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ နည်းလမ်းများသတ်မှတ် ထားသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ တောင်သူလယ်သမား အခွင့်အရေး ကာကွယ်သည့်ဥပဒေအရ ယင်းပစ္စည်းဘို့ကို မည်သူမဆိုပြောင်းရွှဲ၊ ရောင်းချသုံးစွဲ ထုခွဲခြင်းမပြုရဟု တားဆီးခြင်းမပြုရ။ ထို့ကြောင့် ယခင်အပိုဒ်ကို ချန်လှပ် ထားခဲ့သည်။ ယင်း ၁၉၆၃ ခုနှစ်ဥပဒေကို ကောင်းစွာလေ့လာပါ။

× × ×

× × ×

၂၄၁။ ။မြန်မာနိုင်ငံ မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ အနက်၊ နည်းဥပဒေ ၂၀၊ အပိုဒ် (၃) ကိုအားလုံးသော တရားမ တရားရုံးများက ဂရုပြုကြေစေလိုသည်။ ၎င်းအပိုဒ်တွင် အပိုင် ပတ္တာများ၊ အငှါးပတ္တာများ ထုတ်ပေးရာ၌၊ ပတ္တာရသူသည်၊ ကာလအပိုင်းအခြားတခုအတွင်း အပိုင်ပတ္တာ၊ သို့မဟုတ် အငှါးပတ္တာပေးသော မြေအားလုံး ကိုသော်၎င်း၊ တစိတ်တဒေသကိုသော်၎င်း၊ ဒီအာရီဇာရီပြုရာ၌ ရောင်းချခြင်းမခံရစေရဟူ၍ စည်းကမ်းချက်ပြုထားသည်။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ဆိုထားသည့် ကာလအပိုင်းအခြား အတွင်း ဆိုခဲ့သည့်မြေမျိုးကို ရောင်းချခြင်းကြောင့်၊ နည်းဥပဒေ ၂၁ အရ၊ ထိုမြေမှာ အစိုးရကပြန်၍ သိမ်းယူခြင်းကို ခံထိုက်မည်ဖြစ်သည်။

ပြန်လည် သိမ်းယူနိုင်ခွင့် ရှိသော မြေကို ရောင်းချခြင်း။

၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ အောက်မြန်မာပြည် မြေခွန်လက်စွဲဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၁၅၃ ရှိ မြန်မာပြည် မြေခွန်ဒေဝမိန့် ဆင့်ဆိုချက် ၈၃ အရ၊ အောက်မြန်မာပြည်တွင် ဝင်နေကပ်ပါးအဖြစ် လက်ရှိ လုပ်ကိုင်နေထိုင်သည့် မြေရှင်အခွင့်အရေး မရရှိသေးသော မြေကို၊ လယ်ယာသုပ်ကိုင် စားသောက်သူ မဟုတ်သောသူတို့သို့ အမြဲလွှဲပြောင်းခြင်း မပြုရဟု မိန့်ဆိုထားသည့်ပြင်၊ ထိုသို့လွှဲပြောင်းသောမြေကို ပြန်၍သိမ်းယူရမည်ဟု ဆိုထားလေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ အထက်မြန်မာပြည် မြေခွန်လက်စွဲဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၁၄၆ ရှိ မြန်မာပြည် မြေခွန် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၈၆ အရ၊ အထက်မြန်မာပြည်တွင် နိုင်ငံပိုင်မြေကို လယ်ယာလုပ်ကိုင်စားသောက်သူ မဟုတ်သောသူများလက်သို့ လွှဲပြောင်းကျေးဇူးစေခြင်းမှ တားဆီးရန် မိန့်ဆိုထားသည့်ပြင်၊ ထိုသို့လွှဲပြောင်းသော နိုင်ငံပိုင်မြေမှာ ပြန်၍ သိမ်းယူခြင်း ခံထိုက်မည်ဟု ဆိုထားလေသည်။

၂၁။(၆၆ (၂) (ဇ)၊

အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၆ (၂) (ဇ) အရ၊ ရောင်းချမည့်ပစ္စည်းမျိုးမည်နှင့် တန်ဘိုးကိုကို ချင့်ချိန်နိုင်အောင် ဝယ်သူကသိသေရန်အရေးကြီးကြောင်းတရားရုံးကဘင်မြင်သည့်အကြောင်း အရာအမှုပ်ရပ်ကို ရောင်းရန် ကြော်ငြာစာတွင် ဖော်ပြရန်လိုသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဒီကရီဇာရီပြုရာ၌ ရောင်းချမည့်မြေဆည်၊ အထက်ပေါ်ပြုပါအမိန့်နှင့် သက်ဆိုင်သောမြေဖြစ် ကြောင်း တနည်းနည်းဖြင့် တရားရုံးက သိရှိရသည့်အချက်တွင်၊ ထိုအချက်ကြောင့် ရောင်းချ စေရန်အမိန့် မချမှတ်ဘဲ ငြင်းပယ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိသော်လည်း၊ ရောင်းမပြီးနောက် ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း ခံထိုက်မည့်အကြောင်းကို ရောင်းချရန် ကြော်ငြာစာတွင် ယင်ရှေးစွဲ ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်မှာ တရားရုံး၏အထင်အရှားဝတ်ဘရားဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် လိုအပ်ခဲ့လျှင်၊ ကြော်ငြာစာကိုမဆုတ်မိ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၆ (၄) အရ၊ ဤစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းပြုရမည်။

လယ်ယာမြေများကို ကယ်ယာမြေများဟု တရားမရုံးကခုနစ်၊ ဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်ပြင့် ပါရှိစေခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းမပြုရဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည် ၁၉၆၃ ခုနှစ် လယ်ယာခရမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ နှင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ် တောင်သူ ရေးသမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၃ ကိုကို ဂရုသေချာရှုမြင်ပါ။

242. When a Judge orders the sale of attached property he shall record on the diary of the execution proceeding :-

(a) the date on which the method of publishing the proclamation shall be reported to him;

Dates to be fixed on ordering sale.

(b) the date fixed for the sale; and

(c) the date on which the report of the sale shall be submitted: and shall adjourn the case to the date (a). The decree-holder shall be informed of these dates.

XXI. 67. 68.

243. On the date fixed for the report regarding to proclamation, the Judges shall scrutinize the report and make sure that the proclamation has been published in the manner prescribed in Order XXI, Rule 67, and that the copy has been fixed up in the Court-house in due time with reference to Order XXI, Rule 68. If satisfied that the manner and time of the publication have been correct he shall adjourn the case to the date fixed for the report of the sale.

Publication of Proclamation.

244. If the sale is for any reason postponed by the Bailiff, he shall make a report of the reason for the postponement and of the date to which it is postponed, on or before the date originally fixed for his report. If the sale is postponed by the Court, the Judge shall record the reasons for the postponement in the proceedings. In either of such cases the Judge shall adjourn the case to a fresh date for the sale report.

Postponement of Sale.

245. When the property has been sold, the Bailiff shall attend the Court on the date fixed with his report of the sale, which shall not be written on the warrant, but shall be in Form Civil 95. At the same time he shall submit for inspection the entry in his Register No. I of the amount of the sale-proceeds or of such portion thereof as may have been paid at once.

Report of Sale.

If the property sold is immoveable property, and a portion of the purchase money still remains outstanding at the time of the report, the case shall be again adjourned to the first suitable date after the lapse of fifteen days from the date of the sale. On that date the Bailiff shall again submit his Register No. I for the inspection of the entry of the balance of the sale proceeds.

F-48

၂၄၂။ ။တရားသူကြီးသည် ငါးရှမ်းစွဲကပ်ထားသောပစ္စည်းကို ရောင်းချစေရန် အမိန့်ချမှတ်သောအခါ၊ ဇာရီအမှုတွဲ နှေစဉ်မှတ်တမ်းတွင်—

(က) မည်သည့်နည်းဖြင့် ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ကြောင်း မိမိထံအစီရင်ခံရမည့် နေ့ရက်၊

ရောင်းချရန် အမိန့်ပေးသောအခါ နေ့ရက်များချိန်းဆိုခြင်း။

(ခ) ရောင်းချရန် ချိန်းဆိုသောနေ့ရက်နှင့်၊

(ဂ) ရောင်းချခြင်းအကြောင်း အစီရင်ခံချက် တင်သွင်းရမည့် နေ့ရက်တို့ကို ရေးမှတ်ပြီးလျှင်၊ ထိုအမှုကို (က) နေ့ရက်တိုင် ရွှေဆိုင်းထားရမည်။ ဆိုခဲ့သည့်နေ့ရက်များကို ဒီကရီအနိုင်ရသူအား အကြောင်းကြား ရမည်။

၂၄၃။ ။ကြော်ငြာစာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစီရင်ခံရန်ချိန်းဆိုသောနေ့ရက်၌ တရားသူကြီးက အစီရင်ခံချက်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရ၍၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၇ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ပြီးကြောင်း၊ ထို့ပြင် အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၈ ကို ရည်ညွှန်းလျက် သတ်မှတ်သည့်အချိန်တွင် မိတ်တူကို တရားရုံး အဆောက်အဦတွင် ကပ်ထားပြီးကြောင်း အမှန်သိအောင် ပြုရမည်။ ကြော်ငြာသည့် နည်းနှင့် ကြော်ငြာသည့် အချိန်မှန်ကန်သည်ဟု ယုံကြည်ကျေနပ်လျှင် ရောင်းချကြောင်း အစီရင်ခံရန် ချိန်းဆိုသော နေ့ရက်တိုင် အမှုကို တရားသူကြီးက ရွှေဆိုင်းထားရမည်။

ကြော်ငြာစာကို ထုတ်ပြန်ခြင်း။ ၂၁ ။၆၇၊၆၈

၂၄၄။ ။အကြောင်း တစုံတခုကြောင့် ဘီလစ်က ရောင်းချခြင်းကို မပြုဘဲ ရွှေဆိုင်းထားလျှင်၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ရွှေဆိုင်းထားကြောင်းနှင့် မည်သည့် နေ့ရက်တိုင် ရွှေဆိုင်းထားကြောင်းကို အစီရင်ခံရန် မူလချိန်းဆိုထားသော နေ့၌ဖြစ်စေ၊ ထို့နေ့ မတိုင်မီ ဖြစ်စေ ဘီလစ်က အစီရင်ခံရမည်။ အကယ်၍ တရားရုံးက ရောင်းချခြင်းကို ဆိုင်းထားသည်ဖြစ်သော် အမှုတွဲတွင် မည်သည့်အကြောင်းများကြောင့် ဆိုင်းထားကြောင်း တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ထားရမည်။ ထိုသို့သော အခြေတခုတွင် ရောင်းချခြင်းကို အစီရင်ခံရန် တရားသူကြီးက အမှုကို နေ့ရက် အသစ်တရပ်သို့ ချိန်းဆိုရမည်။

ရောင်းချခြင်းကို နှောင့်နှေးခြင်း။

၂၄၅။ ။ပစ္စည်း ရောင်းချပြီးသောအခါ၊ ချိန်းဆိုသော နေ့ရက်၌ ရောင်းချကြောင်း အစီရင်ခံစာနှင့်တကွ၊ ဘီလစ်က တရားရုံးသို့ လာရောက်ရမည်။ ထို အစီရင်ခံစာကို ငါးရှမ်း ပေါ်တွင် ရေးသားခြင်း မပြုရ။ တရားမပုံစံ ၉၅ ဖြင့် ရေးသားရမည်။ ထိုအခါ၌ ရောင်းချရငွေကိုဖြစ်စေ၊ ရောင်းချရာ၌ ချက်ခြင်းပေးဆောင် ရောင်းချရငွေ အချို့အဝက်ကိုဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ မှတ်ပုံတင်စာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၁ တွင် ရေးသွင်းချက်ကို ကြည့်ရှုစေရန် ဘီလစ်က တင်ပြရမည်။

ရောင်းချသော ပစ္စည်းသည် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ်၍၊ အစီရင်ခံသည့် အချိန်၌ ဝယ်ငွေ အချို့အဝက်ပေးရန် ကျန်ရှိနေသေးလျှင် ရောင်းချသည့် နေ့ရက်မှ တဆယ့် ငါးရက်ကုန်လွန်ပြီးနောက် သင့်လျော်သော ပထမနေ့ရက်တိုင်၊ ထိုအမှုကို ထပ်မံ၍ ရွှေဆိုင်းထားရမည်။ ထိုနေ့တွင် ရောင်းချရငွေမှ ကျန်ငွေ ရေးသွင်းချက်ကို ကြည့်ရှုရန် ဘီလစ်က မိမိ၏ မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ် ၁ ကို တဖန်တင်ပြရမည်။

246. Whenever money realized in execution is paid into the Treasury the Bailiff shall submit the chalan for inspection and his Register No. I for the Judge's initials to the appropriate entry at the earliest opportunity. If the money has been already paid into the Treasury at the time of the submission of the register under paragraph 252 the chalan may conveniently be submitted for inspection, and the register initialled by the Judge at the same time.

Verification of Chalans by the Judge.

247. On every date to which a case has been adjourned for any report under paragraphs 242-245, it shall be called in open Court, and if any interested party appears, he shall be given an opportunity of being present during the proceedings connected with the report.

Case to be called in open Court.

248. The duty of conducting a sale in execution of a decree may be entrusted to a process-server when the property is moveable property not exceeding K 50 in value and when, in the opinion of the Court, for reasons recorded in the diary of the case, the Bailiff cannot personally conduct the sale. *See* Order XXI, Rule 65(1).

Sale by Process-server.

XXI, 65.

249. The following order has been issued by Government - No clerk in the office of any Deputy Commissioner, Subdivisional Officer, or Township Officer shall, without first obtaining the Deputy Commissioner's written permission to do so, bid for any property, moveable or immoveable, put up for sale in execution of a decree within the district in which he is serving*. This order also applies to clerks employed in the offices of District Judges, and other Civil Judges.

Clerks not to bid at sales.

XXI, 73.

250. An officer having any duty to perform in connection with a sale is absolutely prohibited from bidding directly or indirectly.

Restriction on bidding at sales.

* Appointment Department Circular No. 15 of 1892.

၂၄၆။ ။ဇာချိပြုရာ၌ရရှိသော ငွေကို ငွေတိုက်သို့ပေးသွင်းသောအခါ၊ ငွေသွင်းချလုံးကို ကြည့်ရှုရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ရေးသွင်းချက်ကို တရားသူကြီးက လက်မှတ်ရေးထိုးရန် အခွင့်သင့်သည့် အလျောက် ဆောသျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ ဘီလစ်က မိမိ၏မှတ်ပုံတင် စာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၁ ကို တင်ပြရမည်။ စာပိုဒ် ၂၅၂ အရ မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်ကိုတင်ပြသည့်အခါ၌၊ ဆိုခဲ့သောငွေကို ငွေတိုက်တွင်ပေးသွင်းပြီး ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ငွေသွင်းချလ်ကို ကြည့်ရှုရန် သင့်လျော်၌ လုယ်ကူစွာ တင်သွင်းနိုင်၍၊ တရားသူကြီးကလည်း မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ်တွင် တချိန်တည်း၌ပင် လက်မှတ် ရေးထိုးနိုင်သည်။

ငွေသွင်းချလ်များကို တရားသူကြီးက မှန် မမှန်စစ်ဆေးခြင်း။

၂၄၇။ ။စာပိုဒ် ၂၄၂ မှ ၂၄၅ ထိ အရ တခုခုအစီရင်ခံရန်အတွက် အမှုကိုရွှေဆိုင်းလိုက်သော နေ့ရက်တိုင်း၌၊ ထိုအမှုကို တရားရုံးတွင် အထင်အရှားခေါ်ရမည်ပြင်၊ အကျိုးသက်ဆိုင်သော အမှုသည် တဦးဦး လာရောက်ခဲ့လျှင် ထိုအစီရင်ခံစာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှုခင်းကိစ္စဆောင်ရွက်ရာ၌ ထိုအမှုသည် ရောက်ရှိနေစေရန် အခွင့်အလမ်း ပေးရမည်။

အမှုကို တရားရုံးတွင် အထင်အရှားခေါ်ရခြင်း။

၂၄၈။ ။ဒီကရီဇာရီ ပြုရာ၌ ရောင်းချရန် —ဆာဝန်ဝတ်တရားကို၊ **တန် ၍်းငွေကျပ် ၅၀** ထက်မပိုသည့် ရွှေပြောင်းနိုင်သော **ပစ္စည်း ဖြစ်သောအခါ**၊ ထိုပြင် အမှု၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် **ရေးမှတ်ထားသည့်** အကြောင်းပြချက်များကြောင့် **ဘီလစ်ကိုယ်တိုင်** ရောင်းချခြင်းကို မဆောင်ရွက်နိုင်ဟု တရားရုံးက သဘောရသောအခါ၊ သမ္မာန်လုလင်သို့ လွှဲအပ်နိုင်သည်။ [အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၅ (၁) ကိုကြည့်]။

သမ္မာန်လုလင်က ရောင်းချခြင်း။

၂၁။၆၅။

၂၄၉။ ။အောက်ပါ အမိန့်ကို အစိုးရက ထုတ်ပြန်ထားပြီးဖြစ်သည်။ ခရိုင်ဝန်ရုံး၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်ရုံး၊ သို့မဟုတ် မြို့ပိုင်ရုံးရှိ မည်သည့် စာရေးမဆို၊ မိမိအလုပ် လုပ်ကိုင် ထမ်းရွက်နေသော ခရိုင်အတွင်း ဒီကရီဇာရီပြုလုပ်ရာတွင် ရောင်းချသည့် ရွှေပြောင်းနိုင်သော၊ သို့မဟုတ် မရွှေမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းတခုခုကို ခရိုင်ဝန်ထံမှ စာဖြင့် ခွင့်ပြုချက်မရမရှိဘဲ၊ လေလံ ဆွဲဝယ်ခြင်းကို **မပြုရ**။ * ဤအမိန့်သည် ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီးရုံးများနှင့် အခြား တရားမ တရားသူကြီးရုံးများတွင် လုပ်ကိုင်သော စာရေးစာချီတို့နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

ခရောင်းချရာတွင် **စာရေးများ** လေလံ မဆွဲရခြင်း။

၂၁။၇၃၊

၂၅၀။ ။ရောင်းချခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တာဝန် ဝတ်တရားတခုခုကို ဆောင်ရွက်ရသည့် အရာရှိ တဦးတယောက်သည်၊ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ အခြားသူမှ တဆင့်ဖြစ်စေ၊ လေလံ ဆွဲဝယ်ခြင်း မပြုရဟု လုံးဝတားမြစ်ထားသည်။

ရောင်းချရာတွင် လေလံဆွဲဝယ်ခြင်းကို ကန့်သတ်ခြင်း။

၂၁။၇၉၊

* ၁၈၉၂ ခုနှစ်၊ ရာထူးခန့်ဌာန၊ ဆာကြူလာအမှတ် ၁၅။

XXI, 77.

251. The price of moveable property must be paid when directed by the Bailiff; and in default of payment the property must be resold forthwith.

Payment of price of moveable property.

XXI, 72.

Subject to the provision of Order XXI, Rule 72, a sale of moveable property becomes absolute as soon as the purchase money is paid, and a receipt, which the Bailiff is bound to give, furnished. No order of confirmation of the Court is required.

252. Whenever guns or other arms in respect of which licenses have to be taken by purchasers under the Arms Act, are sold by public auction in execution of decrees, the Court directing the sale shall give due notice to the Magistrate of the district of the names and addresses of the purchasers, and of the time and place of the intended delivery to the purchasers of such arms, so that proper steps may be taken by the police to enforce the requirements of the Arms Act. *See* Order XXI, Rule 81A.

Arms sold by public auction in execution of decree.

34, Act IX of 1887.

253. An ordinary Court invested with Small Cause powers under section 10 of the Courts Act, 1950 can *on the regular side* attach and sell immoveable property in execution of decrees passed on the Small Cause side.

Sale of immoveable property in execution of Small Cause decrees.

XXI, 83.

254. The provisions of Order XXI, Rule 83, which authorize the Court to allow the amount of the decree, except decrees for sale in enforcement of a mortgage of, or charge on, immoveable property, to be realized by lease, mortgage, or private sale of immoveable property, should be borne in mind.

Private sale, etc., of immoveable property.

XXI, 84, 85.

255. One-fourth of the price of immoveable property must be paid at once and the rest within fifteen days. In case of default in payment of the percentage the property must be resold forthwith; in case of default in payment of the full amount, the property must be sold after a fresh proclamation. In the latter case the deposit may be forfeited to Government.

Payment of price of immoveable property.

XXI, 86, 87.

၂၅၁။ ။ရွှေပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း၏ အ ဖိုးကို ဘီလစ်က ဆင့်ဆိုတောင်းခံသည့်အခါ ပေးချေရမည်။ မပေးဘဲ ပျက်ကွက်ခဲ့လျှင် ထိုပစ္စည်းကို ချက်ခြင်း တဖန်ပြန်၍ ရောင်းချရမည်။ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၇၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အထောက်အထားပြု၍၊ ဝယ်ယူသည့် အ ဖိုး ငွေကို ပေးပြီး၍၊ ထိုငွေကို ရရှိကြောင်း ဘီလစ်က ပြေစာလက်မှတ် ပေးရန် တာဝန် ရှိသည့် အတိုင်း ပေးအပ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ရွှေပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း ရောင်းချခြင်းသည် အပြီး သတ် အတည်ဖြစ်သည်။ တရားရုံးက အတည်ပြုသည့် အမိန့်မလို။

ရွှေပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း၏ အ ဖိုးကို ပေးချေခြင်း။

၂၁၂။ ။လက်နက် အက်ဥပဒေအရ ဝယ်သူတို့က လိုင်စင်ခံယူရမည့် သေနတ်များကိုဖြစ်စေ၊ အခြားလက်နက်များကို ဖြစ်စေ၊ ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ရာ၌ လေလံတင် ရောင်းသည့်အခါ၊ ရဲဖက် ဆိုင်ရာက လက်နက် အက်ဥပဒေအရ လိုအပ်သည့်အတိုင်း နည်းလမ်းကျကျဆောင်ရွက် နိုင်စေခြင်းငှါ၊ဝယ်သူတို့၏အမည်၊ နေရပ်နှင့်တကွ အဆိုပါ လက်နက်များကို ဝယ်ယူသူသို့ ပေးအပ်ရန် ကြံရွယ်သော အချိန်နှင့် နေရာတို့ကို ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ ရောင်းချရန် ဆင့်ဆိုသော တရားရုံးက ထိုက်သင့်စွာ အကြောင်းကြားရမည်။ (အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၈၁-က ကိုကြည့်)။

ဒီကရီအတည်ပြုရာ ရောင်းသည့်လက်နက်များ။

၂၅၃။ ။၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊တရားရုံးများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ အရ စမော်ကော်အင့်ခွင့် အာဏာ ရရှိသော သာမန် တရားရုံးသည်၊ စမော်ကော်ဖက်က ချမှတ်သော ဒီကရီများကို ဇာရီပြုရာ၌၎ တရားမကြီးဘက်ဆိုင်ရာ က နေ၍ ဝါရမ်းဖွဲ့ကပ် ရောင်းချနိုင်သည်။

၁၀ကဂ္ဂ ခုနှစ်၊ အက် ဥပဒေ ၉၊ ပုဒ်မ ၃၄။

စမော်ကော်ရုံး ဒီကရီများကို ဇာရီပြုရာ၌ ရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ရောင်းချခြင်း။

၂၅၄။ ။မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းပေါ် တွင် အပေါင်အနှံ၊ သို့မဟုတ် ကြွေးမြီ တာဝန် တင်ထားခြင်းကို အတည်ပြုရာ၌ ရောင်းချရန် ဒီကရီ များမှတပါး၊ မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို အငှါးချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် ရောင်းချခြင်း အားဖြင့် ဒီကရီကျငွေကို ရယူစေခြင်းငှါ တရားရုံးကို ခွင့်ပြုသည့် အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၈၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သတိချပ်ရမည်။

၁၉၆၊ ၈၃။

မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း၏ အ ဖိုးကို ပေးချေခြင်း။

၂၅၅။ ။မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း၏အ ဖိုးငွေ လေးပုံတပုံကို ချက်ခြင်းပေးချေ ကျန်ငွေကို တဆယ့်ငါးရက်အတွင်း ပေးချေရမည်။ ထိုသို့ပေးရန် အချိန်းကျငွေကို ပေးချေခြင်းမရှိ ပျက်ကွက်လျှင်ပစ္စည်းကို ချက်ခြင်း ပြန်၍ရောင်းချရမည်။ အ ဖိုးငွေကို အပြေအကျေပေး ချေခြင်းမရှိ ပျက်ကွက်သည့်အချက်၌ ကြေငြာစာအသစ်ထုတ်ပြီးနောက် ပစ္စည်းကို ရောင်းချရမည်။ အ ဖိုးငွေ အပြေအကျေ ပေးချေခြင်းမရှိသည့်အချက်တွင် ပေးသွင်းထား သည့်ငွေကို အစိုးရဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းယူနိုင်သည်။

XXI, 72. **256.** Under Order XXI, Rule 72, where the decree-holder purchases the property he is entitled as of right, subject to any orders for rateable distribution of the sale proceeds, to set off the amount of his decree against his purchase money, and Order XXI, Rule 84(2), says that in such a case the Court may dispense with the deposit required by that rule.

Purchase by Decree-holder.

XXI, 84.

XXI, 71. **257.** Any loss on a resale of either moveable or immoveable property may be recovered from the defaulting purchaser.

Loss on Resale.

XXI, 72, 89, 90, 91, 92. **258.** Application to have a sale of immoveable property set aside may be made by the judgment-debtor or other interested person on making a deposit as provided in Order XXI, Rule 89(1), or by the decree-holder or any person whose interests are affected by the sale on the ground of material irregularity or fraud (Rule 90), or by the purchaser on the ground that the judgment-debtor had no saleable interest in the property sold (Rule 91). The period of limitation for every such application is thirty days.

Application to set a side sale

Limitation Act, Schedule II, Art. 166.

XXI, 93. **259.** When a sale is set aside under Order XXI, Rule 93, the purchaser is entitled to receive back his purchase money with or without interest as the Court may direct.

Return of purchase money.

XXI, 92(1) Limitation Act, 1st Schedule, Article 166. **260.** A sale of immoveable property does not become absolute till it is confirmed by the Court. The order of confirmation shall be recorded in the execution file. It should not be passed till the period of limitation for applications under Order XXI, Rule 89, 90 or 91, has expired, or until any such application has been disposed of.

Confirmation of sale of immoveable property.

XXI, 94, Stamp Act, Schedule I, Art. 18, Registration Act, 89. **261.** When a sale of immoveable property is confirmed, the Court must grant a certificate to the purchaser on payment by him of the prescribed stamp duty. A copy of the certificate should be filed in the execution record and a copy should be sent to the Sub-Registrar.

Certificate of Sale.

၂၁။၇၂၊ ၂၅၆။ ။အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၇၂ အရ၊ ဒီကရီအနိုင်ရသူက ဝယ်ယူသည့်အချက် ဒီကရီအနိုင်ရသူကဝယ်ခြင်း။ တွင်၊ ရောင်းချရငွေများကို အနည်းအများအလိုက် ခွဲဝေပေးရန် အမိန့်မျှားနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ မိမိ၏ဒီကရီကျငွေကို ကိုဖ်ပိုင် အခွင့်အရေးအနေဖြင့် မိမိဝယ်ယူသည့်အ ဖိုးငွေနှင့် ခွဲခြံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့ပြင်အမိန့် ၂၁၊ ၁၂ ။၀၄၊ နည်းဥပဒေ ၀၄(၂) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ ထိုသို့သောကိစ္စမျိုးတွင် ထိုနည်းဥပဒေ အရ လိုအပ်သည့်အတိုင်း ငွေပေးသွင်းခြင်းကို တရားရုံးကကင်းလွှတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၂၁။၇၁၊ ၂၅၇။ ။ရွှေပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ နောက်ထပ်တဖန် ရောင်းချရာ၌ ဆုံးရှုံးခြင်းတစုံတရာအတွက်၊ အ ဖိုးငွေမပေးမချေပျက်ကွက်သည့်ဝယ်သူထံမှ တောင်းခံရမည်။ နောက်ထပ် တဖန်ရောင်း ချရာ၌ ဆုံးရှုံးခြင်း။

၂၁၊ ၇၂၊၈၉၊ ၉၀၊ ၉၁၊ ၉၂ ကာလစည်းကမ်း သတ် အက် ဥပ ဒေစာရင်း ၂၊ ဇ ချက် ၁၆၆။ ၂၅၈။ ။မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းရောင်းချခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရန် လျှောက်ချက်ကို အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၈၉(၁) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နှင့် တင်သွင်းခြင်းဖြင့် တရားရုံးကသော်၎င်း၊ အခြားအကျိုး သက် ဆိုင်သူကသော်၎င်း လျှောက်ထားနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် အရေး ကြီးသည့် ချွတ်ယွင်းချက်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ (နည်း ဥပဒေ ၉၀) ဒီကရီအနိုင်ရသူကသော်၎င်း၊ ရောင်းချခြင်းကြောင့် အကျိုးသက်ဆိုင်ခွင့် ထိခိုက် နစ်နာခြင်းခံရသူကသော်၎င်း လျှောက်ထားနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် တရားရုံးမှာ ရောင်းချသည့် ပစ္စည်းတွင် ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့် မရှိခြင်းအကြောင်းကြောင့် (နည်း ဥပဒေ ၉၁)၊ ဝယ်သူက လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ထိုသို့သော လျှောက်လွှာအသီးသီး အတွက် စည်းကမ်းသတ်ကာလမှာ ရက်သုံးဆယ်ဖြစ်သည်။ ပယ်ဖျက်ရန် လျှောက်ချက်ကို ဝယ်ယူသူသည့်ငွေကို ပြန်ပေး ခြင်း။

၂၁။၉၃၊ ၂၅၉။ ။အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၉၃ အရ၊ ရောင်းချခြင်းကိုပယ်ဖျက်သည့်အခါ၊ ဝယ်ယူသူသည် မိမိဝယ်ယူသည့်ငွေကို၊ တရားရုံးကဆင့်ဆိုသည့် အတိုင်း အတိုးနှင့် ဖြစ်စေ၊ အတိုးမပါဘဲဖြစ်စေ ပြန်ရခွင့်ရှိ သည်။

၂၁။၉၂(၁)၊ ကာလစည်းကမ်း သတ်အက်ဥပဒေ ပထမစာရင်း ဘ ချက် ၁၆၆။ ၂၆၀။ ။မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းကို ရောင်းချခြင်းသည်၊ တရားရုံးကအတည်ပြု မှသာလျှင်၊ အပြီးသတ်အတည်ဖြစ်သည်။ အတည်ပြုသည့်အမိန့် ကို ဇာရီအမှုတွဲတွင်ရေးမှတ်ရမည်။ အမိန့် ၂၁၊ နဲ့ည်းဥပဒေ ၈၉၊ ၉၀၊ သို့မဟုတ် ၉၁ အရ၊ လျှောက်ထားရန် ကန့်သတ်ထားသည့် ကာလအပိုင်းအခြား စေ့ကုန်မှသာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ သောလျှောက်ချက်တခုခုကို ဆုံးဖြတ်ပြီးမှသာ ထိုအမိန့်ကို ချမှတ်ရမည်။ မရွှေမပြောင်း နိုင်သည့် ပစ္စည်း ရောင်းချခြင်းကို အတည်ပြုခြင်း။

၂၁။ ၉၄၊ တံဆိပ်ခေါင်း အက် ဥပဒေ ပထမ စာ ရင်းအချက် ၁၈။ မှတ်ပုံတင် အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၈၉။ ၂၆၁။ ။မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းရောင်းချခြင်းကို အတည်ပြုသည့်အခါ၊ ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကို ဝယ်သူကပေးသွင်းလျှင်၊တရားရုံး ကဝယ်သူသို့ သက်သေခံလက်မှတ်စာ ထုတ်ပေးရမည်။ ထို သက်သေခံလက်မှတ်စာ၏ မိတ္တူတစောင်ကို ဇာရီအမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။ ထို့ပြင်တစောင်ကိုစာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ဒုတိယအရာရှိထံသို့ပေးပို့ရမည်။ သက်သေခံလက်မှတ်စာ

Communication of sales to Land Records Department.

262. The rule for the communication of sales to the Land Records Department is contained in Order XXI, Rule 94B (also *see* Order XX, Rules 21 and 22). The Judge must note in the diary of the case that copies of certificates have been sent as required by these rules (*cf.* paragraph 179 *supra*).

XXI, 95, 96.

Delivery of possession of immoveable property sold.

263. Delivery of possession of immoveable property sold is effected in the manner prescribed in Order XXI, Rules 95 and 96.

67.

264. No rules under section 67 have been issued in respect of any local area in Burma.

Payment of Money.

XXI, 56. 58. 64.

Disbursement of money.

265. The Court should record a formal order on the execution file for the payment to the decree-holder of money paid into Court, seized on attachment, or realized by sale of property, to the extent necessary to satisfy the decree, and for the disposal of any sum in excess either by payment to the judgment-debtor or otherwise. The disbursement of any money under any such order should also noted on the execution record.

73.

Reteable distribution.

266. (1) The rules for the distribution of money realized in execution among several decree-holders are contained in section 73, Civil Procedure Code. Section 73 must be read in conjunction with section 63 of the Code, and so the word 'Court" in section 73 (1) includes not only the Court which actually holds the assets, but also any other Court by which attachment has been made and on account of which the assets are therefore in part held under section 63 by the Court which holds the assets. (*See* I.R.R., 6 Ran., 131.)

(2) Where in several execution cases some, but not all, of the judgment-debtors, are common to all the execution cases, the decree-holders are entitled to participate rateably in the distribution of the assets according to the interests by their respective judgment-debtors in the property sold. Its is not necessary that all the judgment-debtors of all the decree-holders should be identical.

ရောင်းချခြင်း အကြောင်းကို မြေစာရင်းဌာနသို့ အကြောင်းကြားခြင်း။

၂၆၂။ ။ရောင်းချခြင်းအကြောင်းကို မြေစာရင်းဌာနသို့ အကြောင်းကြားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်နည်းဥပဒေသည်၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၉၄-ခ တွင် ပါရှိသည်။ (အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၂၁ နှင့် ၂၂ တို့ကိုလည်းကြည့်) ။တရားမတရားသူကြီးသည်၊ ဤနည်းဥပဒေမျှားအရ လိုအပ်သည့်အတိုင်း သက်သေခံလက်မှတ်စာ မိတ္တူမျှားကို ပေးပို့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း အမှု၏နေ့စဉ် မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။ (အထက်စာပိုဒ် ၁၇၉ နှင့် ယှဉ်ကြည့်)။

ရောင်းချပြီးဖြစ်သော မင်္ဂလေ မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ပေးအပ်ခြင်း။

၂၆၃။ ။ရောင်းချပြီး မင်္ဂလေမပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ပေးအပ်ခြင်းမှာ၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၉၅ နှင့် ၉၆ တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ ၂၁။၉၅၊၉၆၊

ငွေပေးချေခြင်း

ငွေထုတ်ပေးခြင်း။

၂၆၄။ ။တရားရုံးသို့ပေးသွင်းသော၊ သို့မဟုတ် ဝါရမ်းဖမ်းဆီးသိမ်းယူသော၊ သို့တည်း မဟုတ် ပစ္စည်းကိုရောင်းချရရသောငွေကို ဒီကရီအရ ပြေကျေလောက်အောင် ဒီကရီအနိုင်ရသူသို့ ပေးရန်မှစ၍၊ ပိုမိုသည့် ငွေကိုလည်း တရားရုံးသို့ပေးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အခြားနည်းဖြင့်သော်၎င်း စီမံခန့်ခွဲရန်၊ တရားရုံးက နည်းလမ်းတကျ အမိန့်ကို ဇာရီအမှုတွဲတွင်ရေးမှတ်ထားရမည်။ ထိုအမိန့်အရ ငွေထုတ်ပေးခြင်းကိုလည်း ဇာရီအမှုတွဲတွင်ရေးမှတ်ထားရမည်။ ၂၁။၅၆၊၅၈၊ ၆၄၊ ၆၄၊

အနည်းအများ အလိုက် ခွဲဝေပေးခြင်း။

၂၆၅။ ။(၁) ဒီကရီဇာရီပြုလုပ်ရာ ရရှိသည့်ငွေကို၊ ဒီကရီရသူအများသို့ ဝေငှပေးရန် နည်းဥပဒေများမှာ၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၇၃ တွင် ပါရှိသည်။ ပုဒ်မ ၇၃ ကို ထိုဥပဒေပုဒ်မ ၆၃ နှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ ဖတ်ရှုရမည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်မ ၇၃(၁)ပါ "တရားရုံး" ဆိုသည့်စကားမှာ၊ ထိုငွေများကို အမှန်တကယ် သိမ်းဆည်းထားသည့် တရားရုံးသာမဟုတ်၊ ဝါရမ်းစွဲတင်သော အခြားတရားရုံးလည်းပါဝင်သည်။ ထို့ဘို့ဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းကြောင့်၊ ထိုငွေများကို သိမ်းဆည်းထားသည့် တရားရုံးသည်၊ ပုဒ်မ ၆၃ အရ ဆိုခဲ့သည့် အခြားတရားရုံးအတွက်လည်း တစိတ်တဒေသအားဖြင့် ထိုငွေများကို သိမ်းဆည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ (အတွဲ ၆-ရန်ကုန်၊ စီရင်ထုံးစာမျက်နှာ ၁၃၁ ကိုကြည့်)။ ၂၁။၆၃၊ ၇၃။

(၂) ဒီကရီကို ဇာရီပြုသောအမှုအများ၌ တရားရုံးအားလုံးမဟုတ်ဘဲ အချို့က ထိုဇာရီမှုအားလုံးတို့၌ ပါဝင်သက်ဆိုင်နေသောအချက်တွင်၊ ဒီကရီရသူတို့သည်၊ ရောင်းချသောပစ္စည်း၌ မိမိတို့၏တရားရုံးအသီးသီးပိုင် အကျိုးသက်ဆိုင်ခွင့်နှင့်အညီ၊ ရရှိသောငွေများကို အနည်းအများအလိုက် ပါဝင်ခဲ့ဝေယူနိုင်ခွင့်ရှိကြသည်။ ဒီကရီအနိုင်ရသူအားလုံးတို့၏ တရားရုံး အားလုံးတို့သည် ထပ်တူဖြစ်ရန်မလိုချေ။

267. In connection with the arrest of judgment-debtors in execution of decrees, attention is drawn to the following provisions of the Burma Army Act:-

Exemption from arrest under Burma Army Act.

Section 27

(1) No person subject to this Act shall so long as he belongs to Burma Forces be liable to be arrested for debt under any process issued by, or by the authority of, any civil or revenue Court or revenue officer.

(2) The Judge of any such Court may examine into any complaint made by such person or his superior officer of the arrest of such person contrary to the provisions of this section, and may, by warrant under his hand, discharge the person and award reasonable costs to the complainant, who may recover those costs in like manner as he might have recovered costs awarded to him by a decree against the person obtaining the process.

(3) For the recovery of such costs no fee shall be payable to the Court by the complainant.

268. Members of either Chamber of the Union of Parliament are exempted from arrest and detention in civil prison during the continuance of any meeting of such Chamber or any Committee thereof and during 14 days before and after meeting.

Exemption of members of the Legislature.

XXI, 32(1).

269. A woman may not be arrested or imprisoned in execution of a decree for the payment of money. A woman is liable to arrest or imprisonment in all other cases in which a male would be so liable.

Exemption of Women from Arrest.

တပ်မတော်အက်ဥပဒေအရ ဖမ်းဆီးခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုခြင်း။

၂၆၇။ ။ဒီကရီများကို ဇာခိုပြုလုပ်ရာ၌ တရားရုံးတို့ကို ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တပ်မတော်အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။

ပုဒ်မ ၂၇ (၁) ။ ။ဤအက်ဥပဒေကို လိုက်နာရသူတဦးသည်၊တပ်မတော်တွင် ပါဝင်နေသမျှကာလပတ်လုံး၊ မည်သည့်တရားမ တရားရုံး၊ အခွန်ရုံး၊ သို့မဟုတ် အခွန်အရာရှိကမဆို ထုတ်ဆင့်သောအမိန့် ဆင့်စာဘခုခုအရဖြစ်စေ၊ ထိုရုံး၊ သို့မဟုတ် ထိုအရာရှိ၏ အခွင့်အာဏာနှင့်အညီ ထုတ်ဆင့်သော အမိန့်ဆင့်စာအရဖြစ်စေ ကြွေးမြီအတွက် ဖမ်းဆီးခြင်း မခံထိုက်စေရ။

(၂) အဆိုပါသူအား ဤပုဒ်မပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆန့်ကျင်လျက် ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ထိုသူ၊သို့မဟုတ် ထိုသူ၏ အထက်အရာရှိ၏ တိုင်ကြားချက်ကို၊ အဆိုပါတရားရုံး၏ တရားသူကြီးသည်၊ စစ်ဆေးမေးမြန်း၍၊ကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ရေးထိုးသောဝါရမ်းအရ ထိုသူအား လွှတ်ပစ်နိုင်သည့်ပြင်၊ ထိုတိုင်ကြားသူအား သင့်လျော်သော ကုန်ကျစရိတ်များ ပေးရမည်ဟုလည်း အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ ထိုတိုင်ကြားသူသည်၊ အမိန့်ဆင့်စာရရှိသူအပေါ် ဒီကရီတရပ်ဖြင့် ချမှတ်ပေးသော ကုန်ကျစရိတ်များကို ပြန်လည်ရယူနိုင်သည့် အတိုင်း၊ ထိုကုန်ကျစရိတ်များကို ရယူနိုင်သည်။

(၃) အဆိုပါ ကုန်ကျစရိတ်များ ပြန်လည်ရယူရန်အတွက်၊ တိုင်ကြားသူက ရုံးခွန်မပေးထိုက်စေရ။

ဥပဒေပြု လွှတ်တော်၊ အမတ်များကိုကင်းလွတ်ခွင့်ပြုခြင်း။

၂၆၈။ ။ပြည်ထောင်စု ပါလီမန်လွှတ်တော် တရပ်ရပ်ဆိုင်ရာ အမတ်များကို အဆိုပါ လွှတ်တော်၊ သို့ဟုတ် ၎င်းတို့ကော်မီတီ တရပ်ရပ် ညီလာခံ ဆက်လက် ကျင်းပနေသည့်အတွင်း၊ ထို့ပြင် ထိုညီလာခံမကျင်းပမီနှင့် ကျင်းပပြီးနောက် ဘဆယ့်လေးရက်အတွင်းတွင် ဖမ်းဆီး၍ ဟရားမထောင်တွင် ချုပ်နှောင်ထားခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည်။

၂၁။၃၂(၁)၊ မိန်းမများကို ဖမ်းဆီးခြင်းမှကင်းလွတ်ခွင့်ပြုခြင်း။

၂၆၉။ ။ဥဒေပေးဆပ်ရန်အတွက် ဒီကရီကို ဇာခိုပြုရာ၌မိန်းမကို ဖမ်းဆီးခြင်းသော်၎င်း၊ အကျဉ်းထောင်ချထားခြင်း သော်၎င်း မပြုနိုင်။ အခြားသော အမှုအားလုံးတို့တွင် ယောကျ်ားမှာ ဖမ်းဆီးခြင်း၊အကျဉ်းထောင်ချခြင်း ခံထိုက်ဘိသကဲ့သို့၊ မိန်းမမှာလည်း ဖမ်းဆီးခြင်း၊ အကျဉ်းထောင်ချခြင်း ခံထိုက်သည်။

XXI. 37. Notice in lieu of Warrant of Arrest.

270. Instead of issuing a warrant for the arrest of a judgment-debtor in execution of a decree for money, the Court may issue a notice to him to appear and show cause why he should not be sent to jail. If he does not appear, a warrant of arrest must issue if the decree-holder so requires. There is a tendency to issue warrants of arrest in cases in which the decree could be executed with success in some other way. This must be strictly checked.

XXI. 39. Payment of subsistence money before arrest.

271. Before a judgment-debtor is arrested, the decree-holder must pay into Court subsistence money at the rate specified in paragraph 276 for the period between his arrest and his production in Court.

Payment of cost of conveyance of civil Prisoners.

272. The actual cost of conveyance of a civil prisoner shall be borne by the Court ordering his arrest or requiring his attendance at Court, as the case may be, and shall not be charged to the judgment-creditor *see* Order XXI, Rule 38A.

A party requiring the attendance of a civil prisoner as a witness shall deposit the cost of conveying such prisoner from and to the jail.*

XXI. 37.

273. A judgment-debtor on arrest should be brought forthwith before the Court and should not be kept in the custody of a peon or the bailiff until the date fixed for the return of the warrant.

XXI. 40. Descretion of Court.

274. A judgment-debtor who appears in obedience to a notice issued under Order XXI, Rule 37, or who is brought up in arrest, may be released if the Court is of opinion that he is unable, from poverty or other sufficient cause, to pay the amount of the decree. Imprisonment for debt should be the exception and not the rule.

55(3) 4. Release of judgment-debtor applying to be declared insolvent.

275. Whenever a judgment-debtor is arrested in execution of a decree for money and brought before a Court under Order XXI, Rule 40, the Court shall inform him that he may apply to be declared an insolvent, and that he may be discharged if he has not committed any act of bad faith regarding the subject of his application, and if he complies with the provisions of the law of insolvency for the time being in force.

---

* *See* section 50 of the Prisoners' Act.

၂၇၀။ ။ငွေအတွက် ဒီကရီကို အတည်ပြုရာ၌၊ တရားရုံးကို ဖမ်းဆီးရန် ဝါရမ်းထုတ်ပေးမည့်အစား၊ တရားရုံးသည်၊ ထိုတရားရှုံးအား လာရောက်၍ မည်သည့် အတွက်ကြောင့် ထောင်တင် မချထားသင့်ကြောင်း အကြောင်းပြု ထုချေစေရန် နို့တစ်စာ ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ **တရားရှုံး** မလာမရောက်ခဲ့လျှင် ဒီကရီအနိုင်ရသူက လျှောက်ထား တောင်းဆိုလျှင် **ဖမ်းဆီး**ရန် ဝါရမ်းကို ထုတ်ပေးရမည်။အခြားသော နည်းလမ်းဖြင့် ဒီကရီကိုဖြစ်မြောက်အောင် ဇာရီပြုလုပ်နိုင်သည့် အမှုမျိုးတွင် လူဖမ်း ဝါရမ်းကို အလွယ်တကူနှင့်ထုတ်ပေးတတ်ကြသည်။ ဤသို့သော အလေ့အထကို ကြပ်တည်းစွာ ချုပ်ချယ်ရမည်။ **လူဖမ်းဝါရမ်းအစား နို့တစ်စာ။** ၂၁။၃၇၊

၂၇၁။ ။တရားရှုံးတဦးကို မဖမ်းမီ၊ထိုသူကို ဖမ်းဆီးသည်မှ တရားရုံးရုံးသို့ တင်ပို့သည့် အချိန်ထိ ကာလ အပိုင်းအခြားအတွက်၊ စာပိုဒ် ၂၇၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်သည့် နှုန်းထားအတိုင်း၊ ဒီကရီအနိုင်ရသူက တရားရုံးတွင် စားစရိတ်ငွေကို ပေးသွင်းရမည်။ **မဖမ်းမီ** စားစရိတ်ငွေပေးသွင်းခြင်း။ ၂၁။၃၉၊

၂၇၂။ ။တရားမ အကျဉ်းသားကို ယူဆောင်သွားရာ အမှန့်ကုန်ကျသည့် စရိတ်ကို အကြောင်းအားလျော်စွာ အကျဉ်းသားကို ဖမ်းရန် အမိန့်ပေးသော၊ သို့မဟုတ် ထိုအကျဉ်းသားကို တရားရုံးသို့ လာရောက် စေရန် အလိုရှိသော တရားရုံးက ကျခံရမည်။ တရားနိုင်ထံမှ တောင်းခံခြင်းမရှိစေရ။(အမိန့် ၂၁၊နည်းဥပဒေ ၃၇-ကိုကြည့်)။ **တရားမ အကျဉ်းသား များကို ယူဆောင် ရသည့် စရိတ်ပေးဆောင်ခြင်း။**

အမှုသည်တဦးက တရားမ အကျဉ်းသားတဦးကို သက်သေအဖြစ် လာရောက် စေလိုလျှင် ထိုအကျဉ်းသားကို ထောင်မှ ယူဆောင်ရန် အသွားအပြန်စရိတ်ကို ပေးသွင်းရမည်။*

၂၇၃။ ။တရားရုံးကို ဖမ်းဆီးပြီးသည့်အခါ၊ တရားရုံးရှေ့သို့ ချက်ခြင်း ခေါ်ဆောင်သွားရမည်ဟုပြင်၊ ထိုသူကို ရုံးလုလင် လက်ဝယ်၌သော်၎င်း၊ ဘီလစ် လက်ဝယ်၌ သော်၎င်း ဝါရမ်းစာ ပြန်ပို့ရန်ချိန်းဆိုထားသော နေ့ရက်တိုင်အောင် မချုပ်ထားရ

၂၇၄။ ။အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၃၇ အရ ထုတ်သည့် နို့ တစ်စာကိုနာခံ၍ လာရောက်သည့်၊ သို့မဟုတ် ဖမ်းဆီး၍ တင်ပို့သည့် တရားရှုံးမှာ၊ ဆင်းရဲ၍ဖြစ်စေ၊ အခြား လုံလောက်သော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ ဒီကရီကျငွေကို မပေးမဆောင်နိုင်ကြောင်း တရားရုံးက ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုတရားရှုံးကို လွှတ်နိုင်သည်။ ကြွေးမြီအတွက် ထောင်ချခြင်းမှာ လုပ်ဆောင်မြဲ နည်းလမ်း မဟုတ်စေဘဲ ခြွင်းချက်မျှသာ ဖြစ်စေရမည်။ **တရားရုံး၏ သတ္တေသဒ္ဓ တိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း။** ၂၁။၃၇၊ ၂၁။၄၀၊

၂၇၅။ ။ငွေအတွက် ဒီကရီပြုလုပ်ရာ၌ တရားရှုံးကို အမိန့် ၂၁၊နည်းဥပဒေ ၄၀ အရ၊ ဖမ်းဆီး၍ တရားရုံးသို့ ခေါ်ဆောင်လာသည့်အခါ၊ လူမဲ့အဖြစ် ဆုံးဖြတ် ကြေ ညာခံရန် လျှောက်ထားနိုင်ကြောင်းနှင့် ထိုသို့ လျှောက်ထားသည့် အကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မရှိးမဖြောင့်သည့် ပြုလုပ်မှု တခုခုကို ကျူးလွန်ခြင်း မရှိလျှင်၊ ထို့ပြင် တည်ဆဲဖြစ်သော လူမဲ့အဖြစ် ခံယူရေးဆိုင်ရာ တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်လျှင် မိမိကိုလွှတ်နိုင်ကြောင်းတရားရုံးက တရားရှုံးအားပြောကြားရမည်။ **လူမဲ့အဖြစ်ခံယူရန်လျှောက်ထားသည့် တရားရှုံးကို လွှတ်ခြင်း။** ၂၁။(၃)၊(၄)။

---

* အကျဉ်းသားများအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၀ ကိုကြည့်။

If the judgment-debtor expresses his intention to apply as above and furnishes security to appear when called upon and to apply within one month to be declared an insolvent he may be released.

XXI. 39(4).

Payment of subsistence money before imprisonment of judgment-debtor.

276. (1) Before a judgment-debtor can be sent to jail the decree-holder must pay into Court subsistence money for the remainder of the current month. Subsequent payments of subsistence money must be made to the jail.

(2) Under section 57 of the Code of Civil Procedure, the Government * has directed that the rates of subsistence allowance for civil prisoners shall be fixed in the manner provided in the following rules for the classification of such prisoners into two separate divisions, *viz.*, the Special Division and the Ordinary Division:-

(i) Classification in the Special Division shall be confined to civil prisoners who by social status, education or habit of life have been accustomed to a superior mode of life. For prisoner so classified, the rate of subsistence allowance shall be fixed at a flat rate of Kyat three *per diem*.

(ii) Civil prisoners not included in the Special Division shall be classified in the Ordinary Division. For such prisoners the rate of subsistence allowance shall be fixed at a flat rate of Kyat 1.50 *per diem*.

Imprisonment in execution of more than one decree.

277. When a civil prisoner is kept in confinement at the instance of more than one decree-holder he shall only receive the same allowance for his subsistance as if he were detained in confinement upon the application of one decree-holder. Each decree-holder shall, however, pay the full allowance for subsistence, and when the debtor is released, the balance shall be divided rateably among the decree-holders and paid to them. [*See* Order XXI, Rule 39(2).]

58.

Period of imprisonment.

278. A person who is committed to prison in execution of a decree for the payment of a sum of money exceeding K 50 must be committed for **six months;** in the case of a decree for the payment of K 50 or less, for specific moveable property, for specific performance, or for an injunction, the period for which he must be committed is **six weeks.**

* Judicial Department Notification No. 62, dated the 7th March 1932.

တရားရှုံးက အထက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထားရန် ကြံရွယ်ကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုပြီး ဆင့်ဆိုသည့်အခါ လာရောက်ပါမည့်အကြောင်း၊ ထို့ပြင် တလအတွင်း လွှမ်းမှုအဖြစ် ကြွေး ညှာခံရန် လျှောက်ထားပါမည့်အကြောင်း အာမခံ ပေးလျှင် ထိုတရားရှုံးကို လွှတ်နိုင်သည်။

၂၁။၃၉(၄)၊ ၂၇၆။ ။(၁) တရားရှုံးကို တောင်သို့ မပို့မီ ဒီကရီအနိုင်ရသူက တည်ဆဲလ၏ ကျန်ရက်များအတွက် စားစရိတ်ငွေကို တရားရှုံးသို့ ပေးသွင်းရမည်။ နောက်ပေးရမည့် စားစရိတ် ငွေများကို ထောင်သို့ ပေးသွင်းရမည်။

တရားရှုံးကို ထောင်မချမီ၊ စားစရိတ်ငွေပေးဆောင်ခြင်း။

(၂) တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၇ အရ၊ အစိုးရက * တရားမအကျဉ်းသားများအတွက် စားစရိတ်ငွေပေးချက်နှုန်းမှာ အထူးအပိုင်းနှင့်သာမန် အပိုင်းဟူ၍ ထိုအကျဉ်းသားများကို နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားရန် အောက်ပါ နည်းဥပဒေများဌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားထားသည်။

(က) လူမှုအဆင့်အတန်း၊ ပညာအရည်အချင်း၊ သို့မဟုတ် နေထိုင်မှု အလေ့အထအားဖြင့်၊ အထက်တန်းစားအဖြစ် နေထိုင်လေ့ရှိသော တရားမ အကျဉ်းသားတို့ကိုသာ အထူးအပိုင်း၌ အမျိုးအစား ခွဲခြား ထည့်သွင်းရမည်။ ထိုသို့ ခွဲခြားထားသော အကျဉ်းသားများအတွက် စားစရိတ်ငွေမှာ တနေ့လျှင် သုံးကျပ်ကျ တပြေးတည်း သတ်မှတ်ရမည်။

(ခ) အထူးအပိုင်းတွင် မထည့်သွင်းသော တရားမအကျဉ်းသားများကို သာမန်အပိုင်းတွင် ထည့်သွင်းရမည်။ထိုသို့သော အကျဉ်းသားများအတွက် စားစရိတ်ငွေမှာ တနေ့လျှင် တကျပ် ပြား ငါးဆယ်ကျ တပြေးတည်း သတ်မှတ်ရမည်။

တခုထက်ပိုသော ဒီကရီကို ဇာရီပြုဆုဒ္ဓဆောင်ချခြင်း။

၂၇၇။ ။တဦးတက် ပိုသည့် ဒီကရီ အနိုင်ရသူတို့ လျှောက်ထားချက် အရ တရားမအကျဉ်းသားတဦးကို ချုပ်ထားသောအခါ၊ ဒီကရီ အနိုင်ရသူ တဦးတည်း၏ လျှောက်ထားချက်အရ မိမိကို ချုပ်ထားဘိသကဲ့သို့ အလားတူ စားစရိတ်ကိုသာ ရရှိစေရမည်။ သို့ရာတွင် ဒီကရီ အနိုင်ရသူ အသီးသီးတို့က စားစရိတ် အပြည့်ကို ပေးသွင်းရမည်။ ထိုတရားရှုံးကို လွှတ်လိုက်သောအခါ၊ ကျန်ငွေကို ဒီကရီ အနိုင်ရသူတို့ကို အချိုးကျအလိုက် ခွဲဝေ၍ ပေးရမည်။ [အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၃၉(၂) ကိုကြည့်]။

ထောင်ဒဏ်ကာလ အပိုင်းအခြား။

၂၇၈။ ။ကျပ် ၅၀ ထက် မပိုသည့် ငွေပေးဆပ်ရန်အတွက် ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ဆုဒ္ဓ ထောင်ချခံရသူအား ထောင်ဒဏ် **ခြောက်လ** ချမှတ်ရမည်။ ကျပ် ၅၀၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျပ် ၅၀ အောက် လျော့သည့် ငွေပေးဆပ်ရန်အတွက် ဖြစ်စေ၊ သီးခြား ရွှေပြောင်နိုင်သည့် ပစ္စည်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ သီးခြား ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ဖြစ်စေ၊ တားဝါရမ်း ထုတ်ရန် အတွက် ဖြစ်စေ ဒီကရီဖြစ်သည့်အချက်တွင် ထိုသူကို ထောင်ပို့ရန် ကာလ အပိုင်းအခြားမှာ

* ၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆၂။

The Court has no power to commit a person for a shorter period than six months or six weeks, as the case may be; but he must be released before the expiration of the period if the decree is satisfied, or if the decree-holder asks for his release or fails to pay the subsistence allowance due.

Note: The cost of clothing and bedding is not "subsistence allowance" as contemplated in section 58, Civil Procedure Code.

Place of Detention.

279. The President of the Union * has appointed the places shewn in the first column of the subjoined statement for the detention of persons ordered to be detained by the Courts situated in the districts or parts of districts shewn in the second column against such places, and has directed that all s uch persons if liable to detention for a period exceeding six weeks shall be transferred to such place on the expiry of one month under detetion.

Those liable to detention for a period of six weeks or less should be detained in the civil prison of the district in which the Court ordering the detention is situate or in the civil prison nearest thereto.

Place of confinement.	*District or part of District.*
Akyab Jail ...	Aklyab District. Hill District of Arakan. Kyaukpyu District. Sandoway District.
Rangoon Jail ...	Rangoon Town District. Insein District. Hanthawaddy District Tharrawaddy District. Pegu District. Paungdè Subdivision of the Prome District.
Bassein Jail ...	Bassein District. Myaungmya District.
Henzada Jail ...	Henzada District. Maubin District. Pyapôn District.

* Judicial Department Notification No. 193, dated the 7the October 1922.

ရက်သတ္တာခြောက်ပတ်ဖြစ်သည်။ **အကြောင်း** အားလျော်စွာ ခြောက်လအောက် လျော့နည်း၍သော်၎င်း၊ ရက်သတ္တာ ခြောက်ပတ်အောက် လျော့နည်း၍ သော်၎င်း၊ ထောင်သို့ပို့ရန် တရားရုံး၌ အခွင့်အာ ဏာ မရှိခဲ့ချေ။ သို့ရာတွင် ဒီကရီကို ပြေလည်အောင် ပေးဆပ်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ဒီကရီအနိုင်ရသူက လွှတ်ရန် လျောက်ထားသည်ဖြစ်စေ၊ ပေးသင့်ရမည့် စားစရိတ်ကို မပေးမသွင်းပျက်ကွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ထိုကာလ မစေ့ကုန်မီ ထိုအကျဉ်းသားကို လွှတ်ရမည်။

မှတ်ချက်။ ။**အဝတ်အစားနှင့် အိပ်ရာအတွက် စရိတ်သည်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၈ တွင် ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း "စားစရိတ်" မဟုတ်။**

ချုပ်နှောင်ထားရန်နေရာ။

၂၇၉။ အောက်၌ ပူးတွဲထားသည့်စာရင်း၊ ဒုတိယဇယားကွက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ခရိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်အစိတ်အပိုင်း ဒေသတို့၌ တည်ရှိသော တရားရုံးများက ချုပ်နှောင်ထားရန် အမိန့် ချမှတ်ခံရသူများကို **ထိုခရိုင်**နှင့် ယှဉ်လျက် **ယာ**မဇယားကွက်တွင် ဖော်ပြထားသော နေရာများတွင် ချုပ်နှောင်ထားရန် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ*ကသတ်မှတ်ထားပြီး ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ထိုသူများမှာ ရက်သတ္တာ ခြောက်ပတ်ထက် ကျော်လွန်၍ ချုပ်နှောင်ထားခြင်းကို ခံထိုက်သည်ဖြစ်လျှင်၊ ၎င်းတို့ကို ချုပ်နှောင်၍ တလပြည့်သောအခါ၊ အဆိုပါ အရပ်ဒေသသို့ ပြန်ပြောင်းထားရမည်ဟု ဆင့်ဆိုထားပြီးဖြစ်သည်။

ရက်သတ္တာ ခြောက်ပတ် ဖြစ်စေ၊ ခြောက်ပတ်အောက် လျော့၍ ဖြစ်စေ၊ ချုပ်နှောင်ထားခြင်း ခံထိုက်သူများကို ထိုသို့ ချုပ်နှောင်ထားရန် **အမိန့်ချမှတ်**သော တရားရုံး တည်ရှိရာ ခရိုင်ဆိုင်ရာ တရားမထောင်တွင် ဖြစ်စေ၊ **ထိုတရားရုံးနှင့် အနီးဆုံး**ဖြစ်သော တရားမထောင်တွင် ဖြစ်စေ ချုပ်ထားရမည်။

ချုပ်နှောင်ထားရမည့်နေရာ။	**ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်အစိတ်အပိုင်း။**
စစ်တွေထောင်	စစ်တွေခရိုင်၊ ရခိုင်ကုန်းတန်းခရိုင်၊ ကျောက်ဖြူခရိုင်၊ သံတွဲခရိုင်။
ရန်ကုန်ထောင်	ရန်ကုန်မြို့မိခရိုင်၊ အင်းစိန်ခရိုင်၊ ဟံသာဝတီခရိုင်၊ သာယာဝတီခရိုင်၊ ပဲခူးခရိုင်၊ ပြည်ခရိုင်အတွင်းရှိ ပေါင်းတည်နယ်မိုင်နယ်။
ပုသိမ်ထောင်	ပုသိမ်ခရိုင်၊ မြောင်းမြခရိုင်။
ဟင်္သာတထောင်	ဟင်္သာတခရိုင်၊ မအူပင်ခရိုင်၊ ဖျာပုံခရိုင်။

* ၁၉၂၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၉၃။

Place of confinement.	*District or part of District.*
Thayetmyo Jail ...	Thayetmyo District.
	Prome District (excluding Paungdè Subdivision)
	Magwe District.
	Minbu District.
Moulmein Jail ...	Amherst District.
	Tavoy District.
	Mergui District.
	Thatôn District.
Toungoo Jail	Toungoo District.
	Salween District.
	Meiktila District.
	Yemèthin District.
Mandalay Jail ...	Mandalay District.
	Pakôkku District.
	Bhamo District.
	Myitkyina District.
	Putao District.
	Katha District.
	Shwebo District.
	Sagaing District.
	Lower Chindwin District.
	Upper Chindwin District.
	Chin Hills District.
	Kyaukse District.
	Myingyan District.
	Southern Shan States.
	Northern Shan States.

ချုပ်နှောင်ထားရမည့်နေရာ။	ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်အစိတ်အပိုင်း။
သရက်မြို့ထောင်	သရက်မြို့ခရိုင်၊
	(ပေါင်းတည်နယ်ပိုင်နယ်ကိုချန်လှပ်၍)၊
	ပြည်ခရိုင်၊
	မကွေးခရိုင်၊
	မင်းဘူးခရိုင်။
မော်လမြိုင်ထောင်	မော်လမြိုင်ခရိုင်၊
	ထားဝယ်ခရိုင်၊
	မြိတ်ခရိုင်၊
	သထုံခရိုင်။
တောင်ငူထောင်	တောင်ငူခရိုင်၊
	သံလွင်ခရိုင်၊
	မိတ္ထီလာခရိုင်၊
	ရှမ်းညွန့်ခရိုင်။
မန္တလေးထောင်	မန္တလေးခရိုင်၊
	ပခုက္ကူခရိုင်၊
	ဗန်းမော်ခရိုင်၊
	မြစ်ကြီးနားခရိုင်၊
	ပူတာအိုခရိုင်၊
	ကသာခရိုင်၊
	ရွှေဘိုခရိုင်၊
	စစ်ကိုင်းခရိုင်၊
	အောက်ချင်းတွင်းခရိုင်၊
	အထက်ချင်းတွင်းခရိုင်၊
	ချင်းတောင်ခရိုင်၊
	ကျောက်ဆည်ခရိုင်၊
	မြင်းခြံခရိုင်၊
	ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းနယ်၊
	ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းနယ်။

(2) **280.** In exercise of the power conferred by sub-section (2) of section 55 of the Code, the President of the Union has directed that before a warrant is issued by a Civil Court for the arrest of a railway servant of any of the classes specified in column 1 of the subjoined list, within the area noted in column 3, seven clear days' notice shall be given to the superior officer as shown in column 2: *

Provided that such arrest shall be effected within five daysof the expiry of the notice, failing which a fresh notice of the arrest shall be issued.

List of Railway Servants and their Superior Officers in the Traffic, Locomotive and Engineering Departments

Class of Servants. (1)	**Superior Officer to be advised and Headquarters.** (2)	**Extent of Jurisdiction.** (3)
	TRAFFIC DEPARTMENT.	
Ballast Train Inspectors Bhisties Booking Clerks Brakesmen Carpenters Cash Verifiers Conductors Coolies Cranemen Crane Porters Durwans Gardeners Gatemen	District Traffic Superintendent, Rangoon. *Headquarters, Rangoon.* District Traffic Superintendent, Irrawaddy. *Headquarters, Rangoon.*	Insein D.O.S. to Thingangyun D.O.S., including the Suburban Stations of Latter Street, Keighley Street and Botataung. Prome to D.O.S., Insein and Letpadan to Tharrawaw (inclusive).

* Judicial Department Notification No. 14, dated the 17th January 1912, as amended by Judicial Department Notification No. 94, dated the 12th June 1913 and No. 110, dated the 22nd June 1938.

NOTE: D.O.S. = Down Outer Signal.

၂၈၀။ ။တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ အုပ်နှင်းထားသည့် ၅၅ (၂)၊ အခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲလျက် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ က အောက်တွင် ပူးတွဲပါရှိသည့် စာရင်း ဇယားကွက် ၁ တွင် သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသည့် အမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သူ မီးရထား အမှုထမ်းတဦးကို ဇယားကွက် ၃ တွင် ဖော်ပြထားသည့် ရပ်ကွက်ဒေသအတွင်း ဖမ်းဆီးရန် တရားမ တရားရုံးက ဝါရမ်းမထုတ်မီ ထိုစာရင်းဇယားကွက် ၂ တွင်ဖော်ပြထားသော အထက် အရာရှိထံသို့ ခုနစ်ရက်တိတိ ကြိုတင်နို့တစ်ထုတ်၍ အကြောင်းကြားရမည်ဟု အမိန့် ဆင့်ဆိုထားသည်။ *

သို့ရာတွင် နို့တစ် မဂ္ဂဇင်းကုန်မီ ငါးရက်အတွင်း ထိုသို့ ဖမ်းဆီးခြင်းကို ပြုရမည်။ ထိုသို့ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြု ပျက်ကွက်လျှင်၊ ဖမ်းဆီးမည့်အကြောင်း နို့တစ် အသစ်ထုတ်၍ အကြောင်း ကြားရမည်။

ပြီဇော်ဝင်းရေးဘက်၊ စက်မှုဘက်နှင့် အင်ဂျင်နီယာဌာနတို့တွင် မီးရထားအမှုထမ်း များနှင့် ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများစာရင်း

အမှုထမ်းအမျိုးအစား (၁)	အကြောင်းကြားရမည့် အထက်အရာရှိနှင့်ရုံးစိုက်ရာမြို့မြို	အာဏာဝင်ရောက်နယ်အပိုင်း (၃)
	ပြီဇော်ရေးဌာန	
ရေထည်လုထည်များ၊ ဘူတာစာရေးများ။ ဘရိတ်ကိုင်များ လက်သမားများ၊ ရထားလိုက်များ လုပ်သားများ၊ ဝန်ခချိတ်မောင်းများ။ ဒီဇယ်ဝန်ခချိတ်မောင်းများ။ အစောင့်များ။ ခုံးစောင့်များ	ရန်ကုန်ခရိုင် ပြီဆော်ရေး မန်နေဂျာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ ရန်ကုန်မြို့။ အောက်နယ်ခရိုင် ပြီဆော်ရေး မန်နေဂျာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ ရန်ကုန်မြို့။	အင်းစိန်အောက် အပြင်သက် အလံတိုင်မှ တိုးကြောင်ကလေး အောက် အပြင်ဘက် အလံတိုင်ထိ၊ ကီလိလမ်း နှင့် ဗိုလ်တထောင် ဆင်ခြေဖုံး ဘူတာရုံများပါ ပါဝင်သည်။ ပြည်မှ အင်းစိန် အောက် အပြင်ဘက် အလံတိုင် အထိ၊ ထို့ပြင် လက်ပံတန်းမှ သာရေကြီး ပဲခူးအောက်အပြင်အလံတိုင်မှ သိမ်ဖြူအောက် အပြင်အလံတိုင်ထိ (ညောင်ခါးရွာလမ်း ခွဲအပါအဝင်)၊ တိုးကြောင်ကလေး အောက်အပြင်အလံတိုင်မှ ပြန်တန်ဆာ အထက် အပြင်အလံတိုင်ထိ။

* ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၉၄ နှင့် ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၁၀ တို့အရ ပြင်ဆင်ထားသည်၊ ၁၉၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၄။

List of Railway Servants and their Superior Officers in the Traffic, Locomotive and Engineering Departments - contd.

Class of Servants. (1)	Superior Officer to be advised and Headquarters. (2)	Extent of Jurisdiction. (3)
	TRAFFIC DEPARTMENT.	
Goods Clerks Goods Supervisors Guards Jemadars Lampmen Luggage Clerks Number Taker Pareel Clerks Peons Platform Inspectors Pointsmen Porters Running Room Bearers Running Room Call Boys Running Room Cooks Running Room Dhobies Shunting Porters Signallers Signalmen Station Clerks Station Masters (Assistant) Station Masters Telegraph Peons Ticket Collectors Tinsmiths Traffic Inspectors Travelling Ticket Examiners. Travelling Ticket Inspectors. Trollymen Sweepers Weighment Inspectors Yard Foremen	District Traffic Superintendent, Henzada. *Headquarters, Henzada.*	Bassein to Tharrawaw Shore (including Ferry) and Henzada to Kyangin (inclusive).
	District Traffic Superintendent, Toungoo. *Headquarters, Toungoo.*	D.O.S., Thingangyun to Hngetthaik and up to the U.O.S., Yamèthin.
	District Traffic Superintendent, Mandalay. *Headquarters, Mandalay.*	Yamèthin U.O.S. to Mandalay Shore (including Myingyan and Amarapura Shore Branches).
	District Traffic Superintendent, Ywataung. *Headquarters, Ywataung.*	Amarapura Shore to Myitkyina (including Alon and Katha Branches and Sagaing Ferry).
	Assistant Traffic Superintendent, Kyaikto. *Headquarters, Kyaikto.*	North O.S. Pegu to Moulmein.
	Assistant Traffic Superintendent, Maymyo. *Headquarters, Maymyo.*	Myohaung U.O.S. to Lashio.

NOTE: U.O.S. = Up Outer Signal.

ပို့ဆောင်ရေးဘက်၊ စက်မှုဘက်နှင့် အင်ဂျင်နီယာဌာနတို့တွင် မီးရထားအမှုထမ်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများစာရင်း။ ။အဆက်

အမှုထမ်းအမျိုးအစား (၁)	အကြောင်းကြားရမည့် အထက်အရာရှိနှင့် ရုံးစိုက်ရာမြို့ (၂)	အာဏာတည်ရာနယ်အဝန်း (၃)
	ပို့ဆောင်ရေးဌာန။ ။အဆုံး	
ရထားလိုက်ကုန်စာရေးများ .... ကုန်ရုံပိုင်များ၊ ရထားထိန်းများ၊ လမ်းခွဲများ၊ မီးထွန်းများ၊ တွဲမှတ်စာရေးများ၊ ရုံးလုလင်များ၊ စက်ဘီးထိန်းများ၊ ဘူတာလုလင်များ၊ တည်းခိုခန်းအခေါ်လုလင်များ၊ တွဲခိုတ်များ၊ ကြေးနန်းစာရေးများ၊ တွဲခိုတ်ကြိုးများ၊ လက်ထောက် ရုံပိုင်များ၊ ရုံပိုင်များ၊ ကြေးနန်းလုလင်များ၊ လက်မှတ်သိမ်းများ၊ သံငြူဆရာများ၊ ပို့ဆောင်ရေးအုပ်များ၊ လက်မှတ်စစ်များ၊ သွားလာရေးအုပ်များ၊ သန့်ရှင်းရေးလုပ်သားများ၊ တွဲစီဝင်းအုပ်များ၊	ဟသံတခရိုင် ပို့ဆောင်ရေး မန်နေဂျာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ ဟသံတမြို့။	ပုသိမ်မှ ဟသ်ာတထိ၊ ထို့ပြင် ဟသ်ာတမှ ကြံခင်းထိ။
	တောင်ငူခရိုင် ပို့ဆောင်ရေးမန်နေဂျာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ တောင်ငူမြို့။	ပြဉ္စင်္ဘန်ဆာအထက် အပြင်ဘက် အလံတိုင်မှ ရမည်းသင်းအထက်အပြင်ဘက် အလံတိုင်ထိ။ (ကျောက်ပန်းတောင်းနှင့် မဒေါက်လမ်းခွဲ အပါအဝင်)။
	မန္တလေးခရိုင် ပို့ဆောင်ရေး မန်နေဂျာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မန္တလေးမြို့။	ရမည်းသင်း အထက်အပြင် ဘက်အလံတိုင်မှ မန္တလေး အထိ။ ထို့ပြင် မန္တလေး ကမ်းခြေ (မြင်းခြံ၊ ရွှေညောင်နှင့် မတ္တရာလမ်းခွဲများပါ ပါဝင်သည်)။
	ရွာဆောင်ခရိုင် ပို့ဆောင်ရေးမန်နေဂျာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မန္တလေးမြို့။	မြို့ဟောင်းအထက် အပြင်အလံတိုင်မှ မြစ်ကြီးနားအထိ (အလုံနှင့် ကသာလမ်းခွဲများပါဝင်သည်)။
	မော်လမြိုင်ခရိုင် ပို့ဆောင်ရေးမန်နေဂျာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မော်လမြိုင်မြို့။	သိမ့်ဇလုပ်အောက် အပြင်ဘက် အလံတိုင်မှ မော်လမြိုင်ရေး အထိ။
	မေမြို့ပို့ဆောင်ရေး မန်နေဂျာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မေမြို့။	မြို့ဟောင်း အောက် အပြင်ဘက် အလံတိုင်မှ လားရှိုးအထိ။

List of Railway Servants and their Superior Officers in the Traffic, Locomotive and Engineering Departments - contd.

Class of Servants. (1)	Superior Officer to be advised and Headquarters. (2)	Extent of Jurisdiction. (3)
	LOCOMOTIVE DEPARTMENT.	
Ashpit Cleaners Bhisties Blacksmiths Boilermakers Call Men (Call Boys) Carpenters Carriage Attendants Carriage Cleaners Carriage Examiners Carriage Inspectors Cleaners Clock Winders Crane Jemadars Drivers Fitters Fittrer Coolies Firemen (First) Firemen (Second) Foremen Foremen (Assistant) Fuel Clerks (Fuel Issuers) Holders Lampmen Lifters Lighters Locomotive Inspectors Oilers Packers Painters Pointsmen Pumpmen Shed Jemadars Shunters Steampump Drivers Strikers Sweepers Tinsmiths Watch and Ward Staff Wheel Tappers Wood fuel Inspectors	**District Loco. Superintendent, Lower District.** *Headquarters, Rangoon..*	Prome South O.S. to U.O.S., Yamèthin, Letpadan to Tharrawaw (inclusive) and Pegu-Moulmein Branch.
	District Loco. Superintendent, Delta District. *Headquarters, Hanzada.*	Tharrawaw (inclusive) to Kyangin and Bassein and Ferry.
	District Loco. Superintendent, Middle District. *Headquarters, Mandalay.*	Yamèthin to Mandalay (including Myingyan, Lashio and Amarapura Shore Branches).
	District Loco. Superintendent, Upper District. *Headquarters, Ywataung.*	Sagaing to Myitkyina (including Alôn and Katha Branches and Sagaing Ferry).
Carpenters Coal Trimmers Donkeymen Ferry Commanders Ferry Engineers Firemen Fitters Helmsmen	District Loco. Superintendent, Delta District. *Headquarters, Hanzada.*	Ferry.

ပြီးဆောင်ရေးဘက်၊ စက်မှုဘက်နှင့် အင်ဂျင်နီယာဌာနတို့တွင် မီးရထားအမှုထမ်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများစာရင်း။ ။အဆက်

အမှုထမ်းအမျိုးအစား (၁)	အကြောင်းကြားရမည့် အထက်အရာရှိနှင့် ရုံးစိုက်ရာမြို့မြို	အာဏာတည်ရာနယ်အဝန်း (၃)
	စက်မှုဘက်ဌာန	
ပြာကျင်းရှင်းများ	ရန်ကုန်ခရိုင်၊ စက်မှုအင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ ရန်ကုန်မြို့။	ပြည်မြို့မှ ပဲခူးအထိ၊ ဟင်္သာတမှ ပုသိမ်အထိနှင့် ဟင်္သာတမှ ကြံခင်းအထိ။ လက်ပံတန်းမှ သာရဝေါတိုနှင့် ပဲခူး-မော်လမြိုင်-ရေးလမ်း။
ရေထည်ညှပ်လုလင်များ၊		
မန်းဘဲများ၊		
ဘိုင်လာပြင်များ၊		
အခေါ်လုလင်များ၊		
လက်သမားများ၊		
တွဲစောင့်များ၊	ထောင်ဝူခရိုင်၊ စက်မှုအင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ ထောင်ဝူမြို့။	ထောင်ဝူမှ ပျဉ်းမနားအထိ (ကျောက်ပန်းထောင်း နှင့် မဒေါက်လမ်းခွဲများ ပါဝင်သည်)။
တွဲဆေးများ၊		
တွဲစစ်များ၊		
တွဲဖုပ်များ၊		
စက်ခေါင်းဆေးများ၊		
ဝန်ချီစက်မောင်းများ၊		
စက်မောင်းများ၊		
စက်ဆင်များ၊	မန္တလေးခရိုင်၊ **စက်မှုအင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မန္တလေးမြို့။**	**ရမည်းသင်းမှ** မန္တလေးအထိ (မြင်းခြံ၊လားရှိုး၊ ထီးတောင်း၊ အလို၊ ရွှေညောင် လမ်းခွမျှား နှင့်မြို့ဟောင်းမှလွဲသိုအထိ)။
စက်ဆင်လုပ်သားများ၊		
မီးထိုးများ၊		
ဆီလောင်းများ၊		
စက်ခွဲအုပ်များ၊		
လက်ထောက်စက်ခွဲအုပ်များ၊		
မီးသွေးစာရေးများ (မီးသွေးတုတ်ပေးသူများ)၊	မိုးညှင်းခရိုင်၊ စက်မှု အင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မိုးညှင်းမြို့။	ရွှေဘိုမှ မြစ်ကြီးနား အထိ (နဘားနှင့် ကုသာ လမ်းခွဲများပါ ပါဝင်သည်)။
စက်ဆင်ရာကူသော်များ၊		
မီးထွန်းများ၊		

List of Railway Servants and their Superior Officers in the Traffic, Locomotive and Engineering Departments - concld.

Class of Servants. (1)	Superior Officer to be advised and Headquarters. (2)	Extent of Jurisdiction. (3)
	LOCOMOTIVE DEPARTMENT-concld.	
Khalasies Lascars (First Class) Lascars (Second Class) Serangs Storemen Tindals	District Loco. Superintendent, Upper District. *Headquarters, Ywataung.*	Sagaing Ferry.
Workmen in Railway Shops.	District Loco. Superintendent, Upper District. *Headquarters, Ywataung.*	Ywataung Workshops.
	Superintendent, Workshops, Insein and Carriage and Wagon Divisional Superintendent, Insein.	Insein Workshops.
	ENGINEERING DEPARTMENT.	
Blacksmiths Bellowsmen Carpenters Durwans	District Engineer, Rangoon. *Headquarters, Rangoon.*	Prome to Pegu South O.S. and Tharrawaw Branch up to North Points Tharrawaw Station; also Suburban lines but excluding the length between Pagoda Road and Pazundaung Stations, both inclusive.

ပို့ဆောင်ရေးဘက်၊ စက်မှုဘက်နှင့် အင်ဂျင်နီယာဌာနတို့တွင် မီးရထားအမှုထမ်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများစာရင်း။ ။အဆက်

အမှုထမ်းအမျိုးအစား (၁)	အကြောင်းကြားရမည့် အထက်အရာရှိနှင့် မှူးစိုက်ရာမြို့မြ (၂)	အာဏာတည်ရာနယ်အခြေ (၃)
	စက်မှုဘက်ဌာန။ ။အဆုံး	
တဲ့ပင့်များ၊ မီးပြိုးများ၊ စက်ခေါင်းအုပ်များ၊ ဆေးသုတ်များ၊ ပို့ဂ်ကိုင်များ၊ စက်ခေါင်းရုံကျွမ်းကျင်များ၊ ရေစက်မောင်းများ၊ တူးဖိုက်များ၊ သန့်ရှင်းရေးလုပ်သားများ၊ သံပြုပြုဆရာများ၊ ဆစောင့်အကြပ် အမှုထမ်းများ၊ လက်သမားများ၊ ကျောက်မီးသွေးနေရာတာ ကျွေးထားသူများ။ မီးထိုးများ၊		
မီးရထားစက်ရုံအလုပ်သမားများ....	အင်းစိန်စက်ရုံမန်နေဂျာ (စက်ခေါင်း)၊ အင်းစိန်မြို့။	မီးရထား ဘူတာဝင်း မပါဘဲ အင်းစိန် စက်ခေါင်းရုံအတွင်းသာ။
	အင်ဂျင်နီယာဘက်ဌာန	
ပန်းဘဲများ	ရန်ကုန်ခရိုင် အင်ဂျင်နီယာမှူးစိုက်ရာမြို့မြ ရန်ကုန်မြို့။	ပြည်မြို့မှ ပဲခူးတောင် အပြင်ဘက် အလံတိုင် အထိ နှင့် သာရဝေါ လမ်းခွဲ သာရဝေါ ဘူတာ မြောက်ဘက် သံလမ်းဆုံး အထိ။ ထို့ပြင် ဆင်ခြေဖုံး မီးရထား လမ်းများ၊ မြို့ပတ်လမ်း နှင့် မလွန်ကုန်းငင်း ပါဝင်သည်။
ဖိုဆွဲများ၊		
လက်သမားများ၊		
အစောင့်များ၊		

List of Railway Servants and their Superior Officers in the Traffic, Locomotive and Engineering Departments - concld.

Class of Servants. (1)	Superior Officer to be advised and Headquarters. (2)	Extent of Jurisdiction. (3)
	ENGINEERING DEPARTMENT. concld.	
Gatemen	District Engineer, Works District. *Headquarters, Rangoon.*	The length between Pagoda Road and Pazundaung Stations, both stations inclusive.
Hammermen	District Engineer, Henzada. *Headquarters, Henzada..*	Tharrawaw North Points to Bassein and Henzada to Kyangin.
Masons	District Engineer, Toungoo. *Headquarters, Toungoo.*	Pegu South O.S. to North O.S., Yamethin and Pegu-Moulmein line.
Patrolmen	District Engineer, Mandalay. *Headquarters, Mandalay.*	North O.S. Yamethin to Mandalay and Amarapura Shore, Maymyo, Lashio and Thazi-Myingyan Branches.
Permanent-way Inspectors		
Signalmen or flagmen	District Engineer, Ywataung. *Headquarters, Ywataung.*	Amarapura Shore to Myitkyina (including Sagaing, Alôn and Katha Branches).
Trollymen Signal Inspectors Assistant Signal Inspectors	Signal Engineer, Rangoon.	All parts of the railway where Signal Inspectors and Assistant Signal Inspectors are employed.

ပို့ဆောင်ရေးဘက်၊ စက်မှုဘက်နှင့် အင်ဂျင်နီယာဌာနတို့တွင် မီးရထားအမှုထမ်းများနှင့် ၎င်းတို့၏အထက်အရာရှိများစာရင်း။ ။အဆုံး

အမှုထမ်းအမျိုးအစား (၁)	အကြောင်းကြားရမည့် အထက်အရာရှိနှင့် ရုံးစိုက်ရာမြို့မ (၂)	အာဏာတည်ရာနယ်အဝန်း (၃)
	အင်ဂျင်နီယာဘက်ဌာန။ ။အဆုံး	
ခုံးစောင့်များ	အောက်နယ်ခရိုင်အင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ ရန်ကုန်မြို့။	ပဲခူးအဆန်အပြင် အလံတိုင်မှ တောင်ငူ အဆန်အပြင်အလံတိုင်ထိ (မဒေါက်လမ်းခွဲပါဝင်သည်)။ ပဲခူး-မုတ္တမ လမ်းမိုင်တိုင် ၅၃ ထိ။
တူကိုင်များ၊		
ပန်းရံများ၊	ဟင်္သာတခရိုင်အင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ ဟင်္သာတမြို့။	ဟင်္သာတ မှပုသိမ် အထိ နှင့် ဟင်္သာတမှ ကြံခင်းအထိ။
ကင်းသမားများ၊	တောင်ငူ ခရိုင်အင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ တောင်ငူမြို့။	တောင်ငူဘူတာ အဆန်အပြင် ဘက် အလံတိုင်မှ သာစည် ဘူတာ အဆန် အပြင်ဘက် အလံတိုင်အထိ နှင့် ကျောက်ပန်းတောင်း လမ်းခွဲပါဝင်သည်။
သံလမ်းအုပ်ကြီးများ၊	မန္တလေးခရိုင် အင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မန္တလေးမြို့။	သာစည်ဘူတာအဆန် အပြင် ဘက်အလံတိုင်မှ မန္တလေး အထိ၊ ထိုပြင် မတ္တရာ၊ တံတားဦး၊ ရွှေဘောင်နှင့် သာစည်-မြင်းခြံ လမ်းခွဲများ။
အချက်ပြများ၊ သို့မဟုတ် အလံပြများ။	ရွာထောင် ခရိုင်အင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မန္တလေးမြို့။	မြို့ဟောင်း အဆန်အပြင် အလံတိုင်မှ မြစ်ကြီးနား အထိ (အလုံ နှင့် ကသာလမ်းခွဲများပါ ပါဝင်သည်)။
ယာဉ်တွန်းများ၊	မော်လမြိုင် ခရိုင်အင်ဂျင်နီယာ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့၊ မော်လမြိုင်မြို့။	ပဲခူး-မုတ္တမလမ်းမိုင်တိုင် ၅၃ မှ ရေးအထိ။
	မြို့ခရိုင်အင်ဂျင်နီယာ	မြို့ဟောင်း ဘူတာ ထုခုန်အပြင် အလံတိုင်မှ လားရှိုးအထိ။

55(B) 281. In exercise of the power conferred by sub-section (2) of section 55 of the Code, the President of the Union has directed that before a warrant is issued by a Civil Court for the arrest of an employee of the offices noted below, and of a village headman, notice shall be given to the superior officer designated in column 2 of the sub-joined list for the period specified in column 3 of the list : -

Division or office to which the employee belongs. (1)	Superior officer to be advised. (2)	Period of notice. (3)
(1) * Upper and Lower Burma Division, Postal and Telegraph Department Akyab	Directors of Posts and Telecommunications.	Seven clear days.
(2) † High Court, Rangoon.	Do.	Fourteen clear days.
(3) ‡ Village Headman.	Registrar, High Court, Rangoon.	Seven days.
	Township or Subdivisional Officer concerned.	Fourteen days.

Miscellaneous.

XXI. 26-29, XLI. 5, 6. Stay of Execution.

282. Provisions regarding stay of execution are contained in Order XXI, Rules 26-29, which should be read with Order XLI, Rules 5 and 6.

XXI. 97-103. Resistance to Execution.

283. Provisions regarding resistance to execution are contained in Order XXI, Rules 97-103.

* Judicial Department Notification No. 63, dated the 5th June 1923.
† Judicial Department Notification No. 229, dated the 17th August 1933.
‡ Judicial Department Notification No. 351, dated the 11th December 1930.

၅၅(၂)။ ၂၈၁။ ။တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ အပ်နှင်းထားသည့် အခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲလျက် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော အလုပ်ရုံးများတွင် လုပ်ကိုင်သူတဦးကို ဖမ်းဆီးရန်နှင့် ရွာသူကြီးတဦးကို ဖမ်းဆီးရန် တရားမစီရာရုံးက ဝါရမ်းမထုတ်မီ၊ ပူးတွဲပါရှိသည့် စာရင်းဇယား၂ က တွင်ဖော်ပြထားသော အထက်အရာရှိထံသို့၊ ထိုစာရင်းဇယား၂ က ၃ တွင်ဖော်ပြထားသည့် ကာလအထိ ကြိုတင်၍ နို့တစ်ပေး အကြောင်းကြားရမည်ဟု အမိန့်ဆင့်ဆိုထားသည်။

လုပ်ကိုင်သူနှင့် သက်ဆိုင်သောတိုင်းသို့မဟုတ် အလုပ်ရုံး (၁)	အကြောင်းကြားရမည့် အထက်အရာရှိ (၂)	နို့တစ်ပေးရမည့် ကာလ (၃)
(၁) * အထက်နှင့်အောက် မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းများ၊ စာတိုက်နှင့် ကြေးနန်း ဌာန။	စာတိုက်နှင့် ကြေးနန်း ဆက်သွယ်ရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန်။	ခုနစ်ရက်တိတိ။
စစ်တွေ	၎င်း	တဆယ့်လေးရက်တိတိ။
(၂) † နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်	နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်။	ခုနစ်ရက်။
(၃) ‡ ရွာသူကြီး	သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် အရာရှိ၊ သို့မဟုတ် နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်။	တဆယ့်လေးရက်။

အထွေထွေ

၂၁။၂၆-၂၉၊ ၆၁။၅-၆၊ ၂၈၂။ ။ဒီကရီဇာခရိုပြုလုပ်မှု ရပ်ဆိုင်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ၊ ဒီကရီဇာခရီ ပြုလုပ်ခြင်းကို အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၂၆ မှ ၂၉ ထိတွင်ပါရှိသည်။ ထို ရပ်ဆိုင်းခြင်း။ နည်းဥပဒေများကို အမိန့် ၆၁။ နည်းဥပဒေ ၅ နှင့် ၆ တို့နှင့် အတူ ယှဉ်တွဲ၍ဖတ်ရမည်။

၂၁။ ၉၇-၁၀၃၊ ၂၈၃။ ။ဒီကရီဇာခရိုပြုလုပ်ဆာ၌ ဒုံခိုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၉၇ မှ ၁၀၃ ထိတို့တွင်ပါရှိသည်။ ဒီကရီဇာခရိုပြုလုပ်ဆာ၌ ခုံခိုခြင်း။

* ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆၃။
† ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ ၁၇ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၂၉။
‡ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၅၁။

CHAPTER IX.

ARREST AND ATTACHMENT BEFORE JUDGMENT-INJUNCTIONS.

XXXVIII. **284.** Applications for arrest or attachment of property before judgment, and the connected papers, should not be filed in the records of the suits in which they are made, but as distinct miscellaneous cases, and should be registered in Civil Register III. A reference to the miscellaneous case should be noted on the fly-leaf of the suit record.

Record of Application.

XXXIX, 1. An application for a Temporary Injunction under Order XXXIX, Rule 1, should however be filed in the record of the suit to which it relates.

XXXVIII, 5-12. **285.** Cases in which attachment before judgment may properly be allowed are rare. Judges should carefully study Order XXXVIII, Rules 5-12.

Procedure on Application for attachment before judgment.

When an application for the attachment of property before judgment is filed, the Judge must take no action until he is satisfied by evidence on affidavit or taken orally by him-

(1) that the defendant is about to dispose of or remove his property or has himself left the jurisdiction of the Court, and

(2) that his *intention* in so doing is or was to *obstruct or delay the execution* of any decree that may be passed against him.

If it is proved that *both* these conditions are fulfilled, the Judge should issue a notice calling upon the defendant to furnish security or to show cause against doing so. An order for conditional attachment of the property may be passed at the same time, but this should only be done when the risk of the plaintiff's being defrauded is shown to be imminent. In any case the attachment must be removed if the required security is furnished.

အခန်း ၉

ဒီဂရီချက်မကျမီ လူကိုဖမ်းဆီးခြင်း၊ ပစ္စည်းကိုဝါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းနှင့် တားဝါရမ်းများ

၂၀၄။ ။ဒီဂရီချက်မကျမီ လူကိုဖမ်းဆီးရန်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှာနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အမှုတွဲ။ လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာများနှင့်တကွ၊ ဆက်သွယ်သော စက္ကူရုပ်များကို၊ လျှောက်လွှာတင်သွင်းရာဖြစ်သော တရားမကြီးမှု၏ အမှုတွဲများတွင် တွဲထားခြင်းမပြုဘဲ၊ သီးခြားတရားမ အသေးအဖွဲမှုအဖြစ် တွဲထားပြီးလျှင်၊ တရားမမှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် ၃ တွင်မှတ်ပုံစာရင်း ဝင်သွင်းရမည်။ ထိုအသေးအဖွဲမှုကို၊ တရားမကြီးအမှုတွဲ မျက်နှာဖုံးပေါ်တွင် ရည်ညွှန်း ဖော်ပြထားရမည်။ ၃၀။

သို့ရာတွင် အမိန့် ၃၉၊ နည်း ၃ ပဒေ ၁ အရ၊ ခေတ္တတားဝါရမ်းထုတ်ပေးရန်အတွက် လျှောက်လွှာကို၊ ထိုလျှောက်လွှာနှင့်သက်ဆိုင်သော တရားမကြီးမှု၏ အမှုတွဲတွင် တွဲထား ရမည်။ ၃၉။၁၊

၂၀၅။ ။ဒီဂရီချက်မကျမီ ပစ္စည်းဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် သင့်လျော်စွာခွင့်ပြုနိုင်သောအမှုများ မှာ ရှားပါးလှပေသည်။ တရားသူကြီးတို့သည် အမိန့် ၃၈၊ နည်း ၅ မှ ၁၂ ထိတို့ကို ဂရုပြု၍ လေ့ကျက်မှတ်သား ကြရမည်။ ၃၈။ ၅။ ၁၂၊ ဒီဂရီချက် မကျမီ ပစ္စည်း ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် လျှောက်လွှာ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာရန် နည်းလမ်း။

စီရင်ချက်မကျမီ ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်စေရန် လျှောက်လွှာတင်သွင်းသည့်အခါ—

(၁) တရားပြိုင်သည်၊ မိမိ၏ပစ္စည်းကို ထုခွဲအံ့ဆဲဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ရွှေ့ပြောင်းအံ့ဆဲဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် တရားခံ၏ အာဏာပိုင်နက်အတွင်းမှ မိမိကိုယ်တိုင် ထွက်ခွါသွားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင်

(၂) ထိုသို့ပြုလုပ်သည်မှာ၊ မိမိအပေါ်၌ ကျရှိမည့် ဒီကရီတမူကို **အတည်မပြု**နိုင်အောင် ဟန်တားရန်သော်၎င်း၊ အတည်ပြုခြင်းကို **ကြန့်ကြာစေရန်**သော်၎င်း အကြံရှိကြောင်း ကျမ်းကျိန်လွှာဖြင့် သက်သေခံချက်အရဖြစ်စေ၊ တရား သူကြီးက၊ ရေးမှတ်ယူသော နှုတ်သက်သေခံချက်အရဖြစ်စေ၊ တရား သူကြီးက သဘောကျနေပမှီသမျှ အရေးယူခြင်းမပြုရ။

ဤအချက် နှစ်ရပ်လုံး ပြည့်စုံကြောင်းထင်ရှားလျှင်၊ တရားပြိုင်အား အာမခံပေးစေ ရန်သော်၎င်း၊ မည်သည့်အတွက် အာမခံ မပေးသင့်ကြောင်း အကြောင်းပြရန်သော်၎င်း တရားသူကြီးက နို့တစ်စာထုတ်ရမည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်သည်နှင့်တပြိုင်တည်း ပစ္စည်းကို စည်း ကမ်းချက်ထား၍ ဝါရမ်းစွဲကပ်ရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် တရားလို့မှာ လိမ်လည် ခြင်းခံရမည့်ဘေး ကျရောက်အံ့ဆဲဆဲ ထင်ရှားရှိမှသာလျှင် ထိုသို့ပြုလုပ်ရမည်။ မည်သို့မဆို လိုအပ်သောအာမခံကိုပေးလျှင်၊ စွဲကပ်ထားသည့်ဝါရမ်းကိုခွါရမည်။

တရားသူကြီးတို့သည်၊ လျှောက်ထားသူက တရားပြိုင်သည် တရားခံ၏အာဏာပိုင်နက် အတွင်းမှထွက်ခွါသွားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်းအပေါ်၌ ကျရှိမည့်ဒီကရီကိုဇာရီမပြုနိုင်

Judges should not be satisfied with a bare statement by an applicant that a defendant has quitted the jurisdiction of the Court, or that he is about to dispose of property or remove it from the jurisdiction of the Court, with intent to obstruct or delay the execution of any decree that may be passed against him. They should fully and carefully examine the applicant and any witnesses he may produce with a view to ascertaining whether the facts justify a conclusion that the defendant has quitted the jurisdiction or that he is about to do one of the acts mentioned in Order XXXVIII, Rule 5, with the above intent; and in orders directing conditional attachment they should set out the facts which they consider justify such a conclusion.

The attention of all Judges is also drawn to the provisions of sections 60*(1)(b)* and 61 of the Code of Civil Procedure, and to the necessity for satisfying themselves before issue of attachment before judgment in suits against agriculturists for recovery of rent or agricultural loans that the property sought to be attached is such as may legally be attached and sold in execution of the decree that may be passed in the suit. It must also be noted that in such suits a Receiver cannot be appointed before judgment to take possession of property which is not the subject matter of the suit and which is exempted from attachment in execution of the decree which may be passed.

Moveable property attachment before judgment.

286. After judgment has been given in a suit in connection with which moveable property has been attached before judgment, no further fees for safe custody and no further payments on account of feeding and tending charges should be received by the Court, unless and until an application for execution has been admitted.

Agricultural Produce.

287. Order XXXVIII, Rule 12, prohibits the attachment before judgment of agricultural pr ·e in the possession of an agriculturist.

XXXIX. 3.

Procedure on application for injunction.

288. The attention of Judges is drawn to the provisions of Rule 3 of Order XXXIX by which the Court is required before granting an injunction to direct notice to be given of the application to the opposite party, in all cases except where it appears that the object of granting the injunction would be defeated by the delay.

အောင် ဟန့်တားရန်သော်၎င်း၊ ဇာရီပြုခြင်းကို ကြန့်ကြာအောင်သော်၎င်း ကြံရွယ်၍ပစ္စည်းကိုထုခွဲအံ့ဆဲဆဲဖြစ်သည်ဟု၊ သို့မဟုတ် တရားရုံး၏ အာဏာပိုင်နက်အတွင်းမှ ရွှေ့ပြောင်းအံ့ဆဲဆဲဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုချက်သက်သက်ဖြင့် ကျွန်ုပ်ခြင်းမရှိစေရ၊ တရားသူကြီးတို့ က၊ တရားပြုင်သည့် တရားရုံး၏ အာဏာပိုင်နက်အတွင်းမှ ထွက်ခွါသွားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် အထက်ကဖော်ပြခဲ့သော အကြံဖြင့်အမိန့် ၃၈၊ နည်း၅ပဒေ ၅ တွင်ဖော်ပြသည့် ပြုလုပ်မှုတခုခုကို ပြုအံ့ဆဲဆဲဖြစ်ကြောင်း ယူဆနိုင်လောက်အောင် ထောက်ခံသည့်အကြောင်းခြင်းရာများ ရှိမရှိ သိသာရအောင်၊ လျှောက်သူနှင့်-လျှောက်သူတင်ပြမည့် သက်သေများကို စုံလင်စွာဂရုပြု၍ စစ်မေးရမည်။ ထို့ပြင်စည်းကမ်းချက်ထား၍ ပစ္စည်း၀ါရမ်းစွဲကပ်သော အမိန့်များတွင်၊ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ယူဆနိုင်လောက်အောင် ထောက်ခံသည်ဟု ထင်မြင်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများကို တရားသူကြီးတို့က ဖော်ပြရမည်။

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၆၁(၁)(ခ)နှင့် ၆၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလည်း၊ မြေငှါးခသို့တည်းမဟုတ် လယ်ယာလုပ်ကိုင်မှုအတွက် ချေးငွေများကိုအရ တောင်းခံရန် လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူတို့အပေါ်၌ စွဲဆိုသည့်အမှုများတွင်၊ စီရင်ချက်မကျမီ ပစ္စည်း၀ါရမ်းစွဲကပ်ရန် အမိန့်မထုတ်မီ၊ ၀ါရမ်းစွဲကပ်ရန်လျှောက်ထားသည့် ပစ္စည်းမှာ အမှုတွင်ချမှတ်မည့်ဒီကရီကို ဇာရီပြုရာ၌ တရားဥပဒေနှင့်အညီ ၀ါရမ်းစွဲကပ်ရောင်းချပိုင်ခွင့်ရှိသည့် ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သဘောကျနှစ်ပြီအောင် ပြုလုပ်ရန်လိုသည့်အချက်ကိုငှင်း၊ တရားသူကြီးများက သတိပြုကြရန်နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့သောအမှုမျိုးတွင်၊ အမှု၏အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းမဟုတ်သည့်ပြင်၊ ချမှတ်မည့်ဒီကရီကို ဇာရီပြုရာ၌ ၀ါရမ်းစွဲကပ်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရသည့် ပစ္စည်းကို လက်ရှိသိမ်းယူစေရန် စီရင်ချက်မကျမီ ပစ္စည်းထိန်းမခန့်နိုင်ကြောင်းကိုလည်း မှတ်သားရမည်။

စီရင်ချက် မကျမီ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ၀ါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း။

၂၈၆။ ။ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို စီရင်ချက် မကျမီ ၀ါရမ်းစွဲကပ်ထားရာဖြစ်သော တရားမမှုကြီးတွင်၊ စီရင်ချက် ချမှတ်ပြီးသည့်နောက်၊ လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းထားသည့်အတွက် နောက်ထပ် အခကြေးငွေကိုငှင်း၊ ကျွေးမွေးထိန်းကျောင်းခမျာ အတွက် နောက်ထပ်ပေးငွေများ ကိုငှင်း၊ တရားရုံးက ဒီကရီဇာရီပြုရန် လျှောက်ထားချက်ကို လက်မခံသေးသမျှ ခံယူခြင်းမပြုရ။

လယ်ယာထွက် ပစ္စည်း။

၂၈၇။ ။စီရင်ချက်မကျမီ၊ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူ လက်ဝယ်ရှိ ကောက်ပဲသီးနှံကို ၀ါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း မပြုရဟု အမိန့် ၃၈၊ နည်း၅ပဒေ ၁၂ က တားမြစ်သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊တောင်သူလယ်သမား အခွင့်အရေးကာကွယ်သည့် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ ကလည်း အလာတူ တားမြစ်ထားသည်။

၃၉။၃၊ ထားဝါရမ်း လျှောက်လွှာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယိုက်နာရန် နည်းလမ်း။

၂၈၈။ ။တရားမ တရားသူကြီးတို့သည်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ အမိန့် ၃၉၊ နည်း၃ပဒေ ၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များကို ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များ အရ၊ တားဝါရမ်းထုတ်ပေးရန် ကြန့်ကြာခြင်း ရှိခဲ့လျှင် တားဝါရမ်း ထုတ်ပေးရာရည်ရွယ်ရင်း အချက်မှာ ပျက်ပြယ်ရန် အကြောင်းရှိသည့် ကိစ္စ

An interlocutory injunction should be granted *ex parte* only in very exceptional circumstances and, practically speaking, should never be granted unless the plaintiff establishes in a convincing manner that by no reasonable diligence on his part could he have avoided the necessity of applying behind the back of the defendant.

Such injunctions when granted at all should invariably be limited to hold good only until a specific and very early date, *i.e.*, a minimum time within which the defendant can come effectively before the Court, and the greatest care should be taken to state exactly what the acts forbidden are.

The granting of an *ex parte* injunction is a serious responsibility and a Judge who has granted such an injunction is under a duty to take the greatest pains to do everything possible to protect the absent defendant. Injunction matters should be dealt with, not merely without breach of the Rules of Order XXXIX, but in accordance with legal principles and common-sense.

CHAPTER X.
COMMISSIONS.

XXVI, 5.

289. A commission for any purpose should in no circumstances be issued until the party at whose instance the commission is issued has deposited with the Bailiff a sum sufficient to cover the expenses of the commission.

Expenses of Commission.

XXVI, 19-26.

Rules 19-26 of Order XXVI, prescribe the fees to be allowed to Commissioners.

XXVI.

290. (1) When commissions are issued under Order XXVI, all incidental charges such as those for postage and registration, should be paid as contingent charges of the Court by which they are issued; and should not be demanded from the person at whose instance the commission is issued.

Postage and Registration, and Money Order Commission.

ထွင်မှ တပါး၊ အခြား အချက် အရပ် ရပ်တွင် တားဝါရမ်း မထုတ်မပေးမီ၊ တားဝါရမ်း လျှောက်ထားကြောင်းကို တဖက်အမှုသည်သို့ နို့တစ်စာ ပေးစေရန် တရားရုံးက ဆင့်ဆိုရန် လိုပေသည်။ အလွန်ထူးခြားသော အကြောင်းရှိသည့် အချက်ခွင့်သာလျှင်၊ ကြားဖြတ် တား ဝါရမ်းကို တဖက်သတ် ထုတ်ပေးခွင့်ပြုရမည်။ အမှန်အားဖြင့် ဆိုသော်၊ တရားလိုသည် မည်သို့ပင်သင့်လျော်စွာ လုံ့လစိုက်ထုတ်. လုပ်ဆောင်သော်လည်းတရားပြိုင်၏ ကွယ်ရာတွင် ဤသို့ကြားဖြတ်အမိန့်ကို လျှောက်တောင်းရအောင် မလွဲမရှောင်သာ ဖြစ်ရကြောင်းကို ယိုကြည်လျက်ရှုနပ်လောက်အောင် တရားလိုက ထင်ရှား မပြနိုင်လျှင်၊ ထိုကြားဖြတ် တား ဝါရမ်းမျိုးကို မည်သည့်အခါမျှ ခွင့်မပြုရ။

ဤသို့သော တားဝါရမ်းမျိုးကို အကယ်၍ ထုတ်ပေးခွင့် ပြုပါမူ၊ အလွန်တိုတောင်း သော သီးခြားသတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်အပိုင်းအခြားအတွင်း ဆိုလိုရင်းမှာစာရုးပြိုင်သည် တရားရုံးသို့ အကယ်စင်စစ် လာရောက်နိုင်လောက်သည့် အတိုဆုံးသော ကာလအပိုင်း အခြားအတွင်း၌သာလျှင်၊ ထိုတားဝါရမ်းများ အတည်ဖြစ်စေရန် အစဉ်သဖြင့် ကန့်သတ် ထားရမည်။ ထို့ပြင် မပြုရန် တားမြစ်ပိတ်ပင်သည့် အမှုမျှားကိုလည်း ကျနသေချာစွာ ဖော်ပြရန် အထူးအားဖြင့် ဂရုပြုရမည်။

တဖက်သတ် တားဝါရမ်း ထုတ်ပေးခြင်းမှာ အလွန်ကြီးလေးသော တာဝန် ဖြစ်သဖြင့်၊ ဤသို့သော တားဝါရမ်းကို ထုတ်ပေးသည့် တရားမ တရားသူကြီးသည်၊ မလာမရောက် သော တရားပြိုင်ကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန် အတွက် တတ်နိုင် သမျှ ဆောင်ရွက်ရန် အထူးလှုံ့လစိုက်ထုတ်ရမည့် ဝတ်တရားရှိပေသည်။ တားဝါရမ်းနှင့် ဆိုင်သည့် ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန်မှာ၊ အမိန့် ၃၉ ပါ နည်းဥပဒေများကို ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်ခြင်း မရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ရုံမျှသာမဟုတ်။ တရားဥပဒေ သဘောတရားများနှင့် အညီ ပကတိ ဆင်ခြင် တုံဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း ၁၀

ကော်မိရှင်အမိန့်စာများ

၂၀၉။ ။ကော်မိရှင်အမိန့်စာအတွက် ကုန်ကျမည့် စရိတ်ငွေများကိုလုံလောက်အောင် ကော်မိရှင် အမိန့်စာ ထုတ်ပေးရန် လျှောက်ထားသူက ဘီလစ် ထဲတွင် မတင်မသွင်းလျှင်မည်သည့်ကိစ္စ အတွက်မဆို၊ကော်မိရှင် အမိန့်စာကို၊ မည်သည့် အကြောင်းနှင့်မျှ ထုတ်ပေးခြင်း မပြုရ။

ကော်မိရှင် အမိန့်စာအတွက် စရိတ်များ။

၂၆။၅၊

အမိန့် ၂၆၊ နည်းဥပဒေ ၁၉ မှ ၂၆ ထိတို့တွင် ကော်မိရှင် လူကြီးတို့သို့ ပေးရန်ခွင့် ပြုသည့် အခကြေးငွေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

၂၆။၁၉-၂၆၊

၂၉၀။ ။(၁) အမိန့် ၂၆ အရ၊ ကော်မိရှင်အမိန့်စာ ထုတ်ပေးသော အခါ၊ ချော ဆချဉ်ခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ခွင့် ပြုခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခ စသော အကြောင်းသင့် ကုန်ကျ ရသည့် စရိတ်အရပ်ရပ်ကို ကော်မိရှင် အမိန့်စာကို ထုတ်ပေးသော တရားရုံး၏ အသေးအဖွဲသုံး စရိတ် အဖြစ် ပေးရမည်။ ကော်မိရှင် အမိန့်စာ ထုတ်ပေးရန် လျှောက်တောင်းသူ ထံမှ မတောင်းခံရ။

၂၆။

(2) The money order commission in respect of money remitted as expenses of a commission should not be borne by Government, but should be paid out of the sum deposited for the expenses of the commission under Order XXVI, Rule 15, Code of Civil Procedure, and paragraph 289. It follows that the sum so deposited should be sufficient to cover the money order commission as well as the other expenses of the commission. The whole of this sum should be deposited in Bailiff's Register II. When money is paid out of the deposit in payment of money order commission the sum so paid should be entered separately in column 12 of Bailiff's Register II, so as to distinguish the money order commission from the other expenses remitted by the money order.

Powers of Commissioners.

291. A commissioner appointed under the Code of Civil Procedure to take evidence has all the powers under Chapter X of the Evidence Act to control the examination of witnesses. When such a Commission is issued to a foreign Court attention to the above powers of the Commissioner should be drawn by means of a note attached to the letter issuing the commission.

COMMISSIONS FOR LOCAL INVESTIGATION.

XXVI, 9.

Appointment of Land Records Officer as Commissioner.

292. The President of the Union has directed that when, in any suit or proceeding a local investigation for any of the purposes specified in Order XXVI, Rule 9, is deemed necessary, the Court shall, before issuing a commission to a Superintendent of Land Records, or to any officer subordinate to him, obtain the sanction of the Commissioner of Settlements and Land Records, Burma, through the Collector, to the appointment of the officer selected and to the receipt by him of fees for the execution of the commission. In forwarding applications for sanction to the appointment of officers of the Land Records Department as Commissioners to make partitions of estates, Judges should state clearly : -

(a) the area and situation of the land and whether it is inside supplementary survey or not;

(b) the probable duration of the duty; and

(၂) ကော်မီရှင် အမိန့်စာအတွက် ကုန်ကျသည့် စရိတ်အဖြစ် တင်ပို့သည့် ငွေအတွက် ငွေတင်ပို့ခ ကော်မီရှင်ကို အစိုးရက မကျခံရ။ သို့ရာတွင် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၆၊ နည်းဥပဒေ ၁၅ နှင့် စာပိုဒ် ၂၈၉ အရ၊ ကော်မီရှင် အမိန့်စာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုန်ကျရန် စရိတ်အတွက် တင်သွင်းထားသည့် ငွေမှထုတ်ပေးရမည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ထိုသို့တင်သွင်းထားသည့်ငွေမှာ၊ ငွေထင်ပို့ခ ကော်မီရှင် အမိန့်စာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြား ကုန်ကျရမည့် စရိတ်အတွက်ပါ လုံလောက်ခြင်း ရှိစေရမည်။ ဤငွေအားလုံးကို ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ် ၂ တွင် ထည့်သွင်းရမည်။ ငွေတင်ပို့ခ ကော်မီရှင်ကို ငွေပို့လွှာဖြင့် တင်ပို့သော အခြားသုံးကုန်စရိတ်နှင့် ခွဲခြားစေရန်၊ ငွေတင်ပို့ခ ကော်မီရှင်ကို တင်သွင်းထားသည့်ငွေမှ ထုတ်ပေးသော အခါ၊ ထိုသို့ထုတ်ပေးသည့်ငွေကို ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် ၂ ဇယား ကွက် ၁၂ တွင် သီးခြားရေးသွင်းရမည်။

ကော်မီရှင် လူကြီး တို့၏ အခွင့် အာဏာ များ။

၂၉၁။ ။သက်သေခံချက်ရယူရန် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသည့် ကော်မီရှင်လူကြီးသည်၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေအခန်း ၁၀ အရ သက်သေများကို စစ်မေးခြင်း၌ ကြီးကြပ်ခွင့် အာဏာ အားလုံး ရရှိသည်။ ထိုသို့သော ကော်မီရှင် အမိန့်စာကို နှိုင်းခြားရှု တရားရုံးသို့ ထုတ်ပေးသောအခါ၊ထိုကော်မီရှင် အမိန့်စာထုတ်သည့် အကြောင်းကြားစာတွင်း ကော်မီရှင်လူကြီး၏ အထက်တွင် ဖေါ်ပြသည့် အခွင့်အာဏာများကို မှတ်ချက်တခုပူးတွဲခြင်း အားဖြင့်သတိပြုရန်နှိုးဆော်ရမည်။

ရပ်ကွက်ဒေသတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ကော်မ်ရှင်အမိန့်စာများ

၂၆။ ၉၊

မြေစာရင်းဌာန အရာရှိ ကို ကော်မီရှင်လူကြီးခန့်အပ် ခြင်း။

၂၉၂။ ။တရားမမှု၊ သို့မဟုတ် မူခင်းတခုခုတွင် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၆၊ နည်းဥပဒေ ၉ တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ကိစ္စတရပ်ရပ်အတွက် ရပ်ကွက်ဒေသတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်လိုသည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ လယ်ဝန်ထမ်းသို့ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏လက်အောက်ခံ အရာရှိ ထမ်းသို့ဖြစ်စေ ကော်မီရှင်အမိန့်စာကို မထုတ်မပေးမီ၊ ရွေးချယ်ထားသည့်အရာရှိကို ကော်မီရှင်လူကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ရန်နှင့် ကော်မရှင် အမိန့်ကို အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရန် အတွက် အခငွေကို ထိုအရာရှိက လက်ခံရယူနိုင်စေရန် ခွင့်ပြုချက်ကို ကော်လိတ်တော်အရာရှိမှတဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းမင်းကြီးထံမှ တရားရုံးက ရယူမည်ဟု တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ဆုံးဆိုထားသည်။ ပစ္စည်းစုများကိုခွဲဝေပေးရန် မြေစာရင်းဌာန အရာရှိတို့ကို ကော်မီရှင်လူကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ရန်ခွင့်ပြုချက် လျှောက်တောင်းသောလျှောက်လွှာများကို ပေးပို့ရာ၌ တရားမတရားသူကြီးများက အောက်ပါတို့ကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြရမည်။

(က) မြေ၏ဧရိယာ အကျယ်အဝန်းနှင့် တည်ရာနေရာ၊ ထို့ပြင် နောက်ထပ်မြေတိုင်းနယ်မြေအတွင်း တည်ရှိသည် မရှိသည်အကြောင်း၊

(ခ) ထိုအလုပ်ဝတ်တရားမှာ၊ မည်မျှလောက် ကြာရှည်တန်ရာသည့် အကြောင်း။

(c) the scale and kind of survey. *

The President of the Union has sanctioned a scale of fees to be paid to officers of the Land Records Department and the apportionment of such fees between the Land Records staff and Government, for undertaking surveys or effecting partitions for private persons or Courts, in the manner indicated in the Table below:-

Class of Officer. (1)	Fee payable by party. For each day of work. (2)		For each day of travelling. (3)		Amount credited to Government for each day *inclusive of* days spent in travelling. (4)		Amount payable to officer for each day *exclusive of* days spent in travelling. (5)	
	K	P	K	P	K	P	K	P
Surveyor	10	00	3	50	3	50	6	50
Inspector	20	00	6	50	6	50	13	50
Extra Assistant	50	00	16	50	16	50	33	50
Superintendent of Land Records or Assistant Superintendent of Land Records								
Superintendent of Land Records.	100	00	33	50	33	50	66	50

In addition to these fees, travelling allowance at the ordinary rates will be charged and credited to Government for subsequent disbursement to the officer. The minimum fee will be the fee for one day of employment *plus* travelling allowance as and when earned. The fee for days of travelling is only admissible when more than one day is spent in proceeding to the site, doing the work and returning to headquarters.

COMMISSIONS FOR TAKING EVIDENCE OR ACCOUNTS.

293. Before issuing a commission the Court shall (a) call on the party at whose instance the commission is issued to supply an abstract of the pleadings and issues for the use of the Commissioner, and (b) after consulting the parties, to make an estimate of the duration of the examination of each witness.

* Judicial Department Notification No. 190, dated the 11th June 1934.

(၈) စကေးနှင့် မြေတိုင်းတာခြင်းအမျိုးအစား *

သာမန်အရပ်သားများအတွက်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးများအတွက်ဖြစ်စေ၊ မြေတိုင်းတာခြင်းများ၊ သို့မဟုတ် ခွဲဝေပေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ရသည့်အတွက်၊ မြေစာရင်းဌာန အရာရှိတို့သို့ပေးရမည့် အခကြေးငွေနှုန်းထားနှင့် ထိုအခကြေးငွေများကို မြေစာရင်းအမှုထမ်းအဖွဲ့နှင့် အစိုးရတို့သို့ မည်သို့ခွဲခြမ်းဝေငှပေးရမည်ကို၊ အောက်ပါစာရင်း၌ ဖော်ပြထားသည့်နည်းအတိုင်း ဇတ်လှန် ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုထားသည်။

အရာရှိ အမျိုးအစား (၁)	အမှု သည်က ပေးရမည့် အခကြေးငွေ				ခရီးသွားသည့် ရက်များအပါ အဝင် ဖြစ်သည့် ရက် အသီးသီးတို့ အတွက် အစိုးရသို့ ပေးသွင်း သည့်ငွေပေါင်း (၄)		ခရီးသွားသည့် ရက်များ မပါဝင်သဲ့ရက်အသီးသီး အတွက် အရာရှိသို့ပေးရ မည့် ငွေပေါင်း (၅)	
	အလုပ်လုပ်သည့် ရက်အသီးသီး အတွက် (၂)		ခရီးသွားသည့် ရက်အသီးသီး အတွက် (၃)					
	ကျပ်	ပြား	ကျပ်	ပြား	ကျပ်	ပြား	ကျပ်	ပြား
မြေတိုင်းစာရေး	၁၀	၀၀	၃	၅၀	၃	၅၀	၆	၅၀
အင်စပက်တော်	၂၀	၀၀	၆	၅၀	၆	၅၀	၁၃	၅၀
လက်ထောက်လယ်ဝန်	၅၀	၀၀	၁၆	၅၀	၁၆	၅၀	၃၃	၅၀
လယ်ဝန်	၁၀၀	၀၀	၃၃	၅၀	၃၃	၅၀	၆၆	၅၀

ဤအခကြေးငွေများအပြင်၊ အရာရှိသို့ နောင်အခါ ထုတ်ပေးရန်အတွက် သာမန် နှုန်းများအရ ခရီးစရိတ်ကိုတောင်းခံ၍ အစိုးရသို့ပေးသွင်းရမည်။ အနည်းဆုံးအခကြေးငွေမှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့်တရက်အတွက် အခကြေးငွေနှင့်တကွ၊ ရထိုက်သည်ဖြစ်၍ ရထိုက်သည့် အခါနှုန်းကျရောက်သည့်အခါကခရီးစရိတ်ပါဖြစ်သည်။ နေရာဌာနသို့သွားခြင်း၊ လုပ်ကိုင်ခြင်း ရုံးစိုက်ရာမြို့မသို့ ပြန်လာခြင်းများအတွက် တရက်ထက်ပို၍ကြာမြင့်မှသာ ခရီးသွားသည့် ရက်များအတွက်အခကြေးငွေကို ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

သက်သေခံချက်ယူရန်၊ သို့မဟုတ် စာရင်းယူရန် ကော်မိရှင်အမိန့်စာများ

၂၉၃။ ။ကော်မိရှင်အမိန့်စာမထုတ်မီ၊ (က) ကော်မိရှင်လူကြီး အသုံးပြုရန်အတွက် အဆိုအချေနှင့် ငြင်းချက်များမှ ကောက်နုတ်ချက်တစောင်ပေးစေရန် ကော်မိရှင်အမိန့်စာ ထုတ်ပေးရန် လျှောက်ထားသည့်အမှုသည်အား တရားရုံးကတောင်းဆိုရမည်။ တိုပြင် (ခ) အမှုသွည်များနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီးနောက်၊ သက်သေအသီးသီးကိုစစ်မေးရာ မည်မျှကြာမျှည်

* ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ ဘရားရေးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၉၀။

When the estimate is exceeded the Court may enquire into the cause of delay and disallow any charges of the Commissioner which it finds to be unreasonable, or make such other order in the matter of costs as may seem just.

CHAPTER XI.

PAUPER SUITS.

XXXIII. 1 - 5.

294. On receipt of a petition to sue *in forma pauperis* the petition should be registered in Register III, and the inquiry into pauperism should be treated as a miscellaneous case. If the petition is granted, the accompanying plaint should be removed from the miscellaneous case, and registered in Register I.

Procedure on petition to sue *in forma pauperis*.

XXXIII, 2, 3.

295. The petition and plaint must contain all the particulars required in plaints in suits, must be signed and verified, and must be presented in person. A schedule of all the property of the petitioner, and the estimated value thereof, must be attached to the petition. The consequence of any failure to comply with the provisions of Rules 2 and 3 is that the petition must be rejected. Rejection for such cause is a bar to a subsequent petition.

Form and presentation of petition.

296. Under Order XXXIII, Rule 7, at the conclusion of a pauper suit the Court is bound to make an order by its decree that the court fee prescribed for the plaint shall be paid to the Collector, and to forward a copy of this order to the Collector. If the Court fails to make the required order, the Collector may apply at any time to the Court for the order to be made. The order may direct that the court fee shall be paid by any party or parties to the suit, and in such proportion as the Court may deem just.

Recovery of Court fees.

မည်ကို ခန့်မှန်းချက်ပြုလုပ်ပေးစေရန် ထိုအမှုသည်အား တရားရုံးကတောင်းဆိုရမည်။ ထို ခန့်မှန်းသည့်အချိန်ကာလထက် ကျော်လွန်ခဲ့လျှင်၊ မည်သည့်အတွက် ကြန့်ကြာရကြောင်းကို တရားရုံးက စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်သည်ပြင်၊ အကြောင်းမသင့်လျော်ဟု တရားရုံးကထင်မြင်လျှင်၊ ကော်မိရှင်နာလူကြီး၏အခကြေတစုံတရာကိုခွင့်မပြုဘဲနေနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် တရားစရိတ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍တရားမျှတသည် ထင်မြင်သည့်အတိုင်း အခြား အမိန့်တရပ်ရပ်ကိုချမှတ်နိုင်သည်။

အခန်း ၁၁

လူမဲ့ထို့ဖွဲ့ဆိုသည့် တရားမမှုများ

၃၃။ ၁-၅၊ ၂၉၄။ ။လူမဲ့အဖြစ် စွဲဆိုခွင့်ရရန် လျှောက်လွှာကိုလက်ခံရသောအခါ၊ ထိုလျှောက်လွှာကို မှတ်ပုံတင်ရာစာအုပ်အမှတ် ၃ တွင် မှတ်ပုံတင်သွင်း၍၊ လူမဲ့ဖြစ်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို အသေးအမွှေမှုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်။ လျှောက်ချက်ကိုခွင့်ပြုသောအခါ၊ ပူးတွဲပါရှိသည့် အဆိုလွှာကို အသေးအမွှေမှု နှုတ်ယူပြီးလျှင်၊ မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်အမှတ် ၁ တွင် မှတ်ပုံတင်သွင်းရမည်။

လူမဲ့အဖြစ် စွဲဆိုခွင့်ရရန် လျှောက်လွှာတွင် လိုက်နာရန်နည်းလမ်း။

၃၃။ ၂၊ ၃၊ ၂၉၅။ ။လျှောက်လွှာနှင့်အဆိုလွှာဘိုးမှာ၊ တရားမမှု အဆိုလွှာတွင် ပါရှိရန် လိုအပ်သည့် အားလုံးသော အကြောင်းအချက်များ ပါရှိရမည်ဖြင့်၊ မှန်ကြောင်းဝန်ခံသည့် လတ်မှက်ကိုလည်း ရေးထိုးပြီးလျှင် ကိုယ်တိုင်တင်သွင်းရမည်။ လျှောက်သူပိုင် ပစ္စည်းအရပ်ရပ်တို့နှင့် တကွ၊ ၎င်းတို့၏ ခန့်မှန်းရတန်ဖိုးဖော်ပြသည့် စာရင်းတရပ်၊ လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲတင်သွင်းရမည်။ နည်း၃ပဒေ ၂ နှင့် ၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မလိုက်မနာ ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် သက်ဆောက်မည့် အကျိုးမှာ၊ လျှောက်လွှာ အပယ်ခံရမည်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် လျှောက်လွှာကို အပယ်ခံရလျှင်၊ နောက်ထပ်လျှောက်လွှာတင်သွင်းခြင်းကို ပိတ်ပင်စေသည်။

လျှောက်လွှာတွင် ပါသင့်သည့် အချက်များနှင့် ၎င်းကို တင်သွင်းခြင်း။

၃၃။ ၂၊ ၃၊ ၂၉၆။ ။အမိန့် ၃၃၊ နည်း၇ပဒေ ၇ အရ၊ လူမဲ့အဖြစ်စွဲဆိုသည့် တရားမမှုပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ အဆိုစွဲချက်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်ရုံးခွန်ကို ကော်လိတ်တော်အရာရှိသို့ ပေးဆောင်ရမည်ဟု ဒီကရီတွင် အမိန့်ချမှတ်ရန်နှင့် ထိုအမိန့်မိတ္တူတစောင်ကို ကော်လိတ်တော်အရာရှိထံသို့ ပေးပို့ရန်တရားရုံးဦးစီးတာဝန်ရှိသည်။ ထိုလိုအပ်သည့်အမိန့်ကို တရားရုံးကမချမှတ်ဘဲပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုအမိန့်ကိုချမှတ်ရန် ကော်လိတ်တော်အရာရှိက တရားရုံးသို့အခါမရွေးတောင်းဆိုနိုင်သည်။ ရုံးခွန်ကို အမှုတွင်ပါဝင်သည့် မည်သည့်အမှုသည်ကမဆို၊ သို့တည်းမဟုတ်မူဘဲသည့် အမှုသည်များကမဆို ပေးရမည်ဟူ၍ပင်း၊ တရားရုံးက တရားမျှတသည်ထင်မြင်သည့်အချိုးအစားအလိုက် ပေးရမည်ဟူ၍ပင်း၊ ထိုအမိန့်အရ ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

ရုံးခွန်ကို အမှုသည်များက ပေးရမည်။

This order may be executed by the Collector. The Court must also order the court fee to be paid to the Collector out of any money or other property held or recovered by the Court on behalf of the party or parties ordered to pay the court fee.

GOVERNMENT PLEADERS.

297. ×
× ×
× ×

(See CHAPTER XXVI)

CHAPTER XII.

SUITS BY OR AGAINST GOVERNMENT.

Suits by or against Government or Public Officers.

XXVII. **298.** Rules for the conduct of suits by or against Government or Public Officers are contained in Government Circular No. 74 of 1910.

The provisions of section 80 of the Code of Civil Procedure regarding the necessity for notice to a public officer against whom a suit is to be filed in respect of any act purporting to be done by him in his official capacity should not be overlookded.

---

* Ministry of Judicial Affairs, General Branch Notification No. 61, dated the 23rd April 1948.

ထိုအမိန့်ကို ကော်လိတ်တော်အရာရှိက ဇာရီပြုလုပ်နိုင်သည်။ ရုံးခွန်ကိုပေးဆောင်စေရန် အမိန့်ချမှတ်ခံရသည့်အမှုသည်၊ သို့မဟုတ် အမှုသည်များကိုယ်စား တရားရုံးက သိမ်းဆည်းထားသည့်၊ သို့မဟုတ် ရယူထားသည့် ကြေးငွေ၊ သို့မဟုတ် အခြားပစ္စည်းတခုခုထဲမှ ရုံးခွန်ကို ကော်လိတ်တော်အရာရှိသို့ ပေးစေရန်လည်း တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

အစိုးရရှေ့နေများ

၂၉၇။ ×
× ×
× ×

(အခန်း ၂၄ တွင် ကြည့်ပါ)

အခန်း ၁၂

အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရအပေါ်၌ဖြစ်စေ စွဲဆိုသောအမှုများအကြောင်း

အစိုးရ၊ သို့မဟုတ် အစိုးရအရာရှိတို့က ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့အပေါ်၌ ဖြစ်စေ စွဲဆိုသော အမှုများ

၂၉၈။ ။အစိုးရ၊ သို့မဟုတ် အစိုးရအရာရှိတို့ကဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့အပေါ်၌ ဖြစ်စေ စွဲဆိုသော အမှုများတွင် ဆောင်ရွက်ရန် နည်းဥပဒေများမှာ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်၊အစိုးရ ဆာကြူလာ အမှတ် ၇၄ တွင် ပါရှိသည်။ ၂၇။

မိမိ၏ ရာထူးအလျောက် ပြုသည့် သဘောသက်ဆောက်သော ပြုလုပ်မှုတခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားမမှု စွဲဆိုခြင်း ခံရမည့် အစိုးရအရာရှိထံသို့ နို့ တစ်စာ ပေးပို့ရန် လိုသည့်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သတိ လစ်ဟင်းခြင်း မရှိစေရ။

---

* ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရပ်ရပ်ဌာနခွဲ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၆၁။

299. ×

× ×

× ×

(See CHAPTER XXVI)

CHAPTER XIII

APPEAL, REFERENCE AND REVISION.

Appeals and Revisions.

Limitation of Revision Applications.

300. Ordinarily no application for revision of the order of a Court other than the Rangoon City Civil Court, filed more than ninety days or of the order of the Rangoon City Civil Court, filed more than thirty days, after the date of the last order complained of will be considered, unless it is accompanied by an explanation of the delay and the necessary affidavits.

Copies required in Appeals and Revisions.

301. Parties are often ignorant of what copies are required, and in order to save them from needless trouble and expense, the copying department of every Court should be directed to let appellants and applicants for revision know of what documents a copy is necessary for the purpose in view.

* Ministry of Judicial Affairs, Judical I Branch Notification No. 200, dated the 24th May 1955.

၂၉၉။ ×

× ×

× ×

(အခန်း ၂၄ တွင် ကြည့်ပါ)

အခန်း ၁၃

အယူခံမှု၊ လွှဲအပ်မှုနှင့် ပြင်ဆင်မှုများ အကြောင်း

အယူခံမှုများနှင့် ပြင်ဆင်မှုများ

ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာတို့၏ စည်းကမ်းသတ်ကာလ။

၃၀၀။ *ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးမှ တပါးအခြားသော တရားရုံးက ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို ပြင်ဆင်ရန်၊ နောက်ဆုံးအမိန့် ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ကိုးဆယ် ကျော် လွန်ပြီးနောက် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းလျှင်၊ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးမှ ချမှတ်သည့်အမိန့်ကို ချမှတ်သည့်မှ ရက်သုံးဆယ်ကျော်လွန်ပြီးနောက် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းလျှင်၊ ထိုလျှောက်လွှာနှင့်အတူ မည်သည့် အတွက် ကြန့်ကြာကြောင်း ဖြေရှင်းချက်နှင့် လိုအပ်သော ကျမ်းကျိန်လွှာများ ပူးတွဲမပါမူ။ ထိုလျှောက်လွှာကို သာမန်အားဖြင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားလိမ့်မည်မဟုတ်။

အယူခံမှုများနှင့်ပြင်ဆင်မှုများတွင်လိုအပ်သည့် မိတ္တူများ။

၃၀၁။ *မည်သည့် မိတ္တူများ လိုသည်ကို အမှုသည်များ မကြာခဏ မသိရှိကြသဖြင့် ထိုအမှုသည်များမှာ မခံသင့်သည့် ဒုက္ခ မခံရစေဘဲ မကုန်သင့်သည့်စရိတ် မကုန်ကျစေရန် အယူခံတရားလိုများနှင့် ပြင်ဆင်မှု တရားလိုများအား၊ မိမိတို့ရည်ရွယ်သည့် ကိစ္စအလို့ငှါ မည်သည့် စာမှတ်စာတမ်း မိတ္တူများလိုကြောင်းကို သိရှိအောင် ပြောပြစေရန် တရားရုံး အသီးသီးရှိမိတ္တူကူးဌာနသို့ ဆင့်ဆိုရမည်။

* ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၄ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ တရားရေးဌာနခွဲ (၁)၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၂၀၀။

The documents are -

For First Appeal.

XLI. 1.

(1) A copy of the decree appealed against, that is, the decree of the Court of First Instance. This is indispensable.

(2) A copy of the judgment on which that decree is founded that is, a copy of the judgment of the First Appellate Court. This can only be dispensed with by the Court of Second Appeal, that is, by the High Court.

(3) A copy of the judgment of the Court of First Instance, unless dispensed with by the High Court.

Transmission of record when appeal is to High Court.

302. When an application for copy of judgment and decree is received the officer entertaining the application should ascertain whether the copies are required for the purposes of appeal to the High Court; and, if so, should bring the fact to the notice of the presiding Judge of the Court.

After the copies have been supplied the Judge should direct the early transmission to the High Court of the record of his proceedings, together with the proceedings of the Court of First Instance, under cover of a proceeding, reporting why the records are transmitted. Before transmitting the records the Judge should cause copies of the decree or decrees to be made and retained in his Court in case application may be made for execution of decree.

Original Documents to be submitted.

303. When proceedings are submitted to an Appellate Court the original documents produced by the parties in the Court of First Instance should ordinarily, and in the absence of special reasons to the contrary, be forwarded at the same time.

This is particularly necessary when any question has been raised as to the genuineness of a document. The Head Clerk should be made responsible for seeing before the despatch of proceedings that all documentary evidence that ought to be on the record is complete and corresponds with the prescribed list.

ထိုစာမှတ်စာတမ်းများမှာ၊

ပထမအယူခံအတွက်

(၁) အယူခံဝင်သည့် ဒီကရီမိတ္တူတစောင်၊ဆိုလိုရင်းမှာ မူလတရားရုံး ဒီကရီဖြစ်သည်။ ၄၁။၁၊ ထိုဒီကရီ မိတ္တူမပါဘဲ မဖြဉ်နှင့်။

(၂) ထိုဒီကရီကို အခြေပြုသည့် စီရင်ချက်မိတ္တူကို အယူခံတရားရုံးက မလိုကြောင်း အမိန့်မရှိလျှင်၊ ထိုစီရင်ချက်မိတ္တူတစောင်။

(၃) ဒီကရီကို မဟုတ်ဘဲ အမိန့်ကို အယူခံဝင်သည့်အခါ၊ ထိုအမိန့်နှင့် ထိုအမိန့် ချမှတ်သည့်အတွက် အကြောင်းပြချက်များ၏ မိတ္တူတစောင်။

ဒုတိယအယူခံနှင့် ပြင်ဆင်မှုအတွက်

(၁) အယူခံဝင်သည့် ဒီကရီမိတ္တူတစောင်၊ ဆိုလိုရင်းမှာ မူလ တရားရုံး ဒီကရီမဟုတ်၊ ပထမ အယူခံတရားရုံး ဒီကရီဖြစ်သည်။ ထိုဒီကရီ မိတ္တူမပါဘဲ မဖြစ်နိုင်။

(၂) ထိုဒီကရီကို အခြေပြုသည့် စီရင်ချက်မိတ္တူတစောင်၊ လိုဆိုရင်းမှာ ပထမအယူခံ တရားရုံး၏ စီရင်ချက် မိတ္တူဖြစ်သည်။ထိုမိတ္တူကို တရားရုံးချုပ်ဖြစ်သော ဒုတိယ အယူခံ တရားရုံးက မလိုဟု အမိန့်ရှိမှသာလျှင် မပါဘဲ နေနိုင်သည်။

(၃) တရားရုံးချုပ်ကမလိုကြောင်းအမိန့်မရှိလျှင်၊မူလတရားရုံးစီရင်ချက်မိတ္တူတစောင်။

တရားရုံးချုပ်တွင် အယူခံဝင်သောအခါ၊ အမှုတွဲကို တင်ပို့ရခြင်း။

၃၀၂။ ။စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီတို့၏မိတ္တူများ ရယူရန် လျှောက်လွှာကို လက်ခံ ရမှိသော အခါ၊ ထိုမိတ္တူများကို တရားရုံးချုပ်တွင် အယူခံရန် အလို့ငှါ လိုသည် ဟုတ်-မဟုတ် လျှောက်လွှာ လက်ခံသူ အရာရှိက အမှန် သိသာအောင် စုံစမ်းရမည်။ တရားရုံးချုပ်၌ အယူခံရန်အတွက် လိုသည်ဖြစ်လျှင်၊ ထိုအကြောင်းကို တရားရုံး ကြီးကြပ်အုပ် ချုပ်သူ တရားသူကြီးအား အကြောင်းကြားရမည်။

မိတ္တူများကို မေးအပ်ပြီးနောက်၊ တရားသူကြီးသည် မိမိ၏အမှုတွဲကို မူလတရားရုံး အမှုတွဲနှင့်ယှက်၊ မည်သည့်အတွက် ထိုအမှုတွဲများကို တင်ပို့ရကြောင်း အစီရင်ခံစာနှင့် တရားရုံးချုပ်သို့ ဆောလျင်စွာ တင်ပို့စေရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။ ဒီကရီကို ဇာရီပြုရန် လျှောက်ထားခြင်း ရှိပါက အသုံးပြုနိုင်ရန် အမှုတွဲများကို မတင်မပို့မီ ဒီကရီ၊ သို့မဟုတ် ဒီကရီများကိုမိတ္တူကူးစေ၍ ထိုမိတ္တူများကို မိမိ၏တရားရုံးတွင် ထားရှိစေရမည်။

မူရင်းစာမှတ် စာတမ်းများကို တင်ပို့ရခြင်း။

၃၀၃။ ။အယူခံတရားရုံးသို့ အမှုတွဲစဉ်ကူးရပ်များကို တင်ပို့သောအခါ၊ မူလတရားရုံး တွင် အမှုသည်တို့တင်ပြသော စာမှတ်စာတမ်း မူရင်းတို့ကို၊ ဆန့်ကျင်ဘေးအခြေအနေ ကြောင်းထူးမရှိလျှင်၊ သာမန်အားဖြင့် တပါ တည်းတင်ပို့ရမည်။

စာမှတ်စာတမ်းမှန် မမှန်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြဿနာတရပ်ရပ်ပေါ် ပေါက်လျက် ရှိသောအခါ၊ ထိုဆို့တင်ပို့ရန် အထူးသဖြင့်လိုအပ်သည်။ အမှုတွဲစဉ်ကူးရပ်များကိုမတင်မပို့မီ၊ အမှုတွဲတွင်ပါဝင်ရှိသင့်သည့် စာမှတ်စာတမ်း သက်သေခံအားလုံးသည် ပြည့်စုံစွာရှိ၍ ပြဋ္ဌာန်း ထားသောစာရင်းနှင့် ကိုက်ညီကြောင်း ကြည့်ရှုရန် စာရေးကြီး၏တာဝန်ဖြစ်စေရမည်။

304. All Judges when sending up cases called for by the High Court, either in appeal or revision, shall see that the records are forwarded under cover of Form Civil 126, which should contain particulars as to the numbers of the cases and the names of the parties, as detailed in the order calling for records.

Submission of Records called for by the High Court.

305. At the first hearing for admission of an appeal from the decree of a Court of First Instance, the Appellate Court should lay down distinctly any points, the determination of which is, in its opinion, necessary for the right adjudication of the cause, and which have been omitted from the grounds of appeal. If any additional points are thus determined, the Court should state them to the parties or their pleaders, who should be allowed to suggest any further points, which the Court should either adopt or record its reasons for refusing to adopt. If at the actual hearing of the appeal any further point should appear necessary, the Court should lay it down, stating its reasons for this course.

Points for Determination.

XLI, 24. The provisions of Order XLI, Rule 24, which allow, in proper cases, any Appellate Court to resettle the issues framed in the Court of First Instance, should not be overlooked.

XLI, 31. 306. (1) When a Court of first Appeal upholds the decicion of the trying Court on a question of fact if there was evidence to support it that decision becomes final and it cannot be called in question in second appeal. Consequently the responsibility which rests on the first Appellate Court is equally heavy whether it affirms or reverses the decision of the Court of first instance. Therefore, in either case, the judgment of the Appellate Court should contain such discussion of the evidence as the nature of the case requires and should be such as to show that the Judge has given careful and intelligent consideration to the evidence and has arrived at a decision for himself and not merely accepted that of the trying Court. It is not enough to say merely that the Judge agrees with the finding of the Court below or sees no reason to differ from it. On the other hand it is not always necessary to discuss the evidence in close detail or to refer to every item of it, and what is required in a judgment must inevitably depend on the circumstances of the particular case.

Contents of Judgment.

၃၀၄။ ။အယူခံမှုတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုတွင်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်က တောင်းခေါ်သောအမှုမျာ်းကို တင်ပို့သည့်အခါ၊ ထိုအမှုတဲ့မျာ်းကို တရားမပုံစံ ၁၂၆ နှင့်ချေးသားတင်ပို့စေရန် တရားသူကြီးအားလုံးကိုက ကြည့်ရှုရမည်။ ထိုပုံစံတွင် အမှုတဲ့မျာ်းကို တောင်းခေါ်သောအခန့်၌ အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ အမှုနံပါတ်မှစ၍ အမှုသည်တို့၏ အမည်မျာ်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအချက်မျာ်း ပါရှိစေရမည်။

တရားရုံးချုပ်က တောင်းခေါ်သော အမှုတဲ့မျာ်းကို တင်ပို့ခြင်း။

၃၀၅။ ။မူလတရားရုံးဒီကရီကို အယူခံဝင်ရာ အယူခံလျှောကိုလက်ခံရန်အတွက်ပထမ အကြိမ် ကြားနာစစ်ဆေးသည့်အခါ၊ အယူခံသူကြောင်းမြို့ချက်မျာ်းတွင် ချန်လှပ်ထားခဲ့သော၊ လျော်ကန်အောင်ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်ဟု အယူခံတရားရုံးကဆင်မြင်သည့်အချက်တို့ကို ထိုအယူခံတရားရုံးက ရှင်းလင်းစွာရေးသားဖော်ပြထားရမည်။ အကယ်၍ နောက်ထပ်အချက်မျာ်းကို ဤကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်လျှင်၊ ထိုအချက်မျာ်းကို အမှုသည်တို့သို့ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့၏ရှေ့နေမျာ်းသို့ဖြစ်စေ တရားရုံးကပြောကြားရမည်။ နောက်ထပ်အချက်မျာ်းကိုလည်းအကြံဉာဏ်ပေးရန် အမှုသည်၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ရှေ့နေတို့ထံ ခွင့်ပြုရမည်။ ထိုအကြံဉာဏ်ပေးချက်ကို တရားရုံးကလိုက်နာရမည်။ သို့မဟုတ် မလိုက်နာခြင်းပယ်သည့်အတွက် အကြောင်းပြချက်မျာ်းကို ရေးမှတ်ရမည်။ အယူခံမှုကို အမှန်ကြားနာစစ်ဆေးသည့်အခါင်း၊ နောက်ထပ် အချက်တခုခုလိုနေကြောင်းပေါ်ပေါက်လာလျှင်၊ တရားရုံးကအကျိုးအကြောင်းဖော်ပြ၍ လိုသည့်အချက်ကို ထည့်သွင်းရမည်။

ဆုံးဖြတ်ရန်အချက်မျာ်း။

၄၁။၂၄၊ မူလတရားရုံးကထုတ်ပေးသော ငြင်းချက်မျာ်းကို သင့်တော်သောအချက်မျာ်းတွင် အယူခံတရားရုံးက ထုပ်ခံထုတ်ပေးခွင့်ပြုသောအခိုန် ၄၁၊ နည်းဥပဒေ ၂၄ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်မျာ်းကို သတိမလစ်ဟင်းစေရ။

၄၁။ ခ ၁၊ ၃၀၆။ ။(၁) အကြောင်းခြင်းရာပြဿနာပေါ်တွင် စစ်ဆေးစီရင်သော တရားရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမူအယူခံတရားရုံးက တည်စေသည့်အခါ၊ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထောက်ခံသော သက်သေခံချက်ရှိခဲ့လျှင်၊ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးသတ်အတည်ဖြစ်လာသည့်ပြင်၊ ဒုတိယ အယူခံတွင် ငြင်းဆိုခြင်းမပြုနိုင်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ မူလတရားရုံး၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပထမအယူခံတရားရုံး၏တာဝန်မှာ အတူတူပင်ကြီးလေးသည်။ ထို့ကြောင့်ထိုအချက်နှစ်ရပ်လုံးတို့၌၊ အယူခံတရားရုံး၏စီရင်ချက်မှာ၊ အမှုသွားအလျောက် လိုအပ်သည့်အတိုင်း၊ သက်သေခံချက်မျာ်းအပေါ် တွင့် ဆွေးနွေးဝေဖန်ချက် ပါရှိစေရမည့်ပြင်၊ သက်သေခံချက်မျာ်းကို တရားသူကြီးက သဘိဉာဏ်ပညာနှင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ မိခိုကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ပြုကြောင်းနှင့်မူလစစ်ဆေးစီရင်သောတရားရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း လက်ခံခြင်းသက်သက်မျှမဟုတ်ကြောင်း တင်ရှားစေသည့် စီရင်ချက်ဖြစ်ရမည်။ အောက်ခံ၏ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ချက်ကို သဘောတူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုကောက်ယူဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် သဘောကွဲလွဲရန် အကြောင်းမရှိင်ဟူ တရားသူကြီးက မြင်ဆိုရုံမျှဖြင့် မလုံလောက်ချေ။ အကြောင်းအားဖြင့်လည်း သက်သေခံချက်ကို အသေးစိတ်ဆွေးနွေးဝေဖန်ရန်နှင့် အချက်တိုင်းကို ရည်ညွှန်းရန်အခါတိုင်းဖြင့်မလိုချေ။ စီရင်ချက်၌ ပါရှိရန်လိုသည့်အချက်မှာ၊ အမှုကိုလိုက်၍ အမှု၏အခြေးအရာပေါ် တွင် မလွဲမရှောင်သာ အမှီပြုရမည့်အချက်ပင်ဖြစ်

But generally speaking, the judgment should contain enough to show that the Judge has himself given due consideration to the evidence on the record.

XLI, 11. (2) The above applies as much to a judgment dismissing an appeal under Order XLI, Rule 11, as to one given after a hearing of both parties.

XLI, 31. (3) Where the decree appealed from is reversed or varied, the judgment must state specifically the relief to which the appellant is entitled.

When the appeal is dismissed it is not necessary to say any more (except as regards costs), for the decree of the Lower Court is confirmed. But if the appeal is allowed, whether wholly or in part, it is obviously necessary to say what the final decree in the case is to be. Where, for instance, the plaintiff has succeeded in the lower Court and this decision is reversed, the appellate judgment should say that the appeal is *allowed,* the judgment and decree of the Lower Court are set aside and the plaintiff's suit is dismissed with costs in both Courts. Again, if the suit has been dismissed by the trying Court and this decision is reversed, it is necessary to say in the appellate judgment what decree is granted to the plaintiff.

XLI, 24. **307.** District Judges are reminded that, when the judgment of the Lower Court has been confirmed, varied or reversed, as much care must be taken in drafting the *decree* as in original cases; and that, in such cases, the decree should be drafted so as to contain in itself (without cross-references to other portions of the record) a complete and detailed definition of the mutual rights of the contesting parties.

Appellate Decree.

308. In order that the Judge, who decided a suit or first appeal, may have an opportunity of seeing the judgment passed by the High Court in appeal or revision from his decision and may derive benefit from any criticisms which may have been made, a copy of the judgment of the High Court in all civil appeals and revisions, where the appeal or application is not summarily dismissed but is dealt with on its merits, will, immediately after its delivery, be sent by name to the Judge or Additional Judge of the District Court who passed the Judgment appealed against; that is, in the case of the first appeals it will be sent to the Judge who tried the original suit, and in the case of second appeals and revisions it will be sent to the Judge who heard the first appeal.

Supply of copies of appellate judgments passed by the High Court to the Judges who passed the Judgments appealed against.

သည်။ သို့ရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုသော်၊ စီရင်ချက်တွင် တရားသူကြီးက အမှုတွဲတွင် ပါရှိသည့် သက်သေခံချက်များကို မိမိကိုယ်တိုင် ထိုက်သင့်သည့်အလျောက် စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးကြောင်း ထင်ရှားစေရန် အလုံအလောက် ပါရှိရမည်။

(၂) အထက်ပါအချက်များသည် အမှုသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်တို့ကို ကြားနာပြီးနောက် ၄၁။ ၁၁။ ချမှတ်သည့်စီရင်ချက်နှင့် သက်ဆိုင်သကဲ့သို့၊ အမိန့် ၄၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ အရ၊ အယူခံကို ပလပ်လိုက်သော စီရင်ချက်နှင့်လည်း အလားတူသက်ဆိုင်သည်။

(၃) အယူခံသည့်ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ပြောင်းလဲလျှင်ဖြစ်စေ၊ အယူခံတရားလို ၄၁။ ၃၁။ ရထိုက်သည့်သက်သာခွင့်ကို စီရင်ချက်တွင် သီခြားသေချာစွာဖော်ပြရမည်။

အယူခံကိုပလပ်လိုက်သောအခါ၊အောက်ရုံး၏ဒီကရီကို အတည်ပြုခြင်းဖြစ်၍ (တရားစရိတ် နှင့်စပ်လျဉ်း၍မှတပါး) ပိုမို၍ဖော်ပြရန်မလို၊သို့ရာတွင်အယူခံကိုလုံးဝဖြစ်စေ၊အချို့အင်ကြိုစေ ခွင့်ပြုသောအခါ၊ အမှုတွင်နောက်ဆုံးဒီကရီ မည်သို့ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြရန်မှာ အထင်အရှားလိုပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မူလတရားလိုသည် အောက်ရုံးတွင်အနိုင်ရ၍ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်သောအခါ၊ အယူခံမှစီရင်ချက်တွင်၊ အယူခံကိုခွင့်ပြုကြောင်း၊ အောက်ရုံးစီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်၍ မူလတရားလို၏အမှုကို နှစ်ဖုံးကုန်စရိတ်နှင့်တကွ ပလပ်ကြောင်း ဖော်ပြရမည်။ နောက်တဖန်လည်း၊ မူလစစ်ဆေးစီရင်သောတရားရုံးက အမှုကိုပလပ်လိုက်၍၊ ထိုစီရင်ချက်ကိုပယ်ဖျက်သောအခါ၊ အယူခံမှစီရင်ချက်တွင် မူလတရားလိုအား မည်သည့် ဒီကရီကိုချပေးကြောင်း ဖော်ပြရန်လိုသည်။

၃၀၇။ ။ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးများအား သတိပေးနှိုးဆော်လိုက်သည်မှာ၊ အောက် ၄၁။ ၂၄၊ ရုံးစီရင်ချက်ကို တည်စေသည့်အခါဖြစ်စေ၊ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်သည့်အခါဖြစ်စေ၊ ပယ်ဖျက်သည့်အခါဖြစ်စေ၊ ဒီကရီကို မူလ အမှုများတွင် စီစဉ်ရေးဆွဲသကဲ့သို့ သုတ်ပြု၍ စီစဉ်ရေးဆွဲရမည်။ ထို့ပြင်ဤကဲ့သို့သော အမှုများတွင် ဒီကရီကို (အမှုတို့၏အခြားအပိုင်းများကို ပြန်လှန်ရည်ညွှန်းခြင်းမပြုဘဲ) ဆိုင်ရာပြိုင်ကြသောအမှုသည်တို့အချင်းချင်း ရထိုက်ခွင့်များကို အပြည့်အဝုံ အသေးစိတ်ဖော်ပြပါရှိအောင် စီစဉ်ရေးဆွဲရမည်။

အယူခံဒီကရီ။

၃၀၈။ ။မူလအမှု၊ သို့မဟုတ်ပဏာမအယူခံမှုကို စီရင်ဆုံးဖြတ်သည့် တရားသူကြီးသည် မိမိ၏စီရင်ချက်ကို အယူခံရာ၌၊ သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ရန်တင်သွင်းရာ၌ တရားရုံးချုပ်က ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ခွင့် ရစေခြင်းငှါ၊ ထို့ပြင်ချမှတ်သည့် ဝေဖန်ချက်တစုံတရာမှ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိစေခြင်းငှါ၊ အယူခံကို၊ သို့မဟုတ် လျှောက်လွှာကို အကျဉ်းနည်း ပလပ်လိုက်သည်မဟုတ်ဘဲ၊ အမှု၏ ရည်သွားအလျောက် စီရင်ဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စ၌ အယူခံသည့် စီရင်ချက်ကိုချမှတ်သော ခရိုင်တရားမတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ရာဘက် တရားသူကြီးထံသို့၊ အမြဲတရေးတပ်၍၊ အဘယ်သူမဆို အယူခံမှုများနှင့် ပြင်ဆင်မှုများတွင် တရားရုံးချုပ်က ချမှတ်သည့်စီရင်ချက်မိတ္တူကို၊ စီရင်ချက်ချပြီးလျှင်ပြီးချင်း ပို့ရမည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ ပဏာမအယူခံမှုများဖြစ်သည့်အချက်တွင်၊တရားရုံးချုပ်စီရင်ချက်မိတ္တူကို မူလအမှုကို စီရင်ဆုံးဖြတ်သည့် တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ဒုတိယအယူခံမှုများနှင့် ပြင်ဆင်မှုများဖြစ်သည့်အချက်တွင်၊တရားရုံးချုပ်စီရင်ချက်မိတ္တူကိုပဏာမအယူခံမှုကို ကြား

This order will not apply to revisions under secttion 25 of the Burma Small Cause Courts Act.

Judges and Additional Judges of District Courts should maintain personal files of all such copies of the decisions of the High Court, which are sent to them, for their perusal and guidance in the trial of future cases.

References.

113, XLVI. **309.** Whenever a question is referred under section 113 and Order XLVI, the Court referring the point shall, together with the statement of the point as to which it is in doubt and the Court's own opinion, forward the record of the case and all the proceedings connected therewith.

Reference under section 113.

CHAPTER XIV.

PROCEDURE UNDER SPECIAL ENACTMENTS.

1. Specific Relief Act.

21. **310.** The attention of the civil Courts is drawn to the provisions of section 21 as amended of the Specific Relief Act, which forbids the specific enforcement of a contract for a reference to arbitration in the following terms:-

"Save as provided by the Arbitration Act, 1944, no contract to refer a controversy to arbitration shall be specifically enforced; but if any person who has made such a contract and has refused to perform it sues in respect of any subject which he has contracted to refer, the existence of such contract shall bar the suit."

42. **311.** Attention is invited to the provisos to section 42 of the Specific Relief Act, regarding declaratory suits. The proviso does not apply to suits brought under Rule 63 of Order XXI of the Civil Procedure Code.

နာသော တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ဤအမိန့်သည် မြန်မာနိုင်ငံ စမော်ကော် တရားရုံး များအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅ အရပြင်ဆင်မှုများနှင့် မသက်ဆိုင်ခေ။

ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးများနှင့် ရာတက်တရားသူကြီးတို့သည်၊ ၎င်းတို့သို့ပေးပို့လိုက် သောတရားရုံးချုပ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မိတ္တူများအားလုံးကို ဖတ်ရှုနိုင်ရန်နှင့် နောင်အမှုများ စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ လမ်းညွှန်သဖွယ် ဖြစ်စေရန်အလို့ငှါ၊ ကိုယ်တိုင်ဖိုင်တွဲများတွင် တွဲထားကြ ရမည်။

လွှဲအပ်မှုများ

၁၁၃၊ XLVI။ ၃၀၉။ ။ပုဒ်မ ၁၁၃ နှင့်အမိန့် ၄၆ အရ အချက်တခုခုကို လွှဲအပ်မှုတင်သွင်းသည့်အခါ ထိုအချက်ကိုလွှဲအပ်တင်သွင်းသော တရားရုံးက အမှုတွင် အမှုတွဲ

ပုဒ်မ ၁၁၃ အရ လွှဲအပ်မှု တင်သွင်းခြင်း။ မှစ၍ ထိုအမှုနှင့်ဆက်စပ်သော အမှုတွဲစာရွက်စာတမ်းများကို၊ မိမိသံသယရှိသည့်အချက်ကိုဖော်ပြလျက်၊ မိမိကမည်သို့သဘော ထင်မြင်ယူဆကြောင်းကိုပါ ဖော်ပြပြီးလျှင် တင်ပို့ရမည်။

အခန်း ၁၄

အထူးအက်ဥပဒေများအရလိုက်နာရန်နည်းလမ်းအကြောင်း

၁။ သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေ

၂၁။ ၃၁၀။ ။သီးခြားသက်သာခွင့် အက်ဥပဒေ၏ ပြင်ဆင်ထားသည့်ပုဒ်မ ၂၁ ပါပြဋ္ဌာန်း ချက်တို့ကို တရားမတရားရုံးများက ဂရုပြုကြစေရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အနုညာတ ခုံတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းခံရန် သဘောတူပဋိညာဉ်ကို အောက်ပါစကားအရ သီးခြား အတည်မပြုမလုပ်ရဟု ထားမြစ်သည်။

"၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ အနုညာတခုံတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းပါရှိသည့် အတိုင်းမှတပါး၊ ငြင်းပွါးမှုတခုကို အနုညာတ ခုံတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းခံရန် ချုပ်ဆို သော မည်သည့်သဘောတူ ပဋိညာဉ်ကိုမျှ သီးခြားအတည်ပြုခြင်းမရှိစေရ။ သို့ရာတွင် ဆိုခဲ့သည့်ပဋိညာဉ်မျိုးကို ချုပ်ဆိုခဲ့၍၊ ထိုပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင် ရွက်ခြင်းမပြု ငြင်းဆန်ခဲ့သူတဦးတယောက်က၊ အနုညာတခုံတင်ဆုံးဖြတ်စေ ရန် ပဋိညာဉ်ပြုသည့် အကြောင်းအရာတခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားမမှုစွဲဆိုလျှင် ဤကဲ့သို့သော ပဋိညာဉ်တည်ရှိနေခြင်းသည် ထိုတရားမမှုစွဲဆိုချက်ကို ပိတ်ပင် တားဆီးခြင်းဖြစ်စေရမည်။"

၄၂။ ၃၁၁။ ။အဏာသည်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းစေလိုမှုများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သီးခြားသက်သာခွင့် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ ၏ခြွင်းချက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို ဂရုပြုကြစေရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုခြွင်းချက်မှာ၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၆၃ အရ စွဲဆိုသောအမှု များနှင့်မသက်ဆိုင်ခေ။

2. Transfer of Property Act.

312. (a) The following Table gives the dates on which the various sections of the Transfer of Property Act were brought into force in defferent parts of Burma:-

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sections of the Act. (3)	Area. (4)
1.	1-1-1893, *vide* J. D. Notification No. 237, dated 20th June 1892.	The whole	Area included within the local limits of the ordinary civil jurisdiction of the Recorder of Rangoon.
2.	1-1-05, *vide* J. D. Notification No. 339, dated 30th September 1904.	The whole	Area included within the limits of Rangoon Town as from time to time defined for the purpose of the Lower Burma Courts Act, 1900, under the power conferred by section 2, clause (d) of that Act.
3.	1-1-05, *vide* J. D. Notification No. 387, dated 1st November 1904.	(a) The whole	Areas included within the local limits of the Municipalities of Moulmein, Bassein and Akyab.
4.	1-1-05, *vide* J. D. Notification No. 387, dated 1st November 1904.	(b) Sections 54, 59, 107, 117, 118 and 123.	Whole of Lower Burma exept the areas excluded from time to time from the operation of the (Indian) Registration Act, 1877.
5.	*Vide* Section 29, Cantonment Act, 1910.	Section 54, paragraphs 2 and 3, and sections 59, 107 and 123.	Every Cantonment in British (India) with respect to transfer of property by registered instrument.

၂။ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းအက်ဥပဒေ

၃၁၂။ ။(က) မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရပ်ကွက်ဒေသအာမျိုးမျိုးတွင်၊ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မအသီးသီးဘို့ အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်များကိုအောက်ပါဇယားပြထားသည်။

အမှတ် (၁)	နေ့စွဲများနှင့် အဓိန္ဓိကြော်ငြာစာများ (၂)	အက်ဥပဒေပုဒ်မများ (၃)	ရပ်ကွက်ဒေသများ (၄)
၁	၁-၁-၁၈၉၃ .... ၁၈၉၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေး ဌာန အဓိန္ဓိကြော်ငြာစာ အမှတ် ၂၃၇ ကို ကြည့်။	အားလုံး	ရန်ကုန်မြို့၊ ဒီကော်ဒါ မင်းကြီး၏ သာမန် အာဏာ စီရင် ပိုင်ခွင့် အာဏာအာဘွင်း ကျရောက်သည့် နယ်များ။
၂	၁-၁-၁၉၀၅ .... ၁၉၀၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေး ဌာန အဓိန္ဓိကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၃၉ ကို ကြည့်။	အားလုံး	၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်မြန်မာ ပြည် ရုံးများဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ အလို့ငှါ၊ ၎င်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၊ အချက် (ဃ) အရ၊ အပ်နှင်း သည့် အခွင့် အာဏာ အရ၊ အခါ ကာလ အားလျော်စွာ သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့် အတိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ နယ်ခြမ် အဘွင်း ကျရောက်သည့် နယ်ပယ်များ။
၃	၁-၁-၁၉၀၅ .... ၁၉၀၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အဓိန္ဓိကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၈၇ ကို ကြည့်။	(က) အားလုံး	မော်လမြိုင်၊ ပုသိမ်၊ စစ်တွေ မြို့နယ် စီပါယ် နယ်ခြေများ အသင်း ကျရောက်သည့် နယ်ပယ်များ။
၄	၁-၁-၁၉၀၅ .... ၁၉၀၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အဓိန္ဓိကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၈၇ ကို ကြည့်။	(ခ) ပုဒ်မ ၅၄၊ ၅၉၊ ၁၀၇၊ ၁၁၇၊ ၁၁၈ နှင့် ၁၂၃။	၁၈၇၇ ခုနှစ်၊ (အိန္ဒိယ) ရီဇစ္စတြီ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေ အာဏာ သက်ရောက် ခြင်းမှ အခါ ကာလ အားလျော်စွာ ထုတ်ပယ် ထား သော အရပ်ဒေသများမှ တပါး အောက်မြန်မာနိုင်ငံ တခုန်လုံး။
၅	၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်၊ထမ်းမြို့ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ ကို ကြည့်။	ပုဒ်မ ၅၄၊ အပိုဒ် ၂၊ ၃ နှင့် ပုဒ်မ ၅၉၊ ၁၀၇၊ ၁၂၃။	မှတ်ပုံတင်စာရုံးပြင့် ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အိန္ဒိယ နိုင်ငံအတွင်းရှိ တပ်မြို့ အသီးသီး။

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sections of the Act. (3)	Area. (4)
1.	1-9-14, *vide* J. D. Notification No. 100, dated 20th June 1914.	Sections 54, 59, 107, 117, 118 and 123.	Whole of Upper Burma except the areas from time to time excluded from the operation of the (India) Registration Act, 1908.
7.	1-1-1922, *vide* J. D. Notification No. 200, dated 15th December 1920.	The whole	Whole of Burma except:- (i) The Northern Shan States; (ii) The Southern Shan States; (iii) The Chin Hills; (iv) The Kachin Hill Tracts; (v) The Arakan Hill Tracts; (vi) The Victoria Point Subdivision and the Bôkpyin Township of the Megui District; (vii) The Leiktho Township and the Tabye and Mabalan circles of the Tantabin Township of the Toungoo District; (viii) The Gangaw Subdivision and the Saw Township of the Pakokku District; (ix) Such parts of the Ngape, Salin and Sidôktaya Townships of the Minbu District as are not under supplementary survey; (x) The Bhamo District, except the Municipality and Cantonment of Bhamo and the town of Shwegu;

အမှတ် (၁)	နေ့စွဲများနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ (၂)	အက်ဥပဒေပုဒ်မများ (၃)	ရပ်ကွက်ဒေသများ (၄)
၆	၁-၉-၁၉၁၄ .... ၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေး ဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၀၀ ကို ကြည့်။	ပုဒ်မ ၅၄၊ ၅၉၊ ၁၀၇၊ ၁၁၇၊ ၁၁၈ နှင့် ၁၂၃။	၁၉၁၀ ခုနှစ်၊ (အိန္ဒိယ) ရီဇစ္စတြီ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်ခြင်းမှ အခါ ကာလအားလျော်စွာ ထုတ်ပယ် ထားသော အရပ် ဒေသများမှ တပါး အထက် မြန်မာ နိုင်ငံတဝန်းလုံး။
၇	၁-၁-၁၉၂၂ .... ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက် နေ့စွဲပါ တရားရေး ဌာန အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၂၀၀ ကို ကြည့်။	အားလုံး	အောက်ပါ ရပ်ကွက် ဒေသများ မှ တပါး၊ မြန်မာနိုင်ငံတဝန်းလုံး။ (၁) ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းနယ်။ (၂) ရှမ်းပြည် တောင်ပိုင်းနယ်။ (၃) ချင်းတောင်နယ်များ။ (၄) ကချင်တောင်တန်း နယ်များ။ (၅) ရခိုင် တောင်တန်း နယ်များ။ (၆) မြိတ်ခရိုင်၊ ကော့သောင်းနယ်ပိုင်နယ် နှင့် သုတ်ပြင်းမြို့နယ်။ (၇) တောင်ငူ ခရိုင်၊ လိပ်သို့မြို့နယ် နှင့် ထန်းတပင်မြို့နယ် အတွင်း ရှိသည့် တပြေ တိုက် နယ်နှင့် မဗလန် တိုက်နယ်များ။ (၈) ပခုက္ကူခရိုင်၊ ဂန့်ဂဂီ နယ်ပိုင် နယ်နှင့် ဆောမြို့နယ်။ (၉) မင်းဘူးခရိုင်၊ ဒေါ၊ စလင်း နှင့် စေတုတ္တရာ မြို့နယ်များ အတွင်း။ နောက် ထပ် မြေတိုင်း မပြု လုပ်ရသေး သည့် ရပ်ကွက်။ (၁၀) မန်းမော်ခရိုင်၊ ဆွေးတွင် မန်းမော် မြို့နယ်၊ မန်းမော် ကပ်မြို့နှင့် ရွှေဂူမြို့တို့မပါမဝင်ဈေး။

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sections of the Act. (3)	Area. (4)
7.	1-1-1922, *vide* J.D. Notification No. 200, dated 15th December 1920.	The whole	Whole of Burma except:- (xi) The Myitkyina District except (a) the town of Myitkyina (b) the village-tract of Rampu, Okkyin, Tatkon and Sitapur of the Myitkyina Township, and (c) the Mogaung Township; (xii) The Pinlebu and Banmauk Townships of the Katha District; (xiii) The Tagaung Township of the Ruby Mines District except the village-tracts of Inywa, (East), Tonge, Maugan-Ngapichaung, Kyetta-gaung Tagaung, Kanni, Shwe-o-ya, Satkya Sinnyat, Aungtha, Magyigôn, Myadaung, Yayin and Tawya; (xiv) The Shwedwin, Mansein and Yebawmi village-tracts of the Maingkaing Township of the Upper Chindwin District; (xv) The Yeyaman tracts of the Kyaukse District, the boundaries of which are described below:-

အမှတ် (၁)	နေ့စွဲများနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ (၂)	ဖော်ညွှန်းစေ ပုဒ်များ (၃)	ရပ်ကွက်ဒေသများ (၄)
			(၁၁) မြစ်ကြီးနားခရိုင်၊ သို့ ထုတွင် (က) မြစ်ကြီးနားမြို့၊ (ခ) မြစ်ကြီးနား မြို့နယ်ရှိ ရန်ပူ၊ အုတ်ကျင်း၊ ထပ်ကုန်း နှင့် စီထာပူ ကျေးရွာ နယ်မြေများ နှင့် (ဂ) မိုးကောင်း မြို့နယ်၊ မပါ မဝင်ရေ့။ (၁၂) ကသာခရိုင်၊ ပင်လယ်ဘူးနှင့် မန်းမောက်မြို့ နယ်များ။ (၁၃) ကျောက်တွင်း ခရိုင်ရှိ တကောင်းမြို့နယ်၊ သို့ထုတွင် အင်းရွာ (အရှေ့) ထိုးခဲ၊ မော်ကန်း၊ ငါးခြောင်း၊ ကြက် တကောင်း၊ တကောင်း၊ ကန့်၊ ရွှေအိုးရ၊ ဆတ်ကြား၊ ဆင်ကွပ်း အောင်သာ၊ မန်ကျည်းကုန်း၊ မြတောင်း၊ ယာရင် နှင့် တောရ ကျေး ရွာ နယ်မြေများ မပါ မဝင်ရေ့။ (၁၄) အထက် ချင်းတွင်း ခရိုင်၊ မိုင်းကိုင်းမြို့နယ် အတွင်းရှိ ရွှေတွင်း၊ မန်းစိန် နှင့် ရေဘော်မိုး ကျေးရွာ နယ်မြေများ။ (၁၅) ကျောက်ဆည် ခရိုင် အတွင်းရှိ ရေး၊ ရမန်း နယ်မြေများ၊ ငှင်ဘို့ခြံ နယ် နိမိတ်များ မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖော်ပြ ထားသည်။

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sections of the Act. (3)	Area. (4)
7.	1-1-1922, *vide* J.D. Notification No. 200, dated 15th December 1920 –contd.	The whole	Whole of Burma except:- *North:*-From the south-eastern corner of Mithwebôk East *kwin,* No. 51A, along the Myitnge or Namtu River till it reaches the base of the Twaktuhill. *East:*-Thence along the summits of Tawing-ma, Twantaw-se and Loipan-tang to the summit of the Hpatumong hills. *South:*-Thence along the summits of the Yenge, Shanmango, Sisi, Mogatkyi, Mogatkale, and Wetyôk hills to Wetlu-daung; thence in a westerly direction to the point where the Leikthuko *chaung* meets the north-western boundary of the Baw State. *West:*-Thence along the eastern boundaries of the Kyauksè and Singaing Townships. (xvi) The hill-tracts of the Meiktila District situated to the east of the boundary described below:-

အမှတ် (၁)	နေ့စွဲများနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ (၂)	ဆက်ဥပဒေ ပုဒ်များ (၃)	ပယ်ဖျက်ခဲ့သောများ (၄)
			၈မြောက်။ ။မီးသွေးဘူတာ အရှေ့တွင်းအမှတ် ၅၁ ကမ်း ဆန့်တောင် ထောင့်မှ မြစ်ငယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် နမ့်တူမြစ် တလျောက် တွက်တူ တောင်ခြေအထိ။ အရှေ့။ ။ထိုမှ တလျောက် တိုမ၊တုံ့တောဆပ်နှင့် လွှိုက်ပန်တန်တောင်ထိပ်များမှာ တူမောင် တောင်ထိပ်ထိ။ တောင်။ ။ထိုမှ တလျောက်၊ ရေငယ်ချမ်းမငို့၊ စီစီ၊မိုးကပ်ကြီး၊မိုးကပ်ကလေးနှင့်ဂက် ရပ်တောင်ထိပ်များမှ စက်လူးတောင်ထိ၊ ၎င်းမှ အနောက်ကက် လိပ်သူကို ချောင်းနှင့် ဘေနှယ် အနောက်မြောက် နယ်နိမိတ်တို့ တွေ့ရာ အရပ်အထိ။ အနောက်။ ။ထိုမှ တလျောက် ကျောက်ဆည်နှင့်စဉ့်ကိုင် ခြုံနယ်များ၏ အရှေ့ဘက် နယ်နိမိတ်များ။ (၁၆) အောက် တွင် ဖော်မြထားသည့် နယ် နိမိတ် အရှေ့ဘက်တွင် တည် ရှိသော မိတ္ထိလာ ခရိုင်၏ ကုန်းတန်း နယ်ခြေများ တရိုဂ်း မေတြိုး စတေရွန် မြောက် ဘက် တမိုင် နှင့် တစိတ် ကွာ နှင့် ဆင်တောင်ကြိုးဝိုင်းတော အရှေ့ဘက် နယ်နိမိတ်ပေါ်တွင် တည်ရှိ

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sections of the Act. (3)	Area. (4)
7.	1-1-1922, *vide* J.D. Notification No. 200, dated 15th December 1920 – contd.	The whole	Whole of Burma except:- - A line starting from a point situated on the eastern boundary of the Meiktila District about one and a quarter mile north of trigonometrical station and also situated on the eastern boundary of the Sindaung reserved forest and thence running southwards along the eastern boundaries of the Sindaung and Yupadaung reserved forests to a point on the south-east corner of the latter reserved forest; thence a straight line running eastwards to the north-west corner of the Yebokson reserved forest; thence a line running eastwards about three and a half miles along the northern boundary of the said reserved forest to a point about half a mile north-west of Yebokson village; thence a straight line running eastwards to the south-west corner of the Kubyin reserved forest; thence a line running along the southern boundary of the last mentioned reserve forest to a point opposite furlong post 34/5 on the Thazi-Taunggyi Public Works Department Road; and thence a line running south-eastwards up the Kywemasa stream to the southern boundary of the Meiktila District.

အမှတ် (၁)	နေစွဲမျှားနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ (၂)	အကဲဥပဒေ ပုဒ်မများ (၃)	ရပ်ကွက်ဧသမျှား (၄)
			သည့် မိတ္ထီလာ ခရိုင် အရှေ့ဘက် နယ် နိမိတ် ပေါ်ရှိ အမှတ်မှ အစပြု၍ ရှေ့ပတောင် ကြိုးဝိုင်းတော အရှေ့ တောင်ထောင့်ထိ၊ တောင်ဘက်သို့ ဆင်တောင် နှင့် ရှေ့ပတောင် ကြိုးဝိုင်းတော များ အရှေ့ဘက် နယ်နိမိတ်များ တလျောက်၊ ၎င်းမှ ရေပုပ်ဆု ကြိုးဝိုင်းတောအနောက် မြောက်ထောင့်ထိ၊ အရှေ့ဘက်သို့ ဆုံသန်းသည့် မျဉ်း မြောင့်တလျောက်၊ ၎င်းမှ ရေပုပ်ဆုံရွာအနောက်မြောက်တက် မိုင်ဝက်ခန့် ကွာသည့် အမှတ်ထိ၊ အရှေ့ သက်သို့ သုံးမိုင်ကျော ၎င်း ကြိုးဝိုင်းတော မြောက်ဘက်နယ် နိမိတ် တလျောက်၊ ၎င်းမှ ဂူပြင် ကြိုးဝိုင်းတော အနောက်တောင် ထောင့်ထိ၊ အရှေ့ ဘက်သို့ တံတန်း သည့် မျဉ်းဖြောင့် တလျောက်၊ ၎င်းမှ သာစည် မြို့မှ တောင်ကြီး သွား အလုပ် ဌာန လမ်း ပေါ်ရှိဖာလုံတိုင် $\frac{29}{7}$ နှင့် မျက်နှာ ချင်း ဆိုင်တွင် တည်ရှိသည့် အမှတ်ထိ၊ ဂူပြင် ကြိုးဝိုင်းတော တောင်ဘက် နယ်နိမိတ် တလျောက်၊ ၎င်းမှ မိတ္ထီလာ ခရိုင်၊ တောင် ဘက် နယ် နိမိတ်ထိ၊ အရှေ့

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sections of the Act. (3)	Area. (4)
7.	1-1-1922, *vide* J.D. Notification No. 200, dated 15th December 1920 –concld.	The Whole	Whole of Burma except:- (xvii) The hill-tracts of the Yamèthin District, situated to the east of the boundary described below:- From the point of contact of the eastern boundary of the Twinywa village-tract with the boundary between the Yamèthin and Meiktila Districts, a line along that village-tract boundary; thence along the eastern bondaries of Pinthaung, Kontha, Shwenyaung-bu, Dahatkôn, Wagon, Nanlon, Tanaunggon, Kanbu, Pawthwè, Theingon, Paukkaing, Myinna, Pyinbya, Indaing, Bwet, Sigon, Kanyogyi, Zigon, Chinzu Th itseinbin, Nyaunggon, Natma, Kundaw, Natkin Kangyi Kyatpye, Thayetok, Magyigon, Kangon, Thabyegon,

အမှတ် (၁)	နေ့ခွဲမျှားနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ (၂)	အက်ဥပဒေ ပုဒ်မများ (၃)	ရပ်ကွက်ဒေသများ (၄)
			တောင်ဘက် ကျွဲမစား ချောင်း အညာ တလျောက်။ (၁၇) အောက် တွင် ဖော်ပြထားသည့် နယ် နိမိတ် အရှေ့ ဘက်တွင် တည်ရှိသော ရမည်းသင်း ခရိုင်၏ ကုန်းတန်း နယ်မြေများ။ တွင်းရွာ ကျေးရွာ နယ်မြေ အရှေ့ဘက် နယ်နိမိတ်နှင့် ရမည်းသင်းနှင့် မိတ္ထီလာ ခရိုင်များ အကြား နယ်နိမိတ်ထိသည့်အမှတ်မှ အစပြု၍၊ ကျေးရွာ နယ်မြေ နယ် နိမိတ် တလျောက်၊ ငှင်းမှ ကွမ်းခြံကျေးရွာ နယ်မြေ အရှေ့ဘက် နယ်နိမိတ်နှင့် စစ်တောင်းမြစ် လက်ဝဲဘက်ကမ်းနှင့်တွေ့ထိသည့်အမှတ်ထိ၊ ပင်သောင်၊ ကုန်းသာ၊ ဒွေညောင်ပု၊ ဒယာတ်ကုန်း၊ဝါးကုန်း၊ နန်းလုံး၊ ထဲနောင်းကုန်း၊ ကန်ပု၊ ပေါသွယ်၊ သိန်ကုန်း၊ ပေါက်ကိုင်း၊မြင်းနား၊ ပြင်းဖျား၊ ကင်းတိုင်၊ ဗက်၊ စည်ကုန်း၊ ကန်ဦးကြီး၊ ဆီးကုန်း၊ ချင်းစု၊ သစ်စိမ်းပင်၊ ညောင်ကုန်း၊ နတ်မ၊ ကွမ်းတော၊ နယ်ခင်း၊ ကန်ကြီး၊ ကြပ်မြေး၊ သရက်ဆုပ်၊မန်ကျည်းကုန်း၊ ကန်ကုန်း၊ သပြေကုန်း၊ဆီးကုန်း၊

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sections of the Act. (3)	Area. (4)
7.	1-1-1922, *vide* J.D. Notification No. 200, dated 15th December 1920 –concld.	The whole	Whole of Burma except:- (xvii) Zigon, Zayatkyi-gon, Shwemyo, Thabye-chaung, Kyauk-kwet, Pogun, Tegon, Mayin-gyi, Nan-aw, Yezin, Chaungbya Ma-u-daw, Zibyu-gon, Kyaukpon, Shanzu, Kyidaung, Nattaw-aing, We-gyi, Kado-zeik, Sebyubin and Kungyan village-tracts to a point where the eastern boundary of the latter strikes the left of the Sittang River; thence the left bank of the Sittang River southwards to the north-western boundary of the Thit-sin village-tract; thence the northern boundary of the Thit-sin and Thitkyein village-tracts to the point where it meets the boundary between the Yamèthin and Toungoo Districts. (xviii) The Putao District.
8.	22-12-1924,*vide* J.D. Notification No. 216, dated 22nd December 1924.	The whole	Whole of Burma except:- (i) The Northern Shan States; (ii) The Southern Shan States; (iii) The Chin Hill Tracts;

အမှတ် (၁)	နေစွဲမျှားနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ များ (၂)	အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ များ (၃)	ချက်ခွင်းဒေသများ (၄)
၈	၂၂-၁၂-၁၉၂၄ ... ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားဥရေး ဌာန အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၂၁၆ ကို ကြည့်။	အားလုံး ...	(၁က) ပူတာအိုခရိုင်။ အောက်ပါ ရပ်ကွက်ဒေသများမှ တပါး၊ မြန်မာနိုင်ငံတစ်နံလုံး။ (၁) ရွှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းနယ်။ (၂) ရွှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းနယ်။ (၃) ချင်း တောင် နယ်များ။

စရပ်ကြီးကုန်း၊ ရွှေမြို့သပြေ ချောင်း၊ ကျောက်ခွက်၊ဖိုးကုန်း၊ တဲကုန်း၊ မရင်းကြီး၊ နန်းအော်၊ ရေခင်း၊ ချောင်းဖျား၊ မအူတော၊ ဆီးပြူကုန်း၊ ကျောက်ပုံးရုံစု၊ ကျည်တောင်း၊ နတ်တောဒဲခင်၊ ဝေကြီး၊ ကူးထို့ဆိပ်၊ ဆေးဖြူပင်နှင့် ကုန်းခြံကျေးရွာ နယ်မြေများ၏ အရှေ့ဘက် နယ် နိမိတ်များ တလျောက်၊ ငုံးမှ သစ်ဆင်ကျေးရွာ နယ်မြေ အနောက် မြောက် ဘက် နယ်နိမိတ်ထိ၊ တောင်ဘက်သို့ စစ်တောင်းမြစ် လက်ဝဲကမ်းဘလျောက်၊ ငုံးမှ သစ်ဆင်နှင့် သစ်ကျိန်ကျေးရွာ နယ်မြေ မြောက်ဘက် နယ်နိမိတ်နှင့် ရမည်းသင်းနှင့် တောင်ငူ ခရိုင် အကြားရှိ နယ်နိမိတ်များ တွေ့သည့် နေရာထိ၊သစ်ဆင်နှင့် သစ်ကျိန် ကျေးရွာ နယ်မြေများ၏ မြောက်ဘက် နှင့် နိမိတ် တလျောက်။

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sections of the Act. (3)	Area. (4)
8.	22-12-1924,*vide* J.D. Notification No.216, dated 22nd December 1924- concld.	The whole	Whole of Burma except:- (iv) The Kachin Hill Tracts; (v) The Arakan Hill Tracts; (vi) The Victoria Point Subdivision and the Bôkpyin Town-ship of the Mergui District; (vii) The Leiktho Township and the Tabye and Mabalan Circles of the Tantabin Township of the Toungoo District; (viii) The Gangaw Subdivision and the Saw Township of the Pakôkku District; (ix) Such parts of the Ngape, Salin and Sidoktaya Townships of the Minbu District as are not under supplementary survey; (x) The Bhamo District, except the Municipality and Cantonment of Bhamo and the town of Shwegu; (xi) The Myitkyina District, except (a) the town of Myitkyina, (b) the village-tracts of Rampur, Okkyin, Tatkon and Sitapur of the Myitkyina Township and (c) the Mogaung Township; (xii) The Pinlèbu and Banmauk Townships of the Katha District other than the areas under supplementary survey in the said townships;

အမှတ် (၁)	နေ့စွဲများနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ (၂)	အက်ဥပဒေ ပုဒ်မများ (၃)	ရုပ်ကွက်ဒေသများ (၄)
			(၄) ကချင် ဘောင် တန်းနယ်များ။ (၅) ရခိုင် တောင် တန်း နယ်များ။ (၆) မြိတ်ခရိုင်၊ ကော့သောင်နယ်ပိုင် နယ် နှင့် ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ်။ (၇) တောင်ငူ ခရိုင်၊ လိပ်သိုမြို့နယ်နှင့် ထန်းတပင် မြို့နယ် အတွင်းရှိယည်း ကပြေ တိုက်နယ်နှင့် မဗလန် တိုက်နယ်များ။ (၈) ပခုက္ကူ ခရိုင်၊ ကုံကော နယ် ပိုင်နယ် နှင့် ဆော မြို့နယ်။ (၉) မင်းသူးရိုင်၊ ဒေါ၊ စလင်းနှင့် စေတုတ္တရာမြို့ နယ်များအတွင်း။နောက်ထပ် မြေတိုင်း မပြု လုပ်ရသေးသည့် ရပ်ကွက်များ။ (၁၀) ဗန်းမော်ခရိုင်၊ သို့ရာတွင် ဗန်းမော်မြို့နှစ်ပါယ်နယ်၊ ဗန်းမော်တပ်မြို့နှင့် ရွှေဂူမြို့တို့ မပါမဝင်ခေ့။ (၁၁) မြစ်ကြီးနား ခရိုင်၊ သို့ရာတွင် (က) မြစ်ကြီး နားမြို့၊ (ခ) မြစ်ကြီး နားမြို့နယ်ရှိ၊ရန်ပူ၊အုတ်ကျင်း၊ တပ် ကုန်း နှင့် စီသာပူ ကျေးရွာ နယ်မြေ များနှင့် (ဂ) မိုးကောင်းမြို့နယ် မပါမဝင်ခေ့။ (၁၂) ကသာ ခရိုင်၊ ပင်လယ်ဘူး နှင့် ဗန်း မောက်မြို့နယ်များ။ သို့ရာတွင် ၎င်း မြို့နယ်များ အတွင်း နောက်ထပ် မြေတိုင်း ပြု လုပ်ပြီးယည့် ဧရိယာ ရပ်ကွက်များမပါမဝင်ခေ့၊

No. (1)	Dates and Notifications. (2)	Sectoins of the Act. (3)	Area. (4)
8.	22-12-1924,*vide* J.D. Notification No. 216, dated 22nd December 1924 – concld.	The whole	Whole of Burma except:- (xiii) The Tagaung Township of the Ruby Mines District except the village-tracts of Inywa (East), Tonge, Maugan Ngapi-Chaung, Kyettagaung, Tagaung, Kanni, Shwe-o-ya, Sinnyat, Aungtha, Magyigon, Myadaung, Yayin and Tawya; (xiv) The Shwedwin, Mansein and Yebawmi village-tracts of the Maingkaing Township fo the Upper Chindwin District; (xv) The areas east of the Rangoon-Mandalay Railway line in the Kyauksè, Meiktila and Yamèthin Districts which are not under supplementary survey except the village-tracts of Indiangtha, Kywedatson, Tagundaing, Pyinnyaung, Lèbyin, Tidwin, Myindaik and Kanbain in the Meiktila District. (xvi) The Putao District.
9.	20-5-1925, *vide* J.D. Notification No. 73, dated 20th May 1925.	The Whole	The Putao District.

အမှတ် (၁)	နေ့စွဲများနှင့် အဓိန္ဒကြော်ငြာစာများ (၂)	အက်ဥပဒေ ပုဒ်မများ (၃)	ရပ်ကွက်ဒေသများ (၄)
			(၁၃) ကျောက်တွင်း ခရိုင်ရှိ၊ တကောင်းမြို့နယ်၊ သို့ ဖုတ္ပင် အင်းရွာ (အရှေ့) ထိုးခံ၊ မော်ကန်၊ ငါးပိ ချောင်း၊ ကြက် တ ကောင်း၊ ထကောင်း၊ က နွံ၊ ရွှေအိုး ရ၊ ဆင်ညှပ်၊ အောင်သာ၊ မန်ကျည်းကုန်း၊ မြ စထာင်၊ ယာ ရှင် နှင့် တောရ ကျေးရွာ နယ် မြေများ မပါ မဝင်ရွေ့။
			(၁၄) အထက်ချင်းတွင်း ခရိုင်၊ မိုင်းကိုင် မြို့နယ်အတွင်း ရှိ၊ ရွှေတွင်း၊ မန်းစိန်နှင့် ရေတော်မိန်းကျေးရွာနယ် မြေများ။
			(၁၅) ကျောက်ဆည်၊ မိတ္ထီလာ နှင့် ရမည်းသင်း ခရိုင် မျဉ်းအတင်းနောက်ထပ် မြေတိုင်း မပြု လုပ် ရသေးသည့် ရန်ကုန်/မြို့မှ မန္တလေးမြို့ သို့ သွား သည့် မီးရထား သံလမ်း အရှေ့ဘက်ရှိသော ရေ ယာ ရပ်ကွက်များ၊ သို့ ဖုတ္ပင် မိတ္ထီလာ ခရိုင်၊ အင်းတိုင်း သာ၊ ကျွဲ ဘယ်ဆုံ၊ တံခွန် တိုင်၊ ပြင်ညောင်၊ လေးပြင်း၊ တီတွင်း၊ မြင်းတိုက် နှင့် ကန်ပိန် ကျေးရွာ နယ် မြေများ မပါ မဝင်ရွေး။
၉	၂၀-၅-၁၉၂၅ .... ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၀ ရက်နေ့ စုံပါ တရားရေး ဌာန အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၇၃ အဖြစ် ကြည့်။	အားလုံး	(၁၆) ပူတာအိုခရိုင်။ ပူတာအိုခရိုင်။

(b) The provisions of the Act, particularly as to the methods whereby sales, mortgages, leases, exchanges, and gifts of immoveable property must be effected, should be carefully studied.

Mortgage Suits.

313. Special attention is drawn to Order XXXIV of the Civil Procedure Code, as amended by the Transfer of Property (Amendment) Supplementary Act, XXI of 1929. This Order, which prescribes the procedure in suits on mortgages, is applicable to all Civil Courts whether the Transfer of Property Act has been extended to the areas of their jurisdiction or not. Even where the Transfer of Property Act is not wholly in force, Courts should, for the sake of uniformity, be guided as far as may be by the provisions of sections 83 and 84 of that Act regarding the deposit of money due on mortgages.

Section 148 of the Civil Procedure Code, by which a Court is given direction to enlarge the time granted for the performance of any act, has special reference to suits on mortgages.

Usufructuary Mortgages.

314. The difference between usufructuary mortgages, which are so common in this country, and other mortgages should be carefully noted. A usufructuary mortgagee as such cannot generally institute a suit for foreclosure or sale.

Rules under the Transfer of Property Act.

315. The following rules have been made for carrying out the provisions of Chapter IV of the Act in the High Court, Rangoon and in Civil Courts subordinate to it in places to which the Act has been extended * :-

Rules

(1) In these rules-

"the Act" means the Transfer of Property Act, as amended from time to time;

* Notification No. 5 (General), dated the 18th December 1922.

(ခ) ထိုအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို၊ အထူးသဖြင့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းရောင်းခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ အငှါးချခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်းနှင့် ပေးကမ်းခြင်းများပြုလုပ်ရန် နည်းစံနစ်နှင့် သက်ဆိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို ကောင်းစွာ ဂရုပြု၍ လေ့ကျက်မှတ်သားရမည်။

အပေါင်မှုများ။

၃၁၃။ ။၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ ၂၁၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း၊ နော်က်ထပ် (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ အရ၊ ပြင်ဆင်ထားသည့် အတိုင်း တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ အမိန့် ၃၄ ကို အထူးဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ဤအမိန့်သည်၊ အပေါင်နှင့် ပတ်သက်သော အမှုများတွင် လိုက်နာရမည့် နည်းလမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြင့်၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေသည် တရားမတရားရုံးတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် နယ်မြေအတွင်းသို့ အာဏာသက်ရောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ဤအမိန့်သည် အားလုံးသော တရားမတရားရုံးတို့နှင့် သက်ဆိုင်လေသည်။ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ လုံးဝအတည်မဖြစ်စေကာမူ၊ တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်စေရန်အလို့ငှါ၊ အပေါင်များပေါ်တွင်၊ ထိုကဲ့သို့သည့်ငွေကို ပေးသွင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ထိုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈၃ နှင့် ၈၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာခဲ့ကြရမည်။

ပြုလုပ်မှုတခုခုကို ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ခွင့်ပြုသည့် အချိန်ကို တိုးပေးရန် တရားရုံးအား သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ပေးထားသည့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄၈ မှာ၊ အပေါင်မှုများနှင့် အထူးပင် သက်ဆိုင်သည်။

ပစ္စည်းကို လက်ရှိအသုံးပြု အကျိုးခံစားခွင့် ရသည့် ပေါင်နှံခြင်း။

၃၁၄။ ။ဤနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်လေ့ရှိသော ပစ္စည်းကို လက်ရှိအသုံးပြု အကျိုးခံစားခွင့်၊ အကျိုးခံစားရရှိစေသည့် ပေါင်နှံခြင်းများနှင့် အခြားပေါင်နှံခြင်းများ ခြားနားပုံကို ဂရုပြု၍ မှတ်သားရမည်။ ပစ္စည်းကိုလက်ရှိ အသုံးပြု အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိသည့် အပေါင်ခံသူသည် ထိုသို့ အပေါင်ခံသူအဖြစ်ဖြင့် ယေဘုယျအားဖြင့် ရွှေးနုတ်ခွင့်ကိုရပ်စဲစေရန်ဖြစ်စေ၊ ရောင်းချရန်ဖြစ်စေ တရားစွဲဆိုခြင်း မပြုနိုင်။

ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ အရ နည်းဥပဒေများ။

၃၁၅။ ။နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်နှင့် ထိုအက်ဥပဒေ အာဏာ သက်ရောက်စေပြီး ဖြစ်သော ရုပ်ကွက်ဒေသများတွင်ရှိ ၎င်း၏ လက်အောက်ခံ တရားမ တရားရုံးများတွင်၊ ထိုအက်ဥပဒေအခန်း ၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရန် အောက်ပါ နည်းဥပဒေများ*ကို ပြဋ္ဌာန်းထားပြီးဖြစ်သည်။

နည်းဥပဒေများ

(၁) ဤနည်းဥပဒေများတွင်—

"အက်ဥပဒေ" ဆိုသည်မှာ၊ အခါကာလအားလျော်စွာ ပြင်ဆင်ထားသည့်အတိုင်း ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေကို ဆိုလိုသည်။ "ပေါင်နှံသူ" ဆိုသည်မှာ၊ ပေါင်နှံသည်ကို ရွှေးနုတ်ခွင့်ရှိသူ မည်သူမဆိုပါဝင်သည်။

* ၁၉၂၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့စွဲပါအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅ (အများဆိုင်ရာ)။

"mortgagor" includes every person entitled to redeem a mortgage;

"mortgagee" includes every person entitled to the benefits and remedies of the holder of a mortgage security.

(2) Every deposit under section 83 of the Act shall be accompanied by a petition stating the facts in connection with the mortgage, and the amount due for principal and interest. The petition shall be verified in the manner prescribed by the Code of Civil Procedure for verification of plants.

(3) Unless otherwise ordered, there shall be paid into Court, in addition to the sum deposited under section 83 or any subsequent section, a sum sufficient to provide for the issue and service of notices by the Court and for the mortgagee's costs of obtaining payment out of Court; and also when such payment is made under section 83, and a retransfer of the property is required, a further sum to provide for the mortagee's costs of transferring the property, and causing such transfer to be registered.

(4) Every order for payment of money into Court, under section 83 of the Act, shall specify the sums to be paid and the purpose for which each sum is intended.

(5) The notice to be served, under section 83 of the Act shall be in Form Civil 151.

(6) Every notice directed by the Act or these rules to be served shall be served in one of the modes prescribed for service of summonses by Order V of the Code of Civil Procedure, or by sending it by registered post to the last known address of the person to be served.

(7) Where it shall appear that, previous to any payment into Court under section 83, a sufficient tender was made to, and refused by, the mortgagee, he shall not be allowed to obtain payment of the amount deposited in Court to meet his claim without deduction of the fees and charges which the mortgagor may have incurred by reason of his payment of the money into Court, nor shall he be allowed, the costs of drawing out the money paid in. Except as aforesaid, or when otherwise ordered, the mortgagee shall be allowed all costs properly incurred by him.

"အပေါင်ခံသူ" ဆိုသည်မှာ၊ အပေါင်အာဇာခံလက်ရှိရသူ၏ အကျိုးခံစားခွင့်နှင့် သက်သာခွင့်များကို ရထိုက်ခွင့်ရှိသူ မည်သူမဆို ပါဝင်သည်။

(၂) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၃ အရ၊ ငွေတင်သွင်းခြင်းကို ပြုလုပ်သည့်အခါတိုင်း၊ ပေါင်နှံခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းခြင်းရာများမှစ၍ ရင်းတိုးငွေအတွက် ဖေးရန်ရှိသည့်ငွေ ပေါင်းကို ဖော်ပြသည့် လျှောက်လွှာ တစောင်နှင့်အတူတကွ တင်သွင်းရမည်။ ထိုလျှောက်လွှာမှာ၊ အဆိုစွဲချက်များကို မှန်ကြောင်း ဝန်ခံချက် လက်မှတ်ရေးထိုးခံရန် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေဘောင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း မှန်ကြောင်း ဝန်ခံချက် လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

(၃) အခြားနည်း အမိန့်ချမှတ်ခြင်း မရှိလျှင်၊ ပုဒ်မ ၈၃ အရ ဖြစ်စေ၊ နောက်ပုဒ်မ တခုခုအရဖြစ်စေ တင်သွင်းထားသောငွေအပြင်၊ တရားရုံးက ထုတ်ဆင့်ချအပ်ရန် နို့တစ်စာများအတွက်ငင်း၊ တရားရုံးပြင်ပတွင် ငွေပေးခြင်းကို ရယူရန် အပေါင်ခံသူက ကုန်ကျသည့် စရိတ်အတွက်ငင်း၊ လုံလောက်မည့်ငွေကို တရားရုံးသို့ ထပ်မံပေးသွင်း ထားရမည်။ ထို့ပြင် ပုဒ်မ ၈၃ အရ ထိုကဲ့သို့ငွေပေးသောအခါနှင့် ပစ္စည်းကို ပြန်လည်လွှဲပြောင်း ပေးစေရန် အလိုရှိသောအခါ၊ ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်းပေးရန် ထိုသို့လွှဲပြောင်းပေးခြင်းကို မှတ်ပုံတင်ရန် အတွက် အပေါင်ခံသူ၏ စရိတ်များကို ပေးချေနိုင်စေရန် ငွေထပ်မံ ပေးသွင်းရမည်။

(၄) ပုဒ်မ ၈၃ အရ၊ တရားရုံးသို့ ငွေပေးသွင်းစေရန် ချမှတ်သည့် အမိန့်အသီးသီးတွင် ပေးသွင်းရမည့် ငွေပေါင်းနှင့်တကွ၊ မည်သည့်အတွက် ထိုငွေအသီးသီး ပေးသွင်းရမည်ကို သီးခြားဖော်ပြရမည်။

(၅) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၃ အရ၊ ချအပ်ရန် နို့တစ်စာကို တရားမပုံစံအမှတ် ၁၅၁ ဖြင့်ထုတ်ရမည်။

(၆) အက်ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဤနည်းဥပဒေများအရဖြစ်စေ ချအပ်ရန် နို့တစ်စာ အသီးသီးကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၅ အရ သမ္မာန်စာများ ချအပ်ရန်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းကနည်းအရ ချအပ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ချအပ်ခံရမည့်သူ နောက်ဆုံးနေထိုင်သော နေရပ်သို့ လိပ်တပ်၍၊ ထိုနို့တစ်စာကို မှတ်ပုံတင် ချောစာပို့ဖြင့် ပေးပို့ချအပ်ရမည်။

(၇) ပုဒ်မ ၈၃ အရ တရားရုံးသို့ ငွေတစုံတရာကို မပေးမသွင်းမီ အပေါင်ခံသူသို့ ပေးရန်လုံလောက်စွာ ကမ်းလှမ်းချက်ပြုရာ အပေါင်ခံသူက၊ မယူဘဲငြင်းပယ်ကြောင်းပေါ်ပေါက်သည့်အခါ၊ ပေါင်နှံသူက တရားရုံးဘွင် ငွေပေးသွင်းသည့် အတွက် ကုန်ကျရသည့် အခကြေးငွေများကို ခွန်မထုတ်နုတ်ခြင်း မပြုဘဲ၊ အပေါင်ခံသူအား မိမိရထိုက်ငွေဖြစ်သည့် ငွေကိုပြေကြေအောင်၊ တရားရုံးထွင် တင်သွင်းထားသောငွေကို ရယူခွင့်မပြုရ။ ထို့ပြင်လည်း ပေးသွင်းထားသည့်ငွေကို ထုတ်ယူရာ၌ ကုန်ကျသော စရိတ်များကို အပေါင်ခံသူအား ခွင့်မပြုရ။ အထက်၌ ဖော်ပြထားသည်မှတပါး၊ သို့မဟုတ် အခြားနည်း အမိန့်ချမှတ်သည့် အခါတွင်မှတပါး၊ အပေါင်ခံသူအား၊ မိမိနည်းလမ်းတကျ ကုန်ကျရသော စရိတ်အားလုံးကို ရယူစေသင့်ပြုရမည်။

(8) On an application for payment of money out of Court, under section 83, by a mortgage who has complied with the orders of the Court and the provisions of the Act and of the rules made in this behalf, so far as they relate to him, or apply to his case, and who has, when required so to do, transferred the property and possession free from encumbrances, and caused such transfer to be registered, and has accounted for the documents of title which were held by him, the Court shall make such orders as to it shall seem fit for the disposal of the capital sum and interest thereon, and of the fund for costs and expenses.

(9) Every enforceable order made under section 83 may be enforced under the provisions of the Code of Civil Procedure, and shall for that purpose be deemed to have been made in a suit instituted under that Code.

3. Burma Small Cause Courts. Act.

316 to 321. × × × × × × × × × × × × × × × × ×
× ×
(Repeal by Law No 13/74)

4. Land Acquisition Act.

Collector refusing to make reference to the Court.

322. In the absence of rules framed under section 55 of the Land Acquisition Act on the subject of appeals from the orders of a Collector or regarding revisions of such orders, if a Collector wrongly refuses to make a reference under section 18 of the Act, or passes any other order in the course of his proceedings which a party may

(၈) ပုဒ်မ ၈၃ အရ အပေါင်ခံသူက တရားရုံးပြင်ပတွင် ငွေပေးစေရန် လျှောက်ထားသည့်အခါ၊ အပေါင်ခံသူနှင့်သော်၎င်း၊ အပေါင်ခံသူ၏ အမှုနှင့်သော်၎င်း သက်ဆိုင်သမျှ တရားရုံးအမိန့်များနှင့်၊ ဤအက်ဥပဒေမှစ၍၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း အပေါင်ခံသူက လိုက်နာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ဆင့်ဆိုသည့်အခါ၌လည်း အပေါင်အနှံ ကြွေးမြီတာဝန် လွတ်ကင်းစေလျက် ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်းလက်ရောက်ပေးအပ်၍၊ ထိုသို့လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းကိုလည်း မှတ်ပုံတင်စေလျက်၊ မိမိလက်ရှိဖြစ်သည့်ပိုင်ဆိုင်ခွင့် စာချုပ်စာတမ်းများကိုလည်း နေရာတကျ ရှင်းလင်းပေးပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင် ငွေရင်းမှစ၍၊ ငွေရင်းအပေါ်၌ အတိုးနှင့်တကွ စရိတ်ငွေများကိုပါ စီမံခန့်ခွဲရန် အလို့ငှါ သင့်လျော်မည်ထင်မြင်သော အမိန့်ကို တရားရုံးက ချမှတ်ရမည်။

(၉) ပုဒ်မ ၈၃ အရ၊ ချမှတ်သော အတည်ပြုနိုင်သည့် အမိန့်တိုင်းကို၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ အတည်ပြုနိုင်သည့်ပြင်၊ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအရ စွဲဆိုသောအမှုတွင် ချမှတ်သော အမိန့်ဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံ စမော်ကော်တရားရုံးများအက်ဥပဒေ

၃၁၆ မှ ၃၂၁ ×
× ×
(ဥပဒေအမှတ် ၁၃/၇၄ဖြင့် ရုပ်သိမ်းသည်)

၄။ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ

တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်မှု မတင်ဟု ကော်လိတ်တော်အရာရှိက ငြင်းပယ်ခြင်း။

၃၂၂။ ။ကော်လိတ်တော် အရာရှိက မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈ အရ လွှဲအပ်မှု မတင်ဟု မှားယွင်း၍ ငြင်းပယ်လျှင်၊ သို့မဟုတ် အမှုသည်တဦးက အယူခံရန် လိုမည့် အခြား အမိန့်တစုံတရာကို အမှု ဆောင်ရွက်သည့်အတွင်း ချပေးလျှင်၊ ကော်လိတ်တော် အရာရှိ ချမှတ်သည့် အမိန့်များကို အယူခံရန် အကြောင်းနှင့် ဖြစ်စေ၊ ထိုအမိန့်

wish to appeal against, there is no authority to whom the party can make application unless it be to a superior executive or revenue officer.

Proceedings before Court.

323. When a reference is made to the Court under section 19 of the Land Acquisition Act, the proceedings in the Court are intended to constitute a separate inquiry and must terminate with a specific award. A mere dismissal of the application is not contemplated by the Act.

324. Proceedings before the Court under section 22 of the Land Acquisition Act are not a continuation of the administrative proceedings before the Collector, but are judicial. The decision therein must therefore be based solely on evidence before the Court or on admission by the parties.

It is compulsory for the Judge to take into consideration the matters referred to in section 23 of the Act and to allow compensation for such of them as are admitted or proved to exist.

325. Attention is drawn section 51, which is as follows;-

Remisssion of Stamp Duty.

No award or agreement made under this Act shall be chargeable with stamp duty, and no person claiming under any such award or agreement shall be liable to pay any fee for a copy of the same.

326. The following instructions have been issued as to the disposal of monies paid into Court under sections 31 and 33 of the Land Acquisition Act * :-

Disposal of Monies paid into Court.

(1) Every sum received from the Deputy Commissioner under section 31, sub-section (2), of the Land Acquisition Act shall be treated as a judicial deposit and shall be dealt with in conformity with the instructions relating to the keeping of Bailiff's Register I, save in respect of the matters dealt with below.

---

* *See.* - Direction 77, Financial Commissioner's Notification No. 150, dated 10th October 1907; Land Acquisition Manual, 1908, p. 23.

များကိုပြင်ဆင်ရန်အကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေမြေသိမ်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၅ အရပြဋ္ဌာန်းဆည့် နည်းဥပဒေများ မရှိသည့်အတွင်း၊ အမှုသည်က လျှောက်ထားနိုင်ရန် အထက်တန်းအုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိ၊ သို့မဟုတ် အထက်တန်းအခွန်အရာရှိမှတပါး၊အခြားအာဏာပိုင်မရှိချေ။

တရားရုံးရှေ့ ဆောင်ရွက်သည့်မှုခင်း။

၃၂၃။ ။မြေသိမ်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ အရ တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်မှု တင်ပို့သောအခါ၊ တရားရုံးတွင် ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းမှာ သီးခြား စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုတရပ် ဖြစ်ရန် ရည်ရွယ်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းကို သီးခြား ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်၍ အဆုံးသတ်ရမည်။ လျှောက်လွှာ ပယ်ရုံမျှလောက်ကို အက်ဥပဒေက ရည်ရွယ်သည်မဟုတ်။

၃၂၄။ ။မြေသိမ်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ တရားရုံးရှေ့ ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းများသည်၊ ကောလိတ်တော်အရာရှိရှေ့ ဆောင်ရွက်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ မှုခင်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မဟုတ်၊ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ မှုခင်းများဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ထိုမှုခင်းများ၌ ချမှတ်ရမည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ တရားရုံးရှေ့တွင် ရှိသည့် သက်သေခံချက်များ အပေါ် တွင်သာ၊ သို့မဟုတ် အမှုသည်တို့၏ ဖြောင့်ချက်များအပေါ် တွင်သာ အခြေပြု၍ ချမှတ်ရမည်။

တရားသူကြီးသည်၊ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃ တွင် ရည်ညွှန်းသည့် အကြောင်းအချက်များကို အမှန်မုချ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည့်ပြင်၊ ထိုအကြောင်းအချက်များအနက် ရှိကြောင်း ဖြောင့်ဆိုသည်၊ သို့မဟုတ် ရှိကြောင်း ထင်ရှားဖြစ်သည့် အကြောင်းအချက်များအတွက် အမှန်မုချ လျော်ကြေးပေးရမည်။

ဘဏ်ဆိပ်ခေါင်းခွန် လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပြုခြင်း။

၃၂၅။ ။ပုဒ်မ ၅၁ ကို ဂရုပြုရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုပုဒ်မမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဤအက်ဥပဒေအရ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သို့မဟုတ် ချုပ်ဆိုသော ကတိချုပ်အတွက် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် မထိုက်စေရ။ ထိုပြင် အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ချက်အရဖြစ်စေ၊ ကတိချုပ်အရဖြစ်စေ ရထိုက်ကြောင်း တောင်းဆိုသူသည်၊ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ကတိချုပ် မိတ္တူအတွက် မည်သည့် အခကြေးငွေကိုမျှ မပေးထိုက်စေရ။

ငွေအသီးသီးကို တရားဘက်ဆိုင်ရာ ပေးသွင်းသည့် ငွေကဲ့သို့ မှတ်ယူပြီးလျှင် အောက်၌ ဖော်ပြထားသည့် ကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်းသည်မှတပါး၊ ဘီလစ် မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ် ၁ ကို ထားရန် ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ စီမံပြုလုပ်ရမည်။ တရားရုံးသို့ ပေးသွင်းသော ငွေများကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း။

၃၂၆။ ။မြေသိမ်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၁ နှင့် ၃၃ တို့အရ တရားရုံးသို့ ပေးသွင်းသော

(၁) မြေသိမ်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ခရိုင်ဝန်ထောက် ရရှိသော

* ၁၉၀၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ ဘဏ္ဍာရေးမင်းကြီး **အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်** ၁၅၀၊အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၇၇၊ ၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ စာမျက်နှာ ၂၃ ကိုကြည့်။

(2) Where the deposit is to be invested in the purchase of land under section 32, sub-section *(1)*, clause (a), the purchase shall be effected under the Court's orders through the Deputy Commissioner or other Revenue authority of the district.

(3) Where the deposit is to be invested under section 32, sub-section *(i)*, clause (b), or section 33 in Government or other approved securities, the purchase shall be effected through the Accountant-General, Burma, who will arrange for the safe custody of such securities.

In such cases the procedure laid down in Article 116 of the Civil Account Code, Volume I, shall be followed.

(4) Each item of deposit should be invested separately unless there be more than one item of deposit in favour of the same person, in which case the total amount deposited in his favour may be made the subject of one investment.

(5) The interest or other proceeds arising from either of the form of investment above mentioned shall similarly be treated as judicial deposits and similarly dealt with.

5. Burma Companies Act.

327. Rules framed under section 246 of the Burma Companies Act, were published at page 1023 *et sequi*, Part IV of the *Burma Gazette*, dated the 26th October 1940, and have been reproduced in the High Court Rules and Orders; but as they are not of general importance they have not been reproduced here.

6. Burma Succession Act.

328. The attention of Judges of District Courts is drawn to the provisions of section 54 of the **Administrator-General's Act**, of sections 253, 254 and 269 of the **Burma Succession Act**, and of sections 20, 21 and 22 of the **Police Act**, regarding the procedure to be followed for the **Protection of the Property of Deceased** persons, subject to the Burma Succession Act, dying within their jurisdiction.

Necessity for Probate, etc.

(၂) ပေးသွင်းထားသည့်ငွေကို ပုဒ်မ ၃၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (က) အရ မြေဝယ်ယူခြင်းဖြင့် ရင်းနှီးထားမည် ဖြစ်သည့်အခါ၊ ထိုဝယ်ယူခြင်းကို ခရိုင် ဝန်မှတဆင့် ပြုရမည်သော်ငင်း၊ ခရိုင်ဆိုင်ရာ အခြား အခွန် အာဏာပိုင်မှ တဆင့်ပြုရမည်သော်ငင်း၊ တရားရုံး၏ အမိန့်အရ ဝယ်ယူရမည်။

(၃) ပေးသွင်းထားသည့်ငွေကို ပုဒ်မ ၃၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ခ) အရသော်ငင်း၊ ပုဒ်မ ၃၃ အရသော်ငင်း အစိုးရ ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်များ၊ သို့မဟုတ် အခြား သဘောတူ လက်ခံသည့် ငွေချေး သက်သေခံ လက်မှတ်များဖြင့် ရင်းနှီးထားရမည်ဖြစ်သောအခါ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ငွေစာရင်း မင်းကြီးမှ တဆင့် ပြု၍ ဝယ်ယူရမည်။ ထိုငွေစာရင်း မင်းကြီးသည် အဆိုပါ ငွေချေး သက်သေခံ လက်မှတ်များကို လုံခြုံစွာ ထိန်းသိမ်းထားရန် စီမံဆောင်ရွက်လိမ့်မည်။

ထိုသို့သော ကိစ္စများတွင် မြို့ပြဆိုင်ရာ ငွေစာရင်း ဥပဒေ၊ ပထမတဲ့၊ အပိုဒ် ၁၁၆ ၌ ဖော်ပြထားသော နည်းနာအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၄) လူတဦးတည်းအဖို့ ပေးသွင်းထားသည့် ငွေတရပ်ထက် မပိုလျှင် ပေးသွင်းထားသည့် ငွေတရပ်ရပ်ကို တသီးတခြားစီ ရင်းနှီးထားရမည်။ လူတဦးတည်းအဖို့ ပေးသွင်းထားသည့် ငွေတရပ်ထက် ပိုလျှင်၊ ထိုသူအဖို့ တင်သွင်းထားသည့်ငွေ စုစုပေါင်းကို ရင်းနှီးမှု တခုတည်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။

(၅) အထက် ဖော်ပြသည့် ရင်းနှီးမှုမျိုး တခုခုမှ ဖြစ်ထွန်းသည့် အတိုးငွေကို သော်ငင်း၊ အခြားငွေများကိုသော်ငင်း တရားဘက်ဆိုင်ရာ ပေးသွင်းသည့် ငွေကဲ့သို့ မှတ်ယူ၍ ထိုနည်းတူပင် စီမံပြုလုပ်ရမည်။

၅။ မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ

၃၂၇။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄၆ အရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းဥပဒေများကို ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၆ ရက်နေ့စွဲပါ မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်တမ်း အပိုင်း ၄၊ စာမျက်နှာ ၁၀၂၃ နှင့် နောက်ပါ စာမျက်နှာများတွင် ထုတ်ပြန်ပြီး ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ၎င်းတို့ကို တရားရုံးချုပ်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေနှင့် အမိန့်များ လက်စွဲတွင် ထပ်မံ ဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုနည်းဥပဒေများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် အရေးမကြီးသဖြင့် ဤလက်စွဲစာအုပ်တွင် ထပ်မံ ဖော်ပြခြင်း မပြုခဲ့ချေ။

၆။ မြန်မာနိုင်ငံအမွေဆက်ခံရေးအက်ဥပဒေ

သေတမ်းစာ အတည်ပြုလွှာ စသည်တို့ လိုအပ်ခြင်း။

၃၂၈။ ။မိမိတို့၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပိုင်နက်အတွင်း သေဆုံးသည့် မြန်မာနိုင်ငံ အမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သော **ကုမ္ပဏီလွန်သူတို့၏ ပစ္စည်းများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အတွက်** လိုက်နာရန် နည်းလမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် **အမွေထိန်းဝန်** အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄၊ မြန်မာနိုင်ငံအမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅၃၊ ၂၅၄ နှင့် ၂၆၉၊ ရဲအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၊ ၂၁ နှင့် ၂၂ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးတို့ကဂရုပြုကြစေရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။

In a case brought to notice, a portion of the effects of a deceased person, subject to the provisions of section 54 of the Administrator-General's Act, were allowed to be sent out of the country without grant of a probate, letters-of-administration, or certificate, and the present caution is therefore given to prevent the occurrence of similar irregularity.

Applicant to file a valuation of property.

329. The attention of District Courts is specially invited to the provisions of section 19 I, of the Court Fees Act, which require the applicant for Probate of Letters-of-Administration to file a valuation of property in the form given in the Third Schedule of that Act. The form must be used as prescribed, with only such modifications as may be necessary, If the deceased was possessed of none of certain of the items entered in Annexure A, the word "none" should be entered opposite those items. If he was possessed of property not falling within any of those items, the property should be entered under an appropriate manuscript heading.

Proclamations under the Police Act.

330. Proclamations by the District Magistrate issued under section 21 of the Police Act, which is the Act generally applied to the unclaimed estates of deceased Indians to whom the Burma Succession Act does not apply, need not be made outside the district in which the property is found.

Security.

331. Section 291 of the Succession Act *requires* security to be taken from persons to whom Letters-of-Administration are granted, other than a grant under section 241 of the Act, and the District Judge *may* in his discretion demand a like bond from any person to whom probate is granted.

In a case brought to notice, in which Letters were granted without security being taken, the administrator absconded after misappropriating the property and the deceased's family were left without any effective remedy.

Generally speaking the practice should be to take a personal unregistered security bond from the surety or sureties after the fact that they are good for the amount required has been verified. If the Court learns later that one or all of the sureties are financially unsuitable, fresh security should be demanded from the administrator.

သိရှိရသောအမှုတရပ်တွင်၊ အမွေထိန်းဝန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီလွန်သူတဦး၏ ပစ္စည်းအချို့အဝင်ကို၊ သေတမ်းစာအတည်ပြုလွှာသော်၎င်း၊ အမွေထိန်းခန့်စာသော်၎င်း၊ အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့် လက်မှတ်သော်၎င်း ထုတ်မပေးခြင်း မရှိဘဲလျက်၊ နိုင်ငံတော်ပြင်ပသို့ ပေးပို့ခွင့်ပြုခဲ့ ဖူးသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အလားတူထုံးနည်း မကျမှုမျိုးဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှ တားဆီးရန် ဤကဲ့သို့သတိပေးရခြင်းဖြစ်သည်။

လျှောက် တောင်း သူက ပစ္စည်း တန် ဖိုး ဖြတ်ချက်ကို တင်သွင်းရခြင်း။

၃၂၉။ ။ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉(စ္စ) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ခရိုင်တရားမရုံးများက အထူးဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ သေတမ်းစာအတည်ပြုလွှာ၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်းခန့်စာလျှောက်တောင်းသူက၊ ထိုအက်ဥပဒေ တတိယစာခင်းတွင် ပါရှိသည့် ပုံစံဖြင့် ပစ္စည်းတန် ဖိုးဖြတ်ချက်ကို တင်သွင်းရန်လိုအပ်သည်။ ထိုပုံစံကို လိုအပ်သမျှသာ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ချက်များပြုလုပ်၍၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း အသုံးပြုရမည်။ အာကယ်ရှင်ကွယ်လွန်သူသည် နောက်ဆက်တဲ့ (က) တွင်ဖော်ပြပါရှိသည့်အချို့သောပစ္စည်းရပ် တစုံတရာမျှ လက်ရှိပိုင်ဆိုင်ခြင်းမရှိလျှင်၊ ထိုပစ္စည်းရပ်များနှင့် ယှဉ်လျက် "မရှိ" ဆိုသည့်စကားကိုရေးသွင်းရမည်။ ထိုဖော်ပြထားသည့် ပစ္စည်းရပ်များအတွင်း မကျရောက်သည့်ပစ္စည်းကိုကွယ်လွန်သူက လက်ရှိပိုင်ဆိုင်ခဲ့လျှင်၊ ထိုပစ္စည်းကိုလက်ရေးဖြင့် ရေးသားသော သင့်လျော်သည့်ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ရေးသွင်းရမည်။

ရဲအက်ဥပဒေအရ ကြေညာစာများ။

၃၃၀။ ။မြန်မာနိုင်ငံအမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေနှင့် မသက်ဆိုင်သော ကွယ်လွန်သူအိန္ဒိယအမျိုးသားများပိုင် တောင်းခံခြင်းမရှိသည့် ပစ္စည်းစုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ယေဘုယျအားဖြင့် အသုံးပြုသည့်အက်ဥပဒေဖြစ်သောရဲအက် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ အရ၊ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထုတ်ပြန်သည့် ကြေညာစာများကို ပစ္စည်းတွေ့ရှိရာ ခရိုင်ပြင်ပ၌ ထုတ်ပြန်ရန်မလိုချေ။

အာမခံချုပ်။

၃၃၁။ ။အမွေဆက်ခံရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၁ အရ၊ ထုတ်ပေးခြင်းမှတပါး၊ အခြားအမွေထိန်းခန့်စာထုတ်ပေးခြင်း ခံရသူများထံမှ၊ ထိုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၉၁ အရ အာမခံချုပ် တောင်းယူရန်လိုသည်၊ ထို့ပြင် ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးသည်၊ သေတမ်းစာအတည်ပြုလွှာ ထုတ်ပေးခြင်းခံရသူထံမှလည်း အလားတူခံဝန်ချုပ်ကို မိမိသဘောအတိုင်း တောင်းဆိုနိုင်သည်။

သိရှိရသောအမှုတရပ်၌၊ အာမခံချုပ်မယူတဲ့လျက်၊ အမွေထိန်းခန့်စာထုတ်ပေးခဲ့သည်တွင် အမွေထိန်းက ပစ္စည်းများကို အလဲသုံးစားပြုပြီးနောက် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားရာ၊ ကွယ်လွန်သူ၏ အိမ်ထောင်သားစုတို့မှာ မည်သို့မျှထိရောက်စွာ သက်သာခွင့်မရဖွယ်ရှိင်တဲ့ ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုသော် ခံဝန်သူ၊ သို့မဟုတ် ခံဝန်သူတို့မှာ အာမခံရန်လိုသည့် ငွေအတွက် ကောင်းမွန်လုံလောက်ကြောင်း ထင်ရှားအောင်ပြုပြီးနောက် ထိုသူ၊ သို့မဟုတ် ထိုသူတို့ထံမှ မှတ်ပုံတင်ခြင်းမပြုဘဲ ကိုယ်တိုင်ခံဝန်သည့် အာမခံချုပ်ကို ရယူလေ့ရှိရမည်။ နောင်အခါတွင် ခံဝန်ယူတဦးဦးဖြစ်စေ၊ အားလုံးဖြစ်စေ၊ ငွေရေးကြေးရေးအားဖြင့် သင့်လျော်လုံလောက်ခြင်းမရှိကြောင်း တရားရုံးကသိရှိလာသည့်အခါ၊ အမွေထိန်းထံမှ အာမခံချုပ်အသစ်တောင်းခံရမည်။

332. Section 19 I, clause (i), of the Court Fees Act, requires prepayment of the proper Court-fee before orders are passed granting Probate or Letters-of-Administration. The *ad valorem* Court-fee prescribed by Statute, which is payable in the form of an impressed stamp, if the duty is K10 or over, need not accompany the affidavit of valuation filed with the application, but should be provided when the Court has announced its intention of granting letters or probate. Such intention may be announced in an order to the following effect:-

Court-fee on Probate or Letters-of-Administration.

Letters-of-Administration will be granted to ..... on his/her furnishing security in K ..... to the satisfaction of the Court, and depositing in Court within ..... days from this date of court-fee stamp sheet for K ..... If the security is not furnished and the court-fee sheet is not deposited within the above period the application of ..... will stand dismissed.

The rate at which the amount payable as Court-fees on Probate of a will is to be assessed must be calculated on the net value of the estate according to the scale laid down in Article 11 of the First Schedule to the Court Fees Act.

No court-fee can be levied for Probate or Letters-of-Administration when the net value does not exceed K 1,000.

333. All Probates and Letters-of-Administration issued by Courts should be engrossed or written upon the impressed stamp, filed in accordance with the procedure prescribed in the last preceding paragraph.

When however in any case the fee payable in less than K 10, the Probate or Letters should be written on stout plain paper of foolscap size, the adhesive court-fee stamp or stamps denoting the fee being affixed on the top of the paper.

334. Section 317 of the Burma Succession Act requires executors and administrators to file inventories within six months, and accounts within one year, from grants.

If an inventory and accounts are not filed within the above times, respectively, the Judge should of his own motion pass an order requiring the executor or administrator to file an inventory or accounts as the case may be, and cause such order to be served on the executor or administrator.

Inventories and Accounts.

If this order is not obeyed, proceedings may be instituted be-

၃၃၂။ ။သေတမ်းစာအတည်ပြုလွှာ၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်းခန့်စာ ထုတ်ပေးသည့် အမိန့်ကိုမချမှတ်မီ၊ ထိုက်သင့်သည့်ရုံးခွန်ကို ကြိုတင်ပေးရန် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉(စျ) အပိုဒ် (၁)အရ လိုအပ်သည်။ ရုံးခွန်မှာ ၁၀ ဖြစ်သော်၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၀ ထက်ပိုသော်၊ နိပ်တံဆိပ်ခေါင်းဖြင့် ပေးရမည်ဖြစ်သော ဥပဒေအရ သတ်မှတ်သည့်တန် ဖိုးအလိုက် ရုံးခွန်ကို၊ လျှောက်လွှာနှင့်အတူတင်သွင်းသည့် တန် ဖိုးဖြတ်ကျမ်းကျိန်လွှာနှင့်အတူပူးတွဲဘင်သွင်းရန်မလို၊ သို့ရာတွင်အမွေထိန်းခန့်စာ၊ သို့မဟုတ် သေတမ်း စာ အတည်ပြုလွှာထုတ်ပေးမည် ကြုံချိန်ကြောင်းကို တရားရုံးက ကြေညာပြီးသည့်အခါ ဘင်သွင်းရမည်။ ထိုသို့ကြေညာကြောင်းကိုဘောက်ပါအတိုင်း အမိန့်ချမှတ်၍ကြေညာနိုင်သည်။

သေတမ်းစာ အတည်ပြုလွှာ၊ သို့မဟုတ်အမွေထိန်းခန့်စာ

တရားရုံးက သဘောကျအုပ်ရှိသည့်ကျပ် ————— တန်အာမခံကို ပေးသွင်း၍၊ ဤနေ့ရက်မှ ————— ရက်အတွင်းကျပ် ————— တန်ရုံးခွန် စက္ကူကို တရားရုံးသို့တင်သွင်းလျှင်၊ ————— သို့အမွေထိန်းခန့်စာ ထုတ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ အထက်ပါ ကာလအတွင်း အာမခံပေးသွင်းခြင်းမရှိ ရုံးခွန်စက္ကူကိုလည်း တင်သွင်းခြင်းမရှိလျှင်၊ ————— ၏လျှောက်လွှာမှာ ပလပ်ခြင်းခံရလိမ့်မည်။

သေတမ်းစာ အတည်ပြုလွှာအပေါ်၌ ရုံးခွန်အဖြစ်ပေးထိုက်သည့်ငွေ စည်းကြပ်ရမည့် နှုန်းကို၊ ရုံးခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ တွင်သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် နှုန်းထားအတိုင်း၊ ပစ္စည်းစု၏ အသားတင်တန် ဖိုးအပေါ်တွင် တွက်စစ်ရမည်။

အသားတင်တန် ဖိုးမှာ ၁,၀၀၀ ထက်မပိုလျှင်၊ သေတမ်းစာ အတည်ပြုလွှာအတွက် ဖြစ်စေ၊ အမွေထိန်းခန့်စာအတွက် ဖြစ်စေ၊ ရုံးခွန်ကောက်ခံနိုင် သည်မဟုတ်။

၃၃၃။ ။တရားရုံးများကထုတ်ပေးသော သေတမ်းစာအတည်ပြုလွှာများနှင့် အမွေထိန်းခန့်စာများအားလုံးတို့ကို၊ အထက်နောက်ဆုံးစာပိုဒ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်းတင်သွင်းသည့် နှိပ်တံဆိပ်ခေါင်းစက္ကူပေါ်တွင် ရေးသားရမည်။

သို့ရာတွင် အမှုတခုခု၌ ပေးထိုက်သည့်ရုံးခွန်မှာ ၁၀ အောက်လျော့နည်းလျှင် သေတမ်းစာအတည်ပြုလွှာကို၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်းခန့်စာကို၊ ဖူးစကက်အရွယ်၌ ခိုင်မာသောစက္ကူလွှတ်ပေါ်တွင် ရေးသားရမည်ဖြင့်၊ ရုံးခွန်ကိုဖော်ပြသည့် ကပ်တံဆိပ်ခေါင်း သို့မဟုတ် ကပ်တံဆိပ်ခေါင်းများကို စက္ကူ၏အထက်ပိုင်းတွင် စွဲကပ်ရမည်။

၃၃၄။ ။မြန်မာနိုင်ငံ အမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၁၇ အရ၊ သေတမ်းစာ အတည်ပြုသူများနှင့် အမွေထိန်းများမှာ၊ သေတမ်းစာအတည်ပြုလွှာနှင့် အမွေထိန်းခန့်စာများကို ထုတ်ပေးသည်မှ ခြောက်လအတွင်း ပစ္စည်းစာရင်းများကို တင်သွင်းရန်လိုၗ်၊ တနှစ်အတွင်း ငွေစာရင်းများကို တင်သွင်းရန်လိုသည်။

ပစ္စည်းစာရင်းနှင့် ငွေစာရင်းများ။

အထက်ဖော်ပြသည့် အချိန်ကာလအသီးသီးအတွင်း ပစ္စည်းစာရင်းနှင့် ငွေစာရင်းများကို မတင်ပြလျှင်၊ တရားသူကြီးသည် မိမိအလိုအလျောက် သေတမ်းစာအတည်ပြုသူအား၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်းအား၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပစ္စည်းစာရင်း၊ သို့မဟုတ် ငွေစာရင်းများကို တင်သွင်းစေရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်ဖြင့်၊ ထိုအမိန့်ကို သေတမ်းစာအတည်ပြုသူ၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်းသို့ ချအပ်စေရမည်။

fore a Magistrate for the prosecution of the offender under section 176 of the Penal Code. The Probate or Letters-of-Administration may also be revoked under section 263 of the Burma Succession Act.

Upon the filing of an inventory the Judge should at once give notice by letter to the Collector of the date on which it was filed.

Custody and Inspection of Wills.

335. The following rules have been made by the President of the Union for the custody, preservation, and inspection of wills filed in District Courts * :-

1. All original wills presented to a District Judge in accordance with the provisions of section 276 of the Burma Succession Act shall, immediately upon the passing of the order granting Probate or Letters-of-Administration under sections 289 and 290, be committed to the care of the Head Judicial Clerk, or Chief Ministerial Officer of the Judge's Court, who shall be responsible for their safe custody.

2. The said Ministerial Officer shall, on the receipt of every original will, cause a copy of the same to be carefully entered in a register to be kept for that purpose and shall also cause to be prepared an alphabetical index, in which the name of the testator, etc., and the number and page of the register in which a copy of the will is entered, shall be recorded in the annexed form :-

Index to Wills.

Name of testator. (1)	Residence, etc. (2)	Number and year of register. (3)	Page. (4)

* Judicial Department Notification No. 106, dated the 4th March 1892.

ထိုအမိန့်မနာခံလျှင်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၇၆ အရ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းစွဲဆိုနိုင်သည်။ သေတမ်းစာအတည်ပြုလွှာ၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်းခန့်စာကိုလည်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၆၃ အရ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

ပစ္စည်းစာရင်းကိုတင်သွင်းသည့်အခါ၊ တရားသူကြီးသည် ထိုစာရင်းကို မည်သည့်နေ့ရက်ဌာတင်သွင်းကြောင်း ကော်လိတ်တော်အရာရှိထံသို့ စာဖြင့်ချက်ခြင်း အကြောင်းကြားရမည်။

သေတမ်းစာများကို ထိန်းသိမ်း ထားခြင်းနှင့် ကြည့်ရှုခြင်း။

၃၃၅။ ။ခရိုင်တရားမရုံးများတွင် သေတမ်းစာများကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ထားခြင်းနှင့် ကြည့်ရှုခြင်းအတွက်၊ တော်လှန်ဧရိယာကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။*

၁။ မြန်မာနိုင်ငံ အမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးထံသို့ ကင်းသွင်းသည့် သေတမ်းစာမူရင်းများကို၊ ပုဒ်မ ၂၈၉ နှင့် ၂၉၀ များအရ သေတမ်းစာ အတည်ပြုလွှာ၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်းခန့်စာ ထုတ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုတရားသူကြီး၏ရုံးမှ တရားစာရေးကြီး၊ သို့မဟုတ် ရုံးအုပ်စာရေးကြီးထံ ကြည့်ရှုထိန်းသိမ်းထားရန် ပေးအပ်ရမည်။ထိုသေတမ်းစာမူရင်းများကို လုံခြုံစွာထိန်းသိမ်းထားရန်မှာ ထိုသူတို့၏ တာဝန်ဖြစ်စေရမည်။

၂။ အဆိုပါစာရေးကြီးသည်၊ သေတမ်းစာမူရင်း အသီးသီးကို ရရှိသည့် အခါ၊ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ၊ ထားရှိရမည့် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်တွင် ထိုသေတမ်းစာမူရင်း၏ မိတ္တူကိုသေချာစွာဂရုပြု၍ ရေးသွင်းစေရမည်။ ထို့ပြင် အောက်ပါပုံစံအတိုင်း အကျဆုံးစဉ်အလိုက် အညွှန်းမာတိကာ တရပ်ကိုလည်း ရေးသားစေရမည်။ ထိုအညွှန်းမာတိကာတွင် သေတမ်းစာ ပြုလုပ်သူ၏ အမည်အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သေတမ်းစာ မိတ္တူရေးသွင်းထားသည့် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်ပါနံပါတ်နှင့် စာမျက်နှာတို့ကို ဖေးမှတ်ရမည်။

သေတမ်းစာများ၏အညွှန်းမာတိကာ

သေတမ်းစာပြုလုပ်သူ အမည် (၁)	နေရပ်အစရှိသည်များ (၂)	မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ် ပါနံပါတ်နှင့် ခဒ္ဒန် (၃)	စာမျက်နှာ (၄)

* ၁၀၉၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၀၆။

3. The original wills shall be deposited in a fireproof safe which shall be kept in the office room of the Head Judicial Clerk or other Chief Ministerial Officer to whom the safe custody of the will may have been entrusted.

Where the Court has no iron safe the wills may be placed in a small block-tin box, the key of which shall remain with the Judge, and the District Registrar or, if there be no District Registrar, the Treasury Officer shall, if the Judge require him, lock up this box in his fireproof safe, giving it up to the Judge on his written demand from time to time.

4. Every inspection of original wills or the register thereof, as well as applications for copies of wills, shall be made within the hours fixed by the Judge, and published by a notification posted in a conspicuous place in the Court and shall be subject to the conditions contained in the rules next hereinafter following.

5. The inspection of an original will shall be allowed only on the written order of the Judge previously obtained, and shall take place in the presence of the Head Clerk, or other officer who may have charge of the same, and that officer shall be responsible that the will is not taken out of his sight during such inspection and also that no erasures or alterations are made in it.

6. Application for a copy of an original will shall be submitted to the Judge, and such copy shall only be granted subject to the conditions which attach to the inspection of original wills.

7. The following fees shall be levied in court-fee stamps for the inspections of wills, etc. :-

(1) For the inspection of an original will - a court-fee stamp of the value of one kyat.

(2) For the inspection of copy of a will in the register - a court-fee stamp of the value of 50 pyas.

(3) For copies - the same fees as for inspection, in addition to the copying charges, which shall be at the usual rate obtaining in the Civil Courts, and shall be levied in the same way as such charges are levied in the Civil Courts.

၃။ သေတမ်းစာမူရင်းများကို၊ လုံခြုံစွာသိမ်းဆည်းထားရန် တာဝန်ပေးအပ်ထားသည့် တရားစာရေးကြီး၊ သို့မဟုတ် အခြားရုံးအုပ် စာရေးကြီး၏ ရုံးခန်းဦးထားရမည့် မီးခံအာမခံ သေတ္တာထဲတွင် ထည့်သွင်းထားရမည်။ တရားရုံးဦးစီး အာမခံသံသေတ္တာမရှိသည့်အချက်တွင်၊ သေတမ်းစာများကို သံပြားခဲဖြင့်ပြုလုပ်သော သေတ္တာငယ်တွင် ထည့်သွင်းထားနိုင်၍၊ ထိုသေတ္တာငယ်၏ သော့ကို တရားသူကြီးလက်တွင် သိမ်းဆည်းထားရမည်။ ထို့ပြင် ခရိုင်မှတ်ပုံတင်အရာရှိ၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်မှတ်ပုံတင် အရာရှိ မရှိလျှင် ဌေတိုက် အရာရှိက၊ တရားသူကြီး ဆင့်ဆိုသည့်အခါ၊ မိမိ၏ မီးအာမခံ သေတ္တာထဲတွင် ထိုသေတ္တာငယ်ကို ထည့်သွင်း၍ သော့ခတ်ထားပြီးလျှင်၊ တရားသူကြီးက အခါအားလျော်စွာ စာရေးတောင်းဆိုသည့်အခါ တရားသူကြီးအား ထိုသေတ္တာငယ်ကို ပြန်လည်အပ်ပေးရမည်။

၄။ သေတမ်းစာမူရင်းများ၊ သို့မဟုတ် သေတမ်းစာ မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်ကြည့်ရှုသည့်အခါတိုင်း၊ ထို့ပြင် သေတမ်းစာ မိတ္တူများ လျှောက်တောင်းသည့်အခါ၊ ထိုသို့ကြည့်ရှုခြင်း၊ လျှောက်တောင်းခြင်းကို တရားသူကြီးက သတ်မှတ်၍၊ တရားရုံး၏ ထင်ရှားသော နေရာတွင် ကပ်ထားရမည့် ကြော်ငြာစာဖြင့်ထုတ်ပြန်ထားသော အချိန်နာရီများအတွင်း ပြုလုပ်ရမည်။ ထို့ပြင် ဤမှနောက်တွင် တဆက်တည်း ပါရှိသည့် နည်းဥပဒေများပါ စည်းကမ်းချက်များအရ ပြုလုပ်ရမည်။

၅။ သေတမ်းစာမူရင်းကို ကြည့်ရှုရန်မှာ၊ တင်ကြိုရယူရမည့် တရားသူကြီး၏အမိန့်စာဖြင့်သာ ကြည့်ရှုခွင့်ပြုရမည်ဖြင့်၊ စာရေးကြီး၊ သို့မဟုတ် ထိုသေတမ်းစာကို ထိန်းသိမ်းထားရသည့်အခြား အရာရှိ ရှေ့မှောက်တွင် ကြည့်ရှုရမည်။ ထို့ပြင်ထိုသို့ကြည့်ရှုနေစဉ်အတွင်း ထိုသေတမ်းစာကို မိမိ၏မြင်ကွင်းမှအပသို့ မယူဆောင်သွားစေရန်နှင့် ထိုသေတမ်းစာတွင် ခဲဖျက်ခြင်းများ၊ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်းများ မပြုလုပ်စေရန် ထိုအရာရှိ၏ တာဝန် ဖြစ်စေရမည်။

၆။ သေတမ်းစာမူရင်း၏ မိတ္တူရလိုကြောင်း လျှောက်ထားချက်ကို တရားသူကြီးထံ တင်သွင်းရမည်ဖြင့်၊ ထိုသို့သော မိတ္တူကို၊ သေတမ်းစာမူရင်းများ ကြည့်ရှုရန် ချမှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာလျက်သာ ထုတ်ပေးရမည်။

၇။ သေတမ်းစာ အစရှိသည်တို့ကို ကြည့်ရှုရန်အတွက် အောက်ပါအခကြေးငွေများကို ရိုးခွန် တံဆိပ်ခေါင်းဖြင့် ကောက်ခံရမည်။

(၁) သေတမ်းစာမူရင်း တစောင်ကို ကြည့်ရှုရန်အတွက်၊ တကျပ်တန်ရိုးခွန် တံဆိပ်ခေါင်းတလုံး။

(၂) မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်ရှိ သေတမ်းစာ မိတ္တူကို ကြည့်ရှုရန် အတွက် ပြား ၅၀ တန်ရိုးခွန် တံဆိပ်ခေါင်းတလုံး။

(၃) မိတ္တူများအတွက်။ မိတ္တူကူးခအပြင်၊ ကြည့်ရှုရန် အခနှုန်း ထပ်တူဖြစ်သောအခ၊ မိတ္တူကူးခမှခ၊ တရားမ တရားရုံးများတွင် စည်းကြပ်မြှုန်နှုန်းထားအတိုင်း ဖြစ်ရမည်ဖြင့်၊ ထိုတရားမ တရားရုံးများတွင် ထိုမိတ္တူကူးခများကို ကောက်ခံသည့် နည်းအတိုင်း ကောက်ခံရမည်။

8. All applications for copies or inspection of wills and registers of wills shall be entered in the register of applications for copies prescribed for the Court.

9. All wills now in any District Court shall be entered forthwith in the index prescribed by Rule 2 and copies of such wills shall be forthwith entered in chronological order in the register prescribed by Rule 2.

336. An Annual Return showing the duty levied on Probates, Letters-of-Administration, and Succession Certificates in the district for the year ending the 30th September, in Form Civil 11, should be submitted so as to reach the Registrar, High Court, by the 1st December of each year.

337. In exercise of the powers conferred by sections 223 and 236 of the Burma Succession Act, the President of the Union is pleased to make the following rules * :-

1. In these rules -
   (a) "Share capital" includes stock; and
   (b) "Trust business" means the business of acting as trustee under wills and settlements and as executor and administrator.

2. The conditions to be satisfied by a company in order to render it eligible for the grant of probate or letters-of-administration under the Burma Succession Act, shall be the following, namely:-

   (1) The company shall be either-
   (a) a company formed and registered under the Burma Companies Act or under the Indian Companies Act, 1913, or under the Indian Companies Act, 1866, or under any Act or Acts repealed thereby, or under the Indian Companies Act, 1882 or a company formed under any other Act of the Governor-General in Council or of the Indian Legislature, or

* Home Department Notification No. F.-349-32 - Judicial, dated the 17th January 1933, as amended by Notification No. F.-242-35 - Judicial, dated the 27th March 1935.

၈။ သေတမ်းစာ မိတ္တူများရလိုကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သေတမ်းစောများနှင့် သေတမ်းစာမှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်များ ကြည့်ရှုလိုကြောင်းလျှောက်လွှာများ အားလုံးကို၊ တရားရုံးအတွက် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သားသည့် မိတ္တူများရလို ကြောင်း လျှောက်လွှာများ မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်တွင် ရေးသွင်းရမည်။

၉။ မည်သည့်ခရိုင် တရားရုံးဌာနမဆို၊ ယခုအခါရှိနေသည့် သေတမ်းစာများအားလုံးကို၊ နည်းဥပဒေ ၂ အရ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် အညွှန်းမာတိကာတွင် ချက်ခြင်း သွင်းရမည်ဖြင့်၊ အဆိုပါ သေတမ်းစာများ၏ မိတ္တူများကို နည်းဥပဒေ ၂ တွင်ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်တွင် နေ့ရက် အစီအစဉ် အလိုက် ချက်ခြင်းရေးသွင်းရမည်။

၃၃၆။ ။စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ကုန်ဆုံးသည့် နှစ်အတွက်၊ သေတမ်းစာ အာတည်ပြုလွှာ၊ အမွေထိန်းခန့်စာနှင့် အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့် လက်မှတ်များအပေါ်တွင် ခရိုင်အတွင်း ကောက်ခံရရှိသည့် အခွန်ကို ဖော်ပြသည့်နှစ်ချုပ် အစီရင်ခံ စာရင်းတစောင် ကို တရားမပုံစံ ၁၁ ဖြင့် နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်ထံသို့ နှစ်စဉ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့အရောက် တင်သွင်းရမည်။

၃၃၇။ ။မြန်မာနိုင်ငံ အမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂၃ နှင့် ၂၃၆ တို့ဖြင့် အပ်နှင်းသည့် အခွင့်အာဏာများကို သုံးစွဲလျက် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။*

၁။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်—
(က) "အစုရှယ်ယာ မှတ်ညွှန်ရေး" ဆိုသည်တွင်၊ အစုစတော့(ခ်)လည်း ပါဝင်သည်။ ထို့ပြင်
(ခ) "ယုံကြည်အပ်နှံခွလုပ်ငန်း" ဆိုသည်မှာ၊ သေတမ်းစာများနှင့် ပစ္စည်း လွှဲအပ်ပေးခြင်းများအရယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသူအဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ သေတမ်း စာအာတည်ပြုသူ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ အမွေထိန်းအဖြစ်ဖြင့်၎င်း ဆောင်ရွက် သည့်လုပ်ငန်းကိုဆိုလိုသည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ အမွေဆက်ခံရေး အက်ဥပဒေအရ၊ သေတမ်းစာ အတည်ပြုလွှာ၊ သို့မဟုတ် အမွေထိန်းခန့်စာ ထုတ်ပေးခြင်း ခံထိုက်ခွင့်ရှိစေရန် အလို့ငှါ၊ ကုမ္ပဏီတခုက လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၁) ထိုကုမ္ပဏီမှာ အောက်ပါ ကုမ္ပဏီတမျိုးမျိုးဖြစ်စေရမည်။
(က) မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် ၁၈၆၆ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် ထိုအက်ဥပဒေအရ ရုပ်သိမ်းသည့် အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် အက်ဥပဒေများ၊ သို့မဟုတ် ၁၈၈၂ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်း၍ မှတ်ပုံတင်ထားသ ဲ့ ကုမ္ပဏီ၊ သို့မဟုတ်

* ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့စွဲပါ အဓိပ္ပတ္တိကြေငြာစာအမှတ် ၈ ၂၄၂-၃၅ တရားရေးအရ ပြင်ဆင်သည့်၊ ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့စွဲပါ ပြည်သဲရေးဌာန အဓိပ္ပတ္တိကြေငြာစာအမှတ် စ ၃၄၉-၃၂ တရားရေး။

(b) a company constituted under the law of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland or any part thereof and having a place of business in India or Pakistan, or

(c) a company established by Royal Charter and having a place of business in India or Pakistan.

(2) The company shall be a company empowered by its constitution to undertake trust business.

(3) The company shall have a share capital for the time being subscribed of not less than -

(a) K 10 lakhs in the case of a company of the description specified in sub-clause (a) of clause (1); and

(b) £ 100,000 in the case of a company of the description specified in sub-clause (b) of clause (1)

of which at least one-half shall have been paid up in cash.

Provided that the President of the Union may exempt any company from the operation of this clause.

7. Administrator-General's and Official Trustee's Acts.

338. Rules under the abovementioned Acts have been framed by the Government and published in Judicial Department Notifications Nos. 50 and 51, dated the 1st April 1914; but as they are not of general importance have not been reproduced here.

8. Money Lenders Act, 1945.*

339. (1) With effect from the 3rd November, 1945, the Usurious Loans Act was repealed and sections 1, 2, 3, 10(1), 11(1), 12, 13, 14, 15, 16, 17 in so far as it relates to the provisions contained in sub-section (1) of section (15) and section 19 of the Money Lenders Act, 1945, came into force†.

* *See Burma Gazette* Part I, at page 285, dated the 27th April, 1946.

† *See* Notification No. 13 in the Commerce and Supplies Department, dated Simla 2nd Novemb... 1945, republished at page 288, *Burma Gazette*, Part I dated 27th ... April, 1946.

မင်းတိုင်ပင် အစုံအညီ အစည်းအဝေးတွင် ဘုရင်ခံချုပ်က ဖြစ်စေ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်က ဖြစ်စေ ပြဋ္ဌာန်းသည့် အခြား အက်ဥပဒေ ဟာခုအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ကုမ္ပဏီ၊ သို့မဟုတ်

(ခ) ဂရိတ် ဗြိတိန်နှင့် မြောက်အိုင်ယာလန်နိုင်ငံ၊ သို့မဟုတ် ထိုနိုင်ငံ၏ အစိတ်အပိုင်းဆိုင်ရာ တရားဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထား၍၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ သို့မဟုတ် ပါကစ္စတန် နိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းဌာန တည်ရှိသည့် ကုမ္ပဏီ၊ သို့မဟုတ်

(ဂ) ဗြိတိသျှဘုရင်မထံမှ အထူးအခွင့်အရေး အပ်နှင်းသည့် စာချုပ်အရ တည်ထောင်၍၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ သို့မဟုတ် ပါကစ္စတန် နိုင်ငံတွင်လုပ်ငန်း ဌာန တည်ရှိသည့် ကုမ္ပဏီ။

(၂) ထိုကုမ္ပဏီသည် မိမိဓနဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းအရ၊ ယုံကြည်အပ်နှံမှု လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အာဏာ ရရှိသည့် ကုမ္ပဏီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) ထိုကုမ္ပဏီသည် အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ငွေအောက် မနည်းသော အစုရှယ်ယာ မှတည်ငွေရင်းကို အခိုက်အခါ အလျောက် ထည့်ဝင်ပြီး ဖြစ်ရမည်ဖြင့်၊ အနည်းဆုံး ထိုငွေ၏ ထက်ဝက်ကို ငွေလက်ငင်းအဖြစ်ဖြင့် ပေးသွင်းပြီး ဖြစ်ရမည်။

(က) အပိုဒ် (၁)၊ အပိုဒ်ငယ် (က) တွင် သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် ကုမ္ပဏီမျိုး ဖြစ်သည့်အချက်တွင် ကျပ် ၁၀ သိန်း၊ ထို့ပြင်

(ခ) အပိုဒ် (၁)၊ အပိုဒ်ငယ် (ခ) တွင် သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် ကုမ္ပဏီ မျိုးဖြစ်သည့် အချက်တွင် ပေါင် ၁၀၀,၀၀၀။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌသည် မည်သည့် ကုမ္ပဏီ ကိုမဆို ဤအပိုဒ်အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းမှကင်းလွတ်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

၇။ အဓမ္မထိန်းဝန် အက်ဥပဒေနှင့်လွှဲအပ်ပစ္စည်းစီမံရေးဝန် အက်ဥပဒေ

၃၃၈။ ။အထက်ဖော်ပြပါ အက်ဥပဒေများအရ နည်းဥပဒေများကို အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်၍၊ ၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၅၀ နှင့် ၅၁ တို့တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာပြီး ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုနည်း ဥပဒေများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် အရေးမကြီးသဖြင့် ဤနေရာတွင် ထပ်မံ ဖော်ပြခြင်းမပြု။

၈။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးစားသူများအက်ဥပဒေ*

၃၃၉။ ။ (၁) အသေမတန်အတိုးအညွှန်တင်၍ချေးငှါးခြင်းအက်ဥပဒေကို၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့မှစ၍ ရပ်သိမ်းပြီးလျှင် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၁၀ (၁)၊ ၁၁ (၁)၊ ၁ ၂၊ ၁၃၊ ၁၄၊ ၁၆၊ ၁၇ [ပုဒ်မ ၁၅၊ ပုဒ်မခွဲ(၁) တွင်ပါရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဆက်ဆိုင်သမျှသာ ခြွင်းပုဒ်မ ၁၉ တို့မှာအာဏာတည်လာသည်။†

* ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့စွဲပါ မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်တမ်းအပိုင်း ၁၊ စာမျက်နှာ ၂၈၅ ကိုကြည့်။

† ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့စွဲပါမြန်မာနိုင်ငံ ပြန်တမ်းအပိုင်း ၁၊ စာမျက်နှာ ၂၈၈ တွင် ထပ်မံ ဆုတ်ပြန်သည့် ဆင်မလာမြို့၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့စွဲပါ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ထောက်ပံ့ရေးဌာန အဖိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၃ ကိုကြည့်။

(2) Whereas under the Usurious Loans Act action by the Court was discretionary, the provisions of the Money Lenders Act, 1945, affecting the recovery of interest on loans advanced after the commencement of the Act are obligatory.

(2) 2. (3) The definition of the word "loan" should be carefully studied; it is more precise than that in section 2(2) of the Usurious Loans Act. In the new Act *sabape* and other transactions in goods are included in the definition, while certain important transactions are specifically excluded.

(4) Under the Money Lenders Act, 1945, the maximum
10. rates of interest legally recoverable on loans advanced after the com-
11. ing into force of the Act are twelve per cent per annum on secured loans and eighteen per cent per annum on unsecured loans; agree-
12. ments to pay compound interest are void, and the total interest recoverable shall not exceed the principal.

13. (5) In respect of loans advanced before the Act came into force, in proceedings instituted before of after the commencement of the Act, Courts of first instance, Appeal and Revision, have power to reopen the accounts between the parties, go back to the original loan, and decide how much of any subsequent monies that passed or allowances that have been made shall be treated as interest, and relieve the debtor of all liability in respect of any interest so calculated as may exceed twelve per cent per annum in the case of a secured loan and eighteen per cent per annum in the case of an unsecured loan.

Provided that not more than six years has elapsed between such consolidation and the institution of the suit, and provided that the reopening of the accounts does not affect the decree of a Court in a previous suit.

Provided further that if anything has been paid or allowed in respect of interest in excess of the rates mentioned above, the creditor cannot be required to repay the amount so paid or allowed.

(၂) အဆမတန် အတိုးအညွှန်းတင်၍ ချေးငှါးခြင်း အက်ဥပဒေအရ၊ တရားရုံးက အရေးယူရန်မှာ တရားရုံး၏ သဘောအတိုင်း ဖြစ်သော်လည်း၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေ စတင် အာဏာ တည်ပြီးနောက် ချေးငှါးသည့် ငွေများ အပေါ် တွင် အတိုးငွေများကို တောင်းခံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထိုအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ မလိုက်မနာဘဲ မနေရသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ဖြစ်သည်။

၂(၂)။ (၃) "ချေးငွေ" ဆိုသည့် စကားအဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြချက်ကို ဂရုပြု၍ လေ့ကျက်မှတ်သားရမည်။ ထိုအဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြချက်မှာ အဆမတန် အတိုးအညွှန်တင်၍ ချေးငှါးခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂(၂)တွင် ပါရှိသည်ထက်ပို၍ ကျန်သေချာသည်။အက်ဥပဒေသစ်၌ စပါးပေးနှင့် ကုန်စည်ပစ္စည်းဆိုင်ရာ အခြားသော ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းများကို ထိုအဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြချက်တွင် ထည့်သွင်းထား၍၊ အရေးကြီးသော အချို့ ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းများကို သီးခြား ထုတ်ပယ်ထားသည်။

၃၀၊ ၃၁၊ (၄) ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေ ချေးစားသူများ အက်ဥပဒေအရ၊ အက်ဥပဒေ အာဏာ တည်ပြီးနောက်၊ ထုတ်ချေးသည့် ချေးငွေများအပေါ် တွင် ဥပဒေအရ တောင်းခံထိုက်သည့်အများဆုံးအတိုးနှုန်းများမှာ၊ အာမခံရှိ ချေးငွေများအပေါ် တွင် တနှစ်လျှင်တဆယ့်နှစ်ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်၍၊ အာမခံမရှိ ချေးငွေများအပေါ် တွင် တနှစ်လျှင် တဆယ့်ရှစ် ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ ၃၂၊ ထပ်တိုးပေးရန် သဘောတူချက်များမှာ အတည်မဖြစ် ပျက်ပြယ်၍၊ တောင်းခံနိုင်သည့် စုစုပေါင်းအတိုးငွေမှာ၊ ငွေရင်းထက်မပိုစေရ။

၃၃။ (၅) အက်ဥပဒေ စတင်အာဏာ မတည်မီကထုတ်ပေးသည့်ချေးငွေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အက်ဥပဒေ စတင်အာဏာမတည်မီ၊ သို့မဟုတ် စတင်အာဏာတည်ပြီးနောက်မှ စွဲဆိုသည့် မူခင်းများတွင် မူလတရားရုံး၊ အယူခံတရားရုံးနှင့် ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးများသည်၊ အမှုသည်တို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အတွင်းစာရင်းများကို ထပ်မံဖွင့်ပေးနိုင်ခွင့်၊ မူလချေးထားသော ကြွေးငွေကိုပြန်ကောက်၍၊ နောက်ထပ်ပေးသွင်းပြီးသော ငွေများအနက်၊ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်သော ငွေများအနက်၊ မည်ရွေ့မည်မျှကို အတိုးငွေအဖြစ်ထားမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခွင့်နှင့် ထိုသို့ တွက်စစ်ရရှိသောအတိုးငွေအနက် အာမခံရှိ ချေးငွေဖြစ်သည့်အချက်တွင် တနှစ်လျှင်တဆယ့်နှစ်ရာခိုင်နှုန်း၊ အာမခံမရှိချေးငွေဖြစ်သည့်အချက်တွင် တနှစ်လျှင် တဆယ့်ရှစ်ရာခိုင်နှုန်းထက်ပိုသမျှသောအတိုးငွေပေးရန် တာဝန်ကို မြီစားအပေါ် ၌ လုံးဝလွှတ်ငြိမ်းခွင့်ပြုနိုင်သောအာဏာရှိသည်။

သို့ရာတွင် ထိုသို့အတိုးအရင်းပေါင်းစပ် အသစ်ချေးငွေအဖြစ် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အမှုစွဲဆိုခြင်းတို့အကြားတွင်၊ ခြောက်နှစ်ထက်ပို၍ မကျော်လွန်စေရ။ ထို့ပြင်လည်း စာရင်းကိုထပ်မံဖွင့်ပေးခြင်းသည်၊ အထက်ကစွဲဆိုသည့်အမှုတွင် တရားရုံးက ချမှတ်ပြီး ဒီကရီကို မထိခိုက်စေရ။

ထိုနောက်တဖန်၊ အထက်ဖော်ပြခဲ့သော နှုန်းထားများထက်ပို၍ အတိုးငွေအဖြစ်နှင့် တစုံတရာပေးပြီး၊ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုသို့ပေးပြီးသော၊ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုပြီးသောငွေကို ပြန်ဖေးရန် မြီရှင်အား ဆင့်ဆိုခြင်းမပြုနိုင်။

ချေးငွေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြုလုပ်သည့်အပေါင်အနှံ၊ သို့မဟုတ် အပေါင်ပေးသွင်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပေးထားသည့် အာမခံ၊ သို့မဟုတ် ပြုလုပ်ထားသည့် သဘောတူချက်ဖြစ်သည့်

In the case of a mortgage, or pledge, or any security given or agreement made, in respect of the loan, the Court has power to set aside or revise the security given or agreement made, and further power to order the creditor to indemnify the debtor if the creditor has parted with the security.

(6) A District Court may exercise similar powers in Insolvency Cases, on an application by a creditor for admission of his debt in the schedule framed under section 33 of the Burma Insolvency Act.

14. (7) A debtor may deposit in Court any sum tendered as principal or interest, which the creditor refuses to accept, and the Act
15. provides for the disposal of this money and the legal effect of the
16. deposit. The taking of an incorrect or incomplete document as evi-
17. dence of a loan makes such document void, and is punishable with fine. Molesting a debtor to recover a debt is a cognizable offence.

9. Burma Insolvency Act.

340. Statutory rules issued under the Burma Insolvency Act, are reproduced in Appendix II.

Statutory Rules.

74. **341.** The provisions of section 74, regarding summary administration of the insolvent's estate, when his property is not likely to exceed K 500 in value, should be invariably invoked in small insolvencies.

Small insolvencies.

342. Section 27 of the Burma Insolvency Act directs the Court to specify in the order of adjudication "the period within which the debtor shall apply for his discharge": and section 43 *(1)* directs that "if the debtor does not apply for an order of discharge within the period specified by the Court the order of adjudication shall be annulled." Under section 33 of the same Act creditors should tender proof of their respective debts and the Court should frame a schedule of such creditors and debts.

Pendency of cases.

ရှိတွင်၊ ပေးထားသည့်အာမခံ၊ သို့မဟုတ် ပြုလုပ်ထားသည့် သဘောတူချက်ကိုတရားရုံးက ပယ်ဖျက်နိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲနိုင်ခွင့်ရှိသည့်ပြင်၊ အာမခံပေးသူင်းထားသော ပစ္စည်းကို မြှုင်က ရောင်းချထုခဲ့ပြီး ဖြစ်လျှင်လည်း၊ မြီစားအား လျော်ကြေးပေးစေရန် မြှုင်ကို ထပ်မံအမိန့်ချမှတ်နိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။

(၆) မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ အရ စီစဉ်ပြုလုပ်သော စာရင်းတွင်မိမိ၏ ကြွေးမြီကို ထည့်သွင်းရန်အတွက် မြှုင်ကလျှောက်ထားရာတွင်၊ ခရိုင် တရားမရုံးသည် လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသည့် အမှုများတွင် အလားတူ အခွင့်အာဏာများကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

(၇) ငွေရင်းအဖြစ်၊ သို့မဟုတ် ငွေတိုးအဖြစ်ပေးရန် ကမ်းလှမ်းသည့်ငွေကို မြှုင်က လက်မခံငြင်းပယ်သည့်အခါ၊ မြီစားသည် ထိုငွေကို တရားရုံးတွင် တင်သွင်းနိုင်သည်။ ထို့ပြင်ထိုငွေကို စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက်နှင့် ပေးသွင်းခြင်း၏ တရားဥပဒေအရ အကျိုးသက် ရောက်မှုအတွက် အက်ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ချေးငွေအတွက် သက်သေခံအဖြစ်မမှန် မကန်သော၊ သို့မဟုတ်မပြည့်မစုံသော စာချုပ်စာတမ်း ရယူခြင်းမှာ၊ ထိုစာချုပ်စာတမ်းကို ပျက်ပြယ်စေသည့်ပြင်၊ ငွေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းကိုလည်း ထိုက်သင့်စေသည်။ ကြွေးမြီကို အရ တော့ခင်းခံရန်အတွက် မြီစားအား နှောင့်ယှက်ခြင်းမှာအရေးယူပိုင်သည့် ပြစ်မှုဖြစ်သည်။

၉။ မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ

စာတန်းကျူ နည်းဥပဒေများ။

၃၄၀။ ။မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် စာတန်းကျူ နည်းဥပဒေများကို၊ နောက်ဆက်တဲ့ (၁) တွင် ထပ်မံဖော်ပြထားသည်။

လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသော အမှုသေးများ။

၃၄၁။ ။လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ၏ ပစ္စည်းမှာ တန် ဖိုးငွေ ကျပ် ၅၀၀ ထက် မကျော်လွန် တန်ရာသည့်အခါ၊ ထိုသူ၏ ပစ္စည်းစုကို အကျဉ်းချုပ် နည်း အားဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပုဒ်မ ၇၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို၊ သေးငယ်သောလူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုများတွင် အစဉ်သဖြင့် လိုက်နာရမည်။ ၃၄၁။

အမှုများ မပြီးမပြတ်ရှိနေ သေးခြင်း။

၃၄၂။ ။လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် အမိန့်တွင်၊ "မြီစားက မိမိသည် (လူမဲ့ အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရ) လိုကြောင်း လျှောက်ထားရမည့် ကာလအပိုင်းအခြား" ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြရန် မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇ က တရားရုံးအား ဆင့်ဆိုသည်။ ထို့ပြင် "မြီစားသည် တရားရုံးက သတ်မှတ်သည့်ကာလအပိုင်းအခြားအတွင်း လူတံမြောက်ခွင့်ပြုရန်အမိန့်ချမှတ်ပါမည့်" အကြောင်း၊ မလျှောက်ထားလျှင်၊ လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ရမည်" ဟု ပုဒ်မ ၄၃ ( ) ကဆင့်ဆိုသည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ အရ မြှုင်များသည် မိမိတို့၏ ကြွေးမြီအသီးသီးကို သက်သေခံ အထောက်အထားတင်ပြရမည့်ပြင်၊ တရားရုံးက အဆိုပါ မြှုင်များနှင့် ၎င်းတို့၏ကြွေးမြီများကို စာရင်းပြုလုပ်ရမည်။

An insolvency case in the District Court is therefore still pending until the Court has either annulled the adjudication or disposed of the application for discharge under section 41*(2)* of the Burma Insolvency Act.

4, 68.

343. There is a tendency, especially on the part of the public to regard possession of property by a Receiver in an insolvency case in the same light as an attachment in an execution case, and to treat a subsequent inquiry on an application for removal of the Receiver from possession as an ordinary miscellaneous application for the removal of an attachment after decree. An application to decide a question of title to property arising from a Receiver having taken possession of the property falls under section 4 of the Burma Insolvency Act, and any decision on such application is final and binding for all purposes as between, on the one hand, the debtor and the debtor's estate and, on the other hand, all claimants against him or it and all persons claiming through or under them or any of them. Consequently the decision is in fact *res judicata,* and ordinarily no subsequent suit would lie to decide the question of title to such property. An inquiry, therefore, under section 4 of the Burma Insolvency Act is of much greater importance than a miscellaneous inquiry for removal of attachment under the Civil Procedure Code. The inquiry should be conducted and tried like a regular suit as it is in fact an action to establish the title to the property. There should be a proper statement of the claim and written statements by the respondent or respondents. Issues should be framed and the procedure should follow in general the lines of a regular suit. Such proceeding form part of the insolvency proceedings and should not be filed separately as separate proceedings.

Claim to property as a gainst the Receiver.

20.

344. Where the debtor is the petitioner, and where property is disclosed in the petition, an *interim* Receiver should ordinarily be appointed at once to take possession of the property. The Court should not wait until the debtor is adjudicated, but should appoint an *interim* Receiver as soon as the debtor files his petition disclosing the fact that he has property.

Interim Receiver.

သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ ခရိုင်တရားမရုံးတွင်ရှိ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသည့် အမှုမှာ တရားရုံးက လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်သည့်တိုင်အောင်၊ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁ (၂) အရ လွှတ်မြောက်ခွင့်ရလိုကြောင်း လျှောက်လွှာကို ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီးသည်တိုင်အောင် မပြီး မပြတ်ဘဲ ရှိချေသေးသည်။

၄၊၆၈။

၃၄၃။ "လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုဥပဒေသည်းထိန်းကပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်ခြင်းကို၊ ဇာရီမူတွင်ပစ္စည်း ဝါရမ်းဖမ်းခြင်းနှင့် တသဘောတည်း ဖြစ်သည်ဟု အထူးသဖြင့် အမှုးပြည်သူတို့က မှတ်ယူတတ်ကြသည်ဟုပြင်၊ ပစ္စည်းထိန်းကို ပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်ခုမှ ထုတ်ပယ်ရန် လျှောက်ထားချက်အပေါ် တွင် နောင်ပြုလုပ်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို၊ ဒီကရီကျပြီးနောက် ပစ္စည်းဝါရမ်းစဲကပ်ခြင်းကို ဝါရမ်းခွါရန် သာမန်အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာကဲ့သို့ ယူဆတတ်ကြလေသည်။ ပစ္စည်းထိန်းကပစ္စည်းလက်ရှိ သိမ်းယူရာမှ ပေါ် ပေါက်သည့် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပြဿနာကိုဆုံးဖြတ်ရန်လျှောက်လွှာမှာ၊ မြန်မာနိုင်ငံလူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄ တွင်အကျုံးဝင်သဖြင့်အဆိုပါလျှောက်ထားချက်အပေါ် တွင် ချမှတ်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်သည်၊ တဖက်၌မြီစားနှင့်မြီစားပိုင်ပစ္စည်းစု၊အခြားတဖက်၌ထိုမြီစားနှင့် မြီစားပိုင်ပစ္စည်းစုအပေါ် တွင်ရထိုက်ကြောင်း တောင်းဆိုသူအားလုံးနှင့်တကွ၊ ၎င်းတို့မှတဆင့်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ အနက်တဦးတယောက်မှတဆင့်ဖြစ်စေ တောင်းဆိုသော သူအားလုံး၊ ထိုနှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကြားတွင် ကိစ္စအရပ်ရပ်အတွက်အပြီးအပြတ် အတည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထို ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ၊ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးကိစ္စ ဖြစ်သဖြင့်၊ အဆိုပါ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ရန် သာမန်အားဖြင့် နောက်ထပ် အမှုစွဲဆိုခွင့် မရှိချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ အရ စုံစမ်းစစ်ဆေးသော အမှုမှာ၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ ပစ္စည်းဖမ်းဝါရမ်း ခွါရန် အသေးအဖွဲ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုထက် များစွာပို၍ အရေးကြီးလေသည်။ အမှန် စင်စစ်အားဖြင့် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုသည် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို အထင်အရှား ဖြစ်စေရန် စွဲဆိုသော မူခင်းမျိုးဖြစ်သဖြင့် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို တရားမကြီးမှုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်၍ စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။ ၎ငါကိုင်ခွင့်ကို နည်းလမ်းတကျ ဖော်ပြရမည်ဖြင့်၊ လျှောက်ထား ခံရသူ၊ သို့မဟုတ် လျှောက်ထားခံရသူများကလည်း ချေလွှာချေး တင်သွင်းခြင်းရှိစေ ရမည်။ ငြင်းချက်များကို တုတ်ရမည်ဖြင့်၊ လိုက်နာရန် နည်းလမ်းမှာလည်း ယေဘုယျ အားဖြင့် တရားမကြီးမှုတွင် လိုက်နာသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။ ထိုသို့သော မူခင်းမျိုးမှာ၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှု၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်၍၊ သီးခြားမူခင်း အနေဖြင့် သီးခြားအမှုတွဲ တွဲမထားရ။

၂၀။

၃၄၄။ "မြီစားမှာ လျှောက်ထားသူဖြစ်၍၊ လျှောက်လွှာတွင် ပစ္စည်းကို ထုတ်ဖော် ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်း။ ထားလျှင်၊ ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရယူစေရန် ကြားဖြတ်ပစ္စည်း သိမ်းတဦးကို သာမန်အားဖြင့် ချက်ခြင်း ခန့်အပ်ရမည်။ မြီစား ကို လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်သည်တိုင်အောင် တရားရုံးက မစောင့်ဆိုင်းဘဲ၊ မြီစားက မိမိထံ၌ ပစ္စည်းရှိကြောင်း ဖော်ပြသည့် လျှောက်လွှာကိုတင်သွင်းသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကြားဖြတ် ပစ္စည်းထိန်းကို တရားရုံးက ခန့်အပ်ရမည်။ သို့ဆုတ်ငြိမ်ရှင်တဦးတယောက်က

Where, however, a creditor is the petitioner an *interim* Receiver can only be appointed on the application of a creditor. Where the debtor is the petitioner, it will ordinarily not be possible to require the deposit of fees before the *interim* Receiver is appointed.

24. **345.** When a debtor is examined under section 24 on the date fixed for hearing his petition, he should be examined as to his property and dealings under subsection *(2)* of section 24 in order that the Receiver may have early information on these points, and if any of the creditors wish to question the debtor thereon, they should be given an opportunity to cross examine the debtor on these points. But when sufficient *prima facie* information for this purpose has been obtained from the debtor, his detailed examination should be reserved until his application under section 41 for discharge is before the Court, when the matters referred to in section 42 will have to be considered and both the creditors and the Court will in most cases be in a better position to examine the debtor.

Examination of Insolvent.

29. **346.** When a defendant in a suit is adjudicated insolvent during the pendency of the suit, the proceedings in the suit should ordinarily be stayed. In any case in which the suit is one to establish a claim which in the insolvency would be a provable debt or liability, the correct course is to stay the suit and for the plaintiff to prove his claim in the insolvency, obtaining at the same time leave to prove for the costs incurred in the suit. The only cases in which suits should be allowed to go on against the insolvent or the Receiver are cases in which the insolvent has an interest of his own, or cases in which the plaintiff is insisting upon a right which is not a mere claim to a provable debt, *e.g.*, where the plaintiff is a mortgagee insisting upon his security. The principles upon which this section is based should be brought to the notice of all subordinate Courts.

Stay of pending suits.

33. **347.** A schedule of creditors and the debts due to them must invariably be framed as soon as possible after debts have been proved. The framing of a schedule is obligatory under the Act, and failure to carry out the provisions of section 33 shows extremely bad administration on the part of the Judge conducting the case.

Schedule of Creditors.

လျှောက်ထားသူဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ မြို့ရှင်တဦးက လျှောက်ထားမှသာလျှင် ကြားဖြတ် ပစ္စည်းထိန်းကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ မြို့စားက လျှောက်ထားသူ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ကြားဖြတ် ပစ္စည်းထိန်း မခန့်ထားမီ၊ အခကြေးငွေများကို ပေးသွင်းရန် သာမန်အားဖြင့် ဆင့်ဆို နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

၂၄၅။ ။မြို့စားအား ၎င်း၏ လျှောက်လွှာကို ကြားနာစစ်ဆေးရန် ခါနိုးဆိုသည့် နေ့ရက်တွင်၊ ပုဒ်မ ၂၄ အရ၊ စစ်မေးသည့်အခါ၊ ပုဒ်မ ၂၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ၊ ၎င်း၏ ပစ္စည်းနှင့် ဆက်ဆံပြုမူခြင်းများကို ပစ္စည်းထိန်းက စောစော သိရှိထားနိုင်စေရန်၊ ၎င်းအား ထို အချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စစ်ဆေးရမည်။ ထို့ပြင် မြို့ရှင်များအနက် တဦးတယောက်က ထိုအချက်များ ပေါ်တွင် မေးမြန်းလိုလျှင်၊ ၎င်းတို့ကို ထိုအချက်များပေါ်တွင် ပြန်လှန် စစ်မေးစေရန် အခွင့် အလမ်း ပေးရမည်။ သို့ရာတွင် ဤကိစ္စ အလို့ငှါ ယုတ္တိထင်ရှားသည့် အကြောင်း အချက်များကို မြို့စားထံမှ အလုံအလောက် သိရှိရပြီး ဖြစ်သည့်အခါ၊ မြို့စား က လူမွဲအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ပြုရန် အတွက် ပုဒ်မ ၄၁ အရ၊ တရားရုံးသို့ လျှောက်လွှာ တင်သွင်းသည် တိုင်အောင်၊ ၎င်းအား အသေးစိတ် စစ်မေးခြင်းကို ဆိုင်းငံ့ထားရမည်။ ထိုသို့ လျှောက်လွှာ တင်သွင်းသည့် အခါ၌၊ ပုဒ်မ ၄၂ တွင် ရည်ညွှန်းသည့် အကြောင်း အရာများကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်ရမည် ဖြစ်သည်ပြင်၊ အမှုအများအပြားတွင် မြို့ရှင်များနှင့် တရားရုံးတို့ နှစ်ဦး နှစ်ဝဲလုံးက မြို့စားအား စစ်မေးရန် ပိုမို ကောင်းမွန်သော အခြေ အနေ တွင် ရှိပေလိမ့်မည်။

၂၄၆။ ။တရားမမှုတွင် ပါဝင်သည့် တရားခံတဦးသည်၊ ထို အမှု မပြီး မပြတ် ရှိနေ သည့် အတွင်း၊ လူမဲ့ အဖြစ် စီရင် ဆုံးဖြတ်ခြင်း ခံရလျှင်၊ ထိုတရားမမှုတွင် မူခင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းကို သာမန် အားဖြင့် ရပ်ဆိုင်း ထားရမည်။ လူမဲ့ အဖြစ် ခံယူမှုတွင် သက်သေ ထင်ရှား ပြပိုင်ခွင့် ရှိမည့် ကြွေးမြီ၊ သို့မဟုတ် ကြွေးမြီ တာဝန် ဖြစ်သည့် မိမိ၏ ရထိုက်ခွင့်ကို အထင် အရှား ဖြစ်စေရန် စုံဆိုသောတရားမမှု ဖြစ်သည့် ကိစ္စတွင်၊ လိုက် နာရန် မှန်ကန်သော နည်းလမ်းမှာ အမှုကို ရပ်ဆိုင်းထား၍၊ တရားလိုက မိမိရထိုက် ခွင့် ရှိသည်ကို လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုတွင် သက်သေ ထင်ရှား ပြပြီးလျှင်၊ အမှုတွင် ကုန်ကျသည့် စရိတ်အတွက် သက်သေ ထင်ရှား ပြန်ခွင့်ကိုလည်း တပါတည်း ရရှိအောင် ပြုလုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူက မိမိကိုယ်ပိုင် ဖြစ်သော အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသည့် အချက်များ၊ သို့မဟုတ် တရားလိုက သက်သေ ထင်ရှား ပြပိုင်သည့် ကြွေးမြီ ရထိုက်ခွင့် သက်သက်မျှ မဟုတ်သော ဆိုင်ရာ ဆိုင်ခွင့်ကို၊ ဥပမာအားဖြင့် အပေါင်ခံသူ တရားလိုက မိမိ၏ အာမခံ ပစ္စည်းတွင် ရှိသည့် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ခွင့်ကို မရ မနေ တောင်းဆိုသည့် အချက်များ၌သာ၊ လူမဲ့ အဖြစ် ခံယူသူ အပေါ်၌၊ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းထိန်း အပေါ်၌ တရား မမှုများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခွင့် ပြုရမည်။ ဤပုဒ်မကို အခြေ ပြုရာ ဖြစ်သော မူများကို အားလုံးသော လက်အောက်ခံ တရားရုံးများအား သိရှိစေရန် ညွှန်ကြားရမည်။

၂၄၇။ ။ကြွေးမြီများကို သက်သေထင်ရှားပြပြီးသည့်နောက်၊ ဆောလျင်စွာ မြို့ရှင်များနှင့် ရရန်ရှိသည့် ကြွေးမြီများစာရင်းတရပ်ကို အစဉ်သဖြင့် စီစဉ်ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုစာရင်းကို စီစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း မှာအက်ဥပဒေအရ မပြုမနေရတာဝန်ဖြစ်၍၊ ပုဒ်မ ၃၃ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ဆောင်ရွက်

မြို့ရှင်များစာရင်း။

It is also important to notice that any creditor of the insolvent may, at any time before the discharge of the insolvent, prove his debt and apply to the Court for an order directing his name to be entered in the schedule under sub-section (3) of section 33. If a creditor makes such an application after the schedule has already been framed, the Court must issue notice to the Receiver, and also to the other creditors who have already proved their debts, and must fix a date for hearing any objections to the application.

42. **348.** (1) Cases frequently arise in which an insolvent whose assets are not equal to fifty pyas in the Kyats applies for discharge on the ground that his business has failed, or that his crops have been destroyed by flood, or for some other reason, and in such cases there is frequently no opposition to his application for discharge. In these cases, it is not usually necessary to undertake a detailed examination of the insolvent as to his method of conducting his business. The burden of proving that the insolvent's position has resulted from circumstances for which he cannot justly be held responsible is of course on the insolvent, but if he has not otherwise done anything for which his discharge might be refused, and if there is no opposition to his application for discharge, discharge may ordinarily be granted on the *prima facie* statement of the insolvent giving the reasons for his position.

Applications for discharge.

(2) The Court should insist on the presentation of the application for discharge within the prescribed time. If at the time of considering the application for discharge it appears that there is still property to be realised, the discharge can, if necessary, be suspended.

53, 54. **349.** When a Receiver has been appointed, he is the proper person to make applications for annulment of transfers under sections 53 and 54. A creditor wishing to take action under either of these sections must first move the Receiver to take action, and if the latter refuses to do so, the former may then move the Court direct. Under no circumstances should the creditor be allowed to move the Court direct in the first instance.

Annulment of Transfers.

ချန်ပျက်ကွက်ခြင်းသည်၊ အမှုကိုဆောင်ရွက်သော တရားသူကြီးက စီမံအုပ်ချုပ်မှု အလွန်ညံ့ဖျင်းကြောင်းကို ဖော်ပြရာရောက်သည်။ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ၏ မြို့ရွာတည်းတယောက်သည်၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူကို လူမဲ့အဖြစ်မှလွတ်မြောက်ခွင့်မပြုမီ မည်သည့်အခါမဆို၊ မိမိ၏ကြွေးမြီကို သက်သေထင်ရှားပြနိုင်သည့်ပြင်၊ ပုဒ်မ ၃၃၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) အရ စာရင်းတွင် မိမိ၏အမည်ကို ထည့်သွင်းစေရန် အမိန့်ချမှတ်ပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ထားနိုင်ကြောင်း သတိပြုရန်လည်း အရေးကြီးသည်။ မြို့ရွာတည်းသည် စာရင်းကို စိစဉ်ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက် ထိုသို့သောလျှောက်ထားချက်ကို တင်သွင်းလျှင်၊ တရားရုံးသည် ပစ္စည်းထိန်းနှင့်တကွ၊ မိမိတို့၏ကြွေးမြီများကို သက်သေထင်ရှားပြပြီးသော အခြားမြို့ရွာများကိုပါ နှိုတ်စာထုတ်၍ အကြောင်းကြားရမည်ပြင်၊ ထိုလျှောက်လွှာပေါ်တွင် ကန့်ကွက်ချက်များကို ကြားနာစစ်ဆေးရန်အတွက် နေ့ရက်ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ရမည်။

၄၂။ ၃၄၈။ ။(၁) လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ ရရန်ရှိသည့်ပစ္စည်းများမှာ၊ ငွေတကျပ်လျှင် ပြား ငါးဆယ်ကျနှင့် မညီမျှဘဲလျက်၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူက၊ မိမိ၏ စီးပွါးရေးလုပ်ငန်း ဆုံးရှုံးပျက်ပြားခြင်း၊ သို့မဟုတ် မိမိ၏ ကောက်ပဲသီးနှံများ ရေလွှမ်းမိုးခြင်းကို အကြောင်းပြု၍၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသော အကြောင်းတခုခုကို ပြု၍၊ လူမဲ့အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရရန် လျှောက်ထားသော အမှုများ မကြာခဏ ပေါ်ပေါက်တတ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုအမှုများတွင် လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူက လွတ်မြောက်ခွင့်ရရန် လျှောက်ထားခြင်းများကို များသောအားဖြင့် ခုခံ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း မရှိကြချေ။ ထိုအမှုများ၌၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူသို့ ၎င်း၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသေးစိတ်စစ်မေးရန် အစွဉ်အမြဲအားဖြင့် လိုအပ်သည်မဟုတ်။ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ၏ ဖြစ်ရပ်အခြေအနေမှာ၊ မိမိအပေါ်၌ တရားသဖြင့်တာဝန်မတင်နိုင်သော အကြောင်းခြင်းရာများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရကြောင်း သက်သေထင်ရှားပြရန်တာဝန်မှာ၊ စင်စစ်အားဖြင့် လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူအပေါ်၌ ပင်တည်ရှိသော်လည်း၊ ၎င်းအား လွတ်မြောက်ခွင့်မပြုဘဲ ငြင်းပယ်လိုက်သည့် အမှုအရာတစုံတရာကို ၎င်းကအခြားနည်းပြုလုပ်ခြင်းမရှိခဲ့လျှင်၊ ထို့ပြင် ၎င်း၏လွတ်မြောက်ခွင့်ရရန်လျှောက်ထားချက်ကို ခုခံဆိုင်ပြိုင်ခြင်းမရှိခဲ့လျှင်၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူက မိမိ၏ဖြစ်ရပ်အခြေအနေအတွက် အကြောင်းပြချက်များပါရှိသော ယုတ္တိထင်ရှား ထွက်ဆိုချက်အပေါ်တွင် အခြေပြု၍ သာမန်အားဖြင့် လွတ်မြောက်ခွင့်ပြုသည့် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

(၂) လူမဲ့အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ပြုရန်လျှောက်လွှာကို ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်သည့်အချိန်အတွင်း အမှန်တင်သွင်းစေရန် တရားရုံးကပြုလုပ်ရမည်။ လွတ်မြောက်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားချက်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်နေသည့်အခါ၌၊ ပစ္စည်းရရန်ရှိသေးကြောင်း ပေါ်ပေါက်လျှင်၊ လွတ်မြောက်ခွင့်ပြုခြင်းကို လိုအပ်ပါက ရွှေ့ဆိုင်းထားနိုင်သည်။

လူမဲ့အဖြစ် လွတ်မြောက်ခွင့် ရရန် လျှောက်လွှာများ။

၅၃၊၅၄။ ၃၄၉။ ။ပစ္စည်းထိန်းကို ခန့်အပ်ပြီးဖြစ်သည့်အခါ၊ ပုဒ်မ ၅၃ နှင့် ၅၄ အရ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းများကို ပယ်ဖျက် ခြင်း။ ပေးအပ်ခြင်းများကို ပယ်ဖျက်ရန် အတွက် လျှောက်လွှာများကို တင်သွင်းရန် သင့်လျော်သူမှာ ပစ္စည်းထိန်းပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ပုဒ်မတွင်ရပ်အရ မြို့ရွာတည်းက အရေးယူလိုလျှင်၊ ပစ္စည်းထိန်းသည် အရေးယူရန်ဦးစွာပထမ လျှောက်ထားရမည်။ ပစ္စည်းထိန်းကအရေးမယူ ငြင်းပယ်လျှင်၊

56. **350.** Frequently a creditor alleges that the insolvent has property which has not been disclosed and in such cases he sometimes moves the Receiver to take possession of the property from the possession of a third party. Sub-section (3) of section 56 lays down that where a Receiver is appointed the Court may remove the person in whose possession or custody any property is from the possession or custody thereof, provided that the Court may not remove from the possession or custody of property any person whom the insolvent has not a present right so to remove. Consequently, a Receiver should not act arbitrarily on the application of a creditor to take possession of property from a third party. When he receives such an application, he should refer the matter to the Court, and the Court must then decide the question whether the insolvent has the right to remove the person in possession. It should not order the Receiver to take possession until it has satisfied itself that the insolvent has a present right to remove the person in possession. Suspected collusion between a third party and the insolvent does not justify an arbitrary seizure of the property, either by the Receiver on his own authority, or under an order of the Court, and it is essential that in each case an inquiry as to the insolvent's present right to remove a third party from possession must first be held by the Court. If, owing to the delay which must necessarily be caused by holding such an inquiry, the property becomes incapable of seizure, the remedy lies in the prosecution of the insolvent under section 69.

Taking possession of property from a third party.

59. **351.** Sales by a Receiver in insolvency are not governed by the Civil Procedure Code, and formal proclamations of sale are unnecessary. Sales in insolvency proceedings can be conducted by the Receiver as private sales, and if a good offer is received there is no necessity to advertise the property, or to auction it. Subject to the general supervision of the Court, the Receiver has an unfettered discretion to accept any offer which he may consider to be to the advantage of the estate.

Sales.

မြေရှင်က တရားရုံးသို့ တိုက်ရိုက်လျှောက်ထားနိုင်သည်။ မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ မြေရှင်အား ပထမဆင့်အနေဖြင့် တရားရုံးသို့တိုက်ရိုက် လျှောက်ထားခွင့်မပြုရ။

၃၆။ ၃၅၀။ ။မကြာခဏဖြစ်တတ်သည်မှာ၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူထံ၌ ထုတ်ဖော်ခြင်းမပြုသည့် ပစ္စည်းရှိကြောင်း မြေရှင်ကအဆိုရှိ၍၊ ထိုသို့သောအမှုမျိုးတွင် မြေရှင်သည် အခြားသူ တဦးတယောက်လက်ရှိမှ ပစ္စည်းကို လက်ရောက် သိမ်းယူစေရန် ပစ္စည်းထိန်းအား တခါတရံ လျှောက်ထားလေ့သည်။ ပုဒ်မ ၅၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) ကပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ ပစ္စည်းထိန်း ခန့်အပ်သည့်အချက်တွင်၊ တရားရုံးသည်ပစ္စည်းတခုလက်ရှိထားသူ၊ သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းထားသူကို၊ ထိုသို့လက်ရှိထိန်းသိမ်းထားခြင်းမှ ဖယ်ရှားပစ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် တရားရုံးသည် လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူက လတ်တလော ဖယ်ရှားပစ်ခွင့်မရှိသည့် သူတဦးတယောက်ကို ပစ္စည်းလက်ရှိထားခြင်းမှ၊ သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းထားခြင်းမှ ဖယ်ရှားခြင်းမပြုနိုင်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် အခြားသူတဦးတယောက်ထံမှပစ္စည်းကို လက်ရောက်သိမ်းယူရန် မြေရှင်ကလျှောက်ထားရာတွင်၊ ပစ္စည်းထိန်းသည် ထဖက်သတ်သောအတိုင်း ပြုမူဆောင်ရွက်အပ်သည်မဟုတ်။ ထိုသို့သော လျှောက်ထားချက်ကို ပစ္စည်းထိန်းကရရှိသည့်အခါ၊ ထိုကိစ္စကိုငင်းက တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။ ထိုအခါ တရားရုံးသည်၊ ပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်သူ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူက ဖယ်ရှားပိုင်ခွင့် ရှိ မရှိဟူသောအချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်သူကို လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူက လတ်တလော ဖယ်ရှားပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း မိမိကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိမချင်း၊ ပစ္စည်းကို လက်ရောက်သိမ်းယူစေရန် တရားရုံးက ပစ္စည်းထိန်းအား အမိန့်မပေးရ။ အခြားသူတဦးတယောက်နှင့် လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူတို့အချင်းချင်း ပူးပေါင်းကြံစည်သည်ဟု မသက်ဝင်မှုဖြင့်၊ ပစ္စည်းထိန်းကမိမိ၏ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အာဏာအရသော်ငင်း၊ တရားရုံးအမိန့်အရသော်ငင်း၊ ပစ္စည်းကို တဖက်သတ်သဘောအတိုင်း သိမ်းဆည်းပိုင်သည်မဟုတ်။ အမှုကိစ္စအသီးသီးတွင် အခြားသူတဦးကို ပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်ခြင်းမှ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူက လတ်တလောဖယ်ရှားပိုင်ခွင့်ရှိ မရှိအကြောင်းကို တရားရုံးကဦးစွာပထမ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် အထူးလိုအပ်ပေသည်။ အကယ်၍ထိုသို့သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုခြင်းဖြင့် မုခ်ဖြစ်ပေါ်ရမည့် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုကြောင့်၊ ပစ္စည်းကိုသိမ်းဆည်းခြင်း မပြုနိုင်ဖြစ်လာလျှင်၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူကိုပုဒ်မ ၆၉ ဒေါ သရောတ်ကြောင်းစွဲဆိုခြင်းဖြင့် သက်သာခွင့်ရယူနိုင်သည်။

အခြားသော သူတဦးထံမှ ပစ္စည်းလက်ရောက်ရယူခြင်း။

၃၇။ ၃၅၁။ ။လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုတွင် ပစ္စည်းထိန်းက ရောင်းချခြင်းများမှာ၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရသည်မဟုတ်သဖြင့်၊ ရောင်းချရန်နည်းလမ်းတကျ ကြော်ငြာစာများ ထုတ်ရန်မလိုချေ။ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုများတွင် ရောင်းချခြင်းတို့ကို၊ ပစ္စည်းထိန်းက ကိုယ်ပိုင် ရောင်းချခြင်းများကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ကောင်းမွန်သင့်တော်သော အဖိုးစျေးနှုန်းကမ်းလှမ်းချက်ကို ရရှိ လျှင်၊ ပစ္စည်းကိုကြော်ငြာရန်သော်ငင်း၊ လေလံတင်ရောင်းချရန်သော်ငင်း မလိုချေ။ တရားရုံး၏ အရပ်ရပ် ကြီးကြပ်ကြည့်ရှုမှုကို နာခံလျက်၊ ပစ္စည်းထိန်းသည် လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ၏ပစ္စည်းစုအတွက် အကျိုးကျေးဇူးရှိမည်ဆင်မြင်သည့် မည်သည့်အဖိုးစျေးနှုန်း ကမ်းလှမ်းချက်ကိုမဆို အချုပ်အချယ်မရှိ သဘောအတိုင်း လက်ခံနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

62, 63, 64.

352. In declaring *interim* dividends, a Receiver must retain sufficient money to meet the cases mentioned in section 62. Under section 64, before declaring a final dividend, notices in Form No. 15, must issue to the creditors who have not proved their debts.

Dividends.

69.

353. Whenever there appears to be sufficient proof that an insolvent has committed any of the offences described in section 69, a prosecution should invariably be instituted.

Prosecutions.

354. The remuneration of Receivers appointed in Insolvency cases is provided for in Rule 20 of the rules under the Act, which rules should invariably be consulted before passing orders under the Act. In order to secure uniformity in the remuneration paid to Receivers in all districts, the following directions are issued for the observance of District Courts:-

Remuneration of Receivers.

(1) A Receiver appointed in an Insolvency case should ordinarily be paid a commission on the amount of the estate which he realizes, after deducting sums paid to secured creditors.

(2) The Receiver should also be paid a further commission on amounts distributed as dividends to unsecured creditors.

(3) The usual rate of commission is five per cent on amounts so realized and a further five per cent on amounts distributed as dividends.

The remuneration of the Receiver should ordinarily be at this rate in all cases, but if, owing to the peculiar circumstances of any case, the Judge thinks that the remuneration should be at some other rate, he may fix any other suitable rate for that particular case, but if he does so his reasons for departing from the usual rate of five per cent should be recorded in writing.

(4) When the Receiver realizes the security of a secured creditor the Judge may, for reasons to be recorded in writing, direct an additional remuneration to be paid to him, in the shape of a percentage on the amount so realized in cases where the Receiver has, independently of his work in connection with the general realization of the estate, done special work for the benefit of such secured creditor.

၆၂၊၆၃၊၆၄။

အမြတ်ဝေစုများ။

၃၅၂။ ။ကြားဖြတ်အမြတ်ဝေစုများ ကြေး ညာသည်တွင်၊ပစ္စည်းထိန်းသည် ပုဒ်မ ၆၂ အရ ဖော်ပြထားသည့် ကိစ္စများအတွက် ပေးရန်လုံလောက်မည့်ငွေကို မိမိလက်တွင် ထားရှိရမည်။ ပုဒ်မ ၆၄ အရ၊ အပြီးသတ်အမြတ်ဝေစုကိုမကြေ ညာမီ၊ မိမိတို့၏ကြွေးမြီများကို သက်သေထောင်ရှားမပြရသေးသည့် မြို့မှင်ထံသို့ ပုံစံအမှတ် ၁၅ အရ၊ နို့တစ်စာများထုတ်ပေးရမည်။

၆၉။

ရာဇဝတ်မှုစွဲခြင်းများ။

၃၅၃။ ။ပုဒ်မ ၆၉ တွင်ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုတခုခုကို လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူက ကျူးလွန်ကြောင်း သက်သေခံအလုံအလောက် ထင်ရှားရှိသည်ဟုယူဆရသည့် အခါတိုင်း အစဉ်သဖြင့် ရာဇဝတ်မှုစွဲဆိုရမည်။

ပစ္စည်းထိန်းတို့၏ အခကြေးငွေ။

၃၅၄။ ။လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူများတွင် ခန့်အပ်သည့်ပစ္စည်းထိန်းများ၏ အခကြေးငွေအတွက်၊ အက်ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေ ၂၀ တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ အက်ဥပဒေအရ အမိန့်များ မချမှတ်မီ၊ ထိုနည်းဥပဒေများကို အစဉ်သဖြင့် ဖတ်ရှုရမည်။ ခရိုင်အရပ်ရပ်တို့၌၊ ပစ္စည်းထိန်းများသို့ပေးသည့် အခကြေးငွေမှာ တူညီခြင်းရှိစေရန်အလို့ငှါ၊ ခရိုင်တရားမရုံးများက လိုက်နာခဲရန် အောက်ပါအမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

(၁) လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုတွင် ခန့်အပ်သည့်ပစ္စည်းထိန်းအား၊ အာမခံရှိ မြို့ရှင်များတို့သို့ပေးပြီးငွေများကို နုတ်ပယ်ပြီးနောက်၊ ၎င်းကရရှိစေသည့် ပစ္စည်းစုံ၏ ငွေပေါင်းအပေါ်တွင် သာမန်အားဖြင့် ကော်မိရှင်ခကို ပေးရမည်။

(၂) အာမခံမရှိသောမြို့ရှင်များသို့ အမြတ်ဝေစုအဖြစ် ခွဲဝေပေးသောငွေပေါင်းအပေါ်တွင် နောက်ထပ်ကော်မိရှင်ခကိုလည်း ပစ္စည်းထိန်းအားပေးရမည်။

(၃) ပေးမြဖြစ်သော ကော်မိရှင်ခနှုန်းထားမှာ၊ ထိုကဲ့သို့ ရရှိစေသည့်ငွေပေါင်းအပေါ်တွင် ငါးရာခိုင်နှုန်းဖြစ်၍၊ အမြတ်ဝေစုအဖြစ် ခွဲဝေပေးသည့်ငွေပေါင်းအပေါ်တွင် နောက်ထပ်ငါးရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းထိန်း၏ အခကြေးငွေမှာ၊ အမှုအရပ်ရပ်တွင် သာမန်အားဖြင့် ဤနှုန်းထားအတိုင်းဖြစ်ရမည်။ သို့ရာတွင် အမှုတခုခု၏ ထူးခြားသော အခြေအနေကြောင့် အခကြေးငွေမှာ အခြားသောနှုန်းထားအရဖြစ်သင့်သည်ဟု တရားသူကြီးက ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုသီးခြားအမှုအတွက် သင့်လျော်သော အခြားနှုန်းထားကို တရားသူကြီးက သတ်မှတ်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း တရားသူကြီးက ထိုသို့ပြုလုပ်လျှင်၊ပေးမြဲငါးရာခိုင်နှုန်းမှမည်သည့်အတွက်သွေဖည်ရကြောင်း မိမိ၏အကြောင်းပြချက်များကို စာဖြင့်ရေးမှတ်ထားရမည်။

(၄) အာမခံရှိ မြို့ရှင်တဦး၏ အာမခံကို ပစ္စည်းထိန်းကရရှိစေသည့်အခါ၊ ပစ္စည်းစုကို ယေဘုယျအားဖြင့် ရရှိစေခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆောင်ရွက်မှုမှတပါး၊ ထိုအာမခံရှိ မြို့ရှင်အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်စေရန်အတွက် ပစ္စည်းထိန်းက အထူးဆောင်ရွက်မှုကို ပြုခဲ့သည့်ကိစ္စများ၌၊ တရားသူကြီးသည်၊ အကြောင်းပြချက်များကို စာဖြင့်ရေးသား၍ ထိုသို့ရရှိစေသည့် ငွေပေါင်းအပေါ်တွင် ဆုခိုင်နှုန်းအနေဖြင့် ပစ္စည်းထိန်းအား အပိုဖြစ်သောအခကြေးငွေကိုပေးဇရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

(5) All fees payable to a Receiver under Rule 20 and this paragraph shall be credited by him to Government through Bailiff's Register No. I.

Appointment of the Bailiff as Receiver.

355. (1) The appointment of the Bailiff as Receiver in an Insolvency case is by an order in writing signed by the Court. Copies of the order sealed with the seal of the Court are served on the debtor and forwarded to the Bailiff, who should be supplied with a copy of each Insolvency petition in regard to which he is appointed as Receiver, and also a copy of the Court Schedule of creditors and debts when such Schedule has been framed under section 33 of the Act. The property of the insolvent thereupon vests in the Receiver. The court fixes the amount to be paid as remuneration for the services of the Bailiff as Receiver out of the assets of the insolvent.

Accounts.

(2) Each Bailiff who is called upon to act as a Receiver in Insolvency Cases should maintain the following books :-

(1) Register of Insolvency Cases (Form Civil 7B).
(2) Cash Book (Form Civil 178).
(3) Ledger (Form Civil 179).
(4) Bailiffs Register No. 1 for Insolvency Cases.

Register of Insolvency Cases.

(3) Copies of the insolvency petitions presented to the Court under section 13 of the Burma Insolvency Act, when received by the Receiver, should be recorded in the Register of Insolvency Cases (Form Civil 7B) with particulars as required by the form.

Cash Book.

(4) The fundamental Account is the *Cash Book* which is maintained in Form Civil 178. It should show in chronological order according to date all receipts and disbursements. On its receipt side should be shown all monies received for which the Receiver is required to give receipts Judicial General 27 under section 59 (b) of the Burma Insolvency Act, and which he should within 48 hours deposit in the Treasury as Civil Court deposits, except such amount as the Court may allow him to retain in his hands for emergent or contingent expenditure.

(၅) နည်းဥပဒေ ၂၀ နှင့် ဤစာပိုဒ်အရ ပစ္စည်းထိန်းသိမ်းပေးရန်ဖြစ်သောအခကြေးငွေ အရပ်ရပ်ကို ပစ္စည်းထိန်းက ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁ မှ တဆင့် အစိုးရသို့ပေးသွင်းရမည်။

ဘီလစ်ကို ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း။

၃၅၅။ ။(၁) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုတွင် ဘီလစ်ကို ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ်ခန့်အပ်ခြင်းမှာ၊ တရားရုံးကလက်မှတ်ရေးထိုးသော အမိန့်စာဖြင့် ပြုလုပ်ရသည်။ တရားရုံးတံဆိပ်ခတ်ထားသော အမိန့်မိတ္တူများကို မြီစားသို့ ချအပ်ရသည်ဖြင့်၊ ဘီလစ်ထံသို့လည်း ပေးပို့ရသည်။ ဘီလစ်အား ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုလျှောက်လွှာအသီးသီး၏ မိတ္တူနှင့်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၃ အရ တရားရုံးက မြီရှင်များနှင့် ကြွေးမြီများ စာရင်းကို ခံစဉ်ပြုလုပ်ပြီးသည့်အခါ စာရင်းမိတ္တူတစောင်ကို ဘီလစ်အားပေးအပ်ရမည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ပြီးသည့်အခါ၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ၏ ပစ္စည်းသည်၊ ပစ္စည်းထိန်းထံတွင် တည်ရှိလာသည်။ ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် ဘီလစ်၏ ဆောင်ရွက်မှုအတွက်၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူရရန်ရှိသည့် ပစ္စည်းထဲမှအခကြေးငွေအဖြစ်ပေးရန်ငွေပေါင်းကို တရားရုံးက သတ်မှတ်ပေးသည်။

စာရင်းများ။

(၂) လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုများ၌ ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်စေသည့် ဘီလစ်အသီးသီး သည်၊ အောက်ပါစာအုပ်များကို ထားရှိရမည်။

(၁) လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုမျှားမှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် (တရားမပုံစံ ၇-ခ)။
(၂) ငွေဝင်ငွေထွက်စာရင်းစာအုပ် (တရားမ ပုံစံ ၁၇၈)။
(၃) လယ်ဂျာစာရင်း (တရားမပုံစံ ၁၇၉)။
(၄) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုမျှားအတွက် ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁။

လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုမျှားမှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ်။

(၃) မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃ အရ တရားရုံးသို့ တင်သွင်းသည့်လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှု လျှောက်လွှာမိတ္တူများကို၊ ပစ္စည်းထိန်းကရရှိသည့်အခါ၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုများ မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် (တရားမ ပုံစံ ၇-ခ) တွင်၊ ပုံစံအရ လိုအပ်သည့်အကြောင်းအချက်များနှင့်တကွ ရေးမှတ်ရမည်။

ငွေဝင်ငွေထွက် စာရင်း စာအုပ်။

(၄) မူလအခြေခံစာရင်းမှာ၊ တရားမပုံစံ ၁၇၈ ဖြင့်ထားသော**ငွေဝင်ငွေထွက်စာရင်း** စာအုပ်ဖြစ်သည်။ငင်းစာအုပ်တွင် ရငွေနှင့် ထုတ်ပေးငွေအရပ်ရပ်တို့ကို ရက်စွဲအလိုက် နေ့ရက်အစီအစဉ်အတိုင်း ဖော်ပြရမည်။ မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၉ (ခ) အရ

တရားဘက် အများဆိုင်ရာ ၂၇

ပြေစာများကို ပစ္စည်းထိန်းက ပေးရန်လည်း လိုအပ်၍၊ အရေးပေါ်၊ သို့မဟုတ် အသေးအမွှဲအသုံးစရိတ်အတွက် လက်ရှိထားရန် တရားရုံးကခွင့်ပြုသည့်ငွေမှတပါး၊ တရားမရုံးပေးသွင်းငွေများအဖြစ် ၄၈ နာရီအတွင်း ငွေတိုက်သို့ငင်းကပေးသွင်းရမည်လည်းဖြစ်သော ရရှိသည့်ငွေအရပ်ရပ်ကို၊ ငင်းစာအုပ်၏ ရငွေဖက်တွင် ဖော်ပြရမည်။ ငွေလက်ငင်းရရှိသည့်ငွေအသီးသီးကိုရငွေဇယားကွက်တွင် ချက်ခြင်းရေးသွင်းရမည်။ ထို့ပြင် ထိုငွေကို

Every sum received in cash must be entered immediately in the cash received column, and when it is credited to the Treasury it must be entered in both the Treasury receipt column and the cash expenditure column. This procedure will enable separate balances to be made showing the cash in hand and the balance in the Treasury and there will be no difficulty in checking the cash in hand. All disbursements except emergent or contingent expenditure, are drawn from the Treasury under the Court's orders. In making disbursements he should draw up a voucher in Form T.F. No. 70 and hand it to the payee after it has been signed by the Judge. In fact, in regard to both receipt and disbursement, he must obey the ordinary rules contained in paragraphs 1032 - 1051.

The Cash Book should be balanced every day on which there are transactions, and the Cash Book should be checked and the cash balance verified once a month by the District Judge or by an Assistant Judge who has been invested with powers under the Burma Insolvency Act. The District Judge should perform the check himself, but if there is an Assistant Judge who exercises jurisdiction in insolvency cases, at the district headquarters the District Judge may by order delegate this duty to him. A yearly balance should also be entered up in Cash Book on the 30th September of each year showing the following particulars :-

(i) Balance of previous year.
(ii) Total receipts.
(iii) Total amount of claims satisfied.
(iv) Other expenses, including commission.
(v) Balances carried forward.

(5) The Ledger should be maintained in Form Civil 179.

Ledger.

It should be divided into cases and estates, each one of which should get one or more pages in the ledger. Every item in the Cash Book should be carried forward to the Ledger, which should be written up from the Cash Book once a week.

The Ledger should be balanced on the 30th September each year, or earlier if an estate is closed before that date. The balance at the credit of each estate should be verified with the Bailiff's Register No. I, and a certificate to that effect recorded in the Ledger with the initials of the Bailiff. The Receiver should go through his accounts in October each year and transfer to the *lapsed deposit account*, - taking the Treasury Officer's signature in his Ledger - all sums which feel due for payment and could have been drawn by the persons concerned on or before the end of September *three* years earlier, *e.g.*, in October 1953 he will transfer all such amounts which could have been drawn before the end of September 1950.

ငွေတိုက်သို့ပေးသွင်းသည့်အခါ၊ ၎င်းကိုငွေတိုက်ရငွေဇယားကွက်နှင့် သုံးငွေဇယားကွက်နှစ်ရပ်လုံးတို့တွင် ရေးသွင်းရမည်။ ဤနည်းကိုလိုက်နာခြင်းအားဖြင့်၊ လက်ရှိငွေနှင့်ငွေတိုက်တွင်ရှိလက်ကျန်ငွေတို့ကိုဖော်ပြသည့် လက်ကျန်ငွေများကို တသီးတခြားစီ ပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်၍၊ လက်ရှိငွေကို စစ်ဆေးရန်ခဲယဉ်းလိမ့်မည်မဟုတ်ခေ။ အရေးပေါ်၊ သို့မဟုတ် အာသေးအဖွဲ့အသုံးစရိတ်မှတပါး ထုတ်ပေးငွေအရပ်ရပ်ကို၊ တရားရုံး၏ အမိန့်များအရ ငွေတိုက်မှထုတ်ပေးရသည်။ ငွေထုတ်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်သည့်အခါ၊ ဘီလစ်သည် ငွေတိုက်ပုံစံအမှတ် ၇၀ ဖြင့် **အောက်ချာလက်မှတ်**ကို ရေးသားပြီးလျှင်၊ တရားသူကြီးက လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက်၊ ငွေလက်ခံသူသို့ပေးအပ်ရမည်။ အမှန်အားဖြင့် ရငွေနှင့်ထုတ်ပေးငွေနှစ်ရပ်လုံးတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ **ဘီလစ်သည်** စာပိုဒ် ၁၀၃၂ မှ ၁၀၅၁ ထိတို့တွင်ပါရှိသည့်သာမန်နည်းဥပဒေများကို နာခံရမည်။

ငွေရေးကြေးရေးဆက်ဆံမှုများရှိသည့်နေ့ရက်ဟူသမျှတွင် ငွေဝင်ငွေထွက် စာရင်းစာအုပ်၌ လက်ကျန်ငွေစာရင်းမျှင်းတမ်းပြုလုပ်ထားရမည်။ ထို့ပြင် ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံလူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်းအက်ဥပဒေအရ အာဏာအပ်နှင်းထားသည့်ဘရားမဝန်ထောက်ကဖြစ်စေ၊ တလတကြိမ်ကျ ငွေဝင်ငွေထွက်စာရင်းစာအုပ်ကို စစ်ဆေး၍၊ လက်ကျန်ငွေကို မှန် မမှန်စစ်ဆေးရမည်။ စစ်ဆေးခြင်းကို ခရိုင်တရားမထူးသူကြီးကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ရမည်။ သို့သော်လည်း ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာမြို့မှတပါး လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုများ၌ စီရင်ခွင့်အာဏာသုံးစွဲသည့် တရားမဝန်ထောက်ရှိခဲ့လျှင်၊ ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးက ထိုတရားမဝန်ထောက်သို့ ဤတာဝန်ဝတ်တရားကို အမိန့်ထုတ်ဆင့်၍ လွှဲအပ်ပေးနိုင်သည်။ နှစ်ချုပ်လက်ကျန်ငွေကိုလည်း၊ အောက်ပါအချက်များကိုဖော်ပြလျက်၊ နှစ်စဉ် စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့၌၊ ငွေဝင်ငွေထွက်စာရင်းစာအုပ်တွင် ရေးသွင်းရမည်။

(က) ယခင်နှစ်က လက်ကျန်ငွေ။
(ခ) စုစုပေါင်းရငွေ။
(ဂ) ပြေလည်ပြီးဖြစ်သော တောင်းဆိုသည့်ငွေစုစုပေါင်း။
(ဃ) ကော်မရှင်ခအပါအဝင် အခြားကုန်ကျစရိတ်များ။
(င) ချွေစာရင်းနှင့်ဆက်ရန်လက်ကျန်ငွေများ။

(၅) လယ်ဂျာစာရင်းကို တရားမပုံစံ ၁၇၉ ဖြင့်ထားရှိရမည်။ ၎င်းစာအုပ်ကို အမှုများ နှင့်ပစ္စည်းစုများအလိုက်ခွဲစိတ်ပိုင်းခြားထားရမည်။ ၎င်းအမှုနှင့် ပစ္စည်းစုတစု တရုံလျှင်၊ လယ်ဂျာစာရင်းစာအုပ်၌ စာမျက်နှာ တရွက်ဖြစ်စေ၊ တရွက်ထက်ပို၍ဖြစ်စေ ထားရှိရမည်။ ငွေဝင်ငွေထွက်စာရင်းစာအုပ်ပါအချက်တိုင်းကို လယ်ဂျာစာရင်းစာအုပ်တွင် ကူးပြောင်းရေးသွင်းရမည်။ ထိုလယ်ဂျာစာရင်းစာအုပ်ကို ရက်သတ္တတပတ်လျှင်တကြိမ်ကျ ငွေဝင်ငွေထွက်စာရင်းစာအုပ်မှကူးယူရေးသားရမည်။

Ledger.

လယ်ဂျာစာရင်းကို၊ နှစ်စဉ် စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့၌ဖြစ်စေ၊ ထိုနေ့မတိုင်မီပစ္စည်းစုတရပ်ရပ်ကို စာရင်းပိတ်ခဲ့သည်ရှိသော် ထိုထက်စောလျှင်ဖြစ်စေ၊ လက်ကျန်ငွေစာရင်းမျှင်းတမ်းပြုလုပ်ရမည်။ ပစ္စည်းစုအသီးသီး၏ စာရင်းသွင်း လက်ကျန်ငွေကို ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁ နှင့် မှန် မမှန် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးပြီးလျှင်၊ ထိုသို့စစ်ဆေး၍ မှန်ကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ်ကို လယ်ဂျာစာရင်းတွင် ရေးသား၍ ဘီလစ်က လက်မှတ်တိုရေးထိုးရမည်။ ပစ္စည်းထိန်းသည် နှစ်စဉ် အောက်တိုဘာလ၌ မိမိ၏စာရင်းများကို စစ်ဆေးကြည့်ရှု

(6) The Bailiff should maintain a separate register in the form of Bailiff's Register No. I for insolvency cases, and on no account should any transaction relating to insolvency be entered in the general Bailiff's Register No. I. The receipts and payments appearing in the Cash Book should be recorded at once in this register, the receipts being recorded in chronological order and the payments against the respective receipts out of which they are made. This register should check with the Cash Book and the Ledger.

Bailiff's Register No. I.

(7) In addition to the registers mentioned above, the Bailiff Receiver should maintain an ordinary correspondence file for each insolvency case. In this file should be placed copies of the order appointing him as Receiver and other orders of the Court, copies of the reports of the Bailiff as Receiver in the case, copies of chalans and vouchers, and all other papers connected with the particular case.

File of orders.

356. Where an Official Receiver has been appointed under section 57 of the Act, the above orders regarding the accounts of the Bailiff as Receiver in Insolvency cases, shall apply *mutatis mutandis* to the Official Receiver, who shall maintain exactly similar registers, accounts and records.

Official Receivers.

357. The accounts of the Bailiff as Receiver in Insolvency cases or of the Official Receiver if there is one, will be audited either annually or biennially by the outside Audit Department of the Accountant-General's Office. The cost of the audit as fixed by Government shall be paid out of the respective estates.

Audit and Audit Fees.

ပြီးလျှင်၊ အထက်လွန်ခဲ့သော **သုံးနှစ်** စက်တင်ဘာလကုန်၌ဖြစ်စေ၊ ထိုနေ့မတိုင်မီဖြစ်စေ၊ ထုတ်ပေးရန် အချိန်စေ့ဆောက်ခဲ့၍ သက်ဆိုင်သူများက ထုတ်နိုင်ခဲ့သည့် ငွေအရပ်ရပ်ကို မိမိ၏လယ်ဂျာစာရင်းတွင် ငွေထိုက်အရာရှိ၏ လက်မှတ်ကိုရယူလျက်၊ ပျက်ပြယ်သည့်သင်္ဘောငွေစာရင်းသို့ လွှဲပြောင်းရေးသွင်းရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၁၉၅၁ ပြည့်နှစ်၊ စက်တင်ဘာလမကုန်ဆုံးမီ ထုတ်ယူနိုင်သည့်ထိုသို့သော ငွေအရပ်ရပ်ကို၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ တွင်ငင်းက လွှဲပြောင်းရမည်။

(၆) ဘီလစ်သည်၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုမျှားအတွက် ဘီလစ် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁ အဖြစ် သီးခြားမှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်တခုအုပ် ထားရှိရမည်ပြင်၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ငွေရေးကြေးရေး ဆက်ဆံမှုတစုံတရာကို မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ အမျှားနှင့် ဆိုင်သည့် ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၁ တွင် ရေးသွင်းခြင်း မပြုရ။ ငွေငင်ငွေထွက်စာရင်းစာအုပ်၌ရှိသော ရငွေများနှင့် ထုတ်ပေးငွေများကို ဤမှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်တွင်ချက်ခြင်းရေးမှတ်ရမည်။ ရငွေများကို နေ့ရက်အစီအစဉ်အလိုက် ရေးမှတ်၍ ထုတ်ပေးငွေများကို ထုတ်ပေးရာဖြစ်သော သက်ဆိုင်သည့်ရငွေများနှင့် ယှဉ်လျက်ရေးမှတ်ရမည်။ ဤမှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်ကို၊ ငွေငင်ငွေထွက်စာရင်း စာအုပ်နှင့်ငင်း၊ လယ်ဂျာစာရင်းစာအုပ်နှင့်ငင်း တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရမည်။

ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၁။

(၇) အထက်ဖော်ပြရာပါ မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ်များ အပြင်၊ ဘီလစ် ပစ္စည်းထိန်းသည် အမိန့်များစာတွဲ။ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုအသီးသီးအတွက် သာမန်စာပေး စာယူစာတွဲ တခုစီထားရှိရမည်။ ထိုစာတွဲတွင်၊ ငင်းကို ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် ခန့်အပ်သည့် အမိန့်များနှင့် တရားရုံးက ထုတ်ဆင့်သည့် အခြားအမိန့်မိတ္တူများ၊ အမှုတွင် ပစ္စည်းထိန်း အဖြစ်နှင့် ဘီလစ်၏ အစီရင်ခံစာ မိတ္တူများ၊ ငွေသွင်းမျလုံနှင့် ဘောက်ချာ လက်မှတ်မိတ္တူများ၊ ထို့ပြင်ဆိုင်ရာ အမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြား စက္ကူရုပ် အားလုံးတို့ကို တွဲထားရမည်။

၃၅၆။ ။အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၇ အရ ပစ္စည်းထိန်းဝန်ခန့်အပ်ပြီးဖြစ်သည့်အချုပ်တွင်၊ ပစ္စည်းထိန်းဝန်များ။ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုမျှား၌ ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် ဘီလစ်၏ငွေစာရင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အထက်ပါအမိန့်များသည့်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပြောင်းလဲ ပြုပြင်လျက်၊ ပစ္စည်းထိန်းဝန်နှင့် သက်ဆိုင် စေရမည်။ ထိုပစ္စည်းထိန်းဝန်သည်လည်း၊ တညွှတ်မတိမ်း ထပ်တူဖြစ်သော မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်များ၊ ငွေစာရင်းများနှင့်အမှုတွဲ မှတ်တမ်းများကို ထားရှိစေရမည်။

၃၅၇။ ။လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုများတွင် ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် ဘီလစ်၏ ငွေစာရင်းများ၊ စာရင်း စစ်ဆေးခြင်းနှင့် စာရင်းစစ်ဆေးခမျှး။ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းထိန်းဝန် ရှိလျှင် ထိုပစ္စည်းထိန်းဝန်၏ ငွေစာရင်းများကို ငွေစာရင်းမင်းကြီးရုံး၊ ပြင်ပစာရင်းစစ်ဌာနက နှစ်စဉ်ဖြစ်စေ၊ နှစ်နှစ်လျှင်တကြိမ်ကျဖြစ်စေ စစ်ဆေးရမည်။ စာရင်းစစ်ဆေးခ စရိတ်ကို အစိုးရကပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းစုထဲမှထုတ်ပေးရမည်။

10. Mussalman Wakf Act.

358. (1) In exercise of the powers conferred by section 1, sub-section (2) of the Mussalman Wakf Act, the President has directed that sections 2 to 13 of the Act shall come into force in the following districts with effect from the 1st August 1924 * ; -

(1) Rangoon Town District.
(2) Mandalay District.
(3) Amherst District.
(4) Bassein District.
(5) Akyab District.
(6) Prome District.

(2) In exercise of the powers conferred by section 2, clause (b) of the Mussalman Wakf Act, the President of the Union has designated the District Court, Hanthawaddy, as the Court for all purposes under the Act in all cases arising within the limits of the Ordinary Original Civil Jurisdiction of the High Court, Rangoon.†

(3) Rules under the Act have been framed and were published in Judicial Department Notification No. 241, dated the 12th September 1924 as amended by Miscellaneous Department Notification No. 35, dated the 14th October 1931 and Miscellaneous Department (Ministry of Education), Notification No. 6, dated the 9th January 1935.

11. Arbitration (Protocol and Convention) Act.

359. The following rules for the regulation of matters connected with proceedings in Courts subordinate to the High Court have been made under section 10 of the Arbitration (Protocol and Convention) Act * :-

Rules

1. All applications, affidavits and proceedings under the Act shall be instituted in the matter of the Act and in the matter of the arbitration.

Title of applications, etc.

* Judicial Department Notification No. 178, dated the 22nd July 1924.
† Judicial Department Notification No. 179, dated the 22nd July 1924.
‡ High Court Notification No. 2 (General), dated the 19th January 1939.

၁၀။ မူဆလ်မန်ဝါကဖ်အက်ဥပဒေ

၃၅၈။ ။(၁) **မူဆလ်မန်ဝါကဖ်** အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ အပ်နှင်းသည့်အခွင့်အာဏာများကို သုံးစွဲလျက်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ မှ ၁၃ ထိတို့ကို၊ ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ အောက်ပါ ခရိုင်များတွင်အာဏာ **အာဏာရမည်ဟု** ဆင့်ဆိုထားသည်။ *

(၁) ရန်ကုန်မြို့မခရိုင်။
(၂) မန္တလေးခရိုင်။
(၃) မော်လမြိုင်ခရိုင်။
(၄) ပုသိမ်ခရိုင်။
(၅) စစ်တွေခရိုင်။
(၆) ပြည်ခရိုင်။

(၂) မူဆလ်မန်ဝါကဖ်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၊ အပိုဒ် (ခ) **အရ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက**၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၏ သာမန် မူလတရားမစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာနယ်နိမိတ်အတွင်း ပေါ်ပေါက်သည့်အမှုအရပ်ရပ်တို့တွင် ဟံသာဝတီခရိုင် **တရားမရုံးအား** အက်ဥပဒေအရ ကိစ္စအရပ်ရပ်အတွက်တရားရုံးအဖြစ် ခန့်အပ်ထားသည်။ †

(၃) အက်ဥပဒေအရ နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်၍၊ ၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၄ ရက်နေ့စွဲပါ အထွေထွေဌာနအမိန့် ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၅၊ နှင့် ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့စွဲပါ (ပညာရေးဝန်ကြီး) အထွေထွေဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆ အရ ပြင်ဆင်ထားသည်၌၊ ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၄၁ တွင်ထုတ်ပြန်ကြေညာထားသည်။

၁၁။ အာနုညာတ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး (အကြမ်းရေးဆွဲသော စာချုပ်နှင့် သဘောတူစာချုပ်) အက်ဥပဒေ

၃၅၉။ ။တရားရုံးချုပ် လက်အောက်ခံ တရားရုံးများ၌ ဆောင်ရွက်သည့်မှုခင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ကိစ္စရပ်များကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရန်အတွက် အနုညာတ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး (အကြမ်းရေးဆွဲသော စာချုပ်နှင့်သဘောတူစာချုပ်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ အရ အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကိုပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်သည်။ ‡

နည်းဥပဒေများ

၁။ အက်ဥပဒေအရ လျှောက်လွှာများ၊ ကျမ်းကျိန်လွှာများနှင့် ဆောင်ရွက်သည့်မှုခင်းများအားလုံး အက်ဥပဒေ ကိစ္စ၌၊ ထို့ပြင်အနုညာတ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေးကိစ္စ၌ဟူ၍ တင်သွင်းစွဲဆိုရမည်။

လျှောက်လွှာ အစရှိသည် ထို့ဓိ အမည်။

* ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့စွဲ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၇၈။
† ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၇၉။
‡ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ်အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂ (အမျိုးဆိုင်ရာ)။

2. Applications under section 3 of the Act shall be made in writing and shall be numbered and registered as miscellaneous proceedings.

Applications under section 3.

3. The procedure in all proceedings under the Act shall be in accordance with the provisions of the Code of Civil Procedure.

Procedure.

4. Upon an application for stay of proceedings under section 3 of the Act being filed the Court shall direct notice to be given to the party or parties to the legal proceedings, other than the applicant, requiring him or them to show cause, within a time specified, why the order should not be made, unless the Court is satisfied that the object of the application would be defeated by the delay occasioned by such notice.

Stay of Proceedings under section 3 of the Act.

5. The party seeking to enforce a foreign award shall produce with his application :-

Documents to be produced with the application for enforcement of a foreign award.

(a) the document specified in section 8(1) of the Act and, where such document is in a foreign language, a translation thereof into English certified in the manner prescribed by sub-section (2) of section 8;

(b) the original agreement for arbitration or an authenticated copy thereof and when the same is in a foreign language, a translation thereof into English certified in the manner prescribed by sub-section (2) of section 8 of the Act;

(c) an affidavit or affidavits showing that the award is a foreign award and that the conditions mentioned in sub-section (1) of section 7 or the Act are satisfied; and

(d) other necessary documents in support of his application.

၂။ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ လျှောက်လွှာများကို စာဖြင့်ရေးသား တင်သွင်းရမည့်ပြင်၊ ၎င်းတို့ကို အသေးအဖွဲမူအဖြစ် နံပါတ်တပ်၍ မှတ်ပုံစာရင်း တင်သွင်းရမည်။

ပုဒ်မ ၃ အရ လျှောက်လွှာများ။

၃။ အက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သော မူခင်း အရပ်ရပ်တွင် လိုက်နာရန် ထုံးနည်းမှာ၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဖြစ်စေရမည်။

လိုက်နာရန်ထုံးနည်း။

၄။ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ မူခင်းကို ရပ်ဆိုင်းထားရန် လျှောက်ထားသည့်အခါ၊ နို့တစ်ထုတ်သဖြင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် ကြန့်ကြာမှုကြောင့် လျှောက်ထားရာ ရည်ရွယ်ရင်းအချက်မှာ ပျက်ပြယ်မည်ဟု တရားရုံးက ယူဆရေ ကျွန်ုပ်ခြင်း မရှိလျှင်၊ လျှောက်သူမှတပါး၊ ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သည့်မူခင်းတွင် ပါဝင်သူအပေါသည်၊ သို့မဟုတ် အမှုသည်များသို့၊ မည်သည့်အတွက် အမိန့် မချမှတ်သင့်ကြောင်းသတ်မှတ်သည့် အချိန်အတွင်း အကြောင်းပြရန်အတွက် နို့တစ်စာထုတ်ရန် တရားရုံးကဆင့်ဆိုရမည်။

အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ မူခင်းများ ရပ်ဆိုင်း ထားခြင်း။

၅။ နိုင်ငံခြားဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုရန် အားထုတ်သူအပေါသည်မှာ၊ မိမိ၏လျှောက်လွှာနှင့်အတူ၊ အောက်ပါ အရာများကို တင်ပြရမည်။

(က) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၀ (၁) တွင်သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့်စာမှတ်စာတမ်း။ ထို့ပြင် ထိုစာမှတ်စာတမ်းမှာ နိုင်ငံခြားဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည့် အချက်တွင် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) ၌ ပြဋ္ဌာန်းသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း မှန်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆို်ချက်။

နိုင်ငံခြား ဆုံးဖြတ် ချက်ကို အတည်ပြုရန်လျှောက်လွှာနှင့် အတူ တင်သွင်းရမည့် စာမှတ်စာတမ်းများ။

(ခ) အနည်းဆုံး စီရင်ဆုံးဖြတ်ခံရန်အတွက် သဘောတူညီချက်မူရင်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်း၏မှန်ကန်ကြောင်းလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် မိတ္တူ။ထို့ပြင်၎င်းမှာ နိုင်ငံခြားဘာသာဖြင့်ရေးသားထားလျှင်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ပုဒ်မခွဲ (၂) ၌ ပြဋ္ဌာန်းသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း မှန်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆို်ချက်။

(ဂ) ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ၊ နိုင်ငံခြား ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာကြောင်းထင်ရှားစေရန် ကျမ်းကျိန်ဆို်ချက်၊ သို့မဟုတ် ကျမ်းကျိန်ဆို်ချက်များ၊ ထို့ပြင်

(ဃ) မိမိ၏လျှောက်လွှာကို အထောက်အခံဖြစ်စေသည့် အခြား လိုအပ်သော စာမှတ်စာတမ်းများ။

6. If the application under section 5 of the Act be presented without the document specified in Rule 5 (a) above, it shall forthwith be returned to the party presenting it. If such application is unaccompanied by the documents specified in Rule 5 (b) and (c) above, the Court may allow a reasonable time within which such documents must be filed.

Procedure to be followed in case of non-production of documents with application for enforcement of award.

7. The provisions of the Code of Civil Procedure relating to execution of decrees and orders shall, *mutatis mutandis*, be applicable to the execution of decrees and orders under the Act.

Execution of decrees and orders.

8. The fees in respect of proceedings under the Act shall be according to the scales of fees in force in civil Courts subordinate to the High Court, so far as the same are applicable.

Fees payable in proceedings.

12. Arbitration Act, 1944.

360. Section 89 and the Second Schedule of the Code of Civil Procedure and the Arbitration Act, 1899, have been repealed by the Arbitration Act, 1944, which is in force throughout the Union of Burma. Consequently all arbitrations must be conducted in accordance with the provisions of the Arbitration Act, 1944. *See* section 47.

Application of Act.

361. Rules under section 44 of the Act have not yet been published by the High Court.

Rules.

362. Arbitrator's fees for every effective meeting should not ordinarily exceed three gold mohurs for the first two hours and one gold mohur for each succeeding hour.

Arbitrators' Fees.

၆။ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ အရ လျှောက်လွှာကို အထက်နည်းဥပဒေ ၅(က) တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့် စာမှတ်စာတမ်းမပါဘဲ တင်သွင်းခဲ့လျှင်၊ ထို လျှောက်လွှာကို တင်သွင်းသူ အမှုသည်သို့ချက်ခြင်း ပြန်ပေးရမည်။ အဆိုပါ လျှောက်လွှာနှင့်အတူ အထက်နည်းဥပဒေ ၅ (ခ) (ဂ) တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့် စာမှတ်စာတမ်းများ မတင်မသွင်းလျှင်၊ ထိုစာမှတ်စာတမ်းများကို တင်သွင်းစေရန် တရားရုံးက သင့်တော်သောအချိန်ပေးနိုင်သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုရန် လျှောက်လွှာနှင့် အတူ စာမှတ် စာတမ်းများ မတင်မသွင်းသည့်အချက်တွင် လိုက်နာရန် နည်းလမ်း။

၇။ **ဒီကရီများနှင့် အမိန့်များကို** အတည်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဘရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ အကြောင်းအားလျော်စွာပြောင်းလဲပြင်ဆင်ပြီးလျှင်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ဒီကရီများနှင့်အမိန့်များကို အတည်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။

ဒီကရီများနှင့် အမိန့်များကို ဘေရိပြုလုပ်ခြင်း။

၈။ အက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သည့် မူခင်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခကြေးငွေများမှာ၊ သက်ဆိုင်သမျှ တရားရုံးချုပ်လက်အောက်ခံ **တရားမ** တရားရုံးများတွင် အတည်ဖြစ်သည့်**အခန္ဓနိုးထားများအတိုင်းဖြစ်** စေရမည်။

မူခင်းများ၌ ပေးဆောင်ရမည့်အခကြေးငွေများ။

၁၂။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ အနုညာတ ခုံတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အက်ဥပဒေ

၃၆၀။ ။တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၈၉ နှင့် **ဒုဘိယစာချုပ်မူစဏ္ဍ**၊ ၁၈၉၉ ခုနှစ်၊ အနုညာတ ဆုံးဖြတ်ချက်**အက်ဥပဒေ** တို့ကို၊ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ အနုညာတ ခုံတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း **အက်**ဥပဒေဖြင့်ရုပ်သိမ်းပြီးဖြစ်သည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ **အနုညာတ ခုံတင်**ဆုံးဖြတ်ခြင်း အက်ဥပဒေသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတဝန်းလုံးတွင် **အာဏာတည်**သည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနုညာတ ခုံတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အရပ်ရပ်ကို၊ ၁၉၄၄ **ခုနှစ်၊** အနုညာတ ခုံတင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ပုဒ်မ ၄၇ ကိုကြည့်။

အက်ဥပဒေနှင့် ဆက်ဆိုင်စေခြင်း။

၃၆၁။ ။အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ အရ၊ နည်းဥပဒေများကို နိုင်ငံတော်ကရားရုံးချုပ်က ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းမရှိသေးချေ။

နည်းဥပဒေများ။

၃၆၂။ ။ခုံသူကြီးတို့က ထိရောက်စွာ စည်းဝေးခြင်းပြုဖြစ်သည့်အခါတိုင်းအတွက်၊ ရုရုန် အခကြေးငွေမှာ၊ **ပထမ** နှစ်နာရီအတွက် ရွှေဒင်္ဂါသုံးပြားထက် မပိုစေရ။ ၎င်းနှစ်နာရီနောက် တနာရီလျှင် ရွှေဒင်္ဂါးတပြားထက်မပိုစေရ။

ခုံလူကြီးတို့၏ အခကြေးငွေများ။

အပိုင်း ၄

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး

အနက်အဓိပ္ပာယ် ခွဲခြားရန် မလိုလျှင် "စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း" ဟူသော စကားတွင် "စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း" ဟူသော စကားပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် "စစ်ဆေးစီရင်သည်" ဟူသော စကားတွင် "စုံစမ်းစစ်ဆေးသည်" ဟူသော စကားပါဝင်သည်။ ဤအပိုင်း၌ နံဘေးအနားကွက်လပ်တွင် စာလုံးမဲနှင့်ပြထားသည့် ဂဏန်းများသည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ ပြထားသည့် အက်ဥပဒေ၏ အခန်းများကို ရည်ညွှန်းသည်။ ပုံဆွေးနွေး ပြထားသည့် ဂဏန်းများမှာ ၎င်းတို့အပေါ်၌ ပြထားသည့် အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မများကို ရည်ညွှန်းသည်။ အခြားနည်းသီးခြား ဖော်ပြထားခြင်း မရှိလျှင် ကိုးကားဖော်ပြထားသော ပုဒ်မသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ၏ ပုဒ်မဖြစ်သည်။

PART IV.

Criminal Procedure.

Where there is no need for distinction the words "trial" and "try" include "inquiry" and "inquire into" respectively. In this Part, in the marginal notes Roman numerals denote the Chapters and Arabic numerals the section of the Act under which they appear. A section quoted, unless otherwise specified, is a section of the Code of Criminal Procedure.

Chapter 15

Jurisdiction of Magistrates and their ranks.

Their special Powers.

363. The Supreme Court, after establishing and constituting the State Courts, Divisional Courts and Township Courts, had invested them with Criminal Powers in accordance with the provisions of Judiciary Law.

364. The Supreme court, under section II of the Judeciary Law, had invested the Township Magistrates with Special Powers to make out sentences in all criminal case except cases in which death sentence may be imposed under section 30 of Criminal Procedure Code by virtue of their post.

Magistrates invested with powers

Besides the Township Magistrates, the Additional Township Magistrates who are invested with Firstclass powers had been invested with Special Powers under the Same Section.

Those Magistrates who had been invested with Special Power under section 30 of the Criminal Procedure Code can make out adequate punishment and they are directed to exercise their Powers independently in cases where there are no difficulties.

365. A member of the Myanmar Police Force who committed any offence under the provisions of seetion II to 25 of the Law shall be tried by the Police Court under section 26 of the Myanmar Police Discipline Law. Apart from these offences, any member of Myanmar Police Force who committed offences under the existing Laws shall be tried by the courts constituted and established under the Judiciany Law. The courts shall follow the following instructions with regard to taking over of the Myanmar Police Force who are to be tried the courts.

cases in shich members of Myanmar Police Force prosecuted under unde. Myanmar Police Force Discipline Law

(a) In cases where the members of the Myanmar Police Force committed offence under the Myanmar Police Force Discipline Law and offences under the existing Laws in the same transaction or where the member of the Myanmar Police Force and other

အခန်း(၁၅)

တရားသူကြီးတို့၏ အခွင့်အာဏာနှင့် ရာထူးအမည်များအကြောင်း

တရားသူကြီးတို့၏ အထူးအာဏာများ

အထူးရာဇဝတ် အာဏာရ တရားသူကြီးများ

၃၆၃။ ။ တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေးဥပဒေ(*)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်နယ် တရားရုံး၊ တိုင်းတရားရုံးများနှင့် မြို့နယ်တရားရုံးများကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး(*) ဖြစ်မှုဆိုင်ရာတရားစီရင်ရေး အာဏာများကို အပ်နှင်းခဲ့သည်(*)။

၃၆၄။ ။ တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ အရ မြို့နယ်တရားရုံးများရှိ မြို့နယ်တရားသူကြီးများအား သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အတွင်း ကျင့်သုံးနိုင်ရန် အတွက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ သေဒဏ်ချမှတ်နိုင်သော ပြစ်မှုမှအပ အခြားပြစ်မှုများကို စစ်ဆေးနိုင်ရန် အထူးရာဇဝတ် အာဏာများကို ရာထူးအလျောက် အပ်နှင်းထားပြီးဖြစ်သည်(*)။

မြို့နယ်တရားသူကြီးအပြင် အခြားသော ပထမတန်းရာဇဝတ်အာဏာရတွဲဖက်မြို့နယ် တရားသူကြီး အများအပြားကိုလည်း ဤပုဒ်မအရ အခွင့်အာဏာများ အပ်နှင်းထားပြီးဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၃၀ အရ အထူးအာဏာအပ်နှင်းရရှိသည့် တရားသူကြီးတို့သည် မိမိတို့က လုံလောက်အောင်ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်၍ အထူးသဖြင့် အခက်အခဲမရှိသော အမှုများတွင် မိမိတို့ရရှိသည့် အခွင့်အာဏာများကို လွတ်လပ်စွာ သုံးစွဲကြစေရန် ညွှန်ကြားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ မှ ၂၅ အထိပါ ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်သော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးကို ရဲတာရားရုံးကသာ စစ်ဆေးစီရင်မည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါ ပြစ်မှုများမှအပ အခြားတည်ဆဲဥပဒေပါ မည်သည့်ပြစ်မှုကိုမဆို ကျူးလွန်သော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား တရားစီရင်ရေးဥပဒေအရ တည်ထောင်ထားသော တရားရုံးများက ဥပဒေနှင့်အညီ စစ်ဆေးစီရင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ တရားရုံးများက စစ်ဆေးစီရင်ရသော အမှုများတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား လွှဲပြောင်းရယူရေးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်-

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေပုဒ်မ ၂၆ အရ ယင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ မှ ၂၅ အထိပါ ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်သော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား တရားစီရင်ရေးဥပဒေအရ တည်ထောင်ထားသော တရားရုံးများက ဥပဒေနှင့်အညီ စစ်ဆေးစီရင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ တရားရုံးများက စစ်ဆေးစီရင်ရသော အမှုများတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား လွှဲပြောင်းရယူရေးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်-

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေပါ ပြစ်မှုနှင့် အခြား

---

* နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၂/၈၈။

• ၁၉၈၈ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၉ ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁/၈၈။

* ၁၉၈၈ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၉ ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ်၏အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃/၈၈နှင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂/၈၉

civilians committed offence jointly, the members of the Myanmar Police Force shall be tried by the Police Court, and then for the offence under the existing Laws, they shall be handed over to the criminal courts.

(b) The members of the Myanmar Police Force who committed offence under other existing Laws only shall be handed over to the criminal courts.

(c) The criminal court should know whether the accused Member of Myanmar Police Force has been taken cognizence by the Police court if so, the stage of the case at the Police Court. Therefore the Criminal Court, in order to try a member of the Myanmar Police Force under seetion 26 of the Myanmar Police Force,Discipline Law shall inform Police Station,Police Force ,Police Battalion and Police Training School where the accused is posted and take over the accused. If there is any difficulties in taking over the accused, the criminal court shall put for ward the case to the higher court and the copy of its action shall be submitted to the Supreme Court.

Therefore in direct complaint cases or in cases sent up to the Court, or in cases, after examining the witness where it appears that any member of the Myanmar Force is found to have committed any offence, except those offences under Myanmar Police Force Law they shall be tried by in accordance with the above instructions, Criminal Procedure Code and the provisions of the Courts Manual.

Benches of Magistrtes.

366. The Supreme Court may, under Section 8 of Judiciary Law instruct the State or Divisional Courts or Township Courts to try Criminal Cases by a bench of more than one Magistrate.

တည်ဆဲဥပဒေပါ ပြစ်မှုမျာ်းကို ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း ပူးပေါင်းကျူးလွန်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်နှင့် အခြားအရပ်သားများ ပူးပေါင်း ကျူးလွန်လျှင်ဖြစ်စေ ကျူးလွန်သည့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေပါ ပြစ်မှုများအတွက် ရဲတရားရုံး က အရေးယူဆောင်ရွက်ပြီး အခြားတည်းဆဲဥပဒေပါ ပြစ်မှုများအတွက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ လွှဲပြောင်းပေးရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေပါ ပြစ်မှုမဟုတ်သည့် အခြားတည်ဆဲဥပဒေပါ ပြစ်မှုသက်သက်ကိုသာ ကျူးလွန်သော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များကိုမူ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားရုံးသို့သာလွှဲပြောင်းပေးပို့ရန်ဖြစ်သည်။

(ဂ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားရုံးသည် စွပ်စွဲခံရသူသည် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်အား ရဲတရားရုံး၌ အရေးယူထားခြင်းရှိ-မရှိ၊ အဲရေးယူထားပါက အရေးယူဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေကို ပြည့်စုံစွာသိရှိရန် လိုအပ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၆ အရ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားရုံးမှ စစ်ဆေးစီရင်ရေးအတွက် ယင်းတပ်ဖွဲ့ဝင် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့် စခန်း/တပ်ဖွဲ့/တပ်ရင်း/သင်တန်းကျောင်းသို့ အကြောင်းကြား၍ လွှဲပြောင်းရယူရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့လွှဲပြောင်းရယူရာ၌ အခက်အခဲများရှိပါက အထက်အဆင့်တရားရုံးသို့ တင်ပြ၍ ဆောင်ရွက်ချက်မိတ္တူကို တရားရုံးချုပ်သို့ ပေးပို့ရန် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ တရားရုံးသို့ ဦးတိုက်လွှောက်ထားသည့် အမှုများတွင်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးသို့ စွဲဆိုတင်ပို့သည့် အမှုတွင်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးရှေ့ စစ်ဆေးပေါ်ပေါက်ချက်အရဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေကို လိုက်နာရသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအပေါ် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်း ဥပဒေပါ ပြစ်မှုမှအပ အခြားတည်ဆဲဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် အရေးယူသည့်ကိစ္စများ၌ အထက်အဝိုဒ်များပါ အချက်များကို သိရှိလိုက်နာပြီး လျှင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေနှင့် တရားရုံးများလက်စွဲပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ကြရန် ညွှန်ကြားသည်*။

ရာဇဝတ်တရားသူကြီးခံုရုံးများ

၃၆၆။ ။ တရားရုံးချုပ်သည် တရားစီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ-စ အရ ပြည်နယ်၊ သို့မဟုတ် တိုင်းတရားရုံးတွင်လည်းကောင်း၊ မြို့နယ်တရားရုံးတွင်လည်းကောင်း အမှုများကို တရားသူကြီး တစ်ဦးထက်ပိုသော ခုံရုံးဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်ရန်ညွှန်ကြားနိုင်သည်။

---

* ၁၉၉၈ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် ၂၀၂၃/(ပြစ်မှု)၉/၉၈။

Distribution of Criminal Cases.

367. (a) The State or Divisional Judge may try himself the criminal cases sent up to the State or Divisional Court, or distribute them to his subordinate Judges of State or Divisional rank if any for disposal.

(b) It was necessary that the Judge should distribute Criminal Cases basing on the following facts.

(1) The fact of even distribute based on the number of cases distributed per month and the number of cases pending case before a judge.

(2) The fact of Criminal Power of each Judge and his efficiency in the disposal of cases should be taken into consideration.

(3) The important criminal cases and complicated criminal cases should be tried by the experienced Judges.

(4) Contested Cases should be fairly distributed so as to gain experience.

(5) Arrangement should be made for those cases which can be disposed of in a day or in few days, to be disposed of speedily.

(6) To train Judicial Officers to gain well rounded experience by letting them handle different types of cases.

(c) In distributing Judge shall consider the following main facts in distributing Criminal Cases.

Facts to be considered in distributing cases

၃၆၇။ ။ (က) ပြည်နယ်၊ သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီးသည် မိမိပြည်နယ်၊ သို့မဟုတ် တိုင်းတရားရုံးသို့ စွဲဆိုလာသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများကို မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ သင့်လျော်သော လက်အောက်ပြည်နယ်၊ တိုင်းအဆင့် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦး(ရှိလျှင်)အား လွှဲအပ်၍ဖြစ်စေ စစ်ဆေးစီရင်ရန် ဖြစ်သည်။ ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာမြို့တွင် ရုံးထိုင်လျက်ရှိသောပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားရုံးသို့ စွဲဆိုသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများကို ယင်းရုံးရှိ ရုံး အကြီးကဲဖြစ်သော တရားသူကြီးက မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ သင့်လျော်သော လက်အောက်ပြည်နယ်၊ တိုင်းအဆင့်ရှိ တရားသူကြီး တစ်ဦးဦး(ရှိလျှင်)အား လွှဲအပ်၍ဖြစ်စေ စစ်ဆေးစီရင်ရန် ဖြစ်သည်။ မြို့နယ်တရားသူကြီးသည် မိမိမြို့နယ်တရားရုံးသို့ စွဲဆိုလာသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများကို မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ သင့်လျော်သော လက်အောက်တရားသူကြီးတစ်ဦးဦး(ရှိလျှင်)အား လွှဲအပ်၍ဖြစ်စေ စစ်ဆေးစီရင်ရန် ဖြစ်သည်*။

(ခ) တရားသူကြီးသည် အောက်ပါအချက်များကို အခြေခံပြီး အမှုများခွဲဝေစစ်ဆေးကြရန် လိုအပ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်* -

(၁) တရားသူကြီးတစ်ဦးစီ၌ တစ်လလျှင် လက်ခံစစ်ဆေးရသော အမှုဦးရေ၊ လက်ရှိစစ်ဆေးဆဲအမှုဦးရေတို့ကို စိစစ်၍ မျှတစွာ ခွဲဝေစစ်ဆေးကြခြင်း၊

(၂) တရားသူကြီးတစ်ဦးချင်း၏ ကျင့်သုံးနိုင်သောအာဏာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခွဲဝေစစ်ဆေးခြင်း၊

(၃) အရေးကြီးသောအမှုကြီးများ၊ ရှုပ်ထွေးခက်ခဲသောအမှုများကို အတွေ့အကြုံရှိသော တရားသူကြီးများကစစ်ဆေးစီရင်ခြင်း၊

(၄) အတွေ့အကြုံရရှိကြစေရန်အတွက် ပဋိပြိုင်ခုခံဖွယ်ရှိသော အမှုအမျိုးအစားများကို သင့်မြတ်သလို ခွဲဝေပေး၍ စစ်ဆေးစီရင်စေခြင်း၊

(၅) နေ့ချင်းပြီးစစ်ဆေးနိုင်သော အမှုများ၊ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း ပြီးပြတ်ဖွယ်ရာရှိသော အမှုများကို မြန်မြန်ပြီးပြတ်အောင် စစ်ဆေးနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၆) တရားရေးဝန်ထမ်းများအား အမှုအမျိုးအစားစုံလင်စွာ ကိုင်တွယ်ခွင့်ရစေခြင်းအားဖြင့် ဘက်စုံကျွမ်းကျင်မှုရှိလာအောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း။

အမှုများခွဲဝေပေးရာတွင်စဉ်းစားရမည့် အချက်များ

(၀) အမှုများကို အောက်ပါအချက်များကိုအဓိကထားစဉ်းစား၍ ခွဲဝေပေးရမည် -

---

* ၁၉၈၈ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်စွဲပါ ညွှန်ကြားချက်အမှတ် ၁/၈၈။

* ၁၉၉၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၁ ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ်-ညွှန်ကြားချက်အမှတ် ၈/၈၉။

(1) The State or Divisional Judge, Additional/ Deputy/ Assistant State or Divisional Judge in charge of District or the Township Judge shall try the important cases and complicated cases himself.

(2) The State or Divisional Judge or Judge in charge of District or Township Judge should distribute new cases only after considering the number of pending cases at his court and that of his subordinate Judges.

(3) Though number of pending cases should be considered as one criterion, special care should be taken in distributing cases which can be disposed of in a day and which would take a lot of Magistrates time.

(4) To distribute cases in accordance with the jurisdiction and power of the Assistant Judges-important cases to the experienced Judge **and** petty cases to the inexperianced Judge.

(5) **To distbriute** cases which are likely to be contested appropriately in **order to gain** judicial trial experience to the Assistant Judges. In doing **so he shall** consider the number of contested pending before **such Judge.**

(6) By giving chance to handle and try various kinds of cases and make competent Judges of his subordinater, the Distributing shall distribute suitable case to them.

(D) So as there shall be no delay in **distribution** civil cases, the State Judges or the Divisional **Judges or** the Judges in charge of District or the Town**ship** Judge shall carry out as follows: -

distributing of civil cases

(1) To accept petitions and applications at the appointed hours of office hours and the important applications after recess.

(၁) အရေးကြီးသော အမှုကြီးများနှင့် ရှုပ်ထွေးခက်ခဲသောအမှုများကို ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်တာဝန်ခံ တွဲဖက်/ ဒုတိယ/လက်ထောက်ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီး သို့မဟုတ် မြို့နယ်တရားသူကြီးက မိမိကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးစီရင်ရန်၊

(၂) ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီး သို့မဟုတ် ခရိုင်တာဝန်ခံ တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် မြို့နယ်တရားသူကြီးသည် မိမိရုံးရှိ လက်ကျန်အမှုဦးရေနှင့် လွှဲပေးရမည့် သက်ဆိုင်ရာ လက်အောက်တရားသူကြီး အသီးသီးရှိ လက်ကျန်အမှုဦးရေကို ကြည့်ပြီး အမှုသစ်များကို မှတစ်ဆ ခွဲဝေပေးရန်၊

(၃) အမှုဦးရေ အနည်းအများကို ကြည့်ရမည်ဖြစ်သော်**လည်း နေ့ချင်း**ပြီးစစ်ဆေးစီရင်နိုင်သော ပြစ်မှုသေးများနှင့် **အချိန်ယူရန် ကြားနာ** စစ်ဆေးရသောပြစ်မှုများကို **သတိမူ၍ ခွဲဝေပေးရန်၊**

(၄) လက်အောက်တရားသူကြီး**အသီးသီး၏စီရင်ပိုင်ခွင့်**နှင့် ကျင့်သုံးနိုင်သော ရာဇဝတ်**အာဏာများအလိုက် ပြစ်မှုကြီးများ**ကို အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်ပြီး ကျွမ်း**ကျင်သော တရား**သူကြီးများသို့ ခွဲဝေပေး၍ အမှုသေးများကို အတွေ့**အကြုံ**နည်းသေးသော တရားသူကြီးများသို့ ခွဲဝေပေးရန်၊

(၅) လက်အောက်တရားသူကြီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံရရှိစေရန် အတွက် ယှဉ်ပြိုင်ခုခံဖွယ်ရှိသော အမှုအမျိုးအစားများကို သင့်မြတ်သလို ခွဲဝေပေးရန်၊ ထိုသို့ခွဲဝေရာတွင် လက်အောက်တရားသူကြီးတစ်ဦးစီက စစ်ဆေးလျက်ရှိသည့် ယှဉ်ပြိုင်ခုခံသော အမှုဦးရေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ မှတစ်ဆ ခွဲဝေပေးရန်၊

(၆) **အမှုအမျိုးအစားစုံလင်စွာ** စစ်ဆေးခွင့်**ပေးခြင်းဖြင့် ဓိဝိဇ**၏လက်အောက်တရားသူကြီးများအား ဘက်**စုံကျွမ်းကျင်မှုရှိ**လာစေရည်ရွယ်ပြီး သင့်မြတ်သော အမှုများကို **ခွဲဝေပေးရန်၊**

(ဃ) အမှုများခွဲဝေပေးခြင်း

အမှုများခွဲဝေပေးရာတွင် နှောင့်**နှေးကြန့်ကြာမှု မရှိစေ**ရန် အမှုခွဲဝေ ပေးသောပြည်နယ်၊ တိုင်းတရား**သူကြီး၊ ခရိုင်တာဝန်ခံ**တရားသူကြီး၊ မြို့နယ် တရားသူကြီးတို့သည် **ဖောက်ပါအတိုင်း**ဆောင်ရွက်ရမည်[*] -

(၁) လျှောက်**လွှာစသည်များကို နေ့စဉ်** ရုံးစဆိုင်းသည့်အခါတွင် ခိုန်းဆို သတ်မှတ်**ထားသည့် အချိန်၌** လက်ခံရန်နှင့် အရေးကြီးသော လျှောက်လွှာများကို နေ့ခင်းနားချိန်မှ ရုံးပြန်တက်သည့်အခါတွင်

---

[*] ၁၉၈၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၁ ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ်-ညွှန်ကြားချက်အမှတ် -၈/၈၉။

(2) To issue office order assigning duty to a suitable Judge or Judicial officer of accepting application and petitions in temporary absence.

(3) To make arrangements so as to reach the trial Judge the petitons or applications within part of an hour.

(4) The Distributing Judge shall make the list of petitions or applications to whom they are distributed.

(5) The Judges shall make list petitions according to type of suits of those they received for disposal and if they cannot actually dispose of them effeciently they shall report to their State Judges or Dividional Judges or Township Judge mentioning reasons therefor.

368. The name of post, rank and Jurisdiction of Judges.

(a) The names of posts and ranks of the Judges at the State or Divisional Court (the State or Divisional courts stationed at the Headquarters of a District) are defined in accordance with their responsibilities as follows: -

(1) The State Judge or the Divisional Judge.

(2) The Additional State Judge or the Additional Divisional Judge.

(3) The Deputy State Judge or the Deputy Divisional Judge.

(4) The Assistant State Judge or the Assistant Divisional Judge.

(b) The names and ranks of the Judges at the Township court are defined in accordance with their responsibilies, as follows.

(1) The Township Judge.

(2) The Additional Township Judge.

(3) The Deputy Township Judge.

Remarks. This is just a complete statement of names and ranks in accordance with the Courts. The subordinate judges are not kept where it is not necessary in relation to volume of work.

လက်ခံရေးအတွက်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ထားရန်၊

(ဃ) မိမိမရှိခိုက် လျှောက်လွှာစသည်တို့ကို လက်ခံရန်သင့်လျော်သော တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် တရားရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးအား နှုတ်တွင်းအမိန့် ထုတ်ပြန်၍ တာဝန်ပေးအပ်ထားရန်၊

(၃) အမှုများ ခွဲဝေပေးသည့်အခါ အမှုစစ်ဆေးရန်တာဝန်ခွဲဝေချထားခြင်းခံရသည့် တရားသူကြီးလက်ဝယ်သို့ နာရီပိုင်းအတွင်းရောက်ရှိအောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊

(၄) အမှုခွဲဝေပေးရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် တရားသူကြီးသည် သက်ဆိုင်ရာ လက်အောက်တရားသူကြီးများထံ ခွဲဝေလွှဲအပ်ထားသည့် အမှုများကို အလွယ်တကူသိရှိနိုင်ရန် သီးခြားစာရင်းပြုလုပ်ထားရှိရန်၊

(၅) တရားသူကြီးများသည် မိမိတို့ လက်ခံရရှိသောအမှုများကို အမှုအမျိုးအစားအလိုက်စာရင်းရေးသားပြုစုထားရှိ၍ အမှုများကို အမှန်တကယ် နိုင်နင်းအောင် မစစ်ဆေးနိုင်သည့်အခါ အကျိုးအကြောင်းဖော်ပြ၍ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်၊ တိုင်း သို့မဟုတ် မြို့နယ်တရားသူကြီးထံ တင်ပြရန်။

တရားသူကြီးတို့၏ ရာထူးအမည်၊ အဆင့်နှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်များ

၃၆၈။ ။(က) ပြည်နယ်၊ သို့မဟုတ် တိုင်းတရားရုံး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာမြို့ရှိ ပြည်နယ်၊ သို့မဟုတ် တိုင်းတရားရုံးရှိ တရားသူကြီးများ၏ ရာထူးအဆင့်အဝေါ်များကို တာဝန်အကြီးအငယ်အလိုက် အောက်ပါအစဉ်အတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည်-

(၁) ပြည်နယ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီး၊

(၂) တွဲဖက်ပြည်နယ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် တွဲဖက်တိုင်းတရားသူကြီး၊

(၃) ဒုတိယပြည်နယ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ဒုတိယတိုင်းတရားသူကြီး

(၄) လက်ထောက်ပြည်နယ်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် လက်ထောက်တိုင်းတရားသူကြီး။

(ခ) မြို့နယ်တရားရုံးရှိ တရားသူကြီးများ၏ ရာထူးအဆင့်အဝေါ်များကို တာဝန်အကြီးအငယ်အလိုက် အောက်ပါအစဉ်အတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည်-

(၁) မြို့နယ်တရားသူကြီး၊

(၂) တွဲဖက်မြို့နယ်တရားသူကြီး၊

(၃) ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီး။

မှတ်ချက်။ တရားရုံး၏ အလိုက် ရာထူးအဆင့်အဝေါ်ကို ပြည့်စုံစွာဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ တရားရုံး၏ လုပ်ငန်းပမာဏအလျောက် မလိုအပ်သည့်လက်အောက်တရားသူကြီးများကိုမူ ရုံးတိုင်းတွင် မထားပါ။

CHAPTER XVI.

PREVENTIVE LAW.

Security for Keeping the Peace.

VIII

369. A Magistrate of the third class or a Magistrate of the second class, not being a Subdivisional Magistrate, has no power to require any person to execute a bond to keep the peace under section 106, or section 107.

Procedure of Magistrate of second or third class.

In cases falling under section 106 such a Magistrate should forward the accused to the District or Subdivisional Magistrate to whom he is subordinate. In cases falling under section 107 such a Magistrate may issue a warrant for the arrest of the accused and may send him up to be dealt with by the District or Subdivisional Magistrate to whom he is subordinate, or by any Magistrate of the first class. He must record the reasons for his action and send a copy of them with the accused.

349. 107 (3).

106.

370. No person can be bound down to keep the peace under section 106 unless he is convicted of one or other of the offences specifically mentioned in that section, or of some other offence involving a breach of the peace, or of abetment of any such offence.

Procedure under section 106.

120 *(1).*

371. If the accused is sentenced to imprisonment, the period for which security is required runs from the date of expiry of sentence.

107 *(2).*

372. A miscellaneous proceeding should not be opened in cases falling under section 106. The proceedings should continue in the regular trial.

373. No Magistrate can demand security for keeping the peace under section 107 unless *either* the person concerned *or* the place where disturbance is apprehended is within the local limits of the Magistrate's jurisdiction. But no Magistrate other than a District Magistrate can proceed under this section unless *both* the person *and* the place are within his local jurisdiction. In case where a Subdivisional Magistrate or Magistrate of the first class wishes proceedings taken under this section, and either the person or the place is beyond his jurisdiction, he should report the matter to the District Magistrate under sub-section (3), and may arrest the person concerned and send him to the District Magistrate.

Procedure under section 107.

အခန်း ၁၆

ပြစ်မှုများမဖြစ်ပွါးရန်တားမြစ်သည့် တရားဥပဒေအကြောင်း

ငြိမ်ဝပ်မှု ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ခံဝန်

၀။ **၃၆၉။** ။နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမဟုတ်သော တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့ဘည်းမဟုတ် ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှာ လူတဦးတယောက်ကို ငြိမ်ဝပ်မှု ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ပုဒ်မ ၁၀၆ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၁၀၇ အရဖြစ်စေ **ခံဝန်ချုပ်** ချုပ်ဆိုစေရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည့် အာဏာမရှိ။ ပုဒ်မ **၁၀၆ အရ** ကျရောက်သော အမှုမျိုးတွင် အဆိုပါ ရာဇဝတ် **တရားသူကြီး**သည် မိမိက လက်အောက်ခံရာ ဖြစ်သော မိမိအထက် ခရိုင် ရာဇဝတ် **တရားသူကြီး**ထံသို့ ဖြစ်စေ၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ ဖြစ်စေ၊ တရားခံကို **တင်ပို့ရမည်။** ပုဒ်မ ၁၀၇ အရ ကျရောက်သော အမှုမျိုးတွင် အဆိုပါ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး**သည်** **တရားခံ**ကို ဖမ်းဆီးရန် ဝါရမ်း ထုတ်ပေးနိုင်သည်ဖြင့်၊ မိမိက လက်အောက်ခံရာဖြစ်သော **မိမိ**အထက် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ ဖြစ်စေ၊ ပထမတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးဦးယောက်ထံသို့ဖြစ်စေ၊ ထိုတရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်စေရန် တင်ပို့နိုင်သည်။ မိမိက မည်သည့်အတွက် ထိုသို့ပြုလုပ်ရခြင်း အကြောင်းပြချက်များကို ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ရမည်ဖြင့်၊ ထိုအကြောင်းပြချက်မိတ္တူတစောင်ကိုလည်း တရားခံနှင့်အတူ **တင်ပို့ရမည်။**

နုတိယတန်း၊ သို့တည်း **ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီး**တို့ ထိုက်နာရန် **ထိုးနှက်ခြင်း**။

၁၀၆ ၃၇၀။ ။ပုဒ်မ **၁၀၆ တွင်** သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုများအနက် ပြစ်မှု **တခု**အတွက် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခံရခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ငြိမ်ဝပ်မှု ပျက်ပြားရေး ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အခြားပြစ်မှု တခုခု၊ သို့တည်းမဟုတ် အဆိုပါ ပြစ်မှုတခုခုကို အားပေးကူညီခြင်းအတွက် ပြစ်မှုထင်ရှား **စီရင်ခံရခြင်း** မရှိသမျှ မည်သူကိုမဆို ငြိမ်ဝပ်မှုဘိန်းသိမ်းရေးအတွက် ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆို**စေနိုင်သည်**မဟုတ်။

ပုဒ်မ ၁၀၆ **အရ ထိုက်နာ**ရန် **ထိုးနှက်ခြင်း**။

၁၂၀(၁) ။ **၃၇၁။** ။တရားခံသည် ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်း ခံရလျှင်၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် ကုန်ဆုံး**သည့် နေ့**ရက်မှစ၍ ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုရန် လိုသောကာလကို အစပြုမည်။

၁၀၇ (၂)။ ၃၇၂။ ။ပုဒ်မ ၁၀၆ အရ ကျရောက်သော အမှုများတွင် အသေးအဖွဲ့ အမှုတွဲမဖွင့်ရ၊ **ရာဇဝတ်ကြီးမှု**တွင် မှုခင်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

ပုဒ်မ ၁၀၇ အရ လိုက်နာရန် ထိုးနှက်ခြင်း။

၃၇၃။ ။ငြိမ်ဝပ်မှု ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ခံဝန်တောင်းခြင်း ခံရမည့် သူသော်ငင်း၊ နှောင့်ယှက်ရေး ဖြစ်ပွားမည်ဟု စိုးရိမ်ရသော နေရာသော်ငင်း၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ဒေသန္တရ နယ်နိမိတ်အတွင်း မရှိလျှင် ပုဒ်မ ၁၀၇ အရ မည်သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကမျှ ငြိမ်ဝပ်မှု ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ခံဝန်ကို မတောင်းဆိုနိုင်။ သို့ရာတွင် ၎င်းသူနှင့် ၎င်းနေရာနှစ်ရပ်လုံးမှာ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ဒေသန္တရ

Security for Good Behaviour.

108. **374.** It should be noted that proceedings under section 108 against the Editor, etc., of registered publications require the sanction of the President of the Union.

Proceedings against editor of newspaper.

375. Prosecutions under section 110 in regard to persons who have never before been convicted should not be very readily sanctioned. In such cases Magistrates should take great care to test evidence for the prosecution and to assure themselves beyond reasonable doubt that the accused is really an habitual offender of the class named. They should not rest satisfied merely with bare statements that the accused is reputed to be an habitual offender.

Unconvicted offenders.

112. **376.** *(1)* No person should be called upon to give security except upon credible, clear and substantial information. Although a police report is credible information, Magistrates must not take action too readily upon such reports. It is not sufficient ground for calling upon any person to give security for good behaviour that he drinks, or consumes opium, or gambles, or has a bad reputation, or lives on his relations, having independently of relations no ostensible means of livelihood, or allows a man who has been convicted of theft to live in his house. But persons who earn their living, wholly or in part, by unlawful gaming may be called upon to give security under section 17 of the Gambling Act, and those who earn their living, wholly or in part, by unlawful manufacture, transport, importation, exportation, sale or purchase of opium or any excisable article or by abetting such unlawful manufacture, transport, importation, exportation, sale or purchase of opium or any excisable article may be called upon to give security under section 3 of Part II of the Opium Act, or section 64-A of the Burma Excise Act, as the case may be.

Information.

နှယ်နိမိတ်အတွင်း မရှိလျှင် ခရိုင်ဆုဇဝတ် တရားသူကြီးမှတပါး၊ မည်သည့် ဆုဇဝတ်တရားသူကြီးကမျှ ဤပုဒ်မအရ မဆောင်ရွက်နိုင်။ နယ်ပိုင် ဆုဇဝတ် တရားသူကြီးက သော်၎င်း၊ မဏ္ဍလေးတန်း ဆုဇဝတ် တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ ဤပုဒ်မအရ ဆောင်ရွက်လိုသည့် ကိစ္စများတွင် အဆိုပါလူ၊ သို့တည်းမဟုတ် အဆိုပါနေရာမှာ မိမိ၏စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာပိုင်နက်အပင် ရှိနေလျှင် ထိုအကြောင်း အရာကို ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ ခရိုင်ဆုဇဝတ် တရားသူကြီးထံ မိမိက အစီရင်ခံ၍၊ အဆိုပါ သက်ဆိုင်သူကို ဖမ်းဆီးပြီးလျှင် ခရိုင် ဆုဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ ပို့နိုင်သည်။

ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံနေထိုင်ရေးအတွက် ခံဝန်

သတင်းစာ အာဏာပိုင်တို့ အပေါ်တွင် မူခင်းစွဲဆိုခြင်း။

၃၇၄။ ။မှတ်ပုံတင်တားသော ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့် စာအုပ်စာတမ်း အစရှိသည်တို့၏ အယ်ဒီတာ စသည်တို့ အပေါ်တွင် ပုဒ်မ ၁၀၀ အရ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းများ အတွက် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ၏ ခွင့်ပြုချက်ကိုရယူရန်လိုကြောင်း သတိပြုရမည်။ ၁၀၀။

ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်း မခံရဘူးသော ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူများ။

၃၇၅။ ။ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း မခံရဖူးသော သူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မ ၁၁၀ အရ အမှုစွဲဆိုခြင်းများကို လွယ်လင့်တကူ ခွင့်မပြုရ။ ထိုသို့သော အမှုများတွင် ဆုဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် တရားလိုဘက် သက်သေခံချက်တို့ကို အထူးဂရုပြု၍ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီးလျှင် တရားခံသည် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသော အမျိုးအစားအတွင်း ပါဝင်ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်လေ့ရှိသူ အမှန်ဖြစ်ကြောင်း သင့်လျော်သော သံသယ မရှိစေဘဲသေချာစွာ သိရှိရအောင် ပြုလုပ်ရမည်။ တရားခံသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်လေ့ရှိသူဖြစ်ကြောင်း ကျော်စောသည်ဟု ထုတ်ဆိုချက်များ ရှိရုံမျှနှင့် သဘောကျနပ်ခြင်း မရှိစေရ။

သတင်းပေးချက်။

၃၇၆။ ။(၁) ယုံကြည်လောက်၍ ထင်ရှား ခိုင်မာသော သတင်းပေးချက် မရမရှိတဲ့၊ မည်သူကိုမျှ ခံဝန်ပေးစေရန် အမိန့်မချမှတ်ရ။ ရဲအစီရင်ခံစာသည် ယုံကြည်လောက်သော သတင်းပေးချက် ဖြစ်သော်လည်း ထိုသို့သော အစီရင်ခံစာများအရ လွယ်လင့်တကူ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိစေရ။ လူတဦးတယောက်မှာ အရက်သောက်တတ်သည်၊ ဘိန်းစား၊ ထိန်းရှုတတ်သည်။ လောင်းတမ်းကစားတတ်သည်၊ မကောင်းသတင်း ကျော်စောသည်၊ အိမ်မျိုးတို့ကို မိုခိုစားသောက်လျက် ဆေးမျိုးတို့ကို မမှီခိုဘဲ အသက်မွေးမှု အထင်အရှား မရှိဖြစ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခိုးမှုနှင့် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခံရဘူးသူကို မိမိအိမ်၌ နေထိုင်ခွင့် ပြုသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်နှင့် ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံနေထိုင်ရေးအတွက် ခံဝန်ပေးစေဟု အမိန့်ချမှတ်ရန် လုံလောက်သည်မဟုတ်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော လောင်းတမ်းကစားခြင်းဖြင့် လုံးဝဖြစ်စေ၊ တစိတ်တဒေသဖြစ်စေ အသက်မွေးမှု ပြုသူတို့ကို လောင်းတမ်း ကစားခြင်း ဆက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇ အရ ခံဝန်ပေးစေဟု အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဘိန်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖယ်ဗျူဇီဆောင်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းသို့ သွင်းခြင်း၊ ပြည်ပသို့ထုတ်ခြင်း၊ ရောင်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝယ်ခြင်းဖြင့် သော်၎င်း၊ ထိုသို့လုပ်ကိုင်ခြင်းတွင် အားပေးကူညီခြင်းဖြင့် သော်၎င်း လုံးဝဖြစ်စေ၊ တစိတ် ၁၁၂။

110. *(2)* Credible information against habituals under section 110 must show that the person informed against is leading an habitually dishonest life and, in the sense, is dangerous to society. The mere fact of a previous conviction for an offence or previous convictions for offences is not sufficient to justify a Magistrate in taking action under section 110, unless there is some additional evidence to show that the person complained against has done some act, or has resumed habits, indicating an intention on his part to return to his former course of life. Again, after the expiration of a term of security some new proof of bad livelihood or of the fact that the person is not capable of following any honest calling is necessary before fresh security may be demanded.

Proceedings against Persons undergoing Imprisonment.

377. Security for keeping the peace for good behaviour should not be demanded from a person who is already undergoing a sentence of imprisonment for a criminal offence. Proceedings already commenced against such prisoner may, if the circumstances justify it, be renewed after his sentence for the criminal offence has expired.

117 (5). Joinder of trials.

378. The power to deal with more than one person in the same enquiry should be used with discretion and only when it is quite clear that section 117, sub-section *(5)*, properly applies.

Evidence must be recorded

379. Before an order under section 112, Criminal Procedure Code, calling upon a person to find security can be confirmed, the truth of the information upon which the Magistrate has acted must be enquired into and such further evidence as may be necessary taken. The mere readiness of such person to give security does not justify the Magistrate in confirming his order without complying with the requirements of section 117 of the Criminal Procedure Code.

တဒေသဖြစ်စေ အသက်မွေးမှု ပြုသူတို့ကို ဘိန်းအက်ဥပဒေ အပိုင်း ၂၊ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ သို့တည်းမဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၄-က အရ၊ အကြောင်း အားလျော်စွာ ခံစေပေးစေဟု အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

၁၁၀။ (၂) ပုဒ်မ ၁၁၀ အရ ပြစ်မှု ကျူးလွန်လေ့ ရှိသူများအပေါ်၌ ယုံကြည်လောက်သော သတင်းပေးချက်မှာ သတင်းပေးခြင်း ခံရသူသည် အမြဲတစေ မရိုး မဖြောင့် အသက်မွေးမှု ပြုနေသည့်အတွက် လူအများအား ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေတတ်ကြောင်း ကို ထင်ရှား စေရမည်။ စွဲဆိုတိုင်တန်းခံရသူသည် ယခင်က မိမိကျင့်ကြံ အသက်မွေးသည့်အတိုင်း ပြန်၍ ပြုမည့် လက္ခဏာပြသည့် ပြုလုပ်မှု တခုခုကို ပြုလုပ်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျင့် အကြံတို့ကို တဖန် ပြန်လည်ပြုကျင့်နေကြောင်း ထင်ရှားစေရန် ထပ်မံ သက်သေခံချက် မရှိလျှင်၊ ပြစ်မှု တခုအတွက် ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံခဲ့ရ ဖူးသည့် အကြောင်းမှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုများအတွက် ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းများ ခံခဲ့ရ ဖူးသည့် အကြောင်းမှာ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ပုဒ်မ ၁၁၀ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်ပိုင်အောင် လုံလောက်သော အကြောင်းမဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင်လည်း၊ ခံဝန်ချုပ်ဆိုသည့် ကာလကုန်လွန်ပြီးနောက်၊ ခံဝန်ချုပ်အာဏာကို မတော်ဆင်နှိုင်မှု အသက်မွေးမှု မကောင်းကြောင်းသော်၎င်း၊ ထိုသူသည် ရိုးဖြောင့်စွာ အလုပ် လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်သူ မဟုတ်ကြောင်း သော်၎င်း၊ အသစ်တဖန် ထင်ရှားပြရန်လိုသည်။

အကျဉ်းခံ နေရသူများ အပေါ်တွင် စွဲဆိုသည့် မှုခင်းများ။

၃၇၇။ ။ရာဇဝတ် ပြစ်မှုအတွက် အကျဉ်းခံနေရသူ တဦးထံမှ ငြိမ်ဝပ်မှု ထိန်းသိမ်းရေး အတွက်သော်၎င်း၊ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံ နေထိုင်ရေးအတွက်သော်၎င်း ခံဝန် တောင်းဆိုခြင်း မရှိစေရ။ ထိုသို့သော အကျဉ်းသားအပေါ်၌ စတင်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သည့် မှုခင်းများကို၊ ပတ်ဝန်းကျင် ကြောင်းခြင်းရာများအရ အသစ်ထပ်မံ ဆောင်ရွက်ရန် လျော်ကန်မည် ဖြစ်လျှင်၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုအတွက် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ် ကုန်လွန်ပြီးနောက် အသစ် ထပ်မံ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၁၁၇ (၅)။

၃၇၈။ ။စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု တမှုတည်းတွင် လူတဦးထက်ပို၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာကို ဆင်ခြင်တုံဉာဏ်နှင့် သုံးစွဲရမည်ဖြင်၊ ပုဒ်မ ၁၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (၅) နှင့် အညေအချာ သက်ဆိုင်သည်ဟု လုံးဝ ထင်ရှားမှသာလျှင် သုံးစွဲရမည်။

စစ်ဆေး စီရင်မှုများကို ပူးတွဲခြင်း။

၃၇၉။ ။တဦးတယောက်သောသူကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၂ အရ၊ ခံဝန် ပေး စေရန် အမိန့်ကို အတည်မပြုနိုင်မီ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အရေးယူ ဆောင်ရွက်သော်သတင်းချက် မှန် မမှန်ကို စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုမည်ပြင်၊ ထပ်မံ လိုသမျှသော သက်သေ ခံချက်တို့ကိုလည်း ရေးမှတ်ယူရမည်။ ဆိုခဲ့သောသူက ခံဝန်ပေးရန် အသင့်ရှိရုံမျှဖြင့် ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၇ တွင် လိုအပ်သည့်အတိုင်း မလိုက်မနာဘဲ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မိမိ၏ အမိန့်ကို အတည်ပြုပိုင်ခွင့်မရှိ။

380. No person ought to be proceeded against under both sections 109 and 110 of the Code of Criminal Procedure in the same proceeding. When action is taken under section 110 the question of having ostensible means of subsistence should be excluded from the preliminary order.

Order under both sections 109 and 110 prohibited.

118. **381.** In fixing the amount of security, a Magistrate should consider the station in life of the person concerned, and should not demand more security than such person might reasonably be expected to furnish.

Security and imprisonment in default.

123(4) **382.** Only on the failure of a person to give security when called upon to do so does the law authorize imprisonment. He should not therefore be sent to jail forthwith on the order requiring security being passed. A reasonable time should be allowed, within, which to furnish security.

383. The period for which imprisonment in default of giving security is ordered must coincide with the period for which security is demanded.

384. The amount of the bond for which the surety, if there is only one, should be rendered liable, or the sureties, if there are more than one, should be jointly and severally rendered liable, should be the same as that in which the accused is bound down.

Sureties.

385. The character and class of sureties should be specified both in the preliminary order under section 112 and in the order under section 118, Code of Criminal Procedure.

Before any person is accepted as a surety for good behaviour the Magistrate should satisfy himself that that person is of good character, is able to pay the penalty in the bond and lives in a place where he is likely to be able to exercise some supervision over the conduct of the suspect.

386. Officials of the Court, or the near relations of such officials should not be accepted as sureties, unless they are nearly related to or are near neighbours of, the person called upon to give security.

၃၈၀။ ။အမှုတမှုတည်းတွင်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၉ နှင့် ၁၁၀ နှစ်ရပ်လုံး အရ၊ မည်သူ့ကိုမျှ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုသင့်။ ပုဒ်မ ၁၁၀ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်သည့်အခါ၊ အသက်မွေးမှုအထောက်အရှာရှိ မရှိ ဟူသည့်အချက်ကို ရှေးဦးအမိန့်တွင် မထည့်သွင်းချန်လှပ်ထားရမည်။

ပုဒ်မ ၁၀၉ နှင့် ၁၁၀ နှစ်ရပ်လုံးအရ ချမှတ်သောအမိန့်ကို တားမြစ်ခြင်း။

၃၈၁။ ။ခံဝန်ချုပ်ဆိုရမည့် ကြေးငွေအရေအတွက်ကို သတ်မှတ်ရာတွင်၊ ရာဇဝတ်တရား သူကြီးသည်၊ သက်ဆိုင်သောသူ၏ နေထိုင်မှု အခြေအနေကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရ၏၊ ထိုသူက အကြောင်းသင့်လျော်စွာ ပေးနိုင်မည့်ခံဝန်ထက်ပို၍ တောင်းဆိုခြင်းမမှီစေရ။

၁၁၀။

ခံဝန်နှင့် ခံဝန်မပေး ပျက်ကွက်သဖြင့် အကျဉ်းထောင်ချခြင်း။

၃၈၂။ ။ခံဝန်ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခံရသူက ခံဝန်တောင်းခံသည့်အခါ မပေးနိုင် ပျက်ကွက်မှသာလျှင်၊ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရန် တရားဥပဒေက ခွင့်ပြုသည်ဖြစ်စေသောကြောင့်၊ ခံဝန်ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်သောအခါ၊ ချက်ခြင်းထိုသူကို အကျဉ်းထောင်သို့ မပို့ရ။ ခံဝန်ပေးစေရန် သင့်လျော်သော အချိန်ခွင့်ပြုရမည်။

၁၂၃(၄)။

၃၈၃။ ။ခံဝန်မပေး ပျက်ကွက်သည့်အတွက် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရန် ကာလအပိုင်းအခြားမှာ၊ ခံဝန်တောင်းသည့် ကာလအပိုင်းအခြားနှင့် ထပ်တူညီမျှ ဖြစ်စေရမည်။

၃၈၄။ ။ခံဝန်သူတဦးသာဖြစ်လျှင်၊ တရားခံကို ခံဝန်ချုပ်ဆိုစေသည့် ကြေးငွေနှင့် အလားတူငွေအတွက်၊ ခံဝန်ချုပ်အပေါ်တွင် ခံဝန်သူက ပေးလျော်ရန်တာဝန်ရှိစေရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ခံဝန်သူတဦးထက်ပိုလျှင်၊ တရားခံကို ခံဝန်ချုပ်ဆိုစေသည့် ကြေးငွေနှင့် အလားတူငွေအတွက် ပူးတွဲ၍ဝိုင်း၊ တဦးချင်းဝိုင်း၊ ခံဝန်ချုပ်အပေါ်တွင် ခံဝန်သူများက ပေးလျော်ရန်တာဝန်ရှိစေရမည်။

ခံဝန်သူများ။

၃၈၅။ ။ခံဝန်သူတို့၏ အခြေအနေနှင့် အမျိုးအစားတို့ကို၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၂ အရ ရှေးဦးအမိန့်ဌာန်း၊ ပုဒ်မ ၁၁၈ အရအမိန့်ချမှတ်ရာတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြရမည်။

ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံနေထိုင်ရေးအတွက် ခံဝန်သူအဖြစ် တဦးဦးယောက်သောသူကို လက်မခံမီ၊ ထိုသူမှာ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းကြောင်း၊ ခံဝန်ချုပ်ပါ ဒဏ်ကြေးကိုပေးဆောင်နိုင်ကြောင်းမှစ၍၊ ထိုမသက်ဆိုးရှည်ရာရှိသူကို ကောင်းစွာကျင့်ဆောင်စေရန် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်နိုင်တန်ရာသည့် အရပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူ ဖြစ်ကြောင်းကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သဘောကျေနပ်ရှိစေရမည်။

၃၈၆။ ။တရားရုံးအရာရှိများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအရာရှိများ၏ နီးစပ်သည့် ဆွေမျိုးများသည် ခံဝန်ပေးရန်ဆင့်ဆိုခြင်းခံရသူနှင့် နီးစပ်သည့်ဆွေမျိုး၊ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်နီးချင်းမဟုတ်လျှင်၊ ထိုသူတို့ကို ခံဝန်သူများအဖြစ်လက်မခံရ။

No person shall be accepted as a surety in any case who is known or believed to be making a profession of becoming surety for others in consideration of payment.

387. When a Magistrate makes an order under section 118 of the Code of Criminal Procedure requiring a person to give security for more than one year, the Magistrate himself has no power to pass any order for imprisonment in default of the security being given. If the person does not or cannot give the required security, the Magistrate must submit the proceedings to the Sessions Judge with the respondent if he is in custody, and if he is not in custody must issue a warrant for the detention of the accused pending the orders of the Sessions Judge.

The Proceedings in such a case are not laid before the Sessions Judge for confirmation of an order, but for the purpose of his passing an order himself under section 123 (3) of the Criminal Procedure Code.

388. Before dealing with a reference under section 123 sub-section (2), of the Code of Criminal Procedure, the Sessions Judge is bound to fix a date for the hearing and to give reasonable notice to the person concerned and to hear him if he wishes to be heard either personally or by a pleader.

123 (1). **389.** A person committed to jail for failure to furnish security
124 (1). can be released only by order of the Court by which the security was required or of the District Magistrate. When a Sessions Judge, under
123 (2). section 123, leaves the order of the Magistrate demanding security unaltered and merely directs the imprisonment of the accused till security is furnished, the Magistrate may accept security if tendered.

When a Sessions Judge passes a fresh order demanding security, the acceptance of the security rests with him. But sureties may be tendered to the Magistrate who dealt with the case, who should send on the application with a report to the Sessions Judge.

117(3). **390.** Section 117, sub-section (3), enables a Magistrate acting under section 107, 108, 109 or 110 to make an ad interim order for security during the pendency of the inquiry in certain cases.

Interim order.

ငွေကြေးရရန်မျှော်လင့်၍ သူတပါးအတွက် ခံဝန်သွဲ့အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးသည့် အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်တတ်ကြောင်း သိရှိရသူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်ရသူ မည်သူကိုမျှ အမှုတခုခုတွင် ခံဝန်သူအဖြစ်လက်မခံရ။

၃၇၇။ ။ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ လူတဦးတယောက်ကို တနှစ်ထက်ပို၍ခံဝန်ပေးစေရန် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၈ အရအမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ၊ ထိုခံဝန်ကို မပေးမှုက်ကွက်သည့်အတွက် ထောင်ဒဏ်အမိန့် တစုံတရာကို မိမိကိုယ်တိုင် ချမှတ်ရန် ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီး၌ အခွင့်အာဏာမရှိ။ အကယ်၍ ထိုသူသည် လိုအပ်သည့် ခံဝန်ကို မပေး၊ သို့တည်းမဟုတ် မပေးနိုင်သောအခါ၊ ထိုသူအချုပ်နှင့် ရှိနေလျှင် ထိုသူနှင့်တပါတည်းအမှုတွဲကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက စက်ရှင်တရားသူကြီးထံသို့ တင်ပို့ရမည်။ ထိုသူသည် အချုပ်နှင့် မဟုတ်လျှင်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးက အမိန့်မချမှတ်မီအတွင်း တရားခံကို အချုပ်နှင့်ထားရန် ဝါရမ်းထုတ်ရမည်။

ထိုသို့သောအမှုမျိုးတွင်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးထံသို့ အမှုတွဲတင်ပို့ခြင်းမှာ အမိန့်တရပ်ကို အတည်ပြုရန် တင်ပို့ခြင်းမဟုတ်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃ (၃) အရ၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးကိုယ်တိုင် အမိန့်ချမှတ်ရန် အလို့ငှါ တင်ပို့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

၃၇၈။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ၊ လွှဲအပ်မှုကိုမဆောင်ရွက်မီ၊ စက်ရှင်တရားဘူကြီးသည် အမှုကြားနာ စစ်ဆေးရန်အတွက် နေ့ရက်ချိန်းဆိုသတ်မှတ်၍၊ သက်ဆိုင်သောသူသို့ သင့်လျော်သော နို့ တစ်ပေးပြီးလျှင်၊ ထိုသူကကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရှေနေဖြင့်ဖြစ်စေ လျောက်လဲရန်အလို့ရှိမှု၊ ထိုသူကို ကြားနာရန် တာဝန်ရှိသည်။

၁၂၃ (၁)။ ၃၇၉။ ။ခံဝန်မပေး ပျက်ကွက်သည့် အတွက်၊ အကျဉ်းထောင်သို့ အပို့ခံရသူကို၊
၁၂၄ (၁)။ ခံဝန်တောင်းသော တရားရုံး၏အမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏
၁၂၃ (၂)။ အမိန့်နှင့်သာလွှတ်နိုင်သည်။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ခံဝန်တောင်းဆိုသော အမိန့်ကို ပုဒ်မ ၁၂၃ အရ၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးက ပြောင်းလဲခြင်း မပြုဘဲ၊ ခံဝန်ပေးသည်တိုင်အောင် တရားခံကိုထောင်တွင် အကျဉ်းချထားရန် အမိန့်ကိုသာ ချမှတ်သည့်အခါ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ခံဝန်ပေးမှု ခံဝန်ကို လက်ခံယူနိုင်သည်။

စက်ရှင်တရားသူကြီးက ခံဝန်ပေးစေရန် အမိန့်အသစ် တရပ်ကို ချမှတ်သည်ရှိသော်၊ ခံဝန်ပေးခြင်းကို လက်ခံရန်မှာ စက်ရှင်တရားသူကြီးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ သို့ရာတွင်အမှုကို စစ်ဆေးခဲ့သူ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ခံဝန်သူများ ပေးသွင်းရန် လျောက်ထားနိုင်သည်။ ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးက စက်ရှင်တရားသူကြီးထံသို့ လျောက်လွှာကို အစီရင်ခံချက်နှင့် တကွတင်ပို့ရမည်။

၁၁၇ (၃)။ ၃၉၀။ ။အချို့သောအမှုများတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု မပြီးမပြတ်သေးမီအတွင်း၊ ခံငြိ
ကြားဖြတ်အမိန့်။ ပေးရန်ကြားဖြတ်အမိန့် ထုတ်ဆင့်နိုင်ရန်၊ ပုဒ်မ ၁၀၇၊ ၁၀၈ ၁၀၉၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၁၀ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်နေသည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအား၊ ပုဒ်မ ၁၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) က ခွင့်ပြုသည်။

391. Section 17 of the Gambling Act, section 3 of the Opium Act, Part II and section 64A of Burma Excise Act, contain provisions for demanding security for good behaviour from persons who earn their living, wholly or in part, by unlawful gaming and by illicit dealing in opium and excisable articles, respectively. (*See* paragraphs 823 and 836.) ❖

Gambling act, section 17, Opium Act,Part II section 3, Burma Excise Act, section 64A.

Surveillance of Criminals.

565 **392.** All Sessions Judges, District Magistrates, Subdivisional Magistrates and Magistrates of the first class are empowered, under section 565, to pass orders of surveillance against previously convicted offenders. Attention is invited to the rules made by the President of the Union under that section, published in Judicial Department Notification No. 33, dated the 25th January 1902. Special attention is directed to Rule 1, which requires the order under section 565 to be entered on the warrant of imprisonment (*cf.*, paragraph 706).

Public Nuisances and Disputes as to Immoveable Property.

X-XII. 133 - 148. **393.** District Magistrates and Subdivisional Magistrates have powers under section 133, 143, 144, 145 and 147 without special investment. All magistratesof the first class have powers under sections 133, 145, and 147 without special investment. No under Magistrates, can have powders under sections 133, 145 and 147.

Any Magistrate may be invested by the President of the Union or the District Magistrate, with powers under section 143, and any Magistrate except a Magistrate of the third class, may be empowered by the President of the Union or the District Magistrate to act under section 144.

No Magistrate other than a District Magistrate or Subdivisional Magistrate can have powers under section 148.

In proceeding under these chapters, the prescribed procedure must be strictly observed. Magistrates must avoid proceeding under these chapters in matters which ought to be considered by a Civil Court.

❖ The Gambling Law (The Pyithu Hluttaw Law No. 6/1986) repealed The Gambling Act, 1899. The Repeal of Laws (The State Law and Order Restoration Council Law No. 1/1992) repealed The opium Act.

၃၉၁။ ။လောင်းတမ်းကစားခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇၊ ဘိန်းအက်ဥပဒေ အပိုင်း ၂၊ ပုဒ်မ ၃ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၄-က တို့တွင်၊ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော လောင်းတမ်းကစားခြင်း၊ ဘိန်းနှင့်ယစ်မျိုးဝင် ဝတ္ထုများကို မကရားသဖြင့် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် လုံးဝဖြစ်စေ၊ တစိတ်တဒေသဖြစ်စေ၊ အသက်မွေးမှုပြုသူတို့ထံမှ ကောင်းစွာကျင့်ကြံ နေထိုင်ရေးအတွက် ခံဝန်ထောင်းဆိုရန် ပြဋ္ဌာန်းချက်များအသီးသီးပါရှိသည်။ (စာပိုဒ် ၁၂၃ နှင့် ၇၃၆ တို့ကိုကြည့်။) @

လောင်းတမ်း ကစားခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇၊ ဘိန်း၊ အက်ဥပဒေ အပိုင်း ၂၊ပုဒ်မ ၃၊ မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၄-က။

ရာဇဝတ်မှုပြုကျင့်သူတို့ကို ကြိုးကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း

၃၉၂။ ။အားလုံးသော စက်ရှင်တရားသူကြီးများ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများ နယ်ပိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများနှင့် မဏ္ဍိမတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများအား၊ ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရသူးသော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတို့ အပေါ် တွင် ပုဒ်မ ၅၆၅ အရ ကြိုးကြပ်ကြည့်ရှုရန် အမိန့်များ ချပေးနိုင်သည့် ဥာဉ်အာဏာများ အပ်နှင်းထားသည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၃ တွင် ထုတ်ပြန်သည့်၊ ထိုပုဒ်မအရ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ပြဋ္ဌာန်းထားသောနည်းဥပဒေများကို သတိပြုကြရန် ဦးဆောင်လိုက်သည်။ ပုဒ်မ ၅၆၅ အရ အမိန့်ကို ထောင်ချဝါရင်းစာတွင် ရေးသင်းဖော်ပြစေရန် လိုအပ်သော နည်းဥပဒေ ၁ ကို အထူးသတိပြုကြရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ (စာပိုဒ် ၇၀၆ နှင့်ယှဉ်ကြည့်။) ၅၆၅၊ ၇၆၅။

ပြည်သူ့နှောင့်ယှက်မှုများနှင့် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အငြင်းပွားမှုများ

၃၉၃။ ။ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့နှင့် နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် ပုဒ်မ ၁၃၁၊ ၁၄၃၊ ၁၄၄၊ ၁၄၅ နှင့် ၁၄၇ များအရ အခွင့်အာဏာများကို အထူးအပ်နှင်းခြင်း မရှိဘဲ ရရှိသည်။ အားလုံးသောမဏ္ဍိမတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည်၊ ပုဒ်မ ၁၃၁၊ ၁၄၅ နှင့် ၁၄၇ များအရ အခွင့်အာဏာများကို အထူးအပ်နှင်းခြင်း မရှိဘဲ ရရှိသည်။ အခြားသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည်၊ ပုဒ်မ ၁၃၁၊ ၁၄၅ နှင့် ၁၄၇ များအရ အခွင့်အာဏာများ မရမရှိနိုင်ခေ။ ၁၃၁-၁၄၈။ ၁၃၁-၁၄၈။

မည်သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကိုမဆို၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌကသော်၎င်း၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၃ အရ၊ အခွင့်အာဏာများကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။ ထို့ပြင် တတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမှတပါး၊ မည်သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကိုမဆို၊ ပုဒ်မ ၁၄၄ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌကဖြစ်စေ၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ အခွင့်အာဏာများ အပ်နှင်းနိုင်သည်။

ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်ပိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမှတပါး၊ မည်သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမျ ပုဒ်မ ၁၄၈ အရ အခွင့်အာဏာများ မရမရှိနိုင်။

ဤအခန်းများအရ ဆောင်ရွက်သော မှုဇင်းများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ထုံးနည်းကို ကြပ်တည်းစွာ လိုက်နာရမည်။ တရားမ တရားရုံးက စဉ်းစား ဆင်ခြင်ရန် ထိုက်သင့်သော ကိစ္စများတွင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က ဤအခန်းများအရ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

@ လောင်းကစား ဥပဒေ (၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥပဒေ အမှတ် ၆) ဖြင့် The Gambling Act 1899 ကို ရုပ်သိမ်းသည်။ ဥပဒေများကိုရုပ်သိမ်းသည့်ဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဥပဒေအမှတ် ၄/၉၅) တွင်ဘိန်းအက်ဥပဒေကိုရုပ်သိမ်းသည်။

394. Magistrates acting in the exercise of their jurisdiction under section 144 of the Criminal Procedure Code must comply fully with the provisions of sub-section *(1)* of the section, which require that the written order would state the material facts of the case and that it should be served in the manner provided by section 134 of the Criminal Procedure Code. A proceeding under section 144 is a judicial proceeding and as such is subject to the revisional jurisdiction of the High Court (see *Thakin Ba Thaung v. King-Emperor*, Indian Law Reports, 12 Rangoon 283). It is essential, therefore, that the written order should state in full the material facts, and the grounds which the Magistrate considers to be sufficient to justify him in proceeding under the section in order that the High Court may be in a position to determine whether the order has issued in the exercise of a proper judicial discretion. Attention is directed in this connection to the judgment in *Aung Bala* v. *The District Magistrate, Rangoon*, (1939 Rangoon Law Reports 294).

An order passed under section 144 of the Criminal Procedure Code is to be served in the manner provided by section 134. That is to say, it must be served in the manner provided in the Code of Criminal Procedure for the service of a summons, and if it cannot be so served, it must be published in the manner provided in the Government's Judicial Department Notification No. 305, dated the 21st September 1939, and copies thereof must be posted at such place or places as may be fittest for conveying the information to the person or persons to be served or to the public, as the case may be. In every case the record of the proceedings must show clearly in what manner the order has been served.

CHAPTER XVII.

PROCEDURE IN GENERAL - CONDUCT OF TRIALS.

Arrest.

395. When a person for whose arrest a warrant has been issued cannot be found after a reasonable search, the officer to whom the warrant is addressed shall not return it to the Magistrate, but shall send a report stating the facts, and asking for orders whether to return the warrant or not.

Warrant of arrest.

If the warrant contains a direction to take bail, the report shall be submitted so as to reach the Magistrate not later than the morning of the day fixed in the warrant for the appearance of the accused.

၃၉၄။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄၄ အရ၊ စီရင်ခွင့်အာဏာ သုံးစွဲလျက် အရေးယူ ဆောင်ရွက်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် အဆိုပါ ပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း အပြည့်အစုံ လိုက်နာရမည်။ ထိုပုဒ်မခွဲအရ အမှု၏အရေးပါသော အကြောင်းအချက်များကို အမိန့်စာတွင် ဖော်ပြရန် လိုသည်ဖြင့်၊ ထိုအမိန့်စာကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၄ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ချအပ်ရန် လည်း လိုသည်။ ပုဒ်မ ၁၄၄ အရ ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းမှာ တရားစီရင်သော မှုခင်းဖြစ်၍ ထိုသို့သော မှုခင်းအနေဖြင့် တရားရုံးချုပ်၏ ပြင်ဆင်မှု စီရင်ခွင့် အာဏာအတွင်း ကျရောက်လေသည်။ (**သခင်ဘသောင်း** နှင့် **အစိုးရ**၊ အတွဲ ၁၂၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး စာမျက်နှာ ၂၈၃ ကိုကြည့်)။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် အမိန့်မှာ တရားစီရင်မှုဆိုင်ရာ ဆင်ခြင်တုံ တရားကို ကောင်းစွာ သုံးစွဲ၍ ထုတ်ပေးခြင်း ဟုတ်မ ဟုတ် တရားရုံးချုပ်က သိရှိနိုင်စေခြင်းငှာ အရေးပါသော အကြောင်းအချက်များကို ၎င်း၊ ထိုပုဒ်မအရ ဆောင်ရွက်ပိုင်အောင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက လုံလောက်သည် ထင်မြင်သည့် အကြောင်းပြချက်များကိုလည်း၊ အမိန့်စာတွင် အပြည့်အစုံဖော်ပြရန် အထူး အရေးကြီးသည်။ ဤအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ **မောင်အောင်ဗလနှင့် ရန်ကုန်ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး** (၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး စာမျက်နှာ ၂၉၄) အမှု၏ စီရင်ချက်ကိုဂရုပြုရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄၄ အရ၊ ချမှတ်သည့် အမိန့်စာကို ပုဒ်မ ၁၃၄ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ချအပ်ရမည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေတွင် သမ္မန်စာချအပ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ထိုအမိန့်စာကို ချအပ်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ မချမအပ်နိုင်လျှင် ထိုအမိန့်စာကို ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ အစိုးရ၏ တရား ရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၀၅ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ကြော်ငြာ၍၊ အမိန့်စာ မိတ္တူများကို အကြောင်းအားလျော်စွာ ချအပ် ခံရမည့်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် သူများသိသာနိုင်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အများပြည်သူတို့ သိသာနိုင်စေရန် သင့်လျော်ဆုံးဖြစ်မည့်နေရာ၊ သို့တည်းမဟုတ် နေရာများ၌ စုံကပ်ထားရမည်။ အမှုတိုင်း၌ မှုခင်းဆောင်ရွက်သည့် အမှုတွဲမှတ်တမ်းတွင် အမိန့်စာကို မည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် ချအပ်ပြီး ကြောင်းကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြပါရှိစေရမည်။

အခန်း ၁၇

လိုက်နာရန်ထုံးနည်း အရပ်ရပ်အကြောင်း အမှုစစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ ဆောင်ရွက်ပုံအကြောင်း

ဖမ်းဆီးခြင်း

ဖမ်းဆီးခြင်း။

၃၉၅။ ။ဝါရမ်းထုတ်၍ ဖမ်းဆီးရမည့်သူကို သင့်လျော်စွာ ရှာပြီးနောက် မတွေ့နိုင်သော အခါ၊ ဝါရမ်းတွင် လိပ်တပ်ညွှန်ကြားထားသည့် အရာရှိက ထို ဝါရမ်းကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ပြန်ပို့ခြင်း မရှိစေရ၊ သို့သော်လည်း ဖြစ်ပျက်သည့် အခြင်းအရာတို့ကို ဖော်ပြသည့် အစီရင်ခံစာ ပေးပို့၍၊ ဝါရမ်းကို ပြန်ပို့ရမည် မပို့ရမည်အကြောင်းကို အမိန့်တောင်းခံရမည်။

396. The President of the Union has ordered that in the event of the arrest of an employee of a foreign Embassy intimation is to be immediately given to the Embassy concerned.

Intimation to Foreign Embassies concerned of the arrest of their employees.

397. It is by no means necessary that a police-officer should in arresting an accused person immediately proceed to put handcuffs on him, or to tie him with cord or chain. Such articles are used as means of restraint, and their use can only be justified under the provisions of sub-section (2) of section 46 of the Criminal Procedure Code, or under the general provisions contained in section 50 of the same Code.

Mode of effecting arrest.

When the offence against an accused is a bailable offence, the police have no authority to attempt to put handcuffs on him on the first instance, and would only be justified in using them if for some special reason there had been reasonable grounds for believing that he, after a proper arrest, would attempt to escape and was likely to do so, or he could not be got to go to the police-station except by such amongst other means.

Trivial resistance to unlawful force on the part of an arresting officer does not constitute an offence under section *224*, Penal Code.

It is highly important that Magistrates should check any abuse by police-officers of their powers and should insist on the plain provisions of the law being carried out. It is obvious that the abuse of the use of handcuffs may be made the means of very great oppression by unscrupulous officers.

Proclamation and Attachment.

398. *(1)* An accused should not ordinarily be proclaimed under section 87 unless and until the Magistrate, after recording evidence under section 512, finds that there is *prima facie* proof of the offence.

၀ါရမ်းတွင် ခံဝန်ယူရန် အမိန့်ပါခဲ့လျှင် တရားခံလာရောက်ရန် ၀ါရမ်းစာတွင် ချိန်းဆို သတ်မှတ်သည့် နေ့နံနက်အချိန်ထက် နောက်မကျစေဘဲ၊ ထိုအစီရင်ခံစာကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ တင်သွင်းရမည်။

ဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြား သံရုံးကြီးများလို၊ မိမိတို့၏ အမှုထမ်းများကို ဖမ်းဆီးသည့် အကြောင်းပြောကြားခြင်း။

၃၉၆။ ။နိုင်ငံခြား သံရုံး၏ အမှုထမ်း တဦးတယောက်ကို ဖမ်းဆီးသောအခါ၊ သက်ဆိုင်ရာ သံရုံးကြီးသို့ ချက်ခြင်း အကြောင်းကြားရမည်ဟု တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အမိန့်ချမှတ်ထားသည်။

၃၉၇။ ။တရားခံကို ဖမ်းဆီးရာ၌ ရဲအရာရှိသည်၊ ၎င်းတရားခံကို ချက်ခြင်း လက်ထိပ် ခတ်ရန်သော်၎င်း၊ ကြိုးနှင့်ဖြစ်စေ၊ သံကြိုးနှင့် ဖြစ်စေ၊ ချည်နှောင်ရန် သော်၎င်း မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ မလိုချေ။ ထိုအရာဝတ္ထုတို့မှာ တားဆီးရန် အနေနှင့် အသုံးပြုရသဖြင့် ၎င်းတို့ကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရသာလျှင် ဖြစ်စေ၊ ထိုဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၀ ပါ ယေဘုယျ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရသာလျှင် ဖြစ်စေ အသုံးပြုပိုင်သည်။

ဖမ်းဆီးရန်နည်းလမ်း။

တရားခံအပေါ် စွဲဆိုသော ပြစ်မှုသည် ခံဝန်ရပြစ်မှုဖြစ်လျှင် ပ ဏ္ဍာဆင့်အနေဖြင့် ရဲအဖွဲ့ဝင်များက ထိုတရားခံကို လက်ထိပ်ခတ်ရန် အားထုတ်နိုင်ခွင့် အာဏာမရှိ၊ နည်းလမ်းတကျ ဖမ်းဆီးပြီးနောက် တရားခံသည် ထွက်ပြေးရန် အားထုတ်မည့်ပြင် ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်တန်ရာသည်ကို အကြောင်းထူး တစုံတရာကြောင့် ယုံကြည်ရန် သင့်တော်သော အခြေခံ အကြောင်းရှိမှသာလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား နည်းများ ရှိသည့်အနက် လက်ထိပ်ခတ်သော နည်းနှင့်မှ တပါး၊ တရားခံကို ရဲဌာနသို့ အရောက်ခေါ်ဆောင်ခြင်း မပြုနိုင်မှသာလျှင် လက်ထိပ်များကို အသုံးပြုပိုင်သည်။

ဖမ်းဆီးသူ အရာရှိက ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ အနိုင်အထက် ပြုခြင်းကို အနည်းငယ် ခံခုခြင်းမှာ ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၄ အရ ပြစ်မှုမမြောက်ချေ။

ရဲအရာရှိများ မိမိတို့၏ အခွင့်အာဏာများ အလွဲသုံးစားခြင်းကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က တားမြစ်ရန်နှင့် တရားဥပဒေ၏ အတည်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိ ရှိအောင် ပြုရန်မှာ အထူးအရေးကြီးပေသည်။ လက်ထိပ်များကို အလွဲအသုံးပြုခြင်းဖြင့် ငဲ့ကွက်ခြင်း ကင်းမဲ့သည့် အရာရှိများက အကြီးအကျယ် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုတို့ကို ဖြူလုပ်နိုင်ကြသည်မှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေသည်။

ကျေညာခြင်းနှင့် ပစ္စည်း၀ါရမ်းစွဲကပ်ခြင်း

၃၉၈။ ။(၁) ပုဒ်မ ၅၁၂ အရ သက်သေခံချက်ကို ရေးယူပြီးနောက် ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ယုတ္တိထင်ရှား ရှိသည်ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ကောက်ယူ ဆုံးဖြတ်မှု မရှိသမျှ သာမန်အားဖြင့် တရားခံကို ပုဒ်မ ၈၇ အရ ကြေညာခြင်းမပြုရ။

88(6A)(6E)

(2) When any claim is preferred or objection made to property attached under section 88 as being the property of a proclaimed offender it must be inquired into by the attaching Court, provided the claim is made within six months of the date of the attachment. An order made after such inquiry is conclusive, save for the right of the claimant to file a civil suit to establish the right claimed under section 88, sub-section *(6d)*.

Searches.

96, 98, 99A, 100.

Search-warrants.

399. (a) A search-warrant under section 96 or 99A can be issued by any Magistrate. Under sections 98 and 100 a search-warrant can be issued only by a District Magistrate, Subdivisional Magistrate, or Magistrate of the first class.

(b) Care should be taken not to issue a search-warrant under section 100 for persons alleged to be wrongfully confined until the Magistrate is convinced that a *prima facie* case exists for action under this section. In the majority of cases in which the wrongful confinement does not fall within the terms of the definition in section 340, Penal Code, there is a civil re nedy.

165

Search by Police Officer.

400. A police- officer making an investigation may, without a search-warrant, under the provisions of section 165, cause search to be made for anything necessary for the purposes of an investigation into any offence which he is authorized to investigate. He may by order in writing, delegate his powers to conduct such search to any officer subordinate to him.

102, 103

Conduct to searches.

401. The provisions of sections 102 and 103 apply to all searches. The provisions of section 103 must be strictly complied with. Any material irregularity in the conduct of a search appearing at a trial should be brought to the notice of the District Magistrate by the trying Magistrate.

A police-officer conducting a search can by order in writing, compel a person to act as witness of the search.

၈၈ (၆-က) (၆-ဇ)

(၂) ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ကြေညာထားသူ၏ ပစ္စည်းအနေဖြင့် ပုဒ်မ ၈၈ အရ၊ ဝါရမ်းစွဲကပ်ထားသော ပစ္စည်းကို တောင်းဆိုချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကန့်ကွက်ချက်တခုခု ပြုသည့်အခါ၊ ထိုတောင်းဆိုချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကန့်ကွက်ချက်ကို ဝါရမ်းစွဲကပ်သည့်နေ့မှ ခြောက်လအတွင်း တင်သွင်းလျှင်၊ ဝါရမ်းစွဲကပ်သော တရားရုံးက စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။ ပုဒ်မ ၈၈၊ ပုဒ်မခွဲ (၆-ဃ) အရ ဟောင်းဆိုသော ဆိုင်ပိုင်ခွင့်မိမိ၌ရှိကြောင်း ထင်ရှားစေရန် လျှောက်သူက တရားမကြိုးမှု စွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည်မှတပါး၊ ထိုသို့စုံစမ်း စစ်ဆေးပြီးနောက် ခန့်မှတ်သော အမိန့်သည် အပြီးသတ်အတည်ဖြစ်သည်။

ရှာဖွေခြင်း

၉၆၊ ၉၈၊ ၉၉-က၊ ၁၀၀။

ရှာဝါရမ်းများ။

၃၉၉။ ။(က) ပုဒ်မ ၉၆၊ သို့တည်းမဟုတ် ၉၉-က အရ ရှာဝါရမ်းကို၊ မည်သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကမဆို၊ ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၉၈ နှင့် ၁၀၀ တို့အရ ရှာဝါရမ်းကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ နယ်ပိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပ ထ မတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကသာ လျှင်ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

(ခ) ပုဒ်မ ၁၀၀ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ယုတ္တိထင်ရှားရှိသည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သဘောမပေါက်သမျှ၊ မတရားချုပ်နှောင်ထားသည်ဟု အဆိုရှိသောသူတို့ အတွက် ထိုပုဒ်မအရ ရှာဝါရမ်းကို ထုတ်မပေးရန် သတိထားဂရုပြုရမည်။ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၄၀ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်ပါ စကားရပ်တွင် အကျုံးမဝင်သော မတရားချုပ်နှောင် ထားမှု အမြောက်အမြားဘွင်၊ တရားမကြောင်း စွဲဆိုခြင်းအားဖြင့် သက်သာခွင့် ရယူနိုင်သည်။

၁၆၅။

ရဲအရာရှိက ရှာဖွေခြင်း။

၄၀၀။ ။ရဲအရာရှိတဦးသည်၊ မေးမြန်းစုံထောက်မှုကို ဆောင်ရွက်နေသည့် အတွင်း၊ မိမိမေးမြန်းစုံထောက်ရန် အခွင့်အာဏာရှိသော ပြစ်မှုကို မေးမြန်း စုံထောက်ခြင်း အလို့ငှါ လိုအပ်သော မည်သည့် အရာဝတ္ထု အတွက်မဆို ရှာဝါရမ်း မပါဘဲ ပုဒ်မ ၁၆၅ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ရှာဖွေနိုင်သည်။ ထိုရဲအရာရှိသည်၊ မိမိလက်အောက်ခံ၊ ရဲအရာရှိ တဦးဦးအား၊ ထိုသို့ရှာရန် မိမိ၏အာဏာများကို အမိန့်စာဖြင့် လွှဲအပ်နိုင်သည်။

၁၀၂၊ ၁၀၃။

ရှာဖွေမှုကိုဆောင်ရွက်ခြင်း။

၄၀၁။ ။ပုဒ်မ ၁၀၂ နှင့် ၁၀၃ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်၊ ရှာဖွေခြင်း အရပ်ရပ်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၁၀၃ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုကြပ်တည်းစွာ လိုက်နာရမည်။ ရှာဖွေမှုပြုရာ၌ အရေးပါသော နည်းလမ်းမကျမှု တခုခုကို၊ အမှုစစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်ရှိသည့်အခါ၊ စစ်ဆေးစီရင်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ အကြောင်းကြားရမည်။

ရှာဖွေခြင်းကိုပြုလုပ်သည့် ရဲအရာရှိသည်၊ လူတဦးတယောက်အား၊ ရှာဖွေရာ၌ သက်သေ အဖြစ် ဆောင်ရွက်စေရန် အမိန့်စာဖြင့် အတင်းအကြပ် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

402. The attention of all Sessions Judges and Magistrates is invited to the last sentence of subsection (2) of section 103, of the Code of Criminal Procedure, which reads, "but no person witnessing a search under this section shall be required to attend the Court as a witness of the search unless specially summoned by it."

Attendance at Court of persons witnessing a search.

The plain provision of law is frequently disregarded with the result that witnesses of searches are illegally and unnecessarily brought to Court, trials prolonged and expenditure on account of diet and travelling allowance of witnesses unnecessarily increased.

Remands.

403. (1) When the police apply to have an accused person remanded under section 167 of the Code of Criminal Procedure, they need not send up the complainant or any witness. They must send the accused person to the Magistrate, and must send with him an application in *Police Form 32*, and a copy of all the special diaries in the case up to the date on which the remand is applied for. **No remand can be ordered until the accused has been brought before the Magistrate and had an opportunity of showing cause against it.**

Application for remand.

167 (2).

(2) Remands into police custody, under section 167 (2), cannot be granted by a Magistrate of the third class.

167 (2).

404. Section 167 empowers the Magistrate to authorize detention in such custody as he thinks fit. The remand should ordinarily be to jail, if there is a jail in the subdivision. If there is no jail the remand should ordinarily be to the police-station at the headquarters of the subdivision or township. Detention in an outlying police-station or outpost or any other place should not be authorized except in cases of real necessity, as for instance, where there is reason to believe that the accused can point out stolen property or materially assist in elucidating a case or bringing other offenders to justice. **In every case the place in which the accused is to be confined shall be specified in the Magistrate's order and warrant.**

Place of custody.

၄၀၂။ ။**ဆုဇတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ** ၁၀၃၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) ပါ နောက်ဆုံးဝါကျကို၊ အားလုံးသော စက်ရှင်တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ် တရား သူကြီးများက ဂရုပြုရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ၎င်းဝါကျမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ရှာဖွေခြင်းကို အသိသက်သေအဖြစ် ကြည့်ရှုသူ တရားရုံးသို့လာရောက်ခြင်း။

"သို့ရာတွင် တရားရုံးက သမ္မာန်စာဖြင့် အထူးဆင့်ခေါ်ခြင်း မရှိလျှင် ဤပုဒ်မ အရ ရှာခြင်းကို အသိသက်သေအဖြစ် ကြည့်ရှုသူအား ရှာရုပါ သက်သေ အဖြစ်ဖြင့် တရားရုံးသို့ လာရောက်စေရန် မဆင့်ဆိုရ"။

ဤထင်ရှားသော တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ကြာခဏ အလေးမမူဘဲ နေသည့် အတွက်၊ ရှာရုပါ သက်သေများကို ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ မလိုအပ်ဘဲ တရားရုံးသို့လာ ရောက်စေခြင်း၊ စစ်ဆေးစီရင်မှုများကို ရှည်ကြာစေခြင်း၊ သက်သေများ၏ စားစရိတ်နှင့် **ခရီးစရိတ်များအတွက်** အသုံးစရိတ်တို့ကို အကြောင်းမဲ့ ပိုမိုကုန်ကျစေခြင်းတို့ ဖြစ်ရလေသည်။

ရိမန်အမိန့်များ

၄၀၃။ ။(၁) ရဲအမှုဝင်တို့က ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ အရ၊ တရားခံ ကို ချုပ်ထားရန် ရိမန်အမိန့်ရလိုကြောင်း လျှောက်တောင်း သည့်အခါ၊ ၎င်းတို့က တရားလိုကိုဖြစ်စေ၊ သက်သေတဦးတ ယောက်ကိုဖြစ်စေ၊ တင်ပို့ရန်မလို၊ ၎င်းတို့က တရားခံကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ပို့ရမည်။ ထို့ပြင်တရားခံနှင့်တကွ ရဲပုံစံ ၃၂ အရ၊ လျှောက်လွှာနှင့် ရိမန် အမိန့်ရလိုကြောင်း လျှောက်ထားသည့်နေ့တိုင် အမှု၏ အထူးနေ့စဉ် မှတ်တမ်းအားလုံး၏ မိတ္တူကိုပါ ပေးပို့ရမည်။ **ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရှေ့သို့ တရားခံကို မယူဆောင်ခဲ့သမျှ၊ ထို့ပြင် ရိမန်အမိန့် မပေးထိုက်ကြောင်း တရားခံက အကြောင်းပြခွင့် မရရှိသမျှ၊ ရိမန်ပေးရန် အမိန့်ကို ချမှတ်ခြင်းမပြုနိုင်။**

ရိမန် အမိန့် တောင်းခံသည့် လျှောက်လွှာ။

၄၀၄။ ။ပုဒ်မ ၁၆၇ (၂) အရ ရဲအချုပ်တွင် ချုပ်ထားရန် ရိမန်အမိန့်များကို၊ တတိယတန်း **ရာဇဝတ်**တရားသူကြီးက မပေးနိုင်။ ၁၆၇(၂)။

ချုပ်ထားရန်နေရာ။

၄၀၄။ ။ပုဒ်မ ၁၆၇ အရ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ **မိမိသင့်လျော်မည် ထင်မြင်သည့်** မည်သည့် အချုပ်တွင်မဆို၊ **ချုပ်ထားစေခွင့်** ပြုနိုင်သည်။ နယ် ပိုင်နယ်အတွင်း အကျဉ်းထောင်ရှိပါမူ၊ ရိမန်အမိန့်ကို သာမန် အားဖြင့် ထိုအကျဉ်းထောင်တွင် ချုပ်ထားရန် ပေးရမည်။ အကျဉ်းထောင် မရှိခဲ့လျှင်၊ ရိမန်အမိန့်ကိုသာမန်အားဖြင့် နယ်ပိုင်နယ် ရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင်ဖြစ်စေ၊ မြို့နယ်ရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင်ဖြစ်စေ ရှိသည့်ရဲစခန်း၌ ချုပ်ထားရန် ပေးရမည်။ အမှန်လိုအပ်သည့် အချက်တွင်မှ တပါး၊ ဥပမာအားဖြင့်၊ တရားခံက ခိုးရာပါ ပစ္စည်းကို ပြနိုင်မည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုကိုထင်ရှားအောင် ပြုလုပ်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ အခြားပြစ်မှု ကျူးလွန်သူများကို တရားဥပဒေနှင့် အညီဖြစ်စေရန် ပြုလုပ်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ တရားခံက အဲရေးပါအောင် ကူညီနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသည့်အချက်တွင်မှတပါး၊ တရားခံကို နှယ်စွန်နယ်ဖျားရှိ ရဲစခန်း၌ဖြစ်စေ၊ ကင်း စခန်း၌ဖြစ်စေ၊ အခြားနေရာ၌ပြစ်စေ ချုပ်ထားခွင့် မပေးရ။ **အမှုကိစ္စတိုင်း၌ တရားခံကို ချုပ်ထားရမည့် နေရာကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်စာနှင့်ဝါရမ်းစာတို့တွင် သတ်မှတ် ဖော်ပြရမည်။**

167 (3). **405.** (1) The Magistrate shall record on the back of the application, with his own hand, his order, and the reason for ordering detention. He shall also record his reasons for the particular place of detention he has selected, if that place is not a headquarters station, or if it is not the jail in cases where a jail is available.

Reasons for granting remands.

(2) The reasons for granting a remand must be definite. A bald statement that the police want time to examine witnesses is not sufficient. The facts which give rise to the suspicion that the accused has committed an offence, and the direction in which further investigation can be made, should be specified.

406. When an accused person is remanded a note should be endorsed by the Magistrate on the police case diary stating the fact that a remand has been ordered and the date to which the accused is remanded.

407. If the police investigation is completed within the time allowed under section 167, a remand should not be granted on the ground that the complainant or accused is in hospital, or that the witnesses are absent, or that time is wanted to arrest another accused in the same case, or any similar ground. In such cases the duty of the police is to submit the charge sheet at once under sections 170 and 173, Code of Criminal Procedure, leaving it to the Magistrate to postpone the commencement of the trial under section 344, if necessary.

408. The Magistrate should retain the application, and issue a remand warrant to the police in Form Criminal 71. If the accused is subsequently sent up for trial this warrant should be attached to the charge sheet and should be placed by the magistrate on the process record. If he is not sent up for trial it should be returned to the Magistrate who issued it, with an endorsement when the accused is released.

Filing of remand order.

၁၆၇(၃)။ ၄၀၅။ ။(၁) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ မိမိ၏အမိန့်ကို၊ မည်သည့်အတွက် ချုပ်ထားရန် အမိန့်ပေးသည့် အကြောင်းပြချက်များနှင့် တကွ၊ လျှောက်လွှာ၏ ကျောဘက်၌ မိမိကိုယ်တိုင် ရေးမှတ်ထားရမည်။ ထို့ပြင် ချုပ်ထားမည့်နေရာသည် ရုံးစိုက်ရာမြို့မဟုတ်ရှိသည့် ဌာနာမဟုတ်ခဲ့သော်၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျဉ်းထောင်ရှိသည့် အချက်တွင် ချုပ်ထားမည့်နေရာသည် အကျဉ်းထောင်မဟုတ်ခဲ့သော်၊ ၎င်းချုပ်ထားရန် နေရာကို မိမိကမည်သည့်အတွက် ရွေးချယ်ရသည့်အကြောင်းပြချက်များကိုလည်း ရေးမှတ်ထားရမည်။

ရိမန် အမိန့်ပေးခြင်းအတွက် အကြောင်းပြချက်များ။

(၂) ရိမန့်အမိန့်ပေးသည့် အကြောင်းပြချက်များမှာ၊ တိကျသေချာရမည်။ ရဲအဖွဲ့ဝင်တို့က သက်သေများ စစ်ဆေးရန် အချိန်လိုသည်ဟု ဖော်ပြချက် သက်သက်နှင့် မလုံမလောက်ချေ။ တရားခံပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း မသက်ဝင်ယုံရာ ဖြစ်စေသော ကြောင်းခြင်းရာများနှင့်တကွ၊ ရှေ့ဆက်လက်၍ မည်သို့မေးမြန်း စုံထောက်မှု ပြုနိုင်မည့် အကြောင်းများကိုပါ သေချာစွာ ဖော်ပြရမည်။

၄၀၆။ ။စွပ်စွဲခံရသူတရားခံကို ချုပ်ထားရန် ရိမန်အမိန့်ထုတ်ပေးသည့်အခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ ရိမန်အမိန့်ပေးပြီးကြောင်းနှင့် မည်သည့်နေ့ရက်ထိ တရားခံကို ချုပ်ထားရန် ရိမန်အမိန့်ပေးကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြလျက်၊ မှတ်ချက်တခုကို ရဲအမှုနေ့စဉ်မှတ်တမ်းပေါ်တွင် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ရမည်။

၄၀၇။ ။ပုဒ်မ ၁၆၇ အရ၊ ခွင့်ပြုသည့် အချိန်ကာလအတွင်း၊ ရဲမေးမြန်း စုံထောက်ခြင်း ပြည့်စုံပြီးဆုံးသည်ဖြစ်လျှင်၊ တရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံမှာ ဆေးရုံ၌ ရှိနေသည်ဟူ၍ သော်၎င်း၊ သက်သေများ လာရောက်ခြင်းမရှိဟူ၍သော်၎င်း၊ ထိုအမှုတွင် အခြားတရားခံ တဦးကိုဖမ်းဆီးရန် အချိန်လိုသည်ဟူ၍သော်၎င်း၊ အခြားအလားတူ အကြောင်းပြချက်နှင့် သော်၎င်း ချုပ်ထားရန် ရိမန်အမိန့် ထုတ်ပေးခြင်း မရှိစေရ။ ထိုသို့သော အချက်များတွင်၊ ရဲကဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ဝတ်တရားမှာ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇၀ နှင့် ၁၇၃ တို့အရစွဲချက်ကို ချက်ခြင်းတင်ပို့ရန်ဖြစ်သည်။ အမှုကိုစတင် စစ်ဆေးခြင်း မပြုသေးဘဲ ရွှေဆိုင်းထားရန်လိုလျှင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၄၄ အရ၊ ရွှေဆိုင်းထားမည်ဖြစ်သည်။

၄၀၈။ ။ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက လျှောက်လွှာကို သိမ်းထားပြီးလျှင် ရိမန်အမိန့် ဝါရမ်းစာကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၇၁ နှင့် ထုတ်ပေးရမည်။ နောက် တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် တင်ပို့လျှင် ၎င်းဝါရမ်းစာကို စွဲချက်နှင့်အတူ ပူးတွဲပြီးလျှင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အမိန့်ဆင့်စာ အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။ တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် တင်ပို့ခြင်း မရှိလျှင် တရားခံကို လွှတ်လိုက်သည့်အခါ၊ ၎င်းဝါရမ်းစာကို ထပ်ဆင့် ရေးသားချက်နှင့်တကွ၊ ထုတ်ပေးသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ပြန်ပို့ရမည်။

ရိမန် အမိန့်စာကို အမှုထဲ တွဲခြင်း။

409. Applications for remands under section 167 shall not be registered. They shall be kept in a current file of the year in which they are received. If the accused is not sent up for trial, the remand warrant, when returned, shall be placed in this file next to the application on which it was issued.

Record of applications.

Remand orders being kept in a current file of the year should be treated as correspondence and destroyed after three years (Rule 12 of paragraph 1190.)

167 (2).

410. No remand under section 167, Code of Criminal Procedure, may be ordered for more than fifteen days counted from the date of production. Cases of illegal detention in police custody are far too frequent. Whenever an accused person is produced before a Magistrate under section 170 the Magistrate should ascertain whether the period spent by the accused in police custody was legal, and if it was not, should submit a report to the District Magistrate.

Period of remand.

411. If the accused is remanded to a jail, and is released without trial, an intimation of his release should always be sent by the Magistrate to the officer in charge of the jail.

Intimation to jail on release of accused.

Inquests.

174.

412 . (1) An investigation into the circumstances of a sudden or suspicious death, within clause (a), (b) or (c) of section 174 (1), must always be held.

176

(2) It is obligatory on the nearest Magistrate empowered to hold inquests to hold an inquiry into the cause of death of any person who dies while in the custody of the police, and also, unless a first information report has been recorded under the provisions of section 154, of any person who dies under circumstances falling within clause (a), (b) or (c) of section 174(1). At the conclusion of the inquiry the Magistrate is bound to come to a finding as to the cause of death.

၄၀၉။ ။ပုဒ်မ ၁၆၇ အရ ရီမန့်အမိန့် ရလိုကြောင်း **လျှောက်လွှာများကို** မှတ်ပုံတင်ရင်း တင်သွင်းခြင်း မရှိစေရ။ **လျှောက်လွှာများ** ရရှိသော နေ့အတွက် အသုံးပြုဆဲစာတွဲတွင် **ထိုလျှောက်လွှာများကို** ထည့်သွင်းထားရမည်။ တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် **တင်ပို့ခြင်းမရှိလျှင်** ရီမန်ဝါရမ်းစာကို ပြန်ပို့ရသို့သည့်အခါ ရီမန်ထုတ်ပေးရာဖြစ်သော **လျှောက်လွှာ၏** နောက်တွင်ကပ်လျက် ထိုရီမန်ဝါရမ်းစာကို ထိုစာတွဲတွင် တွဲထားရမည်။

လျှောက်လွှာများအမှတ်စဲ့။

ရီမန်အမိန့်စာများကို ဆိုင်**ရာနှစ်အတွက်** အသုံးပြုသည့် စာတွဲတွင် ထည့်ထားသည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့ကို စာပေးစာယူအဖြစ် **မှတ်ယူပြီးလျှင်** သုံးနှစ်ကုန်လွန်ပြီးနောက် ဖျက်ဆီးပစ်ရမည်။ (စာပို့ဒ် ၁၁၉၀ ပါ နည်းဥပဒေ ၁၂)။

၄၁၀။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ အရ ရီမန်အမိန့်ကို တရားခံကို တင်ပြသည့်နေ့မှ ရေတွက်သော် တဆယ့်ငါးရက်ထက် ကျော်လွန်၍ မပေးရ။ ရဲအချုပ်တွင် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်၍ ချုပ်ထားသည့် အမှုများမှာ လွန်မင်းစွာ မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ် လေ့ရှိသည်။ ပုဒ်မ ၁၇၀ အရ စုံစမ်းခံရသည့် တရားခံကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့ တင်ပို့သော အခါတိုင်း ထိုတရားခံ ရဲအချုပ်တွင်နေရသည့် အချိန်ကာလမှာ ဥပဒေနှင့်အညီ ဟုတ် မဟုတ်ကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သိရှိအောင် စုံစမ်းရမည်ပြင်၊ ဥပဒေနှင့်အညီ မဟုတ်ခဲ့လျှင် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ အစီရင်ခံရမည်။

ရီမန် အမိန့်ပေးရန် ကာလ အပိုင်းအခြား။

၄၁၁။ ။တရားခံကို အကျဉ်းထောင်တွင် ချုပ်ထားရန် ရီမန့်အမိန့်ပေးထား၍၊ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြုဘဲလွှတ်လျှင်၊ထိုတရားခံကို လွှတ်သည့် အကြောင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံသို့ အစဉ်သဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။

တရားခံကို လွှတ်သောအခါ အကျဉ်းထောင်သို့အကြောင်းကြားခြင်း။

သေဆုံးပုံစုံစမ်းမှုများ

၄၁၂။ ။(၁) ပုဒ်မ ၁၇၄ (၁)၊ အပိုဒ် (က)၊ (ခ)၊ သို့တည်းမဟုတ် (ဂ) အတွင်း ကျရောက်သည့် ရုတ်တရက် သေဆုံးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သံသယမကင်းသော သေဆုံးခြင်း၏ အကြောင်းခြင်းရာတို့ကို အစဉ်သဖြင့် မေးမြန်းစုံထောက်ရမည်။

၁၇၄

(၂) တဦးတယောက်သော သူသည်၊ ရဲအချုပ်အတွင်းရှိနေခိုက် သေဆုံးလျှင်၊ ထို့ပြင် ပဒေသ သတင်းပေးချက်ကို ပုဒ်မ ၁၅၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ရေးမှတ်ခြင်း မရှိခဲ့သော်၊ ပုဒ်မ ၁၇၄ (၁)၊ အပိုဒ် (က)၊ (ခ)၊ သို့တည်းမဟုတ် (ဂ) အတွင်း ကျရောက်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများအရ သေဆုံးလျှင်၊ သေဆုံးပုံ စုံစမ်းပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော အနီးဆုံး ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ သေဆုံးပုံ အကြောင်းရင်းကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် တာဝန် ဝတ်တရား ရှိသည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ သေဆုံးပုံ အကြောင်းရင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။

Cognizance of Offences.

190-192.

413. Section 190 of the Code of Criminal Procedure prescribes in sub-section (1) the three modes in which a Magistrate may take cognizance of an offence. It should be noted that only Magistrates holding the offices specified in sub-section (1) and other Magistrates specially empowered under sub-sections (2) and (3) can take cognizance of offences. Any other Magistrate can try an offence only when the case has been duly transferred to him for trial under section 192, and when the offence is shown in Schedule I of the Code as triable by a Magistrate of his class.

414. When a Magistrate takes cognizance of an offence under section 190 (1) (c) he cannot himself try the offence if the accused objects to his doing so. The Magistrate must, under section 191, inform the accused of his right to object. The record must show that the accused has been so informed, and his statement in reply should be recorded.

But after a Magistrate has taken cognizance of an offence in one of the three methods in section 190, he gets the seizin of the whole case and his jurisdiction to bring every body concerned in the commission of the offence to justice for a cognizable offence is in no way restricted. If on a trial of a person sent up by the police for a cognizable offence, the Magistrate makes another person a co-accused, he exercises his powers under section 351 and not under section 190(c) of the Code of Criminal Procedure. Therefore he is not bound to transfer the case under section 191 of the Code [*Maung Thet v. Maung Chit Kywe,* (1940), R.L.R. 676].

Proceedings requiring Sanction or Complaint of a Public Officer or a Court, or a Specified Person.

195, 196, 196A, 197, 198, 199.

415. The provisions of section 190 are limited by section 195, 196, 196A, 197, 198 and 199, which provide that cognizance of certain specified offences can be taken only either on the complaint or certain specified authorities or persons or with the sanction or written consent of certain specified authorities. The provisions of these sections vary in detail and should be carefully studied. There are also in certain special or local Acts provisions that prosecutions for certain offences can only be instituted with sanction. In all such cases, the record should show that the proceedings have been instituted with the requisite authority.

ပြစ်မှုမျှားကိုအရေးယူခြင်း

၁၉၀: ၁၉၂။

၄၁၃။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၀-က၊ ၎င်း၏ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ပြစ်မှုတခုကို အရေးယူနိုင်သည့် နည်းသုံးနည်းကို ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားသည်။ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် ရာထူးတို့ကို ထမ်းရွက်နေသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့နှင့် ပုဒ်မခွဲ (၂) နှင့် (၃) မျှားအရ အထူးသဖြင့် အာဏာအပ်နှင်းထားသည့် အခြား ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သာလျှင်၊ ပြစ်မှုမျှား အရေးယူနိုင်ကြောင်းကို မှတ်သားရမည်။ အခြားသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှာ ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ စစ်ဆေးစီရင်စေရန် မိမိထံသို့ အမှုကို နေရာတကျ လွှဲပြိုပြီးမှသာလျှင် ပြစ်မှုမှာလည်း ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပဇၨစာရင်းတွင် မိမိ၏အာဆင့်အတန်းမျှိုး ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက စစ်ဆေး စီရင်နိုင်သည်ဟု ဖော်ပြထားမှသာလျှင် ပြစ်မှုတခုခုကို စစ်ဆေးစီရင်နိုင်သည်။

၄၁၄။ ။ပုဒ်မ ၁၉၀ (၁) (ဂ) အရ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ပြစ်မှုတခုကို အရေးယူသည့်အခါ၊ ထိုပြစ်မှု စစ်ဆေးခြင်းကို တရားခံက ကန့်ကွက်လျှင် ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ထိုပြစ်မှုကို မိမိကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြုနိုင်။ ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားခံ ကန့်ကွက်နိုင်ခွင့် ရှိကြောင်းကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက တရားခံအား ပြောကြားရမည်။ တရားခံအား ထိုသို့ ကြားပြောပြီးကြောင်း ကို အမှုတွဲတွင် ဖော်ပြရမည့်ပြင်၊ တရားခံ၏ ပြန်ကြား လျှောက်ထားချက်ကိုလည်း ရေးမှတ်ထားရမည်။

သို့သော်လည်း ပုဒ်မ ၁၉၀ ပါ နည်းသုံးနည်းအနက် တနည်းနည်းဖြင့် ပြစ်မှုတခုကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အရေးယူပြီးသည့်နောက် ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ထိုအမှုကို လုံးဝလက်ဝယ် ရရှိသဖြင့် ပြစ်မှု ကျူးလွန်ရာ၌ ပါဝင်သူ ဟူသမျှကို အရေးယူပိုင်သည့် ပြစ်မှုအတွက် တရားဥပဒေနှင့် အညီ ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ရန် မိမိ၏စီရင်ခွင့်အာဏာမှာ မည်သို့မျှ ချုပ်ချယ်ခြင်း မရှိချေ။ အရေးယူပိုင်သည့် ပြစ်မှုတခုနှင့် ရဲကတင်ပို့သူ တဦးကို စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အခြားသူ တဦးတယောက်ကို တွဲဘက်တရားခံအဖြစ် ထည့်သွင်းလျှင် ထိုတရားသူကြီးသည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၀(ဂ)အရ အခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲသည်မဟုတ်။ ပုဒ်မ ၃၅၁ အရ အခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုတရားသူကြီးသည် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ အမှုကို လွှဲပြောင်းပေးရန် တာဝန်မရှိချေ။ (**မောင်သက်နှင့် မောင်ချစ်ကြွယ်** ၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၆၇၆)။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် သီးခြား ဖော်ပြထားသူ၏ ခွင့်ပြုချက်ပြမဲ့စေ၊ တိုင်လျှောက်ချက် ဖြစ်စေ လိုသည့်မှုခင်းမျှား

၁၉၅၊ ၁၉၆။
၁၉၆-က၊
၁၉၇။
၁၉၈- ၁၉၉။

၄၁၅။ ။ပုဒ်မ ၁၉၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်မျှားကို ပုဒ်မ ၁၉၅၊ ၁၉၆-က၊ ၁၉၇၊ ၁၉၈ နှင့် ၁၉၉ တို့ဖြင့် ကန့်သတ်ထားသည်။ ထိုပုဒ်မမျှားက သီးခြား သတ်မှတ်ထားသည့် အချို့သော ပြစ်မှုတို့ကို သီးခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အချို့သော အာဏာပိုင်မျှား၏၊ သို့တည်းမဟုတ် လူမျှားက တိုင်လျှောက်ချက်ပြုမှ သော်၎င်း၊ သီးခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အချို့သော အာဏာပိုင်မျှား၏ ခွင့်ပြုချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် စာဖြင့်ရေးသားသည့် သဘောတူခွင့်ချက်နှင့်မှ သော်၎င်း အရေးယူနိုင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုပုဒ်မမျှားပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်မျှားသည်၊ အသေးစိတ် အကြောင်းအရာအားဖြင့် ကွဲလွဲကြသည်ဖြစ်၍၊ ၎င်းတို့ကို ဂရုပြု၍ လေ့ကျက်

416. The provisions of section 195 require special attention. Prosecutions for the offences specified in this section cannot be instituted on sanction. They can be instituted **only** on the complaint in writing of the public servants or Courts **specified** in the section.

Complaint in this paragraph means, **complaint** conforming to clause (*h*) of section 4 of the Code of Criminal Procedure which excludes a police report. Police charge sheet usually submitted to Courts by the police for all cognizable offences is not a proper complaint as required under section 195, Code of Criminal Procedure [*vide Jagdeo Panday* v *N.C. Hill,* (1938) R.L.R. 150].

476, 476A, 476B.

Procedure on application to lay complaint.

417. The making of a complaint by a Court is governed by the provisions of sections 476, 476A and 476B.

In making such a complaint a Court may act either on its own motion or on application. In either case it should ordinarily hold a preliminary inquiry unless there is already on the record of the case in, or in relation to, which the offence is alleged to **have been committed**, sufficient material to render such inquiry **unnecessary. In** the absence of special reasons **for not doing** so, the **Court should** give the person against whom it is **proposed** to make a complaint an opportunity of showing cause why such complaint should not be made.

Necessity for exercise of discretion in laying complaint.

418. Courts should be careful not to institute proceedings under section 476 without good reason. On the other hand, Courts must not shrink from the trouble involved in the prosecution of offences against public justice and similar crimes. It is their duty to see that the law for ensuring respect for truth in matters of judicial evidence is not wantonly broken with impunity. But a complaint should not be made unless the evidence available is sufficient to make out a *primâ facie* case, and there is a reasonable prospect of a conviction resulting from the prosecution.

မှတ်သားရမည်။ အချို့သော အထူးအကဲဉာဏ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒေသန္တရ အကဲဉာဏဖေများ တွင်လည်း၊ အချို့သောပြစ်မှုများအတွက်၊ ခွင့်ပြုချက်ရမှသာလျှင် တရားစွဲဆိုခွင့်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဆိုခဲ့သော အမှုအားလုံးတို့တွင် လိုအပ်သော အခွင့်အာဏာနှင့် အမှုကို စွဲဆိုကြောင်း အမှုတွဲ၌ ဖော်ပြပါရှိစေရမည်။

၄၁၆။ ။ပုဒ်မ ၁၉၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အထူးဂရုပြုရန် လိုသည်။ ဤပုဒ်မတွင် သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုများအတွက် အမှုစွဲဆိုခြင်းများကို ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် မပြုလုပ်နိုင်။ ထိုပုဒ်မတွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများက၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးများက စာနှင့်တိုင်လျှောက်ချက် ပြုမှသာလျှင် ထိုအမှုများကို စွဲဆိုနိုင်သည်။

ဤစာပိုဒ်၌ တိုင်လျှောက်ချက်ဆိုသည်မှာ၊ ရဲအစီရင်ခံချက် မပါဝင်သော ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၊ အပိုဒ် (ဇ) နှင့်ညီညွတ်သည့် တိုင်လျှောက်ချက်ကိုဆိုလိုသည်။ အရေးယူပိုင်သည့်ပြစ်မှုအရေပါးအတွက် ရဲကတရားရုံးသို့ တင်ပို့လေ့ရှိသည့် ရဲစွဲချက်လွှာသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၅ အရ၊ လိုသည့်နည်းလမ်းတကျ တိုင်လျှောက်ချက် မဟုတ်ခေ။ [ကျစ်ဒီယိုပန်ဒေးနှင့် အင်(နှ်)ဆီ၊ ဟီး(လ်)၊ ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၁၅၀ ကိုကြည့်။]

တိုင်လျှောက်ချက် ပြုရန် လျှောက်ထားသည့် အခါ လိုက်နာရန်ကျင့်ထုံး။

၄၁၇။ ။တရားရုံးက တိုင်လျှောက်ချက် ပြုလုပ်ရာ၌၊ ပုဒ်မ ၄၇၆၊ ၄၇၆-က နှင့် ၄၇၆-ခ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာရသည်။ ထိုသို့သော် ကား၊ ၄၇၆၊ ၄၇၆-က၊ ၄၇၆-ခ။ တိုင်လျှောက်ချက်ကို ပြုသည့်အခါ၊ တရားရုံးက မိမိအလို အလျောက်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်ထားချက်အရဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထိုအချက်နှစ်ရပ်အနက် မည်သည့် အချက်၌မဆို၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း အဆိုရှိသည့်အမှုတွဲတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအမှုနှင့် ပတ်သက်သော အမှုတွဲတွင်၊ ရှေးဦးစုံစမ်းခြင်းပြုရန်မလိုထိုက်အောင် လုံလောက်သော အကြောင်း အချက်များပါရှိပြီးမဟုတ်လျှင်၊ တရားရုံးသည် သာမန်အားဖြင့် ရှေးဦးစုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းပြုရမည်။ မည်သည့်အတွက်ဆိုခဲ့သည်တိုင် လျှောက်ချက် မပြုထိုက်ကြောင်း အကြောင်းပြစေရန်အခွင့် အလမ်းမပေးရန် အထူးအကြောင်းမရှိလျှင်၊ တရားရုံးက တိုင်လျှောက်ခြင်းခံစေရန် ရည်ရွယ်ထားသူကို ထိုသို့သော အခွင့်အလမ်း ပေးရမည်။

တိုင်လျှောက်ချက် ပြုရာ၌ ဆင်ခြင်တုံဉာဏ် သုံးစွဲရန် လိုခြင်း။

၄၁၈။ ။ကောင်းမွန်သင့်လျော်သော အကြောင်းယုတ္တိမရှိဘဲလျက် ပုဒ်မ ၄၇၆ အရ၊ အမှုစွဲဆိုခြင်းမပြုရန် တရားရုံးများက ဂရုပြုကြရမည်။ သို့သော် ငြားလည်း ပြည်သူ့တရားမျှတမှုကို ဆန့်ကျင်သော ပြစ်မှုများနှင့် အလားတူဖြစ်သော ပြစ်မှုများအတွက် တရားစွဲဆိုခြင်းတွင် ကြုံကြိုက်ရမည့် ပင်ပန်းခြင်းဒုက္ခမှ တရားရုံးများက ရှောင်သွေခြင်းမပြုရ။ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်နှင့် စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စများတွင် မှန်ကန်ခြင်းကို ရိုသေလေးစားခြင်းရှိစေရန် ပြုထားသည့် တရားဥပဒေကို ပြစ်ဒဏ်မခံရဘဲ တဘန်မဲ့ ချိုးဖောက်ခြင်း မပြုကြစေရန် တရားရုံးများ၌ စောင့်ရှောက်ရမည့် တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။ သို့ရာတွင် ရနိုင်သည့် သက်သေခံချက်သည် ယုတ္တိထင်ရှားသော အမှုဖြစ်နိုင်စေရန် လုံလောက်သည် မဟုတ်လျှင်၊ ထို့ပြင်လည်း တရားစွဲဆိုခြင်းဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရမည်ဟု သင့်လျော်စွာ မျှော်လင့်နိုင်သည် မဟုတ်လျှင်၊ တိုင်လျှောက်ချက်ကိုမပြုရ။

419. The complaint should set out all necessary particulars of the offence alleged and the person or persons by whom it is alleged to have been committed. There should be annexed to it a list of the witnesses who can give evidence for the prosecution and of the documentary evidence to be produced. If possible the documentary evidence should be sent along with the complaint.

Contents of complaint.

420. In a complaint of the offence of giving false evidence the exact words which are alleged to be false should, if possible, be specified. In the case of contradictory statements, either of which must be false if the other is true, the exact words of both statements should be specified. When a complaint is made under section 209, 210 or 211 of the Penal Code and there is evidence that the person against whom the complaint is made has given or fabricated false evidence this offence also should be included in the complaint.

False evidence.

421. Private persons should not be allowed to conduct the prosecution in cases instituted under section 195, 196, 196A, or 197 of the Code of Criminal Procedure. In cases falling under section 198 or section 199 no person other than one competent to make a complaint should be allowed to conduct the prosecution.

Conduct of prosecutions.

196.

422. All Commissioners and Deputy Commissioners have been empowered to make or authorize the making of complaints of offences punishable under section 294A of the Penal Code*: but not of other offences mentioned in section 196. They cannot, however, dispose themselves of applications for leave to prosecute which relate to other than Chinese lotteries, and Deputy Commissioners cannot try cases for the prosecution of which they have given sanction.†

Sanction for lottery prosecutions.

Procedure on Complaint.

423. Complaints should be received daily at a fixed hour at the commencement of the day's sitting.

* Home Department Notification No. 558, dated the 7th May 1897; 2 Rules Manual, 79.

† Government Circular No. 43 of 1897.

၄၁၉။ ။တိုင်လျှောက်ချက်တွင်၊ ကျူးလွန်ကြောင်း အဆိုရှိသည့် ပြစ်မှုအတွက်လိုအပ်သောအကြောင်းအချက်အားလုံးတို့ကိုဝင်း၊ ထိုပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ကြောင်း အဆိုရှိသည့်လူ၊ သို့တည်းမဟုတ် လူများကိုဝင်း ဖော်ပြပါရှိစေရမည်။ တရားလိုဘက်မှ သက်သေခံနိုင်သော သက်သေများနှင့် တင်ပြမည့် စာမှတ်စာတမ်း သက်သေခံ စာရင်းကို၊ ထိုတိုင်လျှောက်ချက်နှင့် အတူ ပူးတွဲရမည်။ တတ်နိုင်လျှင်၊ စာမှတ်စာတမ်း သက်သေခံကို တိုင်လျှောက်ချက်နှင့်အတူ ပေးပို့ရမည်။

တိုင်လျှောက်ချက်တွင် ပါရှိရန် အချက်များ။

၄၂၀။ ။မမှန်သက်သေခံသည့် ပြစ်မှုအတွက် တိုင်လျှောက်ချက်တွင်၊ မမှန်ထွက်ဆိုသည်ဟုအဆိုရှိသော စကားအတိအကျတို့ကို ဖော်ပြနိုင်လျှင် သီးခြားဖော်ပြရမည်။ ထွက်ဆိုချက် နှစ်ရပ်အနက် တခုဟုတ်မှန်လျှင် အခြားတခုမှာ မဟုတ်မမှန် ဖြစ်ရမည့် ကဲ့လွဲသော ထွက်ဆိုချက်များဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ ထိုထွက်ဆိုချက်နှစ်ရပ်လုံး၏ စကားအတိအကျတို့ကို သီးခြားဖော်ပြရမည်။ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၀၉၊ ၂၁၀၊ သို့တည်းမဟုတ် ၂၁၁ အရ၊ တိုင်လျှောက်ချက်ပြုသည့်အခါ၊ တိုင်လျှောက်ခြင်းခံရသူသည် မမှန်သက်သေခံကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန်သက်သေခံဖန်တီး ကြောင်း သက်သေခံချက်ရှိလျှင်၊ ထိုပြစ်မှုကိုလည်း တိုင်လျှောက်ချက်တွင် ထည့်သွင်းပါရှိစေရမည်။

မမှန်သက်သေခံခြင်း။

၄၂၁။ ။ရာဇတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၅၊ ၁၉၆၊ ၁၉၆-က၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၉၇ အရ၊ စွဲဆိုသော အမှုများတွင်၊ သာမန်အရပ်သားများကို အမှုစွဲဆိုဆောင်ရွက်ခွင့်မပြုရ။ ပုဒ်မ ၁၉၈၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၉၉ အရ၊ ကျရောက်သောအမှုများတွင်၊ တိုင်လျှောက်ချက်ကို ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူမတပါး၊ အခြားသူ မည်သူကိုမျှအမှုစွဲဆိုဆောင်ရွက်ခွင့်မပြုရ။

အမှုစွဲဆိုဆောင်ရွက်ခြင်း။

၁၉၆။

၄၂၂။ ။ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၉၄-က အရ၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုများအတွက် တိုင်လျှောက်ချက်များကို ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်ခွင့်ပေးရန် ဖြစ်စေ၊ တိုင်းမင်းကြီးများနှင့် ခရိုင်ဝန်များအားလုံးတို့သို့ အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားသည်။ * သို့သော်လည်း ပုဒ်မ ၁၉၆ တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခြားပြစ်မှုများအတွက် အခွင့်အာဏာ မပေးအပ်ထားချေ။ သို့ရာတွင် တရုပ်ထီများမှ တပါး အခြားထီများနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် ပြစ်မှုများအတွက် တရားစွဲဆိုခွင့် လျှောက်တောင်းချက်များကို တိုင်းမင်းကြီးများနှင့် ခရိုင်ဝန်များက မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုနိုင်။ ထို့ပြင်ခရိုင်ဝန်များသည်၊ မိမိတို့ကစွဲဆိုရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးထားသည့် အမှုများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင်စစ်ဆေး စီရင်ခြင်းမပြုနိုင်။ †

ထိုမှ စွဲဆိုရန်အတွက် ခွင့်ပြုချက်။

တိုင်လျှောက်ချက်ပြုရာ လိုက်နာရန်နည်းလမ်း

၄၂၃။ ။တိုင်လျှောက်ချက်များကို နေ့စဉ်ရုံးစထိုင်သည့် အခါတွင်၊ ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်၌လက်ခံရမည်။

* ၁၈၉၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ ပြည်ထဲရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၅၅၈၊ ၂။ နည်းဥပဒေများလက်စွဲ၊ ၇၉။

† ၁၈၉၇ ခုနှစ်၊ အိုးဇရာဘကြူလာ အမှတ် ၄၃။

The District Magistrate may order that in a station where there are more than one Magistrate, complaints shall in the first instance be presented to one specified Magistrate, but such order shall not restrict a Magistrate's liberty to accept complaints when touring away from his headquarters.

424. In order to facilitate the classification of cognizable cases by the police, whenever a direct complaint of a cognizable case is made to a Magistrate, he should ascertain from the complainant whether any report of the case has previously been made to the police, and if he finds that this has been done, he should at once inform the District Superintendent of Police of the fact that a direct complaint has been made to the Court. The adoption of this procedure will enable the District Superintendent of Police to make the necessary arrangements for the disposal of the report made to the police.

Complaint of cognizable offences.

200.

425. (a) When a Magistrate takes cognizance of an offence on complaint, he must, unless the complaint is in writing and he transfers it to a subordinate Magistrate,-

Examination of complainant.

(i) at once examine the complainant upon oath or affirmation;

(ii) reduce the substance of the examination to writing;

(iii) sign it; and

(iv) cause it to be signed by the complainant;

but he is not bound to examine a complainant already examined by a transferring Magistrate.

(b) The examination of a complainant should not be a mere form, but an intelligent enquiry into the subject-matter of the complaint and the evidence producible in support of it, carried far enough to enable the Magistrate to determine whether there is or is not sufficient ground for proceeding. It is not sufficient that the complainant should merely speak to what is set out in his written complaint, but it must appear from his examination that the essential ingredients of a criminal charge are present and that there is a prospect of its being made out.

တမ်မြို့တည်းတွင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦးထက်ပို၍ ရှိသောအခါ၊ တိုင်လျှောက်ချက်များကို ချေးဦးစွာ သီးခြား သတ်မှတ်ထားသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးတည်းထံသို့ တင်သွင်းရမည်ဟု ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ မိမိ၏ရုံးစိုက်ရာ မြို့မမှတ္တက်ခဲ့၍၌ နယ်လှည့်သွားနေစဉ်၊ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးက တိုင်လျှောက်ချက်များ လက်ခံနိုင်ခွင့်ကို ထိုသို့ဆင့်ဆိုသော အမိန့်အရ ချုပ်ခြယ်ခြင်းရှိစေမည်မဟုတ်။

အရေးယူပိုင်သည့် ပြစ်မှုများတွင် တိုင်လျှောက်ချက်။

၄၂၄။ ။အရေးယူပိုင်သည့် ပြစ်မှုများကို ရဲက အမျိုးအစား ခွဲခြားရန် လွယ်ကူစေခြင်းငှာ အရေးယူပိုင်သည့် အမှုကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက တိုက်ရိုက်တိုင်လျှောက်သည့်အခါတိုင်း၊ ထိုအမှုကို ရဲသို့ အထက်က တိုင်တန်းပြီး ဟုတ်မဟုတ် သိရှိအောင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တရားလိုထံမှ စုံစမ်းရမည်။ ရဲသို့အထက်က တိုင်တန်းပြီးကြောင်း တွေ့သိရလျှင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် တရားရုံးသို့ တိုက်ရိုက် တိုင်လျှောက်ကြောင်းကို ခရိုင်ရဲဝန်ထံသို့ချက်ခြင်း ၎ကြောင်းကြားရမည်။ ဤနည်းလမ်းကို လိုက်နာခြင်းအားဖြင့်၊ ရဲသို့တိုင်တန်းချက်ကို စီမံဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လိုအပ်သော စီစဉ်ချက်များကို ခရိုင်ရဲဝန်က ပြုလုပ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုကစစ်မေးခြင်း။

၄၂၅။ ။(က) တိုင်လျှောက်ချက်အရ ပြစ်မှုတခုကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အရေးယူ ၂၀၀။ သောအခါ၊ တိုင်လျှောက်ချက်မှာ စာဖြင့် ရေးသားထား၍ ထိုတိုင်လျှောက်ချက်ကို လက်အောက်ခံ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းမရှိလျှင်၊ ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်—

(၁) တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုကို ချက်ခြင်း ကျမ်းကျိန်ဆိုစေ၍၊ သို့တည်းမဟုတ် ကတိသစ္စာဆိုစေ၍၊ စစ်မေးရမည်။

(၂) ထွက်ဆိုသည့်လိုရင်းအချက်ကိုရေးမှတ်ရမည်။

(၃) ၎င်းရေးမှတ်ချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ထို့ပြင်

(၄) ၎င်းရေးမှတ်ချက်ကို တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုအားလည်း လက်မှတ်ရေးထိုးစေရမည်။

သို့ရာတွင် လွှဲပြောင်းပေးအပ်သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက စစ်မေးပြီး ဖြစ်သည့် တိုင်လျှောက်သူတရားလိုကို၊ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စစ်မေးရန်တာဝန်မရှိ။

(ခ) တိုင်လျှောက်သူ တရားလို၏ စစ်မေးချက်မှာ စစ်မေးသည်ဆိုရုံမျှသာ မဖြစ်စေရ၊ အမှုဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် လုံလောက်သော အခြေခံ ရှိမရှိကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်နိုင်လောက်အောင် တိုင်လျှောက်ချက်ပါ အကြောင်းအရာနှင့်တကွ ထိုတိုင်လျှောက်ချက်ကို အထောက်အခံအဖြစ် တင်ပြနိုင်မည့် သက်သေခံချက်တို့ကိုပါ ဉာဏ်အမြော်အမြင်ဖြင့် စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်စေရမည်။ မိမိ၏တိုင်လျှောက်ချက်တွင် ရေးသားပါရှိသည့် အချက်လောက်ကိုသာ တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုက ထွက်ဆိုရန်မှာ လုံလောက်သည်မဟုတ်။ သို့ရာတွင် ရာဇဝတ်မှု စွဲဆိုချက်တွင် ပါဝင်သင့်သည့် လိုရင်းအချက်များ ပါရှိကြောင်းနှင့် ထိုစွဲဆိုချက်မှာလည်း ထင်ရှားဖြစ်မည်ဟု မျှော်လင့်ရန် ရှိကြောင်း။ ထိုလျှောက်သူ တရားလို၏ စစ်မေးချက်မှ ပေါ်ပေါက်စေရမည်။ မြေ၊ သို့တည်းမဟုတ် လယ်ယာထွက်

Especially is care necessary in cases wherein the dispute is of a quasi-civil nature concerning the possession of land or agricultural produce; such cases are sometimes contested at great length and often result in the unnecessary harassing of agriculturists and labourers when they are required for work on their fields.

202. **426.** The power of referring complaints to the police for investigation should be exercised with discretion. Ordinarily an investigation should seldom be ordered except in cases where the offence charged is cognizable by the police and the complainant has not laid an information to them in the first instance.

Reference to Police.

A Magistrate of the third class has no power to refer a complaint to the police for investigation but he may hold a preliminary inquiry himself before issuing process.

203. **427. It is necessary for Magistrates to act on the provisions of section 203 and dismiss unfounded and illfounded complaints.** They must briefly record their reasons for so doing.

428. The time and labour devoted by Magistrates to cases under section 447 of the Penal Code is frequently out of proportion to their importance. In the majority of cases brought under this section the object of the complainant is to obtain in a cheap and speedy manner a remedy which ought to be sought by means of a civil suit. Magistrates are not authorized to dismiss complaints, or to discharge or acquit the accused, merely on this ground, because the facts which entitle a person to bring a civil suit may also constitute the offence of criminal trespass, but they should not allow prosecutions where the wrong is purely of a civil nature. In many cases where servants acting under their employer's orders enter upon land in the possession of another the ruling in *Shwe Kun* v. *KingEmperor* (3 L.B.R., 278) is applicable. Such servants are not guilty of criminal trespass if they enter on the land in good faith in obedience to their employer's orders and without any intention of annoying the person in possession. A full and complete examination of the complainant and a careful consideration of the above and similar matters will enable Magistrates to dismiss summarily many more complaints of criminal trespass than they do, or in any event will enable them to discharge the accused after a brief hearing.

Complaints of criminal trespass.

ကောက်ပဲသီးနှံတို့ကို ရလိုကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားမကြောင်းကဲ့သို့ သဘောရှိသည့် ငြင်းပွါးမှု ဖြစ်သည့်အမှုများတွင် အထူးသဖြင့် ဂရုပြုရန်လိုသည်။ ထိုသို့သော အမှုများကို တခါတရံ အလွန်ရှည်လျားစွာ ဆိုင်ပြိုင်ကြသည်ဖြစ်၍၊ လယ်ယာ လုပ်ကိုင်သူများနှင့် သူရင်းငှါးတို့ကို မိမိတို့၏ လယ်ယာများတွင် လုပ်ကိုင်ရန်လိုအပ်သည့် အချိန်အခါ၌ အနှောင့်အယှက် မပေးသင့်ဘဲ အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်းကို မကြာခဏ ဖြစ်စေတတ်သည်။

၂၀၂။ ၄၂၆။ ။တိုင်လျှောက်ချက်များကို ရဲသို့မေးမြန်း စုံထောက်စေ လွှဲအပ်နိုင်သည့် အခွင့် အာဏာကို ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ယှဉ်၍ သုံးစွဲရမည်။ စွဲဆိုသည့် ပြစ်မှုမှာ ရဲကအရေးယူပိုင်သည့် ပြစ်မှုဖြစ်၍၊ တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုကလည်း ရှေးဦးစွာ ရဲသို့ သတင်းမပေးရသေးသည့် အချက်များတွင်မှတပါး၊ သာမန်အားပြင့် မေးမြန်းစုံထောက်စေရန် အမိန့်ပေးခဲ့စေရမည်။

ရဲသို့လွှဲအပ်ခြင်း။

တတိယ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ တိုင်လျှောက်ချက်ကို ရဲသို့ မေးမြန်းစုံထောက်ရန် လွှဲအပ်နိုင်ခွင့် အာဏာမရှိ။ သို့ရာတွင် အမိန့်ဆင့်စာ မထုတ်မပေးမီ မိမိကိုယ်တိုင် ရှေးဦး စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၂၀၃။ ၄၂၇။ ။ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများသည် ပုဒ်မ ၂၀၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ လိုက်နာဆောင်ရွက်၍၊ အခြေအမြစ်မရှိ အခြေအမြစ် မခိုင်လုံသည့် တိုင်လျှောက်ချက်များကို ပလပ်ရန်လိုပေသည်။ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ပလပ်ရကြောင်းကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက အထိုကောက် ရေးမှတ်ထားရမည်။

၂၀၄။ ၄၂၈။ ။ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ အမှုများတွင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည်၊ အမှု၏ အကဲလိုက်ပုံနှင့် အဆမတန်အောင် မကြာခဏ အချိန် ကုန်စေခြင်း ပင်ပန်းခြင်းတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက် ကြလေသည်။ ဤပုဒ်မအရ စွဲဆိုသော အမှုအများအပြားတို့၌ တိုင်လျှောက်သူ တရားလို၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တရားမ စွဲဆိုခြင်းဖြင့်တောင်းဆိုသင့် သော သက်သာခွင့်ကိုစရိတ်စက အကုန်အကျနည်း၍ လျင်မြန်သောနည်းလမ်းဖြင့်ရ ရှိရန်ရည် ရွယ်ရင်းရှိသည်။ ဤအကြောင်း ရှိရုံမျှကြောင့် တိုင်လျှောက်ချက်တို့ကို ပလပ်စေရန်သော်၎င်း၊ တရားခံများကို တရားရှုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသေ လွှတ်စေရန် သော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်တရား သူကြီးတို့အား အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားသည်မဟုတ်၊ အကြောင်းမူကားလူတဦးတယောက် ကို တရားမမှုစွဲဆိုနိုင်စေသည့် အကြောင်းခြင်းရာများသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှု ကိုလည်း ကျူးလွန်ခြင်း မြောက်စေသော ကြောင်းခြင်းရာများ ဖြစ်သောကြောင့်ပင်တည်း၊ သို့သော်လည်း တရားမကြောင်း သက်သက်မျှဖြစ်သော မတရားပြုမှုဖြစ်သည့် အချက်များ တွင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက ရာဇဝတ်ကြောင်း စွဲဆိုခြင်းကို ခွင့်မပြု၍၊ အစေခံများက မိမိတို့၏ စေခိုင်းသူ၏ အမိန့်အရ သူတပါးလက်ဝယ်ရှိ မြေပေါ် သို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်သည့် အမှုအများအပြားတွင် မောင်ရွှေကွန်းနှင့် အစိုးရ တို့၏ အမှုစီရင်ထုံး (အောက်မြန်မာပြည်စီ ရင်ထုံး၊ စာတိယတွဲ၊ စာမျက်နှာ ၂၇၈) မှာသက်ဆိုင်ခြင်းရှိသည်။ ဆိုခဲ့သောအစေခံများသည် မိမိတို့၏ စေခိုင်းသူ၏ အမိန့်ကို သဘောရိုးဖြင့် နာခံဆောင်ရွက်၍ မြေလက်ရှိဖြစ်သူကို နှောင့်ယှက်ရန် ကြံရွယ်ချက်မရှိဘဲ၊ မြေပေါ် သို့ ချဉ်းနင်း ဝင်ရောက်ခဲ့လျှင်၊ ထိုသူထို့သည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်ခြင်း မရှိချေ။ တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုကို

Compensation under section 545, Code of Criminal Procedure, should never be granted to a complainant when it appears that his object in instituting the prosecution was merely to assert a, title to the land.

204. **429.** Schedule II of the Code distinguishes, in column 4 the offences for which a summons and those for which a warrant should *ordinarily* issue in the first instance, and it is left to the discretion of the Magistrate to issue a summons instead of a warrant when he sees fit.

Nature of process to be issued.

In exercising this discretion, Magistrates must be guided by the circumstances of each individual case, the main point for consideration being whether, having regard to the nature of the offence charged and the age, sex, position, etc., of the accused, his appearance can be secured or not without his arrest. For instance, it would very seldom be necessary to issue a warrant against a person of settled residence for an alleged offence under section 504, Penal Code.

430. When members of the Civil Police are prosecuted for offences otherwise than under section 43 of the Police Act (*see* paragraph 812) intimation should be given to the District Superintendent of Police in all cases in which the prosecution is instituted on complaint or by the Magistrates *suo motu.* In the case of Subordinate Magistrates the intimation should be sent through the District Magistrate. The object of this instruction is to ensure that the Magistrate may, in deciding the case and in considering the sentence (if any) to be awarded, have an opportunity of taking into consideration the past record of the accused in the police and such other circumstances as the District Superintendent of Police may wish to urge in extenuation or mitigation of the sentence. [*cf.* paragraph 190 (6), Burma Police Manual, V Edition, 1940, Volume I.]

Intimation to be given to the District Superintendent of Police regarding prosecution of members of the Civil Police.

ပြည့်စုံလုံလောက်အောင် စစ်မေးခြင်း၊ အထက်ပါ အကြောင်းအရာများနှင့်တကွ အလားတူ အကြောင်းအရာများကို ဂရုပြု၍ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တို့သည် မိမိတို့ပြုလေ့ရှိသည်ထက် ပို၍ ရာဇဝတ် မကင်းသော ကျော်နင်းမှု တိုင်လျှောက်ချက် များကို အကျဉ်းချုပ်နည်းဖြင့် ပလင်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ သို့တည်းမဟုတ် မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အကျဉ်းမျှ ကြားနာပြီးလျှင် တရားခံအား တရားရှင် လွှတ်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ တရားစွဲဆိုရာ၌ တိုင်လျှောက်သူ တရားလို၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် မြေတွင် မိမိပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဥပဒေကြောင်းကို အခိုင် အမာ မြွက်ဆိုရန် သက်သေဖြစ်ကြောင်း ပေါ် ပေါက်လျှင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄၅ အရ လျော်ကြေးငွေကို ၎င်းအား မည်သည့်အခါမျှ ခွင့်မပြုရ။

၄၂၉။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ ဒုတိယဇာရင်း၊ ဇယားကွက် ၄ တွင် သာမန်အားဖြင့် ၁၀၄။
ထုတ်ပေးရမည့် အမိန့် ဆင့်စာများ။ ပထမဆောင့် အနေဖြင့် သမန်စာ ထုတ်ရမည့် ပြစ်မှုမျိုးနှင့် ဝါရမ်းစာ ထုတ်ရမည့် ပြစ်မှုမျိုးဟူ၍ ခွဲခြားထားသည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဝါရမ်းစာအစား သမန်စာ ထုတ်ရန် သင့်လျော်မည်ဟု ထင်မြင်သောအခါ၊ မိမိ၏သဘောအတိုင်း သမန်စာ ထုတ်နိုင်ခွင့်ရသည်။

ထိုသဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲရာ၌၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် အမှုအသီးသီး၏ ကြောင်းခြင်းရာ အခြေအနေကို့ကို ထောက်ထားဆင်ခြင်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် အဝိကအချက်မှာ စွဲဆိုသော ပြစ်မှုအမျိုးအစား၊ တရား၏ အသက်အရွယ်၊ ကျားမဘဝနှင့် အခြေအနေစသည်တို့ကို ထောက်၍၊ တရားခံကို မဖမ်းဘဲ လာရောက်အောင်ပြုနိုင်မည် မပြုနိုင်မည် ဟူသော အချက်ဖင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၅၀၄ အရ စွပ်စွဲသည့် ပြစ်မှုအတွက် အတည်တကျ နေထိုင်လျက်ရှိသူ တဦးအပေါ် ၌ ဝါရမ်းစာထုတ်ပေးစေရန် အလွန်တရာမှ လိုအံ့လုပေမည်။

၄၃၀။ ။ရဲအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ အရ မဟုတ်ဘဲ (စာပိုဒ် ၈၁၂ ကိုကြည့်) အခြား ပြစ်မှုများအတွက် မြို့ပြဆိုင်ရာ ရဲအဖွဲ့ဝင်တို့ကို ရာဇဝတ်ကြောင်း စွဲဆိုသောအခါ၊ တိုင်လျှောက်ချက်ဖြင့် တရားစွဲဆိုခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့ကိုယ်တိုင် တရားစွဲဆိုခြင်းပြုသော အမှုတွင်ပြည့်သူရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးအား အကြောင်းကြားရမည်။ လက်အောက်ခံ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများ ဖြစ်သည့်အချက်တွင်၊ မည်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှတဆင့် အကြောင်းကြားရမည်။

ကျိုးညွှန်ကြားချက်၏ ရည်ရွယ်ရင်း အကြောင်းမှာ တရားခံသည် ရဲအဖွဲ့တွင်မည်ကဲ့သို့ထမ်းရွက်ခဲ့ကြောင်းမှစ၍ ပြစ်ဒဏ်ကြီးချက် လျော့ပေါ့စေရန် ပြည့်သူရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးက တင်ပြလို သည့် အခြားကြောင်းခြင်းရာတို့ကို အမှုစီရင်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ရှင်း၊ ခုမှတ်ရန် ပြစ်ဒဏ် (တစုံတရာ ရှိလျှင်)ထိုပြစ်ဒဏ်ကိုစဉ်းစား ဆင်ခြင်ရာ၌ရှင်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထောက်ထားဆင်ခြင် နိုင်ခွင့်ကို အမှန်မှုခု ရရှိနိုင်စေရန်ပင် ဖြစ်သည်။ [မြန်မာနိုင်ငံ ရဲလက်စွဲ ဥပဒေ။ ပဉ္စမအကြိမ် ပုန်ပိတုတ်ဝေခြင်း၊ ၁၉၄၀၊ အတွဲ ၁၊ စာပိုဒ် ၁၉၀(၆) နှင့် ယှဉ်ကြည့်]။

Charges.

19. 221. 240.

431. Chapter XIX of the Code should be read along with head XXVIII of Schedule V. The charge-sheet should bear-

Contents of charge.

(i) the seal of the Court;
(ii) the name and office of the Magistrate;
(iii) his powers;
(iv) his territorial jurisdiction; and
(v) the date.

432. The charge should state the offence with which the accused is charged, and if the law which creates the offence gives it any specific name the offence may be described in the charge by that name only. If the law which creates the offence does not give it any specific name so much of the definition of the offence must be stated as to give the accused notice of the matter with which he is charged; the law and section of the law against which the offence is said to have been committed must be mentioned in the charge.

Statement of offence.

433. (a) Under the provisions of section 221(7), Code of Criminal Procedure, in every case in which there are *primâ facie* grounds for believing the accused to have been previously convicted of an offence, by reason of which previous conviction he is liable to enhanced punishment or punishment of a different kind for a second or subsequent offence, he must be formally charged with the previous conviction. Form Criminal 82 should be used for this purpose. This rule applies in all cases to which section 75 of the Penal Code or any other provision of law allowing enhanced punishment for a second or subsequent offence is applicable, even if the Court does not propose to pass a sentence heavier than the maximum sentence allowed by the substantive section under which the accused is charged. (*Cf.* paragraph 644.)

Charge of previous conviction.

(b) If the charge of the previous convictions is omitted at the time when the charge of the substantive offence is framed, it may be added at any time before sentence is passed.

စွဲချက်များ

၁၉၊ ၂၂၁။ ၂၄၀။

၄၃၁။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအခန်း ၁၉ ကို၊ စာရင်း ၅ ပါ ခေါင်းစဉ် ၂၈ နှင့် စွဲချက်၌ပါရှိရန် အချက်။ အတူ ယှဉ်တွဲ၍ ဖတ်ရမည်။ စွဲချက်တွင်—

(၁) တရားရုံးတံဆိပ်၊
(၂) ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမည်နှင့် ရာထူး၊
(၃) ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အခွင့်အာဏာ၊
(၄) ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ စီရင်ခွင့် အာဏာပိုင်နက်နှင့်
(၅) နေ့စွဲ

ပါရှိစေရမည်။

၄၃၂။ ။(က) စွဲချက်တွင် တရားခံအပေါ်၌ စွဲဆိုသောပြစ်မှုကို ဖော်ပြပါရှိစေရမည်၌ ပြစ်မှုကိုဖော်ပြခြင်း။ ပြင်၊ ပြင်မှုကို ပြဋ္ဌာန်းသည့် တရားဥပဒေတွင် ထိုပြစ်မှုကို သီးခြား အမည်တခုခု ပေးထားလျှင် စွဲချက်တွင် ထိုပြစ်မှုတို့ကို ထိုသို့ ပေးထားသည့်အမည်ဖြင့်သာ ဖော်ပြရမည်။ အကယ်၍ ပြစ်မှုကို ပြဋ္ဌာန်းသည့် တရားဥပဒေတွင် သီးခြားအမည် တခုခု ပေးထားခြင်း မရှိလျှင် တရားခံက မိမိအပေါ် တွင် မည်သည့် အကြောင်းအချက်နှင့် စွဲဆိုကြောင်းကို သိသာနိုင်လောက်အောင် **ပြစ်မှု၏ အင်္ဂါရုပ်တို့ကို** ဖော်ပြရမည်။ စွဲချက်တွင် ကျူးလွန်သည်ဆိုသည့် ပြစ်မှုမှာ မည်သည့် **တရားဥပဒေနှင့်** ထို တရားဥပဒေပါ မည်သည့်ပုဒ်မကို ကျူးလွန်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိ**စေရမည်**။

၄၃၃။ ။(က) တရားခံသည် ယခင်က ပြစ်မှုတရပ်နှင့် **ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း** ယခင် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရကြောင်းစွဲချက်။ ခံရ ဖူးသည်ဟု ယုံကြည်ရန်ယုတ္တိထင်ရှားသော အကြောင်းများ ရှိ၍၊ အဆိုပါ ယခင် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒုတိယပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် နောက်ထပ် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုအတွက် တိုးမြှင့်ပြစ်ဒဏ်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားပြစ်ဒဏ် တမျိုးတမည်ကို ဖြစ်စေ ခံထိုက်သည့်အမှုတိုင်း၌၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၁ (၇) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ထိုတရားခံကို ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်းနှင့် နည်းလမ်းတကျစွဲချက်တင်ရမည်။ ဤကိစ္စအတွက် ရာဇဝတ်ပုံစံ ၈၂ ကိုအသုံးပြုရမည်။ တရားခံကို စွဲချက်တင်ထားသော အရင်းခံပုဒ်မ က ခွင့်ပြုသည့် အများဆုံး ပြစ်ဒဏ်ထက်ပို၍ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ကိုပေးရန် တရားရုံးက ကြံရွယ်ခြင်း မရှိစေကာမူ၊ ဤနည်းဥပဒေသည် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၇၅ နှင့်အဘက်ဝင်း၊ ဒုတိယပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် နောက်ထပ်ကျူးလွန်သောပြစ်မှုအတွက် တိုးမြှင့်ပြစ်ဒဏ် ပေးနိုင်ခွင့်ရှိသော အခြားတရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုနှင့်သော်၎င်း သက်ဆိုင်သော အမှုအားလုံးတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ (စာပိုဒ် ၆၄၄ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

(ခ) အရင်းခံပြစ်မှုနှင့် စွဲချက်တင်သည့်အခါ၌ ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရကြောင်းကို စွဲချက်မတင်ဘဲ ချန်လှပ်ထားခဲ့လျှင်၊ ထိုစွဲချက်ကို စီရင်ချက်မချမီ မည်သည့်အခါမဆို ထည့်သွင်းနိုင်သည်။

(c) Examples of cases in which enhanced punishment may be awarded for a second or subsequent offence, other than under the Penal Code, are section 4 of the Metal Tokens Act, sections 11 and 12 of the Gambling Act, section 46 of the Burma Excise Act, and section 9D, Opium Act.

222. **434.** The charge must contain such particulars as to the time and place of the alleged offence, and the person, if any, against whom, or the thing, if any, in respect of which, it was committed as are reasonably sufficient to give the accused notice of the matter with which he is charged.

Particulars as to time, place and person.

233. **435.** (1) For every distinct offence of which any person is accused there must be a separate charge and every such charge must be tried separately except in the cases mentioned in sections 234, 235, 236, and 239; three offences of the same kind committed within the space of twelve months may be tried together.

Joinder of charges.

234.

233, 234, 235. (2) Special attention is directed to the provisions of the Code concerning the joinder of charges. Misjoinder altogether invalidates the proceedings.

436. Attention is invited to section 222 (2), which contains a special provision concerning charges of criminal breach of trust or misappropriation.

Charge of criminal breach of trust, etc.

437. The attention of all Magistrates is drawn to the necessity for care in framing a charge of murder under section 302 of the Penal Code. The charge of such an offence should read simply:-

Form of charge of murder.

'That on . . . . . at . . . . . you committed murder by causing the death of . . . . . '. Such words as 'knowingly' or 'intentionally' should not be inserted. The insertion of such words is wrong and makes the charge illegal.

(ဂ) ရာဇသတ်ကြီးအရေးမဟုတ်သော ဒဏ်ငွေပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် နောက်ထပ်ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှုအတွက် တိုးမြှင့်ပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သော အမှုမျိုးများမှာ၊ ဒင်္ဂါးသုံး သတ္တုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၊ လောင်းတမ်းကစားခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့် ၁၂၊ မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆ နှင့် ဘိန်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉-ဃ တို့ဖြစ်သည်။

၄၃၄။ ။ပြစ်မှုကိုမည်သည့်အချိန်အခါ၌၊ မည်သည့်နေရာဌာနတွင် ကျူးလွန်ကြောင်း၊ ၂၂၂။
အချိန်အခါ၊ နေရာ ဌာန၊ လူနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအချက်များ။ လူတဦးတယောက်ကို ကျူးလွန်လျှင် မည်သူ့ကို ကျူးလွန်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းတခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျူးလွန်လျှင် မည်သည့် ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျူးလွန်ကြောင်း ဖော်ပြသည့် အကြောင်းအချက်များကို၊ စွပ်စွဲခြင်း ခံရသူက ၎င်းအပေါ်တွင် မည်သည့်အကြောင်းနှင့် စွဲချက်တင်သည်ဟူ၍ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သိသာလောက်အောင်စွဲချက်တွင်ဖော်ပြပါရှိစေရမည်။

၄၃၅။ ။(၁) တဦးတယောက်သောသူ့အပေါ်၌ စွဲဆိုသော ကွဲပြားသည့် ပြစ်မှုအ ၂၃၃။
စွဲချက်များကိုပူးတွဲခြင်း။ သီးသီးအတွက် စွဲချက်ကို ခွဲခြား၍ တင်ရမည်ပြင်၊ ပုဒ်မ ၂၃၄၊ ၂၃၅၊ ၂၃၆ နှင့် ၂၃၉ တို့တွင် ဖော်ပြထားသော အမှုမျိုးအတွက်မှတပါး၊ အဆိုပါစွဲချက်အသီးသီးကို ခွဲခြား၍ စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။ တဆယ့်နှစ်လအတွင်း အခြားအတူတူင်း ကျူးလွန်ခဲ့သည့် မျိုးတူပြစ်မှုသုံးခုကို အတူတကွ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်သည်။
(၂) စွဲချက်များကို ပူးတွဲခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ၂၃၄၊၂၃၅။
ချက်များကိုအထူးဂရုပြုရန် ခိုးဆော်လိုက်သည်။ မှားယွင်းပူးတွဲခြင်းသည် မူဝါးဆောင်ရွက် ၂၃၅။
ခြင်းကိုလုံးဝပျက်ပြယ်စေသည်။

၄၃၆။ ။ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ်
ရာဇဝတ် မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှု စွဲချက် အလွဲသုံးစားပြုမှု စွဲချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အထူးပြဋ္ဌာန်း
စသည်တို့အတွက် စွဲချက်။ ချက်ပါသော ပုဒ်မ ၂၂၂ (၂) ကိုဂရုပြုစေလိုသည်။

၄၃၇။ ။ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ၊ လူသတ်မှုနှင့် စွဲချက်တင်ရာ၌ ဂရုပြုရန်
လူသတ်မှုစွဲချက်တင်ပုံ။ လိုကြောင်း အားလုံးသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့အား၊ ဆတိပေးနှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုသို့သော ပြစ်မှုဇာတ်တွက် စွဲချက်မှာ မိုးမိုးပင် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။

“ ..... (နေ့ရက်တွင်)၊ .... ၌၊
အသင်သည်၊ .....ကိုသေစေသောကြောင့် ယူဇာက်မှုကို
ကျူးလွန်သည်ဖြစ်ကြောင်း။”

“သိလျက်နှင့်” သို့တည်းမဟုတ် “တမင်” ဆိုသည့်စကားမျိုးကို မထည့်သွင်းရန်၊ ထိုသို့သောစကားများကို ထည့်သွင်းခြင်းသည် မှားယွင်းသည်ဖြစ်၍၊ စွဲချက်ကို လည်း ဥပဒေနှင့် မညီဖြစ်စေသည်။

Alternative charges.

438. (1) If at the close of the case for the prosecution it is doubtful which of several offences the facts which can be proved will constitute, the accused may be charged *in the alternative* as laid down in section 236. Alternative charges cannot be combined together in one head of charge. If it is desirable to charge the accused in the alternative two separate alternative charges must be framed.

(2) Where alternative charges have been framed, at the end of trial the Magistrate must come to a distinct finding as to the facts of the case. The Magistrate cannot compromise his doubts as to the true facts by convicting the accused in the alternative. A conviction in the alternative is only possible where there is a doubt as to the law applicable to a certain set of facts which have been proved.

(3) If the accused is charged with only one offence, and at the conclusion of the trial it appears from the evidence that he committed another offence for which he might have been charged under section 236, he may, under section 237, be convicted of the offence which is proved to have been committed by him, although he was not charged with it, *provided that* the facts which the accused would have to meet on a charge for such offence are the same as on the offence actually charged.

238.

Conviction of minor offence on charge of graver offence.

439. So also, when an accused is charged with an offence, *e.g.*, murder, and the evidence only establishes a minor offence, (say) culpable homicide not amounting to murder, or voluntarily causing grievous hurt, the accused may, under section 238, be convicted of the minor offence though not charged with it.

240.

Conviction on one of several charges.

440. Even when more charges than one are made against the same person, and a conviction has been had on one of them, it is not necessary that the Court should proceed to convict or acquit on the remaining charges. Under section 240 the officer conducting the prosecution may withdraw the remaining charges, or the *Court may of its own motion stay the trial* on such charges, and therefore need not pass any order of conviction with respect to them.

ပြစ်မှု တခုမဟုတ် တခု ကျူးလွန်ကြောင်း စွဲချက်များ။

၄၃၈။ ။(၁) တရားလိုဘက်မှ စစ်ဆေးသည့် အမှုပြီးဆုံးသည့် အခါ၌၊ သက်သေထင်ရှားပြနိုင်သော ကြောင်းခြင်းရာများအရ ပြစ်မှု အများအနက် မည်သည့် ပြစ်မှုမျိုးကို မြောက်စေမည်ဟု သံသယရှိခဲ့လျှင်၊ တရားခံကို ပုဒ်မ ၂၃၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း၊ ပြစ်မှု တခုမဟုတ် တခုကျူးလွန်သည်ဟု စွဲချက်တင်နိုင်သည်။ ပြစ်မှု တခုမဟုတ် တခု ကျူးလွန်ကြောင်း စွဲချက်များကို၊ စွဲချက်ခေါင်းစဉ် တရပ်တည်းတွင် ပူးပေါင်းထားခြင်းမပြုနိုင်။ တရားခံကို ပြစ်မှုတခုမဟုတ် တခုကျူးလွန်သည်ဟု စွဲဆွဲက်တင်ရန် လိုအပ်လျှင်၊ ပြစ်မှုတခုကို ကျူးလွန်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားတခုကို ကျူးလွန်သည်ဟူ၍ သီးခြားဖြစ်သော စွဲချက်နှစ်ရပ်ကို တင်ရမည်။

(၂) ပြစ်မှုတခုမဟုတ်တခု ကျူးလွန်ကြောင်း စွဲချက်များ တင်ပြီး၍၊ စစ်ဆေးစီရင်မှု ပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ အမှု၏ ဖြစ်ပျက်ပုံ ကြောင်းခြင်းရာတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိကျသေချာစွာ ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ချက် ပြုရမည်။ ပြစ်မှုတခုမဟုတ် တခု ကျူးလွန်သည်ဟု တရားခံကို ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းအားဖြင့်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် အမှန်ဖြစ်ပျက်ပုံကြောင်းခြင်းရာတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိ၌ရှိနေသည့် သံသယကို ဖြေဖျောက်နိုင်သည်မဟုတ်၊ သက်သေထင်ရှား ဖြစ်ပြီးသော ကြောင်းခြင်းရာများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တရားဥပဒေတွင် သံသယရှိသည့် အချက်၌သာလျှင်၊ ပြစ်မှုတခုမဟုတ် တခုကျူးလွန်ကြောင်း နှင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်နိုင်သည်။

(၃) တရားခံကို ပြစ်မှုတရပ်တည်းနှင့် စွဲချက်တင်၍၊ စစ်ဆေးစီရင်မှု ပြီးဆုံးသည့် အခါ၌၊ သက်သေခံချက်အရ ထိုတရားခံအပေါ်၌ ပုဒ်မ ၂၃၆ အရ၊ စွဲချက်တင်နိုင်ခွင့်ရှိသော အခြား ပြစ်မှုတရပ်ကို ထိုသူကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းပေါ် ပေါက်လျှင်၊ ထိုသူတို့ကို အခြားပြင်မှန့်စွဲချက်ပင် မတင်သော်လည်း၊ ထိုသူကျူးလွန်ကြောင်း ထင်ရှားသည့် ပြစ်မှုနှင့်ထိုသူကိုပုဒ်မ ၂၃၇ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း၊ ဆိုခဲ့သော ပြစ်မှုအတွက် တင်နိုင်မည့်စွဲချက် အပေါ်တွင် တရားခံက ဖြေရှင်းရမည့် ဖြစ်ပျက်ပုံ ကြောင်းခြင်းရာတို့သည်၊ အကယ်စင်စစ် စွဲချက်တင်ထားသော ပြစ်မှု၏ ဖြစ်ပျက်ပုံ ကြောင်းခြင်းရာတို့နှင့် ထပ်တူဖြစ်စေရမည်။

ကြီးလေးသော ပြစ်မှုနှင့် စွဲချက်တင်ရာ၊ ငယ်သော ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း။

၄၃၉။ ။ထိုနည်းတူ တရားခံအပေါ်၌ ပြစ်မှုတခုနှင့်၊ ဥပမာ လူသတ်မှုနှင့် စွဲချက်တင်၍၊ လူသတ်မှုမမြောက်သည့် ရာဇဝတ် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုကဲ့သို့ ငယ်သော ပြစ်မှုကိုသာ ကျူးလွန်ကြောင်း သက်သေခံချက်အရထင်ရှားသည့်အခါ၊ ငယ်သော ပြစ်မှုနှင့် စွဲချက်ပင် မတင်သော်လည်း၊ ပုဒ်မ ၂၃၁ အရ၊ တရားခံကိုငယ်သော ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်နိုင်သည်။

စွဲချက်အများအနက် တရပ်သော စွဲချက်နှင့် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်း။

၄၄၀။ ။တဦးတည်းသော သူအပေါ်၌ တရပ်ထက်ပိုသော စွဲချက်များ တင်ထား၍၊ ထိုစွဲချက်များအနက် စွဲချက်တရပ်နှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ပြီး ဖြစ်သောအခါ၊ ကျန်စွဲချက်များ အပေါ်တွင် တရားခံကို ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ရန်ဖြစ်စေ၊ တရားသေလွတ်ရန် ဖြစ်စေ တရားရုံးက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်မလို။ ပုဒ်မ ၂၃၀ အရ၊ တရားလိုဘက်မှ အမှုစွဲဆို ဆောင်ရွက်သူအရာရှိက ကျန်စွဲချက်များကို ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ်

Summons Cases.

242, 243, 244, 245.

441. In the trial of a summons case by a Magistrate the following procedure must be observed. The opening proceedings should be recorded on Form Criminal 73:-

Procedure in summons cases.

(i) the particulars of the offence of which he is accused must be stated to the accused, such particulars being shown on the proceeding itself and not by reference to some other paper and

(ii) the accused must be asked if he has any cause to show why he should not be convicted; but

(iii) it is not necessary to frame a formal charge;

(iv) if the accused admits that he has committed the offence of which he is accused, his admission should be recorded as nearly as possible in the words used by him; and

(v) if he shows no sufficient cause why he should not be convicted, the Magistrate may convict him accordingly;

(vi) if the accused does not make such admission, or the Magistrate does not convict him under section 243, the Magistrate must proceed to hear the complainant (if any); and

(vii) take all such evidence as may be produced in support of the prosecution; and also

(viii) hear the accused, or, if the accused does not wish to give evidence on his own behalf, examine the accused; and

(ix) take all such evidence as he produces in his defence;

(x) take any other evidence he may of his own motion cause to be produced.

XX, 244.

442. It is in the discretion of the Magistrate to summon witnesses for the parties, and he may require their reasonable expenses to be deposited before doing so. He should see that material evidence is not shut out through the mere ignorance or want of means of either the complainant or accused. The record should show what takes place with respect to the summoning of or refusal to summon witnesses.

Summoning of witnesses.

တရားရုံးသည် မိမိသဘော အလျောက် ထိုစွဲချက်များအပေါ်တွင် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းထားနိုင်ခွင့် ရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ထိုစွဲချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့်အမိန့် တစုံတရာ ချမှတ်ရန်မလိုချေ။

သမ္မန်မှုများ

၄၄၁။ ။ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက သမ္မန်မှုကို စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ အောက်ပါနည်းလမ်း ၂၄၂၊ ၂၄၃၊ ဆမ္မန်မှုများတွင် လိုက်နာရန် နည်းလမ်း။

အတိုင်း လိုက်နာရမည်။ ချွင်းစွာ ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းကို ၂၄၄၊ ၂၄၅။ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၇၃ တွင်ရေးမှတ်ရမည်။

(၁) တရားခံအပေါ်တွင် စွပ်စွဲထားသည့် ပြစ်မှု၏ အကြောင်းအချက်များကို တရားခံအား ပြောပြရမည်။ ထိုအကြောင်းအချက်များကို အမှုတွဲတွင် ဖော်ပြထားရမည်၊ အခြားစက္ကူရပ်များကိုရည်ညွှန်း၍ ဖော်ပြခြင်း မပြုရ။ ထို့ပြင်

(၂) တရားခံအား မည်သည့်အတွက် ပြစ်မှုထင်ရှား မစီရင်သင့်ကြောင်း အကြောင်းပြထုချရန် ရှိမရှိ မေးမြန်းရမည်။ သို့ဆုတ်ွင်

(၃) နည်းလမ်းတကျ စွဲချက်ကိုတင်ရန်မလို။

(၄) တရားခံက ၎င်းအပေါ်တွင် စွပ်စွဲသည့် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ကြောင်း ဖြောင့်ဆိုသောအခါ၊ တရားခံ၏ ဖြောင့်ဆိုချက်ကို ၎င်း၏ထုက်ဆိုရင်း စကားအတိုင်း ဖြစ်နိုင်သမျှ ဖြစ်အောင် ရေးမှတ်ရမည်။ ထို့ပြင်

(၅) တရားခံက ပြစ်မှုထင်ရှား မစီရင်သင့်ကြောင်း လုံလောက်စွာ အကြောင်းပြထုချခြင်း မရှိလျှင်၊ မရှိသည့်အလျောက်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တရားခံကို ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်နိုင်သည်။

(၆) တရားခံက ဝန်ခံသည့်အတိုင်း ဖြောင့်ဆိုခြင်း မရှိသည့်အခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက တရားခံကို ပုဒ်မ ၂၄၃ အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း မပြုသည့်အခါ (တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုရှိလျှင်) တရားလိုအား ကြားနာစစ်ဆေးရန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ပြင်

(၇) တရားလိုဘက်ကို ထောက်ခံရန် တင်ပြသည့် သက်သေခံချက် အားလုံးကို ရယူရမည်။ ထို့ပြင်လည်း

(၈) တရားခံကို ကြားနာစစ်ဆေးရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံက မိမိအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် သက်သေခံချက် မပေးလိုလျှင်၊ ၎င်းကို စစ်မေးရမည်။ ထို့ပြင်

(၉) တရားခံက ခုခံချေပရာတွင် ၎င်းက တင်ပြသမျှသော သက်သေခံချက် အားလုံးကို ရယူရမည်။

(၁၀) ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မိမိ၏သဘောအတိုင်း တင်ပြစေသည့် အခြားသက်သေခံချက်များကို ရယူရမည်။

ဆက်သေများကို သမ္မန် စာ ဖြင့်ဆင့်ခေါ်ခြင်း။

၄၄၂။ ။အမှုသည်များအတွက်သက်သေများကို သမ္မန်စာဖြင့်ဆင့်ခေါ်ရန်မှာ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ထိုသို့ သက်သေများကို ဆင့်မခေါ်မီ ၎င်းသက်သေများအတွက် သင့်တော်သော စရိတ်များကို တင်သွင်းထားစေရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။ တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုကဖြစ်စေ၊ တရားခံကဖြစ်စေ ၂၀။၂၄၄၊ ၂၄၅။

There is no provision of law obliging a party to the proceedings to make a written application for the summoning of witnesses or to put in a written list of witnesses.

247. **443.** If on the day fixed for hearing, the complainant, where the case has been instituted on complaint, does not appear, the Magistrate is *bound* to acquit the accused, unless for some reason he thinks proper to adjourn the hearing to some other day or unless the complainant is a public servant whose personal attendance is dispensed with by the Magistrate.

Absence of complainant.

205. **444.** (1) Under the provisions of section 205, when a summons for the attendance of the accused is issued the Magistrate may dispense with the personal attendance of the accused and permit him to appear by pleader. Without such permission the accused is not at liberty to absent himself on any date fixed for hearing of the case.

(2) The complainant is not obliged to attend if he wishes to abandon the prosecution, unless he has been expressly required to attend as a witness.

Warrant Cases.

252. **445.** In warrant cases the opening proceedings should be recorded on Form Criminal 73. The Magistrate must proceed to-

Procedure in warrant cases.

(i) hear the complainant (if any), and

(ii) take all such evidence as may be produced in support of the prosecution.

မသိ နားမလည်ခြင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ ဥစ္စာအင်အား မရှိခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ အရေးပါသော သက်သေခံချက် မရမရှိ မဖြစ်ရလေအောင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ကြည့်ရှုဆောင်ရွက်ရမည်။ သက်သေများကို သမ္မန်စာဖြင့် ဆင့်ခေါ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆင့်ခေါ်ရန် ငြင်းပယ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သို့ ဆောင်ရွက်ကြောင်းကို အမှုတွဲတွင် ပေါ်လွင်စေရမည်။

မူခင်းတွင် ပါဝင်သည့် အမှုသည်က သက်သေများကို သမ္မန်စာဖြင့် ဆင့်ခေါ်ပေးရန် အတွက် စာဖြင့် ရေးသား လျှောက်တောင်းရန် သော်၎င်း၊ သက်သေများ စာရင်းကို ရေးသား တင်သွင်းရန်သော်၎င်း တာဝန်ပေးထားသည့် တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ဟူ၍ မရှိချေ။

၂၄၃။ ၄၄၃။ ။အမှုကြားနာစစ်ဆေးရန် ခွဲနိုးဆိုထားသော နေ့တွင်၊ တိုင်လျှောက်ချက်အရ စွဲဆိုသော အမှု၌ တိုင်လျှောက်သူ တရားလို လာမရောက်ဘဲ ရှိခဲ့လျှင် အကြောင်းတခုခုကြောင့် အမှုကြားနာ စစ်ဆေးခြင်းကို အခြား တနေ့နေ့သို့ ရွှေ့ဆိုင်းရန် သင့်တော်သည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင်မြင်သည် မဟုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုသည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်၍၊ ၎င်းအား ကိုယ်တိုင် လာရောက်ခြင်းမှ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ကင်းလွှတ်ခွင့် ပြုသည်မဟုတ်လျှင်၊ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် တရားခံကို တရားသေလွှတ်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

တိုင်လျှောက်သူ တရားလို မလာမရောက်ခြင်း။

၂၄၄။ ၄၄၄။ ။(၁) ပုဒ်မ ၂၀၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ တရားခံ လာရောက်စေရန် သမ္မန်စာ ထုတ်ဆင့်သောအခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် တရားခံကိုယ်တိုင် လာရောက်ခြင်းမှ ကင်းလွှတ်ခွင့်ပေးနိုင်၍၊ ၎င်း၏ရှေ့နေအား ၎င်း၏ကိုယ်စား လာရောက်စေရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ ဆိုခဲ့သည့် ခွင့်ပြုချက် မရမရှိဘဲ အမှုကြားနာစစ်ဆေးရန် ခွဲနိုးဆိုထားသည့် မည်သည့် နေ့ရက်တွင် မဆို၊ တရားခံမှာ မလာမရောက်ဘဲ နေနိုင်ခွင့်မရှိ။

(၂) တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုကို သက်သေအဖြစ်နှင့် လာရောက်စေရန် အတည့်အလင်း ဆင့်ဆိုထားခြင်း မရှိခဲ့လျှင်၊ ၎င်းက စွဲဆိုထားသော အမှုကို စွန့်လွှတ်လိုမှု၊ ၎င်းမှာ တရားရုံးသို့ လာရောက်ရန် တာဝန်မရှိ။

ဝါရမ်းမူမျှား

၂၅၂။ ၄၄၅။ ။ဝါရမ်းမူမျှားတွင် ရှေးဦးစွာ ဆောင်ရွက်သည့် မူခင်းကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၇၃ တွင် ရေးမှတ်ရမည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်—

ဝါရမ်းမူမျှားတွင် လိုက်နာရန် နည်းလမ်း။

(၁) တိုင်လျှောက်သူ တရားလိုရှိလျှင်၊ ၎င်းကို ကြားနာ စစ်ဆေးရမည်။ ထို့ပြင်

(၂) တရားလိုသက်ကို ထောက်ခံရန် တင်ပြသည့်သက်သေခံချက် အားလုံးကို ရယူရမည်။

254. **446.** (1) If, when all the evidence for the prosecution has been taken or **at any previous stage of the case,** the Magistrate is of opinion that there is ground for presuming that the accused has committed an offence which the Magistrate is competent to try and which can adequately be punished by him, he shall frame in writing a charge against the accused.

Framing charge.

255. After the charge has been framed it must be read and explained to the accused and he must be asked if he is guilty or has any defence to make.

255. **447.** If the accused pleads guilty, the Magistrate must record the plea and may in his discretion convict him thereon.

Conviction on plea of guilty.

448. (1) If the accused refuses to plead to the charges, or claims to be tried, he must be asked whether he wishes to cross-examine any of the witnesses for the prosecution. The record should show that the accused has been asked this.

Recall and cross examination of witness for prosecution.

As soon as a charge is framed against the accused and he has pleaded thereto, he is required to state *forthwith* whether he wishes to cross-examine any of the prosecution witnesses already examined.

(2) The intention of this provision is not to prevent cross-examination as the case proceeds. An accused cannot be compelled to cross-examine witnesses for the prosecution before he has been charged. But he should be permitted and encouraged to do so at the close of the examination-in-chief of each witness.

449. Magistrates ought not to wait till the prosecution case is completed before framing a charge against the accused. The moment the stage has been reached when there is sufficient evidence for presuming that an accused person has committed an offence triable under the charge, the

Time at which charge should be framed.

254. charge sheet should be drawn up. The framing of the charge does not automatically close the case for the prosecution. The remaining witnesses for the prosecution should be examined, and, if necessary cross-

256. examined and re-examined. Witnesses examined before the framing of the charge must of course be recalled for cross-examination if the accused demands their recall, but the accused has no right to recall prosecution witnesses examined after the framing of the charge.

၄၄၆။ ။(၁) တရားလိုဘက် သက်သေခံချက် အားလုံးကို ရယူပြီးသည့်အခါ၊ သို့တည်း ၂၅၄။
စွဲချက်တင်ခြင်း။ မဟုတ် အမှု၏ ယခင် မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို၊ ရာဇဝတ်
တရားသူကြီးက စစ်ဆေး စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိ၍၊ မိမိက လုံလောက်သော
ပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်သော ပြစ်မှုကို တရားခံက ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း ယူဆရန်
အကြောင်းရှိသည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ ထိုတရားခံအပေါ်၌
ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စာဖြင့် ရေးသား၍ စွဲချက်တင်ရမည်။

စွဲချက်ကို ထင်ပြီးနောက်၊ ၎င်းစွဲချက်ကို တရားခံအား ဖတ်၍ ရှင်းလင်းပြရမည်။ ထို့ပြင် ၂၅၅။
တရားခံအား အပြစ်ရှိသလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ချေပရန်ရှိသလောဟု မေးမြန်းရမည်။

၄၄၇။ ။တရားခံက အပြစ်ရှိသည်ဟု ဖြေကြားလျှင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ၂၅၅။
အပြစ်ရှိကြောင်း ဖြေကြား ထိုဖြေကြားချက်ကို ရေးမှတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုဖြေကြားချက်အရ
ချက်အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင် တရားခံကို မိမိ၏သဘောအတိုင်း ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်နိုင်သည်။
ခြင်း။

၄၄၈။ ။(၁) တရားခံက စွဲချက်ကို ဖြေကြားရန် ငြင်းဆိုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်
စစ်ဆေး စီရင်ခြင်းကို ပြုရန် တောင်းဆိုလျှင် တရားလိုဘက်
တရားလိုဘက် သက်သေ သက်သေများအနက် သက်သေ တဦးတယောက်ကို ပြန်လှန်
များကိုပြန်ခေါ်ခြင်းနှင့် ပြန် စစ်မေးလိုသည် မလိုသည်ကို တရားခံအား မေးမြန်းရမည်။ ဤသို့
လှန် စစ်မေးခြင်း။ တရားခံအား မေးမြန်းကြောင်းကို အမှုတွဲတွင် ဖော်ပြ ရမည်။

တရားခံကို စွဲချက်တင်၍ ၎င်းက စွဲချက်ကို ဖြေကြားပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊
စစ်မေးပြီးသော တရားလိုဘက် သက်သေများကို ပြန်လှန်စစ်မေးလိုသည် မလိုသည်ကို
တရားခံက ချက်ခြင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရန် လိုသည်။

(၂) ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ရည်ရွယ်ရင်း အကြောင်းမှာ အမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်
နေသည့်အတွင်း ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းကို တားဆီးပိတ်ပင်လိုသည့်အတွက် မဟုတ်ခေ။ တရားခံ
အပေါ်၌ စွဲချက်မတင်မီ တရားလိုဘက် သက်သေများကို ပြန်လှန်စစ်မေးစေရန် တရားခံအား
အတင်းအကြပ် မပြုနိုင်။ သို့သော်သည်း သက်သေ အသီးသီးကိုပထမစစ်မေးခြင်း ပြီးဆုံးသည့်
အခါ၊ ထိုသို့ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်း ပြုစေရန် တရားခံအား ခွင့်ပြု၍ အားပေး တိုက်တွန်းရမည်။

၄၄၉။ ။တရားခံအပေါ်၌ စွဲချက်တင်ရန်အလို့ငှာ တရားလိုဘက်မှ စစ်ဆေးမှုပြည့်စုံပြီး ၂၅၆။
စွဲချက်တင်သည့်အချိန်အခါ။ စီးသည်တိုင်အောင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက စောင့်ဆိုင်း ၂၅၄။
သင့်သည်မဟုတ်၊ စွဲချက်အရ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်သည့် ပြစ်မှုကို
စွပ်စွဲခံရသူ တရားခံက ကျူးလွန်သည်ဟု မတ်ယူနိုင်ရန် လုံလောက်သော သက်သေခံချက်
ရှိသည့်အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ စွဲချက်လွှာကို ရေးသားရမည်။ စွဲချက်
တင်ခြင်းအားဖြင့် တရားလိုဘက်မှ စစ်ဆေးမှုမှာ အလိုအလျောက် ပြီးဆုံးသွားသည်မဟုတ်
ခေ။ တရားလိုဘက်မှ ကျူးလွန်သက်သေများကို စစ်မေးရမည်ဖြစ်ပြီး၊ လိုအပ်ပါက ပြန်လှန်စစ်မေး၍
ထပ်မံစစ်မေးရမည်။ စွဲချက်မတင်မီ စစ်မေးပြီး သက်သေတို့ကို ပြန်ခေါ်စေရန် တရားခံက
တောင်းဆိုလျှင်၊ ပြန်လှန်စစ်မေးရန် အလို့ငှါ၊ စင်စစ်အားဖြင့် ပြန်ခေါ်ရမည်။ သို့ရာတွင်
စွဲချက်တင်ပြီးနောက်မှ စစ်မေးသည့် တရားလိုဘက် သက်သေတို့ကို တရားခံက ပြန်ခေါ်ပိုင်ခွင့်
မရှိခေ။

The accused must state, **immediately after he has pleaded to the charge,** which prosecution witnesses already examined he wishes to recall for cross-examination.

253, 256.

Evidence by or examination of the accused.

450. (1) If a charge has been framed, after the examination, cross-examination and re-examination of all the prosecution witnesses, including the cross-examination and re-examination of witnesses (if any) recalled at the request of the accused after the charge, the accused must be asked by the Magistrate whether he wishes to give evidence on his own behalf. If the accused decides to give evidence, he should be considered to be a defence witness on his own behalf and examined, cross-examined (subject to the provisos to section 342(1), and re-examined on oath in the same way as any other witness. If he decides not to give evidence, the Magistrate must examine him not on oath, under the provisions of section 342(2). Thereafter the evidence for the defence must be taken [*see* also paragraph 454 (1)].

(2) Where the accused has been discharged under the provisions of section 253, or has been convicted on his own plea of guilty under section 255 (2), the question of allowing the accused an opportunity to give evidence does not arise.

Summoning of witnesses.

451. It is the Magistrate's duty to ascertain the names of person likely to be acquainted with the facts of the case and to be able to give evidence for the prosecution and to summon as witnesses such of them as he thinks necessary. He is also bound to issue process for the attendance of witnesses desired by the accused, unless he considers that the application should be refused on the ground that it is made for the purpose

257.

of vexation or delay or for defeating the ends of justice, **in which case the ground of the refusal must be recorded.** A deposit of the reasonable expenses of a witness may be required before summoning him, but the circumstances of the accused should be considered before making this requirement. No written application for summoning witnesses and no written list of witnesses can be required.

တရားခံက စွဲချက်ကို ဖြေကြားပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ စစ်မေးပြီးသည့် မည်သည့် တရားလိုဘက် သက်သေများကို ပြန်လှန်စစ်မေးရန်အတွက် ၎င်းကပြန်ခေါ်လိုကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုရမည်။

၂၅၃။ ၂၅၆။

တရားခံ၏ သက်သေခံချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်မေးချက်။

၄၅၀။ ။(၁) စွဲချက်ကို တင်ပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ စွဲချက်တင်ပြီးနောက် တရားခံ၏ တောင်းဆိုချက်အရ ပြန်ခေါ် သည့် သက်သေများရှိလျှင် ထိုသက်သေများကို ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းနှင့် ထပ်မံ စစ်မေးခြင်း အပါအဝင်၊ တရားလိုဘက် သက်သေအားလုံးတို့ကို စစ်မေးခြင်း၊ ပြန်လှန် စစ်မေးခြင်းနှင့် ထပ်မံစစ်မေးခြင်းများ ပြုပြီးသည့်နောက်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် တရားခံအား မိမိအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် သက်သေခံချက် ပေးလိုသည် မပေးလိုသည်ကိုမေးရမည်၊ တရားခံက သက်သေခံချက် ပေးရန် ဆုံးဖြတ်လျှင်၊ ၎င်းကို ၎င်းကိုယ်တိုင်အတွက် တရားခံဘက် သက်သေအဖြစ် မှတ်ယူ၍၊ အခြားသက်သေတဦး တယောက်ကဲ့သို့ စစ်မေးခြင်း၊ [ပုဒ်မ ၃၄၂ (၁) ပါ ခြွင်းချက်များနှင့် ပဆန့်ကျင်စေဘဲ] ပြန်လှန် စစ်မေးခြင်းနှင့် ထပ်မံစစ်မေးခြင်းများ ပြုရမည်။ တရားခံ သက်သေခံချက်မပေးဟု ဆုံးဖြတ်လျှင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ၎င်းတရားခံအား ပုဒ်မ ၃၄၂ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များအရ၊ ကျမ်းမကျိန်ဆိုစေဘဲ စစ်မေးရမည်။ ထို့နောက် တရားခံဘက် သက်သေခံချက်ကို ရယူရမည်။ [စာပိုဒ် ၄၅၄ (၁) ကိုလည်းကြည့်ရှု]။

(၂) ပုဒ်မ ၂၅၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ တရားခံကို တရားခွင် လွှတ်ပြီး ဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၂၅၅(၂) အရ၊ တရားခံက အပြစ်ရှိကြောင်း ကိုယ်တိုင် ဖြေကြားချက်ကြောင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ပြီး ဖြစ်သည့် အချက်တွင် တရားခံအား သက်သေ ခံချက် ပေးစေရန် အခွင့်အလမ်းပေးသည့် ပြဿနာမပေါ် ပေါက်ချေ။

၂၅၇။

သက်သေများကို သမ္မန်စာဖြင့် ဆင့်ခေါ်ခြင်း။

၄၅၁။ ။ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ အမှုဖြစ်ပျက်ပုံ ကြောင်းခြင်းရာများကို သိတန်ရာ သည်ဖြစ်၍၊ တရားလိုဘက်မှ သက်သေခံချက် ပေးနိုင်တန်ရာ သည်ဖြစ်သော သူတို့၏ အမည်များကို အမှန်သိအောင် စုံစမ်း ပြီးလျှင်၊ ၎င်းသဲ့တို့အနက် လိုအပ်သည်ဟု မိမိထင်မြင်သော သူများကို သမ္မန်စာဖြင့် ဆင့်ခေါ်ရန် တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေ ခြင်းအတွက်သော်၎င်း၊ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေခြင်း အတွက်သော်၎င်း၊ တရားမျှတရေး ပျက် ပြားစေခြင်းအတွက် သော်၎င်း၊ လျှောက်ထားခြင်းကို ပြုသည်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုလျှောက်ထားခြင်းကို ပယ်သင့်သည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင်မြင် ယူဆခြင်း မရှိလျှင်၊ တရားခံက တင်ပြပို့သည့် သက်သေများကို လာရောက်စေရန် အလို့ငှာ အမိန့်ဆင့်စာ ထုတ်ပေးရန်လည်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၌ တာဝန်ရှိသည်။ **အမိန့်ဆင့်စာ ပယ်ဖျက်ဟု ၎င်းပယ်သည့်အခါ၊ မည်သည့်အတွက် ၎င်းပယ်ကြောင်းကို ရေးမှတ်ထားရမည်။** သက်သေကို သမ္မန်စာဖြင့် ဆောင်ခေါ်မီ၊ ၎င်းသက်သေအတွက် သင့်တော်သော စရိတ်ကို ပေးသွင်းရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့မဆင့်ဆိုမီ၊ တရားခံ၏ ကြောင်းခြင်းရာ အခြေအနေကို စဉ်းစားသင့်ခြင်းရှိသည်။ သက်သေများကို သမ္မန်စာဖြင့် ဆင့်ခေါ်ပေးရန်အတွက် စာဖြင့် ရေးသား လျှောက်ထောင်းရန်သော်၎င်း၊ သက်သေများ စာရင်းကို ရေးသား တင်သွင်းရန် သော်၎င်း၊ ဆင့်ဆိုနိုင်သည်မဟုတ်။

Summary Trials.

XXII, 260-265.

Cases which should be tried summarily.

452. The power of trying certain offences in a summary way is intended generally to be exercised only in simple cases. Cases of intricacy or difficulty or importance from the points of law involved or otherwise, should not ordinarily be tried summarily. If a longer record than that prescribed for a summary trial is called for in any case, the case should be tried regularly according to the ordinary procedure. (*See* also paragraph 615.)

453. Directions concerning summary trials by Benches of Magistrates are given in paragraph 366.

Evidence by and Examination of Accused.

342 (1).

454. (1) In all cases, whether tried regularly or summarily, and whether tried by a Magistrate or by a Court of Session, and whether a summons case or a warrant case, the accused is a competent witness on his own behalf and shall, if he so desires, be examined on oath as a witness in the same manner as any other witness. *But the accused cannot be examined as a witness except at his own desire.* Moreover an accused person is not a competent witness for the co-accused tried in the same trial and he cannot be examined as a defence witness for such a co-accused [*Poonalu* v. *The King*, (1947), R.L.R. 214].

(2) At the conclusion of the case for the prosecution, and when the accused is called upon to enter upon his defence, the Magistrate or Judge must ask the accused whether he desires to give evidence on his own behalf or not and must warn him in the manner required by proviso (b) to section 342(1). If the accused desires to give evidence he should be examined as a witness before the witnesses for the defence (if any). The restrictions on the evidence of the accused and the questions which may be asked him, which are contained in the provisos to section 342 (1) must be carefully observed.

342 (2). 364

(3) If the accused declines to give evidence on his own behalf the Magistrate or Judge must examine him, after the prosecution case is closed and before he is called upon to enter upon his defence, FOR THE PURPOSE OF ENABLING HIM TO EXPLAIN ANY CIRCUMSTANCES APPEARING IN EVIDENCE AGAINST HIM.

အကျဉ်းချုပ်စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း

၄၅၂။ ။အချို့သော ပြစ်မှုမျိုးကို အကျဉ်းချုပ်နည်းအားဖြင့် စစ်ဆေး စီရင်နိုင်သည့် အခွင့်အာဏာမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် သေးငယ်လွယ်ကူသော အမှုမျိုးဖြစ်သော သုံးပဲ့ရန်ရည်ရွယ်သည်။ တရားဥပဒေ အချက်များ ပါဝင်ရှုဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေရှုပ်ထွေး၊ ခက်ခဲ၊ သို့တည်းမဟုတ်အရေးကြီးသည့် အမှုမျိုးကို သာမန်အားဖြင့် အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြုရ။ **အမှု တခုခုတွင်** အကျဉ်းချုပ် **စစ်ဆေး** စီရင်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် မှတ်တမ်းထက်**ရှည်သော** မှတ်တမ်းကို ပြုလုပ်ရန်လိုလျှင်၊ ၎င်းအမှုကို သာမန် ထုံးနည်းအတိုင်း ရာဇဝတ်ကြီးမှုအဖြစ်နှင့် စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။ (စာပို့ဒ် ၆၁၅ ကိုလည်းကြည့်။) ၂၂။ ၂၆၀-၂၆၅။

၄၅၃။ ။ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ခုံရုံးများက အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်သည့်အမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာရန် ညွှန်ကြားချက်များကို စာပို့ဒ် ၃၆၆ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

တရားခံက သက်သေခံခြင်းနှင့် ၎င်းကို စစ်မေးခြင်း

၄၅၄။ ။(၁) အမှုကြီး အဖြစ်နှင့် စစ်ဆေးစီရင်သည် ဖြစ်စေ၊ အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေး စီရင်သည်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စစ်ဆေးစီရင်သည် **ဖြစ်စေ၊** စက်ရှင် တရားရုံးက စစ်ဆေး **စီရင်**သည်ဖြစ်စေ၊ သမ္မန်မှု ဖြစ်သည်ဖြစ်စေ၊ ဝါရမ်းမှု **ဖြစ်သည်ဖြစ်စေ**၊ တရားခံသည် မိမိအတွက် **မိမိကိုယ်**တိုင် သက်သေခံနိုင်ရန် အရည်အချင်းရှိ **သက်သေ**ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ၎င်းက အစစ်ခံလိုလျှင်လည်း အခြားသက်သေ တဦးတယောက်နည်းတူ၊ ၎င်းကို သက်သေအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုစေ၍ စစ်မေးရမည်။ **သို့သော်လည်း တရားခံက မိမိကိုယ်တိုင် သက်သေ** ခံလိုသည်သဘောဆန္ဒမရှိဘဲ၊ ၎င်းကိုသက်သေအဖြစ် စစ်မေးခြင်းမပြုနိုင်။ ထို့ပြင်လည်း စွပ်စွဲခံရသော တရားခံတဦးသည် အမှုတခုတည်းတွင် မိမိနှင့်အတူ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ခံရသည့် တဲ့ဖက်တရားခံအတွက် သက်သေခံနိုင်ရန် အရည်အချင်းရှိ သက်သေမဟုတ်သဖြင့် ထို့ တဲ့ဖက်တရားခံအတွက် တရားခံဘက် သက်သေအဖြစ်နှင့် ၎င်းကို စစ်မေးခြင်း မပြုနိုင်။ (ပူနာလူးနှင့် အစိုးရ၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၂၁၄)။ ၃၄၂ (၁)။

(၂) တရားလိုဘက်မှ စစ်ဆေးမှု ပြီးဆုံး၍ တရားခံအား ခုခံချေပစေရန် ဆင့်ဆိုသည့် အခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသူကြီး**သည်** တရားခံအား မိမိအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် သက်သေခံချက် ပေးလိုသည် မပေးလိုသည်**ကို မေး**ရမည်ဖြင့်၊ ပုဒ်မ ၃၄၂ (၁)၊ ခြွင်းချက် (ခ) အရ လိုအပ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း **တရား**ခံအား သတိပေးရမည်။ တရားခံက သက်သေခံချက်ပေးလိုလျှင် တရားခံဘက် သက်သေများရှိလျှင်၊ထိုသက်သေများကို စစ်မေးခြင်းမပြုမီ၊ ထိုတရားခံကို သက်သေအဖြစ်နှင့် စစ်မေးရမည်။ ပုဒ်မ ၃၄၂ (၁) ၏ ခြွင်းချက်များတွင် ပါရှိသည့် တရားခံ၏ သက်သေခံချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြင့်၊ တရားခံအား မေးနိုင်သည့် မေးခွန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြင့်**စည်းမျဉ်း**ကန့်သတ်ထားသည့် အချက်များကို ဂရုပြု၍ လိုက်နာရမည်။ ၃၆၄။

(၃) တရားခံက မိမိအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် သက်သေခံချက် ပေးရန် ငြင်းဆန်လျှင် **သက်သေခံချက်၌ တရားခံအား ငြိစွန်းနေသော ကြောင်းခြင်းရာများကို တရားခံက ဖြေရှင်း** နိုင်စေရန် အလို့ငှါ၊ တရားလိုဘက်က စစ်ဆေးမှု ပြီးဆုံးပြီးနောက် တရားခံအား ခုခံချေပ ၃၆၄။

It is not permissible to examine the accused for ANY other purpose. Questions in the nature of cross-examination to elicit the truth are forbidden. Such examination shall NOT be on oath. Exami-
364. nation of the accused for the same purpose is optional at any previous stage of the case, but in practice it will be found superfluous in almost every case. The examination must be recorded in the manner liad down in section 364.

Right of Accused to be defended.

342. **455.** (1) Every person accused may of right be defended by a pleader.

(2) * In exercise of the powers conferred by section 561A of the Code of Criminal Procedure, the High Court, Rangoon, has made the following rules requiring Pleaders appearing in Criminal Cases to file stamped powers of attorney : -

Filing of Powers by Pleaders.

(i) No pleader shall act for any person in any Criminal Court unless he has been appointed for the purpose by such person by a document in writing signed by such person.

(ii) Every such appointment shall be filed in Court and shall be deemed to be in force until determined with the leave of the Court by a writing signed by the client or the pleader, as the case may be, and filed in Court, or until the client or the pleader dies, or until all proceedings in the case are ended so far as regards the client.

(iii) For the purpose of rule (2) any application for revision, any appeal from any judgment or order in the case, and any application or act for the purpose of obtaining copies of documents or return of documents produced or filed in the case or of obtaining refund of monies paid into the Court in connection with the case shall be deemed to be proceedings in the case:

* High Court Notification No.2 (General), dated the 16th February 1927.

စေရန် မဆင့်ဆိုမီ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသူကြီးက တရားခံကို စစ်မေး ရမည်။ အခြား မည်သည့်ကိစ္စအတွက်မျှ တရားခံကို စစ်မေးပိုင်ခွင့်မရှိ။ အမှုန်ကို ထွက်ပေါ် လာရာလောင် ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်း သဘောမျိုးဖြင့် မေးသည့် မေးခွန်းများကို မမေးရ တား ပြစ်သည်။ အဆိုပါ စစ်မေးခြင်းကို ကျမ်းသစ္စာ မကျိန်ဆိုစေဘဲ ပြုလုပ်ရမည်။ ဆိုခဲ့သည့် အလားတူကိစ္စအလို့ငှါ တရားခံအား စစ်မေးခြင်းကို အမှု၏ ယခင်အဆင့်တခုခွင် ပြုလုပ် လိုမှု၊ ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစစ်မေးခြင်းမှာ ကျင့်ရိုးကျင့်စဉ်အားဖြင့် အမှုတိုင်း လိုလိုလို့ပင် အပိုသက်သက်မျှဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ စစ်မေးခြင်းကို ပုဒ်မ ၃၆၄ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ရေးမှတ်ရမည်။

တရားခံက ထုချေပိုင်ခွင့်ရခြင်း

၃၄၂။ ၄၅၅။ (၁) စွပ်စွဲခြင်းခံရသူ အသီးသီးသည် ကိုယ်ပိုင် အခွင့်အရေးအရ ရှေ့နေဖြင့် ထုချေပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ရှေ့နေများက ကိုယ်စားလှယ် စာများဆောင်ခွင်းခြင်း။

(၂) * ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၆၁-က အရ၊အပ်နှင်းသည့် အခွင့်အာဏာများကို သုံးစွဲလျက်၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်က ရာဇဝတ်မှုများတွင် လိုက်လံ ဆောင်ရွက်ကြသော ရှေ့နေတို့သည်၊ တံဆိပ်ခေါင်း ကပ်သည့် ကိုယ်စားလှယ်စာများ တင်သွင်းကြစေရန်၊ အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

(၁) မည်သည့် ရှေ့နေမဆို၊ တဦးတယောက်သောသူက ရာဇဝတ် တရားရုံးတွင် မိမိအတွက် အမှုလိုက်လဲ ဆောင်ရွက်စေရန် ၎င်းက လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် စာမှတ်စာတမ်းနှင့် ခန့်ထားသည့် ရှေ့နေမဟုတ်လျှင်၊ မည်သည့် ရာဇဝေတ်တရား ရုံးတွင်မျှ ထိုသူအတွက် အမှုလိုက်လဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိစေရ။

(၂) ထိုခန့်ထားချက် အသီးသီးကို တရားရုံးတွင် တင်သွင်းရမည်ဖြင့်၊ အမှုသည်က ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေကဖြစ်စေ အကြောင်းအားလျော်စွာ လက်မှတ်ရေးထိုး တရား ရုံးသို့ တင်သွင်းသော စာအားဖြင့် တရားရုံး၏ အခွင့်အမိန့်နှင့် ပြီးဆုံးကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းသည်တိုင်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုသည်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေဖြစ်စေ သေဆုံးသည်တိုင်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအမှုသည်နှင့် ပတ်သက်သမျှ အမှုဆို ဆောင်ရွက်သည့် အမှုအခင်းကိစ္စ အရပ်ရပ် ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင် ထိုခန့်ထားချက်မှာ အတည်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(၃) နည်းဥပဒေ (၂)အလို့ငှါ၊ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာ အမှုတွင် ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်ကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ အယူခံသည့် အယူခံမှု၊ ထို့ပြင် စာမှတ် စာတမ်း မိတ္တူများရရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုတွင် တင်သွင်းသော၊ သို့တည်း မဟုတ် တင်ပြသောစာမှတ်စာတမ်းများ ပြန်ရရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တရားရုံးတွင် ပေးသွင်းထားသောငွေများပြန်ရရန်လျှောက်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ချက်သည် အမှုဆို ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်း ကိစ္စများဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

* ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ်အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂ (အမျှားဆိုင်ရာ)။

Provided that nothing in these rules shall be deemed to apply to any pleader engaged to plead on behalf of any party by any other pleader who has been duly appointed to act in Court on behalf of such party:

Provided further that nothing in these rules shall be deemed to apply to any pleader appearing in any Court on behalf of a prisoner in jail or other person in duress or under restraint by any Court or its officers, who produces a written authority signed by such prisoner or person in the presence of the jailor or any other officer in whose custody he is.

Note : Under section 4 (1) (r), Code of Criminal Procedure, the term "pleader" includes an advocate of the High Court.

456. The President of the Union has sanctioned the adoption of the following rules for the defence of soldiers charged with criminal offences and prosecuted by Government in Civil (as distinguished from Military) Court * :-

Defence of soldiers charged with criminal offences.

Rules.

(1) When soldiers are to be tried by a Civil Court (*i.e.*, a Court which is not a Military Court) upon any criminal charge, the local Military authorities (General Officers Commanding Districts) should consult the District Magistrate and arrange with him for the selection and remuneration of an Advocate or a Pleader, as the importance and necessities of the case may require.

(2) The fee to be paid to the Advocate or Pleader must not exceed K 100 per diem when the trial is before a High Court, and K50 per diem in all other cases.

(3) It is to be clearly understood that the local authorities are only to appoint an advocate or a pleader in cases where they think it desirable, and are to fix the fee beforehand (subject to the maximum amounts stated above) at whatever sum may be reasonable, with reference to the customary rates of the localities concerned.

* Judicial Department Circular No. 11 of 1893.

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် အမှုသည် တဦးတယောက်အတွက် တရားရုံးတွင် လိုက်လဲဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းတကျ ခန့်ထားပြီးဖြစ်သော ရှေနေက ထိုအမှုသည်အတွက် အမှုလိုက်ပဲဒေရန် ငှါးသည့် အခြားရှေနေနှင့် ဤနည်းဥပဒေများပါ မည်သည့်အချက်မျှ သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိပါဟု မှတ်ယူရမည်။

နောက်ထပ်ခြွင်းချက်။ ။ထိုပြင်လည်း၊ ထောင်တွင် အကျဉ်းခံနေရသော အကျဉ်းသားအတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ တရားရုံး အရာရှိများကဖြစ်စေ ချုပ်ချယ်ထားသော၊ သို့တည်းမဟုတ် တားဆီးထားသော အခြားသူအတွက် တရားရုံးတွင် လိုက်လဲဆောင်ရွက်၍၊ ထိုအကျဉ်းသား၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူကို ချုပ်နှောင်ထားသည့် ထောင်မှူး၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားအရာရှိရှေ့မှောက်၌ ထိုအကျဉ်းသား၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အခွင့်အမိန့်စာကို ဆောင်ပြသော ရှေနေနှင့် ဤနည်းဥပဒေများပါ မည်သည့်အချက်မျှ သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။

မှတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄ (၁) (ဇ) အရ၊ "ရှေနေ" ဆိုသည်မှာ တရားရုံးချုပ်ရှေနေလည်းပါဝင်သည်။

ရာဇဝတ် ပြစ်မှုများနှင့် စွပ်စွဲခြင်းခံရသည့် စစ်သည်တော် တပ်သားများကို ကျေခြင်း။

၄၅၆။ ။ရာဇဝတ် ပြစ်မှုများနှင့် စွပ်စွဲ၍ (စစ်ဘက် တရားရုံးများမှ ကွဲပြားခြားနားသည့်) မြို့ပြဆိုင်ရာ တရားရုံးများ၌ အစိုးရက အမှုစွဲဆိုခြင်း ခံရသည့် **စစ်သည်တော် တပ်သားများ** ထုချေရန်အတွက်အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်သည်။ *

နည်းဥပဒေများ

(၁) ရာဇဝတ်ကြောင်း စွဲဆိုချက်အရ၊ စစ်သည်တော် တပ်သားများကို (စစ်ဘက် တရားရုံး မဟုတ်သော) မြို့ပြတရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ရသည့်အခါ၊ ဒေသန္တရစစ်ဘက် အာဏာပိုင်တို့ (ခရိုင်တပ်မှူးချုပ်တို့)က ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ အမှု၏ အရေးကြီးပုံနှင့် လိုအပ်ချက်များအလျောက် **တရားရုံးချုပ် ရှေနေကြီး**ကိုဖြစ်စေ၊ ရှေနေကို ဖြစ်စေ၊ ရှေးချယ်ခန့်ထားရန်နှင့် အခကြေးငွေ **ပေးရန်အတွက် ထိုရိုင်** ရာဇဝတ်တရားသူကြီးနှင့် စေ့စပ်စီမံရမည်။

(၂) စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုမှာ တရားရုံးချုပ်၌ဖြစ်မှု၊ တရားရုံးချုပ်ရှေနေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေနေသို့ပေးရန် အခမှာ တနေ့လျှင်ကျပ် ၁၀၀ ထက်မပိုစေရ၊ အခြားအချက်အရပ်ရပ်တွင်မူ တနေ့လျှင်ကျပ် ၅၀ ထက်မပိုစေရ။

(၃) ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်တို့သည် ရှေနေခန့်ထားရန် လိုသည်ဟု ထင်မြင်သော အမှုများ၌သာလျှင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေနေ တည်းမဟုတ် ရှေနေကို ခန့်ထား၍ (အထက်ဖော်ပြပါ အများဆုံး အခန့်နှုန်းများနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ) သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်ဒေသတွင်

* ၁၀၉၃ ခုနှစ်၊ တရားရေးဌာန ဆာကြူလာ အမှတ် ၁၁။

(4) The expenditure incurred will be a military charge.

(5) These rules apply to troops, including regimental warrant officers and all regimental non-commissioned officers and private soldiers. They do not apply to soldiers on leave when at their homes, but do apply to reservists of the Army when called out for training or service.

Engagement of Advocates or Pleaders at Government expense on behalf of poor persons accused of offences punishable with death. † ❖

457. (1) In every case in which a person is accused of an offence punishable with death the committing Magistrate, before forwarding the committal record to the District Magistrate, will record in the diary-sheet whether the accused was represented by an Advocate or a Pleader in the proceedings before him. He will also recorded his opinion whether the accused or his family can afford to engage legal assistance for his trial in the Court of Session, or the High Court as the case may be, giving the reasons of his opinion. The District Magistrate, on receipt of the report for the committing Magistrate, unless he considers that the accused or his family can afford to engage legal assistance, will proceed to engage an Advocate or a Pleader to appear for the accused in the Court of Session, or in the High Court as the case may be, offering a fee at the rate of remuneration prescribed in rule (6). The District Magistrate before forwarding the record to the Sessions Judge, or to the High Court, will note in the diary-sheet therein whether or not he has engaged an Advocate or a Pleader, stating the reasons for his action. Even when the Magistrate has found that the accused and his family have means enough, it is open to the High Court or the Court of Session to request the District Magistrate to provide legal assistance for the accused at the trial. The Session Judge may make a similar request to the District Magistrate when a further enquiry has been directed under section 375 of the Code of Criminal Procedure, or when a new trial has been ordered upon a charge of an offence punishable with death. The District Magistrate will in like manner provide legal assistance for such poor persons who are accused of offences punishable with death before other Courts and Tribunals empowered to try such offences and to pass a sentence of death.

† Ministry of Judicial Affairs "G" Circular No. 17 of 1949, dated the 3rd November 1949.

❖ The Attorney General's Office Direction No. 9/1988, dated 19-12-1988.

ထိုးစံလေ့ဖြစ်သည့် နှုန်းထားအလိုက် သင့်တော်မည် ထင်မြင်သည့် မည်သည့်အခေ့ကိုမဆို ကြိုတင်၍ သတ်မှတ်ရမည့်အကြောင်း ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရမည်။

(၄) ကုန်ကျသည့် စရိတ်မှာ စစ်ဘက်အသုံးစရိတ် ဖြစ်ရမည်။

(၅) ဤနည်းဥပဒေများသည်၊ တပ်ရင်း အရာခံဗိုလ်များနှင့် တပ်ရင်း အကြပ် အားလုံးတို့မှစ၍ ရာထူးမဲ့ တပ်သားများ အပါအဝင်ဖြစ်သော စစ်သည်စုများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အခွင့်နှင့်နေသော တပ်သားများသည် မိမိတို့နေအိမ်၌ ရှိနေသောအခါ၊ ထိုနည်းဥပဒေများသည် ၎င်းတို့နှင့် မသက်ဆိုင်၊ သို့ရာတွင် ကြည်းတပ်ဆိုင်ရာ အရံစစ်မှုထမ်းများကို သင်ကြားရန်ဖြစ်စေ၊ အမှုထမ်းရွက်ရန်ဖြစ်စေ ခေါ်ယူသောအခါ၊ ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။

သေဒဏ်ထိုက်သည်ဖြစ်မှုနှင့် စွပ်စွဲခံရသော ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသူတို့အတွက် အစိုးရ စရိတ်ဖြင့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ ရှေ့နေများကို ငှားရမ်းခြင်း *

၄၅၇။ ။(၁) လူတဦးတယောက်မှာ သေဒဏ်ထိုက်သည့် ဖြစ်မှုနှင့် စွပ်စွဲခံရသည့် အမှုအသီးသီးတွင် အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ လွှဲအပ်သည့်အမှုတဲ့ကို မတင်ပို့မီ မိမိရှေ့ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းတွင် တရားခံကိုယ်စား တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေလိုက်လဲ ဆောင်ရွက်ခြင်းရှိ မရှိကို အမှုနှေစဉ် မှတ်တမ်းစာရွက်တွင် ရေးမှတ်ရမည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ တရားခံ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံ၏ အိမ်ထောင်သားစုများက ထိုသူကို အကြောင်းအားလျော်စွာ စက်ရှင်တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးချုပ်တွင် စစ်ဆေးစီရင်သည့်အခါ ရှေ့နေရှေ့ရပ်ငှားရမ်းရန် စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းရှိ မရှိ မိမိ၏ထင်မြင်ချက်ကိုရေးမှတ်ရမည်ပြင်၊ မည်သည့်အတွက် ထိုသို့ထင်မြင်ကြောင်း ကိုလည်း ရေးသားဖော်ပြရမည်။ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ အစီရင်ခံစာကို ရရှိသည့်အခါ၊ တရားခံ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံ၏ အိမ်ထောင်သားစုတို့က ရှေ့နေရှေ့ရပ် ငှားရမ်းရန် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ခြင်း မရှိခဲ့လျှင်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ စက်ရှင် တရားရုံးဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်ဖြစ်စေ၊ တရားခံအတွက် လိုက်လဲဆောင်ရွက်ရန် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေကြီးတဦးကို သော်၎င်း၊ ရှေ့နေတဦးကို သော်၎င်း၊ နည်းဥပဒေ (၆)တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေ နှုန်းထားဖြင့် ရှေ့နေခေါ်ယူငှားရမ်းရန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အမှုတဲ့ကို စက်ရှင် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးချုပ်သို့ မထင်ပို့မီ၊ အမှုနှေစဉ်မှတ်တမ်း စာရွက်၌ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေ တဦးဦးကို ငှားရမ်းပြီး မပြီး ရေးမှတ်ရမည်ပြင်၊ မိမိဆောင်ရွက်မှုအတွက် အကြောင်းပြချက်ကိုလည်း ဖော်ပြရမည်။ တရားခံနှင့် ၎င်း၏ အိမ်ထောင်သားစုတို့မှာ ဥစ္စာအင်အား ပြည့်စုံလုံလောက်ကြောင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက တွေ့သိသော်လည်း၊ အမှုစစ်ဆေး စီရင်ရာ၌ တရားခံအတွက် ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်စီမံ ငှားရမ်းပေးစေရန် အကြောင်းနှင့် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ တရားရုံးချုပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်ရှင် တရားရုံးက တောင်းဆိုခွင့်ရှိသည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇၅ အရ ထပ်မံစုံစမ်း စစ်ဆေးရန် ဆင့်ဆိုထားသည့်အခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် သေဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုစွဲချက်အရ၊ အသစ်စစ်ဆေးစီရင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ထားသည့်အခါ၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးက

* ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့စွဲပါ၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန "ဂျီ" ဆာကြူလာ အမှတ် ၁၇။

@ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၏ ၁၉-၁၂-၁၉၈၈ ရက်စွဲပါညွှန်ကြားချက်အမှတ် ၉/၈၈ ဖြင့်ထုတ်ပြန်ထားသည်။

When an Advocate or Pleader is briefed, he is briefed for the whole case, that is till the final determination of the case by the trial Court. A person sent up for trial on a capital charge should be defended throughout the trial by the Advocate or Pleader engaged at Government expense even though the charge ultimately framed or altered to may be for an offence which is not punishable with death.

(2) In all cases Advocates or Pleaders should be engaged in sufficient time to enable them to receive instructions and to study the necessary documents. As soon as orders for the engagement of legal assistance have been passed, the Advocate or Pleader shall examine the committal record and decide what parts of the records he really requires to be copied to enable him to conduct the case properly. Copies of only such parts of the record as the Advocate or Pleader for the defence thinks really necessary should be supplied. Fees for the copies will be charged but paid by Government, provided that the District Magistrate is satisfied that the copies applied for are essential for the ends of justice.

(3) Superintendents of jails shall forward to the Registrar, Supreme Court, or the Registrar, High Court, all appeals to the Supreme Court, or High Court, from condemned prisoners who desire the Supreme Court or the High Court to provide legal assistance. If the Advocate or Pleader who has defended the prisoner at the trial has been engaged by Government he shall submit to the Registrar under sealed cover copies of the records and documents he has been furnished with under rule (2) together with his notes, and the Registrar shall deliver the same without breaking the seal to the Advocate engaged for the prisoner in the Supreme Court or the High Court.

(4) In the case of an appeal by the President against the acquittal of any person accused of capital offence the High Court will provide legal assistance for his defence on receipt of intimation from the President of the receipt of a report of the Commissioner of the Division under Rule 4 of Judicial Department Circular No. 30 of 1924 that such assistance is necessary.

ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ အလားတူ တောင်းဆိုခြင်းကို ပြုနိုင်သည်။ ထိုနည်းတူစွာ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ သေဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုများကို စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့် သေဒဏ်စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အခြားတရားရုံးများနှင့် ခုံရုံးများရှေ့ အဆိုပါ ပြစ်မှုမျိုးဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းခံရသည့် ထိုကဲ့သို့သော ဆင်ခြေနှိမ်းပါးသူများ အတွက်ကိုလည်း ရှေ့နေရွေးချယ်ပြုစု စီမံဒှါရမ်းပေးရမည်။ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေ တဦးတယောက်ကို ဒှါရမ်းသည့်အခါ၊ ၎င်းကို အမှုတရပ်လုံးအတွက် ဆိုလိုရင်းမှာ စစ်ဆေးစီရင်သည့် တရားရုံးက အမှုကို အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်တိုင်အောင် ဒှါရမ်းခြင်းဖြစ်သည်။ တဦးတယောက်သော သူမှာ သေဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုစွဲချက်အရ၊ စစ်ဆေးစီရင်ရန် တင်ပို့ခြင်း ခံရသည်ဖြစ်လျှင်၊ နောက်ဆုံးတင်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြောင်းလဲသည့် စွဲချက်မှာ သေဒဏ်မထိုက်သော ပြစ်မှုအတွက် စွဲချက်ဖြစ်စေကာမူ၊ အစိုးရစရိတ်နှင့် ဥာဏ်မီးထားသော တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေသည် စစ်ဆေးစီရင်မှု တလျောက်လုံးတွင် ထိုသူအတွက် လိုက်လံ ထုချေရမည်။

(၂) အမှုအရပ်ရပ်တွင် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေများက ညွှန်ကြားချက်များ ရယူနိုင်စေရန်နှင့် လိုအပ်သည့် စာမှတ်စာတမ်းများကို ကြည့်ရှုလေ့ကျက်နိုင်စေရန် အချိန်လုံလောက်စွာ ကြို့တင်၍ ဥာဏ်မီးရမည်။ ရှေ့နေရှေ့ ရပ်များ ဥာဏ်မီးပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ပြီးလျှင်ပြီးခြင်း၊ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေက လွဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုကိုတွဲ့ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီးလျှင် အမှုကိုမိမိက ကောင်းမွန်စွာ လိုက်လံ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အမှုတွဲ၏ မည်သည့် အစိတ်အပိုင်းများကို ရေးကူးရန် အမှန်လိုကြောင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်။ တရားခံဘက် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေက အမှန်လို သည်ဟု ထင်မြင်သည့် အမှုတွဲ အစိတ်အပိုင်းများ၏ မိတ္တူများကိုအာ ထုတ်ပေးရမည်။ ၎င်းမိတ္တူများအတွက် အခကြေးငွေ စည်းကြပ်မည်ဖြစ်သော်လည်း အစိုးရက ပေးလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် လျှောက်ထားသည့်မိတ္တူများမှာ တရားမျှတရေးအတွက် အထူးလိုအပ်ကြောင်း ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သဘောကြေနပ်ခြင်း ရှိစေရမည်။

(၃) ထောင်ပိုင်ဝန်များမှာ၊ တရားရုံးချုပ်က ရှေ့နေရွေးချယ် စီမံဒှါရမ်း ပေးစေလိုသည့် သေဒဏ်စီရင်ခြင်း ခံရသည့် အကျဉ်းသားတို့ထံမှ တားရားရုံးချုပ်သို့ အယူခံဝင်လွှာ အရပ်ရပ်ကို တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်ထံသို့ ပေးပို့မည်။ စစ်ဆေးစီရင်မှုတွင် အကျဉ်းသားအတွက် လိုက်လံ ထုချေသည့် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေ့နေမှာ အစိုးရက ဥာဏ်မီးပေးသည့် ရှေ့နေဖြစ်လျှင် ထိုရှေ့နေက မိမိအား နည်းဥပဒေ (၂)အရ၊ ပေးထားသည့် အမှုတွဲနှင့် စာမှတ်စာတမ်း မိတ်တူများကို မိမိ၏ မှတ်သားချက်များနှင့်တကွ ခါပ်တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်သည့် စာအိတ်တွင်ထည့်၍ အတွင်းဝန်ထံသို့ တင်ပို့ရမည်။ အတွင်းဝန်ကလည်း ထိုစာအိတ်ကို ခါပ်တံဆိပ် မပျက်စေဘဲ၊ တရားရုံးချုပ်တွင် အကျဉ်းသားအတွက် ဥာဏ်မီးထားသည့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေသို့ ပေးအပ်ရမည်။

(၄) သေဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုနှင့် စွပ်စွဲခံရသူများအား တရားသေ လွှတ်ချက်ကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အယူခံဝင်သည့် ကိစ္စတွင် ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ တရားရေးဌာန ဆာကြူလာအမှတ် ၃၀ ပါနည်းဥပဒေ ၄ အရ၊ တိုင်းမင်းကြီးက တရားခံအား ရှေ့နေရွေးချယ် ဥာဏ်မီးပေးရန် လိုအပ်သည်ဟု အစိုးရခံချက် ရရှိကြောင်း တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌထံမှ အကြောင်းကြားချက် ရရှိသည့်အခါ၊ တရားခံအတွက် လိုက်လံထုချေစေရန် တရားရုံးချုပ်က ရှေ့နေရွေးချယ် စီမံဒှါရမ်းပေးလိမ့်မည်။

(5) The Supreme Court or the High Court will provide legal assistance in all appellate proceedings for all condemned prisoners unable to provide themselves therewith and for the defence of respondents in similar circumstances who are called upon to show cause why a lesser sentence should not be enhanced to a sentence of death; and may provide legal assistance to such prisoners in references under section 374, Code of Criminal Procedure, or in enquiries held before the High Court under section 375.

(6) The following rates of fees are authorized for Advocates or Pleaders engaged under the preceding paragraphs :-

(i) Supreme Court or High Court - K75 for the first day and K 50 for each succeeding day.

(ii) Court of Session or any other Court or Tribunal empowered to pass a sentence of death - K50 per case, payable as soon as the Advocate or Pleader accepts the brief, and an additional fee of K 25 per diem for each day's appearance in excess of two, provided that the Court or Tribunal certifies that such appearance was necessitated either by the necessarily protected hearing of the case or by the unavoidable postponement of the hearing which could not reasonably have been foreseen by the Advocate or Pleader.

Daily rates are not to be paid for appearances merely to hear judgment.

It is an obligation of the Union to provide for the defence of accused persons at public expense. In providing for payment of fees on the above scale, the Government appeals to the tradition of the bar that the defence of poor persons is an act of merit on the part of Advocates and Pleaders, and trusts that the scale may receive ready acceptance, even though the fees may be less than those which would be paid by wealthy clients charged with grave offences.

(7) These orders do not contemplate the engagement of an Advocate or a Pleader to appear in any Court or Tribunal aforesaid in remote stations where there are no Advocates or Pleaders in residence, nor the engagement of an Advocate or a Pleader to appear in any case on behalf of the accused person in the preliminary inquiry held by the committing Court.

(၅) မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရွေးနေရွေးရပ် ငှါးရမ်းနိုင်ခြင်း မရှိသည့် သေဒဏ်စီရင်ခြင်း ခံရသော အကျဉ်းသားများ အားလုံးအတွက် အယူခံမှု အရပ်ရပ်တွင်၎င်း၊ သေဒဏ်အောက် လျော့သည့် ပြစ်ဒဏ်မှ သေဒဏ်သို့ မည်သည့်အတွက် တိုးမြှင့်စီရင်ခြင်း မပြုသင့်ကြောင်းနှင့် အကြောင်း ပြရန် ဆင့်ဆိုခံရသည့် အလားတူ အခြေအနေတွင်ရှိသော အယူခံ တရားခံတို့အတွက် လိုက်လံ ထုချေရန် တရားရုံးချုပ်က ရွေးနေရွေးရပ်များ စီမံငှါးရမ်း ပေးလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇၄ အရ၊ တင်သွင်းမှုများ၌ သော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၃၇၅ အရ၊ တရားရုံးချုပ်၊ ရွေးဆောင်ရွက်သည့် စုံစမ်းမှုများ၌ သော်၎င်း၊ ထိုကဲ့သို့သော အကျဉ်းသားများအတွက် ရွေးနေ ရွေးရပ်များ စီမံငှေးရမ်းပေးနိုင်သည်။

(၆) အထက်စာပိုဒ်များအရ ၄ွန်ရမ်းသည့် တရားရုံးချုပ်ရွေးနေများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွေးနေများအတွက် အောက်ပါ အခနွန်းထားများကို ခွင့်ပြုသည်။

(၁) တရားရုံးချုပ်ပစမေနွေအတွက် ကျပ် ၇၅၊ နောက်နွေ အသီးသီးအတွက် ကျပ် ၅၀ ကျ။

(၂) စက်ရှင် တရားရုံး၊ သို့ထည်းမဟုတ် သေဒဏ် စီရင်ပိုင်သည့် အခြားတရားရုံး သို့တည်းမဟုတ် ခုံရုံး အမှုတမှုအတွက် ကျပ် ၅၀ ကိုတရားရုံးချုပ် ရွေးနေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွေးနေက အမှုကိုလက်ခံသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပေးရမည့်ပြင်၊ နှစ်ရက်တက်ပို၍ လာရောက်သော နွေရက်များအတွက် နောက်ထပ် အခ ကြေးငွေ တနွေလျှင်ကျပ် ၂၅ ကျ၊ သို့ရာတွင် ထိုသို့လာရောက်ရခြင်းမှာ၊ အမှုကို ရှည်ကြာစွာ ကြားနာစစ်ဆေးရန် လိုရှိသော်၎င်း၊ တရားရုံးချုပ် ရွေးနေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွေးနေက ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကြိုတင်၍ မသိနိုင်ဘဲ၊ အမှုကြားနာ စစ်ဆေးခြင်းကို မလွဲမရှောင်သာအောင် ရွှေ့ဆိုင်း လိုက်ခြင်းကြောင့်သော်၎င်း လာရောက်ရကြောင်း တရားရုံးက ဖြစ်စေ၊ ခုံရုံးကဖြစ်စေ သက်သေလက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။

စီရင်ချက်ကို ကြားနာရန် သက်သက်မျှလာရောက် ခြင်းမျှားအတွက် နေ့တွက်အခမျှားကို မပေးရ။

တရားစွဲဆိုခြင်း ခံရသူများအတွက် ပြည်သူ့စရိတ်နှင့် ထုချေစေရန် စီမံပေးရန်မှာ ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ အထက်ပါ နှုန်းထားအရ အခကြေးငွေများပေးရန် ပြဋ္ဌာန်းထားရာ၌၊ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသူများအတွက် လိုက်လံထုချေပေးခြင်းမှာ တရားရုံးချုပ် ရွေးနေများနှင့် ရွေးနေများ၌ ကုသိုလ်ပြုခြင်း တရပ်ပင်ဖြစ်သည်ဟုသော ၎ ရွေးနေတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာကို လိုက်နာကြရန် အစိုးရက တိုက်တွန်းသည့်ပြင်၊ ထိုအခကြေးငွေများမှာ ကြီးလေးသော ပြစ်မှုများနှင့် စွဲဆိုခြင်းခံရသည့် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော အမှုသည်တို့က ပေးမည့် အခကြေးငွေများအောက် လျော့နည်းမည်ပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုနှုန်းထားကို အလွယ် တကူလက်ခံကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်သည်။

(၇) ဤအမိန့်များမှာ၊ တရားရုံးချုပ် ရွေးနေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွေးနေတဦးအား ရွေးနေများ နေထိုင်ခြင်းမရှိသည့် ဝေးလံသော အရပ်ဒေသများ၌ တည်ရှိသော အဆိုပါ စက်ရှင်တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုံရုံး၌ လိုက်လံဆောင်ရွက်စေရန် ငှါးရမ်းပေးခြင်းကို

458. The advocates or pleaders engaged by Government on behalf of poor persons accused of offences punishable with death should be required to examine the committal record, and to decide what parts of the record they really require to be copied to enable them to conduct the case properly in the Sessions Court. Copies of only such parts of the record as the advocates or pleaders for the defence think really necessary should be supplied.

Supply of copies of the committal records to advocates and pleaders.

Tender of Pardon to Accomplice.

337. **459.** Every case, where a person has accepted a tender of pardon under section 337, sub-section *(1)*, and has been examined under sub-section *(2)*, must be committed to the Court of Session or High Court for trial, unless the Magistrate inquiring into the case discharges the accused.

Postponements and Adjournments.

460. When an accused is brought before a Magistrate for enquiry or trial under section 170, section 344 is the law applicable to postponements. If at that time the investigation has been completed, the police report under section 173 must be forwarded with the accused. Whether the investigation has been completed or not, the Magistrate may direct a remand for any reasonable cause *e.g.*, the investigation being incomplete but there being sufficient evidence available to justify the accused being brought before the Magistrate. Even though some of the witnesses are present, the Magistrate may, in his discretion, postpone the commencement of the case and remand the accused if there is good cause for doing so, *e.g.*, where it is clearly desirable for the ends of justice to have all the witnesses for the prosecution examined on the same day or in continuous succession.

Postponements and Adjournments.

ရှည်ရှယ်သည်မဟုတ်၊ ထိုပြင်အမှုကို လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် တရားရုံးက ဆောင်ရွက်သည့် လှေကြိုး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် စွပ်စွဲခံရသူအတွက် လိုက်လံဆောင်ရွက်ရန် တရားရုံးချုပ် ရွေးနှုတ်သည့် သို့တည်းမဟုတ် ရွေးနှုတ်ပေးခြင်းကိုလည်း ရည်ရွယ်သည်မဟုတ်။

လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲများ၏မိတ္တူများကို တရားရုံးချုပ်ရွေးနှုတ်ကြေးများနှင့်ရွေးနှုတ်ပေးခြင်း။

၄၅၈။ ။သေဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုမျှားနှင့် စွပ်စွဲခြင်းခံရသည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက်၊ အစိုးရက ငှားပေးသည့် တရားရုံးချုပ် ရွေးနှုတ်သည့် သို့တည်းမဟုတ် ရွေးနှုတ်မှုများအား၊ လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးစေ၍၊ စက်ရှင် တရားရုံး၌ အမှုကို ကောင်းမွန်စွာလိုက်လံဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အမှုတွဲ၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းမျှားကိုရေးကူးရန် အမှန်လိုကြောင်း ဆုံးဖြတ်စေရမည်။ တရားခံဘက်တရားရုံးချုပ် ရွေးနှုတ်ကြေးများ၊ သို့တည်းမဟုတ်ရွေးနှုတ်မှုများက အမှန်လိုသည်ဟု ထင်မြင်သည့်အမှုတွဲ အစိတ်အပိုင်းများ၏ မိတ္တူများကိုသာ ထုတ်ပေးရမည်။

ဖြစ်မှု ကျူးလွန်ဘက်ကို ထွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်ပေးခြင်း

၃၃၇။ ။အမှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တရားခံအား တရားရုံး လွှတ်ခြင်းပြုလျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၃၇၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ လူတဦးတယောက်က ပြစ်မှုမှု လွှတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်ပေးခြင်းကို လက်ခံ၍၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ထိုသူကို စစ်မေးပြီး ဖြစ်သော အမှု အသီးသီးကို၊ စက်ရှင်တရားရုံးသို့ ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်သို့ ဖြစ်စေ စစ်ဆေး စီရင်ရန်လွှဲအပ် တင်ပို့ရမည်။ ၃၃၇။

အမှုရွှေဆိုင်းခြင်းများ

အမှုရွှေဆိုင်းခြင်းများ။

၄၆၀။ ။ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရှေ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်ဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးစီရင်ရန် ဖြစ်စေ၊ တရားခံကို ပုဒ်မ ၁၇၀ အရ တင်ပို့လာသည့်အခါ၊ အမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းရန်သက်ဆိုင်သည့် တရားဥပဒေမှာ ပုဒ်မ ၃၄၄ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ထိုအခါ၌ မေးမြန်းစုံထောက်ခြင်း ပြီးဆုံးပြီးဖြစ်ပါက၊ ပုဒ်မ ၁၇၃ အရ ရဲအစီရင်ခံစာကို တရားခံနှင့်အတူ တင်ပို့ရမည်။ မေးမြန်းစုံထောက်ခြင်း ပြီးဆုံးသည်ဖြစ်စေ၊ မပြီးဆုံးသည်ဖြစ်စေ သင့်တော်သည့် အကြောင်းတခုခုကြောင့်၊ ဥပမာအားဖြင့် မေးမြန်းစုံထောက်ခြင်း မပြီးဆုံးသေးသော်လည်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ရှေ့သို့ တရားခံကိုတင်ပို့နိုင်လောက်အောင် သက်သေခံချက်အလုံအလောက် ရရှိနိုင်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် တရားခံကိုချုပ်ထားရန် ရိုးနှီးအမိန့်ထုတ်ဆင့်နိုင်သည်။ အချို့သော သက်သေများ လာရောက်ခြင်းမှိသော်လည်း၊ အမှုစတင်စစ်ဆေးခြင်းကိုရွှေ့ဆိုင်း၍ တရားခံကိုချုပ်ထားရန်ကောင်းသောအကြောင်း ယုတ္တိရှိမှု၊ ဥပမာအားဖြင့် တရားမျှတမှု ရရှိရန်အတွက် တရားလိုဘက် သက်သေများအားလုံးကို တနေ့တည်းတွင် စစ်မေးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အစဉ်အတိုင်း တဦးပြီးတဦး ဆက်ကာဆက်ကာ စစ်မေးရန် အထင်အရှား လိုအပ်သည်ဖြစ်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိသဘောအတိုင်း၊ အမှုစတင် စစ်ဆေးခြင်းကိုရွှေ့ဆိုင်းနိုင်၍၊ တရားခံကိုလည်း ချုပ်ထား စေရန် ရိုးနှီးအမိန့်ထုတ်ဆင့်နိုင်သည်။

461. Section 344 does not require evidence for the prosecution to be taken in order to justify a remand, but it would be improper without cogent reason to harass the witnesses for the prosecution by not examining them all in continuous succession when they are produced.

Absence of some accused.

462. It is not a reasonable cause of postponement under section 344, except for a short period, that there are other accused in the case for whose arrest it is considered by the Magistrate desirable to wait in order that all the accused may be put on their trial together. Such an order consults the convenience of the Magistrate and witnesses only whereas every accused has a right to have the evidence, against him recorded at as early a period as possible.

Accused undergoing simultaneous trials in different Courts.

463. Sometimes grave delay occurs in Criminal cases owing to the fact that one or more of the accused are wanted simultaneously in different Courts either in the same or in different districts. To avoid such delays District Magistrates should issue instructions to the Police and to Jail Superintendents requesting them to arrange that the case of any accused person whose trial is pending in more Courts than one is at once brought to the notice of the trying Magistrate. On receiving such an intimation the trying Magistrate, if he cannot dispose of the case at once, should communicate immediately (if necessary by telegram) with the other Court informing it of the date fixed for hearing and the probable duration of the trial before him. The two Courts should then keep each other informed of their arrangements, and make every endeavour to dispose of the cases with due regard to each other's convenience. The name of any accused against whom cases in two or more Courts are pending should be specially brought to the notice of the District Magistrate *if either trial exceeds six weeks* from the date of his first appearance in Court.

၄၆၁။ ။ချုပ်ထားရန်ရှိမနှင့်အမိန့် ထုတ်ပိုင်ခွင့် ရရှိစေရန်အလို့ငှါ၊ တရားလိုဘက် သက်သေခံချက်ကို ရယူရန်ပုဒ်မ ၃၄၄ အရလိုအပ်သည်မဟုတ်သော်လည်း၊ တရားလိုဘက်သက်သေများကို တင်ပြသည့်အခါ၌၊ ခိုင်မာသော အကြောင်းယုတ္တိမရှိဘဲလျက် ၎င်းတို့အားလုံးကို တဦးပြီးတဦး ဆက်ကာဆက်ကာ စစ်မေးခြင်းမပြုဘဲ ညှဉ်းပန်းရန်မှာ လျော်ကန်လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။

တရားခံ အချို့တို့ မလာမရောက်ခြင်း။

၄၆၂။ ။အမှုတွင် အခြားတရားခံများရှိ၍၊ အားလုံးသော တရားခံတို့ကို အတူတကွ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ထိုတရားခံတို့ကို ဖမ်းဆီးရမိအောင် စောင့်ဆိုင်းရန်လိုသည်ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထင်မြင်ခြင်းသည်၊ ကာလအနည်းငယ်မျှ ဤဆိုင်းရန်အတွက်မှတပါး၊ ပုဒ်မ ၃၄၄ အရ အမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းရန် သင့်လျော်သော အကြောင်းပြချက်မဟုတ်၊ ဤကဲ့သို့ အမိန့်ချမှတ်ခြင်းသည်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးနှင့် သက်သေတို့၏ သက်သာလွယ်ကူမှုကိုသာ ထောက်ရှုခြင်း ဖြစ်သဖြင့်၊ တရားခံတိုင်းမှာမူ မိမိတို့အပေါ်၌ ထွက်ဆိုမည့် သက်သေခံချက်ကို ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ ရေးမှတ်ယူစေရန် အခွင့်အရေးရှိသည်။

သီးခြားဖြစ်သော တရားရုံးများတွင် တပြိုင်တည်း စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ခံရသော တရားခံ။

၄၆၃။ ။ခရိုင်တခုတည်းတွင် ရှိသော သီးခြား တရားရုံးများတွင် ဖြစ်စေ၊ သီးခြား ခရိုင်များတွင်ဖို့သော သီးခြားတရားရုံးများတွင် ဖြစ်စေ၊ တရားခံ တဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် တဦးထက်ပိုသော တရားခံများကို တပြိုင်တည်း အလိုရှိသည့်အတွက်ကြောင့်၊ ရာဇဝတ်မှုမျှားတွင် တခါတရံ အကြီးအကျယ် နောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်း ဖြစ်ရလေသည်။ ထိုသို့ နောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်းမျိုး မဖြစ်နိုင်စေရန် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က ရဲနှင့် ထောင်ပိုင်ဝန်တို့ထံ ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ဆင့်၍၊ တရားခံတဦးတယောက်သည် ရုံးတရုံးထက်ပိုသော တရားရုံးများတွင် ၎င်း၏စစ်ဆေးမှု မပြီးမပြတ်ရှိနေသည့် အချက်ကို၊ စစ်ဆေးစီရင်သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ ချက်ခြင်းပြောကြားစေရန် စီမံဆောင်ရွက်ပါမည့် အကြောင်းန္ဒိးဆော်ရမည်။ ထိုသို့သော အကြောင်းကြားချက်ကို ရရှိသောအခါ၊ စစ်ဆေးစီရင်သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ အမှုကို ချက်ခြင်း ပြီးပြတ်အောင် မဆောင်ရွက်နိုင်လျှင်၊ အခြားတရားရုံးသို့ ချက်ခြင်း (လိုအပ်လျှင် ကြေးနန်းနှင့်) ကြားနာစစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုသည့် နေ့ရက်နှင့် မိမိ၌ရှေ့တွင် စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ မည်မျှကြာရှည်တန်ရာသည့် အချိန်ကာလတို့ကို ပြောကြားရမည်။ ထို့နောက် ထိုတရားရုံး နှစ်ရုံးက၊ မိမိတို့စီစဉ်သည့် စီမံချက်တို့ကို တဦးနှင့်တဦး သိရှိအောင် ပြောကြားခြင်းပြုနေရမည်ဖြင့်၊ တဦးနှင့်တဦး သက်သာလွယ်ကူမှု ရရှိစေလျက် အမှုများကို ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် တတ်နိုင်သမျှ အားထုတ်ကြရမည်။ တရားရုံး နှစ်ရုံးတွင် ဖြစ်စေ၊ နှစ်ရုံးထက်ပိုသော တရားရုံးများတွင် ဖြစ်စေ၊ တရားခံ တဦးတယောက်၏ အမှုများ မပြီးမပြတ်ရှိနေ၍၊ ထိုတရားခံ တရားရုံးသို့ပထမ အကြိမ်လာရောက်သည်မှစ၍ **ထိုအမှုများအနက် မည်သည့် အမှုတွင်မဆို စစ်ဆေး စီရင်နေသည်မှာ** ရက်သတ္တခြောက်ပတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့လျှင်၊ ထိုတရားခံ၏ အမည်ကို ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ အထူးသဖြင့်ပြောကြားရမည်။

464. The common practice of adjourning a case, because all the witnesses for the prosecution or defence are not in attendance, is prohibited, except in cases where it may be sometimes desirable to postpone a trial or inquiry for a short period in order that, when commenced, it may be continuous and conducted in such order in regard to the examination of witnesses as may best set out the facts to be given in evidence. (*See* also paragraph 608)

Absence of witnesses.

465. Postponements, because an advocate or a pleader for the prosecution or defence cannot attend when a case is called or cannot remain throughout the time the Magistrate can devote to the case, should be most rare and ordinarily confined to the case of an advocate or a pleader being attacked by sudden illness on the day of hearing, incapacitating him from coming to or remaining in Court.

Absence of Advocate or Pleader.

466. Similarly the practice is prohibited of adjourning a case for days for want of time, and telling the witnesses to come again on another day. All Courts must bear in mind that the accused is entitled to have his case tried as early as possible.

Want of time.

If a case cannot be taken up on the date fixed every endeavour should be made to take it up on the following day.

In time of congestion of work in any Court, subordinate Magistrates should make an immediate report to the District Magistrate whenever they are forced by circumstances to adjourn a case, whether at the first or at any later hearing, for any period longer than 15 days.

467. The postponement of judgment after the hearing of a case is authorized in certain circumstances when the accused has another case pending against him. (*See* paragraph 701.)

468. When a case has once been adjourned without the examination of the witnesses in attendance, it should be given preference over other cases on the next day fixed for hearing.

Precedence to be given to adjourned cases.

၄၆၄။ ။အမှုကို စတင်စစ်ဆေးချိန်၌ စစ်ဆေးမှုကို တဆက်တည်း ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် နှင့် သက်သေများ စစ်မေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံချက် တွင် ထွက်ဆိုမည့် ဖြစ်ပျက်ပုံကြောင်းခြင်းရာများကို အကောင်းဆုံးတွက်ပေါ်နိုင်စေမည့် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အလို့ငှာ၊ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းကို ဖြစ်စေ၊ ကာလအနည်းငယ်မျှ ရွှေဆိုင်းရန် တခါတရံ လိုအပ်မည့် အမှုများတွင်မှတပါး၊ တရားလိုဘက် သက်သေများ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံဘက်သက်သေများအားလုံး စုံလင်အောင်မလာမရောက်သည့်အတွက် အမှုကို ရွှေဆိုင်းသည့် အလေ့အထ မရှိစေရ တားမြစ်သည်။ (စာပို့ဒ် ၆၀၈ ကိုလည်းကြည့်။)

သက်သေများ မလာရောက်ခြင်း။

၄၆၅။ ။တရားလိုဘက် ရှေ့နေသော်ငင်း၊ တရားခံဘက် ရှေ့နေသော်ငင်း အမှုခေါ်သောအခါ မလာရောက်နိုင်သည့်အတွက် ဖြစ်စေ၊ အမှုကို ဆုဇတ်မနေနိုင်သည့် အတွက်ဖြစ်စေ အမှုရွှေဆိုင်းခြင်းများမှာ အလွန်ရှိခဲ့ စေရမည်ဖြင့်၊ အမှုကို ကြားနာစစ်ဆေးမည့် နေ့၌ ရှေ့နေကဖျတ်တရက် နာမကျန်းဖြစ်လာ၍တရားရုံးသို့ လာရောက်ရန်သော်ငင်း၊ တရားရုံးတွင်ရှိနေရန်သော်ငင်း၊ မစ္စမ်းနိုင်မှသာလျှင် တိုသို့ ရွှေဆိုင်းခြင်းကို သာမန်အားဖြင့်ပြုရမည်။

တရားသူကြီးက ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အချိန် တလျောက်လုံးတွင် တရားသူကြီးက ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အချိန် တလျောက်လုံးတွင် အမှုကို ရှေ့ဆက်၍ စစ်ဆေးရန် ပြောဆိုသည့်အလေ့အထမရှိစေရ တားမြစ်သည်။ မိမိ၏အမှုကို ဆောလျင်စွာ စစ်ဆေးစီရင်ပေးစေရန် တရားခံ၌ အခွင့်အရေးရှိကြောင်းကို တရားရုံးအားလုံးတို့က သတောပိုက်ထားကြရမည်။

ရှေ့နေမလာမရောက်ခြင်း။

၄၆၆။ ။ထိုနည်းတူစွာ၊ အချိန်မရှိခြင်းကြောင့် ရက်များ အတော် ကြာလင့်အောင် အမှုကိုရွှေဆိုင်း၍၊ သက်သေတို့ကို အခြားသော နေ့ရက်၌ တဖန်လာရောက်ကြရန် ပြောဆိုသည့်အလေ့အထမရှိစေရ တားမြစ်သည်။ မိမိ၏အမှုကို ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ စစ်ဆေးစီရင်ပေးစေရန် တရားခံ၌ အခွင့်အရေးရှိကြောင်းကို တရားရုံးအားလုံးတို့က သတောပိုက်ထားကြရမည်။

အချိန်မရှိခြင်း။

အမှုကိုချိန်းဆိုထားသည့် နေ့ရက်တွင် စစ်ဆေးခြင်း မပြုနိုင်လျှင်၊ နောက်နေ့တွင် စစ်ဆေးနိုင်စေရန် တတ်နိုင်သမျှ အားထုတ်ရမည်။

တရားရုံးတွင် အမှုများ ပြည့်ကြပ်နေသော အချိန်အခါ၌၊ လက်အောက်ခံ ဆုဇတ် တရားသူကြီးတို့သည်၊ အမှုကို ပဌမ စစ်ဆေးသောအခါ၌ဖြစ်စေ၊ နောက် စစ်ဆေးသောအခါ၌ဖြစ်စေ၊ ကြောင်းခြင်းရာအခြေအနေအရ အမှုကို ၁၅ ရက်ထက်ကျော်လွန်၍ ရွှေဆိုင်းရန် မလိုမရှောင်သာ ဖြစ်လာသည့်အခါတိုင်း၊ ခရိုင်ဆုဇတ် တရားသူကြီးထံသို့ ချက်ခြင်းအစီရင်ခံရမည်။

၄၆၇။ ။စစ်ဆေးခံအပေါ်၌ အခြားသောအမှု တမှု စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြီးမပြတ်ရှိနေသေးသည့်အခါ၊ အမှုတမှုကို ကြားနာ စစ်ဆေးပြီး နောက်၊ အချိုသော အကြောင်းခြင်းရာများအရ စီရင်ချက် ချမှတ်ရန် ရွှေဆိုင်းခွင့်ရသည်။ (စာပို့ဒ် ၇၀၁ ကိုကြည့်။)

ရွှေဆိုင်းခဲ့သော အမှုများကို ဦးစားပေးရခြင်း။

၄၆၈။ ။လာရောက်သော သက်သေတို့ကို စစ်ဆေးခြင်းမပြုဘဲ အမှုကို တကြိမ် ရွှေဆိုင်းပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ အမှုကို ကြားနာ စစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုသော နောက်နေ့၌၊ ၎င်းအမှုကို အခြားအမှုများအလျှင် ဦးစားပေး၍ စစ်ဆေးရမည်။

469. A separate warrant is required with every under-trial prisoner forwarded to jail for confinement, and in the case of every under-trial prisoner who, after confinement in jail, is not sent back there for further confinement, an intimation should be forwarded to the officer in charge of the jail of his release or other manner of disposal.

Remand on under-trial warrant.

470. In view of the desirability of maintaining in jails some records to explain unusually long detentions of under-trial prisoners for the information of official visitors and others, an entry of the cause of detention in the case of second remand should be made on the remand order issued under section 344 in Form Criminal 72.

471. x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

472. In the event of more than one remand being necessary the original detention order should be returned to the Jailor on each occasion of the production of the prisoner for retention till the final disposal of the case.

473. District Magistrates are expected carefully to check detention in custody by the fortnightly returns of subordinate Courts in which pending cases have to be shown.

474. Whenever a convict is produced in Court from jail under an order in Form Criminal 54, if his further attendance on a later day is required, the Court shall send with the convict on his return to the jail a fresh production order in the above form; and shall also attach to that order a remand order in Form Criminal 72. A release warrant should not be sent in respect of a convict who has been produced under an order in Form Criminal 54.

Convicts produced to give evidence or answer a charge.

* Judicial Department Notification No.2 , dated the 15th January 1964

၄၆၉။ ။အကျဉ်းထောင်သို့ ချုပ်ထားရန်အတွက် ပို့သည့် စစ်ဆေးဆဲ အကျဉ်းသား အသီးသီးနှင့်အတူသီးခြားဝါရမ်းစာ တစောင် စီပေးပို့ရန်လိုသည်။ ထို့ပြင် အကျဉ်းထောင်တွင် ချုပ်ထားပြီးနောက်၊ အကျဉ်းထောင်သို့ ထပ်မံ ချုပ်ထားရန် အတွက် ပြန်၍ မပို့သည့် စစ်ဆေးဆဲ အကျဉ်းသား အသီးသီး ဖြစ်သည့်ကိစ္စတွင်၊ ထိုအကျဉ်းသားအား လွှတ်လိုက်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းလမ်းအရ စီမံလိုက်ကြောင်း ကို ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံ အကြောင်းကြားရမည်။

စစ်ဆေးဆဲ အကျဉ်းသား၏ဝါရမ်းစာပေါ်တွင် ထပ်မံ ချုပ်ထားရန်ရီမန်အမိန့်။

၄၇၀။ ။အကျဉ်းထောင်ကို ဝတ်တရားအလျောက် လာရောက်ကြည့်ရှုရသော အစိုးရအရာရှိများနှင့် အခြားသူတို့ သိရှိစေရန်အလို့ငှါ၊ စစ်ဆေးဆဲ အကျဉ်းသားများအား အခါတိုင်းထက် ထူးခြား၍ ရှည်ကြာစွာ ချုပ်ထားခြင်း အကြောင်းကိုရှင်းလင်း ဖော်ပြနိုင်စေရန် မှတ်တမ်းအချို့ကို အကျဉ်းထောင်များတွင် ထားရှိရန်လိုလားအပ်သည် ဖြစ်၍၊ ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ပေးသည့် အချုပ်ရီမန်ဖြစ်သည့် ကိစ္စ၌ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၄၄ အရ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၇၂ နှင့် ထုတ်ပေးသည့်အချုပ်ရီမန် အမိန့်စာပေါ်တွင်၊ ချုပ်ထားရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကိုရေးသားဖော်ပြရ မည်။

၄၇၁*။ ။ * * * * *

၄၇၂။ ။အချုပ်ရီမန် အမိန့်တခုထက်ပို၍ ထုတ်ဆင့်ရန်လိုသောအခါ၊ အမှုကို အပြီးသတ် စီရင်ပြီးသည်တိုင်အောင် သိမ်းထားရန်၊ အကျဉ်းသားကို တင်ပို့သည့်အခါ အသီးသီး၌၊ မူလအချုပ်ရီမန် အမိန့်စာကို ထောင်မှူးထံပြန်ပို့ရမည်။

၄၇၃။ ။မပြီးပြတ်သေးသည့် အမှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရသည့် လက်အောက်ခံတရားရုံးတို့၏ လဝက်အစီရင်ခံစာ စာရင်းများကို ကြည့်ရှု၍ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများက အချုပ်တွင် ချုပ်ထားခြင်းများကို ဂရုပြု၍ စစ်ဆေးရမည်။

၄၇၄။ ။ရာဇဝတ်ပုံစံ ၅၄ နှင့် ရေးသားသည့် အမိန့်အရ ထောင်သား တဦးကိုအကျဉ်းထောင်မှ တရားရုံးသို့ တင်ပို့သောအခါ၊ ထိုအကျဉ်းသားကို နောက် တနေ့၌ လာရောက်စေလိုလျှင်၊ ထို ထောင်သားကို အကျဉ်းထောင်သို့ ပြန်ပို့သောအခါ၊ ၎င်းနှင့် အတူ အထက်ပါ ပုံစံနှင့် ရေးသားသည့် နောက်ထပ်မံ တင်ပို့စေဟူသော အမိန့်သစ် တရပ်ကို ပေးပို့ရမည်။ ထို့ပြင်လည်း၊ ထိုအမိန့်စာနှင့်အတူ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၇၂ နှင့်ရေးသားသည့် အချုပ်ရီမန် အမိန့်စာကိုလည်း တွဲလိုက်ရမည်။ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၅၄ နှင့် ရေးသားသည့် အမိန့်စာအရ တင်ပို့ပြီးဖြစ်သော ထောင်သားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွှတ်ဝါရမ်းစာ မပေးပို့ရ။

ထောင်သားများကို သက်သေခံရန် ဖြစ်စေ၊ စွဲချက်ကို ထုချေရန်ဖြစ်စေ တင်ပို့ခြင်း။

* ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန (အကျဉ်းထောင်ဌာနခွဲ)၏ အမိန့်ကြော်ငြာချက် အမှတ် ၂ ။

Strictures by Magistrates and Judges on the Conduct of the Police.

475. (1) Allegations of tutoring of witnesses, of the manufacture or suppression of evidence, and of extorting confessions of guilt by threats or inducements, are sometimes adopted as the line of defence in the Criminal Courts of this country and it is inevitable that Court should express their opinion freely on such allegations. It is however essential, both for the maintenance of public confidence in the administration of justice, and also for the protection of the police-force, that judicial comments on such allegations should be carefully weighed, should not go beyond the evidence available, and should lead when necessary to adequate investigation.

The following general principles should therefore be borne in mind by Magistrates and Judges who consider that the evidence before them calls for strictures upon the methods employed by the police :-

(a) The misconduct to which attention is drawn in a judgment should be relevant to the case under trial. But matters which are not strictly relevant to the case but which have come to light in the course of the trial may be made the subject of a separate note.

(b) Such strictures should be expressed in restrained and temperate language and Judges and Magistrates should refrain from pre-judging the special enquiry which is to follow.

(2) Orders regulating the procedure to be adopted in the case of retracted confessions and alleged misconduct by the police are contained in paragraphs 571 and 605.

(3) In all cases where strictures are passes by Magistrates upon the conduct of the police, as disclosed in cases coming before them, whether in the judgment or in a separate note, a copy of the judgment or note shall be sent at once by the Magistrate to the District Magistrate concerned, or in Rangoon Town to the Commissioner of Police.

ရဲများ၏ ဒုပြုအမူကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့နှင့် တရားသူကြီးတို့က ပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်း

၄၇၅။ ။(၁) သက်သေများကို သွန်သင်ပေးသည်၊ သက်သေခံကို ဖန်တီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျောက်ဖျက်သည်၊ ထို့ပြင် ခြိမ်းချောက်ခြင်း သွေးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ပြစ်မှု ကျူးလွန်ကြောင်း ဖြောင့်ချက်များကို ချေဖျက်လုနီးရယူသည်ဟု အဆိုရှိခြင်းဖြင့်၊ ဤနိုင်ငံ၌ ရာဇဝတ်တရားရုံးများ၌ ထုချေသည့် နည်းလမ်းကို တခါတရံ အသုံးပြုကြသဖြင့်၊ ထိုအဆိုရှိချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးများက မိမိတို့၏ သဘောထင်မြင်ချက်ကိုလွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုရမည်မှာ မလွဲသာအောင် ရှိချေသည်။ သို့သော်လည်း တရားစီရင်အုပ်ချုပ်ရေး၌ ပြည်သူ့ယုံကြည်မှုကို ရရှိရန် အလိုငှာငင်း၊ ရဲအဖွဲ့ကိုလည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အလိုငှာငင်း၊ ထိုကဲ့သို့သော အဆိုရှိချက်များအပေါ် တွင် တရားစီရင်မှုနှင့် ဆိုင်သည့်ဝေဖန်ချက်များကို ပြုလုပ်လျှင်၊ သတိနှင့် ချင့်ချိန်ပြုလုပ်ရန်၊ ရရှိသည့်သက်သေခံချက်ထက် ပိုလွန်၍ မပြုမလုပ်ရန်၊ ထို့ပြင်လည်း မေးမြန်းစုံထောက်ရန် လိုအပ်သည့်အခါသင့်လျော်လုံလောက်သော မေးမြန်းစုံထောက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ရအောင် ပြုလုပ်ရန်မှာ အထူးအရေးကြီးပေသည်။

ဆိုဖြစ်သောကြောင့်၊ ရဲတို့ကကျင့်သုံးသည့် နည်းလမ်းများကို၊ မိမိတို့ရှေ့၌ သက်သေခံချက်အရ ပြစ်တင်ဝေဖန်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ထင်ခြင်ယူဆကြသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများနှင့် တရားသူကြီးများက အောက်ပါ ယေဘုယျ သဘောတရားများကို နှလုံးသွင်းမှတ်သားကြရမည်။

(က) စီရင်ချက်၌ သိသာစေသည့် မလျော်ပြူမှုမှာ စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။ သို့ရာတွင်အမှုနှင့် အတိအကျ မသက်ဆိုင်သော်လည်း အမှုကိုစစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ ပေါ်ထွက်လာသည့် အကြောင်းအချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သီးခြားမှတ်သားချက်တရပ် ရေးသားထားနိုင်သည်။

(ခ) ထိုသို့သော ပြစ်တင်ဝေဖန်ချက်များကို ချ ပ်ချယ်၍ ခြိုးခြံသော စကားဖြင့် ရေးသားရမည်။ ထို့ပြင် တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည်၊ နောက်လာမည့် အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ကြိုတင်၍ ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း မပြုရ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

(၂) ဖြောင့်ချက်များကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်း၍ ရဲများက မလျော်ပြူကြောင်း အဆိုရှိသည့် အချက်တို့တွင် လိုက်နာရန် ထုံးနည်းကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်သည့် အမိန့်များမှာ၊ စာပိုဒ် ၅၇၁ နှင့် ၆၀၅ တို့တွင်ပါရှိသည်။

(၃) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က၊ မိမိတို့ရှေ့ ရောက်ရောသည့်အမှုများတွင် ပေါ်ပေါက်သည့်အတိုင်း၊ စီရင်ချက်တွင်ဖြစ်စေ၊ သီးခြားမှတ်သားချက်တွင်ဖြစ်စေ၊ ရဲများ၏ ပြုမူချက်အပေါ်တွင် ပြစ်တင်ဝေဖန်ချက်များကို ချမှတ်သော ဒဏ် အရပ်ရပ်တို့၌၊ ထိုစီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် မှတ်သားချက် မိတ္တူတစောင်ကို၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက သက်ဆိုင်ရာခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့သော်၎င်း၊ ရန်ကုန်မြို့မဟုတ်ဖြစ်လျှင်၊ ပြည်သူ့ရဲဌာနကြီးမှူးထံသို့ သော်၎င်း ချက်ခြင်းပေးပို့ရမည်။ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ၁၉၁၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ ရဲဌာနစာအမှတ် ၁၀၅၂ ပီ-၆ တွင်ပါရှိသည့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့်

The District Magistrate will cause the allegations to be enquired into by a senior officer of police, or will direct a magisterial enquiry according as he may think fit, in accordance with the instructions contained in Police Department letter No. 10 - 7P. -6, dated the 4th March 1912. The Commissioner of Police, Rangoon, will take corresponding action.

(4) In Sessions trials where strictures are passed by a Court of Session or by the High Court, if the facts are not sufficient to warrant the immediate institution of criminal proceedings and if the Court is of opinion that an enquiry of a special nature (other than a departmental or police investigation) is necessary, a copy of the note or judgment embodying this opinion shall at once be sent to the District Magistrate. The District Magistrate will then report the matter by the ordinary channel for the orders of the President of the Union who will issue instructions for a public enquiry to be held by a Commission of officers and will appoint the officers for that purpose. Such a Commission will ordinarily consist of two officers not belonging to the Police Department one of whom has had judicial experience.

(5) In all other cases where strictures have been passed by a Court of Session or by the High Court, *i.e.*, where criminal proceedings or a special enquiry are not considered necessary, a copy of the note or judgment embodying the strictures shall be sent to the District Magistrate, who will either proceed as in sub-paragraph (3) above or if he considers it desirable, move the President of the Union to direct a special enquiry by Commission.

(6) Judges and Magistrates will seldom have the opportunity to investigate thoroughly the allegations made against the police in the course of trial. They will seldom have more than a *primâ facie* case showing good grounds for enquiry. They should accordingly in such cases abstain from recording definite findings on accusations which are to be the subject of future special enquiry.

476. The provisions contained in paragraph 475 regarding strictures by Magistrates and Judges upon methods employed in the investigation of cases by Police Officers shall apply *mutatis mutandis* to Excise Officers.

အညီ မိမိသင့်သည် ထင်မြင်သည့်အတိုင်း၊ ထိုအဆိုရှိချက်များကို အထက်တန်းရဲအရာရှိ တဦးအား စုံစမ်းစစ်ဆေးစေရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦးအား စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ဆင့်ဆိုရမည်။ ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ရဲညွှန်ကြားရေးမှူးသည်လည်း၊ ထိုနည်းတူစွာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၄) စက်ရှင်တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်ကဖြစ်စေ ပြစ်တင်ဝေဖန်ချက်များ ချမှတ်သည့် စက်ရှင်စစ်ဆေးစီရင်မှုများတွင်၊ ရာဇဝတ် မှုခင်းချက်ခြင်းစွဲဆိုနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ပျက်ပုံကြောင်းခြင်းဆာများ လုံလောက်ခြင်းမရှိလျှင်၊ ထို့ပြင်လည်း (ဌာနဆိုင်ရာမေးမြန်း စုံထောက်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရဲမေးမြန်း စုံထောက်ခြင်းမှတပါး) အခြားအထူး စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းပြုရန် လိုသည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်လျှင်၊ ဤထင်မြင်ချက်ကို ဖော်ပြပါရှိသည့် မှတ်သားချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီရင်ချက် မိတ်တူတစောင်ကို ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ချက်ခြင်း ပေးပို့ရမည်။ ထို့နောက် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ထို အကြောင်းကို တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ အမိန့်နာခံရန်၊ သာမန် လမ်းစဉ်အတိုင်း အစီရင်ခံရမည်။ တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသည်၊ အရာရှိများ ပါဝင်သည့် ကော်မရှင်အဖွဲ့က ပြည်သူ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု တရပ်ကိုဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပေးရှိ၊ ထိုကိစ္စအလိုင်္ဂာ အရာရှိများကိုခန့်ထားရမည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကော်မရှင်အဖွဲ့၌ ရဲဌာနာတွင် မပါဝင်သော အရာရှိနှစ်ဦး သာမန်အားဖြင့် ပါဝင်ရမည်။ ထိုအရာရှိနှစ်ဦး အနက် တဦးမှာ တရားစစ်ဆေးစီရင်မှု၌ ကိုယ်တွေ့ဗဟုသုတရှိပြီးသူ ဖြစ်စေရမည်။

(၅) စက်ရှင်တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်ကဖြစ်စေ ပြစ်တင် ဝေဖန်ချက်များပြုသည့် အခြားအလေ့အမူ အရပ်ရပ်တို့၌၊ ဆိုလိုရင်းမှာ ရာဇဝတ်မှုခင်း စွဲဆိုရန်သော်၎င်း၊ အထူး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုရန်သော်၎င်း လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်ခြင်း မရှိသည့် အချက်တွင်၊ ပြစ်တင်ဝေဖန်ချက်များ ပါရှိသည့် မှတ်သားချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီရင်ချက်မိတ်တူတစောင်ကို ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အထက်စာပိုဒ်ခွဲ (၃) တွင်ပါသည့် အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် လိုအပ်သည်ထင်မြင်လျှင်၊ ကော်မရှင်အဖွဲ့က အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုစေရန် ဆင့်ဆိုပါမည့် အကြောင်း တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌထံ လျှောက်ထားရမည်။

(၆) အမှုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်နေသည့် အတွင်း၊ ရဲများ အပေါ် တွင် စွပ်စွဲ ပြောဆိုချက်များကို ဇေ့ဖပ်စုံလင်စွာ မေးမြန်းစုံထောက်ရန်အတွက် တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က အခွင့်အလမ်း ရရှိနိုင်ခဲပေလိမ့်မည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အကြောင်း လုံလောက်သည်ဟု ယုတ္တိထင်ရှားစေသည့် အချက်ထက်ပို၍ ထိုတရားသူကြီးတို့က ရရှိနိုင်ခဲပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ ထို့ကဲ့သို့သော အမှုများ၌ နောင်အခါတွင် အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ပြုရမည်ဖြစ်သော စွပ်စွဲချက်များ အပေါ် တွင် ၎င်းတို့က ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အတိအကျရေးမှတ်ခြင်းမပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။

၄၇၆။ ။ရဲအရာရှိများက အမှုများကို မေးမြန်းစုံထောက်ရာ၌ ကျင့်သုံးသည့် နည်းလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့နှင့် တရားသူကြီးတို့၏ ပြစ်တင် ဝေဖန်ချက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့်စာပိုဒ် ၄၇၅ တွင် ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်လျက် ယစ်မျိုး အရာရှိများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

The Use of Handcuffs and Leg-irons.

477. The President of the Union has issued the following instructions regarding the use of handcuffs and leg-irons of under-trial and convicted prisoners when they are produced in Court either to give evidence or to answer charges framed against them :-

(1) When a prisoner is before a Court either on trial or as a witness, handcuffs should be removed unless

in Rangoon, the Court Police Officer

outside Rangoon, the prosecuting police-officer or where there is no prosecuting police officer the senior police-officer in charge of the case

is of opinion, after consulting the police-officer in charge of the prisoner, that there is a reasonable expectation that the prisoner will use violence or that an attempt will be made to rescue him.

(2) When a prisoner is brought to Court in leg-irons, the leg-irons should not be removed.

Sessions Judges and Magistrates should bring to the notice of the District Superintendent of Police or the Superintendent of the Jail any seeming departure from the rules which may be observed by them.

Composition of Offences.

478. Criminal cases can only be compounded in a accordance with the provisions of section 345. In regard to the offences mentioned in sub-section (1) of section 345, if the complainant or informant desires to compound the offence composition must be allowed, and the Magistrate has no power to impose any condition.

Composition and Withdrawal of cases.

In regard to the offences mentioned in sub-section (2), if the complainant or informant applies for permission to compound the offence the Magistrate may in his discretion either refuse or allow composition, and he may impose suitable conditions under which composition will be allowed. In cases concerning these offences the Magistrate is required to exercise a judicial discretion in refusing or allowing composition, and consequently it is necessary that before composition is allowed there should on the record sufficient materials on which that discretion can be exercised.

လက်ထိပ်များနှင့် သံခြေကျဉ်းများကို အသုံးပြုခြင်း

၄၇၇။ ။စစ်ဆေးဆဲအကျဉ်းသား များနှင့် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ပြီး အကျဉ်းသဘးများကို၊ သက်သေခံရန်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့အပေါ် ရှိစွဲဆိုချက်ကို ထုချေရန်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးသို့ တင်ပို့သောအခါ လက်ထိပ်များနှင့် သံခြေကျဉ်းများကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ထုတ်ပြန်ထားသည်။

(၁) စစ်ဆေးစီရင်ခံရန်သော်၎င်း၊ သက်သေအဖြစ်နှင့်သော်၎င်း တရားရုံးရှေ့အကျဉ်းသားရှိနေသည့်အခါ၊

ရန်ကုန်မြို့တွင်

ရန်ကုန်မြို့ပြင်အပြင်ပတွင်အမှုလိုက်ရဲအရာရှိ၊သို့တည်းမဟုတ်ထိုအရာရှိ တာဝန်ရှိအရာရှိက၊

မရှိသည့်အချက်တွင် အမှုကိုကြီးကြပ်ကြည့်ရှုရသည့် အထက်တန်းရဲအရာရှိက၊ အကျဉ်းသားကို ကြီးကြပ်ကြည့်ရှုသော ရဲအရာရှိနှင့် ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်ပြီးနောက်၊ ထို အကျဉ်းသားသည် လက်ရောက်မှု ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု သော်၎င်း၊ ထိုအကျဉ်း သားကို ကယ်လွှတ်ရန် အားထုတ်လိမ့်မည်ဟု သော်၎င်း၊ သင့်တော်စွာ ထင်မှတ်ရန် အကြောင်းရှိသည်ဟု သဘောမရလျှင် လက်ထိပ်များကို ဖြုတ်ထားရမည်။

(၂) အကျဉ်းသားတဦးကို သံခြေကျဉ်းတပ်လျက် တရားရုံးသို့ ယူဆောင်လာသော အခါ၊ သံခြေကျဉ်းကို မဖြုတ်ရ။

စက်ရှင် တရားသူကြီးနှင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် ၎င်းနည်းဥပဒေများကို မလိုက်နာ ဖျက်ကျူးကျော်ဟန်ရှိသည့် အချက်တစုံတရာ တွေ့ရှိရလျှင်၊ ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးထံသို့ဖြစ်စေ၊ ဧရာဝတီပိုင်ဝန်ထံသို့ဖြစ်စေ အကြောင်းကြားရမည်။

ပြစ်မှုများ ပြေငြိမ်းခြင်း

အမှုများ ပြေငြိမ်းခြင်း နှင့်ရုပ်သိမ်းခြင်း။

၄၇၈။ ။ရာဇဝတ်မှုများကို ပုဒ်မ ၃၄၅ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များ အရသာလျှင် ပြေငြိမ်းနိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၃၄၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်လျှောက်သူ တရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းပေးသူက ဖြစ်မှုကို ပြေငြိမ်းလိုလျှင် ပြေငြိမ်းခွင့် ပြုရမည့်ပြင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကလည်း စည်းကမ်းချက် တစုံတရာသတ်မှတ်ရန် အခွင့်အာဏာ မရှိချေ။

ပုဒ်မခွဲ (၂)တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တိုင်လျှောက်သူ တရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းပေးသူက အမှုကို ပြေငြိမ်းခွင့်ပြုရန် လျှောက်တောင်းလျှင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် မိမိသဘောအလျောက် ပြေငြိမ်းခွင့် ပြုနိုင်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြေငြိမ်း ခွင့်မပြုဘဲ ငြင်းပယ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ၎င်းကဲသို့လျှောက်သော စည်းကမ်းချက်များထား၍ ပြေငြိမ်းခွင့် ပြုနိုင်သည်၊ ထိုပြစ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမှုများတွင် ပြေငြိမ်းခြင်းကို ငြင်းပယ်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ ခွင့်ပြုရာ၌ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဆင်ခြင်တုံတရားကိုသုံးစွဲရန် လိုအပ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ပြေငြိမ်းခွင့်မပြုမီ၊ ထိုဆင်ခြင်

The order of the Magistrate allowing or refusing composition should always show that he has really considered whether the case is one in which composition should be allowed or not. Cases of offences not compoundable under either sub-section of section 345 can only be withdrawn under sections 494 and 495, and not by private prosecutors.

Hurt.

479. The attention of Magistrates is directed to the amendments to section 345, which have considerably reduced the number of compoundable offences.

Costs of prosecution.

480. Before granting permission to compound an offence, which is only compoundable with the permission of the Court, under sub-section (2) of section 345, the Magistrate should consider whether the complainant or informant, who has applied for composition, should not be required to pay the costs of the prosecution, or whether the accused himself should not be required to pay the costs, as a condition of allowing composition. Ordinarily the expenses of witnesses attending the Criminal Courts in cases sent up by the police are paid by Government, but it is hardly reasonable that the State should be burdened with such charges when the proceedings are brought to a termination by the complainant's or informant's own act or in consequence of an agreement entered into by him with the accused. (*cf.* paragraph 638).

Bail

497.

481. (1) In *non-bailable cases*, an accused person may, for reasons to be recorded in writing, be released on bail but he shall not be released on bail, if there appear reasonable grounds for believing that he has been guilty of the offence of which he is accused.

Provided that any person under the age of 16, any women or any sick or infirm person may be released on bail in any case.

482. The High Court or a Court of Session, acting under section 498, cannot admit a person to bail without first giving Government an opportunity of being heard.

တုံတရားကို သုံးစဲ့နိုင်စေရန် အမှုတွဲတွင် လုံလောက်သော မှတ်သားချက်များ ရှိစေရမည်။ ပြေငြိမ်းခွင့်ပြုသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ငြင်းပယ်သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်သည်၊ ပြေငြိမ်းခွင့် ပြုထိုက်သည် မပြုထိုက်သည်ကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အာယ်စင်စစ် စဉ်းစား ဆင်ခြင်ပြီးဖြစ်ကြောင်းအစဉ်သဖြင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှား စေရမည်။ ပုဒ်မ ၃၄၅ ပါ ပုဒ်မခွဲ နှစ်ရပ်လုံးအရ၊ ပြစ်မှုပြေငြိမ်းခွင့် မပြုနိုင်သော အမှုများကို ပုဒ်မ ၄၉၄ နှင့် ၄၉၅ တို့အရ သာလျှင် ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်၊ အလွှဲအမှုလိုက် ရွေနေမျှားက မရုပ်သိမ်းနိုင်ခေ။

နာကျင်စေမှု။

၄၇၉။ ။ပြေငြိမ်းနိုင်ခွင့်ရှိသည့် ပြစ်မှုမျှား၏ ဦးရေကို အမြောက်အမြား လျော့နည်းစေသည့် ပုဒ်မ ၃၄၅ ၏ ပြင်ဆင်ချက်များကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က သတိပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။

အမှု စွဲဆိုရာ ကုန်ကျစရိတ်များ။

၄၈၀။ ။ပုဒ်မ ၃၄၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၂)အရ၊ တရားရုံး၏ အခွင့်နှင့်သာ ပြေငြိမ်းနိုင်သော ပြစ်မှုကို ပြေငြိမ်းခွင့် မပြုမီ၊ ပြေငြိမ်းရန်ခွင့်ပြုသော စည်းကမ်းချက်အဖြစ်နှင့် ပြေငြိမ်းရန် လျောက်ထောင်းသူကတရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းပေးသူက တရားစွဲဆိုသည့် အတွက် ကုန်ကျသည့် စရိတ်များကို ပေးစေဟု ဆင့်ဆိုရန်သင့် မသင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံ ကိုယ်တိုင်က ထိုစရိတ်များကို ပေးစေဟု ဆင့်ဆိုရန်သင့် မသင့်ဟူသည့် အချက်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည်။ ခဲကတင်ပို့သော အမှုများတွင် ရာဇဝတ် တရားရုံးများသို့ လာရောက်သည့် သက်သေတို့၏ ရိတ်ကြေးကို အာမန်အားဖြင့် အစိုးရက ပေးဆောင်သည်၊ သို့ရာတွင် တိုင်လျောက်သူ တရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းပေးသူ၏ ကိုယ်တိုင် ပြုမူချက်ကြောင့် သော်၎င်း၊ ၎င်းနှင့်တရားခံတို့ နှစ်ဦးနှစ်ဝ သဘောတူပဋိညာဉ် ပြုကြသည့် အတူက်ကြောင့် သော်၎င်းအမှုပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရှိရာတွင် ဆိုခဲ့သော စရိတ်များကို ကျခံစေရန် အစိုးရ အဖပါ ဥာဝန် တင်ထားရန်မှာ အကြောင်းသင့်လျော်နိုင်မည် မဟုတ်ခေ။ (စာပိုဒ် ၆၃၈ နှင့် ယှဉ်ကြည့်။)

ခံဝန်

၄၈၁။ ။ခံဝန်မရသည့် အမှုမျှားဘွင် စွပ်စွဲခြင်းခံရသူ တရားခံကို စာဖြင့် ရေးမှတ်ထား ရမည့် အကြောင်းပြချက်များအရ၊ ခံဝန်နှင့် လွှတ်ထားနိုင်သည်၊ သို့ရာတွင် ထိုသူဥ သေဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် တသက်တကျွန်း ပို့ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုအတွက် အပြစ်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်ရန် သင့်တော်သော အကြောင်းယုတ္တိ ရှိပုံပေါ်လျက်၊ ထိုသူအား ခံဝန်နှင့်လွှတ်ခြင်း မပြုရ။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် မည်သူမဆို၊ အသက် တဆယ့်ခြောက်နှစ်အောက် ဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိန်းမဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းဟုတ် မကျန်းမာသူဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်အင်္ဂါ ချိနဲ့နေသူဖြစ်လျှင် မည်သည့်အမှုတွင်မဆို ထိုသူကို ခံဝန်နှင့်လွှတ်နိုင်သည်။

၄၈၂။ ။တရားရုံးချုပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်ရှင် တရားရုံးသည် ပုဒ်မ ၄၉၈ အရ ဆောင်ရွက်ရာ၌၊ ဦးစွာပထမ အစိုးရအား လျောက်လဲပြောဆိုရန် အခွင့်အလမ်းမပေးဘဲ လူတဦးတယောက်ကို ခံဝန်မပေးနိုင်။

Surveillance of accused persons, who are on bail, while in Court.

483. The following instructions should be observed for the surveillance of accused persons, who have been released on bail, while they are present in Court for the trial of the cases against them:-

(1) *Police Cases* -

(a) The accused must report to the Court Prosecuting Officer at 10-30 a.m., and the Court Prosecuting Officer should then search him and place him before the Magistrate.

(b) Before the accused is charged he should be placed in the dock, and in non-bailable cases after the accused has been charged his bail bond should be cancelled.

(2) *Direct Cases.* - In direct cases the Magistrate may in his discretion direct that the same procedure shall be followed as in police cases.

(3) In any event, as soon as the Magistrate has decided to sentence the accused to a term of imprisonment, he should, before passing judgment in the case, inform the Court Prosecuting Officer, and have the accused arrested, searched, and placed in the dock. (*See* paragraph 48.)

Compensation, Costs and Rewards.

545. Compensation out of fine.

484. In passing judgment the Court may order the whole or any part of the fine recovered to be applied on three objects, namely:-

(i) in defraying expenses properly incurred in the prosecution;

(ii) in compensation for the injury caused by the offence committed where substantial compensation is, in the opinion of the Court, recoverable by civil suit,

(iii) in certain cases, to innocent third parties, in compensation for injury or loss caused to them as a result of the conviction of the accused.

(b) Compensation should be freely and liberally granted when called for by the circumstances of the case, but should be stringently withheld in trivial and merely litigious proceedings.

ခံဝန်နှင့် ရှိသော စွပ်စွဲခံရသူများကို တရားရုံးဒ်ရှိနေစဉ် စောင့်ကြပ်ခြင်း။

၄၈၃။ ။မိမိတို့အပေါ်၌ စွဲဆိုသည့် အမှုများ စစ်ဆေးခြင်းအတွက် တရားရုံးသို့ရောက်ရှိနေစဉ် ခံဝန်နှင့် လွှတ်ထားသော် စွပ်စွဲခံရသူများကို စောင့်ကြပ်ရန်အတွက် အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်။

(၁) ရဲကတင်ပို့သည့် အမှုများ။

(က) နံနက် ၁၀ နာရီ မိနစ် ၃၀ အချိန်၌ တရားခံက မိမိလာရောက်ကြောင်းကို ရုံးအမှုလိုက်အရာရှိအား တိုင်ကြား အစီရင်ခံရမည်။ ထိုအခါ ရုံးအမှုလိုက်အရာရှိက ၎င်း၏လိုယ်၌ ရှာဖွေ၍ ၎င်းအား ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ရှေ့သို့ပို့ထားရမည်။

(ခ) တရားခံအပေါ်၌ စွဲချက်မတင်မီ၊ ၎င်းကို ငင်ခြံအတွင်း သွင်းထားရမည် ထို့ပြင် ခံဝန်မရသည့် အမှုများ၌ တရားခံကို စွဲချက်တင်ပြီးနောက် ၎င်း၏ ခံဝန်ချုပ်ကိုဖျက်သိမ်းရမည်။

(၂) **တိုက်ရိုက်စွဲဆိုသည့် အမှုများ။** ။တိုက်ရိုက် စွဲဆိုသော အမှုများ၌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ရဲကတင်ပို့သော အမှုများတွင် လိုက်နာသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဟု မိမိသဘောအတိုင်း ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

(၃) မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် တရားခံကို ကာလတစုံတရာအတွက် ထောင်ဇာချမှတ်ရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ အမှုတွင် စီရင်ချက်မချမီ၊ ၎င်းက ရုံးအမှုလိုက်အရာရှိသို့ ပြောကြားပြီးလျှင် တရားခံကို ဖမ်းဆီး၊ ကိုယ်ဥဿဖွေစေ၍၊ ဝက်ခြံအတွင်း သွင်းထားစေရမည်။ (စာပိုဒ် ၄၈ ကိုကြည့်။)

လျော်ကြေး၊ တရားစရိတ်များနှင့် ဆုငွေများ

545. ဒဏ်ငွေအနက်မှ လျော်ကြေးပေးခြင်း။

၄၈၄။ (က) စီရင်ချက်ကို ချမှတ်ရာ၌ တရားရုံးသည် ကောက်ခံရရှိသည့် ဒဏ်ငွေ အားသုံးကိုဖြစ်စေ၊ အချို့အာဂက်ကိုဖြစ်စေ အောက်တွင်ဖော်ပြသည့်ကိစ္စ သုံးရပ်တို့တွင် အသုံးပြုစေရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

(၁) တရားစွဲဆိုဆဲ၌ သင့်လျော်စွာ ကုန်ကျသော စရိတ်ငွေများကို ကျခံစေခြင်း။

(၂) တရားမှု စွဲဆိုခြင်းဖြင့် လျော်ကြေး ပြောပလောက်အောင် ရနိုင်မည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်သည့်အချက်တွင် ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် နှစ်နာခြင်း ခံရသည့်အတွက် လျော်ကြေးပေးဆောင်စေခြင်း။

(၃) အချို့သော အမှုများတွင် တရားခံကို ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့်အပေါ် အမှုတွင် မပါဝင်သော အဖြစ်ကင်းသူများက နစ်နာဆုံးရှုံး ခံရသည့်အတွက် ၎င်းတို့အား လျော်ကြေး ပေးဆောင်စေခြင်း။

(ခ) အမှု၏ အကြောင်းခြင်းရာများအရ၊ လျော်ကြေးပေးရန် ထိုက်သင့်လျှင်၊ လျော်ကြေးကို အဆီးအတားမရှိ ရက်ရောစွာ ထုတ်ပေးရမည်၊ သို့သော်လည်း သေးနုတ်သော အမှုများနှင့် တရားစွဲဆိုခြင်းကို လိုလားမှု သက်သက်ကြောင့် စွဲဆိုသော မူခင်းများတွင် လျော်ကြေးပေးခြင်းကို ကြပ်တည်းစွာ ချုပ်ချယ်တားဆီး ထားရမည်။

546 A. **485.** The provisions of section 546A, which on conviction of a non-cognizable offence in a case instituted upon complaint provide for an order directing the accused, in addition to payment of the fine, if any, imposed, to pay to the complainant certain expenses incurred by the latter should he carefully noted. Under this section only the Court-fee paid upon the petition of complaint, and the process-fees paid by the complaint for service of processes on the accused or on the prosecution witnesses may be included in the order. The subsistence and travelling allowances of witnesses or the stamp-fee paid on a pleader's power-of-attorney cannot be included. When a Magistrate passes an order for the payment of costs to a complainant under section 546A of the Code of Criminal Procedure he should state in his order the amount of costs to be paid. If, in crediting the amount recovered, the same chalan is used for both fine and fees, the amount of each must be separately stated.

Costs.

250. **486.** When the Magistrate discharges or acquits the accused and is satisfied that the accusation against him was false and either frivolous or vexatious, he should proceed under section 250.

Compensation to accused for frivolous complaints.

In all proper cases compensation should be granted to persons subjected to false and either frivolous or vexatious complaints.

250 (1). **487.** (1) If the Magistrate considers that compensation under section 250 should be awarded, he must in his order of discharge or acquittal, call upon the complainant to show cause against an order under that section, or direct the issue of a summons to the complainant to appear and show cause. After completion of the order of discharge or acquittal, the Magistrate has no power to open the case in order to call upon the complainant to show cause, or to order the issue of a summons to the complainant for that purpose.

250 (2). (2) It is no longer necessary for the Magistrate to stay delivery of judgment until the complainant has stated his objections under sub-section (2). The Magistrate must record and consider any cause which the complainant may show against the order under section 250, but he may do this by a separate order passed after the order of discharge or acquittal of the accused has been made.

၁၄၆-က။ ၄၀၅။ ။တိုင်လျှောက်ချက်ဖြင့် စွဲဆိုသည့် အမှုဌာန အရေးမယူပိုင်သည့် ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ရာ ဒဏ်ငွေ ချမှတ်ခြင်းရှိလျှင်၊ ထိုဒဏ်ငွေအပြင် တရားလိုကုန်ကျသော အချို့စရိတ်များကို တရားခံက ပေးဆောင်စေရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည့် ပုဒ်မ ၁၄၆ ကပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဂရုပြု၍ မှတ်သားရမည်။ ဤပုဒ်မအရ၊ တိုင်လျှောက်လွှာအပေါ်တွင် ပေးရသည့် ခွန်းခွန်နှင့် တရားခံအပေါ်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားလိုဘက် သက်သေများအပေါ် အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို ချအပ်ရသည့်အတွက် တရားလိုက ပေးဆောင်ရသော အမိန့်ဆင့်စာခများကိုသာ ထိုအမိန့်တွင် ထည့်သွင်းနိုင်သည်။ သက်သေများ၏ စားစရိတ်နှင့် ခရီးစရိတ်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရှေနေ၏ ကိုယ်စားလှယ်အတွက် ပေးရသော တံဆိပ်ခေါင်းခတို့ကို မထည့်သွင်းနိုင်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၀၆-က အရ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တရားလိုသို့ တရားစရိတ်များ ပေးဆောင်စေရန်အတွက် အမိန့်ချမှတ်သောအခါ၊ ပေးဆောင်ရမည့် စရိတ်မည်မျှဖြစ်သည်ကို မိမိ၏အမိန့်တွင် ဖော်ပြရမည်။ ကောက်ခံ ရရှိသည့် ငွေကို ငွေတိုက်သို့ ပေးသွင်းရာ၌ ဒဏ်ငွေနှင့် အခင်္ဂေများ နှစ်ရပ်လုံးအတွက် ငွေသွင်းချလံ တခုတည်းကို အသုံးပြုလျှင်၊ ဒဏ်ငွေမည်မျှ၊ အခင်္ဂေမည်မျှဖြစ်သည်ကို သီးခြားဖော်ပြရမည်။

ဖြက်ချော် သိမ်ဖျင်းသောစွပ်ဖိုင်လျှောက်ချက်များအတွက်တရားခံအား လျော်ကြေးပေးခြင်း။

၂၅၀။ ၄၀၆။ ။ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ တရားခံကို တရားရှင်သော်ငင်း၊ တရားသေသော်ငင်းလွှတ်၍၊ ထိုတရားခံကို စွပ်စွဲထားသည့် စွပ်စွဲခြင်းသည် မမှန်သည့်ပြင်၊ ပြက်ချော်သိမ်ဖျင်းသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသည်ဟု ယူဆကြေနပ်သည့်အခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ပုဒ်မ ၂၅၀ အရ၊ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရမည်။ သင့်လျော်သော အမှုအရပ်ရပ်တွင် မမှန်၍၊ ပြက်ချော်သိမ်ဖျင်းသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသည့် တိုင်လျှောက်ချက်တင်သွင်းခြင်း ခံရသူတို့ကို လျော်ကြေးပေးရမည်။

၂၅၀(၁)။ ၄၀၇။ ။(၁) ပုဒ်မ ၂၅၀ အရ၊ လျော်ကြေးပေးထိုက်သည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင်မြင်လျှင်၊ တရားပျင်းလွှတ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသေလွှတ်သည့် မိမိ၏ အမိန့်တွင်၊ ထိုပုဒ်မအရ မည်သည့်အတွက် အမိန့်မချမှတ်သင့်ကြောင်း တရားလိုအား အကြောင်းပြစေရန်ဆင့်ဆိုရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် လာရောက်အကြောင်းပြစေရန် တရားလိုသို့ သမ္မန်စာ ထုတ်ဆင့်ရန်အမိန့်ချမှတ်ရမည်။ တရားပျင်းလွှတ်အမိန့်ဖြစ်စေ၊ တရားသေလွှတ်အမိန့်ဖြစ်စေ၊ ချမှတ်ပြီးစီးပြီးနောက်၊ တရားလိုအား အကြောင်းပြစေရန်သော်ငင်း၊ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ တရားလိုသို့ သမ္မန်စာ ထုတ်ဆင့်သည့် အမိန့်ထုတ်ပေးရန်သော်ငင်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကအမှုကို ပြန်ဖွင့်နိုင်ခွင့်အာဏာမရှိချေ။

၂၅၀(၂)။ (၂) တရားလိုကပုဒ်မခွဲ (၂) အရ၊ မိမိ၏ကန့်ကွက်ချက်များကို တင်သွင်းဖော်ပြပြီးသည်တိုင်အောင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် စီရင်ချက်ကို မချဘဲ ရပ်ဆိုင်းထားရန်မလိုတော့ချေ။ ပုဒ်မ ၂၅၀ အရ၊ အမိန့်ကို မချမှတ်သင့်ကြောင်း တရားလိုကတင်ပြသည့် အကြောင်းပြချက်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ယူ၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းကို တရားခံအား တရားရှင်လွှတ်အမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသေလွှတ်အမိန့်ချမှတ်ပြီးနောက်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက သီးခြားအမိန့်ချမှတ်ခြင်းဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည်။

250 (2A). (3) An order awarding compensation under section 250 may provide that the complainant shall suffer simple imprisonment not exceeding 30 days in default of payment.

488. The procedure in paying out compensation or costs is prescribed in paragraphs 1047 and 1048 of Chapter XXIX.

489. (1) Criminal Courts must bear in mind that they have no power to grant rewards out of fines imposed by them unless authorized to do so by any legal enactment. The Penal Code confers no authority to pay any rewards out of fines. Rewards must also not be confounded with compensation granted under the provisions of section 545.

Rewards.

(2) In the absence of any special provision on the subject, an order for the payment of a reward out of a fine imposed by a Criminal Court should be made when passing judgment and not on a subsequent date, when the order would be illegal.

490. Rules for the offer and payment of rewards in criminal cases will be found in the Burma Police Manual, Fifth Edition, 1940, page 98.

491. With regard to the payment of rewards in excise and opium cases and in cases under the Forest Act, *see* paragraphs 869, 820 and 838.

Payment of Expenses of returning home to persons sent up for trial by the Police and acquitted or discharged.

492. The following instructions have been issued by the President of the Union as to the payment of travelling expenses to their homes to persons sent up for trial by the police and acquitted or discharged * :-

(1) The expenses shall be paid by order of the Court by which the accused person is acquitted or discharged.

(2) The payment shall be made only in cases in which the Court is satisfied that hardship would result if payment were not made. It shall be within the discretion of the Court to refuse payment, for reasons to be recorded in writing, in any case the circumstances of which are such that in the opinion of the Court payment should be withheld.

* Judicail Department Circular No. 61 of 1909.

(၃) ပုဒ်မ ၂၅၀ အရ၊ လျော်ကြေးပေးစေရန် ချမှတ်သောအမိန့်တွင်၊ မပေးပျက်ကွက် လျှင် ရက် ၃၀ ထက်မပိုသော အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ကို တရားလိုကခံချခံရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်း နိုင်သည်။ ၂၅၀ (၂-က)။

၄၈၈။ ။လျော်ကြေး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားစရိတ် ထုတ်ပေးရာ၌ လိုက်နာရန် ထုံးနည်းကို၊ အခန်း ၂၉၊ စာပိုဒ် ၁၀၄၇ နှင့် ၁၀၄၈ တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည်။

၄၈၉။ ။(၁) ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေတခုခုအရ ပေးနိုင်ခွင့်မရှိဘဲ၊ မိမိတို့ချမှတ်သော ဒဏ်ငွေများထဲမှ ဆုငွေများ၊ ထုတ်ပေးနိုင်ရန် ရာဇဝတ်တရားရုံး များ၌အခွင့်အာဏာမရှိကြောင်း မှတ်သားကြရမည်။ ရာဇသတ် ကြီး ဥပဒေက ဒဏ်ငွေများထဲမှ ဆုငွေများကို ထုတ်ပေးနိုင်ခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားခြင်း မရှိ။ဆုငွေများကိုလည်း ပုဒ်မ ၅၄၅ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ပေးသောလျော်ကြေးနှင့် ရောနှောရှုပ်ထွေးခြင်းမရှိစေရ။ ဆုငွေများ။

(၂) ရာဇဝတ်တရားရုံးက တပ်ရိုက်သည့်ဒဏ်ငွေထဲမှ ဆုငွေထုတ်ပေးရန် အမိန့်ကို၊ ထို အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးပြဋ္ဌာန်းထားချက် တစုံတရာမရှိသည့် အတွင်းစီရင်ချက် ချသည့်အခါ၌ချမှတ်ရမည်။ နောက်လာမည့်နေ့ရက်တွင် မချမှတ်ရ။ ချမှတ်ခဲ့သော်၊ အမိန့် မှာ ဥပဒေနှင့်မညီဖြစ်ချေမည်။

၄၉၀။ ။ရာဇဝတ်မှုမျှားဌ ဆုငွေကျေညာခြင်း၊ ဆုငွေပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်နည်း ဥပဒေများကို၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲလက်စွဲ ဥပဒေပဋ္ဌမအကြိမ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ၁၉၄၀၊ စာမျက်နှာ ၉၈ တွင်တွေ့ရှိမည်ဖြစ်သည်။

၄၉၁။ ။ယစ်မျိုးမှုမျှား၊ ဘိန်းမှုမျှားနှင့် သစ်တော အက်ဥပဒေအရ အမှုမျှားတွင် ဆုငွေများပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စာပိုဒ် ၈၆၉၊ ၈၂၀ နှင့် ၈၃၈ တို့ကိုကြည့်။

စစ်ဆေးစီရင်ရန် ရဲကတင်ပို့၍ တရားသေသော်ငင်း၊ တရားရှင်သော်ငင်း လွှတ်လိုက်သော သူတို့ကို အိမ်ပြန်ရန် စရိတ်ပေးခြင်း

၄၉၂။ ။စစ်ဆေးစီရင်ရန် ရဲကတင်ပို့၍၊ တရားသေသော်ငင်း၊ တရားရှင်သော်ငင်း၊ လွှတ်လိုက်သောသူတို့ကို ၎င်းတို့အိမ်သို့ပြန်ရန် ခရီးစရိတ် ပေးခြင်းအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက အောက်ပါညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်ထားသည်။*

(၁) စပ်စွဲခံရသူကို တရားသေလွှတ်လိုက်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရှင်လွှတ်လိုက် သော တရားရုံး၏ အမိန့်အရ စရိတ်များကို ပေးရမည်။

(၂) စရိတ်မပေးလျှင် အခက်အခဲ ကြုံတွေ့လိမ့်မည်ဟု တရားရုံးကယူဆ ကြေနပ် သောအမှုများ၌သာ စရိတ်ပေးရမည်။ တရားရုံးက စရိတ်မပေးသင့်ဟု ထင်မြင်သတော ဆွေးနွေးလာအောင် အကြောင်းခြင်းရာများရှိသည့် အမှုတွင်၊ တရားရုံးက အကြောင်း ပြချက်များကို ရေးမှတ်ပြီးလျှင်၊ စရိတ်မပေးဟု မိမိသဘောအတိုင်း ငြင်းပယ်နိုင်သည်။

* ၁၉၀၉ ခုနှစ်၊ တရားရေးဌာန ဆာကြူလာအမှတ် ၆၁။

(3) For the purposes of these rules account shall be taken of the distance from the Court to the place where the accused was arrested or where summons was served on him, or of the distance from the Court to the accused's home, whichever is less.

(4) Every accused person sent up for trial by the police may, on his acquittal or discharge, be given a sum of 25 pyas, whatever may be the distance from the Court to his home.

(5) In addition he may be given 13 pyas per diem, for his journey home. Fifteen miles in the case of a man, and ten miles in the case of a woman shall be considered a day's journey.

(6) Where the journey has to be made by railway or by steamer a sum of money equivalent to the cost of a railway or steamer ticket of the lowest class may be given in addition.

(7) Payment under Rules 5 and 6 shall be made only in cases where the accused on his acquittal or discharge has to proceed to a place not less than 15 miles distant from the Court, if the accused is a man, or 10 miles if a woman.

(8) Where it appears to the Court that the accused person is unable to travel on foot owing to illness or physical infirmity, he may be furnished with cart-hire for such portion of the journey as he may have to perform by road.

(9) Payment may be made under these rules in cases where an accused person is acquitted by an Appellate Court while on bail.

(10) All payments made under these rules will be debitable to the budget grant of contingencies of the Courts by which they are made.

The amount paid to the acquitted or discharged person should be entered in column 14 of Criminal Register 1 and his receipt taken there.

Payment of Expenses to enable indigent persons to return home after sentences of whipping have been inflicted upon them by a Magistrate of a Court at an outstation, where there is no jail.

493. Magistrates are authorized at their discretion to make payments, when necessary, to indigent persons in order to enable them to return home after sentences of whipping have been inflicted upon them at outstations where there is no jail. The amount paid in such cases should be the railway or steamer fare by the lowest class or, in the case of a road journey, subsistence allowance at the rate of 19 pyas per diem, allowing 18 miles as a day's journey. It will not be necessary to pay in addition a subsistence allowance of 25 pyas as is done in the case of destitute prisoners released from jail (paragraph 572, Burma Jail Manual, 1950).

(၃) ဤနည်းဥပဒေများအလိုငှါ၊ တရားရုံးမှ တရားခံကို ဖမ်းသော နေရာထိ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံကို သမ္မန်စာချအပ်သောနေရာထိ၊ ခရီးအဝေးအကွာကို ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးမှ တရားခံ၏ နေအိမ်ထိ ခရီးအဝေးအကွာကိုဖြစ်စေ၊ လျော့နည်းရာ ဖြစ်သော အဝေးအကွာကို အရေးယူ စဉ်းစားရမည်။

(၄) စစ်ဆေးစီရင်ရန် ရဲကတင်ပို့သော စွပ်စွဲခံရသူတိုင်းကို၊ တရားသေသော်ငင်း၊ တရားမှင်သော်ငင်း လွှတ်လိုက်သောအခါ၊ တရားရုံးမှ ထိုသူ၏ အိမ်ထိ မည်မျှပင် ခရီးအကွာအဝေးဦးသော်လည်း၊ ထိုသူကို ၂၅ ပြားပေးရမည်။

(၅) ထိုသူကို မိမိအိမ်သို့ အပြန်ခရီးအတွက် တနေ့လျှင် ၁၃ ပြားကျ ထပ်မံ၍ ပေးနိုင်သည်။ ယောကျ်ားဖြစ်လျှင် တဆယ့်ငါးမိုင်ကို တနေ့ခရီးဟု မှတ်ယူရမည်။ မိန်းမဖြစ်လျှင် ဆယ်မိုင်ကို တနေ့ခရီးဟု မှတ်ယူရမည်။

(၆) မီးရထားနှင့် သော်ငင်း၊ မီးသင်္ဘောနှင့်သော်ငင်း ခရီးသွားရလျှင်၊ အနိမ့်ဆုံး အတန်း မီးရထားလက်မှတ်အတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အနိမ့်ဆုံးအတန်း မီး သင်္ဘောလက်မှတ် အတွက် စရိတ်နှင့် ညီမျှသော ငွေကို ထပ်မံ၍ ပေးနိုင်သည်။

(၇) တရားသေသော်ငင်း၊ တရားမှင်သော်ငင်း လွှတ်လိုက်ရာ၊ တရားခံမှာ ယောကျ်ား ဖြစ်လျှင် တရားရုံးမှ ၁၅ မိုင်ထက်မနည်း၊ မိန်းမဖြစ်လျှင် ၁၀ မိုင်ထက်မနည်းသော အရပ်သို့ သွားရောက်ရမည့် အချက်များဒ့်သာလျှင် နည်းဥပဒေ ၅ နှင့် ၆ များအရ စရိတ်ပေးရမည်။

(၈) စွပ်စွဲခံရသူသည် နာမကျန်းမှုခြင်းကြောင့် သော်ငင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါ ချိနဲ့ခြင်း ကြောင့်သော်ငင်း၊ ခြေလျင်မသွားနိုင်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ ထိုသူကုန်းလမ်းဖြင့် သွားရမည့် ခရီးအစိတ်အပိုင်းအတွက် ထိုသူအား လှည်းခပေးနိုင်သည်။

(၉) စွပ်စွဲခံရသူသည် ခံဝန်နှင့်ငှိနေစဉ် အယူခံတရားရုံးက ငင်းအား တရားသေ လွှတ်လိုက်သည့် အမှုများတွင် ဤနည်းဥပဒေများအရ စရိတ်ပေးနိုင်သည်။

(၁၀) ဤနည်းဥပဒေများအရ ထုတ်ပေးသည့် ငွေအရပ်ရပ်ကို ထုတ်ပေးသော တရားရုံးများ၏ အသေးအဖွဲအသုံးစရိတ်ငွေများအတွက် ရ-သုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်း၏ ခွဲငှိုလူငွေမှ ပေးငွေအဖြစ် စာရင်းချမှတ်ရမည်။

တရားသေ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားမှင်လွှတ်သိုက်သော သူအား ထုတ်ပေးသည့်ငွေကို ရာဇဝတ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် အမှာ်၁ ၏ ဇယားကွက် ၁၄ တွင် ရေးသွင်းပြီးလျှင် ထိုသူ၏ ရကြောင်း ပြေစာ လက်မှတ်ကို ထိုနေရာ၌ပင် ရေးထိုးစေရမည်။

အကျဉ်းထောင်မရှိသော ပြင်ပမြို့နယ်တွင်ရှိ တရားရုံး ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ကြိမ်ဒဏ် ပေးပြီး နောက် မိမိတို့အိမ်သို့ ပြန်ခိုင်စေရန် ဆင်းရဲသော သူတို့သို့ စရိတ်ပေးခြင်း

၄၉၃။ ။အကျဉ်းထောင်မရှိသည့် ပြင်ပမြို့နယ်များတွင် ကြိမ်ဒဏ်များ ပေးပြီးနောက် မိမိတို့အိမ်သို့ ပြန်ခိုင်စေခြင်းငှာဆင်းရဲသော သူတို့သို့ ကြေးငွေများပေးရန်လိုအပ်လျှင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများအား မိမိတို့သဘောအတိုင်း ပေးနိုင်ခွင့်ပြုသည်။ ထိုသို့သော အမှုများတွင် ပေးသည့်ငွေသည် အနိမ့်ဆုံးအတန်း မီးရထားခ၊ သို့တည်းမဟုတ် မီးသင်္ဘောခဖြစ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကန့်လန်းခရီးဖြစ်မှ ၁၈ မိုင်ကို တနေ့ခရီးထား၍ တနေ့လျှင် ၁၉ ပြားကျ နှုန်းနှင့် စားစရိတ် ပေးရမည်။ အကျဉ်းထောင်မှ လွှတ်သည့် ဆင်းရဲသော အကျဉ်းသားတို့ကို

If the steamer journey takes more than one day subsistence allowance at the rate of 19 pyas a day may, however, be given in addition to the steamer fare. All payments made under the authority of these orders will be debited to the budget grant for "Contingencies" of the Court concerned.

Transfer and Withdrawal of Cases.

528 (3). **494.** All District Magistrates in Burma have been authorized by the President of the Union * to withdraw from the Magistrates subordinate to them any classes of cases which they think proper.

346-347. **Reference to Superior Magistrate and for Higher Punishment.**

495. Subordinate Magistrates are strictly forbidden to assume jurisdiction by trying for a minor offence where a major offence has been committed. Use should be made of the powers of reference and committal conferred by sections 346 and 347 (*see* also paragraphs 496 and 497).

Reference by Subordinate Magistrate.

349. **496.** It should be noted that a Subordinate Magistrate forwarding an accused to the District Magistrate or Subdivisional Magistrate for punishment is not required to convict but to record the opinion that the accused is guilty. A Magistrate receiving a case under section 349 cannot return it for further enquiry. If a District Magistrate, he can quash the proceedings and withdraw the case for trial before himself or some other qualified Magistrate. In that case the proceedings must be begun afresh from the beginning.

Reference for higher punishment.

497. If the information required in a judgment in a criminal case is not already given in the reasons recorded for referring a case for higher punishment, then it should appear in the judgment recorded by the Magistrate to whom the case is referred.

Judgment in cases referred for higher punishment.

---

* Judicial Department Notification No. 45, dated the 3rd February 1897.

ပေးသကဲ့သို့ စားစရိတ် ၂၅ ပြားကို ထပ်မံပေးရန်မလို။ (၁၉၂၁ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အကျဉ်းထောင် လက်စွဲဥပဒေ စာပိုဒ် ၅၇၂)၊ သို့ရာတွင် သဘော်ဘရိုးမှာ တနေ့ထက်ပိုလျှင် သဘော်ဘအပြင်၊ တနေ့လျှင် ၁၉ ပြားကျ နှုန်းနှင့် စားစရိတ် ပေးနိုင်သည်။ ဤအမိန့်များအရ ထုတ်ပေးသည့် ငွေအရပ်ရပ်ကို ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ "အသေးအမွှေ အသုံးစရိတ်ငွေများ" အတွက် ရာသုံး မှန်းခြေ ငွေစာရင်း၏ ခွင့်ပြုငွေမှာ ပေးငွေအဖြစ် စာရင်းချမှတ်ရမည်။

အမှုများကို လွှဲပြောင်းပေးခြင်းနှင့် ရုပ်သိမ်းခြင်း။

၄၉၄။ ။မြန်မာနိုင်ငံရှိ ခပ်သိမ်းသော ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး များသည်၊ မိမိတို့ လက်အောက်ခံ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများထံမှ မိမိတို့ သင့်တော်သည်ဟု ထင်မြင်သော မည်သည့် အမှုအမျိုးအစားတို့ကိုမဆို၊ ရုပ်သိမ်းနိုင်ရန် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ* က အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းထားသည်။ ၁၂၀ (၃)။

အထက်တန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ ပို့၍ ကြီးလေးသည့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း

၄၉၅။ ။လက်အောက်ခံ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများသည်၊ ပြစ်မှုကြီး ကျူးလွန်သည်ကို ပြစ်မှုငယ်အတွက် စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့် ခရိုင်ခွင့်အာဏာကို သိမ်းယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိစေရ ကြပ်တည်းစွာ တားမြစ်လိုက်သည်။ ပုဒ်မ ၃၄၆ နှင့် ၃၄၇ များအရ ပေးအပ်ထားသည့် လွှဲအပ်တင်ပို့နိုင်သည့် အာဏာများကို အသုံးပြုရမည်။ (စာပိုဒ် ၄၉၆ နှင့် ၄၉၇ တို့ကိုလည်းကြည့်)။ ၃၄၆-၃၄၇။

လက်အောက်ခံ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကလွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း။

ပို့၍ကြီးလေးသည့်ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း။

၄၉၆။ ။ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ဖြစ်စေ၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် ကရားသူကြီး ထံသို့ဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန် တရားခံကို တင်ပို့သော လက်အောက်ခံ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ချက်ချရန်မလို၊ သို့ရာတွင် တရားခံအပေါ် ၌ အပြစ်ရှိကြောင်း ထင်မြင် ယူဆချက်ကို ရေးမှတ်ရန်လိုကြောင်း မှတ်ယူရမည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးသည်၊ ပင်မ ၃၄၉ အရ အမှုကို လက်ခံရယူပြီးနောက် ထပ်မံစုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အတွက် ထိုအမှုကို ပြန်၍မပို့နိုင်။ အကယ်၍ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးဖြစ်မူ၊ ဆောင်ရွက်သည့် အမှုခင်းကို ၎င်းက ချေဖျက်ပြီးလျှင် ၎င်းကိုယ်တိုင် စစ်ဆေး စီရင်ရန်ဖြစ်စေ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော အခြား ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စစ်ဆေး စီရင်စေရန်ဖြစ်စေ၊ အမှုကိုပြန်၍ ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်သည့် အချက်တွင် မှုခင်းကို အဦးအစက ပြန်၍ အသစ်စတင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ၃၄၉။

ပို့၍ကြီးလေးသည့်ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရန် တင်ပို့သောအမှုများတွင် စီရင်ချက်။

၄၉၇။ ။ရာဇဝတ်မှုတွင် စီရင်ချက်၌ ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည့် အကြောင်းအချက်များကို ပို့၍ ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရန် အမှု တင်ပို့သည့် အကြောင်းပြချက်များတွင် ဖော်ပြထားခြင်းရှိပြီး မဟုတ်လျှင်၊ အမှုကို တင်ပို့ရာ ရဒီသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ရေးမှတ်သော စီရင်ချက်တွင် ထိုအခကြောင်းအချက်များ ပါရှိစေရမည်။

---

* ၁၈၉၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့စွဲပါ ဘရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၄၅။

When the necessary information is given in the reasons recorded for referring the case, it need not be repeated at length in the judgment of the Magistrate sentencing the accused, but may be incorporated therein by use of general terms. But in every case the reasons or opinion recorded by the referring Magistrate should be attached to the judgment of the Magistrate to whom the case is referred as part of the decision in the case, and a copy thereof should be given or forwarded whenever a copy of the final judgment is furnished.

Proceedings on Evidence recorded by another Magistrate

350. Right to *de novo* trial.

498. Section 350 refers to cases in which one Magistrate succeeds another in the same office, and also to cases transferred from one Court to another. The second Magistrate on commencing his proceedings should satisfy himself that the accused is acquainted with the provision allowing him to demand a rehearing of the witnesses if he wishes, and should record the fact on hearing the proceedings.

499. In a *de novo* trial under section 350, the witnesses for the prosecution and the accused must be examined afresh and a fresh charge must be framed.

Contempt of Court.

480, 481.

500. Attention is drawn to the requirements of section 481 in cases in which a Court proceeds under Section 480.

A Magistrate who does not promptly and duly follow the procedure prescribed by section 480 in the trial of any offence specified therein is barred by section 487 from himself trying the offence.

487. Bar to Jurisdiction.

501. Except as provided in section 480 and 485, Judge or Magistrate cannot try any person for any offence referred to in section 195, when committed before himself or in contempt of his authority, or when brought under his notice in the course of a judicial proceeding.

အမှုကို တင်ပို့ရာ၌ ရေးမှတ်ထားသည့် အကြောင်းပြချက်များတွင် ထိုလိုအပ်သော အကြောင်းပြချက်များကို ပေါ်ပြပြီး ဖြစ်ခဲ့လျှင် တရားခံအပေါ် ၌ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်တွင် ထိုအကြောင်းအချက်များကို ဋ္ဌာန်လျှားစွာ ထပ်မံ ဖော်ပြရန်မလို။ ထိုအကြောင်းအချက်တို့ကို ယောဘုယျစကားဖြင့် စီရင်ချက်တွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အမှုအသီးသီး၌ အမှုတင်ပို့သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ထားသည့် အကြောင်းပြချက်များကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထင်မြင်ယူဆချက်ကို တင်ပို့ ရာ လက်ခံရရှိသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်တွင် အမှု၏စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်၌ ပါဝင်သည့် အစိတ်အပိုင်း အနေနှင့် ပူးတွဲထားရှိစေရမည်။ ထို့ပြင် အပြီးသတ် စီရင်ချက် မိတ္တူကို ထုတ်ပေးသည့်အခါတိုင်း၊ ထိုအကြောင်းပြချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထင်မြင်ယူဆ ချက်၏ မိတ္တူကိုလည်း ပေးပို့ရမည်။

အခြား ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦး ရေးမှတ်ထားသည့် သက်သေခံချက်များအရ ဆောင်ရွက် သည့်မှုခင်း

၃၅၀။ အမှုကို အသစ်ပြန်၍ စစ်ဆေးစေနိုင်ခွင့်။

၄၉၈။ ။ပုဒ်မ ၃၅၀ သည်၊ ရာထူးတခုတည်းတွင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတဦးကို အခြား ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးက ဆက်ခံသည့် အမှုများ ကိုငင်း၊ တရားရုံးတရုံးမှ တခြား တရားရုံးတရုံးသို့ လွှဲပြောင်း ပေးသည့် အမှုများကိုငင်း ရည်ညွှန်းသည်။ ဆက်ခံသည့် ဒုတိယ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် အမှုကို စတင်ဆောင်ရွက်သည့်အခါ၊ တရားခံက သက်သေများကို ပြန်၍ စစ်မေးစေလိုလျှင် ပြန်ရှုစစ်မေးစေရန် လျှောက်ထောင်းနိုင်ခွင့် ရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို သိရှိနားလည်ကြောင်း ကျေနပ်ခြင်း ရှိစေရမည့်ပြင်၊ ထိုအကြောင်းကိုလည်း မှုခင်း စစ်ဆေး သည့် အခါ ရေးမှတ်ထားရမည်။

၄၉၉။ ။ပုဒ်မ ၃၅၀ အရ အသစ်ပြန်၍ စစ်ဆေးသော အမှုတွင် တရားလိုသက် သက်သေများနှင့် တကွ တရားခံကိုပါ အသစ်တဖန်ပြန်၍ စစ်မေးရမည့်ပြင် စွဲချက်ကိုလည်း အသစ် ပြန်၍တင်ရမည်။

တရားရုံးကို မလေးမစားပြုခြင်း

၄၈၀-၄၈၁။ ၅၀၀။ ။ပုဒ်မ ၄၈၀ အရ တရားရုံးက ဆောင်ရွက်သည့် အမှုများ၌ ပုဒ်မ ၄၈၁ အရ လိုက်နာရန် လိုအပ်သည့်အချက်များကို ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။

ပုဒ်မ ၄၈၀ တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုတခုခုကို စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး သည်၊ ထိုပုဒ်မတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ထုံးနည်းကို လျှင်မြန်စွာ နည်းလမ်းတကျ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုလျှင် ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် မိမိကိုယ်တိုင် ထိုပြစ်မှုကို စစ်ဆေး စီရင်ခြင်း မပြုရဟု ပုဒ်မ ၄၈၇ က တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည်။

၄၈၇။ စီရင်ခွင့်အာဏာ ပိတ်ပင်ခြင်း။

၅၀၁။ ။တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ပုဒ်မ ၁၉၅ တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် ပြစ်မှုတခုခုကို တဦးဦးယောင်္ကျားသူက မိမိ၏ရှေ့တွင် ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏အာဏာကို မထီလေးစားပြုလျက် ဖြစ်စေ ကျူးလွန်သည့်အခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စတခုကို ဆောင်ရွက်နေသည့်အတွင်း ကျူးလွန်သည်ကို တွေ့ရှိသိသာရသည့်အခါ၊

Criminal Lunatic and Accused Persons believed to be of Unsound Mind.

502. For the procedure in regard to lunatics generally, including non-criminal lunatics, *see* under the heading "Lunacy Act," Chapter XXVII, paragraphs 844-859.

503. The President of the Union has directed that the medical officers holding charge of the appointments mentioned in the subjoined schedule may, if so required by a Magistrate, examine persons who are believed to be of unsound mind and give evidence as regards the mental condition of such persons :-

Observation of Lunatic.

Appointment.	*Station.*
Superintendent of Jail	Yangon
Superintendent of Jail	Insein.
Superintendent of Jail	Mandalay.
Medical Superintendent, Mental Hospital	Tadagale.*

In any case in which the accused is charged with an offence punishable with death or transportation for life and it is considered desirable that he should be kept under observation under section 464 (1) or 465(1) or for the purpose of coming to a finding under section 470 of the Code of Criminal Procedure, the Court is enjoined to avail itself of the services of the Medical Superintendent, Mental Hospital, Tadagale.

In Yangon when proceedings under section 464(1) of the Code of Criminal Procedure are taken in the case of male lunatics, in cases other than those of the description mentioned above, the accused should not, as a matter of course, be sent to the Mental Hospital, Tadagale, but only where the peculiar circumstances of the case justify such a course, *e.g.*, where the accused is very dangerous to others or noisy.

504. If the crime of which such person is accused be an offence against the person or if there is reason to believe that he has at any time, been aggressive, the Magistrate or Court of Session shall consult the Medical Officer under whose observation the lunatic has been detained, and he shall have before him the information detailed in paragraph 859 *infra* as far as possible, before accepting bail under section 466 of the Code of Criminal Procedure.†

Release on Security.

* Judicial Department Notification No. 182, dated the 23rd September 1922 as amended by Notification No. 218 (*Corrigendum*), dated the 9th August 1940.

† Judicial Department Notification No. 65, dated the 5th May 1913.

ထိုသူကို ထိုပြစ်မှုအတွက် ပုဒ်မ ၄၁၀ နှင့် ၄၁၅ တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်း ပါရှိသည့်အထိုင်းမှ တပါး စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြုနိုင်။

ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများနှင့် စိတ်ပေါ့သွပ်သည်ဟု ယုံကြည်ရသော တရားခံများ

၅၀၂။ ။ရာဇဝတ်မှုနှင့် မဆိုင်သောရူးသွပ်သူများ အပါအဝင်၊ ရူးသွပ်သူအရပ်ရပ်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာရန် ထုံးနည်းအတွက် "ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေ" ခေါင်းစဉ်အောက်တွင်ရှိ အခန်း ၂၇၊ စာပိုဒ် ၈၄၄ မှ ၈၅၉ ထိတို့ကိုကြည့်။

ရူးသွပ်သူကို အကဲဝပ် ကြည့်ရှုခြင်း။

၅၀၃။ ။အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတို့သည် ဘေးတွင် ယှဉ်၍ပြထားသော ခရိုင်များ၌ စိတ်ပေါ့သွပ်သည်ဟု ယုံကြည်ရသူတို့ကို စမ်းသပ်ကြည့်ရှုပြီးလျှင်၊ ထိုသူတို့၏ အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံချက် ပေးနိုင်ကြောင်း တောင်လှန်ရေး ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ဆင့်ဆိုထားသည်။

ရာထူး။	ခရိုင်။
(၁) ဆေးရုံအုပ်ကြီး၊ စိတ္တဇဆေးရုံ၊ တံတားကလေး	.... ရန်ကုန်နှင့် အင်းစိန်။
(၂) ဆေးရုံအုပ်ကြီး၊ မန္တလေးမြို့၊ ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး	.... မန္တလေးမြို့။*

မည်သည့်အမှုတွင်မဆို၊ သေဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် တသက်တကျွန်းပို့ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုနှင့် တရားခံကို စွပ်စွဲထား၍ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၆၄(၁)၊ သို့တည်းမဟုတ် ၄၆၅ (၁) အရသော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၄၇၀ အရ ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်ရန် အလို့ငှါသော်၎င်း၊ တရားခံကို အကဲခပ် ကြည့်ရှုစေရန် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ တံတားကလေးရှိ စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီး၏ဆောင်ရွက်မှုကို ရယူစေရန် တရားရုံးအား ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

ရန်ကုန်မြို့တွင် အထက်ဖော်ပြရာပါ အမှုမျိုးများမှတပါး၊ အခြားအမှုများတွင် ရူးသွပ်သူသည် ယောကျ်ားဖြစ်သည့်အချက်၌ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၄(၁) အရ မူခင်း ဆောင်ရွက်သည့်အခါ၊ တံတားကလေးရှိ စိတ္တဇဆေးရုံသို့ တရားခံကို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်း ပို့ရမည် မဟုတ်။ သို့သော်လည်း အမှု၏ ထူးခြားသော ကြောင်းခြင်းရာများကြောင့် ဆိုခဲ့သည့်နည်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပိုင်သည့် အချက်၌သာလျှင်၊ ဥပမာအားဖြင့် တရားခံသည် သူတပါးအား အလွန်အမင်း ဘေးအန္တရာယ် ပြုတတ်သည့်အချက်တွင် သော်၎င်း၊ ဆူဆူညံညံ ပြုတတ်သည့် အချက်တွင် သော်၎င်း တရားခံကို ဆိုခဲ့သည့် စိတ္တဇ ဆေးရုံသို့ ပို့ရမည်။

ခံဝန်နှင့် လွှတ်ခြင်း။

၅၀၄။ ။ထိုသို့သောသူအပေါ်၌ စွပ်စွဲသော ပြစ်မှုသည် လူကိုယ်ကိုထိခိုက်သော ပြစ်မှု ဖြစ်ခဲ့သော်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူသည် မည်သည့် အခါ၌မဆို နိုင်လိုမင်းထက် ကျူးကျော်ရန်စမှု ပြုခဲ့ကြောင်း ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိခဲ့သော် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်ရှင်တရားရုံးက ရာဇဝတ်

* ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ သြဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၁၀ (ဖြင့်ဆင်ချက်) အရ၊ ပြင်ဆင်ထားသည့် ၁၉၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၀၂ နှင့် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၅။

505. (1) There is no necessity for a Judge or Magistrate when ordering person to be detained in safe custody under the provisions of section 466 (2) or 471(1) of the Code of Criminal Procedure, to refer the case for orders to Government. The lunatic should be committed to a jail or to the Mental Hospital, Tadagale (as the case may be), under a warrant in Form Criminal 133 and the report of the action taken should be sent separately to Government.

Detention of Lunatic.

(2) The report to Government, required by section 466 (2) or 471(1) in the case of persons of unsound mind, should be made by Sessions Judges and Magistrates direct to the Secretary to the Government of the Union of Burma, Ministry of Judicial Affairs, and not through the High Court or the superior officers of the Magistrate concerned.

506. Whenever a Judge or Magistrate applies for the orders of the Government under section 30 (1) of the Prisoners' Act, he must forward a Medical History Sheet in the Form $\frac{\text{(Medical)}}{\text{L.A.3}}$ *vide* Chapter XXVII, paragraph 858.

Medical History Sheet.

It is most important that the Medical History Sheet should be in the correct form and be countersigned by the Judge or Magistrate when forwarded.

507. Whenever under the provisions of section 46, or section 471, Code of Criminal Procedure, a Court directs that the accused person be confined in a lunatic asylum or other suitable place of safe custody, the Court shall, on the application of the Superintendent of the asylum or jail in which the accused is to be confined, forward the proceedings for his perusal, with a request that they may be returned within fifteen days.

ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၆၆ အရ ခံဝန်ကို လက်ခံခြင်း မပြုမီ၊ ထိုရူးသွပ်သူကို အကဲခပ်ကြည့်ရှု လျှက်ရှိသူ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍၊ နောက်ဥ ပါရှိသည့် စာပိုဒ် ၈၅၉ တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည့် အကြောင်းအချက်များကို သိရှိရုန် တတ်နိုင်သမျှ မိမိ ရရှိပြီးဖြစ်စေရမည်။*

၅၀၅။ ။(၁) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၆၆(၂)၊ သို့တည်းမဟုတ် ၄၇၁ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ လူတဦးတယောက်ကို လုံခြုံစွာ ချုပ်ထားစေရန် အမိန့်ချမှတ်သောအခါ၊ တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အမှုကို အမိန့် နာခံရန် အစီးရသို့ တင်ပို့ရန်မလို။ ရူးသွပ်သူကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၁၃၃ အရ ဝါရမ်းစာဖြင့် အကျဉ်းထောင်သို့ဖြစ်စေ၊ တံတားကလေးရှိ စိတ္တဇ ဆေးရုံသို့ဖြစ်စေ (အကြောင်းအားလျော်စွာ) ပို့ဆိုက်ရမည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့ ဆောင်ရွက်သည့် အကြောင်း အစီရင်ခံချက်ကို အစိုးရသို့ သီးခြား ပေးပို့ရမည်။

ရူးသွပ်သူကိုချုပ်ထားခြင်း။

(၂) စိတ်ပေါ်သွပ်သူများ ဖြစ်သည့် အချက်တွင် ပုဒ်မ ၄၆၆ (၂)၊ သို့တည်းမဟုတ် ၄၇၁ (၁) အရ အစိုးရထံသို့ ပေးပို့ရန်လိုအပ်သော အစီရင်ခံစာကို စက်ရှင် တရားသူကြီး များနှင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ၊ တရားရေးဌာန အတွင်းဝန်ထံသို့ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရမည်။ ဖရားလုံးချုပ်မှ တဆင့်ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ အထက်အရာရှိများမှတဆင့် ဖြစ်စေ ပေးပို့ခြင်းမပြု။

၅၀၆။ ။အကျဉ်းသားများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀(၁) အရ အစုးရ၏အမိန့်ကို နာခံရန် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ လျှောက် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအထွူးပုတ္တိ စာတမ်း။ တောင်းသောအခါ၊ ထိုတရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ $\frac{\text{ဆေးဘက်}}{\text{အထူးထောင်}}$ ပုံစံနှင့် ဆေး ဘက် ဆိုင် ရာ အထွူးပုတ္တိစာတမ်းတရပ်ကို တင်ပို့ရမည်။ အခန်း ၂၇၊ စာပိုဒ် ၈၅၈ ကိုကြည့်။

ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အထွူးပုတ္တိ စာတမ်းကို တင်ပို့သောအခါ၊ မှန်ကန်သော ပုံစံနှင့် ဖြစ်ရမည်ပြင်၊ တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထပ်ဆင့် လက်မှတ် ရေးထိုးရမည်မှာ အလွန်အရေးကြီးသည်။

၅၀၇။ ။ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၆၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၄၇၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များအရ၊ တရားရုံးက တရားခံကို သူရူးထောင်တွင်ဖြစ်စေ၊ လုံခြုံစွာ ချုပ်ထားရန် သင့်တော်မည့် အခြားနေရာတွင် ဖြစ်စေ ချုပ်ထားရန် ဆင့်ဆိုသောအခါ၊ ဇ တရားခံကို ချုပ်ထားမည့် သူရူးထောင်အုပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထောင်ပိုင်လန်က လျှောက်တောင်းခံလျှင်၊ ၁၅ ရက်အတွင်း ပြန်ပို့ပါမည့်အကြောင်း တောင်းဆိုချက်နှင့်တကွ၊ အမှုတွဲများကို ၎င်းက စာဘ်ခံရန်ပေးပို့ရမည်။

---

* ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆၅။

508. The following statutory rules to regulate the transfer of criminal lunatics to asylums have been made by the President of the Union under the provisions of section 91, sub-section (1), clause (e) of the Lunacy Act * :-

Transfer of Criminal Lunatic to Asylum.

1. A criminal lunatic who has been ordered by a Court or Magistrate under the provisions of section 466, sub-section (2), or section 471, sub-section (1), of the Code of Criminal Procedure, to be kept in safe custody in any place other than the Mental Hospital, Tadagale, shall be transferred to the Mental Hospital, Tadagale.

2. A criminal lunatic who is sent to a jail for observation under section 464 of the Code of Criminal Procedure, shall not be transferred to a lunatic asylum until the receipt of such orders authorizing his confinement therein: provided that, if any such criminal lunatic has been detained in the jail for more than a month, the Superintendent of the Jail shall make a special report to the Inspector-General of Prisons, who will take such action as may be necessary in the matter.

3. If any prisoner becomes insane after his admission to a jail, report regarding his case shall immediately be submitted by the Superintendent of the Jail to the Inspector-General of Prisons, with a view of obtaining the orders of the President of the Union for his removal to a lunatic asylum. The Superintendent shall forward with his report a nominal roll and medical history sheet of the lunatic. Full details of the lunatic's antecedents and connections, as required by the medical history sheet, shall be obtained from the Magistrate of the district to which the lunatic belongs.

4. On receipt of a warrant or order for the removal of a criminal lunatic to a lunatic asylum, the Superintendent of the Jail shall make arrangements for the removal of the lunatic to the asylum mentioned in the warrant or order. Every precaution shall be taken to secure that the lunatic is properly cared for while in transit to the asylum. The lunatic shall be sent in charge of a police escort, and proper arrangements shall be made regarding his clothing, bedding and food. Two suits of clothing shall be provided. Fetters shall not be used unless absolutely necessary.

* Judicial Department Notification No. 67, dated the 5th May 1913, as amended by Notification No. 41, dated the 11th May 1924.

၅၀၈။ ။ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (c) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ နိုင်ငံတော် သမတက ရာဇဝတ်မှု ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူတို့ကို သူရူးထောင်သို့ ပို့ဆောင်ခြင်းအတွက် စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရန် အောက်ပါ စတက်ကျူလာန်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားပြီဖြစ်သည်။ *

ရာဇဝတ်မှုနှင့် ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူကို သူရူးထောင်သို့ ပို့ဆောင်ခြင်း။

၁။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၂)၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၄၇၁၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ တရားရုံးက၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တံတားကလေးရှိ စိတ္တဇဆေးရုံမှ တပါး၊ အခြားသော နေရာတွင် လုံခြုံစွာ ချုပ်ထားရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ခြင်းခံရသော ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူကို၊ တံတားကလေးရှိ စိတ္တဇဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရမည်။

၂။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၄ အရ၊ ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူကို အကဲခတ်ကြည့်ရှုစေရန်အတွက် အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ထားသည့်အခါ၊ ထိုသူကို သူရူးထောင်တွင်ချုပ်ထားရမည်ဟု အာဏာအမိန့်မရမခြင်း၊ သူရူးထောင်သို့ မပို့ရပေါင်း။ သို့သော်လည်း အဆိုပါ ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူကို တလထက်ကျော်လွန်၍ အကျဉ်းထောင်တွင်ချုပ်ထားပြီးဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုအကျဉ်းထောင်၏ ထောင်ပိုင်ဝန်က အကျဉ်းဌာနမင်းကြီးထံသို့ ထိုအကြောင်းကို အထူးအစီရင်ခံရမည်။ အကျဉ်းဌာနမင်းကြီးက ထိုကိစ္စတွင် လိုအပ်မည်ထင်မြင်သည့်အတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက်လိမ့်မည်။

၃။ အကျဉ်းသားတဦးတယောက်မှာ အကျဉ်းထောင်သို့ သွင်းပြီးနောက် ရူးသွပ်ခြင်းဖြစ်လာသည့်အခါ၊ ထိုသူကိုသူရူးထောင်သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏အမိန့်ကို ရယူရန်အလို့ငှါ၊ ထောင်ပိုင်ဝန်က ထိုသူနှင့် စပ်လျဉ်းသော အစီရင်ခံစာကို အကျဉ်းဌာနမင်းကြီးထံသို့ ချက်ခြင်းပေးပို့ရမည်။ ထောင်ပိုင်ဝန်က ရူးသွပ်သူ၏ အမည်စာရင်းနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်းကို မိမိ၏အစီရင်ခံစာနှင့်အတူ တင်ပို့ရမည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်းအရ လိုအပ်သည့်ရူးသွပ်သူ၏ နောက်ကြောင်းမျှားနှင့် အဆက်အသွယ်တို့၏ အသေးစိတ်အပြည့်အစုံ ဖော်ပြချက်တို့ကို၊ ထိုရူးသွပ်သူနေသော ခရိုင်ဆိုင်ရာ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံမှ ရယူစေရမည်။

၄။ ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူကို သူရူးထောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ရန် ဝါရင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ကို ရရှိသည့်အခါ၊ ထောင်ပိုင်ဝန်က ဝါရင်းစာ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်စာတွင်ဖော်ပြထားသည့် သူရူးထောင်သို့ ထိုရူးသွပ်သူကို ရွှေ့ပြောင်းရန် စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။ သူရူးထောင်သို့ပို့နေစဉ်အတွင်း၊ ရူးသွပ်သူကို နေရာတကျ ထိန်းသိမ်းကြည့်ရှု ထားနိုင်စေရန် ကြိုတင်စီမံမှု အမျိုးမျိုးတို့ကို ပြုလုပ်ရမည်။ ရူးသွပ်သူကို ရဲအစောင့်အကြပ်ဖြင့် ပို့ရမည်ဖြင့် ၎င်းအတွက်ဝတ်ရန်အဝတ် အိပ်ရာ အစားအစာတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ နေရာတကျစီမံချက်များပြုလုပ်ပေးရမည်။ ဝတ်ရန်အဝတ် နှစ်စုံပေးရမည်။ လက်ထိပ်များကို အမှန်မုချလိုသည်မဟုတ်လျှင်အသုံးမပြုရ။

* ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၄၁ အရ ပြင်ဆင်ထားသော ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၆၇။

5. Prisoners who become insane while undergoing imprisonment in jail, may, in urgent cases (*i.e.,* if the lunatic is noisy, filthy or dangerous), be transferred to the asylum by the Superintendent of the Jail in communication with the Superintendent of the Lunatic Asylum in anticipation of Government sanction.

6. Each criminal lunatics received into an asylum shall be accompanied with the following documents :-

(i) In the case of criminal lunatics under section 466 or section 471, Code of Criminal Procedure:-
  (a) Warrant of the Magistrate or Court.
  (b) Medical History Sheet.
  (c) Abstract from Jail Medical case-book.
  (d) Extract from Proceedings of the case.
  (e) Descriptive Roll.
  (f) Certificate of fitness for transfer.

(ii) In the case of criminal lunatics under section 30 (1), Prisoners' Act:-
  (a) Warrant.
  (b) Medical History Sheet.
  (c) Abstract from Jail Medical case-book.
  (d) Extract from Proceedings of the case.
  (e) Descriptive Roll.
  (f) Certificate of fitness for transfer.
  (g) Committal warrants with a note as to the total amount of remission earned while in jail from the original date of confinement to date of transfer to an asylum made on the back of the committal warrant.

7. When a prisoner, who has developed insanity in jail while undergoing a sentence of imprisonment, cannot be transferred, under a Government order, so as to reach a lunatic asylum before his sentence expires, he shall be detained until the expiration of his sentence, and then be handed over to the police along with the certificate of the medical officer and the medical history sheet.

၅။ အကျဉ်းသားများသည်၊ အကျဉ်းထောင်၌ ထောင်ဒဏ်ခံနေရစဉ်အတွင်း ရူးသွပ်ခြင်းဖြစ်လာသည့်အခါ၊ အရေးကြီးသော အချက်များ၌ (ဆိုလိုရင်းမှာ၊ ရူးသွပ်သူသည် ဆူညံသျှင်ဖြစ်စေ၊ ပေရေညစ်ပတ်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြုတတ်လျှင် ဖြစ်စေ) ထောင်ပိုင်ဝန်ကြ၊ အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်ကို ကြိုတင်မျှော်မှန်းလျက် သူရူးထောင်အုပ်သို့ အကြောင်းကြားပြီးလျှင်၊ ထိုအကျဉ်းသားများကို သူရူးထောင်သို့ ပြောင်းနိုင်သည်။

၆။ သူရူးထောင်တွင် လက်ခံရရှိသည့် ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူ အသီးသီးနှင့်အတူ အောက်ဖော်ပြပါ စာမှတ်စာတမ်းများ ပါစေရမည်။

(၁) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၆၊ သို့တည်းမဟုတ် ၄၇၁ အရ ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများ ဖြစ်သည့် အချက်တွင်—
  (က) တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ ဝါရမ်းစာ။
  (ခ) ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအထူးပွတ္တိစာတမ်း။
  (ဂ) အကျဉ်းထောင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ချက်။
  (ဃ) အမှုတွဲမှကောက်နုတ်ချက်။
  (င) အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်စာရင်း။
  (စ) ပြောင်းရန် သင့်လျော်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ်စာ။

(၂) အကျဉ်းသားများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ (၁) အရ၊ ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများဖြစ်သည့် အချက်တွင်—
  (က) ဝါရမ်းစာ။
  (ခ) ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအထူးပွတ္တိစာတမ်း။
  (ဂ) အကျဉ်းထောင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ချက်။
  (ဃ) အမှုတွဲမှကောက်နုတ်ချက်။
  (င) အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်စာရင်း။
  (စ) ပြောင်းရန်သင့်လျော်ကြောင်း သက်သေခံ လက်မှတ်စာ။
  (ဆ) ထောင်ပို့ဝါရမ်းစာများ၊ မူလထောင်တွင် ချုပ်ထားသည့် နေ့ရက်မှ သူရူးထောင်သို့ပို့သည့်နေ့ထိ လျော့ရက်ပေါင်းမည်မျှ ထို့သူရရှိကြောင်းမှတ်သားချက်တရပ် ထိုထောင်ပို့ဝါရမ်း ကျောဘက်တွင် ရေးမှတ်ပါရှိစေရမည်။

၇။ အကျဉ်းသားထိုးသည့် အကျဉ်းထောင်၌ ထောင်ဒဏ်ခံနေရစဉ် အတွင်း၊ ရူးသွပ်သည့်ဒေနာဖြစ်ပေါ် လာ၍၊ ထို့သူခံရမည့် ထောင်ဒဏ် မစေ့ကုန်မီ အစိုးရအမိန့်အရ သူရူးထောင်သို့ ထိုသူကို ပြောင်းခြင်း မပြုနိုင်သောအခါ၊ ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် စေ့ကုန်သည်တိုင် အောင် ထောင်တွင်ချုပ်ထားရမည်။ ထို့နောက်ထိုသူကို ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏သက်သေခံလက်မှတ်စာနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အထူးပွတ္တိစာတမ်းတို့နှင့်တကွ၊ ရဲလက်သို့အပ်ပေးရမည်။

509. In amplification of these rules, the following instructions have been issued by the President of the Union for the guidance of Judges and Magistrates and officers concerned* :-

1. The Magistrate or Court of Sessions making a detention order under section 466 (2), or section 471(1) of the Code of Criminal Procedure, shall invariably submit the proceedings and connected papers to Government who may in their executive capacity vary the order as circumstances may require. When lunatic prisoner is reported to be capable of making his defence and is sent up for trial under section 473 of the Code of Criminal Procedure, the Medical Superintendent of the mental hospital will forward his medical history sheet carefully filled in, together with an abstract from the casebook, detailing the chief events of his history, with a recorded opinion of his case.

2. The following are the principles on which Government will act in disposing of the cases of criminal lunatics sent up for orders under sections 474 and 475 of the Code of Criminal Procedure :-

(1) Final orders will not be issued unless the lunatics' papers are accompanied by a medical history sheet.

(1) Medical History sheet to accompany every case.

A.- *Recovered Criminal Lunatics.*

(2) If the crime be against the person, the cause *ganja* or other intoxicant, and the type of insanity acute or chronic mania, a period of three years should be spent in a mental hospital free from all signs of insanity before any action is taken.

(ii) Crime : Offence against person. Cause : *Ganja*, etc., Type: Acute or chronic mania.

(a) At the end of that time, if under forty years of age and in good physical health, he may undergo a period of probation of six years in the mental hospital.

(a) Age under 40 years.

* Department of Health and Public Works (Medical Branch), "G" Circular No. 7 of 1940, dated the 11th March 1940.

၅၀၉။ ။ဤနည်းဥပဒေများကို ထိုးခဲ့သည့်အနေဖြင့်၊ **တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက** အောက်ပါညွှန်ကြားချက်များကို၊ တရားသူကြီးများ၊ **ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများနှင့်** သက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများ လိုက်နာရန်အလို့ငှာ ထုတ်ပြန်ထားသည်။*

၁။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် **စက်ရှင်တရားရုံး**သည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၆ (၂) အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၄၇၁ (၁) **အရဖြစ်စေ** ချုပ်ထားရန်၊ အမိန့် ချမှတ်သည့်အခါ၊ အမှုတွဲနှင့်တကွသက်ဆိုင်သည့် စက္ကူရုပ်**များကို** အစဉ်သဖြင့် အစိုးရထံသို့ တင်ပို့ရမည်။ အစိုးရသည် ဒုပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်အနေနှင့် **အကြောင်းအာရေးလျော်စွာ** လိုအပ်သည့်အလျောက် ထိုအမိန့်ကို ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ရူးသွပ်သော အကျဉ်းသားမှာ မိမိ၏အမှုကိုခုခံချေပနိုင်ပြီဟု အစီရင်ခံ၍၊ ထိုသူကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေဖုဒ်မ ၄၇၃ အရ၊ စစ်ဆေးစီရင်ရန်တင်ပို့သောအခါ၊ စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဧရာဝန်ကြီးက ထိုသူ၏ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ**စာတမ်းတွင်ဂရုပြု၍** ရောဂါစွင်းချက်များ ပြုပြီးလျှင်၊ ၎င်းစာတမ်းနှင့်အတူ ထိုသူက **ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့်အရေးကြီး**သောအဖြစ်အပျက်များကို ဘာသေးစိတ်ဖော်ပြလျက် အမှုစာရင်းစာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ချက်နှင့် ထိုသူ၏အမှုကွင် ရေးမှတ်ထားသည့်ထင်မြင်ချက်တို့ကိုပါတင်ပို့ရမည်။

၂။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇၄ နှင့် ၄၇၅ အရ၊ အမိန့်နာခံရန် တင်ပို့သော ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူတို့၏ အမှုများကို စီမံဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရကလိုက်နာမည့်မူများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(၁) ရူးသွပ်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စက္ကူရုပ်များနှင့်အတူ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာတမ်း**ပူးတွဲ မပါလျှင်၊ အပြီး**သတ် အမိန့်ထုတ်ပေးလိမ့်မည် **မဟုတ်**။

(၁) အမှု အသီးသီးနှင့်အတူ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်းပူးတွဲပါစေရခြင်း။

က။ ။**ရူးသွပ်သည့်ဝေဒနာမှ ပျောက်ကင်းသည့် ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများ**

(၂) ပြစ်မှုသည် လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်၍၊ အကြောင်းရင်းသည် ဆေးခြောက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား မူးယစ်စေတတ်သည့် အရာကြောင့်ဖြစ်လျှင်၊ ရူးသွပ်**သော ဝေဒနာ** အမျိုးအစား သည်လည်း ပြင်းထန်သော၊ **သို့တည်း**မဟုတ် တာရှည်သော ရူးသွပ်ခြင်းဖြစ်လျှင် **တစုံတရာ အရေး**ယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုမီ၊ ထိုသူ**အား ရူးသွပ်သည့်** နိမိတ်လက္ခဏာများ မပေါ် ဘဲ **သုံးနှစ်ကြာအောင်စိတ္တဇ** ဆေးရုံ၌ နေစေရမည်။

(၂) ပြစ်မှု၊ လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သည့် ပြစ်မှု၊ အကြောင်းရင်း၊ ဆေးခြောက်စသည်တို့ အမျိုးအစား၊ ပြင်းထန်သော၊ သို့တည်းမဟုတ်တာရှည်သော ရူးသွပ်ခြင်း။

(က) ထိုအချိန်ကာလ ကုန်လွန်သော အခါ၊ ထိုသူသည် အသက် ၄၀ အောက် ဖြစ်သည့် ပြင် ကောင်းစွာ ကျန်းမာ ရှိနေလျှင်၊ ထိုသူအား စိတ္တဇဆေးရုံ၌ အစမ်းသဘောဖြင့် ခြောက်နှစ်ကြာအောင် နေစေရခိုင်သည်။

(က) အသက် ၄၀ အောက်။

* ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ ကျန်းမာရေးနှင့်ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန (ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ဌာန၌) ၏ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ "ဂျီ" ဆာကြူလာ အမှတ် ၇။

(b) Age over 40 years.

(b) If over forty years of age, or in poor physical health, the period of probation in the mental hospital may be shortened according to circumstances of crime and nature of security offered.

In any case security should, if possible, be taken on the expiry of his period of probation in the mental hospital.

(iii) Crime : Offence against person. Cause : Not *ganja*, etc. Type : Acute or chronic mania.

(3) If the crime be an offence against the person, the type of insanity acute or chronic mania, and the alleged cause not *ganja* or other intoxicant, a period of at least four years, complete freedom from insanity should be spent in a mental hospital before action is taken.

(a) Age under 40 years.

(a) At the end of that time, if under forty years of age and in good physical health, he should undergo a probation of four years in the mental hospital.

(b) Age over 40 years.

(b) If over forty years of age, the period of probation in the mental hospital might be shortened, according to circumstances of health and surety. Security should, if possible, be taken before his final release from mental hospital supervision.

(iv) Crime : Not offence against person but mental attitude aggressive. Type, Acute or chronic mania.

(4) If the crime be not an offence against the person, but the lunatic has at any time exhibited dangerous or violent tendencies and the type of insanity is acute or chronic mania, he should be treated exactly as above, except that the period of probation in the mental hospital may be shortened in accordance with the kind and degree of violence exhibited. Security should, if possible, be taken before his final release.

(ခ) အသက် ၄၀ ဆထက်။

(ခ) ထိုသူသည် အသက် ၄၀ ထက် ကျော်လွန်လျှင် သော်၎င်း၊ မကျန်းမမာ ရှိနေလျှင် သော်၎င်း၊ ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှု၏ အကြောင်းခြင်းရာတို့နှင့် ပေးသည့် အာမခံအခြေအနေတို့ကို ထောက်၍၊ စိတ္တဇဆေးရုံ၌ အစမ်းသဘောဖြင့် နေရမည့်ကာလကို လျော့ပေါ့စေနိုင်သည်။

မည်သည့် အချက်တွင်မဆို၊ ထိုသူ စိတ္တဇဆေးရုံတွင် အစမ်း သဘောဖြင့် နေရမည့်ကာလ စေ့ကုန်သည့် အခါ၊ တတ်နိုင်ပါက အာမခံရယူရမည်။

(၃) ပြစ်မှုသည် လူကိုယ်ကိုထိခိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်၍၊ ရူးသွပ်သော ဝေဒနာ အမျိုးအစားသည်ပြင်းထန်သော၊ သို့တည်းမဟုတ်တာရှည် သော ရူးသွပ်ခြင်း ဖြစ်လျှင်၊ အဆိုပြုသော အကြောင်းရင်း သည်လည်း ဆေးခြောက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား မူးယစ် စေတတ်သောအရာကြောင့်မဟုတ်လျှင်တစုံတရာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုမီ၊ ထိုသူအားအနည်းဆုံးလေးနှစ်ကြာ အောင် ရူးသွပ်ခြင်းမရှိဘဲ စိတ္တဇ ဆေးရုံ၌ နေစေရမည်။

(ခ) ပြစ်မှု၊ လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သည့် ပြစ်မှု၊ အကြောင်းရင်း၊ ဆေးခြောက် စသည်တို့ အမျိုးအစား ပြင်းထ သော၊ သို့တည်းမဟုတ် တာရှည်သောရူးသွပ်ခြင်း။

(ကဂ) အသက် ၄၀ အောက်။

(ကဂ) ထိုအချိန်ကာလ ကုန်လွန်သော အခါ၊ ထိုသူသည် အသက် ၄၀ အောက် ဖြစ်သည်ပြင်၊ ကောင်းစွာ ကျန်းမာရှိနေလျှင်၊ ထိုသူအား စိတ္တဇဆေးရုံ၌ အစမ်းသဘောဖြင့် လေးနှစ်နေစေရမည်။

(ခ) အသက် ၄၀ အထက်။

(ခ) ထိုသူသည် အသက် ၄၀ ထက် ကျော်လွန်လျှင်၊ ထိုသူ၏ ကျန်းမာရေး နှင့် အာမခံအခြေအနေတို့ကို ထောက်၍ စိတ္တဇဆေးရုံ၌ အစမ်းသဘောဖြင့် နေရမည့်ကာလကို လျော့ပေါ့စေနိုင် သည်။ စိတ္တဇဆေးရုံတွင် ကြီးကြပ် ကြည့်ရှုထားရာမှ ထိုသူကိုအပြီးသတ်မလွှတ်မီ၊ တတ်နိုင်ပါက အာမခံရယူရမည်။

(၄) ပြစ်မှုသည်လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သော ပြစ်မှု မဟုတ်သော်လည်း၊ ရူးသွပ်သူသည် ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေတတ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ်ကြမ်း တမ်းသော အပြုအမူတို့ကို မည်သည့်အခါမဆို ပြခဲ့ မူးလျှင်၊ ရူးသွပ်သော ဝေဒနာ အမျိုးအစားသည်လည်း ပြင်းထန် သော၊ သို့တည်းမဟုတ် တာရှည်သောရူးသွပ်ခြင်း ဖြစ်လျှင် ပြခဲ့သောကြမ်းတမ်းမှု၏ အမျိုးအစားနှင့် အတိုင်းအတာ တို့ကိုထောက်၍၊ စိတ္တဇ ဆေးရုံ၌ အစမ်းသဘောဖြင့်၊ နေရမည့်ကာလကို လျော့ပေါ့စေနိုင်သည်မှတပါး၊ ထိုရူးသွပ်သူကို အထက်က ပေါ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တသွေမတိမ်း စီမံရမည်။ ထိုသူကို အပြီးသတ်မလွှတ်မီ၊ တတ်နိုင်ပါက အာမခံရယူရမည်။

(၄) ပြစ်မှု၊ လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သည့် ပြစ်မှု မဟုတ်သော်လည်း၊ ကျူးကျော်ရန် စသည့်စိတ်အမှု အရာရှိခြင်း၊ အမျိုးအစား ပြင်းထန်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် တာရှည် သောနှောင့်နှေးခြင်း။

(5) **If the crime be not an offence** against the person and there be no history that the lunatic was at any time aggressive, he may generally be treated much as if he were a non-criminal lunatic. Government will generally be guided in such cases by the recommendations of the Visitors and of the Medical Superintendent of the mental hospital in which the lunatic has been confined.

(v) Crime : Not offence against the person or, if so, trivial in its nature : mental attitude not aggressive.

(6) **If the crime** be murder, the type of insanity melancholia, a period of at least six years' complete freedom from insanity should be passed in a mental hospital, before action is taken. During the last year of this period the recovered criminal may be allowed access to the bazaar under certain regulations.

(vi) Crime : Murder. Type : Melancholia.

(a) If at the end of that period he is still under forty years of age, he should not be released except on excellent security.

(a) Age under 40 years.

(b) If over forty years of age, security should, if possible be obtained.

(b) Age over 40 years.

(7) If the crime be attempt to commit suicide, and not murder, the type melancholia, and if he has not exhibited any violent tendencies while under observation, some relaxations of the rules may be permitted according to circumstances of age, period of detention, etc.

(vii) Crime : Attempted suicide. Type : Mealncholia.

B.- *Unrecovered Criminal Lunatics.*

(8) (a) If the crime be an offence against the person, the type chronic mania of the irritable aggressive kind, it will seldom be possible to release the lunatic during the continuance of insanity except in advanced age and on exceptional security.

(viii) Crime : Offence against person. (a) Type : Irritable chronic mania.

(၅) ပြစ်မှုသည် လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သော ပြစ်မှုမဟုတ်၍၊ ရူးသွပ်သူ၏ နောက်ကြောင်းတွင်လည်း မည်သည့်အခါတွင်မျှ ကျူးကျော်ရန်စဖွယ်သည်ဟူ၍ မရှိလျှင်၊ ထိုရူးသွပ်သူကို ယေဘုယျအားဖြင့် ရာဇဝတ်မှုနှင့် မဆိုင်သည့် ရူးသွပ်သူ ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ပင် စီမံနိုင်သည်။ ထိုသို့သော အချက်မျှားတွင် ရူးသွပ်သူကို ချုပ်ထားသည့် စိတ္တဇဆေးရုံ ကြည့်ရှုသူ လူကြီးမျှားနှင့် ထိုဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီး တို့၏ထောက်ခံ အကြံပေးချက်မျှားအတိုင်း ဒဏ်ရာထေလိမ့်မည်။

(၅) ပြစ်မှု၊ လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သည့် ပြစ်မှုမဟုတ်၊ ဟုတ်လျှင်လည်း သေးငယ်သောဘောချိခြင်း၊ စိတ်အမူအရာ အားဖြင့် ကျူးကျော်ရန်စ ထင်ခြင်းမရှိ။

(၆) ပြစ်မှုသည် လူသတ်မှုဖြစ်၍၊ ရူးသွပ်သော ဝေဒနာ အမျိုးအစားသည် စိတ်ညိုးငယ် ရူးသွပ်ခြင်း ဖြစ်လျှင်၊ အနည်းဆုံး ခြောက်နှစ်ကြာအောင် ရူးသွပ်ခြင်းမရှိတဲ့စိတ္တဇဆေးရုံ၌ နေရစေမည်။ ထိုကာလ၏ နောက်ဆုံးနှစ်တွင် ဝေဒနာမပျောက်ကင်းသည့် ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သူကိုအချို့သော စည်းမျဉ်းကန့်သတ်ချက်များ ထား၍ စျေးဘို့သွားလာဝင်ထွက်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

(၆) ပြစ်မှု၊ လူသတ်မှု၊ အမျိုးအစား၊ စိတ်ညိုးငယ် ရူးသွပ်ခြင်း။

(က) ထိုအချိန်ကာလ စေ့ကုန်သော အခါ၌ ထိုသူသည် အသက် လေးဆယ် အောက် ရှိနေသေးလျှင်၊ အထူး ကောင်းမွန် ခိုင်လုံသော အာမခံမရရှိဘဲ ထိုသူကို မလွှတ်ရ။

(က) အသက် ၄၀ အောက်။

(ခ) အသက် လေးဆယ်ထက်ကျော်လွန်လျှင် တတ်နိုင်ပါက အာမခံ ရယူရမည်။

(ခ) အသက် ၄၀ အထက်။

(၇) ပြစ်မှုသည် လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုမဟုတ်၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိ သတ်ရန် အားထုတ်မှုဖြစ်၍၊ ရူးသွပ်သော ဝေဒနာ အမျိုးအစားသည် စိတ်ညိုးငယ် ရူးသွပ်ခြင်း ဖြစ်လျှင်၊ ထိုပြင် ထိုသူကိုအကဲခပ် ကြည့်ရှုနေစဉ်အတွင်း ကြမ်းတမ်းသော အမူအရာတို့ကိုလည်း မပြခဲ့လျှင်၊ ထိုသူ၏ အသက်အရွယ်၊ အချုပ်နှင့် နေရသည့်ကာလ အစရှိသည်တို့ကို ထောက်၍၊ နည်းဥပဒေများတွင်အချို့သော လျော့ပေါ့ချက်များ ပြုရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၇) ပြစ်မှု၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်ရန် အားထုတ်မှု။

ခ။ ။ရူးသွပ်သည့် ဝေဒနာမှ ပျောက်ကင်းခြင်း မရှိသည့် ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများ

(၈) (က) ပြစ်မှုသည် လူ့ကိုယ်ကိုထိခိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်၍၊ ရူးသွပ်သော ဝေဒနာ အမျိုးအစားသည်လည်း စိတ်ထက်လွယ်၍ ကျူးကျော်ရှင်စတတ်သော ဟာရှည် ရူးသွပ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်လျှင်၊ အသက်အရွယ် အလွန်ကြီးရင့်၍ အထူးခိုင်လုံသော အာမခံ ရခြင်းသည့်ဘဲတိုင်မှတပါး၊ ရူးသွပ်သူကိုရူးသွပ်သည့် ဝေဒနာ စွဲကပ်လျက်ရှိနေစဉ်အတွင်း လွှတ်နိုင်ခဲပေလိမ့်မည်။

(၈) (က) ပြစ်မှု၊ လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သည့် ပြစ်မှုမဟုတ်၊ ဟုတ်လျှင်လည်း သေးငယ်သောဘောချိခြင်း၊ စိတ်အမူအရာ အားဖြင့် ကျူးကျော်ရန်စ ထင်ခြင်းမရှိ။

(b) Type : Hypomania.

(b) If the crime be an offence against the person, the type of insanity hypomania of the amiable kind, a lunatic may be released after passing six to ten years in that condition, but only on security.

If below forty years of age, detention should generally be ten years; if over forty years of age, six years may suffice.

(9) If the crime be not an offence against the person, or if an offence against the person of a trivial nature and the lunatic has never exhibited aggressive symptoms, he may generally be treated much as if he were a non-criminal lunatic, and Government, when dealing with his case under section 474, will be guided chiefly by the recorded opinion of the Medical Superintendent of the mental hospital as to the propriety of releasing him and by the recommendations of the Visitors.

(ix) Crime : Not offence against the person, or, if so, trivial in its nature: mental attitude not aggressive.

(a) If his mental attitude be hypo-mania, characterised by good humour, cheerfulness and amiability, and he is able to earn a livelihood, he may generally be released with or without security.

(a) Type : Hypomania.

(b) If it be chronic dementia or imbecility of slight degree, he may be released on similar conditions.

(b) Type : Slight chronic dementia.

(c) If he be suffering from chronic mania of the irritable mischievous type or chronic dementia of a more pronounced character, he may still be released, but only on satisfactory security that he will be properly cared for and prevented from doing injury to himself or others.

(c) Type : Irritable chronic mania or pronounced demantia.

(ခ) အမျိုးအစား၊ အနည်းငယ် ရူးသွပ်ခြင်း။

(ခ) ပြစ်မှုသည်လူကိုပ်ကိုထိခိုက်သောပြစ်မှုဖြစ်၍၊ ရူးသွပ်သော ဒေဝနာအမျိုးအစားသည်လည်း ချစ်ခင်ဖွယ်ဆု အနည်းငယ်ရူးသွပ်ခြင်းမျိုးဖြစ်လျှင်၊ ထိုအခြေအနေအတိုင်း ခြောက်နှစ်မှ ဆယ်နှစ်ထိကြာအောင်နေပြီးမှ ထိုရူးသွပ်သူကို လွှတ်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း အာမခံနှင့်မှ လွှတ်နိုင်သည်။

အသက် ၄၀ အောက်ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆယ်နှစ်ခန့်ထားရမည်။ အသက် ၄၀ ထက်ကျော်လျှင်၊ ခြောက်နှစ်နှင့် လုံလောက်ပေလိမ့်မည်။

(၉)ပြစ်မှု၊ လူ့ကိုယ်ကို ထိခိုက်သည့် ပြစ်မှုမဟုတ်၊ ဟုတ်လျှင်လည်း သေးငယ်သောသဘောရှိခြင်း၊ စိတ်အမူအရာအားဖြင့် ကျူးကျော်ရန်စတတ်ခြင်းမရှိ။

(၉) ပြစ်မှုသည် လူကိုယ်ကို ထိခိုက်သော ပြစ်မှုမဟုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လူကိုယ်ကိုထိခိုက်သော ပြစ်မှုဟုတ်သော်လည်း သေးငယ်သောသဘောရှိလျှင်၊ ရူးသွပ်သူကလည်း မည်သည့်အခါမှ ကျူးကျော်ရန်စခြင်းနိမိတ်လက္ခဏာမပြဘူးလျှင်၊ ထိုရူးသွပ်သူကို၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ရာဇဝတ်မှုနှင့် မဆိုင်သည့် ရူးသွပ်သူဖြစ်တိုသကဲ့သို့ပင် စီမံနိုင်သည်ပြင်၊ ထိုသူ၏ အမူကို ပုဒ်မ ၄၇၄ အရ၊ ဆောင်ရွက်သောအခါ၌၊ အစိုးရသည် ထိုရူးသွပ်သူကို လွှတ်ရန်သင့်မသင့်အကြောင်းနှင့် ၿပိုလျှင်း၍စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီး၏ ရေးမှတ်ထားသော ထင်မြင်ချက်နှင့် ထိုဆေးရုံကို ကြည့်ရှုသူ လူကြီးမျာ၏ ထောက်ခံ အကြံပေးချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက် ရပေလိမ့်မည်။

(က) အမျိုးအစား၊ အနည်းငယ်ရူးသွပ်ခြင်း။

(က) ထိုသူ၏စိတ်အမူအရာသည် အနည်းငယ် ရူးသွပ်ခြင်းဖြစ်၍၊ စိတ်နေစိတ်ထားကောင်းမွန်ရှင်ပြုချစ်ခင်ဖွယ်ရာလက္ခဏာရှိလျှင်၊ထို့ပြင် မိမိ၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း မိမိရှာကြံနိုင်လျှင်၊ ထိုသူကို အာမခံနှင့်ဖြစ်စေ၊ အာမခံမရှိဘဲဖြစ်စေ ယေဘုယျအားဖြင့် လွှတ်နိုင်သည်။

(ခ) အမျိုးအစား၊ တရှည် အနည်းငယ် စိတ်မကောင်းဆောရောဂါ။

(ခ) ထိုသူ၏စိတ်အမူအရာသည် တရှည်စိတ်မကောင်းသောရောဂါ၊ သို့တည်းမဟုတ် အနည်းငယ်စိတ်ပေါ့သွပ်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို အလားတူဖြစ်သောစည်းကမ်းချက်များနှင့်လွှတ်နိုင်သည်။

(ဂ) အမျိုးအစား၊ စိတ်ထွက်လွယ်၍ တရှည်ရူးသွပ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ထူးခြားစွာ စိတ်မကောင်းသောရောဂါ။

(ဂ) ထိုသူသည်စိတ်ထွက်လွယ်၍ နှောင့်ရှက်ဖျက်ဆီးတတ်သော တရှည်ရူးသွပ်ခြင်း ဒေဝနာရှိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်ပိုရှိထူးခြားစွာ တရှည်စိတ်မကောင်းသောရောဂါရှိလျှင်၊ထိုသူကိုကောင်းမွန်စွာ စောင့်ရှောက် ကြည့်ရှုပါမည်၊ ထို့ပြင် ထိုသူက မိမိကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ တပါးကိုဖြစ်စေ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားစေနိုင်တားဆီးပါမည်ဟူ၍ နပ်လောက်သောအာမခံ ပေးမှသာလျှင်၊ထိုသူကိုလွှတ်နိုင်သည်။

(d) If the chronic mania be **of inveterate** type or the dementia or imbecility **of the last** degree, the lunatic can only **be safely and humanely** treated in a mental hospital.

(d) Type : Worst degrees of chronic mania, dementia or imbecility.

Offences triable under Military, Naval or Air Force Law.

549. **510.** In exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 549 of the Code of Criminal Procedure, and in supersession of the **rules published** in Judicial Department (Judicial I Branch) **Notification No 365,** dated the 23rd July 1946, the President of the Union **makes the following rules*** applicable to cases in which persons subject to **military, naval** or air force law shall be tried by a Court to which the said Code applies or by a court-martial:-

(1) These Rules may be called the Criminal Procedure (Military Offenders) Rules, 1950.

(2) Where a person subject to military, naval or air force law is brought before a Magistrate **and charged** with an offence for which he is liable under the Burma **Army Act,† the** Burma Naval Volunteer Reserve (Discipline) Act, 1940 (Act No. XV of 1940), the Burma Naval Discipline Act, 1947, (Burma Act No. LXXXI of 1947), the Burma Volunteer Air Force (Discipline) Act, 1941 (Burma Act III of 1941), the Burma Air Force (Discipline) Act, 1947 (Burma Act XLV of 1947), to be tried by a court-martial, such Magistrate unless he is moved by the competent military, naval or air force authority **to** proceed against the accused under the Code of Criminal Procedure shall, before so proceeding give notice to the Commanding Officer of the accused, and until the expiry of a period of twenty-one days from the date of service of such notice, shall not-

---

* Judicial Branch Notification No. 102, dated the 24th May 1950, published at page 368 of *Burma Gazette*, Part I, of 3rd June 1950.

† Myanmar Army Act 1959

(ဃ) ထိုတာရှည်ရူးသွပ်ခြင်း ဝေဒနာသည် စုံမြဲခိုင်မာသော ဒေဒနာမျိုး ဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်မကောင်းခြင်း၊ စိတ်ပေါ့သွပ်ခြင်းမှာ အဆိုးဆုံးသော အခြေအနေတွင် ရောက်ရှိနေလျှင်၊ ထိုရူးသွပ်သူကို စိတ္တဇဆေးရုံ၌သာလျှင် ကောင်းမွန်လုံခြုံစွာ ကြင်ကြင်နာနာနှင့် ပြုစုထားနိုင်သည်။

(ဃ) အမျိုးအစား၊ တာရှည်ရူးသွပ်ခြင်း၊ စိတ်မကောင်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ပေါ့သွပ်ခြင်းတွင် အဆိုးဆုံး အခြေအနေ။

ကြည်း၊ ရေ၊ လေတပ်ဆိုင်ရာ တရားဥပဒေအရ စစ်ဆေးစီရင်ထိုက်သော ပြစ်မှုများ

၅၁၀။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄၉၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ၊ အပ်နှင်းသော ၅၄၉။ အခွင့်အာဏာများကို သုံးစွဲလျက်၊ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန (တရားရေးဌာနခွဲ ၁) အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၆၅ အရ၊ ထုတ်ပြန်ထွေ ညာသည့် နည်းဥပဒေများကို ဖျက်သိမ်းပြီးလျှင်၊ တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ကြည်း၊ ရေ၊ လေတပ်ဆိုင်ရာ တရားဥပဒေကို လိုက်နာရသူများ၏ အမှုများကို၊ အဆိုပါကျင့်ထုံး ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သော တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ စစ်တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အောက်ပါနည်းဥပဒေများ * ကို ပြဋ္ဌာန်းသည်။

(၁) ဤနည်းဥပဒေများကို ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး (စစ်ဘက်ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူများ) နည်းဥပဒေများဟု ခေါ်တွင်ရမည်။

(၂) ကြည်း၊ရေ၊လေတပ်ဆိုင်ရာ တရားဥပဒေကို လိုက်နာရသူ တဦးတယောက်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရှေ့သို့ ခေါ်ဆောင်လာ၍၊ စစ်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ ကြည်းတပ် အက်ဥပဒေ † ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အပျော်ထမ်း အရံရေတပ် (စည်းကမ်း) အက်ဥပဒေ (၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၁၅)၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံရေတပ်စည်းကမ်း အက်ဥပဒေ (၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၈၁)၊ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အပျော်ထမ်း လေတပ် (စည်းကမ်း) အက်ဥပဒေ (၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အက်ဥပဒေအမှတ် ၃)၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ လေတပ် (စည်းကမ်း) အက်ဥပဒေ (၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၄၅) အရ ထိုကဲ့သို့သောပြစ်မှုနှင့် စွဲဆိုသည့်အခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်စေရန် အခွင့်ရှိ ကြည်း၊ ရေ၊ လေတပ်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်က လျှောက်ထားခြင်း မရှိခဲ့လျှင်၊ ထိုကဲ့သို့ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြုမီ တရားခံ၏ တပ်မှူးထံသို့နို့ တစ်ပေး အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုနို့ တစ်စာ ချအပ်အတည်ဖြစ်သည့်နေ့မှ ၂၁ ရက်မကုန်ဆုံးမီ၊

---

* ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံပြန်ထမ်း၊ အပိုင်း ၁၊ စာမျက်နှာ ၃၆၈ တွင် ထုတ်ပြန်ကြေငြာသည့်၊ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၄ ရက်နေ့စွဲပါ တရားဌာနခွဲ ၁ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၀၂။

† ယခုအခါ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တပ်မတော်အက်ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်သည်။

(a) convict the accused under section 243, acquit him under section 247 or section 248, or hear him in his defence under section 244 of the said Code, or

(b) frame a charge against the accused under section 254 of the said Code, or

(c) make an order committing the accused for trial by the High Court or the Court of Session under section 213 of the said Code, or

(d) transfer the case for inquiry or trial under section 192 of the said Code.

(3) Where, within the period of twenty-one days mentioned in Rule 2, or at any time thereafter before the Magistrate has done any act or issued any order referred to in that rule, the Commanding Officer of the accused gives notice to the Magistrate that, in the opinion of competent military, naval or air force authority, as the case may be, the accused should be tried by a court-martial, the Magistrate shall stay proceedings and, if the accused is in his power or under his control, shall deliver him, with the statement prescribed by section 549 of the said Code to the authority specified in the said section.

(4) Where a Magistrate has been moved by competent military, naval or air force authority, as the case may be, under Rule 2, and the Commanding Officer of the accused subsequently gives notice to such Magistrate that, in the opinion of such authority the accused be tried by a court-martial, such Magistrate, if he has not before receiving such notice done any act or issued any order referred to in Rule 2, shall stay proceedings and, if the accused is in his power or under his control, shall in the like manner deliver him, with the statement prescribed in section 549 of the said Code, to the authority specified in the said section.

(5) Where an accused person, having been delivered by the Magistrate under Rule 3 or 4, is not tried by a court-martial for the offence of which he is accused, or other effectual proceedings are not taken, or ordered to be taken, against him, the authority concerned shall inform the Magistrate, with a brief statement showing why no proceeding had been taken against the accused person, and the Magistrate shall report the circumstances, with his comment thereon, if any, to the President.

(က) တရားခံ၊ ဗိုအဆိုပါ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၃ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းသော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၂၄၇၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၂၄၈ အရ၊ တရားသေ လွှတ်ခြင်းသော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၂၄၄ အရ၊ တရားခံ၏ ထုချေချက်ကို ကြားနာခြင်းသော်၎င်း မရှိစေရ၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) အဆိုပါကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၅၄ အရ၊ တရားခံအပေါ်၌ စွဲချက်တင်ခြင်းမပြုရ၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂ) အဆိုပါကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၂ အရ၊ တရားရုံးချုပ်ကသော်၎င်း၊ စက်ရှင်တရားရုံးကသော်၎င်း၊ တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့သည့်အမိန့်ချမှတ်ခြင်း မရှိစေရ၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဃ) အဆိုပါကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄၂ အရ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းပြုရန် အမှုကို လွှဲပြောင်းပေးခြင်းမပြုရ။

(၃) နည်းဥပဒေ ၂ တွင် ဖော်ပြထားသည့် ၂၁ ရက်ကာလအတွင်း ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ပြုလုပ်မှုတခုခုကို မဆောင်ရွက်မီ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုနည်းဥပဒေတွင် ရည်ညွှန်းသော အမိန့်တခုခုကို ထုတ်မပေးမီ၊ အဆိုပါကာလ လွန်မြောက်ခါမည်သည့် အချိန်အခါမဆို ဖြစ်စေ၊ တရားခံ၏တပ်မှူးက တရားခံကို စစ်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်သင့်သည်ဟု သက်ဆိုင်ရာ အခွင့်ရ ကြည်းရေ၊လေတပ် အာဏာပိုင်က သဘောရကြောင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ နို့တစ်ပေး ပြောကြားသည့်အခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အမှုကို ရပ်ဆိုင်းထားရ၏၊ တရားခံသည် မိမိ၏ အာဏာအတွင်းသော်၎င်း၊ မိမိ၏ အာဏာအောက်ခံအတွင်းသော်၎င်းရှိမှု၊ ထိုတရားခံကို အဆိုပါ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၄၉ ၌ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဖော်ပြချက်နှင့်တကွ အဆိုပါပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသော အာဏာပိုင်ထံသို့ ပေးအပ်ရမည်။

(၄) သက်ဆိုင်ရာ အခွင့်ရ ကြည်းရေ၊လေတပ် အာဏာပိုင်က ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသို့ နည်းဥပဒေ ၂ အရ လျှောက်ထားခဲ့ပြီးဖြစ်၍၊ တရားခံ၏ တပ်မှူးက တရားခံကို စစ်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်သင့်သည်ဟု အဆိုပါ စစ်ဘက် အာဏာပိုင်က သဘောရကြောင်း နောင်အခါ၌ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ နို့တစ်ပေး၍ ပြောကြားသည့်အခါ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ထိုနို့တစ်စာကို မရရှိမီ ပြုလုပ်မှုတခုခုကို မဆောင်ရွက်ရသေးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းဥပဒေ ၂ တွင် ရည်ညွှန်းသော အမိန့်တခုခုကို ထုတ်မပေးရသေးလျှင် အမှုကိုရပ်ဆိုင်းထားပြီးလျှင်၊ တရားခံသည် မိမိ၏ အာဏာအတွင်းသော်၎င်း၊ မိမိ၏ အချုပ်အတွင်းသော်၎င်းရှိမှု၊ တရားခံကို ဆိုခဲ့သည့် နည်းအတိုင်း အဆိုပါ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၄၉ ၌ ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဖော်ပြချက်နှင့် တကွ အဆိုပါ ပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသော အာဏာပိုင်ထံသို့ ပေးအပ်ရမည်။

(၅) ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက နည်းဥပဒေ ၃၊ သို့တည်းမဟုတ် ၄ အရ တရားခံကို ပေးအပ်ပြီးနေသော်၊ ထိုတရားခံကို ၎င်းအပေါ်၌ စွဲဆို သော ပြစ်မှုအစုအဖွဲ့ စစ်တရားရုံးက စစ်ဆေး စီရင်ခြင်း မပြုသောအခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံအပေါ်၌ ထိရောက်သည့် တခြားမှုခင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသည့်အခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်စေရန် အမိန့် ချမှတ်ခြင်း မရှိသည့်အခါ၊ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်က တရားခံအပေါ်၌ မည်သည့်အတွက် မှုခင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိကြောင်း အကျဉ်းဖော်ပြချက်နှင့်တကွ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ

(6) Where a Magistrate having jurisdiction is of opinion that proceedings ought to be instituted before him in respect of any alleged offence, he may, by written notice, require the military, naval or air force authority concerned at its option either to deliver the offender to him to be proceeded against according to law or to postpone the proceedings pending a reference to the President, and in every such case the said authority shall either deliver the offender in compliance with a requisition or shall forth with refer the question as to the Court before which proceedings are to be instituted for the determination of the President, whose order thereon shall be final.

(7) In these rules "competent military authority" means the General Officer Commanding, Burma Army and all Commanders of North and South Burma Sub-Districts, Northern and Southern Commands or, Divisions or, Brigades or, Areas; "competent naval authority" means the Officer, not below the rank of Commander, Commanding Burma Navy; "competent air force authority" means the Officer, not below the rank of Wing Commander, Commanding Burma Air Force and the words "the Magistrate" include a Judge having jurisdiction to try the accused persons.

511. Under section 41† of the Burma Army Act, every person subject to the Act who commits any civil offence shall be deemed guilty of an offence under military law and be triable by Court-martial, except where the offence is murder or culpable homicide, in relation to a person not subject to military law, or rape, and is committed by a person not on active service. The result of these provisions of law is that the procedure prescribed in paragraph 526 must be followed in all cases in which a person subject to military law is brought before a Magistrate and charged with any offence, unless that offence is murder or culpable homicide, in relation to a person not subject to military law, or rape, and was committed by a person not on active service.

† Section 71, 72 Myanmar Army Act 1959.

အကြောင်းကြားရမည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထိုကြောင်းခြင်းရာများကို မိမိ၏ဝေဖန်ချက်ရှိလျှင် ထိုဝေဖန်ချက်နှင့်တကွ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌထံသို့ အစီရင်ခံရမည်။

(၆) စီရင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ကျူးလွန်ကြောင်း အဆိုရှိသော ပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိရှေ့မှုခင်းစွဲဆိုဆောင်ရွက်ဆင့်သည်ဟု သဘောရသည့်အခါ၊ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ သက်ဆိုင်ရာ ကြည်းရေလေတပ် အာဏာပိုင်အား၊ ၎င်း၏ဆန္ဒအလျောက်၊ တရားဥပဒေနှင့်အညီ မှုခင်းစွဲဆိုရန် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို မိမိထံ အပ်ပေးစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌထံသို့ ဆုံးဖြတ်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့နေဆဲအတွင်း အမှုကိုရွှေ့ဆိုင်းထားရန် နှိုင်းတစ်ခုဖြင့် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော အမှုအသီးသီးတွင် အဆိုပါ စစ်ဘက် အာဏာပိုင်သည် တောင်းဆိုချက်ကို လိုက်နာလျက် ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူကိုပေးအပ်ရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့် တရားရုံးရွှေ့တွင် မှုခင်းစွဲဆို ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို နာခံရန် ချက်ခြင်း လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။ အဆိုပါအချက်တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ အဓိန်မှာ အပြီးသတ် အတည်ဖြစ်ရမည်။

(၇) ဤနည်းဥပဒေများတွင် "အခွင့်ရ ကြည်းတပ် အာဏာပိုင်" ဆိုသည်မှာ ဗမာ့တပ်မတော် တပ်မှူးချုပ်မှစ၍မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းတိုင်းများ၊ မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်း တပ်မဟာချုပ်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် တပ်မများ၊ တပ်မဟာများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ကွက်ဒေသများကို ကွပ်ကဲသော တပ်မှူးများအားလုံးကို ဆိုလိုသည်။ "အခွင့်ရ ေရတပ်အာဏာပိုင်" ဆိုသည်မှာ ဗမာ့ရေတပ်ကို ကွပ်ကဲသော ဒုဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့်အတန်းအောက်မနိမ့်သောအရာရှိကို ဆိုလိုသည်။ "အခွင့်ရ လေတပ်အာဏာပိုင်" ဆိုသည်မှာ ဗမာ့လေတပ်ကို ကွပ်ကဲသော ဒုဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့်အတန်းအောက် မနိမ့်သော အရာရှိကိုဆိုလိုသည်။ ထို့ပြင် "ရာဇဝတ် တရားသူကြီး" ဆိုသည့် စကားမှာ စွပ်စွဲခြင်း ခံရသူများကို စစ်ဆေး စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော တရားသူကြီးလည်း ပါဝင်သည်။

၅၁၁။ ။ပြစ်မှုသည် စစ်ဘက်ဥပဒေကို မလိုက်နာရသူ တဦးအား သေစေသည့်လူသတ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် လူသေမှုသော်၎င်း၊ မုဒိန်းမှုသော်၎င်း ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်၍၊ ထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သူက တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းခါနီတွင် ကျူးလွန်ခြင်း မဟုတ်သည့်အချက်တွင်မှ တပါး၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကြည်းတပ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁ * အရ ထိုအက်ဥပဒေကိုလိုက်နာရသူတိုင်းသည် နယ်ဘက် ပြစ်မှုတခုခုကို ကျူးလွန်လျှင် စစ်ဘက်ဥပဒေအရဖြစ်သောပြစ်မှုတခုကို ကျူးလွန်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြင့်၊ စစ်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကို ခံထိုက်စေရမည်။ ဤတရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ ပေါ်ထွက်သည့် အချက်မှာ ပြစ်မှုသည် စစ်ဘက် ဥပဒေကို မလိုက်နာရသူ တဦးအား သေစေသည့် လူသတ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် လူသေမှုသော်၎င်း၊ မုဒိန်းမှုသော်၎င်း ဖြစ်၍၊ ကျူးလွန်သူက တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းခါနီတွင် ကျူးလွန်ခဲ့သည် မဟုတ်လျှင် စစ်ဘက်ဥပဒေကို လိုက်နာရသူ တဦးတယောက်အား ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့ ခေါ်ဆောင်လာ၍၊ မည်သည့်ပြစ်မှုနှင့်မဆို စွပ်စွဲသည့် အမှုခပ်သိမ်းတို့တွင် စာပို့ဒ် ၅၂၆ ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကျင့်ထုံးကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။

* ယူနောပ်မကောင်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၁ နှင့် ၇၂။

Cognizable Offences under Special and Local Acts.

512. The following is a list of offences under Special and Local Acts, which are cognizable with the meaning of section 4 *(f)* Code of Criminal Procedure, and should be classified as such:-

Acts.	Sections.
The Arms Act	19, 19A and 20.
The Union Military Police Act	25 – 38.
The Burma Excise Act	30 – 34 inclusive, 37 and 38, [if accused found committing the offence – *see* section 54 (a)].
The Ferries Act	26.
The Burma Post Office Act	52 (including abetments and attempts).
The Railways Act	100, 101, 119 – 121 inclusive, 126 – 129 inclusive, and 130 (1).
The Rangoon Police Act	30 and 31 read with section 54, Code of Criminal Procedure.
The Registration Act	81 and 82.
The Burma Salt Act	9, 10 and 13, read with section 9.
The Burma Telegraph Act	25, 26, 27 and 29 (including attempts).
The Metal Tokens Act	4.
The Burma Official Secrets Act	3 and 4.
The Births, Deaths and Marriages Registration Act.	27
The Burma Aircraft Act	8 (including abetments and attempts).
The Public Property Protection Act. 1947.	6 (1).
The Restriction of Bribery and Corruption Act, 1948.	4 (2).

အထူးအက်ဥပဒေနှင့် အထွေထွေအက်ဥပဒေများအရ အရေးယူပိုင်သော ပြစ်မှုများ

၅၁၂။ ။ဆုဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄(စ)၏ သဘောအဓိပ္ပာယ်အရ အရေးယူပိုင်သည့် အထူးအက်ဥပဒေနှင့် အထွေထွေ အက်ဥပဒေများအရ ပြစ်မှုများ၏ စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၍၊ ထိုပြစ်မှုများကို အရေးယူပိုင်သော ပြစ်မှုဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားရမည်။

အက်ဥပဒေများ	ပုဒ်မများ
လက်နက်ဥပဒေ	၁၉၊ ၁၉-က နှင့် ၂၀။
ပြည်ထောင်စုစစ်ခဲအက်ဥပဒေ	၂၅ မှ ၃၈ ထိ။
မြန်မာနိုင်ငံယစ်မျိုးအက်ဥပဒေ	၃၀ မှ ၃၄ အပါအဝင်၊ ၃၇ နှင့် ၃၈ [တရားခံ ပြစ်မှုကျူးလွန်နေသည်ကို တွေ့ရှိလျှင်၊ ပုဒ်မ ၅၄ (က) ကိုကြည့်]။
ကူးတို့အက်ဥပဒေ	၂၆။
မြန်မာနိုင်ငံစာပို့တိုက်အက်ဥပဒေ	၅၂ (အားပေး ကူညီခြင်းများနှင့် အာဏာထုတ်ခြင်းများအပါအဝင်)။
မီးရထားအက်ဥပဒေ	၁၀၀၊ ၁၀၆၊ ၁၁၁၊ ၁၁၂၊ ၁၁၄၊ ၁၁၆၊ ၁၁၉၊ ၁၂၀၊ ၁၂၁၊ ၁၂၆၊ ၁၂၇၊ ၁၂၈၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၂၉၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၁၃၀၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) ၌။
ရန်ကုန်မြို့ ရဲအက်ဥပဒေ	၃၀ နှင့် ၃၁၊ ဆုဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄ နှင့်တွဲဖက်ရမည်။
မုတ်ပုံတင်အက်ဥပဒေ	၈၁ နှင့် ၈၂။
မြန်မာနိုင်ငံဆားအက်ဥပဒေ	၉၊ ၁၀ နှင့် ၁၃၊ ပုဒ်မ ၉ နှင့် တွဲဖက်ရမည်။
မြန်မာနိုင်ငံ ကြေးနန်းအက်ဥပဒေ	၂၅၊ ၂၆၊ ၂၇ နှင့် ၂၉ (အားထုတ်ခြင်းများ ပါဝင်သည်)။
ဒင်္ဂါးသုံး သတ္တုအက်ဥပဒေ	၄။
မြန်မာနိုင်ငံ မင်းမှု လျှို့ဝှက်စကား အက်ဥပဒေ။	၃ နှင့် ၄။
မွေးဖွားခြင်း၊ သေဆုံးခြင်းနှင့် လက်ထပ်ခြင်း များမှတ်ပုံတင်အက်ဥပဒေ။	၂၇။
မြန်မာနိုင်ငံလေယာဉ်အက်ဥပဒေ	၈ (အားပေးကူညီခြင်းများနှင့် အာဏာထုတ်ခြင်းများ အပါအဝင်)။
၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း ကာကွယ်ရေး အက်ဥပဒေ။	၆ (၁)။
၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အဂတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေး အက်ဥပဒေ။	၄ (၂)။

CHAPTER XVIII.

Absconding Accused.

513. *(1)* When an accused person absconds or cannot be found and the Magistrate is satisfied that it will be useless to issue further process he should take steps under section 512 (*see* paragraph 1164). But when evidence is recorded under section 512 , it is desirable that it should be recorded as soon as possible after the fact of the absconding of the accused has been ascertained. In proceedings of this kind the following instructions should be observed :-

(1) When a Magistrate proposes to proceed under section 512 of the Code of Criminal Procedure, he should first of all record evidence that the accused person has absconded and that there is no immediate prospect of arresting him. Evidence on these points should be recorded before any evidence relating to the alleged offence is taken.

(2) If the Magistrate considers that the evidence so recorded proves that the accused has absconded and that there is no immediate prospect of arresting him, he should record a finding to that effect. This finding may be recorded on the diary. It is important and should on no account be omitted.

(3) After recording the finding above-mentioned, the Magistrate should proceed to record the evidence against the accused. In so doing, he should make the record as full and detailed as possible. The Honourable Judges have observed that evidence recorded under section 512 of the Code of Criminal Procedure is often recorded in a very brief and perfunctory manner, and is seldom of much value. The Magistrate should try to ascertain all that the witnesses know about the case and should question them carefully for this purpose.

(4) In hurt cases and cases of a similar nature Magistrates must be particularly careful to record the medical evidence, and in cases in which death has been caused they must see that there is adequate evidence on the record to establish the identity of the body. As owing to the absence of the accused the provisions of section 509, Code of Criminal Procedure, are not applicable to such

အခန်း ၁၈

ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေသည့်တရားခံ

၅၁၃။ ။(၁) တရားခံထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေသည် ဖြစ်လျက်၊ သို့မဟုတ် တရားခံကို မတွေ့ရှိနိုင်သည်ဖြစ်လျက်၊ နောက်ထပ် သမန်စာ ထုတ်ဆင့်လျှင် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်မည်ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ယုံကြည်ကျေနပ်လျှင် ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ပုဒ်မ ၅၁၂ အရ၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။ (အပိုဒ် ၁၁၇၇) ကိုကြည့်။ သို့သော်လည်း သက်သေခံချက်ကို ပုဒ်မ ၅၁၂ အရ၊ ရေးမှတ်ယူသောအခါ၊ တရားခံထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေခြင်း မှန်ကြောင်းစုံစမ်းသိရှိပြီးလျှင် ပြီးခြင်း ရေးမှတ်ယူရန် လိုအပ်ပေမည်။ ဤကဲ့သို့သော မှုခင်းကိစ္စမျိုးကို ဆောင်ရွက်သည့်အခါ အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်။

(၁) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၂ အရ၊ ဆောင်ရွက်ရန်ကြံရွယ်လျှင်၊ တရားခံထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေကြောင်းနှင့် ၎င်းအား လတ်တလော ဖမ်းဆီးရမိနိုင်ရန် အလားအလာမရှိကြောင်း သက်သေခံချက်ကို ရှေးဦးစွာ ရေးမှတ်ထားရမည်။ ဆိုခဲ့သည့်အချက်များနှင့် ပတ်သက်သော သက်သေခံချက်ကို ရေးမှတ်လိုလျှင်၊ စွပ်စွဲထားသည့်ပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့်သက်သေခံချက်ကိုမျှ မရေးယူမီရေးမှတ်ရမည်။

(၂) ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရေးမှတ်ထားသော သက်သေခံချက် အရ၊တရားခံထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေကြောင်းနှင့်၊ ၎င်းတရားခံအား လတ်တလော ဖမ်းဆီးရမိနိုင်ရန် အလားအလာမရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ ထိုသို့ထင်မြင်ယူဆကြောင်းကို မှတ်တမ်းတင်ထားရမည်။ ထိုထင်မြင်ယူဆချက်ကို နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ထားနိုင်သည်။ ဤသို့ရေးမှတ်ခြင်းမှာ အရေးကြီးသည်ဖြစ်၍ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မဆို ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိစေရ။

(၃) အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ထင်မြင်ယူဆချက်ကို ရေးမှတ်ပြီးသောအခါ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် တရားခံအပေါ် ထွက်ဆိုမည့် သက်သေခံချက်ကို ဆက်လက် ရေးမှတ်ရမည်။ ထိုသို့ရေးမှတ်ရာ၌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ၎င်းမှတ်မှတ်တမ်းကို အသေးစိတ်အကြောင်းအရာဖြင့် ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံအောင် ရေးမှတ်ရမည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၁၂ အရ သက်သေခံချက်ကို ရေးမှတ်ကြရာ၌ မကြာခဏ များစွာ အကျဉ်းချုံးလျက် ပေါ့ပေါ့ ဆဆ ရေးမှတ်ကြသောကြောင့်၊ ယင်းသက်သေခံချက်မှာ တန်ဘိုးရှိခဲ့သည်ဟု တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများက မှတ်ချက်ချထားပေသည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ဆိုင်ရာအမှုကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေများသိရှိသမျှကို အမှန်သိရှိအောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ သက်သေများအား စေ့ငုသေချာစွာ စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းလည်းပြုရမည်။

(၄) နာကျင်စေမှုများနှင့် အလားတူ အမှုမျိုးများတွင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည်၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်ကို အထူးသဖြင့် သေချာစွာ ဂရုပြု၍ ရေးမှတ်ကြရမည်။ ထို့ပြင်လူသေစေသော် အမှုများ၌ အလောင်းမှာ ထိုသေဆုံးသူ၏ အလောင်းဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားစေခြင်းငှါ၊ အမှုတွဲတွင် သက်သေခံ အလုံအလောက်ရှိစေရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က ကြည့်ရှုကြရမည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၀၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်း

cases, District Magistrates should as far as possible arrange for their disposal at the station where the medical officer, whose evidence is required, resides.

(5) When the evidence has been recorded the Magistrate should consider whether there is sufficient *primâ facie* proof of the offence. If there is, he can proceed under sections 87 and 88. If there is not sufficient *Primâ facie* proof of the offence, he should refuse to issue either proclamation or attachment. In petty cases it is not necessary to take any step under sections 87 and 88, even if there is sufficient *primâ facie* proof of the offence. Proclaiming a man for a petty offence makes him a fugitive from justice and is likely to drive him to more serious crime. In case of doubt, a reference should be made to the Sub-divisional or District Magistrate.

(6) **In a case in which there are more than one accused,** where any of the accused abscond before, or in the course of, the trial if evidence is recorded to prove that such accused have absconded and that there is no immediate prospect of arresting them, and if the Magistrate records a finding that this has been proved, the evidence subsequently taken in the case can be used in accordance with the provisions of section 512 of the Code of Criminal Procedure. A separate miscellaneous proceeding should be drawn up, on which should be noted the number and description of the regular trial in which the evidence is recorded. This miscellaneous proceeding should be registered in Criminal Register No. II; and its number should be noted in the diary of the regular trial. A note should also be made on the cover of the regular trial record, so that when the ordinary time for its destruction arrives, it may not be destroyed but **may be transferred to the separate miscellaneous proceeding mentioned above.** Where evidence that some of the accused have absconded and that there is no immediate prospect of arresting them cannot be recorded at once, the trial of the remaining accused should proceed and separate proceedings under section 512 of the Code of Criminal Procedure should be held in respect of the absconding accused.

(2) Magistrates should note that it is only the Court which is competent to try or commit for trial for the offence complained of an accused person who has absconded and of whose arrest there is no immediate prospect which may take action under section 512 of the Code of Criminal Procedure. Thus a third class Magistrate

ချက်များမှာ၊ တရားခံမရှိသည့်အတွက် ဤသို့သော အမှုများနှင့် မသက်ဆိုင်သောကြောင့်၊ ထိုအမှုများကို သက်သေခံစေလိုသော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိနေထိုင်သော အရပ်ဒေသတွင် စစ်ဆေးစီရင်စေရန် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

(၅) သက်သေခံချက်ကို ရေးမှတ်ယူပြီးသော အခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ပြစ်မှုမှာလုံလောက်စွာ ယုတ္တိထင်ရှားခြင်းရှိ မရှိ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည်။ ယုတ္တိထင်ရှားခြင်း ရှိလျှင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ပုဒ်မ ၈၇ နှင့် ၈၈ အရ၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ပြစ်မှုမှာလုံလောက်စွာ ယုတ္တိထင်ရှားခြင်း မရှိလျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ကြော်ငြာစာ ထုတ်ရန်သော်၎င်း၊ ပစ္စည်းဖမ်းဝါရမ်း ထုတ်ရန်သော်၎င်း ငြင်းပယ်ရမည်။ သေးငယ်သော အမှုများတွင်၊ ပြစ်မှုမှာလုံလောက်စွာ ယုတ္တိထင်ရှား ရှိသော်ငြားလည်း၊ ပုဒ်မ ၈၇ နှင့် ၈၈ တို့အရ တစုံတရာအရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန် မလိုချေ။ သေးငယ်သော ပြစ်မှုအတွက် လူတဦးတယောက်ကို ကြော်ငြာခြင်းသည်၊ ထိုသူအား တရားဥပဒေမှ လက်လွှတ်ထွက်ပြေး သူဖြစ်စေ၍၊ သာ၍ပင် ကြီးလေးသော ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်စေရန် ထိုသူအား လှုံ့ဆော်ခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ သံသယရှိသည့်အချက်တွင်၊ နယ်ခိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ဖြစ်စေး ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသို့ဖြစ်စေ မေးမြန်း ထောက်လှမ်းရမည်။

(၆) **တရားခံတဦးထက်ပို၍ပါရှိသောအမှုတွင်** အမှုကိုစစ်မေးခြင်းမပြုမီ၊ သို့တည်း မဟုတ် အမှုကို စစ်ဆေးလျက်ရှိနေသည့်အတွင်း၊ တရားခံတဦးတယောက် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သည့်အချက်တွင်၊ ထိုတရားခံထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ကြောင်းနှင့် ထိုတရားခံကို ရှာတွေ့ ဖမ်းဆီးရမိနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ဖွယ်မရှိကြောင်း ထင်ရှားစေရန် သက်သေခံချက်ကို ရေးမှတ်လျှင်၊ ထို့ပြင် ထိုအချက်မှာ ထင်ရှားကြောင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဆုံးဖြတ်ချက် ရေးမှတ်လျှင်၊ ထိုအမှုတွင် နောက်ယူသော သက်သေခံချက်များကို၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၂ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ အသုံးပြုနိုင်သည်။ သီးခြားဖြစ်သော အသေးအဖွဲအမှုတွဲတရပ်ကို ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုအသေးအဖွဲ အမှုတွဲတွင်၊ သက်သေခံချက် ရေးမှတ်ယူသည့် ရာဇဝတ်ကြီးမှု၏ နံပါတ်နှင့် အမျိုးအမည်တို့ကို မှတ်သားထားရမည်။ ထိုအသေးအဖွဲ့မှုကို ရာဇဝတ်မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်အမှတ် ၂ တွင် ရေးသွင်း၍၊ ထိုအသေးအဖွဲ့မှု၏ နံပါတ်ကို ရာဇဝတ်ကြီးမှု၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် မှတ်သားထားရမည်။ ထို့ပြင်လည်း စစ်ဆေးသောအမှုတွဲကို ဖျက်ဆီးရန် သာမန်အချိန်ကျရောက်သည့်အခါ မဖျက်မဆီးဘဲ၊ **အထက်ပေါ်ပြခဲ့သော သီးခြားအသေးအဖွဲ့အမှုတွဲ ရှေ့ပြောင်းထားနိုင်စေခြင်းငှာ** ထိုစစ်ဆေးသော ရာဇဝတ်ကြီးအမှုတွဲမျက်နှာပုံးပေါ် တွင် မှတ်သားချက်တရပ် ပြုလုပ်ထားရမည်။ တရားခံ အချို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ထိုတရားခံတို့ကို ရှာတွေ့ ဖမ်းဆီးရမိနိုင် လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ဖွယ်မရှိကြောင်း သက်သေခံချက်ကို ချက်ခြင်း ရေးမှတ်ယူနိုင်ခြင်း မရှိလျှင်၊ ကျန်ရှိသည့်တရားခံတို့အပေါ်၌ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပြီး လျှင်၊ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်လျက်ရှိသော တရားခံတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၂ အရ၊ သီးခြားမှုခင်း ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၂) ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်၍ ရုတ်တရက် ဖမ်းဆီးရမိနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ဖွယ်မရှိသော တရားခံကို စွဲဆိုသော ပြစ်မှုအတွက် စစ်ဆေးစီရင်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်စေခြင်းငှာ လွှဲအပ်တင်ပို့ရန် အခွင့်အာဏာရှိသော တရားရုံးကသာလျှင်၊ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၂ အရ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်းကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီး

not empowered to commit for trial under section 206, Code of Criminal Procedure, could not record evidence under this section against an absconder accused of dacoity.

(3) The attention of Magistrates is called to the second sentence of section 512 (1) of the Code of Criminal Procedure. When evidence has been recorded under this section, and the offender is subsequently arrested and sent up for trial, no statement previously recorded under section 512 of the Code of Criminal Procedure can be admitted in evidence against him **unless and until it is proved** that the witness who made it is dead or incapable of giving evidence, or that his attendance cannot be procured without an amount of delay, expense, or inconvenience which, in the circumstances of the case, would be unreasonable.

CHAPTER XIX.

Miscellaneous Cases (Maintenance and Bonds).

Maintenance

488 (8). **514.** When a person ordered, under section 488 of the Code of Criminal Procedure, to pay maintenance has ceased to reside in the jurisdiction of the Magistrate who passed the order, an order for the recovery of arrears may be made either by the Magistrate who passed the order for payment of maintenance or by a Magistrate having jurisdiction in the place where such person resides.

Jurisdiction.

489. **515.** *(1)* The fact that a child for whose maintenance an order has been passed has grown older constitutes a change in the circumstances of the person receiving maintenance.

Alteration in Allowance.

(2) Although divorce is not "a change in circumstances" such as is referred to in section 489, it is ground for enquiry under section 488 (5) whether the parties are living separately by mutual consent; and also cause for refusing to enforce an order of maintenance under section 490, Code of Criminal Procedure.

တို့ကမှတ်သားကြရမည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ စစ်ဆေးစီရင်စေခြင်းငှာ လွှဲအပ်တင်ပို့နိုင်ရန် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၆ အရ၊ အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားခြင်း မရှိသော တတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ဓားပြမှုနှင့် စွဲဆိုခြင်းခံရသော ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သူအပေါ် ၌ ဤပုဒ်မအရ သက်သေခံချက်တို့ကို ရေးမှတ်ယူခြင်း မပြုနိုင်။

(၃) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၂ (၁) ၏ ဒုတိယဝါကျကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တို့ကသတိပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုပုဒ်မအရ သက်သေခံချက်ကို ရေးမှတ်ထားပြီး ဖြစ်၍၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို နောက်မှဖမ်းဆီးရမိ စစ်ဆေးစီရင်ရန် တင်ပို့သောအခါ၊ ထို ထွက်ဆိုချက်ကိုပြုသည့် သက်သေသည် သေဆုံးကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သက်သေခံနိုင်စွမ်း မရှိကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှု၏အခြေအနေအရ မသင့်တော်သော နှောင့်နှေးကြန့်ကြာ ခြင်းမရှိဘဲ၊ သို့တည်းမဟုတ် စရိတ်စကကုန်ကျခြင်း မရှိဘဲ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကသိကအောက် ဖြစ်ခြင်းမရှိဘဲ၊ ထိုသက်သေတရားခံသို့ တက်ရောက်ခြင်းကို မရရှိနိုင်ကြောင်း ထင်ရှား မရှိသမျှ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၂ အရ၊ ယခင်ကရေးမှတ်ယူထားသော မည်သည့် ထွက်ဆိုချက်ကိုမျှ၊ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်သူ အပေါ်၌ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံခြင်းမပြုနိုင်။

အခန်း ၁၉

အသေးအဖွဲအမှုများ (စရိတ်ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် ခံဝန်ချုပ်များ) အကြောင်း

စရိတ်ထောက်ပံ့ခြင်း

၅၀၀(၁)။ ၅၁၄။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၈၈ အရ၊ စရိတ်ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်း ခံရသူသည်၊ အမိန့်ချပေးသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ။ ပိုင်ခွင့် အာဏာနယ်မြေအတွင်း နေထိုင်ခြင်းမှ ရပ်စဲသွားသော အခါ၊ ထိုအမိန့်ချပေးသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ထိုသူ နေထိုင်သည့်နေရာတွင် စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ စရိတ်မပေး ကျန်ငွေများကို အရကောက်ခံရန်အတွက် အမိန့်ချပေးနိုင်သည်။

၅၀၉။ ၅၁၅။ ။(၁) ထောက်ပံ့ကြေးစရိတ် ရစေရန် အမိန့်ချမှတ်ထားသော ကလေး၏ စရိတ်ငွေကိုပြောင်းလဲခြင်း။ အသက်အရွယ် ပို၍ကြီးလာခြင်းသည်၊ ထောက်ပံ့ကြေးစရိတ် ရရှိနေသောသူ၏ အခြေအနေ ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်သည်။

(၂) လင်မယား ကွာရှင်းခြင်းသည်၊ ပုဒ်မ ၄၈၉ တွင် ရည်ညွှန်းထုံးသည့်အတိုင်း "အခြေအနေ ပြောင်းလဲခြင်း" မဟုတ်သော်လည်း၊ ပုဒ်မ ၄၈၈ (၅) အရ အမှုသည်တို့သည် နှစ်ဦးသဘောတူ ထပ်ခြားစီနေကြသည်ဟုတ် မဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် အခြေခံအကြောင်း ဖြစ်သည်ပြင်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉၀ အရ ထောက်ပံ့ကြေးစရိတ် ပေးစေရန် အမိန့်ကို အတည်မပြုဘဲ ငြင်းဆန်ရန် အကြောင်းလည်းဖြစ်သည်။

488 (6).

516. Evidence of neglect or refusal to maintain must be taken in the presence of the husband or father, as the case may be, and an order to pay maintenance cannot be passed in the absence of the husband or father; provided that if the Magistrate is satisfied that he is wilfully avoiding service or wilfully neglects to attend Court, the case may be heard and determined *ex-parte*.

Record of Evidence.

517. *(1)* It is only when there is wilful neglect to comply with an order directing payment of maintenance that a Magistrate can issue a warrant to levy the amount due.

Enforcement of order.

(2) An order for the payment of arrears of maintenance due under a private agreement between husband and wife is not authorised under section 488, only an order for a future allowance can be passed.

(3) An order of imprisonment in anticipation of a default of payment of the maintenance ordered under section 488 is illegal.

488 (3).

(4) The maximum sentence which may be imposed on any one occasion under section 488 (3) is one month.

(5) Arrears of maintenance can be recovered for one year only.

Recovery of Arrears.

406 A.

518. Under section 406, an appeal lies to the Court of Session against any order of a Magistrate passed under section 488 or section 489.

Appeals.

Bonds.

518.

519. In lieu of executing bond, the Court may in any case permit the deposit, to such amount as it may fix, a sum of money or Government securities. When security is ordered under Chapter VIII, the Court may require the deposit of a sum of money or Government securities, not exceeding K 100 in value, in lieu of executing a bond.

Deposit of Money in lieu of Bond.

514 B.

520. In all cases when a minor is required to execute a bond, a bond executed by a surety or sureties only may be accepted instead.

Bond of Minor.

၄၅၅ (၆)။ ဆက်ဆေခံချက် ရေးမှတ်ယူခြင်း။

၅၁၆။ ။စရိတ်ထောက်ပံ့ရန် ပေါ်လျော့ ပျက်ကွက်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ငြင်းဆန်ကြောင်း သက်သေခံချက်ကို လင်ယောကျ်ား ရှေ့တွင် ဖြစ်စေ၊ ဖခင်၏ ရှေ့တွင်ဖြစ်စေ အကြောင်းအားလျော်စွာ ရယူရမည်။ ထို့ပြင် ထောက်ပံ့ကြေးစရိတ်ပေးစေရန် အမိန့်ကို လင်ယောကျ်ား၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖခင်၏ ကွယ်ရာတွင် ချမပေးနိုင်။ သို့ရာတွင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထိုသူသည် သမ္မန်စာချအပ်ခြင်းကို တမင် ရှောင်တိမ်းနေသည်ဟု သော်၎င်း၊ တရားရုံးသို့ လာရောက်ရန် တမင် ပေါ်လျော့ ပျက်ကွက်သည်ဟုသော်၎င်း ယူဆ ကျေနပ်လျှင် အမှုကို တဖက်သတ် ကြားနာ၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

၅၁၇။ အမိန့်ကို အတည်ပြုခြင်း။

၅၁၇။ ။(၁) ထောက်ပံ့ကြေးစရိတ် ပေးစေဟူသောအမိန့်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် တမင်ပေါ်လျော့ ပျက်ကွက်မှသာလျှင်၊ ပေးဆောင်ရမည့် ငွေကို ကောက်ခံရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဝါရမ်း ထုတ်နိုင်သည်။

(၂) လင်နှင့် မယားတို့ အချင်းချင်း သဘောတူ ပဋိညာဉ်အရ ပေးဆောင်ရမည့် ထောက်ပံ့ကြေးစရိတ် မပြေကျန်ငွေကို ပေးစေဟူသော အမိန့်ချမှတ်ရန် ပုဒ်မ ၄၀၈ အရ ခွင့်ပြုနိုင်သည်မဟုတ်၊ နောင် ပေးရန်စရိတ်အတွက်ကိုသာ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

(၃) ပုဒ်မ ၄၀၈ အရ အမိန့်ချမှတ်ထားသော ထောက်ပံ့ကြေး စရိတ်မပေး ပျက်ကွက်မည်ကို ကြိုတင်မျှော်မှန်း၍ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်သည့် အမိန့်သည် ဥပဒေနှင့် မညီဖြစ်သည်။

၄၅၅ (၃)။

(၄) ပုဒ်မ ၄၀၈ (၃) အရ တကြိမ်တခါ တခုခုတွင် အများဆုံး ချမှတ်နိုင်သည့် ထောင်ဒဏ်မှာ တလဖြစ်သည်။

(၅) ထောက်ပံ့ကြေး စရိတ် မပြေကျန်ငွေများကို တနှစ်အတွက်သာလျှင် တောင်းခံနိုင်သည်။

မပြေ ကျန် ငွေများ ကို တောင်းခံခြင်း။

၄၀၆-က။ အယူခံမှုများ။

၅၁၈။ ။ပုဒ်မ ၄၀၀၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ချမှတ်သည့် မည်သည့်အမိန့်ကိုမဆို ပုဒ်မ ၄၀၆-က အရ စက်ရှင် တရားရုံးသို့ အယူခံဝင်နိုင်သည်။

ခံဝန်ချုပ်များ

၅၁၉။ ခံဝန်ချုပ် အစား အာမခံ ငွေတင်သွင်းစားခြင်း။

၅၁၉။ ။ခံဝန်ချုပ်ကို ချုပ်ဆိုစေမည့်အစား၊ တရားရုံးသည် မည်သည့်အမှုတွင်မဆို၊ မိမိသတ်မှတ်သည့် ငွေအရေအတွက်ရှိ ငွေကိုဖြစ်စေ၊ အစိုးရ ငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ်များကို ဖြစ်စေ တင်သွင်းစေရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ အခန်း ၈ အရ ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုစေရန် အမိန့် ချမှတ်သည့်အခါ၊ တရားရုံးသည်၊ ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုစေမည့်အစား၊ တန် ဖိုးအားဖြင့် ကျပ်တရာထက် မပိုသော ငွေကိုဖြစ်စေ၊ အစိုးရ ငွေချေး သက်သေခံ လက်မှတ်များကိုဖြစ်စေ တင်သွင်းစေရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

521. (1) When the bond is for the appearance of a person before a Court, that Court only may declare that the bond has been forfeited.

Forfeiture of Bond.

(2) A bond must be construed strictly, and the amount of the bond cannot be forfeited in case of failure to appear in a Court to which the case been transferred, if the obligation to appear in that Court has not been specified in that bond. Hence, ordinarily when a case is transferred, if the accused is on bail, a fresh bond to appear before the Court to which the case is transferred should be taken from him. * But see section 170 (3), Code of Criminal Procedure.

514.

522. When the penalty of a bond has been paid the bond is discharged and neither principal nor sureties are subject further liability, whether part of the penalty has been remitted under section 514, sub-section (5), or not.

Discharge of Bond.

523. The whole or any part of the penalty of a bond may be recovered from the principal or any of the sureties. But not more than the sum named can be recovered in the whole.

Recovery of Penalty.

CHAPTER XX.

COMMITTAL INQUIRIES AND SESSIONS TRIALS.

Inquiry into Cases triable by Courts of Session.

18. 206-220

524. The following explanatory summary of the provisions of Chapter XVIII is given for the guidance of all Magistrates empowered to commit for trial : -

Procedure in Committal Inquiry.

208. (1) The Magistrate must examine all witnesses for the prosecution, and should also summon and examine any witnesses whom the accused desires to call prior to the consideration of question of charge.

၅၂၀။ ။အရွယ် မရောက်သူကို ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုစေရန် လိုအပ်သည့်အမှု အရပ်ရပ်တွင် ၅၁၄-ခ။
ထို ရွယ်မရောက်သူကို ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုစေမည့်အစား၊ ခံဝန်သ
တဦးကဖြစ်စေ၊ အများကဖြစ်စေ၊ ချုပ်ဆိုသည့် ခံဝန်ချုပ်ကို
သာလျှင် လက်ခံနိုင်သည်။

အရွယ် မရောက်သူ၏ ခံဝန် ချုပ်။

၅၂၁။ ။(၁) ခံဝန်ချုပ်မှာ သူတဦးတယောက် တရားရုံးရှေ့သို့ လာရောက်ရန်ဖြစ်လျှင်၊
ထိုတရားရုံးကသာလျှင် ခံဝန်ချုပ်ကို ဘဏ္ဍာတော်အဖြစ် သိမ်းယူ
ကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။

ခံဝန်ချုပ်ကို ဘဏ္ဍာ တော် အဖြစ်သိမ်းယူခြင်း။

(၂) ခံဝန်ချုပ်ကို ကျနသေချာစွာ အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရမည်။ ထို့ပြင် အမှုကို လွှဲ
ပြောင်းလိုက်သည့် တရားရုံးသို့ လာရောက်ခြင်း မရှိသည့်အချက်၌၊ ထိုတရားရုံးသို့ လာရောက်
ရန် တာဝန်ကို ထိုခံဝန်ချုပ်တွင် သီးခြားဖော်ပြထားခြင်း မရှိလျှင်၊ ခံဝန်ချုပ်ပါ ငွေကို
ဘဏ္ဍာတော်အဖြစ် သိမ်းယူခြင်း မပြုနိုင်။ သို့ဖြစ်၍ အမှုတခုကို လွှဲပြောင်းလိုက်သောအခါ၊
တရားခံမှာ ခံဝန်နှင့် ရှိနေလျှင် အမှုကို လွှဲပြောင်းလိုက်သော တရားရုံးသို့ လာရောက်စေရန်
ခံဝန်ချုပ်အသစ်တရပ်ကို သာမန်အားဖြင့် ၎င်းတရားခံထံမှ ရယူရမည်။ သို့သော် ရာဇဝတ်
ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇၀(၃) ကိုကြည့်။

၅၂၂။ ။ခံဝန်ချုပ်ပါ ဒဏ်ကြေးကို ပေးဆောင်ပြီး ဖြစ်သောအခါ၊ ခံဝန်ချုပ်သည် ၅၁၄။
တာဝန်မှ ကင်းလွတ်သည်။ ထို့ပြင် ပုဒ်မ ၅၁၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၅)အရ
ခံဝန်ချုပ်ပါ ဒဏ်ကြေး အချို့အဝက်ကို လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်
ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ မပြုသည်ဖြစ်စေ၊ ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုသည့် အရင်း
ခံလူအပေါ်၌ သော်၎င်း၊ ခံဝန်သူများ အပေါ်၌သော်၎င်း တာဝန် ထပ်မံ တင်ခြင်း မရှိစေ။

ခံဝန်ချုပ်၏ တာဝန် ကင်း လွတ်ခြင်း။

၅၂၃။ ။ခံဝန်ချုပ်ပါ ဒဏ်ကြေး အားလုံးကို ဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်ကိုဖြစ်စေ၊ ခံဝန်
ချုပ် ချုပ်ဆိုသည့် အရင်းခံလူထံမှဖြစ်စေ၊ ခံဝန်သူ တဦးဦးထံမှ
ဖြစ်စေ တောင်းခံနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် စုစုပေါင်း ခံဝန်ချုပ်တွင်
ဖော်ပြထားသော ဒဏ်ကြေးငွေထက် ပို၍ မတောင်းခံနိုင်။

ဒဏ်ကြေးကို တောင်းခံခြင်း။

အခန်း ၂၀

လွှဲအပ်တင်ပို့ရန်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုမျှားနှင့်စက်ရှင်မှုမျှားအကြောင်း

စက်ရှင်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်သည့် အမှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း

၅၂၄။ ။စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့ခွင့်ရှိသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီး အရပ်ရပ်တို့ ၃၀။ ၅၀၆-
လိုက်နာကြရန်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ အခန်း ၁၈ ပါ ၂၂၀။
ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ ရှင်းလင်းချက် အကျဉ်းချုပ်ကို အောက်ပါ
အတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

လွှဲအပ်တင်ပို့ရန် စုံစမ်းစစ် ဆေးမှုဌ် လိုက်နာခရန် ကျင့် ထုံး။

၂၀၈။ (၁) စာရားလိုဘက် သက်သေအားလုံးကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စစ်ဆေးရမည်။ ၂၀၉။
ထို့ပြင်လည်း စွဲချက်တင်ခြင်းနှင့် ဆိုင်သည့် အချက်ကို စွင့်စားဆင်ခြင်ခြင်း မပြုမီ၊ တရားခံက
ခေါ်လိုသည့် မည်သည့်သက်သေတို့ကိုမဆို၊ သမ္မန်စာဖြင့် ဆင့်ခေါ်၍ စစ်မေးရမည်။

209 (2) If the Magistrate, after recording all the evidence for the prosecution and the evidence of any witnesses called by the accused at this stage, and (if he considers it necessary) examining the accused for the purpose of enabling him to explain any circumstances appearing in the evidence against him finds that no case has been made out against the accused, it is his duty to discharge the accused. The accused may be discharged at any earlier stage of the inquiry if the Magistrate considers the charge to be groundles.

210 If the Magistrate finds that there is sufficient evidence to establish a *primâ facie* case that accused has committed an offence triable by the Court of Session he must frame a charge and read and explain it to the accused. The accused must not be asked to plead to the charge.

211 (3) When the charge has been read and explained to the accused he should be required to state forthwith whether he desires to give evidence on his own behalf and whether he desires to call witnesses on his trial, and the Magistrate must warn the accused in the manner required by proviso (b) to section 342 (1). The accused shall then be required to give in at once a list of the witnesses whom he wishes to be summoned for the defence on his trial.

212 (4) If the accused states that he does not desire to give evidence on his own behalf the Magistrate shall examine the accused generally on the whole case, as required by section 342 (2), for the purpose of enabling him to explain any circumstances appearing in evidence against him. If the accused states that he does desire to give evidence on his own behalf, the Magistrate may take the evidence of the accused, but is not bound to do so.

212 (5) The Magistrate may also summon and examine any of the witnesses named in the list given in by the accused, but is not bound to do so.

213 (6) If, after examining the accused or hearing the evidence of the accused and hearing the evidence of witnesses for the defence under sub-paragraph (5), the Magistrate considers that there are no longer grounds for putting the accused on his trial he may cancel the charge and discharge the accused. Otherwise, the Magistrate should make an order committing the accused for trial.

(7) The Magistrate must always record his reasons for discharging the accused, but reasons for committing the accused for trial need not be recorded.

၂၀၉။ (၂) တရားလိုဘက် သက်သေခံချက် အားလုံးတို့နှင့် ထိုအဆင့်တွင် တရားခံက ခေါ်သည့် သက်သေတို့၏ သက်သေခံချက်တို့ကို ရေးမှတ်ယူပြီး၍၊ (လိုအပ်ဘသည် ထင်မြင်လျှင်) သက်သေခံချက်၌ တရားခံအား ငြိစွန်းနေသော အကြောင်းခြင်းရာများကို တရားခံက ဖြေရှင်းနိုင်စေရန် အလို့ငှာ တရားခံကို စစ်မေးပြီးနောက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက တရားခံအပေါ်၌ အမှုထင်ရှား မရှိဟု ယူဆလျှင်၊ တရားခံကို တရားရှင်လွှတ်ရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၌ တာဝန် ဝတ်တရားရှိသည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စွပ်စွဲချက်သည် အခြေခံ မရှိသည့် စွပ်စွဲချက်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆလျှင်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ ယခင် မည်သည့်အဆင့်၌မဆို တရားခံကို တရားရှင် လွှတ်နိုင်သည်။

၂၁၀။ စက်ရှင်တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်သည့်ပြစ်မှုကို တရားခံကျူးလွန်ကြောင်း ယုတ္တိထင်ရှားအောင် သက်သေခံ အလုံအလောက်ရှိသည်ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ယူဆလျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် စွဲချက်တင်၍ ထိုစွဲချက်ကို တရားခံသို့ဖတ်၍ ရှင်းလင်းပြရမည်။ စွဲချက်ကိုဖြေကြားစေရန် တရားခံအား မပြောရ။

၂၁၁။ (၃) စွဲချက်ကိုတရားခံသို့ ဖတ်၍ရှင်းလင်းပြပြီးသောအခါ၊ တရားခံအား မိမိအတွက် ကိုယ်တိုင်သက်သေခံချက် ပေးလိုသည် မပေးလိုသည်၊ ထို့ပြင် မိမိအမှုကို စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ သက်သေများခေါ်လိုသည်မခေါ်လိုသည်ကို ချက်ခြင်း လျှောက်ထားစေရမည်။ ထို့ပြင်လည်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ ပုဒ်မ ၃၄၂ (၁) ပါ ခြွင်းချက်အရ လိုအပ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း တရားခံအား သတိပေးရမည်။ ထို့နောက်၊ မိမိကိုစစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ မိမိဘက်က ဆင့်ခေါ်လိုသောသက်သေများစာရင်းကို ချက်ခြင်းပေးသွင်းရန် တရားခံအား ပြောရမည်။

၂၁၂။ (၄) တရားခံကမိမိအတွက် ကိုယ်တိုင်သက်သေခံချက် မပေးလိုဟု လျှောက်ထားလျှင်၊ သက်သေခံချက်၌ မိမိအား ငြိစွန်းနေသော အကြောင်းခြင်းရာများကို တရားခံက ဖြေရှင်းနိုင်စေရန်အလို့ငှာ ပုဒ်မ ၃၄၂ (၂) အရ၊ လိုအပ်သည့်အတိုင်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် တရားခံအား အမှုတခုလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းအရာများကို ယေဘုယျအားဖြင့် စစ်မေးရမည်။ အကယ်၍ တရားခံက မိမိအတွက်ကိုယ်တိုင် သက်သေခံချက်ပေးလိုသည်ဟု လျှောက်ထားလျှင်၊ တရားခံ၏ သက်သေခံချက်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရယူနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့ရယူရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၌ တာဝန်မရှိချေ။

၂၁၂။ (၅) တရားခံပေးသွင်းသော စာရင်းတွင် အမည်ဖော်ပြပါရှိသည့် မည်သည့်သက်သေကိုမဆို၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက သမ္မန်စာဖြင့် ဆင့်ခေါ်ရှိလည်း စစ်မေးနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ဆင့်ခေါ်စစ်မေးရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၌ တာဝန်မရှိချေ။

၂၁၃။ (၆) တရားခံကိုစစ်မေးပြီးနောက်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံ၏ သက်သေခံချက်ကို ကြားနာပြီးနောက်၊ ထို့ပြင် စဉ်ပိုဒ်ခွဲ (၅) အရ တရားခံဘက် သက်သေများ၏ သက်သေခံချက်ကိုလည်း ကြားနာပြီးနောက်၊ တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် အခြေခံ အကြောင်းမရှိတော့ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထင်မြင်လျှင်၊ စွဲချက်ကို ဖျက်သိမ်း၍ တရားခံကို တရားရှင်လွှတ်နိုင်သည်။ ထိုသို့မဟုတ်လျှင်၊ စစ်ဆေးစီရင်ရန်အတွက်၊ တရားခံကို လွှဲအပ်တင်ပို့ရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

(၇) တရားခံကို တရားရှင်လွှတ်သည့် မိမိ၏ အကြောင်းပြချက်များကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အစဉ်သဖြင့် ရေးမှတ်ရမည်။ သို့ရာတွင် စစ်ဆေးစီရင်ရန် တရားခံအား လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အကြောင်းပြချက်များကို ရေးမှတ်ရန် မလိုချေ။

216 (8) After committal, the Magistrate should examine the evidence, and make a list of witnesses for the Court of Session, placing them as far as posssible in chronological order of the events to which they testify. If any witness for the prosecution can give no relevant evidence, or is wholly superfluous, **the Public Prosecutor should be asked whether he wants the witness** and unless he gives a good reason, the witness should be excluded from the list. If any witness for the defence has no relevant evidence to give, the accused should be asked whether he wants him; if the accused does not want him, or if the witness seems to be named for the purpose of vexation or delay, or of defeating the ends of justice, he should be excluded from the list *unless the accused deposits his expenses.* (See *also para 577.*)

(9) All witnesses whether for the prosecution or for the defence who have appeared before the Magistrate and are in the Court of Session list should be caused to execute bonds to attend at the Court of Session when called on. These bonds are of great importance and it is the duty of Committing Magistrates and Public Prosecutors to see that they are properly drawn up and duly executed.

The bond should be in Criminal Form 137 and the date to be entered upon it is the date fixed for the opening of the next sessions or the date which the District Magistrate may have intimated under paragraph 567 as being the first date on which the Sessions Court is likely to be able to take up a new case.

(10) When notice of the date finally fixed for trial is received from the District Magistrate, the Committing Magistrate shall at once issue summonses to the witnesses and fix a date for the return of the summonses. On that date, his clerk shall report whether all the witnesses have been duly served, and if they have not, further steps shall be taken to procure their attendance.

(11) If, after the witnesses have executed bonds, it should appear for any reason that their attendance at the Court of Sessions is not required, the Committing Magistrate must at once give them notice to this effect. If after summonses have issued to witnesses the date of the trial is changed, he must issue fresh summonses with a note to the effect that the earlier summonses have been cancelled.

(၈) လွဲအပ်တင်ပို့ပြီးနောက်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် သက်သေခံချက်တို့ကို ၂၁၆။
စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီးလျှင်၊ သက်သေတို့ ထွက်ဆိုသည့် အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပျက်သည့် အချိန်ကာလ အစီအစဉ်အလိုက် တတ်နိုင်သရွေ့ စီစဉ်လျက်၊ စက်ရှင်တရားရုံး အတွက် သက်သေများစာရင်းတရပ်ကို ပြုလုပ်ပေးရမည်။ တရားလိုဘက် သက်သေတဦးတယောက်မှာ စပ်ဆိုင်သော သက်သေခံချက်ကို မပေးနိုင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လုံးလုံးအပိုဖြစ်နေလျှင်၊ **အစိုးရအမှုလိုက်ရှေ့နေအား ထိုသက်သေကို အလိုရှိ မရှိမေးရမည်။** အစိုးရအမှုလိုက်ရှေ့နေက ကောင်းမွန်လုံလောက်သော အကြောင်းပြချက် မပေးနိုင်လျှင်၊ ထိုသက်သေကို သက်သေစာရင်းမှ ထုတ်ပယ်ရမည်။ တရားခံဘက် သက်သေတဦးတယောက်မှာ၊ စပ်ဆိုင်သော သက်သေခံချက်ပေးရန်မရှိလျှင်၊ တရားခံအား ထိုသက်သေကို အလိုရှိ မရှိ မေးရမည်။ တရားခံက ထိုသက်သေကို အလိုမရှိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နှောင့်ယှက်ရန်ဖြစ်စေ၊ အမှုကိုကြန့်ကြာစေရန်ဖြစ်စေ၊ တရားမျှတရေးပျက်ပြားစေရန်ဖြစ်စေ၊ ထိုသက်သေ၏ အမည်ကို ပေးသွင်းထားဟန်ရှိ၍၊ ထိုသက်သေအတွက် စရိတ်ကို တရားခံက တင်သွင်းခြင်းမရှိလျှင်၊ ထိုသက်သေကို သက်သေစာရင်းမှ ထုတ်ပယ်ရမည်။ (ဧ၁ပို့ဒ် ၅၇၇ ကိုလည်းကြည့်။)

(၉) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရှေ့ လာရောက်ပြီး၍ စက်ရှင်တရားရုံးသက်သေစာရင်းတွင် ဖါရှိသော တရားလိုဘက်မှ ဖြစ်စေ၊ တရားခံဘက်မှ ဖြစ်စေ၊ ပြဿဒ္ဓိသက်သေအားလုံးတို့ကို စက်ရှင်တရားရုံးက ခေါ်သောအခါ၊ သွားရောက်ရန် ခံဝန်ချုပ်များ ချုပ်ဆို စေရမည်။ ထိုခံဝန်ချုပ်များမှာ အလွန်တရာ အရေးကြီးသည်ဖြစ်၍၊ ၎င်းတို့ကို နေရာတကျ ရေးသား၍ ကျွန်ုပ်ခဲ့ချုပ်ဆိုကြောင်း ကြည်ညိုရှုရန်မှာ၊ လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့နှင့် အစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေတို့၏ တာဝန်ဝတ်တရားဖြစ်သည်။

ခံဝန်ချုပ်ကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၁၃၇ နှင့် ရေးသားရမည်။ ထိုခံဝန်ချုပ်တွင် ရေးသွင်းရမည့်နေ့စွဲမှာ၊ နောက်စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် စတင်ရန် သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်ကိုဖြစ်စေ၊ စက်ရှင်တရားရုံးက အမှုသစ်ကို လက်ခံစစ်ဆေးနိုင်တန်ရာသည့် ဦးစာပဒေသနေ့ ဖြစ်ကြောင်း ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက စာပို့ဒ် ၅၆၇ အရ၊ အကြောင်းကြားထားသည့်နေ့ရက်ကို ဖြစ်စေရေးသင့်ရမည်။

(၁၀) ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံမှ စစ်ဆေးမည့် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်သောနေ့ရက် အကြောင်းကြားချက်ကို ရရှိသောအခါ၊ အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သောရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သက်သေတို့အား သမ္မန်စာ ချက်ခြင်းထုတ်ဆင့်၍၊ သမ္မန်စာများ ပြန်ပို့ရန် နေ့ရက်သတ်မှတ်ရမည်။ ထိုနေ့ရက်တွင် ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ စာရေးက သက်သေများအားလုံးကို သမ္မန်စာများနေရာတကျ ချအပ်အတည်ပြုပြီး ဖြစ်သည်မဖြစ်သည်ကို အစီရင်ခံရမည်။ အကယ်၍သက်သေများအား နေရာတကျ ချအပ်အတည်မဖြစ်သေးလျှင်၊ ထိုသက်သေများ လာရောက်ရှိစေခြင်းငှာ နောက်ထပ်မံ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၁၁) သက်သေတို့က ခံဝန်ချုပ်များကို ချုပ်ဆိုပြီးနောက်၊ အကြောင်းတခုခုကြောင့်၊ ထိုသက်သေတို့ စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လာရောက်ရန် မလိုဟု အကြောင်းပေါ် ပေါက်လာလျှင်၊ အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထိုအကြောင်းကို သက်သေတို့အား ချက်ခြင်းပြောကြားရမည်။ သက်သေတို့ကို သမ္မန်စာများ ထုတ်ဆင့်ပြီးနောက်၊ စစ်ဆေးစီရင်မည့်နေ့ရက်ကို လွှဲပြောင်းလိုက်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အထက်ကချအပ်သော သမ္မန်စာကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ကြောင်း မှတ်ချက်နှင့်တကွ သမ္မန်စာ အသစ်များ ထုတ်ဆင့်ရမည်။

211, 291. 525. (1) As inconvenience is liable to arise at Sessions trial from accused presons wishing to call witnesses of whom no list has been given to the Magistrate and who are not in attendance, owing to doubts whether the accused have fully understood their obligation to give in a list of all the witnesses required for the defence in sufficient time before the trial, Committing Magistrates shall carefully explain to accused prersons the provisions of sections 211 and 291.

List if Defence witnesses; Obligation of Accused.

(2) Magistrates shall, in all cases which they are about to commit for trial, record in their own handwriting that, after reading and explaining the charge or charges to the accused, they have required him to give in at once orally or in writing a list of the persons whom he wishes to be summoned to give evidence on his trial. Magistrates shall also warn accused and advocates or pleaders appearing for them that if such a list is not given in at once, a list will not necessarily or as a matter of course be accepted at a later stage either in the Committing Court or in the Court to which the accused is committed for trial; and also that if the list given in at once is not complete a further list will not necessarily or as a matter of course may be accepted. The acceptance of a further list under sub-section (3) of section 211 is a matter of discretion which must be exercised with reference to the circumstances of each case. The provisions of the latter part of section 216 should be considered in all cases.

(3) Magistrates shall warn the accused and advocates or pleaders appearing for them that if a list of witnesses is not given in at once, the High Court or Court of Session will not summon witnesses named in a list given in to it as matter of course, and that the Judge dealing with the case may and probably will require to be satisfied that the persons named as witnesses can give material and relevant evidence in the case and that their attendance is necessary for the ends of justice.

216 (4) The power of refusal to summon witnesses before the Court of Session, which the Magistrate possesses in certain circumstances, should be very cautiously exercised, and reasons should be fully recorded in each instance.

၂၁၁၊ ၂၉၁။ ၅၂၅။ ။(၁) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ စာရင်းမပေး၊ လာရောက်မရှိသော သက်သေများကို တရားခံတို့က ခေါ်လိုသောဆန္ဒရှိကြ၍၊ တရားခံကိုသည် မိမိတို့အမှုကို မစစ်ဆေးမီ လုံလောက်သည့် အချိန်အတွင်း မိမိတို့ဘက်မှပြလိုသော သက်သေအားလုံး၏ စာရင်းတရပ်ပေးသွင်းရမည့် တာဝန်ကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ကြသည် နားမလည်ကြသည်ကို သံသယမကင်းရှိသဖြင့်၊ စက်ရှင်မှုများတွင် ကသိကအောက်ဖြစ်တတ်သောကြောင့်၊ အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့ကပုဒ်မ ၂၁၁ နှင့် ၂၉၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တရားခံများအား ဂရုပြုရှင်းလင်းပြောပြရမည်။

တရားခံဘက် သက်သေများ စာရင်း၊ တရားခံ၏ တာဝန်။

(၂) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည် စစ်ဆေးစီရင်ရန် မိမိတို့လွှဲအပ်တင်ပို့မည့်ဆဲဆဲအမှုအားလုံးတို့တွင်၊ စွဲချက်ကိုဖြစ်စေ၊ စွဲချက်များကိုဖြစ်စေ၊ တရားခံသို့ ဖတ်ရှုရှင်းပြပြီးနောက် တရားခံက မိမိကို စစ်ဆေးသည့်အခါ သက်သေခံစေရန် ဆင့်ခေါ်စေလိုသောသူတို့ စာရင်းတရပ်ကို ချက်ခြင်းန္ဒတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ လျှောက်ထား တင်သွင်းရမည်ဟု တရားခံအားပြောကြားပြီးကြောင်း၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လက်ရေးဖြင့် ရေးမှတ်ထားရမည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့သော သက်သေစာရင်းကို ချက်ခြင်း မတင်မသွင်းလျှင်၊ နောက်လာမည့်အဆင့်၌ အမှုကိုလွှဲအပ်တင်ပို့သည့် တရားရုံးတွင်သော်၎င်း၊ တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်းခံရသည့် တရားရုံးတွင်သော်၎င်း၊ ထိုစာရင်းကို မလွှဲလျှောင်သာဘဲ၊ သို့တည်းမဟုတ် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အားဖြင့် လက်ခံလိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က တရားခံတို့နှင့် ငင်းတို့အတွက် လိုက်လံဆောင်ရွက်သည့်ရှေနေတို့အား သတိပေးရမည်။ ပုဒ်မ ၂၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) အရ၊ နောက်ထပ်တင်သွင်းသော စာရင်းကို လက်ခံရန်မှာ၊ အမှုအသီးသီး၏ ကြောင်းခြင်းရာများကို ထောက်၍ သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်ပေသည်။ အမှုအရပ်ရပ်တို့၌ ပုဒ်မ ၂၁၆ နောက်ပိုင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆင်ခြင်ထောက်ထားရမည်။

(၃) သက်သေစာရင်းကို ချက်ခြင်း တင်သွင်းခြင်း မပြုလျှင်၊ တရားရုံးချုပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်ရှင် တရားရုံးက လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အားဖြင့် ဘင့်ခေါ်ပေးလိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင်လည်း အဖွဲ့ကို စစ်ဆေးစီရင်သည့် တရားသူကြီးက သက်သေအဖြစ် အမည်တင်သွင်းသည့် သူတို့မှာ ထိုအမှုတွင် အရေးပါ၍ စပ်ဆိုင်သော သက်သေခံချက်ကို ပေးနိုင်မည်ဖြင့်၊ တရား မျှတမှု ရှိစေရန်အလို့ငှာ ထိုသူများ လာရောက်စေရန် လိုအပ်ကြောင်းကို သဘောကျေနပ်ရှိအောင် ပြုသုပ်ရန် လိုကောင်းလိုပေလိမ့်မည့် အကြောင်းကို တရားခံတို့နှင့်တကွ ငင်းတို့အတွက် လိုက်လံဆောင်ရွက်သည့် ရှေနေတို့အား ဘတိပေးရမည်။

၂၁၆။ (၄) စက်ရှင် တရားမှုံးခွေသို့ သက်သေများကိုမဆင့်ခေါ်ဘဲ နေရန် အကြောင်းခြင်းရာ တစုံတရာအရ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတွင် ရှိသည့် ငြင်းပယ်နှင့် အာဏာကို သတိကြီးစွာဖြင့် သုံးစွဲရမည်ပြင်၊ ငြင်းပယ်သည့် အချက်အသီးသီးတွင် အကြောင်းပြချက်များကို မြည့်စုံအောင် ရေးမှတ်ရမည်။

208(1). 211(2). 212(2). 213(2).

526. (1) The accused is not bound to produce any witnesses before a charge is framed, but any witnesses so produced must, under section 208 (1), be examined by the Magistrate. With regard to witnesses cited under section 211 (2) after the charge has been framed, under section 212 it is within the discretion of the Magistrate to examine them or not, as he thinks fit. Ordinarily, they need not be examined, but there may be circumstances under which it is desirable that the Committing Magistrate should examine them; for instance, if the Magistrate is of opinion that their evidence might be of such weight as to justify him in cancelling the charge and refusing to commit, under section 213 (2).

Magistrate's inquiry to be thorough and expeditious.

208(2).

(2) The accused has, under section 208 (2), the right to cross-examine the prosecution witnesses. The cross-examination of each witness should however always, follow immediately after his examination-in-chief and should be curtailed as much as possible. The provisions of section 256 (1), Code of Criminal Procedure, operate only in the trial of warrant cases and not in committal enquiries, and the accused must not be allowed to reserve his cross-examination till the examination-in-chief of all the prosecution witnesses is over.

256(1).

(3) A Committing Magistrate should not confine himself to examining only the witnesses produced for the prosecution or defence. He should remember that he is holding an *inquiry* and that his business is to elicit the truth and to see that the case as presented to the Court of Sessions is complete. It is his duty to call, of his own motion, and examine all such additional witnesses for the prosecution (who are not cited in the charge sheet) as appear from his inquiry to be able to give relevant evidence concerning the facts of the case.

208, 212.

(4) Sections 208 and 212 give a committing Magistrate full power to call and examine any witnesses for the prosecution or defence who have not been produced before him. So also a Committing Magistrate fails in his duty if he simply records the depositions of witnesses as given in answer to questions put by the Public Prosecutor or by the accused. He should himself examine the witnesses in the interests both of the prosecution and the defence; and more especially should he do this when the accused is undefended and unable, through ignorance, to cross-examine the witnesses for the prosecution properly.

ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ပြည့်စုံစွာနှင့် ဆောလျင်စွာ ဆောင်ရွက်ရခြင်း။

၅၂၆။ ။(၁) စွဲချက်မတင်မီ တရားခံသည် သက်သေတစုံတရာ တင်ပြရန် တာဝန်မရှိ။ သို့ရာတွင် တင်ပြသည့် သက်သေများရှိလျှင် ၎င်းတို့ကို ပုဒ်မ ၂၀၈ (၁) အရ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စစ်မေးရမည်။ စွဲချက်တင်ပြီးနောက် ပုဒ်မ ၂၁၁ (၂) အရ ပေးသွင်းသော သက်သေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မ ၂၁၂ အရ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ၎င်းတို့ကို စစ်မေးရန်ဖြစ်စေ၊ မစစ်မေးဘဲနေရန်ဖြစ်စေ၊ မိမိသင့်သည် ထင်မြင်သလို သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ရသည်။ သာမန်အားဖြင့် ထို သက်သေတို့ကို စစ်မေးရန်မလို။ သို့ရာတွင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ၎င်းတို့ကို စစ်မေးရန် လိုအပ်မည့် ကြောင်းခြင်းရာများ ရှိနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ သက်သေခံချက်မှာ ပုဒ်မ ၂၁၃(၂) အရ စွဲချက်ကို ဖျက်သိမ်း၍ အမှုကိုလွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း မပြုဘဲ ငြင်းပယ်ပိုင်လောက်အောင် အကဲဖြတ်လိမ့်မည်ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက သဘောရလျှင်၊ ထို သက်သေတို့ကို စစ်မေးနိုင်သည်။

၂၀၈ (၁)။ ၂၁၁ (၂)။ ၂၁၂ (၂)။ ၂၁၃ (၂)။

၂၀၈(၂)။ ၂၅၆(၁)။

(၂) တရားခံသည် ပုဒ်မ ၂၀၈(၂) အရ၊ တရားလိုဘက် သက်သေတို့ကို ပြန်လှန် စစ်မေးရန် အခွင့်အရေး ရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အစဉ်သဖြင့် သက်သေအသီးသီးကို ပြန်လှန် စစ်မေးခြင်းမှာ ပထမစစ်မေးခြင်း ပြီးလျှင် ပြီးခြင်း ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ကျဉ်းနိုင်သမျှလည်း ကျဉ်းစေရမည်။ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅၆(၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ ဝါရမ်မှုများကို စစ်ဆေးရာ၌သာလျှင် သက်ဆိုင်သည်ဖြစ်၍၊ လွှဲအပ်တင်ပို့ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ၌ မသက်ဆိုင်သဖြင့် တရားလိုဘက် သက်သေများ အားလုံးကိုပထမစစ်မေးခြင်း ပြီးဆုံးသည့် တိုင်အောင် တရားခံအား မိမိ၏ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းကို ရွေ့ဆိုင်းထားခွင့်မပြုရ။

၂၀၈ (၂)။ ၂၅၆ (၁)။

(၃) လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် တရားလိုဘက်ကဖြစ်စေ၊ တရားခံဘက်ကဖြစ်စေ တင်ပြသည့်သက်သေတို့ကိုသာ စစ်မေးရမည်မဟုတ်။ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ မိမိက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ မိမိ၏ ဝတ်တရားမှာ အမှန်ကို ပေါ်ထွက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြင့်၊ စက်ချင် တရားရုံးသို့ တင်ပို့သော အမှုမှာလည်း ပြည့်စုံအောင် ကြည့်ရှုဆောင်ရွက်ရမည့် အကြောင်းကို သတောပို့ရမည်။ အမှု၏ဖြစ်ပျက်ပုံ အခြင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ စပ်ဆိုင်းသည့် သက်သေခံချက်များ ပေးနိုင်မည်ဟု စုံစမ်းစစ်ဆေးရာမှ ပေါ်ပေါက်သည့် (စွဲချက်လွှာပေါ်တွင် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိသော) တရားလို ဘက်နောက်ထပ် သက်သေများကို မိမိအလိုအလျောက် ခေါ်ယူ၍စစ်မေးရန်မှာ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ တာဝန်ဝတ်တရားဖြစ်သည်။

၂၀၈၊ ၂၁၂။

(၄) မိမိရွှေ့ မတင်မပြုရသေးသော တရားလိုဘက်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံဘက်မည်သည့်သက်သေကိုမဆို ခေါ်ယူစစ်ဆေးနိုင်ရန် ပုဒ်မ ၂၀၈ နှင့် ၂၁၂ တို့က လွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအား၊ အာဏာအပြည့်အစုံ အပ်နှင်းထားသည်။ ထို့ပြင်လည်း၊ အစိုးရအမှုလိုက်ရွှေ့နေကဖြစ်စေ၊ တရားခံကဖြစ်စေ၊ မေးမည့် မေးခွန်းများ ကိုဖြေကြားသည့်အတိုင်း သက်သေ အစစ်ခံချက်များကို ရေးမှတ် ယူရုံသာယူလျှင် လွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ မိမိ၏ တာဝန်ဝတ်တရား ပျက်ကွက်ရာရောက်သည်။ တရားလိုတရားခံ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် အကျိုးကို ရှေ့ရှု၍ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိကိုယ်တိုင် သက်သေများကို စစ်မေးရမည်။ တရားခံဘက်က ထူချေရန် ရှေ့နေမပါမရှိ၍၊ တရားခံကလည်း မသိနားမလည် ခြင်းကြောင့် တရားလိုဘက် သက်သေများကို နေ့ရာတကျ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်း မပြုမလုပ်နိုင်သောအခါ၊ အထူးသဖြင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ကိုယ်တိုင်စစ်မေးခြင်းကို ပြုရမည်။

(5) Committal inquiries must be completed with the utmost expedition, otherwise they fail in one of their main objects, which is to obtain a record of each witynes's evidence at the earliest possible moment. Committal inquiries should be conducted only by whole-time Magistrates as the statements of the prosecution witnesses should be recorded without any delay.

Investigating Officer to be a witness.

527. In all important criminal cases, and especially in cases of murder, dacoity, and robbery, it is desirable that the police officer by whom the investigation was conducted should be in readiness to be examined, if necessary, as a witness in regard to the circumstances of the investigation. The police officer should bring with him his diary of the case.

Dying Depositions.

528. Dying depositions made to a Magistrate authorized to take them, though not made in the presence of the accused, need not be proved by that officer. They may be tendered in evidence under section 80 of the Evicence Act. It is necessary, however, to prove the identity of the deponent and this can best be done not by summoning the Magistrate, who will rarely be in a position to prove it, by slummoning someone else who eas present at the time the deposition was taken.

Where the dying deposition has been recorded by a Magistrate not authorized to record it, the deposition has to be proved by the recording Magistrate. Even in such cases it is not necessary for the Magistrate to repeat the record *verbatim* in his evidence; it is sufficient for him merely to refer to the record and satisfy to its correctness, and that it was made by the person and under the circumstances in question. (See *Sulaiman v. The King* 1941, Rangoon, 528.)

Medical Evidence.

529. Committing Magistrates should invariably record the evidence of the proper **Medical Officer** before committing to Court of Session any case regarding an offence affecting the human body :

(၅) လွှဲအပ်တင်ပို့မည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများကို အစွမ်းကုန် ဆောလျင်စွာ ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသို့မဆောင်ရွက်လျှင် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတို့၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်များ အနက်၊ စောနိုင်သမျှ အစောဆုံးအခါနိုင်တွင် သက်သေ အသီးသီး၏ သက်သေခံ ထွေးပုတ်ချက်ကို ရယူနိုင်ရန်ဖြစ်သည့် ရည်ရွယ်ချက်တစုံကို ပျက်ပြယ်ဆုံးရှုံးစေသည်။ တရားလိုဘက် သက်သေတို့၏ ထုတ်ဆိုချက်များကို နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်း တစုံတရာမရှိဘဲ၊ ထွေးပုတ်ယူသင့်သည်ဖြစ်၍၊ လွှဲအပ်တင်ပို့မည့် စုံစမ်းစစ်မေးမှုများကို အချိန်ပြည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက သာလျှင် ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

မေးမြန်း စုံထောက်သည့် အရာရှိကို သက်သေဖြစ်စေရခြင်း။

၅၂၇။ ။အရေးကြီးသည့် ရာဇဝတ်မှု အားလုံးတို့၌၊ အထူးသဖြင့် လူသတ်မှု၊ ဓားပြမှုနှင့် လုယက်မှုများ၌ မေးမြန်းစုံထောက်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်သော ရဲအရာရှိကို မေးမြန်းစုံထောက်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ သက်သေအဖြစ်ဖြင့် လိုအပ်လျှင် အစစ်ခံစေရန် အလိုငှါ၊ အသင့်ရှိနေစေရန်လိုသည်။ ထိုရဲအရာရှိသည် မိမိ၏ အမှု နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို မိမိနှင့်အတူ ယူဆောင်ခဲ့ရမည်။

သေခါနီး ကျမ်းကျိန် အစစ်ခံချက်များ။

၅၂၈။ ။သေခါနီး ကျမ်းကျိန်အစစ်ခံချက်များကို ရယူနိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သို့ ပေးသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုသေခါနီး ကျမ်းကျိန် အစစ်ခံချက်များကို တရားခံ၏ ရှေ့မှောက်တွင် အစစ်ခံခြင်း မရှိသော်လည်း ထိုအရာရှိက ထင်ရှားအောင် ပြုရန်မလို။ ထို အစစ်ခံချက်များကို သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၀ အရ သက်သေခံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ကျမ်းကျိန်အစစ်ခံသူ မည်သူ မည်ဝါဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပြရန်လိုသည်။ ထိုသို့ ပြုရန် အကောင်းဆုံးနည်းမှာ ထင်ရှားပြနိုင် ဖွယ်ရာ အကြောင်းရှိခဲ့မည်ဖြစ်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကို ဆင့်ခေါ်၍မဟုတ်ဘဲ၊ ထိုကျမ်းကျိန် အစစ်ချက်ကို ရယူစဉ်အခါက ရှိနေသည့် အခြားသူ တဦးတယောက်ကို ဆင့်ခေါ်ခြင်းအားဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည်။

သေခါနီး ကျမ်းကျိန် အစစ်ခံချက်ကို ရေးမှတ်ယူနိုင်ခွင့် အာဏာမရှိသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သေခါနီး ကျမ်းကျိန်အစစ်ခံချက်ကို ရေးမှတ်ယူသည့် အချက်တွင် ရေးမှတ်ယူသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထိုကျမ်းကျိန် အစစ်ခံချက်ကို ထင်ရှားအောင် ပြုရမည်။ ထိုသို့သော အချက်များ၌ပင်လျှင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မိမိရေးမှတ်ထားသည်ကို မိမိ၏ သက်သေခံချက်တွင် လုံးစေ့ပါဦ့စေ့ပြန်၍ ပြောဆိုရန်မလို။ ၎င်းက အစစ်ခံရေးမှတ်ချက်ကို ရန်ညှန်းပြီးလျှင် ထိုရေးမှတ်ချက်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ထိုအစစ်ခံချက်ကို အစစ်ခံသူက သက်ဆိုင်ရာ ကြောင်းခြင်းရာများအရ ပြုကြောင်း သက်သေခံခြင်း သက်သက်မျှဖြင့် လုံလောက်သည်။ (ဆူလေမန်နှင့် အစိုးရ၊ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၂၅၈ ကို ကြည့်)။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်။

၅၂၉။ ။လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများသည်၊ သူ၏ကိုယ်ကို ထိခိုက်သည့် ပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော အမှုကို စက်ရှင် တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း မပြုမီ သက်ဆိုင်သည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏ သက်သေခံချက်ကို အစဉ်သဖြင့် ရေးမှတ်ယူရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့သော်လည်း စက်ရှင်တရားရုံးသို့တင်ပို့နိုင်လောက်အောင်ယုတ္တိထင်ရှားသော သက်သေခံချက် ရှိနေ၍ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏ သက်သေခံချက်သည် ပေးရှိုး

Provided that where there is already prima facie evidence to warrant a commitment to the Sessions Court, and the evidence of the Medical Officer is likely to be of a purely formal character, and great inconvenience would result from his being summoned to a Magistrate's Court, the examination need not be taken by the Committing Magistrate, but his attendance before the Sessions Court if required by the Sessions Judge, should be ensu red.

530. In cases committed to the Sessions regarding offences affecting the human body the medical witnesses should, among other things, be specially questioned on the following points: -

(1) The nature of the wound or wounds, if any, inflicted, and in the case of incised wounds, their length, breadth and depth.

(2) Tlhe precise locality of the wound.

(3) In cases where death has been caused - althouth by resorting to proper remedies and skilful t reatment the death might have been prevented - whether -

Penal Code 300.

(a) the person whose death has been caused was labouring under any disease or bodily infirmity, and if so, whether the injury inflicted was likely to cause his death ;

(b) the injury inflicted was sufficient in the ordinary course of nature to cause death;

(c) the injury inflicted was merely likely to cause death.

(4) In cases where death has been caused, the age of the deceased and whether the post-mortem examination showed that the deceased was a person of sound constitution.

(5) The exact day and hour of arrival at the hospital of the person injured by the accused, and the date and hour of his death or departure from hospital.

(6) Whether death was accelerated by any causes beyond the control of the accused, e.g., by the delay which occurred in taking the deceased to hospital, by the mode in which he was conveyed, or by the treatment he received there, or by any illness or disease he contracted in or before admission to hospital unconnected with the injuries he received froin the accused.

(7) The direction from which the blow was probably delivered.

(8) Whether the wound probably or would certainly cause death.

See also paragraphs 625 to 627 with regard to the method to be adopted in examining Medical Officers.

ပေးစဉ် သတ်သေခံချက်မျိုးမျှ ဖြစ်တန်ရာဘည်ဖြစ်၍၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ တရားရုံးသို့ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိကို ဆင့်ခေါ် သည့်အတွက် များစွာ ကသိကအောက် ဖြစ်ရမည့် အချက်တွင် အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိကိုစစ်မေးရန်မလို။ သို့ရာတွင် စက်ရှင်တရားသူကြီးက စက်ရှင်တရားရုံးတွင် ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိကို လာရောက်စေလိုမူ၊ အမှန်လာရောက်ခြင်းရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၃၀။ ။လူ၏ကိုယ်ကို ထိခိုက်သောပြစ်မှုမျှားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့သော အမှုမျှားတွင်၊ အခြားအကြောင်း အချက်မျှားအပြင်၊ အထူးသဖြင့် အောက်ပါ အချက်မျှားကို ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေမျှားအား စစ်မေးရမည်။

(၁) ထိပါးသော ဒဏ်ရာ၊သို့တည်းမဟုတ် ဒဏ်ရာမျှားရှိလျှင်၊ ထိုဒဏ်ရာမျှား၏အမျိုး၊ ထို့ပြင်ပြတ်သောဒဏ်ရာမျှားဖြစ်မူ ထိုဒဏ်ရာမျှား၊ အလျား၊ အကျယ်နှင့် အနက်။

(၂) ဒဏ်ရာအမှန်တည်ရှိသည့်နေရာ။

(၃) သေစေခြင်းကို ဖြစ်စေသော အမှုမျှားတွင်၊ သင့်တော်သော ဆေးဝါးဖြင့်၎င်း၊ ကျွမ်းကျင်သောကုသခြင်းဖြင့်၎င်း ပြုစုရ၍ သေခြင်းကိုတားဆီးနိုင်သော်လည်း—

(က) သေရသောသူသည် အနာရောဂါ တစုံတခုခုဖြစ်စေ၊ ကိုယ်အင်္ဂါချို့ယွင်းမှု ဖြစ်စေခံစားခြင်းရှိမရှိ၊ အကယ်၍ ခံစားခြင်းရှိခဲ့လျှင် ထိပါးသောဒဏ်ရာသည် ထိုသူ့ကိုသေစေခြင်းဖြစ်တန်ရာသည် ဟုတ်မဟုတ်။ ရာဇဝတ်ကြီး ၃၀၀။

(ခ) ထိပါးသောဒဏ်ရာသည်၊ ဖြစ်တတ်သောသဘောအရ သေစေလောက်သော ဒဏ်ရာဟုတ်မဟုတ်။

(ဂ) ထိပါးသောဒဏ်ရာသည်၊ သေစေခြင်းဖြစ်တန်ရာသော ဒဏ်ရာမျှသာ ဟုတ်မဟုတ်။

(၄) သေစေခြင်းကို ဖြစ်စေသော အမှုမျှားတွင်၊ သေသူ၏အသက်အရွယ်၊ ထို့ပြင် သေပြီးနောက် စစ်ဆေးကြည့်ရှုရာ၌ တွေ့ရှိသည်မှာ၊ သေသူသည် ကျန်းမာသန်စွမ်းသူ ဟုတ်မဟုတ်။

(၅) တရားခံက အနာတရပြုခြင်းကို ခံရသူသည်၊ ဆေးရုံသို့ရောက်ရှိသံည့် နေ့ရက်နှင့် အချိန်အတိအကျ၊ ထို့ပြင် ထိုသူသေဆုံးသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆေးရုံမှ ဆင်းသွားသည့် နေ့ရက်အချိန်နာရီ။

(၆) တရားခံ မတတ်နိုင်သည့် အကြောင်းများကြောင့် သေခြင်းကို မြန်စေသည် ဟုတ်မဟုတ်၊ ဥပမာအားဖြင့် သေသူကို ဆေးရုံသို့ ယူဆောင်ရာ၌ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုခြင်းကြောင့်လော်၎င်း၊ သေသူကိုယူဆောင်သွားသည့် နည်းကြောင့်သော်၎င်း၊ ဆေးရုံ၌ သေသူကိုကုသပြုစုခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ တရားခံထံမှ ရရှိသည့် ဒဏ်ရာများနှင့် မသက်ဆိုင်သော ဆေးရုံ၌ရှိနေစဉ်ဖြစ်စေ၊ ဆေးရုံသို့မရောက်မီကဖြစ်စေ၊ စွဲကပ်သော အနာရောဂါ ဝေဒနာကြောင့်သော်၎င်း၊ သေခြင်းကိုမြန်စေသည်ဟုတ် မဟုတ်။

(၇) မည်သည့်ဘက်မှနေ၍ ရိုက်ပုတ်ထိုးခုတ်ခြင်းကို ပြုလုပ်တန်ရာသည့်အကြောင်း။

(၈) ဒဏ်ရာမှာ သေတန်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှန်မုချ သေစေနိုင်သည် ဟုတ်မဟုတ်။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိတို့ကို စစ်မေးရာ၌ လိုက်နာရမည့်နည်းလမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာပိုဒ် ၆၂၅ မှ ၆၂၇ ထိတို့ကိုလည်းကြည့်။

531. Committing Magistrates are reminded that a Medical Officer's report of a *post-mortem* examination is not evidence and therefore cannot be substituted for the Medical Officer's deposition. The Medical Officer may, if he desires to do so, refresh his memory by referring to any report he may have submitted, and he may be cross-examined upon that report, but the report itself is not evidence. But when such a report is relevant under section 32, Evidence Act, it can be proved by the Assistant who was present at the *post-mortem* or by some one familiar with the medical officer's hand-writing. Another doctor can then in the witness box give expert opinion based on the report.

532. A medical witness should invariably be required to state in evidence what rank he holds in the medical profession, or under Government, and what experience he has had in medical work generally, or in treating cases similar to that with respect to which he has been called upon to give evidence.

509 **533.** (1) The doposition of medical witness, in order to be admissible in evidence under section 509, must either show on its face that it was taken and attested by a Magistrate in the presence of the accused, or must be proved to have been so taken and attested.

Admission of Medical Evidence in Sessions Court.

(2) To avoid the necessity of examining a witness in order to prove that the requirements of **section 509** have been fulfilled, it is ordered that a Magistrate who has taken the evidence of a medical witness in the presence of the accused shall subscribe the deposition thus : -

*" The foregoing deposition was taken in the presence of the accused * , who had an opportunity of cross-examining the witness. The deposition was explained to the accused, and was attested by me in his (or her) / their presence.*

Magistrate."

* The names of the accused persons should be inserted.

၅၃၁။ ။သေပြီးနောက် စစ်ဆေးကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိ၏ အစီရင်ခံစာသည် သက်သေခံချက်မဟုတ်သောကြောင့်၊ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏ ကျမ်းကျိန်အစစ်ခံချက်အတွက် အစားမထိုးနိုင်ကြောင်းကို အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများအား သတိပြုကြရန်နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိသည်၊ သတိရစေခြင်းငှာ မိမိတင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာကို ရည်ညွှန်းကြည့်ရှုလိုလျှင် ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိကို ထိုအစီရင်ခံစာ အပေါ် တွင် ပြန်လှန်စစ်မေးနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုအစီရင်ခံစာသည် သက်သေခံချက်မဟုတ်ခေ။ ဆိုခဲ့သည့်အစီရင်ခံစာမှာ၊ သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ အရစပ်ဆိုင်ခြင်းရှိလျှင်၊ သေပြီးနောက် စစ်ဆေးကြည့်ရှုစဉ်က ရှိနေသော လက်ထောက်ဆေးအရာရှိကသော်၎င်း၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏ လက်ရေးလက်သားကို သိကျွမ်းသူတဦးတယောက်ကသော်၎င်း၊ ထိုအစီရင်ခံစာကို ထင်ရှားအောင် ပြုနိုင်သည်။ ထို့နောက်အခြားဆရာဝန်တဦးက သက်သေခွင့်ပြုဝင်၍ ထိုအစီရင်ခံစာကို အခြေခံပြုလျက် ကျမ်းကျင်မှုထင်ပြင်ချက်ကို ပေးနိုင်သည်။

၅၃၂။ ။ဆေးဘက်ဆိုင်ရာသက်သေသည်၊ သက်သေခံရာ၌၊ ဆေးပညာသည်အလုပ်ဘက်တွင်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရအောက်တွင်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်ရာထူး အဆင့်အတန်း လက်ရှိဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အလုပ်တွင် ယေဘုယျအားဖြင့်သော်၎င်း၊ မိမိအား သက်သေခံရန် ဆင့်ခေါ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဒဏ်ရာနှင့်အလားတူ ဒဏ်ရာများကို ကုသရာ၌သော်၎င်း အတွေ့အကြုံ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်မည်မျှရှိခဲ့ကြောင်းကို အစဉ်သဖြင့်ထုတ်ဆိုစေရမည်။

၅၀၉။ ၅၃၃။ (၁) ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေ အစစ်ခံချက်ကို၊ ပုဒ်မအလို့ငှာ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တရားခံရှေ့တွင် ထိုအစစ်ခံချက်ကို ရေးယူ၍ သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးကြောင်း၊ ထိုအင်္ဂစ်ခံချက် အပေါ်တွင် ဖော်ပြပါခို့စေရမည်။ သို့တည်း မဟုတ် သို့သို့ ရေးယူ၍ သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့ကြောင်းကို ထင်ရှားအောင် ပြုရမည်။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်ကို စစ်ရှင်တရားရုံးတွင်လက်ခံခြင်း။

(၂) ပုဒ်မ ၅၀၉ အရ လိုအပ်သည်များကို ပြည့်စုံစေပြီးကြောင်း ထင်ရှားအောင်ပြုရန် အလို့ငှါ သက်သေတဦးတယောက်ကို စစ်ဆေးခြင်း မပြုရလေအောင်၊ တရားခံ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေ၏ သက်သေခံချက်ကို ရယူသည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထိုအစစ်ခံချက်အောက်တွင် ဤကဲ့သို့ရေးသားရမည်။

"အထက်ပါအစစ်ခံချက်ကို၊ တရားခံ *"။ . . . . . .

* စွပ်စွဲခံရသူတို့၏ အမည်များကို ထည့်သွင်းရမည်။

ရှေ့တွင်ရယူသည်ဖြစ်ပါ၍၊ ထိုတရားခံကသက်သေအား ပြန်လှန် စစ်မေးရန် အခွင့်အလမ်း ရရှိပါသည်။ ထိုအစစ်ခံချက်ကို တရားခံ အား ရှင်းလင်းပြောပြပြီးပါ၍၊ ၎င်း / ၎င်းတို့ ရှေ့တွင် ကျနော်ပ်က သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးပါသည်။

Confessions.

534. When a confession of the accused to a Magistrate is tendered in evidence it should be acertained whether provisions of the law have been strictly complied with. If those provisions have not been complied with, the Court of Session cannot admit the confession without special proof, and for this purpose the Committing Magistrate should take the necessary evidence and include the names of the witnesses, such as the Magistrate who recorded the confession, in the list of witnesses for the prosecution in the Court of Session. He should also see that the circumstances under which the confession came to be made are duly brought out in evidence. Attention is invited to paragraphs 600 to 607.

Previous Convictions.

535. If an accused person who is to be commited to the Court of Session is charged with previous convictions he must not be asked to plead to them. The Committing Magistrate should use his discretion as to summoning witnesses to prove the identify of the accused with the previously convicted person before the Court of Session.

Decision as to Court by which cases should be tried.

536. When an offence charged is triable by Magistrate as well as by a Court of Session, the Magistrate must exercise his own discretion in deciding whether the case should be committed or whether the justice of the case will be fully satisfied by a sentence which he himself is authorised to pass. Cases which present no legal difficulty, and in which the accused can be adequately punished by a Magistrate under his ordinary or special powers, should not be commited to Sessions.

537. In every case in which the accused is charged with committing an offence as a result of which death has ensued and there is any doubt whether the intention or knowledge of the accused was such that the offence amounts to culpable homicide, the Magistrate inquiring into the case ought to commit the accused to Sessions. In such cases when the Magistrate is clearly of opinion that the accused has not committed an offence amounting to culpable homicide he must exercise his discretion in determining whether the accused should be committed to Sessions or whether the case can adequately be disposed of by a Magistrate.

ဖြောင့်ချက်များ။

၅၃၄။ ။ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံတွင် စာရားခံကပေးသည့် ဖြောင့်ချက်ကို သက်သေခံအဖြစ်တင်သွင်းသော အခါ၊ တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အတိုင်း ကျနသေချာစွာ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းရှိ မရှိ အကြောင်းကို သိရှိအောင် စုံစမ်းရမည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များ အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မရှိလျှင်၊ ဖြောင့်ချက်ကို သက်သေထင်ရှားမပြဘဲ စက်ရှင် တရားရုံးက လက်မခံနိုင်သဖြင့်၊ ထိုသို့လက်ခံနိုင်စေရန်အလို့ငှါ၊ လွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက လိုအပ်သည့် သက်သေခံချက်ကို ရယူ၍၊ ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူသည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးစသော သက်သေတို့၏ အမည်များကို စက်ရှင်တရားရုံးအတွက် တရားလိုဘက် သက်သေများစာရင်းတွင်ထည့်သွင်းရမည်။ ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ မည်သို့သောကြောင်းခြင်းရာများတွင် ဖြောင့်ချက်ပေးသည်ကို၊ သက်သေခံချက်တွင် ကျနစွာပေါ် လွင်စေရန်ကိုလည်း ကြည့်ရှုရမည်။ စဉပို၌ ၆၀၀ မှ ၆၀၇ ထိတို့ကို ဂရုပြုကြစေလိုသည်။

ယခင် ဖြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ချက်များ။

၅၃၅။ ။စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည့် စုပ်စွဲခံရသူကို၊ ယခင်ဖြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခံရ ပုဒ်ကြောင်းများနှင့် စွဲချက် တင်လျှင်၊ ထိုစွဲချက်များကို ဖြေကြားရန် ထိုသူများ မပြောဆိုရ။ စက်ရှင်တရားရုံးရှေ့တွင် တရားခံမှာ ယခင်ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ပုံးသူ အမှန် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပြရန် သက်သေများ ဆင့်ခေါ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိ၏ ဆင်ခြင်တုံ တရားကို သုံးစွဲဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၃၆။ ။စွဲချက်တင်သည့် ပြစ်မှုကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကငင်း၊ စက်ရှင် တရားရုံးကငင်း၊ စစ်ဆေးစီရင် ပိုင်သောအခါ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် သေမှု မျှားကို မည်သည့် အမှုကို စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရန် သင့် မသင့်၊ သို့တည်း တရားရုံးက စစ်ဆေး စီရင် မည်တော် မိမိကိုယ်တိုင် ချမှတ်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည့် ပြစ်ဒဏ် သင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်။ ထားခြင်းဖြင့် အမှုတွင် တရားမျှတမှု လုံးဝရရှိမည် မရရှိမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ မိမိကိုယ်ပိုင် ဆင်ခြင်တုံတရားကို သုံးစွဲ ဆောင်ရွက်ရမည်။ တရားဥပဒေကြောင်းအရ မခက်ခဲဘဲ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မိမိ၏သာမန် အခွင့်အာဏာအရဖြစ်စေ၊ အထူး အခွင့်အာဏာအရဖြစ်စေ၊ တရားခံအပေါ်၌ လုံလောက်စွာ ပြစ်ဒဏ်စီရင်နိုင်မည့် အမှုမျှားကို စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း မရှိစေရ။

၅၃၇။ ။သေစေခြင်း ဖြစ်ပေါ် စေသည့် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ကြောင်းနှင့် စွဲချက်တင်၍၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုဖြစ်သည့် ပြစ်မှု မြောက်လောက်အောင် တရားခံ၌ ကြံရွယ်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အသိဉာဏ်ရှိ မရှိဟူသော အချက်ကို သံသယရှိသည့် အမှု အသီးသီး၌ အမှုကို စုစမ်းစုစစ်ဆေးသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက တရားခံကို စက်ရှင် တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့သင့်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော အမှုများ၌ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုမြောက်သည့် ပြစ်မှုကို တရားခံက ကျူးလွန်ခြင်း မရှိဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ပြတ်သားစွာ ယူဆလျှင်၊ တရားခံကို စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရန်သင့် မသင့်၊ သို့တည်း မဟုတ် အမှုကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက လုံလောက်စွာ စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းရှိ မရှိဟူသော အချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိ၏ဆင်ခြင်တုံတရားကို သုံးစွဲဆောင်ရွက်ရမည်။

538. A Committing Magistrate, when enquiring into a case with a view to commitment, should commit to Sessions where a *prima facie* case is made out for the prosecution, or where the guilt or innocence of the accused depends on the proper determination of a difficult question of law. If he considers the evidence for the prosecution to be false, however numerous the witness may be, he ought to discharge the accused. If the Magistrate is in doubt as to their credibility but the evidence if believed would be sufficient for a conviction, or if the evidence is conflicting and there is doubt as to the true facts, he should not take on himself the functions of a superior Court, but should commit the case. It is however a waste of time and unfair to the accused to commit him to Sessions where there can be no reasonable expectaion of a conviction.

Discharge of Accused.

539. **If two or more persons are accused** in any case arising out of the same act or transaction, and the Magistrate has not the necessary powers to enable him to try any one of them, or to punish him adequately, the Magistrate should hold a preliminary inquiry, and, if a *prima facie* case is made out against that accused, he should commit all the accused, against whom a *prima facie* case is made out, to the Court of Session.

More than one accused.

540. The Committing Magistrate should send a letter reporting commitment in Form Criminal 85 through the District Magistrate to the Sessions Judge and should send with the letter-

Report of Commitment.

(1) The record of the inquiry ;

(2) a duplicate of the charge, signed by himself;

(3) a list of witnesses for the prosecution and defence;

(4) a list of exhibits other than documents.

541. An intimation of the committal in Form Criminal 86 must be sent direct to the Sessions Judge, immediately the commitment has been made.

၅၃၈။ ။လွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အမှုကို လွှဲအပ်တင်ပို့ရန် အလို့ငှါ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးသောအခါ၊ တရားလိုဘက်မှ အမှုယူဆို့ထင်ရှား ရှိသည့်အချက်တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံအပေါ် အပြစ်ရှိသည် မရှိသည် ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ ခက်ခဲသော ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာတရပ်ကို လျော်ကန်စွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းအပေါ် ၌တည်သည့် အချက်တွင် အမှုကို စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။ သက်သေတို့ မည်မျှပင် များပြားစေကာမူ၊ တရားလိုဘက် သက်သေခံချက်တို့မှာ မဟုတ်မမှန်ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထင်မြင်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် တရားခံကို တရားရှင်လွှတ်ရမည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက တရားလိုဘက် သက်သေခံချက်များကို ယုံသင့် မယုံသင့် သံသယရှိသော်လည်း၊ တို့သက်သေခံချက်များမှာ ယုံကြည်လျှင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ရန်အတွက် လုံလောက်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် သက်သေခံချက်တို့မှာ ကွဲလွဲနေ၍ အမှန်ဖြစ်ပျက်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများ မည်သို့ဖြစ်သည်ကို သံသယရှိမှု၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် အထက်တရားရုံး၏ အလုပ်ဝတ်တရားများကို မိမိကိုယ်တိုင် ဝံ့ယှဉ်ခြင်းမပြုဘဲ အမှုကို လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။ သို့သော်လည်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်နိုင်မည်ဟုလျော်ကန်စွာ မျှော်လင့်ခြင်း မရှိနိုင်သည့် အချက်တွင် တရားခံကို စက်ရှင်တရားရုံးသို့ တင်ပို့ခြင်းမှာ အခါနှင်ကို အလဟဿ ဖြုန်းတီးခြင်း ဖြစ်သည့်ပြင်၊ တရားခံကိုလည်း မတရားပြုရာရောက်သည်။

၅၃၉။ ။တခုတည်းသော ပြုလုပ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်မှုမှ ပေါ်ပေါက်သည့် တရားခံတဦးထက်ပို၍ခြင်း။ အမှုတခုခုတွင် လူနှစ်ဦးဖြစ်စေ၊ နှစ်ဦးထက်ပို၍ဖြစ်စေ တရားခံများ ဖြစ်ကြ၍၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကလည်း ထိုတရားခံများအနက် တရားခံ တဦးတယောက်ကို စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လုံလောက်အောင် ပြစ်ဒဏ်ခချမှတ်နိုင်ရန် အခွင့်အာဏာ မရှိဖြစ်မှု၊ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ရှေးဦးစွာစစ်ဆေးမှုတရပ်ကို ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုတရားခံအပေါ် ၌ အမှုယူဆို့ထင်ရှားရှိလျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အမှုယူဆို့ထင်ရှားရှိသည့် တရားခံအားလုံးတို့ကို စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။

၅၄၀။ ။အမှုကို လွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့ကြောင်းကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၈၅ နှင့် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှ တဆင့် စက်ရှင် တရားသူကြီးထံသို့ အစီရင်ခံစာ တစောင် ပေးပို့ရမည်။ ထိုပြင် ထိုစာနှင့်အတူ—

အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့ကြောင်း အစီရင်ခံစာ။

(၁) စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် အမှုတွဲ၊

(၂) မိမိကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးသော စွဲချက် မူရင်းခဲတစောင်၊

(၃) တရားလိုဘက်နှင့် တရားခံဘက် သက်သေများစာရင်း၊

(၄) စာမှတ် စာတမ်းများမှတပါး၊ သက်သေခံ တင်သွင်းသော အရာများစာရင်း

ကိုလည်း ပေးပို့ရမည်။

၅၄၁။ ။အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့ကြောင်းကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၈၆ နှင့် ရေးသား၍၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးထံသို့ အမှုကို လွှဲအပ်တင်ပို့လျှင်၊ တင်ပို့ခြင်း တိုက်ရိုက် အကြောင်းကြား ရမည်။

542. (1) **The list of witnesses** should contain the following information : -

List of Witnesses.

Name of witness ;
class, under the rules for payment of expenses ;
residence ;

and in respect of the journey to the Court of Session --

(*a*) railway fare according to class ;
(*b*) steamer fare according to class ;
(*c*) distance which must be travelled by boat ;
(*d*) distance which must be travelled by road;

(2) A list of witnesses for the prosecution and defence attached to the letter reporting commitment under paragraph 540 should always be filed in the Sessions record immediately after the commitment order. When the record is sewn up and paged at the conclusion of the trial, the page on which the evidence of each witness commences should be entered on the list so that it may serve as an index.

543. (1) **The list of exhibits** other than documents should give the number assigned to and a full description of, each article.

List of Exhibits.

(2) The exhibits themselves should be securely packed, and sent with papers to the District Magistrate if the Committing Court is not at the headquarters of the district. It is the duty of the Disirict Magistrate's Bailiff to produce the exhibits before the Court of Session at the trial, unless the Sessions Judge directs that the exhibits be taken charge of by an officer of the Sessions Court. If he does so direct, the Court of Session shall keep a Bailiff's Register III, and the exhibits should be forwarded by the District Magistrate to the Court of Session.

544. (1) When the papers are received in the District Magistrate's office, the Head Judicial Clerk should at once examine them, and submit them to the District Magistrate with a report in Form Criminal 89. The District Magistrate should then give such orders and take such steps as may be necessary to remedy any defects disclosed in the report.

Duty of District Magistrate.

၅၄၂။ ။(၁) **သက်သေများစာရင်း** တွင် အောက်ပါအကြောင်း အချက်များ ပါရှိစေရမည်။

သက်သေများ စာရင်း။

သက်သေအမည်။
စရိတ်များပေးရန် နည်းဥပဒေများအရ လူမျိုးလူစား။
နေရပ်။
ထို့ပြင် စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လာရောက်ရန် ခရီးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ —

(က) လူမျိုးလူစားအလိုက် မီးရထားခ။
(ခ) လူမျိုးလူစားအလိုက် မီးသင်္ဘောခ။
(ဂ) လှေဖြင့် သွားလာရသည့် ခရီးအကွာအဝေး။
(ဃ) ကုန်းလမ်းဖြင့် သွားလာရသည့် ခရီးအကွာအဝေး။

(၂) စာပိုဒ် ၅၄၀ အရ အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့ကြောင်း အစီရင်ခံစာနှင့် ပူးတွဲပေးပို့သော တရားလိုဘက်နှင့် တရားခံဘက် သက်သေများစာရင်းကို အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့သည့် အမိန့် နောက်တွင် ပူးကပ်လျက် စက်ရှင်အမှုတွဲတွင် အစဉ်သဖြင့် တွဲထားရမည်။ အမှုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ပြီးဆုံးသဖြင့် အမှုတွဲကိုချုပ်၍ စာမျက်နှာနံပါတ် တပ်သောအခါ၊ သက်သေများစာရင်းကို အညွှန်းမာတိကာအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန် သက်သေ အသီးသီး၏ သက်သေခံချက်အစပြုသော စာမျက်နှာနံပါတ်ကို သက်သေစာရင်းတွင် ရေးသွင်းရမည်။

၅၄၃။ ။(၁) **စာမှတ် စာတမ်းမှတပါး၊ အခြားသက်သေခံ ပစ္စည်းများ** စာရင်း၌ ပစ္စည်းအသီးသီးတွင် ပေးထားသော နံပါတ်နှင့်တကွ ပစ္စည်းအသီးသီး၏ အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက် အပြည့်အစုံတို့ကို ဖော်ပြ ပါရှိစေရမည်။

သက်သေခံ ပစ္စည်းများ

(၂) အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့သော တရားရုံးသည်၊ ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာမြို့မတွင် ရှိသည်မဟုတ်လျှင်၊ သက်သေခံပစ္စည်းများကို လုံခြုံစွာထုပ်၍ စက္ကူရပ်များနှင့်တကွ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ စက်ရှင်တရားသူကြီးက မိမိ၏ တရားရုံးသရာရှိ တဦးဦးအား သက်သေခံပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းထားစေရန် ဆင့်ဆိုခြင်း မရှိလျှင်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ ဘီလစ်က အမှုကို စစ်ဆေးသောအခါ သက်သေခံ ပစ္စည်းများကို စက်ရှင်တရားရုံးလွှဲပို့ တင်ပြရန် တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။ စက်ရှင်တရားသူကြီးက ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဆင့်ဆိုခြင်း ရှိလျှင်၊ စက်ရှင်တရားရုံးက ဘီလစ်မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၃ ကိုထားရမည်။ ထို့ပြင် သက်သေခံပစ္စည်းများကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စက်ရှင်တရားရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။

၅၄၄။ ။(၁) **ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ တာဝန်ဝတ်တရား။** ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ အလုပ်ရုံး၌ စက္ကူရပ်များ ရရှိသည်နှင့်အခါ၊ တရားဌာန စာရေးကြီးက ထိုစက္ကူရပ်များကို ချက်ခြင်းစစ်ဆေး ကြည့်ရှုမြဲလျှင်၊ ထိုစက္ကူရပ်များကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၈၉ နှင့် ရေးသားသည့် အစီရင်ခံစာနှင့်တကွ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ထံသို့ တင်ပို့ရမည်။ ထို့နောက် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြသည့် ချွတ်ယွင်းချက်များကို ပြုပြင်စေရန် လိုအပ်သည့် အမိန့်များကို ချမှတ်၍ လိုအပ်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုရမည်။

(2) The District Magstrate should himself examine the record to ascertain whether the inquiry has been as complete as possible, and should take steps to remedy any defects that he discovers.

Forwarding of Committal Record.

545. The record and other papers should be forwarded with as little delay as possible to the Court of Session, a copy of the charge and of the list of witnesses being retained in the District Magistrate's office.

Fixing date of Sessions Trial.

546. The duty of fixing the date of the commencement of each Sessions trial, and of producing the accused before the Sessions Court on the date so fixed or any date to which the case may be postponed, shall rest with the District Magistrate. The date should be fixed in conslultation with the Sessions Judge, who should, immediately on receipt of the intimation of committal in Form Criminal 86, communicate to the District Magistrate the date on which the trial will be taken up.

The date so fixed and any change in it must be communicated at once to the Committing Magistrate.

The date for the trial of cases committed to the Sessions should be so arranged that the prosecutors and witness may not be brought from their homes to the place where Sessions is held before they are actually required.

547. The District Magistrate will from time to time intimate to all Committing Magistrates what days are still free for new trials at the next Sessions, and when all the days allowed for one Sessions are full, will at once direct them to fix any new cases for a subsequent Sessions.

Procuring Attendance of Witnesses.

548. (1) The District Magistrate must see that prosecutors and witnesses receive timely written notice of the date on which their attendance before the Sessions Court is required. Such notice may be served upon them either direct, or through the Committing Magistrate, as the District Magistrate in each case may determine.

(2) If the prosecutor and witnesses are not in attendance on the date fixed for trial, the District Magistrate should see that the Public Prosecutor is properly instructed as to the grounds, if any, upon which he is to apply to the Sessions Court for a postponement of the case.

(၂) စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းမှာ ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံစေခြင်း ရှိ မရှိ သိသာနိုင်စေရန်၊ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ မိမိကိုယ်တိုင် အမှုတွဲကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရမည်ဟုပြင်၊ မိမိစော်ကွရှိရာ သော ချွတ်ယွင်းချက်များကို ပြုပြင်စေရန် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။

လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲကို ပေးပို့ခြင်း။

၅၄၅။ ။ထိုနောက် အမှုတွဲနှင့် အခြားစက္ကူရုပ်များကို နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်း နည်းနိုင်သမျှ နည်းစွာနှင့် စက်ရှင်တရားရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။ စွဲချက် မိတ္တူတစောင်နှင့် သက်သေများစာရင်း မိတ္တူတစောင်ကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ အလုပ်ရုံးတွင် ထားရှိရမည်။

စက်ရှင်မှု စစ်ဆေးရန်ရက်နေ့ ချိန်းဆိုခြင်း။

၅၄၆။ ။စက်ရှင်မှု အသီးသီးကို စတင်စစ်ဆေးရန် နေ့ရက် ချိန်းဆိုခြင်းနှင့် ချိန်းဆိုသည့် နေ့ရက်တွင်ဖြစ်စေ၊ အမှုကို ရွှေဆိုင်းလိုက်သည့် နေ့ရက်တွင်ဖြစ်စေ၊ စက်ရှင်တရားရုံးရွှေသို့ တရားခံကို တင်ပို့ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး အပေါ်၌ တာဝန်ဝတ်တရား ရှိစေရမည်။ ထိုနေ့ရက်ကို စက်ရှင်တရားသူကြီးနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ ချိန်းဆိုရမည်။ စက်ရှင် တရားသူကြီးသည် ရာဇဝတ်ပုံစံ ၈၆ နှင့် ရေးသားသည့် အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့ကြောင်း အစီရင်ခံချက်ကို ရလျှင်ရခြင်း အမှုကို မည်သည့်နေ့ရက်တွင် စစ်ဆေးမည့်အကြောင်း ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ အကြောင်းကြားရမည်။

ထိုသို့ချိန်းဆိုသည့် နေ့ရက်နှင့် ချိန်းဆိုသည့် နေ့ရက် ပြောင်းလဲခြင်းတခုခုကို အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသို့ ချက်ခြင်း အကြောင်းကြားရမည်။

အမှုစွဲဆိုသူများနှင့် သက်သေများကို အမှန် မလိုသေးမီ၊ မိမိတို့နေအိမ်များမှ စက်ရှင် ရုံးထိုင်ရာနေရာသို့ လာရောက်မရှိစေရန်၊ စက်ရှင် တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုများ စစ်ဆေးရန် နေ့ရက်ကို စီမံရမည်။

သက်သေများ လာရောက်စေခြင်း။

၅၄၇။ ။နောက်စက်ရှင် ရုံးထိုင်ပတ်တွင် အမှုအသစ်များကို စစ်ဆေးစီရင်ရန်အတွက် မည်သည့် နေ့ရက်များ လွတ်လပ်နေသေးကြောင်းကို၊ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး အားလုံးတို့အား အခါ အားလျော်စွာ အကြောင်းကြားရမည်။ ထိုဖြင့် စက်ရှင်ရုံးထိုင် ပတ် တပတ်အတွက် ခွင့်ပြုထားသည့် နေ့ရက်များ အားလုံး ပြည့်ကုန်ခဲ့လျှင်၊ အမှုအသစ်များကို နောက် စက်ရှင် ရုံးထိုင်ပတ်အတွက် ချိန်းဆို စေရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့အား ချက်ခြင်း ညွှန်ကြားရမည်။

၅၄၈။ ။(၁) အမှုစွဲဆိုသူများနှင့် သက်သေများက၊ မိမိတို့အား စက်ရှင် တရားရုံးသို့ လာရောက်စေလိုသည့် နေ့ရက်ကို အကြောင်းကြားသည့် နို့တစ်စောင်ကို အချိန်မီ ရရှိစေရန် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ကြည့်ရှုရမည်။ အဆိုပါ နို့တစ်စောင်ကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အမှုအသီးသီးတွင် ဆုံးဖြတ်သည့် အတိုင်း၊ အမှုစွဲဆိုသူများနှင့် သက်သေများသို့တိုက်ရိုက် ဖြစ်စေ၊ အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမှ တဆင့်ဖြစ်စေ ချအပ်အတည်ပြုရမည်။

(၂) အမှုစစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုသည့် နေ့ရက်တွင် အမှုစွဲဆိုသူနှင့် သက်သေများ လာရောက်ခြင်း မရှိလျှင်၊ အမှုရွှေဆိုင်းရန် အတွက် စက်ရှင် တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားရန် အကြောင်းပြချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရ အမှုလိုက် ရှေ့နေအား သင့်လျော်စွာ ညွှန်ကြားစေရန် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ကြည့်ရှုရမည်။

549. (1) The District Magistrate should give timely notice of commitments to the Public Prosecutor. The Public Prosecutor is required to make themselves fully acquainted with the facts of the cases in which he is engaged, and for this purpose he should be permitted to examine the police diaries and the commitment records.

Notice to, and Duty of Public Prosecutor.

(2) Sessions Judges should exact a proper degree of attention on the part of Public Prosecutors to the duty which rests upon the latter to communicate with the Committing Magistrate under the orders, if necessary, of the Sessions Court or High Court, and to see that any additional evidence available and required is in readiness when the trial takes place, or, if necessary, apply for a postponement or adjournment in order that such evidence may be adduced.

(3) Sessions Judges will bring to the notice of the District Magistrate every instance in which the Public Prosecutor betrays ignorance of the facts of a case, or otherwise fails in the discharge of his duty.

550. Public Prosecutors should be required to examine the committal record and to decide what parts of the record they really require to be copied to enable them to conduct the case properly in the Sessions Court. Copies of only such parts of the record as the Public Prosecutors think really necessary should be supplied.

Supply of copies of the committal records to Public Prosecutors.

551. Should the District Magistrate be absent form the headquarters of his district when the time arrives for making the arrangements referred to in paragraphs 544 to 550 inclusive, he shall specially delegate his duties to one of his subordinates, who will be held personally responsible foreseeing that the arrangements are duly carried out.

Delegation of District Magistrate's Duties.

552. Not less than two days before the commencement of Sessions at the headquarters of the Sessions Judge, and, in other cases, as soon as the Sessions Judge arrives at the headquarters of a district in which Sessions are to be held, the District Magistrate or the officer delegated under paragraph 571, should send to the Sessions Judge a nominal list of tlhe cases and of the dates fixed under paragraph 546 for the commencement of each trial.

List of Cases fixed for Trial.

၅၄၉။ ။(၁) ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အမှု လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်းများအကြောင်းကို၊ အစိုးရ အမှုလိုက်ရှေ့နေသို့ အချိန်မီ ပြောကြားရမည်။ အစိုးရ အမှုလိုက် ရှေ့နေသည်၊ မိမိလိုက်လဲ ဆောင်ရွက်ရသည့် အမှုများ၏ အဖြစ် အပျက် ကြောင်းခြင်းရာများကို ကောင်းစွာ သိရှိအောင် ပြုလုပ်ရန် လိုသည် ဖြစ်၍၊ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ၊ ရန်ငွေစုံ မှတ်တမ်းများနှင့် လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန် ၎င်းအား ခွင့်ပြုရမည်။

အစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေသို့ အကြောင်း ကြားခြင်းနှင့် အစိုးရ အမှုလိုက် ရှေ့နေ၏ တာဝန် ဝတ်တရား။

(၂) လိုအပ်လျှင်၊ စက်ရှင်တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးချုပ် အမိန့်ကို နာခံ၍ အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ရန်၎င်း၊ ရယူနိုင်၍ လိုအပ်သည့် ထပ်မံ သက်သေခံချက်ကို အမှုစစ်ဆေးသည့် အခါ အသင့်ရှိနေစေရန်၊ သို့တည်း မဟုတ် အဆိုပါ သက်သေခံချက်ကို တင်ပြနိုင်စေရန် လိုအပ်လျှင်၊ အမှုရွှေ့ဆိုင်းခွင့် လျှောက်ထောင်းရန်၎င်း၊ မိမိတို့အပေါ်၌ ရှိသည့် တာဝန်ဝတ်တရားကို အစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေတို့က သင့်လျော်စွာ လေ့စားခြင်းရှိကြစေရန် စက်ရှင်တရားသူကြီးတို့က ကြပ်တည်းစွာနှိုးဆော်ရမည်။

(၃) အစိုးရ အမှုလိုက် ရှေ့နေက အမှု၏ အဖြစ် အပျက် ကြောင်းခြင်းရာ တို့ကို သိကျွမ်းနားလည်ခြင်း မရှိ၊ သို့တည်း မဟုတ် မိမိ၏ တာဝန် ဝတ်တရား ဆောင်ရွက်ရာ၌ အခြားနည်း ပျက်ကွက်သည့် အချက်အသီးသီးတို့ကို စက်ရှင် တရားသူကြီးမျှားက ရှေ့ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သို့ အကြောင်းကြားရမည်။

၅၅၀။ ။အစိုးရ အမှုလိုက် ရှေ့နေများအား၊ လွှဲအပ် တင်ပို့သည့် အမှုတွဲကို စစ်ဆေး ကြည့်ရှုစေ၍၊ စက်ရှင်တရားရုံး၌ အမှုကို ကောင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ထိုအမှုတွဲမှ မည်သည့် အစိတ် အပိုင်းတို့ကို ရေးကူးရန် မိမိတို့ အမှန်လိုကြောင်း ဆုံးဖြတ်စေရမည်။ အစိုးရ အမှုလိုက် ရှေ့နေများက အမှန် လိုသည်ဟု ထင်မြင်သည့် အမှုတွဲ အစိတ် အပိုင်းများ၏ မိတ္တူများကိုသာ ပေးရမည်။

လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲ မိတ္တူများကို အစိုးရ အမှုလိုက်ရှေ့နေများသို့ပေးခြင်း။

၅၅၁။ ။စာပိုဒ် ၅၄၄ မှ ၅၅၀ ထိ အပါ အဝင် ဖြစ်သော စာပိုဒ်များတွင် ရည်ညွှန်းသည့် စီမံ ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်ရန် အချိန် ကျရောက်သည့် အခါ၌ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် မိမိခရိုင် ရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင် မရှိလျှင်၊ ၎င်းက မိမိ၏ လက်အောက်ခံ အရာရှိတဦး တယောက်အား မိမိ၏ တာဝန် ဝတ်တရားများကို အထူး အားဖြင့် လွှဲအပ်ရမည်။ ထိုလက်အောက်ခံ အရာရှိသည်၊ ထိုစီမံဆောင်ရွက်မှုများကို နည်းလမ်းတကျ ဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိအောင် ကြည့်ရှုရန်အတွက် ကိုယ်တိုင်တာဝန် ရှိစေရမည်။

ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ တာဝန် ဝတ်တရားတို့ကို လွှဲအပ်ခြင်း။

၅၅၂။ ။စက်ရှင် တရားသူကြီး ရုံးစိုက်ရာမြို့မတွင်၊ စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် မစမီ နှစ်ရက် အောက် မနည်း၊ အခြား အချက်များတွင်၊ စက်ရှင်ရုံးထိုင်မည့် ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာ မြို့မသို့ စက်ရှင် တရားသူကြီး ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်း၊ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် စာပိုဒ် ၅၅၁ အရ တာဝန်လွှဲအပ်ခံရသည့် အရာရှိက၊ အမှုများ၏ အမည်စာရင်းနှင့် စာပိုဒ် ၅၄၆ အရ အမှု အသီးသီး စတင်စစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုထားသည့် နေ့ရက် စာရင်းကို စက်ရှင် တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

စစ်ဆေး စီရင်ရန် ချိန်းဆို သည့် အမှုများစာရင်း။

553. In the first week in December in every year Sessions Judges shall fix the number of Sessions to be held in each district of their divisions during the year following and the dates on which respectively the Sessions are to begin, the number varying with the estimated or average number of trials. Sessions will be held at the headquarters of each district.

Time and Place of Sessions.

554. The following is a list of Sessions Divisions and the Districts* comprised in each division : -

Name of Sessions Division and Headquarters.	Name of Districts of which the Sessions Division consists.
1. Akyab	Akyab, Kyaukpyu, sandoway
2. Rangoon	Rangoon Town, Hanthawaddy
3. Insein	Insein
4. Tharrawaddy	Tharrawaddy
5. Prome	Prome, Thayetmyo
6. Bassein	Bassein
7. Henzada	Henzada
8. Myaungmya	Mayungmya, Maubin
9. Pyapon	Pyapon
10. Pegu	Pegu
11. Toungoo	Toungoo
12. Moulmein	Amberst, Salween
13. T haton	Thaton
14. Tavoy	Tavoy, Mergui
15. Mandalay	Mandalay
16. Shwebo	Shwebo, Katha
17. Myingyan	Myingyan, Pakokku
18. Meiktila	Meiktila, Kyaukse
19. Pyinmana	Yamethin
20. Magwe	Magwe, Minbu
21. Sagaing	Sagaing, Lower Chidwin, Upper Chindwin.
†22. Myitkyina	Bhamo, Myitkyina

* Ministry of Judical Affairs (General Branch) Notification No. 77, dated the 30th March 1951.

† Ministry of Kachin State (Miscellaneous Branch) Notification No. 3 dated the 18th April 1951.

၅၅၃။ ။နှစ်စဉ် ဒီဇင်ဘာလ၏ပထမရက်သတ္တပတ် အတွင်းတွင်၊ စက်ရွှင် တရားသူကြီးတို့သည်၊ နောက်လာမည့် နှစ် အတွင်း မိမိတို့၏ တိုင်းရှိ စက်ရွှင် ရုံးထိုင်ရန် အချိန် ခရိုင် အသီးသီး၌ ရုံးထိုင်မည့် စက်ရွှင်ရုံးထိုင်ပတ်ဦးရေနှင့် နှင့် အရပ်ဒေသ။ စက်ရွှင်ရုံးထိုင်ပတ် စတင်မည့် နေ့ရက် အသီးသီးတို့ကို သတ်မှတ် ရမည်။ ထိုစက်ရွှင် ရုံးထိုင်ပတ် ဦးရေမှာ၊ စက်ရွှင်မျှား၏ ခန့်မှန်းခြ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျမ်းမျှ ရ ဦးရေကို လိုက်၍ အနည်း အများ ဖြစ်စေရမည်။ စက်ရွှင်ရုံးထိုင်ခြင်းကို ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာ မြို့အသီးသီးတွင် ပြုလုပ်ရမည်။

၅၅၄။ ။စက်ရွှင်တိုင်းမျှားနှင့် ထိုတိုင်း အသီးသီးတွင် ပါဝင်သည့် ခရိုင်မျှား*စာရင်းမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

စက်ရွှင်တိုင်းနှင့် ရုံးစိုက်ရာ မြို့မဟာမည်	စက်ရွှင်တိုင်းတွင် ပါဝင်သည့်ခရိုင်မျှားအမည်
၁။ စစ်တွေ	စစ်တွေ၊ ကျောက်ဖြူ၊ သံတွဲ။
၂။ ရန်ကုန်	ရန်ကုန် ဟံသာဝတီ။
၃။ အင်းစိန်	မှော်ဘီ။
၄။ သာယာဝတီ	သာယာဝတီ။
၅။ ပြည်	ပြည်၊ သရက်မြို့။
၆။ ပုသိမ်	ပုသိမ်။
၇။ ဟင်္သာတ	ဟင်္သာတ။
၈။ မြောင်းမြ	မြောင်းမြ၊ မအူပင်။
၉။ ဖျာပုံ	ဖျာပုံ။
၁၀။ ပုဇွန်း	ပုဇွန်း။
၁၁။ တောင်ငူ	တောင်ငူ။
၁၂။ မော်လမြိုင်	မော်လမြိုင်၊ ဘားအံ၊ ကော့ကရိတ်။
၁၃။ သထုံ	သထုံ။
၁၄။ ထားဝယ်	ထားဝယ်၊ မြိတ်။
၁၅။ မန္တလေး	မန္တလေး။
၁၆။ ရွှေဘို	ရွှေဘို၊ ကသာ။
၁၇။ မြင်းခြံ	မြင်းခြံ၊ ပခုက္ကူ။
၁၈။ မိတ္ထီလာ	မိတ္ထီလာ၊ ကျောက်ဆည်။
၁၉။ ပျဉ်းမနား	ရမည်းသင်း။
၂၀။ မကွေး	မကွေး၊ မင်းဘူး။
၂၁။ စစ်ကိုင်း	စစ်ကိုင်း၊ မုံရွာ၊ မော်လိုက်။
၂၂။ မြစ်ကြီးနား †	ဗန်းမော်၊ မြစ်ကြီးနား ပူတာအို။

* ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန (အရပ်ရပ်ဌာနခွဲ) အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၇၇။

† ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၈ ရက်နေ့စွဲပါ ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန (အထွေထွေဌာနခွဲ) အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃။

Expect with the sanction of the High Court, there shall be not less than eight Sessions per year in each district.

555. The arrangements made under the last two preceding paragraphs shall be reported without delay to the High Court for approval; but they may be carried out unless disapproval is communicated.

556. Printed notices of the dates fixed for Sessions shall be supplied in December to the District Magistrate and through him to every Magistrate empowered to commit for trial.

557. Sessions Judges shall report to the High Court every instance in which they fail to commence Sessions on the date fixed, explaining the circumstances in which the failure has arisen.

558. Supplementry Sessions may be held whenever the Sessions Judge finds it expedient to do so, and the District Magistrate may, at any time when he considers an extra Sessions necessary, ask the Sessions Judge to arrange a supplementry Sessions. The Sessions Judge should comply with such request if he can reasonably do so.

No report need be sent to the High Court, but a note should be made on Form Criminal No. 15 when submitting the list of persons committed to the Court of Session whose trial has not been concluded.

559. At each Sessions all persons, other than insane persons detained in a lunatic asylum, awaiting trial at the Court of Session, shall be brought before the Judge in open Court; and if the Public Prosecutor is not prepared to go to trial in any particular case, he shall be required to show cause, properly supported, why the accused should not be acquitted and released, the accused himself being also heard in answer to such cause shown.

All prisoners awaiting trial to be produced at Sessions.

560. Sessions trials must not be lightly postponed. A Sessions Judge is not justified in postponing to a subsequent Session cases of which notice has been received before the commencement of the Session next ensuing on the ground that the number of days which have been assigned for that particular Session has been filled up.

Postponement of Trials.

တရားရုံးချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်နှင့်မှတပါး၊ ခရိုင်အသီးသီး၌ တနှစ်လျှင် စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် ရှစ်ပတ်အောက်မနည်းရှိစေရမည်။

၅၅၅။ ။အထက် နောက်ဆုံးစာပိုဒ် နှစ်ရပ်အရ ပြုလုပ်သည့်စီမံချက်များကို၊ တရားရုံးချုပ်သို့ သဘောတူညီချက် ရရှိရန် နောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်း မရှိဘဲ အစီရင်ခံရမည်။ သို့သော်လည်း သဘောမတူညီဟု အကြောင်းမကြားလျှင်၊ ထိုစီမံချက်များအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၅၅၆။ ။စက်ရှင်ရုံးထိုင်ရန် ချိန်းဆိုထားသော နေ့ရက်များ၊ ပုံနှိပ်ထားသည့် ကြော်ငြာစာများကို ဒီဇင်ဘာတွင်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့ရမည်ဖြင်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံမှတဆင့် အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့ခွင့် အာဏာရှိသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အသီးသီးထံသို့လည်းပေးပို့ရမည်။

၅၅၇။ ။စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် စတင်ရန်ချိန်းဆိုထားသော နေ့ရက်တွင် စတင်ခြင်းမပြု ပျက်ကွက်သည့်အခါတိုင်း၊ မည်သည့်အကြောင်းခြင်းရာများကြောင့် ပျက်ကွက်ရသည်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြလျက်၊ စက်ရှင်တရားသကြီးများက တရားရုံးချုပ်သို့ အစီရင်ခံရမည်။

၅၅၈။ ။စက်ရှင်တရားသူကြီးသည် နောက်ထပ်စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် ပြုလုပ်သင့်သည်ထင်မြင်သည့် အခါတိုင်း၊ နောက်ထပ်စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ်ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အပိုစက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် လိုသည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ နောက်ထပ်စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ်ကို စီမံရန်စက်ရှင်တရားသူကြီးအား တောင်းဆိုရမည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်ကိုသင့်လျော်စွာ လိုက်လျောနိုင်မူ၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးက လိုက်လျောရမည်။

တရားရုံးချုပ်သို့ အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းရန် မလို၊ သို့ရာတွင် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြီးဆုံးသေးသော စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း ခံရသူတို့ စာရင်းကို တင်ပို့သည့်အခါ၊ ရာဇဝတ်ပုံစံအမှတ် ၁၅ တွင်မှတ်သားချက် တရပ် ရေးသားရမည်။

၅၅၉။ ။သူရူးထောင်တွင် ချုပ်ထားသည့် ရူးသွပ်သူမှတပါး၊ စက်ရှင် တရားရုံးတွင် စစ်ဆေး စီရင်ခြင်းခံရန် စောင့်ဆိုင်းနေသူအားလုံး တို့ကို၊ စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် အသီးသီး၌ လူသိရှင်ကြား တရားခွင်တွင် တရားသူကြီးရှေ့ ခေါ်ဆောင်လာရမည်။ သီးခြားအမှုတစ်ခုခုတွင် အစိုးရအမှုလိုက်ရွေနေက စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကိုဆောင်ရွက်ရန်အသင့်မရှိလျှင်၊ တရားခံကို မည်သည့်အတွက် တရားသေ အမိန့်ချမှတ်မလွှတ်သင့်ကြောင်း၊ သင့်လျော်သော ထောက်ခံချက်နှင့်တကွ၊ အစိုးရ အမှုလိုက် ရွေနေအား အကြောင်းပြစေရမည်။ ထိုကဲ့သို့ တင်သွင်းသည့်အကြောင်းပြချက်ကို ချေဆိုသည့်အနေဖြင့် တရားခံကိုယ်တိုင် လျောက်လဲချက်ကိုလည်း ကြားနာရမည်။

စစ်ဆေး စီရင်ခြင်း ခံရန် စောင့်ဆိုင်း နေသူ အားလုံးတို့ကို စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ်တွင် တင်ပို့ရခြင်း။

၅၆၀။ ။စက်ရှင်စစ်ဆေးမှုများကို အလွယ်တကူနှင့် ရွှေ့ဆိုင်းခြင်းမပြုရ။ နောက်လာမည့် စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် မစတင်မီ၊ အကြောင်းကြားချက် ရရှိထားသည့် အမှုများကို၊ ထိုစက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် အတွက်ပေးထားသည့် နေ့ရက်များ အရေအတွက် ပြည့်ကုန်သွားပြီဟု ဟူသော အကြောင်းပြချက်နှင့် စက်ရှင် တရားသူကြီးက နောက်လာမည့် စက်ရှင်ပတ်သို့ ရွှေ့ဆိုင်း

စစ်ဆေး စီရင်မှုများကို ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း။

All commitments of which timely notice is received before the commencement of a Session should be disposed of at that Session, unless there is some good reason for postponement. The detention of an accused person in jail is in itself no trivial infliction, and it is only justified when there is apparently a good case against the prisoner, and when the Judge is satisfied that for the ends of justice it is necessary to postpone the trial.

344, 503, 508.

561. The power of a Court of Session to adjourn a trial for the production of further evidence necessary for the ends of justice is discretionary power. It should, as a rule, be exercised when a proper compliance with the provisions of sections 533 and 540 of the Code of Criminal Procedure renders an adjournment necessary, but such adjournments will rarely be necessary in Sessions trials for the ends of Justice if Public Prosecutors and Committing Magistrates perform their duties efficiently.

Adjournment of Trials.

533,540

562. A Sessions Judge is not competent to return a case for trial by the Magistrate who committed it.

Return of Case.

563. x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

ခြင်းပြုပိုင်သည်မဟုတ်၊ စက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ် တခုခု မစတင်ခင် အချိန်မီ အကြောင်းကြား ချက်ရရှိထားသည့်လွှဲအပ်တင်ပို့မှုအားလုံးတို့ကို၊ ရှေ့ဆိုင်းထားရန်ကောင်းမွန်လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိလျှင်၊ ထိုစက်ရှင်ရုံးထိုင်ပတ်တွင်ပင် ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ တရားခံ တဦးတယောက်ကို အကျဉ်းထောင်၌ ချုပ်ထားခြင်းသည်၊ သေးငယ်သော ခံစားမှုကို ခံစား စေခြင်းမဟုတ်သဖြင့်၊ အကျဉ်းသား အပေါ်၌ အမှုမှာ ခိုင်လုံဟန် လက္ခဏာမရှိရှိ၊ တရားမျှတ

၃၄၄၊၅၀၃၊ ၅၀၈။

မှု ရရှိစေခြင်းငှါ အမှုကိုရွှေဆိုင်းသင့်သည်ဟု တရားသူကြီးက ယုံဆဲ့ကျန်ပါခြင်း ရှိသည့်အခါ မှသာလျှင်၊ တရားခံအား အကျဉ်းထောင်၌ ချုပ်ထားခြင်းကို ပြုနိုင်သည်။

၅၆၁။ ။တရားမျှတမှု ရရှိရန်လိုအပ်သည့် နောက်ထပ်သက်သေခံချက် တင်ပြရန် အတွက် စစ်ဆေးစီရင်မှုကို ခွဲနိုင်းဆိုင်သည့် စက်ရှင်တရားရုံး၏ အခွင့်အာဏာမှာ သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့် အာဏာ ဖြစ်သည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၃ နှင့် ၅၄၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျနစွာ လိုက်နာခြင်းအားဖြင့် အမှုခွဲနိုင်းဆို လိုက်ရန် လိုအပ်လာလျှင်၊ ထိုအခွင့်အာဏာကို အစဉ်သဖြင့် သုံးစွဲရမည်။ သို့ရာတွင် အစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေများနှင့် အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ်ကရားသူကြီးများက မိမိတို့၏ တာဝန် ဝတ်တရားကို ကျွမ်း ကျင်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းရှိပါမူ၊ စက်ရှင်မှုများ၌ တရားမျှတမှုရှိစေခြင်းငှါ ထိုသို့ ခွဲနိုင်းဆိုခြင်း မျှားကို ပြုလုပ်ရန် လိုခဲပေလိမ့်မည်။

စစ်ဆေး စီရင်မှုများကို ခွဲနိုင်းဆိုလိုက်ခြင်း။

၅၆၂။ ။စက်ရှင်တရားသူကြီးသည်၊ အမှုကို လွှဲအပ် တင်ပို့လိုက်သော ရာဇဝတ်တရား သူကြီးက စစ်ဆေးစီရင်ရန် အမှုကို ပြန်ပို့ပိုင်ခွင့် မရှိချေ။

အမှုကိုပြန်ပို့ခြင်း။

၅၆၃။ x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

564. (1) If the Sessions Judge thinks that the charge framed by the Committing Magistrate should be amended without altering the section he may make the amendment on the Magistrate's charge, and the amendment so made should be attested by the initials of the Sessions Judge. If there is not room to make the amendment legibly a fresh charge on the proper form should be drawn up and signed by the Sessions Judge.

Amendment of Charge.

(2) Whenever the Sessions Judge thinks it expedient to add or substitute a fresh charge under a different section, the fresh charge should be drawn up on the proper form and signed by the Sessions Judge.

(3) In every case the diary should contain a note of the fact that the amendment is made, and when a fresh charge is framed the diary should show whether the fresh charge is substituted for, or in addition to, the original charge.

565. It should appear on the proceedings of the Sessions trial that the charge was duly read and explained to the accused, and his plea must be recorded in Form Criminal 94. The accused should be required to plead by his own mouth and not through his advocate.

Charge and Plea.

566. Sessions Judges should bear in mind the procedure laid down in section 310, Code of Criminal Procedure, when the accused is charged with an offence after a previous conviction.

567. If the accused, on being called on to plead, does not admit all the elements which go to make up the charge against him, a plea of not guilty should be recorded. A plea of an accused charged with murder or culpable homicide, which only admits that he killed the deceased is not a plea of guilty. No inference as to the guilt of an accused should be drawn from his plea so long as the plea is not a distinct admission of the charge. Without such admission the charge must be proved.

568. When the accused makes no answer to the enquiry whether he is guilty it should be ascertained whether he is obstinately mute or dumb. If he is found to be obstinately

၅၆၄။ "(၁) အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တင်သည့်စွဲချက်ကို ပုဒ်မ စွဲချက်ကိုပြင်ဆင်ခြင်း။ မပြောင်းဘဲ ပြင်ဆင်သင့်သည်ဟု စက်ရှင်တရားသူကြီးက ထင်မြင်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ စွဲချက်အပေါ်တွင် စက်ရှင်တရားသူကြီးက ပြင်ဆင်ချက်ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့ပြုလုပ်သည့် ပြင်ဆင်ချက်ကို စက်ရှင်တရားသူကြီးလက်တို့ဖြင့် သက်သေခံ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ပြင်ဆင်ချက်ကို ဖတ်ရန် လုယ်ကူအောင် ပြုလုပ်ရန်နေရာမရှိလျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာ ပုံစံနှင့် စွဲချက်ကို စက်ရှင်တရားသူကြီးက အသစ်ရေးသား၍ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

(၂) ကွဲလွဲသည့်ပုဒ်မအရ စွဲချက်အသစ်တရပ်ကို ထပ်မံထည့်သွင်း၊ သို့တည်းမဟုတ်အစား ထည့်သွင်းသင့်သည်ဟု စက်ရှင်တရားသူကြီးက ထင်မြင်သည့် အခါတိုင်း စွဲချက်အသစ်တရပ်ကို သက်ဆိုင်ရာပုံစံနှင့် စက်ရှင်တရားသူကြီးက ရေးသား၍ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

(၃) အချက်အသီးသီး၌ ပြင်ဆင်ချက် ပြုလုပ်ကြောင်းကို အမှုနှေစဉ် မှတ်တမ်းတွင် ရေးသားပေါ်ပြချက် ပါရှိစေရမည်။ ထို့ပြင် စွဲချက်အသစ်ကို တင်သည့်အခါ၊ အသစ်တင်သည့် စွဲချက်မှာ မူလစွဲချက်အစား တင်သည့် စွဲချက်ဖြစ်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် မူလစွဲချက် အပြင် ထပ်မံတင်သွင်းသည့် စွဲချက်ဖြစ်သည်ဟူသည့် အကြောင်းကို၊ အမှုနှေစဉ်မှတ်တမ်း တွင်ပေါ်ပြရမည်။

၅၆၅။ ။စွဲချက်ကို တရားခံအား နေရာတကျ ဖတ်၍ ရှင်းပြပြီးကြောင်း၊ စက်ရှင်မှုခင်း အမှုတွဲတင်ပေါ်ပြ ပါရှိရမည်။ ထို့ပြင်၊ တရားခံ၏ ဖြေကြားချက် စွဲချက်နှင့်ဖြေကြားချက်။ ကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၉၄ နှင့် ရေးမှတ်ရမည်။ ဖြေကြားချက်ကို တရားခံကိုယ်တိုင် နှုတ်ဖြင့် ဖြေကြားစေရမည်။ ၎င်း၏ ရှေ့နေမှတဆင့် ဖြေကြားစေခြင်း မပြုရ။

၅၆၆။ ။တရားခံကို ယခင်ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရပြီးနောက် ပြစ်မှု တစုံနှင့် စွဲချက်တင်သည့်အခါ စက်ရှင်တရားသူကြီးတို့သည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၁၀ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် လိုက်နာရန် ထုံးနည်းကို၊ မှတ်သားကြရမည်။

၅၆၇။ ။တရားခံအား ဖြေကြားရန် ပြောဆိုသည့်အခါ၊ မိမိအပေါ်၌ တင်ထားသော စွဲချက်ကိုမြောက်စေသည့် အင်္ဂါရုပ်အားလုံးတို့ကို တရားခံက ဝန်ခံခြင်းမပြုလျှင်၊ အပြစ်မရှိ ဟူသောဖြေကြားချက်ကို ရေးမှတ်ရမည်။ လူသတ်မှုနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုနှင့်ဖြစ်စေ၊ စွဲချက်တင်ထားသော တရားခံက၊ သေသူကို မိမိသတ်သည်ဟုသာ ဝန်ခံသော ဖြေကြားချက်သည်၊ အပြစ်ရှိသည်ဟူသော ဖြေကြားချက်မဟုတ်။ တရားခံ၏ ဖြေကြားချက်မှာ၊ စွဲချက်ကိုတိကျ ပြတ်သားစွာ ဝန်ခံသည့် ဖြေကြားချက် မဟုတ်သမျှ၊ ထိုဖြေကြားချက်မှ တရားခံ အပြစ်ရှိသည်ဟူသော ကောက်ယူချက်ကို မပြု။ ထိုကဲ့သို့သော ဝန်ခံချက်မရှိမူ၊ စွဲချက်ကို သက်သေထင်ရှားပြရမည်။

၅၆၈။ ။မမှိုအပြစ်ရှိသလောဟု မေးမြန်းရာတွင်၊ တရားခံက၊ ဖြေဆိုခြင်းမပြုသည့် အခါ၊ ၎င်းမှာ တမင်သက်သက် ဆိတ်ဆိတ် နေသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆွံ့အ နေသည်ဟုတ် မဟုတ် အမှတ်သိသာအောင် စုံစမ်းရမည်။ တရားခံမှာ၊ တမင်သက်သက် ဆိတ်ဆိတ်နေသည်

mute, a plea of not guilty should be recorded.

If he is found to be dumb, it should be ascertained if he is sane or capable of being tried. If he is found sane, a plea of not guilty should be recorded; if insane, the procedure laid down is Chapter XXXIV of the Code should be followed.

569. x x x x x x
x x x x x x x x

164, 364, 533

570. (1) Sessions Judges should be careful not to admit to Sessions record, or to receive in evidence, the statements and confessions of the accused, unless they have been duly recorded in the manner laid down in sections 164 and 364 or have been duly proved under section 533.

Admission of Confessions.

(2) Where there has been no attempt to comply with the provisions of sections 164 and 364, the confession is inadmissible in evidence. It is only where such an attempt has been made, and there is only a formal defect that the provisions of section 533 can be invoked.

(3) Where there are defects, curable under section 533, in recording the confession or other statement of an accused person, it is the duty of the Public Prosecutor to have in readiness and to tender evidence that such person duly made the statement recorded, or to apply for an adjournment or for the issue of a commission to secure such evidence.

571. If an accused person, when produced before the Sessions Court, retracts a confession previously made and then, for the first time, accounts for it by charges of improper inducement, pressure or other misconduct against the police or other perosns in authority, or if the Committing Magistrate, although such charges were made before him, has failed to comply properly with the directions contained in paragraph 605, the Judge should himself make such inquiry as is possible, and should record his opinion whether the allegations are proved or disproved. If he considers that there are grounds for believing them true, he should bring the matter to the notice of the District Magistrate, with a view to his taking any departmental action that may be necessary (*see* paragraphs 475 and 600 to 607).

Retracted Confessions.

ဟု တွေ့သိရလျှင်၊ အပြစ်မရှိဟူသော ဖြေကြားချက်ကို ရေးမှတ်ရမည်။ တရားခံမှာဆွံ့အနေကြောင်း တွေ့သိရလျှင်၊ ၎င်းမှာ စိတ်ကောင်းသူ၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကို ခံနိုင်သူဟုတ် မဟုတ် သိသာအောင် စုံစမ်းရမည်။ တရားခံမှာ စိတ်ကောင်းသူ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့သိရလျှင်၊ အပြစ်မရှိဟူသော ဖြေကြားချက်ကိုရေးမှတ်ရမည်။ ရူးသွပ်သူ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့သိရလျှင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအခန်း ၃၄ တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ထုံးနည်းအတိုင်း လိုက်နာရမည်။

၅၆၉။ ။ x x x x x x
x x x x x x x x

၁၆၄၊ ၃၆၄၊ ၅၃၃

၅၇၀။ ။(၁) တရားခံ၏ ထွက်ချက်နှင့် ဖြောင့်ချက်များကို၊ ပုဒ်မ ၁၆၄ နှင့် ၃၆၄ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း နေရာတကျ ရေးမှတ်ယူခြင်း မပြုသမျှ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၅၃၃ အရ နည်းလမ်းတကျ ထင်ရှားအောင် ပြုပြီး မဟုတ်သမျှ၊ ထိုထွက်ဆိုချက်နှင့် ဖြောင့်ချက်တို့ကို စက်ရှင်အမှုတွဲတွင်မထည့်သွင်းရန်သော်၎င်း၊ သက်သေခံ အဖြစ် လက်မခံရန်သော်၎င်း၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးများက သတိပြုကြရမည်။

ဖြောင့်ချက်များကို လက်ခံခြင်း။

(၂) ပုဒ်မ ၁၆၄ နှင့် ၃၆၄ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များ အတိုင်း လိုက်နာရန်အားထုတ်ခဲ့ခြင်း မရှိလျှင်၊ ဖြောင့်ချက်ကို သက်သေခံအဖြစ် လက်မခံနိုင်။ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အားထုတ်မှုပြုပြီး၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ချုတ်ယွင်းချက်မျှသာရှိသည့်အခါတွင် ပုဒ်မ ၅၃၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

(၃) စွပ်စွဲခံရသူ တရားခံ၏ ဖြောင့်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား ထွက်ဆိုချက်ကို ရေးမှတ်ယူရာ၌၊ ပုဒ်မ ၅၃၃ အရ ကုစားနိုင်သော ချုတ်ယွင်းချက်များ ရှိသောအခါ၊ ရေးမှတ်ယူထားသောထွက်ချက်ကို အဆိုပါသူပင် ကျန်စွာ ထွက်ဆိုကြောင်း သက်သေခံချက်ကို အသင့်ထားရန်နှင့် တင်ပြရန်သော်၎င်း၊ အဆိုပါသက်သေခံချက်ကို ရရှိရေးနှင့် အမှုကိုခွင့်ဆိုရန်အတွက်ဖြစ်စေ၊ ကောင်မရှင်အမိန့်စာ ထုတ်ရန်အတွက်ဖြစ်စေ လျှောက်ထားရန်သော်၎င်း၊ အစိုးရအမှုလိုက်ရှေ့နေ၏ တာဝန်ဝတ်တရားဖြစ်သည်။

၅၇၁။ ။စွပ်စွဲခံရသူ တရားခံကို စက်ရှင်တရားရုံးသို့ တင်ပို့သောအခါ၊ ယင်းကပေးခဲ့သည့် ဖြောင့်ချက်ကို ပြန်၍ နုတ်သိမ်းခြင်း။

ဖြောင့်ချက်ကို ပြန်၍ နုတ်သိမ်းပြီးလျှင်၊ ထိုဖြောင့်ချက်ကိုပေးရခြင်းမှာ၊ ရဲကဖြစ်စေ၊ အခွင့်အာဏာရ အခြားသူတို့ကဖြစ်စေ၊ မတော်မလျော် သွေးဆောင်ခြင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ အကြပ်အတည်း ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ အခြားမလျော်ပြုမှုကြောင့် သော်၎င်း၊ ပေးရကြောင်းနှင့် ပဋမဦးဆုံးတကြိမ် စွပ်စွဲ ပြောဆိုလျှင်၊ သို့တည်း မဟုတ် အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိရှေ့ဝယ်၌ ထိုသို့ ထွက်ဆိုသော်လည်း၊ စာပိုဒ် ၆၀၅ တွင်ပါရှိသည့် ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း ကျန်စွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိလျှင်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးသည် တတ်စွမ်းနိုင်သရွေ့ မိမိကိုယ်တိုင်စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းကိုပြုပြီးလျှင်၊ အဆိုရှိချက်များမှာ သက်သေထင်ရှားခြင်း ရှိ မရှိ မိမိ၏ ထင်မြင်ချက်ကိုရေးမှတ်ရမည်။ ထိုအဆိုရှိချက်များမှာ ဟုတ်မှန်ကြောင်း ယုံကြည်ရန် အကြောင်း

540 **572.** Whilst the provisions of section 533 are complied with when the Court takes all such admissible evidence as may be tendered under that section, the provisions of section 540 are not complied with if the Court does not (in cases where the Public Prosecutor has failed in his duty in the above respect) of its own motion call for production of any such evidence, or summon any necessary witness on the point, if such evidence appears to it essential to the just decision of the case.

Summoning Additional Evidence.

Evidence Act, 33.

573. Under section 33 of the Evidence Act the deposition taken by lthe Committing Officer of a witness not present at the trial cannot be admitted as evidence in the Sessions Court unless it is proved that the witness is dead, or the Court is satisfied that for sufficient cause his attendance cannot be procured.

Previous Depositions.

288, Evidence Act, 155.

574. The attention of all Sessions Judges is called to the provisions of section 288, in cases where a witness gives evidence before the Sessions Court which is at variance with that given before the Committing Magistrate. The purpose of that section is to make depositions given before Committing Magistrates evidence for the purpose of the trial in the Court of Session whenever the Judge, in the exercise of his discretion, determines that they are to be used in that way. It is the duty of the Sessions Judge, on observing such discrepancies, to examine the witness in respect of them, especially in cases where the accused is undefended; and, if he adopts this course then he ought, in ordinary case, to make the deposition taken by the Committing Magistrate, on wlhich he has examined the witness, evidence in the case. When he has accepted any such deposition as evidence, it must be detached from the committal record, marked as an exhibit, and attached to the Sessions record. Most Sessions Judges fail to make sufficient or proper use of the provisions of section 288.

Discrepancies in Witnesses' Statement

ရှိသည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးသည်၊ လိုအပ်သည့်အတိုင်း ဌာနဆိုင်ရာအရေးယူမှုကို ဆောင်ရွက်စေရန်အလို့ငှါ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ အကြောင်းကြားရမည်။ (စာပို့ဒ် ၄၇၅ နှင့် ၆၀၀ မှ ၆၀၇ ထိတို့ကိုကြည့်)။

နောက်ထပ်မံ သက်သေခံချက်ဆင့်ခေါ်ခြင်း။

၅၄၀။ ၅၇၂။ ။ပုဒ်မ ၅၃၃ အရ၊ တင်ပြသည့် လက်ခံထိုက်သော သက်သေခံ အားလုံးကို တရားရုံးက ရယူလျှင်၊ ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာခြင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ (အစိုးရ ဒေမူလိုက် ရှေ့နေက အထက်ဆိုခဲ့သည့် အချက်တွင် မိမိ၏ တာဝန်ဝတ္တရားကို လစ်ဟင်း ပျက်ကွက်သော အချက်များ၌) အမှုကို တရားမျှတစွာဆုံးဖြတ်ရန် လိုအပ်သော သက်သေခံ ဖြစ်သည်ဟု တရားရုံးက သဘောရမူ၊ တရားရုံးက မိမိအလိုအလျောက် ထို သက်သေခံကို တင်ပြရန် တောင်းဆိုခြင်း မပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သော သက်သေတဦးတယောက်ကို ဆင့်ခေါ်ခြင်း မပြုလျှင်၊ ပုဒ်မ ၅၄၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များအတိုင်း လိုက်နာခြင်း ရှိသည်မဟုတ်ချေ။

သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ၃၃။

၅၇၃။ ။အမှု စစ်ဆေးရာ၌ လာရောက်ခြင်း မရှိသည့် သက်သေမှာ သေဆုံးပြီးဖြစ်ကြောင်း သက်သေထင်ရှား မပြလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လုံလောက်ယင် သက်သေ အစစ်ခံချက်များ။ သွေဖွဲ့ အကြောင်းကြောင့် ထိုသက်သေကို လာရောက်အောင် မပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း၊ တရားရုံးက ယုံဆရကျေနပ်ခြင်း မရှိခဲ့လျှင် လွဲအပ်စာတိုဖြေသော တရားရုံးက ရယူထားသည့်၊ ထိုသက်သေ၏ အစစ်ခံချက်ကို၊ သုက်သေခံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၃ အရ၊ စက်ရှင်တရားရုံးတွင် သက်သေခံအဖြစ်နှင့် လက်ခံခြင်းမပြုနိုင်။

သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ၁၅၅။

၅၇၄။ ။သတ်သော် တဦးတယောက်ကလွဲအပ်တင်ပို့သည့် တရားရုံးရှေ့ ထွက်ဆိုသည့် သက်သေတို့၏ ထွက်ဆိုချက် တရားရုံး၌ ထွက်ဆိုသည့် အချက်များတွင် မူဒ်မ ၅၈၈ ပါပြဋ္ဌာန်း ချက်များကို၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး အားလုံးတို့ ဂရုပြုကြစေရန် မိန့်ကြားလိုက်သည်။ ထိုပုဒ်မ၏ ရည်ရွယ်ရင်း အကြောင်းမှာ၊ အမှုလွဲအပ် တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့ရှေ့ ထွက်ဆိုသည့်အစစ်ခံချက်များကို စက်ရှင်တရားရုံး၌ စစ်ဆေးသည့် အမှု အတွက်သက်သေခံအဖြစ် အသုံးပြုရမည်ဟု တရားသူကြီးက မိမိသဘော်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်သည့် အခါတိုင်း၊ ထိုသို့ အသုံးပြုစေရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ဆိုခဲ့သည့် ကဲ့လွဲချက်များကို တွေ့ရှိရသည့်အခါ၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးသည်၊ အထူးသဖြင့် တရားခံအတွက် ရှေ့နေလိုက်လံ ထုချေခြင်းမရှိသည့် အမှုမျိုးဌာ ထိုကဲ့လွဲချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေအား စစ်မေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ ထို့ပြင် စက်ရှင်တရားသူကြီးသည်၊ ထိုနည်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်လျှင်၊ သာမန် အမှုမျိုးဌာ သက်သေအား မိမိစစ်မေးခြင်းပြုသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ရယူသည့် အစစ်ခံချက်ကို အမှုတွင်း သက်သေခံ ပြုလုပ်သင့်သည်။ အဆိုပါ အစစ်ခံချက် တခုခုကို စက်ရှင်တရားသူကြီးက သက်သေခံ အဖြစ်နှင့် လက်ခံခဲ့လျှင်၊ ထိုအစစ်ခံချက်ကို လွဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲမှ ဖြုတ်ယူပြီးလျှင် သက်သေခံအရာအဖြစ် မှတ်သား၍ စက်ရှင်အမှုတွဲ၌ တွဲထားရမည်။ စက်ရှင်တရားသူကြီး အမြောက်အများတို့မှာ ပုဒ်မ ၅၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လုံလောက်စွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျန်စစ္စာ အသုံးမပြု ပျက်ကွက်ကြလေသည်။

575. It is open to the Sessions Court to accept as true a statement made by a witness before the Committing Magistrate, although contradicted by the witness in the Sessions Court, if the Judge considers that, from the evidence of the witness given before him, or of other witnesses given before him; the original statement is worthy of belief. The Judge, however, cannot discard altogether the evidence taken before him and convict solely on the evidence recorded by the Committing Magistrate.

Medical Evidence.

576. Where **medical evidence** is necessary, medical witnesses should ordinarily be examined by the Court of Session at the trial. In cases where the attendance of a medical witness cannot conveniently be secured, as for instance where he has been transferred to another station, or where he is a resident of a place at a distance from the place where the Sessions are held, his deposition recorded and attested by the Committing Magistrate can be admitted under section 509, and his personal attendance before the Court of Session should whenever possible, be dispensed with. On receipt of the record of the proceedings before the Committing Magistrate tlhe Judge should consider the deposition of the medical officer and if the case is one in which he thinks it proper that the medical officer should be examined as a witness at the trial, he should without delay take the necessary steps to secure his attendance.

Witnesses not examined by prosecution to be present at the trial.

577. The Court of Session cannot direct the prosecution to call or tender for cross-examination by the defence a witness who was examined on behalf of the prosecution in the committal proceedings, but who is not called for examination before the Court of Session because the prosecution has reason to believe that the witness is a false witness, or is likely to give false testimony, or is not in a position to give material information in connection with the offence charged. All that the prosecution can be called upon to do is to have the witness present at the trial so as to give the Court or the defence, as the case may be, an opportunity of examining him. When such a witness is examined as a witness for the defence, the prosecution must be given the right to cross-examine him. *See* Nga Aung Gyi and another v. King-Emperor, I.L.R. 14 Ran. 45.

၅၇၅။ ။မိမိ၌ ရှေ့အစစ်ခံသည့် သက်သေ၏ သက်သေခံချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၌ ရှေ့အစစ်ခံပြီးသည့် အခြားသက်သေတို့၏ သက်သေခံချက်တို့ကို ထောက်ရှု၍၊ အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရှေ့တွင် ထွက်ဆိုသည့် သက်သေ၏ မူလထွက်ဆိုချက်သည် ယုံကြည်ထိုက်သည်ဟု စက်ရှင်တရားသူကြီးက ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ ထိုထွက်ဆိုချက်ကို ဆန့်ကျင်၍၊ သက်သေက စက်ရှင်တရားရုံးတွင် ထွက်ဆိုစေကာမူ၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးသည် ထိုသက်သေ၏ မူလထွက်ဆိုချက်ကို ထွက်ဆိုချက် အမှန်အဖြစ်နှင့် လက်ခံနိုင်ခွင့်ရှိသည်။။ သို့ရာတွင် စက်ရှင်တရားသူကြီးသည်၊ မိမိရှေ့တွင်ရယူသည့် သက်သေခံချက်ကို လုံးဝ ပယ်ရှားပြီးလျှင်၊ အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ယူသည့် သက်သေခံချက်အဖော်၌ လုံးဝအခြေပြု၍ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းမပြုနိုင်။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်။

၅၇၆။ ။**ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်၊** အမှုစစ်ဆေးရာ၌ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေတို့ကို စက်ရှင်တရားရုံးက သာမန်အားဖြင့် စစ်မေးရမည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေလာရောက်ခြင်းကို လွယ်လင့်တကူ မရနိုင်သည့် အချက်များတွင်၊ ဥပမာ ၎င်းကို အခြားတနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့လိုက်ပြီးဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းမှာ စက်ရှင်မှု စစ်ဆေးသည့်နေရာမှ ခရီးကွာဝေးသောနေရာတွင် နေထိုင်သူဖြစ်လျှင်၊ လွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ယူပြီး သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးထားသည့် ၎င်း၏ အစစ်ခံချက်ကို ပုဒ်မ ၅၀၉ အရ၊ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံနိုင်၍၊ စက်ရှင်တရားရုံးရှေ့သို့ ၎င်းကိုယ်တိုင် လာရောက်ခြင်းမှ ကင်းလွှတ်ခွင့် ပြုနိုင်သည့်အခါတိုင်း ကင်းလွှတ်ခွင့် ပြုရမည်။ လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့ဆောင်ရွက်သည့် အမှုတွဲကို ရရှိသည့်အခါ စက်ရှင်တရားသူကြီးသည်၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏ အစစ်ခံချက်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးလျှင် အမှုစစ်ဆေးရာ၌၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိကို သက်သေအဖြစ်နှင့် စစ်မေးရန်၊ သင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်သည် အမှုဖြစ်မူ၊ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ လာရောက်စေရန် စက်ရှင်တရားသူကြီးက နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်းမရှိဘဲ လိုအပ်သည့်အတိုင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။

တရားလိုဘက်က စစ်မေးခြင်း မပြုသောသက်သေများကို အမှု စစ်ဆေးရာ၌ရှိနေစေခြင်း။

၅၇၇။ ။လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် မှုခင်းတွင် တရားလိုဘက်မှ စစ်မေးသော်လည်း၊ သက်သေမှာ သက်သေလိမ် ဖြစ်သည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန် သက်သေခံချက် ပေးတန်ရာသည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် စွပ်စွဲသည့် ပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးပါသော အကြောင်း အရာများကို ထွက်ဆိုနိုင်သည့် အခြေအနေမရှိဟု တရားလိုဘက်မှ ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသောကြောင့် စက်ရှင် တရားရုံး၌ စစ်မေးရန် မခေါ်သော သက်သေတဦးတယောက်ကို **ခေါ်**ရန်သော်၎င်း၊ တရားခံဘက်မှ ပြန်လှန်စစ်မေးရန်အတွက် တင်ပြရန်သော်၎င်း၊ စက်ရှင်တရားရုံးက တရားလိုဘက်သို့ ဆင့်ဆိုညွှန်ကြားခြင်း မပြုနိုင်၊ တရားလိုဘက်မှဆောင်ရွက်စေရန် အဓွန်းကုန် ပြုလုပ်နိုင်သည်မှာ တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ တရားခံဘက်ကဖြစ်စေ၊ သက်သေကို စစ်မေးခွင့် ရရှိစေခြင်းငှါ၊ ထိုသက်သေကို အမှုစစ်ဆေးရာ၌ ရှိနေစေရန် ညွှန်ကြားရန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော သက်သေကို တရားခံဘက် သက်သေအဖြစ်နှင့် စစ်မေးသည့်အခါ၊ ထိုသက်သေကို ပြန်လှန်စစ်မေးရန် တရားလိုဘက်သို့ အခွင့်အရေး ပေးရမည်။ **မောင်အောင်ကြီး ပါ အခြားတဦးနှင့်အစိုးရ၊** အတွဲ ၁၄၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၄၅ ကိုကြည့်။

578. x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

Evidence of the prosecution to be taken first.

579. All statements or confessions of an accused, depositions of Medical Officers and reports of the Chemical Examiner tendered in evidence under sections 509 and 510, and the depositions of witnesses tendered in evidence under sections 32 and 33 of the Evidence Act, should, if received by the Sessions Court, be put in and read **before the accused is called upon to enter on his defence.**

164, 287, 218, 364, 509, 510.

Section under which statement etc., admitted to be noted.

580. When a Sessions Judge admits the confession or examination of an accused person, the deposition of a Medical Officer, or the report of the Chemical Examiner, or the deposition of a witness, he should record on the face of the document over his signature and date of signature as follows: -

Evidence Act, 32, 33.

"*Admitted under section* 287 *or* 288, *or* 509 *or* 510, *Code of Criminal Procedure, or section* 32 *or section* 33, *Evidence Act.*" (as the case may be); and if the deposition is admitted under section 32 or section 33 of the Evidence Act, he must further record his reasons for admitting it on a separate sheet of paper or on the diary.

Evidence by or examination of the accused.

581. (1) The examination of the accused (if any) by the committing Magistrate should be tendered by the Public Prosecutor and read out at the conclusion of the examination of the prosecution witnesses.

289

(2) When the prosecution case is concluded, the accused must be asked whether he desires to give evidence on his own behalf and he must be warned in the manner provided by section 342 (1). *See* paragraph 454.

342 (1).

(3) If the accused declines to give evidence he should be examined in the manner and for the purposes laid down in section 342 (2).

342 (2).

၅၇၈။ x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

တရားလိုဘက် သက်သေခံချက်ကို ဦးစွာ ယူရခြင်း။

၅၇၉။ ။တရားခံ၏ ထွက်ချက်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြောင့်ချက်များ ပုဒ်မ ၅၀၉ နှင့် ၅၁၀ အရ၊ သက်သေခံ တင်သွင်းသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတို့၏ အစစ်ခံချက်များနှင့် ဓာတုဗေဒဝန်၏ အစီရင်ခံစာများမှ စ၍ သက်သေခံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ နှင့် ၃၃ အရ၊ သက်သေခံ တင်သွင်းသည့် သက်သေအစစ်ခံချက်များ အားလုံးတို့ကို စက်ရှင်တရားရုံးက ရရှိလျှင် **တရားခံအား ထုချေစေရန် မဆင့်ဆိုမီ။** အမှုတွင် ထည့်သွင်း၍ ဖတ်ပြရမည်။

၁၆၄၊ ၂၈၇၊ ၂၁၈၊ ၃၆၄၊ ၅၀၉၊ ၅၁၀။

ထွက်ဆိုချက် အစရှိသည်တို့ကို မည်သည့်ပုဒ်မအရ လက်ခံသည်ကို ရေးမှတ်ရခြင်း။

၅၈၀။ ။စက်ရှင် တရားသူကြီးသည်၊ စွပ်စွဲခံရသူ တရားခံ၏ ဖြောင့်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံ စစ်မေးချက်၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏ အစစ်ခံချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဓာတုဗေဒဝန်၏ အစီရင်ခံစာ၊ သို့တည်းမဟုတ် သက်သေ၏ အစစ်ခံချက်ကို လက်ခံသည့်အခါ၊ ထိုတရားသူကြီးသည်၊ ထိုစာမှတ်စာတမ်း မျက်နှာဘက်တွင် မိမိ၏ လက်မှတ်နှင့် လက်မှတ်ထိုးသည့် နေ့စွဲအထက်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးမှတ်ရမည်။

သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ၃၂၊ ၃၃။

"ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၈၇၊ သို့တည်းမဟုတ် ၂၈၈၊ သို့တည်းမဟုတ် ၅၀၉၊ သို့တည်းမဟုတ် ၅၁၀၊ သို့တည်းမဟုတ် သက်သေခံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၃၃ (အကြောင်းအားလျော်စွာ) အရလက်ခံသည်"။

ထို့ပြင် သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၃၃ အရ အစစ်ခံချက်ကို လက်ခံလျှင်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးသည်၊ မည်သည့်အတွက် လက်ခံသည့် အကြောင်းပြချက်များကို သီးခြား စာရွက်ပေါ်တွင်ဖြစ်စေ၊ အမှု၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင်ဖြစ်စေ ထပ်မံရေးမှတ်ရမည်။

တရားခံ၏ သက်သေခံချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံစစ်မေးချက်။

၅၈၁။ ။(၁) အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက၊ စစ်မေးသည့် တရားခံ စစ်မေးချက် (ရှိလျှင်) အစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေက ထိုစစ်မေးချက်ကို၊ တရားလိုဘက် သက်သေများ စစ်မေး၍ ပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ တင်သွင်းပြီးလျှင် ဖတ်ပြရမည်။

၂၈၉။

(၂) တရားလိုဘက်မှ အမှုပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ တရားခံအား၊ မိမိအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် သက်သေခံချက် ပေးလိုသည် မပေးလိုသည်ကို မေးပြီးလျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၄၂ (၁)တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ၎င်းကို သတိပေးရမည်။ (စာပိုဒ် ၄၅၄ ကိုကြည့်)။

၃၄၂(၁)။

(၃) တရားခံက သက်သေခံချက်ပေးရန် ငြင်းဆန်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၄၂ (၂)တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ထိုပုဒ်မတွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ကိစ္စအလို့ငှါ၊ ၎င်းအား စစ်မေးရမည်။

၃၄၂(၂)။

539 B

582. (1) The Judge, in a case tried without a Jury, may at any time view the place in which the offence charged is alleged to have been committed, or any other place in which any transaction material to the trial is alleged to have occurred. *See* paragraph 621.

Local Inspection

293.

(2) In a case tried by Jury, if the Judge thinks that the Jury should view any such place, he should make an order to that effect and give notice thereof to the Public Prosecutor and the accused. He should appoint an officer of the Court to conduct them in a body to the place and also appoint a person by whom the place shall be shown to them.

The officer appointed to take care of the Jury will thereupon make all necessary arrangements for taking them in a body to the spot. He shall not, except with the permission of the Court, suffer any other person to speak to or hold any communication with any of the Jury. He shall not allow any other person to travel in the same conveyance with them.

He shall see that the person appointed to show the place does not say anything to them more than is necessary for the purpose of pointing out the spot and shall report to the Judge any breach of this instruction.

The officer appointed to show the spot shall not do or say more than point it out to them. He will point out the places where the witnesses are alleged to have been and also the various places connected with the offence charged, such as houses, wells, tanks, threshing floor and the like, deposed to in the evidence.

The Public Prosecutor or the advocate or pleader for the accused shall not be allowed to make any statements in the hearing of the Jury. They may ask the officer showing the place to point out any other places or things but should only do so in the immediate presence of the Advocate or pleader for the other party. They must express no opinions and utter no argument.

The Judge on making an order to view should invariably explain to the Jury that the order is made for the sole purpose of enabling them to understand the evidence that is laid before them and that they must not use anything they may see there as evidence but must give their opinion on the evidence given before them in Court.

၅၃၂။ ။(၁) ဂျူရီမပါဘဲ စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုတွင် တရားသူကြီးသည် စွပ်စွဲသည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု အဆိုရှိသော နေရာကိုဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးစီရင်မှုတွင် အရေးပါသည့် အဖြစ်အပျက်တခုခု ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိသော အခြားနေရာ တခုခုကိုဖြစ်စေ၊ မည်သည့်အခါမဆို ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ (စာပိုဒ် ၆၂၁ ကိုကြည့်)။

ဒေသန္တရကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း။

၁၃၉-ခ။

(၂) ဂျူရီဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုတွင် အဆိုပါ နေရာမျိုးကို ဂျူရီက ကြည့်ရှုသင့်သည်ဟု တရားသူကြီးက ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုသို့ကြည့်ရှုရန်အမိန့်ကို ၎င်းက ချမှတ်ပြီးလျှင်၊ အစိုးရ အမှုလိုက်ရှေ့နေနှင့် တရားခံတို့သို့ ထိုအကြောင်းကို ပြောကြားရမည်၊ တရားသူကြီးသည် ထိုနေရာသို့ ဂျူရီကို တစုတည်း ခေါ်ဆောင်သွားရန် တရားရုံး အရာထမ်းတဦးကို ခန့်ထားရမည်ဖြင်၊ ဂျူရီအား နေရာကိုပြရန် လူတဦးကို ခန့်ရမည်။

၅၉၃။

ထိုအခါ၊ ဂျူရီကိုစောင့်ရှောက်ရန် ခန့်ထားသည့် အရာထမ်းသည်၊ ဂျူရီကို တစုတည်း အဆိုပါနေရာသို့ ခေါ်ဆောင်သွားရန်အတွက် လိုအပ်သည့် စီမံချက် အားလုံးကို ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုအရာထမ်းသည် တရားရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်အရမှတပါး၊ ထိုဂျူရီလူကြီး တဦးဦးအား အခြားသူတဦးတယောက်က စကားပြောရန်သော်၎င်း၊ ဆက်သွယ်ခြင်းပြုရန် သော်၎င်း ခွင့်မပြုရ။ ထိုအရာထမ်းသည်၊ ဂျူရီလူကြီးများနှင့်အတူ ယာဉ်တခုတည်းတွင် အခြားမည်သူ တဦးတယောက်ကိုမျှ စီးနင်းလိုက်ပါခွင့် မပြုရ။

နေရာပြရန် ခန့်ထားသူက နေရာကို ညွှန်ပြရန်အလို့ငှါ၊ လိုသည်ထက်ပို၍ ဂျူရီလူကြီးများအား တစုံတရာမျှပြောဆိုခြင်းမပြုရန် အဆိုပါ အရာထမ်းက ကြည့်ရှုရမည်ဖြင်၊ ဤညွှန်ကြားချက်အတိုင်း မလိုက်မနာ ဖေါက်ဖျက်ခြင်း တစုံတရာရှိမှု တရားသူကြီးထံ အစီရင်ခံရမည်။

နေရာပြရန် ခန့်ထားသည့် အရာထမ်းသည်၊ ထိုဂျူရီလူကြီးတို့သို့ နေရာကို ညွှန်ပြသည်ထက်ပိုလွန်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်းသော်၎င်း၊ ပြောဆိုခြင်း သော်၎င်း မပြုရ။ သက်သေများရှိခဲ့သည်ဆိုသော နေရာများနှင့်တကွ၊ စွပ်စွဲသည့် ပြစ်မှုနှင့် ဆက်စပ်သည့် သက်သေခံချက်တွင် ထွက်ဆိုထားသော အိမ်များ၊ ရေတွင်းများ၊ ရေကန်များ၊ စပါးနယ်သည့် တလင်းနှင့် အလားတူအရာ စသည့် နေရာအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း နေရာပြရန် ခန့်ထားသည့် အရာထမ်းက ညွှန်ပြရမည်။

အစိုးရ အမှုလိုက်ရှေနေကသော်၎င်း၊ တရားခံ၏ ရှေနေကသော်၎င်း ဂျူရီတို့ ကြားနိုင်လောက်သည့်နေရာတွင် တစုံတရာမျှ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် မပြုရ။ ၎င်းတို့က နေရာပြသည့် အရာထမ်းအား အခြားသော နေရာများ၊ သို့တည်းမဟုတ် – အရာများကို ညွှန်ပြစေရန် ပြောဆိုနိုင်သော်လည်း၊ တဘက်အမှုသည်၏ ရှေနေ ရှေမှောက်၌သာ ထိုသို့ ပြောဆိုရမည်။ ၎င်းတို့က မိမိတို့၏ သဘောထင်မြင်ချက်များကို ထုတ်ဖော်မပြောရ၊ ဝေဖန်ချက်များကိုလည်း မပြုရ။

ကြည့်ရှုရန် အမိန့်ချမှတ်ရာတွင် တရားသူကြီးက ဂျူရီတို့အား ၎င်းတို့ရှေ့တင်ပြသည့် သက်သေခံချက်ကို သိစွမ်းနားလည်စေရန် အလို့ငှါ၊ သက်သက်ထိုအမိန့်ကို ချမှတ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ထိုနေရာ၌တွေ့ရှိသည့် အရာတခုခုကို သက်သေခံအဖြစ်နှင့် ၎င်းတို့က အသုံးမပြုဘဲ၊ တရားရုံးတွင် ၎င်းတို့ရှေ့တင်ပြသည့် သက်သေခံချက် အပေါ်၌ ၎င်းတို့က ထင်မြင်ချက်ပေးရမည့်အကြောင်းကို အစဉ်သဖြင့် ရှင်းလင်းပြောပြရမည်။

583. x x x x x x x
x x x x x x x x

371. **584.** Sessions Judges are reminded that, when passing a **capital sentence,** it is necessary to inform the person on whom sentence is passed that if he wishes to **appeal** he must do so within seven days; and the Judge should certify on the record that he has informed the prisoner of the period within which his appeal should be preferred. The record should not be submitted for confirmation of sentence untio the expiration of seven days from the date of the sentence, unless a copy of the judgment has been furnished for an appeal within that time.

Capital Sentence.

585. When a reference is made to the High Court for confirmation of a death sentence, all the police records including the investigating officer's diaries and statements made by witnesses to the police should be submitted together with the judicial records. Tlhe Sessions Judge should see that the police records are complete. A typed copy of the judgment should be filed at the end of the trial record when the original judgment itself is not type-written.

586. Sessions Judges are required to intimate to the Secretary to the Government of the Union of Burma, Ministry of Judicial Affairs the date fixed for the execution of every prisoner sentenced to death, as soon as a warrant has been issued under section 381 of the Code of Criminal Procedure.*

587. All documentary exhibits or depositions admitted at the trial filed with the committal proceedings should be removed to the Sessions record, a note being made on the former of the papers so taken. If any of such documents, ***e.g.,*** the deposition of a deceased witness or the deposition of a witness admitted under section 288, is not already included in the list of exhibits, it should be added thereto and marked with the corresponding number.

Filling of Previous Depositions etc

* Notification No. 12 (General), dated the 9th September 1905.

၅၇၃။ x x x x x x x
x x x x x x x x

၃၇၃။ ၅၈၄။ ။သေဒဏ် ချမှတ်သည့်အခါ၊ သေဒဏ် ချမှတ်ခံရသူအား၊ အယူခံလိုလျှင် ခုနစ်ရက်အတွင်း အယူခံရမည်ဟု ပြောကြားရန်လိုကြောင်း

သေဒဏ်။

ကို စက်ရှင် တရားသူကြီးများသို့ သတိပေး နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထို့ပြင် အကျဉ်းသားအား ၎င်းက အယူခံဝင်ရမည့် ကာလ အပိုင်းအခြားကို ပြောကြားပြီးကြောင်း။ တရားသူကြီးက အမှုတွဲတွင် ရေးသားသက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။ အယူခံရန်အတွက် စီရင်ချက်မိတ္တူကို ခုနစ်ရက်အတွင်း ပေးပြီးသည် မဟုတ်လျှင်၊ စီရင်ချက် ချမှတ်သည့် နေ့ရက်မှ ခုနစ်ရက် မကုန်ဆုံးမီ အမှုတွဲကို ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် အတည်ပြုရန် မတင်ပို့ရ။

၅၈၅။ ။သေဒဏ် အတည်ပြုရန်အတွက် တရားရုံးချုပ်သို့ အမှု လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အခါ၊ ရဲသို့ အစစ်ခံသည့် သက်သေထွက်ဆိုချက်များနှင့်တကွ မေးမြန်း စုံထောက်သူ အရာရှိ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းများ အပါအဝင် ရဲမှတ်တမ်း အားလုံးတို့ကို တရားစီရင်သည့် အမှုတွဲများနှင့် အတူ တင်ပို့ရမည်။ ရဲမှတ်တမ်းများ ပြည့်စုံစွာပါကြောင်းကို စက်ရှင် တရားသူကြီးက ကြည့်ရှုရမည်။ မူလစီရင်ချက်မှာ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားသည် မဟုတ်လျှင်၊ စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုတွဲ၏အဆုံးတွင် လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားသော စီရင်ချက် မိတ္တူတစောင်ကို တွဲထားရမည်။

၅၈၆။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈၁ အရ၊ ဝါရမ်းစာကို ထုတ်ပေးပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးတို့သည် သေဒဏ်စီရင်ခြင်း ခံရသည့် အကျဉ်းသား အသီးသီး အပေါ် တွင် သေဒဏ်အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်ကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်သို့ အကြောင်းကြားရန်လိုသည်။*

၅၈၇။ ။လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲတွင် တွဲထား၍ စစ်ဆေးစီရင်မှုတွင် လက်ခံပြီးဖြစ်သည့် စာမှတ်စာတမ်း သက်သေခံမှတ်စာများနှင့် အစစ်ခံချက်များ အားလုံးတို့ကို စက်ရှင် အမှုတွဲသို့ ပြောင်းရွှေ့ တွဲထားရမည်ဖြစ်၊ မည်သည့် စက္ကူရွက်များကို ထုတ်ယူကြောင်း လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲတွင် မှတ်သားထားရမည်။ အဆိုပါ စာမှတ်စာတမ်း၊ ဥပမာ သေဆုံးပြီး သက်သေ၏ အစစ်ခံချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၂၈၈ အရ လက်ခံသည့် သက်သေအစစ်ခံချက် တခုခုမှာ သက်သေခံ စာမှတ်စာတမ်း စာရင်းတွင် ပါရှိပြီးသည်မဟုတ်လျှင်၊ ထိုစာမှတ်စာတမ်းကို အဆိုပါစာရင်းတွင် ဖြည့်သွင်းပြီးလျှင် သက်ဆိုင်သည့် နံပါတ်ဖြင့် မှတ်သားရမည်။

ယခင် အစစ် ခံချက် စသည်များကိုအမှုတွဲတွင်တွဲခြင်း။

* ၁၉၀၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့စွဲဂဇက်အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၂ (အများဆိုင်ရာ)။

Disposal of Committal Record.

588. The Committal record should be kept along with the Sessions record, until the case is finally disposed of, when it should be returned to the committing Magistrate through the District Magistrate.

Copies of Judgments.

589. In extenstion of the provisions contained in section 373, Code of Criminal Procedure, it is ordered that, at the conclusion of a trial in a Court of session, the Court shall send a **copy of its judgment,** finding and sentence, or of the heades of the charge to the Jury, to the District Magistrate for communication to the Committing Court.

590. The judgment of the High Court in appeal from a Court of Session shall be sent in duplicate to the Sessions Court, one to be filed in the Sessions trial record and the other to be forwarded with the committal proceedings to the District Magistrate for transmission to the Committing Magistrate (*cf.* paragraph 794).

Report of Cases of Infanticide.

401,402, Penal Code, 54,55.

591. Sessions Judges are directed to report to the High Court all cases in which women are found guilty of murdering their infant children, in order that the Government may consider whether any commutation or reduction of sentence should be allowed under sections 54 and 55 of the Penal Code or under sections 401 and 402 of the Code of Criminal Procedure.

Expenses of Jurors

592. x x x x x x x
x x x x x x x x x

Trial by Jury

593. x x x x x x x
x x x x x x x x x

၅၈၈။ ။လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲကို အပြီးသတ် စီရင်ဆုံးဖြတ်၍ မပြီးမချင်း စက်ရှင် အမှုတွဲနှင့်အတူ ထားရှိရမည်။ အမှုကို အပြီးသတ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီးသောအခါ၊ ထိုအမှုတွဲကို ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှ တဆင့်လွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ပြန်ပို့မည်။

လွှဲအပ် တင်ပို့သော အမှုတွဲကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း။

၅၈၉။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တိုးချဲ့သည့် အနေဖြင့် မိန့်ဆိုလိုက်သည်မှာ၊ စက်ရှင်တရားရုံးတွင် စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ စက်ရှင်တရားရုံးသည်၊ **မိမိ၏ စီရင်ချက်**၊ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဂျူရီသို့ပေးသော လိုရင်းမိန့်ညွှန်းချက်များ၏ မိတ္တူတစောင်ကို အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သော တရားရုံးသို့ အကြောင်းကြားရန် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

စီရင်ချက်မိတ္တူများ။

၅၉၀။ ။စက်ရှင် တရားရုံးစီရင်ချက်ကို အယူခံဝင်သော အယူခံမှုတွင် တရားရုံးချုပ်က ချမှတ်သော စီရင်ချက်ကို စက်ရှင် တရားရုံး အမှုတွဲတွင် တွဲထားရန် တစောင်၊ အမှုလွှဲအပ် တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ တဆင့်ပို့ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှုတွဲနှင့် အတူတကွ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ပို့ရန်တစောင်၊ ပေါင်း နှစ်စောင်ကို စက်ရှင်တရားရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။ (စာပို့ဒ် ၇၉၄ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

နို့စို့ကလေးသူငယ်သတ်မှုများကို အစီရင်ခံခြင်း

၅၉၁။ ။ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၅၄ နှင့် ၅၅ အရ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁၁ နှင့် ၄၀၂ အရ၊ ပြစ်ဒဏ်လျော့ပေါ့ ပြောင်းလဲခွင့် ပြုရန်သော်၎င်း၊ ပြစ်ဒဏ်ကို လျော့ချရန်သော်၎င်း၊ ဒဏ်ရာက စဉ်းစားဆင်ခြင်နိုင်စေရန် အလို့ငှါ၊ မိမိတို့၏ နို့စို့ကလေးငယ်များကို သတ်မှုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ဆုံးဖြတ်ခံရသည့် မိန်းမများ၏ အမှုအာရုံရပ်တို့ကို တရားရုံးချုပ်သို့ အစီရင်ခံရန် စက်ရှင် တရားသူကြီးများအား ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

၅၀၁၊၄၀၂ ရာဇသတ်ကြီး ၅၄၊၅၅။

ဂျူရီလူကြီးတို့၏ စရိတ်များ

၅၉၂။ x x x x x x x
x x x x x x x x x

ဂျူရီဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း

၅၉၃။ x x x x x x x
x x x x x x x x x

CHAPTER XXI

EVIDENCE AND WITNESSES.

Statements recorded by the Police.

First Information Reports.

594. Section 162 of the Code of Criminal Procedure does not apply to an information laid to the Police under section 154. The First Information Report may therefore be proved and admitted in evidence in the following cases :-

(a) when the informant is dead and the information is admissible under section 32 of the Evidence Act ; and

(b) when the informant is examined as a witness.

In the former case the information is substantive evidence of the facts stated in it, under section 32 of the Evidence Act. In the latter case the information is not substantive evidence of the facts stated in it, but may be used under section 157 of the Evidence Act to corroborate the testimony of the informant, or under section 145 to contradict him or under section 155 (3) to impeach his credit.

But if the complainant goes back on his complaint and gives a different account in evidence before the Court, his previous report (F.I.R.) becomes inadmissible as there being no substantive evidence for its corroboration. [K.E. *Vs.* Nga Hlaing, (1928). VI I.L.R., Ran., 481].

Only the original foil signed by the informant is admissible in evidence, unless such facts are proved as render a copy admissible under the ordinary rules applicable to the admission of secondary evidence of documents. Paragraphs 1412 and 1418 of the Burma Police Manual, 5th Edition prescribe the submission of the original foil to the Court and this should be insisted on.

595. (1) The provisions of section 162 of the Code of Criminal Procedure must be carefully studied.

အခန်း ၂၁

သက်သေခံချက်နှင့် သက်သေများ အကြောင်း

ရဲကရေးမှတ်ယူသောထွက်ဆိုချက်များ

ပဏမသတင်း အစီရင်ခံချက်များ။

၂၉၄။ ။ဆုဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၄ အရ ရဲထံတိုင်တန်းသော သတင်းချက်သည်၊ ပုဒ်မ ၁၆၂ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိခေ။ သို့ဖြစ်၍ အောက်ပါ အချက်များတွင် ပဏမသတင်း အစီရင်ခံချက်ကို ထင်ရှားအောင်ပြုလုပ်၍ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံနိုင်သည်။

(က) သတင်းပေးသူ သေဆုံးသော အခါနှင့် သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၂ အရ သတင်းချက်ကို သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံနိုင်သောအခါ။ ထိုပြင်

(ခ) သတင်းပေးသူကို သက်သေအဖြစ်နှင့် စစ်မေးသောအခါ။

ပဏမအချက်၌၊ သတင်းချက်သည်၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၂ အရ၊ ထိုသတင်းချက်တွင် ထုတ်ဆိုထားသည့် အဖြစ်အပျက် ကြောင်းခြင်းရာများ၏ အရင်းခံ သက်သေခံချက်ဖြစ်သည်။ နောက်အချက်တွင်မူ၊ သတင်းချက်သည်၊ ထိုသတင်းချက်တွင် ထွက်ဆိုထားသည့်အဖြစ်အပျက် ကြောင်းခြင်းရာများ၏ အရင်းခံ သက်သေခံချက်မဟုတ်။ သို့သော်လည်း သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၇ အရ၊ သတင်းပေးသူ၏ သက်သေခံချက်ကို ထောက်ခံရန်အတွက်သော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ ထိုသတင်းပေးသူကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း ငြင်းဆိုရန်အတွက်သော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၁၅၅ (၃) အရ၊ ထိုသတင်းပေးသူကို မယုံကြည်ထိုက်ကြောင်း ဖော်ပြရန်အတွက်သော်၎င်း၊ ထိုသတင်းပေးချက်ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

သို့ရာတွင် တရားလိုက မိမိ၏ တိုင်တန်းချက်ကို သွေဖည်၍၊ တရားရုံးရှေ့ သက်သေခံရာ၌ ကွဲလွဲသော အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာကို ထွက်ဆိုလျှင်၊ ထိုသူ၏ ယခင်အစီရင်ခံချက် (ပဏမသတင်း အစီရင်ခံချက်) မှာ၊ ၎င်းကိုထောက်ခံရန်အတွက် အရင်းခံ သက်သေခံချက်မရှိသဖြင့် သက်သေခံမဝင်ခေ။ (အစိုးရနှင့် မောင်လှိုင်၊ အတွဲ ၆၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၄၈၁)။

စာရွက်စာတမ်းများကို တရားခံသက်သေခံအဖြစ် လက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ၊ သာမန်နည်းဥပဒေများအရ မိတ္တူကို လက်ခံနိုင်ရန် ကြောင်းခြင်းရာများကို ထင်ရှားအောင် ပြုလုပ်ခြင်း မရှိလျှင်၊ သတင်းပေးသူ လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် မူရင်းဖြတ်ပိုင်းကိုသာလျှင်၊ သက်သေခံအဖြစ်နှင့် လက်ခံနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲလက်စွဲဥပဒေ၊ ပဉ္စမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း၊ စာပိုဒ် ၁၄၁၂ နှင့် ၁၄၁၈ တို့ကမူရင်းဖြတ်ပိုင်းကို တရားရုံးသို့ တင်သွင်းရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသဖြင့်၊ မူရင်းဖြတ်ပိုင်းကို တင်သွင်းခြင်းမရှိ ရှိအောင် ပြုလုပ်ရမည်။

၂၉၅။ ။(၁) ဆုဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကောင်းစွာဂရုပြု၍လေ့ကျက်မှတ်သားရမည်။

Use of statements recorded in Police investigations.

Sub-section (1) lays down that a statement made to a police officer during an investigation shall not be used for any purpose at the trial of or magisterial inquiry into any offence which was under investigation at the time when the statement was made, save as provided in the provisos to the section. This applies whether the statement has been recorded in writing or not.

(2) The effect of the section may be summarised as follows:-

(1) Unless the witness has been declared hostile under the provisions of section 154 of the Evidence Act, **Witnesses** may **not** be questioned in examination-in-chief as to statements made by them to the police. They may bot be so questioned in cross-examination as to any statement **not** recorded in writing. But they may be cross-examined and re-examined on statements recorded in writing in accordance with the procedure laid down in sub-section(1).

(2) Under sub-section (2) copies of such statements must be furnished to the accused on his request. In simple cases this provision may be complied with by the Court showing the original statement to the accused or his pleader, unless the accused demands that a copy to be given to him, in which event a copy must be given. This applies equally to statements recorded in police diaries. Copies of the statements or of extracts of the statements made to the police may however only be furnished by the Court. The procedure by which the Public Prosecutor is sometimes told to give copies to t he defence pleader is a system liable to abuse and is strictly forbidden.

(3) If it is desired to use any part of the recorded statement to contradict the witness his attention should be drawn to that part of the record of his statement. The record can then be proved by the evidence of the police officer who recorded it and should be filed as an exhibit (Section 145, Evidence Act).

(4) There is no legal obligation imposed upon either the Public Prosecutor or the Court to advise the accused to request the Court to refer to the statement of any witness to the police undersection 162, but it must ever be borne in mind that it is the duty of the Public Prosecutor and any other official who may be conducting a prosecution to prosecute, not to persecute, the accused, and that responsibility rest upon him not to allow the Court or Jury to place reliance unwittingly upon the evidence of a witness who to his knowledge made a contradictory statement to the police in the course of the preliminay investigation, and in such circumstances he ought to inform the Court that it might be expedient that the accused should be made aware that he would be entitled to be supplied with a copy of the witness's statenient to the police if he made a request to the Court in that behalf.

ရဲမေးမြန်း စုံထောက်ရာတွင်ရေးမှတ်ယူသောထွက်ဆိုချက်များကို အသုံးပြုခြင်း။

ပုဒ်မခွဲ (၁) ကပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ မေးမြန်းစုံထောက်ရာတွင် ရဲအရာရှိထံ ထွက်ဆိုသည့်ထွက်ဆိုချက်ကို၊ ထိုပုဒ်မပါ ခြွင်းချက်များတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်းမှတပါး၊ ထိုထွက်ဆိုချက်ကို ပြုလုပ်သည့်အခါ၌ မေးမြန်းစုံထောက်လျက်ရှိသည့် ပြစ်မှုကို စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး စုံစမ်း စစ်ဆေးရာတွင် ဖြစ်စေမည့် ကိစ္စအတွက်မှ အသုံးမပြုရဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထွက်ဆိုချက်မှာ စာဖြင့် ရေးမှတ်ထားသည်ဖြစ်စေ၊ ရေးမှတ်မထားသည်ဖြစ်စေ၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် သက်ဆိုင်သည်။

(၂) ဤပုဒ်မ၏အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြအပ်ပေသည်။

(၁) သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ သက်သေကို ဆန့်ကျင်သည့်သက်သေဟူ၍ မကြေညာပြီးသည် မဟုတ်လျှင်၊ **သက်သေများအား** ၎င်းတို့က ရဲသို့ထွက်ဆိုသည့် ထွက်ဆိုချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပင်မစစ်မေးရာတွင် **စစ်မေးခြင်းမပြုနိုင်**။ စာဖြင့်ရေးမှတ်ထားခြင်း **မရှိသည့်** ထွက်ဆိုချက် တခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းတို့ကို ပြန်လှန် စစ်မေးခြင်းလည်း မပြုနိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း၊ ၎င်းတို့အား၊ စာဖြင့်ရေးမှတ်ထားသည့် ထွက်ဆိုချက်များ အပေါ်တွင် ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းနှင့် နောက်ထပ် စစ်မေးခြင်းတို့ကို ပြုနိုင်သည်။

(၂) ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ၊ အဆိုပါထွက်ဆိုချက် မိတ္တူများကို၊ တရားခံက၊ လျှောက်တောင်းသည့်အခါ၊ ၎င်းသို့ပေးရမည်။ မိတ္တူကိုပေးပါရန် တရားခံက တောင်းဆိုခြင်းမရှိလျှင် ရိုးရိုးအမှုမျှားတွင် တရားရုံးက တရားသံအား၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်း၏ရှေ့နေအား မူလထွက်ဆိုချက်ကိုပြသခြင်းအားဖြင့်၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ မိတ္တူကို ထုတ်ပေးရန်တောင်းဆိုလျှင်၊ မိတ္တူကို ထုတ်ပေးရမည်။ ဤညွှန်ကြားချက်မှာ၊ ရဲနေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင်၊ ရေးမှတ်ထားသည့် တွက်ဆိုချက်များနှင့်လည်း အလားတူပင် သက်ဆိုင်သည်။ သို့ရာတွင်ရဲသို့ ထွက်ဆိုသည့် ထွက်ဆိုချက် မိတ္တူများနှင့် ထိုထွက်ဆိုချက်များမှ ကောက်နှတ်ချက်မိတ္တူများကို၊ တရားရုံးကသာလျှင် ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ တရားခံဘက်ရှေ့နေသို့ မိတ္တူများကိုပေးစေရန် တခါတရံအစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေအား ညွှန်ကြားသည့် ထုံးနည်းမှာ၊ အလွဲသုံးစွဲဖွယ်ရာအကြောင်းရှိသော နည်းစံနစ်ဖြစ်၍၊ ၎င်းကိုကြပ်တည်းစွာ တားမြစ်သည်။

(၃) သက်သေကို ရှေ့နောက် မညီကြောင်း ငြင်းဆိုရန်အတွက် ရေးမှတ်ထားသည့် ထွက်ဆိုချက် အစိတ်အပိုင်းတခုခုကို အသုံးပြုရန် အလိုရှိလျှင်၊ ထိုရေးမှတ်ထားသည့် ၎င်း၏ထွက်ဆိုချက် အစိတ်အပိုင်းကို၊ ထိုသက်သေအား သတိပြုစေရန် ညွှန်ကြားရမည်။ ထို့နောက် ထိုထွက်ဆိုချက်ကို ရေးမှတ်ယူသူ ရဲအရာရှိ၏ သက်သေခံချက်ဖြင့် ထိုထွက်ဆိုချက် ထင်ရှားအောင်ပြုနိုင်၍၊ ၎င်းကို သက်သေခံအဖြစ် တွဲထားရမည်။ (သက်သေခံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄၅)။

(၄) ပုဒ်မ ၁၆၂ အရ၊ ရဲသို့ သက်သေတဦးတယောက် ထွက်ဆိုသော ထွက်ချက်ကို ရည်ညွှန်းကြည့်ရှုရန်အတွက် တရားရုံးသို့ လျှောက်တောင်းရန် တရားခံအား အကြံပေးစေခြင်းငှါ၊ အစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေအပေါ် ၌သော်၎င်း၊ တရားရုံးအပေါ် တွင်သော်၎င်း ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်သော တာဝန်မရှိချေ။ သို့ရာတွင် အစိုးရအမှုလိုက် ရှေ့နေမှစ၍ တရားစွဲဆိုခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရသည့် အခြားအရာရှိ၏ တာဝန်ဝတ်တရားမှာ၊ တရားခံအား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်

Further, There is nothing in section 162 which prevents the Court, if in its discretion it elects to do so, from informing the accused of his right, for the purpose of contradiction the evidence of the witness, to request the Court to refer to the previous statement of the witness to the police, and to supply the accused with a copy thereof as provided in the section; or, if the accused makes a request to the Court in that behalf, to prevent the Court from pointing out to the accused, if it chooses to do so, any passages in the statement which may appear to be material for the purpose in hand. On the other hand, merely because the Court thinks it well to inform the accused of his rights under the section it does not follow that it would be prudent for the accused in every case to ask for a copy of the statement; and it is for the accused, and not for the Court, to decide whether the accused should exercise the right given to him under section 162.

(5) When a witness has thus been cross-examined on the record of his statement to the police, the prosecutor or the accused may re-examine him on it, but only for the purpose of explaining any matter referred to in the cross-examination.

(6) Except for the purpose of proving a recorded statement as above provided, investigating police officers may not be examined as to statements made to them by witnesses, other than statements in the first information report and statements of which evidence is admissible under section 22 of the Evidence Act.

Subject to this restriction they may, and in suitable cases should, be examined as to the general course of their investigation.

(7) Section 27 and section 32, clause (1), of the Evidence Act are expressly exempted from the operation of Section 162. Consequently statements made to the police by a deceased person as to the cause of his death, or as to any of the circumstances which resulted in his death, may be proved in cases in which the case of that person's death comes into question. Also evidence to any information received from an accused person, which falls within theprovisions of section 27, may be given.

ရန်မဟုတ်၊ တရားစွဲဆိုရန်ပင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ရှေးဦးမေးမြန်းစုံထောက်ချုပ်၌ ရဲသို့ ဆန့်ကျင်ကဲ့လွဲသော ထွက်ချက်ကို၊ ထွက်ဆိုခဲ့ကြောင်း၊ မိမိသိရှိရသည့် သက်သေ၏ သက်သေခံချက်ကို၊ တရားရုံးက ဖြစ်စေ၊ ဂျူရီကဖြစ်စေ မသိဘဲလျက် ယုံကြည်အားထားခြင်းမရှိစေရန် မိမိအပေါ်၌ တာဝန်ရှိကြောင်းကို အမြဲအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရမည်။ ထို့ပြင် ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေမျိုးဆိုသည့် အခါ၊ ရဲသို့ ထွက်ဆိုသည့် သက်သေ၏ ထွက်ဆိုချက်မိတ္တူကိုပေးရန် တရားရုံးသို့ လျှောက်တောင်းမှု၊ တရားခံမှာ မိတ္တူတစောင် ရထိုက်ခွင့် ရှိသည်ဟု တရားခံအား ပြောကြားအသိပေးရန် သင့်တော်ဟန် ရှိကြောင်းကို ထိုအစိုးရအမှုလိုက်ရှေ့နေမှစ၍ တရားစွဲဆိုသည့် အခြားအရာရှိက၊ တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားသင့်ပေသည်။ ထိုနောက်တဖန်၊ သက်သေ၏ သက်သေခံချက်ကို ရှေ့နောက်မည်ကြောင်းခြင်း ဆိုရန်အလို့ငှါ၊ သက်သေကရဲသို့ ယခင်ထွက်ဆိုခဲ့သည့် ထွက်ချက်ကို တရားရုံးက ရည်ညွှန်းကြည့်ရှုရန်နှင့် ပုဒ်မ ၁၆၂ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အတိုင်းကို ထွက်ချက်မိတ္တူတစောင်ကို မိမိသို့ပေးရန် တရားခံ၌ လျှောက်တောင်းပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း။ တရားရုံးက၊ မိမိသဘောအတိုင်း၊ တရားခံအားပြောကြားလိုလျှင်၊ ထိုသို့ပြောကြားခြင်း မပြုရလေအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံက တရားရုံးသို့ လျှောက်တောင်းလျှင်၊ အဆိုပါထွက်ချက်မှ လက်ငင်းကိစ္စအလို့ငှါ အရေးပါပုံပေါ်သော အစိတ်အပိုင်းများကို၊ တရားရုံးကညွှန်ပြလိုလျှင်၊ ထိုသို့ညွှန်ပြခြင်းမပြုရလေအောင်၊ အဆိုပါပုဒ်မ ၁၆၂ ရှိ မည်သည့် အချက်ကမျှ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းမရှိရော့။ အခြားတနည်းအားဖြင့်လည်း၊ အဆိုပါပုဒ်မအရ တရားခံရရှိသည့် အခွင့်အရေးများကို၊ တရားရုံးက တရားခံအားပြောကြားသင့်သည်ဟုထင်မြင်ခြင်းရှိရုံမျှကြောင့် အမှုတိုင်းတွင် တရားခံက ထွက်ဆိုချက်မိတ္တူရလိုကြောင်း လျှောက်တောင်းရန်မှာ၊ ဥာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြုခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်ခေါ။ ထို့ပြင် တရားခံသို့ ပုဒ်မ ၁၆၂ အရ၊ ပေးထားသည့် အခွင့်အရေးကို တရားခံကသုံးစွဲသင့်သည် မသုံးစွဲသင့်သည်ကို၊ တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ရန်မဟုတ်၊ တရားခံကပင် ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။

(၅) ရဲထံထွက်ဆိုသည့် ရေးမှတ်ထားသော သက်သေ၏ ထွက်ချက်အပေါ်တွင် ထိုသက်သေကို ထိုသို့ပြန်လှန် စစ်မေးပြီးသောအခါ၊ တရားလိုဘက်မှ အမှုလိုက်က ဖြစ်စေ၊ တရားခံကဖြစ်စေ ထိုသက်သေကို ထိုထွက်ချက်အပေါ်တွင် ထပ်မံစစ်မေးနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ပြန်လှန်စစ်မေးရာတွင် ရည်ညွှန်းသည့်အကြောင်းအချက် တခုခုကိုရှင်းလင်း ပြရန် အလို့ငှါသာလျှင် ထပ်မံစစ်မေးနိုင်သည်။

(၆) အထက်ကပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ရေးမှတ်ထားသော၊ ထွက်ချက်တခုခုကို ထင်ရှားအောင် ပြလိုပါက်ရန်အတွက်မှတပါး၊ **စေးမြန်းစုံထောက်သော ရဲအရာရှိတို့ကိုပဏမ** သတင်းအစီရင်ခံချက်ပါ မြေက်ဆိုချက်များနှင့်၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၂ အရ၊ သက်သေခံဝင်သော ထွက်ဆိုချက်များ မဟုတ်ဘဲ၊ သက်သေများက ထိုရဲအရာရှိတို့သို့ ထွက်ဆိုသည့် အခြား ထွက်ချရ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စစ်မေးခြင်းမပြုနိုင်။

ဤ**ကန့်ကွက်ချက်ကို** အထောက်အထားပြု၍၊ ၎င်းတို့ မေးမြန်းစုံထောက်မှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုရဲအရာရှိများအား စစ်မေးနိုင်သည့်ပြင်၊ သင့်လျော်သော အမှုများတွင် စစ်မေးရမည်။

(၇) **သက်သေခံ အက်ဥပဒေ** ပုဒ်မ ၂၇ နှင့် ပုဒ်မ ၃၂၊ အပိုဒ် (၁) တို့ကို ပုဒ်မ ၁၆၂ **၏ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းမှ** အာဏာဥပဒေ လွတ်ကင်းစေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဆောသူက မိမိမည်သည့်အတွက် သေရကြောင်းဖြစ်စေ၊ မိမိသေရသည့် ဖြစ်ပျက်ပုံ ကြောင်းခြင်းရာ

596. Under section 172 any Criminal Court may send for the special police diary of a case under inquiry or trial in such Court, and may use the diary 'not as evidence, but to aid it in such inquiry or trial'. It may, for instance, be of importance in a case that the Court should know when a witness first made *a* statement in connection with the case, or whether any particular person made or did not make a statement. Neither the accused nor his agent is entitled under the section to see the special diary for any purpose unless it has been used by the Court for enabling the police officer who made it to refresh his memory or for the purpose of contradicting him. Police officers ought not to include statements of witnesses in the police diaries.

Dying Declarations.

597. Any person may record a statement made in his hearing by another person as to the cause of his death or as to any of the circumstances of the transaction which resulted in his death. But where the statement is recorded by any person other than a Magistrate authorized to record a statement under section 164 (1) of the Code of Criminal Procedure the statement must be duly proved and cannot be tendered in evidence under section 80 of the Evidence Act.

164. **598.** (1) When a Magistrate records the statement of a dying witness under section 164, the accused should be present if it is possible to procure his attendance. The Magistrate should assist the accused to make his cross-examination as full and complete as possible. If any police special diaries are available the Magistrate should read them, as they may suggest important questions to put to the witness. The deposition should show on the face of it the time and place at which it was recorded, the names of the accused persons who were present or the fact that none were present, and the official designation of the Magistrate under his signature.

များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်စေ၊ ရဲထံထွက်ဆိုချက်များကို ထိုသူ မည်သည့်အတွက် သေရသည့် အကြောင်း ပြဿနာပေါ် ပေါက်သည့် အမှုများတွင် သက်သေ ထင်ရှားပြနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ပုဒ်မ ၂၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတွင်း ကျရောက်သည့် တရားခံထံမှ ရရှိသော သတင်းချက်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သက်သေခံချက်ကိုလည်း ပေးနိုင်သည်။

၅၉၆။ ။ပုဒ်မ ၁၇၂ အရ၊ မည်သည့် ရာဇဝတ်တရားရုံးကမဆို၊ ထိုတရားရုံးတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးခဲ့၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးဧရိယာခဲ့ဖြစ်သည့် အမှု၏ ရဲအထူးနေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ခေါ်ယူနိုင်၍၊ ထိုနေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို "သက်သေခံအဖြစ် မဟုတ်ဘဲ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ သို့တည်း မဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်မှုတွင် မိမိအား အကူအညီရရှိစေရန်" အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် သက်သေ တဦးတယောက်သည် အမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ထွက်ဆိုချက်တစုံတရာကို မည်သည့်အခါ ဦးစွာပဋမထွက်ဆိုသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်ဆိုချက်တစုံတရာကို သီးခြားလူတဦးတယောက်က ပြုလုပ်သည် မပြုလုပ်သည်ကို တရားရုံးက သိရှိရန်မှာ အမှုတရုံး၌ အရေးကြီးနိုင်သည်။ အထူးနေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ရေးသားသော ရဲအရာရှိက သတိရနိုင်စေရန် အတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရဲအရာရှိကို ရှေ့နောက်မည်ကြောင်း ငြင်းဆိုရန်အလို့ငှါ၊ တရားရုံးက ထိုအထူးနေ့စဉ် မှတ်တမ်းကို အသုံးပြုပြီးသည်မဟုတ်လျှင် အဆိုပါ ပုဒ်မအရ တရားခံက သော်၎င်း၊ ၎င်း၏ ကိုယ်စားလှယ်ကသော်၎င်း မည်သည့် ကိစ္စအတွက်မဆို၊ ထိုအထူးနေ့စဉ် မှတ်တမ်းကို ကြည့်ရှုခွင့်မရချေ။ ရဲအရာရှိများသည် သက်သေထွက်ချက်များကို ရဲနေ့စဉ် မှတ်တမ်းတွင် ထည့်သွင်းဖေါ်ပြခြင်း မပြုသင့်ချေ။

သေခါနီးထွက်ဆိုချက်များ

၅၉၇။ ။အခြားသူတဦးက မိမိသေရခြင်းအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သော်၎င်း၊ မိမိ သေရသော ဖြစ်ပျက်ပုံကြောင်းခြင်းရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သော်၎င်း၊ လူတဦးတယောက် ကြားအောင်ထွက်ဆိုသည့် ထွက်ဆိုချက်ကို ထိုသူက ရေးမှတ်ယူနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၄(၁) အရ ထွက်ဆိုချက်ကို ရေးမှတ်ယူနိုင်ခွင့် အာဏာရရှိသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမဟုတ်သူ တဦးတယောက်က ထိုထွက်ဆိုချက်ကို ရေးမှတ်ယူလျှင်၊ ထိုထွက်ဆိုချက်ကို နည်းလမ်းတကျ သက်သေထင်ရှား ပြရမည်ဖြစ်၍၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၀ အရ၊ သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်းခြင်းမပြုနိုင်။

၁၆၄ ၅၉၈။ ။(၁) ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ သေအံ့ဆဲဆဲဖြစ်သော သက်သေတဦး၏ ထွက်ဆိုချက်ကို ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ၊ ရေးမှတ်ယူသည့်အခါ၊ တရားခံကို လာရောက်စေနိုင်လျှင် တရားခံမှာ ရောက်ရှိနေစေရမည်။ တရားခံ၏ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းမှာ ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံလိုလော်ခြင်း ရှိစေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တရားခံအား ကူညီရမည်။ ရဲအထူးနေ့စဉ် မှတ်တမ်းများကို ရရှိနိုင်လျှင်၊ ထိုနေ့စဉ်မှတ်တမ်းများမှ သက်သေအား စစ်မေးရန် အရေးကြီးသော အချက်များကို သိရှိနိုင်ရန် အကြောင်းရှိသဖြင့် ထိုနေ့စဉ်မှတ်တမ်းများကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဖတ်ရှုရမည်။ ထိုထွက်ဆိုချက်ကို ရေးမှတ်ယူသော အချိန်နေရာ၊ လာရောက် ရှိနေသော တရားခံတို့၏ အမည်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံတဦးတယောက်မျှ လာရောက် ခြင်း မရှိကြောင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ လက်မှတ်နှင့် ၎င်းအောက်၌ ရာဇဝတ်တရား သူကြီး၏ရာထူး အမည်တို့ကို သက်သေထွက်ဆိုချက်အပေါ်တွင် ဖေါ်ပြပါရှိစေရမည်။

(2) In cases where a dying deposition is recorded through an interpreter, if the accused is not present on the occasion, the interpreter should be required to make a statement to the effect that the dying deposition as recorded is a true and correct interpretation of the words of the witness. This statement should be recorded immediately after the dying deposition has been recorded.

(3) A miscellaneous proceeding should be opened, in which should be filed the dying deposition, and on the cover of which should be noted the number and description of the Regular Trial in which the dying deposition is admitted as evidence. This miscellaneous proceeding should be registered in Crinmianl Register No. II and its number should be noted in the diary of the Regular Trial.

Statements made to a Magistrate during investigation.

164. **599.** (1) Section 164, Code of Criminal Procedure, does not empower a Magistrate to 'hold an inquiry' into an offence under investigation. It merely empowers him to record a statement of a person who is desirous of making it. A Magistrate has no authority under the section to require the attendance of any person or to examine any person and there is no obligation on any person to make a statement to him. A statement recorded under section 164 is on an entirely defferent footing to a statement recorded by a Police Officer under section 161, as under the latter section the person examined is compelled to make a statement whereas under section 164 any statement recorded must be a statement voluntarily made.

(2) The section was never intended to enable the Police, as it were, to put seal on the statement of a person by sending that person before a Magistrate practically under custody to have him examined before the trial and therefore compromised in his evidence when judicial proceedings are regularly taken.

The 'statements' contemplated by section 164 are ' voluntary statements', and the intention of the section is that the persons making the statements should appear before the Magistrate voluntarily. It is an abuse of the section for the police to produce witnesses before a Magistrate, or to direct them to appear before a Magistrate for the purpose of having their statements recorded under this section, and Magistrates should record such statements ony if they are satisfied that the person who appears before them does so voluntarily, and wishes to have his statement recorded. Under this section a Magistrate has no authority to examine the person, but only has authority to record his authority to record his voluntary statement.

(၂) သေခါနီး အစစ်ခံချက်ကို စကားပြန်မှတစ်ဆင့် ရေးမှတ်ယူသော အမှုများတွင် ထိုအစစ်ခံချက် ယူသောအခါ၌ တရားခံမရှိလျှင် ရေးမှတ်ထားသော သေခါနီး အစစ်ခံချက်သည်၊ သက်သေထွက်ဆိုသည့်စကားအတိုင်း အမှန်အကန်စကားပြန်ဆိုချက်ဖြစ်ကြောင်း စကားပြန်အား အစစ်ခံစေရမည်။ ဤအစစ်ခံချက်ကို သေခါနီး အစစ်ခံချက် ရေးမှတ်ပြီး နောက် ချက်ခြင်းရေးမှတ်ရမည်။

(၃) အသေးအဖွဲအမှု တခုဖွင့်ပြီးလျှင်၊ သေခါနီးအစစ်ခံချက်ကို ၎င်းအမှုတွင်တွဲထား၍၊ ထိုအမှုတွဲမျက်နှာဖုံးပေါ် တွင် သေခါနီး အစစ်ခံချက်ကို သက်သေအဖြစ် ထည့်သွင်းသည့် ရာဇဝတ်ကြီးမှုနံပါတ်နှင့် အမျိုးအမည်တို့ကို ရေးမှတ်ထားရမည်။ ထိုအသေးအဖွဲအမှုကို ရာဇဝတ် မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၂ တွင် ရေးသွင်းပြီးလျှင်၊ ထိုအသေးအဖွဲအမှု နံပါတ်ကို ရာဇဝတ်ကြီးမှု၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။

အမှုမေးမြန်း စုံထောက်နေစဉ်အတွင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသို့ထွက်ဆိုသော ထွက်ချက်များ

၅၆၄။ ။(၁) မေးမြန်း စုံထောက်နေဆဲဥစ္စာ ပြစ်မှုကို "စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းပြုရန်" ဥဒ္ဒေသ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအား ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၄ က အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်သည်မဟုတ်။ ထွက်ဆိုချက် ပေးလိုသူ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို ရေးမှတ်ယူရန်မျှသာ ထိုပုဒ်မက ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအား အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းသည်။ ထိုပုဒ်မအရ လူတဦးတယောက်ကို လာရောက်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လူတဦးတယောက်ကို စစ်မေးရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၌ အခွင့်အာဏာ မရှိချေ။ ထို့ပြင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ ထွက်ဆိုချက်ပေးရန် မည်သူ့အပေါ် တွင်မျှ တာဝန်မရှိချေ။ ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ ရေးမှတ်ယူသော ထွက်ဆိုချက်သည် ပုဒ်မ ၁၆၁ အရ ရဲအရာရှိက ရေးမှတ်ယူသော ထွက်ဆိုချက်နှင့် လုံးဝအခြေခံ ကွာခြားသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုဒ်မ ၁၆၁ အရ စစ်မေးခြင်း ခံရသူမှာ ထွက်ဆိုချက်ကို မပေးမနေရ ပေးရသည်ဖြစ်၍ ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ ရေးမှတ်ယူသော ထွက်ဆိုချက်မှာ အလိုအလျောက် ပေးသော ထွက်ဆိုချက်ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

(၂) အမှုစစ်ဆေး စီရင်ခြင်း မပြုမီ လူတဦးတယောက်ကို စစ်မေးစေရန်၊ ထို့ပြင် ထိုသို့စစ်မေးထားခြင်းကြောင့် တရားစီရင်သော မှုခင်းကို နည်းလမ်းတကျ စစ်ဆေး စီရင်သော အခါ၌ ထိုသူအား မိမိ၏သက်သေခံချက်တွင် ဝန်ခံပြီးဖြစ်စေရန်၊ ထိုသူကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့ အချုပ်နှင့်ပို့သည့်အလား တင်ပို့ခြင်းအားဖြင့်၊ ထိုသူ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို အတည်ဖြစ်အောင် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ထားဘိသကဲ့သို့ ရဲကမြို့လုပ်နိုင်စေရန်၊ ထိုပုဒ်မက မည်သည့်အခါမျှ ကြံရွယ်ခြင်းမရှိချေ။

ပုဒ်မ ၁၆၄ က ရည်ရွယ်သည့် "ထွက်ဆိုချက်များ" မှာ "အလိုအလျောက် ထွက်ဆိုချက်များ" ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုပုဒ်မက ရည်ရွယ်သည်မှာ ထွက်ဆိုချက်များ ပေးမည့်သူများသည်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့ အလိုအလျောက် လာရောက်ခြင်း ရှိစေရမည်။ ဤပုဒ်မအရ သက်သေတို့၏ ထွက်ချက်များကို ရေးမှတ်ယူရန် အလို့ငှါ၊ ရဲက သက်သေတို့ကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့ တင်ပို့ခြင်းသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့ လာရောက်စေရန် ညွှန်ကြားခြင်းသည်၊ ထိုပုဒ်မကို အလွဲသုံးစားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့လာရောက်သောသူသည်မိမိအလိုအလျောက်လာရောက်ကြောင်းနှင့် မိမိ၏ထွက်ဆိုချက်ကို ရေးမှတ်ယူစေလိုကြောင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က သဘော

(3) As regards the use which can be made of a statement recorded under section 164, such a statement cannot be used as substantive evidence of the facts stated in it unless, of course, it is itself a relevant fact under section 32 of the Evidence Act. It can be used only for contradicting the evidence given at the trial by the person making the statement. A person making a statement under section 164 may be put on oath if he is not an accused. A person can be convicted under section 193, Penal Code for contradictory statements made under section 164 and subsequently in evidence in the regular trial, but in order to support such a conviction it would be necessary to prove that the statement purporting to have been made under section 164 was made voluntarily.

Evidence Act 32.

Confessions and Statements of Accused.

164. **600.** Failure of justice is liable to result from neglect of the precautions required by law to secure a correct and trustworthy record of confessions or examinations of accused persons. When any Magistrate fails in his duty in this respect, his explanation should be called for by the Superior Court before which his proceedings come and should be attached to the record. If the explanation is unsatisfactory and the Superior Court considers that it cannot dispose of the matter itself it should report the case to the High Court.

164. 342. 364. **601.** Confessions by accused persons may be made in the course of an **investigation,** before the commencement of a Magisterial **enquiry** or **trial,** or they may be made **during** the enquiry or trial when the accused are examined. Section 164 relates to the former, section 342 to the latter, and section 364 to both.

ကျေနပ်ရှိမှုသာလျှင် ထိုသို့သော ထွက်ဆိုချက်များကို ရေးမှတ်ယူရမည်။ ဤပုဒ်မအရ လူတိုးတယောက်ကို စစ်မေးရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၌ အခွင့်အာဏာ မရှိချေ။ သို့သော်လည်း ထိုသူ၏ အလိုအလျောက် ထွက်ဆိုချက်ကို ရေးမှတ်ယူရန်သာ အခွင့်အာဏာရှိသည်။

သက်သေခံ အက် ဥပဒေ ၃၂။

(၃) ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ ရေးမှတ်ယူသည့် ထွက်ဆိုချက်ကို အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမှာ၊ ထိုထွက်ဆိုချက်သည်ပင် အမှန်မှုချ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၂ အရ၊ စပ်ဆိုင်သော အခြင်းအရာဖြစ်သည်မဟုတ်လျှင်၊ ထိုထွက်ဆိုချက်၌ ဖော်ပြသည့် အကြောင်းအခြင်းအရာများ၏ အရင်းခံသက်သေခံချက်အဖြစ်နှင့် အဆိုပါထွက်ဆိုမှုချက်ကို အသုံးမပြုနိုင်ချေ။ ထိုထွက်ဆိုချက်ကို ပေးသောသူက အမှုစစ်ဆေး စီရင်ရာတွင် ထွက်ဆိုသော သက်သေခံချက်ကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း ငြင်းဆိုရုန်အတွက်သာလျှင် ၎င်းကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ ထွက်ဆိုချက်ပေးသောသူသည် တရားခံမဟုတ်လျှင် ထိုသူကို ကျမ်းကျိန်ဆိုစေနိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ၊ ထွက်ဆိုသော ထွက်ချက်သည် နောက်အမှုကို နည်းလမ်းတကျ စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် သက်သေခံသည့် ထွက်ချက်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်ကို ကဲ့လွဲသည့်အတွက် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၉၃ အရ၊ လူတိုးတယောက်ကို ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းကို ထောက်ခံနိုင်စေရန် ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ ထွက်ဆိုသည်ဟု အဆိုရှိသော ထွက်ချက်သည် အလိုအလျောက် ထွက်ဆိုခဲ့ကြောင်းကို သက်သေ ထင်ရှားပြရန်လိုသည်။

တရားခံ၏ဖြောင့်ချက်များနှင့် ထွက်ဆိုချက်များ

၁၆၄။ ၆၀၀။ ။တရားမျှတမှုပျက်ယွင်းတတ်ခြင်းအကြောင်းမှာ၊ စွပ်စွဲခြင်းခံရသူ တရားခံများ၏ ဖြောင့်ချက်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်မေးချက်များကိုမှန်ကန်၍ ယုံကြည်စိတ်ချလောက်သည့် ရေးမှတ်ယူချက်ရှိစေရန် တရားဥပဒေအရ လိုအပ်သော ကြိုတင်စီမံမှုများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိ၊ ပေါ့လျော့ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်တတ်လေသည်။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦးတယောက်သည်၊ ဤအချက်တွင် မိမိ၏ တာဝန်ဝတ်တရားအတိုင်း မဆောင်မရွက်ပျက်ကွက်သောအခါ၊ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီး ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်း ရောက်ရှိလာသည့် အထက်တရားရုံးက ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးအား ထုချေချက်တောင်းခံ၍၊ ထိုထုခုချေချက်ကို အမှုတဲ့တွင် ပူးတွဲထားရမည်။ ထိုထုချေချက်မှာ ကျေနပ်ဖွယ် မရှိရှိ၊ အထက်တရားရုံးက မိမိကိုယ်တိုင် ထိုကိစ္စကို မစုံးဖြတ်နိုင်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုအကြောင်းကို တရားရုံးချုပ်သို့ အစီရင်ခံရမည်။

၁၆၄၊ ၃၄၂၊ ၃၆၄။ ၆၀၁။ ။စွပ်စွဲခံရသူ တရားခံများက၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်မှု စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုမီ၊ အမှုကို မေးမြန်းစုံထောက်နေသည့်အတွင်း၊ မိမိ၏ ဖြောင့်ချက်များကို ပေးနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကိုဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးစီရင်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ဆောင်ရွက်နေသည့်အတွင်း၊ တရားခံတို့ကို စစ်မေးသည့်အခါ၊ ထိုဖြောင့်ချက်များကို ပေးနိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၁၆၄ မှာ၊ ပဌမအချက်နှင့်သက်ဆိုင်၍၊ ပုဒ်မ ၃၄၂ မှာ ဒုတိယအချက်နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၃၆၄ မှာမူ အချက်နှစ်ရပ်လုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည်။

164, 364.

602. The following rules for the recording of confessions of accused persons otherwise than in the course of an enquiry or trial have been made with the sanction of the President of the Union.*

Rules.

(1) Ordinarily and unless there are exceptional reasons to the contrary, as for instance when an open record would be detrimental to the public interest or such procedure would cause unreasonable delay, a confession should be recorded in open Court and during Court hours.

(2) A confession may be recorded by the Magistrate who will enquire into the case with a view to committal. Though it is not illegal for Magistrate who has recorded the confession of an accused, to try him subsequently, it is highly objectionable and improper for him to do so. It cannot be recorded by an Honorary Magistrate or by a Magistrate of the third calss or, unless specially authorized by the President of the Union in this behalf, by a Magistrate of the second class. A Magistrate of the second class should not be recommended for powers under section 164 unless there is a real necessity for a Magistrate so authorized in the township in which he is stationed.

(3) In order to ensure compliance with the provisions of sections 164 and 364 of the Code of criminal Procedure, Form Criminal 69 has been prescribed for use by every Magistrate recording a confession. The Magistrate must exercise the utmost care in entering all the details required by the form. It is his duty to satisfy himself in every reasonable way that the confession is made voluntarily, and with this end in view he should endeavour to ascertain the exact circumstances leading up to the confession, the length of time during which the accused has been in the custody of the police and whether any action on the part of the police may have induced the accused to confess. He should, whenever feasible before recording the confession of the accused give him a few hours for reflection in circumstances in which he cannot be influenced by the police.

* Notification No. 6 (General), dated the 19th September 1946, as amended by Notification No. 2 (General), dated the 25th February 1948.

၆၀၂။ ။စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်မှုကို ဆောင်ရွက်နေသည့် ၁၆၄၊ ၃၆၄။ အတွင်းမဟုတ်ဘဲ၊ ဥပမဲ့ခြင်းခံရသူ တရားခံတို့၏ ဖြောင့်ချက်များကို ရေးမှတ်ယူရန်အတွက် အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို၊ တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက်နှင့် ပြဋ္ဌာန်းထားပြီးဖြစ်သည်။*

နည်းဥပဒေများ

(၁) သာမန်အားဖြင့်၊ ထို့ပြင် အထင်အရှား ရေးမှတ်ယူခြင်းမှာ ပြည်သူ့အကျိုးကို နှစ်နာစေမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းမှာ အကြောင်းမသင့်ဘဲ ကြန့်ကြာခြင်းဖြစ်စေမည်ဟူသော ဆန့်ကျင်သည့် အကြောင်းထူးများ မရှိလျှင်၊ ဖြောင့်ချက်ကို လူသိရှင်ကြားတရားခွင်တွင် ရုံးချိန်အတွင်းရေးမှတ်ယူရမည်။

(၂) စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရန်အမှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးမည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူနိုင်သည်။ တရားခံ၏ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူပြီးသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက နောက်အဖို့၌ ထိုတရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်မညီမဟုတ်သော်လည်း၊ ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန် အထူးမလိုလားအပ်၍ သင့်လျော်ခြင်းမရှိချေ။ ထိုဖြောင့်ချက်ကို အကျိုးဆောင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ဤကိစ္စအတွက်အထူးအခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းထားသည်မဟုတ်လျှင်၊ ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကသော်၎င်း၊ ရေးမှတ်ယူခြင်းမပြုနိုင်။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကို နေရာချထားရာ ဖြစ်သော်မြို့နယ်တွင် ထိုသို့သော အခွင့်အာဏာရရှိသည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကို အမှုန်မလိုလျှင်၊ ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအား ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ၊ အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းစေရန် ထောက်ခံတင်သွင်းခြင်းမပြုရ။

(၃) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၄ နှင့် ၃၆၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း အမှန်လိုက်နာဆောင်ရွက်ရှိစေခြင်းငှါ၊ဖြောင့်ချက်ရေးမှတ်ယူသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတိုင်း အသုံးပြုကြစေရန် ရာဇဝတ်ပုံစံ ၆၉ ကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည်။ ထိုပုံစံတွင် ထည့်သွင်းရန် လိုသည့်အကြောင်းအချက်အားလုံးတို့ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အထူးဂရုပြု၍၊ ထည့်သွင်းရမည်။ ဖြောင့်ချက်ကို အလိုအလျောက် ဖြောင့်ဆိုကြောင်း ကိုယ်တိုင် ကျေနပ်အောင် ဆင်ခြေဖော်သော နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြုလုပ်ရန်မှာ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ တာဝန်ဝတ်တရားဖြစ်၍၊ ထိုသို့ကြေနပ်အောင် ပြုလုပ်ရန် အလို့ငှါ၊ ဖြောင့်ချက်ပေးရန် အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကြောင်းခြင်းရာ အတိအကျတို့မှစ၍၊ ရဲအချုပ်တွင် တရားခံ မည်မျှကြာအောင်ရှိနေခြင်းနှင့်၊ တရားခံ ဖြောင့်ချက်ပေးစေရန် ရဲက တစုံတရာ ပြုလုပ်သည် မပြုလုပ်သည်တို့ကို၊ အမှန်သိသာအောင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စုံစမ်းရန် အားထုတ်ရမည်။ တရားခံ၏ ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်မယူမီ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ တတ်နိုင်သည့်အခါတိုင်း၊ ရဲက ဩဇာမလွှမ်းမိုးနိုင်သည့် အခြေအနေတွင် စဉ်းစားဆင်ခြင်နိုင်စေရန် တရားခံအား နာရီအနည်းငယ် အချိန်ပေးရမည်။ ရဲကညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည်ဟု အလိုအလျောက်ပြောဆိုလာလျှင်၊ မှုချအားဖြင့် အမြဲအရေးယူရမည်ပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ ရဲက

* ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂ (အများဆိုင်ရာ)အရပြင်ဆင်ထားသည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆ (အများဆိုင်ရာ)။

He should not invite complaints of police ill-treatment, though of these, if spontaneously made, cognizance should of course be promptly taken, but it should be made clear to the prisoner that the making of a statement or not is within his discretion, and any indications of the use of improper pressure should at once be investigated.

(4) The Magistrate should not cross-examine the accused, but should remember that the more detailed a confession is the greater are the chances of correctly estimating its value, and should do his utmost to elicit from the accused a full and detailed statement of all that he knows, relevant to the offence committed, and to ascertain whether he is able and willing to point out or identify any place, person or thing in support of his statement.

(5) When the confession is being recorded, none of the police who has been concerned in the accused's arrest or in the investigation of the case should be allowed to be within sight or hearing of the accused. No police officers should be present except such as may be necessary to secure the safe custody of the accused.

(6) The Magistrate should add to the certificate required by section 164 of the Code of Criminal Procedure, a statement in his own hand of the grounds on wlhich he believes that the confession is genuine.

(7) Once an accused person has been taken before a Magistrate to make a confession, the existing remand shall cease to be valid and a fresh remand shall be given by that Magistrate only.

(8) An accused person who has made a confession should, wherever possible, be remanded to jail and never to a police station other than the station at the headquarters of a district, unless the accused has stated to the Magistrate in his confession that he is able and willing to point out or identify any place, person or thing in support thereof. A police officer asking for a remand to other than jail custody should be required definitely to state the object of such a remand and a general statement that the accused may be able to give further information should not be accepted. The period of the remand should always be as short as possible.

ညဉ်းပန်းနှိပ်စက်ကြောင်း တိုင်တန်းစေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဖိတ်ခေါ်ခြင်းမပြုရ။ သို့သော်လည်း၊ ထွက်ဆိုချက်ပေးလိုသည် မပေးလိုသည်မှာ၊ တရားခံ၏ သဘောအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု၊ တရားခံအား ရှင်းလင်းစွာ နားလည်စေရမည်။ ထို့ပြင် မတော်မလျော် အကြပ်အတည်း၊ ပြုလုပ်မှု အသုံးပြုကြောင်း လက္ခဏာတစုံတရာ ပေါ်ပေါက်မှု၊ ချက်ခြင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။

(၄) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တရားခံကို ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်း မပြုရ။ သို့သော်လည်း ဖြောင့်ချက်၌ အသေးစိတ် အကြောင်းအရာပို၍ မြောက်များစွာ ပါရှိသည်နှင့်အမျှ၊ ဖြောင့်ချက်၏ အကဲလိုက်ခြင်းကို မှန်ကန်စွာ ချင့်ချိန်နိုင်ခွင့်ပို၍ ရှိသည်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကအမှတ်ပြု၍၊ တရားခံသိရှိသမျှ၊ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အသေးစိတ်အကြောင်းအရာ အပြည့်အစုံတို့ကို၊ တရားခံက ထုတ်ဖော်ပြောဆိုစေရန် အစွမ်းကုန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြင့်၊ ၎င်း၏တွက်ဆိုချက်ကို ထောက်ခံစေရန် နေရာတခုခုကို ဖြစ်စေ၊ လူတဦးဦးကိုဖြစ်စေ၊ အရာဝတ္ထု တခုခုကိုဖြစ်စေ ညွှန်ပြခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် စွဲပြခြင်း ပြုနိုင်သည် မပြုနိုင်သည်၊ ပြုလိုသည် မပြုလိုသည်ကို အမှန်သိသာအောင် စုံစမ်းရန် အစွမ်းကုန်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၅) ဖြောင့်ချက်ကိုရေးမှတ်ယူစဉ်၊ တရားခံကို ဖမ်းဆီးရာတွင် ဖြစ်စေ၊ အမှုကို မေးမြန်းစုံထောက်ရာတွင်ဖြစ်စေ သက်ဆိုင်ပါဝင်သူ ရဲများအား တရားခံ မြင်နိုင်ကြားနိုင် သောနေရာတွင် ရှိနေစေခွင့်မပြုရ။ တရားခံကို လုံခြုံစွာ စောင့်ကြပ်ထားရန်လိုသည့် ရဲ အရာရှိများမှတပါး၊ မည်သည့်ရဲအရာရှိများမှ မရှိနေစေရ။

(၆) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၄ အရ လိုသည့် သက်သေခံ လက်မှတ်စာတွင်၊ ဖြောင့်ချက်မှာ မည်သည့်အတွက် မှန်ကန်သည်ဟု မိမိ ယုံကြည်ကြောင်း အကြောင်းပြချက်များကို မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသား၍၊ ထပ်ံထည့်သွင်းရမည်။

(၇) ဖြောင့်ချက်ပေးရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရှေ့သို့ တရားခံကို ခေါ်လာခဲ့ပြီးဖြစ်လျှင်၊ တည်ဆဲရီမန်အမိန့်သည် ခိုင်လုံခြင်းမရှိ ပျက်ပြယ်ရမည်ဖြစ်၍၊ ရီမန်အမိန့် အာဆစ် တရပ်ကို ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးကသာလျှင် ထုတ်ပေးရမည်။

(၀) ဖြောင့်ချက်ပေးသော တရားခံသည်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသို့ မိမိ၏ဖြောင့်ချက်တွင် ထိုဖြောင့်ချက်ကို ထောက်ခံစေရန် နေရာတခုခုကို ဖြစ်စေ၊ လူတဦးဦးကိုဖြစ်စေ၊ အရာဝတ္ထုတခုခုကိုဖြစ်စေ ညွှန်ပြရုပြနိုင်ကြောင်း၊ ညွှန်ပြစွဲပြလိုကြောင်း ထွက်ဆိုထားသည် မဟုတ်လျှင်၊ ထိုတရားခံကို တတ်နိုင်သည့်အခါတိုင်း အကျဉ်းထောင်သို့ ရီမန်အမိန့်နှင့်ပို့ ရမည်။ ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာမြို့မရှိရဲစခန်းမှတပါး၊ အခြားရဲစခန်းသို့ မည်သည့်အခါမျှ မပို့ရ။ အကျဉ်းထောင်တွင် ချုပ်ထားရန် မဟုတ်ဘဲ၊ အခြားအချုပ်တွင်ထားရန် ရဲအရာရှိက ရီမန် အမိန့်လျှောက်တောင်းသည့်အခါ၊ ထိုရီမန်အမိန့် လျှောက်တောင်းရာ၌ မည်သည့်ကြံ့ရွယ် ချက်ရှိသည်ကို သေချာစွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုစေရမည်။ ထို့ပြင်၊ တရားခံသည်၊ နောက်ထပ် သတင်းချက်ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟူ၍ သာမန် ပြောဆိုခြင်းကို လက်မခံရ။ ရီမန် အမိန့်နှင့် ချုပ်ထားရန်ကာလကို အစဉ်သဖြင့်၊ တိုနိုင်သမျှတိုစေရမည်။

(9) When the police take an accused person who has confessed to point out or identify any place, person or thing in support of his confession, they shall, whenever it is possible, be accompanied by a Magistrate, who should, whenever possible, be the Magistrate who recorded the confession.

(10) An accused person, who has been produced for the purpose of making a confession and who has declined to do so or has made a statement which is not self-incriminating, should in districts where there is a jail be remanded to the jail and in other districts to the police-station at district headquarters.

(11) When an accused person who has made a confession is remanded to jail, a note of the fact of his confession and a request that he should, if possible, by kept entirely apart from all other prisoners should be entered on the warrant.

(12) A confession should be filed in a miscellaneous proceeding. Any written communication made to the Magistrate by the police regarding the wish of the accused to make a confession should be filed with it.

164 (3). **603.** It is necessary to warn an accused before recording his confession that he is not bound to make a confession and that if he does so it may be used in evidence against him.

364. **604.** (1) When a confession is taken under section 164, in must be recorded in the manner prescribed in section 364 to which attention is specially directed. Under that section whenever the accused is examined -

(a) the whole of such examination,
(b) including every question put to him, and
(c) every answer given by him, must be recorded,
(d) in full,
(e) in the language in which he is examined ;
(f) in cases in which the examination of the accused is not recorded by the Judge or Magistrate himself, he is bound as the examination proceeds, to make a memorandum thereof in the language of the Court, or in English.

(2) Under section 164 read with section 364, Code of Criminal Procedure, it is necessary that each question and answer should be recorded separately.

(၉) ဖြောင့်ချက်ပေးသော တရားခံကို မိမိဖြောင့်ချက်ကို ထောက်ခံစေရန် နေရာ တခုခုကိုဖြစ်စေ၊ လူတဦးဦးကိုဖြစ်စေ၊ အရာဝတ္ထု တခုခုကိုဖြစ်စေ ညွှန်ပြရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စွဲပြရန် ရဲကခေါ်သွားသောအခါ၊ တတ်နိုင်သည့် အခါတိုင်း၊ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတဦး လိုက်ပါစေရမည်။ ထိုလိုက်ပါသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှာ တတ်နိုင်သည့် အခါတိုင်း ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ဖြစ်စေရမည်။

(၁၀) ဖြောင့်ချက်ပေးရန် အလို့ငှါ တင်ပို့၍ ဖြောင့်ချက်မပေးဘဲ ငြင်းပယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင် အပြစ်သင့်စေသည် မဟုတ်သော၊ ထွက်ဆိုချက်ပြုသော တရားခံကို အကျဉ်းထောင်ရှိသော ခရိုင်များ၌ အကျဉ်းထောင်သို့ ရိုမန်အမိန့်နှင့် ပို့ရမည်။ အခြား ခရိုင်များ၌ ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာမြို့မှ ရဲစခန်းသို့ပို့ရမည်။

(၁၁) ဖြောင့်ချက်ပေးသော တရားခံကို အကျဉ်းထောင်သို့ ရိုမန်အမိန့်နှင့် ပို့သော အခါ၊ တိုတရားခံ ဖြောင့်ချက်ပေးကြောင်း မှတ်သားချက်နှင့် တကွ၊ တတ်နိုင်ပါက ထို တရားခံကို အခြား အကျဉ်းသားအားတို့မှ လုံးဝခွဲ၍ တသီးတခြား ထားစေရန် တောင်းဆို ချက်ကို ဝါရမ်းပေါ်တွင် ရေးသွင်းရမည်။

(၁၂) ဖြောင့်ချက်ကို အသေးအဖွဲမှုတွင် တွဲထားရမည်။ တရားခံဖြောင့်ဆိုလိုကြောင်း ရဲက ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ ရေးသားသည့် အစီရင်ခံချက်ကို ဖြောင့်ချက်နှင့်အတူ တွဲ ထားရမည်။

၆၀၃။ ။တရားခံ၏ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်မယူမီ၊ တရားခံ၌ ဖြောင့်ချက် ပေးရန် ၁၆၄ (၃)။
တာဝန် မရှိဟူ၎င်း၊ တရားခံကဖြောင့်ချက် ပေးခဲ့လျှင် ထိုဖြောင့်ချက်ကို တရားခံအပေါ် တွင် သက်သေခံအဖြစ်နှင့် အသုံးပြုနိုင်သည်ဟူ၎င်း၊ ထိုတရားခံအား သတိပေးရန်လိုသည်။

၆၀၄။ ။(၁) ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ ဖြောင့်ချက်ကို ယူသောအခါ၊ ထိုဖြောင့်ချက်ကို ၃၆၄။
ပုဒ်မ ၃၆၄ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ရေးမှတ်ယူရမည်။ ထိုပုဒ်မ ၃၆၄ ကို အထူးဂရုပြုရန်နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုပုဒ်မအရတရားခံကိုစစ်မေးသည့်အခါတိုင်း—

(က) ထိုစစ်မေးချက်တခုလုံးကို၊
(ခ) တရားခံကိုမေးသည့် မေးခွန်းအသီးသီးနှင့်တကွ၊
(ဂ) တရားခံကဖြေဆိုသည့် ဖြေဆိုချက်အသီးသီးတို့ကိုပါ ထည့်သွင်း၍၊
(ဃ) အပြည့်အစုံ၊
(င) ပြတရားခံကိုစစ်မေးရာ ဘာသာစကားဖြင့် ရေးမှတ်ရမည်။
(စ) တရားခံ၏စစ်မေးချက်ကို တရားသူကြီး ကိုယ်တိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကိုယ်တိုင် ရေးမှတ်ခြင်း မပြုသည့် ကိစ္စများတွင်၊ ထိုသို့စစ်မေး စဉ် ထိုစစ်မေးခြင်း၏ အကျဉ်းချုပ် မှတ်တမ်းကို ရုံးသုံးဘာသာစကားနှင့် ဖြစ်စေ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ဖြစ်စေ ရေးသားရန်၊ ထိုတရားသူကြီး၌ တာဝန် ရှိသည်။

(၂) ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၆၄ နှင့် တွဲဖက်သည့် ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ၊ မေးခွန်း အသီးသီးနှင့် ဖြေဆိုချက်အသီးသီးတို့ကို တသီးတခြားစီ ရေးမှတ်ရန်လိုသည်။ အဆိုပါ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်ဆန့်ကျင်၍ ဖြောင့်ချက်ကို အဖြစ်အပျက်ပြောပြပုံ အနေမျိုးနှင့် တဆက်တည်း ရေးယူသည့်အခါ၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၀ အရ

When the confession is taken in one continuous narrative, contrary to the provisions of the Code, no presumption of genuineness arises under section 80' Evidence Act, and the confession as it stands is not admissible as evidence. The Court should, in such a cases examine the Magistrate who recorded the confession, under sub-scetion (1) of section 533, Code of Criminal Procedure. He should be asked to state so far as he can remember the nature of the questions put to the accused. It is desirable to ascertain whether any leading questions were put and whether the Magistrate at the time of recording the confession had any knowedge from other sources of the facts of the case and of the facts which the accused might be expected to state. The accused should be present at the examination of the Magistrate and should be given an opportunity of cross-examination.

(3) When a confession has been recorded in accordance with law, the provisions of section 80 of the Evidence Act apply, and the presumption arises that the record of the confession is genuine. Consequently the confession proves itself, and it is unnecessary to examine the Magistrate who recorded the confession as witness.

Retracted Confessions.

605. If an accused, on being brought before a Magistrate either for inquiry with a view to commitment or for trial, retracts a confession previously made and accounts for making it by charges of improper inducement, pressure or other misconduct against the police or other persons in authority, the Magistrate is bound to give him an opportunity of proving his allegations. It is of the greatest importance that accusations of the kind mentioned brought against the police should invariably be thoroughly sifted. It is the duty of the Magistrate not only to examine such witnesses as the accused may be able to produce, but to call any witnesses whom he himself may have reason to think able to give evidence in the matter, and to hold a searching inquiry into the allegations. He must invariably record in his order his opinion whether the allegations have been proved or disporved, and if he considers that there are grounds for believing them true, he must report the matter to the District Magistrate, with a view to his taking any departmental action that may be necessary (*cf.*, paragraphs 475 and 571).

606. Statements other than confessions taken under section 164 must be recorded in such of the manners prescribed for recording evidence as in the opinion of the Magistrate is best fitted for the circumstances of the case.

အစစ်အမှန် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်း မပြုနိုင်ဖြစ်၍၊ ထိုဖြောင့်ချက်မှာ ရှိရင်းအတိုင်း သက်သေခံ မဝင်ခေ။ ဤသို့သောကိစ္စမျိုးတွင် တရားရုံးသည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၃၃၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)အရ ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကို စစ်မေးရမည်။ တရားခံအားမည်သို့သောမေးခွန်းများကို မေးကြောင်းမိမိဒေါ်မှတ်ရသမျှထွက် ဆိုစေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကိုမေးရမည်။ နှိမိတ်ပြမေးခွန်းများကို မေးသည် မမေးသည်၊ ထို့ပြင် ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူသည့်အခါ၌ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် အမှု၏ဖြစ်ပျက်ပုံ ကြောင်းခြင်းရာများနှင့် တကွ၊ တရားခံဃက်ဆိုလိမ့်မည်ဟု မြော်လင့် ဖွယ်ရှိသည့် ကြောင်း ခြင်းရာများကို အခြားပင်ရင်းတစုံတရာမှ သိရှိပြီး ဟုတ် မဟုတ် အမှန်သိသာအောင် စုံစမ်းရန် လိုအပ်ပေသည်။ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးကို စစ်မေးသည့်အခါ၌ တရားခံရှိနေ စေရမည်ဟုပြ၊ တရားခံအား ပြန်လှန်စစ်မေးခွင့် ပြုရမည်။

(၃) တရားဥပဒေနှင့်အညီ ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူပြီး ဖြစ်သည့်အခါ၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈၀ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းရှိသဖြင့် ဖြောင့်ချက်၏ရေးမှတ် ယူချက်သည် အစစ်မှန်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်း ပြုနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ဖြောင့်ချက်ကို ဖြောင့်ချက်ကပင် ထင်ရှားစေသည် ဖြစ်သဖြင့် ထိုဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကို သက်သေအဖြစ်နှင့် စစ်မေးရန်မလိုချေ။

ဖြောင့်ချက်ကို ပြန်၍ နှတ် ခေါ်ဆောင်လာရာ၊ ယခင်က မေးခဲ့သည့် ဖြောင့်ချက်ကို ပြန်၍ သိမ်းခြင်း။

၆၀၅။ ။တရားခံ တဦးတယောက်ကို လွှဲအပ်တင်ပို့ရန်အတွက် စုံစမ်း စစ်ဆေးရန် ဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးစီရင်ရန် ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့ နှိမ်းခြင်း။ နှိတ်သိမ်းပြီးလျှင်၊ ထိုဖြောင့်ချက်ကို ပေးရခြင်းမှာ ရဲကဖြစ်စေ၊ အခွင့်အာဏာရှ အခြားသူတို့ကဖြစ်စေ မတော်မလျော် သွေးဆောင်ခြင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ အကြပ်အတည်း ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ အခြား မလျော်ပြုမှုကြောင့် သော်၎င်း ပေး ရကြောင်းနှင့် စပ်ဖွဲ့ပြောဆိုလျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထိုတရားခံအား ၎င်း၏ စွပ်စွဲခဲ့ချက်များကို ထင်ရှားအောင်ပြစေရန် အခွင့်အလမ်း ပေးရမည်။ ရဲအပေါ်၌ စွဲဆိုသည့် မေ်ပြပါ စွပ်စွဲချက်မျိုးကို အစဉ်သဖြင့် စေ့စေ့ဆေးခြားစွာ စစ်ဆေးရန်မှာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ တာဝန်ဝတ်တရားမှာ တရားခံက ပေးပြနိုင်သည့် သက်သေများကို စစ်မေးရန်လောက်သာမဟုတ်၊ ထိုကိစ္စ၌ သက်သေခံနိုင်လိမ့်မည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကိုယ်တိုင်က ထင်မြင်ရန်အကြောင်းရှိသော မည်သည့် သက်သေများကိုမဆို ခေါ်ယူ၍၊ ထိုစွပ်စွဲချက်များကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို စွပ်စွဲချက်များ ထင်ရှားသည် မထင်ရှားသည်၊ မိမိမည်သို့ထင်မြင်သည်ကို ရာဇဝတ်တရား သူကြီးက မိမိ၏အမိန့်တွင် အစဉ်သဖြင့် ရေးမှတ်ထားရမည်။ အကယ်၍ ထိုစွပ်စွဲခဲ့ချက်များ မှန်သည်ဟုယုံကြည်ရန် အကြောင်းယုတ္တိများ ရှိသည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင်မြင် လျှင် ဌာနဆိုင်ရာ အရေးယူမှုကို လိုအပ်သည့်အလျောက် ဆောင်ရွက်စေရန် အလို့ငှါ၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ကိစ္စကိုအစီရင်ခံရမည်။ (စာပို့ဒ် ၄၇၅ နှင့် ၅၇၁ တို့ကိုယှဉ်ကြည့်)။

၆၀၆။ ။ပုဒ်မ ၁၆၄ အရ ရေးမှတ်ယူသော ဖြောင့်ချက်များမှ တပါး၊ အခြား ထွက်ဆို ချက်များကို အမှု၏ ကြောင်းခြင်းရာအခြေအနေများအရ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အသင့် တော်ဆုံးဟု ထင်မြင်ရာ၊ သက်သေခံချက် ရေးမှတ်ယူရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းအတိုင်း ရေးမှတ်ယူရမည်။

607. Confessions should not under any circumstances be treated as correspondence. A confession, as soon as possible after it is recorded, must be made into a miscellaneous proceeding, on the cover of which should be noted the number and description of the Regular Trial (if any) in which the confession has been filed. This miscellaneous proceeding should be registered in Criminal Register No. II and its number noted in the diary of the Regular Trial. Such proceedings should not be handed over to the Police, but a District Superintendent of Police may apply to the District Magistrate for permission to inspect the proceedings.

Attendance and Examination of Witnesses.

608. The evidence of witnesses shall be recorded as soon as possible after their attendance. If an adjournment of a case is necessary without examining the witnesses in attendance, they should be examined, as a rule, at the first sitting of the Court on the following day. *See* also paragraphs 460 to 466.

609. Every witness must be examined *viva voce* in open Court, and a Judge or Magistrate must not be engaged in any other business while the examination of witnesses is going on. All evidence must be taken in the presence of the accused, or his pleader when his personal attendance is dispensed with.

Medical Witnesses.

610. In order to reduce the inconvenience resulting from the summoning of medical officers away from their stations to give evidence in criminal cases, the following instructions are issued for the guidance of Magistrates : -

(1) In cases where the trial Court sits at a station other than that where the medical witness is stationed he may, whenever the case admits of it, be examined by a Magistrate at the place where he is stationed. Similarly, whenever a Magistrate is about to send a case in which medical evidence is required to another station for disposal he should, before doing so, read the report of the medical officer, and if it appears to him that the personal attendance of the mediacal witness at the trial will not be essential, he should, if the medical witness is stationed at the place where he is sitting, examine him in the presence of the accused under sectlion 509, Code of Criminal Procedure.

၆၀၇။ ။ဖြောင့်ချက်မျှားကို မည်သည့် အကြောင်းနှင့်မျှ စာပေးစာယူကဲ့သို့ မှတ်ယူဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိစေရ။ ဖြောင့်ချက်ကို ရေးမှတ်ယူပြီး နောက် ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ အသေးအဖွဲမှုတခု ဖြုလုပ်ရမည်။ ထိုအမှုတွဲ၏ မျက်နှာဖုံးပေါ် တွင် ဖြောင့်ချက်ကို တင်သွင်းထားသည့် ရာဇဝတ်ကြီးမှု (ရှိလျှင်)၊ ထိုရာဇဝတ်ကြီးမှု နံပါတ်နှင့် မျိုးမည်တို့ကို မှတ်သားထားရမည်။ ထိုအသေးအဖွဲမှုကို ရာဇဝတ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၂ တွင် ရေးသွင်းပြီးလျှင်၊ ထိုအသေးအဖွဲမှုနံပါတ်ကို ရာဇဝတ်ကြီးမှု၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် မှတ်သားထားရမည်။ ထိုသို့သော အမှုတွဲများကို ရဲလက်သို့ ပေးအပ်ခြင်း မပြုရ။ သို့သော်လည်း ထိုအမှုတွဲများကို ကြည့်ရှုနိုင်ရန် ပြည်သူရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးက ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ အခွင့်တောင်းနိုင်သည်။

သက်သေတို့ လာရောက်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ကို စစ်မေးခြင်း

၆၀၈။ ။သက်သေတို့၏ သက်သေခံချက်မျှားကို ထိုသက်သေများ လာရောက်ပြီးနောက်၊ ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ ရေးမှတ်ယူရမည်။ လာရောက်သည့် သက်သေတို့ကို မစစ်မမေးဘဲ အမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရန်လိုလျှင်၊ အရိုးအစဉ်အားဖြင့် ထိုသက်သေများကို နောက်နေ့ မရုံးထိုင်သည့် အခါ၌ စစ်မေးရမည်။ စာပိုဒ် ၄၆၀ မှ ၄၆၆ ကိုတို့ကိုလည်းကြည့်။

၆၀၉။ ။သက်သေအသီးသီးကို လူသိရှင်ကြား တရားခွင်တွင် နှုတ်ဖြင့် စစ်မေးရမည်။ သက်သေများကို စစ်မေးနေစဉ်၊ တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် အခြားအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခြင်း မပြုစေရ။ သက်သေခံချက် အားလုံးတို့ကို တရားခံရှေ့တွင် ဖြစ်စေ၊ တရားခံကို ကိုယ်တိုင်လာရောက်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုထားလျှင်၊ တရားခံ၏ ရှေ့နေရှေ့တွင်ဖြစ်စေ ရေးမှတ်ယူရမည်။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာသက်သေများ

၆၁၀။ ။ရာဇဝတ်မှုများတွင် သက်သေခံရန် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတို့ကို ၎င်းတို့အလုပ်လုပ်ရာ အရပ်ဒေသများမှ လာရောက်ရန် ဆင့်ခေါ်သည့်အတွက် ကသိကအောက် ဖြစ်စေခြင်းကို လျော့နည်းစေခြင်းငှါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့ လိုက်နာကြရန် အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်မျှားကို ထုတ်ဆင့်လိုက်သည်။

(၁) ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေအလုပ်လုပ်ရာ အရပ်ဒေသ မဟုတ်ဘဲ၊ အခြားအရပ်ဒေသ၌ အမှုစစ်ဆေးစီရင်သော တရားရုံးတရုံး ထိုင်ခဲ့လျှင်၊ အခွင့်သင့်သည့်အခါတိုင်း ထိုသက်သေ အလုပ်လုပ်ရာ အရပ်ဒေသတွင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတဦးဦးက ထိုသက်သေကို စစ်မေးနိုင်သည်။ ထိုနည်းတူစွာ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်လိုသော အမှုကို၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတဦးက အခြားအရပ်ဒေသသို့ စစ်ဆေးစီရင်ရန် ပေးပို့မည်ဖြစ်သည့် အခါတိုင်း၊ ထိုသို့မပေးပို့မီ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏ အစီရင်ခံစာကို ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဖတ်ရှုပြီးလျှင်၊ အမှုစစ်ဆေးသည့်အခါ၌ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ၊ သက်သေကိုယ်တိုင် တက်ရောက်ရန်အထူးလိုမည်မဟုတ်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာသက်သေမှာ မိမိရုံးထိုင်ရာ အရပ်ဒေသ၌ရှိမှု၊ ၎င်းအား ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၀၉ အရ တရားခံရှေ့တွင် စစ်မေးရမည်။

It depends on each case whether or not the trial Court can dispense with the appearance of the medical witness before it. In simple cases, where the medical evidence is practically formal, it will not ordinarily be necessary to summon the medical witness, but where a full knowledge of the facts of the case is essential and where the medical witness must be examined in detail on points other than the more description of injuries, the Magistrate who hears the case must usually examine the medical witness.

A committing Magistrate must, subject to the provisions of paragraph 529, always examine the medical witness in committal cases.

(2) The medical witness should not as a rule be summoned or sent up by the police at the first hearing with the other witnesses. The trying Magistrate should examine the record and the medical report and should in each case pass a definite order as to whether he is to be summoned or not, and as to how his evidence is to be taken if it has not already been taken.

If he is to be summoned, he should be called when most of the evidence for the prosecution has been recorded and when a charge is to be framed or after it is framed so that he can be cross-examined at once.

(3) Magistrates should, when possible, arrange with the medical witness direct the hour and date of his attendance, and no avoidable dealy should occur in examining him when he appears. Early notice should be given to him if a case is postponed, and when he appears no adjournment should, save in very exceptional circumstances, be granted till he has been examined.

(4) The instructions contained in paragraphs 530 to 533 inclusive must be carefully followed in the examination of medical witnesses.

(5) These instructions apply not only to cases which are sent from outstations to the District or other specially empowered Magistrates at headquarters for disposal or for orders in accordance with paragraph 690 (2), but to all cases which are sent for disposal to any Magistrate in another station.

အမှုစစ်ဆေးစီရင်သော တရားရုံးက ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို မိမိရှေ့သို့လာရောက်ခြင်းမှ ကင်းလွှတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည် မပြုနိုင်သည် ဟူသည့် အချက်မှာ၊ အမှုအခင်းအပေါ် တွင်မူတည်သည်။ ဆေးဘက်သက်သေခံချက်သည်၊ ပေးရိုးပေးစဉ်မျှလောက်သာဖြစ်သည့် ရိုးရိုးအမှုမျိုးတွင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို ဆင့်ခေါ်ရန် သာမန်အားဖြင့် လိုလိမ့်မည် မဟုတ်။ သို့သော်လည်း အမှု၏ အခြေးအရာများကို စုံလင်စွာသိရှိရန်အထူး လိုအပ်သည့်ကိစ္စ၌ ထို့ပြင် ပဏ္ဏများအကြောင်း ဖော်ပြရုံသာ မဟုတ်၊ အခြားအကြောင်းအချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို အကျယ်တဝင့် စစ်မေးရမည့်ကိစ္စ၌၊ အမှုကို ကြားနာစစ်ဆေးသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို ထုံးစံအားဖြင့် စစ်မေးရမည်။

အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ စာပိုဒ် ၅၂၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မဆန့်ကျင်စေဘဲ လွှဲအပ်တင်ပို့သော အမှုများဘွင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို အစဉ်သဖြင့် စစ်မေးရမည်။

(၂) အမှုကိုဖော်ကြားနာစစ်ဆေးသည့်အခါ၊ လုပ်ပိုဒ်းလုပ်စဉ်အားဖြင့်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို အခြားသက်သေများနှင့် အတူ ဆင့်ခေါ်ခြင်းသော်၎င်း၊ ရဲကတင်ပို့ခြင်းသော်၎င်း မပြုရ။ အမှုစစ်ဆေးသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ အမှုတွဲနှင့် ဆေးအစီရင်ခံစာကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရမည်ဖြင့်၊ အမှုအသီးသီး၌ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို ဆင့်ခေါ်ရမည် မခေါ်ရမည်ဟူရှင်း၊ ထိုသက်သေ၏ သက်သေခံချက်ကို မယူရသေးလျှင်၊ ထိုသက်သေခံချက်ကို မည်ကဲ့သို့ ယူရမည်ဟူ၍ပင်း တိကျစွာ အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာသက်သေကို ဆင့်ခေါ်ရမည်ဖြစ်လျှင်၊ ၎င်းကို ချက်ခြင်းပြန်လှန် စစ်မေးနိုင်စေရန်၊ တရားလိုဘက် သက်သေခံချက်ကို မျှားသောအားဖြင့် ယူပြီး၍ စွဲချက်တင်ရမည်ဖြစ်သည့်အခါတွင်သော်၎င်း၊ စွဲချက်တင်ပြီးသည့်နောက်သော်၎င်း၊ ၎င်းကို ဆင့်ခေါ်ရမည်။

(၃) ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည်၊ တတ်နိုင်ဖျက ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေ လာရောက်ရမည့် အချိန်နှင့် နေ့ရက်ဘို့ကို၊ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေနှင့် တိုက်ရိုက် စီမံရမည်။ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေ လာရောက်သည့်အခါ၊ ၎င်းကို စစ်မေးရာ၌ လွဲဖယ်နိုင်သော နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု၊ တစ်တရာမရှိစေရ။ အမှုကို ရွှေဆိုင်းလိုက်သော အခါ၊ ထိုအကြောင်းကို ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေအား စောစွာပြောကြားရမည်။ ထို့ပြင် ထိုသက်သေလာရောက်နိုင်နေလျှင်၊ အလွန်ထူးခြားသော ကြောင်းခြင်းရာများရှိသည့်အခါတွင်မှ တပါး၊ ၎င်းကို မစစ်မမေးဘဲ၊ အမှုကို ရွှေဆိုင်းခွင့် မပေးရ။

(၄) ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေများကို စစ်မေးရာတွင်၊ စာပိုဒ် ၅၃၀ မှ ၅၃၃ အပါအဝင်ဖြစ်သော စာပိုဒ်များ၌ ညွှန်ကြားချက်များကို ဂရုပြု၍လိုက်နာရမည်။

(၅) ဤညွှန်ကြားချက်များသည်၊ စာပိုဒ် ၆၉၀ (၂) နှင့် အညီ၊ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် အတွက်သော်၎င်း၊ အမိန့်နာခံရန်အတွက်သော်၎င်း၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ဖြစ်စေ၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့မရှိ အထူးအာဏာရ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများထံသို့ဖြစ်စေ၊ ရုံးစိုက်ရာ မြို့မပြင်ပရှိ အရပ်ဒေသမျှားမှ တင်ပို့သော အမှုများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်မဟုတ်၊ အခြားအရပ်ဒေသရှိ မည်သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့မဆို စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် ပေးပို့သော အမှုအားလုံးတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည်။

611. All Magistrates should bear in mind that the absence of a medical officer from his station may be attended with grave consequences to persons in need of medical aid. The summoning of medical witnesses who have been transferred to other districts is often particularly objectionable, and Magistrates should constantly endeavour to make arrangements which will render such a course unnecessary. In some cases it may be possible for the medical officer, if he is known to be under orders of transfer, to be examined before his departure under section 509, Code of Criminal Procedure, even though the case as a whole cannot be heard at the same time; or if the medical witness has actually left the station, the necessary evidence may sometimes be suitably obtained by the issue of a commission under section 503 or section 506. If a Magistrate has several cases pending before him in which the examination of a medical witness who has been transferred is necessary, it should generally be possible to arrange for his examination in all the cases at one visit.

It is not intended to suggest that the interests of justice should be sacrificed in any way; it must necessarily be left to the Magistrate himself to judge whether the actual attencance of the medical witness is likely to be required. It should be understood, however, that a medical officer from another station should not be summoned as a matter of course at the same time as the otehr witnesses in a case, but that the Magistrate should give his personal attention to the question whether the attendance of the medical witness cannot be dispensed with, or to the making of such an arrangement as will best suit his convenience.

Taking and Recording of Evidence.

360(1) **612.** As the evidence of each witness taken under section 356 is completed, it must be read over to him in the presence of the accused or of his plaeader so that they can hear it read over and give their undivided attention thereto. The section does not require the Judge or Magistrate himself to read the deposition over to the witness. It may be read to him by the Judge or Magistrate or by an officer of the Court, but it must not be handed over to the witness to read himself. When the deposition has been read over tothe witness, he should be asked by the Judge or Magistrate himself whether it is correct. If the witness admits the correctness of the record, or when any necessary corrections have been made at the instance of the witness, the Judge or Magistrate shall certify to this effect at the foot of the record.

၆၁၁။ ။ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိမှာ မိမိအလုပ်လုပ်ရာ အရပ်ဒေသတွင် မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဆေးဝါးကုသရန်လိုသောသူတို့အား အကြီးအကျယ်ဆုံးရှုံး နစ်နာမှု ဖြစ်စေနိုင်သည်ကို၊ အားလုံးသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့ နှလုံးပိုက်ကြရမည်။ အခြားခရိုင်များသို့ ရွှေ့ပြောင်းပြီးဖြစ်သော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေများကို ဆင့်ခေါ်ခြင်းမှာ၊ မကြာခဏ အထူးအားဖြင့် မလိုလားအပ်သော အရာဖြစ်သဖြင့်၊ ထိုကဲ့သို့ပြုရန် မလိုရလေအောင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က စီမံချက်များ ပြုလုပ်ရန် အစဉ်တစိုက် အားထုတ်ရမည်။ အချို့အမှုများတွင်၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ ပြောင်းရွှေ့ရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ပြီးကြောင်း သိရလျှင်၊ အမှုတခုလုံးကို တကြိမ်တည်းနှင့်ပင် မစစ်ဆေးနိုင်သော်ငြားလည်း၊ ထိုဆေးအရာရှိ ထွက်ခွါမသွားမီး၊ ၎င်းကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၀၉ အရ၊ စစ်မေးခြင်းပြုနိုင်ပေလိမ့်မည်။ သို့တည်းမဟုတ် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေသည် မိမိ၏ အရပ်ဒေသမှအမှန်ထွက်ခွါသွားပြီးဖြစ်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၅၀၃ သို့တည်းမဟုတ် ၅၀၆ အရ၊ ကော်မီရှင်အမိန့်စာထုတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ လိုအပ်သော သက်သေခံချက်ကို တခါတရံသင့်လျော်စွာရယူနိုင်ပေသည်။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံတွင်၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားပြီဖြစ်သော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို စစ်မေးရန်လိုသော အမှုအများအပြား မပြီးပြတ်သေးဘဲရှိမှု၊ အားလုံးသော အမှုများတွင်၊ တကြိမ်တည်း လာရောက်ခြင်းဖြင့် ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို စစ်မေးရန်အတွက်များသောအားဖြင့် စီမံချက်များ ပြုလုပ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

တရားမျှတမှုရင့်ချေးကို မည်သို့မျှ ဆုံးရှုံးစေရမည်ဟု အကြံပေးရန် ရည်ရွယ်သည်မဟုတ်၊ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကိုယ်တိုင် လာရောက်ခြင်းကိုလိုတန်ရာသည် မလိုတန်ရာသည်မှာ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကိုယ်တိုင် မုချစဉ်းစား ဆင်ခြင်ရမည့် အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း၊ အမှုတွင် အခြားသက်သေများနှင့် တချိန်တည်း၊ အခြားအရပ်ဒေသမှ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိကို လုပ်ရှိးလုပ်စဉ်အတိုင်း မဆင့်ခေါ် သင့်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေလာရောက်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင် မပြုနိုင်မှာသည် အချက်ကို သော်၎င်း၊ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေအား အကောင်းဆုံး သက်သာလွယ်ကူမှု ရှိမှီစေမည့်စီမံချက် ပြုလုပ်ရန်သော်၎င်း၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ကိုယ်တိုင် ကြည့်ရှုဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း နားလည်စေရမည်။

သက်သေခံချက် ရယူခြင်းနှင့် ရေးမှတ်ခြင်း

၆၁၂။ ။ပုဒ်မ ၃၅၆ အရ ရယူသော သက်သေအသီးသီး၏ သက်သေခံချက်ကို ပြည့်စုံအောင် ယူပြီးသည်နှင့် ထိုသက်သေခံချက် ဖတ်ပြောသည်ကို တရားခံနှင့် ၎င်း၏ ရှေ့နေကို ကြားနိုင်စေ၍၊ မပြန့်လွင့်ဘဲ အာရုံစူးစိုက်နိုင်စေခြင်းငှါ၊ ထိုသက်သေခံချက်ကို တရားခံရှေ့တွင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ ရှေ့နေရှေ့တွင်ဖြစ်စေ ထိုသက်သေကို ဖတ်ပြောရမည်။ ထိုပုဒ်မအရ၊ သက်သေအစစ်ခံချက်ကို သက်သေကို တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင်ဖတ်ပြောရန် လိုသည်မဟုတ်၊ ထိုအစစ်ခံချက်ကို တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ တရားရုံး အရာရှိ တဦးတယောက်က ဖြစ်စေ သက်သေသို့ ဖတ်ပြောနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုအစစ်ခံချက်ကို သက်သေကိုယ်တိုင် ဖတ်ရှုရန် သက်သေလက်သို့ပေးအပ်ရ။ သက်သေအစစ်ခံချက်ကို သက်သေသို့ ဖတ်ပြပြီးသောအခါ၊ တရားသူကြီးကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ထိုအစစ် ၃၆၀ (၁)။

Some such words as " Read and acknowledged correct" over the signature are sufficient and suitable. Although the law does not explicitly require that this certificate should be appended to a deposition, the Hon'ble Judges consider it desirable to prescribe this procedure as a rule of practice by all subordinate Courts. The accused or his pleader may be allowed to draw attention to inaccuracies in the deposition of the witness, but they are not entitled to the opportunity of suggesting corrections in the record.

613. A Magistrate should add the figure (1), (2) or (3) after the word "Magistrate" to show the class of Magistrates to which he belongs. A District or Subdivisional Magistrate should sign as such, and the latter should also indicate by the figure (1) or (2) whether he is of the first or second class.

The date on which the certificate is signed should be noted immediately below the signature of the Judge or Magistrate.

614. Magistrates sometimes adopt the practice of treating the evidence in one case as evidence in another. The usual method appears to be to examine witnesses who appear in both cases once only, and to file in one case a carbon copy of their evidence in the other. Whether or not the two cases are cross-cases, this procedure is contrary to law and the practice must not be adopted.

355 Memorandum of evidence.

615. The cases in which a memorandum of the substance of the evidence is sufficient are specified in section 355. It should be noticed that this section does not refer to the record of evidence in summary trials. The reference is to cases which may be, but are not, tried summarily.

ခံချက် မှန်မမှန်ကို ထိုသက်သေအား မေးရမည်။ သက်သေက ထိုအစစ်ခံ ရေးမှတ်ချက် မှန်ကန်ကြောင်းဝန်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်သက်သေ၏ပြောဆိုချက်အရပြင်ရန်ရှိသည်များကို ပြင်ဆင်ပြီးသောအခါ၊ တရား သူကြီးကဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ထိုအစစ်ခံ ရေးမှတ်ချက် အောက်ခြေ၌ မှန်ကန်သည်ဟု ဝန်ခံကြောင်းကို သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုး ရမည်။ "ဖတ်ပြရာမှန်ကန်ကြောင်းဝန်ခံသည်" ဟူသောစကားမျိုးကို ရေးထိုးသည့်လက်မှတ် အထက်၌ ဖေါ်ပြလျှင် လုံလောက်၍ သင့်လျော်ချေပြီ။ ဘက်သေ အစစ်ခံချက် အောက်တွင် ဤသက်သေခံ လက်မှတ်စာ ရေးမှတ်ပါရုစေဟူ၍ တရားဥပဒေ၌ အတည့်အလင်း ဖေါ်ပြခြင်း မရှိသော်လည်း၊ လက်အောက်ခံ တရားရုံးအားလုံးတို့က ဤထုံးနည်းကို လိုက်နာမြဲကျင့်စဉ် အဖြစ် ကျင့်သုံးစေခြင်းငှါ ပြဋ္ဌာန်းရန် လိုလားအပ်ပေသည်ဟု တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးတို့က ထင်မြင်သဘောရကြသည်။ သက်သေ၏ အစစ်ခံချက်တွင် ပါရှိသော အမှားများကို တရားခံ၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်း၏ရှေနေက သတိပေးနှိုးဆော်နိုင်ခွင့် ရှိသော်လည်း၊ အစစ်ခံ ရေးမှတ်ချက်တွင် ပြင်ဆင်ချက်များ ပြုရန် ၎င်းတို့က အကြံပေးနိုင်ခွင့် မရှိချေ။

၆၁၃။ ။ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ မိမိ မည်သည့်အဆင့်အတန်းဖြစ်ကြောင်း သိသာစေရန် "ရာဇဝတ်တရားသူကြီး" ဆိုသည့် စကားနောက်တွင် (၁)၊ (၂)၊ သို့တည်းမဟုတ် (၃) ဆိုသည့် ဂဏန်းကို ထည့်သွင်းရမည်။ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်ပိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးဖြစ်မူ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးဟု မရေးသား၍ လက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။ ထိုပြင် နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် မိမိပဋမတန်း ဖြစ်သည်၊ သို့တည်းဟုတ် ဒုတိယတန်း ဖြစ်သည်ကို သိသာစေရန် (၁)၊ သို့တည်းမဟုတ် (၂) ဆိုသည့် ဂဏန်းဖြင့် ရေးပြရမည်။

သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးသော နေ့စွဲကို တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးလက်မှတ်အောက်ခြေတွင် ကပ်လျက် ရေးမှတ်ရမည်။

၆၁၄။ ။ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည်၊ တခါတရံ အမှုတမှုမှ သက်သေခံချက်ကို အခြား အမှုတမှု၌ သက်သေခံချက်အဖြစ်နှင့် အသုံးပြုလေ့ပြုထရှိကြသည်။ ပြုလေ့ရှိသော နည်းလမ်းမှာ နှစ်မှုလုံး၌ လာရောက်သော သက်သေတို့ကို တကြိမ်တည်းသာလျှင် စစ်မေး၍၊ တမှု၌ထွက်ဆိုသည့် မိတ္တူကို အခြားတမှု၌ ထည့်သွင်းဟန်ရှိသည်။ ထိုအမှုနှစ်မှုမှာ အပြန်အလှန်စွဲဆိုသော အမှုများ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ဤထုံးနည်း တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုအလေ့အကျင့်ကို လိုက်နာခြင်း မရှိစေရ။

၆၁၅။ ။သက်သေခံ လိုရင်းအချက် မှတ်တမ်းနှင့် လုံလောက်သော အမှုများမှာ ပုဒ်မ ၃၅၅ တွင် သီးခြား ဖေါ်ပြထားသည်။ ဤပုဒ်မသည် အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်မှုများတွင် ရေးမှတ်သည့် သက်သေခံမှတ်တမ်းကို ရည်ညွှန်းခြင်း မရှိသည်ကို အမှတ်ပြုရမည်။ ထိုပုဒ်မက ရည်ညွှန်းသည်မှာ အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ပြုနိုင်သော်လည်း၊ အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမပြုဘော အမှုများကိုသာ ရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်သည်။

၃၁၅။ သက်သေခံချက်မှတ်တမ်း။

356. **616.** In all inquiries and trials, other than summary trials and the trials mentioned in section 355, the Magistrate or Judge, under the provisions of section 356 of tlhe Code of Criminal Procedure, shall take down the evidence in the language of the Court with his own hand, or cause it to be taken down in writing in the language of the Court from his dictation and under his personal direction and superintendence. All evidence must be recorded in open Court. Depositions must be signed by the Magistrate or Judge. (*See* paragraph 35.)

Mode of recording evidence by Sessions Judges.

359. **617.** Evidence should ordinarily be taken down in narrative form; but the Judge may take down any particular question and answer. Evidence should be recorded in the first person. When a witness repeats anything said by another person, the actual words used should as nearly as possible be repeated. Thus a witness should not be allowed to say: "The accused said he had done it." The proper form is: "The accused said: I did so and so."

In recording evidence it is essential to mark clearly the beginning of each stage of the examination of the witness, *i.e.*, examination-in-chief, cross-examination, and re-examination.

618. In recording evidence regarding the identification of exhibits or of accused persons produced before the Court, the exhibits or the accused should be shown to the witness in the Court, and it should first be definitely recorded in the evidence that the witness has examined them in Court and has in Court testified to their identity, and his reasons for being able to identify them should be recorded. Then should follow the evidence of other occasions, since the occurrence of the offence, on which the witness has seen and identified these exhibits or accused persons, this being merely corroborative of the primary evidence that the witness is able to identify them before the Court.

Evidence of identification.

၃၁၆။ ။အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်မှုမျှားနှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၅ တွင် ဖော်ပြထားသည့် စစ်ဆေး စီရင်မှုများမှ တပါး၊ အခြားစုံစမ်း စစ်ဆေးမှုများနှင့် စစ်ဆေး စီရင်မှုများ အားလုံးတို့၌ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ်တရားသူကြီးသည် ပုဒ်မ ၃၅၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ သက်သေခံချက်ကို ရိုးသုံးဘာသာစကားဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင်ရေးမှတ်ယူရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ရိုးသုံးဘာသာစကားဖြင့် မိမိ၏ နှုတ်တိုက် ပြောဆိုချက်မှမိမိကိုယ်တိုင် ညွှန်ကြား ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်လျက် ရေးမှတ်ယူစေရမည်။ သက်သေခံချက်အားလုံးတို့ကို သူသိရှိကြားတရားခွင်တွင်ရေးမှတ်ယူရမည်။ သက်သေအစစ်ခံချက်များကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသူကြီးကလက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ (စာပိုဒ် ၃၅ ကိုကြည့်)။

စက်ရှင်တရားသူကြီးတို့က သက်သေခံချက်ကို ရေးမှတ်ယူနည်း။

၃၁၇။ ။သက်သေခံချက်ကို အဖြစ်အပျက် ပြောပြပုံ အနေမျိုးဖြင့် သာမန်အားဖြင့် ရေးမှတ်ယူရမည်။ သို့ရာတွင် တရားသူကြီးသည် သီးခြားအမေးနှင့် အဖြေတခုခုကို ရေးမှတ်ယူနိုင်သည်။ သက်သေခံချက်ကို ထိုသက်သေ ပြောသည့်အတိုင်း ရေးမှတ်ယူရမည်။ သက်သေက အခြားသူ ပြောဆိုသည့် စကားကို ပြန်ပြောပြသည့်အခါ၊ ထိုသူ အမှန် သုံးစွဲရင်း စကားအတိုင်း ကျနိုင်သမျှကျအောင် ပြန်ပြောပြရမည်။ သို့ဖြစ်၍၊ "တရားခံက ထိုအရာကို သူ လုပ်ခဲ့သည်ဟု ပြောသည်" ဟူ၍ သက်သေအားထွက်ဆိုခွင့်မပြုရ။ မှန်သောထွက်ဆိုနည်းမှာ "တရားခံကပြောသည်မှာ ဤအရာကို ကျွန်ုပ်လုပ်သည်" ဟူ၍ထွက်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

သက်သေ အစစ်ခံချက်ကို ရေးမှတ်ယူရာ၌ သက်သေကို စစ်မေးရာ၌လည်း စစ်မေးခြင်း၊ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်း၊ နောက်ထပ် စစ်မေးခြင်းတို့ဖြစ်သည့် အဆင့်အသီးသီး၏ အစပြုချက်ကို ခွင်းလင်းပြတ်သားစွာ မှတ်သားရန် အထူးလိုအပ်ပေသည်။

ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲပြသည့် သက်သေခံချက်။

၃၁၈။ ။တရားရုံးရှေ့ တင်ပို့သည့် သက်သေခံ ပစ္စည်းများ၊ သို့တည်းမဟုတ် စုပ်စွဲခံရသူ တရားခံများကို ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲပြသည့် သက်သေခံပြီးကြောင်း ရှေးဦးစွာ သက်သေခံချက်တွင် သေချာစွာ ရေးမှတ်ထားရမည်။ ထို့ပြင်သက်သေက ၎င်းတို့ကို တရားရုံးတွင် စစ်ဆေးကြည့်ရှု၍၊ ၎င်းတို့ကို တရားရုံးတွင် ဟုတ်မှန်သည်ဟု စွဲပြ သက်သေခံပြီးကြောင်း ရှေးဦးစွာ သက်သေခံချက်တွင် သေချာစွာ ရေးမှတ်ထားရမည်။ ထို့ပြင်သက်သေက ၎င်းတို့ကို မည်သည့်အတွက် ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲနိုင်သည့် အကြောင်းပြချက်များကို ရေးမှတ်ယူရမည်။ ထိုနောက် ပြစ်မှု ဖြစ်ပွားသည့်အခါမှစ၍၊ ထိုသက်သေခံ ပစ္စည်းများကို သော်၎င်း၊ စွပ်စွဲခံရသူ တရားခံများကိုသော်၎င်း၊ သက်သေက တွေ့မြင်၍ စွဲပြခဲ့သည့် အခြား အခါကာလများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သက်သေခံချက်ကို ရေးမှတ်ရမည်။ ဤသက်သေခံချက်မှာ သက်သေက တရားရုံးရှေ့တွင် ၎င်းတို့ကို ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲနိုင်သည်ဟူသော မူလသက်သေခံချက်ကို ထောက်ခံသော သက်သေခံချက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ တရားရုံးရှေ့တွင် သက်သေခံ ပစ္စည်းများကိုသော်၎င်း၊ တရားခံများကိုသော်၎င်း သက်သေက ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲပြနိုင်သည်ဟု အထင်အရှား ထွက်ဆိုချက်မရှိဘဲ၊ အထက်တကြိမ်၊ သို့တည်းမဟုတ်ကြိမ်ထက်ပို၍ တရားရုံးပြင်ပ၌ ကျမ်းကျိန်ဆိုခြင်းမပြုဘဲ၊ သက်သေက ၎င်းဘို့ကို ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲပြခဲ့သည်ဟူသော သက်သေခံချက်လောက်သာ ရှိသောအခါ၊ ထိုအချက်ကိုထောက်၍ သက်သေက တရားရုံးတွင်လည်း

When there is no explicit statement that the witness is able to identify the exhibits or the accused before the Court, but merely evidence to the effect that he has identified them on some previous occasion or occasions, out of Court and not on oath, it has to be implied from that the witness also intended to identify them in Court. It would often be difficult to justify such an implication, and it should never be necessary to have to resort to it. Moreover, a mere statement of a witness himself, that he succeeded at some test of his ability to recognise the exhibits or the accused, is not very strong corroboration of his own statement that he is able to dentify them in Court. Such evidence should also be given by other persons who witnessed the test, and their evidence is then of considerable value to corroborate the identification by the witness made before the Court.

Recording evidence as to the size of bloodstains on clothes, etc.

619. In criminal trials in which part of the evidence is the finding of clothes, etc., stained with human blood the size of the blood-stains is frequently of great importance. When an article is sent to the Chemical Examiner for examination, the stained portions are usually cut out and it is impossible to tell whether the size of the stains was the same as that of the portions removed. Moreover, the appellate Court has not even the mutilated article before it, and the report of the Chemical Examiner never sets out the extent of the stains which were found. Sessions Judges and Magistrates should therefore be very careful in all cases in which blood-stained clothing, etc., forms a part of the evidence to record evidence as to the size of the stains.

363. Remarks on demeanour of witness.

620. If the Judge or Magistrate thinks any remarks respecting the demeanour of a witness whilst under examination are material he is bound to record them. This should be done immediately when the deposition is signed, so that the fresh impression made at the time, and not a later impression induced by reflection on other cirumstances, maly be preserved.

Local Inspection.

539 B. **621.** (1) A Judge or Magistrate may, at any stage of the proceedings, after due notice to the parties. visit and inspect any place in which an offence is alleged to have been

ၵင်းတို့ကို ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲချန်ကြံဖွယ်သည်ဟု သဘောအဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရပေသည်။ ထိုသို့ သဘောအဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူပိုင်ခွင့် ရရန်မှာ မကြာခဏ ခဲယဉ်းခြင်း ရှိမည်ဖြစ်၍၊ ထိုသို့ သဘောအဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူသည်နည်းကို မည်သည့် အခါမျှ သုံးစွဲရန် မထိုက်အပ်စေရ။ ထိုနောက်တဖန် သက်သေခံ ပစ္စည်းများကိုဖြစ်စေ၊ တရားခံများကိုဖြစ်စေ မိမိမှတ်မိနိုင်စွမ်း ရှိမရှိ၊ စမ်းသပ်ကြည့်ရှုရာ၌ ထမြောက်အောင်မြင်သည်ဟု သက်သေကိုယ်တိုင် ထွက်ဆိုချက် သက်သက်မှာ၊ တရားရုံးတွင် သက်သေက ၎င်းတို့ကို ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲနိုင်သည်ဟုသော မိမိကိုယ်တိုင် ထွက်ဆိုချက်ကို အလွန်ခိုင်လုံစွာ ထောက်ခံခြင်း မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့သော သက်သေခံချက်မျိုးကို စမ်းသပ်ကြည့်ရှုရာ တွေ့မြင်သည့် အခြားသူတို့ကလည်း အစစ်ခံရပေမည်။ သို့မှသာ ထိုသူတို့၏ သက်သေခံချက်သည် တရားရုံး၌ ထိုသက်သေက ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲသည့်အချက်ကို ထောက်ခံရန် များစွာ အကဲရောက်ချေသည်။

အဝတ်အစား အစွန်းသည် ထို့အပေါ် တွင်သွေးစွန်းကွက်များ၏အတိုင်းအတာပမာဏကို သက်သေခံချက် ရေးမှတ်ခြင်း။

၆၁၉။ ။ရာဇဝတ် စစ်ဆေး စီရင်မှုများတွင် လူသွေးစွန်းပေနေသော အဝတ်အစား စသည်တို့ တွေ့ရှိကြောင်း သက်သေခံချက် တစိတ်တဒေသ ပါရှိသည့်အခါ၊ သွေးစွန်းကွက်များ၏ အတိုင်းအတာ ပမာဏမှာ မကြာခဏ များစွာ အရေးကြီးသော အချက်ပြစ်လေသည်။ ဓါတုဗေဒဝန်ထမ်းသို့ ဓာရာတခုကို စမ်းသပ် စစ်ဆေးရန် ပေးပို့သောအခါ၊ စွန်းပေနေသော အပိုင်းများကို လှီးဖြတ်ယူလေ့ရှိသဖြင့် စွန်းပေသည့် အကွက်များ၏ ပမာဏမှာ ထုတ်ယူသည့် အပိုင်းများ၏ ပမာဏနှင့်တူညီခြင်း ရှိ မရှိကို မပြောနိုင်ချေ။ ထို့ပြင်လည်း အယူခံတရားရုံးသည် လှီးဖြတ်ထားခြင်းခံရသည့် အရာကိုပင်လျှင် မိမိရွေ့ခဲ့ မရှိဖြစ်၍၊ ဓါတုဗေဒဝန်၏ အစီရင်ခံစာမှာလည်း တွေ့ရှိသည့် စွန်းပေကွက်များ၏ ပမာဏကို မည်သည့်အခါမျှ ဖော်ပြခြင်း မရှိချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် သွေးစွန်းပေသော အဝတ်အစား စသည်တို့ သက်သေခံ တစိတ်တဒေသဖြစ်သည့်အမှုအရပ်ရပ်တို့တွင် စွန်းပေသည့် အကွက်များ၏ ပမာဏနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံချက်ရေးမှတ်ယူရန် စဉ်ဂရုတ် တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက တောင်းစွာသတိထား ဂရုပြုကြရမည်။

၃၆၃။

သက်သေ၏ အမူအရာကို မှတ်ချက်ရေးခြင်း။

၆၂၀။ ။တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဖြစ်စေ သက်သေကို စစ်မေးစဉ်၊ ထိုသက်သေ၏ အမူအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှတ်ချက် တစုံတရာမှာ အရေးပါသည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုမှတ်ချက်ကို ရေးမှတ်ထားရန် တာဝန်ရှိသည်။ နောက်မှ အခြား ကြောင်းခြင်းရာများကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍ ရသော ထင်မြင်ချက် မဟုတ်ဘဲ သက်သေကို စစ်မေးသည့် အခါ၊ လေလေသာလတ်လတ်ရရှိသည့် ထင်မြင်ချက် ပျောက်ပျက်သွားခြင်း မရှိစေရန်၊ ဘက်သေအစစ်ခံချက်ကို လက်မှတ် ရေးထိုးသည့်အခါ ချက်ခြင်း ထိုမှတ်ချက်ကို ရေးသား ရမည်။

ဒေသန္တရကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

၅၃၉-ခ။

၆၂၁။ ။(၁) တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းကိစ္စ၏ မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို၊ အမှုသည်များအား ကျနစွာ အကြောင်းကြားပြီးနောက်၊ ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိသော နေရာသို့ဖြစ်စေ၊ မိမိ၌ တွက်

committed, or any other place which it is necessary in his opinion to view for the purpose of properly appreciating the evidence given before him.

(2) When such inspection is made, the Judge or Magistrate must at once record a memorandum of any relevant facts observed at the inspection. Tlhis memorandum shall form part of the record of the case, and a copy thereof must be furnished, free of cost, to the Public Prosecutor, complainant or accused, on application.

(3) In the case of a trial by jury the Judge cannot inake a local inspection unless the jury are also allowed a view. *See* paragraph 603.

Commissions for Examinations of Witnesses.

40. 503,508.

622. No Court below that of a District Magistrate can issue, and no Magistrate of a class below the first can execute a commission for the examination of a witness. If any Magistrate other than a District Magistrate thinks the issue of a commission desirable or necessary, he must apply to the District Magistrate stating the reasons for the application.

Issue and Execution of Commissions.

506.

508 A.

623. The provisions relating to execution of commissions issued in criminal cases to and from foreign countries are laid down in sections 503 (3), 505, 507 and 508 A of the Code of Criminal Procedure as amended by the Code of Criminal Procedure (Amendment) Act No. XLV of 1954. [*See* Ministry of Judicial Affairs Notification Nos. 305 and 306, dated the 11th August 1955, reproduced in Appendix V (II.]

Commissions to and from foreign countries.

624. In criminal cases, Commissions or Letters of Request to obtain evidence cannot be issued except under Chapter XL of the Code of Criminal Procedure. Apart from the special provisions contained in Chapters XL and XLI of the Code of Crimninal Procedure, all evidence against an accused person must be given in his presence in open Court. Consequently Commissions or Letters of Request for the examination of witnesses in criminal cases cannot be issued to any foreign country. Such evidence,

ဆိုခဲ့သည့် သက်သေခံချက်ကို သေချာစွာ သဘောပေါက်နိုင်အောင်ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်သည်ဟု မိမိထင်မြင်သော အခြားနေရာသို့ ဖြစ်စေ၊ သွားရောက်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးနိုင်သည်။

(၂) ထိုသို့ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသောအခါ၊ တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာတွင် တွေ့မြင်ရသော စပ်ဆိုင်သည့် အခြင်းအရာများကို အကျဉ်းချုပ် မှတ်တမ်းတရပ် ချက်ခြင်း ရေးသားထားရမည်။ ထိုအကျဉ်းချုပ် မှတ်တမ်းသည် အမှုတွဲ၏ အစိတ်အပိုင်းတခု ဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင် ထိုအကျဉ်းချုပ်မှတ်တမ်း၏ မိတ္တူကို အစီးရ အမှုလိုက်ရှေ့နေကဖြစ်စေ၊ တရားလိုကဖြစ်စေ၊ တရားခံကဖြစ်စေ၊ လျှောက်ဝေါင်းလျှင် ၎င်းအားအခမဲ့ပေးရမည်။

(၃) ဂျူရီဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်သော အမှု၌၊ အဆိုပါဂျူရီကို ပါ ကြည့်ရှုခွင့်ပေးသည် မဟုတ်လျှင်၊ တရားသူကြီးသည် ဒေသန္တရ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းကို မပြုနိုင်ချေ။ (စာပိုဒ် ၆၀၃ ကိုကြည့်)။

သက်သေထွီကို စစ်မေးရန် ကော်မီရှင်အမိန့်များ

၄၀။ ၅၀၃၊ ၅၀၈။

ကော်မီရှင်အမိန့်များထုတ်ပေးခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်း။

၆၂၂။ ။သက်သေစစ်မေးရန် ကော်မီရှင် အမိန့်ကို ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ တရားရုံးအောက် နိမ့်သော မည်သည့် တရားရုံးကမျှ မထုတ်မပေးနိုင်။ ထို့ပြင် ပစ္စမတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအောက် နိမ့်သော မည်သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကမျှ ထိုအမိန့်ကို အတည်မပြုနိုင်။ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှတပါး၊ အခြားရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးဦးယောက်က ကော်မီရှင်အမိန့်ထုတ်ရန် လိုအပ်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်သင့်သည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ မည်သည့်အတွက် လျှောက်ထားရကြောင်း အကြောင်းပြချေက်များ ဖော်ပြ၍ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ ၎င်းက လျှောက်ထားရမည်။

၅၀၆။

နိုင်ငံ ခြားများသို့ ထုတ်သည့် ကော်မီရှင် အမိန့်များနှင့် နိုင်ငံခြားများမှ ထုတ်သည့် ကော်မီရှင် အမိန့်များ။

၆၂၃။ ။ရာဇဝတ်မှုများတွင် နိုင်ငံခြားများသို့ ထုတ်သည့် ကော်မီရှင် အမိန့်များနှင့် နိုင်ငံခြားများမှ ထုတ်သည့် ကော်မီရှင် အမိန့်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ—

၅၀၇-၈။

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ အမှတ် ၄၅ အရ ပြင်ဆင်သည့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၀၃(၃)၊ ၅၀၅၊ ၅၀၇ နှင့် ၅၀၈က တို့တွင် သာဓိမှတ် ဖော်ပြထားသည်။ [နောက်ဆက်တွဲ ၄(၂) တွင် ထပ်မံဖော်ပြထားသည့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၀၅ နှင့် ၃၀၆ တို့ကိုကြည့်]။

၆၂၄။ ။ရာဇဝတ်မှုများတွင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ အခန်း ၄၀ အရမှတပါး၊ ကော်မီရှင်အမိန့်စာများ၊ သို့တည်းမဟုတ် သက်သေအစစ်ခံချက် ရယူရန် တောင်းခံသည့် စာများကို ထုတ်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိချေ။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ အခန်း ၄၀ နှင့် ၄၁ တို့တွင် ပါရှိသည့် အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များမှအပ စွပ်စွဲခံရသူ တရားခံအပေါ်၌ ထွက်ဆိုသည့် သက်သေ

even if recorded on commission taken in a foreign country, would not be receivable as evidence at the trial of the accused. Where a witness is residing in a foreing country within a reasonable distance from the Court, the Court should seek the assistance of the Government in attempting to procure the attendance of the witness.

Medical Evidence.

625. Some Magistrates neglect to examine medical officers properly to ascertain whether injuries amount to grievous hurt or not.

The instructions at the foot of page 3 of Police Form 75 are intended for the assistance of the police in framing their final reports, but when the case comes into Court it is not the duty of the medical witness to calssify hurts. The Magistrate should elicit from him all facts that have any bearing on section 320, Penal Code, and then the Magistrate should himself decide whether tlhe hurt is grievous or not. It is not for the witness to say "I classify the hurt as grievous " but " I found the bone partially cut through, " or "A chip was cut off the bone, " or "The thumb was dislocated, " or "I considered the patient's life was in danger for a day and a half because . . . . ." or "The patient was discharged on 7th June, but he would not be fit to reap for another week, " or so forth.

The instructions in paragraphs 530 and 532 should, in so far as they are applicable, be followed whenever a medical witness is examined.

626. Medical evidence relating to the injuries and the condition of patients admitted into hospitals is frequently given not by the medical officer who actually attended on the patient, but by some other medical officer who makes his statement by referring to the history sheet and temperature chart prepared by the officer who actually attended on the patient. Such a statement is merely hearsay and is not admissible in evidence.

ခံချက်အားလုံးကို လူသိရှင်ကြား တရားခွင်၌ ထိုတရားခံ၏ မျက်မှောက်တွင် ထွက်ဆိုရမည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ရာဇဝတ်မှုများ၌ ကော်မိရှင် အမိန့်စာများနှင့် သက်သေအစစ်ခံချက် ရယူရန် တောင်းခံသည့် စာများကို နိုင်ငံခြား တနုခုသို့ထုတ်ပေးခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ ထိုသို့သော သက်သေခံချက်ကို နိုင်ငံခြား၌ ကော်မိရှင် အမိန့်အရရေးမှတ် ယူထားခြင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ သက်သေခံအဖြစ်လက်ခံခြင်း ပြုနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ သက်သေ တဦးတယောက်သည် တရားရုံးပ ခရီးအတော်အသင့် ကွာဝေးသည့် နိုင်ငံခြားတွင် နေထိုင်လျက်ရှိမှ ထိုသက်သေကို တရားရုံးသို့ လာရောက်ခြင်း ရှိစေရန် အားထုတ်ရာ၌ တရားရုံးက အစိုးရ၏ အကူအညီကို တောင်းခံရမည်။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာသက်သေခံချက်

၆၂၅။ ။အချို့ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည်၊ ဒဏ်ရာများမှာ အပြင်းအထန်နာကျင်စေမှု မြောက်သည်မမြောက်သည်ကို သိသာရန်အလို့ငှါ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများအား ကျန်စစ်မေးခြင်းမပြုပေါ့လျော့ပျက်ကွက်ကြလေသည်။ ရဲပုံစံ ၇၅၊ စာမျက်နှာ ၃ အောက်ခြေဥပါ၌ သည့် ညွှန်ကြားချက်များသည်၊ ရဲကမိမိတို့၏ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာများကို စီစဉ်ပြုလုပ်ရာ၌၊ ၎င်းတို့အား အကူအညီရရှိစေရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ သို့ရာတွင် တရားရုံးသို့ အမှုရောက်ရှိလာသောအခါ၊ နာကျင်စေမှုများကို အမျိုးအစား ခွဲခြားရန်မှာ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာသက်သေ၏ တာဝန်ဝတ်တရားမဟုတ်။ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၂၀ နှင့် သက်ဆိုင်သမျှ အကြောင်းအချက်များအားလုံးတို့ကို၊ ထိုဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေထံမှ သိရှိရမှသာလျှင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စစ်မေးပြီးနောက်၊ နာကျင်စေမှုသည်၊ အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုဟုတ် မဟုတ်ကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေက၊ "နာကျင်စေခြင်းသည် အပြင်းအထန် နာကျင်စေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် အမျိုးအစား ခွဲခြားပါသည်" ဟု ထွက်ဆိုရမည်မဟုတ်။ သို့ရာတွင် "အရိုးတစိတ်တဒေသပြတ်ဝင်သွားသည်ကို ကျွန်ုပ်တွေ့ရသည်။" "သို့တည်းမဟုတ် အရိုးမှ အစတခုပဲထွက်သွားသည်။" သို့တည်းမဟုတ် "လက်မမှာ အဆစ်လွဲသွားသည်။" "သို့တည်းမဟုတ် ..... သောကြောင့်၊ လူနာမှာ တနေ့နှင့် နေ့ဝက် အသက်အန္တရာယ် စိုးရိမ် ဖွယ်ရှိခဲ့ရသည်ဟု ကျွန်ုပ်ထင်မြင်သည်။" သို့တည်းမဟုတ် "လူနာမှာ ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ဆေးရုံမှ ဆင်းသွားသော်လည်း၊ နောက်ရက်သတ္တပဒ်အတွင်း စပါးရိတ်သိမ်းနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။" အစရှိသည်တို့ကိုသာထွက်ဆိုရမည်။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေကို စစ်မေးသည့်အခါတိုင်း၊ စာပိုဒ် ၅၃၀ နှင့် ၅၃၂ တို့တွင် ပါဝင်သည့်ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း သက်ဆိုင်နိုင်သမျှ လိုက်နာရမည်။

၆၂၆။ ။ဆေးရုံများ၌ လက်ခံကုသသည့် လူနာများ၏ ဒဏ်ရာများမှစ၍ ၎င်းတို့၏ အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်ကို၊ လူနာကို အမှန်မုချကြည့်ရှုဆေးကုသရသူ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိက အစစ်ခံခြင်း မရှိဘဲ၊ လူနာကို အမှန်မုချကြည့်ရှုဆေးကုသရသူ ဆေးအရာရှိက မှတ်သားထားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာတမ်းနှင့် ကိုယ်အပူရှိန်ဘိုးတာသည့် စာချုပ်တို့ကို ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့် ထွက်ဆိုသူ အခြား ဆေးအရာရှိက မကြာခဏ အစစ်ခံတတ်လေသည်။ ထိုသို့သော အစစ်ခံချက်သည်၊ တဆင့်ကြား အစစ်ခံချက်မျှသာ ဖြစ်သဖြင့် သက်သေခံမဝင်ချေ။

An entry in a hospital record of a case (*e.g.*, the "history sheet") is not an entry in a public record within the meaning of section 35, Evidence Act, but it is an entry made in the course of professional duty under section 32 (2), and if the medical officer who made the entry cannot appear as a witness himself (for any of the reasons given in section 32) the entry may be proved by anyone acquainted with his handwriting.

But in the ordinary course the medical officer himself who made the entry should of course appear as witness and be examined orally, and if he appears he can bring with him and refresh his memory (under section 159) from the hospital records.

627. Care must always be taken to connect the evidence of the medical officer with the report, if any, of the Chemical Examiner in the case. If the medical officer examined the complainant's injuries, he should be asked to identify the complainant at the trial. If his evidence has reference to the examination of a corpse, it must be shown by a connected chain of evidence that the corpse which he examined was that of the person whose death is the subject of the inquiry.

Chemical Examiner's Report.

628. The procedure in sending things for chemical analysis is prescribed in Judicial Department "G" Circular No.15 of 1930 as subsequently amended by "G" Circular No.60 of 1930, reproduced below : -

(1) Articles which require examination by the Chemical Examiner should be sent by the Police Investigating Officer direct to the Chemical Examiner. They should not be sent through the Civil Surgeon or the Police Superintendent unless exceptional circumstances require such a course. After the examination has been completed, the Chemical Examiner should return the articles direct to the Police Investigating Officer from whom they were received.

(2) Before the article is despatched to the Chemical Examiner it must be packed in the presence of the Police Investigating Officer, who must seal it personally with a special seal to be used for this purpose only. A letter in Burmese or English describing in detail the contents of the packet, and, if necessary, the alleged contents of the articles, *e.g.*, " six small bottles said to contain cocaine, "and a short history of the case, including the section of the Penal Code or of any otherAct under which the case is instituted, must

လူနာတဦးတယောက်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဆေးရုံမှတ်တမ်း (ဥပမာ "အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်း") တွင် ရေးသွင်းချက်မှာ၊ သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ ပြည်သူ့မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်သည့် ရေးသွင်းချက်မဟုတ်ဘဲ၊ ပုဒ်မ ၃၂ (၂) အရ၊ ပညာသည် အလုပ်ဝတ်တရား ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြုလုပ်သည့် ရေးသွင်းချက်ဖြစ်၍၊ ထိုရေးသွင်းချက်ကို ပြုသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိသည် (ပုဒ်မ ၃၂ တွင် ဖော်ပြထားသည့် အကြောင်း တခုခုကြောင့်) တရားရုံးသို့သက်သေအဖြစ် ကိုယ်တိုင် မလာမရောက်နိုင်ရှိမူ၊ ထိုဆေးဘရာရှိ၏ လက်ရေးလက်သားကိုသိသူတဦးတယောက်ကို စစ်မေးခြင်းဖြင့် ထိုရေးသွင်းချက်ကို ထင်ရှားပြနိုင်သည်။

သို့ရာတွင်၊ သာမန်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အားဖြင့် ထိုရေးသွင်းချက်ကို ပြုလုပ်သည့် ဆေးအရာရှိ ကိုယ်တိုင်အမှန်အားဖြင့် သက်သေအဖြစ်နှင့် လာရောက်၍ နှုတ်ဖြင့် စစ်မေးခြင်း ခံရမည်။ ထိုဆေးဘရာရှိ လာရောက်လျှင်၊ ဆေးရုံမှတ်တမ်းများကို မိမိနှင့်အတူ ယူလာနိုင်၍၊ (ပုဒ်မ ၁၅၉ အရ) ထိုမှတ်တမ်းများကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် မိမိ၏ သတိကိုပြန်၍ နှိုးဆော်နိုင်သည်။

၆၂၇။ ။ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၏ သက်သေခံချက်ကို၊ အမှုတွင် ဓါတုဗေဒဝန်ခံ၏ အစီရင်ခံစာရှိလျှင်၊ ထိုအစီရင်ခံစာနှင့် ဆက်စပ်မိအောင် အစဉ်သဖြင့် ဂရုပြုရမည်။ ဆေးအရာရှိက တရားလို၏ ဒဏ်ရာများကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုလျှင်၊ အမှုစစ်ဆေးရာတွင် ထိုဆေးအရာရှိအား ထိုတရားလိုဟုတ်မှန်ကြောင်း စုံပြစေရမည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သက်သေ၏ သက်သေခံချက်သည်၊ လူသေအလောင်းကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုကြောင်း ရည်ညွှန်းလျှင်၊ ၎င်း ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့သော အလောင်းသည် သေဆုံးခြင်း အကြောင်း စုံစမ်း စစ်ဆေးသော အမှုနှင့်ဆိုင်သည့် သေဆုံးသူ၏ အလောင်းဖြစ်ကြောင်းကို ဆက်စပ်သည့် သက်သေခံချက် အစီအစဉ်တို့ကို ရယူခြင်းဖြင့် ထင်ရှားစေရမည်။

ဓာတုဗေဒဝန်၏အစီရင်ခံစာ

၆၂၈။ ။အရာဝတ္ထုများကို ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးရန်အလို့ငှာ ပေးပို့ရန်နည်းလမ်းကို၊ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ "ဂျီ" ဆာကြူလာအမှတ် ၆၀ ဖြင့် နောက်ထပ် ပြင်ဆင်ထားသော၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ "ဂျီ" ဆာကြူလာအမှတ် ၁၅ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည်။

(၁) ဓာတုဗေဒဝန် စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန်လိုသည့် အရာဝတ္ထုတို့ကို မေးမြန်းစုံထောက်သူရဲအရာရှိက ဓာတုဗေဒဝန်ထံသို့ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရမည်။ ထူးခြားသော ကြောင်းခြင်းရာများအရ၊ ခရိုင်ဆရာဝန်ကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရဲဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်မှတဆင့် ပေးပို့ရန်လိုအပ်သည်မဟုတ်လျှင်၊ ထိုသူတို့မှတဆင့် ပေးပို့ခြင်းမပြုရ။ စစ်ဆေးကြည့်ရှု၍ ပြီးစီးသော အခါ၊ ဓာတုဗေဒဝန်က ထိုအရာ ဝတ္ထုတို့ကို ပေးပို့ရင်းဖြစ်သော မေးမြန်းစုံထောက်သူ ရဲအရာရှိထံသို့ တိုက်ရိုက်ပြန်ပို့ရမည်။

(၂) အရာဝတ္ထုကို ဓာတုဗေဒဝန်ထံသို့ မပို့မီ၊ ထိုအရာ ဝတ္ထုကို မေးမြန်းစုံထောက်သူရဲအရာရှိ၏ မျက်မှောက်တွင် ထုပ်ပိုးရမည်။ ထိုအရာရှိက ဤကိစ္စအတွက် သက်သက်အသုံးပြုရန်ဖြစ်သော အထူးတံဆိပ်ဖြင့် အထုပ်ကို ကိုယ်တိုင် ခွံပိတ်ရမည်။ ထိုအထုပ်တွင် မည်သည့်အရာများပါရှိသည်ကို အသေးစိတ်ဖော်ပြလျက်၊ လိုအပ်လျှင်၊ ထိုအရာ ဝတ္ထုများ၌ ပါရှိသည်ဟု အဆိုရှိသော အရာများ၊ "ဥပမာ ကိုကင်းပါသည်ဟု အဆိုရှိသော ပုလင်းငယ်

be despatched by registered post or by peon, as the case may be, simultaneously with the packet, in which should be enclosed a duplicate copy of the letter.

A specimen of the seal used in packing the articles should be enclosed with the original copy of the letter which is sent in a cover separate from the packet. The sealed packet and the letter should then be placed in an outer cover on wlhich the Police Investagating Officer must sign his name. In cases in which the packet can be taken by bearer to the Chemical Examiner's office the Police Investigating Officer should hand it over to some responsible person for delivery to the Chemical Examiner personally. In other cases the article should be sent by registered post direct to the address of the Chemical Examiner. It should be stated in the letter whether the packet is sent by registered post or by bearer, and in the latter case the bearer's name should be entered in the letter.

(3) On receipt the Chemical Examiner should first note the marks or number and the signature on the outer cover of the packet. He should then see whether the seals on the inner cover are intact, should note the impressions upon them, and compare them with the specimen of the impression forwarded with the letter. If he is satisfied that these are in order, he should open the inner cover and compare the contents with the description given in the letter. If no specimen of the impression is received, the article should be refused and returned. If there is more than one article the seals on each should be separately examined and noted. The result of these observations should be recorded at the time in a note-book under the appropriate date.

(4) The atricles should be returned by the Chemical Examiner only to the person from whom they were received and to no other person. The Chemical Examiner should at the same time write a separate letter containing (i) the imprssion of the seal used by him in sealing the packet and a description of the contents of the packet, (ii) a list of the articles returned and a statement of the method of despatch, (iii) his report concerning each article examined. The articles should be packed in the manner described above.

(5) When articles are returned by post, the rules for the transmission of articles by post (*see* Article 248, Burma Medical Manual) should be observed.

ခြောက်လုံး" ကို ဖော်ပြလျက်၊ ထို့ပြင် အမှုစွဲဆိုသည့် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားအက်ဥပဒေပုဒ်မ နှင့်တကွ၊ အမှု၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အတိုချုပ်ကို ဖော်ပြသည့်၊ မြန်မာစာသား၊ သို့တည်းမဟုတ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ရေးသားသော စာတစောင်ကို၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ မှတ်ပုံတင် ချောစာပို့ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရုံးလုလင်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုခေါ်၏ မူရင်းခွဲစာစောင်ထည့်သွင်းပါရှိရမည် ဖြစ်သော အခုိပါ အထုပ်နှင့် တချိန်တည်း ပို့ရမည်။

ထိုအရာဝတ္ထုများကို ထုပ်ပိုးရာ၌ အသုံးပြုသော ခွိပ်တံဆိပ်၏ နမူနာကို၊ ထိုအထုပ်နှင့် တသီးတခြား စာအိတ်နှင့်ထည့်လျက် ပို့သောမူရင်း စာနှင့် အတူထည့်ပို့ရမည်။ ထိုနောက် ခွိပ်တံဆိပ်ပိတ်ထားသည့် အထုပ်နှင့် စာကို၊ အပြင်စာအိတ် တခုတွင်ထည့်၍၊ မေးမြန်းစုံထောက်သူ ရဲအရာရှိက ထိုစာအိတ်ပေါ်တွင် မိမိအမည် လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ထို အထုပ်ကို လူဖြင့်ဓာတုဗေဒဝန်၏ရုံးသို့ ယူဆောင်သွားနိုင်သည့် ကိစ္စတွင်၊ မေးမြန်းစုံထောက်သူ ရဲအရာရှိက၊ ဓာတုဗေဒဝန်သို့ ကိုယ်တိုင် အပ်ပေးစေရန် အတွက်၊ ထိုအထုပ်ကို ထာဝစဉ်ရှိသူ တဦးဦးသို့သိုပေးအပ်ရမည်။ အခြားသော အချက်များတွင် ထိုအရာဝတ္ထုကို ဓာတုဗေဒဝန်ထံ သို့လိပ်ပို့၍ မှတ်ပုံတင်ချောစာပို့ဖြင့် တိုက်ရိုက် ပေးပို့ရမည်။ ထိုအထုပ်ကို မှတ်ပုံတင် ချောစာပို့ဖြင့်ပို့သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် လူဖြင့် ပို့သည်၊ ထိုစာထဲ၌ ဖော်ပြဖါရှိစေရမည်။ လူဖြင့်ပို့လျှင် ထိုလူ၏အမည်ကို စာထဲ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

(၃) ရရှိသောအခါ၊ ဓာတုဗေဒဝန်က အထုပ်၏အပြင် စာအိတ်ပေါ်ရှိ အမှတ်အသားများ၊ သို့တည်းမဟုတ် နံပါတ်နှင့် အမည်လက်မှတ်တို့ကို ရှေးဦးစွာ မှတ်သားရမည်။ထိုနောက် ၎င်းက အတွင်းစာအိတ်ပေါ်ရှိ ခွိပ်တံဆိပ်များပျက် မပျက်ကို ကြည့်ရှု၍ ထိုခွိပ်တံဆိပ်များပေါ်တွင် နှိပ်ထားသည့် တံဆိပ်ရာများကို မှတ်သားပြီးလျှင်၊ ၎င်းတို့ကိုစာနှင့်အတူ ပေးပို့သည့် နမူနာတံဆိပ်ရာနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုရမည်။ ထိုခွိပ်တံဆိပ်များနေရာတကျရှိသည်ဟု သဘောကျနေပါခြင်းရှိလျှင်၊ ၎င်းကအတွင်းစာအိတ်ကိုဖွင့်၍ ထိုစာအိတ်အတွင်း ပါရှိသည့် အရာဝတ္ထုများကိုစာထဲ၌ပါရှိသည့် မျိုးမည်ဖော်ပြချက်နှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရမည်။ တံဆိပ်နမူနာကို မရမရှိလျှင်၊ ထိုအရာဝတ္ထုကို လက်မခံဘဲ ပြန်ပို့ရမည်။ အရာဝတ္ထုတခုထက်ပို၍ပါရှိမူ၊ ထို အရာ ဝတ္ထုအသီးသီးအပေါ်၌ ရှိသည့်ခွိပ်တံဆိပ်များကို သီးခြား စစ်ဆေးကြည့်ရှုရှိမှတ်သားရမည်။ ဤကြည့်ရှုမှတ်သားခြင်းများကို ပြုလုပ်ရာ၌ တွေ့ရှိသည့် အချက်များကို ထိုအချိန်၌ ဆက်ဆိုင်ရာ ရက်စွဲနှင့် မှတ်ချက်စာအုပ်တွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။

(၄) ထိုအရာဝတ္ထုများကို ဓာတုဗေဒဝန်က မိမိထံပေးပို့ရင်းသူသို့သာ ပြန်ပို့ရမည်။ အခြားသူတဦးတယောကထံသို့ ပြန်မပို့ရ။ ထိုသို့ပြန်ပို့သည်နှင့် တချိန်တည်း၌ပင် ဓာတုဗေဒဝန်က သီးခြား စာတစောင်ကို ရေးသားရမည်။ ၎င်းစာတွင် (၁) အထုပ်ကို ခွိပ်တံဆိပ်ပိတ်သည့်အခါ မိမိအသုံးပြုသည့်ခွိပ်တံဆိပ်တံဆိပ်ရာနှင့် အထုပ်တွင်ပါရှိသည့် အရာဝတ္ထုတို့၏ မျိုးမည်ဖော်ပြချက်၊ (၂) ပြန်ပို့သည့် အရာဝတ္ထုများ စာရင်းနှင့် မည်သည့်နည်းနှင့် ပို့ကြောင်း ဖော်ပြချက်၊ (၃) စစ်ဆေးကြည့်ရှုသည့် အရာဝတ္ထုအသီးသီးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်း၏အစီရင်ခံချက်ကို ပါရှိစေရမည်။ ထိုအရာဝတ္ထုတို့ကို အထက်၌ ဖော်ပြထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ထုပ်ပိုးရမည်။

(၅) အရာဝတ္ထုတို့ကို ချောစာပို့ဖြင့် ပြန်ပို့သောအခါ၊ အရာဝတ္ထုများကို ချောစာပို့ဖြင့် ပို့ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို (မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးတက်ဆိုင်ရာ လက်စွဲ ဥပဒေ အချက် ၂၄၈ ကိုကြည့်) လိုက်နာရမည်။

(6) The report on articles examined should be drawn up, as nearly as may be, in the following form :-

Report No. of the the Chemical Examiner to the Government of the Union of Burma, upon submitted to him for $\frac{\textit{examination}}{\textit{analysis}}$ *and report by*

The ..... $\frac{\text{was}}{\text{were}}$ received by me $\frac{\text{through the post}}{\text{from the hand of}}$ on the day of ..... a about $\frac{\text{a.m.}}{\text{p.m}}$ .....

I examined the label on the packing cover and found that it purported to bear the signature of

I examined the seal impressions on the and, as far as I could judge, they were intact and corresponded with the impression of the seal stated by in his letter to me, No. , dated the to have been used by him in closing the

After examining and analysing $\frac{\text{the}}{\text{the contents of the}}$ I report thereon as follows : -

Chemical Examiner to the Government of the Union of Burma

(7) The Chemical Examiner should make a special report to the Secretary to the Government of the Union of Burma, Ministry of Judicial Affairs of any cases in which parcels received from Police Investigating Officers are improperly packed, or in which the forwarding letter is incomplete, or does not agree with the contents of the packet.

(8) In cases in which a Magistrate or Judge considers it necessary himself to send articles for examination to the Chemical Examiner, a similar prodecure must be followed. Form Criminal 77 should be in submitting articles for examination. The articles must be packed in his presence sealed by him personally with the seal of his Court, and despatched direct either by registered post or by bearer to the Chemical Examiner, who in returning them will return them direct to the Magistrate or Judge from whom he received them.

(၆) စစ်ဆေးကြည့်ရှုသည့် အရာဝတ္ထုတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အစီရင်ခံချက်ကို အောက်ပါပုံစံနှင့် တူနိုင်သမျှတူအောင် ရေးသားရမည်။

$\frac{\text{စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန်}}{\text{ဓာတ်ခဲ့ စစ်ဆေးရန်}}$ နှင့် အစီရင်ခံရန်အတွက်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ

ဓာတုဗေဒဝန်ထောက်သို့၊..... က ပေးပို့သော.....နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ဓာတုဗေဒဝန်၏ အစီရင်ခံချက်.....ခုနှစ်၊ နှစ်ပါထပ်.....။

.....ရက်နေ့၊ $\frac{\text{နံနက်မိုင်း}}{\text{မွန်းလွဲမိုင်း}}$.....နာရီအချိန်လောက်တွင်၊ $\frac{\text{ချောစာ ပို့ဖြင့်}}{\text{.....လက်မှ}}$ ..... $\frac{\text{ကို}}{\text{များကို}}$ ကျွန်ုပ်ရရှိပါသည်။

အထုပ် အပိုးပေါ်၌ကပ်ထားသောလိပ်စာပုံစံကို ကျွန်ုပ်စစ်ဆေးကြည့်ရှုရာ၊ ထိုပုံစံ .....တွင်၏ လက်မှတ်အနေနှင့် အမည် လက်မှတ် ရေးထိုးထားကြောင်း ကျွန်ုပ်တွေ့ရှိရသည်။

.....ပေါ်၌ ရှိသော ချိပ်တံဆိပ်ရာများကို ကျွန်ုပ် စစ်ဆေးကြည့်ရှုရာ၊ ကျွန်ုပ်ခန့်ခွဲနိုင်သမျှ ၎င်းတို့မှာ ပျက်စီးခြင်း မရှိ၍.....က ကျွန်ုပ်ထံသို့ပေးပို့သည့် .....နေ့စွဲပါ စာအမှတ်..... တွင် .....ကို ပိတ်ရာ၌ ၎င်းက အသုံးပြုခဲ့သည်ဟုဖော်ပြသော ချိပ်တံဆိပ်ရာနှင့် တူညီသည်။

$\frac{\text{.....ကို}}{\text{.....တွင် ပါဆည့်အရာများကို}}$ စစ်ဆေး ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် ဓာတ်ခဲ့ စစ်ဆေးခြင်းကို ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက်၊ ၎င်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်က အောက်ပါ အတိုင်း အစီရင်ခံသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ ဓါတုဗေဒဝန်း

(၇) အမှု မေးမြန်းစုံထောက်သူ ရဲအရာရှိများထံမှ ပေးပို့ရရှိသော အထုပ်များသည် ကောင်းမွန် သေချာစွာ ထုပ်ထားခြင်း မရှိလျှင်သော်၎င်း၊ ထိုအထုပ်များကို ပေးပို့သော စာသည် မပြည့်မစုံ၊ သို့တည်းမဟုတ် အထုပ်တွင်ပါသည့် အရာများနှင့် မကိုက်ညီလျှင်သော်၎င်း၊ ဓာတုဗေဒဝန်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်ထံသို့အထူးအစီရင်ခံစာ ပေးပို့ရမည်။

(၈) ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသူကြီး တဦးတယောက်က အရာဝတ္ထုမျှားကို ဓာတုဗေဒဝန်ထံသို့ မိမိကိုယ်တိုင် ပို့ရန် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်လျှင် အလားတူ ထုံးနည်းအတိုင်း လိုက်နာရမည်။ စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန်အတွက် အရာဝတ္ထုများကို တင်ပို့ရာ၌၊ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၇၇ ကို အသုံးပြုရမည်။ အရာဝတ္ထုများကို တရားသူကြီးရှေ့တွင် ထုပ်ပိုးရ၍ တရားသူကြီးကိုယ်တိုင် တရားရုံးတံဆိပ်နှင့် ချိပ်ပိတ်ပြီးလျှင်၊ ဓာတုဗေဒ ဝန်ထံသို့ တိုက်ရိုက်မှတ်ပုံတင် ချောစာပို့ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ လူဖြင့်ဖြစ်စေပေးပို့ရမည်။ ဓာတုဗေဒဝန်က ထိုအရာဝတ္ထုတို့ကို ပြန်ပို့ရာ၌၊ မိမိထံပေးပို့ရင်းဖြစ်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသူကြီးထံသို့ တိုက်ရိုက်ပြန်ပို့ရမည်။

(9) The correct establishment of the identification of articles sent for chemical analysis is essential. In all cases the Police Investigating Officer who despatched the articles must be examined as a witness, and when the article is sent by bearer, the bearer must also be called as a witness to prove that the article which he handed over to the Chemical Examiner is the article which was handed over to him for delivery. When articles are sent by post evidence should be adduced to prove that the article was posted. It is desirable to reduce as far as possible the number of person whom it is necessary to call as witnesses as to the identity of articles, and therefore it is essential that tlhey should pass through as few hands as possible. Consequently Police Officers should not delegate their duties in this should be handled personally by the Chemical Examiner, and should pass through as few hands as possible in his office. It should be remembered that if an article passes from one clerk to another, either in the Police office or in the Chemical Examiner's office, it becomes necessary to call each of those clerks as witnesses to establish its identity.

629. Form Criminal 77 should be prepared in triplicate. One copy should be kept as an office copy and placed on the record of the case in connection with which the article is submitted. The second copy should be forwarded together with a specimen of the seal used for sealing the article prior to its despatch, in a separate sealed cover to the Chemical Examiner. The third copy should be packed carefully between the article submitted and the outer covering of the packet.

Chemical Examiners.

630. The appointment of an officer to the gazetted post of Chemical Examiner or Assistant Chemical Examiner for Customs and Excise made in the ordinary way is sufficient to constitute that officer a Chemical Examiner or Assistant Chemical Examiner to Government for the purpose of section 510 of the Code of Criminal Procedure. onsequently the provisions of that section apply to their reports in any criminal case.

Documentary Evidence.

631. For orders and instructions regarding documentary evidence, *see* Part II, paragraphs 49 - 59, and Part V, paragraphs 1075 -1086.

(၉) ဓာတ်ခွဲစစ်စေးရန်အတွက် ပေးပို့သော အထုပ်ထုတ် ဟုတ်မှန်ကြောင်း မှန်ကန်စွာ ထင်ရှားစေခြင်းမှာ အထူး လိုအပ်သော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ အမှုအားလုံးတို့၌ အထုပ်ထုတ်များကို ပေးပို့သော မေးမြန်းစုံထောက်သူ ရဲအရာရှိကို သက်သေအဖြစ်နှင့် စစ်မေးရမည်။ အထုပ်ထုတ်ကို လူဖြင့်ပို့သောအခါ၊ ထိုသူက ဓါတုဗေဒဝန်သို့ ပေးအပ်လိုက်သော အထုပ်ထုတ်မှာ ပေးအပ်ရန်၊ ထိုသူလက်သို့ အပ်ပေးလိုက်သော အထုပ်ထုတ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန်၊ ပစ္စည်းယူဆောင်သွားသူကို သက်သေအဖြစ်နှင့် ဆင့်ခေါ်ရမည်။ အထုပ်ထုတ်တို့ကို ချောစာပို့ဖြင့် ပို့သောအခါ၊ ၎င်းတို့ကို စာပို့တိုက်သို့ ပေးပို့ကြောင်း ထင်ရှားစေရန် သက်သေခံစာတင်ပြရမည်။ အထုပ်ထုတ်များ ဟုတ်မှန်ကြောင်း ထင်ရှားစေခြင်းငှါ၊ သက်သေအဖြစ်ခေါ်ရန် လိုသောသူတို့၏ နီးရေ နည်းပါးနိုင်သမျှ နည်းပါးစေရန် လိုအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုအထုပ်ထုတ်များ အဆင့်ဆင့် လက်ကူးပြောင်းမှု နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေရန် အထူးလိုပေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဤကိစ္စ၌ ရဲအရာရှိတို့သည် မိမိတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကိုမိမိတို့၏လက်အောက်ခံ ရာထူးမှထမ်းများသို့ လွှဲအပ်ခြင်း မပြုရ။ ထို့ပြင် တတ်နိုင်သမျှ အထုပ်ထုတ်အားလုံးကို ဓါတုဗေဒဝန်က ကိုယ်တိုင်ကိုင်တွယ်၍၊ မိမိ၏ချုပ်တွင်လည်း အဆင့်ဆင့် လက်ကူးပြောင်းမှု နည်းပါးနိုင်သမျှ နည်းပါးခြင်း ရှိစေရမည်။ ရဲတက်ဆိုင်ရာ ရုံးတွင်ဖြစ်စေ၊ ဓာတုဗေဒဝန်၏ ရုံးတွင်ဖြစ်စေ အထုပ်ထုတ်တစုံသည် စာရေး တယောက်မှတယောက်သူ လက်ကူးပြောင်းရလျှင်၊ ထိုအထုပ်ထုတ် ဟုတ်မှန်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန် ထိုစာရေး အသီးသီးတို့ကို သက်သေအဖြစ်နှင့် ခေါ်ယူရန် လိုအပ်လာသည့်အချက်ကို သတိပြုကြရမည်။

၆၂၉။ ။ရာဇဝတ်ပုံစံ ၇၇ ကို မူရင်းခွဲ သုံးစောင်ပြုလုပ်ရမည်။ မူရင်းခွဲတစောင်ကို ရုံးလက်အဖြစ်နှင့် သိမ်းထား၍၊ အထုပ်ထုတ်ကိုပေးပို့ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အမှုတွဲတွင် ထည့်သွင်းထားရမည်။ ဒုတိယတစောင်ကို ထိုအထုပ်ထုတ်ကို ပေးပို့ခြင်း မပြုမီ တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်ရာ၌ အသုံးပြုသည့် ခဲပြတံဆိပ်နှိပ်နှုနှာနှင့်အတူ ခဲပြတံဆိပ်ပိတ်သော သီးခြားစာအိတ်တခုတွင် ထည့်ပြီးလျှင် ဓာတုဗေဒဝန်ထံသို့ ပို့ရမည်။ တတိယတစောင်ကို ပေးပို့သည့် အထုပ်ထုတ်နှင့် အထုပ်၏ အပြင်ဖုံးအကြား၌ ဂရုပြု၍ ထည့်သွင်းလိုက်ရမည်။

ဓါတုဗေဒဝန်များ။

၆၃၀။ ။အရာရှိ တဦးတယောက်ကို အကောက်ခွန်နှင့် ယစ်မျိုးအတွက် ဓာတုဗေဒဝန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ထောက် ဓ တုဗေဒ ဝန်၏ ပြန်တမ်းဝင် ရာထူးတွင် သာမန်နည်း အရ ခန့်ထားခြင်းမှာ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၀ အလို့ငှါ၊ ထိုအရာရှိကို အစိုးရဓာတုဗေဒဝန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ထောက် ဓာတုဗေဒဝန်အဖြစ် မြောက်စေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် မည်သည့် ရာဇဝတ်မှုဋ္ဌမဆို၊ ၎င်းတို့၏အစီရင်ခံချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းရှိလေသည်။

စာသက်သေခံများ

၆၃၁။ ။စာသက်သေခံနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမိန့်များနှင့် ညွှန်ကြားချက်များအတွက် အပိုင်း၂၊ စာပိုဒ် ၄၉ မှ ၅၉ ထိနှင့် အပိုင်း ၅၊ စာပိုဒ် ၁၀၇၅ မှ ၁၀၈၆ ထိတို့တွင်ကြည့်။

Payment of Expenses to Complainants and Witnesses.

632. The following rules have been made by the President of the Union* under the provisions of section 544 of the Code of Criminal Procedure, for the payment of the expenses of complainants and witnesses attending any Criminal Court in Burma for the purpose of any enquiry, trial, or other proceeding before such Court under the said Code :-

I. The Criminal Courts may at their discretion pay, according to the scale set forth in Rule III, the expenses of complainants and witnesses either for the prosecution or for the defence -

(1) in all cases which are cognizable by the police;

[NOTE. - In cognizable cases which are instituted on direct complaint Magistrates should not pay the expenses of complainants and witnesses when the prosecution is instituted in furtherance of a private dispute between the complainant and the accused and such expenses should rarely be paid in cases of complaints of offences under section 440 or section 447, Penal Code, relating to damage to crops or trespass to agricultural land, as such cases are usually of a quasi - civil nature.]

(2) in all cases entered in column 5 of the Schedule II as not bailable ;

(3) in all cases in which witnesses are compelled to attend the Court under sections 94, 103, 208, 217, 257 and 540 of the Code of Criminal Procedure ; and

(4) in all cases where the prosecution is instituted or carried on by, or under the orders or with the sanction of Government or any Judge, Magistrate, or public officer or in which the prisiding officer thinks the prosecution to be directly in furtherance of the interests of public justice.

* Judicial Department Notification No. 7, dated the 3rd January 1923, as amended by Notifications No. 3, dated the 2nd January 1929; No. 105, dated the 9th April 1930; No. 490, dated the 21st December 1931; No. 49, dated the 13th February 1934; No. 123, dated the 4th April 1934; No. 168, dated the 21st May 1934; No. 191, dated the 11th June 1934; No. 297, dated the 4th September 1934; No. 337, dated the 8th October 1934; No. 65, dated the 15th March 1937 and No. 164, dated the 20th March 1948.

တရားလိုများနှင့် သက်သေများကို စရိတ်ပေးခြင်း

၆၃၂။ ။မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရာဇဝတ် တရားရုံးတခုခုသို့ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ ထိုတရားရုံးရှေ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ စစ်ဆေးစီရင်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားမှုခင်းကိစ္စအလို့ငှါ၊ လာရောက်ကြသော တရားလိုများနှင့် သက်သေများသို့ စရိတ်ပေးရန် အဆိုပါ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၄၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက * အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားပြီးဖြစ်သည်။

၁။ ရာဇဝတ် တရားရုံးများသည်၊ တရားလိုတို့နှင့် တရားလိုဘက်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံဘက် သက်သေတို့၏ စရိတ်များကို နည်းဥပဒေ ၃ တွင် သတ်မှတ်ရာပါ နှုန်းထား အတိုင်း၊ အောက်ပါ အမှုများတွင် မိမိတို့သဘောအလျောက် ပေးနိုင်သည်။

(၁) ရဲကအရေးယူပိုင်သည့် အမှုအရပ်ရပ်။

[မှတ်ချက်။ ။တရားလိုနှင့် တရားခံတို့အချင်းချင်း အငြင်းပွါးမှုကို အထမြောက်စေရန် ဦးထိုက် လျောက်ထားခဲ့ဆိုသောအရေးပိုင်သည့်အမှုများ၌၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများက တရားလို တို့နှင့်သက်သေတို့၏စရိတ်များကိုမပေးရ။ ထိုပြင်သီးနှံပျက်စီးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လယ် ယာမြေကျော့နင်းခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ရာဇဝတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၄၀၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၄၄၇ အရပြစ်မှုများကိုတိုင်လျောက်သည့်အမှုများမှာများသောအားဖြင့် တရားမမှု သဘောသက်ရောက်ဟန်ရှိ၍၊ ထိုသို့သော စရိတ်များကို ပေးခဲ့စေရမည်။]

(၂) ဒုတိယစာရင်း၊ ဇယားကွက် ၅ တွင် ခံဝန်ရယူခွင့် မရှိဟု ရေးသွင်းထားသည့် အမှုအရပ်ရပ်။

(၃) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၉၄၊ ၁၀၃၊ ၂၀၈၊ ၂၁၇၊ ၂၅၇ နှင့် ၅၄၀ တို့အရ၊ သက်သေများကို တရားရုံးသို့ လာရောက်စေရန် အတင်းအကြပ် ပြုလုပ်ရသည့် အမှုအရပ်ရပ်။ ထို့ပြင်

(၄) အစိုးရက ဖြစ်စေ၊ တရားသူကြီး၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း အရာရှိကဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ တဦးဦး၏ အမိန့်၊ သို့တည်း မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်နှင့် ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်မှုကို စတင်စွဲဆို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည့် အမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့ တရားမှုတမှု အတွက် ရာဇဝတ်ကြောင်း စွဲဆိုခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တရားရုံးကို ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိက ထင်မြင်သည့် အမှုအရပ်ရပ်။

* ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်နေ့စွဲပါအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့စွဲပါအမှတ် ၁၀၅၊ ၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၄၉၀၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့စွဲပါအမှတ် ၄၉၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၁၂၃၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၁၆၈၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၁၉၁၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၂၉၇၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါအမှတ် ၃၃၇၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၆၅၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါအမှာ်ာ ၁၆၄၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၃၀၅ ထို့ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသည့်၊ ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့် ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇။

II. Expenses of complainants and witnesses shall be payable, according to the scale set forth in Rule III, on account of their journeys to and from the Court and for the days during which they have been absent from their homes for the purposes of the trial proceedings, etc., :

Provided that -

(1) a Government servant whose salary exceeds K 10 per mensem giving evidence in his official capacity -

(a) When gving evidence at a place more than five miles from his headquarters, shall not receive anything under these rules, but shall be given a certificate of attendance ;

(b) When giving evidence at a place not more than five miles from his headquarters, shall not receive anything under these rules, but shall be given a certificate of attendance, on which he may claim only the actual travelling expenses he has incurred from the contingent allotment of the head of his office.

(2) A Government servant whose salary does not exceed K 10 per mensem giving evidence in his official capacity shall receive his expenses from the Court.

(3) A Government servant giving evidence in his private capacity shall receive actual travelling expenses under these rules and shall also receive subsistence, special or expert allowances.

(4) In cases in which the Magistrate acquits the accused under section 245 or section 247 of the Code of Criminal Procedure, and is of opinion that the complaint was frivolous or vexatious, the expenses of the complainant shall not be paid.

(5) A servant of a local authority giving evidence in his official capacity shall not be paid witness fees but shall be given a certificate of attendance.

၂။ တရားလိုတို့နှင့် သက်သေတို့၏ စရိတ်များကို စစ်ဆေးစီရင်မှုများနှင့် အခြားမူခင်းကိစ္စ စသည့်အလို့ငှါ၊ တရားရုံးသို့ လာရောက်ရသည့် အသွားအပြန် ခရီးအတွက်နှင့် မိမိတို့၏ နေအိမ်မှ ထွက်ခွါလျက်ရှိနေသမျှ နေ့ရက်များအတွက် နည်းဥပဒေ ၃ တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် နှုန်းထားအတိုင်း ပေးရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့သော်လည်း—

(၁) ရာထူးအလျောက် သက်သေခံရသော တလလျှင် လစာကျပ် ၁၀ ထက်ပို၍ ရရှိသည့် အစိုးရအမှုထမ်းမှာ—

(က) မိမိရုံးစိုက်ရာ မြို့မမှ ငါးမိုင်ထက်ပို၍ ပေးသော အရပ်ဒေသတွင်သက်သေခံရလျှင်၊ ဤနည်းဥပဒေများအရ စရိတ်တစုံတရာမျှ မရစေရ၊ သို့ရာတွင် တရားရုံးသို့ လာရောက်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် စာတစောင် ရစေရမည်။

(ခ) မိမိရုံးစိုက်ရာ မြို့မမှ ငါးမိုက်ထက်မပိုသော အရပ်ဒေသတွင် သက်သေခံရလျှင်၊ ဤနည်းဥပဒေများအရ စရိတ်တစုံတရာမျှ မရစေရ။ သို့ရာတွင် တရားရုံးသို့ လာရောက်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် စာတစောင် ရစေရမည်။ ထိုသက်သေခံ လက်မှတ်စာအရ ထိုသူ အမှုထမ်းရွက်သည့် ရုံးအကြီးအကဲသို့ အသေးအဖွဲသုံးရန် ခွဲဝေချေးထားသည့်ငွေမှ ထိုသူ ခရီးသွားလာရာ အမှန်ကုန်ကျသည့် စရိတ်ကိုသာ တောင်းခံနိုင်သည်။

(၂) ရာထူးအလျောက် သက်သေခံရသော တလလျှင် လစာကျပ် ၁၀ ထက်ပို၍ မရသည့် အစိုးရအမှုထမ်းမှာ၊ မိမိ၏စရိတ်များကို တရားရုံးမှ ရစေရမည်။

(၃) ရာထူးအလျောက်မဟုတ်ဘဲ သာမန်အရပ်သား အနေဖြင့် သက်သေခံရသော အစိုးရအမှုထမ်းမှာ၊ ဤနည်းဥပဒေများအရ ခရီးသွားလာရာ အမှန်ကုန်ကျသည့် စရိတ်ကို ရစေရမည်။ ထို့ပြင်၊ စားစရိတ်၊ အထူးစရိတ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျွမ်းကျင်သူ စရိတ်များကိုလည်း ရစေရမည်။

(၄) ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄၅၊ သို့တည်းမဟုတ် ၂၄၇ အ ရ တရားခံကို တရားသေလွှတ်၍ တိုင်လျှောက်ချက်မှာ ပျက်ချော်သိမ်ဖျင်းသည်။ သို့တည်းမဟုတ် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ တရားလိုအတွက် စရိတ်များကို မပေးရ။

(၅) ရာထူးအလျောက် သက်သေခံရသည့် ဒေသန္တရအာဏာပိုင် အမှုထမ်းအား သက်သေခများ မပေးရ။ သို့ရာတွင် လာရောက်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် စာတစောင် ထုတ်ပေးရမည်။

(6) A member of a local authority, unless debarred by some other rule, *e.g.*, if he is a Government servant, shall, in all cases, be entitled to receive witness fees as a private person.

[NOTE. 1. - Whenever the expenses of a Government servant summoned as a witness in his official capacity have to be deposited in advance, the term "expenses" shall be interpreted to mean the travelling and handling allowances admissible under Civil Service Regulations]

[NOTE. 2.- Any fees or expenses which may be deposited in cases falling within *proviso* 1 (a) shall be credited to Government under the head XVII-Justice - D. Miscellaneous Fees and Fines-b. Miscellaneous Fees and Fines.]

III. The scale of expenses payable shall be as follows:-

Subsistence Allowance	Travelling Allowance
K 3.15	Actual Travelling Expenses.

The abovementioned amendment must be enforced with effect from the 1st October, 1966.

IV. Allowances shall be paid under the orders of the Court, and in the presence of the presiding officer, and ordinarily at the conclusion of the trial, enquiry, or other proceeding. The presiding officer of the Court shall check the statement of charges and will be responsible that unauthorized charges are not allowed:

Provided that, for sufficient reason, the Court may direct that the said allowances shall be paid to the person summoned at the time of serving the summons.

[Note. - This rule does not apply to the High Court, Rangoon, where the charges are passed by the Clerk of the Court and the payments are made by the Account.]

V. In cases committed to the Court of Session, or to the High Court, the Magistrate who commits the case shall note in the list of witnesses the class to which in his opinion, each belongs.

(၆) ဒေသန္တရ အာဏာပိုင် အဖွဲ့ဝင် တဦးတယောက်သည်၊ ဥပမာအားဖြင့် အစိုးရအမှုထမ်းဖြစ်၍ တာဝန်မြစ်ပိတ်ပင်ထားသကဲ့သို့ အခြားသော နည်းဥပဒေ တစုံတရာအရ တာဝန်မြစ် ပိတ်ပင်ထားသည့် မဟုတ်လျှင်၊ အမှုအရပ်ရပ်တွင် သာမန်အရပ်သား အနေနှင့် သက်သေခံမျာ ရနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

[မှတ်ချက် ၁။ ။ရုထူးအလျောက် သက်သေခံရန် သမ္မန်စာဖြင့်၊ ဆင့်ဆိုခံရသော အစိုးရ အမှုထမ်း တဦးတယောက်အတွက် စရိတ်ငွေများကို တင်ကြို ပေးသွင်း ထားရသည့် မည်သည့်အခါမဆို၊ " စရိတ်ငွေများ " ဆိုသည့်စကားမှာ၊ နိုင်ငံဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းဥပဒေ များအရ ခွင့်ပြုသည့် ခရီးစရိတ်နှင့် ရပ်တန့်သည့် စရိတ်သို့ကို ဆိုလိုသည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရမည်။]

[မှတ်ချက် ၂။ ။ခြွင်းချက် ၁(က) အတွင်းကျရောက်သည့် အချက်များတွင် တင်သွင်းထား ရန်ဖြစ်သောအခငွေများနှင့်စရိတ်ငွေများကို ၁ဂ၊ တရားခံစီရင်ရေး။ ဃ။ အထွေထွေ အခမျာနှင့် ဒဏ်ငွေများ။ ခ။ အထွေထွေအခမျာနှင့် ဒဏ်ငွေများဟူသော ခေါင်းစဉ် အရ၊ အစိုးရငွေစာရင်း ရငွေဘက်သို့ပေးသွင်းရမည်။]

၃။ ပေးရမည့် ကုန်ကျစရိတ် နှုန်းထားမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ရမည်။

	ခရီးစရိတ်။	စားစရိတ်။
	အမှန်ကုန်ကျငွေ	၃ ကျပ် ၁၅ ပြား။

အထက်ဖော်ပြပါ ပြင်ဆင်ချက်မှာ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့မှ အစပြု၍ အတည်ဖြစ်စေရမည်။

၄။ စရိတ်ငွေများကို တရားရုံး၏ အမိန့်အရ၊ တရားရုံးကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိ၌ရှေ့တွင် စစ်ဆေးစီရင်မှု၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားမှုခင်း စစ်ဆေးပြီးဆုံး သည့်အခါ၊ သာမန်အားဖြင့် ထုတ်ပေးရမည်။ တရားရုံးကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိသည် ကုန်ကျရသော စရိတ်ငွေစာရင်းကို မှန် မမှန် စစ်ဆေးရမည်။ ခွင့်မပြုထိုက်သည့် စရိတ် ငွေများကို ခွင့်မပြုရန် တာဝန်ရှိစေရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့သော်လည်း၊ လုံလောက်သော အကြောင်းရှိလျှင် ဆိုခဲ့သည့် စရိတ် ငွေများကို သမ္မန်စာချအပ်ခံရသူသို့ သမ္မန်စာ ချအပ်သည့်အခါတွင် ထုတ်ပေးစေရန် တရားရုံးက ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

[**မှတ်ချက်။** ။ဤနည်းဥပဒေသည်၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်နှင့် မသက်ဆိုင်ဟေ့။ ထိုတရားရုံးချုပ်နှင့်စရိတ်ငွေများကို တရားရုံးဝန်ထောက်က ကြည့်ရှုစစ်ဆေးအတည်ပြုပြီးလျှင်၊ ငွေစာရင်းကိုင်စာရေးက ငွေများကိုထုတ်ပေးသည်။]

၅။ စက်ရှင်တရားရုံးသို့ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်သို့ ဖြစ်စေ၊ လွှဲအပ်တင်ပို့သည့် အမှု များ၌၊ အမှုလွှဲအပ်တင်ပို့သူ ရုတေတ် တရားသူကြီးက သက်သေ အသီးသီးမှာ မိမိ၏ထင်မြင် ချက်အရ၊ မည်သည့် အတန်းအစား ဖြစ်ကြောင်း သက်သေစာရင်းတွင် ရေးမှတ်ရမည်။

Payment of expenses to complainants and witesses in cognizable cases.

633. (1)Under the note to Rule (i) of the rules relating to the payment of expenses to complainants and witnesses in paragraph 632, the Court has a discretion to order that witness expenses shall not be paid in cases instituted on direct complaint, even when the offence complained of is cognizable. In summons cases the Magistrate may, under section 244 (3), Code of Criminal Procedure, require that the witness expenses be deposited in Court before the summons is issued. The procedure when witnesses are summoned for failure to deposit expenses, under section 244(3) of the Code of Criminal Procedure, is to acquit the accused under section 245 (1) because the alleged offence has not been proved.

(2) In warrant cases sectioin 544 of the Code of Criminal Procedure does not allow the Court to demand payment of witness expenses in *advance* from the complainant before the issue of process is allowed. The effect of this section combined with the rules in paragraph 632 is that in non-cognizable or bailable *warrant* cases instituted on complaint the expenses of witnesses will have to be paid by the compalinant after they have been discharged, while in other cases the Magistrate has a discretion to refuse to order payment by Government of any witnesses whom he thinks to have been unnecessarily summoned, or to have given false evidence.

Witness expenses to be paid when the case is adjourned without examining the witnesses.

634. Rule IV of the Rules for the payment of expenses to witnesses, reproduced in paragraph 632, says that the allowances shall be paid ordinarily at the conclusion of the trial. It does not of course mean that witnesses shall not be paid for each attendance. It means that if they attend and are examined they shall not be paid at the conclusion of the evidence of each witness, but at the conclusion of the trial (or more usually at end of the day's hearing).

Whenever a case is adjourned without examining witnesses who are in attendance these witnesses should be paid their expenses for that attendance on the day on which they attend and the case is adjourned.

635. Only actual travelling expenses are to be paid to complainants and witnesses, and the scales laid down in paragraph 632 are not rates of travelling allowance, but the maximum limits, for each class, up to which actual travelling expenses can be paid under the rules.

ဆရေးယူပိုင်သည့် အမှုများတွင် တရားလိုများနှင့် သက်သေများအား စရိတ်ပေးခြင်း

၆၃၃။ ။(၁) စာပိုဒ် ၆၃၂ တွင် တရားလိုများနှင့် သက်သေများအား စရိတ်ပေးခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေ (၁)၏ မှတ်ချက်အရ၊ စွဲဆိုသည့်ပြစ်မှုမှာ အရေးယူပိုင်သည့်ပြစ်မှုဖြစ်စေကာမူ၊ ဦးတိုက်လျှောက်ထားစွဲဆိုသော အမှုများတွင် သက်သေစရိတ်များတွင် သက်သေစရိတ်များကို မပေးစေရဟု တရားရုံးက မိမိသဘောအတိုင်း အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ သမ္မန်မှုများတွင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၄ (၃)အရ၊ သမ္မန်စာ မထုတ်ဆင့်မီ၊ သက်သေစရိတ်များကို တရားရုံးတွင် တင်သွင်းထားစေရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၄ (၃) အရစရိတ်များတင်သွင်းခြင်း မရှိ၍၊ သက်သေများကို ဆင့်ခေါ်ခြင်းမပြုသောအခါ၌ ဆောင်ရွက်ရန်ထုံးနည်းမှာ၊ စွဲဆိုသောပြစ်မှု ထင်ရှားခြင်း မရှိသောကြောင့် ပုဒ်မ ၂၄၅ (၁) အရ တရားခံကို တရားသေလွှတ်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။

(၂) ဝါရမ်းမှုများတွင်၊ အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို ထုတ်ပေးခွင့်မပြုမီ၊ တရားလိုထံမှ သက်သေစရိတ်များကို **တင်ကြို၍** တောင်းခံရန်ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄၄ က တရားရုံးအားခွင့်ပြုသည်မဟုတ်။ ထိုပုဒ်မကို စာပိုဒ် ၆၃၂ ပါနည်းဥပဒေများနှင့် အတူပူးပေါင်းဆင်ခြင်သည်ရှိသော်၊ အကျိုးသက်ရောက်သည်မှာ၊ တိုင်လျှောက်ချက်တင်သွင်းစွဲဆိုသည့် အရေးမယူပိုင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ခံဝန်ရယူခွင့်ရှိသော **ဝါရမ်းမှုများ၌**၊ သက်သေများကို ပြန်ခွင့်ပြုပြီးနောက် သက်သေစရိတ်များကို တရားလိုက ပေးရမည်ဖြစ်၍၊ အခြားသောအမှုများတွင်မူ မလိုဘဲလျက် ဆင့်ခေါ် သည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန်သက်သေခံသည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင်ခြင်သော သက်သေများကို အစိုးရအား စရိတ်မပေးစေဘဲ၊ ငြင်းပယ်ရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိသဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်ဟု၍ အကျိုးသက်ရောက်လေသည်။

သက်သေများကို မစစ်မမေးဘဲ အမှုကိုချိန်းဆိုလိုက်သည့်အခါ သက်သေ စရိတ်များကိုပေးရခြင်း။

၆၃၄။ ။စာပိုဒ် ၆၃၂ တွင်ပြ၍ ဇေ ပြထားသည့်သက်သေများအား စရိတ်ပေးရန် နည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေ ၄ တွင်၊ ထိုစရိတ်ငွေများကို စစ်ဆေးစီရင်မှု ပြီးဆုံးသည့်အခါ၊ သာမန်အားဖြင့် ထုတ်ပေးရမည်ဟု ဇေ ပြထားသည်။ အမှန်အားဖြင့် သက်သေများကို လာရောက်သည့် အကြိမ်အသီးသီးအတွက် မပေးရဟူ၍ ထိုနည်းဥပဒေက ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ ထိုနည်းဥပဒေက ဆိုလိုသည်မှာ၊ သက်သေများလာရောက်၍ ၎င်းတို့ကိုစစ်မမေးလျှင်၊ သက်သေ အသီးသီး၏ သက်သေခံချက် ပြီးဆုံးသည့်အခါ၌ ၎င်းတို့ကိုစရိတ်မပေးရ။ သို့ရာတွင် စစ်မေး စီရင်မှု ပြီးဆုံးသည့် အခါ၌၊ (သို့တည်းမဟုတ် ထုံစံအားဖြင့်၊ အမှုကြားနာစစ်ဆေးရာ နေ့အဖို့ အမှုကြားနာ စစ်ဆေး၍ ပြီးဆုံးသည့်အခါ၌) ပေးရမည်ဟုဆိုလိုသည်။

လာရောက်သည့် သက်သေတို့ကို မစစ်ဆေးဘဲ အမှုကို ချိန်းဆိုလိုက်သော အခါတိုင်း ထိုသက်သေတို့ကို ထိုနေ့လာရောက်သည့်အတွက်၊ ၎င်းတို့၏ စရိတ်များကို ၎င်းတို့လာရောက်၍၊ အမှုကို ချိန်းဆိုသော နေ့မှာပင် ၎င်းတို့သို့ထုတ်ပေးရမည်။

၆၃၅။ ။တရားလိုများနှင့် သက်သေများကို ခရီးသွားလာရာ အမှန်ကုန်ကျသည့်စရိတ်များကိုသာ ပေးရမည်။ ထိုပြင်စာပိုဒ် ၆၃၂ တွင်ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် နှုန်းထားများမှာ၊ ခွင့်ပြုသည့်ခရီးစရိတ်နှုန်းများ မဟုတ်ဘဲ၊ အတန်းအစား အသီးသီးအတွက် နည်းဥပဒေများ

Payments of travelling allowances at the rates mentioned in paragraph 632, or at any other rate, where no actuat travelling expenses have been incurred, is not in accordance with the rules. Strict adherence to the rules is essential, and such payments should not be made under any circumstances.

636. It is left to the discretion of the Courts to pay the expenses of such witnesses for the Courts to satisfy themselves that the expenses are paid of all witnesses for the defence who are properly entitled to them, that is, of all witnesses, whatever may be the nature of their evidence, who attended Court on subpoena in good faith and without collusion with the accused.

637. The Courts should not pay the expenses of witnesses who give evidence that appears to bc wilfully false or who have been brought to Court with their own connivance, not because they know anything about the case, but because their presence there is desired by the accused or themselves.

638. When a Magistrate has granted permission, under sub-section (2) of section 345, Code of Criminal Procedure, to compound a case on the condition that the complainant or informant, or the accused, shall pay the costs of the prosecution, the following rules should be observed for ensuring compliance with the condition: (*cf.*, paragraph 480) :-

(i) If, at the time the Magistrate decides to allow composition no expenses have yet been paid to the witnesses for the prosecution, the Magistrate should order the complainant or informant to pay the necessary amount (which the Magistrate should specify) to the Bailiff, who will thereupon make the necessary entries in his Register No.II and disburse the expenses to the witnesses in the presence of the Magistrate. The Magistrate should make a note of the total amount paid in the diary of the case, and should at the same time cause a note to be made of the amount paid to each witness in the appropriate column of Criminal Register III. Until the amount has been so recovered and paid out to the witnesses, the order allowing composition should not be passed.

အရ၊ ခရီးသွားလာရာ အမှန်ကုန်ကျသည့် စရိတ်တို့ကို အများဆုံးပေးနိုင်သည့် ငွေအကန့်အသတ်မျှသာဖြစ်သည်။ ခရီးစရိတ်အမှန်ကန်ကျခြင်း မရှိသည့် ကိစ္စ၌၊ စာပိုဒ် ၆၃၂ တွင် ဖော်ပြထားသည့် နှုန်းများ အတိုင်းသော်ငင်း၊အခြား နှုန်းအတိုင်း သော်ငင်း၊ ခရီးစရိတ်များကို ပေးခြင်းသည်၊ နည်းဥပဒေများနှင့် လျော်ညီသည် မဟုတ်ချေ။ နည်းဥပဒေများကို ကြပ်တည်းစွာ လိုက်နာရန် အထူးလိုလား အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုကဲ့သို့ခရီးစရိတ်များပေးခြင်းကို မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ မပြုထိုက်ချေ။

၆၃၆။ ။တိုသို့သော တရားခံဘက်သက်သေတို့အတွက် စရိတ်များကို ပေးရန်တရားရုံးများက သင့်တော်မည်ထင်မြင်သည့်အလျောက် မိမိတို့သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့သောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို သုံးစွဲရာ၌၊ နည်းလမ်းတကျ စရိတ်ရထိုက်သည့် တရားခံဘက် သက်သေအားလုံးတို့ကို စရိတ်ပေးစေရန် တရားရုံးများက သဘောကျကျနပ်ခြင်းရှိစေရမည်။ နည်းလမ်းတကျ စရိတ်ရထိုက်သည့် သက်သေများ ဆိုသည်တွင်၊ ၎င်းတို့၏ သက်သေခံချက်၏ သဘောသဘာဝမှာ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ၊ ၎င်းတို့ကို သမ္မန်စာချုပ်ဆင့်ခေါ်၍၊ တရားခံနှင့်ပူးပေါင်းခြင်းမပြုဘဲ၊ သဘောရိုးနှင့် တရားရုံးသို့ လာရောက်ကြသော သက်သေများကိုဆိုလိုသည်။

၆၃၇။ ။တမင်မမှန်ထွက်ဆိုဟန်ရှိသည့် သက်သေခံချက်ပေးသော သက်သေများကို သော်ငင်း၊ အမှုအကြောင်း တစံတရာကို သိရှိသောကြောင့်မဟုတ်ဘဲ၊ တရားခံက တရားရုံးသို့ လာရောက်စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လာရောက်လိုသောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့၏အလို တူညီချက်ဖြင့် တရားရုံးသို့ ခေါ်ဆောင်ခဲ့သော သက်သေများကိုသော်ငင်း၊ တရားရုံးများက စရိတ်များကို မပေးရ။

၆၃၈။ ။ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၄၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ၊ တရားစွဲဆိုရာ ကုန်ကျသည့် စရိတ်ကို တရားလိုကဖြစ်စေ၊ သတင်းပေးသူကဖြစ်စေ၊ တရားခံကဖြစ်စေ၊ ပေးစေရန်စည်းကမ်းချက်နှင့် အမှုကို ပြေငြိမ်းခွင့် ပြုသောအခါ၊ ထိုစည်းကမ်းချက်ကို အမှန်လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိစေရန် အောက်ပါနည်းဥပဒေ များကို လိုက်နာရမည်။ (စာပိုဒ် ၄၈၀ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

(၁) အမှုပြေငြိမ်းခွင့် ပြုမည်ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဆုံးဖြတ်သည့် အခါ၌ တရားလိုဘက် သက်သေတို့ကို စရိတ်ငွေများ မပေးရသေးလျှင်၊ (မည်ရွေ့မည်မျှဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သေချာစွာဖော်ပြရမည်) လိုအပ်သောငွေကို၊ တရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းပေးသူက ဘီလစ်သို့ ပေးစေရန် ရာဇဝတ်ဟရားသူကြီးက အမိန့်ပေးရမည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်သည့်အခါ၊ ဘီလစ်သည်လိုအပ်သော ရေးသွင်းချက်များကို မိမိ၏ မှတ်ပုံတင်စာရင်း စာအုပ်အမှတ် ၂ တွင် ရေးသွင်း၍ စရိတ်ငွေများကို သက်သေများအား ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ရှေ့တွင်ထုတ်ပေးရမည်။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ပေးသောငွေ စုစုပေါင်းကို အမှုတွဲနှေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ပြီးလျှင်၊ ၎င်းနှင့် တချိန်တည်းမှာပင် ရာဇဝတ် မှတ်ပုံတင်စာရင်း စာအုပ်အမှတ် ၃ တွင်သက်ဆိုင်ရာ ဇယားကွက်၌ သက်သေ အသီးသီးအား ပေးသော ငွေအရေအတွက်ကို ရေးမှတ်စေရမည်။ ထိုငွေကို ထိုကဲ့သို့ရရှိ၍ သက်သေတို့သို့ ပေးပြီးလျှင် မဟုတ်လျှင်၊ ပြေငြိမ်းခွင့်ပြုသည့်အမိန့်ကို မချမှတ်ရ။

သက်သေများက မိမိတို့၏ စရိတ်ငွေများကို တရားရုံး ပြင်ပတွင် တရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းပေးသူက ရှင်းပေးခြင်းကိုလက်ခံသဘောတူကြလျှင်၊သက်သေစရိတ် ငွေများကို

It will not be necessary to recover the expenses of witnesses in the above manner if the witnesses themselves agree to have their expenses settled by the complainant or informant out of the Court, but if the witnesses so agree the Magistrate should note the fact of such agreement in the diary of the case.

(ii) Where witnesses' expenses have already been paid by Government, the Magistrate should order the compalinant or informant to pay the amount so paid by Government to the Bailiff, who will enter the amount in his Register I and pay it into the Treasury by chalan headed "Refund to Government of witness fees after composition." The Magistrate should then with his own hand certify in the diary of the case that he has inspected the chalan showing the refund of witness-fees to the Treasury and should himself enter its number and date in the diary. He should also cause a note in red ink to be made against each entry in Criminal Register III of the payment of expenses of witnesses in the case as follows : "Refunded by Chalan No.....dated....." . Only when the above procedure has been fully carried out, should the order allowing composition be passed.

(iii) Where at the time of composition the expenses of some witnesses have already been paid by Government and other witnesses have not yet been paid their expenses, the Magistrate should comply with sub-paragraph (i) in respect of the expenses which have not yet been disbursed, and with sub-paragraph (ii) in respect of the expenses which have already been disbursed.

(iv) The above instructions apply *mutatis mutandis* if the accused is ordered to pay the costs of the prosecution as a condition of allowing composition.

639. Each Court should be provided with funds, by permanent advance or otherwise, for prompt payment of witnesses whose expenses are borne by the State.

CHAPTER XXII.
HABITUAL OFFENDERS-PREVIOUS CONVICTIONS AND ACQUITTALS.

Habitual and Previously Convicted Offenders.

Trial of persons with previous convictions.

640. (1) Accused persons who have been previously convicted of offences punishable under Chapter XII or Chapter XVII of the Penal Code with imprisonment for three years or more, and who are again prosecuted for any such offence, should not be tried by a Magistrate of the second or third class unless he is of the opinion that he can award an adequate sentence. On conviction the proceedings should be submitted to the Subdivisional Magistrate for perusal.

အထက်ပါနည်းလမ်းအတိုင်း ရယူရန်မလိုခေ့။ သို့ရာတွင် သက်သေတို့က ထိုကဲ့သို့သဘောတူကြလျှင်၊ ထိုအကြောင်းကို အမှုနွေ့စင်မှတ်တမ်းတွင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ထားရမည်။

(၂) သက်သေများ၏ စရိတ်ကို အစိုးရက ပေးပြီးသည် ဖြစ်လျှင်၊ ထိုသို့ အစိုးရက ပေးပြီးသောငွေကို တရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းပေးသူက ဘီလစ်သို့ပေးစေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကအမိန့်ပေးရမည်။ ဘီလစ်သည်၊ မိမိ၏မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်အမှတ် ၁ တွင် ထိုငွေကိုရေးသွင်းပြီးလျှင်၊ ငွေသွင်းချလံတွင် "အမှုပြေငြိမ်းပြီးနောက် သက်သေခများ အစိုးရသို့ပြန်သွင်းခြင်း" ဟုခေါင်းစဉ်တပ်၍၊ ထိုငွေကိုငွေတိုက်တွင်ပေးသွင်းရမည်။ ထိုနောက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ ငွေတိုက်သို့ သက်သေခများ ပြန်သွင်းသော ချလံကို မိမိကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီးကြောင်း၊ အမှုနွေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် မိမိ၏လက်ရေးနှင့် သက်သေခံချက် ရေးမှတ်ရမည်ဖြင့်၊ ထိုချလံနံပါတ်နှင့် နွေ့စဲကိုနွေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသွင်းရမည်။ အမှုတွင်သက်သေများ၏ စရိတ်ငွေ ပေးကြောင်း ရာဇဝတ်မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၃ တွင် ပို့ရေးသွင်းချက် အသီးသီးတို့နှင့်ယှဉ်လျက်၊ မင်နီနှင့် ".....နွေစဲပါ ချလံအမှတ် .....နှင့်ပြန်သွင်းပြီး" ဟု မှတ်ချက်ကိုလည်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရေးမှတ်ထားစေရမည်။ အထက်ပါဖော်ပြနည်းအတိုင်း ပြည့်စုံစွာ ဆောင်ရွက်ပြီးမှသာ အမှုပြေငြိမ်းခွင့်ပြုသော အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

(၃) အမှုပြေငြိမ်းသော အခါ၌ အချို့သော သက်သေတို့၏ စရိတ်ကို အစိုးရက ပေးပြီးဖြစ်၍၊ အခြားသော သက်သေတို့ကို စရိတ်မပေးရသေးလျှင်၊ မပေးရသေးသော သက်သေစရိတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက စာပို့ဒ်ခွဲ (၁)အတိုင်း လိုက်နာ၍ ပေးပြီးဖြစ်သည့် သက်သေစရိတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာပို့ဒ်ခွဲ (၂)အတိုင်း လိုက်နာရမည်။

(၄) ပြေငြိမ်းခွင့်ပြုသော စည်းကမ်းချက် အဖြစ်နှင့် တရားစွဲဆိုရာ ကုန်ကျသည့် စရိတ်ငွေများကို တရားခံက ပေးစေဟု အမိန့်ချမှတ်လျှင်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်လျက် အထက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များနှင့် သတ်ဆိုင်သည်။

၆၃၉။ ။နိုင်ငံတော် အစိုးရက စရိတ်ခံရသည့် သက်သေများအား လျင်မြန်စွာ စရိတ်ပေးနိုင်စေရန် အလို့ငှါ တရားရုံးအသီးသီးတွင် အမြဲတမ်း ကြိုတင်ထုတ်ပေးငွေ အဖြစ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြစ်စေ ရံပုံငွေများ ပေးအပ်ထားရှိစေရမည်။

အခန်း ၂၂

ပြစ်မှု ကျူးလွန်လေ့ရှိသူများ၊—ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းများနှင့် ယခင်တရားသေ လွှတ်ခြင်းများအကြောင်း

ပြစ်မှုကျူးလွန်လေ့ ရှိသူများနှင့် ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများ

ယခင်ပြစ်ချက်ရှိ သူများကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း။

၆၄၀။ ။(၁) ရာဇသတ်ကြီး အခန်း ၁၂ အရသော်ငင်း၊ အခန်း ၁၇ အရသော်ငင်း၊ သုံးနှစ်ဖြစ်စေ၊ သုံးနှစ်ထက် ပို၍ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုအတွက် ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူး၍၊ ထိုကဲ့သို့သော ပြစ်မှုမျိုးအတွက် ထပ်မံ၍၊ တရားစွဲဆိုခြင်း ခံရသည့် စရား ခံတို့ကိုထိုဒုတိယတန်းသို့တည်းမဟုတ်တတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကလုံလောက်

348. (2) Magistrates should remember that these cases must under section 348 be either committed to the Court of Session or transferred to a Special Power Magistrate for disposal, or tried through out by the Magistrate himself. They cannot be referred for higher punishment under section 349.

641. In cases sent up for inquiry or trial by the police (except in cases under sections 269, 277, 280, 283, 285, 286, 289, 291 to 294, Penal Code, section 34, Act VI of 1945 and any Municipal or Local law) the police will send up a descriptive-roll of the accused in a form prescribed by the Inspector-General of Police. When an accused person who has been previously convicted is sent up for trial for an offence under the Gambling or the Excise Act a note showing that he has been previously convicted will be made in red ink against his name on the Report or Charge Sheet, as the case may be, and copy of Form Criminal 34 / Police 65 A will be attached to the Bail Bond by the officer sending up the case. If no previous conviction is known or suspected against the accused, this will be on white paper* If a previous conviction is known or suspected, the form will be on yellow paper †, and will give the necessary particulars of previous convictions so far as known to the police including convictions of offences other than those punishable under Chapters XII and XVII of the Penal Code.

Cretificate of previous convictions proved at trial.

642. In police cases the Court should ascertain, by reference to the police form referred to in the last paragraph, whether any previous convictions are recorded against the accused rendering him, if convicted of the charge on which he has been sent up for trial, liable to enhanced punishment under section 75 of the Penal Code.

---

* Form No. Crime 20 / Police 43 † Form No. Crime 21 / Police 44

သောပြစ်ဒဏ်ကို မိမိက ပေးနိုင်သည်ဟု သဘောထင်မြင်သည် မဟုတ်လျှင်၊ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ခံပြုရ။ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့်အခါ၊ အမှုတွဲကို နယ်ပိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ ဖတ်ကြားရန် တင်ပို့ရမည်။

(၂) ဆိုခဲ့သော အမှုများကို ပုဒ်မ ၃၄၈ အရ၊ စက်ရှင်တရားရုံးသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်ရန် အထူးအာဏာရ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ လွှဲပေးရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကိုယ်တိုင် တောက်လျှောက်စစ်ဆေး စီရင်ရမည် ဖြစ်ကြောင်းကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက မှတ်သားထားရမည်။ ထိုအမှုများကို ပုဒ်မ ၃၄၉ အရ တိုးမြှင့်သည့်ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရန်အတွက် လွှဲအပ်တင်ပို့နိုင်သည် မဟုတ်ချေ။

၃၄၁

၆၄၁။ ။စုံစမ်း စစ်ဆေးရန်ဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေး စီရင်ရန်ဖြစ်စေ (ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၆၉၊ ၂၇၇၊ ၂၈၀၊ ၂၈၃၊ ၂၈၅၊ ၂၈၆၊ ၂၈၉၊ ၂၉၁ မှ ၂၉၄ ထိ၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၆၊ ပုဒ်မ ၃၄ နှင့် မြူနီစီပယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒေသန္တရ ဥပဒေတခုခုအရ ဖြစ်သော အမှုများ တွင်မှတပါး) ရဲကတင်ပို့သော အခြားအမှုများတွင် ရဲချုပ်က ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် ပုံစံနှင့် တရားခံ၏ အကြောင်းအရာ ဖော်ပြသည့် စာရင်းတရပ်ကိုလည်း ရဲကတင်ပို့ရမည်။ ယခင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရဘူးသော တရားခံကို လောင်းတမ်းကစားခြင်း အက်ဥပဒေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေအရ ပြစ်မှုနှင့် စစ်ဆေးစီရင်ရန် တင်ပို့သောအခါ၊ ထိုတရားခံ ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ.ဖူးကြောင်းကို အစီရင်ခံစာပေါ် တွင်ဖြစ်စေ၊ စွဲချက်စာချုပ်ပေါ် တွင်ဖြစ်စေ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ထိုတရားခံ အမည်နှင့် ယှဉ်လျက် မင်နီနှင့် ရေးမှတ်ပြီးလျှင်၊ ရာဇဝတ် ၃၄ ရဲ ၅၅-က ပုံစံတစောင်ကို အမှုတင်ပို့သော အရာရှိက ခံဝန်ချုပ် နှင့်အတူ တွဲလိုက်ရမည်။ တရားခံအပေါ် ၌ ယခင်ပြစ်ချက်ရှိကြောင်း ဖသိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မသက်ဇ္ဈာရာ မရှိလျှင်၊ ဤပုံစံကို စက္ကူအဖြူပုံစံ *ပေါ် တွင်ရေးရမည်။ ယခင်ပြစ်ချက် ရှိကြောင်းသိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်မသက်ဇ္ဈာရာ ဖွယ်ရာရှိလျှင်၊ ဤပုံစံကိုစက္ကူအဝါပုံစံ †ပေါ် တွင် ရေး၍၊ ရာဇသတ်ကြီးအခန်း ၁၂ နှင့် ၁၇ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုများမှတပါး အခြားသော ပြစ်မှုများအတွက် ပြစ်ချက်များ အပါအဝင် ရဲကသိရှိသမျှသော ယခင်ပြစ်ချက် များ၏ လိုရင်း အကြောင်းအချက်များကို ဖော်ပြရမည်။

စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ ထင်ရှားသည့် ယခင်ပြစ်ချက်များ အတွက် သက်သေခံ လက်မှတ်စာ။

၆၄၂။ ။ရဲကတင်ပို့သည့် အမှုများတွင် တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် တင်ပို့သည့် စွဲချက် နှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းရှိမှု၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၇၅ အရ တိုးမြှင့်သည့် ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သင့်စေမည့် တရားခံ အပေါ် ၌ ယခင်ပြစ်ချက်များ တစုံတရာ ရေးမှတ်ထားခြင်းရှိ မရှိကိုနှောက် ဆုံးစာပိုဒ်တွင် ရည်ညွှန်းသည့် ရဲပုံစံကို ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့် တရားရုံးက သိသာအောင် စုံစမ်းရမည်။ ရဲကရေးမှတ်ထားသည့် ယခင်ပြစ်ချက် အားလုံးဖြစ်စေ၊ တခုခုဖြစ်စေ၊ တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ တရားစီရင်ရေး အရ ထင်ရှားသည် မထင်ရှားသည်ကို စီရင်ချက်တွင် ဖော်ပြရမည်။ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း

---

* ပုံစံနံပါတ် ရာဇဝတ်မူ ၂၀။ ရဲ ၄၄။ † ပုံစံနံပါတ် ရာဇဝတ်မူ ၂၁။ ရဲ ၄၄။

The judgment should show whether all or any of the previous convictions recorded by the police have been judicially proved at the trial of the accused ; and in case of conviction a certificate in accordance with the decision in the judgment on this point, signed by the Judge or Magistrate himself, should be endorsed on the descriptive-roll in Form No $\frac{\text{Crime } 21}{\text{Police } 44}$, which must accompany the warrant of imprisonment.

643. When an accused is sentenced to imprisonment for a period exceeding a month and no descriptive-roll has been sent up by the police, a descriptive-roll in Criminal Form 99 (white paper) where there are no previous convictions or Form 100 (unbleached paper) where previous convictions have been judicially proved at the trial of the accused, shall be prepared by the Court Police Officer, or, where there is no Court Police Officer, by the Head Clerk of the Court, and shall be attached to the warrant of imprisonment. The roll in Criminal Form 100 shall be signed by the Judge or Magistrate himself.

644. Under the provisions of section 221 (7) of the the Code of Criminal Procedure, in every case in which there are *prima facie* grounds for believing the accused to have been previously convicted of an offence, by reason of which previous conviction he is liable to enhanced punishment or punishment of a different kind under the provisions of section 75 of the Penal Code or of any other law, he must be charged with the previous conviction. Form Criminal 82 should be used for this purpose. This rule applies in all cases to which section 75 of the Penal Code or any provision of law allowing enhanced punishment for a second or subsequent offence is applicable even if the Court does not propose to pass a sentence heavier than the maximum sentence allowed by the substantive section under which the accused is charged.

The accused should be required to plead to the charge of the previous conviction and if he does not admit it the charge should be tried at the conclusion of the trial for the substantive offence. The charge must be proved in the manner laid down in section 511 of the Code of Criminal Procedure, and the Corut should record a finding in the judgment as to whether the accused has been so previously convicted or not.

The charge of previous conviction, if omitted at the time of framing the charge for the substantive offence, may be added at any time before sentence is passed.

ရှိမှု၊ ထိုအချက်ပေါ်တွင် စီရင်ချက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် အညီသက်သေခံ လက်မှတ်စာကို ပုံစံအမှတ် ရာဇဝတ်မှု ၂၁ နှင့် အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်စာရင်းပေါ်တွင်ထပ်ဆင့်ရေးသား၍ တရားသူကြီးကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးလျှင် ထိုပုံစံကို ထောင်ချ ဝါရမ်းနှင့်အတူ ပေးပို့ရမည်။

၆၄၃။ ။တရားခံအပေါ်၌ တလထက်ပိုသော ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရာ အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်စာရင်းကို ရဲကတင်ပို့ခြင်း မရှိသည့်အခါ၊ တရားရုံး ရဲအရာရှိကသော်၎င်း၊ တရားရုံး ရဲအရာရှိ မရှိသည့်အချက်တွင် တရားရုံး စာရေးကြီးကသော်၎င်း၊ ယခင်ပြစ်ချက်မျှင်း မရှိလျှင် အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်စာရင်းကို ရာဇဝတ်ပုံစံ ၉၉ (စက္ကူဖြူ)နှင့် စီစဉ်ရေးသား၍၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ ယခင်ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရ ဖူးကြောင်း တရားစီရင်ရေးအရ ထင်ရှားခြင်းရှိလျှင်၊ ပုံစံ ၁၀၀ (စက္ကူဝါ) နှင့် စီစဉ်ရေးသားပြီးလျှင်၊ ထောင်ချ ဝါရမ်းနှင့်အတူ ပူးတွဲလိုက်ရမည်။ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၁၀၀ နှင့်ရေးသော အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက် စာရင်းကို တရားသူကြီးကိုယ်တိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

၆၄၄။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၁ (၇)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ တရားခံသည်ပြစ်မှုတခုခုနှင့် ယခင်အခါက ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသည်ဟု ယုံကြည်ရန် ယုတ္တိထင်ရှားသည့် အခြေခံအကြောင်းများ ရှိသည့်အမှုတိုင်း၌၊ ထိုသို့ယခင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသည့်၊ အကြောင်းကြောင့် တရားခံမှာ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၇၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရဖြစ်စေ၊ အခြားတရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရဖြစ်စေ တိုးမြှင့်သော ပြစ်ဒဏ်ကိုသော်၎င်း၊ အခြားပြစ်ဒဏ် တမျိုးတမည်ကိုသော်၎င်း ခံထိုက်လျှင်၊ ထိုတရားခံကို ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်းနှင့် စွဲချက်တင်ရမည်။ ဤကိစ္စအလို့ငှာ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၈၂ ကိုအသုံးပြုရမည်။ တရားခံကို စွဲချက်တင်ရင်း ပုဒ်မကခွင့်ပြုသည့် အမျှားဆုံးပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ထက်ပို၍ ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ကို တရားရုံးက ချမှတ်ရန် ကြံရွယ်ခြင်း မရှိစေကာမူ၊ ဤနည်းဥပဒေသည် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၇၅ နှင့်သက်ဆိုင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒုတိယပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ နောက်ထပ် ပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ တိုးမြှင့်သောပြစ်ဒဏ် ပေးခွင့်ပြုသော တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုနှင့် သက်ဆိုင်သော အမှုအရပ်ရပ်တို့နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းရှိသည်။

ယခင်ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်း စွဲချက်ကို တရားခံအား ထူချေစေရမည့်ပြင်၊ တရားခံက ထိုစွဲချက်ကို ဝန်မခံလျှင်၊ အရင်းခံပြစ်မှုကို စစ်ဆေးစီရင်၍ ပြီးဆုံးသောအခါ၊ ထိုစွဲချက်ကိုစစ်ဆေးစီရင်ရမည်၊ ထိုစွဲချက်ကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၁ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ထင်ရှားအောင် ပြုလုပ်ရမည်။ ထို့ပြင် တရားခံသည် ထိုသို့ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသည် မခံရ ဖူးသည်ကို စီရင်ချက်တွင် တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ချက် ရေးမှတ်ရမည်။

အရင်းခံပြစ်မှုအတွက် စွဲချက်တင်သည့် အခါ၌၊ ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်း စွဲချက်ကို ချန်လှပ်ထားခဲ့မှု၊ ထိုစွဲချက်ကို စီရင်ချက်မချမီ မည်သည့်အခါမဆို ထပ်မံဖြည့်သွင်းနိုင်သည်။

645. In many cases in which the accused has been previously convicted of a similar offence or of some other offence indicating moral turpitude, but to which no special provision of law allowing enhanced punishment in the case of a second or subsequent conviction applies, it is nevertheless expedient to pass a more severe sentence than would be passed on a first offender in a similar case. In such cases the record must show clearly that the previous convictions have been either admitted or proved.

When the trial is concluded, but before sentence is passed, the Court should proceed to try the previous convictions. Form Criminal 83 should be used for this purpose.

Without *prima facie* grounds for believing an accused to have been previously convicted he should not be asked whether he has been previously convicted.

646. A conditionally released prisoner can violate the conditions of his release in three ways, namely (a) breaking an ordinary condition of his release, *e.g.*, failing to report at a police station at the time specified in the order of conditional release, (b) committing a new offence, and (c) absconding.

Conditionally Released prisoners.

In case (a) the Government can take action under section 401 of the Code of Criminal Procedure, and no prosecution under section 227, Penal Code, need be launched.

In case (b) there need not be any prosecution under section 227, Penal Code. The proper course in such a case is for the Court to try him for the offence and record a finding thereon. If the finding is one of conviction the proceedings should be forwarded to Government in the Home Department before sentence is passed in order that steps may be taken to revive the original sentence. When the original sentence has been revived the convicting Court under the provisions of section 397, Code of Criminal Procedure, may proceed to pass sentence for the new offence, and may at its option direct the sentence which it then pronounces to run consecutively or concurrently with the revived sentence.

၆၄၅။ ။ဒုတိယ အကြိမ် ဖြစ်စေ၊ နောက်ထပ် အကြိမ် ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသည့် ဒဏ်တွက် တိုးမြှင့်သော ပြစ်ဒဏ်ပေးရန် ခွင့်ပြုသည့် တရားဥပဒေ အထူး ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် မသက်ဆိုင်သော်ငြားလည်း၊ ဒုလားတူ ပြစ်မှုမျိုးနှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်ကျင့်တရားယုတ်ပြားခြင်း ရှိကြောင်း ဖော်ပြသည့် အခြား ပြစ်မှုနှင့် တရားခံ ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသော အမှုမျိုးစုဘို့၌ ပထမ အကြိမ် ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူကို အလားတူ အမှုမျိုးတွင် ပေးမည့် ပြစ်ဒဏ်ထက်ပို၍ ပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို ချမှတ်ရန် လျော်ကန်ပေသည်။ ထိုသို့သော အမှုများတွင် ယခင်ပြစ်ချက်များကို ဖြောင့်ဆို ဝန်ခံသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထင်ရှားပြပြီး ဖြစ်သည်ကို အမှုတွဲတွင် ထင်ရှားစွာဖော်ပြရမည်။

စစ်ဆေးစီရင်မှု ပြီးဆုံးသောအခါ စီရင်ချက်ကို မချမှတ်သေးမီ၊ ယခင်ပြစ်ချက်များကို တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ရန် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤကိစ္စအလို့ငှါ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၈၃ ကို အသုံးပြုရမည်။

တရားခံသည် ယခင်က ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်း ယုံကြည်ရန် ယုတ္တိထင်ရှားသော အခြေခံ အကြောင်းများ မရှိဘဲလျက်၊ တရားခံကို ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသလော ဟု မမေးရ။

၆၄၆။ ။စည်းကမ်းချက်နှင့် လွှတ်ထားသော ဗမကျဉ်းသားတဦးသည်၊ မိမိကို လွှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များကို နည်းသုံးနည်းဖြင့် ဖောက်ဖျက်နိုင်သည်။ ထိုနည်းများမှာ—

စည်းကမ်းချက်နှင့် လွှတ်ထားသော အကျဉ်းသားများ။

(က) မိမိကို လွှတ်ထားရာ ဖြစ်သော သာမန်စည်းကမ်းချက်ကို ချိုးဖောက်ခြင်း၊ ဥပမာ စည်းကမ်းချက်နှင့် လွှတ်သည့် အဓိန့်တွင် သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသည့် အချိန်တွင်ရဲစခန်း၌ တိုင်ကြားခြင်းမပြု ပျက်ကွက်ခြင်း၊

(ခ) ပြစ်မှု အသစ် တရပ်ကို ကျူးလွန်ခြင်းနှင့်

(ဂ) ထွက်ပြေးတိမ်ခြောင်နေခြင်း။

(က) အချက်တွင် အစိုးရက ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၀၁ အရ၊ အရေးယူနိုင်၍၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၂၇ အရ၊ တရားစွဲဆိုရန် မလိုချေ။

(ခ) အချက်တွင် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၂၇ အရ၊ တရားစွဲဆိုရန် မလိုချေ။ ထိုထို့သော အချက်တွင် ဆောင်ရွက်သင့်သာ နည်းလမ်းမှာ၊ တရားရုံးက ထိုသူကို ကျူးလွန်သော ပြစ်မှု အသစ်နှင့် စစ်ဆေးပြီးလျှင်၊ ထိုပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ရေးမှတ်ရမည်။ ပြစ်မှု ထင်ရှားသည်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင်၊ မူလ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို ပြန်၍ သက်တမ်းဆက်ရန် အလို့ငှါ၊ အရေးယူနိုင်စေရန် အမှုတွဲကို နိုင်ငံတော် အစိုးရ ပြည်ထဲရေးဌာနသို့ ပြစ်ဒဏ်မခွါမှတ်မီ တင်ပို့ရမည်။ မူလပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို ပြန်၍ သက်တမ်း ဆက်ပြီးသောအခါ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သော တရားရုံးသည်၊ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၉၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ပြစ်မှု အသစ်အတွက် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရန် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထိုအခါ၌ တရားရုံးက ပြန်၍ သက်တမ်း ဆက်သော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်နှင့် နောက်ချမှတ်

If sentence for the new offence is wrongly pronounced before the old sentence has been revived the effect is that the revived sentence and the fresh sentence must, of necessity, run concurrently.

Case (c) is on a different footing. The second part of section 227, Penal Code, provides for a punishment to the maximum extent of one year's rigorous imprisonment, *in addition to the punishment prescribed by the first part of the section,* on conviction for the offence of violating a condition of a remission of punishment in a particular way, *viz.*, by absconding. In such a case the Government will presumably refrain from taking action under section 401 (3), Code of Criminal Procedure, and the Court trying the absconder should not take steps to have the original sentence revived by the Government, because it has adequate power to deal with the accused under section 227, Penal Code.

When a Borstal or Senior Training School lad commits an offence when on licence under section 33 of the Prevention of Crime (Young Offenders) Act, sentence should be passed in the case without referring the matter to Government but a copy of the judgment should be submitted to the Secretary to the Government of the Union of Burma, Ministry of Judicial Affairs.

Mode of Proving Previous Conviction or Acquittal.

S11. **647.** A previous conviction or acquittal may be proved -

(a) by an extract duly certified to be a copy of the sentence or order ; or in the case of a conviction either,

(b) by certificate signed by the Superintendent of the Jail in which the sentence was executed (Form No. $\frac{\text{Police}}{31}$)or

(c) by the production of the warrant under which the punishment was suffered :

together with, in each of these cases, evidence of the identity of the accused with the person convicted or acquitted. The documents and any evidence taken will be filed immediately after the proceeding trying the privious conviction (Form Criminal 83).

သော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် နှစ်ရပ်တို့ကို တခုပြီးမှ တခု ဖြစ်စေ၊ တပြိုင်နက်တည်းဖြစ်စေ၊ ခံစေရမည်ဟု မိမိဆန္ဒအလျောက် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ အထက်ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ပြန်၍ သက်တမ်း မဆက်မီ၊ ပြစ်မှု အသစ် အတွက် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို မှားယွင်းချမှက်လိုက်လျှင်၊ သက်ရောက်သည့် အကျိုးမှာ ပြန်၍ သက်တမ်း ဆက်သော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် အသစ် နှစ်ရပ်လုံးတို့ကို မလွဲမရှောင်သာဘဲ တပြိုင်နက်တည်း ခံရမည်ပင်ဖြစ်သည်။

(ဂ) အချက်မှာ၊ကွဲပြားခြားနားသော အခြေခံ အပေါ် ၌ မူတည်သည်။ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၂၇ ဒုတိယအပိုင်းကပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ ပြစ်ဒဏ်မှ လွှတ်ငြိမ်းခွင့် ပေးရာ၌ ထားသည့် စည်းကမ်းချက်ကို သီးခြားနည်းလမ်း တရပ် ဖြစ်သော တွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ခြင်းဖြင့် ဖောက်ဖျက်သည့် ပြစ်မှု အတွက် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်း ခံရသည့်အခါ၊ ထိုပုဒ်မ ပထမပိုင်းတွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ် အပြင် အလုပ်ကြမ်း ထောင်ဒဏ် အများဆုံး တနှစ်ထိ ချမှတ်ခြင်း ခံစေရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုသို့သော အချက်မျိုးတွင် ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၀၁ (၃)အရ၊ အရေးယူခြင်းမှ အစိုးရက ရှောင်ကြဉ် လိမ့်မည်ဟု ယူဆသဖြင့် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သူကို စစ်ဆေးစီရင်သော တရားမှုးက မိမိ၌ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၂၂၇ အရ၊ တရားခံကို အရေးယူ စီမံရန် အခွင့်အာဏာ အလုံအလောက် ရှိသောကြောင့်၊ မူလပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို အစိုးရက ပြန်၍ သက်တမ်း ဆက်စေရန် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။

ရာဇဝတ်မှု ကာကွယ်တားမြစ်ရန် (ပြစ်မှုကျူးလွန်သော လူငယ်များ) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ အရ၊ လိုင်စင်နှင့် နေသည့် ကာလ အတွင်း၊ ဘော်စတယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် အထက်တန်း သင်တန်းကျောင်းသူငယ် တဦး တယောက်သည်၊ ပြစ်မှု တခုခုကို ကျူးလွန်ဘဲသည့်အခါ၊ ထိုကိစ္စကို အစိုးရထံသို့ လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း မပြုဘဲ၊ ဤအမှုတွင် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို ချမှတ်ရမည်။ သို့သော်လည်း စီရင်ချက် မိတ္တူတစောင်ကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်ထံသို့ တင်ပို့ရမည်။

ယခင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်းကိုသော်၎င်း၊ တရားသေလွှတ်ကြောင်းကို သော်၎င်း၊ ထင်ရှားပြရန် နည်းလမ်း။

၅၁၁။ ၆၄၇။ ။ယခင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ တရားသေ လွှတ်ကြောင်းကို ဖြစ်စေ—

(က) ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်၏မိတ္တူ၊ သို့တည်း မဟုတ် အမိန့်မိတ္တူ ဖြစ်ကြောင်း နည်းလမ်း တကျ တာဝန်ခံ လက်မှတ်ရေးထိုးသော ကောက်နုတ်ချက်ဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ချက် ဖြစ်သည့် ကိစ္စတွင်း

(ခ) ပြစ်ဒဏ်ကို အတည် ပြုလုပ်သည့် ထောင်ပိုင်ဝန်က လက်မှတ်ရေးထိုးသော သက်သေခံ လက်မှတ် (ပုံစံနံပါတ် $\frac{\text{ရဲ}}{\text{၃၁}}$ ဖြင့်၊ သို့တည်း မဟုတ်

(ဂ) ပြစ်ဒဏ် ခံရရာ ဖြစ်သော ဝါရမ်းစာကို တင်ပြခြင်း အားဖြင့်၊

အဆိုပါ ကိစ္စအသီးသီး၌ တရားခံသည် ထိုသို့ ပြစ်မှုတင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရ ဖူးသူ၊ သို့တည်း မဟုတ် တရားသေလွှတ်ခြင်းခံရ ဖူးသူ ဟုတ်မှန်ကြောင်း သက်သေခံချက်နှင့် တကွ၊ သက်သေ

The common mistake of supposing that a certificate in Form No. Crime 2/Police 44 fulfils the requirements of section 511 should be avoided.

NOTE. - A certtified extract from Criminal Register 1 is admissible under action 65 (c) of the evidence Act as secondary evidence of a previous conviction only when the original record of the trial has been destroyed or lost.*

648. Proof of the identity of the **accused** with the person named in the certificate or extract is **necessary** unless the previous conviction is admitted.

649. The accused should not be asked in his evidence or examination concerning previous conviction of which there is no evidence. Without proof of the authorized kind of a previous conviction the mere admission of an accused person does not justify the use of the conviction to affect the punishment to be inflicted.

Finger Prints.

650. The attention of all Magistrates is particularly directed to the law regarding Finger Print Impressions as expounded in Hulost *v.* King Emperor (4 L.B.R., 125) the headnote of which is printed below : -

"The accused was charged with theft after three previous convictions under Chapter XVII of the Penal Code. To prove these convictions whcih the accused denied, certain 'Finger Impression Slips' were produced, together with statement signed by the officer in charge of the Finger-print Bureau to the effect that the impressions appearing thereon were those of the person against whom the specified convictions had been had. An officer of the Finger-print Bureau took impressions of the accused's fingers in Court and identified him as the person whose finger-prints appeared on the 'Finger Impression Slips.'

Held, - that the previous convictions of the accused stated on the slips were not proved merely by the production of such slips.'

* 43 Calcutta 973, 983.

ထင်ရှားပြနိုင်သည်။ စာအမှတ် စာတန်းများနှင့် ရေးမှတ် ယူထားသော သက်သေခံချက်တို့ကို ယခင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်းကို စစ်ဆေးစီရင်သော မူခင်း မှတ်တမ်းနောက်၌ ကပ်လျက်တွဲထားရမည်။ (ရာဇဝတ် ပုံစံ ၈၃)။

ပုံစံနံပါတ် ရာဇဝတ်မူ ၂၁ ရဲ ၄၄ တွင် ရေးသားသည့် သက်သေခံ လက်မှတ်သည်၊ ပုဒ်မ ၅၁၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အရ လိုအပ်သည့် အတိုင်း ပြည့်စုံလုံလောက်သည်ဟု မှားယွင်းယူဆတတ်ခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။

မှတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် ၁ မှ တာဝန်ခံလက်မှတ်ရေးထိုးသော ကောက်နုတ်ချက်သည်။ စစ်ဆေးစီရင်မှု၏ မူလအတွဲဖျက်ဆီးပြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျောက်ဆုံးပြီးဖြစ်သည့်အခါ၌သာလျှင်၊ ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရ ဖူးကြောင်း တဆင့်သက်သေခံချက်အဖြစ်နှင့် သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၅(ဂ) အရ သက်သေခံဝင်သည်။*

၆၄၈။ ။ယခင် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်းကို ဖြောင့်ဆို ဝန်ခံသည့် မဟုတ်လျှင်၊ တရားခံသည် သက်သေခံ လက်မှတ်စာတွင် ဖြစ်စေ၊ ကောက်နုတ်ချက်တွင် ဖြစ်စေ၊ အမည်ဖော်ပြထားသူ ဟုတ်မှန်ကြောင်း ထင်ရှားပြရန် သက်သေခံချက်လိုသည်။

၆၄၉။ ။သက်သေခံ မရှိသော ယခင် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခံရ မှုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားခံအား သက်သေခံချက် ပေးရာ၌ဖြစ်စေ၊ စစ်မေးရာ၌ဖြစ်စေ၊ မေးမြန်းခြင်း မပြုရ။ ယခင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကြောင်းကို ဥပဒေက ခွင့်ပြုသော နည်းလမ်း အရ သက်သေထင်ရှားပြခြင်းမရှိဘဲ၊ တရားခံက ဖြောင့်ဆို ဝန်ခံရုံမျှနှင့် ချမှတ်မည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ထိခိုက်အောင် ယခင်ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ချက်ကို အသုံးပြုနိုင်သည် မဟုတ်ဧ။

လက်ဗွေနှိပ်မှတ်များ။

၆၅၀။ ။ဟူလော့နှင့် အစိုးရ အမှု (အောက် ဖြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ စတုတ္ထတွဲ၊ စာမျက်နှာ ၁၂၅)တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည့် လက်ဗွေနှိပ်မှတ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော တရားဥပဒေကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအားလုံးတို့က ဂရုပြုကြရန် အထူးနှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုစီရင်ထုံး၏ ခေါင်းစဉ်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

"ရာဇသတ်ကြီး အခန်း ၁၇ အရ၊ တရားခံကို အထက်ကသုံးကြိမ်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ပြီးနောက်၊ ၎င်းတရားခံကို ခိုးမှုနှင့် စွဲဆိုရာ၊ တရားခံက ငြင်းကွယ်သော ၎င်း၏ပြစ်ချက်များကို ထင်ရှားစေရန် 'လက်ဗွေနှိပ်မှတ်ပါရှိသော စာရွက်ငယ်' အချို့ကို၊ ၎င်းစာရွက်ငယ်များပေါ်တွင်ပါရှိသည့် လက်ဗွေနှိပ်မှတ်များသည်၊ ဆိုခဲ့သည့် ပြစ်ချက်တို့ကို ခံခဲ့ရ ဖူးသူ၏ လက်နှိပ်ရာများဖြစ်ကြောင်းနှင့် လက်ဗွေနှိပ်ဌာန တာဝန်ခံအရာရှိ လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် ထွက်ဆိုချက်နှင့်အတူတကွ တင်ပြလေသည်။ လက်ဗွေနှိပ်ဌာန အရာရှိတ့ယောက်သည်၊ တရားခံ၏ လက်ဗွေနှိပ်မှတ်များကို ရုံးတော်တွင် နှိပ်ယူ၍၊ ၎င်းတရားခံကို 'လက်ဗွေနှိပ်မှတ်ပါရှိသော စာရွက်ငယ်များ' အပေါ်မှာ လက်ဗွေနှိပ်သူဖြစ်ကြောင်း ထွက်ဆိုသည်။

ကောက်ယူသည်မှာ။ ။စာရွက်ငယ်များပေါ်တွင် ဖော်ပြထားသည့်တရားခံ၏အထက်ပြစ်ချက်များသည် ၎င်းစာရွက်ငယ်များကို တင်ပြရုံမျှနှင့် ဓထင်ရှားတု ကောက်ယူ ဆုံးဖြတ်သည်။"

* ၄၃၊ ကာလကတ္တာ၊ ၉၇၃၊ ၉၈၃။

651. (1) A Court requiring the services of a Finger-print Expert should make out a summons to "The Finger-print Expert" (not to any particular officer by name), which should be addressed through the District Superintendent of Police to the Assistant Deputy Inspector-General of Police (Crime). Inspectors and Sub-Inspectors of Police cannot ordinarily be regarded as experts.

No person other than an expeert who holds a certificate granted to him by the Assistant Deputy Inspector-General of Police (Crime), to the effect that he is competent to give an opinion on finger impressions, should be allowed to give an expert opinion on finger-prints.

(2) When a second opinion on a disputed finger-print is necessary, the case should be referred to an expert from another Finger-print Bureau.

(3) In Criminal Cases, Fees, Travelling and Subsistence Allowances of the Expert are not payable by the Court. (*cf.* paragraph 62.)

Summoning of Jailors.

652. Great inconvenience is frequently caused by the summoning of jailors or assistant jailors to attend Court for the purpose of proving the previous convictions of accused persons. The grounds of complaint are -

(i) that members of the jail staff are frequently summoned and kept waiting several days before they are examined, particularly in Sessions cases, and

(ii) that members of the jail staff are frequently summoned though they cannot identify the prisoner.

All Magistrates must exercise careful discretion in the matter of summoning members of the jail staff, and before a jailor or assistant jailor is summoned the Superintendent of Jail should be asked whether or not any member of the staff can identify the accused, and arrangements should be made to have such a person sent if he is likely to be required.

Sessions Judges should also make arrangements that, if a Sessions case is postponed, intimation of that fact should, if possible, be sent (by telegram if necessary) to the jail concerned.

၆၅၁။ ။(၁) လက်ဗွေနှိပ်မှတ် ကျွမ်းကျင်သူ အရာရှိ၏ ဆောင်ရွက်မှုကို အလိုပို့သော တရားဝိုးသည် (အရာရှိတဦးတယောက်၏ နာမည်ဖြင့် မဟုတ်သဲ) "လက်ဗွေနှိပ် ကျွမ်းကျင်သူ ဘဏ္ဍာမှူးသို့" ဟူသော သမ္မန်စာ ရေးသားပြီးလျှင် ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူး တံမှတဆင့် ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူး (မှုခင်း) ထံသို့ လိပ်တပ်ထုတ်ဆင့်ရမည်၊ ဝါဒြဲရေးမှူးများနှင့် ဒု-လက်ဖြဲရေးမှူးများကို သာမန်အားဖြင့်ကျွမ်းကျင်သူ အရာရှိများဟူ၍ မယူဆနိုင်ခေါ်။

လက်ဗွေနှိပ်မှတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထင်မြင်ချက် ပေးနိုင်သည်ဟု ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူး(မှုခင်း)က ထုတ်ပေးသော သက်သေခံလက်မှတ် ရရှိသည့် ကျွမ်းကျင်သူ အရာရှိမှ တပါး၊ အခြားမည်သူကိုမျှ လက်ဗွေနှိပ်ရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ထင်မြင်ချက် အနေနှင့်ဆင်မြင်ချက်ပေးခွင့် မပြုရ။

(၂) ငြင်းဆိုခြင်းပြုသည့် လက်ဗွေနှိပ်ရာ အပေါ်တွင် ဒုတိယထင်မြင်ချက် လိုသော အခါ၊ ထိုဘီစ္စကို အခြားလက်ဗွေနှိပ်ဌာနမှ ကျွမ်းကျင်သူအရာရှိ တဦးထံ လွှဲအပ်ရမည်။

(၃) ရာဇဝတ်မှုများတွင် ထိုကျွမ်းကျင်သူအရာရှိ၏ အခကြေး၊ ခရီးစရိတ်ငွေနှင့် စားစရိတ် ငွေများကို တရားဝိုးက မပေးရ။ (စာပိုဒ် ၆၂ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

ထောင်မှူးများကို ဆင့်ခေါ်ခြင်း

၆၅၂။ ။စွပ်စွဲခံရသူ တရားခံများ၏ ယခင်ပြစ်ချက်များကို ထင်ရှားပြရန် အလို့ငှာ ထောင်မှူးများ၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ထောက်ထောင်မှူးများကို တရားဝိုးသို့ လာရောက် စေရန် ဆင့်ခေါ်ခြင်းကြောင့် မကြာခဏများစွာ ကသိကအောက် ဖြစ်ရလေသည်။ ကသိကအောက်ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများမှာ—

(၁) အကျဉ်းထောင် အရာရှိများကို မကြာခဏ ဆင့်ခေါ်ပြီးလျှင်၊ အထူးသဖြင့် စက်ရှင်မှုများ၌ ၎င်းတို့ကို မစစ်မမေးခင် ရက်ပေါင်းများစွာ စောင့်ဆိုင်း ထားစေခြင်း၊ ထို့ပြင်

(၂) အကျဉ်းထောင် အရာရှိများသည်၊ အကျဉ်းသားကို ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲပြခြင်း မပြုနိုင်သော်လည်း၊ ၎င်းတို့ကို မကြာခဏ ဆင့်ခေါ်ခြင်း

တို့ ဖြစ်လေသည်။

အကျဉ်းထောင် အရာရှိတို့ကို ဆင့်ခေါ်သည့်ကိစ္စတွင် အားလုံးသောရာဇဝတ်တရားသူကြီး တို့သည်၊ မိမိတို့သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ဂရုပြု၍ သုံးစွဲရမည်ဖြင့်၊ ထောင်မှူး၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ထောက်ထောင်မှူး တဦးဦးကို ဆင့်ခေါ်ခြင်းမပြုမီ၊ အကျဉ်းထောင် အမှုထမ်းအဖွဲ့ဝင် တဦးဦးက တရားခံကို ဟုတ်မှန်ကြောင်း စွဲဆိုနိုင်ခြင်းရှိ မရှိကို ထောင်ပိုင် ဝန်အား မေးမြန်းရမည်။ ထိုသို့စွဲဆိုနိုင်မည့်သူကို လိုအပ်ရာသည်ဖြစ်လျှင်၊ ၎င်းသူကို စေလွှတ် စေရန် စီမံချက်များ ပြုလုပ်ရမည်။

စက်ရှင်မှုကို ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်လျှင်၊ ထိုသို့အမှုရွှေ့ဆိုင်းကြောင်းကို သက်ဆိုင်ရာ အကျဉ်း ထောင်သို့ တာဝန်ခံပါက၊ (ကြေးနန်းဌာနဖြင့်လိုလျှင် ကြေးနန်းဖြင့်) ပြောကြားစေရန် စက်ရှင် တရားသူကြီးက စီမံချက်များကိုလည်း ပြုလုပ်ရမည်။

CHAPTER XXIII.

JUDGMENTS-PUNISHMENTS-SENTENCES-CLASSIFICATION OF PRISONERS.

Judgments.

366 **653.** Judgment must be pronounced in open Court, in the presence of the accused, or, if his personal attendance during the trial has been dispensed with and he is acquitted or the sentence is one of fine only, in the presence of his pleader. Every Sessions Judge or Magistrate, when passing a sentence which includes a fine, shall, at the time of delivery of judgment, draw the attention of the accused to the notice prescribed by paragraph 1059, Courts Manual, which is exhibited outside all Courts indicate the whereabouts of the Bailiff's office and mention the Bailiff's name. A note that this has been done should be made in the diary of the record.

Delivery of Judgment.

367(1). **654.** A judgment must be written in the language of the Court. It must be dated and signed in open Court at the time of pronouncing it. It may be dictated. If dictated, or written with a typewriter, every page of the judgment must be signed by the Magistrate or Judge.

Contents of Judgments.

A judgment, once signed, cannot be altered or reviewed except to correct a clerical error.

369 **655.** In cases in which two or more accused are tried together, and in which the charges against the various accused rest on evidence not entirely the same, the judgment should contain : -

Judgment in joint trials.

(i) A brief but adequate statement of the case, with such general discussion of the prosecution evidence as may be called for.

(ii) A similar statement and discussion of the defence case in so far it as is common to all or most of the accused.

အခန်း ၂၃

စီရင်ချက်များ၊ ပြစ်ဒဏ်များ၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်များ အကျဉ်းသားများကို အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းအကြောင်း

စီရင်ချက်များ

ဖြ၃၃။ ။ဒီမှုခင်ချက်ကို တရားခံ၏ရှေ့၌ လူသိရှင်ကြား တရားခွင်တွင် ချမှတ်ရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုစစ်ဆေး စီရင်သည့်အတွင်း တရားခံကိုယ်တိုင် လာရောက်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုထားပြီးဖြစ်၍၊ စီရင်ချက်မှာလည်း တရားခံကို တရားသေလွတ်ရန်သော်၎င်း၊ ဒဏ်ငွေလောက်သာ ပေးဆောင်ရန်သော်၎င်း ဖြစ်လျှင်၊ ဟရားခံ၏ရှေနေရှေတွင် စီရင်ချက် ချမှတ်ရမည်။ ၃၆၆။

စီရင်ချက်ချခြင်း။

ငွေဒဏ်ပါသည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ချမှတ်သည့်အခါ၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အသီးသီးသည်၊ အားလုံးသော တရားရုံးများ အပြင်ဘက်၌ မြင်သာအောင်ပြထားသည့် တရားရုံးများလက်စွဲ ဥပဒေစာပိုဒ် ၁၀၅၉ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နှိုက်စာကို တရားခံအား သတိပြုစေရန် နှိုးဆော်ရမည်ဖြင့်၊ ဘီလစ်ရုံးခန်း မည်သည့်နေရာ၌ ရှိသည်ကို ညွှန်ပြ၍၊ ဘီလစ်၏အမည်ကိုလည်း ထုတ်ဖော်ပြောပြရမည်၊ ထိုသို့ပြုလုပ်ပြီးကြောင်းကို အမှုတွဲ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။

ဖြ၃၄။ ။စီရင်ချက်ကို ရိုးသုံးစွာသာဖြင့် ရေးသားရမည်။ စီရင်ချက်ကို ချမှတ်သည့် အခါ၌၊ လူသိရှင်ကြား တရားခွင်တွင် စီရင်ချက်ကို နေ့မွေးပစ်၍ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ စီရင်ချက်ကို နှုတ်တိုက်ပြော၍ ရေးစေနိုင်သည်။ နှုတ်ပိုက်ပြော၍ဖြစ်စေ၊ လက်နှိပ်စက်နှင့်ဖြစ်စေ ရေးလျှင်၊ စီရင်ချက်၏ စာမျက်နှာတိုင်းဟွင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသူကြီး ကလက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ၃၆၇(၁)။

စီရင်ချက်တွင် ပါရမည့် အချက်များ။

စီရင်ချက်ကို ချက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ဖြစ်သည့်အခါ၊ စာအရေးအသား မှားယွင်းချက်ကို ပြင်ရန်မှတပါး၊ ထိုစီရင်ချက်ကို ပြောင်းလဲခြင်းသော်၎င်း၊ ဖြန့်လည် စစ်ဆေးခြင်းသော်၎င်း မပြုနိုင်။

ဖြ၃၅။ ။တရားခံ နှစ်ယောက်ကိုဖြစ်စေ၊ နှစ်ယောက်ထက်ပိုသော တရားခံများကိုဖြစ်စေ အတူတကွ စစ်ဆေးစီရင်၍၊ ထိုတရားခံ အသီးသီးအပေါ်တွင် ဝဲချက်တင်ရန် အခြေခံပြုသော သက်သေခံချက်တို့မှာ အားလုံး ထပ်တူမှုမဟုတ်သော အမှုများတွင် စီရင်ချက်၌ အောက်ပါအတိုင်း ပါရှိရမည်။ ၃၆၉။

ပူးတွဲ စစ်ဆေးသော အမှုများတွင် စီရင်ချက်များ။

(၁) တရားလိုကဲ့ သက်သေထွက်ချက်ကို လိုအပ်သည့်အလျောက် ယေဘုယျအားဖြင့် ဝေဖန်လျက် အမှု၏အကြောင်းအရာ အလုံးအလောက်ကို အတိုကောက် ဖော်ပြချက်။

(၂) တရားခံ အားလုံးနှင့်သော်၎င်း၊ အများနှင့်သော်၎င်း အတူသက်ဆိုင်သမျှ၊ တရားခံဘက်မှ ချေဆိုသော အမှုကို အလားတူ ဖော်ပြချက်နှင့် ဝေဖန်ချက်။

(iii) A separate statement and discussion of the evidence against and for each accused, with definite findings thereon. When the evidence against two or more accused is the same, such accused might be dealt with as a group instead of singly, the defence evidence for each being treated separately so far as may be necessary. When the charges against the accused vary the charge against each should be stated in this part of the judgment.

(iv) The sentence or order passed in regard to each accused.

Copies of Judgments or Intimation of Result of Trial in certain cases.

Result Trial of Union of Military Policeman.

656. Whenever a charge of any offence committed by a **Union Military policeman** is enquired into or tried by a Criminal Court, the Court shall inform the Battalion Commandant or Adjutant of the result of the enquiry or trial.

Whenever a Union Military Policeman is an appellant or respondent in a criminal appeal, the Appellate Court shall inform the Battalion Commandant or Adjutant of the result of the appeal.

A copy of the judgment need not be furnished unless specially applied for; if so applied for, it shall be furnished free of charge.

Conviction of Reservist.

657. Whenever a Criminal Court sentences a **reservist of the Burma Army** to transportation or imprisonment for any term exceeding three months, intimation of the sentence shall be sent by the Court to the Adjutant-General.

Conviction or Acquittal of Government Servant.

658. (1) Whenever a **Government official** is judicially **convicted** of any offence, a copy of the judgment must be sent to the Head of the Department in which he is employed. The copy shall be supplied free of charge.

(2) Whenever a Government pensioner is judicially convicted of any offence a copy of the judgment must be sent to the Deputy commissioner of the District in which he is

(၃) တရားခံအသီးသီးကို ဆန့်ကျင်ထိခိုက်သည့် သက်သေခံချက်နှင့် ထောက်ခံသည့် သက်သေခံချက်တို့ကို သီးခြားဖော်ပြချက်၊ ဝေဖန်ချက်တို့နှင့်တကွ၊ ၎င်းတို့အပေါ် တွင် တိကျ ပြတ်သားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ တရားခံနှစ်ဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် နှစ်ဦးထက်ပိုသော၊ တရားခံ များအပေါ် တွင် ဆန့်ကျင်ထွက်ဆိုသည့် သက်သေခံချက်သည် ထပ်တူဖြစ်သောအခါ၊ထိုတရား ခံတို့ကို တဦးစီစဉ်းစား ဝေဖန်မည့်အစား၊ တလုံးတစည်းတည်း စဉ်းစား ဝေဖန်ရမည်၊ တရားခံ အသီးသီးအတွက် တရားခံတက် သက်သေခံချက်ကို လိုအပ်သည့်အလျောက် သီးခြားဆောင် ရွက်ရမည်၊ တရားခံများ အပေါ် တွင် တင်သည့်စွဲချက်များမှာ မတူဘဲ ကွဲလွဲခြင်းရှိသောအခါ၊ တရားခံအသီးသီးအပေါ် တွင် တင်သည့်စွဲချက်တို့ စီရင်ချက်၏ ဤအပိုင်းတွင် ဖော်ပြရမည်။

(၄) တရားခံ အသီးသီးအပေါ် တွင် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်။

အချို့သော အမှုများဌ်ဲ စီရင်ချက်မိတ်တူများ၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်မှု၏ အပြီးသတ် အခြေအနေကို အကြောင်းကြားခြင်း

ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲတပ်သား၊ တို့ကို စီရင်ချက်ချသော ပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော တရားရုံး၊ သို့မဟုတ် အရာရှိသို့ အကြောင်းကြားရန်

၆၅၆။ ။ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲတပ်သား တဦးတယောက် ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုနှင့် စွဲဆိုချက်ကို ရာဇဝတ်တရားရုံးက စုံစမ်းစစ်ဆေးသောအခါ၊ သို့ တည်းမဟုတ် စစ်ဆေး စီရင်သောအခါ၊ ထိုစုံစမ်း စစ်ဆေးမှု၏။ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေး စီရင်မှု၏ အပြီးသတ် အခြေအနေကို တရားရုံးက တပ်ရင်းမှူး ထံသိသော်ငင်း၊ စစ်ရေးထံသို့သော်ငင်း အကြောင်းကြားရမည်။

ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲ တပ်သားတဦးသည်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုတွင် အယူခံတရားလို ဖြစ်မူ၊ သို့တည်းမဟုတ် အယူခံတရားခံဖြစ်မူ၊ ထိုအယူခံမှု၏ အပြီးသတ် အခြေအနေကို အယူခံ တရားရုံးကတပ်ရင်းမှူးထံသို့သော်ငင်း၊ စစ်ရေးထံသို့သော်ငင်း အကြောင်းကြားရမည်။

စီရင်ချက်မိတ်တူကို ရလိုကြောင်း အထူး လျှောက်ထားခြင်း မရှိလျှင်၊ ပေးရန်မလို။ အကယ်၍ လျှောက် ထောင်းခဲ့သော်၊ စီရင်ချက်မိတ်တူကို အခမဲ့ ထုတ်ပေးရမည်။

အရာစစ်မှုထမ်း အပေါ် ဦးပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်း။

၆၅၇။ ။ရာဇဝတ်တရားရုံးက၊ ပမာတပ်မတော်အရာစစ်မှုထမ်း တဦးကို တကျွန်းပိုဒဏ် ဖြစ်စေ၊ သုံးလပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ကျခံစေရန် စီရင်သော အခါ၊ ထိုသို့ ပြစ်ဒဏ်စီရင်သည့် အကြောင်းကို တရားရုံးက စစ်ရေးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြားရမည်။

အစိုးရမှုထမ်း တဦးတယောက်သည်၊ ပြစ်မှု တခုခုနှင့် တရားစီရင်ရေး အရာ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရသည့်အခါ၊ ထိုသူလုပ်ကိုင်သည့် ဌာန အကြီးအကဲထံသို့ စီရင်ချက်မိတ်တူတစောင် ပေးပို့ရမည်။ ထိုမိတ်တူကိုအခမဲ့ပေးရမည်။

အစိုးရမှုထမ်း တဦး သေလွန်ခြင်း။

(၂) အစိုးရပင်စာ လစာ ရသူ တဦးတယောက်သည်၊ ပြစ်မှု တခုခုနှင့် တရားစီရင်ရေး အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသည့်အခါ၊ နိုင်ငံခန်လမ်း စည်းမျဉ်း ဥပဒေအပိုဒ် ၃၅၀ အရ

convicted for the purpose of action uder Article 351 of the Civil Service Regulations. The copy shall be supplied free of charge.

(3) Whenever a Government official is acquitted or discharged by a Criminal Court, a copy of the judgment or order shall be supplied free of charge, on the application of the Head of the Deaprtment. District Magistrates are requested to make suitable arrangements for the observance of this order by subordinate Courts.

Conviction of any certified officer of the Mercantile Marine.

659. The Secretary to the Government of the Union of Burma, Ministry of Judicial Affairs, shall be furnished with detailed particulars of all cases in which any certified officer of the Mercantile Marine is convicted of any serious offence. These particulars should be supplied as soon as possible, after conviction, and should be accompanied in each instance by two copies of the judgment of the convicting Court.

Return of Forest Cases.

660. (1) Magistrates are requested to furnish to Divisional Forest Officers concerned a return in Form $\frac{\text{Forrest}}{\text{M. 24}}$ of all forest cases decided by them whether prosecuted by a Forest Officer or not.

(2) The statement should be forwarded as soon as the case is decided, and any correspondence regarding it should be addressed by the Forest Officer to the Magistrate through the District Magistrate, and should be replied to by the same channel.

Sessions Trials.

661. 'As regards copies of judgments in Sessions Trials and appeals and references therefrom, *see* paragraphs 589 and 590.

Supply of copy of judgment free of charge on application by I.G. of Prisons.

661 A. In the case of persons who have been convicted and sentenced to three years' imprisonment or more a copy of the judgment of the Appellate Court, if there is any appeal, shall be supplied free of charge on application by the Inspector-General of Prisons for the purpose of making necessary entries in the history sheet of the prisoners concerned.

အရေးယူရန်အလို့ငှါ စီရင်ချက်မိတ္တူတစောင်ကို ထိုသူ ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသည့် ဆိုင်ရာ ခရိုင်ဝန်ထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ထိုမိတ္တူကို အခမဲ့ပေးရမည်။

(၃) ရာဇဝတ်တရားရုံးက အစိုးရရာထမ်းမှုသမီး တဦးတယောက်ကို တရားသေသော်၎င်း၊ တရားရှင်သော်၎င်း လွှတ်လောအခါ၊ ဆိုင်ရာဌာနအကြီးအကဲက လျှောက်တောင်းမှု၊ စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်မိတ္တူတစောင်ကို အခမဲ့ပေးရမည်။ ဤအမိန့်ကို လက်အောက်ခံတရားရုံးများက လိုက်နာကြစေရန် သင့်လျော်သော စီမံချက်များ ပြုလုပ်ရန်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများအား နှိုးဆော်လိုက်သည်။

ကုန်သွယ်မှု သင်္ဘောစု ဆိုင်ရာ သက်သေခံလက်မှတ်ရ အရာရှိတဦးတယောက်ကို ကြီးလေးသော ပြစ်မှု တခုခုနှင့် ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်သော အမှုအရပ်ရပ်၌၊ အသေးစိတ် ဖော်ပြသည့် အကြောင်းအချက်များကို၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ တရားရေးပန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်ထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ပြီးနောက် ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ ဤအကြောင်း အချက်များကို ပေးအပ်ရမည်။ ထိုသို့ပေးအပ်သည့်အခါ၊ အသီးသီး၌ ထိုအကြောင်းအချက် များနှင့် အတူ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံး၏ စီရင်ချက်မိတ္တူ နှစ်စောင်ကိုပါ ပူးတွဲပေးပို့ရမည်။

ကုန်သွယ်မှု သင်္ဘောစုဆိုင်ရာသက်သေခံ လက်မှတ်ရ အရာရှိကို ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း။

၆၆၀။ ။(၁) သစ်တော အရာရှိစွဲဆိုသည်ဖြစ်စေ၊ မစွဲဆိုသည်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများ စီရင်ဆုံးဖြတ်သည့် သစ်တော ဆိုင်ရာ အမှုအရပ်ရပ်အစီရင်ခံစာရင်း။

သစ်တော

အစီရင်ခံစာရင်းကို ပုံစံ $\frac{\text{သစ်တော}}{\text{အသေးအဖွဲ ၂၄}}$ နှင့် ရေးသားပြီးလျှင်၊ ထို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့ကု ဆိုင်ရာ သစ်တော ခရိုင်ဝန်များသံသို့ ပေးပို့ကြရန်နှိုးဆော်လိုက်သည်။

(၂) ထိုစာရင်းကို အမှု ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပေးပို့ရမည်။ ထိုစာရင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာပေးစာယူ ပြုလုပ်ရန်ရှိလျှင်၊ သစ်တော အရာရှိက ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့လိပ်တပ်၍ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံမှ တဆင့် ပေးပို့ရမည်။ ပြန်စာပေးရန် ရှိလျှင်လည်း ထိုလမ်းစဉ်အတိုင်း ပြန်စာကို ပေးပို့ရမည်။

စက်ရှင်မှုများ။

၆၆၁။ ။စက်ရှင်မှုများ၊ ၎င်းအမှုများမှ တင်သွင်းသော အယူခံမှုများနှင့် လွှဲအပ်မှုများ၏ စီရင်ချက်မိတ်တူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စာပို့ပဲ့ ၅၈၉ နှင့် ၅၉၀ တို့ကိုကြည့်။

အကျဉ်းဌာနမင်းကြီးက လျှောက်တောင်းသည့် အခါ၊ စီရင်ချက် မိတ်တူကို အခမဲ့ ပေးခြင်း။

၆၆၁-က။ ။ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ၍ သုံးနှစ်ဖြစ်စေ၊ သုံးနှစ်ထက် ပို၍ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် ခုမှတ် ခံရသူများ ဖြစ်သည့်အချက်တွင်၊ အယူခံတစုံတရာရှိမှ၊ သက်ဆိုင်ရာ အကျဉ်းသားများ၏ အတွင်းပွင့်တိုင် စာတမ်းတွင် လိုအပ်သည့် ရေးသွင်းချက်များ ပြုလုပ်ရန်အလို့ငှါ အကျဉ်းဌာနမင်းကြီးက လျှောက် တောင်းသည့် အခါ၊ အယူခံ တရားရုံးစီရင်ချက် မိတ်တူတစောင်ကို အခမဲ့ ပေးရမည်။

Punishments.

(1) *imprisonment.*

Imprisonment.

662. In all Acts, Ordinances and Regulations,* unless the contrary is specified, "imprisonment "means either rigorous or simple imprisonment.

Imprisonment for fraction of a day.

663. Imprisonment for a fraction of a day should not be awarded unless it is the only period that can legally be imposed. There is, however, no objection to sentence of imprisonment until the rising of the Court, where only a nominal sentence is called for.

Impolicy of passing sentences of short terms of imprisonment.

664. While it is not desired to infringe in any way upon the discretionary powers possessed by Magistrates in sentencing offenders, it is necessary to emphasize the evils arising from sentencing offenders to short terms of imprisonment of three months or less. Particularly in the cases of the labouring classes, the deterrent effect of such sentences is small, as vaccination, inoculation, etc., take up three weeks and the convict has then only short time to serve and cannot be put to any work demanding continuity of effort. As a rule he is employed in menial tasks connected with the domestic economy of the Jail and generally has an easy time. On the other hand, the moral effect of prison life is generally bad, while the associations are degrading, and the loss of character and self-respect involved in even the shortest term of imprisonment often tends to create a criminal. It is recognized that in some case no other form of punishment than a short term of imprisonment can be imposed, and a short sentence of imprisonment should not be avoided by passing a sentence for a longer term than the cirdumstances of the case really require. But in every case the Magistrate, before passing a sentence of imprisonment for a term of three months or less, should first consider whether some other order, such as the imposing of a fine or a sentence of whipping, release on probation under section 562, Code of Criminal Procedure, or the granting of time under section 388 in which to realize the amount of fine imposed, may not suitably be

* General Clauses Act, section 2.

ပြစ်ဒဏ်များ

(၁) ထောင်ဒဏ်

ထောင်ဒဏ်။

၆၆၂။ ။အရပ်ရပ်အက်ဥပဒေများတွင်၎င်း၊ အရပ်ရပ် တချက်လွှတ် ဥပဒေများတွင်၎င်း၊ အရပ်ရပ် စည်းမျဉ်း ဥပဒေများတွင်၎င်း၊ * ဆန့်ကျင် ကဲ့လွဲချက် ဖေါ်ပြပါရှိသည် မဟုတ်လျှင်၊ "ထောင်ဒဏ်" ဆိုသည်မှာ၊ အလုပ်ကြမ်း ထောင်ဒဏ်ကိုသော်၎င်း၊ ဒုလုပ်မဲ့ ထောင်ဒဏ်ကို သော်၎င်း ဆိုလိုသည်။

နေ့ရက် အစိတ် အပိုင်း ထောင်ဒဏ်။

၆၆၃။ ။နေ့ရက်၏ အစိတ်အပိုင်းအတွက် ထောင်ဒဏ်သည် တရားဥပဒေနှင့် အညီ ချမှတ်နိုင်သည့် ထောင်ဒဏ်ကာလမဟုတ်သာလျှင်၊ ထိုထောင်ဒဏ်ကို ချမှတ်ခြင်းမပြုရ။ သို့ရာတွင်၊ ပြစ်ဒဏ်ဆိုခဲ့မျှသာ ချမှတ်ထိုက်သည့် အချက်တွင်မူ၊ ဂုံးဆင်းသည်တိုင်အောင် ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းကို ကန့်ကွက်ရန် မရှိချေ။

ထိုတောင်းသော တောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းမှာ မဆင့် တော်ခြင်း။

၆၆၄။ ။ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူတို့အပေါ် ၌ ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရာတွင် ဆုဇင် တရားသူကြီးတို့ ရရှိသည့် သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် အာဏာကိုမည်သို့မျှ နှောင့်ယှက် စွပ်ဖက်ခြင်း မပြုလိုသော်လည်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတို့အပေါ် ၌ သုံးလ၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးလအောက် လျော့သည့် ကာလတိုတောင်းသော ထောင်ဒဏ်များ ချမှတ်သည့်အတွက် ဖြစ်ပေါ်သည့် မကောင်းကျိုးများကို လေးနက်စွာ သတိ ပေးသင့်ပေသည်။ အထူး သဖြင့် အလုပ်သမား လူတန်းစား ဖြစ်သည့်အလျောက်များ၌၊ ကျောက်ထိုးနှံခြင်း၊ ဆေးထိုးနှံခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ရသည့်အတွက် ရက်သတ္တသုံးပတ်ကြာမျှ ကုန်လွန်မည်ဖြစ်၍၊ အကျဉ်းသားမှာ အချိန်ကာလ အနည်းငယ်လောက်သာ ကျခံရမည်ဖြင့်၊ အဆက်မပြတ် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရသည့် မည်သည့်လုပ်ငန်းတွင်မျှ ခိုင်းစေနိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့်၊ ထိုသို့သော ထောင်ဒဏ်မျိုးမှာ နောက်ထပ်ပြစ်မှု မကျူးလွန်ရလေအောင် ဟန့်တားသည့် အကျိုး အနည်းငယ် လောက်သာ သက်ရောက်စေသည်။ ပြုရိုးပြုစဉ်အားဖြင့် ထိုအကျဉ်းသားအား၊ ကျဉ်းထောင်၌ အိမ်တွင်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အစေအပါး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်စေသည်ဖြစ်၍၊ များသောအားဖြင့် ထိုအကျဉ်းသားမှာ သက်သာလွယ်ကူစွာ နေထိုင်ရလေသည်။ တကြောင်းမှာလည်း၊ အကျဉ်းထောင်၌ နေထိုင်ရခြင်းသည် များသောအားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်ပတ်သက်၍ မကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေသည်။ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှုလည်း ယုတ်ညံ့စေသဖြင့်၊ မည်မျှပင်ကာလ တိုတောင်းစွာ ထောင်ဒဏ် ခံရစေကာမူ၊ ထိုထောင်ဒဏ် ခံရသည့်ဒဏ္ဍာရီတွင် စာရိတ္တနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားစေခြင်းကြောင့် မကြာခဏ ဆုဇင်မှုကျူးလွန်သူအဖြစ်သို့ရောက်စေတတ်သည်။ အချို့သောအမှုများတွင် ကာလတိုတောင်းသော ထောင်ဒဏ်မှလွဲ၍ အခြားသောပြစ်ဒဏ်များ မချမှတ်နိုင်ကြောင်း သိရှိရသည်။ သို့သော် အမှု၏ ကြောင်းခြင်းရာများအရ အမှန်လိုသည်ထက်ပို၍ ကာလ ရှည်လျားသောထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ကာလတိုတောင်းသော ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းကို လွဲဖယ်ရှောင်ရှားခြင်း မပြုထိုက်ချေ။ သို့သော်လည်း အမှုတိုင်း၌ ဆုဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ သုံးလ၊ သို့တည်း

* ယေဘုယျစကား ရပ်များအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂။

passed. A sentence of a short term of imprisonment should not be passed until all other possible alternatives have been considered. Second and third class Magistrates should freely make use of the provisions of section 349, Code of Criminal Procedure, by forwarding the accused to the District or Subdivisional Magistrate to receive a punishment different in kind from or more severe than which can be imposed by them.

665. Sentences of a few days' imprisonment impose considerable work upon the staff of the jails, and considerable expense upon the State, and should be avoided whenever possible. When a prisoner is received in the jail there are many formalities to be complied with and forms to be filled up, and when he is released he must be provided, with substance allowance for the day on which he is released and with a free passage to his home. Under the Jail Rules as they stand, when a sentence expires on a Sunday the prisioner is to be released on the preceding Saturday, and it frequently happens that a prisoner is received in the jail on a Saturday only for the purpose of being immediately released.

Accordingly where it is necessary to pass a short sentence of imprisonment as a deterrrent for a minor offence, or in default of payment of a small fine, the period of the sentence should however trivial the offence or however small the fine, not be one of less than five days (*cf.* paragraph 683 *infra*).

666. It is common practice for the Courts to pass a sentence of simple imprisonment, not because a minor degree of moral turpitude is involved in the crime committed, but in view of the prisioners' presumed unfitness for labour. The Courts should not take into consideration any question of the physical fitness of a convict to labour. It is for the jail authorities to ascertain what labour is appropriate to a prisoner's strength and to put him that only ; the Courts have merely to consider the amount and nature of the imprisonment appropriate to the offence, and the character and status of the offender. and they should realize that by selecting simple instead of rigorous imprisonment they make a very essential difference in the way in which a prisoner will be treated on his admission to jail.

Simple Imprisonment.

မဟုတ် သုံးလအောက် လျော့နည်းသော ထောင်ဒဏ်ကို မချမှတ်မီ၊ ဥဒေ့ဒဏ်ထားခြင်း၊ ကြိမ်ဒဏ်စီရင်ခြင်း၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၆၂ အရ အစမ်းလွှတ်ထားခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၈၈ အရတပ်ရိုက်သောဒဏ်ငွေကို ရယူနိုင်စေရန် အခါခါပေးခြင်း စသည့် အခြားအမိန့်မျိုးကို သင့်လျော်စွာ ချမှတ်နိုင်မည့် မချမှတ်နိုင်မည့်ကို ဦးစွာ ပ၀ မဆင်ခြင်စဉ်းစားရပေမည်။ ဖြစ်နိုင်သော အခြားနည်းလမ်း အရပ်ရပ်တို့ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်းမပြုမီ၊ ကာလတိုတောင်းသော ထောင်ဒဏ်ကိုချမှတ်ခြင်းမပြုရ။ ဒုတိယတန်းနှင့်တတိယတန်းရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည်၊ မိမိတို့စီရင်ပိုင်သည့် ပြစ်ဒဏ်မျိုးမှ ကဲလွဲသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်ဒဏ်မျိုးထက် ပိုမိုပြင်းထန်သည့် ပြစ်ဒဏ်ကို စီရင်ခြင်းခံစေရန် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ရှေ့သို့ဖြစ်စေ၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ရှေ့သို့ဖြစ်စေ တရားခံကို တင်ပို့ခြင်းအားဖြင့်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၄၉ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လွှတ်လပ်စွာ အသုံးပြုကြရမည်။

၆၆၅။ ။နေ့ရက်အနည်းငယ်မျှ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းများမှာ အကျဉ်းထောင်များဆိုင်ရာ အမှုထမ်းများသား ပြောပလောက်အောင် အလုပ်များစေ၍၊ နိုင်ငံတော် အစိုးရအား လည်း ပြောပလောက်အောင် စရိတ်များ ကုန်ကျစေသည်ဖြစ်၍၊ ထိုသို့ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းများကို တတ်နိုင်သည့် အခါတိုင်း မပြုလုပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။ အကျဉ်းသား တဦးကို အကျဉ်းထောင်၌ လက်ခံရေရှိသည့်အခါ၊ နည်းလမ်းတကျ ဆောင်ရွက်မှု အများအပြားတို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်၍၊ ပုံစံအများအပြားတို့ကိုလည်း ဖြည့်သွင်းရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုအကျဉ်းသားကို လွှတ်သည့်အခါ၊ ၎င်းကို လွှတ်လိုက်သည့် နေ့အတွက် စားစရိတ်နှင့်တကွ ၎င်း၏နေ့ဒိန်သို့ပြန်ရန် အခလုတ် ခရီးသွားလာခွင့်ကိုလည်း ပေးရမည်၊ တည်ဆဲအကျဉ်းထောင် နည်းဥပဒေများအရ၊ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်သည် တနင်္ဂနွေနေ့၌ ကုန်ဆုံးလျှင် ထိုနေ့မတိုင်မီ စနေနေ့တွင် အကျဉ်းသားကို လွှတ်ရမည် ဖြစ်သဖြင့်၊ မကြာခဏ ဖြစ်တတ်သည်မှာ၊ အကျဉ်းသားတဦးသည် အကျဉ်းထောင်တွင် စနေနေ့၌ လက်ခံရန်ရှိရာ ချက်ခြင်းပင် လွှတ်ပစ်ရန်ကိစ္စအတွက် သက်သက်ရောက်ရှိလာခြင်း ဖြစ်တတ်လေသည်။

သို့ဖြစ်သည်နှင့် လျော်ညီစွာ သေးငယ်သော ပြစ်မှုအတွက် ဟန့်တားသည့်အနေနှင့် သော်၎င်း၊ သေးငယ်သည့်ဒဏ်ငွေ မပေးမဆောင်ပျက်ကွက်သည့်အတွက် သော်၎င်းတို့တောင်း သောထောင်ဒဏ်ကို ချမှတ်ရန် လိုအပ်သည့် အချက်တွင် ပြစ်မှုမှာ မည်သို့ပင် သေးငယ်စေကာမူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒဏ်ငွေမှာ မည်သို့ပင် သေးငယ်စေကာမူ၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်သည့် ကာလအပိုင်းအခြားမှာ ငါးရက်အောက်နည်းသော ပြစ်ဒဏ် မဖြစ်စေရ။ (အောက်ပါ ၈၁ပိုဒ် ၆၈၃ နှင့် ယှဉ်ကြည့်)။

အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်။

၆၆၆။ ။တရားရုံးများက ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်မှာ အလုပ်မဲ့ ထောင်ဒဏ်စီရင်ရာ၌၊ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုတွင်ကိုယ်ကျင့် တရားပျက်ပြားမှု သေးငယ်ခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ၊ အကျဉ်းခံရမည့်သူမှာ အလုပ်ကြမ်းကို လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းမရှိဟု အထင်ရသောကြောင့် အလုပ်မဲ့ ထောင်ဒဏ်ကို စီရင်လေ့ ရှိကြသည်။ အကျဉ်းသားမှာ မိမိ၏ ကိုယ်အင်အားအလျောက် အလုပ်ကြမ်းကို လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိ မရှိဟူသော အချက်ကို တရားရုံးများက စဉ်းစား ဆင်ခြင်ရမည်မဟုတ်၊ အကျဉ်းတောင် အာဏာပိုင် တို့ကသာ အကျဉ်းသား၏ အင်အားကိုထောက်၍ မည်သည့် အလုပ်မျိုးကိုပေးရန် သင့်လျော်မည်ကို ချင့်ချိန်ကြည့်ရှုပြီးလျှင် သင့်လျော်ရာ အလုပ်ကိုသာ လုပ်စေရမည်၊ တရားရုံးတို့မှာကား ပြစ်မှုနှင့် သင့်လျော်မည့် ထောင်ဒဏ်မည်ရွေးမည်မျှ၊ မည်သည့်ထောင်ဒဏ် အမျိုးအစားမှစ၍

667. Reasons for inflicting solitary confinement under section 73 and 74 of the Penal Code should always be recorded by the Court when passing sentence. The power to impose solitary confinement in England has been abolished since 1893, and as the sentence ordinarily hinders any attempt to reform the prisoner and results in deterioration rather than inprovement of his mental faculties, it should never be awarded as part of a sentence in case tried summarily ; nor should it be awarded on first conviction. Sentences of solitary confinement passed for separate offences, whether in the same or more than one trial, should not in the aggregate exceed *three* monthls.

Solitary Confinement.

(2)*Transportation.*

668. (1) Sentences of transportation are not carried out in practice. Consequently Sessions Judges and Magistrates exercising Special Powers should not exercise the option which they possess under section 59 of Penal Code except in very serious cases, such as offences under sections 123 - 130 of the Code, and a sentence of transportation should not ordinarily be passed unless it IS ESSENTIAL UNDER the Code, *e.g.*, in the case of life sentences.

(2) Under section 59 of the Penal Code, a sentence of imprisonment is NOT commuted to one of transportation. The correct procedure is to sentence the offender to transportation under the section under which the offence is punishable read with section 59 of the Penal Code.

Penal Code, 59.

(3) Whipping

669. to 681. x x x x x x x x x x x x x x x x x x

ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ၏ အကျင့်စာရိတ္တ အခြေအနေတို့ကိုသာ ထောက်ထား ဆင်ခြင်ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အလုပ်ကြမ်း ထောင်ဒဏ်အစား၊ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ကို ရွေးချယ် စီရင်ခြင်းသည် အကျဉ်းသားကို အကျင့်ထောင်တွင် လက်ခံသည့်အခါ၊ မည်ကဲ့သို့ စီမံရမည်ဟူသည့် နည်းလမ်းတွင် အလွန်အရေးကြီးသော ခြားနားမှုတရပ် ဖြစ်စေသည်ကို တရားရုံးများက သိရှိနားလည်သင့်ပေသည်။

အလုံထောင်ချခြင်း။

၆၆၇။ ။ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၇၃ နှင့် ၇၄ အို့အရ၊ မည်သည့်အတွက် အလုံထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရသည့် အကြောင်းပြချက်များကို တရားရုံးက ပြစ်ဒဏ် စီရင်သည့်အခါ၊ အစဉ်သဖြင့် ရေးမှတ်ရမည်၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ အလုံထောင်ပြစ်ဒဏ် စီရင်နိုင်သည့် အခွင့်အာဏာကို ၁၈၉၁ ခုနှစ်မှ အစပြု၍၊ ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီးဖြစ်၍၊ ထိုပြစ်ဒဏ်မှာ သာမန်အားဖြင့် အကျဉ်းသားကို ပြန်လည်ပြုပြင်ရန် အားထုတ်ရာ၌ အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည့်ပြင်၊ ၎င်း၏စိတ်စွမ်းအင် သတ္တိတို့ကိုလည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်စေမည့်အစား ပျက်ယွင်းစေသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ထိုပြစ်ဒဏ်ကို ပါးမျှားသော အပြစ်မျိုးတွင်သာ အသုံးပြုရမည်။ အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှု၌၊ အလုံထောင်ပြစ်ဒဏ်ကို ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် ဟစ်တ်တဒေသအဖြစ်နှင့် မည်သည့်အခါမှ မချမှတ်ရ။ ပဒအမအကြိမ် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရသည့် အခါတွင်လည်း ထိုပြစ်ဒဏ်ကို မချမှတ်ရ။ စစ်ဆေးစီရင်မှု တခုတည်းတွင်ဖြစ်စေ၊ တခုထက်ပိုသည့် စစ်ဆေးစီရင်မှုများတွင်ဖြစ်စေ သီးခြား ပြစ်မှုများအတွက် ချမှတ်သည့် အလုံထောင် ပြစ်ဒဏ်များမှာ စုစုပေါင်း သုံးလထက် မပိုစေရ။

(၂) တကျွန်းပို့ဒဏ်

၆၆၈။ ။(၁) တကျွန်းပို့ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များကို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးများနှင့် အထူးအာဏာကို သုံးစွဲသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၂၃ မှ ၁၃၀ ထိအရ၊ ပြစ်မှုမျိုးကဲ့သို့ အလွန်ကြီးလေးသော အမှုများတွင်မှတပါး၊ ပုဒ်မ ၅၉ အရ မိမိတို့တွင် ရှိသောဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲခြင်း မပြုရ၊ ထို့ပြင် တကျွန်းပို့ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ရာဇသတ်ကြီးအရ အထူးလိုအပ်သည် မဟုတ်လျှင်၊ ဥပမာအားဖြင့် ထောင်တသက်ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်သည့်ကိစ္စ မဟုတ်လျှင်၊ သာမန်အားဖြင့် ချမှတ်ခြင်းမပြုရ။

ရာဇသတ်ကြီး ၅၉။

(၂) ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၅၉ အရ၊ ထောင်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို တကျွန်းပို့ဒဏ် စရင်ချက်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခြင်း ပြုသည်မဟုတ်ချေ။ လိုက်နာရန် မှန်ကန်သော နည်းလမ်းမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၅၉ နှင့် ဖက်တွဲဖတ်ရှုသော ပြစ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ထိုက်သည့် ပုဒ်မအရ တကျွန်းပို့ဒဏ် စီရင်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။

(၃) ကြိမ်ဒဏ်

၆၆၉ မှ ၆၈၁ ထိ x x x x x x x x x x x x x x x x x x

(4) *Fines.*

Penal Code, 63 - 70.

Excessive Fines.

682. Sentences of fine should never be passed without due regard to the means of the person fined to pay the fine.

Penal Code, 8.

Excessive fines are prohibited by law and should be carefully avoided.

Imprisonment in default of payment of fine.

683. (*1*) The attention of all Courts is called to sections 64 to 67 inclusive of the Penal Code and also to section 33 of the Code of Criminal Procedure, relating to sentences of imprisonment in default of payment of fine.

Penal Code, 65.

(2) Under section 65, Penal Code, the term of imprisonment in default must not exceed one-fourth of the maximum term of imprisonment fixed for the offence, it the offence is punishable with imprisonment as well as fine.

This rule applies whether imprisonment is actually awarded or not. It applies to cases where imprisonment or fine, but not both, can be awarded, no less than to cases in which both imprisonment and fine can be imposed.

(3) Subject to the rule in sub-paragraph (2), in cases punishable with imprisonment as well as fine where a sentence of fine only is passed, the Magistrate may award, in default of payment of fine, imprisonment up to the limit of his ordinary powers, *e.g.*, in a case of simple theft under section 379, Penal Code, if fine only is imposed a Magistrate of the first class may award, in default of payment, imprisonment for nine months, a

33 (*1*) (a). Magistrate of the second class imprisonment for six months and a Magistrate of the third class imprisonment for one month.

(၄) ဒဏ်ငွေများ

ဆဒဿတ်ကြီး၊ ၆၃-၇၀။

၆၈၂။ ။ဒဏ်ငွေချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များကို ဒဏ်ငွေ ချမှတ်ခြင်းခံရသူ၏ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေအနေကို ထိုက်သင့်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်သည့် ဒဏ်ငွေများလွန်းသောဒဏ်ငွေများ။ မထောက်ထားဘဲ မည်သည့်အခါမျှ မချမှတ်ရ။

ဆဒဿတ်ကြီး၊ ဂ။

များလွန်းသော ဒဏ်ငွေများကို မချမှတ်စေရဟု တရား ဥပဒေက တားမြစ်သဖြင့် သတိပြု၍ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

ဆဒဿတ်ကြီး၊ ၆၃-၆၇။

၆၈၃။ ။(၁) ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ထောင်ဒဏ် စီရင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၆၄ မှ ၆၇ ထိ အပါအဝင်နှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၃ တို့ကို ဂရုပြုကြစေရန် တရားရုံးများအား နှိုးဆော်လိုက်သည်။

ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ထောင်ဒဏ်။

ဆဒဿတ်ကြီး၊ ၆၅။

(၂) ပြစ်မှုသည် ထောင်ဒဏ် ဒဏ်ငွေ နှစ်ရပ် ထိုက်သည့် ပြစ်မှု ဖြစ်လျှင်၊ ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ချမှတ်သည့် ထောင်ဒဏ်မှာ၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၆၅ အရ၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် အများဆုံး သတ်မှတ်သည့် ထောင်ဒဏ်၏ လေးပုံ တပုံထက် မပိုရ။

ထောင်ဒဏ်ကို အမှန် ချမှတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မချမှတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ဤနည်းဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းရှိသည်။ ဤနည်း ဥပဒေသည် ထောင်ဒဏ် ဒဏ်ငွေ နှစ်ရပ်လုံးချမှတ်နိုင်သည့် အမှုများနှင့်သာသက်ဆိုင်သည် မဟုတ်၊ ထောင်ဒဏ်ဒဏ်ငွေ နှစ်ရပ်လုံး မဟုတ်ဘဲ ထောင်ဒဏ် တခုတည်းဖြစ်စေ၊ ဒဏ်ငွေတခုတည်းဖြစ်စေ၊ ချမှတ်နိုင်သည့် အမှုများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိသည်။

ဆဒ၃ (၁) (က)။

(၃) ထောင်ဒဏ် ဒဏ်ငွေ နှစ်ရပ်ထိုက်သဲ့သည့် အမှုများတွင် ဒဏ်ငွေ တရပ်တည်း ချမှတ်သော အခါ၊ ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ စာပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါနည်း ဥပဒေနှင့် မသန့်ကျင်စေဘဲ၊ မိမိရရှိထည့် သာမန် အခွင့် အာဏာ အကန့်အသတ် အထိ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၇၉ အရ ခိုးမှုရိုးရိုးတွင် ဒဏ်ငွေ သက်သက်စီရင်သည့်အခါ၊ ဒဏ်ငွေမပေး မဆောင်ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ပဌမတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထောင်ဒဏ် ကိုးလ၊ ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထောင်ဒဏ် ခြောက်လ၊ တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထောင်ဒဏ် တလ ချမှတ်နိုင်သည်။

(4) Where a Magistrate sentences to imprisonment and fine, the period of imprisonment awarded in default of payment of the fine cannot exceed one-fourth of the period which the Magistrate has power to impose substantively. Thus in the case in sub-paragraph (3) a Magistrate of the first class cannot award more than six months, a Magistrate of the second class more than one month and a half, and a Magistrate of the third class more than one week.

33 (1) (b).

Penal Code. 67.

(5) If the offence be punishable with fine only, the imprisonment which the Court imposes in default of payment of fine -

(a) must be simple; and

(b) the term for which the Court directs the offender to be imprisoned in default to payment of fine must not exceed two months when the amount of the fine does not exceed K 50, four months when the amount does not exceed K 100, and six months in any other case.

33 (1) (a).

In this case a Magistrate of the third class cannot award imprisonment for more than one month in default of payment of a fine. (*See* also paragraph 665 *supra.*)

Penal Code. 66.

684. Imprisonment awarded in default of payment of a fine may be of any kind which may be imposed for the offence.

General Clauses Act, 25.

685. The rules contained in paragraphs 683 and 684 apply to all fines imposed under any Act, Regulation, Rule or Bye-law, unless there is an express provision to the contrary. Courts should be careful to see that there is no express provision excluding from the operation of this rule, *e.g.*, in section 47 of the Police Act, there is an express provision overriding it.

Application of rule regarding inprisonment in default of fine.

Sentences.

686. When a person is convicted of a single offence, the Court, subject to the provisions of section 562, must pass some sentence upon him, even though it be a nominal one.

၃၃ (၁) (ခ)။ (၄) ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထောင်ဒဏ် ဒဋ္ဌဒဏ် နှစ်ရပ်လုံး စီရင်သည့် အချက်တွင် ဒဋ္ဌဒဏ် မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့်အတွက် ချမှတ်သည့်ထောင်ဒဏ် ကာလအပိုင်း အခြားမှာရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မူရင်း စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည့်ကာလအပိုင်း အခြား လေးပုံ တပုံထက် မပိုနိုင်ခဲ့ချေ။ သို့ဖြစ်၍ စာပိုဒ်ခွဲ (၃)တွင် ဖော်ပြထားသော အမှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ခြောက်လထက်ပို၍ချင်း၊ ဒုတိယဟန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထလခွဲထက်ပို၍ချင်း၊ တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ရက်သတ္တတပတ်သက် ပို၍ချင်း၊ ထောင်ဒဏ် မစီရင်နိုင်ချေ။

ရာဇသတ်ကြီး ၆၇။ (၅) ပြစ်မှုမှာ ဒဋ္ဌဒဏ် သက်သက် ထိုက်သည့်ပြစ်မှုဖြစ်လျှင်၊ ဒဋ္ဌဒဏ် မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ထောင်ဒဏ်မှာ—

(က) အလုပ်မဲ့ ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေရမည်။

(ခ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ဒဋ္ဌဒဏ် မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ထောင်ဒဏ် ကာလမှာ၊ ဒဋ္ဌဒဏ်သည် ကျပ် ၅၀ ထက် မပိုလျှင် နှစ်လထက် မပိုစေရ၊ ဒဋ္ဌဒဏ်သည် ကျပ် ၁၀၀ ထက် မပိုလျှင် လေးလထက် မပိုစေရ၊ အခြားသော အချက်မျှားတွင် ခြောက်လထက် မပိုစေရ။

၃၃(၁)(က)။ ဤအချက်တွင် တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ဒဋ္ဌဒဏ် မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ထောင်ဒဏ် တလထက်ပို၍ မချမှတ်နိုင်။ (အထက် စာပိုဒ် ၆၆၅ ကို လည်းကြည့်)။

ရာဇသတ်ကြီး ၆၆။ ၆၈၄။ ။ဒဋ္ဌဒဏ် မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ချမှတ်သည့် ထောင်ဒဏ်မှာ ပြစ်မှုအတွက် စီရင်နိုင်သည့်မည်ဆည့် ထောင်ဒဏ်မျိုးမဆို ဖြစ်နိုင်သည်။

ထောက်ယူစကား ရပ်များ အက် ဥပဒေ ၂၅။ ၆၈၅။ ။စာပိုဒ် ၆၈၃ နှင့် ၆၈၄ တို့တွင် ပါရှိသည့် နည်းဥပဒေ များသည်၊ ဆန့်ကျင်ကဲ့သို့သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အတည့်အလင်း မရှိလျှင်၊ မည်သည့် အက်ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ သို့တည်း မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေအရ မဆို၊ စီရင်သည့်ဒဏ်အာဏာပိုရပ်ရပ်နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ဤနည်းဥပဒေ အာဏာ သက်ရောက်ခြင်းမှ ချန်လှပ်သည့် အတည့်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်တစုံတရာမရှိကြောင်း ကို တရားရုံးများက သတိထား ကြည့်ရှုရမည်။ ဥပမာဆိုသော် ရဲအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇ တွင် ဤနည်းဥပဒေကို ပျက်ပြယ်စေသော အတည့်အလင်းပြဋ္ဌာန်း ချက်မျိုရှိလေသည်။

ဒဏ်အာဏာ ပျက် ကွက် သည့် အ တွက် ထောင်ဒဏ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် နည်းဥပဒေကို သက်ဆိုင်စေ ခြင်း။

ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်များ

၆၈၆။ ။လူတဦးတယောက်ကို ပြစ်မှု တခုတည်းအတွက် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်သောအခါ၊ ပုဒ်မ ၅၆၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အထောက်အထားပြုလျက်၊ ပြစ်ဒဏ် စီရင်သည်ဆိုရုံမျှပင် ဖြစ်စေကာမူ၊ တရားရုံးက ထိုသူကပေါ်၌ ပြစ်ဒဏ်တခုခု ချမှတ်ရမည်။

35. **687.** Separate sentences of transportation or imprisonment passed at one trial run consecutively, unless the Court, as it may do, direct them to run concurrently.

397. **688.** Separate sentences passed at separate trials run consecutively unless the Court which passes the subsequent sentence directs that such subsequent sentence shall run concurrently with the sentence previously passed on the accused.

Sentences in Coinage Cases.

689. The President of the Union has drawn attention to the inadequacy of the sentences which in some instances are passed by the Courts for offences relating to the coinage. Magistrates are therefore reminded of the necessity for the imposition of suitable sentences in such cases. Sessions Judges and District Magistrates are also requested to scrutinize carefully all sentences passed in such cases. In any instance in which the sentence of the Court is obviously insufficient, application should be made to the High Court to revise and enhance the sentence.

Sentences in Hurt Cases.

690. (*1*) The attention of Magistrates is called to the advisability of passing really deterrent sentences in cases in which **hurt is caused by a knife** or other deadly weapon. The use of knives on the slightest provocation, and often without any provocation at all, is far too frequent in Burma. The most likely method of suppressing this dangerous practice is to make the punishment severe and certain.

(*2*) Where an accused is sent up for trial under section 326, Penal Code, for causing grievous hurt with a deadly weapon, a reference should always be made to the District Magistrate, in order that he may, if he thinks fit, try the case in exercise of his special powers or transfer it to a Sepcial Power Magistrate for trial. Many cases of this kind are hardly distinguishable from attempts to murder, punishable under section 307 of the Penal Code. Magistrates, other than the District Magistrate or a Magistrate specially empowered under section 30, can rarely impose a sufficiently severe sentence in these cases.

၆၈၇။ ။စစ်ဆေးစီရင်သော အမှု တရုပ်တည်းတွင် သီးခြား ချမှတ်သော တကျွန်းပို့ ဒဏ်ကိုဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ကိုဖြစ်စေ၊ တပြိုင်နက်တည်း ခံစေရန် တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည့်အတိုင်း ချမှတ်သည်မဟုတ်လျှင်၊ ငုံးပြစ်ဒဏ်များမှာ တခုပြီးမှ တခု ကျခံရသည်။ ၃၅။

၆၈၈။ ။တသီးတခြားစီ စစ်ဆေးဒီရင်သော အမှုများ၌ ချမှတ်သော သီးခြားပြစ်ဒဏ်များမှာ၊ နောက်ပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်သော တရားရုံးက၊ အဆိုပါ နောက်ပြစ်ဒဏ်ကို တရားခံအား ယခင်ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်နှင့် တပြိုင်နက်တည်း ခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်သည် မဟုတ်လျှင်၊ တခုပြီးမှ တခုကျခံရသည်။ ၃၉၇။

၆၈၉။ ။ဒင်္ဂါးပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြစ်မှုများအတွက်၊ တရားရုံးများက အချို့ အမှုများ၌ ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်များမှာ လုံလောက်ခြင်းမရှိသည့် အကြောင်းကို တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက သတိပေးနှိုးဆော်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့သော အမှုများတွင် သင့်လျော်သော ပြစ်ဒဏ်များကို ချမှတ်ကြစေရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့အား သတိပေးလိုက်သည်။ ထိုသို့သော အမှုများတွင် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ် အရပ်ရပ်တို့ကို စက်ရှင်တရားသူကြီးများနှင့် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တို့က ဂရုပြု၍ စစ်ဆေးကြည့်ရှုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ အမှုတခုတွင် တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်မှာ မလုံမလောက်ကြောင်း အထင်အရှား ဖြစ်သည့်အခါ၊ ထိုပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို ပြင်ဆင်၍ တိုးမြှင့်စေရန် တရားရုံးချုပ်သို့ လျှောက်ထားရမည်။ ဒင်္ဂါးပြုလုပ်မှုများတွင် ပြစ် ဒဏ်စီရင်ချက်များ။

၆၉၀။ ။(၁) ဓားနှင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားသေစေလောက်သော လက်နက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ နာကျင်စေမှုများ၌ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များ။ နာကျင်စေသည့် အမှုတို့၌၊ အမှန်မုချဟန့်တားစေမည်ဖြစ်သော ပြစ်ဒဏ်များကို ချမှတ်သင့်ကြောင်း၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့အား သတိပေးနှိုးဆော်လိုက်သည်။ အနည်းငယ်မျှဒေါသထွက်အောင် ပြုခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ များသောအားဖြင့် ဒေါသထွက်အောင် အလွယ်းမပြုတဲ့နှင့် သော်၎င်း၊ မှားများကိုအသုံးပြုခြင်းမှာ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အကြိမ်ပေါင်း များကြောလွန်းလှပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စားအန္တရာယ်ကြီးသော အလေ့အထကို နှိမ်နင်းနိုင်တန်ရာသည့် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းမှာ ပြင်းထန်၍ ထိရောက်သော ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

(၂) သေစေလောက်သော လက်နက်နှင့် အပြင်း အထန် နာကျင်စေသည့်အတွက်၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၂၆ အရ စစ်ဆေးစီရင်ရန် တရားခံကိုတင်ပို့သောအခါ၊ ထိုအမှုကိုခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိထင်မြင်သည့်အလျောက်၊ မိမိ၏ အထူးအာဏာအရ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်စေရန်၊ သို့ဘည်းမဟုတ် အထူးအာဏာရ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတဦးထံ စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲပြောင်းပေးနိုင်စေရန် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ အစဉ်သဖြင့် လွှဲအပ်တင်ပို့ ရမည်။ ဤအမှုမျိုးအမြောက်အများမှာ၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၇ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် လူသတ်မှု ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုများနှင့်၊ ခွဲခြားရန် ခဲယဉ်းပေသည်။ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၃၀ အရ အထူးအာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမဟုတ်ပါး၊ အခြားသော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က ဤသို့သော အမှုများတွင်လုံလောက်စွာ ပြင်းထန်သည့်ပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းပေသည်။

691. In some districts theft of valuable plough or car-cattle from cultivators' houses or grazing grounds may be common, and the prevalence of the crime and the fact that it results in cultivators losing their means of cultivating their land and so their livelihood may be reaosns for passing deterrent sentences. Even in such cases, however, other circumstances such as the age and previous history of the offender must be taken into consideration in assessing the sentence; and such cases must be clearly distinguished from cases of casual theft of animals of small value and utility, usually left to graze in the jungle, in which no reasons for passing deterrent sentences normally exist. The attention of Magistrate is drawn to the ruling in *Po Nyein* v. *K E.*, 9 L.B.R. 167, in which the principles to be followed in assessing punishment in cases of theft of boats and cattle are laid down.

Sentences in Cattle theft cases.

Attention is also drawn to the remarks in that judgment on the question of enhancement of sentence owing to previous conviction.

692. (*1*) Attention is invited to the observations in the judgment in the case of *King-Emperor* v. *Nga Ba Shein* (I.L.R. 6 Rang. 391) concerning the reception of statements regarding the character of an accused person in order to assist the Court in the assessment of the appropriate punishment to be inflicted when the accused has been found guilty. These observations are equally applicable to the question of the classification of a convicted person as 'habitual' or 'non-habitual'.

Assessment of Punishment and Classification of Prisoners.

(2) In all cases in which a person is sent up for trial on a charge of any of the offences mentioned in the schedule below a brief history of the accused will in future be compiled by the investigating officer, or some officer deputed by him, from his own knowledge and by enquiry from headmen and others who are likely to be acquainted with the past history of the accused. This history will contain reference to facts which tend to show that the accused is of criminal habit.

၆၉၁။ ။အချို့သော ခရိုင်များတွင် အာဖိုးတန်လယ်ထွန်နွားများ၊ သို့တည်းမဟုတ် လှည်းဆွဲ နွားများကို၊ လယ်ယာလုပ်ကိုင် သူတို့၏ အိမ်များမှ သော်၎င်း၊ ကျွဲနွား စားကျက်မြေများမှသော်၎င်း၊ ခိုးယူမှုများ ပေါများခြင်းရှိနိုင်သည်။ ထိုပြစ်မှုများ ပုံမှန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကြောင့်၎င်း၊ ထိုပြစ်မှုကြောင့် လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူတို့အား မိမိတို့ လယ်ယာများ ထွန်ယက် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်နည်းလမ်းကို ဆုံးပါးစေသည့်အတွက် မိမိတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို လည်းဆုံးပါးစေသောကြောင့်၎င်း၊ ထိုအကြောင်းများမှာ ပြစ်မှုကို ဟန့်တားလောက်သော ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်နိုင်သည့် အကြောင်းများဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့သော အမှုများ၌ပင်လျှင်၊ ပြစ်ဒဏ်ကိုဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်ရာ၌၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ၏ အသက်အရွယ်နှင့် ရေးယခင် အတ္ထုပ္ပတ္တိ စသည့်အခြားကြောင်းခြင်းရာများကို ထောက်ထား ဆင်ခြင်ရမည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့သော အမှုများကို၊ တောထဲ၌ အစာသဖြင့် စားကျက်ချထား၍၊ အနည်းငယ်မျှ ထိုက်တန်၊ အနည်းငယ်မျှအသုံးပင်သည့် တိရစ္ဆာန်များကို ရှောင်တခင်ဝိုးယူမှုမျှားမှ ထင်ရှား ပြတ်သားစွာခွဲခြားရမည်။ ဤအမှုများတွင်ကား သာမန်အားဖြင့် ဟန့်တားလောက်သော ပြစ်ဒဏ်များချမှတ်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။ **မောင်ဘိုးပြိမ်း** နှင့် **အစိုးရ**၊ အော်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၉၊ စာမျက်နှာ ၁၆၇ ပါစီရင်ထုံးကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က ဂရုပြုကြစေလိုသည်။ ထိုအမှုတွင် လျှောခိုးမှုမျှားနှင့် နွားခိုးမှုမျှား၌ ပြစ်ဒဏ်ကိုဆုံးဖြတ် သတ်မှတ် ရာ၌လိုက်နာရမည့် သဘောထားများကို ဖော်ပြထားသည်။

ယခင် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခံရခြင်းကြောင့် ပြစ်ဒဏ်တိုးမြှင့်သည့် အချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုစီရင်ချက်ပါ မှတ်ချက်များကိုလည်း ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။

၆၉၂။ ။(၁) တရားခံကို အပြစ်ရှိကြောင်း ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြင့်သည့်အခါ၊ သင့်တော်သော ပြစ်ဒဏ်ကို ဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်ရာ၌ တရားရုံးအား အကူအညီရစေရန်အလို့ငှါ၊ တရားခံ၏ အကျင့်စာရိတ္တနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဖော်ပြချက်များကို လက်ခံခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရ နှင့် **မောင်ဘရိန်** (ရန်ကုန်၊ စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၆၊ စာမျက်နှာ ၃၉၁) အမှု၏စီရင်ချက်ပါ ဝေဖန်ချက်များကို ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုဝေဖန်ချက်များမှာ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရပြီးဖြစ်သူကို "အမြဲ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူ" သို့တည်းမဟုတ် "အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်" ဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားသည့် အချက်တွင်လည်း အလားတူသက်ဆိုင်သည်။

ပြစ်ဒဏ်ကို ဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အကျဉ်းသားများကို အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း။

(၂) အောက်စာရင်းတွင် ဖော် ပြပါ ရှိသည့် ပြစ်တခုခု ကျူးလွန်ကြောင်း စွဲဆိုချက်နှင့် လူတဦးတယောက်ကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် တင်ပို့သော အမှုအရပ် ရပ်တို့၌ နောင်အခါတွင် အမှုမေးမြန်းစုံထောက်သူ အရာရှိက၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းကလွဲအပ်ခိုင်းစေသူ အရာရှိက မိမိကိုယ်တိုင် သိရှိသည့်အချက်များမှင်း၊ တရားခံ၏ နောက်ကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိကို သိရှိ တန်ရာသော သူကြီးများနှင့် အခြားသူများထံမှ စုံစမ်းမေးမြန်းရှင်း၊ တရားခံ၏အကြောင်း အရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိအတိုချုပ်ကို စုဆောင်းပြုလုပ်ထားရမည်။ ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ တရားခံသည် ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သည့် အလေ့အထရှိသူဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြစေနိုင်သည့် ကြောင်းခြင်းရာ များကို ရည်ညွှန်းသည့် အချက်များ ပါရှိစေရမည်။ ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ တရားခံပြစ်မှု တင်ရှား

It will state the offences of which the accused has been convicted or suspected, with details showing whether they were serious or petty, and giving the dates of commission and grounds of suspicion ; whether the accused associates with criminals and/or has been led astray by them ; whether the particular form of crime is prevalent in the locality. It will also state any facts or circumstances in favour of the accused, such as previous good character, the state of his health, bodily and mental. This history will be in the possession of the Public Prosecutor or Court Prosecuting Officer.

(3) At the conclusion of the trial, if the case ends in the conviction of the accused, after the completion of the Judgment and before delivery of it or pronouncement of sentence the Sessions Judge or Magistrate should ask the Public Prosecutor or Court Prosecuting Officer whether there is anything in the history of the accused of sufficient importance to be brought to the notice of the Court to assist in the assessment of punishment and/or classification of the accused as 'habitual' or 'non-habitual'. If the reply is in the affirmative, the police officer who prepared the history must be examined on oath or affirmation, in the presence of the accused, as to the matters mentioned therein. A summary of his statement should be recorded. The Sessions Judge or Magistrate may himself call for and persue the history, but the matters mentioned in the history may not be taken into consideration unless and until they have been deposed to on oath, in the presence of the accused, by the officer who prepared it. This officer must state which matters he knows of his own knowledge and which he has learnt by enquiry. If the accused does not challenge the accuracy of the history the Court is entitled to take it into consideration on the question of sentence and/or classification, notwithstanding that some parts of it may be hearsay. If the accused does deny any fact stated, that fact must be left out of account, or, if the Sessions Judge or Magistrate thinks the fact of sufficient importance to justify this course, an adjournment must be given to enable the prosecution to call witnesses and prove it by legal evidence.

စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မသက်ဆိုင်း ခံရ ဖူးသည်၊ ပြစ်မှုများကို ၎င်းတို့မှာ ကြီးလေးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် သေးငယ်သည်ဟူသော အသေးစိတ် အကြောင်းအချက်များ နှင့်တကွ၊ ကျူးလွန်သည့် နေ့ရက်များနှင့် မည်သည့်အတွက် မသက်ဆိုဖယ် ဖြစ်သည့် အကြောင်းပြချက်များကိုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်ဟု၎င်း၊ တရားခံမှာ လူဆိုးများနှင့် ပေါင်းသင်းခြင်း ရှိ မရှိ၊ ထို့ပြင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုလူဆိုးများက ၎င်းအား မကောင်းရာသို့ သွေးဆောင်ခဲ့ခြင်း ရှိ မရှိ၊ ဘိုသီးခြား ပြစ်မှုမျိုးများမှာ မှာ ရပ်ကွက်ဒေသတွင် မျှ ်နှံ့ ပေါများခြင်း ရှိ မရှိဘို့ ဟိုလည်း ဖော်ပြရမည်။ အဆိုပါ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ တရားခံသည် ယင်းက အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းကြောင်း၊ တရားခံ၏ ကိုယ်စိတ် ကျန်းမာရေး အခြေအနေမှစ၍၊ တရားခံအကဲ့က် သကျိုးပြုမည့် အချက်အလက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြောင်းခြင်းရာများကိုလည်း ဖော်ပြရမည်။ ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ အဓိုးရအမှုလိုက်ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရုံးအမှုလိုက် အရာရှိ၏လက်တွင် ရှိနေစေရမည်။

(၃) စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း အပြီးတွင် တရားခံကို ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းဖြင့် အမှုပြီးဆုံးသောအခါ၊ စီရင်ချက်ကို ရေးသားပြီးနောက် မြွက်ကြားခြင်းမပြုမီ၊ သို့တည်းဟုတ် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို ချမှတ်ခြင်းမပြုမီ၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇတ် တရားသူကြီးက ပြစ်ဒဏ်ကို ဆုံးဖြတ် သင့်မှတ်ရာ၌ ထို့ပြင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံကို "အမြဲကျူးလွန်သူ" သို့တည်းမဟုဘ် "အမြဲကျူးလွန်သူမဟုတ်" ဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားရာ၌ အကူအညီ ခံစေရန် တရားခံ၏ အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် တရားရုံးသို့ လျော်ကန်ကြား တင်ပြရန် လုံလောက်စွာ အခွင့်ကြီးသည့် အချက်တစုံတရာ ရှိ မရှိတူသည့် အကြောင်းကို အဓိုးရ အမှုလို က် ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရုံးအမှုလိုက်အရာရှိအား မေးမြန်းရမည်။ ရှိသည်ဟု ပြန်ကြားလျှင် အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို စီစဉ်ရေးသားသော ရဲအရာရှိအား ကျမ်းကျိန်ဆိုစေ၍၊ သို့ဘည်းမဟုတ် ကတိသစ္စာပြုစေ၍၊ ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားခံ၏ရှေ့မှောက်တွင် စစ်မေးရမည်။ ထိုရဲအရာရှိ၏ထွက်ဆိုချက် အကျဉ်းချုပ်ကို ရေးမှတ်ထားရမည်။ စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇတ် တရားသူကြီးသည်၊ ထိုအကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို တောင်းခေါ်၍ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိဘွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများကို စီစဉ်ရေးသားသော အရာရှိက တရားခံရှေ့တွင် ကျမ်းကျိန်ထွက်ဆိုခြင်း မပြုသမျှ ထိုအကြောင်းအရာများကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်း မပြုနိုင်။ ထိုအရာရှိသည် မည်သည့် အကြောင်းအရာများကို မိမိကိုယ်တိုင် သိရှိ၍၊ မည်သည့် အကြောင်းအရာများကို စုံမမ်းစေးမြန်းခြင်းဖြင့် သိရှိရသည်ကို တုတ်ဖော်ပြောဆိုရမည်။ အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ မှန်ကြောင်းကို တရားခံက မကန့်ကွက်လျှင်၊ တရားရုံးသည် အတ္ထုပ္ပတ္တိ၏ အချို့အမိုင်းများမှာ တဆင့်ကြား စကားပင်ဖြစ်စေကာမူ ပြစ်ဒဏ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထို့ပြင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ထို အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ထောက်ထား ဆင်ခြင်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထွက်ဆိုထားသည့် အကြောင်းအချက် တခုခုကို တရားခံက ငြင်းကွယ်လျှင် ထိုအကြောင်းအချက်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်း မပြုဘဲ ချန်လပ်ထားရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် စက်ရှင် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇတ် တရားသူကြီးက ထိုအကြောင်းအချက်မှ တရားလိုဘက်မှ ထင်ရှားအောင် ပြုလုပ်နိုင်ရန် အမှုကို ရွှေဆိုင်းလောက်အောင် အရေးကြီးသည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ သက်သေများ ခေါ်ယူ၍ တရားလိုဘက်မှ တရားဝင်သက်သေခံချက်ဖြင့် ထိုအကြောင်းအချက်ကို ထင်ရှားအောင် ပြုလုပ်နိုင်စေရန် အမှုကို ရွှေဆိုင်းလိုက်ရမည်။

(4) Depositions of witnesses called to give evidence as to the history of the accused should be filed in the record of the case immediately after the oral or, if any, the documentary evidence for the defence.

(5) In some cases the only matter of importance mentioned in the history may be a list of previous convictions of the accused. In such a case the Judge or Magistrate, instead of examining the officer who compiled the history, should call for and peruse the records of the cases in which the accused was previously convicted in order to see the nature of the offences committed.

(6) Notwithstanding the above instructions, in every case in which it is alleged that a convicted accused has a previous conviction or convictions, such previous convictions must always be judicially proved in the ordinary way (*vide* paragraphs 647 to 652 *spra*).

Schedule.

1. Offences under the -
   Penal Code. - Sections 182, 211, 215 (cattle), 216A, 231 - 240, 242 - 253, 255 - 263, 311, 328, 363 - 369, 379-382, 384, 386-389, 392-402, 403(cattle), 404, 406-409, 411-414, 418-420, 429-433, 435-440, 440-450, 454-462, 489A-489D.
   Arms Act. - Sections 19,20.
   Rangoon Town Police Act. - Section 31.
   Burma Gambling Act. - Section 12.
2. Attempts to commit any of the above offences.
3. Offences under Chapter XVI of the Penal Code, where there is reason to believe that the accused habitually commits offences against the person.

Reasons for severe sentences.

693. The reasons for passing sentences of exceptional severity must be stated on the record. Local circumstances, especially in the case of such Acts as the Opium and Excise Acts, may form a good reason but should be explained.

(၄) တရားခံ၏ အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံရန် ဆင့်ခေါ် သည့် သက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက်များကို တရားခံဘက် နှုတ်သက်သေခံချက်၊ သို့တည်း မဟုတ် စာသက်သေခံရှိလျှင်၊ ထိုစာသက်သေခံနောက်၌ ကပ်လျက် အမှုတွဲတွင် တွဲထား ရမည်။

(၅) အချို့အမှုမျိုးတွင် အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ ဖော်ပြထားသည့် အရေးကြီး သော အကြောင်းအရာမှာ တရားခံ၏ ယခင် ပြစ်ချက်ဟောင်းများသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုသို့သော အချက်တွင် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ အကြောင်း အရာအတ္ထုပ္ပတ္တိကို စုဆောင်းစီစဉ်သည့် အရာရှိကိုစစ်ဆေးမည့်အစား၊ ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှု များမှာ မည်သည့် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်ကို သိရှိနိုင်ရန်အလို့ငှါ၊ ယခင်က တရားခံ ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသည့် အမှုများ၏ အမှုတွဲများကို တောင်းခေါ်၍ ဖတ်ရှုရမည်။

(၆) အထက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များမှာ မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ၊ ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင် ခြင်းခံရသည့် တရားခံတဦးတယောက်သည် ယခင်ပြစ်ချက်ဟောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်ချက် ဟောင်းများ ရှိသည်ဟု အဆိုရှိသည့်အမှုတိုင်းတွင် အဆိုပါ ပြစ်ချက်ဟောင်းများကို အစဉ်သဖြင့် သာမန်နည်းလမ်းအတိုင်း တရားစီရင်ရေးအရ ထင်ရှားအောင် ပြလုပ်ရမည်။ (အထက်စာပိုဒ် ၆၄၇ မှ ၆၅၂ ထိတို့ကိုကြည့်)။

စာရင်း

၁။ **ရာဇသတ်ကြီး။** ။ပုဒ်မ ၁၈၂၊ ၂၁၁၊ ၂၁၅ (ကျွဲနွားများ) ၂၁၆-က၊ ၂၃၁-၂၄၀၊ ၂၄၂-၂၅၃၊ ၂၅၅-၂၆၃၊ ၃၁၁၊ ၃၂၈၊ ၃၈၄၊ ၃၈၆-၃၈၉၊ ၃၉၂-၄၀၂၊ ၄၀၃ (ကျွဲနွားများ)၊ ၄၀၄၊ ၄၀၆-၄၀၉၊ ၄၁၁-၄၁၄၊ ၄၁၈-၄၂၀၊ ၄၂၉-၄၃၃၊ ၄၃၅-၄၄၀၊ ၄၄၀-၄၅၀၊ ၄၅၄-၄၆၂၊ ၄၈၉က-၄၈၉ဃ။

လက်နက်အက်ဥပဒေ။ ။ပုဒ်မ ၁၉၊ ၂၀။

ရန်ကုန်မြို့ ရဲအက်ဥပဒေ။ ။ပုဒ်မ ၃၁။

မြန်မာနိုင်ငံ လောင်းတမ်းကစားခြင်း အက်ဥပဒေ။ ။ပုဒ်မ ၁၂။

၂။ အထက်ပါ ပြစ်မှုတခုခုကို ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ခြင်း။

၃။ ရာဇသတ်ကြီး အခန်း ၁၆ အရ ပြစ်မှုမျိုး၊ လူ့ကိုယ်ကို ထိခိုက်သည့် ပြစ်မှုမျိုးကို တရားခံက ကျူးလွန်လေ့ရှိကြောင်း ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသောအခါ။

ပြင်းထန် သော ပြစ်ဒဏ်များချမှတ်သည့် အကြောင်းပြချက်များ။

၆၉၃။ ။အထူးပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်များကို မည်သည့်အတွက် ချမှတ်ရကြောင်း အကြောင်းပြချက်များကို အမှုမှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြရမည်။ အထူးသဖြင့် ဘိန်းအက်ဥပဒေနှင့် ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေ အစရှိသည့် အက်ဥပဒေများ ဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ ရပ်ကွက် ဒေသ အခြေ အနေများကို ထောက်၍ အထူးပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်များကို ချမှတ်ရန်မှာ ကောင်းမွန်သော အကြောင်းယုတ္တိ ဖြစ်နိုင်သော်လည်း၊ ထိုအကြောင်းအချက် တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရမည်။

694. In cases of timber theft, where it is obvious that the infliction of a small fine will be more than balanced by the profits derived from the sale of the stolen timber, and particularly in districts where timber theft is a common offence, Magistrates are instructed to see that the punishment which they impose in respect of such offences is of a sufficiently deterrent nature.

Sentences in Timber Theft cases.

695. When a recommendation for clemency is made in the course of a judgment or appellate order in a criminal case, such recommendation should be brought directly to the notice of the President of the Union through the High Court.

Recommendations for Clemency.

Release of First Offenders.

562(1).

696. Subdivisional Magistrates, even though Magistrates of the second class, have jurisdiction under section 562 without being specially empowered. Other second class Magistrate, unless specially empowered by the President of the Union and Magistrates of the third class cannot act under sub-section (1) of section 562. When a second class Magistrate, not specially empowered, or a third class Magistrate is of opinion that the powers conferred by section 562, sub-section (1), should be exercised, he must proceed under the proviso to sub-section (1) and submit the proceedings to the Subdivisional Magistrate or a Magistrate of the first class.

Magistrates empowered under Section 562.

562 (1).

697. (a) In the case of **Males under 21 years of age and females of any age** convicted of **any offence except offences punishable with death or transportation for life** and in the case of **males not under 21 years of age** convicted of an offence **punishable with imprisonment for not more than seven years,** the accused may, in certain circumstances, be released on probation of good conduct.

(b) The application of the section is not confined to youthful offenders convicted of trivial offences in extenuating circumstances. The most important points for consideration are the fact that the accused is a first offender and the antecedents of the accused.

Release on Probation.

၆၉၄။ ။ခိုးယူသည့်သစ်ကို ရောင်းချိန်သော အမြတ်ငွေများသည် တပ်မိုက်သည့် ဒဏ်ငွေထက် များစွာ ပိုလွန်မည် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသော သစ်ခိုးမှုများ၌ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များ။ သစ်ခိုးမှုများ၌၊ အထူးအားဖြင့် သစ်ခိုးမှု ပေါများသော ခရိုင် များတွင် ထိုသို့သော ပြစ်မှုများအတွက် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်မှာ ပြစ်မှုကို တန့်တားရန် လုံလောက်သော ပြစ်ဒဏ်မျိုး ဖြစ်စေရန်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သို့ ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

၆၉၅။ ။ရာဇဝတ်မှုတွင် စီရင်ချက်ချမှတ်ရာ၌ ဖြစ်စေ၊ အယူခံ အမိန့်ချမှတ်ရာ၌ဖြစ်စေ သနားညှာတာရန် ထောက်ခံချက်ပြုသည့်အခါ၊ ထိုထောက်ခံချက်ကို နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်မှတဆင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌထံ သိသာစေရန် တိုက်ရိုက်အကြောင်းကြားရမည်။

သနားညှာတာရန် ထောက်ခံချက်များ။

ပထမအကြိမ် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတို့ကို လွှတ်ခြင်း

၆၉၆။ ။နယ်ပိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည်၊ ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများ ပင် ဖြစ်လင့်ကစား၊ အထူးအားဖြင့် အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ခြင်း မရှိဘဲလျက်၊ ပုဒ်မ ၅၆၂ အရ စီရင်ခွင့်အာဏာ ရရှိသည်။ အခြားသော ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည်၊ ၎င်းတို့ကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အထူးအားဖြင့် အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားခြင်း မရှိလျှင်၊ ထို့ပြင် တတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည်၊ ပုဒ်မ ၅၆၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ အထူးအားဖြင့် အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းခြင်း မရှိသည့် ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅၆၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ အပ်နှင်းသည့်-အခွင့်အာဏာများကို သုံးစွဲသင့်သည်ဟု ထင်မြင်သဘောရရှိသောအခါ၊ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) ပါ ခြွင်းချက်အရ ဆောင်ရွက်၍၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ ဖြစ်စေ၊ ပထမ မတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ဖြစ်စေ အမှုတွဲကို တင်ပို့ရမည်။

ပုဒ်မ ၅၆၂ အရ အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်း ထားသည့် ရာဇဝတ် တရား သူကြီးများ။

၅၆၂ (၁)

၆၉၇။ ။(က) အသက် ၂၁ နှစ်အောက် ယောကျ်ားများနှင့် မည်သည့် အသက် အရွယ်မဆို ရှိသည့် မိန်းမတို့ကို၊ သေဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် တသက်တကျွန်း ပို့ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုများမှတပါး၊ အခြား မည်သည့်ပြစ်မှုနှင့်မဆို ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် အချုပ်တွင်၊ ထို့ပြင် အသက် ၂၁ နှစ်အောက် မငယ်သော ယောကျ်ားများကို ထောင်ဒဏ် ခုနစ်နှစ်ထက် မပိုသော ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့်အချုပ်တွင် တရားခံကို အချို့သော ကြောင်းခြင်းရာများအရ ကောင်းစွာ ကျင့်ဆောင် နေထိုင်စေရန် အစမ်း သဘောဖြင့် လွှတ်ထားနိုင်သည်။

အစမ်း သဘောဖြင့် လွှတ်ထားခြင်း။

(ခ) အပြစ်လျော့ပေါ့စေသော အကြောင်းခြင်းရာများအရ သေးငယ်သော ပြစ်မှုများနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသည့် ငယ်ရွယ်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများနှင့်သာ အဆိုပါ ပုဒ်မသည် သက်ဆိုင်သည်မဟုတ်ချေ။ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် အရေးအကြီးဆုံး အချက်များမှာ၊ တရားခံသည် ပထမအကြိမ် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူဖြစ်သည့် အချက်နှင့် တရားခံ၏ နောက်ကြောင်းများပင် ဖြစ်သည်။

The following general principles are laid down for the guidance of Magistrates in the application of section 562 : -

(1) Where an offender has hitherto borne a good charac ter (a matter to be enquired into) and the offence is trivial and not marked by any features indicating a criminal mind, the **normal** procedure should be to release such an offender on probation under section 562, and if in such case Magistrate does not so release the offender he should give his reasons fully for **not** doing so.

(2) Where such circumstances as aforesaid (*i.e.,* previous good character, etc.), do **not** exist the Magistrate, while still at liberty to apply section 562, must do so only after careful consideration of the facts and after careful scrutiny of the provisions of the section, and in such cases his reasons for releasing the offender on probation must be fully stated.

698. The accused may be required to enter into a bond for any period not exceeding three years. If sureties are demanded, care should be taken to see that the persons of sufficient means and standing and are also in position to exercise continuously a good influ ence over the accused.

Period of Probation; Sureties.

Execution of Sentences.

562 (1A).

699. Sub-section (1A) of section 562 provides, in respect of certain offences, for the release of an offender against whom no previous conviction is proved after due admonition. It should be noted that it is only in case of the offences specified in the sub-section that orders can be passed under it. The most important points to consider, before applying this sub-section, are the youth or immature mental development of the accused, his antecedents and the trivial nature of the offence. All Magistrates can act under sub-section (1A) of section 562 of the Code of Criminal Procedure and release first offenders after due admonition.

Release with Admonition.

ပုဒ်မ ၅၆၂ ကို သုံးစွဲသက်ဆိုင်စေရာ၌၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများ လိုက်နာရန် အလို့ငှါ၊ အောက်ပါ ယေဘုယျသဘောတရားများကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

(၁) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ထိုအခိုက်အခါအထိ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းသူ ဖြစ်လျှင်၊ (၎င်းအချက်ကို စုံစမ်းရန်ဖြစ်သည်)၊ တို့ပြင် ပြစ်မှုသည်လည်း သေးငယ်၍ ရာဇဝတ် မကင်းသော စိတ်နေစိတ်ထားရှိကြောင်း ထင်ရှားစေသည့် လက္ခဏာမပြလျှင်၊ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ထုံးနည်းမှာ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ပုဒ်မ ၅၆၂ အရ အဇမ်းသဘောဖြင့် လွှတ်ထားရမည်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော အချက်တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဆိုခဲ့ သည့်အတိုင်း မလွှတ်လျှင်၊ မည်သည့်အတွက် မလွှတ်ကြောင်းကို စုံလင်စွာ အကြောင်း ပြရမည်။

(၂) အထက်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း (ယင်းက အကျင့်စာရိတ္တကောင်းခြင်း စသည့်) ကြောင်းခြင်းရာများ မရှိသည့် အချက်တွင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ပုဒ်မ ၅၆၂ ကို သုံးစွဲနိုင်ခွင့်ပင် ရှိသေးသော်လည်း၊ ကြောင်းခြင်းရာတို့ကို သတိနှင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားလျက် ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဂရုပြု စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီးမှသာလျှင် သုံးစွဲရမည်။ ထိုသို့သော အမှုကိစ္စများတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အစမ်းသဘောဖြင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မည် သည့်အတွက် လွှတ်သည့်အကြောင်းပြချက်များကို စုံလင်စွာ ဖော်ပြရမည်။

အစမ်းသဘောဖြင့် လွှတ်ထားသည့် ကာလ အပိုင်း အခြား၊ ခံဝန်သူများ။

၆၉၀။ ။တရားခံကို သုံးနှစ်ထက် မပိုသော မည်သည့် ကာလအပိုင်းအခြားအတွက် မဆို ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုစေနိုင်သည်။ ခံဝန်သူများ တောင်းဆို လျှင်၊ ခံဝန်သူများသည် ပစ္စည်းဥစ္စာ အခြေအနေ လုံလောက်၍ တရားခံအပေါ်၌ အဓိပ္ပါယ်ပြတ် သြဇာကောင်းစွာ ပေးနိုင်သူများ ဖြစ်ကြောင်းကို ဂရုပြုကြည့်ရှုရမည်။

ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်များကို အတည်ပြုဆောင်ရွက်ခြင်း

၅၆၂ (၁-က)။

ဆုံးမသွန်သင်၍လွှတ်ခြင်း။

၆၉၉။ ။ယင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ချက် မရှိကြောင်း ထင်ရှားသည့် ပြစ်မှု ကျူးလွန် သူကို၊ အချို့ပြစ်မှုများအတွက် ထိုက်သင့်သည့် အားလျော်စွာ ဆုံးမသွန်သင်၍ လွှတ်ရန် ပုဒ်မ ၅၆၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၁-က) က ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုပုဒ်မခွဲတွင် သီးခြားဖော်ပြ ထားသည့်ပြစ်မှုများဖြစ်သည့် အချက်ဦး သာလျှင် ထိုပုဒ်မခွဲအရ အမိန့်များ ချမှတ်နိုင်ကြောင်းကို မှတ်သားရမည်။ ထိုပုဒ်မခွဲကို သုံးစွဲသက်ဆိုင်စေခြင်း မပြုမီ၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် အရေးကကြီးဆုံးသော အချက်များမှာ တရားခံ အသက်အရွယ်ငယ်ခြင်း၊ သို့ဟုတ်မဟုတ် စိတ်သဘော မပြည့်ဝသေးခြင်း၊ တရားခံ ၏ နောက်ကြောင်းနှင့် ပြစ်မှု သေးငယ်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။ ခပ်သိမ်းသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၆၂ ၏ ပုဒ်မခွဲ (၁-က) အရ ဆောင်ရွက် နိုင်၍၊ ပထမအကြိမ် ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူတို့ကို ထိုက်သင့်သည့်အလျောက် ဆုံးမသွန်သင်၍ လွှတ်နိုင်သည်။

383.

700. The attention of Magistrates is invited to section 383 of the Code of Criminal Procedure, which requires the Court sentencing an accused person to imprisonment to send him forthwith, with the commitment warrant, to the jail in which he is to be confined. The transfer under escort of prisoners sentenced to confinement for periosd not exceeding a few days involves unnecessary expense and inconvenience, and Magistrates at stations where there are no jails should, for this reason, avoid passing short sentences of imprisonment wherc there is suitable alternative. When a short sentence is unavoidable, as is sometimes the case, particularly when imprisonment is imposed in default of the payment of a fine, the prisoner must be sent to jail without avoidable delay except when it is impossible for him to reach the jail in time to undergo any part of his sentence therein, in which case he must of necessity be detained in police custody.

Sentences of Imprisonment.

383. 366 (1) (a).

701. Cases have occasionally come to notice in which a person sentenced to imprisonment has been kept in police custody for a considerable period to stand his trial in another case at the same place, or because his presence was required in connection with a police investigation in another case. Such procedure besides involving a contravention of section 383 of the Code of Criminal Procedure, may have very serious result of depriving the prisoner of facilities for appealing against his sentence in the first case until the period of limitaion has expired. In the case of a prisoner who is required to stand his trial in a second case at the place where the jail in which he is confined is situated, the proper course would be to send a production order (Form Criminal 54) to the officer in charge of the jail under section 37 of the Prisoners Act. This section, however, does not seem to contemplate the production of a prisoner for the purpose of a police investigation, and in the case of a Court at a place where there is no jail, the procedure above referred to may involve much inconvenience. At a place where there is no jail, when a trial has concluded and the Magistrate has decided to convict and to pass a sentence of imprisonment or transportation, if the accused is required at the same place to stand his trial in another case or for a police investigation, delivery of judgment in the first case should be postponed until the completion of the trial in the latter case, unless such course is likely to involve prolonged delay in the disposal of the first case.

Postponement of Judgment until second case against same accused is completed.

၇၀၀။ ။စွဲဆိုခံရသူ တရားခံအပေါ်၌ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်သည့် တရားရုံးသည်၊ ထို တရားခံကို အကျဉ်းချထားမည့် အကျဉ်းထောင်သို့ ထောင်ပို့ ဝါရမ်းနှင့် အတူတကွ ချက်ခြင်းပို့ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ရာဇဝတ်ကျင့်တုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀၃ ကိုဂရုပြုကြရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများအား နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ရက်အနည်းငယ်မျှထက်မပိုသော ကာလများ အတွက် အကျဉ်းချထားရန် စီရင်ခြင်းခံရသော အကျဉ်းသားများကို အစောင့်အကြပ်နှင့် လှည်းပြောင်းပေးပို့ခြင်းမှာ မကုန်သင့်ဘဲ စရိတ်ကုန်ကျစေခြင်း၊ မဖြစ်သင့်ဘဲ ကသိကအောက် ဖြစ်စေခြင်း ဖြစ်သဖြင့်၊ အကျဉ်းထောင်များ မရှိသည့် အရပ်ဒေသများရှိ ရာဇဝတ်တရား သူကြီးတို့သည်၊ ဤအကြောင်းကို ထောက်၍ အခြားသင့်လျော်သည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်နိုင်သည့် အချက်တွင်၊ တိုတောင်းသော ထောင်ဒဏ်များကို မချမှတ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။ အထူး သဖြင့် ငွေဒဏ်မပေးမဆောင် ပျက်ကွက်သည့်အတွက် ထောင်ဒဏ် စီရင်ရ၍ တခါတရံထိုသို့ သော ထောင်ဒဏ်ကို မစီရင်ဘဲ မဖြစ်နိုင်သောအခါ၊ အကျဉ်းသားမှာ အကျဉ်းထောင်တွင် မိမိ၏ပြစ်ဒဏ်တစိတ်တဒေသကိုမျှ ခံနိုင်ရန် ထောင်သို့ အချိန်မီမရောက်နိုင်သည့် အခါတွင်မူ ထောင်သို့စာပါး၊ ထိုအကျဉ်းသားကို လှည်ရှောင်နိုင်သည့် နောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်း မရှိစေဘဲ အကျဉ်းထောင်သို့ပို့ရမည်။ အကျဉ်းထောင်သို့ အချိန်မီ မရောက်နိုင်သည့် အချက်တွင် ထိုအကျဉ်းသားကို ရဲအချုပ်တွင် မလွှဲမရှောင်သာဘဲ ချုပ်ထားရပေမည်။

၃၀၃၊ ၃၆၆ (၁) (က)။

၇၀၁။ ။ထောင်ဒဏ်စီရင်ခြင်း ခံရပြီးသူကို အရပ်ဒေသ တခုတည်း၌ အခြားတမှုတွင် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းခံရန် သော်၎င်း၊ အခြားတမှုတွင် ရဲမေးမြန်း စုံထောက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုသူရှိနေစေလိုသောကြောင့် သော်၎င်း၊ ရဲအခြေပြုတွင် ကာလအတန်ကြာ ထားရှိရဲ့သော အမှုများ ရုံပန်ရုံခါ တွေ့ ရှိရ ဖူးလေသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်သည့် နည်းလမ်းမှာ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀၃ ကို ဆန့်ကျင်ရုံမျှမက အကျဉ်း သားအားပထမအမှုတွင် ၎င်းအပေါ်၌ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို စည်းကမ်းသတ်ကာလ မကုန်မီ အယူခံနိုင်စေရန် လှယ်ကူမှု အခွင့်အလမ်းများကိုပါ ဆုံးရှုံးစေခြင်းဖြင့် အထူးနစ်နာ စေနိုင် သည်။ အကျဉ်းသားကို အကျဉ်းချထားရာဖြစ်သော အကျဉ်းထောင် တည်ရှိသော အရပ်ဒေသ ၌၊ ဒုတိယအမှုတွင် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းခံစေရန်လိုသည့် အကျဉ်းသားဖြစ်သည့် အချက်၌ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် သင့်လျော်မှန်ကန်သော နည်းလမ်းမှာ အကျဉ်းသားများ အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၇ အရ ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံသို့ အကျဉ်းသား တင်ပို့ရန်အမိန့် (ရာဇဝတ် ပုံစံ ၅၄)ကို ပေးပို့ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုပုဒ်မသည် ရဲကမေးမြန်း စုံထောက်ရန် အလို့ငှါ အကျဉ်းသားကို တင်ပို့စေရန် ရည်ရွယ်ဟန် မရှိချေ။ ထို့ပြင် အကျဉ်းထောင်မရှိသည့် အရပ်ဒေသ၌ရှိသော တရားရုံးဖြစ်သည့် အချက်ပင် အထက်ရည်ညွှန်းချေပါ ထုံးနည်းများမှာ ကသိကအောက် ဖြစ်စေနိုင်သည်။ အကျဉ်းထောင်မရှိသည့် အရပ်ဒေသ၌ စစ်ဆေးစီရင်မှု ပြီးဆုံး၍ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ရန်နှင့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တကျွန်းပို့ ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားသည့်အခါ၊ ထိုအရပ်ဒေသ၌ပင် အခြားတမှုတွင် တရားခံကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း ခံရန်သော်၎င်း၊ ရဲကမေးမြန်း စုံထောက်ရန်အတွက် သော်၎င်း၊ အလို့ရှိမှု၊ ပဏာမအမှုတွင် စီရင်ချက်မချသဲ့ ရွှေ့ဆိုင်းထားခြင်းမှာ ၎င်းအမှုကို ဆုံးဖြတ်ချက် အလွန်ကြာရှည်စွာ နောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည် မဟုတ်လျှင်၊ နောက်အမှုကို စစ်ဆေး၍ ပြီးသည်တိုင်အောင်ပဏာမအမှုတွင် စီရင်ချက် ချမှတ်ခြင်းကို ရွှေ့ဆိုင်းထားရမည်။

တရားခံတဦးတည်း အပေါ်တွင် ခုတိယအမှုပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင် စီရင်ချက်ကို ရွှေ့ဆိုင်းထားခြင်း။

702. Warrants of imprisonment directed to Superintendents of Jails and Warrants directed to the keeper of a Subdivisional or Township Lock-up should be in Burmese. It is illegal to sentence any person to confinement in a police Lock-up - 7. L.B.R. 62.

Warrants.

703. In every warrant, the kind of imprisonment, whether simple or rigorous, should be specified in full. The use of the letters **S** and **R** to indicate this is prohibited.

Kind of Imprisonment to be specified.

704. On every warrant of imprisonment or release from imprisonment issued by a Criminal Court, the number of the case in which the warrant is issued should be entered.

705. Where a sentence of imprisonment is passed in a summary trial, the Court shall note at the top of the committal warrant the words " Criminal Summary Trial No. " and when a case is not a regualr criminal case it should be entered in warrant as " Miscellaneous."

565. **706.** An order passed under section 565 shall be entered on the warrant. *See* paragraph 392.

Entry on warrant of order under section 565.

707. When a sentence of imprisonment is passed upon a person already under sentence of imprisonment, the new period of imprisonment commences at the expiration of the sen tence such person is undergoing unless the Court directs that the subsequent sentence shall run concurrently with such previous sentence. Hence every subsequent warrant issued relating to the same accused should be clearly headed "*To take effect on expiry of (or to run concurrently with) sentence in previous case No.* "

Consecutive Sentences.

708.† When an accused person is sentenced in the original trial to a term of imprisonment but a re-trial is ordered on appeal or revision by a superior Court, and in the re-trial the accused is again sentenced to a term of imprisonment, the subsequent sentence of imprisonment takes effect from the date of the judgment in the re-trial and not from the date of the original sentence, and the period of imprisonment already undergone after sentence passed in the original case and before the order for re-trial was passed cannot count towards the sentence passed in the re-trial.

Sentence on Re-trial.

† See B.L.R.(1967) P 348 and Court Instruction No.6.

၇၀၂။ ။ထောင်ပိုင်ဝန်တို့ထံ ညွှန်ကြားသည့် ထောင်ချ ဝါရမ်းစာများနှင့် နယ်ပိုင်နယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် မြို့နယ်ရှိ အကျဉ်းထောင် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ ထံ ညွှန်ကြားသည့် ဝါရမ်းစာများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားရမည်။ ရဲအုပ်ထောင်တွင် ချုပ်ထားစေရန် စီရင်ခြင်းသည် တရားဥပဒေနှင့် မညီဖြစ်သည်။ (အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၇၊ စာမျက်နှာ ၆၂)။

ဝါရမ်းစာများ။

၇၀၃။ ။ဝါရမ်းစာတိုင်းတွင် ထောင်ဒဏ် အမျိုးအစားကို အလုပ်မဲ့၊ သို့တည်းမဟုတ် အလုပ်ကြမ်းဟူ၍ အပြည့်အစုံ သီးခြား ဖော်ပြရမည်။ ဤအချက်ကိုဖော်ပြရန် "S" နှင့် "R" ဟူသည့် စာအက္ခရာများကို မသုံးရ တားမြစ်သည်။

ထောင်ဒဏ် အမျိုးအစား ကို သီးခြားဖော်ပြ ရခြင်း။

၇၀၄။ ။ရာဇဝတ် တရားရုံးက ထုတ်ဆင့်သော ထောင်ချဝါရမ်းစာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထောင်မှလွှတ်သည့် ဝါရမ်းစာတိုင်းတွင် ထိုဝါရမ်းစာထုတ်သော အမှု၏ နံပါတ်ကို ရေးသွင်းရမည်။

၇၀၅။ ။အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုတွင် ထောင်ဒဏ် ချမှတ်သည့်အခါ၊ ထောင်ပို့ဝါရမ်းစာ အထက်ပိုင်း၌ "ရာဇဝတ်အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်မှု နံပါတ်....." ဟူသည့် စကားများကို တရားရုံးက ရေးမှတ်ရမည်။ ထို့ပြင် အမှုသည် ရာဇဝတ်ကြီးမှု မဟုတ်လျှင် ဝါရမ်းစာတွင် "အသေးမှု"ဟု ရေးသွင်းရမည်။

၇၀၆။ ။ပုဒ်မ ၅၆၅ အရချမှတ်သော အမိန့်ကို ဝါရမ်းစာပေါ်တွင် ရေးသွင်း ဖော်ပြ ရမည်။ (စာပိုဒ် ၃၉၂ ကိုကြည့်)။

၅၆၅။

ပုဒ်မ ၅၆၅ အရ ချမှတ်သောအမိန့်ကို ဝါရမ်းစာတွင် ရေးသွင်းခြင်း။

၇၀၇။ ။ထောင်ဒဏ်ခံလျက် ထို့နောင်ပြီး ဖြစ်သူအပေါ် ၌ ထောင်ဒဏ်တရပ် ချမှတ်သော အခါ၊ နောက်ချမှတ်သည့် ထောင်ဒဏ်မှာ အထက်က ချမှတ်ထားသည့် ထောင်ဒဏ်နှင့် တပြိုင်နက်တည်း ကျခံစေရမည်ဟု တရားရုံးက ဆင့်ဆိုသည် မဟုတ်လျှင်၊ ထောင်ဒဏ်ကာလ အသစ်မှာ ထိုသူခံနေဆဲဖြစ်သော ထောင်ဒဏ်ကာလ စေ့ကုန်ပြီးမှ အစပြုရမည်၊ သို့ဖြစ်၍ တရားခံတဦးတည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထုတ်ဆင့်သော နောက်ဝါရမ်းစာ အသီးသီးတွင် "ယခင်အမှု နံပါတ်.....တွင် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် (နှင့် တပြိုင်နက်တည်းခံစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ်) စေ့ကုန်ပြီးမှ အစပြုရန်" ဟု ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ခေါင်းစဉ်တပ်လိုက်ရမည်။

အစဉ် အလိုက် ဖြစ်သော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များ။

၇၀၈* ။ ။တရားခံတဦးကို မူလစစ်ဆေးစီရင်မှုတွင်ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရာ၊ အထက်တရားရုံးက အယူခံတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုတွင်ဖြစ်စေ အမှုကိုပြန်၍ စစ်ဆေး စီရင်စေရန် အမိန့်ချမှတ်သောအခါ၊ထို့ပြင်ပြန်၍ စစ်ဆေး စီရင်ရာ၌လည်း၊ တရားခံကို ထောင်ဒဏ်တဖန် ချမှတ်သောအခါ၊ နောက်ချမှတ်သော ထောင်ဒဏ်သည် ပြန်၍စစ်ဆေး စီရင်သည့်အမှုတွင် စီရင်ချက် ချမှတ်

ပြန်၍ စစ်ဆေး စီရင်ရာ၌ ချမှတ်သည့်စီရင်ချက်။

* ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၃၄၈ နှင့် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တရားရုံးများညွှန်ကြားလွှာ အမှတ် ၆ တို့ကိုကြည့်ပါ။

But in passing sentence in the re-trial the period which the accused has already spent in jail or under custody may be taken into consideration.

709. In every case in which two or more persons are jointly charged and convicted of an offence, a separate warrant or order must be issued for the commitment to prison of each sentence passed upon him.

Separate Warrant for each accused.

710. When a Superior Court modifies a sentence passed by an Original Court, the sentence of the Superior Court shall unless specially otherwise directed in the warrant, count from the first day of imprisonment under the original sentence.

Modified Sentence of Imprisonment.

711. When a prisoner has been committed to jail to undergo two separate sentences of imprisonment of transportation, one of which is to take effect from the expiry of the other (whether the sentences have been passed on the same or on different days), if the first sentence is set aside on appeal or revision, the second sentence will take effect from the date on which it (the second sentence) was passed.

Effect of reversal of first of two sentences.

712. Every warrant must be signed by the Judge or Magistrate who passed the sentence. The practice of allowing a subordinate to sign warrants "for" a superior is strictly prohibited. Judges and Magistrates should record the terms of sentences on the Committal warrants in their own handwriting both in figures and in words.

Warrants to be signed by Judge or Magistrate.

သောနေ့မှ အစပြုရမည်ဖြစ်၍၊ မူလစီရင်ချက် ချမှတ်သောနေ့မှ အစမပြုရ။ ထို့ပြင် မူလအမှုတွင် စီရင်ချက်ချပြီးနောက် ပြန်၍စစ်ဆေး စီရင်ရန်အမိန့် မချမှတ်မီက ထောင်ဒဏ်ခံပြီးဖြစ်သောကာလကို ပြန်၍စစ်ဆေး စီရင်ရာ၌ ချမှတ်သည့်ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်အတွက် ထည့်သွင်းရေတွက်ခြင်း မပြုနိုင်။

သို့သော်လည်း ပြန်၍စစ်ဆေးစီရင်သော အမှု၌ စီရင်ချက် ချမှတ်သောအခါ၊ တရားခံအကျဉ်းထောင်တွင် နေခဲ့ရသောကာလ၊ သို့တည်းမဟုတ် အချုပ်နှင့် နေခဲ့ရသော ကာလကို ထောက်ထား ဆင်ခြင်နိုင်သည်။

တရားခံ အသီးသီးအတွက် သီးခြား ဝါရမ်းစာ။

၇၀၉။ ။အက်ဥပဒေတခုခု၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းဥပဒေများအရ၊ အခြားနည်းဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကိစ္စများမှတပါး၊ လူနှစ်ယောက်ကိုဖြစ်စေ၊ နှစ်ယောက်ထက်ပိုသော သူများကိုဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုနှင့်ပူးတွဲ စွဲဆို၍ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် အမှုအသီးသီး၌ ထိုသူအသီးသီး အပေါ်တွင် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်အရ၊ ထိုသူအသီးသီးကို ထောင်သို့ပို့ရန်အတွက် သီးခြားဝါရမ်းစာ၊ သို့တည်းမဟုတ် သီးခြား အမိန့်စာထုတ်ရမည်။

ပြုပြင် ပြောင်းလဲ သည့် ထောင်ဒဏ်စီရင်ချက်။

၇၁၀။ ။မူလတရားရုံးက ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို အထက် တရားရုံးက ပြုပြင် ပြောင်းလဲသောအခါ၊ ဝါရမ်းစာတွင် အခြားနည်းအထူး ဆင့်ဆိုခြင်း မရှိလျှင်၊ အထက်တရားရုံး၏ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို မူလပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်အရ ထောင်ဒဏ်ခံရသည့် ပ ဖြမနေ့မှစ၍ ရေတွက်ရမည်။

အပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် နှစ်ရပ်အနက် ပမာ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ပယ်ဖျက်လွှတ် မည့် သို့ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း။

၇၁၁။ ။အကျဉ်းသား တယောက်ကိုထောင်ဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် တကျွန်းပို့ဒဏ်ဖြစ်သော သီးခြားပြစ်ဒဏ်နှစ်ရပ်ကို ခံစေရန် အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ပြီးဖြစ်သည့်အခါ၊ ထိုပြစ်ဒဏ် နှစ်ရပ် အနက်၊ တရပ်ရပ်ကို အခြားတရပ်စေ့ကုန်သည့်အခါမှ အစပြုရမည်ဖြစ်လျှင်၊ (ထိုပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များကို တနေ့တည်း၌ ချမှတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကွဲလွဲသော နေ့ရက်များတွင် ချမှတ်သည်ဖြစ်စေ) အယူခံ၌ သော်၎င်းပြင်ဆင်မှု၌ သော်၎င်း၊ ပထမပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်ရှိသော်၊ ဒုတိယပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်မှာ ၎င်းကိုချမှတ်သည့် နေ့ရက်မှ အစပြုရမည်။

ဝါရမ်းစာများကို တရားသူကြီး၊ သို့တည်း မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက လက်မှတ်ရေးထိုးရခြင်း။

၇၁၂။ ။ဝါရမ်းစာ အသီးသီးကို ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ချမှတ်သည့် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ လက်အောက်ရာထမ်းမှထမ်းတိုးကိုးအထက်အရာရှိ "အတွက်" ဝါရမ်းစာများကိုလက်မှတ်ရေးထိုးခွင့်ပြုသည့် အလေအထားကိုကြပ်တည်းစွာ ပေးမြစ်လိုက်သည်။ တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် ပြစ်ဒဏ်ကာလအပိုင်းအခြားကို ထောင်ပို့ဝါရမ်းစာများပေါ်တွင်၊ ဂဏန်းနှင့်၎င်း၊ စာနှင့်၎င်း မိမိတို့လက်ရေးဖြင့် ကိုယ်တိုင်ရေးသားရမည်။

713. It is the duty of the Judge or Magistrate who signs a warrant of release to see that the entries therein correspond exactly with those in the original warrant of imprisonment on the record, so that no room for doubt may be given as to the identity of the person whose release is intended. Among these entries is that of the number of the case.

Warrant of Release.

714. The attention of Sessions Judges is invited to paragraph 832 *et seq.* of the Jail Manual which prescribe rules for the **shortening of sentences** by the grant of remissions.

Remissions.

The note to paragraphs 852 and 853 , Jail Manual, makes it important that the **classification of convicts** under clause (*b*), (*c*) or (*d*) of paragraph 833 should be correctly made, and the following instructions are accordingly issued : -

(1) In every case of life sentence the convicting Court shall endorse on the warrant of commitment, for the information of the jail authorities, the class, whether (1), (2) or (3), to which the prisoner belongs for the purpose of the remission rules.

(2) If in any case the classification is not made, the jail authorities should refer the warrant to the Court, which will then have the proper entry made on it.

(3) If there is any doubt as to the entry to be made, the Court should decide the question by a reference to the record of the case or by further inquiry, if necessary.

715. If a sentence of death is confirmed by the High Court the warrant issued by the Sessions Judge to the Jailor shall specify that the execution is not to be carried out until a day therein named that he shall be at least 21 days from the date of receipt of the order of confirmation and may be as many more up to 28 days as the Sessions Judge, having regard to the situation of the Jail in which condemned prisoner is confined, may think fit. In the case of prisoners confined at Akyab, Kyaukpyu, Sandoway, Tavoy and Mergui, the period shall be fixed at not less than 28 days and not more than 35 days. A copy of his own judgment together with the High Court's order of confirmation shall be sent to the Sessions Judge so that he can make out on the warrant completely.

Capital sentences. Date of Execution.

၇၁၃။ ။သွတ်ဝါရမ်းစာကို လက်မှတ်ရေးထိုးသော တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ လွှတ်ရန်ကြံရွယ်သည်သူ ဟုတ်မှန်ကြောင်းကို သံသယဖြစ်ရန် အကြောင်း မရှိစေခြင်းငှါ၊ လွှတ်ဝါရမ်းစာတွင် ရေးသွင်းသည့် အချက်များသည် အမှုတွဲတွင်ရှိ မူလထောင်ချရန်၊ စာပါရေးသွင်းချက်များနှင့် အသေအချာ ကိုက်ညီခြင်းရှိအောင် ကြည့်ရှုရန် တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။ ထိုရေးသွင်းချက်များအနက် အမှု၏နံပါတ် ရေးသွင်းချက်လည်းပါသည်။

လွှတ်ဝါရမ်းစာ။

၇၁၄။ ။လွှတ်ငြိမ်းခွင့်ပေးခြင်းဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ကိုလျော့နည်း စေသည့်နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌန်းသတ်မှတ်သည့်ထား အကျဉ်းထောင် လက်စွဲဥပဒေစာပိုဒ် ၈၃၂ နှင့် နောက်ပါစာပိုဒ်များကို စက်ရှင်တရားသူကြီးတို့က ဂရုပြုကြရန်နှိုးဆော်လိုက်သည်။ အကျဉ်းထောင် လက်စွဲ ဥပဒေစာပိုဒ် ၈၅၂ နှင့် ၈၅၃ တို့ပါမှတ်ချက်အရ၊ စာပိုဒ် ၈၃၃၊ အပိုဒ် (ခ)၊ (ဂ)၊ သို့တည်းမဟုတ် (ဃ) အရ အကျဉ်းသားများအား မှန်ကန်စွာ အမျိုးအစားခွဲခြားရန် အရေးကြီးသည်ဖြစ်၍၊ အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

လွှတ်ငြိမ်းခွင့်များ။

(၁) ပြစ်ဒဏ်တသက်စီရင်သည့် အမှုတိုင်းတွင်၊ အကျဉ်းထောင် အရာရှိတို့ သိရှိစေရန်၊ လွှတ်ငြိမ်းခွင့် နည်းဥပဒေများအလိုငှါ၊ အကျဉ်းသားနှင့် သက်ဆိုင်သည့် (၁)ဖြစ်စေ၊ (၂) ဖြစ်စေ၊ (၃)ဖြစ်စေ အမျိုးအစားကို၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သော တရားရုံးကထောင်ပို့ဝါရမ်းစာပေါ်တွင် ထပ်ဆင့်ရေးသားရမည်။

(၂) အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းမပြုသည့် အမှုတခုခုတွင်၊ အကျဉ်းထောင် အာဏာပိုင်တို့သည်၊ ထိုဝါရမ်းစာကို တရားရုံးသို့ တင်ပို့ရမည်။ ထိုသို့ တင်ပို့သောအခါ တရားရုံးသည် ထိုဝါရမ်းစာပေါ်တွင် ထိုက်သင့်သည့် ရေးသွင်းချက်ကိုပြုလုပ်ရမည်။

(၃) မည်သို့ရေးသွင်းချက် ပြုရမည်ကို သံသယမကင်းရှိမူ၊ တရားရုံးသည် အမှုတွဲကို ကြည့်ရှု၍ သော်၎င်း၊ နောက်ထပ် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် လိုလျှင် စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ သော်၎င်း ထိုအချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။

သေဒဏ် စီရင်ချက်များ သေဒဏ်အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရန်နေ့ရက်။

၇၁၅။ ။သေဒဏ်ကို တရားရုံးချုပ်က အတည်ပြုသည့်အခါ၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးက ထောင်မှူးထံသို့ ထုတ်ပေးသည့် ဝါရမ်းစာတွင် ဖော်ပြသည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ ထိုပြစ်ဒဏ်ကို အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရဟု ထိုဝါရမ်းစာတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြရမည်။ ထိုနေ့ရက်မှာ အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကို ရရှိသည့်နေ့မှစ၍ အနည်းဆုံး ၂၁ ရက်ကွာခြားစေရမည်။ ထိုပြင် စက်ရှင်တရားသူကြီးက ထိုသေဒဏ်ချမှတ်ခံရသည့် အကျဉ်းသား အကျဉ်းခံနေရသည့် အကျဉ်းထောင် တည်ရာအရပ်ကို ထောက်မျှင်၍၊ သင့်တော်မည် ထင်မြင်သည့် အတိုင်း အများဆုံး ၂၈ ရက်ကွာခြားစေနိုင်သည်။ စစ်တွေ၊ ကျောက်ဖြူ၊ သံတွဲ၊ ထားဝယ်နှင့် မြိတ်မြို့များတွင် ချုပ်ထားသော အကျဉ်းသားများ ဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ ထိုကာလကို ၂၈ ရက်ဒေသက်မနည်း၊ ၃၅ ရက်ထက်မများစေဘဲ သတ်မှတ်ရမည်။ စက်ရှင်တရားသူကြီးထံသို့ ၎င်း၏ စီရင်ချက်မိတ္တူနှင့်တကွ၊ တရားရုံးချုပ်က အတည်ပြုသည့် အမိန့်ကို၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးက ဝါရမ်းစာကို ပြည့်စုံစွာစီစဉ်ပြုလုပ်နိုင်ရန် အလို့ငှါ ပေးပို့ရမည်။ အတည်ပြုသော

This is necessary because the proceedings are submitted to the President of the Union as soon as the order of confirmation is passed for reference in connection with the petition for clemency. He should return this copy when it is no longer required.

NOTE. - That the fixation of the date of sentence of death is subject to the power of Government to suspend or commute the sentence under sections 401 and 402 of the Code of Criminal Procedure.

Warrants to issue in duplicate.

716. (1) Along with every warrant, whether of commitment or release or communicating an amendment of sentence or the payment of a fine or portion thereof addressed to the Jailor of a prison, a duplicate copy thereof shall be sent, which shall forthwith be returned to the Court which issued it by the said Jailor with a duly dated endorsement under his signature to show that he has received the original. In any case in which undue delay occurs in the receipt by the Court of the duplicate copy a letter shall be sent to the Superintendent to enquire the reason.

(2) The Jail to which the accused has been sent should be noted in the Case Diary when the warrant is signed. If this is not done, and the record is called in appeal or revision before the duplicate warrant is returned, it may by difficult for the superior Court to discover the whereabouts of the accused.

(3) On the return of the **duplicate warrant** duly signed, by the Jailor it shall be filed in the trial record.

Record of Original Warrant.

717. The **original warrant** is sent under paragraph 573 of the Jail Manual to the District Magistrate of the District in which the Court which issued the warrant is situated. Where the record is in the record-room the warrant will be sent to the Record-keeper to be filed in the case concerned. Where it is still in the Court which issued the warrant, the later will be forwarded to that Court. Any request about intimating the death of a prisoner to his relatives will be transmitted to the Court of issue in any case.

718. to 725 x x x x x x
x x x x x x x x x

အမိန့်ကို ချမှတ်သည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ အသနားခံလွှာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြည့်ရှုရန် အမှုတွဲစာကူးရေးများကို တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပို့ရသည့် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန်လိုပေသည်။ ထိုမိတ္တူကို အလိုမရှိသည့်အခါ စက်ရှင်တရားသူကြီးက ပြန်ပို့ရမည်။

မှတ်ချက်။ ။သေဒဏ်အာဏာပြုရန် နေ့ရက် သတ်မှတ်ခြင်းမှာ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၀၁ နှင့် ၄၀၂ အရ အစိုးရက ပြစ်ဒဏ်ကို ရပ်ဆိုင်းထားနိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် လျော့ပေါ့ ပြောင်းလဲနိုင်ခွင့်ရှိသည့် အာဏာကို အထောက်အထားပြုရမည်ဖြစ်သည်။

ဝါရမ်း စာများကို မူရင်းခွဲ နှစ်စောင်ထုတ်ရခြင်း။

၇၁၆။ ။(၁) အကျဉ်းထောင်၏ ထောင်မှူးထံသို့ ညွှန်ကြားသည့် ထောင်ချဝါရမ်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လွှတ်ဝါရမ်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ကို ပြင်ဆင်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒဏ်ငွေ အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်ကို ဖြစ်စေ၊ ပေးဆောင်ကြောင်း အကြောင်းကြားသည့် ဝါရမ်းအသီးသီးနှင့်အတူ၊ မူရင်းခွဲတစောင်ကိုပါ ပေးပို့ရမည်။ ထိုမူရင်းခွဲ ဝါရမ်းပေါ်တွင် မူရင်းဝါရမ်းကိုရကြောင်းသိသာစေရန် ထောင်မှူးက နေ့ရာတကျနေ့စွဲနှင့် လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်နှင့်တကွ ထုတ်ပေးသည့် တရားရုံးသို့ ချက်ခြင်းပြန်ပို့ရမည်။ ထိုမူရင်းခွဲကိုတရားရုံးက ပြန်ရရန်အတွက် မလျော်အောင် ကြန့်ကြာခြင်း ရှိလျှင်၊ မည်သည့်အတွက်ကြန့်ကြာရကြောင်းကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ထောင်ပိုင်ဝန်ထံသို့ စာရေးရမည်။

(၂) တရားခံကိုပို့လိုက်သော အကျဉ်းထောင်ကို၊ ဝါရမ်းကိုလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အခါ၌ အမှုနွေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်သားရမည်။ ထိုသို့မပြုလုပ်မူ၊ မူရင်းခွဲဝါရမ်း ပြန်မရောက်မီ အမှုတွဲကို အယူခံအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုအတွက်ဖြစ်စေ တောင်းသည့်အခါ၊ တရားခံမှာ မည်သည့်နေရာတွင်ရှိကြောင်း အထက်တရားရုံးက တွေ့သိနိုင်ရန် ခဲယဉ်းခြင်းရှိနိုင်သည်။

(၃) ထောင်မှူးက နေ့ရာတကျလက်မှတ်ရေးထိုး ပြီးသော မူရင်းခွဲဝါရမ်း ပြန်ရောက်သည့်အခါ၊ ၎င်းကိုစစ်ဆေးစီရင်သော အမှုတွဲတွင်ထားရမည်။

မူလဝါရမ်းကိုအမှုတွဲတွဲခြင်း။

၇၁၇။ ။အကျဉ်းထောင် လက်စွဲ ဥပဒေစာပိုဒ် ၅၇၃ အရ၊ မူရင်းဝါရမ်းကို ဝါရမ်းထုတ်ပေးသည့် တရားရုံးတည်ရှိရာခရိုင် ဆိုင်ရာခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ပေးပို့ရသည်။ အမှုတွဲမှာ အမှုတွဲအနှံ့ရှိနေလျှင်၊ဝါရမ်းကို သက်ဆိုင်ရာအမှုတွဲတွင် တွဲထားရန် အမှုတွဲထိန်းထံသို့ပို့ရမည်။ အမှုတွဲမှာ ဝါရမ်းထုတ်သော တရားရုံးတွင် ရှိနေသေးလျှင်၊ ထိုဝါရမ်းကို ထိုတရားရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။ အကျဉ်းသား တဦးတယောက်၏ သေဆုံးကြောင်းကို ၎င်း၏ဆွေမျိုးများထံ အကြောင်းကြားပေးရန် တောင်းဆိုချက် တရပ်ရပ်ကို မည်သည့်အချက်တွင်မဆို ဝါရမ်းထုတ်ပေးသည့် တရားရုံးသို့ ထာဆင့်ပေးပို့ရမည်။

၇၁၈ မှ ၇၂၅ ထိ x x x x x
x x x x x x x x

726. When a fine imposed in addition to imprisonment is paid immediately, the warrant of imprisonment shall be endorsed with a note of the payment under the signature of the Magistrate issuing the warrant.

Payment of fine to be noted on warrant.

727. When a Court recovers a fine, or any portion thereof, inflicted upon a prisoner who is already in jail, or who is liable to be further detained in jail in default of payment of that fine, the Court shall be held responsible for the immediate communication* to the Jailor of the fact of recovery.

Payment of fine to be intimated to jail and intimation to be acknowledged.

728. The fact that the payment of a fine has been intimated to the jail authorities shall be recorded in the diary of the case under the signature of the presiding officer of the Court. And when a Court has intimated to the Superintendent of the Jail the payment of a fine it shall obtain and place on the record a prompt acknowledgment of the receipt of the intimation and shall see that the warrant of imprisonment is returned at once (if there is no substantive term of imprisonment) or as soon as any sub-stantive term of imprisonment has expired.

729. (*1*) In the case of fines (or other money) of which a refund has been directed in appeal or revision, the procedure prescribed in paragraphs 1047 and 1048 of Part V should be followed when the order of the superior Court is certified to the inferior, but a notice to the person to whom the fine or other money is to be refunded should issue at once.

Refund of Fines.

* The communication should be by a warrant in Form Criminal 177.

၇၂၆။ ။ထောင်ဒဏ် အပြင် တပ်ရိုက်သော ငွေဒဏ်ကို ချက်ခြင်းပေးဆောင်သည့် အခါ၊ ထောင်ချဝါရမ်းပေါ်၌ ဒဏ်ငွေ ပေးဆောင်ပြီးကြောင်း မှတ်ချက်ကို ဝါရမ်း ထုတ်သော ရာဇဝတ် စီရုံးသူကြီးက ထပ်ဆင့်ရေးသား၍ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

ဒဏ်ငွေ ပေးဆောင်ကြောင်းကို ဝါရမ်းပေါ်တွင် ရေးမှတ်ရခြင်း။

၇၂၇။ ။အကျဉ်းထောင် အတွင်းရှိ အကျဉ်းသား အပေါ်၌၊ သို့တည်း မဟုတ် ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ထပ်မံ ချုပ်ထားခြင်း ခံထိုက်သော အကျဉ်းသား အပေါ်၌ ချုပ်မှတ်သော ဒဏ်ငွေ အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ထိုဒဏ်ငွေ အချို့အဝက်ကို ဖြစ်စေ၊တရားရုံးက ကောက်ခံ ရရှိသော အခါ၊ ထိုဒဏ်ငွေ ကောက်ခံရရှိသည့် အကြောင်း ထောင်မှူးထံသို့ ချက်ခြင်း အကြောင်းကြားရန်။

*တရားရုံး၏ တာဝန်ဖြစ်စေရမည်။

ဒဏ်ငွေ ပေးဆောင်ကြောင်းကို အကျဉ်းထောင်သို့ အကြောင်းကြားရခြင်း နှင့် အကြောင်းကြားချက်ကို ဝန်ခံရခြင်း။

၇၂၈။ ။ဒဏ်ငွေ ပေးဆောင်ပြီးကြောင်း ထောင် အာဏာပိုင်တို့သို့ အကြောင်းကြား ပြီးကြောင်းကို၊ အမှုနှစ်စဉ် မှတ်တမ်းတွင် တရားရုံးကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူအရာရှိက ရေးသား၍ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ထို့ပြင် ဒဏ်ငွေပေးဆောင်ပြီးကြောင်း တရားရုံးက ထောင်ပိုင်ဝန်ထံသို့ အကြောင်းကြားပြီးသော အခါ၊ တရားရုံးသည် ထိုအကြောင်းကြားချက် ရရှိကြောင်း စာကို ဆောလျင်စွာ ရယူ၍ အမှုတွဲတွင် ထည့်သွင်းထားပြီးလျှင်၊ (အရင်းခံ ထောင်ဒဏ် မရှိမူ) ထောင်ချ ဝါရမ်းကို ချက်ခြင်း ပြန်ပို့စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရင်းခံ ထောင်ဒဏ် ကုန်ဆုံးပြီးလျှင်ပြီးခြင်း ထောင်ချ ဝါရမ်းကို ပြန်ပို့စေရန် ကြည့်ရှုဆောင်ရွက်ရမည်။

၇၂၉။ ။(၁) အယူခံတွင် ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုတွင် ဖြစ်စေ၊ ပြန်ပေးရန် ဆင့်ဆိုသည့် ဒဏ်ငွေများ (သို့တည်းမဟုတ် အခြားငွေများ) ဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ အထက် တရားရုံးက အမိန့်ကို မှန်ကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုး၍ အောက် တရားရုံးသို့ပေးပို့သော အခါ၊ အပိုင်း ၅ ရှိ စာပိုဒ် ၁၀၄၇ နှင့် ၁၀၄၈ တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသော ထုံးနည်းကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့သော်လည်း ဒဏ်ငွေကိုဆောင်ငင်၊ အခြားငွေကိုသော်ငင်း၊ ပြန်၍ပေးရမည့် သူသို့ နို့ တစ်စာ ချက်ခြင်း ထုတ်ဆင့်ရမည်။

ဒဏ်ငွေများကို ပြန်ပေးခြင်း။

* အကြောင်းကြားခြင်းမှာ စာဇဝတ်ပုံစံ ၁၇၇ တွင် ရေးသားသော ဝါရမ်းစာဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။

(2) It is the duty of the Original Court on receipt of the Appellate or Revisional Court's order for the refund of a fine, to notify immediately the substance of such order to the person affected thereby and, if such fine has been levied, promptly to prepare the payment order (in Treasury Form No. 48) and deliver it to the payee whether he applies for it or not. No written application for the refund of a fine ordered by the Appellate or Revisional Court is necessary from the person entitled to such refund, but if an applicant for refund should at any time present a written application it should be accepted on plain paper without any court-fee.

Directly a refund has been made, a report in Form Criminal No. 126 shall be submitteed to the Appellate or Revisional Court ordering such refund.

Refund of fines paid out as compensation or rewards.

730. (*1*) According to section 545 of the Code of Criminal Procedure, money realized by fines cannot be paid away as compensation in appealable case until the appeal has been decided or is barred by limitation. This provision, however, does not prevent occasional difficulties from arising in cases where no appeal lies nor one has been presented, but in which the fine is set aside on revision. Further under various special Acts Magistrates have power to give rewards to informers and others out of fines, and there is nothing to prevent Magistrates from paying these rewards at once. Moreover, it is expedient for the better protection of the revenue that rewards opium cases and the like should be promptly paid. Therefore cases must occasionally arise in which a fine is set aside upon appeal or revision, but the money realized by the fine has been paid away in whole or part to a third party.

(2) In all such cases the amount of the fine must be refunded in full to the person by whom it was paid; and the order of the superior Court ordering a refund is sufficient authority for its payment form the Treasury. It does not, however, follow that Government should bear the loss of the amount which has been paid away in compensation or rewards, and it appears that in most cases the recipients of compensation or rewards refund them when invited so to do.

(၂) အယူခံတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်သည့် တရားရုံးက ဒဏ်ငွေပြန်ပေးစေရန် အမိန့်ကို ရရှိသည့်အခါ၊ မူလတရားရုံးက ထိုအမိန့်အရ၊ ထိခိုက်သက်ဆိုင်သူသို့ ထိုအမိန့်ပါ လိုရင်းအချက်တို့ကို ချက်ခြင်းပြောကြားစေရန် တာဝန် ဝတ်တရားရှိသည်။ ထို့ပြင် ထိုဒဏ်ငွေကို ကောက်ခံရရှိပြီးဖြစ်လျှင်၊ ငွေထုတ်ပေးရန် အမိန့်စာကို (ငွေတိုက်ပုံစံနံပါတ် ၄၈)နှင့် ဆောလျင်စွာ ရေးသားပြီးလျှင်၊ ငွေလက်ခံမည့်သူက လျှောက်တောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မတောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုအမိန့်စာကို ထိုသူတို့ ပေးအပ်ရန်လည်း တာဝန်ဝတ်တရားရှိသည်။ အယူခံတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်သည့် တရားရုံးက ပြန်ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်သည့် ဒဏ်ငွေကို ပြန်ရထိုက်သူထံမှ ထိုဒဏ်ငွေကို ပြန်ရလိုကြောင်းစာဖြင့် ရေးသား လျှောက်ထားရန် မလိုသော်လည်း၊ ထိုငွေကိုပြန်ပေးရန် လျှောက်ထားသူက မည်သည့်အခါမဆို စာဖြင့်ရေးသား လျှောက်ထားလျှင်၊ ထိုလျှောက်လွှာကို စက္ကူလွတ်ပေါ် တွင် ရေးသားစေ၍ ခွန်ခွန့်တံဆိပ်ခေါင်းမပါဘဲ လက်ခံရမည်။

ဒဏ်ငွေကို ပြန်ပေးပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ထိုဒဏ်ငွေ ပြန်ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်သော အယူခံတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်သည့် တရားရုံးသို့ ရာဇဝတ်ပုံစံနံပါတ် ၁၂၆ နှင့် ရေးသားသည့် အစီရင်ခံစာကို တင်ပို့ရမည်။

လျှော်ကြေး၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆုငွေအဖြစ် ထုတ်ပေးပြီး၊ ဒဏ်ငွေများကို ပြန်ပေးခြင်း။

၇၃၀။ ။(၁) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄၅ အရ၊ ဒဏ်ငွေအဖြစ် ကောက်ခံရရှိသောငွေများကို အယူခံ ငင်နိုင်သည့် အမှုများတွင် အယူခံမှုကို ဆုံးဖြတ် မပြီးမီသော်၎င်း၊ အယူခံမှုမှာ ကာလစည်းကမ်းသတ်အရ မပိတ်ဓင်မိသော်၎င်း၊ လျှော်ကြေးအဖြစ်နှင့် ထုတ်ပေးခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် အယူခံ မဝင်နိုင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် အယူခံမဝင်သော အမှုပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ ငွေဒဏ်ကို ပြင်ဆင်မှု၌ ပယ်ဖျက်သည့် အမှုများတွင် ဆိုခဲ့သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ဂုဖန်ရံခါ အခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းကို တားဆီး၍မရချေ။ ထို့ပြင်လည်း အမျိုးမျိုးသော အထူးအက်ဥပဒေများအရ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် သတင်းပေးသူတို့နှင့် အခြားသူတို့ကို ဒဏ်ငွေများထဲမှ ဆုငွေများထုတ်ပေးပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည့်အလျောက်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က ထိုဆုငွေများ ချက်ခြင်းထုတ်ပေးခြင်းကို တားမြစ်ချက် တစုံတရာမရှိချေ။ ထိုမှတပါးလည်း၊ အခွန်ငွေများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက် နိုင်စေခြင်းငှါ၊ ဘိန်းမှုများနှင့် အလားတူအမှုများတွင် ဆုငွေများ ဆောလျင်စွာ ထုတ်ပေးရန်မှာ သင့်လျော်ပေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ အယူခံတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုတွင်ဖြစ်စေ ငွေဒဏ်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သော်လည်း၊ ဒဏ်ငွေအဖြစ် ရရှိသည့်ငွေကိုအားလုံးဖြစ်စေ၊အချို့အဝက်ဖြစ်စေ၊ အခြားသူတဦးတယောက်သို့ ထုတ်ပေးပြီးဖြစ်သည့် ကိစ္စများ ရှိနှုန်ရံခါ ပေါ်ပေါက်ရပေသည်။

(၂) ထိုသို့သော အမှုမျိုးတွင် ဒဏ်ငွေအပြည့်အစုံကို ပေးဆောင်ရင်းသူသို့ ပြန်၍ ထုတ်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ပြန်ပေးစေရန် အထက်တရားရုံးက ချမှတ်သည့် အမိန့်မှာ၎င်းဒဏ်ငွေကို ငွေတိုက်မှ ထုတ်ပေးစေရန် လုံလောက်သော အခွင့်အာဏာဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း၊ လျှော်ကြေးအဖြစ်သော်၎င်း၊ ဆုငွေအဖြစ်သော်၎င်း ထုတ်ပေးပြီး ကြေးငွေအတွက် အစိုးရက ဆုံးရှုံးနစ်နာခံရမည်ဟု ယူဆရမည်မဟုတ်။ များစွာသော အမှုတို့တွင် လျှော်ကြေးငွေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆုငွေများကို လက်ခံရရှိသူတို့က ပြန်၍ပေးသွင်းရန် ဆင့်ဆိုသည့်အခါ ပြန်၍ပေးသွင်းကြကြောင်း ပေါ်ပေါက်လေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဒဏ်ငွေကို ပြန်ပေး

It is accordingly directed that in all cases where a fine has to be refunded and part or the whole has been paid away in compensation or reward, the persons to whom the fine has been paid in whole or part shall be invited to repay the money. If they refuse, steps shall ordinarily be taken to recover the amount under section 547 of the Code of Criminal Procedure, which has been held to apply to such recoveries.

If the amount or any portion of it is irrecoverable, or if it is considered that recovery should be waived on the ground that the person who received the reward is, on the merits of the case, equitably entitled to keep it and its recovery would involve undue hardship, the Deputy Commissioner shall move the Commissioner to accord sanction to the writing off of the amount up to a limit of K 1,000 or to obtain the sanction of the President of the Union if the amount exceeds K 1,000.

(3) In Opium and Excise cases non-official persons shall not be invited or required to refund without the special sanction of Deputy Commissioner.

Recovery of Fines.

731. (1) The Law relating to the realization of fines is contained in sections 386 to 388 of the Code of Criminal Procedure, and sections 64 to 70 to the Penal Code.

(2) Action for the recovery of a fine may be taken in either or both of the following ways, namely :-

(a) issue of distress warrant for the levy of the amount by attachment and sale of any moveable property belonging to the offender;

(b) issue a warrant to the Collector, authorizing him to realize the amount by execution according to Civil process against the moveable or immoveable property, or both, of the defaulter.

(3) Ordinarily a Distress Warrant under section 386 (1) (a) should first issue. Then, if no moveable property belonging to the offender can be discovered, or his moveable property is insufficient to pay the whole of the fine, a warrant under section 386 (1) (b) may issue to the Collector.

ရန်ရှိသော အမှုတို့တွင် ငင်းဒဏ်ခွင့် အချို့အဝက်ကိုဖြစ်စေ၊ အားလုံးကိုဖြစ်စေ လျော်ကြေးအဖြစ်သော်၎င်း၊ ဆုငွေအဖြစ်သော်၎င်းထုတ်ပေးပြီး ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ဒဏ်ငွေကို အားလုံးသော်၎င်း၊ အချို့အဝက်သော်၎င်း ထုတ်ပေးရရှိသူတို့က ပြန်ရှိပေးသွင်းစေရန် ဆင့်ဆိုရမည်ဟု ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ အဆိုပါသူတို့က ပြန်၍ပေးသွင်းခြင်းမပြု ငြင်းဆိုလျှင်၊ ထိုသို့သော ကြေးငွေ တောင်းခံမှုမျိုးနှင့် သက်ဆိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သော ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄၇ အရ၊ ထိုကြေးငွေကို အရတောင်းခံရန် သာမန်အားဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။

အဆိုပါငွေ အားလုံးဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်ဖြစ်စေ တောင်းခံ၍ မရနိုင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုငွေမှာလည်း အမှု၏ရည်သွားအလျောက် ဆုငွေရရှိသူက တရားမျှတသော သဘောအရ ထိုငွေကို ရယူထိုက်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ထိုငွေကိုပြန်၍ ရယူရန်မှာလည်း မလျော်အောင် အခက်အခဲတွေ့စေမည့်အကြောင်းအချက်တို့ကြောင့် ထိုငွေကို တောင်းခံခြင်း မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ရန် သင့်သည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုငွေမှာကျပ် ၁,၀၀၀ ထက်မပို့ပေ ပယ်ဖျက်ခွင့်ပြုမှန်၊ သို့တည်း မဟုတ် ထိုငွေမှာကျပ် ၁,၀၀၀ ထက်ပို့မူ၊ ပယ်ဖျက်ရန်အတွက် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံရန်၊ ခရိုင်ဝန်က တိုင်းမင်းကြီးထံ လျှောက်ထားရမည်။

(၃) ဘိန်းမှုများနှင့် ယစ်မျိုးမှုများတွင် ခရိုင်ဝန်၏ အထူးခွင့်ပြုချက်မရဘဲ၊ အစိုးရအမှုထမ်း မဟုတ်သူတို့အား ကြေးငွေများကို ပြန်ပေးစေရန် ဆင့်ဆိုတောင်းခံခြင်း မရှိစေရ။

ဒဏ်ငွေများကို တောင်းခံခြင်း

၇၃၁။ ။(၁) ဒဏ်ငွေများကို အရတောင်းခံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တရားဥပဒေမှာ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈၆ မှ ၃၈၈ ထိနှင့် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၆၄ မှ ၇၀ ထိတို့တွင် ပါရှိသည်။

(၂) ဒဏ်ငွေ တောင်းခံရန်အတွက် အောက်ပါနှစ်နည်းအနက်၊ တနည်းနည်းဖြစ်ဖြင့်စေ၊ နှစ်နည်းလုံးဖြင့်ဖြစ်စေ အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(က) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူပိုင် ရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ် ရောင်းချခြင်းအားဖြင့် ထိုကြေးငွေကို ကောက်ခံရယူရန်အတွက် ပစ္စည်းဖမ်း ဝါရမ်း ထုတ်ခြင်း။

(ခ) ဒဏ်ငွေ မပေးမဆောင် ပျက်ကွက်သူပိုင် ရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းပေါ် တွင်ဖြစ်စေ၊ မရွှေမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းပေါ် တွင်ဖြစ်စေ၊ ထိုပစ္စည်း နှစ်ရပ်လုံးပေါ် တွင်ဖြစ်စေ၊ တရားမကြောင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ထိုကြေးငွေကို ရယူရန် ကော်လိတ်တော်အရာရှိအား အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းသည့် ဝါရမ်းစာ ထုတ်ပေးခြင်း။

(၃) သာမန်အားဖြင့် ပုဒ်မ ၃၈၆ (၁) (က)အရ၊ ပစ္စည်းဖမ်း ဝါရမ်းစာကစောင်ကို ပထမထုတ်ရမည်၊ ထို့နောက် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူပိုင် ရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း မတွေ့မရှိနိုင်လျှင်၊ သို့ကဲ့သို့မဟုတ် ထိုသူပိုင် ရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းသည် ဒဏ်ငွေတရုပ်လုံးကို ပေးဆောင်ရန် မလုံလောက်မှု၊ ပုဒ်မ ၃၈၆ (၁) (ခ)အရ ကော်လိတ်တော် အရာရှိထံသို့ ဝါရမ်းစာ ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

386 (1) (a)

732. (1) A warrant issued under section 386 (1) (a) for the levy of fine by attachment and sale of moveable property should ordinarily be directed to a police officer and the Magistrate issuing it should fix a time for the sale and for the return of the warrant. If no one claims the property distrained, the police have the power of selling it within the time specified in the warrant without any previous reference to the Magistrate. If a claimant comes forward, then the ownership of the property distrained must be determined by the Magistrate and not by the police.

Distress Warrants.

(2) On opening a proceeding under section 386 one distress warrant should be issued as a matter of course and on the receipt of the report thereon the Magistrate should scrutinize it. If the report explicitly states that there is no moveable property which can be attached, the Magistrate must not continue to issue fresh distress warrants unless and until he has satisfied himself by personal enquiry or otherwise that moveable property exists which can be attached in staisfaction of the fine.

386 (1) (b)

733. When the offender possesses no moveable property, or his moveable property is insufficient to satisfy the fine, the Magistrate should make inquiries as to whether he possesses any immoveable property. If he does, a warrant under section 386 (1) (b) may issue to the Collector. But such a warrant should not be issued until the Magistrate has satisfied himself that there is property capable of attachment.

Warrant against immoveable property.

Where, in the opinion of the Magistrate, it is more expedient to do so, action under section 386 (1) (b) may be taken against the offender's moveable property, in lieu of or in conjunction with the issue of a distress warrant.

388.

734. Under the provisions of section 388, where an offender has been sentenced to fine only or to fines in addition to a nominal sentence of imprisonment, a Court may order the fine to be paid at any future date within thirty days of the date of sentence, or to be paid in not more than three instalments, at intervals not more than thirty days apart.

Suspension of sentence. Payment by instalments.

၃၀၆ (၁)

၇၃၂။ ။(၁) ဖွေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို ဒဏ်မြစ်စွဲကပ် ရောင်းချခြင်း အားဖြင့်၊ ပုဒ်မ ၃၈၆ (၁) (က) (ဂ)။

ပစ္စည်းဖမ်း ဝါရမ်းစာများ

ဒဏ်ငွေကို ကောက်ခံရယူရန်အတွက် ပုဒ်မ ၃၈၆ (၁) (က) အရ ထုတ်ပေးသော ဝါရမ်းကို၊ သာမန်အားဖြင့် ရဲအရာရှိထံသို့ ညွှန်ကြားဆင့်ဆိုရမည်။ ထို့ပြင် ဝါရမ်းထုတ်ပေးသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ရောင်းရမည့်နေ့ရက်နှင့် ဝါရမ်းပြန်ပို့ရမည့် နေ့ရက်ကို ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ပေးရမည်။ ဖမ်းဆီးထားသည့် ပစ္စည်းကို ရထိုက်ကြောင်း တောင်းဆိုသူ မရှိလျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ကြိုတင် အကြောင်းကြားခြင်း မရှိဘဲ ဝါရမ်းစာတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် အချိန်ကာလ အတွင်း ရဲကပစ္စည်းကို ရောင်းချနိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။ အကယ်၍ ရထိုက်ကြောင်း တောင်းဆိုသူ ပေါ်ပေါက်လာလျှင်၊ ထိုဖမ်းဆီးထားသည့် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်၍၊ ရဲကဆုံးဖြတ်ခွင့်မရှိသည်မဟုတ်။

(၂) ပုဒ်မ ၃၈၆ အရ မှုခင်းဖွင့်သောအခါ၊ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အားဖြင့် ပစ္စည်းဖမ်း ဝါရမ်းစာ တစောင်ကို ထုတ်ရသည်ပြင်၊ ထိုဝါရမ်းစာပေါ်တွင် အစီရင်ခံချက်ကို ရရှိသည့်အခါ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ထိုအစီရင်ခံချက်ကို စေ့စေ့ဆေးကြည့်ရှုရမည်။ အစီရင်ခံချက် တွင် ဝါရမ်းစွဲကပ်နိုင်သည့် ဖွေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းမရှိဟု အတည့် အလင်း ဖော်ပြထား သည် ဖြစ်လျှင်၊ ဒဏ်ငွေကို အပြေအကျေပေးဆောင်နိုင်လောက်အောင် ဝါရမ်းစွဲကပ်နိုင်သည့် ဖွေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းရှိသည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ကိုယ်တိုင်စုံစမ်း မေးမြန်းခြင်း ဖြင့်သော်၎င်း၊ ဘခြားနည်းဖြင့်သော်၎င်း သဘောပေါက်မှုပ် မရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး ပစ္စည်း ဖမ်းဝါရမ်း အသစ်များကို ဆက်လက်၍မထုတ်ရ။

၃၀၆ (၁)(ခ)

ဖွေ့ မပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းပေါ်တွင် စွဲကပ်သော ဝါရမ်း။

၇၃၃။ ။ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ဖွေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း မရှိသော အခါ၊ သို့တည်း မဟုတ် ထိုသူပိုင် ဖွေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းသည် ဒဏ်ငွေကို အပြေ အကျေပေးဆောင်ရန် မလုံလောက်သော အခါ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထိုသူထံတွင် မဖွေ့ မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း တစုံတရာ ရှိ မရှိကို စုံစမ်းရမည်။ ထိုသူတံခွန် မဖွေ့ မပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းရှိခဲ့လျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၈၆ (၁) (ခ) အရ၊ ဝါရမ်းစာကို ကောလိတ်တော်အရာရှိထံ သို့ ထုတ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ဝါရမ်း စွဲကပ်နိုင်သော ပစ္စည်း ရှိကြောင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီး က၊ ကိုယ်တိုင် သဘော ကျေနပ် မရှိ မချင်း၊ ထိုသို့သော ဝါရမ်းကို မထုတ်ရ။

ဆောင်ရွက်ရန်သာ၍ သင့်လျော်သည်ဟု ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင်မြင်ယူဆသော အချက်တွင်၊ ပစ္စည်းဖမ်း ဝါရမ်း အစား သော်၎င်း၊ ပစ္စည်းဖမ်း ဝါရမ်းထုတ်ခြင်းနှင့် ဖက်တွဲ၍ သော်၎င်း၊ ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူ၏ ဖွေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းပေါ်တွင် ပုဒ်မ ၃၈၆ (၁) (ခ) အရ၊ အရောယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၃၀၀။

ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို ရပ်ဆိုင်းထားခြင်း၊ ဒဏ်ငွေကို အရစ်ဖြင့် ပေးဆောင်ခြင်း။

၇၃၄။ ။ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား၊ ငွေဒဏ်မျှသာ ချမှတ်ခဲ့သော်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆိုရ ချိမျှသာ ဖြစ်သော ထောင်ဒဏ်အပြင် ငွေဒဏ်ကို ချမှတ်ခဲ့ သော်၊ ပုဒ်မ ၃၇၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အရ၊ ပြစ်ဒဏ် စီရင်သည့် နေ့မှ ရက်ပေါင်း သုံးဆယ်အတွင်း နောက်လာမည့် နေ့ရက် တရက်ရက်၌ ဒဏ်ငွေကို ပေးဆောင်ရန်သော်၎င်း၊ ဒဏ်ငွေ ကို၊ သုံးရာစ်ထက် မများကဲ့ တရစ်နှင့် တရစ် ရက်ပေါင်း သုံးဆယ်ထက် ပို၍ မကွာခြားဘဲ ပေးဆောင်စေရန် သော်၎င်း တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

The execution of the sentence of imprisonment in default may be suspended on the execution of a bond.

Penal Code. 70.

Recovery when accused undergoes imprisonment in default.

735. (*1*) When a convicted person is sent to jail for default of payment of fine, proceedings for the revovery of the fine should at once be opended, and every effort should be made to recover the fine while he is undergoing the sentence in jail. But, under the proviso to section 386 (*1*), when the accused has completety served the sentence in default further steps to recover the fine cannot be taken unless for special reasons to be recorded in writing the Court considers that the offender is able to pay the whole or some part of the fine ; and consequently, in the absence of such special reasons, when the whole of the sentence in default has been served steps should be taken under sub-paragraph (2) to strike off the fine as irrecoverable.

(2) When, after having taken all such steps as he considers feasible for the recovery of a fine, the Magistrate is of opinion that the fine or any part thereof, is irrecoverable, he should submit his proceedings to the District Magistrate with a recommendation that the fine, or the unrecovered portion thereof, be struck off as irrecoverable. The District Magistrate, on receipt of the proceedings, shall then pass such orders thereon as he thinks fit, either striking off the fine, or directing what further steps shall be taken by the Magistrate for its recovery.

Subordinate Magistrates are forbidden to write off fines on their own authority. No fine or any part thereof should normally be struck off as irrecoverable before the accused has undergone the substantive sentence of imprisonment (if any) passed in addition to the fine, and also the sentence of imprisonment passed in default of payment of fine.

(3) Subject to the provisions of the proviso to section 386 (*1*), a fine or any part thereof which remains unpaid, may be levied at any time within six years after the passing of sentence and the death of the offender does not discharge from the liability any property of which he dies possessed ; *vide* section 70, Penal Code. There is no provision in the Codes which provides for the remission of irrecoverable fines, and when a District Magistrate writes off a fine as irrecoverable he is acting merely under the executive instructions contained in sub-paragraph (*2*).

ရာဇသတ်ကြီး ၇၀။

ဒဏ်ငွေ မပေးမဆောင် ပျက်ကွက်သည့်အတွက်, ထောင်ဒဏ် စီရင်ချက် အတည်ပြုခြင်းကို၊ ခံဝန်ချုပ်ချုပ်ဆိုလျှင် ရုပ်ဆိုင်းထားနိုင်သည်။

ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့်အတွက် တရားခံက ထောင်ဒဏ်ခံသည့်အခါ၊ ဒဏ်ငွေကို တောင်းခံခြင်း။

၇၃၅။ "(၁) ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရလူကို ဒဏ်ငွေ မပေးမဆောင် ပျက်ကွက်သည့်အတွက် အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့လိုက်သော အခါ၊ ဒဏ်ငွေကို အရ တောင်းခံရန်အတွက် အမှုတွဲကို ချက်ခြင်း ဖွင့်ရမည်ပြင်၊ တရားခံက အကျဉ်းထောင်တွင် ပြစ်ဒဏ် ခံနေသည့် အတွင်း ဒဏ်ငွေကို အရတောင်းခံရန် အားထုတ်မှု အရပ်ရပ်တို့ကို ပြုလုပ်ရမည်။ သို့ရာတွင် ပုဒ်မ ၃၈၆ (၁) ပါ ခြွင်းချက် အရ၊ ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ထောင်ဒဏ် အပြည့်ကို တရားခံက ကျခံပြီးဖြစ်သည့် အခါ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက ဒဏ်ငွေ အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ ဘဏ္ဍာအဝင်ကို ဖြစ်စေ၊ ပေးဆောင် နိုင်သည်ဟု တရားရုံးက ရေးမှတ်ထားရမည့် အထူးအကြောင်းပြချက် များ အရ၊ သဘော ထင်မြင်သည်မဟုတ်လျှင်၊ ဒဏ်ငွေကို အရတောင်းခံရန် နောက်ထပ် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော အထူး အကြောင်းပြချက်များ မရှိရှိ၊ ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ထောင်ဒဏ် အားလုံးကို ကျခံပြီးဖြစ်သည့်အခါ၊ ဒဏ်ငွေကို တောင်းခံ မရနိုင်ဟူ၍ ပယ်ဖျက်ရန် စာပိုဒ်(၂) အရ၊ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၂) ဒဏ်ငွေကို အရတောင်းခံရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းအမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ပြီးနောက်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဒဏ်ငွေအားလုံးကို ဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်ကိုဖြစ်စေ၊ တောင်းခံမရနိုင်ဟု သဘောရလျှင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ဒဏ်ငွေကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒဏ်ငွေအနက် တောင်းခံ မရသည့် အစိတ်အပိုင်းကို တောင်းခံမရနိုင်ဟူ၍ ပယ်ဖျက်ရန် ထောက်ခံချက်နှင့် တကွ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ မိမိ၏ အမှုတွဲကို တင်ပို့ရမည်။ အမှုတွဲကို ရရှိသည့် အခါ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ဒဏ်ငွေကို ပယ်ဖျက်ခြင်းဖြင့် သော်၎င်း၊ ဒဏ်ငွေကို အရတောင်းခံရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက နောက်ထပ် မည်သို့သော ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ဆင့်ဆိုခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ မိမိက သင့်သည် ထင်မြင်သည့် အတိုင်း အမှုတွင် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

လက်အောက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင် အခွင့်အာဏာအရ၊ ဒဏ်ငွေများကို ပယ်ဖျက်ခြင်း မပြုရန်တားမြစ်သည်။ ဒဏ်ငွေအပြင် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ရှိလျှင်၊ ထိုအရင်းခံ ထောင်ဒဏ်ကိုလည်း၊ ဒဏ်ငွေ မပေးမဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ချမှတ်သည့် ထောင်ဒဏ်ကိုလည်း၊ တရားခံက ကျခံ၍ မပြီး၊ မည်သည့် ဒဏ်ငွေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒဏ်ငွေ တစိတ်တဒေသကိုမဆို သာမန်အားဖြင့် တောင်းခံ မရနိုင်ဟူ၍ ပယ်ဖျက်ခြင်း မပြုရ။

(၃) ပုဒ်မ ၃၈၆ (၁)၏ ခြွင်းချက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို အထောက်အထားပြု၍၊ ဒဏ်ငွေ အားလုံးကို ဖြစ်စေ၊ မပေးမဆောင် ကျန်ရှိသည့် ဒဏ်ငွေ တစိတ်တဒေသကို ဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် ချမှတ်ပြီးနောက်၊ ခြောက်နှစ်အတွင်း မည်သည့် အခါမဆို ကောက်ခံနိုင်သည်။ ထိုပြင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသေဆုံးခဲ့လျှင်၊ ထိုသူသေဆုံးသောအခါ၌ ထိုသူပိုင်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းမှာလည်း ဒဏ်ငွေ ပေးဆပ်ရန် တာဝန်မှ ကင်းလွတ်သည် မဟုတ်ချေ။ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၇၀ ကို ကြည့်။ တောင်းခံ မရနိုင်သော ဒဏ်ငွေများကို လျှော့ပြစ်ခွင့်ပြုရန်အတွက်

The mere fact that the District Magistrate has written off a fine as irrecoverable is no bar to the Magistrate taking action to levy the fine within the time allowed by section 70 of the Penal Code, if it subsequently appears that the person from whom it was due has acquired the means of paying it.

547. **736.** Attention is drawn to section 547 which provides for the recovery of any money payable by order of a Court.

Recovery of money other than fines.

Classification of Prisoners as "Habituals" and "Non-habituals." *

737. I. -The following persons shall be liable to be classified as "habitual criminals," namely:-

(i) any persons convicted of an offence punishable under Chapters XII, XVII and XVIII of the Penal Code, whose previous conviction or convictions, taken in conjunction with the facts of the present case, show that he is by habit a robber, house-breaker, dacoit, thief or receiver of stolen property, or that he habitually commits extortion, cheating, counterfeiting coin, currencey notes or stamps, or forgery :

(ii) any person convicted of an offence punishable uner Chapter XVI, of the Penal Code, whose previous conviction or convictions, taken in conjunction with the facts of the present case, show that he habitually commits offences against the person ;

(iii) any person committed to or detained in prison under section 123 (read with section 110) of the Code of Criminal Procedure, or any person committed to or detained in prison uder section 123 read with section 109 of the Code of Criminal Procedure, who on a previous conviction has been classified as an habitual ;

(iv) any person convicted of any of the offences specified in (i) above when it appears from the facts of the case, even although no previous conviction has been proved, that he is by habit a member of a gang of dacoits or of thieves, or a dealer in slaves or in stolen property ;

* Judicial Department Notification No. 121, dated the 4th May 1940, as amended by Notification No. 3, dated the 18th January 1950.

ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေနှင့် ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေတို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိချေ။ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဒဏ်ငွေကို တောင်းခံမရနိုင်ဟူ၍ ပယ်ဖျက်သည့် အခါ၊ စာပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါ အုပ်ချုပ်ရေး ညွှန်ကြားချက်များအရသာလျှင်၊ ၎င်းက ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒဏ်ငွေ ပေးဆောင်ထိုက်သော သူသည် ထိုဒဏ်ငွေကိုပေးဆောင်နိုင်သည့်အင်အား ရှိလာကြောင်း နောင်အခါ၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဒဏ်ငွေကို တောင်းခံ မရနိုင်ဟူ၍ ပယ်ဖျက်ထားသည့် အကြောင်း များကြောင့်၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၇၀ အရ၊ ခွင့်ပြုသော ကာလအပိုင်း အခြားအတွင်း ဒဏ်ငွေကို ကောက်ခံရန် အလို့ငှါ၊ ရာဇဝထ် တရားသူကြီးက အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပိတ်ပင်သည် မဟုတ်ချေ။

၅၃၆။ ။တရားရုံး အခိန်္ဆ အရ ပေးဆောင်ထိုက်သော မည်သည့် ကြေးငွေကို မဆို ၅၄၇ ။
တောင်းခံရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပုဒ်မ ၅၄၇ ကို
ဒဏ်ငွေများမှ တပါး ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။
အခြားငွေများကို တောင်းခံခြင်း။

အကျဉ်းသားများကို "အမြဲ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများ" နှင့် "အမြဲ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူမဟုတ်သူများ" ဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း

၅၃၇။ ။၁ ။အောက် ဖော်ပြပါ သူများမှာ "အမြဲ ပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူများ" ဟူ၍ အမျိုး အစားခွဲခြားခြင်း ခံထိုက်စေရမည်။

(၁) ရာဇသတ်ကြီး အခန်း ၁၂၊ ၁၇ နှင့် ၁၈ များ အရ၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုတခုခုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရ၍၊ ၎င်း၏ ယခင်ပြစ်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယခင်ပြစ်ချက်များကို၊ ရှေ့မှောက်ရှိ အမှု၏ ကြောင်းခြင်းရာ များနှင့်အတူ တွဲဖက်ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်သော်၊ လုယက်တတ်သူ၊ ဒေါင်ဖောက်ထိုင်း တတ်သူ၊ ဓားပြတိုက်တတ်သူ၊ ခိုးတတ်သူ၊ သို့တည်း မဟုတ် ခိုးရာပါ ပစ္စည်း လက်ခံတတ်သူ ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ခြောက်လှန့် တောင်းယူတတ် ကြောင်း၊ လိမ်လည် ငဘ်ကြောင်း၊ ဒင်္ဂါးကို ဖြစ်စေ၊ ငွေစက္ကူများကို ဖြစ်စေ၊ တံဆိပ်ခေါင်းများကို ဖြစ်စေ၊ အတုပြုတတ်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ်လိမ်လည် အတုပြုတတ်ကြောင်း ထင်ရှားသူ မည်သူမဆို။

(၂) ရာဇသတ်ကြီးအခန်း ၁၆ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုတခုခုနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရ၍၊ ၎င်း၏ယခင်ပြစ်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယခင်ပြစ်ချက်များကို ရှေ့မှောက်ရှိ အမှု၏ အကြောင်းခြင်းရာများနှင့် အတူတွဲဖက် ကြည့်ရှုဆင်ခြင် သော်၊ လူ့ကိုယ်ကိုထိခိုက်သည့် ပြစ်မှုများ ကျူးလွန်တတ်ကြောင်းထင် ရှားသူမည်သူမဆို။

(၃) ယခင်ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသည့် အခါက အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ ဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းခံရ၍၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၀ နှင့်တွဲဖက်ရမည့် ပုဒ်မ ၁၂၃ အရ အာကျဉ်းထောင်တွင်းချထားခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ် ချုပ်ထားခြင်းခံရသူ မည်သူမဆို၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၉ နှင့်တွဲဖက်ရမည့် ပုဒ်မ ၁၂၃ အရအာကျဉ်းထောင်တွင်းချထား ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားခြင်းခံရသူ မည်သူမဆို။

(v) any person convicted by a competent Court or Tribunal acting outside the Union of Burma, of an offence which would have rendered him liable to be classified as a habitual criminal if he had been convicted in a Court established in the Union of Burma.

Explanation. - For the purposes of this definition the word "conviction" shall include an order made under section 118, read with section 110 of the Code of Criminal Procedure.

II. - The classification of a convicted person as a habitual criminal should ordinarily be made by the convicting Court, but if the convicting Court omits to do so, such classification may be made by the District Magistrate, or, in the absence of an order by the convicting Court or District Magistrate, and pending the result of a reference to the District Magistrate, by the officer in charge of the jail where such convicted person is confined :

Provided that any person classed as a habitual criminal may apply for revision of the order.

III. - The convicting Court or the District Magistrate may, for reasons to be recorded in writing, direct that any convicted person or any person committed to or detained in prison under section 123 (read with section 110) of the Code of Criminal Procedure shall not be classed as a habitual criminal and may revise such direction.

IV. - Convicting Courts or District Magistrates as the case may be may revise their own classifications and the District Magistrate may alter any classification of a person made by convicting Court or any other authority provided that the alternation is made on the basis of facts which were not before such Court or authority.

NOTE. - The expression "District Magistrate" wherever it occurs in Rules II, III and IV above means the District Magistrate of the district in which the criminal was convicted, committed or detained.

(၄) အထက်အပိုဒ် (၁)တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုတခုခုနှင့် ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရ၍၊ ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ မှုးကြောင်း ထင်ရှားမရှိသော်လည်း၊ အမှု၏အကြောင်းခြင်းရာများအရ ဗြပြဂိုဏ်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ယူခိုးဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်တတ်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျွန်များကိုဖြစ်စေ၊ ခိုးရာပါပစ္စည်းများကိုဖြစ်စေ အရောင်းအဝယ် ပြုတတ်သူဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသူ မည်သူမဆို။

(၅) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ပြင်ပတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အခွင့်အာဏာရ တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုံရုံး တခုခုက ပြစ်မှုတခုခုနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသူ ဖြစ်၍၊ ထိုပြစ်မှုဖြင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တည်ထောင်သည့် တရားရုံးက ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရပါမူ၊ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းခံထိုက်မည်သူ မည်သူမဆို။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဤအဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက် အလို့ငှာ "ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခံရခြင်း" ဆိုသည်စကားတွင်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၀ နှင့် တွဲဖက်သည့်ပုဒ်မ ၁၁၈ အရချမှတ်သည့်အမိန့်လည်း ပါဝင်စေရမည်။

၂။ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသူကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းကို၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် တရားရုံးက သာမန်အားဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ သို့သော်လည်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံးက အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း မပြုဘဲနေလျှင်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထိုသို့အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဖြစ်စေ၊ ချမှတ်သည့်အမိန့်မရှိ၍ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ လွှဲအပ်တင်ပို့ရာ အမိန့်မကျမီအတွင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူကို ချုပ်ထားဆုံဖြစ်သော အကျဉ်းထောင် တာဝန်ခံအရာရှိက အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ဖြေရှင်းချက်။ ။သို့သော်လည်း အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းခံရသူ မည်သူမဆို၊ ထိုအမျိုးအစားခွဲခြားသည့် အမိန့်ကို ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၃။ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ လေးပတ်ရမည့် အကြောင်းပြချက်များအရ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၀ နှင့်တွဲဖက်သည့် ပုဒ်မ ၁၂၃ အရပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရသူ၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျဉ်းထောင်တွင် ချုပ်ထားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားခြင်းခံရသူ တဦးတယောက်ကို အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍ အမျိုးအစားမခွဲခြားရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်ဖြင့်၊ ထိုသို့ ဆင့်ဆိုခြင်းကိုလည်း ပြင်ဆင်နိုင်သည်။

၄။ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံးများကဖြစ်စေ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်၊ တရားသူကြီးများကဖြစ်စေ၊ ဆိုင်သင့်ရာရာက မိမိတို့ပြုလုပ်ထားသည့် အမျိုးအစား ခွဲခြားချက်များကို ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ထိုပြင် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် တရားရုံးက

V.- Every habitual criminal shall as far as possible be confined in a special jail in which no prisoner other than habitual criminals shall be kept ;

Provided that the Inspector-General of Prisons may transfer to this special jail any prisoner, not being a habitual criminal, whom, for reasons to be recorded in writing, he believes to be of so vicious or depraved a character and to exercise, or to be likely to exercise, so evil an influence on his fellow-prisoners that he ought not to be confined with other non-habitual prisoners, but a prisoner so transferred shall not otherwise be subject to the special rules affecting habitual criminals.

2. The President of the Union desires to draw special attention to Rule II above and considers it would be advantageous if the High Court would instruct Magistrates to exercise great care in classifying criminals as habituals and would bring specially to their notice the obligation ordinarily imposed on them to make the classification. In cases of doubt Subordinate Magistrates should, if possible, refer to the District Magistrate for guidance. If such reference be not possible, then Magistrates should leave the matter undecided, and omit to fill in the certificate at the foot of the warrant. The classification will then be made by the Superintendent of the Jail. In order that the control of the District Magistrate over classification by the jail authorities may be effectual, the Superintendent of the Jail should report to the District Magistrate cases in which the classification has been made by him because of the Magistrate's omission.

ဖြစ်စေ၊ အခြားအာဏာပိုင် တဦးဦးကဖြစ်စေ၊ အကျဉ်းသားတဦးဦးဘယောက်အား အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်ခြင်းမှာ၊ အဆိုပါ တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်ရှေ့ မရောက်မီသေးသော ကြောင်းခြင်းရာများပေါ် တွင်အခြေပြု၍ ပြုလုပ်ရမည်။

မှတ်ချက်။ ။အထက်အပိုဒ် ၂၊ ၃ နှင့် ၄ တို့တွင်ပါရှိသမျှသောနေရာတိုင်း၌၊ "ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး" ဆိုသည်စကားမှာ၊ ရာဇဝတ်မှုဝတ္ထုလွန်သူက ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း၊ အကျဉ်းထောင်တွင်ချထားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားခြင်းခံရသည့် ခရိုင်ဆိုင်ရာ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကို ဆိုလိုသည်။

၅။ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ အသီးသီးကို၊ အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများမှတပါး အခြားအကျဉ်းသားကို မထားရသည့် အထူးအကျဉ်းထောင်တွင် တတ်နိုင်သမျှ ချုပ်ထားရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူပင် မဟုတ်သော်လည်း ရေးမှတ်ရမည့်အကြောင်းပြချက်များအရ၊ အကျဉ်းသား တဦးတယောက်မှာ၊ အလွန်ပျက်ပြားဆိုးရွားသော အကျင့်စာရိတ္တရှိ၍၊ အခြားအကျဉ်းသား အဖော်များကိုလည်း မကောင်းမှုသို့ဆွဲဆောင်စေမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆွဲဆောင်စေတန်ရာသည့်အတွက်၊ ထိုသူကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်သော အကျဉ်းသားများနှင့်အတူ မချုပ်ထားသင့်ဟုယုံမှတ်လျှင်၊ အကျဉ်းဌာနမင်းကြီးက ထိုအကျဉ်းသားကို အဆိုပါ အထူးအကျဉ်းထောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းခံရသည့် အကျဉ်းသားမှာ၊ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အထူးနည်းဥပဒေများကို အခြားနည်းလိုက်နာခြင်းမရှိစေရ။

၂။ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက အထက်ပါ နည်းဥပဒေ ၂ ကို အထူးဂရုပြုစေလိုသည့်ပြင်၊ တရားရုံးချုပ်က ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများအား ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူများကို အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားရာတွင် ကောင်းစွာ ဂရုပြုကြစေရန်သွန်ကြားရ၏၊ အမျိုးအစားခွဲခြားရန်မှာ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့ အပေါ် တွင် သာမန်အားဖြင့် ထားရှိသည့် တာဝန် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ၎င်းတို့အား အထူးသိရှိစေလျင်၊ အကျိုးရှိမည်ဟု ထင်မြင်သည်။ သံသယရှိသည့် အချက်များတွင်၊ လက်အောက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့သည်။ တတ်နိုင်လျှင် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ ညွှန်ကြားချက်နှာခံရန် လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။ ထိုသို့လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း မပြုနိုင်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က ထိုအချက်ကို မဆုံးဖြတ်ဘဲထား၍၊ ဝါရမ်းစာ အောက်ခြေရှိ သက်သေခံ လက်မှတ်စာကို မဖြည့်သွင်းဘဲ ချန်လှပ်ထားရမည်။ တိုသို့ပြုလုပ်သည့်အခါ ထောင်ပိုင်ဝန်က အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းကို ပြုလုပ်လိမ့်မည်။ အကျဉ်းထောင် အာဏာပိုင်များ အမျိုးအစား ခွဲခြားဆုံဖြတ် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှု ခိုင်လုံခြင်းရှိစေရန်အလို့ငှါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းမရှိဘဲ၊ ချန်လှပ်ထားသည့်အတွက် ထောင်ပိုင်ဝန်က အမျိုးအစား ခွဲခြားရသည့်အမှုများကို ၎င်းက ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံသို့ ဒေသိရင်ခံရမည်။

3. Attention is also drawn to the cases of men who, after being classed as habituals during a term of imprisonment, are after release again convicted and are calssed as non-habituals. Sometimes this occurs through the carelessness of the Magistrate, sometimes because the fact that a man had previously been classed as a habitual was not brought to the Magistrate's notice. In the opinion of the President of the Union a man who has once been classed as a habitual should in all subsequent convictions be classed as a habitual unless so long a term has elapsed since his previous conviction as may be held to have purged him of the criminal habit. When a man has wrongly been classed as a non-habitual after previous classification as a habitual, the Superintendent of the Jail should apply to the convicting Court to correct the mistake. Under the Rule IV In paragraph 1 above a convicting Court may revise its own classification and Superitendents of Jails should not fail to move Subordinate Courts to revise incorrect classifications where necessary. Any refusal or neglect to do so on the part of Subordinate Court should be brought to the notice of the District Magistrate.

4. There is also the case of a habitual prisoner who while in jail is convicted of some such offence as causing hurt and is sentenced to an additional term of imprisonment. A person convicted and sentenced under these circumstances, should the President of the Union considers, be classified as a habitual for the additional term.

5. In order to enable inspecting officers to see in what way Subordinate Courts exercise their powers of classification, an entry of the classification of any person as a habitual should be made in the remarks column of the Magistrate's "General Register of Cases brought to trial". Officers who inspect Courts or Jails should make a point of seeing that Subordinate Courts exercise a proper discretion in this matter and should notice cases of habitual carelessness or inattention to the prescribed principles.

၃။ တကြိမ်ထောင်ဒဏ် ခံနေရစဉ်အတွင်း အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟု အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း ခံရပြီးနောက်၊ ထောင်မှလွတ်ပြီး နောက်တဖန် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရ၍ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူမဟုတ်ဟု အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းခံရသူများ၏ အမှုများကို လည်း ဂရုပြုကြစေလိုသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ တခါတရံ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ပေါ့လျော့မှုကြောင့် ဖြစ်ရလေသည်။ တခါတရံမှာမူ လူတဦးတယောက်ကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟု ယခင်က အမျိုးအစား ခွဲခြားခဲ့ မှုးကြောင်းကို ရာဇဝတ်တရားဝင်ကြီးအား မသိစေသည့် အတွက် ဖြစ်ရလေသည်။ ဘော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ သဘောဖြင့် လူဘဦးတယောက်သည် အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍ တကြိမ်တခါဖြင့် အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း ခံရ မှုးသည်ဖြစ်လျှင်၊ ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသည်မှာ၊ ထိုသူ၌ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်တတ်သည့် စရိုက်ကင်းစင် ပပျောက်ပြီဟု ယူဆနိုင်လောက်အောင် ကာလကြာရှည်ခဲ့ပြီး မဟုတ်လျှင်း နောက်အဖို့၌ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသည့်အခါခပ်သိမ်းတို့တွင် ထိုသူကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားရမည်ဟု ထင်မြင်သည်။ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍ ယခင်က အမျိုးအစား ခွဲခြားခဲ့ပြီးနောက်၊ လူတဦးတယောက်ကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူမဟုတ်ဟု မှားယွင်း၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားလိုက်သည့်အခါ၊ ထောင်ပိုင်ဝန်က အမှားကို ပြင်ဆင်ရန် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။ အထက်စာပိုဒ် ၁ ဖြစ်နည်းဥပဒေ ၄ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံးသည် မိမိ၏ အမျိုးအစား ခွဲခြားချက်ကို ပြင်ဆင်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ထောင်ပိုင်ဝန်များသည် မှားယွင်း အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းများကို လိုအပ်သည့်အချက်တွင် လက်အောက် တရားရုံးများသို့ ပြင်ဆင်ရန်အတွက် မပျက်မကွက် လျှောက်ထားရမည်။ လက်အောက်တရားရုံးက ပြင်ဆင်ရန် ငြင်းပယ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လစ်ဟင်းခြင်းရှိလျှင်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ အကြောင်းကြားရမည်။

၄။ အကျဉ်းထောင်တွင် ကျခံနေသည့်အတွင်း နာကျင်စေမှု ကဲ့သို့သော ပြစ်မှုတခုခုနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရ၍၊ အပိုထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းခံရသော အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သည့် အကျဉ်းသားဖြစ်သည့် အချက်လည်းရှိသည်။ ထိုကြောင်းခြင်းရာမျိုးတွင် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်း ခံရသူကို အပိုထောင်ဒဏ် ကာလအတွက် အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားသင့်ကြောင်းနှင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ထင်မြင်ယူဆသည်။

၅။ လက်အောက် တရားရုံးများသည် မိမိတို့၏ အမျိုးအစားခွဲခြားသည့် အခွင့်အာဏာ မည်ကဲ့သို့ သုံးစွဲကြောင်းကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသူ အရာရှိများ သိမြင်နိုင်စေရန် အလို့ငှါ၊ လူတဦးတယောက်အား အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍၊ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ "စစ်ဆေးစီရင်သည့်အမှုများအထွေထွေမှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်" အကြောင်း အရာ ဇယားကွက်တွင် ရေးသွင်းထားရမည်။ တရားရုံးများ၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျဉ်းထောင်များကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသော အရာရှိများသည်၊ လက်အောက် တရားရုံးများက ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိတို့၏ သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို သင့်လျော်စွာ သုံးစွဲခြင်းရှိ မရှိ ကြည့်ရှုရန် အရေးကြီးသည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ပြင်၊ အမြဲတစေ ပေါ့ဆချက်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သဘော တရားများကို အမြဲတစေ သတိမမူချက်များ တွေ့ရှိလျှင်၊ မှတ်သားချက်များပြုရမည်။

6. Another point on which there appears to be some misapprehension is as to the nature of the proof which should be required of a previous conviction, before a prisoner is classified as habitual. The classification of prisoners is an executive and not a judicial act, and for the purposes of such classification a previous conviction need not be proved in the same way as it has to be proved for judicial purposes. It is sufficient if the Court is satisfied on such evidence as may be produced by the Police or the Superintendent of the Jail that a prisoner has actually been previously convicted.

7. Under Rule V in paragraph 1 above every habitual criminal shall as far as possible be confined in a special jail in which no prisoner other than habitual crimianls shall be kept.

The object of keeping habituals apart from non-habituals is to prevent non-habituals, many of whom may be men who have committed crime in a momentary outburst of passion or yielding to temptation and who are not in any way hardened criminals, from being contaminated by association with habituals who are ordinarily by character or by habit irreclaimable criminals. Moreover prison life is purposely made harder for habituals than for non-habituals. The incorrect classification of a non-habitual as a habitual exposes the prisoner to contaminating influence which would otherwise be avoided, while the classification of habitual as a non-habitual prisoner from experiencing the full deterrent effects of prison life.

8. The general orders regarding the classification of prisoners as habituals and non-habituals must be the same for adult and adolescent prisoners, but the President of the Union considers that in the case of adolescents there is not the same reason to consider them to be recidivists merely because, for example, of one previous conviction for an offence punishable under Chapter XVII of the Penal Code. The matter is of considerable importance owing to the Borstal system which is applied to adolescent prisoners. Several cases have however been brought to the notice of the President of the Union of prisoners who have been classified as "habituals" who are not by character and habit irreclaimable criminals, and who are likely to benefit by the Borstal system.

၆။ အထင်အနည်းငယ် လွဲမှားဟန့်ရှိသည့် အခြားအချက်တရပ်မှာ၊ အကျဉ်းသား တဦး ဟယောက်ကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် အမျိုးအစား မခွဲခြားမီ၊ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ မှုးကြောင်းကို မည်သို့ထင်ရှားအောင်ပြုရန် အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ အကျဉ်းသား များကို အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းမှာ တရားစီရင်ရေး ဆောင်ရွက်မှုမဟုတ်ဘဲ၊ စီရင်အုပ်ချုပ်မှု နှင့်ဆိုင်သည့် ဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်သဖြင့်၊ ထိုသို့အမျိုးအစား ခွဲခြားရန်ကိစ္စအလို့ငှာ ယခင်ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသည့် အချက်ကို ထင်ရှားအောင် ပြုရန်မှာ၊ တရားစီရင်ရေး ကိစ္စ အလို့ငှာ ၎င်းအချက်ကို ထင်ရှားအောင် ပြုရသည့် အလားတူနည်းလမ်းမျိုးဖြင့် ပြုလုပ်ရန် မလို၊ အကျဉ်းသားမှာ ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း အမှန်ခံရ ဖူးကြောင်း ရဲကဖြစ်စေ၊ ထောင်ပိုင်ဝန်ကဖြစ်စေ ပေးပြသည့် သက်သေခံကို တရားရုံးက သဘောကျနှင်ခြင်းရှိလျှင် လုံလောက်သည်။

၇။ အထက်စာပိုဒ် ၁ ပါ၊ နည်းဥပဒေ ၅ အရ၊ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ အသီးသီးကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူများမှတပါး အခြားအကျဉ်းသားများ မထားရသည့် အထူး အကျဉ်းထောင်တွင် တတ်နိုင်သမျှ ချုပ်ထားရမည်။

အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူတို့သို့ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်သော သူများမှ ခွဲခြားထားခြင်း၏ ရည်ရွယ်ရင်း အကြောင်းမှာ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်သော သူများကို သာမန်အားဖြင့် အကျင့်စာရိတ္တ အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စရိုက်အားဖြင့်ဖြစ်စေ ပြုပြင်၍ မရသော အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူများနှင့်အတူ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံစေခြင်းဖြင့် ဆိုးသွမ်း ညစ်ညမ်းစေမည့်ကို တားဆီးရန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်သော သူများအနက်၊ အများအပြားမှာ ရုတ်တရက် ပေါ် ပေါက်လာသည့် ဒေါသအလျောက်ဖြစ်စေ၊ စိတ်ဆွဲဆောင်ရာသို့ ပါ၍ဖြစ်စေ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့၍၊ မည်သို့မျှစွဲမြဲစွာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ မဟုတ်သည့်သူများ ပါဝင်နိုင်သည်။ ထို့ပြင်လည်း၊ အကျဉ်းထောင်တွင် ကျခံနေထိုင်စေခြင်းကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်သူများထက်၊ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူများအတွက် ပို၍ဖြင်းထန် ကြပ်တည်းအောင် တမင်ပြုလုပ်ထားလေသည်၊ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်သော အကျဉ်းသားကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် မှားယွင်းအမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းသည်၊ ထိုအကျဉ်းသားအား ဆိုးသွမ်းညစ်ညမ်းသည့် စိတ်ဓါတ်မျိုး ကူးစက်ခြင်းခံရ စေတတ်သည်။ အကယ်၍ ထိုသို့မှားယွင်းခွဲခြားခြင်းမရှိပါက၊ ထိုသို့သောစိတ်ဓာတ်ကူးစက်ခွင့် ရစေမည်မဟုတ်ချေ။ အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သော အကျဉ်းသားကို အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန် တတ်သူမဟုတ်ဟု အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းမှာ ထိုအကျဉ်းသားအား ထောင်တွင်နေထိုင်ခြင်း ကြောင့် ရရှိစေနိုင်သည့် ဟန့်တားမှုအကျိုးကို အပြည့်အစုံ တွေ့ကြုံခံစားစေမည် မဟုတ်ချေ။

၈။ အကျဉ်းသားများကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူများနှင့် အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန် တတ်သူ မဟုတ်သူများဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အရပ်ရပ် အဓိန့်များ မှာ အရွယ်ရောက်သူ အကျဉ်းသားများနှင့် လုံးဝယ်လှရွယ် အကျဉ်းသားများအတွက် အတူတူ ပင်ဖြစ်ရမည်။ သို့ရာတွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက လုံးဝယ်လှရွယ်များ ဖြစ်သည့်အချက် တွင် ဥပမာအားဖြင့် ရာဇသတ်ကြီး အခန်း ၁၇ အရ၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုနှင့် ယခင်တ ကြိမ် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးကာမျှဖြင့် ၎င်းတို့ကို ပြစ်မှုပြန်၍ ကျူးလွန်တတ်သူများ အဖြစ် အရွယ်ရောက်သူများကဲ့သို့ အလားတူ မှတ်ယူရန် အကြောင်းမရှိဟု ထင်မြင်ယူဆသည်။

In such cases the convicting Courts should make full use of the discretion granted to them in Rule III in paragraph 1 above.

9. With reference to this provision the President of the Union desires to impress upon District Magistrates that it is necessary to exclude from a Borstal school hardened young criminals who are likely to contaminate other cirminals ; but that it is not desired to subject to contamination in other jails young criminals who are not irreclaimable, merely because of a rigid interpretation of the definition of a habitual criminal.

738. Under Rule I (i) and (ii) of the rules in paragraph 737 above a previous conviction in itself is *not* a sufficient reason for classifying a prisoner as an habitual ; it is only *one of the circumstances* to be taken into consideration in deciding whether a prisoner is by habit a robber, house-breaker, dacoit, thief, or receiver of stolen property, or habitually commits any of the offences specified in sub-rules (i) and (ii). A prisoner who, although previously convicted of the offences mentioned in these sub-rules, has never been imprisoned (*e.g.*, who was previously sentenced to whipping or fine, was released under section 562, Code of Criminal Procedure, or being a young offender, was detained in a Borstal or Senior Training School) should under no circumstances be classified as an habitual unless there are strong reasons for so classifying him under sub-rule (iv).The words 'It is sufficient if the Court is satisfied on such evidence as may be produced by the Police or Superintendent of the Jail that a prisoner has actually been previously convicted' in sub-paragraph (6) of paragraph 737, refer merely to the sufficiency of proof of the fact of previous conviction, and not to the sufficiency of evidence for classification as an habitual.

ထိုကိစ္စမှာ လူငယ်လူရွယ် အကျဉ်းသားနှင့် သက်ဆိုင်စေသည့် ဘော်စတယ် နည်းစနစ်ကြောင့် အလွန်အရေးကြီးပေသည်။ သို့ရာတွင် အကျင့်စာရိတ္တ အားဖြင့်သော်၎င်း၊ စရိုက်အားဖြင့်သော်၎င်း၊ ပြုပြင်၍မရနိုင်သော ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူများ မဟုတ်ဘဲ၊ ဘော်စတယ်နည်းစနစ်ဖြင့် အကျိုးကျေးဇူး ရှိနိုင်တန်ရာသည်ဖြစ်လျက်၊ အကျဉ်းသားများကို "အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူများ" အဖြစ်အမျိုးအစား ခွဲခြားလိုက်သည့် အမှုအများအပြားကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက သိရှိပြီးဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော အမှုများတွင် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံးများသည် အထက်စာပိုဒ် ၁ ပါ၊ နည်းဥပဒေ ၃ တွင် မိမိတို့သို့ ပေးအပ်ထားသည့် သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို အပြည့်အဝ အသုံးပြုကြရမည်။

၉။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အခြားရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူတို့အား ဆိုးသွမ်းညစ်ညမ်း စေတန်ရာသော ခွဲမြစ္စာ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူ လူငယ်များကို ဘော်စတယ်ကျောင်းတွင် မတားဘဲ၊ ဖယ်ရှားရန်လိုကြောင်း။ သို့သော်လည်း အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဆိုသည့် စကားကို ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းစွာ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူသည့် အတွက်ကြောင့်သာ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း ခံရသော်လည်း၊ ပြုပြင်၍ မရနိုင်မဟုတ်သည့် ငယ်ရွယ်သော ရာဇဝတ်မှု ပြုကျင့်သူတို့ကို အခြားအကျဉ်းထောင်များတွင် ဆိုးသွမ်းညစ်ညမ်းခြင်း ကူးစက်ခံစေရန် မလိုလားအပ်ကြောင်းကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများအား ခွဲမြစ္စာ မှတ်သားစေလိုသည်။

၇၃၈။ ။အထက်စာပိုဒ် ၇၃၇ ပါနည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေ ၁ (၁) နှင့် (၂) အရ၊ ယင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရဘူးသည့် အချက်တခုတည်းနှင့်၊ အကျဉ်းသားတဦးတယောက်ကို အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားရန် အကြောင်းလုံလောက်သည်မဟုတ်။ ထိုအချက်မှာ၊ အကျဉ်းသား တဦးသည် လုယက်တတ်သူ၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းတတ်သူ၊ ဓားပြတိုက်တတ်သူ၊ ခိုးတတ်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ခိုးရာပါပစ္စည်းလက်ခံတတ်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းဥပဒေခွဲ (၁) နှင့် (၂) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုတခုခုကိုကျူးလွန်တတ်သူ ဟုတ်မဟုတ်ဟူသည့် အချက်ကိုဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ ထောက်ထားဆင်ခြင်ရမည့် ကြောင်းခြင်းရာတရပ်မျှသာဖြစ်သည်။ အကျဉ်းသား တဦးတယောက်သည်၊ ထိုနည်းဥပဒေခွဲများတွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုများနှင့် ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရ ဖူးသည်ပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ထောင်ဒဏ်မခံရ ဖူးလျှင်၊ (ပမာအားဖြင့်၊ ယခင်က ကြိမ်ဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ငွေဒဏ်ခံရလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၆၂ အရ လွှတ်ထားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ငယ်ရွယ်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူဖြစ်၍ ဘော်စတယ်းသို့တည်းမဟုတ် အထက်တန်း သင်တန်းကျောင်းတွင် ပို့ထားခြင်းခံရလျှင်) ထိုသူကို၊ နည်းဥပဒေခွဲ (၄) အရ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားရန် ခိုင်မာသော အကြောင်း ယုတ္တိများ ရှိသည်မဟုတ်မူ၊ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းမပြုရ။

စာပိုဒ် ၇၃၇၊ စာပိုဒ်ခွဲ (၆) တွင်ပါရှိသည့်၊ "အကျဉ်းသားမှာ ယခင်ကပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းအမှန်ခံရ ဖူးကြောင်း ရိုကဖြစ်စေ၊ ထောင်ပိုင်ဝန်က ဖြစ်စေ ပေးပြသည့် သက်သေခံကို တရားရုံးက သဘောကျနိုင်ရှိလျှင် လုံလောက်သည်" ဆိုသည့် စကားများမှာ၊ ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံခဲ့ဘူးသည်ဟူသော အချက်ကိုထင်ရှားပြရန် လုံလောက်ခြင်းကို သာ ရည်ညွှန်းသည်ဖြစ်၍၊ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားရန်

They do *not* mean that to be satisfied that a prisoner has been previously convicted is sufficient ground for calssifying him as an habitual.

Whenever a prisoner is classified as an habitual, full reasons for the classification must be set out in the judgment as well as on the Jail warrant. *See* also paragraph 692 as regards the history of the accused.

Classification of habituals.

739. Sessions Judges and Magistrates in all cases of conviction shall note on the police form showing the result of the trial and order of the Court, which is returned to the police at the conclusion of the trial, and also on the sentence warrant addressed to the officer in charge of the jail, whether the convict is to be classed as a habitual criminal or not.

740. *See* paragraph 714 with regard to the improtance of the correct classification of convicts.

Star Class System of Classification of Prisoners.

741. (1) The Star Class System of classification of prisoners has been introduced in the Jails in Burma and the following instructions are issued to all Sessions Judges and Magistrates on whom the duty of classification in part will fall.

(2) The following classes of convicted offenders should not be recommended for classification as "Star Class" : -

(i) Prisoners classified as habitual offenders in accordance with the orders contained in Judicial Depa rtment Notification No. 121, dated the 4th May 1940, as amended by Notification No. 3, dated the 18th January 1950, and reproduced in paragraph 737. Only non-habitual offenders may be classified as "Star Class".

(ii) Prisoners sentenced to Simple Imprisonment.

အတွက် သက်သေခံ လုံလောက်ခြင်းကို ရည်ညွှန်းသည် မဟုတ်ချေ။ အကျဉ်းသား တဦး တယောက်သည်ယခင်ကပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရ မှုကြောင်း ယူဆ ကန့်နပ်ခြင်းမှာ၊ ထို အကျဉ်းသားကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားရန်အတွက် လုံလောက်သော အကြောင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ထိုစကားများအရ အဓိပ္ပာယ် မသက်ရောက်ချေ။

အကျဉ်းသား တဦးတယောက်ကို အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားသည့်အခါတိုင်း၊ မည်သည့်အတွက် ထိုသို့ အမျိုးအစားခွဲခြားရကြောင်း အကြောင်း ပြချက်အပြည့်အစုံကို စီရင်ချက်တွင်၎င်း၊ ထောင်ချ ဝါရမ်းတွင်၎င်း ဖော်ပြရမည်။ တရားခံ၏ အကြောင်းအရာအထူးပွတ်ဘိုနှင့် စပ်လျဉ်း၍စာပိုဒ် ၆၉၂ ကိုလည်းကြည့်။

အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများကို အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း။

၇၃၉။ ။စက်ရှင်တရားသူကြီးတို့နှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တို့သည် အမှုစစ်ဆေးစီရင်၍ ပြီးဆုံးသောအခါ ရဲသို့ ပြန်ပေးသည့်၊ စစ်ဆေးစီရင်မှု၏ အပြီး သတ်အခြေအနေနှင့် တရားရုံး ချမှတ်သော အမိန့်ကိုဖော်ပြသော ရဲ ပုံစံပေါ်တွင်၎င်း၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် ဝါရမ်းစာပေါ်တွင်၎င်း၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် အမှုအရပ်ရင်တွင်၊ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်း ခံရသူကို အမြဲ ပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူအဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားရမည် မခွဲခြားရမည် ဟူသောအကြောင်းကို ရေးမှတ်ရမည်။

၇၄၀။ ။အကျဉ်းသားများကို မှန်ကန်စွာ အမျိုးအစား ခွဲခြားရန် အရေးကြီးသည့် အချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စာပိုဒ် ၇၄၄ ကိုကြည့်။

အကျဉ်းသားများကို အမျိုးအစားခွဲခြားရာ၌ "ကြယ်တန်း" ဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားသည့် နည်းစနစ်

၇၄၁။ ။(၁) မြန်မာနိုင်ငံရှိ အကျဉ်းထောင်များတွင်၊ အကျဉ်းသား များကို အမျိုး အစား ခွဲခြားရာ၌ ကြယ်တန်းဟူ၍ ခွဲခြားသည့်နည်းစနစ်ကို တိတ်ဆိတ်အသုံးပြုပြီး ဖြစ်၍၊ ထိုအမျိုးအစား ခွဲခြားရန် တာဝန် ဝတ်တရားအချို့အဝက် ကျရောက်မည်ဖြစ်သော စက်ရှင် တရားသူကြီးနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအားလုံးတို့သို့ အောက်ပါညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

(၂) အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသော ပြစ်မှုကျူးလွန် သူအမျိုးအစားတို့ကို "ကြယ်တန်း" အဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားစေရန် ထောက်ခံခြင်း မပြုရ။

၁။ စာပိုဒ် ၇၃၇ တွင် ဆပ်မိုဖော်ပြထားချ၍၊ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက် နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃ အရ ပြင်ဆင်ထားသည့်၊ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၄ ရက် နေ့စွဲပါ တရားရေးရာဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၂၁ ဖြင့် ပါရှိသည့် အမိန့်မှတ်နှင့် အညီ၊ အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများဟုဖြစ် အမျိုးအစားခွဲခြားထားသည့် အကျဉ်းသား များ၊ အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတို့ကို သာလျှင် "ကြယ် တန်း" ဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားနိုင်သည်။

၂။ အလုပ်မဲ့ ထောင်ဒဏ် စီရင်ခြင်းခံရသည့် အကျဉ်းသားများ။

(iii) Youthful or adolescent prisoners merly on account of their age, as far as possible.

(3) The "Star Class" is confined to prisoners classified by Judges and Magistrates as non-habitual, and should consist of convicts who have not been previously convicted of serious crime and whose previous life has not been habitually criminal or their habits deprarved. Facts which would entitle a prisoner to be classified as "Star" are that his previous character has been good, that his antecedents are not criminal, and that his crime does not indicate grave cruelty or gross moral turpitude or depravity of mind. The age of the prisoner on the date of any previous conviction and on the date of his present offence should be taken into account, and the whole circumstances of the case should be considered with a view of determining whether the prisoner is already of so corrupt a mind or disposition that he may contaminate others and cannot be much further corrupted himself. Generally speaking, the classification as "Star Class" should be restricted to prisoners convicted of comparatively venial offences, and to prisoners who are clearly deserving of preferential treatment.

If a Judge or Magistrate is in doubt as to whether a prisoner should be recommended for classification as "Star" or not, he may, after passing judgment in the case, make enquiries of the police or of any respectable persons whom the prisoner may name, or who are likely to be able to furnish reliable information about the prisoner, before making his recommendation. The statements made by persons from whom such inquiries, if any, are made should be briefly recorded, but not on oath , and should be filed in the case-record immediately after the judgment.

(4) In the case of every convicted person who is recommended for inclusion in the "Star" class, the Judge or Magistrate shall attach to the warrant of commitment to jail a statement of particulars concerning the convict and his offence in the prescribed form. The particulars required by this form shall be entered therein by the Judge or Magistrate personally.

၃။ တတ်နိုင်သရွေ့၊ ၎င်းတို့၏အသက်အရွယ် သင်္ဘသက်ကြောင့်၊ အသက်အရွယ်ငယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် လူငယ်လူရွယ် ဖြစ်သော အကျဉ်းသားများ။

(၃) "ကြယ်တန်း"တွင်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးများနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများက အမြဲပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူ မဟုတ်ဟု အမျိုးအစားခွဲခြားသည့် အကျဉ်းသားများသာ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်၍၊ ကြီးလေးသောပြစ်မှုနှင့် ယခင်က ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း မခံရဖူးသည်ပြင်၊ ယခင်အခါက အမြဲပြစ်မှု ကျူးလွန်လျက် နေထိုင်လာခဲ့ခြင်းမရှိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်ပြားဆိုးရွားသည့် စရိုက်မရှိသော ထောင်သားများ ပါရှိရမည်ဖြစ်သည်။ အကျဉ်းသားတဦးတယောက်ကို "ကြယ်တန်း" ဟုအမျိုးအစား ခွဲခြားနိုင်ခွင့်ရှိသည့် အခြင်းအရာများမှာ၊ ဆိုသူ၏အထက်အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းခြင်း၊ ထိုသူ၏ နောက်ကြောင်းတွင် ရာဇဝတ်ရေးကင်းရှင်းခြင်း၊ ထို့ပြင် ထိုသူ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုသည် လွန်စွာရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရား လွန်စွာပျက်ပြားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်နေစိတ်ထား ပျက်ပြားဆိုးရွားကြောင်းကို မဖော်ပြခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။ ယခင်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသည့် နေ့ရက်၌ အကျဉ်းသား၏ အသက်အရွယ်နှင့် ယခုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည့် နေ့ရက်၌ ၎င်း၏အသက်အရွယ်ကိုထောက်ထား ဆင်ခြင်ရမည်။ ထို့ပြင်လည်း အကျဉ်းသားမှာ မိမိကိုယ်တိုင် ဆိုး၍ပျက်စီးခြင်းမရှိနိုင်ဘဲ အခြားအကျဉ်းသားတို့ကို ဆိုးသွမ်း ညစ်ညမ်းစေနိုင် လောက်အောင် စိတ်သဘောသေခင်း၊ စိတ်နေစိတ်ထားသော်ငင်း လွန်စွာဆိုးရွားပျက်ပြားပြီးသူဟုတ်မဟုတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အလို့ငှာ အမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကြောင်းခြင်းရာ အလုံစုံတို့ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားရမည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုရလျှင်၊ "ကြယ်တန်း" ဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို၊ ပေါ့သောပြစ်မှုများနှင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသည့် အကျဉ်းသားများနှင့် အခွင့်အရေးပေးထိုက်ကြောင်း ထင်ရှားသည့် အကျဉ်းသားများအတွက်သာ ကန့်သတ်ထားရမည်။

တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊အကျဉ်းသား တဦးတယောက်ကို "ကြယ်တန်း" အဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားရန် ထောက်ခံချက် ပေးသင့် မပေးသင့် သံသယရှိသောအခါ၊ အမှုတွင်စီရင်ချက် ချမှတ်ပြီးနောက်၊ ရဲထံတွင်ဖြစ်စေ၊ အကျဉ်းသားက အမည်ထုတ်ဖော်ပြောသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအကျဉ်းသား အကြောင်း ခိုင်လုံသောသတင်းပေးနိုင်တန်ရာသည့် ဂဏ်အသရေရှိ လူကြီးလူကောင်းများထံတွင် ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ ထောက်ခံချက်ကိုမပေးမီ၊ စုံစမ်းမေးမြန်းရမည်။ စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းကိုပြုလျင်၊ စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းခံရသူတို့၏ ထွက်ဆိုချက်များကို အတိုကောက် ရေးမှတ်ယူရမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ကျမ်းနှင့် ရေးမှတ်ယူခြင်းမပြုရ။ ထို့ပြင် ထိုထွက်ဆိုချက်များကို စီရင်ချက်၏ နောက်တွင်ကပ်လျက် အမှုတွဲတွင်တွဲထားရမည်။

(၄) "ကြယ်တန်း" တွင်ထည့်သွင်းရန် ထောက်ခံခြင်းခံရသော ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသည့် အကျဉ်းသားအသီးသီး၏ အမှုတွင် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ထိုပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသူနှင့် စပ်လျဉ်း၍ငင်း၊ ထိုသူ၏ပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ငင်း၊ အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်တရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် ပုံစံတွင် ရေးသား၍ ထောင်ပိုဝါရမ်းနှင့် အတူပူးတွဲလိုက်ရမည်။ ထိုပုံစံအရ လိုသည့်အကြောင်းအချက်တို့ကို တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ကိုယ်တိုင် ပုံစံတွင် ရေးသွင်းရမည်။

(5) The classification of a prisoner as "Star Class" is an executive and not a judicial act. The recommendation of the Judge or Magistrate in this matter is not binding on the Jail authorities and may not be revised by the Superintendent of the Jail in which the prisoner is confined. The recommendation of the Judge or Magistrate is in fact advisory only, and the final classification will be made by the Superintendent of the Jail, subject to the control of the Inspector-General of Prisons.

Classification of Convicted Prisoners

†742. ×

× ×

†Judicial Department (Jail Branch) Notification No.2, dated the 15th January 1964.

(၅) အကျဉ်းသား တဦးတယောက်ကို "ကြယ်တန်း" ဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းသည်၊ တရားစီရင်ရေး ဆောင်ရွက်မှု မဟုတ်ဘဲ၊ စီရင်အုပ်ချုပ်မှုနှင့်ဆိုင်သည့် ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်သည်။ တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ထောက်ခံချက်သည်၊ ဤအမှုကိစ္စ၌ ထောင်အာဏာပိုင်တို့အပေါ် တွင် လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိစေသည်မဟုတ်။ ထို့ပြင် ထိုအကျဉ်းသားကို ချုပ်ထားသည့် အကျဉ်းထောင်ဆိုင်ရာ ထောင်ပိုင်ဝန်က ထို ထောက်ခံချက်ကို ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ထောက်ခံချက်သည် အကြံဉာဏ် ပေးရုံမျှဖြစ်၍၊ အပြီးသတ် အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကို ထောင်ပိုင်ဝန်က အကျဉ်းဦးစီးဌာန ဌင်းကြီး၏ အာဏုပ်အချုပ်ကို ခံယူ၍ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဖြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခရမ်းသည့် အကျဉ်းသားများကို အတန်းအစား ခွဲခြားခြင်း။

၇၄၂။ ။ * * * * * *

* ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန (အကျဉ်းထောင်ဌာနခွဲ) အမိန့်ကြေညာချက်အမှတ် ၂။

Chapter24

About Child Offenders.

743. The Child Law The State Law & Order Restoration Council Law No. 9 of 1993 was promulgated on 14th July 1993. The Young offenders Act of 1939 and The Children Act of 1955 were replaced by this law. Therefore the Juvenile Courts shall follow the provisions The Child Law of 1993 in the trial of child offenders and young offenders.

744. In The Child Law child is defined as a person who has not attained 16 (Sixteen) years of age and youth as person who has attained 16(sixteen)years of age but has not attained 18 (eighteen) years of age. Therefore the Juvenile Court shall follow the provisions of sections 41,42,43,44,45,46,47,48,49, of The Child Law 1993.

745. It is instructed to follow the provisions S-28 and the section provisions as follows: -

" Nothing is an offence which is done by a child under seven years of age." Nothing is an offence which is done by a child above seven years of age and under twelve, who has not attained sufficient nationality of understanding to judge of the nature and consequances of his conduct that occassion.

The trial and conviction of child offenders.

746. The Juvenile Court

(a) On receipt of a juvenile case shall scrutinize supporting evidence in respect of the age of the child and determine whether a child or not on the Birth Certificate, National Identity Card, Foreigner's Registration certificate, true exract of the school substantial evidience, submitted with the case.

(b) Shall have jurisdiction in respect of a child who has not attained age of sixteen years at the time of the commission of the offence and shall proceed with the trial after recording the decision that offender is a child .

အခန်း (၂၄)

ပြစ်မှုကျူးလွန်သော ကလေးသူငယ်များအကြောင်း

၇၄၃။ ဥပဒေအမှတ် ၉/၉၃ဖြင့် ကလေးသူငယ် ဥပဒေကို ၁၉၉၃ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ယင်းဥပဒေဖြင့် The Young Offenders Act 1939 ၁၉၅၅ခုနှစ်၊ ကလေးသူငယ်များ အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးသူငယ်တရားရုံးများသည် ကလေးသူငယ်မှုခင်းများ၊ လူငယ်မှုခင်းများကို စစ်ဆေးကြားနာရာတွင် ထိုဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း လိုက်နာကြရမည်။

၇၄၄။ ကလေးသူငယ်ဥပဒေတွင် "ကလေးသူငယ်" ဆိုသည်မှာ အသက် ၁၆ နှစ်မပြည့်သောသူကိုဆိုကြောင်းနှင့် "လူငယ်"ဆိုသည်မှာ အသက် ၁၆ နှစ်ပြည့်ပြီး အသက် ၁၈ နှစ် မပြည့်သောသူငယ်ကိုဆိုကြောင်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ သို့ဖြစ်ရာ "ကလေးသူငယ်"မှုခင်းများကို စစ်ဆေးကြားနာရာတွင် ကလေးသူငယ်တရားရုံးသည် ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၄၁၊ ၄၂၊ ၄၃၊ ၄၄၊ ၄၅၊ ၄၆၊ ၄၇၊ ၄၈၊ ၄၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။

၇၄၅။ ၄င်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၈ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ဝန့်ကြဉ်ရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ထိုပုဒ်မတွင် ပြဋ္ဌာန်းသည်မှာ -

"အသက် ၇ နှစ် မပြည့်သေးသော ကလေးသူငယ်တစ်ဦး၏ ပြုလုပ်မှုသည် ပြစ်မှုမမြောက်စေရ" ၊ "ပြုလုပ်စဉ်အခါက ပြုလုပ်မှု၏ သဘောသဘာဝနှင့် အကျိုးအပြစ်ကို သိနားလည် လောက်အောင် အမြော်အမြင်အဆင့်အခြင်နှင့် မပြည့်စုံသေးသော အသက် ၇ နှစ်အထက် ၁၂ နှစ်အရွယ်အောက်ရှိသော ကလေးသူငယ်၏ ပြုလုပ်မှုသည် ပြစ်မှုမမြောက်စေရ"။

ပြစ်မှုကျူးလွန်သော ကလေးသူငယ်များကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း။

၇၄၆။ ကလေးသူငယ် တရားရုံးသည် -

(က) ကလေးသူငယ်မှုခင်းကို လက်ခံရရှိလျှင် အမှုတွဲတွင်ပါရှိသော ကလေးသူငယ်၏ အသက်နှင့် ပတ်သတ်သည့်အထောက်အထားကို ဦးစွာစိစစ်ကြည့်ရှုရမည်။ အမှုတွဲပါ မွေးစာရင်း၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကဒ်ပြား၊ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင် လက်မှတ် ကျောင်းဝင်၊ မှတ်ပုံတင်စာရင်း၊ တောက်နှုတ်ချက် မိတ္ထူးမှန်၊ ဆရာဝန်၏ ဆေးစာ သို့မဟုတ် ခိုင်လုံသော အထောက်အထားများအရ ကလေးသူငယ်ဖြစ်မဖြစ် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(ခ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် အချိန်၌ အသက် ၁၆ နှစ် မပြည့်သေးသော ကလေးသူငယ်ကိုသာ စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ ကလေးသူငယ်မှုကို လက်ခံစစ်ဆေးခြင်း

(c) During the trial the child on the execution of a bond. shall be released or entrust to the care of parents or guardians with certain conditions or temporary care station for child welfare or other suitable place with certain conditions. Under no reason remand shall be ordered.

(d) Pending the trial even if the child attains sixteen years of age he shall be deemed to be a child and passed order under this Law.

(e) Shall try juvenile offences punishable with death or transportation or imprisonment for a term exceeding 3 years in the manner in which a warrant case is tried.

(f) Shall try juvenile offences other than the type of offffences in sub-section (e)in the manner in which a summons case to tried.

747. The Juvenile court shall abide by the following in trying juvenile cases: -

(a) Shall try the case in a Separate Court or building or if there is no Separate Court or building in a building or room other than that in which the ordinary sittings of the court are held.

(b) No person other than the parents, guardians, staff of the Court, Law Officers, members of the Myanmar Police Force on duty and not in uniform, persons directly concerned with the case and persons who have been granted permission by the Juvenile Court shall be present at the place of trail;

(c) If the child or his parents or guardians can not or do not wish to engage a lawyer and makes an application to be defended with the assistance of to do so;

(d) Shall make available the service of an interpreter if necesary.

(e) Shall dispose of the speedily.

မပြုမီ ကလေးသူငယ်ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို နေ့သားမှတ်တမ်းတင်ထားရမည်။

(ဂ) တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခြင်းခံရသော ကလေးသူငယ်အား အမှုစစ်ဆေးဆဲကာလအတွင်း ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် လွှတ်ထားခြင်း၊ မိဘ၊ အုပ်ထိန်းသူထံ စည်းကမ်းချက်ဖြင့် အပ်နှံခြင်း၊ ယာယီစောင့်ရှောက်ရေးစခန်း သို့မဟုတ် အခြားသင့်လျော်သော နေရာသို့ စည်းကမ်းချက်ဖြင့် အပ်နှံခြင်း ပြုရမည်။ မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ ချုပ်မိန့်မပေးရ။

(ဃ) အမှုစစ်ဆေးဆဲကာလအတွင်း ကလေးသူငယ်၏ အသက် ၁၆ နှစ်၊ ပြည့်သွားစေကာမူ ယင်းအမှုကို ဆက်လက်စစ်ဆေးစီရင်ပြီး ကလေးသူငယ် ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူကာ ဤဥပဒေနှင့်အညီ အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

(င) သေဒဏ်၊ တသက်တစ်ကျွန်းဒဏ် သို့မဟုတ် ဥနှစ်အထက် အပြစ်ချမှတ်နိုင်သော ကလေးသူငယ်မှုခင်းများကို ဝရမ်းမှူ စစ်ဆေးသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။

(စ) ပုဒ်မခွဲ (င)ပါ မှုခင်းမျိုးမှ တစ်ပါး အခြားကလေးသူငယ်မှုခင်းများသည် သမ္မန်မှူ စစ်ဆေးသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။

၇၄၇။ ကလေးသူငယ်တရားရုံးသည် ကလေးသူငယ်မှုခင်းကို စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် အောက်ပါတို့ကို လိုက်နာရမည်။

(က) သီးခြားရုံး၊ အဆောက်အအုံ၌ ဖြစ်စေ၊ သီးခြားရုံး အဆောက်အအုံမရှိလျှင် အမှုစစ်ဆေးနေကျမဟုတ်သော အဆောက်အအုံသို့မဟုတ် အခန်း၌ ဖြစ်စေ စစ်ဆေးရမည်။

(ခ) အမှုစစ်ဆေးသည့်နေရာ၌ မိဘအုပ်ထိန်းသူများ၊ တရားရုံးဝန်ထမ်းများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ဝတ်စုံဆင်မြန်းထားခြင်းမရှိသည့် တာဝန်ကျ ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ အမှုနှင့်တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သူများ၊ ကလေးသူငယ်တရားရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်ရရှိသူများမှ တစ်ပါး အခြားမည်သူမျှ မရှိစေရ။

(ဂ) ကလေးသူငယ် သို့မဟုတ် ယင်း၏ မိဘ၊ အုပ်ထိန်းသူတို့က ရှေ့နေငှားရမ်းခြင်း မပြုနိုင်၍ သို့မဟုတ် ငှားရမ်းခြင်း မပြုလိုသဖြင့် သင့်လျော်သူတစ်ဦးဦး၏ အကူအညီဖြင့် အမှုကို ခုခံချေပလိုကြောင်း လျှောက်ထားလာပါက ခွင့်ပြုရမည်။

(ဃ) လိုအပ်ပါက စကားပြန်ရရှိစေရန် စီစဉ်ပေးရမည်။

(င) နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း မရှိစေဘဲ အမြန်ပြီးပြတ်အောင် စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။

748. The Juvenile Court has the following powers in respect of the trial of Juvenile Cases: -

(a) may direct any one who is present at the place of trial including the child to leave court house at anytime during the trial if it is considered it is necessary in the interest of the child. If necessary is may cause to use force in so directinge to leave the Court house.

(b) may try the case in the inquiry or trial of the case if it is considered that the presance of the accused is not necessary;

(c) may direct the parents or guardians in whose custody and care the child is at present to attend everyday on which the sittings of the Courts are held.

(d) may allow the inserting and announcing of information regarding the identity of the child who is accused of committing on offtence or who is a witness in any case, in the Radio, Television, Newspapers, Magazines, Journals and Publications and displaying and making use of photograph of the child if it is beleived to be of benefit to the child.

(e) may direct the relevant probation affair to make inquiries and to summit a report of the personal history, character, conduct, behaviour and environmental circumstances of the child and his parents or guardians.

(f) may, if it is considered appropriate inform the child or his parents or guardian of gist of the report submitted by the probation officer under sub-section (e) of section 43 of the law.

749. The Juvenile court shall., before passing an order of a child who is found guilty, take into consideration the followings and pass an order which is reformative and which will be beneficial to the child; -

၃၄၈။ ကလေးသူငယ်တရားရုံးသည် ကလေးသူငယ်မှုခင်း စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရှိသည် -

(က) အမှုကို စစ်ဆေးနေစဉ် မည်သည့်အခါ၌ မဆို ကလေးသူငယ်အကျိုးငှာ လိုအပ်သည်ဟု ယူဆလျှင် ကလေးသူငယ်အပါအဝင် အမှုစစ်ဆေးသည့်နေရာ၌ ရောက်ရှိနေသူ မည်သူကိုမဆို တရားရုံးအပြင်သို့ ထွက်ခွာသွားရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ လိုအပ်ပါက ယင်းသို့ထွက်ခွာသွားရန် အင်အားသုံးစေ၍ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(ခ) စစ်ဆေးဆဲအမှု မည်သည့်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိစေကာမူ စွပ်စွဲခံရသူ ကလေးသူငယ်သည် တရားရုံးသို့ လာရောက်ရန်မလိုဟု ယူဆလျှင် ရုံးရှေ့သို့ မလာရောက်စေဘဲ ယင်း၏ မျက်ကွယ်တွင် အမှုကို ဆက်လက်စစ်ဆေးနိုင်သည်။

(ဂ) အမှုစစ်ဆေးနေစဉ် လိုအပ်ပါက ကလေးသူငယ်အား လက်ရှိထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက် ရှိသော မိဘအုပ်ထိန်းသူအား ရုံးချိန်းနေ့တိုင်းတွင် ရုံးရှေ့သို့ လာရောက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။

(ဃ) ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း စွပ်စွဲခံရသော ကလေးသူငယ် သို့မဟုတ် မှုခင်း တစ်ရပ်ရုပ်တွင် သက်သေအဖြစ်ပါဝင်သော ကလေးသူငယ်သည် မည်သူ မည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သိသာထင်ရှားစေနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ယင်းကလေးသူငယ်အတွက် အကျိုးရှိမည်ဟု ယုံကြည်လျှင် ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ လတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်တို့တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခွင့်၊ ကြေညာခွင့်ပြုနိုင်သည့်အပြင် ကလေးသူငယ်၏ ဓာတ်ပုံကိုလည်း ဖော်ပြခွင့် အသုံးပြုခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(င) ကလေးသူငယ်နှင့် ယင်း၏ မိဘအုပ်ထိန်းသူတို့၏ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်း၊ အကျင့်စာရိတ္တ၊ အပြုအမူ၊ အနေအထိုင်၊ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေတို့ကို စုံစမ်းလေ့လာပြီး အစီရင်ခံစာ တင်ပြရန် သက်ဆိုင်ရာ ကလေးသူငယ် ကြီးကြပ်သူအား ညွှန်ကြားနိုင်သည်။

(စ) မိမိသင့်လျော်သည် ထင်မြင်လျှင် ပုဒ်မခွဲ (င)အရ ကလေးသူငယ် ကြီးကြပ်သူက တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာ၏ လိုရင်းအချက်များကို ကလေးသူငယ် သို့မဟုတ် ယင်း၏ မိဘ၊ အုပ်ထိန်းသူတို့အား အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်သက်သေခံတင်ပြခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၃၄၉။ ကလေးသူငယ်တရားရုံးသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ထင်ရှားသော ကလေးသူငယ်အပေါ် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမပြုမီ အောက်ပါတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ကလေးသူငယ်တို့အတွက်

(a) the age and character of the child;

(b) the environment circumstances of the child;

(c) the main cause of committing the offence;

(d) the report submitted by the Probation officer;

(e) other circumstances and facts which are required to be taken into consideration in the interest of the child.

750. Notwithstanding anything contained in any existing law, a death sentence, transportation for life or a sentence of whipping shall not be passed on any child.

751. A child shall not ordinarily be sentenced to imprisonment. Only if the Juvenile court is satisfied that the child has committed on offence punishable with death or transportation for life under any existing law or that the child is of so unruly or depraved a charcter or absolutely uncontrollable, he shall be sentenced to imprisonment. Such sentence of imprisoment shall not exceed a term of seven years.

752. The Juvenile court may pass only of the following orders in respect of a child who should not be sentenced to imprisonment.

(a) if the offence committed is not serious and the character of the child is not yet perverted;

(1) may release him after due admonition;

(2) may imposed a fine if he has attained the age fourteen years and has income. If he is a child who has no income a fine may be impesed on his parents or guardians;

(b) whether the offence committed is serious or not, if the character of the child is not yet perverted and in order to deter further commission of offence such a child shall be entrusted to the custody of his parents or guardians on execution of a bond for good behaviour for a period not exceeding three years.

အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် ပြုပြင်ရေး သဘောသက်ရောက်သော အဓိန့်ကို ချမှတ်ရမည် -

(က) ကလေးသူငယ်၏ အသက်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တ၊

(ခ) ကလေးသူငယ် နေထိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ

(ဂ) ပြစ်မှု ကျူးလွန်ရသည့်အကြောင်းရင်း

(ဃ) ကလေးသူငယ် ကြီးကြပ်သူက တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာ

(င) ကလေးသူငယ်အကျိုးငှာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆသော အခြားအကြောင်းခြင်းရာများ။

၇၅၀။ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ မည်သည့်ကလေးသူငယ်ကိုမျှ သေဒဏ်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်၊ သို့မဟုတ် ကြိမ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မပြုရ။

၇၅၁။ ကလေးသူငယ်ကို သာမန်အားဖြင့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မပြုရ။ ကလေးသူငယ်သည် တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ သေဒဏ် သို့မဟုတ် တစ်သက်တကျွန်းဒဏ် ချမှတ်နိုင်သော်၊ ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ အကျင့်စာရိတ္တလွန်ကဲစွာ ပျက်စီးနေသော သို့မဟုတ် မည်သည်နည်းနှင့်မျှ ထိန်းသိမ်းမရနိုင်သော ဆိုးသွမ်းနေသည့် ကလေးသူငယ်ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ ကလေးသူငယ် တရားရုံးက ယုံကြည်မှုသာ ထောက်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။ ယင်းသို့ချမှတ်နိုင်သော ထောင်ဒဏ်သည် ၇ နှစ်ထက် မပိုစေရ။

၇၅၂။ ကလေးသူငယ်တရားရုံးသည် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မပြုသင့်သော ကလေးသူငယ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည်။

(က) ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုသည် ကြီးလေးခြင်း မရှိသည့်အပြင် ကလေးသူငယ်မှာလည်း အကျင့်စာရိတ္တပျက်ပြားခြင်း မရှိသေးလျှင် -

(၁) ဆိုဆုံးမ၍ လွှတ်နိုင်သည်။

(၂) အသက် ၁၄ နှစ်ပြည့်ပြီး ဝင်ငွေ ရရှိသည့်ကလေးသူငယ်ဖြစ်လျှင် ငွေဒဏ်တပ်ရိုက်နိုင်သည်။ ဝင်ငွေမရှိသော ကလေးသူငယ်ဖြစ်လျှင် မိဘ၊ အုပ်ထိန်းသူကို ငွေဒဏ်တပ်ရိုက်နိုင်သည်။

(ခ) ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုသည် ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကလေးသူငယ်သည် အကျင့်စာရိတ္တပျက်ပြားခြင်း မရှိသေးလျှင် နောက်ထပ်ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို ဟန့်တားနိုင်ရန် ထိုကလေးသူကယ်ကို ၃ နှစ်ထက် မပိုသော ကာလအတွင်း ခံဝန်ချုပ်ပါ စည်းကမ်းအတိုင်းကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ကျင့်ကြံစေရေးအတွက် မိဘ အုပ်ထိန်းသူအား ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုစေပြီး ပြန်လည်အပ်နှံနိုင်သည်။

(c) may cause the child to submit to the supervision and management of Probation officer for a period not exceeding three years.

(d) whether the offence committed is serious or not, or if the child is of perverted character or if the child is not yet perverted but has no parents or guardians or even if the child has parents or guardian but they are not in a postion to admonish and take care of the child, may commit such child to the custody of any trainning school for a minimum term of two years or till he attains the age of eighteen years as a maximum term;

753. The Juvenile court may -

(a) in addihon to the sentence of imprisonment passed under seetion 46 or passed under section 47 of

(b) if the following conditions are fulfilled pass an amending order to entrust a child who complied with the order passed under section 47 sub-section(c)or sub-section (d) for at least one year to the custody of his parents or guardians concerned with or without a bond

(1) improvement in the moral character of the child;

(2) being a child who has parents or guardian;

(3) not being an offence under Narcotic Drugs and psychotrophic Substances Law;

(c) exercise the power mentioned in sub-section (b) of Section 48 on the application of the Principal of the trainning school concerned, Probation Officer or parents or guardians;

754. (1) There shall be right of appeal or right of revision against the order or decision passed in accordance with the provisions of the Criminal Procedure Code.

(ဂ) ၃နှစ်ထက်မပိုသော ကာလအတွင်း ကလေးသူငယ်ကြီးကြပ်သူ၏ ကြီးကြပ်စီမံခြင်းကို ခံယူစေနိုင်သည်။

(ဃ) ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုသည် ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကလေးသူငယ်သည် အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားနေသူဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားခြင်း မရှိသေးသော်လည်း မိဘအုပ်ထိန်းသူ မရှိသည့်ကလေးသူငယ် ဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မိဘအုပ်ထိန်းသူရှိသော်လည်း ကလေးသူငယ် အား ဆိုဆုံးမခြင်း နှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်သော အခြေအနေမရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုကလေးသူငယ်ကို အနည်းဆုံး ၂ နှစ်ဖြစ်စေ၊ အများဆုံး ၁၈ နှစ် ပြည့်သည့်နေ့အထိ ဖြစ်စေ သင်တန်းကျောင်းတစ်ခုခုသို့ ပို့အပ်နိုင်သည်။

၇၁၃။ ကလေးသူငယ် တရားရုံးသည် -

(က) ကလေးသူငယ်အပေါ် ပုဒ်မ ၄၆အရ ချမှတ်သော ထောင်ဒဏ်သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၄၇အရ ချမှတ်သော အမိန့် တစ်ရပ်ရပ်အပြင် ကလေးသူငယ်၏ ပြုလုပ်မှုကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူတွင် ထိခိုက်နာကျင်မှု၊ ဆုံးရှုံးမှုနှင့် နစ်နာမှုမှ ရှိလျှင် ကလေးသူငယ်မိဘ၊ အုပ်ထိန်းသူအား ထိခိုက်နစ်နာစေသူသို့ သင့်လျော်သော လျော်ကြေးပေးဆောင်စေရန်လည်း အမိန့် ချမှတ်နိုင်သည်။

(ခ) အောက်ပါအချက်များနှင့် ညီညွတ်လျှင် ပုဒ်မ ၄၇ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ (ဃ) အရ ချမှတ်သော အမိန့်ကို အနည်းဆုံး ၁ နှစ်ပြည့်သည်အထိ လိုက်နာပြီးဖြစ်သော ကလေးသူငယ်အား သက်ဆိုင်ရာ မိဘ၊ အုပ်ထိန်းသူထံ ခံဝန်ချုပ်ဖြင့် ဂြစ်စေ၊ ခံဝန်ချုပ်မပါဘဲဖြစ်စေ ပြန်လည်အပ်နှံရန်နှင့် ပြင်ဆင် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည် -

(၁) ကလေးသူငယ်၏ အကျင့်စာရိတ္တအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း။

(၂) မိဘ၊ အုပ်ထိန်းသူရှိသော ကလေးသူငယ် ဖြစ်ခြင်း။

(၃) မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခဲ့သော ပြစ်မှုမဟုတ်ခြင်း။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က)ပါ စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို သက်ဆိုင်ရာ သင်တန်းကျောင်းအုပ်၊ ကလေးသူငယ်၏ ကြီးကြပ်သူ သို့မဟုတ် မိဘအုပ်ထိန်းသူ၏ လျှောက်ထားတင်ပြချက်အရ ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

၇၁၄။ (၁) ကလေးသူငယ်တရားရုံးက ဤဥပဒေအရ ချမှတ်သော အမိန့်, သို့မဟုတ်ဆုံးဖြတ်

(2) If a sentence of imprisonment is passed on the child by a Juvenile or an Appellate court or a court of Revision a copy of the sentence shall be sent to the Ministry.

Trial of youth offenders

755. A Youth Trial of youth who has committed offence who at the time of commission of the offence has attained the age of sixteen years but has not attained the age of 16 years shall be sent up for prosecution to the court which has jurisdiction in respect of the offence. In sending up such case for prosecution it shall be accompanied by supporting evidence with respect to the age of the youth.

756. The relevant court shall before commencement of the trial of the offence with which the youth is charged, decide whether the accused is a youth or not. From the birth certificate, citizenship scrutinising card, Foreigner's Regestration certificate,true copy of an extract of the school Admission Register, Doctor's medical certificate or other valid supporting evidence included in the proceedings and record such decision.

757. Notwithstanding the fact that the youth has attained the age of eighteen years on the date of passing the sertence, the court shall deem if such person were youth and pass order accordingly.

(2) The court shall take into consideration the following before passing an order on the youth who is found guilty; -

(a) The age and character of the youth;

(b) The environmental cirumstances of the youths residence.

(c) The physical and mental condition of the youth;

(d) The cause of committing the offence notwithstanding anything contained in any existing law -

(a) a sentence of death or transportation for life shall not be passed on the youth.

(b) if a sentence of inprisonment is passed on the youth, its maximum term shall not exceed ten years.

ချက်ကို ဖြစ်မူဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အယူခံဝင်ရောက်ခွင့်သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်မှု တင်သွင်းခွင့်ရှိစေရမည်။

(၂) ကလေးသူငယ်တရားရုံးက ဖြစ်စေ၊ အယူခံရုံး သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးက ဖြစ်စေ၊ ကလေးသူငယ်အပေါ် ထောင်ဒဏ်အမိန့်ချမှတ်လျှင် စီရင်ချက် မိတ္တူတစ်စောင်ကို ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပေးပို့ရမည်။

ဖြစ်မှုကျူးလွန်သော လူငယ်များကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း။

၇၅၅။ ဖြစ်မှုကျူးလွန်သည့် အချိန်တွင် အသက် ၁၆ နှစ်ပြည့်ပြီးသော်လည်း အသက် ၁၈ နှစ်မပြည့်သေးသည့် လူငယ်အား ဖြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် တရားစွဲဆိုတင်ပို့ရာတွင် ယင်းဖြစ်မှုကို စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် တရားရုံးသို့ တရားစွဲဆို တင်ပို့ရမည်။ ယင်းသို့ တရားစွဲဆိုတင်ပို့ရာတွင် လူငယ်၏ အသက်နှင့် စပ်လျဉ်းသော အထောက်အထားပူးတွဲပါရှိစေရမည်။

၇၅၆။ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးသည် လူငယ်အား စွဲဆိုသည့် ဖြစ်မှုကို စတင်စစ်ဆေးခြင်းမပြုမီ အမှုတွဲပါ မွေးစာရင်း၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား၊ နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်၊ ကျောင်းဝင်မှတ်ပုံတင်ဟစာရင်း ကောက်နှုတ်ချက် မိတ္တူမှန်၊ ဆရာဝန်၏ ဆေးစာ သို့မဟုတ် အခြားခိုင်လုံသော အထောက်အထားများအရ လူငယ်ဖြစ်မဖြစ် ဆုံးဖြတ်၍ မှတ်တမ်းတင်ထားရမည်။

၇၅၇။ (၁)စီရင်ချက်ချမှတ်သည့်နေ့တွင် လူငယ်၏ အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်သွားစေကာမူ တရားရုံးသည် ထိုသူအား လူငယ်ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူကာ အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

(၂)တရားရုံးသည် ဖြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ထင်ရှားသော လူငယ်အပေါ် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမပြုမီ အောက်ပါတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် -

(က) လူငယ်၏ အသက်နှင့် အဟျင့်စာရိတ္တ။

(ခ) လူငယ်နေထိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ

(ဂ) လူငယ်၏ ကိုယ် စိတ်အခြေအနေ

(ဃ) ဖြစ်မှုကျူးလွန်ရသည့် အကြောင်းရင်း

- တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ -

(က) လူငယ်ကို သေဒဏ် သို့မဟုတ် တစ်သက်တာကျွန်းဒဏ် ချမှတ်ခြင်း မပြုရ။

(ခ) လူငယ်အား ထောင်ဒဏ်ချမှတ်လျှင် အများဆုံး ထောင်ဒဏ်ကာလသည် ၁၀နှစ် ထက် မပိုစေရ။

Training Schools

CBM3

758. As the Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement informed the Supreme Court by its letter no2160/sa.27/law/2-3/91, The Supreme Court redirect the Township Court to send the children who committed the offence to the different types of training schools mentioned below: -

(a) Boys under twelve years of age to Youth Training School at No 114(B) Inya Road, Yangon:

(b) Boys above twelve years of age to youth Training School, Hnget-Au-San Village, Yangon Division;

(c) Boys above twelve years of age who committed petty crimes to Training School at No 64. Kaba-aye-zedi Road at Myaukpyin, Mandalay and at Khangyi ward, Mawlamyaing.

(d) Girls shall be sent to Training School for Girls at No 49. Malikka Street, Yangon and Training School for Girls at the corner of 30th and 64th street, Mandalay.

759.† ×

to

763.† ×

764. Section 52 of The Child Law contains provisions with regard to custody and care of Children and Youths in prisons. The Jail Department has made arrangements for the seperate admittance and receptacles of child prisoners and youth prisoners so as to enable to put all the such prisoners at Meiktila Jail alone. The Jail Department has under its letter No. 1001/1/2/U Sa. dated 16-2-95 informed the Supreme Court to send those children and youths who are convicted of offences by the Juvanile Courts and the Supreme Court has redirected all the courts concerned on. 7th March 1995.

---

† Deleted by Law No.9/93

သင်တန်းကျောင်းများ

၇၅၈။ မြို့နယ်တရားရုံးမှ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်ကလေးသူငယ်များကို ကလေးသူငယ်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇(ယ)အရ သင်တန်းကျောင်း အသီးသီးသို့ ပို့အပ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အမျိုးအစား ခွဲခြားထားသည့် သင်တန်းကျောင်းအသီးသီးသို့ ပို့အပ်ကြရန် လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၉-၄-၉၅ ရက်စွဲပါစာအမှတ် ၂၁၆၀/စ ၂၇/ဥပဒေ/၂-၃/၉၀ ဖြင့် တရားရုံးချုပ်သို့ အကြောင်းပြချက်အရ တရားရုံးချုပ်၏ ၂၆-၄-၉၅ပါ စာအမှတ် ၂၄၅၄/စူ-၁၄ (ဂ) ၅၄/၉၅ဖြင့် ထပ်ဆင့်ညွှန်ကြားသည်။

(က) အသက် ၁၂နှစ်အောက် ယောကျ်ားလေးများအား အမှတ် ၁၁၄(ခ)၊ အင်းလျားလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့ရှိ လူငယ်သင်တန်းကျောင်းသို့လည်းကောင်း၊

(ခ) အသက် ၁၂နှစ် အထက်ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် ယောကျ်ားလေးများအား လူငယ်သင်တန်းကျောင်း၊ ငှက်အော်စမ်းကျေးရွာ၊ ရန်ကုန်တိုင်း သို့လည်းကောင်း

(ဂ) အသက် ၁၂နှစ်အထက် အသေးအဖွဲ့ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအား အမှတ် ၆၄၊ ကမ္ဘာအေးစေတီလမ်းရှိ လူငယ်သင်တန်းကျောင်း မြောက်ပြင်၊ မန္တလေးရှိ လူငယ်သင်တန်းကျောင်းနှင့် မော်လမြိုင်မြို့၊ ခမ်းကြီးရပ်ရှိ လူငယ်သင်တန်းကျောင်းသို့လည်းကောင်း၊

(ဃ) အမျိုးသမီးကလေးငယ်များကို အမှတ် ၄၉၊ မလိခလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အမျိုးသမီးကလေးသင်တန်းကျောင်းနှင့် လမ်း ၃၀ ၊ ၆၄ လမ်းထောင့်၊ မန္တလေးမြို့ရှိ အမျိုးသမီးကလေးသင်တန်းကျောင်းသို့လည်းကောင်း ပို့အပ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

၇၅၉† ပယ်ဖျက်

မှ

၇၆၃။† ပယ်ဖျက်

၇၆၄။ ကလေးသူငယ်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၂တွင် ကလေးသူငယ်နှင့် လူငယ်အကျဉ်းသားများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြဋ္ဌာန်းချက်ရှိသည်။ ကလေးသူငယ်အကျဉ်းသားများ/လူငယ်အကျဉ်းသားများအား မိတ္ထီလာအကျဉ်းထောင်တစ်ထောင်တည်းတွင် တစုတစည်းတည်း ထားရှိရန် နေရာထိုင်ခင်းများ အကျဉ်ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားရှိပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ကလေးသူငယ်တရားရုံးများကဖြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရသော ကလေးသူငယ်အကျဉ်းသား များ/လူငယ်အကျဉ်းသားများအား မိတ္ထီလာအကျဉ်းထောင်သို့ ပို့အပ်စေရေးကို အကျဉ်ဦးစီးဌာန၏ ၁၅-၂-၉၅ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် ၁၀၀၁/၁/၂/ဦးစဖြင့် တရားရုံးချုပ်သို့ အကြောင်းကြားခဲ့ရာ တရားရုံးချုပ်က ၇-၃-၉၅ နေ့တွင် တရားရုံးအသီးသီးသို့ ထပ်ဆင့်ညွှန်ကြားပြီးဖြစ်သည်။

---

† ဥပဒေအမှတ်၊ ၉/၉၃ဖြင့် ပယ်ဖျက်

CHAPTER XXV.

Appeal, Reference and Revision.

Limitation Act, Second Schedule.

Limitation of Appeals.

765. The periods within which appeals must be brought in the Court to which an appeal lies are given below. These periods are to he calculated from the date of sentence :-

Arts. 150.	(1) In an appeal from a death sentence passed by a Sessions Judge	7 days
154.	(2) In an appeal to any Court other than a High Court	30 days
155.	(3) In an appeal to a High Court except where death sentence has been passed or a judgment of acquittal	60 days

766. Oridinarily no application for revision will be considered, if filed more than 60 days after, the date of the last order complained of, unless it is accompanied by an explanation of the delay and the necessary affidavits.

Limitation of Revision applications.

Right of appeal.

767. (1) The only sentences that are **not** appealable are :-

(a) a sentence of imprisonment not exceeding three months only, or of whipping only , passed by a Court of Session;

413. (b) a sentence of imprisonment not exceeding one month only, or of fine not exceeding K100 only, passed by a District Magistrate or a first class Magistrate ;

414. (c) in **Summary trials,** a sentence of imprisonment not exceeding one month only, or of fine not exceeding K200 only, passed by a Magistrate empowered under section 260.

အခန်း ၂၅

အယူခံမှု၊ လွှဲအပ်မှုနှင့် ပြင်ဆင်မှုအကြောင်း

အယူခံမှုများအတွက် စည်းကမ်းသတ်ကာလ

ကာလစေ့စည်းကမ်းသတ်အောက်ဥပဒေ ဒုတိယဇယားရင်း။

၇၆၅။ ။အယူခံဝင်ရောက်နိုင်သော တရားရုံးတွင် အယူခံမှုများ တင်သွင်းရမည့် ကာလအပိုင်းအခြားများကို အောက်၌ ဖော်ပြထားသည်။ ထိုကာလ အပိုင်းအခြားများကို ပြစ်ဒဏ် စီရင်သော နေ့ရက်မှအစပြု၍ ရေတွက်ရမည်။

အချက် ၁၅၀။	(၁) စက်ရှင် တရားသူကြီးက ချမှတ်သော သေဒဏ်စီရင်ချက်မှ အယူခံလျှောက်	} ၇ ရက်။
အချက် ၁၅၄။	(၂) တရားရုံးခုံပွဲ မဟုတ်သည့် အခြားတရားရုံး တခုခုသို့ အယူခံလျှောက်	} ၃၀ ရက်။
အချက် ၁၅၅။	(၃) သေဒဏ်ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်မှတပါး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားစဲသေ လွှတ်သော စီရင်ချက်မှတပါး၊ တရားရုံးခုံပွဲသို့ အယူခံလျှောက်	} ၆၀ ရက်။

ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာများအတွက် စည်းကမ်းသတ်ကာလ။

၇၆၆။ ။နှစ်နာကြောင်း အဆိုရှိသည့် နောက်ဆုံး အမိန့်ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ ကျော်လွန်ပြီးနောက် တင်သွင်းသော ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာတို့ကို မည်သည့်အတွက် နောင့်နှေး ကြန့်ကြာရကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်နှင့် လိုအပ်သော ကျမ်းကျိန်လွှာများကို ထိုလျှောက်လွှာနှင့်အတူ မပါမရှိလျှင်၊ သာမန်အားဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်လိမ့်မည်မဟုတ်။

အယူခံပိုင်ခွင့်

အောက်ပါ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်များမှာ၊ ဒေသဓိပတိ သက်သာသောအယူခံ။

၇၆၇။ ။(၁) အယူမခံနိုင်သော ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်များမှာ၊ အောက်ပါ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များသာဖြစ်သည်။

(က) စက်ရှင် တရားရုံးက ချမှတ်သော သုံးလထက်မပိုသည့် ထောင်ဒဏ်သက် သက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျပ် ၂၀၀ ထက်မပိုသည့် ငွေဒဏ်သက်သက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြိမ်ဒဏ်သက်သက်။

(ခ) ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ မဇဓမတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဖြစ်စေ၊ ချမှတ်သော တလထက်မပိုသည့် ထောင်ဒဏ်သက်သက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျပ် ၁၀၀ ထက်မပိုသည့် ငွေဒဏ်သက်သက်။ ၄၁၃။

(ဂ) အကျဉ်းချုပ် စစ်ဆေးစီရင်သော အမှုများတွင် ပုဒ်မ ၂၆၀ အရ အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းရရှိသည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ချမှတ်သော တလထက်မပိုသည့် ထောင်ဒဏ် သက်သက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျပ် ၂၀၀ ထက် မပိုသည့် ငွေဒဏ်သက်သက်။ ၄၁၄။

415A. (2) Where more persons than one are convicted in one trial and an appealable sentence has been passed in respect of anyone of such persons, all or any of the persons convicted have a right of appeal.

(3) If any of the accused in a case has been sentenced by a Magistrate in the exercise of Special Powers for a term of imprisonment exceeding four years, or to transportation, the appeal of every accused lies to the High Court.

Appeals under Preventive Sections of the Code.

406. **768.** Appeals from orders under section 118, requiring a person to give security for keeping the peace or for good behavior ordinarily lie, under section 406, to the Court of Session.

But under the frist proviso to that section the President of the Union has declared that in the following districts appeals from such orders made by a Magistrate other than the District Magistrate shall lie to the District Magistrate :-

Pegu.	Shwebo.	Insein.[5]	Rangoon.[10]
Tharrawaddy.	Mandalay.	Yamèthin.[5]	Pyapôn.[11]
Henzada.	*Amherst.	Kyauksè.[5]	Maubin.[11]
Thayetmyo.	Myingyan.[1]	Prome.[6]	Kyaukpyu.[12]
Magwe.	Meiktila.[2]	Toungoo.[6]	Lower Chindwin.[13]
Minbu.	Katha.[3]	Mergui.[7]	Akyab.[14]
Pakôkku.	Bassein.[4]	Thatôn.[8]	Myaungmya.[15]
Sagaing.	Hanthawaddy.[5]	Tavoy.[9]	

* Judicial Department Notification No. 51, dated the 21st April 1924.
1 Judicial Department Notification No. 502, dated the 4th June 1924.
2 Judicial Department Notification No. 147, dated the 3rd July 1924.
3 Judicial Department Notification No. 622, dated the 8th July 1922.
4 Judicial Department Notification No. 156, dated the 12th July 1924.
5 Judicial Department Notification No. 246, dated the 25th September 1924.
6 Judicial Department Notification No. 256, dated the 9th October 1924.
7 Judicial Department Notification No. 276, dated the 3rd November 1924.
8 Judicial Department Notification No. 317, dated the22nd December 1924.
9 Judicial Department Notification No. 318, dated the 22nd December 1924.
10 Judicial Department Notification No. 98, dated the 29th June 1925.
11 Judicial Department Notification No. 264, dated the 28th December 1925.
12 Judicial Department Notification No. 76, dated the 4th May 1927.
13 Judicial Department Notification No. 75, dated the 20th March 1929.
14 Judicial Department Notification No. 202, dated the 20th June 1934.
15 Judicial Department Notification No. 335, dated the 17th November 1932.

၄၁၅-က။ (၂) စစ်ဆေးစီရင်မှုတခုတွင် လူတယောက်ထက်မို၍ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရ၍၊ ထို လူများအနက် တဦးတယောက် အပေါ်၌ အယူခံနိုင်သော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ် ပြီးလျှင် ထိုသို့ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသူအားလုံးပြစ်စေ၊ မည်သူမဟုပြစ်စေ၊ အယူခံ နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(၃) အမှုတမှုတွင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အထူးအာဏာကို သုံးစွဲ၍၊ တရားခံတဦး တယောက်အပေါ် တွင် လေးနှစ်ထက်ပိုသော ထောင်ဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် တကျွန်းပို့ဒဏ် စီရင်လျှင်၊ ထိုတရားခံ အသီးသီးတို့က တရားလိုးချုပ်သို့ အယူခံဝင်ရမည်။

ပြစ်မှုမျှားမဖြစ်မီးစေရန် တားဆီးသည့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မများအရ အယူခံမှုများ

၄၀၆။ ၇၆၈။ ။ပုဒ်မ ၁၁၈ အရ လူတဦးတယောက်ကို ငြိမ်ဝင်မှု ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ဖြစ်စေ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံနေထိုင်ရေး အတွက်ဖြစ်စေ၊ ခံစေပေးစေရန် ချမှတ်သည့် အမိန့်မျှားကို သာမန်အားဖြင့် ပုဒ်မ ၄၀၆ အရ၊ စက်ရှင်တရားရုံးတွင် အယူခံဝင်ရမည်။

သို့သော်လည်း ထိုပုဒ်မ၏ပထမဖြည့်ချက်အရ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက အောက်ပါ ခရိုင်များတွင် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှတပါး၊ အခြားသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ချမှတ်သည့်ထိုကဲ့သို့သော အမိန့်မျှားကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ အယူခံဝင်ရမည်ဟု ကြေ ညာပြီးဖြစ်သည်။

ပဲခူး၊	ရေဘို၊	အင်းစိန်၊ [5]	ရန်ကုန်၊ [10]
သာယာဝတီ၊	မန္တလေး၊	ရမည်းသင်း၊ [5]	ဖျာပုံ၊ [11]
ဟင်္သာတ၊	ကျိုက္ခမီ၊ *	ကျောက်ဆည်၊ [6]	မအူပင်၊ [11]
သဲရက်မြို့၊	မြင်းခြံ၊ [1]	ပြည်၊ [6]	ကျောက်ဖြူ။ [12]
မကွေး၊	မိတ္ထီလာ၊ [2]	တောင်ငူ၊ [6]	အောက်ချင်းတွင်း၊ [13]
မင်းဘူး၊	ကသာ၊ [3]	မြိတ်၊ [7]	စစ်တွေ၊ [14]
ပခုက္ကူ။	ပုသိမ်၊ [4]	သထုံ၊ [8]	မြောင်းမြ၊ [15]
စစ်ကိုင်း၊	ဟံသာဝတီ၊ [5]	ထားဝယ်၊ [9]	

* ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅၁။
[1] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅၀၂။
[2] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့စွဲပါတရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၄၇။
[3] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆၂၂။
[4] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၅၆။
[5] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်္ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၄၆။
[6] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၅၆။
[7] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့စွဲပါတရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၇၆။
[8] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၁၇။
[9] ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၁၈။
[10] ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၉၇။
[11] ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၆၄။
[12] ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇၆။
[13] ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇၅။
[14] ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၀၂။
[15] ၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၃၅။

Appeals in Maintenance Cases.

769. An appeal lies to the Court of Session from any order of a Magistrate passed under section 488 or section 489.

Petitions of Appeal or for Revision.

770. Except in the case of petitions forwarded by the Superintendent of a Jail, no attention shall ordinarily be paid to petitions of appeal or revision if forwarded through the post. All petitions so received shall, unless the Court after perusal thinks it necessary to take action upon them, be kept apart without being registered, and if the petitioner does not appear within one month in person, or by duly authorized agent, or pleader, shall be destroyed.

771. Several persons convicted in the same case may appeal, or apply for revision, either jointly in one petition, in which case the petition shall be registered as one appeal or revision case, or separately, in which case the petitions shall be registered as separate appeals, or revision cases.

772. (1) A petition of appeal, by or on behalf of a convicted person, must be signed either by the appellant himself or by a pleader authorized by writing signed by the appellant to present an appeal for him.

(2) (i) A petition of appeal or for revision signed and filed by a pleader on behalf of a prisoner in jail under an authority signed by the prisoner need not bear a court-fee stamp.

(ii) A pleader appearing in Court on behalf of a prisoner in jail need not file a stamped power of attorney, as long as he produces a "written authority" signed by the appellant or applicant in the presence of the jailor or any other officer in whose custody he was. A pleader acting however without such a written authority must file a stamped power of attorney (*cf*., paragraph 455).

773. Every petition of appeal or revision shall, except where the appellant or petitioner is in jail, be presented in open Court by the appellant or petitioner in person, or by his duly authorized agent or pleader, and the date of presentation shall be noted on it.

ထောက်ပံ့ကြေးဧရိယာအမှုများတွင် အယူခံမှုများ

၇၆၉။ ။ပုဒ်မ ၄၈၈ အရ ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၄၈၉ အရဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ချမှတ်သည့်အမိန့်ကို စက်ရှင်တရားရုံးတွင် အယူခံဝင်ရမည်။

အယူခံလွှာများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာများ

၇၇၀။ ။ထောင်ပိုင်ဝန် ကပေးပို့သည့် လျှောက်လွှာဖြစ်သည့်အချက်တွင်မှတပါး၊အယူခံလွှာများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု **လျှောက်လွှာများကိုချောစာပို့တိုက်မှတဆင့်ပို့လျှင်၊** သာမန်အားဖြင့် အရေးမယူရ။ ထိုသို့ရရှိသည့် လျှောက်လွှာ အရပ်ရပ်ကို၊ တရားရုံးက ဖတ်ရှုပြီးနောက် အရေးယူဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု ထင်မြင်သည် မဟုတ်လျှင်၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်း မပြုဘဲ တသီးတခြား ထားရမည့်ပြင်၊ လျှောက်သူက တလအတွင်း လူကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ နှည်းလမ်းတကျ အခွင့်အာဏာ လွှဲအပ်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ရွေနေဖြင့် ဖြစ်စေ လာရောက်ခြင်းမရှိလျှင် ဖျက်ဆီးပစ်ရမည်။

၇၇၁။ ။အမှုတခုဘည်းတွင် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူ အများသည်၊ လျှောက်လွှာတစောင်တည်းတွင် ပူးတွဲ၍သော်၎င်း၊ တသီးတခြားစီသော်၎င်းအယူခံဝင်ခွင့်ပင်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားနိုင်သည်။ပူးတွဲ၍လျှောက်ထားလျှင်၊လျှောက်လွှာကိုအယူခံမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု တမှုတည်းအဖြစ်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ရမည်။ တသီးတခြားစီလျှောက်ထားလျှင်၊ လျှောက်လွှာများကို သီးခြားအယူခံမှုများ၊ သို့တည်းမဟုတ် သီးခြားပြင်ဆင်မှုများ အဖြစ်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ရမည်။

၇၇၂။ ။(၁) ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသူက ဖြစ်စေ၊ ထိုသူ့ ကိုယ်စားဖြစ်စေ တင်သွင်းသောအယူခံလွှာကို၊ အယူခံတရားလို ကိုယ်တိုင်ကသော်၎င်း၊ အယူခံတရားလိုအတွက် အယူခံတင်သွင်းစေရန်၎င်း၊ သလင်္ကာမှတ်ရေးထိုးသည့်စာဖြင့်၊ အခွင့်အာဏာလွှဲအပ်ထားသည့် ရွေနေကသော်၎င်း လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

(၂) (က) အကျဉ်းထောင် အတွင်းရှိ အကျဉ်းသားကလက်မှတ်ရေးထိုးသော အာဏာလွှဲစာအရ၊ ထိုအကျဉ်းသားကိုယ်စား ရွေနေက လက်မှတ်ရေးထိုး တင်သွင်းသည်အယူခံလွှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်လွှာ၊ ရုံးခွန်တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန်မလိုချေ။

(ခ) အကျဉ်းထောင်အတွင်းရှိ အကျဉ်းသားကိုယ်စား တရားရုံးတွင် လိုက်လဲဆောင်ရွက်သည့်ရွေနေသည်၊ ထောင်မှူး၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျဉ်းသားကို ခေါ်ထားသော အခြားအရာရှိရွေမှောက်တွင် အယူခံတရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှောက်သူက လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် "အာဏာလွှဲစာ" ကိုတင်သွင်းခြင်း ပြုသည်ဖြစ်လျှင်၊ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်သည့် ကိုယ်စားလှယ်စာတင်သွင်းရန်မလို။ သို့သော်လည်း အဆိုပါအာဏာလွှဲစာ မရှိဘဲထောင်ရွက်သည့်ရွေနေမှာမူ၊ တံဆိပ်ခေါင်း ကပ်သည့် ကိုယ်စားလှယ်စာကို တင်သွင်းရမည်။ (စာပိုဒ် ၄၅၅ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

၇၇၃။ ။အယူခံကရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှောက်သူမှာ အကျဉ်းထောင်တွင်ရှိနေသည့်အချက်တွင်မှတပါး၊ အယူခံလွှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာတိုင်းကို လူသိရှင်ကြား ကရားခွင်တွင် အယူခံတရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှောက်သူကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ

If the presiding officer of the Court is absent on tour, the petition may be presented as follows :-

In the Sessions Court, to the Head Clerk.

In the District Magistrate's Court, to the officer appointed by the District Magistrate to be in charge of the current duties of his office during his absence.

If the appellate Court is that of a Subdivisional Magistrate specially empowered to hear appeals, the Court shall, for purposes of limitation, be held to be closed when the Subdivisional Magistrate is absent from his headquarters on tour.

420. **774.** A prisoner in jail may present a petition of appeal or for revision to the officer in charge of the jail, who shall forward it to the appellate or revisional Court concerned.

Where the appeal lies to the High Court from the judgment of a Sessions Judge or Magistrate, other than a Magistrate or the Rangoon Town District,, the petition of appeal must be accompanied by a copy of the judgment appealed against. Where, however, the appeal lies to a Court other than the High Court, or is from the judgment of a Magistrate of the Rangoon Town District, the petition need not be accompanied by a copy of the judgment.

A petition for revision must invariably be accompanied by copies of the judgments for the revision of which application is made.

If revision is sought of a judgment, order or sentence in a case tried by jury, the petition must be accompanied by a copy of the judge's charge to the jury.

The officer in charge of the jail before forwarding a petition of appeal or for revision should satisfy himself that the petition is accompanied by copies of all necessary papers.

775. The officer in charge of the jail shall note on every petition of appeal or for revision presented to him the date of application by the prisoner to the officer in charge of the jail for a copy of the judgment, the date of the actual delivery of the copy to the prisoner, and the date of the presentation of the petition to the officer in charge of the jail. He should also note thereon the prisoner's jail number.

ငင်း၏နည်းလမ်းတကျ အခွင့်အာဏာ လွှဲအပ်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်က ဖြစ်စေ၊ ရွှေနေက ဖြစ်စေ တင်သွင်းရမည်။ ထို့ပြင် တင်သွင်းသည့် နေ့ရက်ကို ထိုလျှောက်လွှာပေါ်တွင်ရေးမှတ်ထားရမည်။ တရားရုံးကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သူ အရာရှိသည် နယ်လှည့် ရရီးထွက်နေ၍ မရှိလျှင်၊ လျှောက်လွှာကို အောက်ပါအတိုင်း တင်သွင်းရမည်။

စက်ရှင်တရားရုံးတွင်ဖြစ်လျှင်၊ ဗာရေးကြီးသို့။

ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ တရားရုံးတွင်ဖြစ်လျှင်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မိမိမရှိခိုက်တွင် မိမိရုံးဆိုင်ရာ လက်ရှိတာဝန် ဝတ်တရားများကို ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရန် ခန့်ထားသည့် အရာရှိသို့။

အယူခံတရားရုံးသည် အယူခံမှုများကို ကြားနာစစ်ဆေးရန် အခွင့်အာဏာ အထူးအပ်နှင်းရရှိသည့် နယ်ပိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး ဖြစ်လျှင်၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် နယ်လှည့်ခရီးထွက်နေ၍ မိမိ၏ ရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင် မရှိသည့်အခါ၊ စည်းကမ်းသတ်ကာလအလို့ငှါ ရုံးပိတ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၄၂၀။ ၇၇၄။ ။အကျဉ်းထောင်အတွင်းရှိ အကျဉ်းသားသည် အမှုခံလွှာကိုဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာကိုဖြစ်စေ၊ ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိက ထိုလျှောက်လွှာကို သက်ဆိုင်ရာ အယူခံ တရားလို့ရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးသို့တင်ပို့ရမည်။

စက်ရှင်တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရန်ကုန်မြို့မခရိုင်ရှိ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမှတပါး၊ အခြား ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်ကို တရားရုံးချုပ်သို့ အယူခံဝင်ရသည့်အချက်တွင်၊ အယူခံလွှာနှင့်အတူ အယူခံသည့် စီရင်ချက် မိတ္တူတစောင် ပူးတွဲပါစေရမည်။ သို့ရာတွင် တရားရုံးချုပ်မှတပါး အခြားတရားရုံးသို့ အယူခံဝင်ရသည်ဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရန်ကုန်မြို့မ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ စီရင်ချက်ကို အယူခံဝင်သည်ဖြစ်လျှင်၊ အယူခံလွှာနှင့်အတူ စီရင်ချက်မိတ္တူ ပူးတွဲပါရန်မလို။ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပြင်ဆင်ခံရသူလျှောက်ထားသည့် စီရင်ချက် မိတ္တူများ အစဉ်သဖြင့် ပူးတွဲပါစေရမည်။

ဂျူရီနှင့်စစ်ဆေးစီရင်သည့် အမှုတွင် ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်၊ အမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားလျှင်၊ လျှောက်လွှာနှင့်အတူ တရားသူကြီးက မိန့်မြွက်သည့်ဂျူရီသို့ မိန့်ညွှန်းချက်မိတ္တူ တစောင် ပူးကပ်ပါစေရမည်။

အယူခံလွှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာကို မတင်ပို့မီ၊ ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိသည်၊ လျှောက်လွှာနှင့်အတူ လိုအပ်သော စက္ကူရပ်များ အားလုံး၏ မိတ္တူများ ပူးတွဲပါရှိ/မရှိကြောင်း ကိုယ်တိုင်စစ်ကျွမ်းအောင် ပြုလုပ်ရမည်။

၇၇၅။ ။ထောင်တာဝန်ခံအရာရှိသည် မိမိထံတင်သွင်းသည့် အယူခံလွှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာ အသီးသီးပေါ်တွင်၊ စီရင်ချက် မိတ္တူရလိုကြောင်း အကျဉ်းသားက ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံ လျှောက်တောင်းသည့်နေ့ရက်၊ ထိုမိတ္တူကို အကျဉ်းသားသို့ အမှန်အတိုင်းပေးသည့်နေ့ရက်၊ ထို့ပြင် လျှောက်လွှာကို ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံ တင်သွင်းသည့်နေ့ရက်တို့ကို ရေးမှတ်ထားရမည်။ ၎င်းက ထိုလျှောက်လွှာပေါ်တွင် အကျဉ်း

In the case of appeals filed by pleaders, the prisoner's jail number should be noted on the "written authority" which is signed by the appellant in the presence of a jailor.

776. Petitions of appeal, or for revision, not accompanied by copies of the necessary papers, and petitions of appeal in cases where no appeal lies, should not be transmitted to the appellate or revisional Court, but should be returned to the petitioner with an endorsement by the officer in charge of the jail showing the date of presentation.

777. In any case where an appeal lies, no application for revision made by an accused can be entertained. Where no appeal lies, the accused may apply for revision.

778. (1) As soon as an appealable sentence is passed by a Magistrate, sentencing an accused person to imprisonment, the Magistrate shall ask the prisoner whether he intends to appeal, and if he expresses his intention of doing so the record must he forwarded at once to the appellate Court concerned. The prisoner should be informed that he is entitled to a free copy of the judgment. The Magistrate must also satisfy himself that the case number, year, name of the convicting court, and the section under which the prisoner is convicted, are correctly and clearly stated in the warrant of commitment to jail, to ensure that the particulars may be correctly shown in the memorandum of appeal. Except in the case of Magistrates of the Rangoon Town District, when the appeal lies to the appeal lies to the High Court the record must not be sent until a copy of the judgment has been supplied to the accused for purposes of appeal.

(2) In all cases where a copy of judgment is supplied for purposes of appeal, as soon as the copy has been supplied the record shall be submitted direct to the appellate Court with a report in Form $\frac{\text{Judicial}}{\text{General 14}}$ that a copy of a judgment has been supplied.

(3) In submitting records to the High Court for purposes of appeal, process-files should not be sent up, unless expressly called for by the High Court, if such process-files are maintained separately from the main record. *This does not apply to cases where a death sentence was passed. In such cases the whole record must be submitted.* In hurt and murder cases (in which a death sentence is not passed) the police medical report, if not admitted as an exhibit but filed in a separate process-file, should be removed from the process-file and submitted with the main record.

သား၏ ထောင်နံပါတ်ကိုလည်း ရေးမှတ်ရမည်။ ရှေနေများက တင်သွင်းသည့် အယူခံမှုများတွင်၊ အကျဉ်းသား၏ ထောင်နံပါတ်ကို၊ ထောင်မှူးရှေ့မှောက်တွင် အယူခံတရားလိုက လက်မှတ်ရေးလိုသော "အာဏာလွှဲစာ" ပေါ်တွင်ရေးမှတ်ရမည်။

၇၇၆။ ။လိုအပ်သော စက္ကူရပ်များ၏ မိတ္တူများ၊ ပူးတွဲမပါသည့် အယူခံလွှာများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာများနှင့် အယူခံမဝင်နိုင်သော အမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အယူခံလွှာများကို အယူခံတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးသို့ တဆင့် တင်ပို့ခြင်းမပြုဘဲ၊ ထောင်တာဝန်ခံအရာရှိက တင်သွင်းသောနေ့ရက်ကို ဖော်ပြသည့် ထပ်ဆင့် ရေးမှတ်ချက်နှင့်အတူ လျှောက်သူသို့ပြန်ပေးရမည်။

၇၇၇။ ။အယူခံဝင်နိုင်သည့် မည်သည့်အမှုတွင်မဆို၊ တရားခံကတင်သွင်းသော ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာကို လက်ခံအရေးယူခြင်းမပြုနိုင်။ အယူခံမဝင်နိုင်လျှင်၊ တရားခံက ပြင်ဆင်မှု အတွက် လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၇၇၈။ ။(၁) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တရားခံကို အယူခံဝင်နိုင်သော ထောင်ဒဏ် စီရင်သည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ အယူခံရန် ကြံရွယ်သည် မကြံရွယ်သည်ကို အကျဉ်းသားအား ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မေးမြန်းရမည်။ ၎င်းက အယူခံရန် ကြံရွယ်သည်ဟု ပြောလျှင်၊ သက်ဆိုင်သည့် တရားရုံးသို့ အမှုတွဲကို ချက်ခြင်းတင်ပို့ရမည်။ စီရင်ချက် မိတ်တူတစောင်ကို အခလွတ်ရထိုက်ခွင့်ရှိကြောင်းကို အကျဉ်းသားအား ပြောကြားရမည်။ အယူခံလွှာတွင် အမှုအကြောင်း အချက်များကို မှန်ကန်စွာ ရေးသားဖော်ပြနိုင်စေရန်အလို့ငှါ ထောင်ဝိဓါရမှီးစာတွင် အမှုနံပါတ်၊ နှစ်၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သော တရားရုံးအမည်နှင့် အကျဉ်းသားကို ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် ပုဒ်မထို့ကို မှန်ကန်မှုရှင်းလင်းစွာ ရေးသားဖော်ပြထားကြောင်းကို လည်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးပြင်ဆင် ရှိစေရမည်။ ရန်ကုန်မြို့မ ခရိုင်၌ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများဖြစ်သည့် အချက်တွင်မှတပါး၊ တရားရုံးချုပ်သို့ အယူခံတင်ရမည် ဖြစ်သောအခါ၊ အယူခံရန်အလို့ငှါ တရားခံသို့ စီရင်ချက်မိတ်တူကို ထုတ်ပေးခြင်း မရှိမီ၊ အမှုတွဲကို တင်ပို့ခြင်း မပြုရ။

(၂) အယူခံရန်အလို့ငှါ စီရင်ချက်မိတ်တူ ထုတ်ပေးသော အမှုအရပ်ရပ်တွင် စီရင်ချက် မိတ်တူကို ပေးပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ စီရင်ချက်မိတ်တူ ထုတ်ပေးပြီးကြောင်း $\frac{\text{တရားဘက်ဆိုင်ရာ}}{\text{အများဆိုင်ရာ ၁၄}}$ ပုံစံတွင် ရေးသားသည့် အစီရင်ခံစာနှင့်အတူ အမှုတွဲကိုအယူခံတရားရုံးသို့ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရမည်။

(၃) အယူခံရန်အလို့ငှါ အမှုတွဲများကို တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့ရာ၌၊ အမိန့်ဆင့်စာ၊ စာတွဲများကို အရင်းခံအမှုတွဲနှင့် တသီးတခြား ထားရှိလျှင်၊ တရားရုံးချုပ်က အတည့်အလင်း တောင်းခေါ်ခြင်းမရှိဘဲ၊ ထိုအမိန့်ဆင့်စာ၊ စာတွဲများကို တင်ပို့ခြင်း မပြုရ။ ဤအချက်သည် **သေဒဏ်ချမှတ်သည့် အမှုများနှင့် မသက်ဆိုင်ခေျ။ သေဒဏ်ချမှတ်သည့်** အမှုများတွင် အမှုတွဲတရပ်လုံးကို တင်ပို့ရမည်။ နာကျင်စေမှုများ (သေဒဏ်မချမှတ်သည့်) လူသတ်မှုမှုများတွင်၊ ရဲနှင့်ဆိုင်သည့် ဆေးအစီရင်ခံစာကို သက်သေခံအရာအဖြစ် မထည့်သွင်းဘဲ၊ သီးခြားအမိန့်ဆင့်စာ၊ စာတွဲတွင် တွဲထားလျှင်၊ ထိုအမိန့်ဆင့်စာ၊ စာတွဲမှ ထုတ်ယူပြီးလျှင်၊ အရင်းခံအမှုတွဲနှင့်အတူ တင်ပို့ရမည်။

779. Petitions of appeal or revision from a prisoner in jail shall be forwarded by the officer in charge of the jail direct to the appellate or revisional Court, while intimation of the fact in the case of an appeal shall at once be given in Jail Form No. 69 to the Court whose sentence or order is appealed against.

On receipt of the notice the Sessions Judge or Magistrate, as the case may be, shall at once forward the record of the case direct to the appellate Court, if it has not been forwarded already. No notice to the Sessions Judge or Magistrate need be given if the petition presented to the officer in charge of the jail is a petition for revision.

Admission and Hearing of Petitions of Appeal or for Revision.

780. All petitions of appeal, or for revision, when presented in the manner laid down in these rules, and all petitions received by post on which any action is taken by the appellate or revisional Court, shall be immediately registered in the proper register; but a petition of appeal shall not be admitted, and notice, under section 422, shall not be issued without the orders of the presiding Judge of the appellate Court. The date of presentation or receipt (if received by post), registration, and admission of any petition shall be noted in the diary of the proceedings of the appellate Court.

781. If the appellant presents his appeal in person or by a pleader, a date shall be fixed for hearing the petition, and notice of such a date shall be given to the appellant or his pleader, provided that, with the consent of the appellant or his pleader, a petition of appeal may be heard on the day on which it is presented.

782. If the appellant is in jail, and sends his petition of appeal through the officer in charge of the jail, it may be heard either on the day on which it is presented, or on a date fixed for hearing it, as the Judge of the appellate Court thinks fit.

140. **783.** No party has any right to be heard, either personally or by pleader, before any Court when exercising its revisional jurisdiction unless the Court proposes to pass an order to the prejudice of the accused.

၇၇၉။ ။အကျဉ်းထောင်အတွင်းရှိ အကျဉ်းသားတင်သွင်းသည့် အယူခံလွှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာများကို ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိက အယူခံ တရားရုံးသို့ ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးသို့ဖြစ်စေ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရမည်။ အယူခံဝင်သည့် အချက်တွင် အယူခံသော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ကိုချမှတ်သည့် တရားရုံးသို့ အယူခံကြောင်းကို အကျဉ်းထောင်ပုံစံနံပါတ် ၆၉ နှင့် ရေးသားပြီး ချက်ခြင်း အကြောင်းကြားရမည်။

အကြောင်းကြားချက်ကို ရရှိသည့်အခါ၊ အယူခံတရားရုံးသို့ အမှုတွဲကို တင်ပို့ပြီးသည် မဟုတ်လျှင်၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ သက်ဆိုင်ရာက အယူခံတရားရုံးသို့ အမှုတွဲကို ချက်ခြင်း တိုက်ရိုက်တင်ပို့ရမည်။ ထောင် တာဝန်ခံ အရာရှိထံ တင်သွင်းသော လျှောက်လွှာမှာ ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာဖြစ်မူ၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးထံသို့ ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ဖြစ်စေ အကြောင်းကြားရန် မလို။

အယူခံလွှာများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာများကို လက်ခံခြင်းနှင့် ကြားနာစစ်ဆေးခြင်း

၇၈၀။ ။ဤနည်းဥပဒေများ၌ ပြဋ္ဌာန်းသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း တင်သွင်းလျှင်၊ အယူခံလွှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာ အရပ်ရပ်တို့ကိုလည်း၊ ချေစာပို့ဖြင့် ပေးပို့ရခြင်း၌ အယူခံတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးက တစုံတရာ အရေးယူသည့် လျှောက်လွှာအရပ်ရပ်တို့ကိုလည်း၊ သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်စာရင်းစာအုပ်တွင် ချက်ခြင်း မှတ်ပုံတင်ရမည်။ သို့ရာတွင် အယူခံတရားရုံးကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သော တရားသူကြီး၏ အမိန့်မရရှိဘဲ၊ အယူခံလွှာကို လက်မခံရ။ ပုဒ်မ ၄၂၂ အရ နို့တစ်ထုတ်ဆင့်ခြင်းကိုလည်း မပြုရ။ လျှောက်လွှာတခုခုကိုတင်သွင်းသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် (ချေစာပို့ဖြင့်ရရှိလျှင်) ရရှိသည့်နေ့ရက်၊ မှတ်ပုံတင်သည့်နေ့ရက်နှင့်၊ လက်ခံသည့်နေ့ရက်ကို အယူခံတရားရုံး၏ အမှုတွဲနေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။

၇၈၁။ ။အယူခံတရားလိုက မိမိ၏အယူခံကို ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရှေနေဖြင့်ဖြစ်စေ တင်သွင်းလျှင်၊ လျှောက်လွှာကို ကြားနာစစ်ဆေးရန် နေ့ရက် ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ရမည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါနေ့ရက်ကို အယူခံတရားလိုသို့ဖြာ်စေ၊ ၎င်း၏ရှေနေသို့ဖြစ်စေ ပြောကြားရမည်။ သို့သော်လည်း အယူခံတရားလို၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်း၏ရှေနေ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အယူခံလွှာကို တင်သွင်းသည့် နေ့ရက်မှာပင် ကြားနာစစ်ဆေးနိုင်သည်။

၇၈၂။ ။အယူခံတရားလိုသည် အကျဉ်းထောင် အတွင်းရှိနေ၍ ၎င်း၏အယူခံလွှာကို ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံမှတဆင့် တင်ပို့လျှင်၊ အယူခံရုံး တရားသူကြီးက သင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်သည့်အတိုင်း၊ အယူခံလွှာကို တင်သွင်းသည့် နေ့ရက်တွင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းကို ကြားနာစစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုသတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်တွင်ဖြစ်စေ ကြားနာစစ်ဆေးနိုင်သည်။

၁၄၀။ ၇၈၃။ ။တရားရုံးက တရားခံ၏ အကျိုးကိုထိခိုက်သည့် အမိန့်ချမှတ်ရန် ကြံရွယ်သည်မဟုတ်လျှင်၊ ပြင်ဆင်မှ စီရင်ခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲသည့် မည်သည့်တရားရုံးခွေတွင်မျှ မည်သည့် အမှုသည်မဆို ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရှေနေဖြင့်ဖြစ်စေ လျှောက်လဲခွင့်မရှိချေ။

421. **784.** Before summarily dismissing a petition of appeal the appellate Court is not bound to call for, or to look into when sent up, the record of the original case. It should, however, do so in all cases in which the judgment of the original Court does not clearly set forth the facts of the case or the evidence on which the conviction was based, and also in all cases where, from a perusal of the judgment of the original Court, the appellate Court thinks there may be reasonable doubt as to the guilt of the convicted persons.

422. **785.** In an appellate Court does not summarily dismiss a petition of appeal under section 421, it must admit the petition and fix a date for hearing the appeal, of which due notice (Form Criminal No. 158) must be given to the appellant or his pleader, and to the officers appointed by the President in that behalf under section 422* namely the Attorney-General and the Director, Bureau of Special Investigation in respect of appeals preferred to the High Court and the District Magistrate in respect of all other appeals.

Admission of appeal

424, 367. **786.** By section 424, the provisions of section 367 are made applicable to the judgments of Courts of appeal other than the High Court; but where the point or points for determination have been sufficiently set forth in the judgment of the original Court, it is not necessary, though it may be sometimes desirable, that the appellate Court should again set them forth in its judgment. It is necessary, however, that the appellate Court should give fully the seasons for its decision.

Judgment in appeal.

References to the High Court under Section 438.

787. All reports under section 438 should be by proceeding containing the following particulars :-

(i) a brief analysis of the case;

(ii) the sentence or order of the subordinate Court, with the name of, and the powers exercised by, the Magistrate passing it;

* Judicial I Branch Notification No. 30, dated the 22nd January 1948 and Ministry of Judicial Affairs, General Branch Notification No. 533, dated the 3rd December 1955.

၄၂၁။ ၇၈၄။ ။အယူခံလွှာကို အကျဉ်းချုပ်နည်းဖြင့် ပလပ်ခြင်းမပြုမီ၊ အယူခံတရားရုံးသည် မူလအမှု၏အမှုတွဲကို တောင်းခေါ်ရန်သော်၎င်း၊ တင်ပို့ခြင်းရှိခဲ့လျှင် ဖတ်ရှုရန်သော်၎င်း တာဝန်မရှိချေ။ သို့ရာတွင် မူလတရားရုံး စီရင်ချက်တွင် အမှု၏ ဖြစ်ပျက်ပုံကြောင်းခြင်းရာများကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ရာ၌ အခြေခံသည့် သက်သေခံချက်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိသည့် အမှုအားလုံးတို့တွင်၎င်း၊ မူလတရားရုံး စီရင်ချက်ကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသူများ၌ အပြစ် ရှိ မရှိဟူသော အချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အယူခံတရားရုံးက ထိုက်သည်အား လျော်စွာ သံသယမကင်းရန်အကြောင်းရှိသည်ဟု ထင်မြင်သည့် အမှုအားလုံးတို့တွင်၎င်း၊ အယူခံတရားရုံးသည် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အမှုတွဲကို တောင်းခေါ်ခြင်း ဖတ်ရှုခြင်း ပြုလုပ်ရမည်။

၄၂၂။ ၇၈၅။ ။အယူခံတရားရုံးသည် အယူခံကို အကျဉ်းချုပ်နည်းဖြင့် ပလပ်ခြင်း မပြုလျှင်၊ အယူခံလွှာကို လက်ခံရမည်ဖြစ်ပြင်၊ အယူခံကို ကြားနာရန် နေ့ရက်ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ရမည်။ ထိုသို့ သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်ကို အယူခံတရားလို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူ၏ရှေ့နေသို့ဝင်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၄၂၂* အရ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ခန့်ထားသည့်အရာရှိများ၊ ဆိုလိုရင်းမှာ တရားရုံးချုပ်သို့ တင်သွင်းသည့် အယူခံမှုများတွင် နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်နှင့် အသူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန်သို့ဝင်၎င်း၊ အခြား အယူခံမှုအရပ်ရပ်တွင် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသို့ဝင်၎င်း၊ (ရာဇဝတ် ပုံစံ အမှတ် ၁၅၈ ဖြင့်) နည်းလမ်းတကျ နို့တစ်စာပေး အကြောင်းကြားရမည်။

အယူခံကို လက်ခံခြင်း။

၄၂၃။ ၇၈၆။ ။ပုဒ်မ ၄၂၄ အရ ပုဒ်မ ၃၆၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တရားရုံးချုပ်မှ တပါး အယူခံမှုတွင်စီရင်ချက်။ အခြားအယူခံ တရားရုံး စီရင်ချက်များနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေသည်။ သို့ရာတွင် ဆုံးဖြတ်ရန် အချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အချက်များကို မူလတရားရုံးစီရင်ချက်တွင် အလုံအလောက် ဖော်ပြပါရှိပြီး ဖြစ်သည့်အခါ၊ အယူခံတရားရုံးသည် မိမိ၏စီရင်ချက်၌ တခါတရံ ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် လိုအပ်မည်ပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ အဆိုပါ အချက်များကို တဖန်ပြန်၍ ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် လိုသည်မဟုတ်ချေ။ သို့သော်လည်း အယူခံတရားရုံးက မိမိ၏ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် တွင် အကြောင်းပြချက်များကို အပြည့်အစုံဖော်ပြရမည်။

ပုဒ်မ ၄၃၈ အရ၊ တရားရုံးချုပ်သို့ လွှဲအပ်မှုများ

၄၂၇။ ၇၈၇။ ။ပုဒ်မ ၄၃၈ အရ အစီရင်ခံချက် အရပ်ရပ်တို့ကို အောက်ပါအချက်အလက်များပါရှိသည့် မှုခင်းအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၁) အမှု၏အတိုကောက်စစ်တမ်း။

(၂) ချမှတ်သည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအမည်၊ ရရှိသည့်အခွင့်အာဏာများနှင့် တကွ လက်အောက်တရားရုံး စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်။

* ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားဥပဒေခွဲ ၁၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၀၊ နှင့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရပ်ရပ်ဥပဒေခွဲ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၅၃၃။

(iii) the particular portion of the finding, sentence or order which is considered incorrect, illegal, or improper, or the particular portion of the proceedings which is considered irregular;

(iv) the grounds on which it is suggested that the High Court should exercise the powers conferred by section 439;

(v) a note showing how much of the sentence passed has been already undergone by the accused; and if the sentence was one of fine or whipping whether the fine has been realized or the whipping inflicted;

(vi) the recommendation of the Judge or Magistrate;

(vii) a note whether the execution of the sentence has been suspended.

NOTE._ These particulars should not be numbered nor set out in paragraphs corresponding to the numbers (i) to (vii) above. The proceeding should be composed in the same way as a judgment.

788. A true copy of the report should be forwarded to the Registrar with the records of the case reported upon and with the revisional proceedings of the Court or Magistrate making the report. No covering letter should be sent.

789. More than one case should not be reported upon in one proceeding.

790. The inferior Court should, whenever it may seem desirable to do so, be called on to submit an explanation with regard to the point on which it is proposed to make the reference, and the explanation should be sent with the report.

791. In cases in which an appeal lies from the sentence or order in respect of which it is proposed to make a report, the report should not ordinarily be made until the period of appeal has expired.

792. The provisions of section 391, extending the period during which the execution of a sentence of whipping may not be carried out in the case of an appeal being preferred, do not apply to a report under section 438 so that when a recommendation is made that a sentence of whipping be reversed the execution of the sentence should always be suspended by express order under the provisions of the latter section.

(၃) ဆုံးဖြတ်ချက်၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်တွင်မှားယွင်းသည်၊ ဥပဒေနှင့် မညီဖြစ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မသင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်သော သီးခြားအစိတ်အပိုင်း သို့တည်းမဟုတ် မှုခင်းဆောင်ရွက်ချက်တွင် ထုံးနည်းမကျသည်ဟု ထင်မြင်သော သီးခြား အစိတ်အပိုင်း။

(၄) ပုဒ်မ ၄၃၉ အရ ပေးအပ်သည့် အာဥာအာဏာများကို တရားရုံးချုပ်က သုံးစွဲဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အကြံပေးသည့် အကြောင်းပြချက်များ။

(၅) ချမှတ်သည့်ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် မည်မျှရှုမည်မျှကို တရားခံက ခံပြီးကြောင်း၊ ထို့ပြင်ပြစ်ဒဏ်မှာ ငွေဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြိမ်ဒဏ်ဖြစ်လျှင်၊ ဒဏ်ငွေကို ကောက်ခံရရှိပြီး မပြီး၊ ကြိမ်ဒဏ်ကို ရိုက်ခတ်ပြီး မပြီး ဖော်ပြသည့်ရေးမှတ်ချက်။

(၆) တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ထောက်ခံတင်သွင်းချက်။

(၇) ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် အတည်ပြုခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းရှိ မရှိမှတ်သားချက်။

မှတ်ချက်။ ။ဤအချက်အလက်များကို နံပါတ်မတပ်ရ၊ အထက်နံပါတ် (၁) မှ (၇) ထိ စာပိုဒ်များနှင့်အညီ စာပိုဒ်များလည်းမဖွဲ့ရ။ မှုခင်းကို စီရင်ချက် စီစဉ်ရေးသားသည့်နည်းအတိုင်း စီစဉ်ရေးသားရမည်။

၇၈၈။ ။အစီရင်ခံချက်မိတ္တူတစောင်ကို အစီရင်ခံသည့် အမှုနှင့်ဆိုင်သော အမှုတွဲမျှားနှင့် အစီရင်ခံသည့် တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ ပြင်ဆင်မှုအမှုတွဲတို့နှင့်အတူ တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်ထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ပူးတွဲပေးပို့ကြောင်းဖော်ပြသည့်စာလွှာကို ပေးပို့ရန်မလို။

၇၈၉။ ။အမှုတွဲတရပ်တည်းတွင် အမှုတခုထက်ပို၍ အစီရင်မခံရ။

၇၉၀။ ။လိုအပ်မှုတင်သွင်းရန် ကြံရွယ်သည့် အချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြေရှင်းချက် တောင်းရန်လိုသည်ဟု ထင်မြင်သည့်အခါတိုင်း၊ လက်အောက် တရားရုံးအား ဖြေရှင်းချက် တင်သွင်းစေရန် တောင်းဆိုရမည်။ ထို့ပြင် ထိုဖြေရှင်းချက်ကို အစီရင်ခံချက်နှင့်အတူပေးပို့ရမည်။

၇၉၁။ ။အစီရင်ခံချက်တွင်သွင်းရန်ကြံရွယ်သော ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ကို အယူခံဝင်နိုင်သည့် အမှုများတွင် အယူခံရမည့် ကာလအပိုင်းအခြား မကုန်ဆုံးမီ၊ အစီရင်ခံချက်ကို သာမန်အားဖြင့်မပြုရ။

၇၉၂။ ။အယူခံဝင်သည့် အချက်တွင် ကြိမ်ဒဏ်အတည်မပြုနိုင်သည့်ကာလကို တိုးပေးသည့်ပုဒ်မ ၃၉၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ၊ ပုဒ်မ ၄၃၈ အရ ပြုလုပ်သည့် အစီရင်ခံချက်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိခေ။ သို့ဖြစ်၍ ကြိမ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ရန် ထောက်ခံတင်သွင်းသည့်အခါ၊ ပုဒ်မ ၄၃၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ထိုပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် အတည်ပြုခြင်းကို အစဉ်သဖြင့်ရပ်ဆိုင်းထားရမည်။

438. **793.** (1) Before reporting a case to the High Court uuder section 438 with a recommendation to set aside a conviction, a Sessious Judge should issue a notice to the District Magistrate, not as a matter of legality but as a matter of courtesy and convenience; but in other types of revision cases, for instance, illegal sentences, imprisonment of the wrong kind, excessive imprisonment in default of payment of fine, etc., no notice to the District Magistrate need be issued.

439 (2). (2) Section 439 (2) is complied with if the respondent has an opportunity of being heard either personally or by pleader, either before the Sessions Judge or District Magistrate who reports the case or before the High Court. Consequently the respondent should be summoned to appear, or, if in custody, be produced; before the Sessions Judge or District Magistrate, and, if he appears, heard before the reference is made, and his statement or argument should be incorporated in the report made under paragraph 812. If a Public Prosecutor appears before the High Court to report the reference, the respondent is eutitled to be heard before the High Court.

Communication of Orders of Appellate or Revisional Court.

794. A Court of appeal, revision, or reference shall always certify its decision to the Court whose judgment or order has been referred or appealed against. Where the judgment or order is that of a Magistrate subordinate to the District Magistrate the certified decision shall be sent through the District Magistrate. The original proceedings shall at the same time be returned to the lower Court. Where a retrial is ordered two copies of the judgment should be sent to the lower Court (*cf.*, paragraph 1127).

795. A Court of appeal, revision, or reference, in all cases where it does not (1) modify a sentence, or (2) order a retrial or commitment for trial, or (3) set aside both the convictiou and sentence, and at the same time direct the release of the accused, shall, at the conclusion of its proceedings, send direct to the officer in charge of the jail in which the accused is confined a certified copy of its formal order for the information of the prisoner : provided that this rule does not apply to cases in which the revisional Court has not been moved by application of the accused to exercise its revisional jurisdiction, and sees no ground for interfering with the conviction and sentence passed by the lower Court.

၄၃၈။ ၇၉၃။ ။(၁) ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ရန် ထောက်ခံချက်နှင့်တကွ ပုဒ်မ ၄၃၈ အရ တရားရုံးချုပ်သို့ အမှုကို အစီရင်ခံခြင်း၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးသည် တရားဥပဒေ အရ လိုသည့်ကိစ္စမဟုတ်သော်လည်း လေးစားသောအားဖြင့် သင့်လျော်သည့် ကိစ္စအနေဖြင့် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ နို့တစ်ထုတ်၍ အသိပေးကြရမည်။ သို့ရာတွင် အခြား သောပြင်ဆင်မှုမျိုးတို့တွင်၊ ဥပမာ ဥပဒေနှင့် မညီသော ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်များ၊ မှားယွင်း သောဒဏ်ငွေအမျိုး၊ ဒဏ်ငွေမဆောင် ပျက်ကွက်သည့်အတွက် များလွန်းသော ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းအစရှိသည့် အမှုမျိုးတို့တွင် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ နို့တစ်ထုတ်ရန် မလို။

၄၃၉ (၂)။ (၂) အမှုကိုအစီရင်ခံသည့် စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရား သူကြီးရှေ့တွင်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့တွင်ဖြစ်စေ လျှောက်ထားခံရသူသည် လျှောက်လဲ ခွင့်ကိုရရှိလျှင်၊ ပုဒ်မ ၄၃၉ (၂) အတိုင်း လိုက်နာခြင်းမြောက်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် လျှောက်ထားခံရသူကို စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ရှေ့သို့လာရောက်စေရန် သမ္မန်စာဖြင့် ဆင့်ခေါ်ရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အချုပ်နှင့် ရှိနေလျှင် စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့သို့ တင်ပို့ရမည်။ ထို့ပြင်ထို့သို့လာရောက်လျှင် လွှဲအပ်မှုကို မတင်ပို့မီ ၎င်း၏လျှောက်လဲချက်ကို ကြားနာ ရမည်။ ထို့ပြင် ၎င်း၏ထွက်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှောက်လဲချက်ကို စာပိုဒ် ၈၁၂ အရ ပြုလုပ်သည့်အစီရင်ခံချက်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ လွှဲအပ်မှုကို ထောက်ခံရန် အစိုးရ အမှုလိုက်ရှေ့နေက တရားရုံးချုပ်ရှေ့သို့ လာရောက်လျှင်၊ လျှောက်ထားခံရသူကလည်း တရား ရုံးရှေ့တွင်လျှောက်လဲခွင့်ရသည်။

အယူခံတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးအမိန့်ကို အစဉ်ကြောင်းကြားခြင်း

၄၉၄။ ။အယူခံတရားလိုကဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ လွှဲအပ်မှု တရား ရုံးကဖြစ်စေ လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်းခံရသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အယူခံခြင်းခံရသော စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ်အမိန့်ကို ချမှတ်ရင်း တရားရုံးသို့ မိမိတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မှန်ကြောင်း တာဝန်ခံလက်မှတ်ရေးထိုး၍ ပေးပို့ရမည်။ အကယ်၍ စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ်အမိန့်သည် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး လက်အောက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ချမှတ်သော စီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ဖြစ်သည့် အချက်တွင် မှန်ကြောင်း တာဝန်ခံလက်မှတ်ရေးထိုးသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမှတဆင့်ပြု၍ ပေးပို့ရမည်။ မူလအမှုစာရွက်စာတန်း ရပ်များကိုလည်း တပြိုင်တည်းလက်အောက်တရားရုံးသို့ပြန်ပို့ရမည်။ အမှုကိုပြန်၍ စစ်ဆေး စီရင်ရန်အမိန့်ချမှတ်သည့်အချက်တွင် လက်အောက်တရားရုံးသို့ စီရင်ချက်မိတ္တူ နှစ်စောင် ပေးပို့ရမည်။ (စာပိုဒ် ၁၁၂၇ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

၄၉၅။ ။အယူခံတရားရုံး၊ ပြင်ဆင်မှုတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် လွှဲအပ်မှု တရား ရုံးသည်၊ (၁) ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်း မပြုသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် (၂) အမှုကိုပြန်၍ စစ်ဆေးစီရင်စေရန်သော်၎င်း၊ စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့စေရန် သော်၎င်း အမိန့်မချမှတ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် (၃) ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို မပယ်ဖျက် တရားခံကိုလည်း လွှတ်စေရန် အမိန့်မချမှတ်သည့်အမှု အရပ်ရပ် တို့တွင် ဆောင်ရွက်သည့် မူဝင်းဆုံးခန်းတိုင် ရောက်သည့်အခါ၊ တရားခံကို ချုပ်ထားရာ ဖြစ်သော အကျဉ်းထောင် တာဝန်ခံ အရာရှိထံသို့ အကျဉ်းသား သိသာစေရန် မှန်ကြောင်း

796. If a Court of appeal, revision, or reference, (1) sets aside a conviction and sentence of the lower Court and directs the release of a prisoner in jail, or (2) modifies the sentence of the lower Court or orders a retrial or commitment for trial, it shall send direct to the officer in charge of the jail in which the prisoner is confined (i) a warrant of release (Form Criminal 175) or (ii) a fresh warrant prepared in conformity with the orders passed and, where necessary, a warrant for the detention of the accused. On receipt of such warrant the officer of the jail shall forward the warrant under which the prisoner was sentenced with an endorsement stating how it has been replaced to the Court from which the committal warrant issued, and that Court shall thereupon inform the appellate, revisional, or reference Court (in Form Criminal 125) of the return of the committal warrant and of the report made by the officer in charge of the jail.

797. Sometimes difficulty is experienced in tracing the entries in Jail Appeal Registers when formal orders are received from appellate Courts. To obviate this, the jail number of the prisoner concerned should invariably be entered in the formal orders issued by appellate Courts to jails intimating the results of criminal appeals.

798. In cases dealt with by the High Court, it will comply with the provisions of paragraph 795 and also with the provisions of paragraph 796, so far as these latter provisions relate to acquittals or retrials or commitments for trial. Where the High Court alters the conviction only, or the sentence only, or both the conviction and sentence, of the lower Court, it will, by issue of a formal order, direct the lower Court to make such orders as are conformable with its judgment or order, and such Court shall thereupon issue a fresh warrant carrying into effect the order of the High court.

တာဝန်ခံလက်မှတ်ရေးထိုးသော နည်းလမ်းတကျ ချမှတ်သည့် အမိန့်မိတ္တူ တစောင်ကို တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရမည်။ သို့ရာတွင် ဤနည်းဥပဒေသည် ပြင်ဆင်မှု စီရင်ခွင့် အာဏာကို သုံးစွဲပါမည့်အကြောင်း တရားခံက ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားခြင်းမရှိ၊ ထို တရားရုံးကလည်း လက်အောက် တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်တို့ကို၊ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် အကြောင်း မပြင်သော အမှုများနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။

၇၉၆။ ။အယူခံတရားရုံးကသော်၎င်း၊ ပြင်ဆင်မှုတရားရုံးကသော်၎င်း၊ လွှဲအပ်မှု တရားရုံးကသော်၎င်း၊ (၁) လက်အောက် တရားရုံး၏ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်တို့ကို ပယ်ဖျက်၍ အကျဉ်းထောင်ရှိ အကျဉ်းသားကို လွှတ်စေရန် အမိန့်ချမှတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် (၂) လက်အောက် တရားရုံး၏ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်လျှင်သော်၎င်း၊ အမှုကိုပြန်၍ စစ်ဆေးစီရင်စေရန်ဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့စေရန်ဖြစ်စေ အမိန့်ချမှတ်လျှင်သော်၎င်း၊ ထိုတရားရုံးသည် တရားခံကို ချုပ်ထားရာ ဖြစ်သော အကျဉ်းထောင် တာဝန်ခံ အရာရှိထံသို့ (၁) လွှတ်ငါရမ်းတစောင် (ရာဇဝတ် ပုံစံ ၁၇၅)၊ သို့တည်းမဟုတ် (၂) ချမှတ်သော အမိန့်နှင့်ညီညွတ်အောင် ရေးသားသည့် ငါရမ်းစာအသစ်တစောင်ကို တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရမည်။ ထို့ပြင် တရားခံကို ချုပ်ထားရန် ငါရမ်း ထုတ်ပေးရန်လိုလျှင်၊ ငါရမ်းစာကိုလည်း ထုတ်ပေးရမည်။ ထိုသို့သော ငါရမ်းစာကိုရရှိသော အခါ၊ ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိသည်၊ တရားခံအပေါ်၌ ပြစ်ဒဏ်စီရင်သည့် မူလထောင်ပို့ ငါရမ်းကို၊ ၎င်းအစားမည်သို့ ထားရှိပြီးကြောင်း ထပ်ဆင့်ရေးသားပြီးလျှင်၊ မူလထောင်ပို့ ငါရမ်းထုတ်ပေးသည့် တရားရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။ ထိုမူလထောင်ပို့ငါရမ်းကို ရရှိသောအခါ၊ ထိုတရားရုံးသည် မူလထောင်ပို့ငါရမ်းကိုပြန်၍ ရရှိကြောင်းနှင့် ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိ၏အစီရင်ခံချက်တို့ကို အယူခံတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှု တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် လွှဲအပ်မှုတရားရုံးသို့ (ရာဇဝတ်ပုံစံ ၁၂၅ နှင့်) အကြောင်းကြား အစီရင်ခံရမည်။

၇၉၇။ ။နည်းလမ်းတကျ ချမှတ်သည့်အမိန့်များကို အယူခံတရားရုံးများမှ ရရှိသည့် အခါ၊ ထောင်အယူခံ မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ်များ၌ ရေးသွင်းချက်များကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် အခါတရံ အခက်အခဲကြုံတွေ့ရလေသည်။ ထိုသို့အခက်အခဲ မရှိစေရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ အကျဉ်း သားတို့၏ ထောင်နံပါတ်ကို ရာဇဝတ်အယူခံမှုများ၏ အပြီးသတ်အခြေအနေကို၊ သိရှိစေရန် အယူခံတရားရုံးများက အကျဉ်းထောင်များသို့ ထုတ်ပေးသည့် နည်းလမ်းတကျ အမိန့် များတွင် အစဉ်သဖြင့် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၇၉၈။ ။တရားရုံးချုပ်က ဆောင်ရွက်သည့် အမှုများတွင်၊ ထိုရုံးချုပ်သည် စာပိုဒ် ၇၉၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည့်ပြင်၊ စာပိုဒ် ၇၉၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များက တရားသေလွှတ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုကိုပြန်၍ စစ်ဆေးစီရင်စေခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့စေခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သမျှကို၊ ထိုစာပိုဒ်ပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များအတိုင်းလည်း လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။ တရားရုံးချုပ်က လက်အောက် တရားရုံး၏ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ချက်တခုတည်းကိုဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် တခုတည်းကိုဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက် နှစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေ ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်သည့်အခါ၊ တရားရုံးချုပ်သည် နည်းလမ်းတကျ ထုတ်ဆင့်သော အမိန့်ပြင့် မိမိကချမှတ်သော စီရင်ချက်

On receipt of such fresh warrant the officer of the jail shall forthwith return to the said lower Court the committal warrant under which the prisoner was originally sentenced with an endorsement stating how it has been replaced, and thereupon that Court shall forthwith inform the High Court (in Form Criminal 125A) of the issue of the fresh warrant and of the return of the committal warrant by the officer in charge of the jail. At the same time as the formal order to the lower Court is issued, the High Court will also send direct to the officer in charge of the jail in which the prisoner is confined a certified copy of its formal order for the information of the prisoner.

799. If the prisoner shall have already undergone the modified sentence of imprisonment awarded by the Court of appeal, revision, or reference, at the time when the order of that Court is passed, that Court shall send a warrant of release to the officer in charge of the jail (Form Criminal 178) on receipt of which the said officer shall proceed as laid down in paragraph 796.

381. **800.** These rules do not apply to cases in which the sentence is reversed or modified by the High Court under section 376. In such cases the Sessions Judge should act in conformity with section 381 of the Code (*see* Forms Criminal 102, 102A).

801. Warrants of release may be sent by registered letter to the officer in charge of the jail. Warrants or orders of release by telegram are prohibited.

802. When a sentence in any case sent up by the police on a charge sheet or falling under the sections mentioned in paragraph 1454, Police Manual, 5th Edition, is altered in appeal or revision, the District Magistrate should inform the District Superintendent of Police by sending him a memorandum in Form Criminal 180. The District Superintendent of Police may also be allowed to peruse the record if he so desires.

Intimation to police.

သို့တည်းမဟုတ် အဓိန်အတိုင်း လိုက်နာ၍ အဓိန်ထုတ်ပေးစေဟု လက်အောက်တရားရုံးသို့ ဆင့်ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော အဓိန်ကို ရရှိသည့်အခါ၊ တရားရုံးချုပ်၏ အဓိန်ကို အတည်ပြု ဆောင်ရွက်သည့် ဝါရမ်းစာ အသစ်တစောင်ကို လက်အောက် တရားရုံးက ထုတ်ပေးရမည်။ အဆိုပါ ဝါရမ်းစာအဟောင်းကို ရရှိသည့်အခါ၊ အကျဉ်းထောင် အရာရှိသည် တရားခံအပေါ် ၌ မူလပြစ်ဒဏ် စီရင်သည့် ထောင်ပို့ဝါရမ်းကို ၎င်းအစား မည်သို့ ထားရှိပုံး ကြောင်း ထပ်ဆင့် ရေးသားပြီးလျှင်၊ အဆိုပါ လက်အောက်တရားရုံးသို့ ချက်ခြင်းပြန်ပို့ ရမည်။ ထိုမူလ ထောင်ပို့ဝါရမ်းကို ရရှိသောအခါ၊ အဆိုပါတရားရုံးသည် ဝရမ်းစာအသစ်ကို ထုတ်ပေးပြီးကြောင်းနှင့် ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံမှထောင်ပို့ဝါရမ်းကို ပြန်၍ရရှိပြီးကြောင်း တို့ကို တရားရုံးချုပ်သို့ (ရာဇဝတ်ပုံစံ ၁၂၅ကနှင့်) ချက်ခြင်း အကြောင်းကြား အစီရင် ခံရမည်။ လက်အောက် တရားရုံးသို့ နည်းလမ်းတကျ အဓိန်ကို ထုတ်ပေးသည်နှင့် တချိန်တည်း ဘွင် တရားရုံးချုပ်သည် မှန်ကြောင်း တာဝန်ခံ လက်မှတ် ရေးထိုးထားသည့် မိမိ၏ နည်းလမ်း ဘကျ အဓိန်မိတ္တူ တစောင်ကိုလည်း အကျဉ်းသား သိသာစေရန် အကျဉ်းသားကို ချုပ်ထားရာဖြစ်သော အကျဉ်းထောင် တာဝန်ခံ အရာရှိထံသို့ တိုက်ရိုက် ပေးပို့ရမည်။

၇၉၉။ ။အယူခံတရားရုံးကဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှု တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ လွှဲအပ်မှု တရားရုံးက ဖြစ်စေ၊ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်မှုချမှတ်သည့် ထောင်ဒဏ်ကို၊ ထိုတရားရုံး အဓိန်ချမှတ်သော အခါ၌ အကျဉ်းသားက ကျခံပြီးဖြစ်မှု၊ ထိုတရားရုံးသည် ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံသို့ လွှတ်ဝါရမ်းတစောင် (ရာဇဝတ်ပုံစံ ၁၇၈) ပေးပို့ရမည်။ ထိုဝါရမ်းကိုရရှိသောအခါ အဆိုပါ ထောင် တာဝန်ခံ အရာရှိသည် စာပိုဒ် ၇၉၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း အရေးယူ ဆောင် ရွက်ရမည်။

၈၀၀။ ။ဤနည်းဥပဒေများမှာ၊ တရားရုံးချုပ်က ပုဒ်မ ၃၇၆ အရ ဖြစ်ဒဏ်ကိုပယ်ဖျက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်သော အမှုများနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ထိုသို့သောအမှုများ ၃၈၁။ တွင် စက်ရှင်တရားသူကြီးသည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈၁ ကိုလိုက်နာ၍ ဆောင်ရွက် ရမည်။ (ရာဇဝတ်ပုံစံ ၁၀၂၊ ၁၀၂က တို့ကိုကြည့်)။

၈၀၁။ ။လွှတ်ဝါရမ်းများကို ထောင်တာဝန်ခံ အရာရှိထံသို့ မှတ်ပုံတင် ချောစာပြင့် ပေးပို့နိုင်သည်။ လွှတ်ဝါရမ်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လွှတ်ရန်အဓိန်များကို ကြေးနန်းစာဖြင့်မပေး ပို့ရ တားမြစ်လိုက်သည်။

၈၀၂။ ။ရဲကစွဲချက်စာချုပ်ဖြင့်တင်ပို့သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရဲလက်စွဲဥပဒေပဥ္စမအကြိမ် ရဲသို့အကြောင်းကြားခြင်း။ ပုံနှိပ်ခြင်း၊ စာပိုဒ် ၁၄၅၄ တွင်ဖော်ပြပါရှိသော ပုဒ်မများအရ ကျူးလွန်သည့်အမှုတခုခုဌ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ကို အယူခံတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်မှုတွင်ဖြစ်စေ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်သည့်အခါ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ရာဇဝတ်ပုံစံ ၁၈၀ နှင့် ရေးသားသည့်အမှာစာကို ပေးပို့၍၊ ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးကအမှုတွဲကို ဖတ်ရှုလိုလျှင်လည်းဖတ်ရှုရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

Appeals against Acquittals.

803. (1) The statutory limitation for the period within which an appeal against an acquittal can be filed is six months, but no such appeals will ordinarily be sanctioned after the expiration of three months from the date of the order of acquittal.

The President of the Union wishes, however, to emphasize the extreme importance of applications for appeals against acquittals being dealt with as expeditiously as possible and earnestly hopes that this will be carefully borne in mind by all officers, and that recommendations for appeals against acquittals will be submitted with the least possible delay.

(2) Full opportunity will be given to an accused person against whose acquittal an appeal has been filed, to attend, should he so desire, either personally or by a representative, when the appeal is being heard. If the accused is in custody, arrangements will be made in every case for him to be brought before the appellate Court. If he is not in custody, in case of poverty, he will be provided with sufficient funds to enable him to proceed to the appellate Court, *i.e.*, his fare for the journey to the appellate Court, and in the event of the appeal being dismissed from the appellate Court to his place of residence, and in addition subsistence allowance at the rates laid down for 'Ordinary Labouring Classes' in Rule III (1)* of the Rules for the payment of expenses of complainants and witnesses attending criminal Courts published with Judicial Department Notification No. 7, dated the 3rd January 1922, as subsequently amended.

(3) A fee of K 50 for the counsel engaged on behalf of the accused will also be paid in all cases of poverty whatever may be the result of the appeal, and whether the accused is, or is not in attendance when the appeal is heard. In such cases, the Government will arrange for counsel to appear on behalf of the accused, but the accused is at liberty to engage counsel himself and supplement the fee paid by the Government, in order to obtain an advocate of superior calibre should he so desire.

(4) When submitting a proposal that an appeal should be filed against an acquittal, Commissioners of Divisions will in future report whether the accused person is so poor that he requires assistance as specified in paragraphs (2) and (3) above, and whether he desires to engage counsel himself. They will also advise what amount, if any, including subsistence allowance should be paid to an accused person who is not in custody to enable him to proceed to the appellate Court.

* Judicial Department Circular No.7, dated 26th May 1969.

တရားသေလွတ်သည်ကိုဒေါသူခံမင်ခြင်းများ

၈၀၃။ ။(၁) တရားသေလွတ်သည်ကို အယူခံ တင်သွင်းနိုင်သော ကာလအပိုင်းအခြားမှာ ဥပဒေအရ ခြောက်လဟုစည်းကမ်း သတ်မှတ်ထားသည်။ သို့ရာတွင် တရားသေလွတ်အမိန့်ချမှတ်သော နေ့မှသုံးလကုန်လွန်ပြီးနောက်၊ ထိုကဲ့သို့သော မည်သည့် အယူခံမှုမျိုးကိုမျှသာမန်အားဖြင့် ခွင့်ပြုလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။

သို့သော်လည်း၊ တရားသေလွတ်ခြင်းများ အယူခံရန်အတွက် လျောက်လွှာများကို ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် အလွန်အရေးကြီးသည့် အကြောင်းကို၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက လေးနက်စွာမြှက်ဆိုလိုသည်ပြင်၊ ဤအချက်ကို အားလုံးသော အထူရှိမျှားကဂရုပြု၍ မှတ်သားကြပြီးလျှင်၊ တရားသေလွတ်ခြင်းများ အယူခံရန်အတွက် ထောက်ခံချက်များကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု နည်းနိုင်သမျှနည်းစွာနှင့် တင်သွင်းကြလိမ့်မည်ဟု အမှန်မုချမျှော်လင့်ခြင်းရှိပေသည်။

(၂) မိမိအား တရားသေလွတ်ခြင်းကို အယူခံတင်သွင်းခြင်း ခံရသော တရားခံတဦး တယောက်ကို၊ အယူခံမှုကြားနာသည့်အခါ၊ ကိုယ်တိုင်သော်၎င်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ တက်ရောက်လိုလျှင် တက်ရောက်စေရန် အခွင့်အလမ်း အပြည့်အစုံ ပေးရမည်။ တရားခံမှာ အချုပ်နှင့်ရှိနေလျှင်၊ အယူခံတရားရုံးရှေ့သို့ ၎င်းအား ခေါ်ဆောင်လာစေရန် အမှုအသိမ်းသိမ်း၌ စီမံချက်များပြုလုပ်ရမည်။ တရားခံသည်အချုပ်နှင့် ရှိနေသည်မဟုတ်မူ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အချက်တွင်၊ ၎င်းကအယူခံတရားရုံးသို့ သွားရောက်နိုင်ရန်၊ ၎င်းအား ကြေးငွေ အလုံအလောက်ပေးရမည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ အယူခံတရားရုံးသို့ အသွားခရီးအတွက် အခကိုငင်း၊ အယူခံကိုပလပ်လိုက်သည့် အချက်တွင် အယူခံတရားရုံးမှ ၎င်း၏နေရပ်သို့ အပြန်ခရီးအတွက် အခကိုငင်း၊ ထို့ပြင် နောက်ထပ်ပြင်ဆင်ထားသည့်အဘိုင်း၊ ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃ ရက် နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇ အရ ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဆုဇေတ် တရားရုံးများသို့ တက်ရောက်သည့် တရားလိုများနှင့် သက်သေများအား စရိတ်ပေးရန်နည်းဥပဒေများအနက်၊ နှုန်းဥပဒေ ၃(၁)* တွင် "သာမန်အလုပ်သမားလူတန်းစားများ" အတွက်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နှုန်းထားအတိုင်း စားစရိတ်ကိုငင်းပေးရမည်။

(၃) အယူခံမှု၏ အပြီးသတ်အခြေအနေ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ၊ အယူခံမှုကိုကြားနာသည့်အခါ တရားခံတက်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ မတက်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အချက်အရပ်ငဝ်တွင်၊ တရားခံအဖို့ငင် ဒါရိုက်သည့် ရွှေနေအတွက် ရွှေနေခကျပ် ၅၀ ကိုလည်း ပေးရမည်။ ထိုသိသောအမှုများတွင် တရားခံအတွက် ရွှေနေလိုက်လံဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရက စီမံပေးလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် တရားခံကဆန္ဒရှိလျှင်၊ မိမိကိုယ်တိုင် ရွှေနေ ဒါရိုက်ရန်နှင့် ထူးကဲသောအရည်အချင်းရှိသည့် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကို ရရှိနိုင်ရန်အလို့ငှါ အစိုးရက ပေးသည့်အခငွေအပြင် ထပ်လောင်း၍ ကျခံရန်လွှတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(၄) တရားသေလွှတ်ခြင်းကို အယူခံ တင်သွင်းသင့်သည်ဟု ရည်ရွယ်ချက် တင်ပို့သည့် အခါ၊ တရားခံမှာ အထက်အပိုဒ် (၂) နှင့် (၃) တွင်သီးခြား ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အကူအညီအထောက်အပံ့ လိုလောက်အောင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းရှိ မရှိ၊ ထို့ပြင် တရားခံက မိမိကိုယ်တိုင် ရွှေနေငှါလိုသည် မငှါလိုသည့် အကြောင်းကို နောင်အခါမျာ၌ တိုင်းမင်းကြီး

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၆ ရက်နေ့စွဲပါ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ ဆာကြူးထာအမှတ် ၇ ကို ကြည့်ပါ။

(5) Sanction to the payment of the amounts considered necessary under paragraphs (2) and (3) above will be given at the time when orders are passed that an appeal shall be filed. Charges under the rules referred to will be incurred by the Deputy Commissioners and will be debitable to the head '22G. Criminal Courts-*b*. Other Magistrate - (4) contingencies.' The expenditure on account of fees paid to advocates and pleaders not in the service of the Government incurred by Commissioners of Divisions, the Registrar, High Court and District Magistrates will be debitable to the head '22C. Law Officers-*b*. Mofussil Establishment-(4) Contingencies'; and that incurred by the Attorney-General will be debitable to the head '22C. Law Officers-*a*. Attorney-General-(4) Contingencies.'

(6) Recommendations for appeals against acquittals will be made by officers in their executive and not in their judicial capacities. A Deputy Commissioner who desires to recommend an appeal against an acquittal will forward the record of the case, together with a *certified copy* of the judgment it is proposed to appeal against and a concise history of the facts and a statement of the grounds of appeal, too the Commissioner of Division, who will, if he agrees with the Deputy Commissioner, submit the case for the orders of the President of the Union.

(7) In submitting proposals for appeals against acquittals, Commissioners and Deputy Commissioners will invariably give their own independent opinions and not merely forward the representations of Public Prosecutors or District Superintendents of Police.

(8) The right of appeal under section 417 of the Code of Criminal Procedure will be exercised in important cases only.

Important cases are defined to be-

(a)cases of intrinsic importance in which the crime is serious and the judgment of the Court is considered to be a grave miscarriage of justice, or

(b) cases which may not be of intrinsic importance, but in which it is necessary to obtain an authoritative decision upon a doubtful point of law seriously affecting administrative action or the interests of the public.

များက အစီရင်ခံကြရမည်။ အချုပ်နှင့် မဟုတ်သည့် တရားခံကို အယူခံတရားရုံးသို့ သွားရောက်နိုင်စေရန် ကြေးငွေပေးရန်လိုလျှင်၊ စားစရိတ်အပါအဝင် ငွေပေါင်းမည်ရွေ့ မည်မျှထို စာရုံးခံအား ပေးသင့်သည်ကိုလည်း တိုင်းမင်းကြီးများက အကြံဉာဏ် ပေးကြရမည်။

(၅) အယူခံ တင်သွင်းစေရန် အမိန့်ချမှတ်သည့် အခါ၌၊ အထက်အပိုဒ် (၂)နှင့် (၃) များအရ၊ ပေးရန်သင့်သည် ထင်မြင်သည့်ငွေများကို ပေးစေရန် ခွင့်ပြုချက် ပေးရမည်။ ရည်ညွှန်းသည့် နည်းဥပဒေများအရ ကုန်ကျသည့် စရိတ်ငွေများကို ခရိုင်ဝန်များက ကျခံရမည် ဖြစ်၍၊ "၂၂-ဃ၊ ရာဇဝတ်တရားရုံးများ။ ခ၊ အခြားရာဇဝတ် တရားသူကြီးများ။ (၄) အသေးအဖွဲ အသုံးစရိတ်များ"ဟူသည့် ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ပေးငွေစာရင်း ပြုရမည်။ အစိုးရအမှုထမ်း မဟုတ်သော တရားရုံးချုပ် ရှေနေများနှင့် ရှေနေထို့သို့ ပေးသည့်အတွက် တိုင်းမင်းကြီးများ၊ တရားရုံးချုပ် အတွင်းဝန်နှင့် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက ကျခံရသည့် အသုံးစရိတ်များကို "၂၂-ဂ၊ ဥပဒေအာဏာရှိမှုများ။ ခ၊ နယ်အမှုထမ်းအဖွဲ့။ (၄) အသေးအဖွဲအသုံးစရိတ်များ" ဟူသည့် ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ထို့ပြင် နိုင်ငံတော် ရှေနေချုပ်က ကျခံရသည့် အသုံးစရိတ်များကို "၂၂-ဂ၊ ဥပဒေအာဏာရှိမှုများ။ က၊ နိုင်ငံတော် ရှေနေချုပ်။ (၄) အသေးအဖွဲ အသုံးစရိတ်များ" ဟူသည့် ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ပေးငွေစာရင်းပြုရမည်။

(၆) တရားသေ လွှတ်ခြင်းများကို အယူခံရန်အတွက် ထောက်ခံချက်များကို အာဏာရှိများက မိမိတို့ တရားစီရင်ရေး အာဏာရှိအနေဖြင့် မဟုတ်ဘဲ၊ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာရှိအနေဖြင့် တင်သွင်းရမည်။ ခရိုင်ဝန်က တရားသေလွှတ်ခြင်းကို အယူခံရန် ထောက်ခံချက် တင်သွင်းလိုမူ၊ မှန်ကြောင်း တာဝန်ခံ လက်မှတ်ရေးထိုးသော အယူခံလိုသည့် စီရင်ချက် မိတ္တူတစောင်၊ အမှု၏ ကြောင်းခြင်းရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်နှင့် အယူခံ အကြောင်းပြချက်များ ဖော်ပြသည့် စာတမ်းတို့နှင့်တကွ အမှုနှင့်ဆိုင်သည့် အမှုတွဲကို တိုင်းမင်းကြီးထံသို့ တင်ပို့ရမည်။ တိုင်းမင်းကြီးသည်၊ ခရိုင်ဝန်နှင့် သဘောတူညီသည် ဖြစ်လျှင်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ အမိန့်ကို နာခံရန် အမှုကိုတင်ပို့ရမည်။

(၇) တရားသေ လွှတ်ခြင်းများကို အယူခံရန်အတွက် ရည်ရွယ်ချက်များ တင်ပို့သည့် အခါ၊ တိုင်းမင်းကြီးများနှင့် ခရိုင်ဝန်များက မိမိတို့၏ သီးခြားကိုယ်ပိုင် ထင်မြင်ချက်များကို အစဉ်သဖြင့် ဖော်ပြရမည်။ အစိုးရအမှုလိုက် ရှေနေများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးများ၏ပြောဆိုလိုသော အချက်များကို ပေးပို့ခြင်းသက်သက်မျှ မပြုရ။

(၈) အရေးကြီးသော အမှုများ၌သာလျှင်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၁၇ အရ အယူခံပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲရမည်။

အရေးကြီးသော အမှုများဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြထားသည်မှာ—

(က) ပြစ်မှုမှာ ကြီးလေးသော ပြစ်မှုဖြစ်၍၊ တရားရုံးစီရင်ချက်မှာလည်း တရားစီရင်မှု အလွန်အမင်း လွဲမှားသည်ဟု ထင်မြင်ရသော ပကတိအရေးကြီးသည့်အမှုများ၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) ပကတိ အရေးကြီးသည့် အမှုများပင် မဟုတ်သော်လည်း၊ အုပ်ချုပ်မှုဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သော်ငင်း၊ ပြည်သူအကျိုးနှင့် သော်ငင်း၊ များစွာထိခိုက် သက်ဆိုင်နေသော သံသယမကင်းသည့် တရားဥပဒေ အချက်တွင် ခိုင်လုံသော ဆုံးဖြတ်ချက် ရရှိရန် လိုအပ်သော အမှုများဖြစ်သည်။

(*9*) An appeal will not ordinarily be ordered on an application by a private individual unless the application is supported by the recommendation of the local administrative officers.

(*10*) The orders relating to assistance to be given to poor persons shall be applied also in the cases of applications to the High Court for enhancement of sentence where the accused person is in indigent circumstances. The report reqired by paragraph (4) above shall be submitted in such cases also.*

804. When on an appeal which has been preferred against an acquittal by the President of the Union under section 417, Code of
427 Criminal Porcedure, an order is passed for the arrest of the accused under section 427, Code of Criminal Procedure, the Court before which the accused is produced shall, after taking action under section 427, Code of Criminal Procedure, report to the High Court whether the accused has been released on bail pending the disposal of the appeal or committed to prison, and, if so, the prison in which he has been detained.

* Judicial Department 'G' Circular No.19 of 1940, dated the 23rd May 1940.

(၉) ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှု အရာရှိများ၏ ထောက်ခံချက်ဖြင့် လျှောက်ချက်ကို ထောက်ခံထားသည့် မဟုတ်လျှင်၊ သာမန်အရပ်သား တဦးတယောက်၏ လျှောက်ထားချက်အရ သာမန်အားဖြင့် အယူခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်မည် မဟုတ်ချေ။

(၁၀) ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို တိုးမြှင့်ရန်အတွက် တရားရုံးချုပ်သို့ လျှောက်ထားသည့် အချက်များတွင်လည်း၊ တရားခံမှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အခြေအနေတွင်ရှိနေလျှင်၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူအား အကူအညီပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အမိန့်များကို သုံးစွဲသက်ဆိုင်စေရမည်။ ထိုသို့သောအမှုများတွင်လည်း အထက်အပိုဒ် (၄) အရလိုသည့်အစီရင်ခံချက်ကို တင်သွင်းရမည်။*

၄၂၇။ ၈၀၄။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ တရားသေလွတ်ခြင်းကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက၊ အယူခံဆုိသူ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂၇ အရ၊ တရားခံကို ဖမ်းရန် အမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ၊ တရားခံကို တင်ပို့ရာဖြစ်သော တရားရုံးသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂၇ အရ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပြီးနောက်၊ အယူခံမှုကို ဆုံးဖြတ်မပြီးမီအတွင်း တရားခံကို ခံဝန်ဖြင့် လွှတ်ထားသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ထားသည်၊ အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ထားလျှင်လည်း ၎င်းကိုမည်သည့် အကျဉ်းထောင်တွင် ချုပ်ထားသည့် အကြောင်းတို့ကို တရားရုံးချုပ်သို့ အစီရင်ခံရမည်။

* ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ၊ တရားရေးဌာန "ဂျီ" ဆာကြူလာအမှတ် ၁၉။

CHAPTER XXVI

Public Prosecutors

805. The Government has appointed the Attorney General and the Deputy Attorney General as Ex-officio Public Prosecutors generally. Among the duties of the Attorney General are included the ones such as bringing to the nofice of the State Peace and Development Council: the Government; the departments if their acts are not in accordance with law; tendering legal advice when so requested by the State Peace and Development Council; the Government or the Ministry; giving legal protection to the people in order to enable them to fully enjoy their legal rights and privileges; filing necessary appeal or revision to the Supreme Court in respect of adjudication of Courts in different levels that are not in accordance with law; scrutinizing; drafting and translating laws; revising law, revising laws to conform with the times and issuing law manuals, performing other duties as are prescribed by existing laws or by procedures or directives made under this law, and other duties as are assigned by the State Peace and Development Council.

The Atnortey General has issued Directive No. 1/88 in exercise of the duties and functions conferred on him for further performance to duties. According of that directive , all Law Officers (public prosecutors) shall carry out the duties efficiently and without failure since they are service personnel of the State and that relevant Law Officers shall perform the duties of Public Prosecutors as may be necessary at different levels of Courts of law. In addition, the Law Officers at different levels shall carry out their duties and functions as prescribed in the existing laws or directives or memorondums having effect as directives as well as the instructions given by the different levels of Peace and Development Councils.

Besides, the attorney General in exercise of the duties and powers conferred on him has prescribed the duties and functions of the Law Officers assigned to State/Divisional level, District level and Township level Law Offices.

It is prescribed that Law Officers at different levels shall perform the following duties and functions under the supervision of the Attorney General:-

အခန်း (၂၆)

အစိုးရအမှုလိုက်ရှေ့နေများအကြောင်း

၈၀၅။ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းအမှုအားလုံးတို့အတွက် နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ်တို့ကို ယေဘုယျအားဖြင့် ရာထူးအလျောက် အစိုးရအမှုလိုက်ရှေ့နေများအဖြစ် ခန့်ထားခဲ့သည်။ * နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်၏တာဝန်များတွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီ၊ အစိုးရအဖွဲ့၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ အစိုးရဌာနများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်ခြင်းမရှိပါက သက်ဆိုင်ရာသို့ညွှန်ပြခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီကဖြစ်စေ၊ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုခုကဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအကြံဉာဏ်များပေးခြင်း၊ ပြည်သူများ၏ဥပဒေနှင့်အညီ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝခံစားနိုင်ရေးအတွက် ဥပဒေကြောင်းအရ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိပါက တရားရုံးချုပ်သို့လိုအပ်သလို အယူခံမှုသို့မဟုတ် ပြင်ဆင်မှုတင်သွင်းခြင်း၊ ဥပဒေများစိစစ်ခြင်း၊ ရေးဆွဲခြင်း၊ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း၊ ခေတ်နှင့်လျော်ညီစေရန် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်များ ပြုစုထုတ်ဝေခြင်း၊ တည်ဆဲတရားဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ညွှန်ကြားချက်များအရဖြစ်စေ သတ်မှတ်သော အခြားတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက ပေး အပ်သောအခြားတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

ရှေ့နေချုပ်သည် မိမိအားအပ်နှင်းထားသော တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားရန် ရှေ့နေချုပ်ကညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၁/၈၈)ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက်အရ ဥပဒေအရာရှိအသီးသီးသည် နိုင်ငံတော်၏ဝန်ထမ်းများဖြစ်သည့်အလျောက် မိမိတို့အား ပေးအပ်ထားသော ဝတ္တရားများကို ကျေပွန်စွာ မပျက်မကွက် ထမ်းဆောင်ကြရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အဆင့်ဆင့်သော တရားရုံးများတ တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရာရှိများက လိုအပ်သလို လိုက်ပါဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အဆင့်ဆင့်သော ဥပဒေအရာရှိများသည် တည်ဆဲဥပဒေများအရဖြစ်စေ၊ ထုတ်ပြန်ထားသော ညွှန်ကြားချက်များ၊ ညွှန်ကြားလွှာများ၊ ညွှန်ကြားလွှာကဲ့သို့ သဘော သက်ရောက်သော အမှာစာများအရဖြစ်စေ လမ်းညွှန် ထားသည့်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည့်အပြင်သက်ဆိုင်ရာ ဒေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက လမ်းညွှန်သည်တို့ကိုတိကျစွာလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားထားသည်။

ဆက်လက်၍ ရှေ့နေချုပ်သည် မိမိအားအပ်နှင်းထားသောတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးလျက် ပြည်နယ်/တိုင်းအဆင့်၊ ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်ဥပဒေရုံးများရှိ ဥပဒေအရာရှိများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကိုအမိန့်အမှတ် ၂/၈၈* ဖြင့် သတ်မှတ်ပေးသည်။ ဥပဒေအရာရှိ အဆင့်ဆင့်သည် ရှေ့နေချုပ်၏ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုကိုခံယူလျက် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ထားရှိသည် -

* နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဥပဒေအမှတ် ၃/၈၈

(a) tendering Legal advice to the Peace and Development Council, Government departments and organizations such as boards and corporations at respective levels.:

(b) examining any complaint lawfully made by a citizen who is said to be deprived of his rights and privileges and taking necessary measures;

(c) tendering advice in cases which are to be sent up to the Court to be in accordance with law;

(d) appearing at the trial of a person who has violated criminal law;

(e) acting or pleading for the State in civil cases where the State is plaintiff or defendant;

(f) submitting of the Attorney General judgements, orders and decisions of the judicial Courts which are found to be inconsistent with law; and

(g) performing and exercising such other duties and powers prescribed by the Attorney General.

The Law Officers, if they are not permitted to serve exceeding 60 years of age in respect of special cases for public interests under the Fundamental Rule 56, paragraph (8), sub-paragraph (3) amended by Notification No. 587 dated 7th November, 1953 of the Department of Finance and Revenue, shall take pension when attaining the age of sixty.

Law Officers shall not only be entitled to enjoy the salaries or pay scales prescribed by the Government from time to time but the existing rules and bye-laws in respect of travelling allowance, leave and pension of the officers of the same rank of other Government Departments shall also be relevant to the Law Officers.

The Law Officers shall not perform non-governmental private case.

RULES FOR THE REPRESENTATION OF THE GOVERNMENT IN CRIMINAL CASES

806. The following rules have been prescribed for the representation of the Government by the relevant authorities:-

(၁) သက်ဆိုင်ရာအဆင့်ရှိအေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအစိုးရဌာန၊ ဘုတ်၊ ကော်ပိုရေးရှင်း စသည့်အဖွဲ့အစည်းများအားဥပဒေနှင့်ပတ်သက်သည့် အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊

(၂) နိုင်ငံသားတစ်ဦးကမိမိလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးသည်ဟုတရားဝင်တိုင်တန်းလာလျှင် စိစစ်၍ လိုအပ်သလိုဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၃) တရားစွဲရမည့်အမှုအတွက် ဥပဒေနှင့်ဟိုက်ညီသော ဆောင်ရွက်ချက်ဖြစ်စေရန် အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊

(၄) ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေကျူးလွန်သူကို စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၅) အစိုးရပါဝင်သော တရားမမှုတွင် အစိုးရဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၆) သက်ဆိုင်ရာအဆင့်ရှိတရားရုံး၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာစီရင်ချက်၊ အမိန့်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်ကြောင်းတွေ့ရှိပါက ရှေ့နေချုပ်ထံတင်ပြခြင်း။

(၇) ရှေ့နေချုပ်က သတ်မှတ်ပေးသည့်အခြားလုပ်ငန်းတာဝန်များကိုဆောင်ရွက်ခြင်း။.

ဥပဒေအရာရှိများသည်၊ ၁၉၅၃-ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၇-ရက်စွဲပါဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅၈၇ ဖြင့်ပြင်ဆင်ထားသော မူလအခြေခံနည်းဥပဒေ ၅၆ အပိုဒ် ၈ ။ အပိုဒ်ခွဲ(၃) အရ အများပြည်သူအကျိုးငှာ အလွန်အကြောင်းထူးသည့်ကိစ္စများတွင် အသက် ၆၀ ကျော်လွန်၍ အမှုထမ်းရွက်ခွင့်မပြုလျှင်၊ အသက် ၆၀ ပြည့်သည့်အခါ အမှုထမ်းခြင်းမှ အငြိမ်းစားယူရမည်။ မူလအခြေခံနည်းဥပဒေ ၅၆ က ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အခြားဥပဒေအရာရှိများနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။

ဥပဒေအရာရှိများ နိုင်ငံတော်အစိုးရက အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သည့်လစာ၊ သို့မဟုတ်လစာနှုန်းများကို ရထိုက်ခွင့်ရှိရမည်ဖြင့်၊ အခြားအစိုးရဌာနများရှိ မိမိတို့နှင့် အဆင့်အတန်း တူညီသောအရာရှိများ၏ ခရီးစရိတ်၊ ခွင့်ရက်၊ ပင်စင်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အတည်ဖြစ်နေသော နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများသည် ဥပဒေအရာရှိများနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။

ဥပဒေအရာရှိများအား အစိုးရမဟုတ်သည့်ကိုယ်ပိုင်အမှုလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။

ရာဇဝတ်မှု(ပြစ်မှု)များတွင် အစိုးရကိုယ်စားဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် နည်းဥပဒေများ

၈၀၆။ ရာဇဝတ်မှုများတွင် အစိုးရကိုယ်စားဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို သက်ဆိုင်ရာမှ ပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်ဘည်။

I.REPRESENTATION OF THE GOVERNMENT BY THE LAW OFFICERS

In respect of appeals preferred in the Supreme Court, the Attorney General of the Union of Myanmar is the officer appointed by the Chairman of the State Peace and Edvelopment Council to receive such notice.

NOTE-I. The Supreme Court, Yangon, on admitting an appeal, furnishing as of course to the Attorney General, without application by him under section 422, a copy of the grounds of appeal.

II. The Office of the Attorney General has, or should have, information regarding all cases whether tried by the State, Divisional Court or District Court or by Magistrates invested with special powers under section 30, Code of Criminal Procedure, in which the appeal lies to the Supreme Court.

III. (i)When a notice of appeal is received from the Supreme Court, the Attorney General before deciding whether a Law Officer should be asked to appear on behalf of the Government, shall first consider whether there is any reasonable probability of the appeal succeeding if an appearance on behalf of the Government is not made. The fact that, in a jail appeal, the accused will, usually be unrepresented should be taken into consideration. No requisition shall be made in unimportant cases and even in important cases where there is no reasonable ground to apprehend that the appeal will succeed. A perusal of the ground of appeal should normally suffice with the Attorney General's own knowledge of the case for determining this point. If it is considered that the appearance of a Law Officer is necessary, the Attorney General shall at once requisition his services.

(ii) In every appeal against a conviction for murder, the Attorney General will instruct the Law Officer to appear as a matter of course.

IV. If the Law Officer is not satisfied that his services are necesary in any particular case, it is open to him to make a further reference to the Attorney General.

၁။ ဥပဒေအရာရှိများက အစိုးရတို့ယ်စားဆောင်ရွက်ခြင်း

က။ ဖြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းများကို တရားခံများက အယူခံခြင်း

တရားရုံးချုပ်တွင် တင်သွင်းသည့်အယူခံမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍မူ နို့တစ်စာတို့ လက်ခံရန် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာ့ယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ခန့်ထားသောအရာရှိမှာ နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားရုံးချုပ်သည် အယူခံမှုကို လက်ခံသည့်အခါ နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်အား၊ ၎င်းက ပုဒ်မ ၄၂၂ အရ လျှောက်တောင်းခြင်းမရှိဘဲ၊ အယူခံအကြောင်းပြချက်များ မိတ္တူတစ်စောင်ကိုပေးရိုးပေးစဉ်ရှိသည့်အတိုင်းပေးသည်။

၂။ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင် တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်သည်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ၃၀ အရ အထူးအာဏာအပ်နှင်းရရှိသည့် တရားသူကြီးက စစ်ဆေးစီရင်သည်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးချုပ်သို့ အယူခံဝင်ရသည့် အမှုတစ်ရပ်ရပ် နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အကြောင်းအရာတို့ကို ရှေ့နေချုပ်ရုံးက သိရှိထားသင့်သည်။

၃။ (၁) တရားရုံးချုပ်မှ အယူခံမှု နို့တစ်စာကို ရရှိသည့်အခါ နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်သည် ဥပဒေ အရာရှိတစ်ဦးဦးကို အစိုးရအတွက်လိုက်လဲဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားခြင်းမပြုမီ၊ အစိုးရအတွက်လိုက်လဲခြင်းမပြုပါက၊ အယူခံအောင်မြင်မည့်လက္ခဏာအတော်အသင့်ရှိမည် မရှိမည် အကြောင်းကို ဦးစွာပထမ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည်။ ထောင်အယူခံတွင် ထုံးစံအားဖြင့် တရားခံအတွက် ကိုယ်စားရှေ့နေ လိုက်လဲဆောင်ရွက်ခြင်းရှိမည်မဟုတ်သည့် အချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ အနေမကြီးအမှုများတွင် ဥပဒေအရာရှိ လိုက်လဲဆောင်ရွက်ရန် မတောင်းဆိုရ။ အနေကြီးသော အမှုများတွင်ပင် အယူခံအောင်မြင်မည်ဟု စိုးရိမ်ရန် သင့်တော်သော အကြောင်းယုတ္တိမရှိလျှင် မတောင်းဆိုရ။ အယူခံ အကြောင်းပြချက်များကို ဖတ်ရှုခြင်းနှင့်တကွ နိုင်ငံတော်ရှေ့နေ့ချုပ်က အမှု၏ အကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်သိရှိနားလည်ထားခြင်းတို့မှာ ဤအချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် အလို့ငှာ သာမန်အားဖြင့် လုံလောက်သည်။ ဥပဒေအရာရှိ လိုက်လဲဆောင်ရွက်ရန် လိုသည်ဟု ထင်မြင်လျှင် နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်က ဥပဒေအရာရှိအား လိုက်လဲဆောင်ရွက်စေရန် ချက်ချင်းတောင်းဆိုရမည်။

(၂) လူသတ်မှု အတွက် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ချက်ကို အယူခံသည့် အမှုများ အသီးသီးတွင် လုပ် ရိုးလုပ်စဉ်အားဖြင့် ဥပဒေအရာရှိအား လိုက်လဲဆောင်ရွက်စေရန် နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်က ညွှန်ကြားရမည်။

၄။ သီးခြားအမှုတစ်ခုခုတွင် ဥပဒေအရာရှိက မိမိ၏ ဆောင်ရွက်မှုကို လိုသည်ဟု ယူဆကျေနပ်ခြင်း မရှိလျှင် ၎င်းက နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ်ထံ ထပ်မံထောက်လှမ်းမေးမြန်းခြင်း ပြုရမည်။

V. (a) The Director of the Prosecution Department on behalf of the Attorney General, when instructing the Law Officer to appear in appeals or revisions in the Supreme Court, should not be content merely to request him to appear and support the order or conviction as the case may be but should, to facilitate his work and assist in the exhaustive presentation of the case, embody in his instructions such remarks as may occur to him in connection with it, reference to any authorities with which he may be acquainted, and suggestions as to the points to which attention should be specially directed in the argument.

(b) When any important principle is involved in a case, the Law Officer shall refer to the appropriate branch of the office of the Government in order to ascertain if the Government has any special instructions to give or wishes to indicate any matters on which stress should be made.

VI. In cases where the Attorney General or the Law Officer feels strongly that it would not be consistent with his duty to the Court to support a conviction and that he should withdraw from the case, he may do so on his own responsibility, but he should intimate the reasons for his action as early as possible to the officer instructing him.

VII. It may accassionally happen that, in an appeal or other criminal proceeding, the Sureme Court may, sus motis, express a desire that a Law Officer should appear on behalf of the Government although his services have not been previously requisitioned. In such a case the Law Officer should at once address the Government in the matter.

VIII. On receipt of notice of appeal in cases instituted by the Myanma Railway Administration under the Railways Act or by the Forest Department, District Magistrates shall at once inform the General Manager, Myanma Railways, or the Divisional Forest Officer concerned, as the case may be, of the time and place where the appeal will be heard so that they may arrange to assist the District Magistrate to uphold the conviction if they desire to do so.

၅။(က) တရားရုံးချုပ်၌ အယူခံမှုများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှုများတွင် လိုက်လံဆောင်ရွက် စေရန်၊ နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ် ကိုယ်စားအမှုလိုက်ငှာန ညွှန်ကြားနေမှုသည် ဥပဒေအရာရှိအား အကြောင်း အားလျော်စွာ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ချက်ကို ဖြစ်စေ၊ သွားရောက်ထောက်ခံရန် တောင်းဆို ရုံမျှနှင့် ရောင့်ရဲခြင်းမရှိဘဲ၊ ဥပဒေအရာရှိအား အလုပ်လွယ်ကူစေရန်နှင့် အမှုကို ပြည့်စုံကုန်စင်အောင် တင်ပြရာ၌ အထောက်အကူရစေရန် အတွက် အမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိထင်မြင်သဘောရသည့် မှတ်ချက်များ၊ မိမိသိရှိထားသည့် အကိုးအကားများကို ရည်ညွှန်းချက်မှ စ၍ လျှောက်လဲချက်ပေးရာ၌ အထူးသဖြင့် ဂရုပြုရန် နှိုးဆော်ရသည့် အချက်အလက်များကို မိမိ၏ ညွှန်ကြားချက်များတွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြရမည်။

(ခ) အမှုတွင် အရေးကြီးသော မူသဘောတရားတစ်ခုခုပါဝင်လျှင် အစိုးရက အထူး ညွှန်ကြားချက်တစ်စုံတစ်ရာပေးရန် ရှိ-မရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် အလေးအနက် ဖော်ပြရမည့် အကြောင်းအရာများကို ညွှန်ကြားလိုခြင်း ရှိ-မရှိ သိသာအောင် စုံစမ်းရန် အလို့ငှာ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရာရှိက အစိုးရအဖွဲ့ရုံး သက်ဆိုင်ရာဌာနသို့ ထောက်လှမ်းမေးမြန်းရမည်။

၆။ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ချက်ကို ထောက်ခံရန်မှာ တရားရုံးသို့ မိမိဆောင်ရွက်ရသော တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ကိုက်ညီခြင်း ရှိမည်မဟုတ်သဖြင့် မိမိသည် အမှု လိုက်ပါဆောင် ရွက်ခြင်းမှ နုတ်ထွက်သင့်သည်ဟု နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်က ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရာရှိက ဖြစ်စေ၊ ခိုင်မြဲစွာ ထင်မြင်ယူဆ သည့် အချက်များတွင် မိမိတာဝန်နှင့် မိမိအမှုမှန်တိုင်းထွက်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် မည်သည့်အတွက် ထိုသို့ ပြုလုပ်ရသည် ဟူသော အကြောင်းပြချက်များကို ညွှန်ကြားချက်ပေးသည့် အရာရှိသို့ ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ ကြားသိစေရမည်။

၇။ ရုံးဖန်ရုံခါ ဖြစ်တတ်သည်မှာ အယူခံမှုတွင် ဖြစ်စေ အခြားရာဇဝတ်မှုခင်းတွင် ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအရာရှိ လိုက်လံဆောင်ရွက်စေရန်၊ ယခင်က မတောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း အစိုးရအတွက် ဥပဒေ အရာရှိ လိုက်လံစေလိုကြောင်း တရားရုံးချုပ်က မိမိအလိုအလျောက် ထုတ်ဖော်ပြောဆို ခြင်းရှိနိုင်သည်။ ထိုသို့သော အချက်မျိုးတွင် ဥပဒေအရာရှိက ထိုကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရသို့ ချက်ခြင်းအကြောင်း ကြားရမည်။

၈။ မီးရထားအက်ဥပဒေအရ မီးရထားအုပ်ချုပ်ရေးဌာနက စွဲဆိုသော အမှုများတွင် သို့တည်းမဟုတ် သစ်တောဌာနက စွဲဆိုသော အမှုများတွင် အယူခံနို့တစ်စာကို ရရှိသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရာရှိသည် အကြောင်းအားလျော်စွာ မြန်မာနိုင်ငံမီးရထား အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ထံသို့ ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာ သစ်တောအရာရှိထံသို့ ဖြစ်စေ၊ (ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ချက်ကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအား ထောက်ခံစေရန် ၎င်းတို့က အကူအညီပေးလိုလျှင် အကူအညီပေးခြင်းကို စီမံနိုင်ရန် အလို့ငှာ) အယူခံမှုကို ကြားနာသည့် အချိန် နှင့် နေရာတို့ကို ချက်ချင်းပြောကြားရမည်။

MATTER REGARDING LAW OFFICER TO APPEAR IN RESPECT OF CASE FILED AT COURT UNDER THE MYANMAR IMMIGRATION (EMERGENCY PROVISIONS) ACT, 1947

807. The Office of the Attorney General issued the memorandum dated 23rd February, 1990, on the matter relating to the Law Officer to appear in respect of the case filed at the Court under the Myanmar Immigration (Emergency Provisions) Act, 1947. In that memorandum, the following have been instructed: -

1. Since the Myanmar Immigration (Emergency Provisions) Act, 1947 has been amended by the Law Amending the Myanmar Immigration (Emergency Provisions) Act, 1947 (The State Law and Order Restoration Council Law No. 2/90), the penalty of section 13 can be passed from a minimum of 6 months to a maximum of 5 years under such amendment so that the cases instituted under that section has become cognizable offence. Thus, in the cases instituted under section 13 of that Law, the Law Officers shall appear on behalf of the Government.

2. It is hereby instructed that the Law Officers shall, in respect of the cases instituted under section 13 of that Act, carry out to get definite and complete evidentiary necessities, in appearing at the Court, perform in effective manner so that the ingredients of the offence shall be envisaged resulting no weaknesses, and submit to the Court for passing effective and deterrent punishment.

3. On failing to pass effective and deterrent punishment, the revision shall be filed and on acquittal, in spite of being true case, appeal against acquittal shall be submitted level by level.

MATTER REGARDING LAW OFFICER TO ABIDE BY IN RESPECT OF APPLYING FOR BAIL AT COURT

808. The Office of the Attorney General has issued the Directive No.1/89 dated 13th January, 1989 on the matter regarding the Law Officer to abide by in respect of applying for bail at the Court. In that Directive.

1. The Law Officer shall, where the Court informs the Law Officer to give remark or argument in respect of submitting application by the accused to admit to bail in criminal case,carry out as follows: -

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး(လတ်တလောပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေ အရ တရားစွဲဆိုသည့် အမှုဌ် ဥပဒေအရာရှိ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စ။

၈၀၇။ ရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး (လတ်တလောပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုသည့်အမှုဌ် ဥပဒေအရာရှိ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၂၃-၂-၉၀ ရက်စွဲဖြင့် အမှာစာ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းအမှာစာတွင် အောက်ပါ အတိုင်း ညွှန်ကြားထားရှိသည် -

၁။ ၁၉၄၇-ခုနှစ် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး (လတ်တလော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေကို ၁၉၄၇- ခုနှစ်၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး (လတ်တလော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဥပဒေအမှတ် ၂/၉၀) အရ ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရာ ယင်းပြင်ဆင်ချက်အရ ပုဒ်မ ၁၃၏ ပြစ်ဒဏ်မှာ အနည်းဆုံး ၆-လမှ အများဆုံး ၅-နှစ်အထိ ချမှတ်နိုင်သဖြင့် ယင်းပုဒ်မအရ စွဲဆိုသည့်အမှုများသည် ရဲအရေးယူနိုင်သော အမှုဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ ၍ ယင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃-အရ စွဲဆိုသည့် အမှုများတွင် ဥပဒေအရာရှိသည် နိုင်ငံတော်ဘက်မှ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဥပဒေအရာရှိများသည် ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၁၃-အရ စွဲဆိုသည့် အမှုများ၌ အထောက်အထား သက်သေလိုအပ်ချက် သေသေချာချာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် တရားရုံးတွင် အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်ရာ၌ ပြစ်မှုအင်္ဂါများ၊ ပီပီပြင်ပြင် ပေါ်ပေါက်ပြီး ပျော့ကွက် ဟာကွက်များ မရှိစေ ရန် အတွက် ထိထိရောက်ရောက် အမှုလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ထိရောက်ဟန့်တားသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန် အတွက်လည်း တရားရုံးသို့ တင်ပြလျှောက်ထားရန် ညွှန်ကြားပါသည်။

၃။ ထိရောက်ဟန့်တားသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မပြုပါက ပြစ်ဒဏ်တိုးမြှင့်ရေးအတွက် ပြင်ဆင် မှုတင်သွင်းရန် နှင့် အမှုမှန်ဖြစ်လျက် အပြီးအပြတ် လွှတ်ပါက အယူခံဝင်ရန် အတွက် အဆင့်ဆင့် တင်ပြကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

တရားရုံးတွင် အာမခံ လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေအရာရှိက လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စ။

၈၀၈။ တရားရုံးတွင် အာမခံလျှောက်ထားသည့် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေအရာရှိက လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စအတွက် ရှေ့နေချုပ်ရုံးမှ ၁၃-၁-၈၉ ရက်စွဲဖြင့် ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၈၉ ကို ထုတ်ပြန်ထားရှိသည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက်တွင် -

၁။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုတွင် တရားရုံး၌ တရားခံက အာမခံလျှောက်၍ ယင်းလျှောက်ထား ချက် အပေါ်မှတ်ချက် သို့မဟုတ် လျှောက်လဲချက်ပေးရန် တရားရုံးမှ ဥပဒေအရာရှိထံ

(a) where the offence for which bail is applied is an offence for which admitting to bail is expressly prohibited under any law, argument shall be sumitted to the Court in accordance with the provision of that law.

(b) regarding non-bailable offence, if the accused applies to admit to bail, objection shall be submitted in accordance with section 497 of the Code of Criminal Procedure. Regarding the important case, for example, the case in which the State takes interest and the case that is concerned with the policy matter, the Law Officer, shall not merely objecting in the ordinary sense of the expression lodge strong objection to the Court emphatically giving reasons in full context why bail should not be admitted.

Where the organization that files the case submits points for objection to admit to bail, those points shall also be submitted to the Court.

(c) regarding bailable offence, in normal practice, it shall be submitted to the court in accordance with the provision of section 496 of the Code of Criminal Procedure.

(d) regarding bailable offence, where the organization that files the case gives information due to special circumstances, such points shall be submitted to the Court.

(e) where the relevant Peace and Development Council gives instruction regarding either bailable offence or nonbailable offence due to special circumstances, submission shall be made to the Court in accordance with such instruction.

DIRECTIVE REGARDING SCRUTINY WHETHER APPEAL AGAINST ACQUITTAL SHOULD BE SUMMITTED OR NOT IN CRIMINAL CASE

809. The Attorney General, in exercise of the power conferred on him under section 4, sub-section (d) of the Attorney General's Law, issued the Directive relating to Prosecution No. 1/98, dated 14th September, 1998, regarding scrutiny whether appeal against acquittal should be submitted or not in criminal cases. In that Directive -

အကြောင်းကြားပါက ဥပဒေအရာရှိသည် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(က) အာမခံလျှောက်ထားသည့် အမှုသည် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်က အာမခံမပေးရဟု အတိအလင်း တားမြစ်ထားသည့် အမှုဖြစ်ပါက ယင်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ တရားရုံးသို့ တင်ပြရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) အာမခံမပေးနိုင်သော အမှု (Non- bailable Offence)တွင် တရားခံဘက်မှ အာမခံ လျှောက်ထားလာပါက ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉၇ နှင့် အညီ ကန့်ကွက်တင်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးသော အမှုမျိုး (ဥပမာ) နိုင်ငံတော်က စိတ်ဝင်စားသော အမှုမျိုး၊ မူဝါဒနှင့် သက်ဆိုင်သော အမှုမျိုးတွင် ဥပဒေအရာရှိအနေဖြင့် သာမန် ကန့်ကွက်ရုံမျိုး မဟုတ်ဘဲ မည်သည့်အတွက် အာမခံမပေးသင့်ကြောင်းကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တရားရုံးသို့ အလေးအနက်ထား တင်ပြ ကန့်ကွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ တရားစွဲ အဖွဲ့အစည်းက ယင်းအမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အာမခံပေးခြင်းကို ကန့်ကွက်ရန် အချက်အလက်များ တင်ပြလာပါက ယင်းအချက်အလက်များကိုပါ ထည့်သွင်း၍ တရားရုံးသို့ တင်ပြကန့်ကွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) အာမခံပေးနိုင်သော အမှု (Bailable Offence)ဖြစ်ပါက သာမန်အားဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉၆ နှင့်အညီ တရားရုံးသို့ တင်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) အာမခံပေးနိုင်သောအမှု (Bailable Offence) နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထူးခြားသော အခြေအနေအရ သက်ဆိုင်ရာ တရားစွဲ အဖွဲ့အစည်းက အကြောင်းကြားလာပါက တရားရုံးသို့ တင်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။

(င) တရားရုံးတွင် စွဲဆိုထားသော အမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အာမခံမပေးနိုင်သော အမှု (Non - bailable) ဖြစ်စေ၊ အာမခံပေးနိုင်သောအမှု (Bailable Offence) ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက ထူးခြားသော အခြေအနေအရ ညွှန်ကြားလာလျှင် ယင်းညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း တရားရုံးသို့ တင်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုတွင် တရားခံအား အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့်အမိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် သင့်-မသင့် စီစစ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ညွှန်ကြားချက်

၈၀၉။ ရှေ့နေချုပ်သည် ရှေ့နေချုပ် ဥပဒေပုဒ်မ (၄)၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ)အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုတွင် တရားခံအား အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့် အမိန့်

1. On receiving the submission by any of the following organizations or persons suggesting appeal against acquittal under section 417 of the Code of Criminal Procedure should be submitted concerning the order acquitting the accused in criminalcase, the Prosecution Department of the Office of the Attorney General and the different levels of Law Offices shall abide by this Directive: -

(a) submitting by Law Officer who conducted the trial of the case;

(b) submitting by any of the aggrieved person or the department that files the case or any of the relevant Government departments;

(c) submitting by the relevant Law Office due to information passed by any of the regional organizations;

(d) submitting after serutiny by different levels of Law Offices;

(e) submitting by the relevant Law Office under instruction of the Office of the Attorney General.

2. Where the Law Officer desirous of submitting appeal against acquittal regarding an order of acquittal is the Township Law Officer, District Law Officer or State/ Divisional Law Officer, such officer shall complete form (B) attached herewith, then attach that document to the relevant proceeding, and together with the certified copy or copies of the judgement, of the relevant Court(s) submit the proceeding to the Office of the Attorney General within 15 days from the date of receiving such certified copy of judgement.

3. Where the Law Officer who conducted this trial of the case desirous of submitting appeal against is not the Township Law Officer, District Law Officer or State/Divisional Law Officer, such Law Officer shall complete form (A), then attach that document to the relevant proceeding, and together with the certified copy or copies of the judgement(s) of the relevant Court(s) submit the proceeding within 7 days to his superior Township Law Officer, District Law Officer or State/Divisional Law Officer.

4. The Township Law Officer, district Law Officer or State/ Divisional Law Officer shall, on receiving the proceeding submitted under the above-mentioned paragraph 3, submit the same after filling his own appraisal and remark to the Office of the Attorney General within 15 days.

ကို အယူခံဝင်ရန် သင့်-မသင့် စီစစ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမှုလိုက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၉၈ကို ၁၄-၉-၉၈နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုညွှန်ကြားချက်တွင် -

၁။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုတွင် တရားခံအား အပြီးအပြတ် (တရားသေ) လွှတ်သည့် အမိန့်ကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၁၇ အရ အယူခံ ဝင်သင့်ကြောင်း အောက်ပါဌာန အဖွဲ့, အစည်းတစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦး၏ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ရှေ့နေချုပ်ရုံး တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက် ဌာနနှင့် ဥပဒေရုံး အဆင့်ဆင့်တို့သည် ဤညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရမည် -

(က) အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိက တင်ပြခြင်း၊

(ခ) နစ်နာသူ အမှုသည် တစ်ဦးဦး (သို့မဟုတ်) တရားစွဲဆိုသည့်ဌာန (သို့မဟုတ်) သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန အဖွဲ့,အစည်းတစ်ခုခုက တင်ပြခြင်း။

(ဂ) ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့,အစည်းတစ်ခုခု၏ အကြောင်းကြားချက်အရ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံးက တင်ပြခြင်း။

(ဃ) ဥပဒေရုံးအဆင့်ဆင့်၏ စီစစ်ချက်အရ တင်ပြခြင်း။

(င) ရှေ့နေချုပ်ရုံး၏ ညွှန်ကြားချက်အရ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံးက တင်ပြခြင်း။

၂။ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို အယူခံဝင်သင့်ကြောင်း တင်ပြလိုသည့် ဥပဒေအရာရှိသည် မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် /တိုင်း ဥပဒေအရာရှိဖြစ်လျှင် ပူးတွဲပါ ပုံစံ(ခ)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ အမှုတွဲ စာတွဲတွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီးနောက် ယင်းအမှုလိုက် စာတွဲကို သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး(များ)၏ စီရင်ချက် မိတ္တူ* (များ) နှင့်အတူ ယင်းစီရင်ချက် မိတ္တူလက်ခံရရှိသည့် ရက်မှ ၁၅ ရက် အတွင်း ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

၃။ အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့် အမိန့်ကို အယူခံဝင်သင့်ကြောင်း တင်ပြလိုသည့် အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိသည် မြို့နယ် ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် /တိုင်း ဥပဒေအရာရှိမဟုတ်လျှင် ၄င်းအမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိသည် (ပုံစံ - ၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက်, စာတွဲတွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီးနောက် ၄င်းအမှုလိုက် စာတွဲကို သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး (များ) ၏ စီရင်ချက် မိတ္တူ(များ)†နှင့်အတူ ယင်းစီရင်ချက် မိတ္တူလက်ခံရရှိသည့် ရက်မှ ၇ ရက်အတွင်း မိမိ၏ အကြီးအကဲဖြစ်သည့် မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင် ဥပဒေအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပေဒအရာရှိထံ တင်ပြရမည်။

၄။ အထက် အပိုဒ် (၃)အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့် မြို့နယ် ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် /တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် ပုံစံ (ခ)တွင် မိမိ၏ သုံးသပ်ချက်နှင့် သဘောထားမှတ်ချက်တို့ကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပြီး တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့် ရက်မှ ၁၅ ရက်အတွင်း ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။

† မှန်ကြောင်း တာဝန်ခံမိတ္တူ (Certified Copy)

5. If any of the aggrieved person or the department that files the case or any of the Government department or organization is desirous of submitting to file an appeal against acquittal, the following shall be carried out: -

(a) within 30 days from the date of sentence for acquittal, application shall be submitted to the relevant Law Office.

(b) if it is that any of the aggrieved person submits application after 30 days. affidavit / oath-taking note shall be submitted attached thereto giving reasons for exceeding limitation. Where the application is submitted by the department that files the case or any of the Goverment department or organization after exceeding 30 days, sufficient reasons shall be mentioned in the application for exceeding the prescribed days.

(c) any of the aggrieved person shall stick court-fees of 5-kyat-stamp, on the application submitted to the Township Law Office and District Law Office. On the application submitted to the State / Divisional Law Office court-fees of 10-kyat-stamp shall be stuck.

(d) Together with the application, full address(es)of the respondent(s) and complete set of documents mentioned in the precribed Annexure shall be attached thereto.

6. Since it is prescribed that appeal against acquittal shall be submitted within 6 months from the date of sentence for acquittal, with respect to submission of application to file an appeal against acquittal after passing 6-month period, the relevant Township Law Officer, District Law Officer or State / Divisional Law Officer shall carry out as follows: -

(a) if it is that application is submitted by any of the aggrieved person, the application shall not be accepted but return the same together with all the documents attached thereto after giving explanatory note attached thereto.

၅။ နစ်နာသူ အမှုသည် တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် တရားစွဲဆိုသည့် ဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုသည် အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့် အမိန့်ကို အယူခံဝင်သင့်ကြောင်း တင်ပြလိုလျှင် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ချမှတ်သော ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

(ခ) နစ်နာသူ အမှုသည် တစ်ဦးဦးဟာ ရက်ပေါင်း ၃၀ ကျော်လွန်ပြီးမှ လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်လျှင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် သတ်မှတ်ရက် ကျော်လွန်ရကြောင်း ကျမ်းကျိန်လွှာ /ကတိသစ္စာပြုလွှာကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။ တရားစွဲဆိုသည့် ဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက ရက်ပေါင်း ၃၀ ကျော်လွန်ပြီးမှ လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်လျှင် သတ်မှတ်ရက် ကျော်လွန်ရခြင်းအတွက် ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်ကို ဤလျှောက်လွှာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

(ဂ) နစ်နာသူ အမှုသည် တစ်ဦးဦးက မြို့နယ် ဥပဒေရုံးနှင့် ခရိုင်ဥပဒေရုံးများသို့ တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ၅ ကျပ်တန် ရုံးခွန်တော် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်။ ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေရုံးများသို့ တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ၁၀ ကျပ်တန် ရုံးခွန်တော် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်။

(ဃ) လျှောက်လွှာနှင့်အတူ လျှောက်ထားခံရသူ (များ) ၏ နေရပ်လိပ်စာ အပြည့်အစုံနှင့် နှောက်ဆက်တွဲ (က)တွင် ဖော်ပြထားသော စာရွက်စာတမ်းများ ပြည့်စုံစွာ ပူးတွဲပါရှိရမည်။

၆။ အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့် အမိန့်ကို ယင်းအမိန့်ချမှတ်သည့် ရက်မှ ၆ လအတွင်း အယူခံဝင်ရန် ကာလစည်းကမ်းသတ် ထားရှိသဖြင့် ၆ လ ကျော်လွန်ပြီးနောက်မှ အယူခံဝင်ရန် တင်ပြလာသော လျှောက်ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် ဥပဒေအရာရှိ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(က) နစ်နာသူ အမှုသည် တစ်ဦးဦးက လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်လျှင် လျှောက်လွှာကို လက်ခံခြင်း မပြုဘဲ ကာလစည်းကမ်းသတ်ရက် ကျော်လွန်သွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းပြောကြား၍ လျှောက်လွှာနှင့်တကွ စာရွက်စာတမ်းအားလုံးကို လျှောက်ထားသူသို့ ပြန်ပေးရမည်။ သို့မဟုတ် ယင်းသို့ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်ဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။

(b) if it is that application is submitted by the department that files the case or any of the Government department or organization, the application and all the documents attached there to shall be returned to the department or organization that has made application mentioning that application cannot be accepted due to passing of limitation and that if desirous of submitting application, it can be done so through the Head of that Department to the Office of the Attorney General.

7. The Township Law Officer, District Law Officer or the State / Divisional Law Officer who has received the submission under paragraph 5 shall carry out as following: -

(a) if it is the case that he has personally conducted, Form (1) shall be filled up and attached to the relevant proceeding and together with the documents of appendix (A) that he has already received, that proceeding shall be submitted to the Office of the Attorney General within 15 days from the date on which the application has been received.

(b) if it is not the case that he has personally conducted, Form (1) shall be filled up and attached to the relevant proceeding and the relevant Law Officer who has conducted the case shall be instructed to resubmit the same within 15 days.

(c) when the Law Officer who has conducted the trial of the case resubmits under the above sub-paragraph (b), his own appraisal and remark shall be filled up and the proceeding together with the documents of Appendix (A) shall be submitted to the Office of the attorney General within 15 days from the date of receiving the resubmission of the Law Officer who has conducted the case.

(d) if it is not the case that Law Officer has bot conducted, Form (1) shall be filled up, and attaching the documents of Appendix (A) shall be submitted to the Office of the Attorney General within 30 days from the date of receiving the application.

8. if any of the orgars of power on legal affairs informs the Law Office that appeal against acquittal should be filed in respect of the case that has been conducted by any of the Law Officers the Township Law Officer, District Law Officer or State / Divisional Law Officer shall abide by and carry out in accordance with the above paragraph (7), sub-paragraphs(a), (b)and (c).

(ခ) တရားစွဲဆိုသည့် ဌာနသို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုက လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စဖြစ်လျှင် ကာလစည်းကမ်းသတ်ရက် ကျော်လွန်သွား ပြီ ဖြစ်၍ လျှောက်ထားချက်ကို လက်မခံကြောင်းနှင့် ဆက်လက်လျှောက်ထားလို ပါက မိမိ၏ဌာန အကြီးအကဲမှ တဆင့် ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ လျှောက်ထားနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြလျက်၊ လျှောက်လွှာနှင့်တကွ စာရွက်စာတမ်းအားလုံးကို လျှောက်ထား သည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသို့ ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။

၇။ အပိုဒ် ၅ အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့် မြို့နယ် ဥပဒေအရာရှိ ခရိုင်ဥပဒေ အရာရှိ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက် ရမည်။

(က) မိမိကိုယ်တိုင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့လော အမှုဖြစ်လျှင် ပုံစံ (၁) တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက် စာတွဲတွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီးနောက် ယင်းအမှုလိုက်စာတွဲကို မိမိလက်ခံရရှိထားသည့် နောက်ဆက်တွဲ (က) ပါ စာရွက် စာတမ်းများနှင့်အတူ လျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့် ရက်မှ ၁၅ ရက် အတွင်း ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

(ခ) မိမိကိုယ်တိုင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော အမှုမဟုတ်လျှင် ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက်စာတွဲတွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီး ၁၅ ရက် အတွင်း ပြန်လည်တင်ပြရန် သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိအား ညွှန် ကြားရမည်။

(ဂ) အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိက အထက်အပိုဒ်ခွဲ (ခ) အရ ဆောင်ရွက်ပြီး ပြန်လည် တင်ပြလာသောအခါ ပုံစံ (၁)တွင် မိမိ၏ သုံးသပ်ချက်နှင့် သဘောထား မှတ်ချက် တို့ကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပြီး အမှုလိုက်စာတွဲကို နောက်ဆက်တွဲ (က) ပါ စာရွက် စာတမ်းများနှင့်အတူ အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိ၏ ပြန်လည်တင်ပြချက်ကို လက်ခံ ရရှိသည့် ရက်မှ ၁၅ ရက်အတွင်း ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

(ဃ) ဥပဒေအရာရှိ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော အမှုမဟုတ်လျှင် ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲ (က)ပါ စာရွက်စာတမ်းများကို ပူးတွဲလျက် လျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့် ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ရှေ့နေချုပ် ရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

၈။ ဥပဒေအရာရှိ တစ်ဦးဦး လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော အမှုတွင် အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့် အမိန့်ကို အယူခံဝင်သင့်ကြောင်း ဥပဒေဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက သက်ဆိုင် ရာ ဥပဒေရုံးသို့ အကြောင်းကြားလာလျှင် မြို့နယ် ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ သို့မဟုတ်

9. If any of the regional organs of power assumes that appeal against acquittal should be submitted in respect of the case that Law Officer has not conducted, relevant Law Office shall be informed attached with the documents of Appendix(A) thereto and mentioning the full address(es) of the respondent(s). On receiving the information letter, the Township Law Officer, District Law Officer or State / Divisional Law Officer shall, after completing Form (1) and attaching the documents of Appendix (A), Submit to the Office of the Attorney General within thirty days from the date of receiving the information letter.

10. Concerning matters to which the Law Officer who conducted the trial of the case assumes that appeal against acquittal should not not filed regarding the case in which trial the Law Officer has conducted, the relevant Law Officer shall abide by and carry out as follows: -

(a) the Law Officer who conducted the trial of the case shall, after filling in the proceeding in full the reasons why appeal against acquittal should not be filed, submit to the relevant Township Law Officer, District Law Officer or State / Divisional Law Officer.

(b) the Township Law Officer, District Law Officer or State / Divisional Law Officer shall, on scrutinizing the proceeding submitted by the relevant Law Officer who conducted the trial of the case assumes that in his opinion appeal against acquittal should filed although the Law Officer who conducted the trial of the case gave remark that appeal against acquittal should not be filed, instruct to the relevant Law Officer who conducted the case to resubmit after filling Form(1) in full and to ask for the certified copy or copies of the judgement(s) of the Court(s).

(c) the Law Officer who conducted the trial of the case shall, after filing Form (1) in full and attaching the same in the proceeding thereto, resubmit the proceeding to the relevant Township Law Officer, District Law Officer or State/Divisional Law Officer within 7 days from the date of receiving the certified copy or copies of judgement(s) of the Court(s).

(d) on resubmitting as such, the Township Law Officer, District Law Officer or State / divisional Law Officer shall, after filling his own appraisal and remark in form (1) regarding appeal should be filed or not, submit such proceeding to the Office of the Attorney General together with the certified copy or copies of judgements(s) of the Court(s).

ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် အထက်အပိုဒ် ၇ ၊ အပိုဒ်ခွဲ (က) (ခ) နှင့် (ဂ) ပါ အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

၉။ ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုသည် ဥပဒေအရာရှိ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက် ခဲ့ခြင်း မရှိသော အမှုတွင် အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့်အဓိန့်ကို အယူခံ ဝင်သင့်သည်ကု ယူဆပါက နောက်ဆက်တွဲ (က) ပါ စာရွက်စာတမ်းများနှင့်အဘူ လျှောက်ထားခံရသူ(များ)၏ နေရပ်လိပ်စာ အပြည့်အစုံကို ဖော်ပြပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ယင်းအကြောင်း ကြားစာကို ရရှိသည့်အခါ မြို့နယ် ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် /တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပြီး နောက်ဆက်တွဲ (က) ပါ စာရွက် စာတမ်းများနှင့် အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့် ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ရှေ့နေ ချုပ်ရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

၁၀။ ဥပဒေအရာရှိ တစ်ဦးဦး လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော အမှုတွင် အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အဓိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် မသင့် ဟု အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိက ယူဆသည့် ကိစ္စများတွင် သက်ဆိုင် ရာ ဥပဒေအရာရှိများသည် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည် -

(က) အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိသည် အယူခံဝင်ရန် မလင့်ကြောင်း အကြောင်းပြချက် များကို အမှုလိုက်စာတွဲတွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဥပဒေ အရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်းဥပဒေအရာရှိထံ တင်ပြ ရမည်။

(ခ) မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေ အရာရှိသည် သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိက တင်ပြသော အမှုလိုက် စာတွဲကို စီစစ်ရာတွင် အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့် အဓိန့်ကို အယူခံ မဝင်သင့် ကြောင်း အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိက သဘောထား မှတ်ချက်ပေးထားသော် လည်း မိမိအနေဖြင့် အယူခံဝင်သင့်သည်ဟု ယူဆပါက ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပြီး ပြန်လည်တင်ပြရန်နှင့် တရားရုံး(များ)၏ စီရင်ချက်မိတ္တူ (များ)ကို တောင်းခံရန် သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိအား ညွှန်ကြားရမည်။

(ဂ) အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိသည် ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ အမှုလိုက်စာတွဲ တွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီးနောက် အမှုလိုက်စာတွဲကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဥပဒေ အရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိထံ တရားရုံး (များ)၏ စီရင်ချက်မိတ္တူ (များ) လက်ခံရရှိသည့် ရက်မှ ၇ ရက်အတွင်း ပြန်လည် တင်ပြရမည်။

(ဃ) ယင်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြလာသည့်အခါ မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ

11. The Township Law Officer, District Law Officer of State / Divisional Law Officer -

(a) on scrutinizing the proceeding submitted by the relevont Law Officer who conducted the trial of the case finds that the remark - appeal against acquittal should not be filed - of the Law Officer who conducted the trial of the case is acceptable to him, he shall fill up his remark in full in the proceeding and the case shall be closed.

(b) decides that appeal against acquittal not be filed regarding the case that he personally conducted the trial of the case, his own remark shall be filled in the proceeding in full and the case shall be closed.

12. (a) if the District Law Officer or State / Divisional Law Officer assumes that, either by serutinizing the case completion report submitted by the Township Law Offices or by any means of information, it is necessary to scrutinize whether appeal against acquittal should be filed or not, relevont Township Law Office shall be instructed to fill the Form (1) in full and to resubmit.

(b) The Township Law Office that received shch instruction shall, after filling up Form (1) in full and attaching the same in the relevant proceeding thereto, submit the proceeding to the relevant District Law Office within 15 days from the date of receiving the instruction.

(c) On receiving such resubmission, the District Law Officer Shall, after scrutinizing whether appeal against acquittal should be filed or not and filling his own appraisal and remarkin Form (1), submit the proceeding to the State / Divisional Law Office within 15 days from the date of receiving the submission.

(d) On receiving such resubmission, the State / Divisional Law Officer shall, after scrutinizing whether apeal against acquittal should be filed or not and filling his own approisal and remark in Form (1), submit the proceeding to the Office of the Attarney General within 15 days from the date of receiving the submission.

သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် အယူခံဝင်သင့်/မသင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုံစံ(၁)တွင် မိမိ၏ သုံးသပ်ချက်နှင့် သဘောထားမှတ်ချက်တို့ကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပြီး ပြန်လည်တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်ရက်မှ ၇ ရက်အတွင်း ယင်းအမှုလိုက်စာတွဲကို တရားရုံး (များ)၏ စီရင်ချက်မိတ္တူ(များ)နှင့် အတူ ရွှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

၁၁။ မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိ၊ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် -

(က) သက်ဆိုင် ရာ အမှုလိုက်ဥပဒေအရာရှိက တင်ပြသော အမှုလိုက်စာတွဲကို စိစစ်ရာတွင် အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့်အမိန့်ကို အယူခံမဝင်သင့်ကြောင်း အမှုလိုက်ဥပဒေအရာရှိ၏ သဘောထားမှတ်ချက်ကို လက်ခံနိုင်ပါက အမှုလိုက်စာတွဲတွင် မိမိ၏ သဘောထားမှတ်ချက်ကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပြီး အမှုပိတ်ရမည်။

(ခ) မိမိကိုယ်တိုင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော အမှုတွင် အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို အယူခံမဝင်သင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် အမှုလိုက်စာတွဲတွင် မိမိသဘောထားမှတ်ချက်ကို ပြည့်စုံစွာရေးသားပြီး အမှုပိတ်ရမည်။

၁၂။ (က) ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် မြို့နယ်ဥပဒေရုံးများမှ တင်ပြသော အမှုပြီးပြတ်ချက် အစီရင်ခံစာကို စိစစ်ချက်အရ ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းသိရှိရသည့် အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်အရ ဖြစ်စေ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် သင့်မသင့် စိစစ်ရန် လိုအပ်သည်ကု ယူဆပါက ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ ပြန်လည်တင်ပြရန် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဥပဒေရုံးသို့ ညွှန်ကြားရမည်။

(ခ) ယင်းညွှန်ကြားချက်ကို ရရှိသည့် မြို့နယ်ဥပဒေရုံးသည် ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက်စာတွဲတွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီးနောက် အမှုလိုက် စာတွဲကို ညွှန်ကြားချက်လက်ခံရရှိသည့်ရက်မှ ၁၅ ရက်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်ဥပဒေရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

(ဂ) ယင်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိသည် အယူခံဝင်ရန် သင့်မသင့် စီစစ်၍ ပုံစံ(၁)တွင် မိမိ၏ သုံးသပ်ချက်နှင့် သဘောထားမှတ်ချက်တို့ကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပြီး တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်ရက်မှ ၁၅ ရက်အတွင်း ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

(ဃ) ယင်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် အယူခံ ဝင်ရန် သင့်မသင့် စီစစ်၍ ပုံစံ(၁)တွင် မိမိ၏

(e) The Prosecution Department of the Office of the Attorney General shall, it assumes that appeal should be filed after serutinizing such proceeding, inform to the relevant Township Law Office to ask for and submit the certified copy of the judgement of the Court.

(f) The relevant Township Law Office shall, on receiving the certified copy of the judgement, submit the same to the Office of the Attorney General within 7 days.

13. (a) The STate / Divisional Law Officer assumes that, either by scrutinizing the case completion report submitted by the District Law Offices or by any means of information, it is necessary to scutinize whether appeal against acquittal should be filed or not, relevant District Law Office shall be sinstructed to fill the Form (1) in full and to resubmit.

(b) The District Law Office that received such instruction shall, after filling up Form (1) in full and attaching the same in the relevant proceeding thereto, submit the proceeding to the relevant state / Divisional Law Office within 15 days from the date of receiving the instruction.

(c) On receiving such resubmission, the State / Divisional Law Officer shall, after scrutinizing whether appeal against ecquittal should be filed or not filling his own appraisal and remark in Form (1), submit the proceeding to the Office of the Attarney General within 15 days from the date of receiving the submission.

(d) The Prosecution Department of the Office of the Attorney General shall, if it assumes that appeal should be filed after scrutinzing such proceeding, inform to the relevant Law Office(s) of the Court(s).

(e) The relevant Law Office(s) shall, on receiving the certified copy or copies of the judgement(s), submit the same to the Office of the Attorney General with 7 days.

14. (a) Tje Prosecution Department of the Office of the Attorney General assumes that either by scrutinizing the

သုံးသပ်ချက်နှင့် သဘောထား မှတ်ချက်တို့ကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပြီး တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်ရက်မှ ၁၅ ရက် အတွင်း အမှုလိုက်စာတွဲကို ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။

(c) ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနသည် ယင်းအမှုလိုက်စာတွဲကို စိစစ်ချက်အရ အယူခံဝင်သင့်သည်ဟု ယူဆလျှင် တရားရုံး၏ စီရင်ချက်မိတ္တူကို တောင်းယူတင်ပြရန် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဥပဒေရုံးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။

(d) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဥပဒေရုံးသည် စီရင်ချက်မိတ္တူရရှိသည့်အခါ ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ၇ ရက်အတွင်း ပေးပို့ရမည်။

(က) ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် ခရိုင်ဥပဒေရုံးများမှ တင်ပြသော အမှုပြီးပြတ်ချက် အစီရင်ခံစာကို စိစစ်ချက်အရ ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းသိရှိရသည့် အကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အဓိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် သင့်မသင့် စိစစ်ရန် လိုအပ်သည်ကု ယူဆပါက ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ ပြန်လည်တင်ပြရန် သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်ဥပဒေရုံးသို့ ညွှန်ကြားရမည်။

(ခ) ယင်းညွှန်ကြားချက်ကို ရရှိသည့် ခရိုင်ဥပဒေရုံးသည် ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက်စာတွဲတွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီးနောက် အမှုလိုက်စာတွဲကို ညွှန်ကြားချက် လက်ခံရှိသည့်ရက်မှ ၁၅ ရက်အတွင်း ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေရုံးသို့ ပြန်လည်တင်ပြရမည်။

(ဂ) ယင်းသို့ ပြန်လည်တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေအရာရှိသည် အယူခံဝင်ရန် သင့်မသင့် စိစစ်၍ ပုံစံ(၁)တွင် မိမိ၏ သုံးသပ်ချက်နှင့် သဘောထားမှတ်ချက်တို့ကို ဖြည့်စွက်ရေးသားပြီး တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့် ရက်မှ ၁၅ ရက်အတွင်း အမှုလိုက်စာတွဲကို ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။

(ယ) ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနသည် ယင်းအမှုလိုက်စာတွဲကို စိစစ်ချက်အရ အပြီးအပြတ် လွှတ်သည့်အဓိန့်ကို အယူခံဝင်သင့်သည်ဟု ယူဆလျှင် တရားရုံး(များ)၏ စီရင်ချက်မိတ္တူ(များ)ကို တောင်းယူတင်ပြရန် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံး (များ) သို့ အကြောင်းကြားရမည်။

(ဇ) သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံး (များ) သည် စီရင်ချက်မိတ္တူ (များ) ရရှိသည့်အခါ ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ၇ ရက်အတွင်း ပေးပို့ရမည်။

(က) ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနသည် ဥပဒေရုံးများက တင်ပြသော အစီရင်ခံစာအရဖြစ်စေ၊ အခြားနည်း သိရှိရသည့် အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်အရ

case completion report submitted by Law Offices or by any means of information, it is necessary to scrutinize whether appeal against acquittal should be filed or not, relevant Law Office shall be instructed to fill the Form (1) in full and to resubmit together with the certified copy or copies of the judgement(s) of the Court(s).

(b) The Law Office that received such instruction shall, after filling up Form (1) in full and attaching the same in the relevant proceeding thereto, submit the proceeding to the Office of the Attorney General within 15 days from the date of the relevant Court(s).

(c) In the matter instructed by the Office of the Attorney General as such, it shall be carried out according to the instruction of the Office of the Attorney General as mentioned in the above paragraph though the State / Divisional Law Office or District Law Office instructs in the same manner. It shall be resubmitted to the upper level Law Office(s) informing such matter has already been carried out.

15. Regarding appeal / revision, if it is discharging to file appeal against acquittal on the order passed by the State / Divisional Court, the State / Divisional Law Office or District Law Office shall carry out the necessities prescribed under this Directive, also ask for the proceeding of the relevant Township Law Office and send to the Office of the Attorney General. Special consideration shall be given the proceeding of the Township Law Office.

16. In filing application to avail certified copy or copies of the relevant Court(s) to file appeal against acquittal, application shall be filled to the relevant Court(s) within 7 days from the date of passing the sentence or from the date of receiving information letter to file the appeal.

17. The Law Officers shall, in compling Form (1), compile two sets and one set shall be attached to the proceeding of the relevant Law Office and shall send the same to the relevant Law Office or Office of the Attorney General in accordance with this Directve the remaining one set shall be kept as office copy. The copy of submission letter with which the proceeding has heen sent as such shall be sent to the relevant upper - level Law Offices.

18. On receiving the submission after scrutiny regarding appeal against acquittal should be filed or not by the Office Of

ဖြစ်စေ၊ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အဓိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် သင့်မသင့် စိစစ်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆပါက ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး(များ)၏ စီရင်ချက် မိတ္တူ(များ)နှင့်အတူ ပြန်လည်တင်ပြရန် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံးသို့ ညွှန်ကြားရမည်။

(ခ) ယင်းညွှန်ကြားချက်ကို ရရှိသည့် ဥပဒေရုံးသည် ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက်စာတွဲတွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီးနောက် ယင်း အမှုလိုက်စာတွဲကို သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး(များ)၏ စီရင်ချက်မိတ္တူ(များ)နှင့် အတူ စီရင်ချက် မိတ္တူ(များ) လက်ခံရရှိသည့်ရက်မှ ၁၅ ရက် အတွင်း ရှေ့နေချုပ်ရုံး သို့ ပြန်လည်တင်ပြရမည်။

(ဂ) ယင်းသို့ ရှေ့နေချုပ်ရုံးက ညွှန်ကြားသည့် ကိစ္စတွင် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေရုံး သို့မဟုတ် ခရိုင်ဥပဒေရုံးက အလားတူ ညွှန်ကြားသော်လည်း ဤအပိုဒ်ပါ အတိုင်း ရှေ့နေချုပ်ရုံး၏ ညွှန်ကြားချက်အရသာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို သက်ဆိုင်ရာ အထက်အဆင့်ရှိ ဥပဒေရုံး(များ) သို့ ပြန်လည်တင်ပြရမည်။

၁၅။ အယူခံမှု/ပြင်ဆင်မှုတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းတရားရုံးက ချမှတ်သော အပြီးအပြတ်လွှတ် သည့် အဓိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်လျှင် ပြည်နယ်/တိုင်းဥပဒေရုံးသို့မဟုတ် ခရိုင်ဥပဒေရုံးသည် ဤညွှန်ကြားချက်အရ လိုအပ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် သက်ဆိုင် ရာ မြို့နယ်ဥပဒေရုံး၏ အမှုလိုက်စာတွဲကိုပါ တောင်းခံပြီး ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။ မြို့နယ် ဥပဒေရုံး၏ အမှုလိုက်စာတွဲကို အထူးဂရုပြု၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၆။ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အဓိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး (များ)၏ စီရင် ချက်မိတ္တူ(များ)ကို လျှောက်ထားရာတွင် ယင်းစီရင်ချက် ချမှတ်သည့်ရက်မှ သို့မဟုတ် အယူခံ ဝင်ရန် အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိသည့်ရက်မှ ၇ ရက်အတွင်း ယက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး(များ) သို့ လျှောက်ထားရမည်။

၁၇။ ဥပဒေအရာရှိများက ပုံစံ(၁)ကို ပြုစုရာတွင် ၂ စုံပြု၍ ၁ စုံကို သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ ရုံး၏ အမှုလိုက်စာတွဲတွင် ထည့်သွင်းပူးတွဲပြီးနောက် ဤညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံးသို့မဟုတ် ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။ ကျန် ၁ စုံကို ရုံးလက်ခံအဖြစ် ထိန်းသိမ်းထား ရှိရမည်။ ယင်းသို့ အမှုသိုက်စာတွဲ ပေးပို့သည့် တင်ပြစာ၏ မိတ္တူကို သက်ဆိုင်ရာအထက်အဆင့် ရှိ ဥပဒေရုံးများသို့ ပေးပို့ရမည်။

၁၈။ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အဓိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် သင့်မသင့် စိစစ်တင်ပြချက်ကို ရှေ့နေ ချုပ်ရုံးက လက်ခံရရှိသည့် အခါ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုတ်ဌာနသည် ပူးတွဲပါ ပုံစံ(၂)

the Attorney General, the Prosecution Department of the Office of the Attorney General shall fill up From(2) attached herewith in full and submit the same to the Deputy Attorney General according to the office procedure.

19. If it is assumed that appeal against acquittal should be filed regarding the original case the trial of which is conducted by the Law Officers of the Office of the Attorney General,the Law Officer who conducted the trial of the case shall, after filling up Form(1) in full and availing the certified copy of relevant Court, submit the same to the Director of the Prosecutinon Department of the Office of the Attorney General within 15 days from the date of receiving such certified copy of judgement. The Prosecution Department of the Office of the Attorney General shall ,after filling up in Form(2)in full,submit the same to the Deputy Attorney General according to the office procedure.

20. If it is assumed that the order of acquittal in appeal/ revision cases heard by the Supreme Court should be filed special appeal to enable re-scruting and to pass judgement by Full Bench of the Supreme Court under section 6 of the Judiciary Law, the Law Officer who conducted the case shall , after writing his own appraisal and remark in full, submit the same to the Deputy Attorney General together with the relevant proceeding(s) in accordance with the office procedure.

21. (a) If any of aggrieved person is desirous of filing special appeal so as to enable re-scrutiny and to pass judgement by Full Bench of the Supreme Court under section 6 of the Judiciary Law regarding the acquittal order of the Supreme Court, application shall be submitted to the Office of the Attorney General within 30 days from the date of passing acquittal order together with the documents mentioned in Appendix (A) thereto.

(b) In applying so,the full addresses of the applicant and respondent(s) shall be mentioned and court-fees of 15-kyat-stamp,shall also be stuck.Regarding the matter that application is filed after 30 days, affidavit /oath-taking note shall also be attached thereto.

(c) Regarding the application submitted after 6 months from the date of passing acquittal order, the Office of the Attorney General shall,after giving explanation that limitation and all documents attached thereto or return giving explanation as such.

တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပြီး ဒုတိယရှေ့နေချုပ်ထံ ရုံးတွင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ တင်ပြရမည်။

၁၉။ ရှေ့နေချုပ်ရုံးမှ ဥပဒေအရာရှိများ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရသော မူလမှုများတွင် အပြီးအပြတ်လွှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်သင့်သည်ဟု ယူဆလျှင် အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိသည် ပုံစံ(၁)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသား၍ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး၏ စီရင်ချက် မိတ္တူကို တောင်းယူပြီး ယင်းစီရင်ချက်မိတ္တူကို လက်ခံရရှိသည့်ရက်မှ ၁၅ ရက်အတွင်း ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးထံ တင်ပြရမည်။ ရှေ့နေချုပ်ရုံး တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနသည် ပုံစံ(၂)တွင် ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပြီး ဒုတိယရှေ့နေချုပ်ရုံးတွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ တင်ပြရမည်။

၂၀။ တရားရုံးချုပ်က ကြားနာသော အယူခံ/ပြင်ဆင်မှုများတွင် အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ တရားရုံးချုပ် စုံညီ ခုံရုံးဖြင့် ပြန်လည် စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ရန် အထူးအယူခံဝင်သင့်သည်ဟု ယူဆလျှင် အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိသည် မိမိ၏ သုံးသပ်ချက်နှင့် သဘောထားမှတ်ချက်တို့ကို ပြည့်စုံစွာရေးသားပြီး သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက်စာတွဲ(များ) နှင့်အတူ ဒုတိယရှေ့နေချုပ်ထံ ရုံးတွင်း လုပ်ထုံး လုပ်နည်းနှင့်အညီ တင်ပြရမည်။

၂၁။ (က) တရားရုံးချုပ်က အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ၆ အရ တရားရုံးချုပ် စုံညီခုံရုံးဖြင့် ပြန်လည်စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ရန် အထူးအယူခံဝင်သင့်ကြောင်း နစ်နာသူအမှုသည် တစ်ဦးဦးက တင်ပြလိုလျှင် **နောက်ဆက်တွဲ(က)** တွင် ဖော်ပြထားသော စာရွက်စာတမ်းများနှင့်အတူ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ချမှတ်သော ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

(ခ) ယင်းသို့ လျှောက်ထားရာတွင် လျှောက်ထားသူနှင့် လျှောက်ထားခံရသူ (များ)၏ နေရပ်လိပ်စာအပြည့်အစုံ ဖော်ပြရမည့်အပြင် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ၁၅ ကျပ်တန် ရုံးခွန်တော် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်။ ရက်ပေါင်း ၃၀ ကျော်လွန်မှ လျှောက်ထားလာသည့်ကိစ္စတွင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် သတ်မှတ်ရက် ကျော်လွန်ရကြောင်း ကျမ်းကျိန်လွှာ/ကတိသစ္စာပြုလွှာကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။

(ဂ) အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့်အမိန့်ကို ချမှတ်သော ရက်မှ ၆ လ ကျော်လွန်ပြီးနောက် တင်ပြလာသော လျှောက်ထားချက်ကို ရှေ့နေချုပ်ရုံးက လက်ခံခြင်းမပြုဘဲ ကာလစည်းကမ်းသတ်ကျော်လွန်သွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းပြောကြား၍ လျှောက်ထားချက်နှင့်တကွ စာရွက်စာတမ်းအားလုံးကို လျှောက်ထားသူသို့ ပြန်ပေးရမည် သို့မဟုတ် ယင်းသို့ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်ဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။

22. If any of the department that files the case or relevant Government department or organization assumes that appeal shall be filed to enable re-scrutiny and to pass judgement by the Supreme Court under section 6 of the Judiciary Law regarding acquittal order of the Supreme Court, submission shall be filed to the Office of the Attorney General reasons.

23. When the submission under the above- mentioned paragraphs 21 and 22 is received by the office of the Attorney General, the Prosecution Department of the office of the Attorney General shall, after writing appraisal and remark whether or not special appeal should be filed or not in full, submit to the Deputy Attorney General in accordance with the office procedure with the relevant proceeding attached thereto.

24. Regarding submission after scrutiny by different levels whether or not appeal against acquittal or special appeal should be filed, the decision shall be made by the Deputy Attorney General. If the Deputy Attorney General decides appeal or special appeal should be filed, the Prosecution Department of the Office of the Attorney General shall carry out continuously to file appeal or special appeal to the Supreme Court during the limitation. If it is decided that appeal or special appeal should not be filed, the case shall be closed.

25. The Prosecution Department of the Office of the Attorney General shall inform the decision of the Office of the Attorney General to the relevant Law Office(s) and the Government department, organization or person that has filed application. The relevant proceeding(s) shall be returned to relevant Law Offices(s) when the Office of the Attorney General decides appeal should not be filed or decision has been made by the Court after appeal is filed by the Office of the Attorney General.

26. If it is found that submission has not seen filed though appeal or special appeal should be filed or failing to abide by this Directive, the relevant Law Officer having responsibility will be taken effective action.

MATTER TO BE CONDUCTED BY LAW OFFICERS IN CRIMINAL REVISIONS/APPEAL

810. Regarding the matter to be conducted by Law Officers in criminal revisions/appeals, the Office of the Attorney General (Formerly the Central Law Office) issued a Directive dated 16th September, 1974. In that Directive, regarding the matter to be conducted by law Officers the following directives are issued.

၂၂။ တရားစွဲဆိုသည့် ဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာအဖိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုသည် တရားရုံးချုပ်က အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို တရားစီရင်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ တရားရုံးချုပ်စုံညီ ခုံရုံးဖြင့် ပြန်လည်စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ရန်၊ အယူခံဝင်သင့်သည်ဟု ယူဆပါက အကြောင်းဖော်ပြချက်ဖြင့် ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ တင်ပြရမည်။

၂၃။ အထက်အပိုဒ် ၂၁နှင့် ၂၂တို့အရ တင်ပြလာချက်ကို ရှေ့နေချုပ်ရုံးက လက်ခံရရှိသည့်အခါ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနသည် အထူးအယူခံဝင်ရန် သင့် မသင့် သုံးသပ်ချက်နှင့် သဘောထားမှတ်ချက်တို့ကို ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပြီး သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက်စာတွဲများနှင့်အတူ ဒုတိယရှေ့နေချုပ် ရုံးတွင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ တင်ပြရမည်။

၂၄။ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်ကို အယူခံ သို့မဟုတ် အထူးအယူခံဝင်ရန် သင့် မသင့် အဆင့်ဆင့် စိစစ်တင်ပြချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ်က ဆုံးဖြတ်ရမည်။ လိုအပ်လျှင် ရှေ့နေချုပ်ထံ တင်ပြ၍ လမ်းညွှန်မှု ခံယူပြီး ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဒုတိယရှေ့နေချုပ်က အယူခံသို့မဟုတ် အထူးအယူခံဝင်သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင် ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနသည် ကာလစည်းကမ်းသတ်ရက်အတွင်း တရားရုံးချုပ်သို့ အယူခံ သို့မဟုတ် အထူးအယူခံ တင်သွင်းရေးအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အယူခံသို့မဟုတ် အထူးအယူခံမဝင်သင့်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင် အမှုကို ပိတ်ရမည်။

၂၅။ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနသည် ရှေ့နေချုပ်ရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ(ရုံး)များနှင့် လျှောက်ထားသည့် အဖိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ဖုဂ္ဂိုလ်သို့ အသိပေးပြန်ကြားရမည်။ ရှေ့နေချုပ်ရုံးက အယူခံမဝင်သင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ သို့မဟုတ် ရှေ့နေချုပ်ရုံးက အယူခံဝင်သဖြင့် တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက်စာတွဲ (များ)ကို သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရုံး(များ) သို့ ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။

၂၆။ အပြီးအပြတ်လွှတ်သည့် အမိန့်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အယူခံ လို့မဟုတ် အထူးအယူခံဝင်သင့်ပါလျက် ဆောင်ရွက်တင်ပြမှု မရှိခြင်း၊ ဤညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာခြင်းရှိမရှိ တို့ကို တွေ့ရှိရလျှင် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ ဥပဒေအရာရှိအား ထိရောက်စွာ အရေးယူရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဖြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှု /အယူခံမှုများတွင် ဥပဒေအရာရှိများ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စ၊

၈၁၀။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှု /အယူခံမှုများတွင် ဥပဒေအရာရှိများ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှေ့နေချုပ်ရုံး (ယခင်ဗဟို့ဥပဒေရုံး) သည် ၁၆-၉-၇၄ ရက်စွဲဖြင့် ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

Criminal Revision

1. Regarding Criminal revision, there are roughly three classes of cases : -

(a) cases in which Goverment applies for revisions;

(b) cases filed by relevant persons or outsider aggrieved persons due to dissatisfaction (1) enhancement (2) reduction, (3) alteration, or (4) setting aside of sentences ;

(c) cases in which a convicted person applies for revision , after the appeal allowed him by law has failed or where no appeal is allowed by law.

2. Regarding documents for cases mentioned in above paragraph 1(a), the Law Officers shall file the application for revision by the instruction of the Councils, Besides, application for permission to be heard under section 440, of the Code of Criminal Procedure shall also be filed of the Court.

Regarding the classes of cases mentioned in sub-paragraphs (b) and (c) of paragraph (1), if the case is important, the relevant Court shall send a notice information that the Law Officer is obliged to conduct in the hearing of that case. If the notice of the Court information that the Law Officer is obliged to conduct as such., the Law Officer shall conduct in such cases.

Regarding the criminal revisions, the provisions of section 440 of the Code of Criminal Procedure should also be taken into account.

3. If the matter arises to file revision regarding criminal cases in which Law Officers conducted, and if that revision needs to be filed at the State/Divisional Court, the relevant Law Office, carry out under the permission of the State/ Divisional Law Office. If the revision needs to be filed at the Supreme Court, the relevant Law Officer shall submit the matter to the Office of the Attorney General through the State / Divisional Law Office information application for revision should be filed.

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှု/အယူခံမှုများတွင် ဥပဒေအရာရှိများ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်လိုက်ပါသည်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှု

၁။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှုများမှာ အကြမ်းအားဖြင့် သုံးမျိုးသုံးစား ရှိပါသည်။

(က) ပြင်ဆင်ရန်အတွက် အစိုးရက လျှောက်ထားသည့် အမှုများ၊

(ခ) သက်ဆိုင်သူများ သို့မဟုတ် ပြင်ပနစ်နာသူများက မကျေနပ်ကြ (၁) ပြစ်ဒဏ် တိုးမြှင့်ရန် (၂)လျှော့ရန် (၃)ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ရန် သို့မဟုတ် (၄) ပယ်ဖျက်ရန် လျှောက်ထားသည့် အမှုများ၊

(ဂ) တရားဥပဒေအရ ခွင့်ပြုသည့် အယူခံရုံးနှိမ့်ပြီးနောက် သို့တည်း မဟုတ် တရား ဥပဒေက အယူခံဝင်ခွင့်မပြုသော အချက်တွင် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရသူအား ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားသည့် အမှုများ။

၂။ အပိုဒ် ၁(က)တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အမှုစာတန်းစာရွက်များအတွက် ကောင်စီများ၏ ညွှန်ကြားချက်ဖြင့် ဥပဒေအရာရှိများက ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာကို တင်သွင်းရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၄၀အရ လျှောက်လဲခွင့်ပြုရန်ကိုလည်း တရားရုံးတွင် လျှောက်ထားရပါမည်။

အပိုဒ် ၁၊ အပိုဒ်ခွဲ (ခ)နှင့် (ဂ)တို့တွင် ဖော်ပြထားသည့် အမှုခင်း အတန်းအစားများ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရေးကြီးသော အမှုဖြစ်ပါမူ ယင်းအမှုတွင် ဥပဒေအရာရှိလိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးမှ အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဥပဒေ အရာရှိ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် တရားရုံး၏ အကြောင်းကြားစာ ရရှိပါက ဥပဒေအရာရှိများက ယင်းအမှုများတွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၄၀တွင် ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုလည်း သတိပြုသင့်ပါသည်။

၃။ ဥပဒေအရာရှိများ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော ပြစ်မှုဆိုင်ရာ မှုခင်းများတွင် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ထားရန် အကြောင်းကိစ္စပေါ်ပေါက်ပါက ယင်းပြင်ဆင်မှုသည် ပြည်နယ်/တိုင်း တရား ရုံးတွင် လျှောက်ထားရမည့် ကိစ္စဖြစ်ပါမူ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရာရှိသည် ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေရုံးနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး၊ ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ဗဟို တရားရုံးတွင် ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ထားရမည့် ကိစ္စဖြစ်ပါမူ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရာရှိသည် ထိုသို့ လျှောက်ထားသင့်ကြောင်း ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေရုံးမှ တဆင့် ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ တင်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

*အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ

In criminal appeals in which the Goverment is involved either as appellant or respondent, the Law Officer shall conduct on behalf of the Government.

DIRECTIVE REGARDING REQUEST FOR PERMISSION TO CONDUCT AS PROSECUTING LAWYER IN CRIMINAL CASES

811. The Attorney General, in exercise of the power conferred on him under sub-section(d) of section 4 of the Attorney General's Law, issued the Directive No. 1/99 dated 21st January, 1999 regarding request for permission to conduct as prosecuting lawyer in criminal cases. In that Directive :-

1. The Law Officers who are obliged to conduct in criminal original cases, appeals, revisions and general applications in which the Goverment is involved shall take responsibility and carry out according to the provisions of section 493 of the Code of Criminal Procedure and section 4(a) of the Attorney General's Law.

2. In any of the trial of cases or appeals to which the Law Officers have to take responsibility, if the aggrieved person is desirous of hiring outside lawyer and granting him permission to conduct as prosecuting lawyer, the following shall be abided by and carried out :-

(a) application shall be filed to the Law Office in which the Law Officer who is conducting the relevant criminal offence has been serving.

(b) Power of Attorney that the outsider lawyer will submit to the relevant Court shall be attached to the application.

(c) if application is filed to the Township Law Office or District Law Office, 5-kyat - stamp shall be stuck on the application.

(d) if application is field to the State / Divisional Law Office, 10-kyat- stamp shall be stuck on the application.

(e) if application is filed to the Office of the Attorney General, 15-kyat- stamp shall be stuck on the application.

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အယူခံမှုများတွင် အစိုးရက အယူခံတရားလို သို့မဟုတ် အယူခံတရားခံ အဖြစ် ပါဝင်နေသော မှုခင်းများတွင် ဥပဒေအရာရှိများက အစိုးရကိုယ်စား လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများတွင် တရားလိုအကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့် တောင်းခံခြင်းနှင့် စစ်လျှဉ်းသည့် ညွှန်ကြားချက်

၈၁၁။ ရှေ့နေချုပ်သည် ရှေ့နေချုပ် ဥပဒေပုဒ်မ ၄ ၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ)အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများတွင် တရားလိုအကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခွင့်တောင်းခံခြင်းနှင့် စစ်လျှဉ်းသည့် ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၉၉ ကို ၂၁-၁-၉၉ ရက်စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုညွှန်ကြားချက်တွင် -

၁။ အစိုးရပါဝင်နေသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာ မူလအမှုများ၊ အယူခံမှုများ၊ ပြင်ဆင်မှုများနှင့် အထွေထွေလျှောက်လွှာများအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရသူ ဥပဒေအရာရှိများသည် ပြစ်မှု ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ၄၉၃နှင့် ၁၉၈၈-ခုနှစ်၊ ရှေ့နေ ချုပ် ဥပဒေပုဒ်မ ၄(က)တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဥပဒေအရာရှိများ တာဝန်ယူရသည့် မည်သည့်မည်သည့်အမှုတွင်မဆို ပြုလုပ်မှုသည် စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုသို့ မဟုတ် အယူခံမှုများ၌ နစ်နာသူသည် ပြင်ပရှေ့နေငှားရမ်းပြီး တရားလို အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်စေလိုကြောင်း တင်ပြလိုလျှင် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည်။

(က) သက်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကို တာဝန်ယူလိုက်ပါဆောင်ရွက်နေရသော ဥပဒေအရာရှိ တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော ဥပဒေရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်၊

(ခ) လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပြင်ပရှေ့နေက သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးတွင် တင်သွင်းမည့် ရှေ့နေကိုယ်စားလှယ်စာကို ပူးတွဲပါရှိရမည်။

(ဂ) မြို့နယ် ဥပဒေရုံးနှင့် ခရိုင်ဥပဒေရုံးများသို့ လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်လျှင် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ၅ ကျပ်တန် ရုံးခွန်တော်တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်၊

(ဃ) ပြည်နယ်/တိုင်း ဥပဒေရုံးများသို့ လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်လျှင် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ၁၀ ကျပ်တန် ရုံးခွန်တော်တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်။

(င) ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်လျှင် လျှောက်လွှာပေါ်တွင် ၁၅ကျပ်တန် ရုံးခွန်တော် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရမည်။

3. The different levels of Law Offices which have received the application filed under above-mentioned paragraph 2 shall abide by and carry out as follows : -

(a) if it is the Township Law Office to which application is filed regarding whether or not hired outside lawyer be permitted to conduct as prosecuting lawyer, if it is the District Law Office, by the District Law Officer, if it is the State / Divisional Law Office by the State/Division Law Officer ,if it is the Office of the Attorney General by the Director of the Prosecution Department of the Office of the Attorney General.

(b) if it is decided that permission should not be granted, the Power of Attorney that has been attached to the application shall be given back or returned to the applicant giving reasons why permission it not granted.

(c) if it is decided that permission should be granted, it shall be written on the document of Power of Attorney addressing to the relevant Court the expression "Permission is hereby granted to assist the Law of Officer who conducts trial of the criminal case only" in its exactness that Power of Attorney and shall be given back or returned to the applicant to enable for submitting to the relevant Court.

4. In the sort of case whether cognizable or non-cognizable offence, due to direct complaint is filed at the Court, where the Court, on making inquiry under section 200 of the Code of Criminal Procedure, decides to take action as cognizable offence and where notice is served in writing by the Court to enable the Law Officer to conduct in the trial of that case, and where the aggrieved person is desirous of hiring outside lawyer and granting him to conduct as prosecuting officer, it shall be abided by and carried out as prescribed in the above paragraphs 2 and 3.

5. The outside layer who is granted permission to conduct as the prosecuting lawyer regarding cases in which trial the Law Officer is responsible to conduct, shall abide by and carry out the following : -

(a) it shall be accepted that he has to assist only the relevant Law Officer.

၃။ အပိုဒ် ၂ အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့် ဥပဒေရုံး အဆင့်ဆင့်သည် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) ပြင်ပရှေ့နေ ငှားရမ်းပြီး တရားလိုအကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်စေရန်၊ ခွင့်ပြု သင့် မသင့်ကို မြို့နယ်ဥပဒေရုံးဖြစ်လျှင် မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိကလည်းကောင်း၊ ခရိုင်ဥပဒေရုံးဖြစ်လျှင် ခရိုင်ဥပဒေအရာရှိကလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဥပဒေရုံးဖြစ်လျှင် ပြည်နယ်/တိုင်းဥပဒေအရာရှိက လည်းကောင်း၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံးဖြစ်လျှင် ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ တရားစွဲနှင့် အမှုလိုက်ဌာနကလည်းကောင်း အဆုံးအဖြတ် ပြုရမည်။

(ခ) ခွင့်ပြုရန် မသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ခွင့်ပြုရန် မသင့်ကြောင်းကျိုးကြောင်းဖော်ပြ၍ လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲပေးပို့ထားသော ရှေ့နေကိုယ်စားလှယ်စာကို လျှောက်ထားသူထံ ပြန်ပေးရမည်။ သို့မဟုတ် ပြန်ပို့ရမည်။

(ဂ) ခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် တင်ပြလာသော ရှေ့နေကိုယ်စားလှယ်စာပေါ်၌ သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ လိပ်မူလျက် "ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုကို တာဝန်ယူလိုက်ပါဆောင်ရွက်ရသော ဥပဒေအရာရှိကို ကူညီရန်အတွက်သာလျှင် ခွင့်ပြုကြောင်း" ကို တိကျစွာ ရေးသားဖော်ပြ၍ ဆိုင်ရာ တရားရုံးတွင် တင်ပြနိုင်ရန် ယင်းရှေ့နေကိုယ်စားလှယ်စာကို လျှောက်ထားသူထံ ပြန်ပေးရမည်၊ သို့မဟုတ် ပြန်ပို့ရမည်။

၄။ ရဲအရေးပိုင်သော ပြစ်မှုဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ရဲအရေးမပိုင်သော ပြစ်မှုဖြစ်စေ၊ တရားရုံးသို့ ဦးတိုက်လျှောက်ထားသဖြင့် တရားရုံးက ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၀အရ စစ်ဆေး၍ ရဲအရေးပိုင်သော ပြစ်မှုအဖြစ် အရေးယူရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် ယင်းအမှုကို ဥပဒေအရာရှိ လိုက်ပါဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် တရားရုံးက စာဖြင့် အသိပေးအကြောင်းကြားလာသည့် ပြစ်မှုမျိုးတွင် နစ်နာသူက ပြင်ပရှေ့နေငှားရမ်းပြီး တရားလိုအကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်စေလိုလျှင် အထက်အပိုဒ် ၂ နှင့် အပိုဒ် ၃ တို့တွင် ဖော်ပြချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည်။ အကယ်၍ ယင်းအမှုတွင် ပြင်ပရှေ့နေက တရားရုံး၌ ကိုယ်စားလှယ်စာ တင်သွင်းထားပြီးဖြစ်နေပါက ကိုယ်စားလှယ်စာကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းစေပြီး အထက်အပိုဒ် ၂ နှင့် အပိုဒ် ၃ တို့တွင် ဖော်ပြချက်များအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

၅။ ဥပဒေအရာရှိများ တာဝန်ယူလိုက်ပါဆောင်ရွက်ရသော ပြစ်မှုများတွင် တရားလို အကျိုးဆောင်အဖြစ်လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့် ရရှိသည့် ပြင်ပရှေ့နေသည် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိကို ကူညီရန်အတွက်သာ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်ကု ခံယူရမည်။

(b) the relevant matters of the cases that he is desirous of submitting to the Court including the matters that he is desirous of examining the witnesses shall be submitted to the Law Officers who conducts the trial of the case in writing.

(c) without having permission of the Law Officer who conducts the trial of the case, examination of the witnesses at the Court, submission of exhibits, presenting facts to the Court, cross - examination and giving argument shall not be conducted.

(d) if the Law Officer who conducts the trial of the case grants permission, examination of witnesses at the Court, submission of exhibits, presenting facts to the Court, cross-examination and giving argument shall be conducted within the framework of permission.

6. The Law Officer who is responsible and conducts the case to which the outside lawyer has been granted permission to conduct as the prosecuting officer shall abide by and carry out the following :-

(a) when the relevant case is heard, the responsible Law Officer who conducts the trial of the case shall personally leads and conducts.

(b) if shall be accepted that the outside Lawyer conducts to assist him only.

(c) if the outside lawyer submits to him in writing regarding the matters that he is desirous of examining the witnesses, the matters that he is desirous of submitting to the Court and cross questions, they shall be filed properly at the relevant case file of documents.

(d) if the matters that are submitted by the outside lawyer are found to be worthy leading to truth when closely assertiveness, the examination of witnesses, presenting facts to the Court, cross - examination shall be conducted. If the matters are assumed to be unworthy leading to fall through, the suggestion made by the outside lawyer may be rejected.

(e) If the Law Officer who conducts the trial of the case assumes that considering the circumstances and process of the said case, his own functions and duties may not be affected shall grant permission regarding part of his functions and duties or a certain duty to be performed by the outside lawyer in assistance.

(ခ) သက်သေများအား မိမိစစ်မေးလိုသည့် အကြောင်းအချက်များမှစ၍ တရားရုံးတွင် မိမိတင်ပြလိုသည့် အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သမျှ အကြောင်းအချက်များကို စာဖြင့် ရေးသား၍ အမှုလိုက်ဥပဒေအရာရှိထံ တင်ပြရမည်။

(ဂ) အမှုလိုက်ဥပဒေအရာရှိ၏ ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲ တရားရုံးရှေ့၌ သက်သေများအား စစ်မေးခြင်း၊ သက်သေအထောက်အထားများ တင်သွင်းခြင်း၊ တရားရုံးတွင် တင်ပြခြင်း၊ ပြန်လှန်မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် လျှောက်လဲခြင်းများ မပြုလုပ်ရ။

(ဃ) အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိက ခွင့်ပြုလျှင် ခွင့်ပြုသည့် ဘောင်အတွင်းမှသာ တရားရုံးရှေ့၌ သက်သေများအား စစ်မေးခြင်း၊ သက်သေခံအထောက်အထားများ တင်သွင်းခြင်း၊ တရားရုံးတွင် တင်ပြခြင်း၊ ပြန်လှန်မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် လျှောက်လဲခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၆။ ပြင်ပရှေ့နေအား တရားလိုအကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုထားသည့် ပြစ်မှုများတွင် တာဝန်ယူလိုက်ပါဆောင်ရွက်ရသည့် ဥပဒေအရာရှိသည် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(က) သက်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကို စစ်ဆေးကြားနာသည့်အခါ တာဝန်ရှိ အမှုလိုက်ဥပဒေ အရာရှိက ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်၍ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) ပြင်ပရှေ့နေသည် မိမိအား ကူညီရန်အတွက်သာ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ခံယူရမည်။

(ဂ) သက်သေများအား စစ်မေးလိုသည့် အကြောင်းအချက်များ တရားရုံးတွင် တင်ပြလိုသည့် အကြောင်းအချက်များ၊ ပြန်လှန်မေးခွန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြင်ပရှေ့နေက စာဖြင့် ရေးသား၍ မိမိထံတင်ပြလာလျှင် အမှုလိုက်စာတွဲတွင် စနစ်တကျ တွဲထားရမည်။

(ဃ) ပြင်ပရှေ့နေမှ တင်ပြလာသည့် အကြောင်းအချက်များကို သေချာစွာ စိစစ်၍ အမှန်တရားကို ပေါ်ပေါက်စေမည့် အကြောင်းအချက်များဖြစ်နေလျှင် သက်သေများအား စစ်မေးခြင်း၊ တရားရုံးတွင် တင်ပြခြင်း၊ ပြန်လှန်မေးခြင်းစသည်များ ပြုလုပ်ပေးရမည်၊ အမှုကို ပျက်ပြားစေမည့် အကြောင်းအချက်များ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆလျှင် ပြင်ပရှေ့နေ၏ အကြံပြုချက်ကို ငြင်းပယ်နိုင်သည်။

(င) အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိက အဆိုပါ ပြစ်မှု၏ အနေအထားဖြစ်စဉ်အရ မိမိ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်ကို မထိခိုက်ဟု ယူဆလျှင် မိမိဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်အချို့ကို သို့မဟုတ် တာဝန်တစ်ရပ်ကို ပြင်ပရှေ့နေအား ကူညီဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးနိုင်သည်။

(f) when the Law Officer who conducts the trial of the case grants permission under sub-paragraph(e), part of his functions and duties or a certain duty that he has granted permission shall be mentioned reducing to writing. Such granting of permission shall be exactly recorded in the case file of documents.

(g) if permission is granted as such, the outside lawyer shall be permitted to study the police papers to the extent to which he has been permitted during the office hours. It shall be taken care that the outside lawyer shall not be permitted to study the statements of the witnesses contained in the police papers to more than the extent to which he has been permitted.

(h) though the outside lawyer is granted permission to assist him in the case that he conducts under sub-paragraph (e), special care shall be taken that the duty of prosecution of the Law Officer who conducts the trial of the case will not be lessened.

7. If the outside lawyer who is conducting the case is found during the process of hearing the case conducting not in the rightful means at any stage of the process, the reason that such person should not be permitted to continue conducting the case shall be recorded sufficiently, and the Law Officer who initially has granted permission shall submit to the relevant Court in that case.

8. If it is sufficiently found that the outside lawyer who has been granted permission to conduct as the prosecuting officer has conducted without abiding by the instructions contained in this Directive or has conducted in one way or another so as not to enable for disclosing the truth on the case he has been granted permission to conduct, action shall be taken against him under the existing laws, rules and regulations.

9. If it is sufficiently found that the Law Officer who conducts the trial of the case has conducted without abiding by the instructions contained in this Directive or mismanaged unjustly in conducting the said case, action shall be taken against him under the existing laws, rules and regulations.

(စ) အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိသည် အပိုဒ်ခွဲ (ဇ)အရ ခွင့်ပြုချက်ပေးသည့်အခါ မိမိတာဝန်ခွင့်ပြုချက်ပေးသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်အချို့ကို သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတာဝန် တစ်ရပ်ကို တိကျစွာ စာဖြင့် ရေးသားဖော်ပြ၍ ဖော်ပြချက် ပေးရမည်၊ ထိုသို့ ပေးအပ်ကြောင်းကို အမှုလိုက် စာတွဲတွင် တိကျစွာ မှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြထားရမည်။

(ဆ) ထိုသို့ ခွင့်ပြုချက်ပေးခဲ့လျှင် ခွင့်ပြုချက်ပေးထားသည့်အတိုင်းအတာ အလျောက် ပြင်ပရှေ့နေအား ရဲစက္ကူအမှုတွဲကို ရုံးချိန်အတွင်းသာလျှင် လေ့လာကြည့်ရှုခွင့် ပေးရမည်။ ခွင့်ပြုချက်ပေးထားသည့်အတိုင်းအတာထက်ပို၍ ရဲစက္ကူအမှုတွဲပါ သက်သေထွက်ဆိုချက်များကို ပြင်ပရှေ့နေအား လေ့လာကြည့်ရှုခွင့် မပြုမိစေရန် သတိထားဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဇ) အပိုဒ်ခွဲ (ဇ)အရ ပြင်ပရှေ့နေအား မိမိလိုက်ပါသည့် အမှုတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးထားသော်ငြားလည်း အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိ၏ အမှုလိုက်တာဝန်များမှာ လျော့ပါးသွားခြင်း ရှိမည် မဟုတ်သည်ကို အထူးသတိပြုကြရမည် ဖြစ်သည်။

၇။ အဆိုပါ ပြစ်မှုကို စစ်ဆေးလျက်ရှိစဉ် မည်သည့်အဆင့်၌ပင်မဆို လိုက်ပါဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ပြင်ပရှေ့နေသည် မမှန်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိလျှင် ယင်းအား ဆက်လက်လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရန် မသင့်ကု အကြောင်းပြချက် ခိုင်လုံစွာ မှတ်တမ်းတင်၍ ယင်းပြစ်မှုအတွက် တရားလို အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းကြောင်း မှုလွှဲပြောင်းခဲ့သည့် ဥပဒေအရာရှိက သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးသို့ တင်ပြလျှောက်ထားရမည်။

၈။ တရားလို အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိထားသည့် ပြင်ပရှေ့နေသည် ဤညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာခြင်း မရှိဘဲ ပြုမူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း သို့မဟုတ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခဲ့သည့် ပြစ်မှုဌ် အမှန်တရားမထုတ်ဖော်နိုင်ရန် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပြုမူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း အကြောင်းအချက် ခိုင်မာစွာ တွေ့ရှိရလျှင် တည်ဆဲဥပဒေ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများနှင့်အညီ အရေးယူခြင်းကို ခံရမည် ဖြစ်သည်။

၉။ အမှုလိုက်ဥပဒေအရာရှိသည် ဤညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာခြင်းမရှိဘဲ ပြုမူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း သို့မဟုတ် အဆိုပါ ပြစ်မှုတွင် လိုက်ပါရာ၌ တရားမျှတမှု မရှိဘဲ မမှန်မကန် ပြုမူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း အကြောင်းအချက် ခိုင်လုံစွာတွေ့ရှိလျှင် ဌာနဆိုင်ရာ စည်းကမ်းအရ ထိရောက်စွာ အရေးယူမည် ဖြစ်သည်။

CHAPTER XXVII.

PROCEDURE UNDER SPECIAL ENACTMENTS.

1. Police Act.

43 **812.** Subordinate Magistrates should not institute cases against Police Officers under section 43 without obtaining the **Previous sanction** of the District Magistrate. If a Subordinate Magistrate is of opinion that a Police Officer should be prosecuted under section 43, he should submit a report of the facts to the District Magistrate, who, after consulting the District Superintendent of Police, will sanction or decline to sanction the prosecutions as he sees fit.

Prosecution of Police Officers.

813. Whenever a complaint is made against a police officer for which no sanction is required the Magistrate should make a report to the District Magistrate, in order that the District Magistrate may, if he thinks fit, take action under paragraph 222 (4) of the Burma Police Manual, 5th Edition, 1940.

Intimation will be given by the District Magistrate to the Superintendent of Police in all cases in which the prosection of a police officer for an offence, other than an offence under section 43 of the Police Act, is instituted on complaint or by a Magistrate *suo motu*.

814. The above orders do not apply in cases in which Union military policemen are tried by Commandants or officers officiating in such appointments for offences triable by them.

အခန်း ၂၇

အထူးအက်ဥပဒေများအရ လိုက်နာရန် ထုံးနည်းအကြောင်း

၁။ ရဲအက်ဥပဒေ

ရဲအရာရှိများကို တရားစွဲဆိုခြင်း။

၈၁၂။ ။ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ကို မရဘဲ၊ လက်အောက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က ရဲအရာရှိများကို ပုဒ်မ ၄၃ အရ အမှုဆဲဆိုခြင်းများ မပြုရ။ ရဲအရာရှိ တဦးကို ပုဒ်မ ၄၃ အရ တရား စွဲဆိုသင့်ကြောင်း လက်အောက်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ထင် မြင်သဘောရလျှင်၊ ဖြစ်ပျက်ပုံ ကြောင်းခြင်းရာများကို ၎င်းက ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ အစီရင်ခံရမည်။ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူးနှင့် ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်ပြီး နောက်၊ မိမိသင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့်အတိုင်း တရားစွဲဆိုခွင့် ပြုရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခွင့်မပြုဘဲငြင်းပယ်ရမည်။

၈၁၃။ ။ရဲအရာရှိအပေါ် ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် မလိုသည့်တိုင်လျှောက်ချက်ကို ပြုသော အခါတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ ရဲလက်စွဲဥပဒေ၊ ပဥ္စမအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ စာပိုဒ် ၂၂၂ (၄)အရ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အရေးယူသင့်သည် ထင်မြင်လျှင်၊ အရေးယူနိုင်စေရန် အလို့ငှါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ အစီရင်ခံရမည်။

ရဲအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၃ အရ၊ ပြစ်မှုမှတပါး၊ အခြားပြစ်မှုအတွက် ရဲအရာရှိအပေါ် ခွင့် တိုင်လျှောက်ချက်အရ ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက မိမိ အလို့အလျောက်ဖြစ်စေ၊ တရားစွဲဆိုသော အမှုအရပ်ရပ်တွင်၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ပြည်သူ့ရဲကြီးကြပ်ရေးမှူး ထံသို့ အကြောင်းကြားရမည်။

၈၁၄။ ။တပ်ရင်းမူးများနှင့် ထိုရာထူးများတွင် ဆောင်ရွက်နေသည့် အရာရှိများက စီရင်ထိုက်သော ပြစ်မှုများအတွက် ၎င်းတို့က ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲတပ်သား များကို စစ်ဆေး စီရင်သော အမှုတို့နှင့် အထက်ဖော်ပြခဲ့သော အမိန့်များမှာ မသက်ဆိုင်ချေ။

815. Section 50 provides for the method of recovery of money payable under sections 23, 24, 25 and 26.

Recovery of moneys and imprisonment in default of fine.

Though the provisions of sections 64 to 70 of the Penal Code (both inclusive) are applicable to the offences under the Police Act, the operation of section 63 of the Penal Code is modified by the proviso to section 47, which allows imprisonment in default of fine to extend up to 8 days, the maximum provided in section 47.

20,21,22,47.

816. (1) The attention of all Magistrates is drawn to the orders in paragraphs 1044, 1237-1243 and 1604, of the Burma Police Manual, 5th Edition, prescribing the procedure to be adopted with regard to the reporting of the seizure or possession of property by the Police under sections 51, 53, 523 and 550, Code of Criminal Procedure, to a Magistrate. It has been observed that the Police are apt to detain property seized under these sections for indefinite periods, owing to the loose manner in which many Magistrates pass orders. If the Magistrate does not pass an order for the immediate return of the property to its owner, the Police must send in a list in Form Criminal 27 Police 59 and the Magistrate must open out a Miscellaneous case and enter it in Register II, Criminal. If when the Police report in Form Criminal 27 Police 59 is submitted to him, the Magistrate passes orders for the property to be returned to its owner or detained during further inquiry by the Police he need not, unless the special circumstances of the case require it, open a miscellaneous proceeding in his Court, but in the event of his passing an order of detention must fix a definite date, not generally more than 7 days ahead, by which the Police must submit a further report of the action taken. If he passes orders for the disposal of the property in any other way, *e.g.*, by proclamation or sale, he must straightaway open a miscellaneous case, and enter it in his Criminal Register No. II.

Disposal of Property seized by Police.

(2) Section 523 of the Code of Criminal Procedure prescribes the procedure to be followed by the Police upon seizure of property taken under section 51 of the Code or stolen.

၈၁။ ။ပုဒ်မ ၂၃၊ ၂၄၊ ၂၅ နှင့် ၂၆ များအရ ပေးဆောင်သင့်ငွေများ တောင်းခံရန် နည်းလမ်းကို ပုဒ်မ ၅၀ တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ငွေများကို အရတောင်းခံခြင်းနှင့် ဒဏ်ငွေ မပေး မဆောင် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ထောင်ဒဏ်။

ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၆၃ မှ ၇၀ အထိ (နှစ်ရပ်လုံး အပါအဝင်) ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ ရဲအက်ဥပဒေအရ ပြစ်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်စေနိုင်သော်လည်း ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၆၅ ၏ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းကို ပုဒ်မ ၄၇ ပါ ခြွင်းချက်က ပြောင်းလဲပြင်ဆင်စေသည်။ ထိုပုဒ်မ ၄၇ ပါ ခြွင်းချက်က ဒဏ်ငွေမပေးမဆောင် ပျက်ကွက်သည့်အတွက် ထောင်ဒဏ်ကို ပုဒ်မ ၄၇ တွင် အများဆုံး ပြဋ္ဌာန်းထားသော ၈ ရက်အထိ ချမှတ်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုသည်။

၂၀၊၂၁၊၂၂၊၄၇။

၈၆။ ။(၁) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၊ ၅၃၊ ၅၂၃ နှင့် ၅၅၀ တို့အရ ရဲက ရဲက ဖမ်းဆီးသည့် ပစ္စည်းကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း။

ပစ္စည်းဖမ်းဆီး သိမ်းယူခြင်းကို သော်၎င်း၊ လက်ဝယ် ရရှိခြင်းကို သော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံအစီရင်ခံရန် အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ထုံးနည်းကို ပြဋ္ဌာန်းသည့် မြန်မာနိုင်ငံ ရဲလက်စွဲဥပဒေ၊ ပဉ္စမအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်း၊ စာပုံပိုင် ၁၀၄၄၊ ၁၂၃၇ မှ ၁၂၄၃ ထိုး နှင့် ၁၆၀၄ တို့တွင်ပါရှိသည့် အမိန့်များကို အားလုံးသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့ ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အများအပြားပင် မသေမချာ အမိန့်ချမှတ်ခြင်းကြောင့် အဆိုပါ ပုဒ်မများအရ ရဲကဖမ်းဆီး သိမ်းယူသော ပစ္စည်းများကို ကာလအကန့်အသတ်မရှိ သိမ်းဆည်း ထားတတ်ကြကြောင်းကို တွေ့မြင်ရလေသည်။ ပစ္စည်းကို ပိုင်ရှင်သို့ ချက်ခြင်းပြန်ပေးစေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမရှိလျှင်၊ ရဲက ရာဇထ ၂၇ ရဲ ၅၉ ပုံစံနှင့် စာရင်းတခုကို တင်ပို့ရမည်၊ ရာဇတော် တရားသူကြီးကလည်း အသေးမူတွဖွင့်၍ ရာဇဝတ်မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ်အမှတ် ၂ တွင်ထည့်သွင်းရမည်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ ရာဇထ ၂၇ ရဲ ၅၉ ပုံစံနှင့် ရဲ အစီရင်ခံစာကို တင်ပို့သောအခါ၊ ပစ္စည်းကို ပိုင်ရှင်သို့ ပြန်ပေးစေရန် သော်၎င်း၊ ရဲကထပ်မံ စုံစမ်းစစ်ဆေးနေသည့်အတွင်း သိမ်းထားစေရန် သော်၎င်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အမိန့်ချမှတ်သည်ရှိသော်၊ အမှု၏ အထူးကြောင်းခြင်းရာများအရ အသေးမူဖွင့်ရန် လိုအပ်သည် မဟုတ်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အသေးမူဖွင့်ရန်မလို၊ သို့သော်လည်း ပစ္စည်းကို သိမ်းထားစေရန် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အမိန့်ချမှတ်မှု၊ အများအားဖြင့် ၇ ရက် ထက်ပို၍ မကျော်လွန်စေဘဲ နေ့ရက်ကို တိကျသေချာစွာ ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ရမည်၊ ထိုသို့ ချိန်းဆိုသတ်မှတ်သော နေ့ရက်တွင် ရဲကမည်သို့ အရေးယူ ဆောင်ရွက်သည်ကို ထပ်မံအစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည်၊ ပစ္စည်းကို အခြားနည်း တခုဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရန်၊ ဥပမာ၊ ကြော်ငြာစာထုတ်၍ဖြစ်စေ၊ ရောင်းချ၍ဖြစ်စေ စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အမိန့်ချမှတ်လျှင်၊ ၎င်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်း အသေးမူဖွင့်၍ ထိုအမှုကို မိမိ၏ရာဇဝတ် မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ် အမှတ် ၂ တွင် ရေးသွင်းရမည်။

(၂) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁ အရ ရယူသည့် ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ ခိုးဆပါပစ္စည်းကို ဖြစ်စေ ဖမ်းဆီး သိမ်းယူသည့်အခါ၊ ရဲကလိုက်နာရမည့် ထုံးနည်းကို ထိုဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၃ တွင် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားသည်။ ထိုပုဒ်မအရ ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီမံဆောင်ရွက်ရာ၌၊

When a Magistrate is dealing with property under this section imposes any conditions such as the execution of a bond it is his duty, and not the duty of the Police, to fix, the amount for which the bond is to be executed and the terms of the bond, including the amount of the stamp to be affixed to the bond, who is to supply the stamp, and how the bond is to be executed. In such a case, however, a Court-fee stamp is required, which is to be supplied by the party who is ordered to execute the bond. It is advisable to have two attesting witnesses to the bond.

Where property is ordered to be delivered without conditions the order of the Magistrate should state specifically that no conditions are imposed.

2. Arms Act.

19. **817.** A Magistrate of the second or third class is not empowered to try an offender under section 19 of the Arms Act.

Juristiction.

"Arm" and "going armed".

818. The definition of " arms " contained in section 4 should be carefully noted. For the purposes of section 13 only certain other kinds of knives have been declared to be 'arms' by the last clause of section 13. The effect of this provision is that a person commits the offence of "going armed " under section 19 (*e*) if he goes armed without a license with a knife with a pointed blade rigidly affixed, or capable of being rigidly affixed, to the handle, and measuring in all over five inches in length, even though such knife is intended exclusively for domestic, agricultural or industrial purposes.

819. A Magistrate of the first class who is not specially-empowered under section 30 of the Code of Criminal Procedure cannot try an offender under section 19A of the Arms Act. *See* section 2 of the Arms (Temporary Amendment) Act No. LI of 1951.

3. Opium Act. ❖

820. to 824. x x x x x x x x x x x x x x x

❖ The State Law and Order Restoration Council Law No. 1/1992 repealed The opium Act.

ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုရန်ကဲ့သို့သော စည်းကမ်းချက် တခုခုကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက သတ်မှတ်လျှင်၊ ခွန်ချုပ် ချုပ်ဆိုမည့် ငွေအရေအတွက်၊ ထို့ပြင် ခံဝန်ချုပ်တွင် ကပ်ရမည့် တံဆိပ်ခေါင်းတန် ဖိုး၊ မည်သူက တံဆိပ်ခေါင်းကို ပေးရမည်၊ ခံဝန်ချုပ်ကို မည်သို့ချုပ်ဆိုရမည် ဟူသည့် အချက်များ အပါအဝင် ခံရန်ချုပ်၏ စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်ရန်မှာ ရဲတာဝန် ဝတ်တရားမဟုတ်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ တာဝန် ဝတ်တရားဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့သော အမှုမျိုးတွင် ရုံးခွန်တံဆိပ် လိုအပ်သည်ဖြစ်၍ ထိုတံဆိပ်ခေါင်းကို ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုရေးနှင့် အမိန့်ပေးခြင်း ခံရသူက ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုခံဝန်ချုပ်တွင် မှန်ကြောင်း သက်သေနှစ်ဦး လက်မှတ်ရေးထိုးစေရန် သင့်လျော်ပေသည်။

စည်းကမ်းချက်မထားဘဲပစ္စည်းကိုပေးအပ်စေရန် အမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ၊ စည်းကမ်းချက်မထားကြောင်းကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်တွင် သီးခြားသေချာစွာ ဖော်ပြရမည်။

၂။ လက်နက်အက်ဥပဒေ

၁၁၇။ ။ဒုတိယတန်း၊ သို့တည်းမဟုတ် တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ၁၉။ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ။ လက်နက် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ အရ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိချေ။

၁၁၈။ ။ပုဒ်မ ၄ တွင်ပါရှိသည့် "လက်နက်" ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြချက်ကို ဂရုပြု၍ မှတ်သားရမည်။ ပုဒ်မ ၁၃ အလိုဌာ ပုဒ်မ ၁၃ နောက်ဆုံး အပိုဒ်အရ၊ အခြား မီးမျိုးအချို့တို့ကိုသာလျှင် "လက်နက်" ဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အကျိုး သက်ရောက်သည်မှာ လူ တဦးတယောက်သည် လိုင်စင်မရှိဘဲ ဓားရိုးတွင်ခိုင်မြဲစွာတပ်ထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခိုင်မြဲစွာ တပ်ထားနိုင်သည့် ဦးချွန်သော ဓားသွားပါရှိ၍၊ အရိုးအသွား ငါးလက်မထက်ပို၍ရှည်သော ဓားကို ကိုင်ဆောင် သွားလာလျှင်၊ အဆိုပါဓားသည် အိမ်တွင်းပူးလယ်ယာလုပ်ကိုင်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်မှုလက်မှုကိစ္စမျှားသက်သက် အလို့ငှာ အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ထားသည်ပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုသူသည် ပုဒ်မ ၁၉ (ဇ) အရ "လက်နက်ကိုင်ဆောင်သွားလာ" သည့်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်။

၁၁၉။ ။ဗမာ မတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးတယောက်သည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ၊ အထူးအာဏာ အပ်နှင်းရရှိသည့် မဟုတ်လျှင်၊ လက်နက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉-ကအရ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြုနိုင်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၅၁ ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော လက်နက် (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ ကိုကြည့်။

၃။ ဘိန်းအက်ဥပဒေ @

၈၂၀ မှ ၈၂၄။ × × × × × × × × × × × × × × ×

@ ဥပဒေများရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၁/၉၂) တွင် ဘိန်းအက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည်။

133. **825.** A Magistrate of the second or third class cannot try any offence under the Railways Act.

Jurisdiction Courts.

Subject to the above provision offences are triable according to the rules contained in Schedule II of the Code of Criminal Procedure, under the head ' Offences against other laws. ' Thus, offences under sections 126 and 127 are triable only by the Court of Session, or District Magistrate or other Magistrate exercising special powers under section 30 of the Code of Criminal Procedure. Offences under the Railways Act should ordinarily be tried by a Stipendiary Magistrate and not by Honorary Magistrates.

115. **826.** (*1*) Attention is invited to section 115. Fines imposed under sections 112 and 114 and recovered shall not be credited to Government until the portion of the fine due to the Railway is paid. The total amount should however be made over to the Bailiff and entered at once in his Register II. Railway official authorized by the Station Master shall at headquarters as often as it is thought desirable draw the amounts due and shall acknowledge receipt in column 14 of that Register.

Payment of monies to Railway Administration.

(*2*) When the amount due has to be sent to a station not at the headquarters of the District, Subdivision or Township, the money due shall be sent once a week by money order or Remittance Transfer Receipt to the Station Master who shall acknowledge receipt. A note shall be made on the money order or on a slip of paper attached to the Remittance Transfer Receipt of the particulars of the account on which the money had been recovered. The receipt of the Station Master shall be filed in the "Receipt" file of the Court concerned and a note shall be made on the diary sheet of each case of the fact that the amount due to the Railway has been sent and acknowledged. So too when money is paid direct to an authorized official the amount paid and the date of acknowledgment of receipt shall be noted in the diary. After the amount due to the Railway Administration has been paid, the surplus, if any, should be at once transferred to Bailiff's Register No. I and credited to Government.

၄။ မီးရထား အက်ဥပဒေ

၇၂၅။ ။မီးရထား အကဲ့ ဥပဒေ အရ၊ မည်သည့် ပြစ်မှုကို မဆို၊ ဒုတိယတန်း၊ သို့တည်း ဗဒဥ။ မဟုတ် တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း မပြုနိုင်။

တရားရုံးများ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ။

အထက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အထောက်အထားပြု၍ ပြစ်မှုများကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ဒုတိယ စာရင်းတွင် "အခြား တရားဥပဒေကို ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုများ" ဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက် ပါရှိသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ သို့ဖြစ် သောကြောင့်၊ ပုဒ်မ ၁၂၆ နှင့် ၁၂၇ အရ၊ ပြစ်မှုများကို စက်ရှင် တရားရုံး၊ သို့တည်း မဟုတ် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀ အရ အထူးအာဏာကို သုံးစွဲသည့် အခြား ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကသာ စစ်ဆေး စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ မီးရထား အက်ဥပဒေအရ၊ ပြစ်မှုများကို လစာရ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက သာမန် အားဖြင့် စစ်ဆေး စီရင်ရမည်။ သမာဓိ မြို့ဝန်များက စစ်ဆေး စီရင်ခြင်း မပြုရ။

မီးရထား အုပ်ချုပ်ရေးဌာန သို့ ငွေပေးသွင်းခြင်း။

၇၂၆။ ။(၁) ပုဒ်မ ၁၁၅ ကို ဂရုပြုစေလိုသည်။ ပုဒ်မ ၁၁၂ နှင့် ၁၁၄ အရ၊ ချမှတ်၍ ဆောင်းခံရသည့် ဒဏ်ငွေများနှင့် မီးရထားခများကို ဘဏ်လစ်သို့ ပေးအုပ်ရမည်။ ဘဏ်လစ်သည် ဒဏ်ငွေများထို မိမိ၏မှတ်ပုံစာရင်း စာအုပ် (၁) တွင်၎င်း၊ မီးရထားခများကို မိမိ၏မှတ်ပုံ စာရင်း စာအုပ် (၂) တွင်၎င်း ခြင်းချက်ခြင်းရေးသွင်းရမည်။ မီးရထားရုံပိုင်က ခွင့်ပြုထားသော မီးရထား အရာရှိများသည် ယင်းသို့ အပ်နှံထားသော မီးရထားခများကို ရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင် ထုတ်ယူရန် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် အခါတိုင်း၊ ထုတ်ယူ၍ မှတ်ပုံ စာရင်းစာအုပ် (၂)၊ ဇယားကွက် (၁၄) တွင် ငွေရရှိကြောင်း ဝန်ခံချက် လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

(၂) ရရန်ရှိသော ငွေကို ခရိုင်၊ သို့တည်း မဟုတ် နယ်ပိုင်နယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် မြို့နယ် ရုံးစိုက်ရာ မြို့မတွင် မဟုတ်သော အခြား နေရာသို့ ပို့ရမည် ဖြစ်သော အခါ၊ ငှင်းငွေကို ရက်သတ္တတပတ်လျှင် တကြိမ်ကျ ငွေပို့လွှာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ငွေလွှဲ လက်မှတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ ရုံပိုင်ထံသို့ ပို့ရမည်။ ရုံပိုင်ကလည်း ရရှိကြောင်း ဝန်ခံချက် ပေးပို့ရမည်။ ငွေပို့လွှာပေါ်၌ ဖြစ်စေ၊ ငွေလွှဲလက်မှတ်နှင့် လွှဲသည့် စာရွက်ငယ် တခုပေါ်၌ ဖြစ်စေ၊ ထိုငွေကို မည်သည့် အတွက် ကောက်ခံရရှိကြောင်း ရေးသားဖော်ပြရမည်။ ရုံပိုင်၏ ငွေရကြောင်းလက်မှတ်စာကို သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး၏ "ပြေစာ" စာတွဲတွင် တွဲထား၍၊ မီးရထားသို့ ပေးရန် ရှိသော ငွေကိုပို့ပြီး၍ ရကြောင်း ဝန်ခံချက်ရရှိပြီးကြောင်းကို အမှုအသီးသီး၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း တွင် ရေးမှတ်ရမည်။ ထိုနည်းတူပင် ငွေကို အာ ခွင့်ရ အရာရှိသို့ တိုက်ရိုက်ပေးသောအခါ၊ ပေးသည့်ငွေပေါင်းနှင့် ရကြောင်း ဝန်ခံချက်လက်မှတ် ရေးထိုးသည့် နေ့စွဲတို့ကို နေ့စဉ်မှတ် တမ်းတွင် ရေးမှတ်ရမည်။

827. Attention is invited to sections 106, 112, 114, 116, 131, 132 and 133 as amended by the Railways (Amendment Act) No. LXXII of 1954.

828. It is desirable that a Magistrate making an enquiry into a Railway accident should, before bringing to trial any person whom he may consider to be criminally liable for the accident, take the evidence or the opinion of the Government Inspector of Railways on any technical points involved, under Rule 24 of the Rules contained in Railway Department Notification No. 1926T, dated the 19th March 1930. Rules 22–27 of these rules, relating to the duties of Magistrates with regard to accidents such as described in section 83 of the Railway Act, are reproduced below :—

Duties of Magistrates in connection with Railway accidents.

Duties of Magistrates.

22. Whenever an accident, such as is described in section 83 of the Act, has occurred in the course of working a railway, the District Magistrate, or any other Magistrate, who may be appointed in this behalf by the President of the Union, may either–

(*a*) himself make an enquiry into the causes which led to the accident ; or

(*b*) depute a subordinate Magistrate, who if possible, should be a Magistrate of the first class to make such an enquiry; or

(*c*) direct an investigation into the causes which led to the accident to be made by the police.

23. Whenever it is decided to make an enquiry under clause (*a*) or clause (*b*) of Rule 22, the District Magistrate or other Magistrate appointed as aforesaid or the Magistrate deputed under clause (*b*) of Rule 22, as the case may be, shall proceed to the scene of the accident and conduct the enquiry there, and shall at once advise the General Manager and the Government Inspector by telegraph of the date and hour at which the enquiry will commence, so as to enable the railway administration to summon the requisite expert evidence.

၈၂၇။ ။မီးရထား (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၇၂ အရ၊ ပြင်ဆင်ထားသော ပုဒ်မ ၁၀၆၊ ၁၁၂၊ ၁၁၄၊ ၁၁၆၊ ၁၃၁၊ ၁၃၂ နှင့် ၁၃၃ တို့ကိုဂရုပြုစေလိုသည်။

မီးရထား မတော်တဆ ထိခိုက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့၏ တာဝန် ဝတ်တရားများ။

၈၂၈။ ။မီးရထား မတော်တဆ ထိခိုက်မှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ ထိုမတော်တဆ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် အရာ တာဝန်ရှိသည်ဟု မိမိ ထင်မြင်သော သူကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် မပို့အပ်မီ၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့စွဲပါ မီးရထား ဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၉၂၆-တီ ဌ်ပါရှိသည့် နည်းဥပဒေများ အနက်၊ နည်းဥပဒေ ၂၄ အရ၊ အသုတ်ငှ ပေါ်ပေါက်သည့် စက်မှုလက်မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက် တစုံတရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အစိုးရ မီးရထား အင်စပက်တော်၏ သက်သေခံချက်ကိုဖြစ်စေ၊ သဘော ထင်မြင်ချက်ကိုဖြစ်စေ ရယူရန် လိုလားအပ်ပေသည်။ အဆိုပါ နည်းဥပဒေများအနက်၊ မီးရထား အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈၃ ၌၊ ဖော်ပြသည့် မတော်တဆ ထိခိုက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့၏ တာဝန် ဝတ်တရားများနှင့် သက်ဆိုင်သော နည်းဥပဒေ ၂၂ မှ ၂၇ ထိတို့ကို အောက်ဖော်ထုတ်မိ ဖော်ပြထားသည်။

ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့၏တာဝန်ဝတ်တရားများ

၂၂။ ။မီးရထားခုတ်မောင်းသွားလာမှုကို ဆောင်ရွက်ရာ၌၊ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၃ တွင် ဖော်ပြထားသည့် မတော်တဆ ထိခိုက်မှုမျိုး ဖြစ်ပေါ် သည့်အခါတိုင်း၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤဂိစ္စအလို့ငှါ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ခန့်ထားသည့် အခြား ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်—

(က) မတော်တဆ ထိခိုက်မှု မည်သည့်အတွက် ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းများကို မိမိကိုယ်တိုင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) ထိုသို့စုံစမ်း စစ်ဆေးရန်၊ လက်အောက်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦးကိုလွှဲအပ် စေလွှတ်ရမည်။ တတ်နိုင်ပါက ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးမှာ ပထမ တန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ဖြစ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂ) မတော်တဆထိခိုက်မှု မည်သည့်အတွက် ဖြစ်ပွားရသည့်အကြောင်းများကို ရဲကစုံစမ်း၊ မေးမြန်းရန် ညွှန်ကြားရမည်။

၂၃။ နည်းဥပဒေ ၂၂ အပိုဒ် (က)၊ သို့တည်းမဟုတ် အပိုဒ် (ခ) အရစုံစမ်း စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ရန်ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ၊ ခရိုင်ရာ ဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ အထက်ဆိုခဲ့ သည့်အတိုင်း ခန့်ထားသည့် အခြားရာဇဝတ်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ နည်းဥပဒေ ၂၂ အပိုဒ် (ခ) အရလွှဲအပ် စေလွှတ်သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကဖြစ်စေ သက်ဆိုင်ရာက၊ မတော်တဆ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပွားသောနေရာသို့ သွားရောက်၍ ထိုနေရာ၌စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို ပြုလုပ်ရမည်။ ထို့ပြင် မီးရထားအုပ်ချုပ်ရေးဌာနက လိုအပ်သည့်ကျွမ်းကျင်မှု သက်သေခံချက်အတွက် ဆင့်ခေါ်နိုင်စေရန်အလို့ငှါ၊ မည်သည့်နေ့ရက်အချိန်နာရီတွင် စတင်၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးမည့် အကြောင်းကို အုပ်ချုပ်ရေးမှူးချုပ်နှင့် အဝိုးရအင်စပက်တော်တို့ထံ ချက်ခြင်းကြေးနန်းဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။

24. A Magistrate, making an enquiry under Rule 22, may summon any railway servant, and any other person whose presence he may think necessary, and, after taking the evidence and completing the enquiry, shall, if he considers there are sufficient grounds for a judicial enquiry, take the requisite steps for bringing to trial any person whom he may consider to be criminally liable for the accident. Whenever technical points are involved the Magistrate should call for the opinion of the Government Inspector or professional persons.

25. The result of every enquiry or investigation made under Rule 22 shall be communicated by the Magistrate to the General Manager and to the Government Inspector.

26. If, in the course of any judicial enquiry, into an accident occurring in the course of working a railway, the Magistrate desires the assistance of the Government Inspector or of the General Manager, or the attendance of any officer of the railway, to explain any matter relating to railway supervision, management or working he will issue a requisition to the General Manager for the attendance at Court of an officer competent to explain such matter, stating at the same time the nature of the assistance required. In summoning railway servants, the Magistrate will take care not to summon so large a number of the employees, specially of one class, on the same day, as to cause inconvenience to the working of the railway. In the case of very serious accidents it will generally be advisable for the Magistrate to obtain a report, from both the Government Inspector and the General Manager, in regard to the accident, before finally concluding the judicial enquiry.

27. On the conclusion of any such judicial enquiry the Magistrate shall send a copy of his decision to the General Manager, and to the Government Inspector, and shall, unless in any case he thinks it unnecessary to do so, report the result of the enquiry to the President of the Union.

၂၄။ နည်းဥပဒေ ၂၂ အရစုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ မည်သည့် မီးရထားအမှုထမ်းကိုမဆို၊ ထို့ပြင်လာရောက်ရန်လိုသည်ဟု မိမိထင်မြင်သည့် အခြားမည်သူကို မဆို ဆင့်ခေါ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင်သက်သေခံချက်များကို ရယူပြီး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပြီးနောက်၊ တရားစီရင်ရေးအရ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရန် အကြောင်းလုံလောက်သည်ဟု မိမိဆင်မြင်လျှင်၊ မတော်တဆထိခိုက်မှုအတွက် ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ တာဝန်ရှိသည်ဟု မိမိထင်မြင်သောသူကို စစ်ဆေးစီရင်ရန်အလို့ငှာ လိုအပ်သောဆောင်ရွက်မှုများကို စီမံပြုလုပ်ရမည်။အမှုတွင် စက်မှုလက်မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ပေါ်ပေါက်သည့်အခါတိုင်း၌၊ အစိုးရအင်စပက်တော်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားပညာသည်များ၏ သဘောထင်မြင်ချက်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရယူရမည်။

၂၅။ နည်းဥပဒေ ၂၂ အရ ပြုလုပ်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ အပြီးသတ် အခြေအနေကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အုပ်ချုပ်ရေးမှူးချုပ်နှင့် အစိုးရ အင်စပက်တော်တို့သို့ ပြောကြားရမည်။

၂၆။ မီးရထားခုတ်မောင်းသွားလာမှုကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဖြစ်ပွားသည့် မတော်တဆထိခိုက်မှုကို တရားစီရင်ရေးအရ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုနေသည့်အတွင်း မီးရထားကို ကြိုးကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း၊ စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုတ်မောင်းသွားလာခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်တခုခုကို ရှင်းလင်းဖော်ပြစေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အစိုးရ အင်စပက်တော် သို့တည်းမဟုတ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးချုပ်၏ အကူအညီကိုလိုလျှင်ဖြစ်စေ၊ မီးရထား အထူးရှိတဦးတယောက်လာရောက် စေလိုလျှင်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် မည်သို့ဖြစ်သောအကူအညီမျိုး လိုသည်ကိုတပါတည်း ဖော်ပြလျက်၊ ဆိုခဲ့သည့်အချက်ကိုရှင်းပြနိုင်သည့်အရည်အချင်းရှိသော အရာရှိတဦးကို တရားရုံးသို့လွှဲလာရောက်စေရန် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးချုပ်ထံတောင်းဆိုချက်တရပ်ထုတ်ဆင့်ရမည်။ မီးရထားအမှုထမ်းများကို ဆင့်ခေါ်သည့်အခါ၊ မီးရထားခုတ်မောင်းသွားလာမှုကို ကသိကအောက်ဖြစ်စေလောက်အောင်၊ တနေ့တည်းတွင်အမှုထမ်းအမြောက်အမြားတို့ကို၊ အထူးတဖြင့် အတန်းအစား တမျိုးတည်းမှ၊ မဆင့်ခေါ် စေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဂရုပြုရမည်။ အလွန်တရာ ကြီးကျယ်သောမတော်တဆထိခိုက်မှုမျိုးဖြစ်သည့်အချက်တွင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး သည်၊ တရား စီရင်ရေး အရစုံစမ်း စစ်ဆေးမှုကို အပြီး မသတ်မီ၊ မတော်တဆထိခိုက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရ အင်စပက်တော်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးချုပ်တို့နှစ်ဦးလုံး ထံမှ အစီရင်ခံစာကိုရယူရန် များသောအားဖြင့် သင့်တော်ပေလိမ့်မည်။

၂၇။ ထိုသို့သောတရားစီရင်ရေးအရစုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းပြီးဆုံး သောအခါ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ မိမိ၏ဆုံးဖြတ်ချက် မိတ္တူတစောင်ကို၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးချုပ်သို့ငင်း၊ အစိုးရ အင်စပက်တော်သို့ငင်း ပေးပို့ရမည်။ ထို့ပြင်အမှုတခုခုတွင် အစီရင်ခံရန် မလိုဟုမိမိကထင်မြင်သည်မဟုတ်လျှင်၊စုံစမ်း စစ်ဆေးမှု၏အပြီးသတ် အခြေအနေကိုတော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသို့ အစီရင်ခံရမည်။

5. Grambling Act *

829. to 836. × × × × × × × ×
× × × × × × × ×
× × × × × × × ×
× × × × × × × ×

(Repealed by Law No. 6.1986 ; Gambling Law)

6. Forest Act †

837. to 840. × × × × × × × ×
× × × × × × × ×
× × × × × × × ×
× × × × × × × ×

(Repealed by Law No.8.1992; Forest Law)

* Law No.6. 1986, Gambling Law " Appendix VI

†Law No.8. 1992, Forest Law " Appendix VII

၅။ လောင်းကစားခြင်းအက်ဥပဒေ*

၈၂၉ မှ ၈၃၆။ × × × × × × × ×
× × × × × × × ×
× × × × × × × ×
× × × × × × × ×

(ဥပဒေအမှတ် ၆/၈၆ လောင်းကစားဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းသည်)

၆။ သစ်တောအက်ဥပဒေ†

၈၃၇ မှ ၈၄၀။ × × × × × × × ×
× × × × × × × ×
× × × × × × × ×
× × × × × × × ×

(ဥပဒေအမှတ် ၈/၉၂ သစ်တောဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းသည်)

*ဥပဒေအမှတ် ၆/၈၆ လောင်းကစားဥပဒေ(နောက်ဆက်တွဲ - ၆)

†ဥပဒေအမှတ် ၈/၉၂ သစ်တောဥပဒေ(နောက်ဆက်တွဲ - ၇)

7. Village Act.

7. **841.** The provisions of section 45 of the Code Criminal Procedure are replaced in the Union of Burma by the provisions of section 7 of the Village Act.

Duties of Headmen in regard to crime.

28. **842.** Magistrates are prohibited by section 28 of the Act from entertaining complaints against headmen of village-tracts, members of village committees and rural policemen (*e.g.*, *Ywagaungs*) in respect of acts or omissions punishable under the Act, unless the prosecution is instituted by order of the Deputy Commissioner. This prohibition applies to acts and omissions which constitute offence under the Penal Code if such acts or omissions are also punishable under the Village Act.

Sanction to prosecution.

9 (2) (e). **843.** For cases which have been declared by the President of the Union under the provisions of sub-section (*2*), clause (*e*) of section 9 of the Village Act, to be triable by Village Committees, *see* the notifications on page 25, Village Manual.

Cases triable by Village Committees.

8. Lunacy Act.

(*For procedure in regard to Criminal Lunatics,* vide *paragraphs* 502–509 ante.)

844. All first class Magistrates have been empowered under clause (6) of section 3 to perform the functions of a Magistrate under the Act.* But it is not desirable that all first class Magistrates should ordinarily perform these functions and therefore the District Magistrate shall by standing order designate for every township, subdivisional or district headquarters the first class Magistrate who shall ordinarily carry out the duties of a Magistrate under the Act :

Jurisdiction of Magistrates.

Provided that at the headquarters of a district or subdivision such Magistrate shall be the Subdivisional Magistrate when present at headquarters.

* Judicial Department Notification No. 59, dated the 5th May 1913.

၇။ ကျေးရွာအက်ဥပဒေ

ဂ၄၁။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြည်ထောင်စု ၇။
မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကျေးရွာ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်း
ချက်များဖြင့် အစားသွင်းထားသည်။

ရာဇဝတ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရွာသူကြီးတို့၏ တာဝန် ဝတ်တရားများ။

ဂ၄၂။ ။ခရိုင်ဝန်၏ အမိန့်အရ၊ တရားစွဲဆိုခြင်း မဟုတ်လျှင်၊ ကျေးရွာ အက်ဥပဒေ ၂၀။
အရ၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြုလုပ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်ကွက်မှု
များနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ကျေးရွာသူကြီးများ၊ ကျေးရွာကော်မီတီ
လူကြီးများနှင့် ကျေးလက်ရဲများ (ဥပမာ ရွာခေါင်းများ) အပေါ်၌ တိုင်လျှောက်ချက်
များကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့ လက်ခံခြင်းမပြုစေရဟု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၈ အရ
တားမြစ်သည်။ ရာဇသတ်ကြီးအရ၊ ပြစ်မှုမြောက်သည့် ပြုလုပ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်ကွက်မှု
များမှ ကျေးရွာ အက်ဥပဒေအရလည်း ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သက်လျှင်၊ ဤတားမြစ်ချက်သည် ထို
ပြုလုပ်မှုမျှား ပျက်ကွက်မှုများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

တရားစွဲဆိုရန် ခွင့်ပြုချက်။

ဂ၄၃။ ။ကျေးရွာအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉၊ ပုဒ်မခွဲ (၂)၊ အပိုဒ် (c) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် ၉ (၂) (e)။
ချက်များအရ၊ ကျေးရွာ ကော်မီတီများက စစ်ဆေး စီရင်
ပိုင်သော အမှုများ ဖြစ်သည်ဟု တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက
ပြဋ္ဌာန်းကြေညာထားသည့် အမှုများအတွက်၊ ကျေးရွာလက်စွဲ
ဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၂၅ တွင်ပါရှိသည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ
များကိုကြည့်။

ကျေးရွာ ကော်မီတီများက စစ်ဆေးပိုင်သော အမှုများ။

၈။ ရူးသွပ်ခြင်းအက်ဥပဒေ

(ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာရန် ထုံးနည်းအတွက်
အထက်စာပိုဒ် ၅၀၂ မှ ၅၀၉ ထိတို့ကိုကြည့်)။

ဂ၄၄။ ။အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (၆) အရ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အလုပ်
ဝတ်တရားများကို ဆောင်ရွက်စေရန် အားလုံးသော ၿမဳိနယ်
ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများအား အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းထား
သည်။* သို့ဆုတ်ငြင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အားလုံးတို့က၊ ထို
အလုပ်ဝတ်တရားများကို သာမန်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်မဟုတ်သောကြောင့်
ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အလုပ်ဝတ်တရားကို
သာမန်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် မဇ္ဈိမတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကို မြို့နယ်၊ နယ်ပိုင်နယ်၊
သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာမြို့မှ အသီးသီးအတွက် တည်ဆဲအမိန့်ထုတ်၍ ခန့်အပ်ရမည်။

ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ။

ခြွင်းချက်။ ။သို့သော်လည်း ခရိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်ပိုင်နယ်မြို့မတွင်၊ ထိုသို့သော
ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ရုံးစိုက်ရာမြို့မ၌ရှိသောအခါ၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး
ဖြစ်စေရမည်။

* ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅၉။

845. The maximum period of detention of non-criminal lunatics for observation as to their state of mind is fixed by section 16 of the Lunacy Act at thirty days only.

Period of detention of non-criminal Lunatics for Observation.

846. The attention of Magistrates is invited to the orders requiring that asylums or mental hospitals should be reversed only for criminal lunatics, lunatics who are absolutely dangerous and those who, having no friends or belongings, may be in the acute stage in which there is most hope of recovery from medical treatment, *e.g.*, toxic cases as the result of alcohol, ganja and cocaine habits, malaria, typhoid, etc. It is unnecessary and unwise to go to the extent of admitting into Government asylums or mental hospitals and maintaining at the public expense all the insanes who are presented for admission. Persons suffering from the temporary results of intemperance or debauchery, harmless mental defectives, wandering vagrants and those whom their friends ought to support should be kept out of public asylums or mental hospitals. These principles should be borne in mind by Magistrates in dealing with persons brought before them under the Lunacy Act. †

Admission into Asylum.

847. Magistrates are requested to collect and forward to the Medical Superintendent, Mental Hospital, Tadagale, as much information as possible concerning the previous history and the cause of the insanity of every civil lunatic whom they may send there.

The attention of Magistrates is invited to the Department of Health and Public Works (Medical Branch), 'G' Circular No. 7 of 1940, dated the 11th March 1940 and to the need for strictly observing the orders contained therein regarding the admission of civil lunatics into the Mental Hospital, Tadagale.

History of Civil Lunatics.

† Department of Health and Public Works (Medical Branch) 'G' Circular No. 7 of 1940, dated 11th March 1940.

၁၆။ ၈၄၅။ ။ရာဇဝတ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများ၏ စိတ်အခြေအနေကို အကဲခတ်ကြည့်ရှုရန်အတွက် အချုပ်နှင့်ထားရမည့် အများဆုံး အချိန်ကာလကို ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ အရ၊ ရက်သုံးဆယ်သာကန့်သတ်ထားသည်။

ရာဇဝတ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ရူးသွပ်သူတို့ကို အကဲခတ်ကြည့်ရှုရန် ချုပ်ထားရမည့် ကာလအပိုင်းအခြား။

၈၄၆။ ။ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများ၊ စင်စစ်ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေတတ်သော သူရူးများ၊ ထိုပြင် မိတ်ဆွေမရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းဥစ္စာမရှိ အပြင်းအထန် ရူးသွပ်နေသဖြင့် ဆေးဝါးကုသခြင်းဖြင့် ပျောက်ကင်းမည်ဟု မျှော်လင့်ချက် အများဆုံးရှိသော သူရူးများ၊ ဥပမာအားဖြင့် အရက်၊ ဆေးခြောက်နှင့် ကိုကင်းသုံးစွဲသည့် အလေ့အထ၊ ဒုက္ခဖျား၊ တိုက်ဖွိုက်၊ အူရောင် ရောဂါ အစရှိသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် အဆိပ်အတောက်နှင့်ဆိုင်သည့် ရူးသွပ်ခြင်းများ အတွက်သာလျှင်၊ သူရူးထောင်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံများကို သီးသန့်ထားရမည်ဟူ၍ ညွှန်ကြားထားသည့် အမိန့်များကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က ဂရုပြုကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ သူရူးထောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံသို့သွင်းရန်ပို့အပ်သည့် ရူးသွပ်သူအားလုံးတို့ကို အစိုးရသူရူးထောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံတို့တွင် လက်ခံ၍ ပြည်သူ့စရိတ်နှင့် ကျွေးမွေးပြုစုထားသည်အထိ ဆောင်ရွက်ခြင်းမှာ လိုအပ်သည့် ကိစ္စမဟုတ်သည့်ပြင်၊ အသိအလိမ္မာ ကင်းမဲ့ရာလည်း ရောက်သည်။ အလွန်အကျူးသောက်စား မူးယစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ကာမဂုဏ်ကျူးလွန် လိုက်စားခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ခေတ္တခဏဖြစ်ပေါ်သည့် ဝေဒနာစွဲကပ်သူများ၊ ဘေးအန္တရာယ်မရှိသည့် စိတ်ဗေဒာက်ပြန်သူများ၊ လှည့်ပတ်သွားလာနေသော လူလေလူလွင့်များနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်သူတို့က ထောက်ပံ့ထားအပ်သောသူများကို သူရူးထောင်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံများတွင် လက်ခံထားခြင်းမပြုရ။ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့ သည် မိမိတို့ရှေ့ ခေါ်ဆောင်လာသည့် သူများကို၊ ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေအရ၊ စီမံဆောင်ရွက်ရာ၌ အဆိုပါ သဘောတရားများကိုသတိပြုကြရမည်။*

ရာဇဝတ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ရူးသွပ်သူတို့၏ အကြောင်းအရာ အထူးပုတ္တိနှင့် ရူးသွပ်ရခြင်း၏ အကြောင်းခံတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစု အထွေပြုထို်။

၈၄၇။ ။တံတားကလေးရှိ စိတ္တဇဆေးရုံသို့ မိမိတို့ပို့အပ်သော ရာဇဝတ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ရူးသွပ်သူ အသီးသီးတို့၏ ယခင် အကြောင်းအရာ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က သတင်းရရှိနိုင်သမျှ စုဆောင်းပြီးလျှင်၊ ထိုစိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီးထံသို့ ပေးပို့ကြရန် ဆင့်ဆိုညွှန်ကြားလိုက်သည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန (ဆေးဌာနခွဲ)၊ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ "ဂျီ" ဆာကြူလာအမှတ် ၇ ကိုဂရုပြုကြရန်နှင့်၊ တံတားကလေးရှိ စိတ္တဇဆေးရုံတွင် ရာဇဝတ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ရူးသွပ်သူတို့ကို လက်ခံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဌာနဆာကြူလာပါ အမိန့်များအတိုင်း ကြပ်တည်းစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ဂရုပြုကြရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့အား နှိုးဆော်လိုက်သည်။

† ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန (ဆေးဌာနခွဲ) ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ "ဂျီ" ဆာကြူလာ အမှတ် ၇။

7 or 10. **848.** A Magistrate may not authorize the admission of the lunatic under section 7 or 10 into an Asylum of Mental Hospital situate outside Burma except under and in accordance with any general or special order of the President of the Union made in this behalf under section 85 * (*c.f.* paragraph 852).

Reception Order on petition.

85.

849. The form of medical history sheet prescribed by Judicial Department Notification No. 63, dated the 5th May 1913, shall be used in all cases in which –

Medical History Sheet.

(i) a Magistrate (sections 14 and 15 of the Lunacy Act) or District Court (section 25 of the Lunacy Act) orders a lunatic to be received into a mental hospital ;

(ii) a Magistrate or Court orders a criminal lunatic to be kept in safe custody in a mental hospital, under section 466 (2), or section 471 (1) of the Code of Criminal Procedure ; or

(iii) the orders of Government are applied for under section 30 (1) of the Prisoners' Act.

The Medical Superintendent of the mental hospital may ask the Committing Officer to make further enquiry upon any point regarding which the information given in the medical history sheet is obscure or obviously incorrect, and, the Committing Officer shall thereupon take such further evidence as might be available and forward the record of his proceedings to the Medical Superintendent of the Mental Hospital.†

7, 10, 14 or 15. **850.** A Magistrate making a reception order under section 7, 10, 14 or 15 shall, in the case of a lunatic domiciled in Burma, enquire into and declare the district Councils, Municipalities, Notified Areas, Deputy Commissioners' Local Funds, Hill Tracts Local Funds or Civil Stations not included in Municipalities, in the Jurisdictions of which the lunatic has resided for a period of not less than six months out of the year immediately preceding the date of commencement of the proceedings under the Act.

Inquiry as to residence of Lunatic and payment of cost of maintenance.

* Public Health Department (Ministry of Education) Notification No. 90, dated the 15th August 1933.

† Judicial Department Circular No. 13 of 1924.

၈၄၀။ ။တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ဤကိစ္စအလို့ငှာ ပုဒ်မ ၈၅ အရ၊ ထုတ်ဆင့် ၈၅။ သည့်သာမန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အထူးအမိန့်တခုခုအရ မှတပါး၊ ထို့ပြင်ထိုအမိန့်နှင့်အညီ မဟုတ်ဘဲ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ပြင်ပရှိ သူရူးထောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံသို့၊ ပုဒ်မ ၇၊ သို့တည်း ၁၀ အရ၊ ရူးသွပ်သူ တဦးတယောက်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက လက်ခံစေရန် မဟုတ် ခွင့်မပြုရ။* (စာပိုဒ် ၈၅၂ နှင့်ယှဉ်ကြည့်)။

လျှောက်ချက်အရ လက်ခံရန် အမိန့်။

၈၄၉။ ။၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရား ရာဇဝတ်ဌာနအမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၆၃ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အထွာပုတ္တိစာတမ်းပုံစံကို၊ အောက်ပါ ကိစ္စအားလုံးတို့တွင်အသုံးပြုရမည်။

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အထွာပုတ္တိ စာတမ်း။

(၁) ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက (ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄ နှင့် ၁၅)၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်တရားမရုံးက (ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅)၊ ရူးသွပ်သူကို စိတ္တဇဆေးရုံတွင် လက်ခံထားရန် အမိန့်ချမှတ်သောကိစ္စ၊

(၂) ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးက ရာဇဝတ်မှုနှင့် ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူကို စိတ္တဇဆေးရုံတွင် လုံခြုံစွာ ထိန်းသိမ်းထားရန် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၆ (၂) အရသော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၄၇၁ (၁) အရသော်၎င်း၊ ၎င်းအမိန့်ချမှတ်သောကိစ္စ၊ သို့တည်းမဟုတ်

(၃) အကျဉ်းသားများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ (၁) အရ၊ အစိုးရထံတွင် အမိန့်တောင်းခံထားသောကိစ္စ။

စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီးသည်၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အထွာပုတ္တိ စာတမ်း၌ဖော်ပြသည့်အကြောင်းအရာတွင် မရှင်းလင်းသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် မှားယွင်းကြောင်း ထင်ရှားသည့်အချက်တခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထပ်မံစုံစမ်းစစ်ဆေးစေရန် ရူးသွပ်သူကို ပို့အပ်လိုက်သော အရာရှိထံသို့ တောင်းဆိုနိုင်သည်။ ထိုသို့တောင်းဆိုသည့်အခါ၊ ပို့အပ်လိုက်သော အရာရှိက ရှင်းနိုင်သည့် နောက်ထပ်သက်သေခံချက်ကို ရယူပြီးလျှင်၊ မိမိ၏ အမှုတဲ့ စာရွက်စာတမ်းများကို စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီးထံသို့ပေးပို့ရမည်။ †

၈၅၀။ ။ပုဒ်မ ၇၊ ၁၀၊ ၁၄၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၁၅ အရ လက်ခံရန်အမိန့်ချမှတ်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အမြဲနေထိုင်သည့် သို့တည်း မဟုတ် ရူးသွပ်သူနေထိုင်ရာအရပ်ကို စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းနှင့် ကျေးမွေးစရိတ်ပေးခြင်း။

ရူးသွပ်သူ၏ ရူးသွပ်သူဖြစ်သည့်အချက်တွင်၊ အက်ဥပဒေအရ မူဝင်း စတင် ၁၅။ ဆောင်ရွက်သည့် နေ့ရက်မတိုင်မီ ပူးကပ်လျက်ရှိသည့် တနှစ် အတွင်း ခြောက်လကာလအပိုင်းအခြားအောက်မနည်းရူးသွပ်သူ နေထိုင်ခဲ့သော၊ အသုခဒေသတွင် စီရင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် ခရိုင်ကောင်စီများ၊ မြို့နှစ်စီပါယ်အဖွဲ့များ၊ ကြော်ငြာထုတ်ပြန်သည့် ရပ်ကွက်ဒေသမျှင်း၊ ခရိုင်ဝန်၏ ဒေသန္တရ ရံပုံငွေများ၊ တောင်တန်း နယ် ဒေသန္တရ ရံပုံငွေများ၊ သို့တည်းမဟုတ် မြို့နှစ်စီပါယ်နယ်အတွင်း မပါဝင်သည့် မြို့ပြစခန်း

* ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဌာန (ပညာရေးဌာန) အမိန့် ကြော်ငြာစာအမှတ် ၉၀။

† ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ တရားရေးဌာန ဆာကြူလာအမှတ် ၁၃။

If the lunatic has not so resided in the area of a single Local Body, the Magistrate shall enquire into and declare the areas of the various Local Bodies in which the lunatic has resided during the six months immediately preceding the date of commencement of the proceedings and the period of residence in each such area. He shall see that the required entries are made in the medical history sheet in the prescribed form or are communicated as soon as possible to the Superintendent of the Asylum or Mental Hospital. If the Magistrate is unable to make such a declaration he shall record the reasons for his inability to do so.

A Court making an order under section 25 or 26 shall, if the lunatic has not sufficient property for his maintenance in the Asylum or Mental Hospital and if no person legally bound to maintain such lunatic has sufficient means for payment of the cost of maintenance of the lunatic in the Asylum of Mental Hospital, make a similar enquiry and declaration.†

7, 10, 14 or 15.

851. When a Magistrate makes a reception order under section 7, 10, 14 or 15 of the Lunacy Act, he should send a copy of such order together with the copy of the order or classification made after holding the enquiry envisaged in paragraph 850, read with paragraph 855, at once to the Local Bodies concerned in order to give them early intimation of their financial liability in the matter.

Maintenance of pauper lunatics.

852. As soon as it is known that a lunatic, who has been admitted to an Asylum or Mental Hospital in Burma is domiciled elsewhere than in Burma, in fact (with details of the case) should be brought to the notice of the President of the Union if the Superintendent of the Asylum or Mental Hospital and the Director of Medical and Health Services, Burma, consider that action should be taken for the removal of the lunatic, under section 35, to India or Pakistan (*c.f.* paragraph 848).

Report to Government in case of lunatics domiciled elsewhere than in Burma.

† Public Health Department (Ministry of Education) Notification No. 90, dated the 15th August 1933.

များကို စုံစမ်းမေးမြန်း၍ ကြေညာဖော်ပြရမည်။ ဒေသန္တရအဖွဲ့ တခုတည်းနှင့် ဆိုင်သော ရပ်ကွက်နယ်မြေအတွင်း၌ ရူးသွပ်သူက ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း နေထိုင်ခဲ့သည်မဟုတ်လျှင်၊ မှုခင်း စတင်ဆောင်ရွက်သည့် နေ့ရက်မတိုင်မီ ပူးကပ်လျက်ရှိသည့် ခြောက်လအတွင်း ရူးသွပ်သူ နေထိုင်ခဲ့သော အရပ်ရပ် ဒေသန္တရအဖွဲ့များ ဆိုင်ရာ အရပ်ဒေသတို့ကိုလည်း၊ ထိုအရပ်ဒေသ အသီးသီးတွင် မည်မျှကြာအောင် နေထိုင်ခဲ့သည့် ကာလအပိုင်းအခြားတို့ကိုလည်း၊ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စုံစမ်းမေးမြန်း၍ ကြေညာဖော်ပြရမည်။ ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်း ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် ပုံစံအရ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်းတွင် လိုအပ်သော ရေးသွင်းချက်များကို ထည့်သွင်းရေးသားခြင်း ပြုရန်သော်လည်း၊ သူရူးထောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီးထံသို့ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆော်လျင်စွာ ကြားပြောခြင်းပြုရန် သော်လည်း ကြည့်ရှုရမည်။ ထိုသို့ကြေညာဖော်ပြခြင်းကို မပြုလုပ်နိုင်လျှင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး သည်၊ မည်သည့်အတွက် ထိုသို့ မပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း အကြောင်းပြချက်များကို ရေးမှတ်ထား ရမည်။

သူရူးထောင်တွင်ဖြစ်စေ၊ စိတ္တဇဆေးရုံတွင်ဖြစ်စေ နေထိုင်စားသောက်ရန် ရူးသွပ်သူ၌ ပစ္စည်းအလုံအလောက်မရှိ၍၊ ထိုရူးသွပ်သူကိုတရားဥပဒေအရ ထောက်ပံ့ မွေးကျွေးထိုက်သူ ကလည်း ရူးသွပ်သူကို သူရူးထောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံတွင် ပြုစုကျွေးမွေးရသည့် ကုန်ကျစရိတ်ကို ပေးရန်အတွက် လုံလောက်သော ဥစ္စာအင်အား မရှိလျှင်၊ ပုဒ်မ ၂၅၊ သို့တည်း မဟုတ် ၂၆ အရ၊ အမိန့်ချမှတ်သော တရားရုံးသည် အလားတူ စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းနှင့် ကြေညာဖော်ပြခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ရမည်။*

၇၊ ၁၀၊ ၁၄၊ သို့တည်း မဟုတ် ၁၅။

၈၅၁။ ။ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ ၁၀၊ ၁၄၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၅ အရ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက လက်ခံရန် အမိန့်ကို ချမှတ်သောအခါ၊ ထို တရားသူကြီးသည် ထိုအမိန့်မိတ္တူတစောင်ကို စာပိုဒ် ၈၅၂ နှင့် ယှဉ်တွဲဖက်သည့် စာပိုဒ် ၈၅၀ တွင် ဖော်ပြထားသော စစ်ဆေး မေးမြန်းခြင်းကို ပြုလုပ်ပြီးနောက် ချမှတ်သော အမျိုးအစား ခွဲခြားသည့် အမိန့်မိတ္တူတစောင်နှင့် အတူတကွ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရ အဖွဲ့များထံ ဤကဲ့သို့ ကိစ္စ၌ ၎င်းတို့ကြေးငွေကျခံရန် တာဝန်ရှိကြောင်းကို ဆောလျင်စွာ သိရှိစေရန် ချက်ခြင်း ပေးပို့ရမည်။

လူမဲဖြစ်သည့် ရူးသွပ်သူ တို့အတွက် စရိတ်ထောက်ပံ့ ခြင်း။

၈၅၂။ ။မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ သူရူးထောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံ၌ လက်ခံ ပြီးဖြစ်သည့် ရူးသွပ်သူ အမြဲနေထိုင်သည့် အရပ်မှာ မြန်မာ နိုင်ငံမဟုတ်ပါး၊ အခြားအရပ်ဒေသတွင် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပုဒ်မ ၃၅ အရ ရူးသွပ်သူကို အိန္ဒိယ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပါကစ္စတန် နိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့ အရေးယူ ဆောင်ရွက် သင့်သည်ဟု သူရူးထောင်၊ သို့သည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးနှင့် ကျန်းမာရေး မင်းကြီး တို့က ထင်မြင် သဘောရလို့လျှင်၊ထိုအကြောင်းကို(အမှတ်၊အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်တို့နှင့်တကွ) တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌထံသို့ လျှောက်ထားရမည်။ (စာပိုဒ် ၈၄၈ နှင့် ယှဉ်ကြည့်)။

မြန်မာနိုင်ငံမှ တပါး အခြားဒေသတွင် အမြဲနေထိုင်သည့် ရူးသွပ်သူဖြစ်သည့်အချက်တွင် အစိုးရသို့အစီရင်ခံခြင်း။

* ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဌာန (ပညာရေးဌာန) အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၉၀။

91. **853.** In the case of non-criminal lunatics dealt with under section 14 and 15 of the Lunacy Act, the Magistrate ordering their reception in the asylum is responsible for their proper despatch. The following statutory rules* have been issued under section 91 (*1*) (*f*) of the Act :—

Despatch of Lunatics.

Rules.

(1) When a Magistrate has made an order under section 14 or section 15 of the Act for the detention of a civil lunatic in a asylum, he shall arrange, in communication with the police, for the despatch of the lunatic with the suitable escort. The reception order, the medical history sheet † in the prescribed form (duly countersigned), the evidence of the medical witness, if taken, and any other papers that may be necessary and that may have a bearing on the insanity of the lunatic shall be forwarder to the Superintendent of the Lunatic Asylum by registered post. A duplicate of the reception order and of the medical history sheet must be given to the escort accompanying the lunatic. If for any reason the lunatic is unable to start at once for the asylum, he shall be sent to the jail for such detention as may be necessary. The order under section 14 or 15 is sufficient warrant for such detention.

(2) No lunatic shall be despatched to the asylum unless a medical officer certifies immediately before despatch that he is fit to travel ; the original of such certificate shall be sent to the Superintendent of the Lunatic Asylum by post.

(3) The Magistrate shall satisfy himself that the lunatic is provided with sufficient clothing and bedding for his protection and comfort during the journey. He shall provide the escort with sufficient means to purchase such food as the lunatic is likely to require on the journey, and shall instruct the officer in charge to take the lunatic to the nearest hospital for treatment in event of his showing signs of sickness.

* Judicial Department Notification No. 68, dated the 5th May 1913, as amended by General Department Notification No. 507, dated the 30th December 1922.

† Form $\left(\frac{\text{Medical}}{\text{L.A. 3}}\right)$.

၈၅၃။ ။ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄ နှင့် ၁၅ အရ စီမံဆောင်ရွက်သည့် ရာဇဝတ် ၉၁။ ရူးသွပ်သူတို့ကို ပို့ခြင်း။ မှုနှင့် မဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများ ဖြစ်သည့်အချက်တွင် သူရူးထောင်၌ လက်ခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအပေါ်၌၊ ထိုရူးသွပ်သူများကို နည်းလမ်းတကျ ပို့ရန် တာဝန်ရှိသည်။ အောက်ပါ စတက်ကျူ နည်းဥပဒေများ ကို၊ * အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁ (၁) (စ)အရ ထုတ်ပြန်ပြီး ဖြစ်သည်။

နည်းဥပဒေများ

(၁) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၁၅ အရဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ရူးသွပ်သူကို သူရူးထောင်၌ ထားစေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အမိန့်ချမှတ်ပြီး ဖြစ်သည့် အခါ၊ ထိုရူးသွပ်သူကို သင့်လျော်သော အစောင့်အကြပ်နှင့် ပို့ရန်အလို့ငှာ ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ရဲနှင့် ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် စီမံချက်များ ပြုလုပ်ရမည်။ လက်ခံရန် အမိန့် (နေရာတကျ ထပ်ဆင့်လက်မှတ် ရေးထိုးပြီး) ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်သော ပုံစံနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်း † ဆေးဖက်သက်သေ၏ အစစ်ခံချက်ကိုယူလျှင် ထိုသက်သေ အစစ်ခံချက်၊ ထိုပြင် လိုအပ်သည်လည်းဖြစ်၍ ရူးသွပ်သူ၏ ရူးသွပ်ခြင်း ဒေဇနာနှင့် သက်ဆိုင်ဖွယ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော အခြားစက္ကူရပ်များကို သူရူးထောင်မှူး ဆရာဝန်ကြီးထံသို့ မှတ်ပုံတင် ချောစာပို့ဖြင့် ပေးပို့ရမည်။ လက်ခံရန် အမိန့်မူရင်းခွဲ တစောင်နှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာတမ်း မူရင်းခွဲတစောင်ကိုလည်း၊ ရူးသွပ်သူနှင့်အတူ စောင့်ကြပ် လိုက်ပါသူသို့ ပေးလိုက်ရမည်။ အကယ်၍ အကြောင်းတခုခုကြောင့် ရူးသွပ်သူသည် သူရူး ထောင်သို့ ချက်ခြင်းမသွားနိုင်လျှင်၊ လိုသည့်အလျောက် အကျဉ်းထောင်တွင် ထားရန် အလို့ငှာ၊ ထိုရူးသွပ်သူကို အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ရမည်။ ပုဒ်မ ၁၄၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၅ အရ ချမှတ်သော အမိန့်သည် ထိုကဲ့သို့ အကျဉ်းထောင်တွင် ထားရန် အလို့ငှာ လုံလောက်သော ဝါရမ်းဖြစ်သည်။

(၂) ရူးသွပ်သူကို သူရူးထောင်သို့ ပို့မည့်ဆဲဆဲ ခဏတွင် ထိုရူးသွပ်သူသည် ခရီးသွားလာရန် သင့်တော်ကြောင်း ဆေးဖက်ဆိုင်ရာ အရာရှိက သက်သေခံ လက်မှတ် ရေးထိုးခြင်းမပြုလျှင်၊ ထိုရူးသွပ်သူကို သူရူးထောင်သို့ မပို့ရ။ ထိုသက်သေခံလက်မှတ်၏ မူရင်းကို သူရူးထောင်အုပ် ဆရာဝန်ကြီးထံသို့ ချောစာပို့ဖြင့် ပို့ရမည်။

(၃) ခရီးသွားလာသည့် အတွင်း ရူးသွပ်သူအား ကာကွယ်ရေးနှင့် ချမ်းမြေ့ရေး ရရှိစေရန်အတွက် အဝတ်အထည် အိပ်ရာတို့ အလုံအလောက်ပေးကြောင်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သဘောကြေနပ် ရှိစေရမည်။ လမ်းခရီးတွင် ရူးသွပ်သူ အလိုရှိတန်ရာသည့် အစားအစာတို့ကို ဝယ်ယူရန် လုံလောက်သည့် ကြေးငွေကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အစောင့်အကြပ်သို့ ပေးလိုက်ရမည်။ ထို့ပြင် ထိုရူးသွပ်သူ နာမကျန်းဖြစ်ဟန် လက္ခဏာရှိသည့်အခါ၊ ဆေးဝါးကုသရန်အလို့ငှါ၊ ထိုရူးသွပ်သူကို အနီးဆုံးဆေးရုံသို့ ခေါ်သွားရန် တာဝန်ခံ အရာရှိအား ညွှန်ကြားလိုက်ရမည်။

* ၁၉၂၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့စွဲပါ အရပ်ရပ်ဌာနဆိုင်ရာ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅၀၇ အရ ပြင်ဆင်ထားသည့်၊ ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၆၈။

† $\frac{\text{ဆေးဘက်}}{\text{သူးထောင် ၃}}$ ပုံစံ။

(4) A female lunatic shall always be accompanied by a female attendant or relative in addition to the police escort.

Cost of Depatch to Asylum.

854. Any expenditure incurred by Magistrates in carrying out the provisions of paragraph 853 by purchase of clothing or provision of travelling expenses (including those of the female attendant or relative sent as escort) shall be treated as Criminal Courts contingent expenditure :—

Provided that—

(1) where the cost of maintenance of a lunatic is recoverable from Municipal or Town Funds, such cost should be paid from such fund in the first instance ;

(2) where an order has been passed by a Civil Court under Chapter V of the Act for the reception of a lunatic in an asylum, the guardian or relative obtaining such order is responsible for his transmission to the asylum.

Maintenance charges of Lunatics.

855. (*a*) With reference to liability of the local authorities to pay for pauper lunatics, the President of the Union is pleased to direct that the words 'sent to public asylums from the municipality' in section 87, sub-section (*1*), clause (*c*) of the Municipal Act, ' sent to public asylums from the area under authority of the District Council ' in section 36, clause (*c*) of the Rural Self-Government Act, ' sent to public asylums from City ' in section 25 (XXV) of the City of Rangoon Municipal Act, and ' sent from Cantonment to public lunatic asylums and mental hospitals ' in clause (*d*) of the second proviso to section 109 of the Cantonment Act, shall be held to apply to the following classes of lunatics:—

(i) lunatics admitted to an asylum or mental hospital under a reception order made under section 7, 10, 14 or 15 of the Lunacy Act, for the payment of cost of whose maintenance no engagement has been taken from the friends or relatives ;

(ii) lunatics admitted to an asylum or mental hospital under section 25 or dealt with under section 26 of the Lunacy Act, who have not sufficient properties for their maintenance in the asylum or mental hospital and no persons legally bound to maintain such lunatics have sufficient means for payment of the cost of maintenance of the lunatics and asylum or mental hospital.

(၄) ရူးသွပ်သူ မိန်းမနှင့်အတူ၊ ရဲအစောင့်အကြပ်အပြင်၊ အဖော်မိန်းမတယောက် ဖြစ်စေ၊ ဆွေမျိုးဖြစ်သူ မိန်းမတယောက်ဖြစ်စေ အစဉ်သဖြင့် လိုက်ပါစေရမည်။

သူရူး ထောင်သို့ ပို့သည့် အတွက် ကုန်ကျစရိတ်။

၈၅၄။ ။စာပိုဒ် ၈၅၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရာ၌ အဝတ်အထည် ဝယ်ခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ (အစောင့်အကြပ် အဖြစ် လိုက်ပါသည့် အဖော်မိန်းမ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆွေမျိုး မိန်းမ၏ စရိတ်များအပါအဝင်) ခရီးစရိတ် ပေးခြင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက ကုန်ကျသည့် စရိတ်ကို ရာဇဝတ် တရားရုံးများ၏ အသေးကဲ့ဖွဲ့ အသုံးစရိတ်ဟူ၍ စာရင်းပြရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့သော်လည်း၊

(၁) ရူးသွပ်သူကိုကျွေးမွေးပြုစုရန်စရိတ်ကို မြို့နှံစီပါယ်ရုံပုံငွေမှဖြစ်စေ၊ မြို့ကော်မိတီ ရုံပုံငွေမှဖြစ်စေ ရယူနိုင်သည့်အချက်တွင်၊ ထိုစရိတ်ကို ဦးစွာပဏမ ထိုရုံပုံငွေမှ ပေးရမည်။

(၂) အက်ဥပဒေအခန်း ၅ အရ၊ ရူးသွပ်သူကို သူရူးထောင်တွင် လက်ခံစေရန် တရားမတရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်ထားသည့် အချက်တွင်၊ ထိုသူရူးကို သူရူးထောင်သို့ပို့ရန်မှာ၊ ထိုအမိန့်ကိုရရှိသည့် အုပ်ထိန်းသူအပေါ် ၌သော်၎င်း၊ ဆွေမျိုးဖြစ်သူအပေါ် ၌သော်၎င်း တာဝန်ကျရောက်သည်။

သူရူးများအတွက် ထောက်ပံ့ကြေးစရိတ်။

၈၅၅။ ။(က) လူမဲ့ဖြစ်သည့် ရူးသွပ်သူများအတွက် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်များက ထောက်ပံ့ရန် တာဝန်ရှိခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက၊ မြို့နှံစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၇၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်ပါရှိသော "မြို့နှံစီပါယ်နယ်မှ ပြည်သူ့သူရူးထောင်များသို့ပို့သော" ဆိုသည့်စကား၊ ကျေးလက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၆၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်ပါရှိသော "ခရိုင်ကောင်စီအာဏာအတွင်း ကျရောက်သည့် ရပ်ကွက်ဒေသမှ ပြည်သူ့ သူရူးထောင်များသို့ပို့သော" ဆိုသည့်စကား၊ ရန်ကုန်မြို့ မြို့နှံစီပါယ်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅ (၂၅) တွင်ပါရှိသော "မြို့တော်မှ ပြည်သူ့သူရူးထောင်များသို့ပို့သော" ဆိုသည့်စကား၊ ထို့ပြင် တပ်မြို့ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၉၊ ဒုတိယ ခြွင်းချက် အပိုဒ် (ဃ) တွင် ပါရှိသည့် "တပ်မြို့မှ ပြည်သူ့ သူရူးထောင်များနှင့် စိတ္တဇဆေးရုံများသို့ပို့သော" ဆိုသည့်စကားများသည်၊ အောက်ပါ ရူးသွပ်သူ အမျိုးအစားများနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု ကောက်ယူရန် မိန့်ဆိုသည်။

(၁) ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၊ ၁၀၊ ၁၄၊ သို့တည်းမဟုတ် ၁၅ အရ၊ ချမှတ်သည့်လက်ခံရန်အမိန့်အရ သူရူးထောင်၌ဖြစ်စေ၊ စိတ္တဇဆေးရုံ၌ဖြစ်စေ လက်ခံ၍၊ ၎င်းတို့ကို ပြုစုကျွေးမွေးသည့် စရိတ်ပေးရန်အတွက်၊ ၎င်းတို့၏ မိတ်ဆွေများထံမှသော်၎င်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှသော်၎င်း တာဝန်ခံချက် မယူထားသော ရူးသွပ်သူများ။

(၂) ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ သူရူးထောင်တွင်ဖြစ်စေ၊ စိတ္တဇဆေးရုံတွင်ဖြစ်စေ လက်ခံ၍၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၂၆ အရ၊ စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းခံရ၍၊ သူရူးထောင်တွင်ဖြစ်စေ၊ စိတ္တဇဆေးရုံတွင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ကို ပြုစုကျွေးမွေးထားရန် ၎င်းတို့

(*b*) The cost of maintenance of such lunatics in the asylum or mental hospital shall ordinarily be payable by the Local Authority or Cantonment Authority concerned on the basis of residence for a period of not less than six months out of the year immediately preceding the date of commencement of the Proceedings under the Lunacy Act. If a lunatic has not resided in the area of a single Local Authority or Cantonment Authority for a minimum period of six months out of the year immediately preceding the commencement of the Proceedings, the cost of maintenance will be payable in proportion by Local Authorities or Cantonment Authorities concerned in whose areas the lunatic has resided during the six months immediately preceding the date of commencement of the Proceedings under the Lunacy Act.

(*c*) Magistrates and Courts are required under the Rules contained in the Public Health Department (Ministry of Education) Notification No.90, dated the 15th August 1933, to make strict enquiry as to the domicile of lunatics.

In sending a lunatic to the asylum or mental hospital, the Magistrate or the Court shall, if possible, expressly state in the order the Local Authority or Cantonment Authority in whose areas the lunatic has resided for a period of not less than six months out of the year immediately preceding the date of commencement of the Proceedings under the Lunacy Act after affording the Local Authorities or Cantonment Authorities concerned the opportunity of adducing evidence to show that the lunatic has not so resided. If the lunatic has not so resided in the area of a single Local Authority or Cantonment Authority the Magistrate or the Court shall enquired into and determine the areas of the various Local Authorities or Cantonment Authorities in which the lunatic has resided during the six months immediately preceding the date of commencement of the Proceedings and the period of residence in each such area after affording the Local Authorities or Cantonment Authorities concerned the opportunity of adducing evidence to show that the lunatic has not so resided. The Medical Superintendent of the asylum or mental hospital will then have no difficulty in deciding which Local Authority or Authorities or Cantonment Authority or Authorities should be called upon to pay for the cost of maintenance of the lunatic. If in any case the Magistrate or the Court is unable to arrive at a finding about a lunatic's place of residence, the fact shall be stated in the order.

ထံ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ အလုံအလောက် မရှိသည့်ပြင်၊ ၎င်းတို့ကို ပြုစုကျွေးမွေးထားရန် ဥပဒေအရတာဝန်ရှိသူတို့ကလည်း၊ ၎င်းတို့ကို သူ့ရူးထောင်တွင်ဖြစ်စေ၊ စိတ္တဇဆေးရုံတွင် ဖြစ်စေ၊ ပြုစုကျွေးမွေးသည့် စရိတ်ပေးရန် အတွက် လုံလောက်သော၊ ဥစ္စာအင်အားမရှိဖြစ်သော ရူးသွပ်သူများ။

(ခ) ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေအရ မှုခင်းစတင် ဆောင်ရွက်သည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ၊ ပူးကပ်လျက်ရှိသည့် တန့်စ်အတွင်း ခြောက်လကာလ အပိုင်းအခြား အောက် မနည်းနေထိုင်ခြင်းကိုအခြေပြု၍၊ ထိုရူးသွပ်သူတို့အား သူ့ရူးထောင်တွင်ဖြစ်စေ၊ စိတ္တဇဆေးရုံတွင်ဖြစ်စေ ကျွေးမွေးပြုစုသည့်စရိတ်ကို၊ သာမန်အားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်ကဖြစ်စေ၊ တပ်မြို့အာဏာပိုင်ကဖြစ်စေ ပေးထိုက်စေရမည်။ အကယ်၍ ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တပ်မြို့အာဏာပိုင် တခုတည်းနှင့် ဆိုင်သော ရပ်ကွက်နယ်မြေ အတွင်း၌ ရူးသွပ်သူက၊ မှုခင်းစတင် မဆောင်ရွက်မီ ပူးကပ်လျက်ရှိသည့် တန့်စ်အတွင်း၊ အနည်းဆုံး ခြောက်လကာလမျှနေထိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိလျှင်၊ ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေအရ မှုခင်းစတင်ဆောင်ရွက်သည့် နေ့ရက်မတိုင်မီ၊ ပူးကပ်လျက်ရှိသည့် ခြောက်လအတွင်း ရူးသွပ်သူနေထိုင်ခဲ့သော သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တပ်မြို့အာဏာပိုင်တို့က ပြုစုကျွေးမွေးသည့်စရိတ်ကို အမျိုးအစားအလိုက်ပေးလိုက်စေရမည်။

(ဂ) ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့စိုပါ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဌာန (ပညာရေးဌာန) အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၉၀ တွင်ပါရှိသည့် နည်းဥပဒေများအရ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများနှင့် တရားရုံးများက၊ ရူးသွပ်သူများ အမြဲနေထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြပ်တည်းစွာစုံစမ်းစစ်ဆေးရန်လိုသည်။

ရူးသွပ်သူကို သူ့ရူးထောင်သို့ဖြစ်စေ၊ စိတ္တဇဆေးရုံသို့ဖြစ်စေ ပို့သည့်အခါ၊ ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေအရ မှုခင်းစတင်သည့် နေ့ရက်မတိုင်မီ ပူးကပ်လျက်ရှိသည့် တန့်စ်အတွင်းခြောက်လကာလအောက်မနည်း မည်သည့် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တပ်မြို့အာဏာပိုင်၏ ရပ်ကွက်နယ်မြေအတွင်း ထိုရူးသွပ်သူ နေထိုင်ခဲ့ကြောင်းကို၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးက သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရ အာဏာပိုင် သို့တည်းမဟုတ် တပ်မြို့အာဏာပိုင်တို့အား၊ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရူးသွပ်နေထိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ကြောင်း သက်သေခံတင်ပြစေရန် အခွင့်အလမ်းပေးပြီးနောက်၊ တတ်နိုင်ပါက ရူးသွပ်သူကိုပို့သည့် အမိန့်တွင် အတည့် အလင်းဖော်ပြစေရမည်။ အကယ်၍၊ ရူးသွပ်သူသည် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တပ်မြို့အာဏာပိုင် တခုတည်းနှင့် ဆိုင်သော ရပ်ကွက်နယ်မြေအတွင်း၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း နေထိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိလျှင်၊ မှုခင်းစတင်ဆောင်ရွက်သည့် နေ့ရက်မတိုင်မီ ပူးကပ်လျက်ရှိသည့် ခြောက်လအတွင်း မည်သည့် အရပ်ရပ် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တပ်မြို့အာဏာပိုင်၏ ရပ်ကွက်နယ်မြေများအတွင်း ထိုရူးသွပ်သူ နေထိုင်ခဲ့ကြောင်းကိုငင်း၊ ထိုရပ်ကွက်နယ်မြေအသီးသီးတွင် မည်မျှကြာအောင် နေထိုင်ခဲ့သည့် ကာလအပိုင်းအခြားကိုငင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရအာဏာပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တပ်မြို့အာဏာပိုင်တို့အား၊ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရူးသွပ်သူနေထိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ကြောင်း သက်သေခံတင်ပြစေရန် အခွင့်အလမ်းပေးပြီးနောက်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးက စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးဆုံးဖြတ်ရမည်။ သို့မှသာလျှင်၊ သူ့ရူးထောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီးက၊ ရူးသွပ်သူကိုပြုစုကျွေးမွေးသည့် စရိတ်ကို မည်သည့် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒေသန္တရအာဏာပိုင်များက ဖြစ်စေ၊ မည်သည့် တပ်မြို့အာဏာပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ တပ်မြို့

(*d*) The decision as to the residence of the lunatic recorded by the Magistrate making the reception order or by the Court making the order under section 25 or 26 of the Lunacy Act, shall be final; provided that if the Magistrate or the Court is unable to make a decision as to the residence of the lunatic, the Medical Superintendent of the mental hospital shall refer the question to the Commissioner of the Division in which the lunatic is known to have resided during the year immediately preceding the commencement of the Proceedings under the Act. The Commissioner may cause, such further enquiries to be made as he may think fit, and may order that the cost of maintenance of the lunatics shall be paid by any local authority or authorities within his jurisdiction, in such proportions as may seem to him to be equitable. If the Commissioner considers that a portion of such cost should be borne by any local authority outside his jurisdiction, he shall refer the matter to the other Commissioners concerned. If the Commissioners are not in agreement the case should be referred for the orders of the President of the Union.

The President of the Union in cases referred to him may order that the cost of maintenance shall be paid by any Local Authority or Authorities or Cantonment Authority or Authorities.*

33. **856.** When a lunatic is detained under the Lunacy Act, and the case is brought before the Magistrate under section 33 of that Act, the Superintendent of the Asylum shall furnish in writing all the details required by the form in paragraph 885 for the information of the said Magistrate, together with his own opinion of the safety of releasing the lunatic.

Discharge of Lunatics.

In the event of the lunatic having at any time exhibited a tendency to violence the Magistrate shall satisfy himself that a sufficient length of time has elapsed since such manifestation to render a recurrence improbable, and that the sureties are in a position to control the actions of the lunatic should it recur.†

* Department of Health and Public Works (Medical Branch), 'G' Circular No. 7 of 1940, dated the 11th March 1940.

† Judicial Department Notification No. 65, dated the 5th May 1913.

အာဏာပိုင်မျှားကဖြစ်စေ၊ ပေးဆောင်ရန် တောင်းဆိုသင့်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ခဲယဉ်းခြင်း ရှိမည်မဟုတ်ခေ့။ အမှုတခုခုတွင် ရူးသွပ်သူ၏နေရပ်ကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ တရားရုံးကဖြစ်စေ ဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုနိုင်သည့်အခါ၊ ထိုအကြောင်းကို အမိန့်တွင် ဖော်ပြ ရမည်။

(ဃ) လက်ခံရန်အမိန့်ချမှတ်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဖြစ်စေ၊ ရူးသွပ်ခြင်း၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅၊ သို့တည်းမဟုတ် ၂၆ အရ၊ အမိန့်ချမှတ်သော တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ ရူးသွပ်သူနေထိုင်ရာ အရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရေးသားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ၊ အပြီးသတ် အတည်ဖြစ်ရမည်။ သို့သော်လည်း၊ ရူးသွပ်သူ၏နေထိုင်ရာအရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ တရားရုံးကဖြစ်စေ ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်လျှင်၊ အက်ဥပဒေအရ မူခင်းမစတင်မီ ပူးကပ်လျက်ရှိသည့် တနှစ်အတွင်း ရူးသွပ်သူ နေထိုင်ကြောင်း သိရှိ ရသော တိုင်းဆိုင်ရာ တိုင်းမင်းကြီးထံ စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီးက ထိုအချက်နှင့်စပ် လျဉ်း၍ ထောက်လှမ်းမေးမြန်းရမည်။ တိုင်းမင်းကြီးသည်၊ မိမိသင့်လျော်သည် ထင်မြင် သည့်အတိုင်း ထပ်မံစုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းကို ပြုလုပ်စေနိုင်သည့်ပြင်၊ ရူးသွပ်သူ၏ ပြုစုကျွေး မွေးစရိတ်ကို မိမိ၏ စီရင်ခွင့် အာဏာပိုင်နက်အတွင်း ဒေသန္တရအာဏာပိုင် တခုခုကဖြစ်စေ၊ ဒေသန္တရအာဏာပိုင်များကဖြစ်စေ၊ မိမိကသာနာညီမျှသည်ထင်မြင်သည့် အမျိုးအစားအ တိုင်းပေးစေဟုအမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ မိမိ၏စီရင်ခွင့်အာဏာပိုင်နက်ပြင်ပရှိဒေသန္တရအာဏာ ပိုင်တခုခုက ထိုစရိတ်အချို့အဝက်ကို ကျခံသင့်သည်ဟု တိုင်းမင်းကြီးက ထင်မြင်သဘော ရရှိလျှင်၊ ၎င်းက သက်ဆိုင်ရာ အခြားတိုင်းမင်းကြီးများထံ ထိုကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထောက် လှမ်းမေးမြန်းရမည်။ တိုင်းမင်းကြီးများက သဘောမညီညွတ်ကျလျှင်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌထံ အမိန့်နာခံရန် အမှုကို လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။

မိမိထံသို့လွှဲအပ်တင်ပို့သော အမှုမျှားတွင်၊ပြုစုကျွေးမွေးသည့် စရိတ်ကို ဒေသန္တရအာဏာ ပိုင်တခုခုကဖြစ်စေ၊ ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်များကဖြစ်စေ၊ တပ်မြို့အာဏာပိုင် တခုခု ကဖြစ်စေ၊ တပ်မြို့အာဏာပိုင်များက ဖြစ်စေ၊ ပေးရမည်ဟု တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။*

၃၃။ ၈၅၆။ ရူးသွပ်ခြင်းအက်ဥပဒေအရ ရူးသွပ်သူကို ချုပ်ထားရာ အမှုကို ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ အရ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရှေ့သို့ တင်ပို့သည့်အခါ၊ ရူးသွပ်သူထိုကိုလွှတ်ခြင်း။ သူရူးထောင်အုပ် ဆရာဝန်ကြီးက ထိုရာဇဝတ် တရားသူကြီး သိသာစေရန် စာပိုဒ် ၈၈၅ တွင် ဖေါ်ပြထားသည့် ပုံစံအရ လိုအပ်သည့်အကြောင်းအချက် အရပ်ရပ်တို့ကို ရေးသား၍၊ ထိုရူးသွပ်သူကိုလွှတ်ရန် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိကြောင်း ကိုယ်တိုင် ထင်မြင်ချက်နှင့် တကွ ပေးပို့ရမည်။

၃၄။

မည်သည့်အခါကမဆို၊ ရူးသွပ်သူသည် ကြမ်းတမ်းသော အမူအရာ ထင်ရှားပြခဲ့ ဖူးသည် ဖြစ်လျှင်၊ ထိုထင်ရှားပြသည့်အခါမှစ၍ နောက်ထပ်တဖန် ဖောက်ပြန်လာခြင်း မရှိတန်လောက်

* ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန (ဆေးဌာနခွဲ) ၏ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ "ဂျီ" ဆာကြူလာအမှတ် ၇ ။

857. Re-admission into the mental hospital of ex-criminal lunatics who have been of discharged from the mental hospital on security and made over to the care of friends requires the sanction of the President of the Union. On orders being passed the original warrant may be held to revive.†

Re-admission of Criminal Lunatics.

858. The following form of Medical History Sheet of Lunatics must invariably be used—‡

MEDICAL HISTORY SHEET OF LUNATICS

(FORM $\frac{\text{MEDICAL}}{\text{L.A. 3.}}$)

Note.– (1) The ultimate responsibility for the preparation of this form rests with the Committing Officer, who must see that the requisite information is supplied by the police and the Medical Officer without undue delay.

(2) If any of the particulars in this statement are not known, the fact should be stated.

A.–QUESTIONS TO BE ANSWERED BY THE POLICE.

Part I.—General.

1. (*a*) Name of patient in full.
   (*b*) Age of patient.
   (*c*) Sex of patient.
   (*d*) Caste, race or creed of patient.
   (*e*) Place of birth of patient–Village, Town, District.
   (*f*) Recent place of abode–Street, Quarter, Town.
   (*g*) Length of stay at recent place of abode.
2. Names of patient's father and mother.
3. Marks whereby the patient may be identified.

† Department of Health and Public Works (Medical Branch), 'G' Circular No. 7 of 1940, dated the 11th March 1940.

‡ Judicial Department Notification No. 31, dated the 4th April 1918, as amended by Public Health Department (Ministry of Education) Notification No. 90, dated the 15th August 1933.

အောင် ကာလရှည်လျားစွာ ကုန်လွန်ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုပြင် ပြန်၍ဖော်ပြန်လာခဲ့သော် ခံဝန်သူတို့က ထိုရူးသွပ်သူ၏ ပြုမူချက်တို့ကို ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်နိုင်သည့် အခြေအနေတွင် ရှိကြောင်းကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ကိုယ်တိုင် သဘောကျနှုပ်ခြင်း ရှိစေရမည်။*

ရာဇဝတ်မှုနှင့် ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူတို့ကို ပြန်၍ လက်ခံခြင်း။

၈၅၇။ ။စိတ္တဇဆေးရုံမှ ခံဝန်နှင့်လွှတ်၍ မိတ်ဆွေများ အုပ်ထိန်းထားရန် အပ်ပေးလိုက်သော ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ် ဖူးသူတို့ကို၊ စိတ္တဇဆေးရုံတွင် ပြန်၍လက်ခံရန်အတွက် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက်လိုသည်။ အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည့်အခါ၊ မူလဝါရမ်းသည် ပြန်၍အတည်ဖြစ်လာသည်။ †

၈၅၈။ ။အောက်ပါ ရူးသွပ်သူများ၏ ဆေးဖက်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာတမ်းကို အစဉ်သဖြင့် အသုံးပြုရမည်။ ‡

ရူးသွပ်သူများ၏ဆေးဖက်ဆိုင်ရာအတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်း

{ ဆေးဖက် / သူရူးထောင် ၃ ပုံစံ။ }

မှတ်ချက်။ ။(၁) ဤပုံစံကို စီမံရေးသားရန်အတွက် နောက်ဆုံးတာဝန်မှာ ပို့အပ်သူအရာရှိနှင့် ဆိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ရဲနှင့် ဆေးဖက်ဆိုင်ရာ အရာရှိတို့က မလျော်သောကြန့်ကြာမှုမရှိစေဘဲ၊ လိုအပ်သောအကြောင်းအရာများကို ပြောကြားစေရန် ပို့အပ်သူ အရာရှိက ကြည့်ရှုရမည်။

(၂) ဤစာရင်းပါ အကြောင်းအရာများအနက် အကြောင်းအရာတခုခုကို မသိလျှင်၊ ထိုသို့မသိကြောင်းကို ဖော်ပြရမည်။

က။ ။ရဲကဖြေဆိုရန်မေးခွန်းများ

မဏ္ဍမပိုင်း။ ။အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာ

၁။ (က) ရူးသွပ်သူ၏အမည်အပြည့်အစုံ။
(ခ) ရူးသွပ်သူ၏အသက်။
(ဂ) ရူးသွပ်သူ၏ ကျားမဘာဝ။
(ဃ) ရူးသွပ်သူ၏ အမျိုးစား၊ လူမျိုး၊ သို့တည်းမဟုတ် အယူဝါဒ။
(င) ရူးသွပ်သူမွေးဖွားရာအရပ်။ ။ကျေးရွာ၊ မြို့၊ ခရိုင်။
(စ) မကြာမီအတွင်း နေထိုင်ရာနေရာ။ ။လမ်း၊ အရပ်၊ မြို့။
(ဆ) မကြာမီအတွင်း နေထိုင်ရာနေရာတွင် မည်မျှကြာနေထိုင်ခဲ့သည်။

၂။ ရူးသွပ်သူ၏ မိတတို့ဆေမည်။

၃။ ရူးသွပ်သူကို မှတ်မိသိသာနိုင်မည့် အမှတ်အသားများ။

* ၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့စွဲပါထုတ်ပြန်ချက် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆၅။

† ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ် ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန (ဆေးဌာနခွဲ) ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ "ဂျီ" ဆာကြူလာ အမှတ် ၇။

‡ ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဌာန (ပညာရေးဌာန) အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၉၀ အရ ပြင်ဆင်ထားသည်၊ ၁၉၁၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၁။

4. Condition or mode of life, previous occupation (if any) and temperament.

5. Married or single or widowed.

6. (*a*) Whether homeless or living with relatives or friends.

(*b*) Full address of relatives or friends, if any.

(*c*) Names and addresses of relatives or other persons who are legally bound to maintain the patient.

(*d*) Whether they are able and willing to take charge of the patient; or

(*e*) whether they are able and willing to bear the cost of his maintenance at the Asylum.

(*f*) If not, give reasons for their inability or unwillingness.

7. Religion.

Part II.—Present Attack.

8. If the patient has been charged with committing any crime specify–

(i) the nature of crime, attaching a copy of the first information report to the police ;

(ii) the detailed circumstances under which it was committed, with special reference to–

(*a*) absence or inadequacy of motive.

(*b*) the conduct of the supposed lunatic before, during and after commission of the crime,

(*c*) any previous history of insanity and especially of similar symptoms.

9. Reason for suspecting insanity.

၄။ နေထိုင်ပုံ အခြေအနေ၊ ယခင်က အလုပ်အကိုင်ရှိလျှင်၊ ထိုအလုပ်အကိုင်၊ ဖွဲ့ပြင်စိတ်နေစိတ်ထား။

၅။ အိမ်ထောင်သည်ဖြစ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်ထောင်သည်မဟုတ်၊ သို့တည်းမဟုတ် မုဆိုးဖို့မုဆိုးမဖြစ်သည်။

၆။ (က) အိုးအိမ်ရှိ မရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆွေမျိုးများနှင့်ဖြစ်စေ၊ မိတ်ဆွေများနှင့်ဖြစ်စေ နေ မနေ။

(ခ) ဆွေမျိုးများ၊ သို့တည်းမဟုတ် မိတ်ဆွေများရှိလျှင်၊ ၎င်းတို့ နေရပ်လိပ်စာ အပြည့်အစုံ။

(ဂ) ရူးသွပ်သူကို ဥပဒေနှင့်အညီ ပြုစုကျွေးမွေးရန် တာဝန်ရှိသူ ဆွေမျိုး သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတို့၏ အမည်နှင့် နေရပ်လိပ်စာများ။

(ဃ) ၎င်းတို့က ရူးသွပ်သူကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားနိုင်သည် မထားနိုင်သည်၊ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ထားလိုသည် မထားလိုသည်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(င) သူရူးထောင်တွင် ရူးသွပ်သူအတွက် ကျွေးမွေးစရိတ်ကို ၎င်းတို့က ထောက်ပံ့နိုင်သည် မထောက်ပံ့နိုင်သည်။

(စ) မထောက်ပံ့နိုင်လျှင်ဖြစ်စေ၊ မထောက်ပံ့လိုလျှင် ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်အတွက် မထောက်ပံ့နိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မထောက်ပံ့လိုသည့်အကြောင်းပြချက်များကိုဖော်ပြပါ။

၇။ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ။

ဒုတိယပိုင်း။ ။ယခုစွဲကပ်သည့်ရောဂါ

၈။ ။ရူးသွပ်သူအပေါ်၌ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု တခုခု ကျူးလွန်သည်ဟု စွဲဆိုလျှင် အောက်ပါတို့ကိုဖော်ပြပါ။

(ခ) ရဲသို့ပေးသည့်ပထမသတင်းစကား အစီမျင်ခံချက်မိတ္တူကို ပူးတွဲလျက်၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု မျိုးမည်။

(ဃ) အောက်ပါအချက်များကို အထူးသဖြင့် ရည်ညွှန်း၍ ထိုရာဇဝတ်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရင်းဖြစ်သည့် အသေးစိတ် ကြောင်းခြင်းရာများ။

(က) ရည်ရွယ်ချက်မရှိခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရည်ရွယ်ချက် မလုံလောက်ခြင်း။

(ခ) ရာဇဝတ်ပြစ်မှု မကျူးလွန်မီ ကျူးလွန်ဆဲနှင့် ကျူးလွန်ပြီးနောက်၊ ရူးသွပ်သည်ဆိုသည့်သူ၏ အပြုအမူ။

(ဂ) ယခင်က ရူးသွပ် ဖူးသည့်၊ အထူးသဖြင့် ယခင်က အလားတူ လက္ခဏာများ ပြခဲ့ ဖူးသည့် အဖြစ်အပျက် တစုံတရာ။

၉။ မည်သည့်အတွက် ရူးသွပ်သည်ဟု သင်္ကာမကင်းကြောင်း အကြောင်းပြချက်။

10. Supposed exciting cause or causes of present attack, and date.

11. Duration of present attack.

12. Present behaviour and demeanour before—

(*a*) the Police and

(*b*) the Magistrate or other Commiting Officer.

Part III.—Previous History and Habits.

13. State—

(*a*) whether any member of the patient's family has been or is affected with insanity, and, if so, give details as far as possible;

(*b*) whether the patient has experienced—

(i) loss of property and, if so, give details with dates,

(ii) loss of relatives and, if so, give details with dates,

(iii) family troubles or disappointment, or anxiety and, if so, when,with whom and under what circumstances,

(iv) any cause for—

(*a*) grief,

(*b*) shame,

(*c*) shock or fright,

(*d*) any other strong emotional experience, such as those resulting from over-work or self-abuse ;

(*c*) whether the patient has had—

(i) ill-health (specify nature of illness and date) ;

၁၀။ ယခု ရူးသွပ်သည့်ရောဂါမှာ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်အကြောင်းများကြောင့် ဖောက်ပြန်လာသည်ဟု ထင်မှတ်ရကြောင်း၊ ထို့ပြင် ယခု ရောဂါစွဲကပ်သည့်နေ့ရက်။

၁၁။ ယခုစွဲကပ်သည့်ရောဂါမှာ မည်မျှကြာရှည်ပြီဖြစ်ကြောင်း။

၁၂။ အောက်ပါ အရာရှိတို့ ရှေ့မှောက်တွင် ရူးသွပ်သူက ယခုအခါ မည်ကဲ့သို့သော အနေအထိုင် အပြုအမူမျိုး ရှိသည့်အကြောင်း—

(က) ရဲရာထမ်း မှူထမ်းများ၊ ထို့ပြင်

(ခ) ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားပို့အပ်သူအရာရှိ။

တတိယပိုင်း။ ။ဇရူးယခင် အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် အလေ့အထများ

၁၃။ အောက်ပါတို့ကိုဖော်ပြပါ—

(က) ရူးသွပ်သူ၏အိမ်ထောင်စုတွင် အထက်က ရူးသွပ် ဖူးသူသော်၎င်း၊ ယခုရူးသွပ် နေသူသော်၎င်း၊ ရှိ မရှိ၊ ရှိလျှင်တတ်နိုင်သမျှ အသေးစိတ် အကြောင်း အရာများကို ဖော်ပြပါ။

(ခ) အောက်ပါအတိုင်း ရူးသွပ်သူမှာ ဖြစ်ပျက် ူးခြင်းရှိ မရှိ—

(၁) ဥစ္စာပစ္စည်းဆုံးပါးခြင်း၊ ရှိ ဖူးလျှင် အသေးစိတ် အကြောင်းအရာများကို နေ့ရက်များနှင့်တကွဖော်ပြပါ။

(၂) ဆွေမျိုးညာတိသေဆုံးခြင်း၊ ရှိ ဖူးလျှင် အသေးစိတ် အကြောင်းအရာများကို နေ့ရက်များနှင့်တကွဖေ ပြပါ။

(၃) အိမ်ထောင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ရခြင်းများ၊ သို့တည်း မဟုတ် စိတ်ပျက်ရခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပူပင်သောက ဖြစ်ရခြင်း၊ ရှိ ဖူးလျှင် မည်သည့်အခါ၌၊ မည်သူနှင့် မည်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများ အရ ရှိ ဖူးကြောင်း။

(၄) အောက်ပါအချက်များဖြစ်ပွားရန်အကြောင်းတခုခု—

(က) ဝမ်းနည်းပူဆွေးရခြင်း၊

(ခ) အရှက်ထကဲ့ဖြစ်ရခြင်း၊

(ဂ) ထိတ်လန့်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြောက်လန့်ခြင်း၊

(ဃ) အလွန်အကျူး အလုပ်လုပ်ရခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် တကိုယ်တည်း ကိုလေ သာကာမမှုကို ကျူးလွန်လိုက်စားခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ သည့်အခြားနည်း အလွန်အမင်း စိတ်ထိခိုက်တုန်လှုပ်ခြင်း။

(ဂ) ရူးသွပ်သူမှာ အောက်ပါအချက်များ ဖြစ်ဘူးခြင်းရှိ မရှိ—

(၁) မကျန်းမမာခြင်း (မကျန်းမမာဖြစ်သည့် ရောဂါနှင့် မကျန်းမမာသည့်နေ့ ရက်ကိုဖော်ပြပါ)။

(ii) delirium with fever during sickness or after exposure to glare or sun (give details with date) ;

(iii) insanity at or after any epochal period or condition of life ;

(*d*) whether the patient has a history of—

(i) fits,

(ii) faintness,

(iii) sudden and temporary forgetfulness or absent-mindedness,

(iv) violent and unreasonable fits of temper (give dates and note whether there are scars on the face on account of falls during fits, etc.) ;

(*e*) (i) whether he is addicted to any spirits or drugs,

(ii) if so, for how long has he been so addicted, and

(iii) what is the name of the spirit or drug and the quantity habitually taken ;

(*f*) whether he is a member of any political or religious society.

14. State—

(*a*) whether the patient has had any exaltation or depression or excitement (specify cause or causes and dates) ;

(*b*) whether the patient has at any time exhibited suicidal symptoms (give full description of any such attempts with dates) ;

(*c*) whether the patient has at any time exhibited symptoms of being dangerous to others. (Give full descriptions of any such symptoms with dates, and say whether such symptoms occurred in relation to fits or faintness of which the patient has been unaware.)

(၂) မကျန်းမမာရှိနေသည့် အတွင်းဖြစ်စေ၊ တောက်ပသည့် အလင်းရောင်သော်၎င်း၊ နေပူသော်၎င်း ခံပြီးနောက် ဖြစ်စေ၊ ဖျားခြင်း ဖြစ်ခြင်း (အသေးစိတ်အကြောင်းအရာများကိုနေ့ရက်နှင့်တကွဖော်ပြပါ) ။

(၃) အသက်အရွယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် နေထိုင်မှု အခြေအနေ ပြောင်းလဲမှု တခုခုရှိသည့်အခါ ရူးသွပ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြောင်းလဲပြီးနောက် ရူးသွပ်ခြင်း ။

(ဃ) ရူးသွပ်သူမှာ ယခင်က အောက်ပါအချက်များ ဖြစ်ဘူးသည့်အတွက်ဖြစ်ခြင်း ရှိမရှိ—

(၁) တက်ခြင်း၊

(၂) မေ့မြောခြင်း၊

(၃) ရုတ်တရက် ခေတ္တသတိမေ့လျော့တတ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်လစ်ဟင်း တွေဝေတတ်ခြင်း ။

(၄) အကြောင်းမလျော်ဘဲ ပြင်းထန်စွာ အမျက်ထွက်ခြင်း ။ (ဖြစ်ပျက်သည့်နေ့ရက်များဖော်ပြပြီးလျှင်၊ အမျက်ထွက်ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်သည့် အတွင်း လဲကျရာမှ ရရှိသည့် အမာရွတ်များ မျက်နှာတွင်ရှိ မရှိဖော်ပြရမည်) ။

(င) (၁) ရူးသွပ်သူသည် သေရည်သေရက်၊ သို့တည်းမဟုတ် မူးယစ် စေတတ်သည့် ဆေးများကို သုံးစွဲလေ့ရှိသူဟုတ် မဟုတ် ။

(၂) သုံးစွဲလေ့ရှိလျှင်၊ သို့ထိုသုံးစွဲလေ့ရှိသည်မှာ မည်မျှကြာရှိပြီ ဖြစ်ကြောင်း ။ ထို့ပြင်

(၃) သုံးစွဲလေ့ရှိသော သေရည်သေရက်၊ သို့တည်းမဟုတ် မူးယစ်စေတတ်သည့် ဆေးအမည်မှာ မည်သို့ အမည်ရှိကြောင်းနှင့် မည်ချေမည်မျှ အမြဲသုံးစွဲလေ့ရှိကြောင်း ။

(စ) ရူးသွပ်သူမှာ နိုင်ငံရေး အသင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘာသာရေး အသင်း တခုခုတွင် ပါဝင်သူ ဟုတ် မဟုတ် ။

၁၄။ ။အောက်ပါအကြောင်းအချက်များကိုဖော်ပြပါ—

(က) ရူးသွပ်သူမှာ စိတ်ရွင်လန်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ စိတ်ညိုးငယ် ဝမ်းနည်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်တုန်လှုပ်ခြင်း တစုံတရာ ရှိဘူးသည်ဟုတ် မဟုတ် ။ (မည်သည့်အတွက် ထိုသို့ဖြစ်ရသည့် အကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အကြောင်းများနှင့် နေ့ရက်များကို ဖော်ပြပါ) ။

(ခ) ရူးသွပ်သူမှာ မည်သည့်အခါမဆို မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်ရန် အားထုတ်သည့် လက္ခဏာများ ပြခဲ့ ဖူးခြင်းရှိ မရှိ ။ (ထိုသို့သော အားထုတ်မှုများ အကြောင်း အရာကို နေ့ရက်များနှင့်တကွ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြပါ။)

(ဂ) ရူးသွပ်သူသည် မည်သည့်အခါမဆို သူတပါးကို ဘေးအန္တရာယ်ပြုမည့် လက္ခဏာ ပြခဲ့ ဖူးခြင်းရှိ မရှိ ။ (ထိုသို့သော လက္ခဏာများ အကြောင်းအရာကို နေ့ရက်များနှင့်တကွ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ရူးသွပ်ဘူမသိဘဲ တက်ခြင်း၊ မေ့မြောခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆိုခဲ့သည့် လက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်သည်ဟုတ် မဟုတ်ဖော်ပြပါ) ။

15. State—

(*a*) whether the patient has had previous attacks of insanity and, if so,

(*b*) number, duration and nature of such previous attacks ;

(*c*) age (if known) at onset of first of these attacks.

16. Signature and rank of the Investigating Police Officer.

Part IV.

17. Whether the Committing Officer has any more information from the Police or relatives or friends, contradicting or amplifying the answers to the preceding queries.

B.—QUESTIONS TO BE ANSWERED BY MEDICAL OFFICER.

1. State of bodily health. Give details as to general health, abnormality of features or development, and presence of tubercular disease.

2. Any discharge from urethra, any bubo or any rash over body with sore-throat or sore on the private parts.

3. Whether subject to epilepsy, or other disease.

4. Whether suicidal, and, if so, reasons for classing him as such.

5. Whether dangerous to others, and, if so, reasons for classing him as such.

6. Supposed cause of insanity.

7. Symptoms exhibited.

Dated the . . . . . .

Medical Officer.
Magistrate or Judge.

၁၅။ ။အောက်ပါအကြောင်းအချက်များကိုဖော်ပြပါ—

(က) ရူးသွပ်သူသည့် ယခင်က ရူးသွပ်သော ဝေဒနာများ စွဲကပ် ဖူးခြင်းရှိ မရှိ။ စွဲကပ် ဖူးလျှင်၊

(ခ) ယခင်ဝေဒနာစွဲကပ် ဖူးသည်မှာ အကြိမ်ပေါင်း မည်မျှ၊ မည်မျှကြာရှည် သည်နှင့် ဝေဒနာ၏ အခြေအနေ။

(ဂ) ယခင်စွဲကပ် ဖူးသည့် ဝေဒနာများ အနက် ပထမအကြိမ် စွဲကပ်သည့် အခါ၌ အသက်အရွယ်မည်မျှရှိသည်ကို (သိလျှင်)၊ ထိုအသက်အရွယ်။

၁၆။ ။မေးမြန်းစုံထောက်သည့် ရဲအရာရှိ၏ လက်မှတ်နှင့် ရာထူးအဆင့်အတန်း။

စတုတ္ထပိုင်း

၁၇။ အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ ဖြေဆိုချက်များကို ဆန့်ကျင်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြည့်စွက်ခဲ့ထွင်သည့် သတင်းချက် တစုံတရာကို၊ ရဲထံမှသော်၎င်း၊ ဆွေမျိုးညာတိများထံမှ သော်၎င်း၊ မိတ်ဆွေများ ထံမှသော်၎င်း၊ ပို့အပ်သော အရာရှိက ထပ်မံရယူးခြင်းရှိ မရှိ။

ခ။ ။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိက ဖြေဆိုရန်မေးခွန်းများ

၁။ ကိုယ်အင်္ဂကျန်းမာရေး အခြေအနေ၊ ယေဘုယျ ကျန်းမာရေး အခြေအနေ အသွင်အပြင်ထူးခြားခြင်း၊ အင်္ဂကြီးငယ်ထွားကျိုင်းခြင်းနှင့် အဆုတ်ရောဂါရှိခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း သည့် အသေးစိတ် အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြပါ။

၂။ လည်ချောင်းနာ၊ သို့တည်းမဟုတ် အင်္ဂဇာတ်တွင် အနာပေါက်ခြင်းနှင့် တကွ ဆီးကြောင်းမှ ညောင်းကျခြင်း တစုံတရာရှိ မရှိ၊ ဘင်အာကျိတ်ထွက်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်ပေါ်၌ အင်ပြင်ထွက်ခြင်း တစုံတရာရှိ မရှိ။

၃။ ဝက်ရူးနာ၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား ရောဂါရှိ မရှိ။

၄။ မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်ရန် အားထုတ်တတ်သည်ဟုတ် မဟုတ်၊ အားထုတ်တတ်လျှင်၊ မည်သည့်အတွက် ထိုကဲ့သို့ အမျိုးအစား ခွဲခြားရသည့် အကြောင်းပြချက်များ။

၅။ သူတပါးအား သေးအန္တရာယ်ပြုတတ်သည် မပြုတတ်သည်။ ပြုတတ်လျှင်၊ မည်သည့်အတွက် ထိုကဲ့သို့ အမျိုးအစား ခွဲခြားရသည့် အကြောင်းပြချက်များ။

၆။ မည်သည့်အတွက် ရူးသွပ်သည်ဟု ထင်မှတ်ရသည့် အကြောင်းရင်း။

၇။ ထင်ရှားပြသည့်လက္ခဏာများ။

နေ့ ..... ခု

ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ။
ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားသူကြီး။

859. The following form must be used on an application for the discharge of a lunatic under section 33 of the Lunacy Act :—

Form of Medical History Sheet to be sent to the Government with the Visitor's recommendations regarding criminal lunatics, or to the Superintendent of a Jail on the transfer of a lunatic.

(1—13 to be filled in by the Superintendent of the Asylum : 14 to be filled in by the Magistrate of the district to which the lunatic belongs.)

1. Name and sex.
2. Crime.
3. Present age.
4. Physical health.
5. Probable cause of insanity.
6. Type of insanity.
7. Duration of insanity and has it been continuous ? giving dates.
8. Has he at any time shown aggressive symptoms ?
9. If so, when and what kind ?
10. If reported sane, how long since last manifestation of insanity ?
11. Is he subject to relapses ? If so, give dates.
12. Is he capable (*a*) of taking care of himself, (*b*) of earning his livelihood ?
13. How has he been employed while in asylum ?
14. If security is obtainable, its nature and the social position and character of the sureties.

9.Myanmar Excise Act

860. The powers and duties assigned to Excise Officers under section 56 of the Act shall be exercised within their respective jurisdiction by Police Officers of and above the rank of Head Constable [*see* Excise Department (Ministry of Forests) Notification No. 35, dated the 25th November 1934, reproduced under heading F at page 36, Burma Excise Manual, 1945.]

Ex-officio Excise Officers.

၈၅၉။ ။ရူးသွပ်ခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၃ အရ၊ ရူးသွပ်သူကိုလွှတ်ရန် လျောက်ထားသည့်အခါ၊ အောက်ပါပုံစံကို အသုံးပြုရမည်။

ရာဇဝတ်မှုနှင့်ဆိုင်သော ရူးသွပ်သူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သွားရောက်ကြည့်ရှုသူ လူကြီး၏ ထောက်ခံချက်များနှင့် အတူတကွ အစိုးရထံသို့ပို့ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရူးသွပ်သူကို ပြောင်းရွှေ့ရာ၌၊ ထောင်ပိုင်ဝန်ထံသို့ပို့ရန် ဆေးဖက်ဆိုင်ရာ အထွေးပုတ္ထိ စာတမ်းပုံစံ

(၁ မှ ၁၃ အထိတို့ကို သူရူးထောင်အုပ် ဆရာဝန်ကြီးက ရေးသွင်းရမည်။ ၁၄ ကို ရူးသွပ်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ခရိုင်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရေးသွင်းရမည်။)

၁။ အမည်နှင့်ကျား-မဘာဝ။
၂။ ပြစ်မှု။
၃။ ယခုအသက်။
၄။ ကိုယ်လက်ကျန်းမာခြင်း။
၅။ မည်သည့်အတွက် ရူးသွပ်ခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည့် အကြောင်းရင်း။
၆။ ရူးသွပ်သည့် ဝေဒနာအမျိုးအစား။
၇။ ရူးသွပ်သည်မှာ မည်မျှကြာရှည်နေပြီး၊ ထို့ပြင် ရူးသွပ်ခြင်းမှာ အဆက်မပြတ် ရူးသွပ်နေသလော၊ နေ့ရက်များနှင့်ဘက္ခ ဖေါ်ပြပါ။
၈။ ရူးသွပ်သူသည် ကျူးကျော်ရန်စတတ်သော လက္ခဏာများ မည်သည့်အခါမဆို ပြဘူးသလော။
၉။ ကျူးကျော်ရန်စတတ်သော လက္ခဏာများ ပြဘူးလျှင်၊ မည်သည့် အခါကပြ၍ မည်သည့် ကျူးကျော်ရန်စမှုမျိုး ပြသနည်း။
၁၀။ စိတ်ကောင်းနေပြီဟု အစီရင်ခံလျှင်၊ နောက်ဆုံး ရူးသွပ်ကြောင်း ထင်ရှားပြသည်မှာ မည်မျှ ကြာရှည်နေပြီ ဖြစ်သနည်း။
၁၁။ ရူးသွပ်သူမှာ ဆောဂါပြန်၍ ဖြစ်ပေါ်တတ်သလော၊ ပြန်၍ ဖြစ်ပေါ်တတ်လျှင်၊ နေ့ရက်များကို ဖေါ်ပြပါ။
၁၂။ ရူးသွပ်သူသည် (က) မိမိကိုယ်ကို မိမိစောင့်ရှောက်နိုင်သလော၊ (ခ) မိမိ၏ အသက်မွေးမှုကို မိမိရှာမှီနိုင်သလော။
၁၃။ သူရူးထောင်တွင် ရှိနေစဉ်အတွင်း ရူးသွပ်သူကို မည်သို့အလုပ် ခိုင်းစေသနည်း။
၁၄။ ခံဝန် ရရှိနိုင်လျှင်၊ ခံဝန်အမျိုးအစား၊ ခံဝန်သူတို့၏ လူ့အဆင့်အတန်းနှင့် ဇနည့် အချင်း။

၉။ မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေ

ယစ်မျိုး အလျော်က် အာဏာရှိများ။

၈၆၀။ ။ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၆ အရ၊ ယစ်မျိုး အရာရှိတို့အား လွှဲအပ်ထားသော အခွင့်အာဏာများနှင့် တာဝန်ဝတ်တရားများကို ရဲတပ်ကြပ်ရာထူး နှင့် ရဲတပ်ကြပ်ရာထူး အထက်ရှိသော ရဲအရာရှိများက၊ မိမိတို့ စီရင်ခွင့် အာဏာပိုင်နက် အသီးသီးအတွက် သိုးစွဲ ဆောင်ရွက်ရမည်။ [၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးလက်စွဲ ဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၃၆၊ "စ" ခေါင်းစဉ် အောက်တွင် ထပ်မံထည့်သွင်း ဖေါ်ပြထားသည့်၊ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ ယစ်မျိုးဌာန (သစ်တောရေးဌာန) အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၅ ကိုကြည့်]။

861. The powers and duties assigned to Excise Officers under section 23, 53 (*a*) and (*b*), 54 and 56 shall be exercised within their charges by headmen of village-tracts and wards [*see* Excise Department (Ministry of Forests) Notification No. 35, dated the 25th November 1934, reproduced under heading F at page 36, Burma Excise Manual, 1945.]

62. **862.** No Magistrate of the third class who is not specially empowered by the District Magistrate in this behalf shall take cognizance of or try any offence under the Act.

Jurisdiction of Magistrates.

63. No Magistrate shall take cognizance of an offence punishable (a) under section 39, section 40 or section 41 except on the complaint or report of the collector or of an Excise Officer authorised by him in this behalf; or (b) under any other section of the Act, except on his own knowledge or suspicion or on the complaint or report of an Excise or Police Officer.

Except with the special sanction of the President of the Union, no Magistrate shall take cognizance of any offence punishable under the Act, unless the prosecution is instituted within six months after the date on which the offence is alleged to have been committed.

2. **863.** (*1*) In trials of offences in respect of alcoholic liquor the record must show that the liquor is one of the kinds specified in section 2 (a) and (b) of the Act or in the Notifications * under the Act. Much inconvenience is caused when the liquor is described merely as fermented liquor. The kind of liquor should also be noted in the weekly and monthly statements.

Kind and Quantity of Liquor.

(*2*) When the question whether an offence has been committed or not turns on the quantity of liquor found, the quantity should be stated in measures prescribed in Excise Department Notification No. 61, dated the 14th June 1928, as subsequently amended.

* *See* Notifications J and K at pages 42 and 43, Burma Excise Manual.

၈၆၁။ ။ပုဒ်မ ၂၃၊ ၅၃ (က) နှင့် (ခ)၊ ၅၄ နှင့် ၅၆ ကိုအရ၊ ယစ်မျိုးအရောရှိတို့အား သဲ့အပ်ထားသော အခွင့်အာဏာများနှင့် တာဝန်ဝတ်တရားများကို ကျေးရွာ သူကြီးများနှင့် ရပ်ကွက်သူကြီးများက မိမိတို့ အုပ်ချုပ်ရသည့် ကျေးရွာနှင့် ရပ်ကွက်များအတွင်း သုံးစွဲဆောင်ရွက်ရမည်။ [၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးလက်စွဲ ဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၃၆။ "စ" ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ထပ်မံထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ ယစ်မျိုးဌာန (သစ်တောရေးဌာန) အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၅ ကိုကြည့်]။

၈၆၂။ ။ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ အခွင့်အာဏာအထူး အပ်နှင်း ခံရ ခြင်းမရှိသည့် မည်သည့် တတိယတန်း ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမဆို၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြစ်မှုတခုခုကို အရေးယူခြင်း သော်၎င်း၊ စစ်ဆေး စီရင်ခြင်းသော်၎င်း မပြုရ။

ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တို့၏ စီရင်ခွင့်အာဏာ။

၈၆၃။ မည်သည့်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးမဆို၊ (က) ကော်လိတ်တော် အရာရှိ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ကော်လိတ်တော် အရာရှိက ဤကိစ္စအလို့ငှာ အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းသည့် ယစ်မျိုးအရာရှိ၏ တိုင်လျောက်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အစီရင်ခံချက်အရ မဟုတ်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၉၊ ပုဒ်မ ၄၀၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၄၁ အရသော်၎င်း၊ (ခ) မိမိကိုယ်တိုင် သိရှိချက်အရဖြစ်စေ၊ သက်သာ မကင်းချက်အရဖြစ်စေ ယစ်မျိုးအရာရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရဲအရာရှိ၏ တိုင်လျောက်ချက် သို့တည်းမဟုတ် အစီရင်ခံချက်အရဖြစ်စေ မဟုတ်လျှင်၊ ဤအက်ဥပဒေပါ အခြားပုဒ် တခုခု အရ သော်၎င်း၊ ဖြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည့် ပြစ်မှုကို အရေးမယူရ။

ဤအက်ဥပဒေအရ ဖြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည့် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ပြီးကြောင်း အဆိုရှိသည့် နေ့ရက်မှ ခြောက်လအတွင်း အမှုစွဲဆိုသည် မဟုတ်လျှင်၊ ထိုပြစ်မှုကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ အထူးခွင့်ပြုချက်နှင့်မှတပါး၊ မည်သည့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကမျှ အရေးမယူရ။

၈၆၃။ ။(၁) အရက်ပျံပါသည့် အရက်နှင့် စပ်လျဉ်းသော ပြစ်မှုတို့ကို စစ်ဆေးစီရင် သည့်အမှုများတွင် ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (က) နှင့် (ခ) တို့တွင်ဖြစ်စေ၊ ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေအရ အမိန့် ကြော်ငြာစာ များ* တွင်ဖြစ်စေ၊ သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသောအရက်မျိုး တခုခု ဖြစ်ကြောင်း အမှုတွဲတွင် ဖော်ပြ ပါရှိစေရမည်။ ထိုအရက်ကို (ဖာမင်းတက်လစ်ကဘး) ကဖော် ပေါက်ရည်ယူသာ ဖော်ပြသောအခါ၊ များစွာ ကသိကအောက် ဖြစ်ချေသည်။ အရက်၏ မျိုးမည်ကို ရက်သတ္တပတ် အမှုစာရင်းနှင့် လစဉ်အမှုစာရင်းတို့တွင် ရေးသား ဖော်ပြရမည်။

အရက် အမျိုး အစားနှင့် အခြင်အတွယ်။

(၂) တွေ့ရှိသော အရက်အခြင်အတွယ်ပေါ်တွင် အခြေပြု၍ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းရှိ မရှိ ဆုံးဖြတ်ရသည့် အချက်ဖြစ်သည့်အခါ၊ တွေ့ရှိသော အရက်အခြင်အတွယ်ကို နောက်ထပ် ပြင်ဆင်ထားသည့် ၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၄ ရက်စွဲနှစ်ပါ ယစ်မျိုးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၆၀ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် အခြင်အတွယ်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

* မြန်မာနိုင်ငံယစ်မျိုးလက်စွဲဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၄၂ နှင့် ၄၃ တွင်ရှိ အမိန့်ကြော်ငြာစာ "ဃ" နှင့် "ဇ" တို့ကိုကြည့်။

The Law relating to offences concerning *tari*.

864. (*1*) *Tari* is defined in section 2 (*r*) of the Burma Excise Act, as the sap or juice whether fermented or unfermented of any kind of palm tree. Unfermented *tari* is included in the term 'alcoholic liquor' as defined in section 2 (a) of the Act and 'alcoholic liquor' is included in the term 'excisable article' [*vide* section 2 (*f*) of the Act].

(*2*) Under Financial Department Notification No. 72, dated 18th September 1917, as amended by Excise Department Notification No. 37, dated 8th November 1923, which are reproduced at page 45, Burma Excise Manual, *throughout the whole of Burma tari* is exempt from the provisions of section 12 of the Burma Excise Act. Consequently in any part of Burma *tari* may be collected or manufactured without a license, and therefore a conviction under section 37 of the Excise Act in respect of *tari* cannot be had under any circumstances.

(*3*) Furthermore, under the above mentioned Notifications, *in Upper Burma tari* is exempt from all the provisions of the Burma Excise Act in places outside a radius of five miles from a licensed *tari* shop. Consequently in Upper Burma, in the case of any offence in respect of *tari*, the fact that the offence was committed within a distance of five miles from a licensed *tari* shop is an essential ingredient of the offence and therefore this fact must be included in the particulars of the offence stated to the accused and must be proved at the trial. Unless this is done the conviction will be bad.

(*4*) In Lower Burma, and subject to the restrictions in sub-paragraph (3) in Upper Burma, a conviction under section 30 (*a*) of the Burma Excise Act for the possession of *tari* can be had if the quantity which may be lawfully possessed in accordance with Financial Department Notification No. 77, dated the 18th September 1917, as subsequently amended by Excise Department Notifications No. 69, dated the 6th October 1926, No. 83, dated the 10th December 1926, No. 61, dated the 14th June 1928, No. 36, dated the 16th June 1930, No. 14, dated the 22nd April 1933, and No. 15, dated the 17th March 1934, and reproduced at page 49, Burma Excise Manual.

Distinction between Sections 30 (*a*) and 37.

865. (*1*) The quantities of various excisable articles that a person is entitled to possess are laid down in Financial Department Notification No. 77, dated the 18th September 1917, as subsequently amended.

ထန်းရည်နှင့် သက်ဆိုင်သောပြစ်မှုများနှင့်ပတ်သက်သောတရားဥပဒေ။

၈၆၄။ ။(၁) မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ဒ)တွင် ထန်းရည်ဆိုသော စကားမှာ၊ ကဇော် ပေါက်သည်ဖြစ်စေ၊ မပေါက်သည်ဖြစ်စေ၊ ထန်း၊ အုန်း၊ ဓနိ၊ ပေ စသော ထန်းပင်မျိုး တစုံမှ ထွက်ယိုသည့် အရည်ကို ဆိုလိုသည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြထားသည်။ ကဇော် မပေါက်သောထန်းရည်သည် ထိုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (က) တွင် အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြထားသည့်၊ "အရက်ပျံပါသည့် အရက်" ဆိုသော စကားတွင် ပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် "အရက်ပျံ၊ ပါသည့်အရက်" ဆိုသောစကားသည်၊ "ယစ်မျိုး သက်ဝင်ရာ ဝတ္ထု" ဆိုသောစကားတွင် ပါဝင်သည်။ [ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (စ) ကိုကြည့်]။

(၂) မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးလက်စွဲဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၄၅ တွင်၊ ထပ်မံ ဖော်ပြထားသည့် ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ ယစ်မျိုးဌာန၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၇ နှင့် ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၀၁ တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသည်၊ ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့စွဲပါ ဘဏ္ဍာရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇၂ အရ ထန်းရည်ကို မြန်မာနိုင်ငံ တစ်နယ်လုံးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပြုသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့် အရပ်ဒေသတွင်မဆို ထန်းရည်ကို အမိန့်လိုင်စင်မရှိဘဲ ဝယ်ယူ၊ သိုတည်းမဟုတ် လုပ်ဆောင်နိုင်သဖြင့် ထန်းရည်နှင့် ပတ်သက်၍၊ မည်သည့် အကြောင်းနှင့်မျှ ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း မပြုနိုင်ချေ။

(၃) မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံး၊ မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးလက်စွဲဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၅၀ တွင် ထပ်မံဖော်ပြထားသည့်၊ ၁၉၂၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့စွဲပါ ယစ်မျိုးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၆၉၊ ၁၉၂၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၈၃ ၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၆၁၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၁၄၊ ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၁၄ နှင့် ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့စွဲပါအမှတ် ၁၅ တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသော၊ ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ ဘဏ္ဍာရေးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇၃ နှင့်အညီ၊ တရားဥပဒေအရ လက်ရှိထားနိုင်သည့် အခြင်အတွယ်ထက်ပိုသော ထန်းရည်ကို လက်ရှိထားခဲ့လျှင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ (က) အရ၊ ထန်းရည်ကို လက်ရှိထားသည့်အတွက် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၃၀ (က)နှင့် ၃၇ တို့ မည်သို့ခြားနားခြင်း။

၈၆၅။ ။(၁) ယစ်မျိုးသက်ဝင်ရာ ဝတ္ထု အမျိုးမျိုးတို့ကို မည်ရွေ့ မည်မျှ လူတဦးတယောက်က လက်ရှိထားနိုင်ခွင့် ရှိကြောင်းကို၊ နောက်ထပ်ပြင်ဆင်ထားသည့်၊ ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့စွဲပါ ဘဏ္ဍာရေးဌာနအမိန့် ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇၇ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည်။

(၂) တရားခံတဦးကို ထိုအမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ် ထားသောအရေအတွက် အခြင်အတွယ်ထက် ပို၍ ယစ်မျိုးသက်ဝင်ရာ ဝတ္ထုတခုခုလက်ရှိထားကြောင်း စွပ်စွဲချက်ဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်ရန် တင်ပို့လိုက်သောအခါ၊ ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀(က) နှင့် သက်ဆိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ထင်ရှားလျှင်၊ ထိုပုဒ်မအရ ပြစ်မှုနှင့် တရားခံကို ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ရမည်။

(*2*) When an accused person is sent up for trial on an allegation that he was in possession of a quantity of any excisable article in excess of the quantity prescribed by this notification, section 30 (*a*) of the Burma Excise Act is applicable and he should, if found guilty, be convicted of an offence under that section.

(*3*) Section 37 of the Burma Excise Act more properly applies to a case of possessing of an excisable article in a quantity within the limit prescribed by the abovementioned notification, and for a conviction under that section it is necessary for the prosecution to prove that the accused knew or had reason to believe that the same had been unlawfully imported, transported, manufactured, cultivated, or collected, or that the prescribed duty had not been paid thereon. [*See* section 44 of the Excise Act.] In stating the particulars of the offence to the accused, under 242 of the Code of Criminal Procedure, the statement must allege such knowledge or belief as the section requires, otherwise a conviction under this section cannot be had.

866. Magistrates should bear in mind when trying cases under the Opium or Excise Acts that the exhibit may not be what it purports to be. Care should therefore be taken to see that, for example, opium is not a composition of *ngapi* and other substances, that cocaine is not sulphate of magnesium, and that *tari* is not composed of anything but the sap of any kind of palm tree. Even when the accused pleads guilty to the charge, Magistrates should, when they have any doubt, ascertain from the Civil Surgeon or the Chemical Examiner what the composition of the exhibit really is.

Analysis of Exhibits.

867. The following general directions are issued for the guidance of Magistrates in passing sentence on persons convicted of offences under the Excise and Opium Laws :—

Sentences.

(1) In the cases of persons convicted for the possession of a small quantity of liquor, or *gania*, apparently for their own consumption, a fine, graduated according to the quantity possessed, is ordinarily a sufficient punishment.

(2) Where from the large quantity of liquor or drugs seized, or from the possession of implements of manufacture, or from other circumstances of the case, it may reasonably be inferred that the offender is engaged in an illicit traffic in liquor or drugs, Magistrates should consider whether the appropriate punishment is a fine proportionate to the probable profits of the trade with or without imprisonment.

(၃) မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ သည်၊ အထက်ဖော်ပြပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် အကန့်အသတ်အတွင်း ယစ်မျိုးသက်ဝင်ရာ ပစ္စည်းကို လက်ရှိထားသည့်အမှုနှင့် သာ၍သင့်လျော်စွာ သက်ဆိုင်သည်။ ထိုပြင် ထိုပုဒ်မအရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းပြုနိုင်ရန်အလို့ငှာ၊ ထိုယစ်မျိုးသက်ဝင်ရာ ပစ္စည်းကို ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင် လျက်၊ သွင်းယူ၊ ဆောင်ယူ၊ ချက်လုပ်၊ စိုက်ပျိုး၊ သို့တည်းမဟုတ် စုဆောင်းကြောင်းကိုသော်၎င်း၊ ထိုဝတ္ထုပေါ်တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အကောက်ခွန် မထမ်းဆောင်ရသေးကြောင်းကိုသော်၎င်း၊ တရားခံကသိရှိကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိကြောင်းကို တရားလိုဘက်မှ သက်သေထင်ရှား ပြရန်လိုသည်။ (ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄ ကို ကြည့်။) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၂ အရ ပြစ်မှုအကြောင်းအရာတို့ကို တရားခံသို့ ဖော်ပြရာ၌၊ ထိုပုဒ်မအရလိုအပ်သည့်အတိုင်း၊ ထိုသို့ သိရှိကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်ကြောင်းကို အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ ထိုသို့ မပြုလုပ်လျှင် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းကို မပြုနိုင်ချေ။

၈၆၆။ ။ဘိန်းအက်ဥပဒေအရ၊ သို့တည်းမဟုတ် ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေအရ အမှုများ စစ်ဆေးစီရင်သောအခါ၊ သက်သေခံ ပစ္စည်းမှာ ဆိုလိုသည့် အရာဟုတ်တန်မှ ဟုတ်မည်ကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့က စိတ်တွင်မှတ်သားထားကြရမည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပမာအားဖြင့် ဘိန်းဆိုသည်မှာ ငါးပိနှင့် အခြားဝတ္ထုများ ပေါင်းစပ်ထားသည့် အရာမဖြစ်ရလေအောင်၊ ကိုကင်းဆိုသည်မှာ ဆားခါးများ မဖြစ်ရလေအောင်၊ ထို့ပြင် ထန်းရည်ဆိုသည်မှာလည်း ထန်းပင်တမျိုးမျိုးမှ ထွက်ယိုသောပင်ရည်မှတပါး အခြား အရာမပါဝင်ရလေအောင် သတိထား ဂရုပြု ကြရမည်။ စွဲချက်အတိုင်း အပြစ်ရှိကြောင်း တရားခံက လျှောက်ထား စေကာမူ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့က သံသယတစုံတရာရှိသည့်အခါ၊ သက်သေခံ အရာတွင် မည်သည့် အရာအမှန်ပါရှိကြောင်းသိသာစေရန် ဆရာဝန်ကြီးထံဖြစ်စေ၊ ဓာတုဗေဒဝန်ထမ်းဖြစ်စေ စုံစမ်းမေးမြန်းရမည်။

သက်သေခံ ပစ္စည်း များကို စာတန်ခွကြည့်ရှုခြင်း။

၈၆၇။ ။ယစ်မျိုးနှင့် ဘိန်းဥပဒေများအရ ပြစ်မှုများနှင့် အပြစ်ထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသူများအပေါ်တွင် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် ချမှတ်ရာ၌ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့လိုက်နာကြစေရန်၊ အောက်ပါ သာမန် ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်များ။

(၁) အရက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆေးခြောက်အနည်းငယ်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စားသုံးရန်အတွက် လက်ဝယ်ထားခြင်းကြောင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသူများ၏ အမှုများ၌ လက်ဝယ်ထားသည့် ဝတ္ထုအခြင်အတွယ် အနည်းငယ်များကို လိုက်၍၊ ငွေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းမှာ သာမန်အားဖြင့် လုံလောက်သော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်သည်။

(၂) အရက်၊ သို့တည်းမဟုတ် (ဆေးခြောက် အစရှိသည့်) ဆေးများကို မြောက်များစွာ ဖမ်းဆီး ရမိခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ချက်လုပ်ရန်ကိရိယာတန်ဆာများ လက်ရှိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားကြောင်း ခြင်းရာများကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည်၊ အရက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆေးများကို မတရား ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်ဟု သင့်လျော်စွာမှတ်ယူနိုင်သော အခါကိုခံ၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့ စဉ်းစားဆင်ခြင် ရမည်မှာ၊

(3) (*a*) In cocaine and morphia cases a sentence of fine only is usually inadequate. In cases under section 31 of the Burma Excise Act, Magistrates should note that imprisonment is now imperative–section 2 of the Burma Excise (Amendment) Act, 1954 (Act XL of 1954).

(*b*) In cases of conviction for the import, possession, or sale of cocaine really deterrent sentences should be inflicted. As it is retailed to consumers in quantities varying from the one thirty-second part of a grain to a grain, there being 480 grains in an ounce, the profits made by illicit vendors are not less than K 50 an ounce, and unless measures are taken to make those engaged in the illicit traffic of the drug realize that the punishment inflicted will in all probability be one of imprisonment, no deterrent effect will be produced.

(4) Excise cases from an exception to general principle of the undesirability of passing sentences of imprisonment of three months or less.

(5) Regarding sentences in opium cases, *see* section 9 (1) (2) with proviso thereto, and sections 9A, 9B, 9D, 9E of the Act.

(6) In awarding imprisonment in default of payment of fine Magistrates must remember the restrictions imposed by sections 64 to 67 of the Penal Code. *See* paragraphs 683 to 685.

868. Confiscated cocaine including all drugs, synthetic or other, having a like physiological effect to that of cocaine which has been manufactured by recognized makers and is contained in intact phials, or which been examined previous to confiscation by the Chemical Examiner to Government and has been passed by him as fit for use and the phials of which have been resealed by the Chemical Examiner, shall be sent by the confiscating Court to the Collector of Rangoon. Any confiscated cocaine which is not fit for despatch to the Collector of Rangoon according to the above, shall be destroyed by the confiscating Court. (*Cf.*, Excise Directions 184 and 185, pages 206 and 207, Burma Excise Manual.)

Confiscated Drugs.

ထောင်ဒဏ်ပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုရောင်းဝယ်မှုမှ ရရှိတန်ရာသည့် အမြတ်အစွန်း၏အများအစားအလိုက် ငွေဒဏ်တပ်ရိုက်လျှင် သင့်လျော်မည် မသင့်လျော်မည်ဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။

(၃) (က) ကိုကင်းနှင့် မော်ဖီရားမူးများ၌ များသောအားဖြင့် ငွေဒဏ်တမျိုးတည်း ချမှတ်ခြင်းနှင့်မလုံလောက်ချေ။ မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၁ အရအမှုများတွင် ယခုအခါ ထောင်ဒဏ် မပေး မနေရဟူသော အချက်ကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများက မှတ်သားကြရမည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံယစ်မျိုး (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ (၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၄၀)၊ ပုဒ်မ ၂။

(ခ) ကိုကင်းကို သွင်းဆောင်ခြင်း၊ လက်ရှိထားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းချခြင်း အတွက် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် အမှုများ၌၊ အမှန်မှချ ဟန့်တားစေမည့် ပြစ်ဒဏ်များကို ချမှတ်ရမည်။ တအောင်စလျှင် ဂရိန်ပေါင်း ၄၈၀ ရှိခြင်းကြောင့်၊ ကိုကင်း သုံးစွဲသူတို့ကို တဂရိန်း၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပိုင်း တပိုင်းမှ တစ်ဂရိန်းအထိ လက်လီရောင်းချသည်ဖြစ်၍ မတရားရောင်းချသူတို့မှာ၊ တအောင်စလျှင် ကျပ် ၅၀ အောက်မနည်း အမြတ်အစွန်း ရကြသည်ဖြစ်၍၊ ကိုကင်းကို မတရားကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု ပြုသူတို့အား၊ ချမှတ်မည့် ပြစ်ဒဏ်မှာ၊ ထောင်ဒဏ် ဖြစ်ရန်အကြောင်းများလိမ့်မည်ဟု သိရှိကြစေရန် စီမံ၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းများ မပြုမလုပ်ဘဲ နေလျှင်၊ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို ဟန့်တားစေမည့် အကျိုးသက်ရောက်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

(၄) ယစ်မျိုးမှုများမှာ၊ ထောင်ဒဏ်သုံးလ၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးလအောက် လျော့နည်းသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းကို မလိုလားအပ်ဟူသော ယေဘုယျ သဘောတရားမှကင်း လွတ်စေသည့် ခြွင်းချက်တရပ်ပင်ဖြစ်သည်။

(၅) ဘိန်းမှုများတွင် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ထိုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉(၁)(၂)၊ ၎င်း၏ခြွင်းချက်နှင့်တကွ၊ ထို့ပြင် ပုဒ်မ ၉-က၊ ၉-ခ၊ ၉-ဃ၊၉-င တို့ကို ကြည့်။

(၆) ငွေဒဏ်မပေး မဆောင်ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ထောင်ဒဏ်စီရင်ချာ၌ ရာဇသတ် ကြီး ပုဒ်မ ၆၄ မှ ၆၇ ထိတို့က ကန့်သတ်ထားသည့်အချက်များကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့ သတိပြုကြရမည်။ စာပိုဒ် ၆၈၃ မှ ၆၈၅ အထိတို့ကိုကြည့်။

၈၆။ ။ဆေးဝပ်ဖော်လုပ်သည် ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြစ်စေ၊ ကိုကင်းနှင့် တန်ဖိုးအာနိသင်တူသော အရပ်ရပ် ဆေးများအပါအဝင်၊ အသိအမှတ်ပြုဆေးဘက်ဆိုင်ရာအဖြစ် သိမ်းယူခြင်းမရှိသော ပုလင်းငယ်များတွင်ပါသည့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အဖြစ် သိမ်းယူပြီး ကိုကင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ သိမ်းယူခြင်း မပြုမီ၊ အစိုးရဓာတုဗေဒဝန်က စစ်ဆေးကြည့်ရှုရှု၍ သုံးစွဲရန်သင့်လျော်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့်ပြင်၊ ဓာတုဗေဒဝန်က ပုလင်းငယ်များကို ပြန်၍၊ ချိပ်တံဆိပ်ပိတ်ပြီး ဖြစ်သည့်၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အဖြစ် သိမ်းယူပြီးကိုကင်းကို သိမ်းယူသည့် တရားရုံးက၊ ရန်ကုန်မြို့ ကော်လိတ်တော် အရာရှိထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ အထက်ပါ အတိုင်း ရန်ကုန်မြို့ ကော်လိတ်တော် အရာမှိထံသို့ ပေးပို့ရန် မသင့်လျော်သောပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ

869. (*1*) The present Excise Act does not authorize Magistrates to grant rewards out of fines. In order to enable the Collector to take action as regards rewards, Magistrates are required to submit to him for information all completed proceedings in enquiries and trials under the Excise, Opium and the Dangerous Drugs Act. The Record will be submitted through the Superintendent of Excise. (*See* Direction 59 at page 159, Burma Excise Manual.)

Rewards.

(*2*) In order that there may be as little delay as possible in paying rewards in cases in which appealable sentences are passed, the Magistrate should in every such case warn the convict that if he wishes to appeal he should apply for a copy of the judgment very promptly, otherwise there may be delay in furnishing it. If a copy is applied for, the record should not be sent to the Collector, until the appeal has been disposed of. If an application for a copy is not received within ten days from date of sentence, the record should be sent to the Collector on the eleventh day.

In cases in which non-appealable sentences are passed, the record should be sent without delay after sentence is passed.

10. The Inland Steam Vessels Act.

870. The following instructions prescribing the procedure to be followed in Burma by Courts making investigations under section 33 of the Inland Steam Vessels Act are published in Marine and Commerce Department Notification No. 14, dated the 21st March 1930 :—

Instructions for the guidance of Courts investigating casualties under the Inland Steam Vessels Act.

1. When a Court appointed or directed by the President of the Union to make investigations under section 33 of the Inland Steam Vessels Act has assembled, the Magistrate, who should be the Presiding Officer of the Court, should open the proceedings by reading the statement of the case and the orders appointing the members of the Court, directing them to make the investigation, and fixing the place for making the same.

အဖြစ်၊ သိမ်းယူသည့်ကိုကင်းကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းယူသည့် တရားရုံးက ဖျက်ဆီးလိုက်ရမည်။ (ယစ်မျိုးလက်စွဲဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၂၀၆ နှင့် ၂၀၇ ယစ်မျိုး အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၁၀၄ နှင့် ၁၀၅ တို့နှင့်ယှဉ်ကြည့်။)

ဆုငွေများ။

၈၆၉။ ။(၁) ယခုလက်ရှိယစ်မျိုး အက်ဥပဒေသည်၊ ဒဏ်ငွေထဲမှ ဆုငွေများ ထုတ်ပေးနိုင်ရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တို့အား၊ အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ခြင်းမရှိခေ့။ ဆုငွေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ကော်လိတ်တော်အရာရှိက အရေးယူဆောင်ရွက် နိုင်စေခြင်းငှာ ယစ်မျိုး၊ ဘိန်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေတတ်သည့် ဆေးများ အက်ဥပဒေအရ စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုများနှင့် စစ်ဆေး စီရင်မှုများ၌ ပြီးစီးသော အမှုတွဲအားလုံးတို့ကို၊ ကော်လိတ်တော် အရာရှိသိရှိစေရန် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများက တင်ပို့ရမည်။ အမှုတွဲကို ယစ်မျိုး ဝန်ထောက်ထံမှ တဆင့်ပြု၍ တင်ပို့ရမည်။ (မြန်မာနိုင်ငံ ယစ်မျိုးလက်စွဲဥပဒေ၊ စာမျက်နှာ ၁၅၉ တွင်ရှိ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၅၉ ကိုကြည့်။)

(၂) အယူခံနိုင်ခွင့် ရှိသည့် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် ချမှတ်သော အမှုများတွင် ဆုငွေပေးရန် အတွက် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေရန် အလို့ငှာ၊ ထိုကဲ့သို့သော အမှုတိုင်း၌ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရသူအား၊ အယူခံလိုလျှင် စီရင်ချက် မိတ္တူ အလျင်အမြန် လျှောက်တောင်းယူရမည့်အကြောင်း၊ ထိုသို့ မလျှောက်တောင်းလျှင် စီရင်ချက် မိတ္တူ ထုတ်ပေးရန် ကြန့်ကြာခြင်း ရှိနိုင်သည့် အကြောင်းတို့ကို ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက သတိပေးနှိုးဆော်ရမည်။ မိတ္တူရလိုကြောင်း လျှောက်တောင်းလျှင်၊ အယူခံမှုကို စီရင်ဆုံးဖြတ်၍ မပြီးသေးသမျှ၊ အမှုတွဲကို ကော်လိတ်တော် အရာရှိထံသို့ မပို့ရ။ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် ချမှတ်ပြီးနောက် ဆယ်ရက်အတွင်း မိတ္တူ ရလိုကြောင်း လျှောက်လွှာကို မရမရှိလျှင်၊ အမှုတွဲကို ကော်လိတ်တော်အရာရှိ ထံသို့ ဆယ့်တစ်ရက်မြောက်သောနေ့တွင် ပို့လိုက်ရမည်။

အယူခံခွင့် မရှိသည့် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် ချမှတ်သော အမှုများတွင် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် ချမှတ်ပြီးနောက် ကြန့်ကြာခြင်း မရှိစေသဲ့ အမှုတွဲကို ပေးပို့ရမည်။

၁၀။ ပြည်တွင်းသွား မီးသင်္ဘောများအက်ဥပဒေ

၈၇၀။ ။ပြည်တွင်းသွား မီး သင်္ဘောများ အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ အရ၊ စုံစမ်း စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်သည့် တရားရုံးများက မြန်မာနိုင်ငံတွင် လိုက်နာရမည့် ထုံးနည်းကို ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်သည့် အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ ရေကြောင်းနှင့်ကုန်သွယ်မှုဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၄ တွင်ထုတ်ပြန်ကြေ ညာထားသည်။

ပြည်တွင်းသွား မီးသင်္ဘောများ အက်ဥပဒေအရ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများကို စုံစမ်း စစ်ဆေးသည့်တရားရုံးများ လိုက်နာရန်ညွှန်ကြားချက်များ

၁။ ပြည်တွင်းသွား မီးသင်္ဘောများ အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ အရ၊ စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ရန် တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ခန့်ထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ညွှန်ကြားထား သည့် တရားရုံးသည်၊ ရုံးထိုင်ရန် စုဝေးဆောက်ရွက်ပြီး ဖြစ်သည့် အခါ၊ တရားရုံး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အမှုအကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်ကိုငင်း၊

He should also read a copy of any notices of investigation that may have been issued by the President of the Union.

2. The Government and any person upon whom a notice of investigation has been served, shall be deemed to be parties to the proceedings; and any other person may be permitted by the Court to appear at the investigation and become a party to the proceedings.

3. At the time and place appointed for holding the investigation the Court may proceed with the investigation, whether the parties upon whom notices of investigation have been served, or any of them, are present or not.

4. The proceedings in the investigation should commence with the production and examination of witnesses, by the representative of Government. These witnesses, after examination on behalf of the Government, may be cross-examined by the parties in such order as the Court may direct, and may then be re-examined by the representative of Government.

5. Every witness so called shall be sworn or affirmed, and his evidence taken down by the Presiding Officer in writing.

6. When the examination of the witnesses produced by him has been concluded, the representative of Government shall state in open Court the questions in reference to the casualty and the conduct of the certificated officers or other persons connected therewith, upon which the opinion of the Court is desired. The Court shall record these questions.

In framing the questions for the opinion of the Court the representative of Government may make such modifications in additions to, or omissions from, the questions in the notice of investigation as, having regard to the evidence which has been given, he may think fit.

7. If the Court considers it probable that any certificate should be dealt with, an adjournment should be granted and the attendance of two persons having experience in the conditions of inland navigation secured to act as assessors.

တရားရုံးအဖွဲ့ဝင်များ ခန့်အပ်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြား စုံစမ်း စစ်ဆေးမှု ပြုရမည့်နေရာ သတ်မှတ်သည့် အမိန့်များကိုလည်း၊ ဖတ်ကြားခြင်းဖြင့် အမှုကို ဖွင့်ရမည်။ ထို့ပြင် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ထုတ်ဆင့်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့တစ် တစောင်ကိုလည်း ဖတ်ပြရမည်။

၂။ အစိုးရနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့တစ်စာ ချအပ်ခြင်းခံရသူ မည်သူမှာမဆို၊ ဆောင်ရွက်သည့်မှုခင်းတွင် အမှုသည်များဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။ ထို့ပြင်အခြားသူ တဦးတယောက်ကိုလည်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရာသို့ လာရောက်၍၊ ထိုမှုခင်းတွင် အမှုသည် အဖြစ် ပါဝင်စေရန် တရားရုံးက ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၃။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ပြုလုပ်ရန် ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်နှင့် နေရာတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့တစ်စာ ချအပ်ခြင်းခံရသည့် အမှုသည်များသော်၎င်း၊ ၎င်းတို့အနက် တဦးတယောက်သော်၎င်း လာရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ မလာရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးသည်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၄။ စုံစမးစစ်ဆေးမှုကိုအစိုးရကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက သက်သေများကို တင်ပြခြင်း၊ စစ်မေးခြင်း စတင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသက်သေတို့ကို အစိုးရ ကိုယ်စား စစ်မေးပြီးနောက် တရားရုံးက၊ ညွှန်ကြားသည့် အစီအစဉ် အတိုင်း အမှုသည်များက ပြန်လှန်စစ်မေးနိုင်သည်။ ထို့နောက် အစိုးရကိုယ်စားဆောင်ရွက်သူက ထပ်မံ စစ်မေးနိုင်သည်။

၅။ ထိုသို့ခေါ်ယူသည့် သက်သေ အသီးသီးကို ကျမ်း သစ္စာ၊ သို့တည်း မဟုတ် ကတိသစ္စာပြုစေရမည်။ ထို့ပြင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော အရာရှိက ထိုသက်သေ၏ အစစ်ခံချက်ကို ရေးမှတ်ယူရမည်။

၆။ အစိုးရ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက၊ မိမိတင်ပြသော သက်သေတို့ကို စစ်မေးရှုပြီးဆုံးသည့် အခါ၊ တရားရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက်ကို ရယူလိုသည့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၎င်း၊ ထိုထိခိုက် ဆုံးရှုံးမှုနှင့် ဆက်စပ်သည့် လက်မှတ်ရ အရာရှိများ၊ သို့တည်း မဟုတ် အခြားသူများ၏ အပြုအမူတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍၎င်း၊ မေးခွန်းများကို လူသိရှင်ကြား တရားခွင်တွင် ဖော်ပြရမည်။ ထိုမေးခွန်းများကို တရားရုံးက ရေးမှတ်ထားရမည်။

တရားရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက် ရယူရန် အလို့ငှာ မေးခွန်းများကို စီစဉ်ပြုလုပ်ရာ၌ အစိုးရကိုယ်စားဆောင်ရွက်သူက ပေးပြီးသော သက်သေခံချက်တို့ကို ထောက်၍ မိမိသင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့် အတိုင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့တစ်စာတွင် ပါရှိသည့် မေးခွန်းများ၌ ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်ချက်များ၊ ဖြည့်သွင်းချက်များ၊ သို့တည်း မဟုတ် ချန်လှပ်ချက်များကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၇။ အကယ်၍ သက်သေခံ လက်မှတ် တခုခု အပေါ်တွင် အရေးယူ မှုယ်ရာ အကြောင်းရှိသည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်လျှင်၊ အမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းခွင့် ပြုပြီးလျှင်၊ အဆက်ဆာလူကြီးများအဖြစ် ဆောင်ရွက်စေရန် ပြည်တွင်း ရေကြောင်းသွားလာမှု အခြေအနေများ၌ ကိုယ်တွေ့ဗဟုသုတရှိသူ နှစ်ဦး လာရောက်ရှိ နေစေရန် ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုသို့ အမှုကို ရွှေ့

Before such an adjournment is granted the Court shall ascertain whether the holder of the certificate has received a copy of the statement of the case. If he has, the fact should be recorded on the proceedings; if he has not, a copy should be delivered to him forthwith and the fact duly recorded.

In other investigations, which do not involve the cancelling or suspension of a certificate, the Court may, in its direction, appoint as assessor a person conversant with maritime affairs, and may adjourn for the purpose of obtaining his attendance.

8. When any investigation involves, or appears likely to involve, any question as to the cancelling or suspension of the certificate of an engineer, one at least of the assessors should be a mercantile marine engineer holding a first class certificate of competency, and actually employed in his calling.

9. After the questions for the opinion of the Court have been stated, the Court shall proceed to hear the parties to the investigation upon, and determine, the questions so stated. Each party to the investigation will be entitled to address the Court and produce witnesses, or recall any of the witnesses who have already been examined for further examination, and generally adduce evidence. The parties shall be heard and their witnesses examined, cross-examined, and re-examined in such order as the Court may direct. The representative of Government may also produce and examine further witnesses, who may be cross-examined by the parties, and re-examined by the representative of Government.

10. When the whole of the evidence in relation to the questions for the opinion of the Court has been concluded, any of the parties who desire to do so may address the Court upon the evidence, and the representative of Government may address the Court upon the whole case.

11. Upon the conclusion of the investigation the Court shall deliver no judgment, but shall transmit to the President of the Union the proceedings in the case together with its finding and recommendation thereon, and the opinions of the assessors, if anywhere appointed. The assessors should not sign the finding, but should deliver their opinions in writing to be recorded on the proceedings.

ဆိုင်းခွင့်မပြုမီ၊ သက်သေခံလက်မှတ်ရသူမှာ၊ အမှုအကြောင်း အရာဖော်ပြချက် မိတ္တူ တစောင်ကို ရရှိပြီး ဟုတ်မဟုတ် တရားရုံးက သိသာအောင် စုံစမ်းမေးမြန်းရမည်။ ၎င်းက ရရှိပြီးဖြစ်လျှင် ရရှိပြီးကြောင်းကို အမှုတွဲတွင် ရေးမှတ်ထားရမည်။ ၎င်းကရရှိပြီးသည် မဟုတ်လျှင် မိတ္တူ တစောင်ကို ၎င်းအား ချက်ခြင်း ပေးအပ်ရမည့် အပြင်၊ ပေးအပ်ပြီး ကြောင်းကိုလည်း ရေးမှတ်ထားရမည်။

သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ဖျက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ဆိုင်းရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ်စေမည် မဟုတ်သည့် အခြား စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ၌၊ ပင်လယ်ရေကြောင်း ကိစ္စများတွင် ကောင်းစွာ သိကျွမ်းနားလည်သူ တဦးကို အဆက်ဆာလူကြီး အဖြစ်နှင့် တရားရုံးက မိမိသဘော အတိုင်း ခန့်ထားနိုင်သည်ပြင်၊ ထိုသူ လာရောက်ရှိစေရန် အလို့ငှာ အမှုကို ရွှေ့ဆိုင်းနိုင်သည်။

၈။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတခုတွင် သင်္ဘော အင်ဂျင်နီယာ တဦး တယောက်၏ သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ဖျက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ဆိုင်းရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ် သည့်အခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြစ်ပေါ်တန်ရာသည့် အခါ၊ အဆက်ဆာလူကြီးများအနက်အနည်းဆုံး ဘဦးမှာ ပင်လယ်ကုန်းအရည်အချင်း ဘက်သေခံလက်မှတ်ရှိ၍၊ မိမိ၏ အလုပ်အကိုင်တွင် အကယ် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသောကုန်သည် သင်္ဘောရေကြောင်း အင်ဂျင်နီယာဖြစ်စေရမည်။

၉။ တရားရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက် ရယူရန် အလို့ငှါ၊ မေးခွန်းများကို ဖော်ပြပြီးသည့် နောက်၊ တရားရုံးသည်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် ပါဝင်သည့် အမှုသည်များအား၊ ထိုသို့ဖော်ပြ ပြီးသည့် မေးခွန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြားနာ စစ်ဆေးရမည်ပြင်၊ ထိုမေးခွန်းများအပေါ် တွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရမည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် ပါဝင်သော အမှုသည်အသီးသီးသည် တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားပြောဆိုပိုင်ခွင့်၊ သက်သေများ တင်ပြပိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ဆေးပြီး သက်သေများအနက် နောက်ထပ် စစ်မေးရန် အတွက်မည်သည့် သက်သေမဆို ပြန်ခေါ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် သက်သေခံတင်ပြပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။ အမှုသည်များအား ကြားနာစစ်မေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်သေများအား စစ်မေးခြင်း၊ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်း၊ ထပ်မံစစ်မေးခြင်းတို့ကို တရားရုံးက ညွှန်ကြားသည့် အစီအစဉ်အတိုင်း ပြုလုပ်ရမည်။ အစိုးရကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူကလည်း နောက်ထပ် သက်သေများကို တင်ပြစစ်မေးနိုင်၍ ထိုသက်သေများကို အမှုသည်များက ပြန်လှန်စစ်မေးနိုင်သည်ပြင်၊ အစိုးရကိုယ်စားဆောင် ရွက်သူကလည်း ထပ်မံစစ်မေးနိုင်သည်။

၁၀။ တရားရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက်ရယူရန် အတွက် မေးခွန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍သက် သေခံချက်အားလုံးတို့ကို ယူ၍ ပြီးဆုံးသော အခါ၊ အမှုသည်များ အနက် လျှောက်ထား လိုသူမည်သူကမဆို၊ သက်သေခံချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားပြော ဆိုနိုင်သည်။ ထို့ပြင် အစိုးရ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက အမှုတခုလုံးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရား ရုံးသို့ လျှောက်ထားပြောဆိုနိုင်သည်။

၁၁။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြီးဆုံးသောအခါ၊ တရားရုံးက စီရင်ချက် ချမှတ်ခြင်း မပြုရ။ သို့သော်လည်း တရားရုံးသည် အမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အမှုတွဲ စာကူးရရှိမှုများကို အမှုတွင် မိမိ၏ ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ထောက်ခံချက်။ ထို့ပြင် အဆက်ဆာလူကြီးများ ခန့်ထားလျှင်

11. Maintenance Orders Enforcement Act.

871. x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

Deleted by Law No.1/92

12. Myanmar Merchant Shipping Act.

872. Magistrates empowered under section 249 of the Burma Merchant Shipping Act, when making formal investigations, should on all occasions observe the instructions set out below as far as possible, but these instructions should not be treated as a rigid or complete code of procedure.

Instructions to be observed in the conduct of investigations into shipping casualties.

(1) When a formal investigation has been applied for, the officer appointed under section 246 (3) of the Burma Merchant Shipping Act should cause a notice, to be called a notice of investigation, to be served upon the owner, master, and officers of the ship, as well as upon any person who in his opinion ought to be served with such notice.

(Amendent - Appendix VIII)

ရင်းတို့၏ သဘောထင်မြင်ချက်များနှင့် အတူတကွ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌထံသို့ တင်ပို့ရမည်။ အဆက်ဆာလူကြီးတို့က ကောက်ယူ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လက်မှတ်မထိုးရ။ သို့သော်လည်း၊ မိမိတို့၏ သဘောထင်မြင်ချက်များကို အမှုတွဲတွင် စာဖြင့်ရေးသား၍ ပေးရမည်။

၁၁။ ထောက်ပံ့ကြေးစရိတ်ပေးရန် အမိန့်အတည်ပြုခြင်း အက်ဥပဒေ

၈၇၁။

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

(ဥပဒေအမှတ် ၁/၁၉၉၂ ဖြင့် ရုပ်သိမ်းသည်)

၁၂။ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်သင်္ဘော အက်ဥပဒေ

၈၇၂။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည် သင်္ဘော အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၉ အရ၊ အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းရရှိသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့သည် နည်းလမ်းတကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ရာတွင် ပြုလုပ်သည့်အခါတိုင်း အောက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် ညွှန်ကြားချက်များကို တတ်နိုင်သရွေ့ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုညွှန်ကြားချက်များမှာ ကြပ်တည်း စွာလိုက်နာရမည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြည့်အစုံ ပါဝင်သည့် ထုံးနည်းပေါင်းချုပ်ဟူ၍ မမှတ်ယူရ။

သင်္ဘောများနှင့်ဆိုင်သည့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရာ၌ လိုက်နာ ရမည့်ညွှန်ကြားချက်များ

(၁) နည်းလမ်းတကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုရန် လျှောက်ထားပြီး ဖြစ်သည့်အခါ၊ မြန်မာ နိုင်ငံ ကုန်သည်သင်္ဘော အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၆ (၃)အရ၊ ခန့်ထားသည့် အရာရှိသည်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့တစ်စာဟု ခေါ်တွင်ရမည့် နို့တစ်စာကို သင်္ဘောပိုင်ရှင်၊ သင်္ဘောသူကြီး နှင့် သင်္ဘောအရာရှိများသို့၎င်း၊ ထိုနို့တစ်စာ ချအပ်သင့်သည်ဟု မိမိထင်မြင်သည့်သူ တဦး တယောက်သို့၎င်း ချအပ်စေရမည်။ ထိုနို့တစ်စာတွင် အဆိုပါအရာရှိက ထိုအခါ၌ ရရှိထား

(ပြင်ဆင်ချက်၊ နောက်ဆက်တွဲ ၈)

The notice should contain a statement of the questions which, on the information then in possession of the said officer, he intends to raise on the hearing of the investigation, and should be in the form annexed, with such variations as circumstances may require. The said officer may, at any time before the hearing of the investigation, by a subsequent notice, amend, add to, or omit any of the questions specified in the notice of investigation.

(2) Section 254 (*1*) of the Burma Merchant Shipping Act provides that when any investigation involves, or appears likely to involve, any question as to the cancellation or suspension of the certificate of a master, mate or engineer, two of the assessors shall be persons having experience in the merchant service. The opinions of the assessors on all the questions put to the Court together with, if necessary, their reasons for those opinions should be delivered in writing to the Court and should be recorded in the proceedings.

(3) The officer on whose application the investigation is undertaken, and any person upon whom a notice of investigation has been served, should be deemed to be parties to the proceedings; and any other person may be permitted by the Court to appear at the investigation and become a party to the proceeding.

(4) At the time and place appointed for holding the investigation the Court may proceed with the investigation, whether the parties upon whom notices of investigation have been served, or any of them, are present or not.

(5) The proceedings in the investigation should commence with the production and examination of witnesses by the representative of the Government. These witnesses, after examination on behalf of the Government, may be cross examined by the parties in such order as the Court may direct, and may then be re-examined by the representative of the Government.

(6) When the examination of the witnesses produced by him has been concluded, the representative of the Government should state in open Court the questions in reference to the casualty and the conduct of the certificated officers or other persons connected therewith, upon which the opinion of the Court is desired.

သည့် သတင်းချက်ပေါ် တွင်အခြေပြု၍၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ကြားနာစစ်ဆေးသည့်အခါ၊မိမိ တင်သွင်းရန်ကြံရွယ်သည့် မေးခွန်းများ ဖော်ပြချက်တရပ် ပါ၍စေရမည်။ ထို့ပြင်ထို့နို့ တစ်စာ သည် အကြောင်းအားလျော်စွာ လိုအပ်သည့် ပြောင်းလဲချက်များ ပြုလုပ်လျက်. ပူးတွဲပါ ပုံစံအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ကြားနာစစ်ဆေးခြင်း မပြုမီ၊ မည်သည့်အခါမဆို အဆိုပါအရာရှိသည်၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့ တစ်စာတွင် ဖော်ပြထားသည့် မေးခွန်းတခုခုကို နောက်ထပ် နို့ တစ်စာထုတ်၍ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ချန်လှပ်ထားခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(၂) မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်သင်္ဘော အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅၄ (၁)က ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု တခုခုတွင် သင်္ဘောသူကြီး၊ သင်္ဘောမာလိန်၊ သို့တည်းမဟုတ် သင်္ဘော အင်ဂျင်နီယာ တဦးဦး၏ သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ဖျက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ဆိုင်းရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ် သည့်အခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြစ်ပေါ် တန်ရာသည့်အခါ၊ အဆက်ဆာလူကြီး နှစ်ဦးမှာ ကုန်သည်သင်္ဘော အမှုထမ်းဆောင်ခြင်း၌ ကိုယ်တွေ့ ဗဟုသုတရှိသူများ ဖြစ်စေရ မည်ဟု ပါရှိသည်။ တရားရုံးသို့ တင်သွင်းသည့် အားလုံးသော မေးခွန်းများအပေါ် တွင် အဆက်ဆာလူကြီးတို့၏ သဘောထင်မြင်ချက်များကို ၎င်းတို့က မည်သည့်အတွက် ထို့သို့ သဘောထင်မြင်ကြောင်း အကြောင်းပြချက်များ လိုအပ်လျှင်၊ ထို့အကြောင်းပြချက်များနှင့် တကွ၊ စာဖြင့် ရေးသား၍ တရားရုံးသို့ ပေးအပ်ရမည့်ပြင်၊ အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။

(၃) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ပြုလုပ်ရန် လျှောက်ထားသည့် အရာရှိနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့ တစ်စာချအပ်ခြင်း ခံရသူ မည်သူကိုမဆို၊ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းတွင် အမှုသည်များဖြစ်သည် ဟု မှတ်ယူရမည်။ ထို့ပြင် အခြားသူ တဦးတယောက်ကိုလည်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရာသို့ လာရောက်၍ ထိုမှုခင်းတွင် အမှုသည်အဖြစ် ပါဝင်စေရန် တရားရုံးက ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၄) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ပြုလုပ်ရန် ချိန်းဆို သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်နှင့် နေရာတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့ တစ်စာ ချအပ်ခြင်းခံရသည့် အမှုသည်များ သော်၎င်း၊ ၎င်းတို့အနက် တဦးတယောက် သော်၎င်း၊ လာရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ မလာရောက်သည်ဖြစ်စေ တရားရုံးသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(၅) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို အစိုးရကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက သက်သေများကို တင်ပြခြင်း၊ စစ်မေးခြင်းဖြင့် စတင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသက်သေတို့ကို အစိုးရကိုယ်စား စစ်မေးပြီး နောက်၊ တရားရုံးက ညွှန်ကြားသည့် အစီအစဉ်အတိုင်း အမှုသည်များက ပြန်လှန်စစ်မေးနိုင် သည်။ ထို့နောက် အစိုးရကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက ထပ်မံစစ်မေးနိုင်သည်။

(၆) အစိုးရကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက မိမိတင်ပြသော သက်သေတို့ကို စစ်မေးပြီး ဆုံးသည့်အခါ၊ တရားရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက်ကို ရယူလိုသည့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်း၊ ထိုထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုနှင့် ဆက်စပ်သည့် လက်မှတ်ရ အရာရှိများ၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူများ၏ အပြုအမူတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းမေးခွန်းများကို လူသိရှင်ကြား တရားခွင် တွင်ဖော်ပြရမည်။

In framing the questions for the opinion of the Court the representative of the Government may make such modifications in, additions to, or omissions from, the questions in the notice of investigation as, having regard to the evidence which has been given, he may think fit.

(7) After the questions for the opinion of the Court have been stated, the Court shall proceed to hear the parties to the investigation upon and determine, the questions so stated. Each party to the investigation will be entitled to address the Court and produce witnesses, or recall any of the witnesses who have already been examined for further examination, and generally adduce evidence. The parties will he heard and their witnesses examined, cross-examined, and re-examined in such order as the Court may direct. The representative of the Government may also produce and examine further witnesses, who may be cross-examined by the parties, and re-examined by the representative of the Government.

(8) When the whole of the evidence in relation to the questions for the opinion of the Court has been concluded, any of the parties who desire to do so may address the Court upon the evidence, and the representative of the Government may address the Court upon the whole case.

(9) Where the cancellation or suspension of an officer's certificate is not involved, the Court need not, unless for any reason it sees fit so to do, deliver its decision in open Court, but may send or deliver to the parties a copy of the report required by section 257 of the Burma Merchant Shipping Act to be transmitted to the President of the Union.

(10) Where the cancellation or suspension of an officer's certificate is involved, the Court should deliver its decision in open Court, and should send or deliver to the parties a copy of the report required by section 257 of the Act to be transmitted to the President of the Union.

(11) Where the cancellation or suspension of an officer's certificate granted in the United Kingdom is involved, the Court of a Magistrate having jurisdiction under section 249 of the Burma Merchant Shipping Act, should be held to be 'a Court of summary jurisdiction' for the

တရားရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက် ရယူရန်အလို့ငှါ၊ မေးခွန်းများကို စီစဉ်ပြုလုပ်ရာ၌၊ အစိုးရ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက ပေးပြီးသော သက်သေခံချက်တို့ကိုထောက်၍ မိမိသင့်လျော်သည် ယင်မြင်သည့်အတိုင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု နို့ တစ်စာတွင် ပါရှိသည့် မေးခွန်းများ၌ ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်ချက်များ၊ ဖြည့်သွင်းချက်များသို့တည်းမဟုတ် ချန်လှပ်ချက်များကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

(၇) တရားရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက် ရယူရန်အလို့ငှါ၊ မေးခွန်းများကို ဖော်ပြပြီးသည့် နောက်၊ တရားရုံးသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် ပါဝင်သည့် အမှုသည်များအား ထိုသို့ ဖော်ပြပြီး သည့် မေးခွန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြားနာစစ်ဆေးရမည်ဖြင်၊ ထိုမေးခွန်းများအပေါ် တွင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချရမည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် ပါဝင်သော အမှုသည် အသီးသီးသည်၊ တရားရုံး သို့ လျှောက်ထား ပြောဆိုပိုင်ခွင့်၊ သက်သေများ တင်ပြပိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်မေးပြီး သက်သေများအနက်၊ နောက်ထပ် စစ်မေးရန်အတွက် မည်သည့် သက်သေကိုမဆို ပြန်ခေါ် ပိုင်ခွင့်နှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် သက်သေခံတင်ပြပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။ အမှုသည်များအား ကြားနာ စစ်မေးမြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်သေများအား စစ်မေးခြင်း၊ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်း၊ ထပ်မံ စစ်မေးခြင်းတို့ကို တရားရုံးက ညွှန်ကြားသည့် အစီအစဉ်အတိုင်း ပြုလုပ်ရမည်။ အစိုးရ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူကလည်း နောက်ထပ် သက်သေများကို တင်ပြစစ်မေးနိုင်၍၊ ထို သက်သေများကို အမှုသည်များက ပြန်လှန် စစ်မေးနိုင်သည့်ပြင်၊ အစိုးရကိုယ်စားဆောင် ရွက်သူကလည်း ထပ်မံ စစ်မေးနိုင်သည်။

(၈) တရားရုံး၏ ထင်မြင်ယူဆချက် ရယူရန်အတွက် မေးခွန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံချက် အားလုံးတို့ကို ယူ၍ ပြီးဆုံးသောအခါ၊ အမှုသည်များအနက် လျှောက်ထား လိုသူ မည်သူကမဆို၊ သက်သေခံချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊တရားရုံးသို့ လျှောက်ထား ပြောဆို နိုင်သည်။ ထို့ပြင် အစိုးရကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက အမှုတခုလုံးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားပြောဆိုနိုင်သည်။

(၉) အရာရှိတဦးတယောက်၏ သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ဖျက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်း မဟုတ် ရပ်ဆိုင်းရန် အကြောင်း မပေါ် ပေါက်သည့် အချက်တွင်၊ တရားရုံးသည်၊ အကြောင်း တခုခုကြောင့် ပြုလုပ်ရန် သင့်သည် ဟုထင်မြင်သည်မဟုတ်လျှင်၊ မိမိ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လူသိ ရှင်ကြား တရားခွင်တွင် ချမှတ်ရန်မလို။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည် သဘော်ဘ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅၇ အရ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌထံတွင် တင်သွင်းရန် လိုအပ်သည့် အစီရင်ခံချက် မိတ္တူတွေတစောင်ကို၊ တရားရုံးက အမှုသည်များအား ပေးပို့ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပေးအပ်ရမည်။

(၁၀) အရာရှိ တဦးတယောက်၏ သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ဖျက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်း မဟုတ် ရပ်ဆိုင်းရန် အကြောင်း ပေါ် ပေါက်သည့် အချက်တွင် တရားရုံးသည် မိမိ၏ဆုံးဖြတ် ချက်ကို လူသိရှင်ကြား တရားခွင်တွင် ချမှတ်ရမည့်ပြင်၊ ထိုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅၇ အရ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌထံ တင်သွင်းရန်လိုအပ်သည့် အစီရင်ခံချက် မိတ္တူ တဒေစာင်ကို အမှုသည်များအား ပေးပို့ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပေးအပ်ရမည်။

(၁၁) ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် ထုတ်ပေးသည့် အရာရှိ တဦးတယောက်၏ သက်သေခံလက်မှတ် ကို ဖျက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ဆိုင်းရန်အကြောင်း ပေါ် ပေါက်သည့် အချက်တွင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်သဘော်ဘ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၉ အရ၊ စီရင်ခွင့် အာဏာရှိသည့်

purpose of the proviso in section 470 (*1*) (*a*) of the Merchant Shipping Act, [read with section 478 (5) of that Act and section 258 of the Burma Merchant Shipping Act], with the result that the Court referred to should not cancel or suspend a certificate of the kind in question unless one at least of the assessors concurs in the finding of the Court.

(12) The representative of the Government should bring to the notice of the Court the desirability of the Court stating its finding in explicit terms and not in the form of a recommendation to the President of the Union and, in any case, where the Court is of the opinion that a Certificate of Competency should be dealt with or a censure should be imposed, of the Court dealing with the matter direct under section 264 of the Burma Merchant Shipping Act.

873. Forms in connection with the above rules are to be found in Appendix IV.

13. Myanmar Salt Act †

874. × × × × × × × ×
× × × × × × × ×

(Repealed by Law No.6, 1992, Salt Enterprise Law)

†Law No.6, 1992, Salt Enterprise Law" Appendix IX "

ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တရားရုံးသည် [ကုန်သည် သင်္ဘော အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇၀ (၅) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည် သင်္ဘောအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅၀ တို့နှင့် အတူတွဲဖက်သည့်] ကုန်သည် သင်္ဘော အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇၀ (၁) (က) ပါ ခြွင်းချက်အလို့ငှါ၊ "အကျဉ်းစစ် တရားရုံး" ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တရားရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် အဆက်ဆာလူကြီးအနည်းဆုံး တဦးက သဘောတူညီသည်မဟုတ်လျှင်၊ ရည်ညွှန်းခဲ့သည့် တရားရုံးသည်၊ အဆိုပါ သက်သေခံလက်မှတ်မျိုးကို ဖျက်သိမ်းခြင်းသော်၎င်း၊ ရပ်ဆိုင်းခြင်းသော်၎င်း မပြုရ။

(၁၂) အစိုးရကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူသည်၊ တရားရုံးအား မိမိ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို စောလုန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသို့ တင်သွင်းသည့် ထောက်ခံချက် အနေမျိုးဖြင့် မဟုတ်ဘဲ၊ ရှင်းလင်း ပြတ်သားသော စကားဖြင့် ဖော်ပြရန် လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း၊ အရည်အချင်း သက်သေခံလက်မှတ် တခုခုကို အရေးယူထိုက်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း ပြုထိုက်သည်ဟု တရားရုံးက၊ ထင်မြင်သဘောရသည့် မည်သည့် အမှုတွင်မဆို၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်သင်္ဘော အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆၄ အရ ထိုကိစ္စကို တရားရုံးက တိုက်ရိုက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ပြောကြားရမည်။

၈၇၃။ ။အထက်ပါနည်း ဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပုံစံများကို နောက်ဆက်တွဲ ၃ တွင်ဖော်ပြနိုင်သည်။

၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံဆားအက်ဥပဒေ†

၈၇၄။ × × × × × × × ×
× × × × × × × ×

(ဥပဒေအမှတ် ၆/၁၉၉၂၊ ဆားလုပ်ငန်း ဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းသည်)

†ဥပဒေအမှတ် ၆/၁၉၉၂ ဆားလုပ်ငန်း ဥပဒေနောက်ဆက်တွဲ "၉"

14. Factories Act.

875. (*1*) No Court inferior to that of a Magistrate of the first class can try any offence under this Act or any rule or order made thereunder other than an offence under section 66 or section 67. Furthermore no prosecution under the Act, except a prosecution under section 66 can be instituted except by or with the previous sanction of the Inspector. For limitation of prosecutions, *see* section 75 of the Act.

(*2*) The District Magistrate, on receipt of a complaint in writing from one of the full-time Inspectors of facts which constitute an offence under the Factories Act should ordinarily take cognizance under section 190 (*1*) (*a*) of the Code of Criminal Procedure without examining the Inspector [*vide* section 200, proviso (*a*) of the Code] and transfer the case for trial to an experienced Magistrate invested either with first class or Special Powers, bearing in mind that so far as possible all offences under the Factories Act in a district should be heard by the same Magistrate.

(*3*) The Magistrate to whom the case had ben transferred should, without examining the Inspector [*vide* section 200, proviso (*aa*) of the Code of Criminal Procedure] in the first instance procure the attendance of the accused and deal with him under the provisions of sections 242 and 243 of the Code of Criminal Procedure. Only in cases where the Magistrate finds that it is necessary to proceed under section 244 of the Code should he require the attendance of the Inspector, and for this purpose the accused should be bound over for appearance on another day. In fixing a date for such appearance it should be remembered that the Inspector may be away from Headquarters and ample time should be allowed. All the other prosecution witnesses should be summoned for that day and, if possible, the defence witnesses also.

၁၄။ အလုပ်ရုံများအက်ဥပဒေ

၈၇၅။ ။(၁) ဤအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၆၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၆၇ အရ၊ ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုမှတပါး၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ဖြစ်စေ၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေ၊ သို့တည်းမဟုတ် အဓိန် အရဖြစ်စေ ကျူးလွန်သည့် အခြား မည်သည့်ပြစ်မှုကိုမျှ ထမတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အောက်နိမ့်သော မည်သည့် တရားရုံးကမျှ စစ်ဆေး စီရင်ခြင်း မပြုနိုင်ခေ့။ ထို့ပြင်လည်း ပုဒ်မ ၆၆ အရ စွဲဆိုသည့် အမှုမှ တပါး၊ အင်စပက်တော်ကဖြစ်စေ၊ အင်စပက်တော်၏ ကြိုတင်ခွင့်ချက်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ စွဲဆိုသည် မဟုတ်လျှင်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ မည်သည့် အမှုကိုမျှစွဲဆိုခြင်းမပြုနိုင်ခေ့။ တရားစွဲဆိုနိုင်သည့် ကာလအပိုင်းအခြား ကန့်သတ်ခြင်းအတွက် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၅ ကိုကြည့်။

(၂) ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အလုပ်ရုံများ အက် ဥပဒေအရ ပြစ်မှုမြောက်သည့် ကြောင်းခြင်းရာများပါသော စာဖြင့် ရေးသားသည့် တိုင်လျောက်ချက်ကို အချိန်ပြည့် အင်စပက်တော် တဦးထံမှ ရရှိသည့် အခါ၊ အင်စပက်တော်ကို စစ်မေးခြင်းမပြုဘဲ [ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၀၊ ခြင်းချက် (က) ကိုကြည့်] ထိုဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၀ (၁) (က)အရ၊ သာမန် အာဖြင့် အရေးယူရမည်ဖြင်၊ ခရိုင်အတွင်း အလုပ်ရုံများအက် ဥပဒေအရ ပြမှုအားလုံးတို့ကို တတ်နိုင်သရွေ့ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးတည်းကသာ ကြားနာစစ်ဆေးရမည်ဟူသည့် အချက်ကို နှလုံးသွင်းလျက် ကိုယ်တွေ့ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံသော ပစ္စ မတန်းသို့တည်းမဟုတ် အထူးအာဏာရ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံသို့ အမှုကို စစ်ဆေးစီရင်လွှဲပေးမည်။

(၃) အမှုကို လွှဲအပ်ရရှိသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အင်စပက်တော်ကို စစ်မေးခြင်းမပြုဘဲ၊ [ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မမ ၂၀၀၊ ခြင်းချက် (ကက) ကိုကြည့်၊] မစမ အဆင့် အနေဖြင့် တရားခံ လာရောက်အောင် ပြုလုပ်ပြီးလျှင်၊ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄၂ နှင့် ၂၄၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ တရားခံကို အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄၄ အရ၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် အချက်များ၌သာလျှင်၊ အင်စပက်တော် လာရောက်စေရန် ဆင့်ဆိုရမည်။ ထို့ပြင် ထိုကိစ္စအလို့ငှာ တရားခံကို နောက် တနေ့တွင် လာရောက်စေရန် ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုစေရမည်။ ထိုကဲ့သို့ လာရောက်စေရန် နေ့ရက်ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ရာ၌၊ အင်စပက်တော်မှာ ရုံးဝိုက်ရာ မြို့မမှ ထွက်ခွါ၍ ရှိနေနိုင်ခြင်းကို အမှတ်ပြု၍၊ အချိန် အလုံအလောက် ပေးရမည်။ အခြားသော တရားလိုဘက် သက်သေအားလုံးတို့ကို ထိုနေ့တွင်ပင် လာရောက်ရန် ဆင့်ဆိုရမည်ဖြင်၊ တတ်နိုင်ပါက တရားခံဘက် သက်သေများကိုလည်း ဆင့်ဆိုရမည်။

(*4*) The Magistrate trying the case may usually find it convenient to allow the Inspector, if present, to conduct the prosecution [section 495 (*1*), Code of Criminal Procedure].

(*5*) In cases in which the Magistrate intends to visit the local due notice should be given to the Inspector and the accused (*vide* section 539B of the Code of Criminal Procedure).

(*6*) In assessing the penalty in cases of conviction Magistrates empowered to try cases under the Act should bear in mind that the Factories Act applies to all factories and that those employers who comply with the requirements thereof would be subject to a handicap if other employers are allowed to contravene the provisions of the Act and escape with too light a penalty.

(*7*) In cases where it appears that the accused has within the last two years been convicted of an offence punishable under clauses (*b*) to (*f*) of section 60 of the Act the provisions of section 61 which provide for an enhanced penalty in certain cases after previous conviction should be borne in mind. In providing previous convictions the provisions of section 511 of the Code of Criminal Procedure should be followed.

(၄) အမှုစစ်ဆေးစီရင်သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ အင်စပက်တော် လာရောက်ခြင်း ရှိခဲ့သော်၊ ၎င်းအား အမှုကို စွဲဆိုဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုလျှင် အစဉ်သဖြင့် သက်သာလွယ်ကူမှုကို ရရှိနိုင်ပေလိမ့်မည်။ [ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉၅ (၁)]။

(၅) ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက နေရာအရပ်ကို သွားရောက် ကြည့်ရှုရန် ကြံရွယ်သည့် အမှုများတွင် အင်စပက်တော်နှင့် တရားခံကို ထိုက်သည့် အသေးလျော်စွာ အကြောင်းကြား ရမည်။ [ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၃၉ (ခ) ကို ကြည့်ပါ။]

(၆) ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့် အမှုများတွင် ပြစ်ဒဏ်ကို သတ်မှတ်ရာ၌၊ ဤအက်ဥပဒေအရ၊ အမှုစစ်ဆေးစီရင်ခွင့် အာဏာ ရရှိသည့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတို့ သတိပြုကြရမည်မှာ အလုပ်ရုံများ အက်ဥပဒေသည် အလုပ်ရုံ အရပ်ရပ်နှင့် သက်ဆိုင်သည် ဖြစ်၍၊ အခြားအလုပ်ရှင်များအား၊ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆန့်ကျင် ကျူးလွန်သော်လည်းအလွန် ပေါ့လျော့သော ပြစ်ဒဏ်လောက်ကိုသာ ခံယူစေလျှင်၊ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်သော အလုပ်ရှင်များအ ဖို့ နစ်နာဖွယ်တရပ်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

(၇) အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၀၊ အပိုဒ် (ခ) မှ (စ) ထိ အရ ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သော ပြစ်မှုနှင့် လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်အတွင်းက တရားခံသည်၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံခဲ့ရပုံ ပေါ်သော အမှုများတွင် အချို့အချက်များ၌ ယခင်ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရပြီးနောက် တိုးမြှင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပုဒ်မ ၆၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သတိပြုကြရမည်။ ယခင်ပြစ်ချက်များကို ထင်ရှားအောင် ပြုရာ၌၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာရမည်။

APPENDIX I

RULESAND DIRECTIONS UNDER THE BURMA INSOLVENCY ACT.

THE BURMA INSOLVENCY RULES, 1924. *

Notices.

(1) Whenever publication of any notice or other matter is required by the Act to be made in an official Gazette, a memorandum of the date of the advertisement and the page on which it appeared shall be filed with the record of the case. In any case in which the Court directs that notice shall be advertised in a local newspaper, a copy of such advertisement together with a memorandum of the date of its publication, shall be filed with the record.

(2) Notice of the order fixing the date of the hearing of a petition under section 19 *(1)* of the Act shall be published in the local Official Gazette and may also be published in such local newspaper or newspapers as the Court thinks fit.

A copy of the notice shall also be served on each creditor named in a debtor's petition either in the manner indicated in Order V of the First Schedule of the Civil Procedure Code, or by forwarding it by post in a registered cover to the address of the creditor as given in the petition or otherwise ascertained by the Court.

The same procedure shall be followed in the case of notices of the date for consideration of a proposal for composition or scheme of arrangement under section 38 *(1)*.

(3) The Court may direct that notice of an order of adjudication under section 30 or of an order annulling an adjudication under section 35, 36, 39 or 43 of the Act shall be published in such local newspaper or newspapers as it thinks fit, in addition to the publication in the local Official Gazette required by section 37 *(2)* of the Act.

When the debtor is a Government servant, a copy of the order shall be sent to the head of the office in which he is employed.

---

* High Court Notification No. 2 (General), dated the 2nd April, 1924.

နောက်ဆက်တဲ့ ၁

မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေအရ နည်းဥပဒေများနှင့် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များ။

၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း နည်းဥပဒေများ*

နို့တစ်စာများ

(၁) နို့တစ်စာတခုခုကိုဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းအရာတခုခုကိုဖြစ်စေ အက်ဥပဒေအရ အစိုးရပြန်တမ်းတွင် ကြော်ငြာရန်လိုသည့်အခါတိုင်း ကြော်ငြာသည့်နေ့စွဲနှင့် ကြော်ငြာစာ ပါရှိသည့် စာမျက်နှာမှတ်တမ်းတရပ်ကို အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။ နို့တစ်စာကို ရပ်ကွက် ဒေသအတွင်း ဖြန့်ချိသည့်သတင်းစာတွင် ကြော်ငြာရမည်ဟု တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်သည့် မည်သည့်အချက်တွင်မဆို၊ ထိုကြော်ငြာစာလက်ခံတစောင်ကို၊ ထုတ်ပြန်သည့်နေ့စွဲ မှတ်တမ်း နှင့်တကွ၊ အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။

(၂) ပုဒ်မ ၁၉ (၁) အရ လျှောက်လွှာကို ကြားနာစစ်ဆေးရန် ရက်ချိန်းသတ်မှတ်သည့် အမိန့်ချမှတ်ကြောင်း နို့တစ်စာကို ရပ်ကွက်ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရပြန်တမ်းတွင် ထုတ်ပြန် ကျေညာရမည်ဖြင့်၊ တရားရုံးကသင့်သည်ထင်မြင်သည့် ရပ်ကွက်ဒေသအတွင်း ဖြန့်ချိသည့် သတင်းစာ၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းစာများတွင်လည်း ထုတ်ပြန်ကျေညာနိုင်သည်။

နို့တစ်စာလက်ခံတစောင်ကိုလည်း မြို့စား၏ လျှောက်လွှာတွင် အမည်ဖေါ်ပြထားသော မြို့ရွာအသီးသီးသို့၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ ပဋမစာရင်းအမိန့် ၅ ၌ ညွှန်ပြထားသည့် နည်း လမ်းအရဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှာတွင်ပေးထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်း တရားရုံးက စုံစမ်းသိရှိရသည့် မြို့ရွာ၏လိပ်စာအတိုင်း မှတ်ပုံတင်ချောစာအိတ်ဖြင့် စာတိုက်မှပေးပို့ခြင်း အားဖြင့်ဖြစ်စေ ချအပ်ရမည်။

ပုဒ်မ ၃၈ (၁) အရ ပြေငြိမ်းရန်ကြံရွယ်ချက်ကိုဖြစ်စေ၊ ဆောင်ရွက်ရန် စီမံချက်ကိုဖြစ်စေ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန်အတွက် ရက်ချိန်းသတ်မှတ်သည့်၊ နို့တစ်စာဖြစ်သည့်အချက်တွင်လည်း၊ အလားတူ ထုံးနည်းအတိုင်း လိုက်နာရမည်။

(၃) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့်ချမှတ်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၃၅၊ ၃၆၊ ၃၉၊ သို့တည်းမဟုတ် ၄၃ အရ လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်သည့် အမိန့်ချမှတ်ကြောင်း နို့တစ်စာကို၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ (၂) အရ လိုအပ် သည့်အတိုင်း ရပ်ကွက်ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရပြန်တမ်းတွင်၊ ထုတ်ပြန်ကျေညာသည့်အပြင်၊ တရားရုံးက သင့်သည်ထင်မြင်သည့်၊ ရပ်ကွက်ဒေသအတွင်း ဖြန့်ချိသည့် သတင်းစာ၊ သို့တည်း မဟုတ် သတင်းစာများတွင်လည်း ထုတ်ပြန်ကျေညာရမည်ဟု တရားရုံးက ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

မြို့စားမှာ အစိုးရအမှုထမ်းဖြစ်သည့်အခါ၊ ၎င်းသူလုပ်ကိုင်သည့် အလုပ် ရုံးအကြီးအကဲ ထံသို့၊ ထိုအမိန့်လက်ခံတစောင်ကို ပေးပို့ရမည်။

---

* ၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားလွှတ်တော်အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၂ (အမျှားဆိုင်ရာ)။

(4) The notice to be given by the Court under section 50 shall be served on the creditor or his pleader, or may be sent by post, by registered letter.

(5) The notice to be issued by the Receiver under section 64 before the declaration of a final dividend to the persons whose claims to be creditors have been notified but not proved, may be sent by post, registered.

(6) Notice of the date of hearing of an application for discharge under section 41 (1) shall be published in the local Official Gazette, and may also be published in such local newspaper or newspapers as the Court thinks fit. Copies shall also be sent by post, registered, to all creditors, whether they have proved or not.

(7) Whenever a notice is sent by post in accordance with any of these rules, the receipt issued by the post office to the sender must always be filed on the record of the case, or in the case of a notice sent by the Receiver, with his proceedings in the case. Such receipts accompanied by a certificate by an officer of the Court that such notice has been duly posted shall be sufficient evidence that the notice was duly sent to the persons to whom it was addressed.

The cost of postage shall in every case be paid by the Court, on receipt of the process fees provided for under the Court Fees Act.

(8) In addition to the methods of publication prescribed in the foregoing rules, any notice or order may be punished in such other manner as the Court may direct, as for instance, by affixing copies in the Court-house or by beat of going in the village in which the insolvent resides.

Proceeding by or against Firms.

(9) Where any notice, declaration, petition or other document requiring attestation is singned by a firm of creditors or debtors in the firm name the partner signing for the firm shall add also his own signature, e.g., " Brown and Co. by James Green, a partner in the said firm."

(၄) ပုဒ်မ ၅၀ အရ တရားရုံးကပေးအပ်ရမည့် နို့တစ်စာကို မြီရှင်သို့ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ရှေနေသို့ဖြစ်စေ ချအပ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် မှတ်ပုံတင်ချောစာဖြင့် စာတိုက်မှ ပေးပို့ရမည်။

(၅) မြီရှင်ဖြစ်ထိုက်ခွင့်ကို အကြောင်းကြားပြီးသော်လည်း ထင်ရှားမပြရသေးသော သူတို့သို့၊ အပြီးသတ်အမြတ်ဝေစုကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုမီ၊ ပုဒ်မ ၆၄ အရ ဖန်ဆည်းထိန်းက ထုတ်ပေးရမည့် နို့တစ်စာကို၊ မှတ်ပုံတင်ချောစာဖြင့် စာတိုက်မှ ပေးပို့နိုင်သည်။

(၆) ပုဒ်မ ၄၁ (၁) အရ၊ လူမဲ့အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရရန်၊ လျှောက်ထားချက်ကြားနာစစ်ဆေးရန် နေ့ရက်ချိန်းဆိုကြောင်း နို့တစ်စာကို၊ ရပ်ကွက်ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရပြန်တမ်းတွင် ထုတ်ပြန်ကျေညာရမည်ဖြစ်၍၊ တရားရုံးက သင့်သည်ထင်မြင်သည့် ရပ်ကွက်ဒေသအတွင်း ဖြန့်ချီသည့် သတင်းစာ၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းစာများတွင်လည်း ထုတ်ပြန်ကျေညာနိုင်သည်။ နို့တစ်စာလက်ခံမျှားကိုလည်း ထင်ရှားပြပြီးသည်ဖြစ်စေ၊ မပြရသေးသည်ဖြစ်စေ အားလုံးသော မြီရှင်တို့သို့ မှတ်ပုံတင်ချောစာဖြင့် စာတိုက်မှ ပေးပို့ရမည်။

(၇) ဤနည်းဥပဒေများအနက် နည်းဥပဒေတခုခုအရ၊ နို့တစ်စာကို စာတိုက်မှပေးပို့သည့်အခါတိုင်း၊ ပေးပို့သူသို့ စာတိုက်ကထုတ်ပေးသည့် ပြေစာလက်မှတ်ကို အစည်းသဖြင့် အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းထိန်းက ပေးပို့သည့်နို့တစ်စာဖြစ်သည့် အချက်တွင် အမှန့်ဆိုင်သည့် ၎င်း၏အမှုတွဲတွင် တွဲထားရမည်။ ထိုသို့သော ပြေစာများမှာ အဆိုပါ နို့တစ်စာကို စာပို့တိုက်မှနေ့ရက်တကျ ပေးပို့ကြောင်း တရားရုံးအရာရှိတဦး၏ သက်သေခံလက်မှတ် ပူးတွဲပါရှိလျှင် နို့တစ်စာကို လိပ်စာတပ်၍ ပေးပို့လိုက်သူများထံသို့ နည်းလမ်းတကျ ပေးပို့ကြောင်း လုံလောက်သော သက်သေခံချက်ဖြစ်စေရမည်။

ရုံးခွန် အက်ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အမိန့်ဆင့်စာခကို ရရှိသည့်အခါ၊ အမှုတိုင်းတွင် စာပို့ခစရိတ်ကို တရားရုံးက ပေးစေရမည်။

(၈) အထက်ပါနည်းဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ထုတ်ပြန်ကျေညာရန် နည်းလမ်းများအပြင်၊ နို့တစ်စာ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်တခုခုကို၊ တရားရုံးက ဆင့်ဆိုသည့် အခြားနည်းလမ်းအရ ထုတ်ပြန်ကျေညာနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ တရားရုံးအဆောက်အအုံတွင် လက်ခံများကို ကပ်ထားခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူနေထိုင်သည့် ကျေးရွာတွင်၊ မောင်းခတ်ခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း ကျေညာနိုင်သည်။

အစုစပ်လုပ်ငန်းများကဖြစ်စေ၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းများအပေါ်တွင်ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်သည့်မှုခင်း

(၉) မြီရှင်ဖြစ်သည့် အစုစပ်လုပ်ငန်းကဖြစ်စေ၊ မြီစားဖြစ်သည့် အစုစပ်လုပ်ငန်းကဖြစ်စေ နို့တစ်စာ ကျေညာချက် လျှောက်လှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးရန်လိုသည့် အခြားစာမှတ်စာတမ်းတခုခုကို အစုစပ်လုပ်ငန်းအမည်ဖြင့် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့လျှင် အစုစပ်လုပ်ငန်းအတွက် လက်မှတ်ရေးထိုးသော ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူက မိမိ၏အမည်လက်မှတ်ကိုလည်း ပူးတွဲရေးထိုးရမည်။ ဥပမာ " ဘရောင်းနှင့်ကုမ္ပဏီအတွက် အဆိုပါအစုစပ်လုပ်ငန်းတွင် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ တဦးဖြစ်သူ ဂျိမ်း(စ) ဂရင်း(နှ) "။

(10) Any notice of petition or other proceeding for which personal service is necessary shall be deemed to be duly served on all the members of a firm if it is served at the principal place of business of the firm in Burma or India on any one of the partners, or upon any person having at the time of service the control or management of the partnership business there.

(11) The provisions of the last preceding rule shall, so far as the nature of the case will admit, apply in the case of any person carrying on business within the jurisidiction of the Court in a name or style other than his own.

(12) Where a firm of debtors files an insolvency petition, the same shall contain the names in full of the individual partners; and if such petition is signed in the firm name, the petition shall be accompanied by an affidavit made by the partner who signs the petition, showing that all the partners concur in the filing of the same.

(13) In cases of partnership the debtors shall submit their schedule in respect of their partnership affairs, and each debtor shall submit his schedule in respect of his separate affairs.

(14) (a) An order of adjudication made against a firm shall operate as if it were an order of adjudication made against each of the persons who at the date of the order is a partner in that firm.

(b) Subsequent proceedings shall continue in the name of the firm so far as is practicable, but applications for discharge must be made by the partners individually.

(15) The joint creditors (that is, creditors of the firm) and each set of separate creditors (that is, the creditors of each partner in respect of his separate affairs) may severally accept compositions or schemes. So far as circumstances will allow, a proposal accepted by joint creditors may be approved in the prescribed manner, notwithstanding that the proposals or proposal of some or one of the debtors made to their or his separate creditors may not be accepted.

(၁၀) လူကိုယ်တိုင်အပေါ် ချအပ်ရန်လိုသည့် လျှောက်လွှာတင်သွင်းကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား မူခင်းဆောင်ရွက်ကြောင်း နို့တစ်စာတခုခုမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်းရှိ အစုစပ်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာဖြစ်သော အဓိကလုပ်ငန်းဥပစာ၌၊ ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ တဦးဦးသို့ဖြစ်စေ၊ ထိုနေရာရှိ အစုစပ်လုပ်ငန်းကို နို့တစ်စာ ချအပ်သည့် အချိန်အခါတွင် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရသူ၊ သို့တည်းမဟုတ် စီမံအုပ်ချုပ်ရသူ တဦးဦးသို့ဖြစ်စေ ချအပ်လျှင်၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သူအားလုံးတို့သို့ နေရာတကျ ချအပ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(၁၁) အထက် နောက်ဆုံးနည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ တရားရုံး စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာပိုင်နက်အတွင်း မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်အမည် အရည်ဖြင့်မဟုတ်ဘဲ အခြားသော အမည် အရည်ဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူဖြစ်သည့် အချက်တွင် အမှု၏သဘောကိုလိုက်၍ သက်ဆိုင် နိုင်သမျှ သက်ဆိုင်စေရမည်။

(၁၂) မြီစားဖြစ်သည့် အစုစပ်လုပ်ငန်းတခုက လူမဲ့အဖြစ်ဝံယူရန် လျှောက်လွှာတင်သွင်း သည့်အချက်တွင်၊ ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူတို့၏ တဦးချင်းအမည် အပြည့်အစုံတို့ကို လျှောက် လွှာတွင် ဖေါ်ပြပါရှိစေရမည်။ ထို့ပြင် ထိုလျှောက်လွှာကို အစုစပ်လုပ်ငန်းအမည်ဖြင့် လက် မှတ်ရေးထိုးခဲ့လျှင် လျှောက်လွှာတင်သွင်းရာ၌ ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူအားလုံး ဆောတူညီ ကြောင်း ဖေါ်ပြလျက် လျှောက်လွှာကို လက်မှတ်ရေးထိုးသော ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ ပြုလုပ် သည့် ကျမ်းကျိန်လွှာတစောင် လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲပါရှိစေရမည်။

(၁၃) ဖက်စပ်လုပ်ငန်းနှင့်ဆိုင်သည့် အမှုများတွင် မြီစားများသည်၊ မိမိတို့၏ ဖက်စပ် လုပ်ငန်း အရေးကိစ္စများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စာရင်းကို တင်သွင်းရမည့်ပြင်၊ မြီစားအသီးသီး ကလည်း မိမိ၏သီးခြားအရေးကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မိမိ၏စာရင်းကို တင်သွင်းရမည်။

(၁၄) (က) အစုစပ်လုပ်ငန်းအပေါ်တွင် လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့် ချမှတ် ခြင်းမှာ၊ အမိန့်ချမှတ်သည့်နေ့ရက်၌ ထိုအစုစပ်လုပ်ငန်းတွင် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူအဖြစ် ပါဝင်သူ အသီးသီးအပေါ်တွင် ချမှတ်သည့်စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့်ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ အကျိုးသက်ရောက် စေရမည်။

(ခ) နောက်အဖို့ ဆောင်ရွက်သည့်မူခင်းများမှာ၊ တတ်နိုင်သမျှ အစုစပ်လုပ်ငန်းအမည် ဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့ရာတွင် လူမဲ့အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရရန် လျှောက်ထား ချက်များကို ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူများက တဦးချင်း တင်သွင်းရမည်။

(၁၅) ပူးတွဲသော မြီရှင်များ (ဆိုလိုသည်မှာ အစုစပ်လုပ်ငန်း၏ မြီရှင်များ) နှင့် သီးခြားမြီရှင်စုအသီးသီး (ဆိုလိုသည်မှာ မိမိ၏သီးခြားအရေးကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဖက်စပ်လုပ် ကိုင်သူအသီးသီး၏ မြီရှင်များ) သည် ပြေငြိမ်းချက်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ရည်ရွယ်ချက်များကို ထသီးတခြားစီ လက်ခံနိုင်သည်။ အချို့မြီစားများက၊ သို့တည်းမဟုတ် မြီစားတဦးတယောက်က၊ မိမိတို့၏ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏သီးခြား မြီရှင် တို့သို့ ထင်သွင်းသည့် စီမံချက်များကို၊ သို့တည်းမဟုတ် စီမံချက်ကို လက်ခံခြင်းပင် မရှိသော်လည်း၊ ပူးတွဲသော၊ မြီရှင်များက လက်ခံသည့် စီမံချက်ကို၊ ကြောင်းခြင်းရာများအရ၊ ခွင့်ပြု နိုင်သည်အ ဝိ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း သဘောတူနိုင်သည်။

(16) Where proposals for compositions or schemes are made by a firm, and by the partners therein individually, the proposal made to the joint credtiors shall be considered and voted upon by them apart from every set of separate creditors ; and the proposal made to each separate set of creditors shall be considered and voted upon by such sparate set of creditors apart from all other credtiors. Such proposals may vary in charecter and amount.

(17) Where a composition or scheme is approved, the adjudication order shall be annulled only so far as it relates to the estate, the creditors of which have confirmed the composition or scheme.

(18) If any two or more of the members of a partnership constitute a separate and independent firm, the creditors of such last mentioned firm shall be deemed to be a separate set of creditors and to be on the same footing as the separate creditors of any individnal member of the firm. And where any surplus shall arise upon the administration of the assets of such separate or independent firm, the same shall be carried over to the separate estates of the partners in such separate and independent firm according to their respective right therein.

Interim receivers. *

(18A) (a) The Court, before making, on the application of any person other than the debtor an order under section 20 of the Act, appointing an Interim Receiver of the property of the debtor or of any part thereof, shall direct the person on whose application the Interim Receiver is appointed to deposit in Court such sum not exceeding K 68 as the Court may think necessary towards the fee of the Interim Receiver as fixed by the Court, and such further sum as the Court thinks fit for the expenses which may be incurred by him.

(b) If the sums deposited under sub-rule (a) shall prove to be insufficient, the person on whose application the order has been made shall from time to time deposit in Court such additional sum as the Court may, on the application of the Interim Receiver, from time to time direct, and such sums shall be deposited within 24 hours after the making of the order therefor.

If such additional sums shall not be so deposited, the

* Hight Court Notification No. 14 (General), dated the 1st December 1927, as amended by High Court Notification No.7 (General), dated the 11th June 1930.

(၁၆) ပြေငြိမ်းချက်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် စီမံချက်များကို အစုစပ်လုပ်ငန်းကဉင်း၊ ထိုအစုစပ်လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သည့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူ တဦးချင်းတို့ကဉင်း တင်သွင်းသည့်အချက်တွင်၊ ပူးတွဲသော မြေရှင်များသို့ တင်သွင်းသည့် စီမံချက်ကို ထိုမြေရှင်များက သီးခြားမြေရှင်စုအသီးသီးတို့မှ တသီးတခြား စဉ်းစားဆင်ခြင်၍၊ မဲဆန္ဒပေးကြရမည်။ ထို့ပြင် သီးခြားမြေရှင်စုအသီးသီးသို့ တင်သွင်းသည့် စီမံချက်ကို အဆိုပါ သီးခြားမြေရှင်စုက၊ အခြားသော မြေရှင်အားလုံးတို့မှ၊ တသီးတခြား စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ မဲဆန္ဒပေးကြရမည်။ ဆိုခဲ့သည့်စီမံချက်များမှာ မျိုးမည်အားဖြင့်၎င်း၊ ငွေအရေအတွက်အားဖြင့်၎င်း၊ ကွဲပြားခြားနားခြင်း ရှိနိုင်သည်။

(၁၇) ပြေငြိမ်းချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ရည်ရွယ်ချက်တခုကို သဘောတူညီသည့်အချက်တွင်၊ ပြေငြိမ်းချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ရည်ရွယ်ချက်ကို အတည်ပြုသည့် မြေရှင်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်၊ ပစ္စည်းစုနှင့်သက်ဆိုင်သမျှသာလျှင် လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရမည်။

(၁၈) ဖက်စပ်လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သူများအနက်၊ နုစဉ်း၊ သို့တည်းမဟုတ် နုစဉ်းထက် ပိုသောသူများက ထိုဖက်စပ်လုပ်ငန်းနှင့်မဆိုင်သည့်၊ သီးခြားအစုစပ်လုပ်ငန်းအဖြစ် ဖဲ့စည်းထားခြင်းရှိလျှင်၊ နောက်ဆုံးဖေါ်ပြသည့် ထိုအစုစပ်လုပ်ငန်း၏ မြေရှင်များသည်၊ သီးခြားမြေရှင်စု ဟူ၍ငင်း၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းတွင်ပါဝင်သူ တဦးချင်း၏ သီးခြားမြေရှင်များနှင့် တန်းတူဖြစ်သည် ဟူ၍ငင်း မှတ်ယူရမည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါသီးခြား၊ သို့တည်းမဟုတ် မဆိုင်သော အစုစပ်လုပ်ငန်း ပိုင်ပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲရာ၌ ပိုမိုကျန်ရှိသည့် ပစ္စည်းတစုံတရာပေါ် ပေါက်ခြင်းရှိလျှင်၊ ထိုပိုမို ကျန်ရှိသည့် ပစ္စည်းကို၊ အဆိုပါသီးခြားမသက်ဆိုင်သည့် အစုစပ်လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သော ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သူတို့၏ သီးခြားပစ္စည်းစုများတွင်၊ တိုအစုစပ်လုပ်ငန်း၌ ၎င်းတို့အသီးသီး သက်ဆိုင်သည့်၊ အခွင့်အရေးအလိုက်၊ ထည့်သွင်းခြင်းပြုရမည်။

ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်းများ*

(၁၈-က) (က) မြီစားမှတပါး အခြားသူတဦးတယောက်၏ လျောတ်ထားချက်အရ၊ မြီစား၏ပစ္စည်းအလုံးအတုက်ဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်အတုက်ဖြစ်စေ၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သည့် အမိန့်မချမှတ်မီ၊ တရားရုံးသည်၊ ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်း ခန့်အပ်ရန်၊ လျောက်ထားသူအား တရားရုံးက သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်း၏ အခ၊ ကြေးငွေအတွက် ၆၀ ကျပ်ထက်မပိုဘဲ တရားရုံးက လိုအပ်မည်ထင်မြင်သည့် ငွေနှင့် တကွ၊ ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်းက ကုန်ကျမည့်စရိတ်ကြေးငွေအတွက် တရားရုံးက သင့်လျော်မည်ထင်မြင်သည့် နောက်ထပ်ငွေကိုပါ တရားရုံးတွင် ပေးသွင်းစေရန် ဆင့်ဆိုရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခဲ့ (က) အရ ပေးသွင်းသည့်ငွေများမှာ မလုံလောက်ကြောင်း ထင်ရှားလျှင်၊ ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်း၏ လျောက်ထားချက်အရ၊ တင်သွင်းစေရန် အခါအားလျော်စွာ တရားရုံးက ဆင့်ဆိုသည့် ထပ်ဖြည့်ငွေကို အမိန့်ချမှတ်ရန် လျောက်တောင်းသူက အခါ

* ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားလွှတ်တော် အမိန့် ကြော်ငြာစာအမှတ် ၇ (အများဆိုင်ရာ) ဖြင့် ပြင်ဆင် ထားသည့်၊ ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့စွဲပါ တရားလွှတ်တော် အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၄ (အများဆိုင်ရာ)။

order appointing the Interim Receiver may be discharged by the Court.

(c) If an order appointing an Interim Receiver is followed by an order of adjudication, the deposits made by the person on whose application such Interim Receiver was appointed shall be repaid to him (except and in so far as such deposits may be required by reason of insufficiency of assets for the payment of the costs, charges and expenses incurred by the Interim Receiver) out of the proceeds, of the estate.

Receivers.

(19) Every appointment of a Receiver shall be by order in writing signed by the Court. Copies of this order sealed with the seal of the Court should be served on the debtor and forwarded to the person appointed who should be supplied with a copy of each Insolvency petition in regard to which he is appointed Receiver and also a copy of the Court schedule of creditors and debts when such a schedule has been framed under section 33 of the Act.

(20) (a) A Court when fixing the remuneration of a Recciver should as a rule, direct it to be in the nature of a commission or percentage, of which one part should be payable on the amount realized, after deducting any sums paid to the secured creditors out of the proceeds of their securities, and the other part on the amount distributed in dividends.

(b) When a Receiver realizes the security of a secured creditor the Court may direct additional remuneration to be paid to him with reference to the amount of work which he has done and the benefit resulting to the creditor.

(21) The Receiver shall keep a cash-book and such books and other papers as are necessary to give a correct view of his administration of the estate, and shall submit his accounts at such times and in such forms as the Court may direct. Such accounts shall be audited by such person or persons as the Court may direct. The cost of the audit shall be fixed by the Court and shall be paid out of the estate.

The Receiver shall also without undue delay deposit in the Treasury as Civil Court Deposits all money which he shall receive ex-

အားသော်ငြာ တရားရုံးတွင် ပေးသွင်းရမည်။ ထိုငွေများကို ပေးသွင်းခန့် အမိန့်ချမှတ်ပြီးနောက်၊ ၂၄ နာရီအတွင်း ပေးသွင်းစေရမည်။

အဆိုပါထပ်ဖြည့်ငွေကို ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပေးသွင်းခြင်းမရှိလျှင်၊ ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သည့်အမိန့်ကို တရားရုံးက ဖျက်သိမ်းနိုင်သည်။

(၈) ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်သည့် အမိန့်ချမှတ်ပြီးနောက်၊ လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့်ကို ချမှတ်ခဲ့လျှင်၊ (ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်းက ကုန်ကျသည့်တရားစရိတ်များ၊ အခကြေးငွေများနှင့် အသုံးစရိတ်များပေးရန်အတွက် ပစ္စည်းမလုံမလောက်ခြင်းကြောင့် လိုမည့်ပေးသွင်းငွေများမှတပါး) ကြားဖြတ်ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်ရန် လျောက်ထားသူက၊ ပေးသွင်းထားသည့်ငွေများကို၊ လုမဲ့ပိုင်ပစ္စည်း စုရောင်းရငွေထဲမှ ၎င်းသူဘို့ပြန်၍ ထုတ်ပေးရမည်။

ပစ္စည်းထိန်းများ

(၁၉) ပစ္စည်းထိန်းခန့်အပ်ခြင်း အချပ်ရပ်ကို တရားရုံးက လက်မှတ်ရေးထိုးသော အမိန့်စာဖြင့် ခန့်အပ်ရမည်။ ထိုအမိန့်စာလက်ခံမျှားကို တရားရုံးတံဆိပ်ခတ်နှိပ်၍ မြီစားသို့ ချအပ်ရမည့်ပြင်၊ ခန့်အပ်ခြင်းခံရသူသို့လည်း ပေးပို့ရမည်။ ထိုခန့်အပ်ခြင်းခံရသူကို၊ မိမိအား ပစ္စည်းထိန်းအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော လူမဲ့အဖြစ်ခံယူရန် လျောက်လွှာအသီးသီး၏ လက်ခံတစာင်ကျစီနှင့် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၃ အရ တရားရုံးက၊ မြို့ရွာများနှင့် ကြေးမြီများစာရင်းပြုလုပ်ခဲ့လျှင်၊ ထိုတရားရုံးစာရင်းလက်ခံတစောင်ကိုလည်း ပေးရမည်။

(၂၀) (က) ပစ္စည်းထိန်း၏ အခကြေးငွေကို သတ်မှတ်သည့်အခါ၊ ထိုအခကြေးငွေမှာ ကော်မီရှင်အကောက်အစား၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာခိုင်နှုန်းအနေဖြင့်ဖြစ်စေ ရမည်ဟု တရားရုံးက အရိုးအစဉ်အားဖြင့် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။ ထိုကော်မီရှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာခိုင်နှုန်း၏တစိတ်တဒေသကို၊ အပေါင်အာဓမခံရှိသည့် မြို့ရွာများသို့ ၎င်းတို့၏အပေါင်အာဓမခံ ရောင်းရငွေများမှ ပေးငွေများကို ခုနှိမ်ပြီးနောက်၊ ရရှိသည့်ငွေပေါ် တွင် ပေးရမည်။ အခြားတစိတ်တဒေသကို အမြတ်ဝေစုများ ဝေပုံကျခဲ့ဝေပေးသည့်ငွေပေါ် တွင် ပေးရမည်။

(ခ) အပေါင်အာဓမခံရှိသည့် မြို့ရွာတဦး၏ အပေါင်အာဓမခံကို ပစ္စည်းထိန်းက ရရှိသည့်အခါ၊ ၎င်းလုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းအနည်းအများနှင့် မြို့ရွာ၌ ဖြစ်ထွန်းသည့် အကျိုးခံစားခွင့်ကိုလိုက်၍၊ ၎င်းအားထပ်မံအခကြေးငွေပေးစေရန်၊ တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်ခွင့်ရသည်။

(၂၁) ပစ္စည်းထိန်းသည် ငွေဝင်ငွေထွက် စာရင်းစာအုပ် တအုပ်နှင့် လူမဲ့ပိုင် ပစ္စည်းစုကို မိမိစီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြေအနေမှန်ကို ဖေါ်ပြစေရန်လိုသည့် စာအုပ်များနှင့် အခြား စက္ကူရေးမှတ်များကို ထားရှိရမည်ဖြင့်၊ မိမိ၏ ငွေစာရင်းများကို တရားရုံးက ဆင့်ဆိုသည့် အချိန်အခါများတွင် တရားရုံးက ဆင့်ဆိုသည့် ပုံစံများနှင့် တင်ပြစေရမည်။ အဆိုပါ ငွေစာရင်းများကို တရားရုံးက ဆင့်ဆိုသည့်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် သူများက စစ်ဆေးရမည်။ စာရင်းစစ်ခစရိတ်ကို တရားရုံးက သတ်မှတ်ရမည်ဖြင့်၊ ပစ္စည်းစုထဲမှ ထုတ်ပေးရမည်။

ပစ္စည်းထိန်းသည် မလျော်သော နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း မရှိစေဘဲ၊ အရေးပေါ်အသုံးစရိတ်၊ သို့တည်းမဟုတ် အသေးအဖွဲအသုံးစရိတ်အတွက် မိမိလက်ဝယ်ထားရှိရန် တရားရုံးက

cept such amount as the Court may allow him to retain in his hands for emergent or contingent expenditure.

(22) Any creditor who has proved his debt may apply to the Court for a copy of the Receiver's accounts (or any part thereof) relating to the estate, as shown by the cash -book up to date, and shall be entitled to such copy on payment of the charges laid down in High Court Notification No. 9 (General), dated the 14th June 1923.

(23) In any case in which a meeting of creditors is necessary, and in any case in which the debtor proposes a composition or scheme under section 38, the Receiver shall give seven day's notice to the debtor and to every creditor of the time and place appointed for each meeting. Such notice may be sent by post, registered.

Proof of debts.

(24) If any case in which it shall appear from the debtor's statement that there are numerous claims for wages by workmen and others employed by the debtor, it shall be sufficient if one proof for all such claims is made either by the debtor or by some other person on behalf of all such creditors. Such proof shall be in Form No. 13 in the Appendix.

Dividends.

(25) The amont of any dividend may, at the request and risk of creditor, be transmitted to him by post.

Summary Administration.

(26) When an estate is ordered to be administered in a summary manner under section 74 of the act, the provisions of the Act and Rules shall, subject to any special direction of the Court, be modified as follows,namely:-

(i) There shall be no advertisement of any proceedings in a local paper.

(ii) The petition and all subsequent proceedings shall be endorsed " Summary Case".

(iii) The notice of the hearing of the petition to the creditors shall be in Form 17 in the Appendix.

ခွင့်ပြုသည့်ငွေ အရေအတွက်မှတပါး၊ မိမိရရှိသည့် ငွေအရပ်ရပ်တို့ကို တရားမရှိး အပ်ငွေများ အဖြစ်နှင့် ငွေတိုက်တွင် ပေးသွင်းရမည်။

(၂၂) မိမိ၏ ကြွေးမြီကို ထင်ရှားပြပြီးသည့် မည်သည့်မြီရှင်မဆို၊ ငွေဝင်ငွေထွက် စာရင်း စာအုပ်အရ၊ နောက်ဆုံးနေ့ထိ ငေါ်ပြထားသည့်အတိုင်း ပစ္စည်းစုနှင့် စပ်လျဉ်းသော ပဋ္ဌာန်း ထိန်း၏ ငွေစာရင်း၊ (သို့တည်းမဟုတ် ထိုငွေစာရင်းမှ အစိတ်အပိုင်း တခုခု) မိတ္တူကို ရလိုကြောင်း တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့စုံပါ တရားရုံးချုပ် အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၉ (အမျှားဆိုင်)၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခကြေးငွေများ ပေးဆောင်သည့်အခါ၊ အဆိုပါ မိတ္တူကို ရထိုက်ခွင့် ရှိစေရမည်။

(၂၃) မြီရှင်များ စည်းဝေးရန်လိုသည့် မည်သည့်အချက်တွင်မဆို၊ ထို့ပြင် မြီစားက ပုဒ်မ ၃၈ အရပြေငြိမ်းချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ကို စီမံသည့် မည်သည့်အချက်တွင်မဆို၊ အစည်းအဝေး အသီးသီးကို ခွဲခြံစိုသည့်အခွဲခြံနှင့် နေရာဌာနကို မြီစားနှင့်မြီရှင် အသီးသီးထံသို့ ပစ္စည်းတိန်းက ခုနစ်ရက်ကြိုတင်၍ နို့တစ်ပေးရမည်။ အဆိုပါ နို့တစ်စာကို မှတ်ပုံတင်ချောစာဖြင့် စာပို့တိုက်မှ ပေးပို့နိုင်သည်။

ကြွေးမြီများကို ထင်ရှားပြခြင်း

(၂၄) မြီစားက စေခိုင်းသည့် အလုပ်သမားများနှင့် အခြားလူများက လုပ်ခများ ရထိုက်ကြောင်း တောင်းဆိုချက် အမြောက်အမြား ရှိသည်ဟု မြီစား၏ ထွက်ဆိုချက်မှ ပေါ် ထွက်သည့်အချက်တွင် မြီစားကဖြစ်စေ၊ ထိုမြီရှင်အားလုံးတို့ကိုယ်စား အခြားသူတဦး တယောက်ကဖြစ်စေ အဆိုပါ တောင်းဆိုချက် အရပ်ရပ်အတွက် ထင်ရှားပြခြင်း တခုတည်းကို ပြုလုပ်လျှင် လုံလောက်စေရမည်။ ထိုကဲ့သို့ ထင်ရှားပြခြင်းကို နောက်ဆက်တွဲပါပုံစံနံပါတ် ၁၃ နှင့် ပြုလုပ်ရမည်။

အမြတ်ဝေစုများ

(၂၅) မည်သည့်အမြတ် ဝေစုကြေးငွေကိုမဆို မြီရှင်က တောင်းဆိုသည့်အခါ ၎င်း၏ တာဝန်နှင့် စာဘိုက်မှတဆင့် ပေးပို့နိုင်သည်။

အကျဉ်းချုပ်နည်းဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း

(၂၆) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၄ အရ၊ ပစ္စည်းစုကို အကျဉ်းချုပ်နည်းဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရန် အမိန့်ချမှတ်သောအခါ၊ အက်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တရားရုံး၏ အထူးညွှန်ကြားချက်ကိုအထောက်အထားပြု၍ အောက်ပါအတိုင်း ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ရမည်။

(၁) မည်သည့်မှုခင်း ဆောင်ရွက်ချက်ကိုမျှ ရပ်ကွက်ဒေသအတွင်း ဖြန့်ချီသည့် သတင်းစာတွင် ကြော်ငြာခြင်း မရှိစေရ။

(၂) လျှောက်လွှာနှင့်ဘကွ နောက်အဖို့ ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်း အရပ်ရပ်ကို၊ "အကျဉ်းချုပ်အမှု"ဟု ထပ်ဆင့် ရေးသားရမည်။

(၃) မြီရှင်များသို့ ပေးသည့်လျှောက်လွှာ ကြားနာ စစ်ဆေးရန် နို့တစ်စာကို နောက်ဆက်တွဲပါပုံစံ ၁၇ နှင့် ရေးသားရမည်။

(iv) The Court shall examine the debtor as to his affairs, but shall not be bound to call a meeting of creditors, but the creditors shall be entitled to be heard and to cross-examine the debtor.

Cost.

(27) All proceedings under the Act down to and including the making of an order of adjudication shall be in the first instance at the cost of the party prosecuting the same, but when an order of adjudication has been made, the petitioning crecditor shall be allowed his costs out of the estate.

(28) No costs incurred by a debtor of , or incidental to, an application to approve of a composition or scheme shall be allowed out of the estate if the Court refuses to approve the composition or scheme.

Forms.

(29) The Forms annexed to these rules,with such variations as circumstances may require, shall be used for the matters to which they severally relate.

Explanatory Notes.

1. It will be noticed that the rules in the foregoing paragraph provide, amongst other things, for the service of various notices by post. In connection with this matter the attention of Judges is invited to the provisions of section 13 *(1) (d)* of the Act. It is important that adequate addresses should always be as far as possible insisted on.

2. Under section 59 *(a)* and *(g)* of the Act, Receiver may sell or mortgage the land of an insolvent and, where no Receiver has been appointed, under section 58 Courts have all the rights of, and may exercise all the powers conferred on, a Receiver under the Act. Transfer documents must be executed as required by law. Intimation of such sales and mortgages should be given to the officer, in the circumstances, and in the manner prescribed in Order XX, Rules 21-23, and in Order XXI, Rule 104, regarding the communication of decrees to the Land Records Department.

(၄) မြီစား၏ အရေးကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးက၊ မြီစားကို စစ်မေးရမည်။ သို့သော်လည်း မြီရှင်များ အစည်းအဝေးကို ဆင့်ခေါ်ရန် တာဝန်မရှိခဲ့။ သို့ရာတွင် မြီရှင်များက ပြောဆိုလျှောက်ထားပိုင်ခွင့်နှင့် မြီစား အား ပြန်လှန် စစ်မေးပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

တရားစရိတ်

(၂၇) လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့် ချမှတ်သည်အထိ ထိုအမိန့် ချမှတ်ခြင်း အပါအဝင် အက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းအရပ်ရပ်တို့ကို မှုခင်းစွဲဆို ဆောင်ရွက်သည့် အမှုသည်၏ စရိတ်နှင့် ဦးစွာပထမ ဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့ရာတွင် လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ် ချက် အမိန့် ချမှတ်ပြီးသည့်အခါ၊ လျှောက်ထားသူ မြီနှင်အား ၎င်းကုန်ကျသည့် တရားစရိတ်ကို လူမဲ့ပိုင် ပစ္စည်းစုထဲမှ ထုတ်ပေးခွင့်ပြုရမည်။

(၂၈) ပြေငြိမ်းချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ကို သဘောတူညီရန် လျှောက်ထားရာ မြီစားက ကုန်ကျသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အကြောင်းသင့်သည့် မည်သည့် စရိတ်ကိုမျှ တရားရုံးက ထိုပြေငြိမ်းချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ကို သဘောမတူဟု ငြင်းပယ်လျှင် လူမဲ့ပိုင် ပစ္စည်းစုထဲမှ ထုတ်ပေးခွင့် မပြုရ။

ပုံစံများ

(၂၉) နည်းဥပဒေများနောက်တွင် ပူးတွဲထားသည့် ပုံစံများကို၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်ခြင်းများ ပြုလုပ်၍၊ ၎င်းတို့အသီးသီးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရေးကိစ္စများအကွက် သုံးစွဲရမည်။

ရှင်းလင်းဖော်ပြသည့် မှတ်ချက်များ

၁။ ။အထက်စာပိုဒ်ပါ နည်းဥပဒေများမှာ အခြား အကြောင်းအရာများအနက် စုံတစ်ခု အမျိုးမျိုးတို့ကို စာတိုက်မှတဆင့် ချအပ်ရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားကြောင်း တွေ့ရှိပေလိမ့်မည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားသူကြီးများအား အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃ (၁) (ဃ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သတိပြုကြ စေလိုသည်။ လုံလောက်သော လိပ်စာများကို အစဉ်သဖြင့် တတ်နိုင်သမျှ မရရအောင် ထောင်းဆိုရန်မှာ အရေးကြီးသည်။

၂။ ။အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၉ (က)နှင့် (ဃ)အရ၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ၏အမြေကို ပစ္စည်းထိန်း ကရောင်းနိုင်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေါင်နိုင်သည်၊ ထို့ပြင် ပစ္စည်းထိန်း ခန့်ထားခြင်းမရှိသည့် အချက်တွင် ပုဒ်မ ၅၈ အရ၊ တရားရုံးများက အက်ဥပဒေအရ ပစ္စည်းထိန်း၏ အခွင့်အရေး အရပ်ရပ်ကို ရရှိသည့်ပြင်၊ ပစ္စည်းထိန်းအား အပ်နှင်းထားသော အာဏာ အရပ်ရပ်ကို သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။ လွှဲပြောင်းသည့် စာချုပ်စာတမ်းများကို တရားဥပဒေအရ လိုအပ်သည့် အတိုင်း ချုပ်ဆိုရမည်။ ထိုကဲ့သို့ ရောင်းခြင်း ပေါင်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည့်အကြောင်းကို မြေစာရင်းဌာနသို့ ဒီကရီများကို ပြောကြားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၂၁ မှ ၂၃ ထိနှင့် အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၀၄ တွင်ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများ၌ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အထူရှိသို့ ပြောကြားရမည်။

3. On the day fixed for hearing an insolvency petition the Court is bound to examine the debtor, if he is present, as to his conduct, etc. [section 24*(2)*]. The words "that for any sufficient cause " in sub-section 1 of section 25 of the Act are governed by the words "satisfied by the debtor " in that sub-section. A Court exercising jurisdiction under the Act has power to reject or dismiss a petition by a debtor for adjudication as an insolvent, if it considers that such petition is an abuse of the process of the Court, but nothing short of obvious fraud would render an insolvent liable to have his petition reject on the ground of such abuse (6 L.B.R., 146).

4. The examination of a debtor under section 24 of the Act should be regarded as if it were the public examination of an insolvent under section 27, Rangoon Insolvency Act, that is to say, as a means of discovering as much as can be discovered at the time about the debtor's property and his conduct and dealings. On passing the adjudication order the Court may fix a date for a further examination of the debtor under section 22 of the Act. The date should be after a period sufficient to give the creditors ample time to investigate the truth of the debtor's statements on his first examination, and if they desire to do so, to prepare charges against him of offences punishable under section 69, or to make any representations to the Court against granting him an absolute order of discharge when the debtor applies for such an order (6 L.B.R., 146).

(FORM No. 1)

Debtor's Petition.

[Section 13 (1), Burma Insolvency Act.]

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19

I, (a) ordinarily residing at, or "carrying on business at,"or "personally working for gain at,"or"in custody at " being unable to pay my debts, hereby petition that I may be adjudged an insolvent in consequence of the order of (b),

(a) Insert name and address and description of debtor.

(b) State name of Court and particulars of decree in respect of which the order of detention has been made by

၃။ ။လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခွန် လျှောက်လွှာကို ကြားနာစစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုသော နေ့ရက်တွင် မြီစားလာရောက်ခြင်း ရှိခဲ့လျှင်၊ မြီစားကို ၎င်း၏အပြုအမူ စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တရားရုံးက စစ်မေးရန် တာဝန်ရှိသည်၊ [ပုဒ်မ ၂၄ (၂)]။ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင်ပါရှိသည့် " လုံလောက်သော အကြောင်းတစုံတရာကြောင့် " ဆိုသည့် စကားများမှာ ထိုပုဒ်မခွဲတွင်ပါရှိသည့် " မြီစားက ယုံကြည်ကြေနပ်စေသည့်အခါ " ဆိုသည့် စကားပေါ် တွင် အမှီလာပြုသည်။ အက်ဥပဒေအရ စီရင်ခွင့်အာဏာ သုံးစွဲသည့် တရားရုံးသည် မြီစားက မိမိကိုလွှမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရန် တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာမှာ တရားရုံး၏ လုပ်ငန်းစဉ် အလွဲသုံးစွဲခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုလျှောက်လွှာကို ပယ်ရှားနိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပလပ်နိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။ သို့သော်လည်း သိသာ ထင်ရှား စွာ လိမ်လည်လှည့်ဖြားခြင်းအောက် ယုတ်လျော့သော မည်သည့်အရာမျှ၊ တရားရုံးလုပ်ငန်းစဉ် အလွဲသုံးစွဲသည့် အကြောင်းနှင့် လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူအား မိမိ၏လျှောက်လွှာ ပယ်ရှားခြင်း ခံထိုက်စေမည်မဟုတ်ဟေ့။ (အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၆၊ စာမျက်နှာ ၁၄၆)။

၄။ ။အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄ အရ၊ မြီစားကို စစ်မေးခြင်းမှာ ရန်ကုန်မြို့၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇ အရ၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူကို အထင်အရှား စစ်မေးခြင်း ဖြစ်တိသကဲ့သို့ မှတ်ယူရမည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ မြီစား၏ပစ္စည်း မြီစား၏ အပြုအမူနှင့် ဆောင်ရွက်မှုများ အကြောင်းကို စစ်မေးသည့်အခါ၌ တွေ့ရှိသိသာနိုင်သမျှ တွေ့ရှိသိသာနိုင်စေရန် ပြုလုပ်သည့် နည်းလမ်းအဖြစ် မှတ်ယူရမည်။ လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် အမိန့် ချမှတ်သည့်အခါ၊ တရားရုံးက အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ မြီစားကို ထပ်မံစစ်မေးရန်အတွက် ရက်ချိန်းတရပ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထိုရက်ချိန်းမှာ မြီစားကို ပဌမ စစ်မေးရာတွင် ၎င်း၏ထွက်ချက်များ မှန်မမှန် စုံစမ်းထောက်လှမ်းနိုင်စေရန် နှင့်မြီရှင်များက ပြုလုပ်လိုလျှင် ပုဒ်မ ၆၉ အရပြစ်ဒဏ် ထိုက်သော ပြစ်မှုမျိုးနှင့် မြီစားအပေါ် စွဲချက်များ စီမံပြုလုပ်နိုင်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လူမဲ့အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့် ရရှိရန် မြီစားက လျှောက်ထားသည့်အခါ ၎င်းအား လုံခြုံ လွတ်မြောက်ခွင့် မပေးရန် တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားပြောဆိုလိုဘာဘာ အချက်များ တင်သွင်းနိုင်စေရန် မြီရှင်များအား အချိန်အလုံ အလောက်ရရှိစေမည့် ကာလ ကုန်လွန်ပြီးနောက် ဖြစ်စေရမည်။ (အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၆၊ စာမျက်နှာ ၁၄၆)။

(ပုံစံနံပါတ် ၁)

မြီစားက တင်သွင်းသည့်လျှောက်လွှာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃ (၁)]

.....ခရိုင်ဘရားမရုံး၌။

၁၉ ခုနှစ်၊ အဒေသးအဖွဲ့မှုနံပါတ်.....။

(က) မြီစား၏အမည်၊ လိပ်စာ နှင့် အကြောင်းအရာတို့ကို ထည့်သွင်းရမည်။

.....တွင် နေထိုင်မြဲဖြစ်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် "အလုပ်လုပ်ကိုင်မြဲဖြစ်သူ၊" သို့တည်းမဟုတ် " ကိုယ်တိုင်စီးပွါးရှာကြံလုပ်ကိုင်မြဲဖြစ်သူ၊ " သို့တည်းမဟုတ် "အကျဉ်းချထားခြင်းခံနေရသူ" ကျွန်ုပ် (က)..... သည်၊ ကျွန်ုပ်၏ ကြွေးမြီများကို မပေးဆပ်နိုင်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ခ)..... ၏အမိန့်ကြောင့်၊ ကျွန်ုပ်အား လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပါခဲ့သည့်အကြောင်း ဤလျှောက်လွှာအရ လျှောက်ထားပါသည်။

which an order of attachment has been made against debtor's property.
(c) State whether and how any of the debts are secured.
(d) State if such petition has been filed but dismissed, the reason for such dismissal or, as the case may be, following the terms of section 13 (1) clause (ii).

The total amount of all pecuniary claims against me is K . . . (c) as set out in detail in Schedule A annexed hereunto, which contains the names and residences of all my creditors so far as they are known to, or can be ascertained by me. The amount and particulars of all my property are set out in Schedule B annexed hereunto, together with a specification of all my property, not consisting of money and the place or places at which such property is to be found, and I hereby declare that I am willing to place all such property at the disposal of the Court save in so far as it includes such particulars (not being my books of account) as are exempted by law from attachment and sale in execution of a decree.

I have not on any previous occasion filed a petition to be adjudged an insolvent, or (d)

Signature.

Verification clause as in plaints.

SCHEDULES A- (DEBTS)

Name of Creditor	Residence of Creditor.	Amount of debt.	Nature of debt.		Security			Remarks.
					Nature.	Amount		
(1)	(2)	(3)	(4)		(5)	(6)		(7)
			K	P		K	P	

Column 4.- In this column enter whether the debt is a judgment-debt amount due on promissory note, mortgage-debt, verbal loan balance for goods, security for another,etc. In the case of a judgment-debt state the name of the Court and the number of the case.

Column 5. - In this column state the nature of property, whether land, house, gold, etc., and the nature of the security, whether deposit, pledge without possession, pledge with possession, mortgage, deposit of title-deeds, etc.

ကျွန်ုပ်အပေါ် တွင် ကင်ရှိသည့် ကြွေးငွေစုစုပေါင်း အရေအတွက်မှာ ကျွန်ုပ်သိသာသရွေ့၊ သို့တည်းမဟုတ် စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းဖြင့် သိသာနိုင်သရွေ့ မြို့ရှင်အားလုံးတို့၏ အမည်များနှင့် နေရပ်များဖော်ပြပါရှိသည့် ဤလျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲပါစာရင်း "က" တွင် အကျယ်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ကျပ်.....(ဂ) ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်ပိုင်ပစ္စည်းအားလုံး၏ အရေအတွက်နှင့် အကြောင်းအရာများမှာ ကြွေးငွေမပါဘဲ ကျွန်ုပ်ပိုင်ပစ္စည်းအရပ်ရပ် စာရင်းနှင့်၊ အဆိုပါပစ္စည်းအရပ်ရပ်ကို တွေ့ရှိနိုင်မည့် အရပ်ဒေသ၊ သို့တည်းမဟုတ် အရပ်ဒေသများနှင့်တကွ ဤလျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲပါစာရင်း "ခ" တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် တရားဥပဒေအရ ဒီကရီအာဏာပိုင်ရုံတွင် ဝါရမ်းစွဲကပ်ရောင်းချခြင်းမှ လွတ်ကင်းစေသည့် (စာရင်းစာအုပ်များမဟုတ်သော) ပစ္စည်းများမှတပါး၊ အဆိုပါပစ္စည်းအရပ်ရပ်ကို တရားရုံးက စီမံခန့်ခွဲလိုရာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် အပ်နှင်းလိုကြောင်း ကျွန်ုပ် ထုတ်ဖော် ပြောဆို ပါသည်။

လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံဖြတ်ရန် ယခင်တချိန်တခါမျှ ကျွန်ုပ်လျှောက်လွှာမတင်မသွင်းဘူးပါ၊ သို့တည်းမဟုတ် (ဃ).....

လက်မှတ်။

အဆိုလွှာများမှာ ကဲ့လို့ မှန် မမှန် စစ်ဆေးချက်အပိုဒ်။

စာရင်း-က ။ ။(ကြွေးမြီများ)

မြို့ရှင်အမည် (၁)	မြို့ရှင်နေထိုင်ရာအရပ် (၂)	ကြွေးမြီငွေပေါင်း (၃)		မည်သည့်ကြွေးမြီမျိုး (၄)	အပေါင် အာမခံ		အကြွေးအရာ (၇)
					မျိုးမည် (၅)	ငွေပေါင်း (၆)	
		ကျပ်	ပြား			ကျပ် ပြား	

ဇယားကွက် ၄။ ။ကြွေးမြီမှာ၊ စီရင်ချက်ကျပြီး ကြွေးမြီဖြစ်သည်၊ ငွေပေးကတိစာချုပ်ပေါ် တွင် ပေးရန်ရှိသည့် ကြွေးငွေဖြစ်သည်၊ အပေါင်ကြွေးမြီဖြစ်သည်၊ နှုတ်ဖြဉ့်ချေးယူသည့် ငွေဖြစ်သည်၊ ကုန်စည်အတွက် ကျန်ငွေဖြစ်သည်၊ သူတပါးအတွက် အာမခံငွေစ သည်တို့ ဖြစ်လည်ဟူ၍ ဤဇယားကွက်တွင် ရေးသွင်းရမည်။

ဇယားကွက် ၅။ ။မြေ၊ အိမ်၊ ရွှေစသည်တို့ဖြစ်သည်ဟူ၍ ပစ္စည်းမျိုးမည်ကိုငင်း၊ ပေးအပ်ထားခြင်း၊ လက်မဲ့အပေါင်သွင်းခြင်း၊ လက်ရှိအပေါင်သွင်းခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် စာချုပ်စာတမ်း စသည်တို့ပေးအပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ အပေါင်အာမခံမျိုးမည်ကိုငင်း ဤဇယားကွက်တွင် ဖော်ပြရမည်။

(ခ) အကျဉ်းချုထားသည့် အမိန့်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဒီကရီ အကြောင်း အရာများ၊ မြေစားပိုင်ပစ္စည်းကို ဝါရမ်းစွဲကပ်သည့်အမိန့်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဒီကရီ အကြောင်း အရာများနှင့် တကွ၊ အမိန့် ချမှတ်သော တရားရုံး အမည်ကိုပါဖော်ပြရမည်။

(ဂ) ကြွေးမြီ တစုံတရာမှာ အပေါင် အာမခံရှိမရှိနှင့် မည်ကဲ့သို့သောအပေါင် အာမခံရှိသည်ကို ဖော်ပြရမည်

(ဃ) ထိုသို့သော လျှောက်လွှာ တင်သွင်းခဲ့၍ ပလဲခံရလျှင်၊ မည်သည့် အတွက်ပလဲခံရသည့်အကြောင်း ပြချက်များဖော်ပြရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်ပုဒ်မ ၁၃ (၁)၊ ဇယ်ပုဒ်စ (၂) ပါ ဆေးချက် များကိုလိုက် လျော နှိုင်အကြောင်းအား လျော်စွာဖော်ပြ ရမည်။

SCHEDULE B - (ASSETS)

(1) Moveable and Immoveable Property.

Description of property	Place where situated	In whose possession	In the case of Land.		Value of property.	If Mortgaged, state.		Remarks
			Name of *Kwin* and holding No.	Area		Name and residence of mortgagee.	Amount of mortgage.	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
			K	P		K	P	

Column 9. - In the remarks column state if petitioner is only part owner of the property, and, if so, who the other owners are, and what his share in the property is.

(2) Debts owing to Petitioner.

Name of Debtor	Residence of Debtor	Nature of Debt	Amount of Debt		When contracted	Good, bad, or doubtful	Security			Remarks
							Nature	Amount		
(1)	(2)	(3)	(4)		(5)	(6)	(7)	(8)		(9)
			K	P				K	P	

Column 3. - In this column enter particulars as in column 4 of Schedule A.

စာရင်း-ခ။ ။(အပိုင်ပစ္စည်းများ)

(၁) ရွှေပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းများနှင့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းများ

တပ်ထားသည့်အကြောင်းခံ ပေါ်ပြရန်	အဆောက်အဦ၏ အသေးစိတ်	ကွက်နံပါတ်၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ ပြည်နယ်	မြေဖြစ်သည့် အချက်အလက်		တန်ဖိုးငွေ	ပေါင်နှံထားလျှင် ဖော်ပြရန်		အကြောင်းရာ
			ကွက်နံပါတ်၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ ပြည်နယ်	စိုက်ပျိုးနိုင်သော ဧက		အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ	ပေါင်နှံငွေ	
(၁)	(၂)	(၃)	(၄)	(၅)	(၆)	(၇)	(၈)	(၉)
					ကျပ် မြား		ကျပ် မြား	

ဇယားကွက် ၉။ ။အကြောင်းအရာဇယားကွက်တွင်၊ လျှောက်သူမှာ ပစ္စည်းကို တစိတ်တပိုင်းသာ ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်သည် မဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြရမည်။ တစိတ်တပိုင်းသာ ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ အခြားပိုင်ဆိုင်သူများမှာ မည်သူတို့ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပစ္စည်းတွင် လျှောက်သူ၏ ဝေစုမည်မျှ ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြရမည်။

(၂) လျှောက်သူက ရရန်ရှိသည့် ကြွေးမြီများ

ကြွေးတင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်	ကြွေးတင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ နေရပ်လိပ်စာ	ကြွေးတင်သည့် အကြောင်းရင်း	ကြွေးပမာဏ		ကြွေးတင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အပေါင်အာမခံ		အကြောင်းရာ
						ပစ္စည်း	ဧရိယာ	
(၁)	(၂)	(၃)	(၄)		(၅)	(၆)	(၇)	(၈)	(၉)
			ကျပ်	မြား				ကျပ် မြား	

ဇယားကွက် ၃။ ။ဤဇယားကွက်တွင် စာရင်း-က ပါ ဇယားကွက် ၄ မှ သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းအရာများကို ရေးသွင်းရမည်။

(FORM NO. 2 .)

No. in Bailiff's Register.

Notice to Creditors of the Date of Hearing of an Insolvency Petition.

(Section 19, Burma Insolvency Act.)

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO OF 19

In the matter of

To

WHEREAS (a) has applied to this Court, by a petition dated . . . . 19 , to be declared an insolvent under the Burma Insolvency Act and your name appears in the list of creditors filed by the aforesaid debtor : this is to give you notice that the Court has fixed the. . . .day of . . .19. . . .for the hearing of the aforesaid petition and the examination of the debtor. If you desire to be represented in the matter, you should attend in person or by duly instructed pleader.

(a) Here insert name, description and address.

The particulars of the debt alleged in the petition to be due to you are as detailed below.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

Jadge.

PARTICULARS OF DEBT.

(FORM NO. 3 .)

Bond under Section 21 (1) of the Burma Insolvency Act.

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCLLANEOUS NO OF 19

KNOW ALL MEN by these presents that we

son(s) of . . . . . residing at . . . . . and son(s) of . . . . . residing at . . . . . are jointy and serverally bound unto . . . . . Judge of the District Court . . . . . in K . . . . . to be paid to the said . . . . . or to his succeessor in office or to the assigns of the judge of the said District Court for the time being for which payment to be made, we bind ourselves and each of us in the whole our and each of our heirs, executors, and administrators, jointly and severally by these presents.

(ပုံစံနံပါတ် ၂)

ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်ပါနံပါတ်

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူရန် လျှောက်လွှာကို ကြားနာစစ်ဆေးရန်နှင့် ရက်ချိန်း သတ်မှတ်ကြောင်း မြို့ရှင်များသို့ ပေးသည့်နို့တစ်စာ

(မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉)

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉ .....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....။

.....၏ကိစ္စ၌။

.....သို့။

မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေအရ လူမဲ့အဖြစ် ကျေညာပါမည့်အကြောင်းနှင့်၊ ၁၉.....ခုနှစ်.....နေ့စွဲပါ လျှောက်လွှာအရ (က).....က ဤတရားရုံးသို့ လျှောက်ထားသဖြင့်၊ အထက်အဆိုပါ မြို့စားတင်သွင်းသည့် မြို့ရှင်များစာရင်း၌ သင်၏အမည် ပါရှိနေသည်ဖြစ်၍၊ အဆိုပါလျှောက်လွှာကို ကြားနာစစ်ဆေးရန်နှင့် မြို့စားကို စစ်မေးရန်အတွက်၊ တရားရုံးက ၁၉.....ခုနှစ်၊.....နေ့ကို ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ကြောင်း သင့်အား ကြားသိစေလိုက်သည်။ ထိုကိစ္စတွင် သင်ဝင်ရောက်ပြောဆိုလိုလျှင် သင်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ နှည်းလမ်းတကျ ညွှန်ကြားထားသည့် ရှေ့နေဖြစ်စေ လာရောက်ရမည်။

(က) ဤနေရာ၌ နာမည်၊ အကြောင်း အရာနှင့် လိပ်စာ တို့ကို ထည့်သွင်း ရမည်။

သင့်အားပေးရန်ရှိသည်ဟု လျှောက်လွှာတွင် အဆိုရှိသည့် ကြွေးမြီအကြောင်းအရာများမှာ အောက်တွင် အကျယ်ဖေါ်ပြထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့တွင်၊ တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး၊
ကြွေးမြီအကြောင်းအရာများ။

(ပုံစံနံပါတ် ၃)

မြန်မာနိုင်ငံလူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ (၀) အရ ခံဝန်ချုပ်

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉ .....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....။

ဤစာတမ်းများအရ လူခပ်သိမ်း သိစေအပ်သည်မှာ.....နေ့ .....၏သား (များ) ဖြစ်သူ ကျွန်ုပ်.....နှင့် .....နေ့၊.....၏သား (များ) ဖြစ်သူ

WHEREAS (a) has been ordered under section 21 (1) of the Burma Insolvency Act, to give reasonable security for his appearance until final orders are made upon the insolvency petition filed by him/his creditions and ..... Whereas ..... and ..... have consented to be sureties for the said

(a) Here enter name, description and address of debtor.

Now the condition of the above obligation is such that if the said ..... shall appear before the Court whenever called upon by it to do so, than this obligation shall be void and of no effect, otherwise, the same shall remain in full for and effect.

IN WITNESS whereof we have hereunto set our hands this ... day of ..... 19 .

Sureties to sign on the right side of line. Witnesses to sign on the left side and to give their description and addresses.

Signed by ----------
---------- }
in the presence of----

(FORM NO. 4.)

Warrant of Committal of Debtor in Insolvency Proceedings.

[Section 21 (1), Burma Insolvency Act.]

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19

Applicant. } .V { Respondent.

To

THE SUPERINTENDENT OF THE JAIL AT

WHEREAS....., son of ..... residing at ..... has been ordered to give security for his appearance until final orders are passed on the insolvency petition filed by him/his creditors and has failed to do so.

ကျွန်ုပ်.....တို့က၊ .....ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးဖြစ်သူ .....သို့ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ ရာထူးဆက်ခံသူသို့ဖြစ်စေ၊ အခိုက်အတံ့ရှိ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီးက လွဲအပ်သူသို့ဖြစ်စေ ကျပ်.....ကို ပေးဆောင်ရန်၊ ပူးတွဲ၍၎င်း၊ တဦးချင်းဖြစ်စေ၊ ခရိုင်တရားမရုံး တရားသူကြီး ဖြစ်သူ.....သို့ တာဝန်ခံပါကြောင်း၊ ထိုသို့ ပေးဆောင်ရန် အလို့ငှာ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်အတွက်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ တလုံးတစည်းတည်းတွင် အသီးသီးအတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏ အမွေစားအမွေခံများ၊ သေတမ်းစာ အတည်ပြုသူများ၊ အမွေထိန်းများနှင့် ထိုသူ အသီးသီးအတွက် ကျွန်ုပ်တို့က ပူးတွဲ၍၎င်း၊ တဦးချင်းဖြစ်စေ ဤစာတမ်းများအရ ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုပါသည်။

(က) ဤနေရာတွင် မြစားအမည်၊ အကြောင်း အရာနှင့် လိပ်စာတို့ကို ရေးသွင်းရမည်။

ခံဝန်သူ တို့က မျဉ်း လက်ျာဘက်တွင် လက်မှတ် ရေးထိုး ရမည်။

သက်သေများက မျဉ်း လက်ဝဲဘက်တွင် လက်မှတ် ရေးထိုး၍ ၎င်းတို့၏ အကြောင်းအရာနှင့် လိပ်စာတို့ကိုရေးသားရမည်။

၎င်းမြို့ရွာများက တင်သွင်းသည့် လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုလျှောက်လွှာပေါ်တွင် အပြီးသတ် အမိန့် ချမှတ်သည့်တိုင်အောင် တရားရုံးသို့ ၎င်းလာရောက်ရန်အတွက် သင့်တော်သော ခံဝန်ပေးစေရန် မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) အရ (က).....အပေါ်တွင် အမိန့်ချမှတ်ရာ..... နှင့် .....တို့က အဆိုပါ.....အတွက် ခံဝန်သူအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊

အထက်ပါ ခံဝန်၏စည်းကမ်းချက်မှာ တရားရုံးက လာရောက်ရန် ဆင့်ခေါ်သည့် အခါတိုင်း အဆိုပါ.....သည် တရားရုံးသို့လျှောက်ခြင်း ရှိခဲ့လျှင်၊ ဤခံဝန်မှာ ပျက်ပြယ်၍ အတည်ဖြစ်ခြင်း မရှိစေရ။ လာရောက်ခြင်း မရှိခဲ့သော် ဤခံဝန်မှာ လုံးဝ အတည်ဖြစ်လျက် အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း ရှိနေစေရမည်။

ဤခံဝန်ကို ချုပ်ဆိုကြောင်း သက်သေခံအဖြစ် ၁၉ ခုနှစ်.....နေ့၌ ကျွန်ုပ်တို့က ဤတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးပါသည်။

.....တို့က_____

တို့ရှေ့မှောက်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံစံနံပါတ် ၄)

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုတွင် မြစားကိုထောင်ပို့သည့်ဝါရမ်းစာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၁)]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲအမှုနံပါတ်.....။

လျှောက်သူ နှင့် လျှောက်ထားခံရသူ

.....မြို့ရှိ ထောင်ပို့ဝန်သို့။

..... မြို့နေ ..... ၏သား ဖြစ်သူ.....အား၊ ၎င်း၏မြို့ရွာများ ၎င်းကတင်သွင်းသည့် လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှု လျှောက်လွှာပေါ်တွင် အပြီးသတ် အမိန့်ချမှတ်သည့်တိုင်အောင် တရားရုံးသို့

These are to directy you to detain the said . . . . . in custody until the further orders of this Court.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of 19

Judge.

(FORM NO. 5.)

Order of Adjudication.

(Section 27, Burma Insolvency Act.)

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of

Pursuant to a petition, dated the . . . . . against (a). . . . . and on the application of (b). . . . . and on reading . . . . . and hearing . . . . . it is ordered that the debtor be, and the said debtor is hereby, adjudged insolvent. And it is further ordered that the said debtor do apply for his discharge within $\frac{\text{days}}{\text{months}}$ from this date.

(a) Here insert name, description and address of debtor.

(b) Here insert " the Official Receiver"or "the debtor himself"or "A. B. . . . a creditor."

The Court will proceed to frame a schedule of creditiors and debts by . . . . . 19 and proof of debts which it is desired to have included in the schedule should reach the Court seven days at least before that date, provided that application for entry of a debt in the schedule may be made at any time before the discharge of the insolvent. A debt may be proved by delivering or sending by post in a registered letter to the Court an affidavit verifying the debt. The affidavit must contain or refer to a statement of account showing the particulars of the debt and must specify the voucher; (if any) by which the debt can be substantiated.

Given under my hand and the seal of the Court this. . . . . day of . . . . . 19 .

Judge.

ၚင်းလာရောက်ရန်အတွက် ခံဝန်ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်ထားရာ၊ ၚင်းက ခံဝန်မပေးပျက်ကွက်သည်ဖြစ်သောကြောင့်၊

ဤတရားရုံးက နောက်ထပ်အမိန့်ချမှတ်သည့်တိုင်အောင် အဆိုပါ.....
.....ကို အချုပ်ခံထားစေရန် သင့်အား ဤဝါရမ်းစာဖြင့်ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

၁၉ ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျင်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(ပုံစံနံပါတ် ၅)

လူမဲ့အဖြစ်စီရင်ဆုံးဖြတ်သည့်အမိန့်

(မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇)

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....။

.....၏ကိစ္စ၌။

(က) ..... အပေါ်၌တင်သွင်းသည့်..... နေ့စွဲပါ လျှောက်လွှာနှင့်အညီ၊ ထို့ပြင် (ခ) ..... ၏လျှောက်ထားချက်အရ၊ ..... ကိုဖတ်မူ၍၊ ..... ကိုကြားနာပြီးလျှင် မြို့စားကိုလူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်စေဟု အမိန့်ရှိရာ၊ အဆိုပါမြို့စားကို ဤအမိန့်အရ လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါမြို့စားသည် ဤနေ့ရက်မှ စ၍ ..... ရက် အတွင်းလူမဲ့အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရရန် လျှောက်ထားစေဟူ၍ လည်း ထပ်မံအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

(က) ဤနေရာ၌ မြို့စား၏အမည်၊ အကြောင်း အရာနှင့် လိပ်စာဆိုကို ထည့် သွင်း ရမည်။

(ခ) ဤနေရာ၌ "ပန်းထိန်းဝန်" သို့မဟုတ် "မြို့စား ကိုယ်တိုင်"၊ သို့မဟုတ် "မြို့၌ တည်ဖြစ်သူ (က-ခ)..... ဟု ထည့် သွင်း ရမည်။

တရားရုံးသည် မြို့ရှင်များနှင့် ကြေးမြို့များစာရင်းတခုကို ၁၉ ..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် စီရင်ပြုလုပ်ရန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်၍၊ ထိုစာရင်းတွင်ထည့်သွင်းစေလို သည့်ကြေးမြို့များ ထင်ရှားပြခြင်းကို ထိုနေ့မတိုင်မီ အနည်းဆုံးခုနစ်ရက်ကြိုတင်၍ တရားရုံး သို့ပေးပို့ရောက်ရှိစေရမည်။ သို့ရာတွင် ကြေးမြို့တခုခုကို စာရင်းတွင်ထည့်သွင်းရန်အတွက် လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူအား လူမဲ့အဖြစ်မှလွတ်မြောက်ခွင့်မပြုမီ မည်သည့်အခါမဆို လျှောက်ထား နိုင်သည်။ ကြေးမြို့တင်ရှိမှန်မှန်ကြောင်း ဝန်ခံသည့်ကျမ်းကျိန်လွှာကို တရားရုံးသို့ပေးအပ်ခြင်း ဖြင့်သော်ငင်း၊ မှတ်ပုံတင်ချေစာဖြင့် စာပို့တိုက်မှတဆင့် ပေးပို့ခြင်းဖြင့်သော်ငင်း ကြေးမြို့ကို ထင်ရှားပြနိုင်သည်။ ကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ကြေးမြို့၏အကြောင်းအရာ ဖေါ်ပြချက်စာရင်း ပါရှိစေရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကြေးမြို့၏အကြောင်းအရာ ဖေါ်ပြချက်စာရင်းကို ရည်ညွှန်း ရမည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါစာရင်းကို အခိုင်အမာဖြစ်စေနိုင်သည့် ဘောက်ချာလက်မှတ်များ (ရှိလျှင်) ၎င်းတို့ကိုဖေါ်ပြရမည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့ တရားရုံးတံဆိပ်ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျင်ုပ်လက်မှတ် ရေးထိုးထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(FORM NO. 6.)

No. in Bailiff's Register.

Notice of Application by Unscheduled Creditor.

[Section 33 (3), Burma Insolvency Act.]

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of . . . . . an insolvent.

To

WHEREAS (a) who claims to be a creditor of (a). . . . . for whose adjudication as an insolvent a petition was filed in this Court on the . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . ., has tendered proof of the debt due to him by the said . . . . . and has applied, to this Court for an order directing his name to be inserted in the schedule as a creditor for such debt : This is to give you notice that the said application will be heard in this Court on the . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . ., when you should appear personally or by Pleader, if you desire to object to it.

(a) Here enter name, description and address.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . .day of . . . . .19 . . . . . .

Judge

(FORM NO. 7 .)

Order Annulling Adjudication.

(Section 35, 36, 39, or 43, Burma Insolvency Act.)

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of . . . . . an insolvent.

On the application of (a). . . . . , and . . . . . on reading . . . . . and hearing . . . . . is ordered that the order of adjudication dated . . . . . against . . . . . of . . . . . , be and the same is hereby annulled, ...

(a) Here enter name, description and address.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . .day of . . . . . 19 . . . . . .

Judge.

(ပုံစံနံပါတ် ၆)

ဘီလစ်မှတ်ပုံစာရင်းစာအုပ်ပါနံပါတ်

စာရင်းဘွင်မပါဝင်သော မြို့ရှင်ကလျှောက်ထားကြောင်းနို့တစ်စာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ (၃)]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ .....၏ကိစ္စ၌။

.....သို့။

(က) ဤနေရာ၌ အမည်၊ အကြောင်း အရာနှင့် လိပ်စာအို့ကို ထည့် သွင်း ရမည်။

၁၉..... ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွင် လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန် ဤတရားရုံး၌ လျှောက်လွှာတင်သွင်းသူ (က) ..... ၏မြို့ရှင်ဖြစ်ကြောင်း အဆိုရှိသူ (က) ..... သည်၊ အဆိုပါ ..... ကမိမိအား ပေးရန်ရှိသည့် ကြွေးမြီကိုထင်ရှားပြသ၍၊ အဆိုပါကြွေးမြီများအတွက် မြို့ရှင်ဇာဉီးအဖြစ် မိမိ၏အမည်ကို စာရင်းတွင်ထည့်သွင်းစေရန် ညွှန်ကြားသည့် အမိန့်ချမှတ်ပါမည့်အကြောင်း ဤတရားရုံးသို့ လျှောက်ထားသည်ဖြစ်၍ အဆိုပါလျှောက်လွှာကို ၁၉ ..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် ဤတရားရုံး၌ ကြားနာစစ်ဆေးမည်ဖြစ်ကြောင်း သင့်အား ဤအမိန့်ဖြင့် ကြားသိစေလိုက်သည်။ သင်ကထိုလျှောက်လွှာကို ငြင်းဆိုကန့်ကွက်လိုမူ သင့်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရှေနေဖြင့် ဖြစ်စေ ထိုနေ့ရက်တွင် လာရောက်စေရမည်။

၁၉ ..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ်ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(ပုံစံနံပါတ် ၇)

လူမဲ့အဖြစ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်သည့်အမိန့်

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့ အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၊ ၃၆၊ ၃၉၊ သို့တည်းမဟုတ် ၄၃]

..... ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်..... ။

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ .....၏ကိစ္စ၌။

(က) ..... ၏လျှောက်ထားချက်အရ၊ ထို့ပြင် ..... ကို ဖတ်ရှုရ၍ ..... ကိုကြားနာပြီးလျှင်၊ ..... နေ့၊ ..... အပေါ် ဥ်ချမှတ်သည့်၊ ..... နေ့စွဲပါလူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်စေဟု အမိန့်ရှိရာ၊ ဤအမိန့်အရ လူမဲ့အဖြစ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

၁၉ ..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ်ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(FORM NO. 8 .)

Notice to creditors of the date of consideration of a composition or scheme of arrangement.

[Section 38 (1), Burma Insolvency Act.]

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19

Take notice that the Court has fixed the . . . . . day of . . . . . 19 . . . . for the the consideration of a composition (or scheme of arrangement) submitted by A.B., the debtor in the above insolvency petition. No creditor who has not proved his debt before the aforesaid date will be permitted to vote on the consideration on the above matter. If you desire to be represented at the abovementioned hearing, you should be present in person or by duly instructed pleader with your proofs.

Judge

(FORM NO. 9.)

List of creditors for use at meeting held for consideration of composition or scheme.

[Sectiom 38 (2), Burma Insolvency Act.]

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

Meeting held at . . . . . this . . . . . day of 19

No	Name of all creditors whose proofs have been admitted	Here state as to each creditor,whether he voted,and, if so, whether personally or by pleader	Amount of assets		Amount of admitted proof	
			K	P	K	P
		Total.				

Required number of majority . . . . . .

Required value, K . . . . . .

(ပုံစံနံပါတ် ၈)

မြေငြိမ်းရန်စီမံချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် နေ့ရက်ချိန်းဆိုကြောင်း ပြီးမြောက်မျှားအား ပြောကြားသည့်နှိုတ်စာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့ အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ (၁)]

..... ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉ ..... ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ် .....။

အထက်ပါလူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုလျှောက်လွှာတွင်မြို့စားဖြစ်သူ(မောင်မဲ)ကတင်သွင်းသည့်ပြေငြိမ်းရန်စီမံချက်(သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်ချက်)ကို စဉ်းစားစဉ်ခြင်ရန်အတွက်၊ ၁၉ ..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့ကိုတရားရုံးက ချိန်းဆိုသတ်မှတ်လိုက်ကြောင်း ကြားသိစေအပ်သည်။ အဆိုပါနေ့ရက်မတိုင်မီ မိမိ၏ကြွေးမြီကို ထင်ရှားမပြသေးသော မည်သည့်မြို့ရွာကိုမျှ၊ အထက်ပါကိစ္စကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရာ၌ မဲဆန္ဒပေးခွင့်ပြုမည်မဟုတ်။ အထက်ဖော်ပြပါ-ကြားနာစစ်ဆေးခြင်းတွင် သင်ဝင်ရောက်ပြောဆိုလိုလျှင်၊ သင့်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ နည်းလမ်းတကျ ညွှန်ကြားထားသည့် ရှေနေဖြစ်စေ၊ သင်၏သက်သေခံမျှားနှင့်တကွ လာရောက်စေရမည်။

တရားသူကြီး။

(ပုံစံနံပါတ် ၉)

မြေငြိမ်းရန်စီမံချက်၊သို့တည်းမဟုတ်ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ကိုစဉ်းစားဆင်ခြင် ရန်ကျင်းပသော အစည်းအဝေးတွင် အသုံးပြုရန် မြီရှင်မျှားစာရင်း

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ (၂)]

.....ခရိုင် တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....နေ့တွင် ..... ၌ ကျင်းပသည့်အစည်းအဝေး

နံပါတ်	ထင်ရှား ပြချက်များ ကို လက်ခံပြီးဖြစ်သည့် မြို့စား အရာရပ်တို့၏ အမည်	မြို့စား တဦးစီနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းက မဲဆန္ဒပေးမပေး၊ ထို့ပြင်မဲဆန္ဒပေးလျှင် ၎င်းကိုယ်တိုင် မဲဆန္ဒပေးသည်၊ သို့တည်း မဟုတ် ရှေနေနှင့် မဲဆန္ဒပေးသည်ကို ဤနေရာတွင်ဖော်ပြပါ	ကြွေးမြီ ထိုက်သင့်သည့် ပစ္စည်း တန်ဘိုးငွေပေါင်း		ထင်ရှား ပြချက် လက်ခံပြီးဖြစ်သည့် ငွေပေါင်း	
			ကျပ်	ပြား	ကျပ်	ပြား
		စုစုပေါင်း				

လိုသည့်များရာဦးရေ.....

လိုသည့် တန်ဘိုး ကျပ်.....

(FORM NO. 10.)

Notice to creditors of application for disharge.

[Section 41 (1), Burma Insolvency Act.]

IN THE DISTRICT COURT OF

MISELLANEOUS NO. OF 19 .

(a) Here enter name, description and address.

In the matter of (a). . . . . insolvent.

TAKE notice that the abovenamed insolvent has applied to the Court for his discharge, and that the Court has fixed the . . . . . day of . . . . . .19 , ... at . . . . . o'clock for hearing the application.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

Judge,

NOTE. - The provisions of section 42 (1) of the Act are on the reverse.

(Reverse.)

[Section 42 (1), Burma Insolvency Act.]

THE Court shall refuse to grant an absolute order of discharge under section 41 on proof of any of the following facts, namely :-

(a) that the insolvent's assets are not of a value equal to fifty pyas in the kyat on the amount of his unsecured liabilities, unless he satisfies the Court that the fact that the assets are not of a value equal to fifty pyas in the kyat on the amount of his unsecured liabilities has arisen from circumstances for which he cannot justly be held

(ပုံစံနံပါတ် ၁၀)

လူမဲ့အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရရန် လျှောက်ထားကြောင်း ဖြီရှင်များသို့ ပေးသည့် နို့တစ်ဝ၁

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁ (၁)]

.....ခရိုင်တရားမဟိုဒ်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

(က) ဤနေရာ၌ အမည်၊ အကြောင်း၊ အခန့်နှင့် လိပ်စာတို့ကို ထည့်သွင်းရမည်။

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ (က) .....ကိစ္စ၌။

အထက်ဖော်ပြပါ လူမှုအဖြစ် ခံယူသူက လူမဲ့အဖြစ်မှ မိမိလွတ်မြောက်ခွင့်ရရန် တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားသည်ဖြစ်ရာ ထိုလျှောက်လွှာကို ကြားနာ စစ်ဆေးရန်အတွက် ၁၉..... ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့၊.....နာရီအချိန်ကို တရားရုံးက ချိန်းဆိုသတ်မှတ်ကြောင်းကြားသိစေအပ်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

မှတ်ချက်။ ။အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၂ (၁) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ နောက်ကျောတွင် ပါရှိသည်။

(နောက်ကျောဘက်)

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ (၁)]

အောက်ပါအချက်တရပ်ရပ် ထင်ရှား ဖြစ်သည့်အခါ ပုဒ်မ ၄၁ အရ လုံးဝလွတ်မြောက်ခွင့် ပြုရန်အမိန့်ကို မချမှတ်ဘဲ တရားရုံးက ငြင်းပယ်ရမည်။

(က) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ ရရန်ရှိသည့် ပစ္စည်းများသည် ၎င်းက ပေးဆပ်ရန်ရှိသည့် အပေါင်အာမခံ မရှိသော ကြွေးမြီများအနက် ဒေတကျပ်လျှင် ၅၀ ပြားကျနှုန်း ညီမျှအောင် အဘိုးမထိုက်တန်ကြောင်း ဖြစ်ရသည်မှာ တရားသဖြင့် မိမိအပေါ်၌ တာဝန်မတင်နိုင်သော အကြောင်းအရာများကို အမှီပြု၍ ဖြစ်ရကြောင်းဖြင့် အဆိုပါ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူက တရားရုံး ယုံကြည်ကြေနပ်အောင် မပြသနိုင်လျှင် ၎င်းက ရရန်ရှိသည့်ပစ္စည်းများမှာ ၎င်းက ပေးဆပ်ရန် အပေါင်အာမခံမရှိသော ကြွေးမြီများအနက် ဒေတကျပ်လျှင် ၅၀ ပြားကျနှုန်း ညီမျှအောင် အဘိုးမထိုက်တန်ကြောင်း။

responsible ;

(b) that the insolvent has omitted to keep such books of accounts as are usual and proper in the business carried on by him and has sufficiently disclosed his business transactions and financial position within the three years immediately preceding his insolvency ;

(c) that the insolvent has continued to trade after knowing himself to be insolvent ;

(d) that the insolvent has contracted any debt provable under this Act without having at the time of contracting it any reasonable or probable ground of expectation (the burden of proving which shall lie on him) that he would be able to pay it ;

(e) that the insolvent has failed to account satisfactorily for any loss of assets or for any deficiency of assets to meet his liabilities ;

(f) that the insolvent has brought on, or contributed to, his insolvency by rash and hazardous speculations, or by unjustifiable extravagance in living, or by gambling, or by culpable neglect of his business affairs ;

(g) that the insolvent has, within three months preceding the date of the presentation of the petition, when unable to pay his debts as thay became due, given an undue preference to any of his creditors ;

(h) that the insolvent has, on any previous occasion, been adjudged an insolvent or made a composition or arrangement with his creditors ;

(i) that the insolvent has concealed or removed his property or any part thereof, or has been guilty of any other fraudulent breach of trust.

(ခ) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူမှာ၊ လူမဲ့အဖြစ် မခံယူမီ သုံးနှစ်အတွင်း မိမိ၏လုပ်ငန်းဆောင်တာနှင့် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေကို လုံလောက်စွာ ဖေါ်ပြနိုင်အောင် မိမိဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်း၌ ထားမြဲဖြစ်သော စာရင်းအင်းများကို နည်းလမ်းတကျ မထားရှိဘဲ ချန်လှပ်ထားကြောင်း။

(ဂ) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူမှာ၊ မိမိလူမဲ့အဖြစ်သို့ရောက်ကြောင်း သိရှိပြီးနောက် ဆက်လက်ကူးလန်း ရောင်းဝယ်ကြောင်း။

(ဃ) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူမှာ၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ထင်ရှား ပြပိုင်သည့် ကြွေးမြီကို ချေးယူသည့်အခါ ပြန်၍ ပေးဆပ်နိုင်ရန် သင့်လျော်သော အကြောင်းမမြင်ဘဲ ချေးယူကြောင်း။ (ထိုကြွေးမြီ ကိုပြန်၍ ပေးဆပ်နိုင်ရန် သင့်လျော်သော အကြောင်းမြင်ကြောင်း ထင်ရှားပြရန် တာဝန်မှာ ၎င်းအပေါ်၌ ကျရောက်သည်)။

(င) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူမှာ၊ မိမိပေးဆပ်ရန်ရှိသည့် ကြွေးမြီများကို ပေးဆပရန် အတွက် မိမိ၌ရှိသည့်ပစ္စည်း ဆုံးရှုံးရခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လျော့နည်းရခြင်းကို ယုံကြည် ကြေနပ်လောက်အောင် အကြောင်းမပြ ပျက်ကွက်ကြောင်း။

(စ) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူရခြင်းမှာ၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူသည် ဆုံးရှုံးနစ်နာစေတတ်သော အရမ်းမဲ့ ဈေးကစားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းလမ်းမကျအောင် အသုံးအစဲ့ကြီးစွာနေထိုင်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လောင်းကစားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပြစ်တင်မကင်းအောင် ပေါ့လျော့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း။

(ဆ) လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူသည် လျှောက်လွှာတင်သွင်းသည့် နေ့ရက်မတိုင်မီ သုံးလအတွင်းမိမိ၏ ကြွေးမြီများကို ပေးဆပ်ရန် အချိန်စေ့ရောက်၍ မပေးဆပ်နိုင်သောအခါ၊ မိမိ၏ မြီရှင်များအနက် မြီရှင်တဦးတယောက်ကို ဦးစားမဲ့ပေးသင့်ဘဲ ဦးစားပေး၍ ပေးဆပ်ကြောင်း။

(ဇ) လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူမှာ၊ ယခင်တချိန်တခါက လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း ခံရဘူးကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိမြီရှင်တို့နှင့် ပြေငြိမ်းခဲ့ဘူးကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန် စီမံချက်ပြုလုပ်ခဲ့ဘူးကြောင်း။

(ဈ) လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူမှာ၊ မိမိပိုင်ပစ္စည်းအားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်ကိုဖြစ်စေ လျှို့ဝှက်ထားကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွှေ့ပြောင်းထား၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသောလိမ်လည်လှည့်ဖြားမှုကိုသော်၎င်း၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောဖြင့် ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖေါက်ဖျက်မှုကိုသော်၎င်း ကျူးလွန်ခဲ့ဘူးကြောင်း။

(FORM NO. 11.)

Order of discharge subject to conditions as to earnings after-acquired property, and income.

[Section 41 (2) (c), Burma Insolvency Act.]

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of

On the application of (1) . . . . . .

. . . . . adjudged insolvent on the . . . . . day of . . . . . 19 . . . . ., and upon taking into consideration the report of the Official Receiver (or Receiver) as to the insolvent's conduct and affairs and hearing . . . . . and . . . . . creditors ;

It is ordered that the insolvent (2)

After setting aside out of the insolvent's earnings, after-acquired property, and income, the yearly sum of K . . . . . for the support of himself and his family, the insolvent shall pay the surplus (3) if any, ... of such earnings, after - acquired property, and income to the Court of Official Receiver (or Receiver) for distribution amoung the creditors in the insolvency. An account shall, on the first day of January in every year, or within fourteen days thereafter, be filed in these proceedings by the insolvent, setting forth a statement of his receipts from earnings, after-acquired property,and income during the year immediately preceding the said date, and the surplus payable under this order shall be paid by the insolvent into Court or to the Official Receiver (or Receiver) within fourteen days of the filing of the said account.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . 19 . . .

Judge

(1) Here enter name, description and address;

(2) (a) be discharged forthwith *or*
(b) be discharged on the; *or*
(c) be discharged subject to the following conditions as to his future earnings, after-acquired property, and income.

(3) *or* such portion of the surplus as the Court may determine.

(ပုံစံနံပါတ် ၁၁)

အခကြေးငွေများ၊ နောင်ရရှိသည့်ပစ္စည်းများ၊ ဝင်ငွေများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စည်းကမ်းချက်များကို အထောက်အထားပြု၍ လွှတ်မြောက်ခွင့်ပြုသည့်အမိန့်

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁ (၂) (ဂ)]

.....ခရိုင် တရားမရုံး၌။

၁၉..... ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

..... ၏ ကိစ္စ၌။

၁၉..... ခုနှစ်၊ .....ရက် နေ့တွင် လူမဲ့အဖြစ် စီရင် ဆုံးဖြတ်ခြင်းခံရသူ (၁)——— ၏ လျှောက်ထားချက်အရ၊ ထို့ပြင် လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ၏ အပြုအမူအရေးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပစ္စည်းထိန်းဝန် (သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းထိန်းအရာရှိ) ၏ အစီရင်ခံချက်ကို ထောက်ထားဆင်ခြင်၍၊ မြို့ရှင်ဖြစ်သူ..... နှင့် .....တို့ကိုကြားနာပြီးလျှင်၊

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူကို (၂)..... ဟုအမိန့်ချမှတ်သည်။

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူရရှိသည့် အခကြေးငွေများ၊ နောင်ရရှိသည့် ပစ္စည်းများနှင့် ဝင်ငွေများထဲမှ ၎င်းနှင့်တကွ ၎င်း၏မိသားစုတို့သို့ ထောက်ပံ့ရန်အတွက် နှစ်စဉ်ကြေးကျပ်.....ကို သီးသန့်ထားပြီးနောက်၊ အဆိုပါအခကြေးငွေများ၊ နောင်ရရှိသည့်ပစ္စည်းများနှင့် ဝင်ငွေများမှ ပို၍ (၃) ရှိလျှင်၊ ထိုငွေကိုလူမဲ့အဖြစ်ခံယူမှုတွင် မြို့ရှင်များအား ခွဲဝေပေးရန်အလှူငံ့၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံသူက တရားရုံးသို့ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းထိန်းဝန်၊ (သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းထိန်းအရာရှိ) သို့ဖြစ်စေ ပေးအပ်ရမည်။

နှစ်စဉ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင်၊သို့တည်းမဟုတ်ထိုနေ့နောက်တဆယ့်လေးရက်အတွင်း၊ ထိုနေ့မတိုင်မီနှစ်အတွင်းကအခကြေးငွေများ၊နောင်ရရှိသည့်ပစ္စည်းများနှင့် ဝင်ငွေများမှရငွေများအဖြစ်ဖေါ်ပြသည့် ငွေစာရင်းတရပ်ကို လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူက ဤအမှုတွဲတွင် တင်သွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဤအမိန့်အရပေးအပ်ရမည့် ပို့ငွေကို၊ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူကတရားရုံးသို့ဖြစ်စေ၊ပစ္စည်းထိန်းဝန်၊ (သို့မဟုတ် ပစ္စည်းထိန်းအရာရှိ) သို့ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါငွေစာရင်းတင်သွင်းသည့်နေ့မှ တဆယ့်လေးရက်အတွင်း ပေးသွင်းရမည်။

၁၉..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ်ခုံက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(၁) ဤနေရာ၌ အမည်၊ အကြောင်း အရာနှင့် လိပ်စာတို့ကို ထည့် သွင်း ရမည်။

(၂) (က) ချက်ခြင်း လွှတ်မြောက် ခွင့်ပြုစေ၊သို့တည်း မဟုတ် (ခ) ရက် နေ့တွင် လွှတ်မြောက် ခွင့်ပြုစေ၊ သို့တည်း မဟုတ် (ဂ) နောင် ရရှိ သည့် အခ ကြေး ငွေ များ၊ နောင်ရရှိသည့် ပစ္စည်းများ၊ ဝင် ငွေများ နှင့် စပ်လျဉ်း သည့် အောက်ပါ စည်းကမ်း ချက် များကို အ ထောက် အ ထား ပြု၍ လွှတ် မြောက်ခွင့် ပြုစေ။

(၃) သို့တည်း မဟုတ်၊တရားရုံး က ဆုံးဖြတ်သည့် ပို့ငွေ အချို့ အ ဝက်။

(FORM NO. 12.)

Proof of debt.

[Section 49, Burma Insolvency Act.]

General Form.

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of . . . . . No. . . . . .(a). . . . . of . . . . . 19 . . . . . .

I, ... of (b) . . . . . make oath and say (or solemnly and sincerely affirm and declare) : -

1. That the said were/was at the date of the petition, *viz.*, the . . . . . day of . . . . . 19 . . . . ., and still is/are justly and truly indebted to me in the sum of K . . . . . for (c) . . . . . as shown by the account endorsed hereon (or the following account, *viz.*,) for which sum, or any part thereof, I say that I have not nor hath any person by my order to my knowledge or belief for my use had or received any manner of satisfaction or security whatsoever save and except the following *(d)* :-

Admitted to vote for K . . . . . Sworn at . . . . . this . . . . . day of . . . . . before me.

Deponent's siguature.

Commissioner.

Judge or Official Receiver.

(a) Here insert number given in the notice.
(b) Address in full.
(c) State consideration and specify the vouchers (if any) in support of the claim.
(d) Here enter details of securitiers, bills, or the like.

(FORM NO. 13.)

Proof of debt of workmen.

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

I (a) of (b) make oath and say (or solemnly and sincerely affirm and declare) :-

1. That (c) was at the date of the adjudication, viz, the day of . . . . . 19 , and still am/is justly and truly indebted to

(a) Full name of deponent.
(b) Fill in address of deponent, stating

(ပုံစံနံပါတ် ၁၂)

ကြွေးမြီကိုထင်ရှားပြခြင်း

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၉]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉..... ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

..... ၏ကိစ္စ၌၊ ၁၉..... ခုနှစ်၊ နံပါတ် (က).....

(ခ).....နေ၊ ကျွန်ုပ်.....က ကျမ်းသစ္စာပြု၍ ထွက်ဆိုသည်မှာ၊ (သို့တည်းမဟုတ် လေးနက် တည်ကြည်စွာကတိသစ္စာပြု၍ မြွက်ဆိုသည်မှာ)၊

၁။ အဆိုပါ..... သည်၊ ဤတွင် ထပ်ဆင့်ရေးသားထားသည့် စာရင်း(သို့တည်းမဟုတ် အောက်ပါစာရင်း.....) အရ ဖေါ်ပြထားသည့်၊ (ဂ)..... အတွက်၊ ကျပ်..... ကို၊ လျော်ကာလွှာတင်သွင်းသည့် ၁၉..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့၌ရင်း၊ ယခုအခါတိုင်ရင်း၊ ကျွန်ုပ်အားပေးဆပ်ရန် တရားသဖြင့် အမှန်အကန် ကြွေးမြီတင်ရှိပါကြောင်း။ အဆိုပါ ကြွေးငွေအားလုံးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အချို့အာဂက်အတွက်ဖြစ်စေ၊ အောက်တွင် ဖေါ်ပြထားသည်မှတပါး၊ မည်သည့်ပေးဆပ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ်မည်သည့် အာမခံကိုမျှ ကျွန်ုပ်ကသော်၎င်း၊ ကျွန်ုပ်၏အမိန့်နှင့် ကျွန်ုပ်သိရှိယုံကြည်ချက်အရ ကျွန်ုပ် အကျိုးအတွက် မည်သူ တဦးတယောက်ကမျှသော်၎င်း မရမရှိပါကြောင်း ကျွန်ုပ်မြွက်ဆိုပါသည်။ (ဃ).....

ကျပ်..... အတွက်မဲဆန္ဒပေးရန်လက်ခံသည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊..... ရက်နေ့တွင်.....

၌ ကျွန်ုပ်ရှေ့ ကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။

စာရေးသူကြီး၊သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းထိန်းဝန်။

ကျမ်းကျိန်ဆိုသူလက်မှတ်။ ကော်မိရှင်အာရာရှိ။

(ပုံစံနံပါတ် ၁၃)

အလုပ်သမား၏ကြွေးမြီထင်ရှားပြခြင်း

..... ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

(ခ) .....နေ၊ ကျွန်ုပ် (က) .....ကကျမ်း သစ္စာပြု၍ထွက်ဆိုသည်မှာ၊ (သို့တည်းမဟုတ် လေးနက်တည်ကြည်စွာကတိသစ္စာပြု၍မြွက်ဆို ဆိုသည်မှာ)၊

၁။ (ဂ)..... သည်၊ ဤတွင် ထပ်ဆင့်ရေးသားထားသည့် စာရင်း တွင်အမည်၊ လိပ်စာနှင့်အကြောင်းအရာဖေါ်ပြပါရှိသူ အသီးသီးသို့၊ ပစ္စည်းထိန်းသိမ်းရန် ထုတ်ပေးရန်

(က) ဤ နေရာ၌ နို့တစ် စာတွင် ဖေါ်ပြသည့် နံပါတ်ကို ထည့်သွင်းရမည်။

(ခ) လိပ် စာ အပြည့်အစုံ။

(ဂ) အ ဘိုး စားနာကို ဖေါ်ပြ ပြီး လျှင်၊ တောင်းဆို ချက်ကို ဆောက်ခံရန် ဘာက် ချာလက်မှတ် များ (ရှိလျှင်) ၎င်းတို့ကို သီးခြားဖေါ်ပြရမည်။

(ဃ) ဤ နေရာတွင် အာမခံများ၊ဌေပေး အမိန့် လက် မှတ်မျာ၊ သို့တည်း မဟုတ် အလားတူ အ ထူ များ အကျယ် ဖေါ်ပြချက်တို့ကို ထည့်သွင်းရမည်။

(က) ကျမ်းကျိန်လွှာပြုသူ၏ အမည် အပြည့်အစုံ။(ခ)ကျမ်းကျိန်လွှာ ပြုသူ၏ လိပ် စာ ကို ထည့် သွင်း ၍။

whether he is the debtor or the foreman, etc., of the debtor, or other person on behalf of the workmen and others employed by the debtor.
(c) "I" or "the said ."
(d) "My employ" or " the employ of the above named debtor."
(e) "Me"or "the above named debtor "

the serveral persons whose names, addresses and descriptions appear in the schedule endorsed hereon in sums severally set out against their names in the sixth column of such schedule for wages due to them respectively as workmen or others in (d) . . . . . in respect of services rendered by them respectively to (e) . . . . . during such periods before the date of the receiving order as are set out against their respective names in the fifth column of such schedule,for which said sums, or any part thereof, I say that thay have not nor hath any of them had or received any manner of satisfaction or security whatsoever.

Admitted to vote for K . . . . . Sworn at . . . . . this . . . . . day of . . . . . before me.

Deponent's signature.

Judger or Official Receiver *Commissioner.*

(FORM NO. 14.)

Order appointing a receiver.

(Section 56. Burma Insolvency Act.)

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of

WHEREAS (a)

(a) Here enter name, description and address of the insolvent.

was adjudicated an insolvent by order of this Court, dated . . . . . .19 . ., and it appears to the Court that the appointment of a Receiver for the property of the insolvent is necessary.

It is ordered that a receiving order be made against the insolvent and a receiving order is hereby made against the insolvent and

of

(or the Official Receiver) is hereby constituted Receiver of the property of the said insolvent.

ငင်းမှာ မြစား ဖြစ် သည်၊ သို့ တည်း မ ဟုတ် မြစား၏ ဖိုမင် စသည် ထို့ ဖြစ် သည်၊ သို့တည်း မဟုတ် မြစားက ခိုင်စေသည့် အ လုပ် သ မား နှင့် အခြား သူ အ တွက် ဆောင် ရွက်သူ ဖြစ်သည် ကိုဖေါ်ပြရမည်။
(ဂ) 'ကျွန်ုပ်' သို့တည်း မဟုတ် "အဆိုပါ....."
(ဃ)" ကျွန်ုပ် ခိုင်းစေသည့် အ လုပ် " သို့တည်း မ ဟုတ် "အ ထက် အ မည်ပါ မြစား ခိုင်း စေ သည့် အလုပ်"။
(င) 'ကျွန်ုပ်' သို့တည်း မဟုတ် "အထက်အမည် ပါမြစား "။

အမိန့်ချသည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ၊ အဆိုပါ စာရင်းပဉ္စမဇယားကွက်တွင် ငင်းတို့အမည်အသီးသီး နှင့်ယှဉ်လျက်ဖေါ်ပြထားသည့် ကာလအပိုင်းအခြားများအတွင်း၊ (ဂ).....
အတွက် ငင်းတို့ အသီးသီးက လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ (ဃ).....
.....တွင်၊ အလုပ်သမား၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားလုပ်ဆောင်သူများအဖြစ်နှင့် ငင်းတို့အသီးသီးသို့ပေးရန်ရှိသည့်အခကြေးငွေအတွက်၊ အဆိုပါစာရင်း ဆဋ္ဌမဇယားကွက်တွင် ငင်းတို့အမည်များနှင့် ယှဉ်လျက်ဖေါ်ပြထားသော ကြေးငွေအသီးသီးကို၊ လူမဲ့အဖြစ်စီရင် ဆုံးဖြတ်သော ၁၉..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့၌ငင်း၊ ယခုအခါတိုင်ငင်း၊ ပေးဆပ်ရန်တရားသဖြင့် အမှုန်အကန် ကြေးမြီတင်ရိုပါကြောင်း။ အဆိုပါကြေးငွေအလုံး အတွက်ဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်အတွက်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်ပေးဆပ်ခြင်း၊သို့တည်းမဟုတ်မည်သည့် အာမခံကိုမျှ ငင်းတို့က၊ သို့ဘည်းမဟုတ် ငင်းတို့အနက် မည်သူတဦးဘယောက်ကမျှ မရမရှိပါ ကြောင်း ကျွန်ုပ်မြွက်ဆိုပါသည်။

ကျပ်.....အတွက်မဲဆန္ဒပေးရန်လက်ခံသည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊..... ရက်နေ့တွင်၊ .....ဦး
ကျွန်ုပ် ရွေကျမ်းကျိန်ဆိုပါသည်။

ကျမ်းကျိန်ဆိုသူလက်မှတ်။

တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းထိန်းဝန်။

ကော်မိရှင်အရာရှိ။

(ပုံစံနံပါတ် ၁၄)

ပစ္စည်းထိန်း ခန့်အပ်သည့် အမိန့်စာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၆]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....
.....၏ကိစ္စ၌။

(က) ဤနေရာ၌ လူမဲ့ အဖြစ် ခံယူသူ အမည်၊ အ ကြောင်း အ ရာနှင့် လိပ်စာကို ထည့် သွင်း ရ မည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွဲပါ ဤတရားရုံး အမိန့်အရ၊ (က).....အား၊ လူမဲ့ အဖြစ် စီရင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည် ဖြစ်၍၊ လူမဲ့ အဖြစ် ခံယူသူပိုင် ပစ္စည်း အတွက် ပစ္စည်းထိန်း ခန့်အပ်ရန် လိုသည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်သည်ဖြစ်သောကြောင့်၊

လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ အပေါ်၌ ပစ္စည်း ထိန်းသိမ်းရန် အမိန့်ချမှတ်စေဟု အမိန့်ရှိရာ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ အပေါ်၌ ဤအမိန့်စာ အရ ပစ္စည်း ထိန်းသိမ်းရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်

And it is further ordered that the said Receiver (not being the Official Receiver) do give security to the extent of . . . . . and that his remuneration be fixed at

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . 19 .

Judge

(FORM NO. 15.)

Notice to persons claiming to be creditors of intention to declare final divident.

(Section 64, Burma Insolvency Act.)

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO OF 19 .

TAKE Notice that a final dividend is intended to be declared in the above matter, and that if you do not establish your claim to the satisfaction of the Court on or before the . . . . . day of . . . . . 19 , or such later day as the Court may fix, your claim will be expunged, and I shall proceed to make a final divident without regard to such claim.

Dated this . . . . . day . . . . . 19 . . . . . Receiver.

(Address.)

To

X. Y .

သည်။ ထို့ပြင်..... နေ၊ ..... ကို၊ (သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းထိန်းဝန်ကို) အဆိုပါ လူမဲ့ အဖြစ် ခံယူသူမှိုင် ပစ္စည်း အတွက် ပစ္စည်းထိန်း အရာရှိ အဖြစ် ဤအမိန့်စာ အရ ခန့်အပ်လိုက်သည်။ ထို့ပြင် (ပစ္စည်းထိန်းဝန် မဟုတ်သည့်) အဆိုပါ ပစ္စည်းထိန်း အရာရှိသည်၊ .....တန် အာမခံကို ပေးစေရန် နှင့် ၎င်း၏ အခကြေးငွေကို ..... ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်စေရန် ထပ်မံ အမိန့်ရှိ လိုက်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် တရားရုံး တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(ပုံစံနံပါတ် ၁၅)

အမြီးသတ် အမြတ်ဝေစု ပြဋ္ဌာန်းရန် ကြံရွယ်ကြောင်း မြို့ရှင် ဖြစ်ထိုက်သည်ဟု အဆိုပြုသူတို့သို့ ပေးသည့် နို့တစ်စာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၇]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

အထက်ပါကိစ္စတွင် အပြီးသတ် အမြတ်ဝေစုကို ပြဋ္ဌာန်းရန် ကြံရွယ်သည်ဖြစ်ရာ သင်၏ ရထိုက်ခွင့် တောင်းဆိုချက်ကို၊ ၁၉.....ခုနှစ်၊..... ရက်နေ့၊ သို့တည်း မဟုတ် ၎င်း နေ့ရက် ခန့်နောက် တရားရုံးက ခွင့်ပြုသတ်မှတ်သည့် နေ့တွင် ဖြစ်စေ၊ ထိုနေ့မတိုင်မီဖြစ်စေ၊ တရားရုံးက ကြေနပ်လောက်အောင် သင်က ထင်ရှားပြသခြင်းမရှိလျှင်၊ သင်၏ ရထိုက်ခွင့် တောင်းဆိုချက်ကို ထုတ်ပယ်ပစ်၍၊ အဆိုပါ ရထိုက်ခွင့်ကို လျှောက်ထား ခြင်း မပြုဘဲ အပြီးသတ် အမြတ်ဝေစုကို ခွဲဝေပေးရန် ကျွန်ုပ်ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ကြောင်း ကြားသိစေအပ်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့။

ဒီပဒစ္စည်းထိန်းအရာရှိ။
(လိပ်စာ)

မောင်ဖြူသို့။

(FORM NO. 16.)

Warrant of committal of debtor in insolvency proceedings.

(Section 69, Burma Insolvency Act.)

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO OF 19 .

To

THE SUPERINTENDENT OF THE JAIL AT

WHEREAS a petition has been presented to this Court that (1) . . . . . may be adjudged an insolvent :

AND WHEREAS the said . . . . . has been found upon inquiry duly made to have (2) . . . . . and has been sentenced by this Court to simple imprisonment for the term of

YOU ARE HEREBY directed to receive the said . . . . . into your custody, together with this warrant, and carry the aforesaid sentence into execution according to law.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . .19 .

Judge

(a) Here enter name, description and address. (b) Here enter the substance of (a), (b) or (c). as the case may be, of section 69

(FORM NO. 17.)

Summary administration - Notice to creditors.

(Section 74, Burma Insolvency Act.)

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of (a)

Take notice that on the . . . . . .day of . . . . . .19 . the abovenamed debtor presented a petition to this Court praying to be adjudicated an insolvent, and that on the . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . the Court being satisfied that the property of the debtor is not likely to exceed K 500, directed that the debtor's estate be administered in a summary manner and appointed the . . . . . day of . . . . . .19 . . . . for the further hearing of the said petition and the examination of the said debtor.

(a) Here enter name, description and address of debtor.

(ပုံစံနံပါတ် ၁၆)

လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုတွင် မြီစားကို ထောင်ဆို့ ပို့သည့် ဝါရမ်းစာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၉]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ် .....

.....မြို့၌၊ ထောင်ပိုင်ဒန်ထံသို့။

(၁) ..... ကို လူမဲ့ အဖြစ် စီရင် ဆုံးဖြတ်ပါမည့် အကြောင်းနှင့် ဤတရားရုံးသို့ လျှောက်လွှာ တင်သွင်းထားသည်ဖြစ်၍၊

နည်းလမ်းတကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးရာ၌ အဆိုပါ .....သည် (၂).....ကြောင်း ထင်ရှား သဖြင့်၊ ၎င်းအား အလုပ်မဲ့ ထောင်ဒဏ် .....ကျခံစေရန် ဤတရားရုံးက ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊

အဆိုပါ .....ကို၊ ဤဝါရမ်းစာနှင့် အတူ သင်၏ အချုပ်တွင် လက်ခံ၍၊ အထက် အဆိုပါ အပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်ကို တရားဥပဒေနှင့် အညီ အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရန် သင်အား ဤဝါရမ်းစာဖြင့် ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

၁၉ .....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(ကို) ဤနေရာ၌ အမည်၊ အကြောင်းအရာနှင့် လပ်စာကို ထည့် သွင်း ရမည်။

(၂) ဤနေရာ၌ ပုဒ်မ ၆၉၊ အပိုဒ်(က)( )၊ သို့တည်း မဟုတ် ( )၏ လိုရင်း အချက်ကို သက်ဆိုင်သည့် အလျောက် ထည့် သွင်းရမည်။

(ပုံစံနံပါတ် ၁၇)

အကျဉ်းချုပ်နည်းဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ မြို့ရှင်များသို့ ပေးသည့် နို့တစ်စာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၄]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

(က).....၏ကိစ္စ၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် အထက် အမည်ပါ မြီစားသည်၊ လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပါမည့် အကြောင်း ဤတရားရုံးသို့ လျှောက်ထားရာ၊ မြီစား ပိုင် ယွင်းမှာ၊ ကျပ် ၅၀၀ ထက် ပိုမိုဖွယ်ရာ မရှိကြောင်း တရားရုံးက ယုံကြည်ကြေနပ်သဖြင့်၊ မြီစားပိုင် ပစ္စည်းစုကို အကျဉ်းချုပ် နည်းဖြင့် စီမံခန့်ခွဲစေရန် ၁၉..... ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွင် ညွှန်ကြားလိုက်၍၊ အဆိုပါ လျှောက်လွှာကိုထပ်မံကြားနာ စစ်ဆေးရန်နှင့် အဆိုပါ မြီစားကို စစ်မေးရန် အတွက် ၁၉.....ခုနှစ်၊ ....ရက်နေ့ကို ချိန်းဆိုသတ်မှတ်လိုက်ကြောင်း ကြားသိစေအပ်သည်။

(ကို) ဤနေရာ၌ မြီစား၏ အမည်၊ အကြောင်းအရာနှင့် လိပ်စာကို ထည့် သွင်း ရမည်။

Also take notice that the Court may on the aforesaid date then and there proceed to adjudication and distribution of the assets of the aforesaid debtor. It will be open to you to appear and give evidence on that date. Proof of any claim you desire to make must be lodged in Court on or before that date.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . .19 .

Judge.

(FORM NO. 18 .)

Notice to show cause why charge should not be framed.

(Section 70, Burma Insolvency Act.)

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of insolvent.

To

THE INSOLVENT ABOVENAMED.

WHEREAS upon the report of the Receiver (or the representation of of a creditor), it has been made to appear to the Court that there is reasonable ground to believe that you have committed the following offence or offences, namely, (a)

(a) Here set out the substance of the offence or offences in the words of section 69 of the Act specifying the same, or as near thereto as circumstances admit.

You are hereby required to appear before this Court on the . . . . .day of . . . . . 19 . at 11 A.M. in the forenoon, to show cause, if any you have , why a charge (or charges) should not be framed against you of having committed the offence (or offences) aforesaid.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . 19 .

Judge.

ထိုပြင် အထက် အဆိုပါ နေ့ရက်၌ တချိန်တည်းနှင့် တနေရာတည်းတွင် အထက်အဆိုပါ မြီစားကို လူမဲ့ အဖြစ် စီရင် ဆုံးဖြတ်ရန်နှင့် ငင်းပိုင် ပစ္စည်းများကို ခွဲဝေပေးရန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာ ရှိကြောင်းကိုလည်း ကြားသိစေအပ်သည်။ ထိုနေ့ရက်တွင် သင်လာရောက်၍ သက်သေခံချက်ပေးရန် လုတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ရထိုက်ခွင့် တောင်းဆိုချက် တခုခုကို သင်ပြုလုပ်လိုလျှင် ထိုရထိုက်ခွင့် ထင်ရှားပြချက်ကို ထိုနေ့ရက်တွင် ဖြစ်စေ၊ ထိုနေ့ရက်မတိုင်မီ ဖြစ်စေ တရားရုံးတွင် တင်သွင်းရမည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွင် တရားရုံး တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(ပုံစံနံပါတ် ၁၈)

မည်သည့်အတွက် စွဲချက်မတင်ထိုက်ကြောင်း အကြောင်းပြရန် နို့တစ်စာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၀]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအမွှဲမှုနံပါတ် _____

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ.....၏ ကိစ္စ၌။

အထက်အမည်ပါ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူသို့။

ပစ္စည်းထိန်းအရာရှိ၏ အစီရင်ခံချက်၊ (သို့တည်းမဟုတ် မြီရှင်တဦးဖြစ်သူ.....နေ၊ .....၏ ပြောဆိုတင်ပြချက်) အရ၊ အောက်ဖေါ်ပြပါပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုများကို သင်က ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း ယုံကြည်ရန် သင့်လျော်သောအကြောင်းရှိသည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းပြစ်မှုများမှာ (က)..... .....ဖြစ်သည်။

(က) ဤနေရာ၌ ပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုများ၏ အကျဉ်းချုပ်ကို၊ သို့မဟုတ် ၁၉၀၉ ခုနှစ်၊ အကျိုးဆက်ပြစ်မှုများအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၉ ပါ ပြစ်မှုကို ဖေါ်ပြသည့်စကားများဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကြောင်းခြင်းရာအလျောက် ထိုစကား များနှင့် နီးနီးသမျှ နီးစပ်သော စကားများဖြင့် ဖြစ်စေ ဖေါ်ပြရမည်။

အထက်အဆိုပါပြစ်မှု၊ (သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုများ)ကို ကျူးလွန်ကြောင်းနှင့် သင့်အပေါ်တွင် မည်သည့်အတွက်စွဲချက် (သို့တည်းမဟုတ် စွဲချက်များ) မတင်သင့်ကြောင်း အကြောင်းပြရန် ရှိလျှင်၊ အကြောင်းပြရန်အတွက် ၁၉.....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့ နံနက် ၁၁ နာရီအခါနှင့် ဤတရားရုံးရှေ့သို့ လာရောက်ရန် ဤနို့ တစ်စာဖြင့်သင့်အား ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(FORM NO. 19 .)

Warrant against debtor about to abscond, etc.

[Section 21 (3), Burma Insolvency Act.]

IN THE DICTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

(a) Here enter name, description and address of debtor.

In the matter of (a)

To

THE BAILIFF OF COURT, AND

THE SUPERINTENDENT / OFFICER-IN-CHARGE OF THE JAIL AT

WHEREAS it hath been to appear to the satisfaction of the Court that there is probable reason for believing that the abovenamed debtor with intent to defeat or delay his creditors or to avoid the process of the Court (b)

(b) Specify the facts in the words of the proviso (i) or (ii) of section 21.

These are therefore to require you the said Bailiff to take the said (a)

and to deliver him to the Superintendent / Officer-in-charge of the jail at . . . . . and you the said Superintendent / Officer-in-charge of the said jail to receive the said . . . . . and him safely to keep in the said prison until such time as this Court may order.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . I9 .

Juage.

(FORM NO. 20.)

Warrant of Arrest

(Section 21 (3), Burma Insolvency Act.)

IN THE DICTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

(a) Here enter name, description and address of debtor.
(b) Here enter name, of the applicant.

In the matter of (a)

To

THE BAILIFF OF THE COURT

WHEREAS on the application of (b) . . . . . it hath been made to appear to the satisfaction of the Court that there is reason for believing that the abovenamed debtor (c)

(ပုံစံနံပါတ် ၁၉)

ထွက်ပြေးဘိမ်းရှောင်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပြုမည့်ဆဲဆဲဖြစ်သော မြီစားအပေါ် ၌ ထုတ်သည့် ဝါရမ်းစာ

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၃)]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

(က) ဤနေရာတွင် မြီစား၏ အမည်၊ အကြောင်း အရာနှင့် လိပ်စာကို ထည့် သွင်း ရမည်။

(ခ) အကြောင်းခြင်းရာများကို ပုဒ်မ ၂၁၊ ခွင်းချက် (၁) ဆိုတည်း မဟုတ် (၂) ပါ စကား အဂိုင်း ဖေါ်ပြရမည်။

(က) .....၏ကိစ္စ၌ တရားရုံးဘိသစ်နှင့်

.....မြို့ရှိ ထောင်ပိုင်ဝန် / ထောင်တာဝန်ခံအရာရှိ သို့။

အသက်အမည်ပါ မြီစားသည်၊ မိမိ၏မြို့ရှင်များ အကြံအစည် ပျက်ပြားစေရန်ဖြစ်စေ၊ နှောင့်နှေးစေရန်ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးက ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို လွှဲဖယ်ရှောင်ရှားစေရန် ဖြစ်စေ ကြံရွယ်၍၊ (ခ).....ဟု ယုံကြည်ယူဆဘွယ်ရာ အကြောင်းယုတ္တိရှိကြောင်း တရားရုံးကြေနပ်လောက်အောင် ပေါ် ပေါက်သည် ဖြစ်သောကြောင့်၊

အဆိုပါ (က).....ကို အဆိုပါ အသင်ဘိလစ်ဖြစ်သူက ဖမ်းဆီးပြီးလျှင်၊ .....မြို့ရှိ ထောင်ပိုင်ဝန် / ထောင်တာဝန်ခံအရာရှိ သို့ အပ်ပေးစေရန်၊ ထို့အပြင် အဆိုပါ အသင် ထောင်ပိုင်ဝန် / ထောင်တာဝန်ခံအရာရှိ ဖြစ်သူက အဆိုပါ.....ကိုလက်ခံ၍ အဆိုပါ အကျဉ်းထောင်တွင် ဤတရားရုံးက ဆင့်ဆိုသည့် အချိန်ကာလတိုင်အောင် လုံခြုံစွာထားရှိစေရန် ဝါရမ်းစာအရ ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(ပုံစံနံပါတ် ၂၀)

လူဖမ်းဝါရမ်း

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၂]

.....ခရိုင် တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

(က) ဤနေရာ၌ မြီစား အမည်၊ အကြောင်း အရာနှင့် လိပ်စာကို ထည့် သွင်း ရမည်။

(က).....၏ကိစ္စ၌။ တရားရုံးဘိလစ်သို့။

(ခ) .....၏ လျောက်ထားချက်အရ၊ အထက်အမည်ပါ မြီစားသည် (ဂ).....ဟု ယုံကြည်ယူဆလောက်သည့် အကြောင်း ယုတ္တိရှိကြောင်း တရားရုံး ကြေနပ်လောက်အောင် ပေါ် ပေါက်သည် ဖြစ်သောကြောင့်၊

(c) specify the facts in the words of section 32.

These are to command you to arrest the said debtor and to bring him before this Court with all convenient speed.

You are further commanded to return this warrant on or before the . . . . . day of . . . . . 19 , with an endorsement certifying the day and manner in which it has been executed, or the reason why it has not been executed.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . .day of 19

Judge.

(FORM NO. 21.)

Warrant of Arrest for Recommitment under Section 23 (2).

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19 .

In the matter of

To

THE BAILAFF OF THE COURT

WHEREAS the abovenamed debtor was released from custody under an order of this Court, dated the . . . . . day of . . . . . 19 . And whereas by order,dated the . . . . . day of . . . . . 19 , this Court has ordered the said . . . . . to be arrested and recommitted to his former custody pursuant to section 23 (2) of the Burma Insolvency Act. These are to command you to arrest the said . . . . . and to bring him before the Court with all convenient speed.

You are further commanded to return this warrant on or before the . . . . . day of . . . . . 19 , with an endorsement certifying the day on and the manner in which it has been executed, or the reason why it has not been executed.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . 19 .

Judge.

(ခ) ဤနေရာ၌ လျှောက်သူ၏ အမည်ကို ထည့် သင်း ရမည်။

(ဂ) အကြောင်းခြင်းရာများကို ပုဒ်မ ၃၂ ပါစကားအတိုင်း ဖေါ်ပြရမည်။

အဆိုပါ မြီခံးကို ဖမ်းဆီးပြီးလျှင်၊ ၎င်းကို ဤတရားရုံးရှေ့သို့ လျင်သင့်သလောက် လျင်မြန်စွာ ဆောင်ယူလာ စေရန် သင့်အား ဤဝါရမ်းစာဖြင့် အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ထို့ပြင်၊ဤဝါရမ်းစာကို မည်သည့် နေရက်တွင် မည်သည့်နည်းလမ်းအရ အတည်ပြုကြောင်းကို သက်သေခံသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်အတွက်ဝါရမ်း အတည်မဖြစ်သည့် အကြောင်းပြချက်ကို သက်သေခံသည့် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်နှင့် တကွ ၁၉.....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွင်ဖြစ်စေ၊ ထိုနေ့မတိုင်မီဖြစ်စေ ပြန်သွင်းစေရန် သင့်အားထပ်မံ အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

(ပုံစံနံပါတ် ၂၁)

[ပုဒ်မ ၂၃ (၂) အရ ထောင်သို့ပြန်၍ပို့ရန်အတွက် လူဖမ်းဝါရမ်း]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉ ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

.....၏ကိစ္စ၌။

တရားရုံးဘီလစ်သို့။

၁၉ ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့စွဲပါ ဤတရားရုံးအမိန့်အရ အထက အမည်ပါ မြီစားကို အချုပ်မှလွှတ်လိုက်သည်ဖြစ်ရာ၊ မြန်မာနိုင်ငံလူမှုအဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (၂) နှင့်အညီ၊ ၁၉ ခုနှစ်၊.....ရက် နေ့စွဲပါ အမိန့်အရ အဆိုပါ .....ကို ဖမ်းဆီး၍ ယခင်ကကျခံသည့် အချုပ်သို့ ပြန်ပို့စေရန် ဤတရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အဆိုပါ .....ကို ဖမ်းဆီးပြီးလျှင်၊ ၎င်းကို ဤတရားရုံးရှေ့သို့ လျင်သင့်သလောက် လျင်မြန်စွာ ဆောင်ယူလာစေရန် သင့်အား ဤဝါရမ်းစာဖြင့် အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ထို့ပြင် ဤဝါရမ်းစာကို၊ မည်သည့်နေ့ရက်တွင် မည်သည့်နည်းလမ်းအရ အတည်ပြုကြောင်းကို သက်သေခံသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်အတွက် ဝါရမ်းအတည်မဖြစ်သည့်အကြောင်းပြချက်ကို သက်သေခံသည့် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်နှင့်တကွ၊ ၁၉ ခုနှစ်၊..... ရက်နေ့တွင်ဖြစ်စေ၊ ထိုနေ့မတိုင်မီဖြစ်စေ၊ ပြန်သွင်းစေရန် သင့်အားထပ်မံ အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ်ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ခေးတိုးထုတ်ခပေးလိုက်သည်။

ထရားသူကြီး။

(FORM NO. 22.)

Warrant of Recommitment of Insolvent under Section 23 (2).

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19

(a) Full name of debtor.

In the matter of (a)

To

SUPERINTENDENT OF THE JAIL AT

WHEREAS the abovenamed debtor who was imprisoned under a warrant (b) . . . . . was released from custody by order of this Court,dated the . . . . . day of . . . . . 19 , pursuant to the provisions of the Burma Insolvency Act. And whereas the order of adjudication made against the said debtor having been annulled, this Court did by order, dated the . . . . . day of . . . . . 19 , order the said debtor to be recommitted to his former custody under section 23 (2) of the said Act.

(b) Give full particulars.

These are to command you to receive the said (a) . . . . . back into your custody in the . . . . . Civil prison and there to keep him according to the tenor of the warrant aforesaid. And you, the Superintendent of the said jail, will take note that upon receipt of the said (a) . . . . . into your custody under this recommitment all processes which were in force aginst the person of the said (a) . . . . . at the time of such release as aforesaid shall be deemed to be still in force against him as if such order of release had not been made.

Given under my hand and the seal of the Court this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

Judge.

Note :- Subsistence allowance of prisoner for . . . . . days at the rate of K 15 per mensem sent herewith, K

(ပုံစံနံပါတ် ၂၂)

ပုဒ်မ ၂၃ (၂) အရ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူကို ထောင်သို့ ပြန်ပို့သည့်ဝါရမ်းစာ

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အလေးအဖွဲ့မှုနံပါတ် .....

(ကသ).....၏ကိစ္စ၌။

(က) မြို့စား၏အမည်အပြည့်အစုံ။ .....မြို့ရှိ ထောင်ပိုင်ဝန်သို့။

(ခ) အကြောင်းအရာအပြည့်အစုံတို့၏ပြပါ။ (ခ).....ဝါရမ်းစာအရ အကျဉ်းချထားခြင်းခံရသူ အထကအမည်ပါ မြို့စားကို၊ မြန်မာနိုင်ငံလူမဲ့အဖြစ် ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ၁၉..... ခုနှစ်.....ရက်နေ့စွဲပါ ဤတရားရုံးအမိန့် အရ အချုပ်မှလွှတ်လိုက်သည်ဖြစ်ရာ၊ အဆိုပါ မြို့စားအပေါ်တွင် ချမှတ်သည့် လူမဲ့အဖြစ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်ဖြစ်၍၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (၂) အရ ဒေသိပါမြို့စားကို ယခင်က ကျုံးသည့် အချုပ်သို့ ပြန်ပို့စေရန်၊ ၁၉.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်အရ ဤတရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်ဖြစ်သောကြောင့်၊

အဆိုပါ (က).....ကို၊.....တရားမ အကျဉ်းထောင်တွင် သင်၏အချုပ်အတွင်း ပြန်၍လက်ခံပြီးလျှင်၊ အထက်အဆိုပါ ဝါရမ်းစာပါ သတော အဓိပ္ပါယ်နှင့်အညီ ထိုအကျဉ်းထောင်တွင်ထားရှိစေရန် သင့်အား အမိန့်ရှိလိုက်သည်။ ထို့ပြင် ဤထောင်ပြန်ပို့ချက်အရ အဆိုပါ (က).....ကို သင်၏အချုပ်တွင်လက်ခံရရှိသောအခါ၊ အဆိုပါ (က).....အပေါ်၌၎င်း၊ ဒေတက်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း လွှတ်လိုက်စဉ်အခါက အတည်ဖြစ်သည့် ဆောင်ရွက်မှုအရပ်ရပ်မှာ၊ အဆိုပါ လွှတ်သည့်အမိန့်ကို ချမှတ်ခြင်းမပြုဘိသကဲ့သို့ ထင်းအပေါ်၌ အတည်ဖြစ်လျက်ရှိနေသေးသည်ဟု မှတ်ယူရမည့်အခြောင်းကို အဆိုပါထောင်ပိုင်ဝန်ဖြစ်သူ သင်ကမှတ်သားရမည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊ .....ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ်ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးလိုက်သည်။

တရားသူကြီး။

မှတ်ရန်။ ။ဘလလျှင် ၁၅ ကျပ်နှုန်းဖြင့်.....ရက်အတွက် အကျဉ်းသား၏စားစရိတ်ငွေကျပ်..... ကို ဤဝါရမ်းစာနှင့် အတူ ပေးပို့လိုက်သည်။

(FORM NO. 23.)

Protection Order.

[Section 31 (1), Burma Insolvency Act.]

IN THE DISTRICT COURT OF

MISCELLANEOUS NO. OF 19

In the matter of insolvent.

Ex-parte-

UPON reading the application of the insolvent abovenamed praying for an order for his protection from arrest and upon hearing this day . . . . . for the insolvent, and . . . . . for the creditors.

It is ordered that the insolvent (a) . . . . . be and he is hereby granted protection from arrest and detention in custody until the final disposal of the matter of his insolvency unless in the meantime this order shall be revoked, and that such protection shall commence and take effect from the date hereof, and shall be in respect of the debts and liabilities * entered in the insolvent's schedule with the exception of the debts due to (b)

Given under my hand and the seal Court this . . . . . day of . . . . . 19 . . . . . .

Judge.

(a) Full name. * Where schedule is not filed and the other applies to any specified debts add here "following" and specify the debts, omitting "entered, etc." (b) Enter full name, description and address of creditor.

* Notification No. 8 (General), dated the 4th March 1940.

(ပုံစံနံပါတ် ၂၃)

(ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အမိန့်)

[မြန်မာနိုင်ငံ လူမဲ့အဖြစ်ခံယူခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ (၁)]

.....ခရိုင်တရားမရုံး၌။

၁၉.....ခုနှစ်၊ အသေးအဖွဲမှုနံပါတ်.....

လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ.....၏ကိစ္စ၌။

တဖက်သတ်။

မိမိကိုမမ်းဆီးခြင်းမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် အမိန့်ချမှတ်ပါမည့်အကြောင်း အထက်အမည်ပါ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ၏ လျှောက်ထားချက်ကို ဖတ်ရှုပြီး၍၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ အတွက်.....နှင့် မြို့ရှင်မျှားအတွက်.....ကို ယနေ့ကြားနာပြီးသျှင်၊

ဤအမိန့်ကို ကြားကာလအတောအတွင်း ရုပ်သိမ်းခြင်းမရှိခဲ့လျှင်၊ ၎င်း၏ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူမှုကိစ္စကို အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ပြီးသည်တိုင်အောင် လူမဲ့အဖြစ်ခံယူသူ (က)..... အား၊ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် အကျဉ်းခံစေခြင်းမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးစေဟု အမိန့်ချရာ၊ ထိုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ဤအမိန့်အရ ၎င်းအားပေးလိုက်သည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုမှာ၊ ဤအမိန့် ချမှတ်သည့်နေ့ရက်မှ စ၍အတည်ဖြစ်စေရမည်ဖြင့်၊ (ခ).....သို့ပေးရန်ရှိသော ကြွေးမြီမျှားမှတပါး၊ လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ၏စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားသည့် * ကြွေးမြီမျှားနှင့် တာဝန်များအတွက် ဖြစ်စေရမည်။

၁၉ ခုနှစ်၊..... .....ရက်နေ့တွင် တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍၊ ကျွန်ုပ်လက်မှတ် ရေးထိုးထုတ်ပေးလိုက်သည်။

(က) အမည်၊ ဇာတိပြည်နယ်စသို့။

(ခ) မြို့ရွာ၏ အမည်၊ အကြောင်း အရာ၊ လိပ်စာ အပြည့်အစုံကို ရေးသွင်းရမည်။

တရားသူကြီး။

* စာရင်းတင်သွင်းခြင်းမရှိ၍၊ အမိန့်မှာ ဆီးခြားကြွေးမြီမျှားနှင့် သက်ဆိုင်လျှင် "လူမဲ့အဖြစ် ခံယူသူ . . . ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားသည့်" စကားကိုချန်လှပ်၍၊ "အောက်ပါ" ဆိုသည့်စကားကို ဤနေရာတွင်ထည့်သွင်းရမည်။

APPENDIX II.

RULES UNDER THE GUARDIANS AND WARDS ACT.

The Hight Court, Rangoon * has made the following rules under section 50 of the Guardians and Wards Act :-

1. In these rules except where the context requires or declares another meaning :

Definitions.

(a) 'Judge' means and includes a Judge of the Hight Court, Rangoon or a Judge of a District Court subordinate to that Court.

(b) 'Registrar'means the Registrar of the High Court, Rangoon, Original Side, and includes the Deputy Registrars on the Original Side of the said Hight Court.

2. All proceedings under the Act shall be entitled in the matter of the Act and in the matter of the minor.

Title of proceedings.

3. An application by any person, other than the Collector, for the appointment of a guardian, or for a declaration that a person is the guardian of a minor shall be by original petition.

Application for appointment of guardian.

4. The application shall, in addition to the particular required by section 10 of the Act, state whether the minor is entitled to any property absolutely, or subject to the rights or interests of any other person, and whether any property is subject to any, and what, incumbrance ; and shall specify all persons of the same degree of relationship as, or of nearer degree than the proposed guardian, and where a female is proposed as guardian, the nearest male relation of the minor.

Contents of application.

* Notification No. 8 (General), dated the 4th March 1940.

နောက်ဆက်တွဲ ၂

အုပ်ထိန်းသူများနှင့် အုပ်ထိန်းခံရသူများ အကျဉ်းပဒေအရ နည်းဥပဒေများ

အုပ်ထိန်းသူများနှင့် အုပ်ထိန်းခံရသူများ အကျဉ်းပဒေ ပုဒ်မ ၅၀ အရ အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို ရန်ကုန်မြို့ တရားလွှတ်တော်* က ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်များ။

၁။ ။ဖွဲ့နေသောအခါ အခြား အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရန် လိုအပ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား အဓိပ္ပါယ်ပြဋ္ဌာန်းသည့် အချက်တွင်မှ တပါး ဤနည်းဥပဒေများ၌၊

(က) "တရားသူကြီး" ဆိုသည်တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးချုပ် လက်အောက် ခရိုင် တရားမရုံး တရားသူကြီးကို ဆိုလိုသည်ဖြင့်၊ ၎င်းတို့လည်းပါဝင်သည်။

(ခ) "အတွင်းဝန်" ဆိုသည်တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားရုံးချုပ်မူလဘက်ဆိုင်ရာ အတွင်းဝန်ကို ဆိုလိုသည်ဖြင့်၊ အဆိုပါ တရားရုံးချုပ် မူလဘက်ဆိုင်ရာ ဒုတိယအတွင်းဝန်များလည်း ပါဝင်သည်။

မူခင်းအမည်။

၂။ ။အကျဉ်းပဒေအရ မူခင်းအရပ်ရပ်ကို အကျဉ်းပဒေ ကိစ္စ၌၊ ထို့ပြင် အရွယ်မရောက်သေးသူ ကိစ္စ၌ဟူ၍ အမည်တပ်ရမည်။

အုပ်ထိန်းသူ ခန့်အပ်ရန် လျောက်လွှာ။

၃။ ။ကော်လိတ်တော်အရာရှိမှတပါး၊ အခြားသူ တဦးတယောက်က အုပ်ထိန်းသူ ခန့်အပ်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် တဦးတယောက်သောသူမှာ အရွယ်မရောက်သေးသူဘဦး၏ အုပ်ထိန်းသူ ဖြစ်ကြောင်း ကျေညာရန် လျောက်တောင်းချက်ကို မူလလျောက်လွှာဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။

လျောက်လွှာတွင် ပါဝင်ရမည့် အချက်များ။

၄။ ။လျောက်လွှာတွင် အကျဉ်းပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ အရ ဖော်ပြရန်လိုအပ်သည့် အကြောင်းအချက်များအပြင်၊ အရွယ်မရောက်သေးသူမှာပစ္စည်း တစုံတရာကို လုံးလုံးလျားလျား ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ သို့တည်း မဟုတ် အခြားသူ တဦးတယောက်၏ ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်၊ သို့တည်း မဟုတ် အကျိုးသက်ဆိုင်ခွင့်ကို အထောက်အထားပြု၍ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ပစ္စည်း တစုံတရာပေါ်တွင် အပေါင်အနှံ ရှိ-မရှိနှင့် မည်သည့် အပေါင်အနှံမျိုး ရှိသည်ကို ဖော်ပြရမည်။ ထို့ပြင် ရည်ရွယ်သည့် အုပ်ထိန်းသူနှင့် တန်းတူ ဆွေမျိုးတော်စပ်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းထက် ပို၍ စပ်နီးစပ်ဝ ဆွေမျိုးတော်စပ်သူ အားလုံးတို့ကိုလည်း၊ အုပ်ထိန်းသူအဖြစ် ခန့်အပ်ရန် မိန်းမဘဦးတယောက်ကို ရည်ရွယ်သည်ဖြစ်လျှင် အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ အနီးဆုံးဆွေမျိုး တော်စပ်သူ ယောကျ်ား မည်သူ ဖြစ်သည်ကိုလည်း သီခြားဖော်ပြရမည်။

* ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက် နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၈ (အများဆိုင်ရာ)။

5. Where the father of the minor is living, and is not proposed as guardian, the application shall also state any facts relied on as showing that he is unfit to act as guardian of the minor, or that he consents to the application.

Where father of minor is living.

6. Where it is proposed to deal with any property of the minor in manner mentioned in section 29 of the Act, the grounds of the application, and the relief prayed, shall be stated shortly in the original petition, and it shall not be necessary to present a separate petition or application.

Where property of minor is proposed to be dealt with.

7. The declaration of the willingness of the proposed guardian to act may be written at the foot of, or annexed to, or exhibited with, the petition.

Declaration of willingness of proposed guardian.

8. Notice of the application in the form prescribed ($\frac{\text{O. S.}}{\text{Civil 116}}$) shall be issued and served in manner prescribed for summons to a defendant.

Notice of and setting down application

The Judge or Registear may also direct the petitioner to publish the notice in such newspaper or newspapers as he thinks fit, and shall direct such publication in any case in which the petitioner is the Collector, or is not a relation of the minor.

9. Unless the Judge otherwise orders, a person appointed or declared to be guardian of the property of the minor shall give security, in the bond of himself (From $\frac{\text{O. S.}}{\text{Civil 117}}$) and one or more sureties for the amount or value of the moveable property, and of twice the amount of the annual rents, profits or other income of the moveable and immoveable property, to be received or accounted for by the guardian : and shall furnish the statement of the property and debts mentioned in sub-section (b) of section 34 of the Act, and shall pass his account once in every six months.

Security by guardian.

Statement of property and passing accounts.

၅။ ။အရွယ် မရောက်သေးသူ၏ အဘမဟုတ် အသက်ရှင်လျက်ရှိသော်လည်း၊ ၎င်းကို အုပ်ထိန်းသူအဖြစ် ရည်ရွယ်ခြင်း မရှိလျှင်၊ ၎င်းမှာ အရွယ် မရောက်သေးသူ၏ အုပ်ထိန်းသူအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် သင့်လျော်ဘူး မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားစေသည့် အထောက်အထားပြုသည့် အချက်များကိုလည်း လျှောက်လွှာ၌ ဖေါ်ပြရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှောက်လွှာတင်သွင်းသည်ကို ၎င်းကဆန္ဒော့တူညီကြောင်းကိုလည်း ဖေါ်ပြရမည်။

အရွယ် မရောက်သေးသူ၏ အဘ အသက်ရှင်လျက်ရှိသည့် အချက်တွင်။

၆။ ။အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ တွ ေဖေါ်ပြသည့် နည်းလမးအရ၊ အရွယ် မရောကသေးသူ၏ ပစ္စည်းတခုခုကို စီမံဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်သည့် အချက်တွင် မည်သည့်အတွက် လျှောက်လောင်း ရသည့်အကြောင်းပြချက်များနှင့် တောင်းဆိုသည့် သက်သာခွင့်ကို မူလ လျှောက်လွှာတွင် အတိုချုပ်ဖေါ်ပြရမည်။ သီးခြား လျှောက်လွှာ သို့တည်းမဟုတ် လျှောက်တောင်းချက် တင်သွင်းရန်မလိုစေရ။

အရွယ် မရောက်သေးသူ၏ ပစ္စည်းကို စီမံ ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်သည့်အချက်တွင်။

၇။ ။ရည်ရွယ်သည့် အုပ်ထိန်းသူက ဆောင်ရွက် လိုကြောင်း မြွက်ဆိုချက်ကို လျှောက်လွှာ၏ အောက်ခြေတွင် ရေးသားရှိဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှာနှင့် အတူ ပူးတွဲရှိဖြစ်စေ၊ လျှောက်လွှာနှင့်အတူ တင်ပြရှိဖြစ်စေ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ရည်ရွယ်သည့် အုပ်ထိန်းသူက ဆောင်ရွက်လိုကြောင်း မြွက်ဆိုချက်။

၈။ ။သတ်မှတ်ထားသည့်ပုံစံ($\frac{\text{မူလဆက် (၃၇)}}{\text{တရားမ ၁၁၆}}$) နှင့် ရေးသားသည့် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းကြောင်း နို့တစ်စာကို ထုတ်ပေးရမည်ဖြင်၊ တရားမမူ တရားခံအပေါ်တွင် ချအပ်ရန် သမ္မာန်စာအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ချအပ်ရမည်။

လျှောက်လွှာ ထင်သွင်းကြောင်း နို့ တစ်စာ နှင့် လျှောက်လွှာကို ဖေါ်ပြခြင်း။

တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် အတွင်းဝန်သည် မိမိသင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့် သဘင်းစား၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းစာများတွင် နို့ တစ်စာကို ထုတ်ပြန်ကြော်ငြာရန်လည်း လျှောက်လွှာ တင်သွင်းသူအား ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။ ထို့ပြင် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းသူသည် ကောလိတ်တော် အဆုံးရှိဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရွယ် မရောက်သေးသူ၏ ဆွေမျိုး မဟုတ်သည့် အချက်တွင် ထိုသို့ ထုတ်ပြန်ကြော်ငြာစေရန် ဆင့်ဆိုရမည်။

၉။ ။တရားသူကြီးက အခြားနည်းအမိန့်ချမှတ်သည် မဟုတ်သည်မဟုတ်လျှင် အရွယ် မရောက်သေး သူ၏ ပစ္စည်းကို အုပ်ထိန်းသူ အဖြစ် ခန့်အပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျေညာခံရသူသည်၊ ရွှေပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်း၏ ကြေးငွေ၊ သို့တည်းမဟုတ် တန်ဘိုးအတွက် ထို့ပြင် အုပ်ထိန်းသူကခရှိမည်၊ သို့တည်းမဟုတ်စာချင်းရှင်းပြရမည့် ရွှေပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းနှင့်မရွှေမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းတို့မှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် ငါးရမ်းခများ၊ အမြတ်အစွန်းများ၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား ဝင်ငွေများ နှစ်ဆဖြစ်သည့် ကြေးငွေအတွက် မိမိကိုယ်တိုင်နှင့် ခံဝန်သူ တယောက်

အုပ်ထိန်းသူက အာမခံပေးရခြင်း။

10. If the security mentioned in Rule 9 be furnished by the guardian by his executing a Bond with a surety or sureties (including in the latter term a Guarantee Society) the surety or sureties shall be entitled, by an application, to bring to the notice of the Court any act, omission or neglect of any duty cast on him by law on the part of the guardian or any other circumstances which would entitle the surety or sureties to be discharged from the obligation created by such Bond and the Court may thereupon make such order and on such terms as it may think fit. Such application may be made by petition to the Judge who deals with miscellaneous matters.

11. The surety or sureties mentioned in Rule 10 shall be entitled to notice of any application to the Court on the part of the guardian or any other party interested, relating to any property in the management or under the control of the guardian which may affect the risk undertaken by the surely or sureties under the Security Bond furnished by the guardians and the Court upon hearing the said surety or sureties may make such order as to his or their costs of appearance on such application, as to it may seem fit. No order passed on any such application shall, however, be vitiated by any irregularity in or failure to effect service of the notice herein mentioned.

12. When the person appointed a guardian of the person and/ or property of a minor on giving security fails to complete the security required to be furnished by him within three months from the date of the order requiring the security to be given unless the time for furnishing security has been extended, the petition for the appointment of such guardian as aforesaid may be taken off the file; provided that notice has been given by its inclusion in one of the Registrar's lists. An endorsement to the effect that it has been taken of the file shall be signed by a Registrar under and by virtue of this rule and without further order.

Consequence of non-completion of Security.

ဖြစ်စေ၊ တဒေသာ ဂ်ာဂ်ာပို့၍ဖြစ်စေ၊ ခံဝန်ချုပ် (မူလဘက် ပုံစံ)ချုပ်ဆို၍အာမခံပေးစေရမည်။ ထိုပြင်အက်ဥပဒေ ၃၄၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပစ္စည်းနှင့် ကြွေးမြီစာရင်းကို တင်သွင်းရမည့်ပြင်၊ ခြောက်လလျင် တကြိမ်ကျ မိမိ၏ငွေစာရင်းကို အတည်ပြုစေရမည်။

ပစ္စည်းစာရင်းနှင့် ငွေစာရင်းကို အတည်ပြုခြင်း။

၁၀။ ။အုပ်ထိန်းသူက ခံဝန်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် (အာမခံ သတင်း အပါအဝင် ဖြစ်သည့်)ခံဝန်သူများနှင့်တကွခံဝန်ချုပ်ကိုချုပ်ဆိုခြင်း အားဖြင့် နည်းဥပဒေ ၉ တွင်ဖော်ပြထားသည့်အာမခံကိုပေးခဲ့လျှင်အုပ်ထိန်းသူ၏ ပြုလုပ်မှု ပျက်ကွက်မှု၊သို့တည်းမဟုတ် အုပ်ထိန်းသူအပေါ်၌ တရားဥပဒေအရ တင်ထားသည့်တာဝန်ဝတ်တရားလစ်ဟင်းမှု တခုခုကိုသော်၎င်း၊ အဆိုပါ ခံဝန်ချုပ်အရ တင်ထားသည့် တာဝန်မှ ခံဝန်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ခံဝန်သူတို့လွှတ်မြောက်ခွင့်ရရှိစေသည့် အခြား ကြောင်းခြင်းရာ တခုခုကို သော်၎င်း၊ ဝထားရှိသို့လျှောက်လွှာ တင်သွင်းခြင်းဖြင့် ပြောကြားခွင့် ရှိစေရမည်။ ထိုသို့ ပြောကြားသည့်အခါ တရားရုံးက သင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့် အမိန့်ကို သင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့် စည်းကမ်းချက်များ ထား၍ ချမှတ်နိုင်သည်။ ထိုသို့သော လျှောက်ချက်ကို အသေးအမွှေ ကိစ္စများကို စီမံဆောင်ရွက်သည့် တရားသူကြီးထံ လျှောက်လွှာတင်သွင်းခြင်းဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၁၁။ ။အုပ်ထိန်းသူက စီမံအုပ်ချုပ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်သည့် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ အုပ်ထိန်းသူက ပေးသည့် ခံဝန်ချုပ်အရ ခံဝန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခံဝန်သူများက ခံယူထားသည့် တာဝန်ကို ထိခိုက်နိုင်သော လျှောက်လွှာ တခုခုကို အုပ်ထိန်းသူကသော်၎င်း၊ အခြား အကျိုးသက်ဆိုင်သူ အမှုသည်ကသော်၎င်း၊ ဝထားရှိသို့ တင်သွင်းသည့်အခါ၊ နည်းဥပဒေ ၁၀ တွင် ဖော်ပြထားသည့် ခံဝန်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ခံဝန်သူများက ထိုလျှောက်လွှာ တင်သွင်းကြောင်း ကြားသိစေသည့် နို့တစ်စာ ရထိုက်ခွင့် ရှိစေရမည်။ ထိုပြင် တရားရုံးက အဆိုပါခံဝန်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ခံဝန်သူများကို ကြားနာသည့်အခါ၊ ထိုလျှောက်လွှာနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းကဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ကဖြစ်စေ လာရောက်ရာ ကုန်ကျသည့် တရားစရိတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးကသင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့်အတိုင်း အမိန့် ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ဤတွင် ဖော်ပြထားသည့် နို့တစ်စာကို ချအပ်ရာ၌ ထုံးနည်းမကျခြင်း တခုခုကြောင့် သော်၎င်း၊ အတည်မဖြစ် ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့်သော်၎င်း ထိုသို့သော လျှောက်လွှာ၊ပါ တွင်ချအပ်သည့်မည်သည့် အမိန့်မျှ ပျက်ပြယ်ခြင်း မရှိစေရ။

အာမခံပေးခြင်း မပြီးပြတ်သည့်အတွက် မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း။

၁၂။ ။အာမခံ ပေးလျှင် အရွယ် မရောက်သေးသူ ကိုယ်နှင့်၊ သို့တည်း မဟုတ် ပစ္စည်းအတွက် အုပ်ထိန်းသူအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသူက၊ အာမခံ ပေးရန် ဆင့်ဆိုသည့် နေ့ရက်မှ သုံးလအတွင်း ၎င်းပေးရမည့် အာမခံပေးခြင်းကို ပြီးပြတ်အောင် မဆောင်ရွက် ပျက်ကွက် သည့်အခါ၊ အာမခံပေးရန် အချိန်ကာလကို တိုးမြှင့်ပေးပြီး မဟုတ်လျှင် အထက်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အုပ်ထိန်းသူ ခန့်အပ်ရန် လျှောက်လွှာကို အမှုစာရင်းမှ ထုတ်ပယ်ပစ်ရမည်။ သို့သော်လည်း အတွင်းဝန်၏ စာရင်း တခုခုတွင် ထိုလျှောက်လွှာကို ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် နို့တစ်ပေးပြီး ဖြစ်စေရမည်။ ထိုလျှောက်လွှာကို အမှုစာရင်းမှ ထုတ်ပယ်ပြီးကြောင်း ထပ်ဆင့်ရေးသားချက် တရပ်ကို ဤနည်းဥပဒေအရ ထိုပြင် ဤနည်းဥပဒေကို အကြောင်းပြု၍ နောက်ထပ်မံ အမိန့် မချမှတ်ဘဲ အတွင်းဝန် တဦးက လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

13. At the hearing, the Judge may determine the amount to be allowed for the maintenance and education of the minor, and the amount, if any to be allowed to the guardian as his remuneration, and may also give any special direction as to the powers to be exercised by the guardian.

Directions at the hearing

14. Where any person is entitled to maintenance out of the property, or to reside in any house of the minor, the judge may fix the amount to be paid to such person for maintenance, or in respect of maintenance and residence,or give such directions with respect thereto as he thinks fit.

Where minor's property is subject to any maintenance or right of residence.

15. An application for leave to deal with immoveable property of a minor by way of sale, mortgage, lease, or otherwise, shall be made by a verified petition stating concisely the substance of the order prayed for : and shall be supported by the affidavit of some disinterested and independent person, stating what, in his opinion, is the value of the property proposed to be dealt with and the best manner of disposing thereof in the interest of the minor and also by the affidavit of some person, acquainted with the circumstances of the minor, showing the necessity or advantage of the said disposition.

Applications to deal with immoveable property of a minor.

If leave to sell is granted, the sale shall, unless the Court otherwise orders, be made by public auction with the sanction of the Court : and the sale shall be conducted in manner prescribed by rules by the Official Referee.

If a particular sale or other disposition of property is authorized,and unless the Court otherwise orders, the proceeds realized, by such sale or disposition shall be paid into Court, and the deed of assignment, or other document required to carry out the transaction shall be brought into Court,and shall be settled and approved by the Registrar.

၁၃။ ။ကြားနာစစ်ဆေးသည့်အခါ၊ အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ စားစရိတ်နှင့် ပညာသင်စရိတ်အတွက် ခွင့်ပြုရန်ငွေ အရေအတွက်နှင့် အုပ်ထိန်းသူ၏ အခကြေးငွေအဖြစ် ခွင့်ပြုရန်ရှိလျှင်၊ ခွင့်ပြုရမည့်ငွေအရေအတွက်ကို တရားသူကြီးက ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင်အုပ်ထိန်းသူက သုံးစွဲရမည့် အခွင့်အာဏာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထူးညွှန်ကြား ချက်များကိုလည်း ပေးနိုင်သည်။

ကြားနာ စစ်ဆေးရာ၌ ပေးရမည့်ညွှန်ကြားချက်များ။

၁၄။ ။လူတဦးတယောက်မှာ၊ အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ ပစ္စည်းထဲမှ စားစရိတ် ရထိုက်ခွင့်ရှိသည့်အချက်တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရွယ်မရောက် သေးသူ၏ အိမ်တွင်နေထိုင်ခွင့်ရှိသည့် အချက်တွင်၊ ထိုသူအား စားစရိတ်အတွက်ပေးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စားစရိတ်နှင့်နေထိုင် စရိတ်အတွက်ပေးရန် အရေအတွက်ကို တရားသူကြီးက သတ်မှတ် နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိသင့်လျော် သည်ထင်မြင်သည့် ညွှန်ကြားချက်များကို ပေးနိုင်သည်။

အရွယ်မရောက် သေးသူ၏ ပစ္စည်းမှာ စားစရိတ် တစုံတရာ၊ သို့တည်း မဟုတ် နေထိုင်ခွင့် တစုံ တရာကို အထောက် အထားပြုရာမည့် အချက်ဘွင့်။

၁၅။ ။ရောင်းချခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ပေါင်နှံခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အငှါးချထားခြင်း ဖြင့်သော်၎င်း၊ အခြားနည်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အရွယ်မရောက်သေး သူ၏ ပစ္စည်းကို စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရရန် လျှောက်ထားချက်ကို ရာထိုက် ကြောင်း လျှောက်တောင်းသည့်အမိန့်လိုရင်းအချက်ကို အကျဉ်း ချုပ်ရေးသားဖော်ပြသည့် မှန်ကန်ကြောင်း ဝန်ခံလက်မှတ်ရေး ထိုးသောလျှောက်လွှာဖြင့်ပြုလုပ်ရမည်။ ထို့ပြင် စီမံခန့်ခွဲရန်ရည်ရွယ်သည့်ပစ္စည်းမှာ မည်မျှတန်ဘိုးရှိသည်ဟု မိမိထင်မြင်သဘောရကြောင်း၊ ထို့ပြင် အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ အကျိုးငှါ ထိုပစ္စည်းကိုအကောင်းဆုံးနည်းဖြင့် မည်သို့စီမံခန့်ခွဲသင့်သည်ဟု မိမိထင်မြင်ကြောင်း ဖော်ပြသည့်အကျိုးသက်ဆိုင်ခြင်းမရှိ၍ မဆိုင်သူ တဦးဦး၏ကျမ်းကျိန်လွှာဖြင့်၎င်း၊ အဆိုပါစီမံခန့်ခွဲခြင်းကို ပြုရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုခြင်းမှာ အကျိုးရှိကြောင်းဖော်ပြသည့် အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ အကြောင်းခြင်းရာကို သိရှိသူတဦးဦး၏ ကျမ်းကျိန်လွှာဖြင့်၎င်း၊ ထိုလျှောက်ချက်ကို ထောက်ခံစေရမည်။

အရွယ် မရောက် သေးသူ၏ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို စီမံခန့်ခွဲရန် လျှောက်လွှာများ။

ရောင်းချရန်ခွင့်ပြုခဲ့လျှင်၊ တရားရုံးကအခြားနည်းဆင့်ဆိုခြင်းမရှိမူ၊ တရားရုံး၏ခွင့်ပြုချက်နှင့် လေလံစာင်၌ ရောင်းချရမည်။ ထိုပြင်ရောင်းချခြင်းကို လွှဲအပ်စစ်ဆေးရေးအရာရှိက နည်းဥပဒေများဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

ပစ္စည်းသီးခြားရောင်းချခြင်းတရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားစီမံခန့်ခွဲခြင်းကိုဖြစ်စေ ခွင့်ပြုသည့် ပြစ်မှု၊ တရားရုံးကအခြားနည်း အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမရှိလျှင်၊ အဆိုပါ ရောင်းချခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲခြင်းမှရရှိသည့် ငွေများကို တရားရုံးသို့ပေးသွင်းရမည်ပြင်၊ လွှဲအပ်သောစာချုပ် စာတမ်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအလုပ်ကိစ္စဆောင်ရွက်ရန်လိုသည့်အခြားစာချုပ်စာတမ်းကို တရားရုံးသို့ယူဆောင်လာပြီးလျှင် အတွင်းဝန်က စေ့စပ်စီမံ၍ သဘောတူစေရမည်။

16. An application for the discharge or removal of a guardian appointed or declared by the Judge shall be made by petition. Except where the minor has attained his full age,the application shall also pray for the appointment of a guardian in place of the guardian to be discharged or removed. Notice of the application shall be given to all parties on whom notice issued on the original petition, and to such other persons as the Judge or a Registrar may think fit.

Discharge or removal of guardian.

17. Unless otherwise directed, a guardian shall not be discharged from his liabilities until he has filed and passed his accounts, and has paid, into Court or as otherwise ordered, any balance which may be found to be due from him.

When not to be discharged.

18. All persons to whom notice of the original petition for the appointment or declaration of a guardian was assued may, at any time during the minority of the minor, and without obtaining an order for this purpose, inspect and take copies of the said statement and accounts : and any person interested in the person and property of the minor may, at any time, apply by petition supported by an affidavit showing the nature of his interest, and the purpose for which the same is required, for leave to inspect and take copies of the said statement and accounts.

Inspection of accounts.

19. Monies belonging towards shall, unless otherwise ordered, be invested in Government securities or in such other manner as a Judge may direct.

Investment of monies.

20. An allowance may be granted to a guardian in respect of any special work or service to be performed by him, other than work or service in connection with the custody or care of the person, or the general control and management of the property of the minor, and shall not exceed in amount the remuneration usually paid for the said work or service : and except as aforesaid, no remuneration shall be allowed to a guardian.

Allowance to guardians.

၁၆။ ။တရားသူကြီးကခန့်ထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျေညာသည့် အုပ်ထိန်းသူကိုထုတ်ခွင့်ပြုရန်ဖြစ်စေ၊ ထုတ်ပယ်ရန်ဖြစ်စေ လျှောက်တောင်းခြင်းကိုလျှောက်လွှာတင်သွင်းခြင်းဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ အရွယ်မရောက်သေးသူမှာ အသက်အရွယ်ပြည့်ရောက်လာသည့်အချက်တို့မှတပါး၊ ထုတ်ခွင့်ပြုမည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ပယ်မည့် အုပ်ထိန်းသူ၏အစား၊ အုပ်ထိန်းသူတဦးခန့်ထားရန်အတွက်ကိုလည်း လျှောက်တောင်းချက်တွင်တောင်းဆိုရမည်။ လျှောက်လွှာတင်သွင်းကြောင်း နို့တစ်စာကို၊ မူလလျှောက်လွှာပေါ်တွင် နို့တစ်စာထုတ်ခြင်းခံရသူအမှုသည် အရပ်ရပ်တို့သိုင်း၊ တရားသူကြီးကဖြစ်စေ၊ အတွင်းဝန် တဦးဦးကဖြစ်စေ သင့်လျော်သည်ထင်မြင်သော အခြားသူတို့သို့ပင်း ထုတ်ပေးရမည်။

အုပ်ထိန်းသူကို ထုတ်ခွင့်ပြုခြင်း၊သို့တည်းမဟုတ်ထုတ်ပယ်ခြင်း။

၁၇။ ။အခြားနည်းညွှန်ကြားခြင်းမရှိလျှင်၊ အုပ်ထိန်းသူကို၊ ၎င်း၏ ဌေးရင်းမြှုပ်နှံမည်သည့်အခါ၌ ထုတ်ခွင့်မပြုရခြင်း။ တင်သွင်း၍ အတည်ပြုပြီးလျှင် တရားရုံးသို့ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းအမိန့်ချမှတ်သည့်အတိုင်း ဖြစ်စေ၊ ၎င်းထံမှရရန်ရှိသည့် လက်ကျန်ငွေကို ပေးသွင်းပြီးသည့်တိုင်အောင်၊ ၎င်းပေါ်တင်ရှိသည့် တာဝန်မျှားမှကင်းလွတ်ခွင့်မပြုရ။

၁၈။ ။အုပ်ထိန်းသူခန့်အပ်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အုပ်ထိန်းသူအဖြစ် ကျေညာရန် မူလလျှောက်လွှာကို တင်သွင်းကြောင်း နို့တစ်စာ ထုတ်ပေးခြင်းခံရသူ အရပ်ရပ်တို့သည်၊ အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ အရွယ်မရောက်သေးသည့်အတွင်း မည်သည့်အချိန်အခါ၌မဆို၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ အမိန့်ရယူခြင်းမရှိဘဲ၊ အဆိုပါ ဖေါ်ပြချက်နှင့်ဌေးရင်းမျှားကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန် မိတ္တူမျှားရယူနိုင်သည်။ ထို့ပြင် အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ ကိုယ်နှင့်ပစ္စည်းတွင် အကျိုးသက်ဆိုင်သူမည်သူမဆို၊ မိမိမည်သို့ အကျိုးသက်ဆိုင်ခွင့်ရှိကြောင်းနှင့် မည်သည့်ကိစ္စအတွက် အဆိုပါဖေါ်ပြချက်နှင့် ဌေးရင်းမိတ္တူများအလိုရှိကြောင်း ဖေါ်ပြသည့်ကျမ်းကျိန်လွှာဖြင့် ထောက်ခံသည့်လျှောက်လွှာတင်သွင်းခြင်းအားဖြင့်၊ အဆိုပါ ဖေါ်ပြချက်နှင့် ဌေးရင်းများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခွင့်နှင့် မိတ္တူများရယူခွင့်ကို မည်သည့်အခါမဆို လျှောက်တောင်းနိုင်သည်။

အုပ်ထိန်းသူ၏ ဌေးရင်းမြှုပ်နှံခြင်း။

၁၉။ ။အုပ်ထိန်းခံရသူများပိုင်ကြေးငွေများကို၊ အခြားနည်း အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမရှိလျှင်၊ အစိုးရငွေခွေး သက်သေခံလက်မှတ်များဖြင့် ဖြစ်စေ၊ တရားသူကြီးက ညွှန်ကြားသည့် အခြားနည်းလမ်းအရ ဖြစ်စေ ရင်းနှီးထားရမည်။

ကြေးငွေများကို ရင်းနှီးခြင်း။

၂၀။ ။အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ ကိုယ်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ ပစ္စည်းကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အလုပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်မှုမတပါး၊ အုပ်ထိန်းသူက အထူးလုပ်ကိုင်ရမည့် အခြားအလုပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အုပ်ထိန်းသူအား

အုပ်ထိန်းသူ တို့သို့ အခကြေးငွေပေးခြင်း။

21. The costs of any application with respect to the person or property of a minor may, where the application is for his benefit, be ordered to be paid out of the income of the property, or where that is insufficient, out of capital monies, or monies realized by sale or mortgage of any property of the minor authorized by a Judge for this purpose.

Costs.

အခကြေးငွေပေးနိုင်သည်။ ထိုအခကြေးငွေမှာ၊ အဆိုပါ အလုပ်၊ သို့တည်းမဟုတ်ဆောင်ရွက်မှု အတွက်ပေးမြဲဖြစ်သော အခကြေးငွေထက်မပိုစေရ။ ထို့ပြင် အထက်တွင်ဖေါ်ပြထားသည့် အတိုင်းမှတပါး၊ အုပ်ထိန်းသူအားမည်သည့်အခကြေးငွေကိုမျှခွင့်မပြုရ။

၂၁။ ။အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ကိုယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လျှောက်လွှာပေါ် တွင် ကုန်ကျသည့်တရားစရိတ်များကို လျှောက်လွှာမှာ ၎င်း၏ အကျိုးကျေးဇူးအတွက် တင်သွင်းခြင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် ပစ္စည်းမှရရှိသည့်ဝင်ငွေမှဖြစ်စေ၊ ၎င်းဝင်ငွေမှာ လုံလောက်ခြင်းမရှိလျှင်၊ မှတည်ငွေများမှ ဖြစ်စေ၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ တရားသူကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ ပစ္စည်း တခုခုကိုရောင်းချခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေါင်နှံခြင်းဖြင့် ရရှိသည့်ငွေများမှဖြစ်စေ ထုတ်ပေးရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

တရားစရိတ်များ။

APPENDIX III

FORMS UNDER THE BURMA MERCHANT SHIPPING ACT.

NOTICE OF INVESTIGATION.

To

of or belonging to the

Ship of

I hereby give you notice that the President of the Union has ordered a formal investigation into the circumstances attending the (stranding and loss of the . . . . Steam Ship " "of . . . . . at or near . . . . . on or about the . . . . .) and that subjoined hereto is a copy of a statement of the case upon which the said investigation has been ordered. I further give you notice to produce to the Court (your Certificate of Competency, theLog Books of the Vessel, and) any (other) documents relevant to this case which may be in your possession.

I have further to give you notice that, on the information at persent obtained by the President of the Union the questions annexed hereto are those upon which it appears desirable, and upon which he proposes to take the opinion of the Court ; but these questions will be subject to alteration, addition,omission or amendment by the representative of the President of the Union at the investigation after the witnesses called by him have been examined.

Dated this day of

Principal Officer, Mercantile Marine Department,

---------- *District.*

The ---------- Ship ---------- of the Port of ---- ---------- Official No. ----------

---

Statement of Case.

The following is a statement of the case on which an investigations ordered :-

The above-named Ship left ---------- for ---------- on the ---------- day of ----------19 , with a crew of ------ ---------- hands all told,---------- passengers and about ------- tons of ---------- cargo.

နောက်ဆက်တွဲ ၃

မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်သင်္ဘော အက်ဥပဒေအရပုံစံများ

စုံစမ်းစစ်ဆေးမည့်အကြောင်း နို့တစ်စာ

.....ပို့ဂ်..... သင်္ဘောဆိုင်ရာ .....

.....သို့ (..... နေ့တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုနေ့ရက်လောက်တွင် .....၌၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုနေရာအနီး၌..... ပို့ဂ် " ..... " မီးသင်္ဘောသောင်တင်၍ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း) နှင့်ပတ်သက် သည့်အကြောင်းခြင်းရာများကို နည်းလမ်းတကျစုံစမ်းစစ်ဆေးစေရန် နိုင်ငံတော် သမတက အမိန့်ချမှတ်ကြောင်း။ ထို့ပြင် အဆိုပါစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကိုပြုရန် အမိန့်ချမှတ်သည့်အမှု အကြောင်းအရာဖော်ပြချက် မိတ္တူတစောင်ကို၊ ဤနို့တစ်စာအောက်တွင်ပူးတွဲထားကြောင်း သင့်အား ကျွန်ုပ် ဤနို့တစ်စာဖြင့် အကြောင်းကြားလိုက်သည်။ (သင်၏ အရည်အချင်း သက်သေခံလက်မှတ်၊ သင်္ဘောမှတ်တမ်းစာအုပ်များနှင့်) သင်၏ လက်ဝယ်ရှိ ဤအမှုနှင့် စပ်ဆိုင်သောမည်သည့် (အခြား) စာမှတ်စာတမ်းများကိုမဆို၊ တရုံးရုံးသို့တင်ပြစေရန် သင့်အား ကျွန်ုပ်ထပ်မံအကြောင်းကြားလိုက်သည်။

နိုင်ငံတော် သမတက ယခုရရှိထားသည့်သတင်းချက်အရ၊ ဤတွင်ပူးတွဲထားသောမေးခွန်း များသည်၊ တရားရုံး၏သဘောထင်မြင်ချက်ကိုရယူရန်လိုအပ်သော မေးခွန်းများ ဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ရှိ၊တရားရုံး၏သဘောထင်မြင်ချက်ကို ထိုမေးခွန်းများအပေါ် တွင် နိုင်ငံတော်သမတက ရယူရန်ရည်ရွယ်ကြောင်း သင့်အား ကျွန်ုပ်ထပ်မံအကြောင်းကြားလိုက်သည်။ သို့ရာတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရာ၌ နိုင်ငံတော်သမတ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူက၊ မိမိခေါ် ယူသည့် သက်သေ များကို စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ ထိုမေးခွန်းများကို ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ ချန်လှပ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့။

အရာရှိချုပ်၊ ကုန်သွယ်သင်္ဘောစုဌာန၊

.....ခရိုင်။

.....ဆိပ်ကမ်းဆိုင်ရာ၊.....ပို့ဂ်၊

.....သင်္ဘော။ ရုံးနှိပ်ပါတ်.....

အမှုအကြောင်းအရာဖော်ပြချက်

စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အမိန့်ချမှတ်သည့် အမှုအကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်မှာ၊ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

အထက်အမည်ပါသင်္ဘောသည်၊သင်္ဘောသားအားလုံး.....ယောက်၊ ခရီးသည် ..... ယောက်နှင့် ကုန်တန်ချိန်..... ခန့်တို့ကို တင်ဆောင်လျက်၊..... .....သို့ သွားရန်၊ .....မှ ၁၉.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့တွင် ထွက်ခွါသွားသည်။

On ---------- the ---------- day of ---------- at ---------. m, the weather being ---------- the wind blowing ---------- from ---------- with the sea ---------- --- and the course being ---------- the vessel was under ---------- making about ----------knots.

(*Brief account of casually.*)

(Sd.)

Principal Officer, Mercantile Marine Department,
----------District.

---------- 19 . . . .

Specimen sets of questions to be framed for the consideration of a Court of formal investigation

N. B,- The actual questions to be put to the Court will, of course, depend upon the circumstances of each case.

Loss.

1. What was the cost of the S.S ---------- to her owners ?

2. What was the ship's value when she last left ----------?

3. What insurances were effected upon and in connection with the ship ?

4. When the vessel left ----------on the ----------:-

(a) Were deadlights fitted to the side scuttles as required by regulations and, if so, were they effcient ? Were the ventilators to the holds of such size, material, and type, as to ensure safety ?

(b) Was she in good and seaworthy condition as regards bull and equipment ?

(c) Was she properly supplied with boats, life-saving appliances and distress signals ?

၁၉..... ခုနှစ်၊ ..... ရက်နေ့တွင် မွန်းလွဲ..... နာရီအချိန်၌ ရုပသီဥတု အခြေအနေမှာ..... လေမှာ..... မှ ..... တိုက်ခတ်လျက်ရှိ၍၊ ပင်လယ်ပြင်မှာ..... ၌ သင်္ဘောသွားလမ်းကြောင်းမှာ..... ဖြစ်၍၊ သင်္ဘောမှာ ..... ခုတ်မောင်းနေ၍ ရေမိုင်နှုန်း..... နှင့်သွားလျက်ရှိပါသည်။

(ထိခိုက်နစ်နာမှု အတိုချုပ်ဖော်ပြချက်)

(ပုံ)
အာဏာရှိချုပ်၊ ကုန်သွယ်ဆင်္ဘောစုဌာန၊
.....ခရိုင်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့။

နည်းလမ်းတကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်တရားရုံးကစဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် စီစဉ်ရေးဆွဲရမည့် နမူနာ မေးခွန်းစုများ

မှတ်ရန်။ ။တရားရုံးသို့ အမှန်စင်စစ်တင်သွင်းရမည့် မေးခွန်းများမှာ မုခ္ဂအားဖြင့် အမှုအသီးသီး၏ကြောင်းခြင်းရာများကို လိုက်၍ပြစ်ရမည်။

ဆုံးရှုံးခြင်း

၁။ ။.....မီးသင်္ဘော၏ တန်ဘိုးအတွက်—သင်္ဘောပိုင်ရှင်တို့က မည်မျှ ကုန်ကျသနည်း။

၂။ ။..... မှ သင်္ဘောနောက်ဆုံးထွက်ခွါသွားသည့်အခါ သင်္ဘော၏ တန်ဘိုးမှာ မည်မျှဖြစ်သနည်း။

၃။ ။သင်္ဘောအတွက်၎င်း၊ သင်္ဘောနှင့် စပ်လျဉ်း၍၎င်း မည်သည့် အာမခံများ ထား သနည်း။

၄။ ။..... ရက်နေ့၌..... မှသင်္ဘောထွက်ခွါသွားသည့်အခါ—

(က) စည်းမျဉ်းဥပဒေများအရ လိုအပ်သည့်အတိုင်း သင်္ဘောဘေးပေါက်မျှားတွင် အဖုံးအပိတ်များတွင် ဖွင့်ထားခြင်းရှိပါသလော။ ရှိခဲ့ပါလျှင် ၎င်းအဖုံးအပိတ်များမှာ ကောင်းမွန်လုံခြုံခြင်းရှိပါသလော။ သင်္ဘောဝမ်းအတွက် လေဝင်ပေါက်များမှာ၊ ဘေးအန္တရာယ်မှ စိတ်ချလောက်သည့်အရွယ်၊ ဝတ္ထုပစ္စည်းနှင့်အမျိုးအစားအားဖြင့် ပြုလုပ်ထားပါသလော။

(ခ) သင်္ဘောကိုယ်၊ သင်္ဘောတန်ဆာပလာတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သင်္ဘောမှာ ကောင်းမွန်၍ ပင်လယ်ခရီးသွားလာနိုင်သည့် အခြေအနေတွင်ရှိပါသလော။

(ဂ) လှေများ၊ အသက်ကယ် တန်ဆာပလာများနှင့် ဘေးတွေ့အချက်ပြများကို သင်္ဘောတွင်နေရာတကျပေးထားပါသလော။

(d) What was the amount and description of cargo carried ? Was it properly stowed and secured from shifting ?

(e) Were the hatchways properly covered and adequately protected and secured ?

(f) Was the vessel provided with adequate means for quickly freeing the decks of any water shipped thereon ?

(g) Was the vessel in proper trim and has she the proper freeboard for the intended voyage ?

5. Was the ship so loaded, on her last voyage, as to ensure safe stability ?

6. Was the form of the S.S ---------- such as to ensure safety at sea with the freeboard assigned for the intended voyage when she was fully laden with a deadweight cargo ?

7. What is the cause of the vessel not having been heard of since she was reported as passing ---------- on the ----------?

8. Were means provided for closing the open ended air pipes on deck ? If not, was it possible for water shipped to get down through the air pipes into the ballast tanks ?

9. Were the pumping arrangements adequate and in good order and condition ?

10. Was the design and stability of the S.S ----------such as to ensure safety at sea with the freeboard assigned when laden with a ----------cargo ?

11. What were the means on board for launching the boats and were they sufficient and in good order ?

12. Did the vessel carry any cargo or bunker coal on deck ? If any, what was the amount and description of the same ?

(၈) သယ်ဆောင်သော ကုန်စည်မှာ မည်ရွေ့မည်မျှရှိ၍ မည်သည့်ကုန်စည်မျိုးဖြစ်ပါသနည်း။ ထိုကုန်စည်ကို နေရာတကျထားသို၍ မရွေ့လျားစေရန် ထိန်းချုပ်ထားပါသလော။

(၉) ကုန်းပတ်ပေါက်များကို နေရာတကျဖုံးအုပ်ထားပြီးလျှင်၊ လုံလောက်အောင် ကာကွယ်လို့ခြုံစွာထားရှိပါသလော။

(၁၀) သင်္ဘောကုန်းပတ်များပေါ်တွင် တင်ရှိသည့် ရေများကို အလျင်အမြန်ဖယ်ရှားပစ်နိုင်ရန်အတွက် လုံလောက်သော နည်းလမ်းများ သင်္ဘော်၌ စီမံပြုလုပ်ထားပါသလော။

(၁၁) သင်္ဘောမှာ ကောင်းမွန်ညီညွတ်စွာရေပေါ်သည့် အခြေအနေတွင် တည်ရှိ၍၊ ရည်ရွယ်သည့်ခရီးအတွက် ထိုက်သင့်သည့် ရေပေါ်စောက်ရှိပါသလော။

၅။ ။နောက်ဆုံး ခရီးသွားစဉ်၊ သင်္ဘောမှာ ဘေးကင်းလောက်သည့် တည်ငြိမ်မှုအမှန်ရရှိနိုင်စေရန် သင်္ဘောကို ကုန်တင်ထားပါသလော။

၆။ ။လေးလံသောကုန်များ အပြည့်တင်ထားသည့်အခါ၊ သွားရန်ရည်ရွယ်သည့်ခရီးအတွက် ရေပေါ်စောက်ထားလျက်၊ ..... မီးသင်္ဘောမှာ ပင်လယ်ပြင်တွင် ဘေးကင်းမှုအမှန်ရရှိနိုင်သည့် ပုံပန်းအခြေအနေတွင်ရှိပါသလော။

၇။ ။.....ရက်နေ့တွင်၊ ..... ကိုဖြတ်ကျော်သွားကြောင်း အစီရင်ခံသည့်အခါမှစ၍ သင်္ဘော်ကို သတင်းမကြားရခြင်းမှာ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါဘနည်း။

၈။ ။သင်္ဘော် ကုန်းပတ်ပေါ်ရှိ အစွန်းဖွင့်ဟထားသည့် လေပြွန်များကို ပိတ်နိုင်စေရန် နည်းလမ်းများ စီမံထားခြင်း ရှိပါ၏လော။ စီမံထားခြင်း မရှိခဲ့လျှင် သင်္ဘောပေါ်တင်သည့် ရေမျှားမှာ လေပြွန်များမှတဆင့် သင်္ဘောဝမ်းစာ တိုင်ကီများအတွင်းသို့ ကျဆင်းနိုင်ပါသလော။

၉။ ။ရေစုတ်ကိရိယာများ စီမံထားခြင်းတို့မှာ လုံလောက်၍ ကောင်းမွန်သော အခြေအနေတွင် ရှိပါ၏လော။

၁၀။ ။.....ကုန်များ တင်ထားသည့်အခါ၊ ရေပေါ် စောက်ထားလျက်၊ .....မီးသင်္ဘောမှာ ပင်လယ်ပြင်တွင် ဘေးကင်းမှု အမှန်ရရှိနိုင်မည့် ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် တည်ငြိမ်မှုရှိပါ၏လော။

၁၁။ ။လှေများကို ရေချရန်အတွက် သင်္ဘော်ပေါ်၌ မည်သည့်နည်းလမ်းများ ရှိပါသနည်း။ ထိုနည်းလမ်းများမှာ လုံလောက်၍ကောင်းမွန်သော အခြေအနေတွင် ရှိပါ၏လော။

၁၂။ ။ဘင်္ဘော်မှာ ကုန်းပတ်ပေါ်တွင် ကုန်စည် တစုံတရာသော်၎င်း၊ ကျောက်မီးသွေးခဲန်း၌ထားရန် ကျောက်မီးသွေးများ တစုံတရာသော်၎င်း တင်ဆောင်ခြင်း ရှိပါသလော။ အကယ်၍ ရှိခဲ့လျှင် မည်ရွေမည်မျှနှင့် မည်သည့်မျိုးမည်ဖြစ်ပါသနည်း။ ထိုအရာများကို ဘယ်ပုံ

If any, how was it stowed, and would it be likely to be a source of danger to the vessel in a seaway ?

13. Was the vessel so loaded as to ensure safety on the intended voyage ?

14. Was there any loose water in the ballast tanks ? If may, what was the amount and would it be likely to be a source of danger to the vessel in a seaway ?

15. What was the angle of keel at which the righting forces vanished ? Were the range and righting forces such as would ensure safety, when heavy seas were shipped ?

16. Was the Master supplied with such information regarding the vessel's stability as would enable him to load her so as to ensure seaworthiness ?

17. Were the ventilators as constructed and fitted of sufficient strenght to ensure safety ?

18. Were the open air pipes to the tanks and bunkers likely to be a source of danger under sea conditions ?

19. Who was responsible for the safe and proper loading of the cargo ?

20. Was the cargo or any portion of it liable to alter its position in the ship at sea if precautions were not taken against shifting ?

21. In the loading of the cargo could measures have been taken to prevent it shifting ? If so, were any, and , if any , what measures taken to prevent it shifting ? Ought any such measure to have been taken ?

22. Did the vessed receive any damage during loading or at the time of leaving ----------?

ဘယ်နည်း ထားသိုပါသနည်း။ ထို့ပြင် ထိုအရာများမှာ ပင်လယ်ခရီးတွင် သင်္ဘောကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေတန်ရာသည့် အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသလော။

၁၃။ ။ရည်ရွယ်သည့် ခရီးကိုသွားရာတွင် ဘေးကင်းမှုအမှန် ရှိစေခြင်းငှါ၊ ဘင်္ဘောကို ကုန်တင်ထားပါ၏လော။

၁၄။ ။သင်္ဘော၀မ်းစာ တိုင်ကီများအတွင်း လှုပ်ရှားနိုင်သည့်ရေများရှိ နေပါသလော။ ရှိခဲ့လျှင် မည်ရွေမည်မျှ ရှိနေပါသနည်း။ ထို့ပြင် ထိုရေမှာ ပင်လယ်ခရီးတွင် သင်္ဘောကို ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေတန်ရာသည့်အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသလော။

၁၅။ ။သင်္ဘောကို တည့်မတ်စေသည့် အင်အားများ ပျောက်ကွယ်သွားသည့်အခါ၊ သင်္ဘော တိမ်းစောင်းခြင်း ထောင့်၏ အတိုင်းအတာပမာဏ မည်မျှဖြစ်ပါသနည်း။ တည်ငြိမ်ခြင်းရှိနိုင်သည့် အကန့်အသတ် ပမာဏနှင့် တည့်မတ်စေသည့် အင်အားများမှာ ကြမ်းတမ်းသည့် ပင်လယ်လှိုင်းများ သင်္ဘောပေါ်သို့ ကျော်တက်သည့်အခါ၊ အမှန်အားကင်း စေလောက်သည့် အခြေအနေတွင် ရှိပါ၏လော။

၁၆။ ။ပင်လယ်ခရီး ကောင်းစွာ သွားလာနိုင်ဆည့် အခြေအနေတွင် အမှန်ရှိလောက် အောင် ဘင်္ဘော်မှူးက သင်္ဘောကို ကုန်တင်နိုင်စေရန် သင်္ဘော်၏ တည်ငြိမ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သိဖွယ်ရာအကြောင်းများကို သင်္ဘော်မှူးအား ပြောကြားထားခြင်း ရှိပါ၏လော။

၁၇။ ။ပြူလုပ် တပ်ဆင်ထားသည့်အတိုင်း လေဝင်ပေါက်များမှာ ဘေးကင်းခြင်းအမှန် ရှိလောက်အောင် ခိုင်ခံ့ပါ၏လော။

၁၈။ ။တိုင်ကီများနှင့် ကျောက်မီးသွေးခန်းများသို့ ဆက်သွယ်သည့် အပြင်လေပြွန်များမှာ ပင်လယ်သွားလာမှု အခြေအနေများတွင် ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေတန်ရာသော အကြောင်း ရှိပါသလော။

၁၉။ ။ကုန်စည်များကို ဘေးကင်း၍ နေရာတကျရှိအောင် သင်္ဘောတင်ရန် မည်သူ၌ တာ၀န်ရှိပါသနည်း။

၂၀။ ။ရွှေ့လျားခြင်း မရှိစေရန် ကြိုတင်စီမံမှုများ မပြုလုပ်ပါက၊ ကုန်အားလုံးဖြစ်စေ၊ အချို့အ၀က်ဖြစ်စေ၊ ပင်လယ်၌ သင်္ဘောအတွင်း နေရာရွှေ့လျားဘွယ်ရာ အကြောင်းရှိပါသလော။

၂၁။ ။ကုန်တင်သည့်အခါတွင် ကုန်များကို မရွှေ့လျားစေရန် စီမံမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသလော။ ပြုလုပ်နိုင်ပါက ရွှေ့လျားခြင်း မရှိစေရန်စီမံမှုတခုခု ပြုလုပ်ပါ၏လော။ ပြုလုပ်ခဲ့လျှင် မည်သည့်စီမံမှုများ ပြုလုပ်ပါသနည်း။ ထိုကဲ့သို့သော စီမံမှုတခုခုကို ပြုလုပ်ထိုက်ပါသလော။

၂၂။ ။ကုန်တင်နေသည့် အတွင်းဖြစ်စေ၊ .....မှ ထွက်ခွါသွားသည့် အချိန်တွင်ဖြစ်စေ၊ သင်္ဘောမှာ ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်း တစုံတရာ ရရှိပါသလော။

23. Was she provided with sufficient spare hatches, tarpaulins and wedges for securing them ? Were such hatches, tarpaulins and wedges, if any, stowed so as to be readily available if or when required ?

24. Were range and righting forces such as would ensure safety when heavy seas were shipped on one side of the vessel ?

25. Was the loss of the ---------- caused or contributed to by the instability of the vessel ?

26. Was such instability (if any) brought to the knowledge of the owners, the Marine Superintendent and Master, or any of them and if so, when ?

27. In bad weather or in certain conditions of wind and sea did the vessel ship heavy water on deck and take a list ?

Loss of A New Vessel.

1. Before being handed over to her owners :-

(a) What investigation was made by the builders into the stability of the ----------?

(b) Was the extent of the investigation sufficient to form a guide as to the safe loading of the ship ?

(c) What information regarding stability was supplied to the owners ?

2. (a) What was the metacentric height of the ---------- when she left ---------- on the ----------?

(b) What was the maximun righting arm and at what angle did it occur ?

(c) Were the righting arms sufficient to provide safety at sea in the condition in which the vessel left ---------- having regard to the dimensions, design and arrangement of the ship ?

၂၃။ ။သင်္ဘောတွင် အပိုကုန်းပတ်ပေါက်များ၊ တာရပတ်များနှင့် ၎င်းတို့ကို ခိုင်လုံအောင်ပိတ်ထားရန် သပ်များ ထားရှိပါ၏လော။ အဆိုပါ ကုန်းပတ်ပေါက်များ၊ တာရပတ်များနှင့် သပ်များကို လိုသည့်အခါတွင် အလွယ်တကူရရှိနိုင်အောင် ထားသိုပါ၏လော။

၂၄။ ။တည်ငြိမ်ခြင်း ရှိနိုင်သည့် အကန့်အသတ် ပမာဏနှင့် တည့်မတ်စေသည့် အင်အားများမှာ သင်္ဘော်၏ နှံ့ဘေးဘက်တွင် ကြမ်းတမ်းသည့် ပင်လယ်လှိုင်းများ ကျော်ဘက်သည့်အခါ၊ အမှန်ဘေးကင်းစေလောက်သည့် အခြေအနေတွင် ရှိပါ၏လော။

၂၅။ ။သင်္ဘောတွင် တပ်ငြိမ်မှု မရှိခြင်းမှာ .....ဆုံးရှုံးရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်ပါသလော။ သို့တည်းမဟုတ် ဆုံးရှုံးရခြင်းကို အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေသည့်အကြောင်း ဖြစ်ပါသလော။

၂၆။ ။ထိုကဲ့သို့ မတည်ငြိမ်မှု (ရှိလျှင်)၊ ထိုသို့ရှိကြောင်းကို ပိုင်ရှင်များ၊ ရေကြောင်းဌာနမှူးနှင့် သင်္ဘောမှူးအား၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းတို့အနက်၊ တဦးတယောက်အား သိရှိစေရန် ပြောကြားခြင်း ရှိပါသလော။ အကယ်၍ ပြောကြားခဲ့လျှင် မည်သည့်အခါက ပြောကြားပါသနည်း။

၂၇။ ။ရုတသဲ့တု ဆိုးရွားသည့်အခါဖြစ်စေ၊ လေနှင့် ပင်လယ်ပြင်တို့၏ အချို့သော အနေအခြေများ၌ဖြစ်စေ၊ သင်္ဘော်မှာ ကုန်းပတ်ပေါ် တွင် ရေအမြောက်အမြားတင်၍ တိမ်းစောင်းခြင်း ရှိပါသလော။

– သင်္ဘော်သစ် ဆုံးရှုံးခြင်း

၁။ ။သင်္ဘော်ကို ပိုင်ရှင်များသို့မပေးမအပ်မီ—

(က) .....၏ တည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သင်္ဘော် တည်ဆောက်သူများက မည်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ပြုလုပ်ပါသနည်း။

(ခ) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ပြုလုပ်ရာ၊ သင်္ဘောကို ဘေးကင်းအောင် ကုန်တင်ရန်အတွက် လမ်းညွှန်သဘွယ်ဖြစ်စေရန် လုံလောက်စွာ စုံစမ်းစစ်ဆေးပါ၏လော။

(ဂ) တည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့် သိဖွယ်ရာ အကြောင်းများကို ပိုင်ရှင်များသို့ ပြောကြားထားပါ သနည်း။

၂။ ။(က) ..... ရက်နေ့က.....မှ ၎င်းထွက်ခွါသွားသည့်အခါ၊ .....၏ လူးချက်အမြင့်မှာ မည်မျှရှိပါသနည်း။

(ခ) တည့်မတ်စေသည့် အင်အား၏ အများဆုံး အတိုင်းအတာ ပမာဏမှာ မည်မျှဖြစ်ပါသနည်း။ ထို့ပြင် ထိုတည့်မတ်စေသည့်အင်အား အများဆုံး အတိုင်းအတာသို့ ရောက်ရှိခြင်းမှာ ထောင့်၏ပမာဏ မည်မျှတွင် ရောက်ရှိပါသနည်း။

(ဂ) သင်္ဘော်၏ အကျယ်အဝန်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် စီစဉ်ထားချက်တို့ကို ထောက်ထား၍ .....မှ သင်္ဘောထွက်ခွါသွားသည့် အခြေအနေတွင် တည့်မတ်စေသည့် အင်အားများမှာ ပင်လယ်ပြင်တွင် ဘေးကင်းမှု ရှိစေခြင်းငှါ၊ လုံလောက်ပါ၏လော။

(d) Was this metacentric height sufficient having regard to the type, design and loading of the vessel for the intended voyage ?

3. Between the time the vessel was first put into commission in ---------- and in ---------- :-

(a) What voyages did the ship make ?

(b) What was the ship's behaviour at sea on such voyages ?

(c) In bad weather or in certain conditions of wind and sea did the vessel ship heavy water on deck and take a list ?

(d) If so, did the ship readily free herself of the water shipped on deck, and if not, why not ?

(e) What was the cause of the vessel taking a list and did she readily recover the upright condition ?

(f) Were the ship and crew in danger on these occasions ?

Stranding and Total Loss.

1. On the voyage on which the vessel stranded, what were the courses set and steered, the speed of the ship and the conditions of the weather and visibility encountered from time to time and at what times, and during, what periods of time ?

(a) From midnight of the ----------until the ship was abreast of the ----------

(b) From that time until she was abreast of ----------

(c) From that time until she was stranded ----------

2. What measures (if any) were taken by the master to ascertain and verify his position on arrival abreast of the ---------- and ---------- and if any such measures were taken were they proper and sufficient ?

(ဃ) သဘော်အမျိုးအစား၊ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် ကုန်တင်ခြင်းကို ထောက်ထား၍ အဆိုပါ လူးချက်အမြင့်မှာ ရည်ရွယ်သည့် ခရီးအတွက် လုံလောက်ပါ၏လော။

၃။ ။.....တွင် သဘော်ကို ဦးစွာပဌမ အသုံးချသည့် အချိန်အခါနှင့်.....စပ်ကြားတွင်—

(က) သဘော်မှာ မည်သည့် ရေကြောင်းခရီးများကို သွားလာခဲ့ပါသနည်း။

(ခ) အဆိုပါ ခရီးများသွားလာရာ၌ ပင်လယ်တွင် သဘော်၏ အမူအရာ မည်သို့ ရှိပါသနည်း။

(ဂ) ရာသီဥတု ဆိုးရွားသည့် အခါ၌ဖြစ်စေ၊ လေနှင့် ပင်လယ်ပြင်တို့၏ အချို့သော အခြေအနေများ၌ဖြစ်စေ၊ သဘော်မှာ ကုန်းပတ်ပေါ်တွင် ရေ အမြောက်အများတင်၍ တိမ်းစောင်းခြင်းရှိပါသလော။

(ဃ) ထိုသို့ရှိခဲ့လျှင်၊ သဘော်သည် ကုန်းပတ်ပေါ် တင်သည့်ရေများကို လွယ်လင့်တကူ သဘော်မှကင်းရှင်းအောင် ပြုခဲ့ပါ၏လော။ လွယ်လင့်တကူ ကင်းရှင်းအောင် မပြုခဲ့လျှင်၊ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း။

(င) သဘော် တိမ်းစောင်းခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ အဘယ်နည်း။ ထို့ပြင် သဘော်သည် တည့်မတ်သည့် အခြေအနေသို့ လွယ်လင့်တကူ ပြန်လည်ရောက်ရှိပါ၏လော။

(စ) ထိုအခိုက်အခါများ၌ သဘော်နှင့် သဘော်သားများ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ရန်၊ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အကြောင်း ရှိပါသလော။

သောင်တင်ခြင်း နှင့် လုံးဝဆုံးရှုံးခြင်း

၁။ ။သဘော် သောင်တင်သည့် ရေကြောင်းခရီးကို သွားလာရာတွင်၊ မည်သည့် သဘော်သွားလမ်းကြောင်းကို သတ်မှတ်၍ မည်သည့် လမ်းကြောင်းအတိုင်း တက်မကိုင် သွားပါသနည်း။ သဘော်မှာ မည်သည့်အမြန်နှုန်းနှင့်သွား၍၊ အခါအားလျော်စွာမည်သည့် ရာသီဥတုနှင့် မြင်နိုင်ခြင်း အခြေအနေတို့ကို ကြုံတွေ့ပါသနည်း။ ထို့ပြင် ထိုအခြေအနေတို့ကို မည်သည့် အချိန်အခါများ၌ အချိန်ကာလ မည်မျှကြာအောင် ကြုံတွေ့ပါသနည်း။

(က).....ရက်နေ့ သန်းခေါင်အချိန်မှ စ၍ သဘော်မှာ ..... ကို ရင်ပေါင်တန်း ဖြစ်သည့် အချိန်တိုင်အောင်။

(ခ) ထိုအချိန်မှစ၍ သဘော်မှာ.....ကို ရင်ဘောင်တန်း ဖြစ်သည့် အချိန်တိုင်အောင်။

(ဂ) ထိုအချိန်မှစ၍ သဘော်မှာ သောင်တင်သည့် အချိန်တိုင်အောင်။

၂။ ။.....နှင့်.....တို့ကို ရင်ပေါင်တန်း ရောက်သည့်အခါ၊ သဘော်မူးသည် မိမိ၏အနေအထားကို အမှန်သိရှိအောင် ပြုလုပ်ရန်နှင့် မှန မမှန် စစ်ဆေးရန် ဆောင်ရွက်ချက်တခုခုပြုလုပ်လျှင်၊ မည်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသနည်း။ အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ချက်များ တခုခု ပြုလုပ်ခဲ့ပါမူ၊ ၎င်းတို့မှာ သင့်လျော်လုံလောက်ပါ၏လော။

3. What was the position of the ship when she was abreast of---------- and considering the state of weather and visibility, were safe and proper courses and steered after departure from that position so as to pass the ----------at a safe distance and was due and proper allowance made for possible leeway, tide and current ?

4. Whilst proceeding on the voyage after ----------been passed, and considering the state of weather and visibility-

(a) Ought the master at any times or time, and if so when, to have taken observations or used the lead to determine the position of the ship ?

(b) Did the master take proper measures to ascertain and verify his position before the vessel went ashore ?

(c) If the lead was not used,was such omission justifiable ?

(d) Was the master justified in proceeding at the speeds or speed at which the vessel was navigated ?

5. What was the cause of the stranding ?

6. Was the vessel seriously damaged in consequence of the stranding and has she been lost, or abandoned ?

7. Was the stranding of the S.S ----------and the serious damage (if any) which she sustained thereby caused by the wrongful act or default of the master or any other person ?

Loss of Oil Carrying Vessel.

1. What tanks were fitted into and what alterations were made in the ship by or to the orders of her last owners ? Were such tanks and other alteralions well designed, constructed of suitable material, and properly fitted and secured in position ?

၃။ ။.....ကို ရင်ပေါင်တန်း ဖြစ်သည့်အခါ၊ သင်္ဘောမှာ မည်သည့် အနေအထားတွင် တည်ရှိပါသနည်း။ ထို့ပြင် ရာသီဥတုနှင့် မြင်နိုင်ခြင်းအခြေအနေတို့ကို ထောက်ရှုဆင်ခြင်သောအားဖြင့်၊ ထို သင်္ဘော တည်ရှိသည့် အနေအထားမှ ထွက်ခွာပြီးနောက်၊.....ကို ဘေးကင်းလောက်သည့် အကွာအဝေးမှ ဖြတ်သန်းသွားရန်အလို့ငှါ၊ ဘေးကင်း၍ သင့်လျော်သော သင်္ဘောသွား လမ်းကြောင်းများ သတ်မှတ်၍ သင်္ဘောကို တက်မောင်းသွားပါ၏လော။ ထို့ပြင် ဖြစ်တန်ရာသော လေအောက်သို့ ရွေ့လျားခြင်း၊ ဒီရေနှင့် ရေစီးကြောင်းတို့အတွက် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကျန်သည့်စီမံဆာထားခဲ့ကြပါ၏လော။

၄။ ။.....ကိုလွန်ပြီးနောက်၊ ရေကြောင်းခရီးကို သွားနေစဉ်အတွင်း၊ ရာသီဥတုနှင့် မြင်နိုင်ခြင်း အခြေအနေတို့ကို ထောက်ရှု ဆင်ခြင်သောအားဖြင့်—

(က) သင်္ဘောမှူးသည် သင်္ဘောတည်ရှိသည့် အနေအထားကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်နိုင်ရန်အလို့ငှါ၊ အချိန်အခါများ၊ သို့တည်းမဟုတ် အချိန်အခါ တခုခု၌ ကြည့်ရှုတွက်ချက်စစ်ဆေးခြင်းများ ပြုသင့်ပါသလား။ သို့တည်းမဟုတ် ခဲကြိုးကို အသုံးပြုသင့်ပါသလား။ ထိုသို့ ပြုသင့်သည်ဖြစ်ပါက၊ မည်သည့် အခါက ပြုသင့်ပါသနည်း။

(ခ) သင်္ဘောသောင်မတင်မီ၊ သင်္ဘောမှူးသည် မိမိ၏ အနေအထားကို အမှန်သိသာအောင်ပြုလုပ်ရန်နှင့် မှန် မမှန် စစ်ဆေးရန်အတွက် သင့်လျော်သောဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုလုပ်ပါ၏လော။

(ဂ) ခဲကြိုးကို အသုံးမပြုခဲ့လျှင်၊ ထိုသို့ အသုံးမပြုဘဲ လှုပ်ထားခြင်းကို ပြုပိုင်ပါသလော။

(ဃ) သင်္ဘောမှူးသည်၊ သင်္ဘောကို ဦးစီးသွားသည့် အမြန်နှုန်းများ၊ သို့ကဲ့သို့မဟုတ် အမြန်နှုန်းဖြင့်သွားစေခြင်းပြုပိုင်ပါသလော။

၅။ ။သောင်တင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ အဘယ်နည်း။

၆။ ။သောင်တင်ခြင်းကြောင့် သင်္ဘောမှာ အကြီးအကျယ် ပျက်စီးသွားပြီလော။ ထို့ပြင် ၎င်းကို ဆုံးရှုံးပြီလော၊ သို့တည်းမဟုတ် စွန့်ပယ်လိုက်ပြီလော။

၇။ ။.....မီးသင်္ဘော သောင်တင်ခြင်းနှင့် ထိုသို့သောင်တင်ခြင်းကြောင့် ၎င်းသင်္ဘော အကြီးအကျယ်ပျက်စီးခဲရခြင်းရှိလျှင်၊ ထိုအကြီးအကျယ် ပျက်စီးခြင်းမှာ၊ သင်္ဘောမှူး၏၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတဦးတယောက်၏ မတရားပြုမူကြောင့် သော်၎င်း၊ ပျက်ကွက်မှုကြောင့်သော်၎င်း ဖြစ်ပါသလော။

ရေနံတင်သင်္ဘောဆုံးရှုံးခြင်း

၁။ ။နောက်ဆုံး ပိုင်ရှင်များကဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့၏ အမိန့်အရဖြစ်စေ၊ သင်္ဘောသို့မည်သည့် တိုင်ကီများတပ်ဆင်ထား၍၊ မည်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲချက်များကို ပြုလုပ်ထားပါသနည်း။ အဆိုပါတိုင်ကီများနှင့်အခြားပြုပြင်ပြောင်းလဲချက်များမှာ၊ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်ကောင်းမွန်၍၊

2. What means were provided for securing the hatchways ? Were such means proper and sufficient ?

3. What was the amount and description of cargo carried ? Were the cargo tanks property filled and secured from shifting ?

Stranding of a Vessel.

1. What number of compasses had the vessel, were they in good order and sufficient for the safe navigation of the vessel,and when and by whom were they last adjusted ?

2. Did the master ascertain the deviation of his compasses by observations from time to time ? Were the errors correctly ascertained and the proper corrections to the courses applied ?

3. What was the position of departure from ---------- on the evening of the ---------- ? Was the position correctly ascertained and verified ? Was a safe and proper course then set to pass ---------- at a safe distance and thereafter steered and was due and proper allowance made for possible leeway or currents, if any ?

4. Were safe and proper alterations made in the court at or about ----------off the ---------- and from time to time thereafter, and were due and allowances made for leeway and currents, if any ?

5. Were all measures possible taken to ascertain and verify the position of the vessel from time to time on the ----------?

သင့်လျော်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြင့် ပြုလုပ်ထားပါ၏လော။ ထို့ပြင် ကျန်စွာတမ်ဆင်၍ နေရာတကျ ခိုင်မြဲအောင်ပြုလုပ်ထားပါ၏လော။

၂။ ။ကုန်းပတ်ပေါက်များကို လုံခြုံစွာ ဖုံးပိတ်ရန် မည်သည့်နည်းလမ်းများ ထားရှိပါသနည်း။ အဆိုပါ နည်းလမ်းများမှာ သင့်လျော် လုံလောက် ပါ၏လော။

၃။ ။သယ်ဆောင်သည့် ကုန်စည် အရေအတွက်၊ အခြေအတွယ် မှာ မည်မျှဖြစ်ပါသနည်း။ မည်သည့် ကုန်စည်အမျိုးအမည်ကို သယ်ဆောင်ပါသနည်း။ ကုန်ထည့် တိုင်ကီများမှာ နေရာတကျ ဖြည့်သွင်းထား၍ ရွေ့လျားခြင်း မရှိစေရန် ခိုင်မြဲအောင်ပြုလုပ်ထားပါ၏လော။

သင်္ဘောသောင်တင်ခြင်း

၁။ ။သင်္ဘောတွင် အိမ်မြောင် အရေအတွက်မည်မျှရှိပါသနည်း။ ၎င်းတို့မှာ အခြေအနေကောင်းမွန်၍ သင်္ဘောကို ဦးစီးသွားလာရန်အတွက် လုံလောက်ပါ၏လော။ ၎င်းတို့ကို နောက်ဆုံး မည်သည့် အခါ မည်သူကညှိထားပါသနည်း။

၂။ ။သင်္ဘောမှူးသည်၊ မိမိ၏ အိမ်မြောင်များ လွဲဖယ်နေခြင်းရှိ မရှိကို အခါကာလအားလျော်စွာ ကြည့်ရှုတွက်ချက်စစ်ဆေးခြင်းအားဖြင့် အမှန် သိသာအောင် ပြုလုပ်ပါ၏လော။ မှားယွင်းချက်များကို မှန်ကန်အောင် တွေ့သိပါ၏လော။ ထို့ပြင် သင်္ဘောသွားလမ်းကြောင်းများကို သင့်လျော်သော ပြင်ဆင်ချက်များပြုလုပ်ပါ၏လော။

၃။ ။.....နေ့ည့နေတွင်.....မှ ထွက်ခွါသွားသည့်အခါ၊ သင်္ဘော၏ အနေအထားမှာ မည်သို့ ရှိပါသနည်း။ ထိုအနေအထားကို အမှန်အကန်သိသာအောင် ပြုလုပ်၍ မှန် မမှန် စစ်ဆေးပါ၏လော။ ထို့နောက်.....ကို ဘေးကင်းသည့် အကွာအဝေးမှ ဖြတ်သန်းသွားရန် အလို့ငှါ၊ ဘေးကင်း၍ လင့်လျော်သော သင်္ဘောသွားလမ်းကြောင်း သတ်မှတ်ပြီးမှ သင်္ဘောကို တက်မကိုင် သွားပါ၏လော။ ထို့ပြင် ဖြစ်တန်ရာသော လေအောက်သို့ရွေ့လျားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေစီးကြောင်းများရှိလျှင်၊ ၎င်းတို့အာ ကွက် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကျန်သည့် စီမံရာထားချက်များ ပြုလုပ်ပါ၏လော။

၄။ ။.....တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ်..... လောက်တွင်၊ .....အနီး၌၊ ၎င်းနောက် အခါကာလအားလျော်စွာ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါ၏လော။ ထို့ပြင် လေအောက်သို့ ရွေ့လျားခြင်းနှင့် ရေစီးကြောင်းများရှိလျှင်၊ ၎င်းတို့အတွက် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကျန်သည့် စီမံရာထားချက်များပြုလုပ်ပါ၏လော။

၅။ ။.....ရက်နေ့၌ အခါကာလ အားလျော်စွာသင်္ဘော၏ အနေအထားကို အမှန်သိသာအောင် ပြုလုပ်ရန်နှင့် မှန် မမှန် စစ်ဆေးရန်အတွက်၊ တတ်နိုင်သမျှသော ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြုလုပ်ပါ၏လော။

6. Having regard to the state of the weather at and after ---- ------- of the ---------- should -

(a) the speed of the vessel have been reduced ?

(b) soundings have been taken ?

(c) was a good and proper look-out kept ?

7. Was the vessel navigated with proper and seamanlike care?

8. Was the stranding and serious damage to the S.S ---------- caused by the wrongful act or default of her master or any other person.

၆။ ။.....ရက်နေ့၌,.....အချိန်နှင့် ထိုအချိန်နောက်ဘွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် ဥတုထူသီ အခြေအနေကို ထောက်ထားသည်ရှိသော်—

(က) သင်္ဘောသွားသည့် အမြန်နှုန်းကို လျော့ချသင့်ပါသလော။

(ခ) ရေအတိမ်အနက် တိုင်းတာခြင်းများကို ပြုသင့်ပါသလော။

(ဂ) ကောင်းမွန်သင့်လျော်စွာ သတိပြု ကြည့်ရှုခြင်းကို ပြုနေပါသလော။

၇။ ။သင့်လျော်၍ သင်္ဘောသားတို့ ရှိအပ်သည့် သတိမျိုးဖြင့် သင်္ဘောကို ဦးစီးသွားခြင်းပြုပါသလော။

၈။ ။.....မီးသင်္ဘော သောင်တင်ခြင်းနှင့် အကြီး အကျယ် ပျက်စီးခြင်းမှာ၊ သင်္ဘောမှူး၏၊ သို့တည်း မဟုတ် အခြားသူ တဦးတယောက်၏ မတရားပြုမှု ကြောင့်သော်၎င်း၊ ပျက်ကွက်မှုကြောင့် သော်၎င်း ဖြစ်ပါသလော။

APPENDIX IV.

INSTRUCTIONS FOR THE SERVICE OF SUMMONS IN CIVIL CASES OUTSIDE THE UNION OF BURMA AND FOR THE ISSUE OF LETTERS OF REQUEST FOR THE EXAMINATION OF WITNESSES.

1. SERVICE OF SUMMONS OUTSIDE THE UNION OF BURMA.

1. General,- (a) Service of summons on defendants residing out of the Union of Burma is provided for in Order V, Rules 25, 25A and 26 of the Code of Civil Procedure. Under Rule 25, where the defendant is residing outside the Union of Burma, the summons may be addressed to him at the place where he is residing, and sent to him by post. When this course is adopted, the summons should be sent by registered post with an acknowledgment paid for. An acknowledgment purporting to be signed by the person to be served or the endorsement thereon by a postal servant that the person refused the letter, is *prima facie* proof of service thereof.

Under Rule 25 A, where the defendant resides in India or Pakistan the summons may be served by registered post.

(b)Under Rule 26 (a) of Order V . where a Court has been established or continued or a Political Agent has been appointed or where under Rule 26 (b) the President of the Union has declared by notification that service by a foreign Court of any summons issued by a Court in the Union of Burma shall be deemed to be valid service, the summons may be sent to such Political Agent or Court by registered post for the purpose of being served upon the defendant, and an endorsement on the duplicate of the summons, signed by the Political Agent or by the Judge or other officer of the Court, to the effect that the summons has been served on the person named therein, is proof of service.

All processes issued for service in places outside the Union of Burma shall be accompanied by translations thereof in the Language of the country in which they are to be served.

နောက်ဆက်တွဲ ၄

တရားမမှုများတွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအပြင် သမ္မာန်စာများ ချအပ်ရန်နှင့် သက်သေများ စစ်မေးရန်အတွက် တောင်းခံစာများ ထုတ်ရန် ညွှန်ကြားချက်များ

၁။ ။ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အပတွင် သမ္မာန်စာများ ချအပ်ခြင်း

၁။ အများဆိုင်ရာ။ ။(က) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအပ၌ နေထိုင်သော တရားခံများအပေါ် တွင် သမ္မာန်စာများ ချအပ်ရန်အတွက်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ အမိန့် ၅၊ နည်း ဥပဒေ ၂၅၊ ၂၅-က နှင့် ၂၆ တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ နည်းဥပဒေ ၂၅ အရ၊ တရားခံသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအပတွင် နေထိုင်သည်ဖြစ်လျှင်၊ သမ္မာန်စာကို တရားခံနေထိုင်ရာ အရပ်၌ ၎င်းသို့ လိပ်ဘပ်ပြီးလျှင်၊ ၎င်းထံသို့ စာပို့တိုက်မှ ပေးပို့နိုင်သည်။ ဤနည်းလမ်း အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်သည့်အခါ၊ သမ္မာန်စာကို၊ ရရကြောင်း ဂန်ဒါချက်အတွက် အခ ပေး၍၊ မှတ်ပုံတင်ခြောစာ ပို့ဖြင့် ပေးပို့ရမည်။ ချအပ်ခြင်းခံရမည့်သူက လက်မှတ်ရေးထိုးရာ ရောက်သော ရကြောင်းဝန်ခံချက်၊ သို့ဘည်းမဟုတ် ထိုသူကစာကို လက်မခံငြင်းပယ်ကြောင်း၊ ၎င်းအပေါ် တွင် စာပို့တိုက် အမှုထမ်းက ရေးမှတ်သည့် ထပ်ဆင့်ရေးမှတ်ချက်မှာ၊ ထိုသမ္မာန်စာ အဘည်ဖြစ်ကြောင်း ယုတ္တိထင်ရှားသော သက်သေခံချက်ဖြစ်သည်။

နည်းဥပဒေ ၂၅-က အရ၊ တရားခံမှာ အိန္ဒိယ နိုင်ငံတွင်ဖြစ်စေ၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ တွင်ဖြစ်စေ နေထိုင်သည်ဖြစ်လျှင်၊ သမ္မာန်စာကို မှတ်ပုံတင် ချေခြာစာပို့ဖြင့် ချအပ်နိုင်သည်။

(ခ) အမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၂၆ (က) အရ၊ တရားရုံးတခုခုကို တည်ထောင်ထားသည့်၊ သို့ဘည်းမဟုတ် ဆက်လက်ထားရှိသည့် အချက်တွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ် ခန့်ထားပြီးဖြစ်သည့် အချက်တွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးက ထုတ်ဆင့် သည့် သမ္မာန်စာတခုခုကို နိုင်ငံခြားတရားရုံးက ချအပ် အတည်ပြုခြင်းသည် ခိုင်လုံသော အတည်ပြုခြင်းဖြစ်သည် မှတ်ယူရမည်ဟု နည်းဥပဒေ ၂၆ (ခ) အရ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အမိန့်ကြေငြာစာ ထုတ်ဆင့်၍ ကျေညာထားသည့် အချက်တွင်ဖြစ်စေ၊ သမ္မာန်စာ ကို တရားခံသို့ ချအပ်ရန်အလို့ငှါ၊ အဲဆိုပါ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးသို့ မှတ်ပုံတင်ချေခြာစာပို့ဖြင့် ပေးပို့နိုင်သည်။ ထို့ပြင် သမ္မာန်စာတွင် အမည်ဖော်ပြ ပါရှိသူသို့ သမ္မာန်စာ ချအပ်ပြီးကြောင်း သမ္မာန်စာ မူရင်းခွဲလက်ခံပေါ်တွင် နိုင်ငံခြား ကိုယ်စားလှယ်ကသော်၎င်း၊ တရားရုံး တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံး အခြားအရာရှိ ကသော်၎င်း၊ လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် ထပ်ဆင့် ရေးမှတ်ချက်သည် သမ္မာန်စာ အတည်ဖြစ် ကြောင်း ထင်ရှားသော သက်သေခံချက်ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အပရှိ အရပ်ဒေသများ၌ ချအပ်အတည်ပြုရန် ထုတ်ဆင့်သည့် အရပ်ရပ် အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့နှင့်အတူ ၎င်းတို့ကိုချအပ် အကဲဖြတ်ရမည့် နိုင်ငံဆိုင်ရာ ဘာသာစကားဖြင့် ပြန်ဆိုထားသည့် ဘာသာပြန်ဆိုချက်များ ပူးတွဲပါရှိစေရမည်။

2. Special instructions in regard to service of process in Civil cases on persons residing out of the Union of Burma are set out hereunder for information and guidance :-

The attention of all Judges is drawn to Rule 26. Order V, of the Code of Civil Procedure, where by processes in civil cases for service on person residing in foreign territories, are required to be served through the Political Agents or certain Courts. Instructions have now been received from the Ministry of Judicial Affairs that service of such process should be affected through the Embassy concerned. In order to enable the High Court to transmit such processes to the aporopriate authorities, Judges are directed that processes for service on a person or persons residing in Foreign Territories should first be submitted to the High Court.

In order to enable a person from a foreign territory to attend a Court in Burma on the date fixed Judges are directed that whenever a person residing in foreign territory is required to appear before a Court in Burma, at least four months'clear notice from the date of issue of a notice to the date on which such person is required to appear before a Court should be given.

It has been represented to the High Court that such processes could be sent by the issuing. Courts by post direct to the persons concerned under the provisions of Order V, Rules 25 and 25A, of the Code of Civil Procedure. The attention of Judges is therefore drawn to the distinction between Rules 25, 25A and 26 of Order V of the said Code. In this connection it should be noted that the provisions of these three Rules, which specifically refer to summonses, apply equally to all forms of process by virtue of Rule 2 of Order XLVIII of the Code :-

Rule 25 is the general provision for service of process by post on a person who resides anywhere outside the Union of Burma, *i.e.*, in any foreign territory, and has no agent in the Union empowered to accept service. *Cf.*, paragraph 139 of the Court Manual.

၂။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အပတွင် နေထိုင်သူများသို့ တရားမမှုများ၌ အမိန့်ဆင့်စာစသည်တို့ ချအပ်အတည်ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အထူးညွှန်ကြားချက်များကို သိသာရန်နှင့် လိုက်နာရန်အတွက် အောက်တွင်ဖေါ်ပြထားပါသည်။

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၂၆ ကို အားလုံးသော တရားမတရားသူကြီးများကသတိထားဂရုပြုကြစေလိုသည်။ ထိုနည်းဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားနယ်ပယ်များတွင် နေထိုင်သူတို့သို့ ချအပ်အတည်ပြုရန်ဖြစ်သော တရားမမှုများ၌ အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များမှ တဆင့်သော်၎င်း၊ တချို့သော တရားရုံးများမှတဆင့်သော်၎င်း၊ ချအပ်အတည်ပြုရန်လိုသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို သက်ဆိုင်ရာသံရုံးကြီးမှတဆင့်ပြု၍ ချအပ်အတည်ပြုရမည်ဟု တရားရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ယခုအခါ ညွှန်ကြားချက်များ ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ အဆိုပါအမိန့် ဆင့်စာစသည်တို့ကို သင့်လျော်သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များထံ တရားရုံးချုပ်က တဆင့်ပေးပို့ခြင်း ပြုနိုင်ရန်အလို့ငှါ၊ နိုင်ငံခြားနယ်ပယ်များတွင် နေထိုင်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် နေထိုင်သူများသို့ ချအပ်အတည်ပြုရန် အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ကို ဦးစွာပဌမ တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့ရမည်ဟု တရားမ တရားသူကြီးများအား ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိတရားရုံးတခုခုသို့ ချိန်းဆိုသည့်နေ့ရက်တွင် နိုင်ငံခြား နယ်ပယ်မှ လူတဦး တယောက်ကို တရားရုံးသို့ လာရောက်နိုင်စေရန် အလို့ငှါ၊ တရားမတရားသူကြီးများအား ညွှန်ကြားလိုက်သည်မှာ၊ နိုင်ငံခြားနယ်ပယ်တွင် နေထိုင်သူ တဦးကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံး တရုံးသို့ လာရောက်စေရန် လိုအပ်သည့်အခါကိုင်း၊ နို့ တစ်စာထုတ်သည့် နေ့ရက်မှ ၎င်းသူ တရားရုံးရှေ့သို့ လာရောက်စေလိုသည့် နေ့ရက်ထိ အနည်းဆုံး လေးလတ်တိုင်တိုင် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ နို့ တစ်ပေးအပ်ကြောင်းကြားရမည်။

ဆိုခဲ့သည့်အမိန့်ဆင့်စာစသည်များကို၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၅၊ နည်းဥပဒေ ၂၅ နှင့် ၂၅-က ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ထုတ်ဆင့်သည့် တရားရုံးများက သက်ဆိုင်သူများသို့ တိုက်ရိုက် စာပို့တိုက်မှ ပေးပို့နိုင်ကြောင်းနှင့် တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပြပြောဆိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၅၊ ၂၅-က နှင့် ၂၆ တို့အချင်းချင်း ကွဲပြားခြားနားပုံကိုတရားမတရားသူကြီးများက သတိထား ဂရုပြုကြစေလိုသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ သမ္မာန်စာများကို သီးခြားရည်ညွှန်းသည့် ဤနည်းဥပဒေသုံးရပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်၊ အဆိုပါကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၎၈၊ နည်းဥပဒေ ၂ ကိုအကြောင်းပြု၍ အမိန့်ဆင့်စာ စသည်တို့ ပုံစံအမျိုးမျိုးတို့နှင့် ညီတူညီမျှသက်ဆိုင်ကြောင်းကို မှတ်သားကြရမည်။

နည်းဥပဒေ ၂၅ သည်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအပရှိ မည်သည့်နေရာတွင်မဆို၊ ဆိုလိုရင်းမှာ မည်သည့်နိုင်ငံခြားနယ်ပယ်တွင်မဆို၊ နေထိုင်၍၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အမိန့်ဆင့်စာချအပ်ခြင်းကို လက်ခံနိုင်ခွင့် အာဏာပေးအပ်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်မရှိသူတို့ စာပို့တိုက်မှတဆင့် အမိန့်ဆင့်စာချအပ်ရန်အတွက် ယေဘုယျပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြစ်သည်။ တရားရုံးများလက်စွဲဥပဒေ စာပိုဒ် ၁၃၉ နှင့်ယှဉ်ကြည့်။

Rule 25A provides that were the person to be served resides in Indian or Pakistan, the Court may, in addition to or in substitution of any other mode of service, serve the process in the manner indicated therein, *i.e,* by registered post with acknowledgment due. *Cf.*, paragraph 142 of the Courts Manual.

Rule 26 can properly apply only where, in the foreign territory in which the person to be served resides, there is-

(a) a Political Agent appointed, or a Court has been established or continued, with power to save the process ;

or

(b) any other Court which has been notified as having power to serve the process.

With reference to the provisions of Rule 26 Courts may not be in a position to easily verify whether conditions (a) and (b) above have been fulfilled. So they may not issue process under the Rule ; but when they do issue, the above instruction will have to be followed.

Ordinarily, process for service in Indian or Pakistan should be issued by registered post with acknowledgment due under Rule 25A. For other foreign countries, the post should also be used under Rule 25, provided that there is no agent in Burma capable of accepting service.

11. COMMISSIONS FOR THE EXAMINATION OF WITNESSES.

MINISTRY OF JUDICIAL AFFAIRS.

NOTIFICATIONS.

The 11th August 1955.

No. 305.- Whereas provisions already exist for taking the evidence of witnesses residing in the United Kingdom in relation to criminal matters in Courts in the Union of Burma for examination (4) of section 503 of the Code of Criminal Procedure, hereby directs that Commissions from Courts in the Union of Burma for examina-

နည်းဥပဒေ ၂၅-က ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ အမိန့်ဆင့်စာ ချအပ် ခံရမည့်သူသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်ဖြစ်စေ၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတွင်ဖြစ်စေ နေထိုင်သည့်အချက်တွင် တရားရုံးသည် အမိန့်ဆင့်စာချအပ်ရန် အခြားနည်းလမ်းအပြင်၊ ဘို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းလမ်းအစား၊ ထိုနည်းဥပဒေတွင် ညွှန်ပြထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ဆိုလိုရင်းမှာ ရရှိကြောင်း ဝန်ခံချက် ရယူရန်လိုသည့် မှတ်ပုံတင်ချေခာဒ်ဖြင့် အမိန့်ဆင့်စာကို ချအပ်နိုင်သည်။ တရားရုံးများ လက်စွဲဥပဒေ၊ စာပိုဒ် ၁၄၂ နှင့် ယှဉ်ကြည့်။

နည်းဥပဒေ ၂၆-က ဘင်္ဂလော်စာ သက်ဆိုင်နိုင်သည့် ဒေသများ၊အမိန့်ဆင့်စာချအပ် ခြင်းခံရမည့်သူနေထိုင်သည့် နိုင်ငံခြားနယ်ပယ်တွင်—

(က) အမိန့်ဆင့်စာချအပ်နိုင်သည့် အခွင့်အာဏာနှင့်တကွ၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်စား လှယ်ခန့်ထားခြင်းသော်၎င်း၊ တရားရုံးတည်ထောင်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်ထားရှိခြင်းသော်၎င်း ရှိသည့်အချက်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) အမိန့်ဆင့်စာချအပ်နိုင်ခွင့် အာဏာရရှိကြောင်း ကြော်ငြာထားသည့် အခြား တရားရုံးရှိသည့်ဘချက်ထာလျှင်ဖြစ်သည်။

နည်းဥပဒေ ၂၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အထက်ပါစည်းကမ်းချက် (က) နှင့် (ခ) တို့နှင့်ညီညွတ်သည် မညီညွတ်သည်ကို တရားရုံးများက လွယ်လင့်တကူ မှန် မမှန် စစ်ဆေးနိုင်မည့် အခြေအနေရှိနိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့်၊ ထိုနည်းဥပဒေအရ အမိန့် ဆင့်စာများကို ၎င်းတို့က ထုတ်ဆင့်ခြင်းမပြုရာ။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့ကထုတ်ဆင့်ခြင်း ရှိခဲ့သော်၊ အထက်ပါညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာရပေမည်။

သာမန်အားဖြင့်၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတွင် ချအပ်ရန်အမိန့် ဆင့်စာစသည်များကို၊ နည်းဥပဒေ ၂၅-ကအရ၊ ရရှိကြောင်းဝန်ခံချက်ရယူရန် လိုသည့် မှတ်ပုံ စာတင်ချေစာပို့ဖြင့် ထုတ်ဆင့်ရမည်။ အခြားသော နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များအတွက်မှာမူ အမိန့်ဆင့်စာချအပ်ခြင်းကိုလက်ခံနိုင်သော ကိုယ်စားလှယ် မြန်မာနိုင်ငံတွင်မရှိလျှင်၊ နည်း ဥပဒေ ၂၅ အရ၊ စာပို့တိုက်ကိုပင် အသုံးပြုရမည်။

၂။ ။သက်သေများစစ်မေးရန်အတွက်ကော်မရှင်အမိန့်စာများ

တရားရေးဝန်ကြီးဌာန

အမိန့်ကြော်ငြာစာများ

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်။

အမှတ် ၃၀၅။ ။ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးများတွင် ရာဇဝတ် အရေးကိစ္စ များနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းခေါ် မြိတိသျှ ကေရာဇနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူ သက်သေများ၏ သက်သေခံချက်ကို ရယူရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သော ကြောင့်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၀၃၊ ပုဒ်မခွဲ (၄) နှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုမြန်မာ

tion of witnesses in the United Kingdom shall be issued, in the form annexed hereto to the President, the Lord Chief Justice and the Judges of Her Majesty's Supreme Court of the Judicature, Law Courts (Strand London W.C. 2) within the limits of whose jurisdiction the witness resides, and the said Lord Chief Justice and Judges of Her Majesty's Supreme Court may themselves examine the witness, or direct any competent Court, or anthority subordinate to them to examine such witness :-

ANNEXURE.

IN THE COURT OF.....

Commission to examine witness outside the Union of Burma
Section 503 (4) of the Code of Criminal Procedure

To,

THE PRESIDENT. LORD CHIEF JUSTICE AND JUDGES OF HER MAJESTY'S SUPREME COURT OF JUDICATURE, LONDON.

WHEREAS it appears to me that the evidence of ..... is necessary for the ends of justice in case No. ..... (.....vs. .....) in the Court of ..... and that such witness is residing within the limits of the jurisdiction of your Hon'ble Court and his attendance cannot be procured without an amount of unreasonable delay, expense or inconvenience, I .....have the honour to request and do hereby request that for the reasons aforesaid and for the assistance of the said Court, you as the President and the Judges of the said Supreme Court, or someone or more of you, will be pleased to summon the said witness to attend at such time and place as you shall appoint before someone or more of you, or such other Court or authority as according to the procedure of your Hon'ble Court is competent to examine or cause to be examined the said witness on oath or affirmation upon the interrogatories which accompany this Commission (or *viva voce*).

Any party to the proceedings may appear before you or before any competent Court or authority directed by you in this behalf by a Counsel-at-law or, if not in custody, in person, and may examine, cross examine, or re-examine (as the case may be) the said witness.

နိုင်ငံအစိုးရက ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းခေါ် ဗြိတိသျှကောရုဇ်နိုင်ငံတွင် သက်သေများ စစ်မေးရန်အလို့ငှါ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးမျှားမှ ကော်မရှင် အမိန့်စာများကို သက်သေနေထိုင်ရာဒေသနယ်နိမိတ်အတွင်း စီရင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် (လန်ဒန်မြို့ အနောက်အလယ်ပိုင်း ၂၊ ကမ်းနားလမ်း) တရားရုံးများရှိ၊ ဘုရင်မင်းမြတ်၏တရားလွှတ်တော်ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ တရားဝန်ကြီးချုပ်နှင့်တရားဝန်ကြီးများထံသို့၊ ပူးတွဲပါပုံစံနှင့် ထုတ်ဆင့်ရမည်ဟု ဤအမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။ ထို့ပြင်အဆိုပါ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ တရားလွှတ်တော်ချုပ်ဆိုင်ရာတရားဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တရားဝန်ကြီးတို့သည် သက်သေကိုင်းတို့ကိုယ်တိုင် စစ်မေးနိုင်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းတို့ထက်အောက်ခံဖြစ်သည့် မည်သည့်အခွင့်အာဏာရှ၊ တရားရုံး၊ သို့ဘည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်သို့မဆို၊ ထိုသက်သေကို စစ်မေးစေရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

ပူးတွဲလျှာ

.....တရားရုံး၌။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအပြင် သက်သေစစ်မေးရန် ကော်မရှင် အမိန့်စာ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၀၃(၄)

လန်ဒန်မြို့၊ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ တရားလွှတ်တော်ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ တရားဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တရားဝန်ကြီးများသို့

..... တရားရုံး၊ အမှုနံပါတ်..... (.....နှင့် .....) တွင်၊ တရားမျှတမှုရရှိရေးအတွက်၊ ..... ၏သက်သေခံချက်ကိုရယူရန်လိုအပ်သည်ဟူ၍ငင်း၊ အဆိုပါ သက်သေမှာ အသင်၏ တရားလွှတ်တော်ချုပ် စီရင်ခွင့်အာဏာနယ်နိမိတ်အတွင်း နေထိုင်လျက်ရှိ၍ ၎င်းသက်သေလာရောက်ခြင်းကိုမလျော်သော နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း၊ စရိတ်ကုန်ကျခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ကသိကအောက်ဖြစ်ခြင်း မရှိစေဘဲ မရရှိနိုင်ဟူ၍ငင်း၊ ကျွန်ုပ်ထင်မြင် သဘောရရှိသည်ဖြစ်သော်ကြောင့်၊ အထက်ဆိုခဲ့သည့်အကြောင်း ယုတ္တိမျှား ကိုထော ကာ်၍၊ အဆိုပါ တရားရုံးအား အကူအညီရစေခြင်းငှါ၊ အဆိုပါသက်သေကို သင်ကချိန်းဆိုသည့်အခါနှင့်နေရာတွင်၊ သင်တို့အနက်တဦးတယောက်ရှေ့သို့ဖြစ်စေ၊ အများရှေ့သို့ဖြစ်စေ၊ ဤကော်မရှင်အမိန့်စာနှင့်အတူ ပူးတွဲပါ မေးမြန်းချက်စာတမ်းများအပေါ် တွင်ဖြစ်စေ၊ (နုတ်တိုက်စစ်မေးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ)၊ ကျမ်းကျိန်ဆို၍သော်ငင်း၊ ကတိသစ္စာပြု၍သော်ငင်း၊ သင်၏ဘုရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ ထုံးနည်းနှင့်အညီ အဆိုပါသက်သေ ကိုစစ်မေးနိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်မေးစေနိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော အခြားတရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်ရှေ့သို့ဖြစ်စေ၊ လာရောက်စေရန် အဆိုပါ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်သင့်နှင့် တရားဝန်ကြီးများကဖြစ်စေ၊ သင်တို့အနက် တဦးတယောက်၊ သို့တည်းမဟုတ်အများကဖြစ်စေ၊ သမ္မာန်စာဖြင့်ဆင့်ခေါ်ပါရန်ကျွန်ုပ်.....က ဤကော်မရှင်အမိန့်စာအရ မေတ္တာခံပါသည်။

သင်၏ရှေ့သို့ဖြစ်စေ၊ သင်က ဤကိစ္စအတွက် ဆင့်ဆိုသည့် အခွင့်အာဏာရ တရားရုံး တခုခု၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်တဦးဦးရှေ့သို့ဖြစ်စေ၊ မှုခင်းတွင်ပါဝင်သည့် မည်သည့်

And I further have the honour to request that your Hon'ble Court or any competent Court or authority directed by you will be pleased to cause the answers of the said witness to be reduced into writing and all books, letters, papers and documents produced upon such examination to be duly marked for indentification, and that your official seal (if any) or in such other way as is in accordance with the procedure of your Hon'ble Court and to return the same, together with this Commission through the Embassy or Consulate concerned to the undersigned at the earliest possible date.

Given under my hand and the seal of the Court this .....
.....day of .....19 .

Seal of the Court

Judge.
Magistrate.

No. 306- In excercise of the powers conferred by section 503 (4) of the Code of Criminal Procedure (as amended) the President of the Union of Burma prescribes the following rules for taking the evidence of witnesses in a country or place outside the Union of Burma in relation to criminal matters:-

(1) Any District Magistrate, Court of Session or the High Court in exercising its powers to issue through proper channel a Commission for the examination of a witness residing in a country or place not within the Union of Burma under the provisions of section 503 of the Criminal Precedure Code may address to the Supreme Court of the country concerned a letter of request to appoint a Commissioner to examine the witness on oath or affirmation and to receive documents produced by or through him. In the case of a District Magistrate or a Court of Section the letter of request shall be sent through the High Court. Where the Burmese Consular Officer within whose jurisdiction the witness to be examined on commission resides is permitted by the law of the country to take evidence, a Commission may be issued through proper channel to such Consular Officer for execution.

အမှုသည်မဆို၊ ရှေ့နေဖြင့်သော်၎င်း၊ အချုပ်နှင့်မဟုတ်လျှင်ကိုယ်တိုင်သော်၎င်း လာရောက်နှိုင်သည့်အပြင်၊ အဆိုပါသက်သေအား (အကြောင်းအားလျော်စွာ) စစ်မေးခြင်း၊ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ထပ်မံစစ်မေးခြင်းပြုနိုင်သည်။

ထို့ပြင် သင်၏တရားလွှတ်တော်ချုပ်ကဖြစ်စေ၊ သင်ကဆင့်ဆိုသည့် အခွင့်အာဏာရ တရားရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်ကဖြစ်စေ၊ အဆိုပါသက်သေ၏ ပြေဆိုချက်များကို စာဖြင့်ရေးသားစေ၍၊ ထိုသို့စစ်မေးရာ၌ တင်ပြသည့်စာအုပ်များ၊ စာများ၊ စက္ကူရပ်များနှင့် စာမှတ်စာတမ်းအရပ်ရပ်တို့ကို မှတ်မိနိုင်အောင် နေရာတကျမှတ်သားစေရန် ကျွန်ုပ်ကထပ်မံ မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါစစ်မေးခြင်းကို သင်၏ရုံးသုံး တံဆိပ်ရိုက်လျှင် ထိုရုံးသုံးတံဆိပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သင်၏တရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ ထုံးနည်းနှင့်အညီဖြစ်သော အခြားနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ သင်ကမှန်ကြောင်း တာဝန်ခံပါမည့်အကြောင်း၊ ထို့ပြင် အဆိုပါစစ်မေးခြင်းကို၊ ဤကော်မရှင်အမိန့်စာနှင့်အတူ၊ သက်ဆိုင်ရာသံရုံးကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ကောင်စစ်ဝန်ရုံးမှ တဆင့် ပြုချ၍၊ စောနိုင်သမျှစောသည့် နေ့ရက်တွင် ကျွန်ုပ်ထံသို့ ပြန်ပို့ပါမည့်အကြောင်း ထပ်လောင်းမေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

၁၉.....ခုနှစ်၊.....ရက်နေ့၌ တရားရုံးတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်၍ ကျွန်ုပ် သက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည်။

တရားရုံး
တံဆိပ်။

တရားသူကြီး။
ရာဇဝတ်တရားသူကြီး။

နံပါတ် ၃၀၆။ ။(ပြင်ဆင်ထားသည့်) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၀၃ (၄) အရ ပေးအပ်ထားသည့် အခွင့်အာဏာများကို သုံးစွဲလျက်၊ ရာဇဝတ်အရေးကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအပြင် နိုင်ငံ၊ သို့တည်းမဟုတ် နေရာအရပ်တွင် သက်သေများ၏ သက်သေခံချက်ကို ရယူရန်အတွက် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်လိုက်သည်။

(၁) မည်သည့်ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်ရှင်တရားရုံးကမဆို၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးချုပ်က၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၅၁၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မဟုတ်သည့် နိုင်ငံ၊ သို့တည်းမဟုတ် အရပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သော သက်သေကို စစ်မေးရန်အတွက် လမ်းစဉ်အတိုင်း ဆိုင်ရာမှတဆင့် ကော်မရှင်အမိန့်စာ ထုတ်ပေးနိုင်ခွင့် အာဏာကို သုံးစွဲသည့်အခါ၊ သက်သေကို ကျမ်းဖြင့် သော်၎င်း၊ ကတိသစ္စာပြုစေခြင်းဖြင့်သော်၎င်း စစ်မေးစေရန်နှင့် ထိုသက်သေကဖြစ်စေ၊ ထိုသက်သေမှတဆင့် ဖြစ်စေ တင်ပြသည့် စာမှတ်စာတမ်းများကို လက်ခံစေရန်၊ ကော်မရှင်လူကြီး တဦးခန့်အပ်ရန်၊ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ ထိပ်တပ်၍ တောင်းခံစာစောင် ပေးပို့နိုင်သည်။ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်ရှင်တရားရုံးဖြစ်သည့် အချက်တွင် တောင်းခံစာကို တရားရုံးချုပ်မှ တဆင့် ပေးပို့ရမည်။ ကော်မရှင်အမိန့်စာဖြင့် စစ်မေးရမည့်သက်သေ နေထိုင်ရာ အရပ်တွင် စီရင်ခွင့်အာဏာရှိသော မြန်မာကောင်စစ်ဝန်သည်၊ သက်ဆိုင်ရာ

(2) When any such letter of request is issued to the Supreme Court of the country within whose jurisdiction the witness resides, powers shall be given to the said Court to appoint any suitable person as Commissioner for the examination of the witness and reception of documents produced by or through him.

(3) All papers connected with the execution of the Commission shall be in the English language or accompanied by translations thereof in English.

(4) Interrogatories, cross interrogatories and re-interrogatories shall always be sent for the execution of the Commission.

(5) Either party may attend at the taking of the evidence before the Commissioner in person or by Pleader and may examine, cross-examine and re-examine (as the case may be) the said witness.

(6) When it is known that neither party proposes to attend at the taking of the evidence on commission, this should be state in forwarding the letter of request.

By order,
THAN E,
Secretary to the Govt. of the Union of Burma,
Ministry of Judicial Affairs.

III. LETTERS OF REQUEST.

1. General.- Under section 77 of the Code of Civil Procedure a Letter of Request may be issued to examine a witness residing at any place not within the Union of Burma. It is generally possible to invite a foreign Government, through the diplomatic channels, to execute Letters of Request from Courts in the Union of Burma in civil matters, as an act of courtesy.

နိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေအရ သက်သေခံချက်ရယူနိုင်ခွင့်ရှိလျှင်၊ ကော်မရှင်အမိန့်စာကို လမ်းစဉ်အတိုင်း ဆိုင်ရာမှတဆင့် အဆိုပါခရာင်စစ်ဝန်သို့ အတည်ပြုရန် ထုတ်ဆင့်နိုင်သည်။

(၂) သက်သေနေထိုင်သည့် နိုင်ငံတွင် စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ ထိုကဲ့သို့သော တောင်းခံစာကို ထုတ်ပေးသည့်အခါ၊ သက်သေကို စစ်မေးစေရန်နှင့် ထိုသက်သေက တင်ပြသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသက်သေမှ တဆင့် တင်ပြသည့်စာမှတ် စာတမ်းများကို လက်ခံစေရန် သင့်တော်သောသူ တဦးကို ကော်မရှင်လူကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ရန် အဆိုပါတရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ အခွင့်အာဏာများ ပေးအပ်ရမည်။

(၃) ကော်မရှင်အမိန့်စာကို အတည်ပြုခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော စက္ကူရုပ်များအားလုံးတို့ကို၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ရေးသားရမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းတို့နှင့်အတူ ၎င်းတို့၏အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုချက်များ ပူးတွဲပါ၌စေရမည်။

(၄) ကော်မရှင်အမိန့်စာကို အတည်ပြုရန်အလို့ငှါ၊ မေးမြန်းချက်စာတမ်းများ၊ ပြန်လှန်မေးမြန်းချက် စာတမ်းများနှင့် ထပ်မံမေးမြန်းချက်စာတမ်းများကို အစဉ်သဖြင့် ပေးပို့ရမည်။

(၅) ကော်မရှင်လူကြီးရှေ့ သက်သေခံချက်ကိုရယူသည့်အခါ၊ အမှုသည်နှစ်ဦး နှစ်ဖက်လုံးက ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေဖြင့်ဖြစ်စေ တက်ရောက်နိုင်၍၊ အဆိုပါသက်သေကို (အကြောင်းအာဏာလျော်စွာ) စစ်မေးခြင်း၊ ပြန်လှန်စစ်မေးခြင်းနှင့် ထပ်မံစစ်မေးခြင်းပြုနိုင်သည်။

(၆) ကော်မရှင်အမိန့်စာဖြင့် သက်သေခံချက်ရယူသည့်အခါ၊ အမှုသည်နှစ်ဦး နှစ်ဖက်လုံးက တကယ်ရောက်ရန်ကြံရွယ်ခြင်း မရှိကြောင်းသိရှိရသည့်အခါ၊ တောင်းခံစာကို ပေးပို့ချ၌ တိုအကြောင်းကို ဖေါ်ပြရမည်။

အမိန့်တရား၊
သန်းဇေ၊
အတွင်းဝန်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊
တရားရေးဝန်ကြီးဌာန။

၃။ ။တောင်းခံစာများ

၁။ အများဆိုင်ရာ။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၇၇ အရ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမဟုတ်သည့် အရပ်ဒေသတခုခုတွင်နေထိုင်သော သက်သေကို စစ်မေးရန်အတွက် တောင်းခံစာထုတ်ဆင့်နိုင်သည်။ တရားမအရေးကိစ္စများတွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးများမှ တောင်းခံစာများကို၊ လေးစားသည့်အနေဖြင့် အတည်ပြုပေးစေရန် သံတမန်လမ်းစဉ်အတိုင်းဆိုင်ရာမှတဆင့်၊ နိုင်ငြားအစိုးရသို့ အများအားဖြင့် မေတ္တာရပ်ခံနိုင်သည်။

The general procedure is that the Court issuing the Letter of Request should use Form 8 in Appendix H of the First Schedule of the Code of Civil Procedure. The letter in this form, which should contain a concise narrative of the action of the parties thereto and the full names, description and addresses of the intended witnesses and be signed by the Judge and bear the seal of the Court, should be sent to this Court with a forwarding letter, and then this Court will ask the Ministry of Judicial Affairs, Union of Burma, to take the necessary steps to have the Letter of Request executed by the Court to which it is addressed. With the issue of the Letter of Request, the necessary fees should also be remitted to the Court concerned to ensure prompt and speedy execution. The duty of providing the necessary translation into the language of the country in which the witness is to be examined should be placed on the party asking for the Letter of Request. If the proper descriptoin of the foreign judicial authority is not known, the Letter of Request should be addressed to the Competent Judicial Authority in ..... (name of the country concerned). It is, however, necessary that interrogatories and cross-interrogatories should be sent in every case with a Letter of Request, and also translations of the Letter of Request and of the interrogatories and cross-interrogatories and the documents accompanying it. A Letter of Request should not be issued to a Consular Officer, but only to a Court. When it is desired that evidence should be taken by a Consular Officer, a commission should be issued to him. The incorrect issue of a Letter of Request to a Consular Officer may be of some importance since a person acting as a Commissioner has no compulsory powers, but must confine himself to inviting the witness to present himself and to answer the question addressed to him. If such a witness declines to do so, the Consular Officer can only state the fact in the deposition prepared by him in compliance with the request of the Court. If, on the other hand, recourse is had to a Letter addressed to a foreign Court concerned, the latter can, if necessary, exercise its powers of compulsion. It is therefore important that this distinction between a Letter of Request and a commission should be noted.

A list of all the documents, together with a translation of the list into the language of foreign country to which the Letter of Request is issued, should in every case accompany the papers, and the Letter of Request and other documents, which should be as far as possible in chronological order, should be numbered or lettered to correspond with this list. The Letter of Request and all accompanying documents and translations should be sewn together in a parchment paper cover down the left-hand side, the ends of the tape with which they are sewn being brought out on to the front cover and the ends sealed with the seal of the Court. Where this is not done by the issuing Court it will be done by the High Court before the Letter of Request is forwarded.

အမျှားအားဖြင့် လိုက်နာရန် ထုံးနည်းမှာ တောင်းခံစာကို ထုတ်ပေးသည့် တရားရုံးသည်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ၊ ပဌမစာရင်း၊ နောက်ဆက်တွဲ "၈" ပါ ပုံစံ ၈ ကို အသုံးပြုရမည်။ ဤပုံစံဖြင့် ရေးသားသည့်စာတွင် အမှုသည်တို့ စွဲဆိုသည့်အမှုအကြောင်းအရာ ပေါ်ပြချက် အတိုချုပ်နှင့်တကွ၊ စစ်မေးရန်ရည်ရွယ်သည့် သက်သေများ၏အမည်၊ အကြောင်းအရာနှင့် လိပ်စာအပြည့်အစုံပါရှိစေရမည်ဖြင့်၊ တရားသူကြီးက လက်မှတ်ရေးထိုး၍ တရားရုံးတံဆိပ်ခတ်နှိပ်ပြီးလျှင်၊ ပေးပို့ကြောင်းစာတစောင်နှင့်တကွ၊ ဤတရားရုံးချုပ်သို့ ပေးပို့ရမည်။ ထို့နောက် တောင်းခံစာကို လိပ်တပ်ထားသည့် တရားရုံးက အတည်ပြုစေရန် လိုအပ်သည့် အလျောက် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ နိုင်ငြားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ မေတ္တာရပ်ခံစေရန် ဤတရားရုံးချုပ်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တရားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ တောင်းဆိုမည်ဖြစ်သည်။ တောင်းခံစာကို ထုတ်ပေးသည့်အခါ၊ ချက်ခြင်း ဆောလျင်စွာ အတည်ပြုခြင်း အမှန်ရှိစေရန် သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ လိုအပ်သည့်အခကြေးငွေများကိုလည်း တင်ပို့ရမည်။ သက်သေကို စစ်မေးရမည့် နိုင်ငံဆိုင်ရာ ဘာသာစကားဖြင့် လိုအပ်သည့် ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကို ပေးစေရန်အတွက် တောင်းခံစာရလိုကြောင်း လျှောက်တောင်းသည့် အမှုသည် အပေါ်၌တာဝန်ထားရမည်။ နိုင်ငြားတရားစီရင်ရေး အာဏာပိုင်၏ မျိုးမည်အာကြောင်းအရာကို ကျွန်ုပ်မသိလျှင်၊ တောင်းခံစာကို (သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအမည်) ..... အခွင့်အာဏာရ တရားစီရင်ရေးအာဏာပိုင်သို့ လိပ်တပ်ရမည်။ သို့ရာတွင် တောင်းခံစာနှင့်အတူ အမှုတိုင်း၌ မေးမြန်းချက်စာတမ်းများနှင့် ပြန်လှန်မေးမြန်းချက်စာတမ်းများကို ပေးပို့ရမည်။ ထို့ပြင် တောင်းခံစာ၏ ဘာသာပြန်ဆိုချက်နှင့် တောင်းခံစာနှင့်အတူ ပေးပို့သည့် မေးမြန်းချက်စာတမ်းများ၊ ပြန်လှန်မေးမြန်းချက် စာတမ်းများနှင့် စာမှတ်စာတမ်းများ၏ ဘာသာပြန်ဆိုချက်များကိုလည်း တောင်းခံစာနှင့်အတူ ပေးပို့ရမည်။ တောင်းခံစာကို ကောင်စစ်ဝန်ထိုသို့ မထုတ်ပေးရ၊ တရားရုံးထိုသို့သာလျှင် ထုတ်ပေးရမည်။ သက်သေခံချက်ကို ကောင်စစ်ဝန်အား ယုံစေလိုလျှင်၊ ၎င်းထံသို့ ကော်မရှင်အမိန့်စာ ထုတ်ပေးရမည်။ တောင်းခံစာကို ကောင်စစ်ဝန်သို့ မှားယွင်းထုတ်ပေးခြင်းမှာ အတော်အတန် အရေးကြီးနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကော်မရှင်လုပ်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သူသည် အတင်းအကြပ်ပြုနိုင်သော အာဏာမရှိခေ့၊ သက်သေကို ကိုယ်တိုင်လာရောက်ပြီး ၎င်းအားမေးမြန်းသော မေးခွန်းများကိုဖြေဆိုရန် သက်သေအား တောင်းဆိုရန် လောက်ကိုသာပြုရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရန် အဆိုပါသက်သေက ငြင်းဆန်လျှင်၊ ကောင်စစ်ဝန်သည် တရားရုံး၏ တောင်းဆိုချက်အရ မိမိရေးသားသည့် သက်သေထွက်ဆိုချက်တွင် ထိုအကြောင်းကိုသာ ဖေါ်ပြနိုင်သည်။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ၊ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံခြားတရားရုံးသို့ လိပ်တပ်ပေးပို့သည့် တောင်းခံစာကို အသုံးပြုခဲ့လျှင်၊ ထိုနိုင်ငံခြားတရားရုံးသည်၊ လိုအပ်ပါက မိမိ၏အာဏာအကြပ်ပြုနိုင်ခွင့်အာဏာမျှားကို သုံးစွဲနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် တောင်းခံစာနှင့် ကော်မရှင်အမိန့်စာတို့ ယင်းသို့ကွဲပြားခြားနားမှုကို မှတ်သားထားရန် အရေးကြီးသည်။

စာမှတ်စာတမ်းအားလုံးတို့၏ စာရင်းတစောင်ကို၊ တောင်းခံစာထုတ်ပေးသည့် နိုင်ငံခြားဘာသာစကားဖြင့် ပြန်ဆိုထားသည့်စာရင်း၏ ဘာသာပြန်ဆိုချက်နှင့်တကွ၊ အချက်အသီးသီးတွင် စက္ကူရုမ်များနှင့်အတူ ပါရှိစေရမည်။ ထို့ပြင် တောင်းခံစာနှင့် တတ်နိုင်သမျှ နေ့ရက်အစီအစဉ်အလိုက်ထားရမည့် အခြားစာမှတ် စာတမ်းများကို၊ ထိုစာရင်းနှင့်ကိုက်ညီအောင် နံပါတ်၊ သို့ဘည်းမဟုတ် အက္ခရာသုံးများ တပ်ရမည်။ တောင်းခံစာနှင့်တကွ၊ ပူးတွဲပါ စာမှတ်စာတမ်းများနှင့် ဘာသာပြန်ဆိုချက်များအားလုံးကို တောင့်တင်းကြည်လင်သော

It is to be noticed that in Letters of Request it is not proper to fix a day for the return of the evidence. When it is known that neither party proposes to attend at the taking of the evidence, this should be stated in the covering letter forwarding the Letter of Request, as it may avoid delay.

A Letter of Request should not be issued unless there is sufficient time for the execution to be completed before the hearing of the cause or matter in which the evidence is to be used.

The Government of India has requested that in the case of Letters of Request issued to India, the Letter of Request should not be addressed to the Chief Justice of a High Court in India, but to the Judge of the Subordinate Court within whose jurisdiction the witness to be examined resides, and that when this is not known, to the High Court concerned or to such Court as may be specified by the said High Court. These instruction should be therefore followed in the issue of all Letters of Request to be sent to India for execution.

IV. Expenses.

Whenever a Letter of Request for the examination of a witness is issued, the necessary expenses for serving the witness and executing the Letter of Request must be deposited by the party asking therefor before the issue thereof, and the party must further give a written undertaking to defray any further expenses incurred beyond the amount deposited. It is not possible to give any estimate of the expenses to be incurred in all cases, but the estimate should always be made on the generous side. An intimation of the amount so deposited should be given in the forwarding letter.

(ပါးချပင့်) စက္ကူအဖုံးတွင် ထည့်သွင်းပြီးလျှင်၊ လက်ဝဲဘက်နံဘေးမှ စုပေါင်းချုပ်ရမည်။ ထိုစက္ကူရာများကို ချုပ်သည့်ပေကြိုးအစွန်းများကို ဖွေမျက်နှာဖုံးသို့ ယူလာပြီးလျှင်၊ အစွန်းများကို တရားခုံတော်ဆိပ်နှင့် ချိပ်ဘဲဆိပ်ရိုက်ရမည်။ ထုတ်ပေးသည့်တရားရုံးက ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း မပြုသုပ်ခဲ့လျှင်၊ တောင်းခံစာကို မပေးပို့မီ၊ တရားရုံးချုပ်က ၎င်းအတိုင်းပြုလုပ်မည် ဖြစ်သည်။

တောင်းခံစာများတွင် သက်သေအစစ်ခံချက် ပြန်ပို့ရန်အတွက် ရက်ချိန်းသတ်မှတ်ရန် သင့်လျော်သည်မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုရမည်။ သက်သေခံချက်ရယူရာ၌ အမှုသည်နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံး သွားရောက်ရန် ရည်ရွယ်ခြင်းမရှိကြောင်း သိရှိရသည့်အခါ၊ ထိုအကြောင်းကို တောင်းခံစာပေးပို့ရာ ပူးတွဲလိုက်သည့် အမှာစာတွင် ဖော်ပြရမည်။ အကြောင်းမူကား၊ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်းကို ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်မည် မဟုတ်ခေ။

သက်သေခံချက်ကို အသုံးပြုရမည်ဖြစ်သောအမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အရေးကိစ္စကို ကြားနာစစ်ဆေးခြင်းမပြုမီ၊ တောင်းခံစာအသည်ပြုခြင်း ပြီးစီးနိုင်ရန် အချိန်အလုံအလောက်ရှိသည် မဟုတ်လျှင်၊ တောင်းခံစာကို မထုတ်ပေးရ။

အိန္ဒိယနိုင်ငံအစိုးရက မေတ္တာခံထားသည်မှာ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ ထုတ်ပေးသည့် တောင်းခံစာများဖြစ်သည့်အချက်တွင်၊ တောင်းခံစာကို အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီးချုပ်သံသို့ လိပ်မတပ်စေ၊ စစ်ဆေးရမည့် သက်သေနေထိုင်ရာအရပ်တွင် စီရင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် လက်အောက် တရားရုံး တရားသူကြီးထံသို့ လိပ်တပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ထိုတရားရုံးကို မသိခဲ့လျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာတရားလွှတ်တော်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဆိုပါတရားလွှတ်တော်က သီးခြားဖော်ပြသည့် တရားရုံးသို့ လိပ်တပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ အာဘည်ပြုရန် ပေးပို့ရမည့် တောင်းခံစာအရပ်ရပ်တို့ကို ထုတ်ပေးရာ၌ ဤညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်။

၄။ ။ကုန်ကျစရိတ်များ

သက်သေစစ်ဆေးရန်အတွက် တောင်းခံစာကို ထုတ်ပေးသည့်အခါတိုင်း၊ သက်သေကို သမ္မာန်ချအပ်ရန်နှင့် တောင်းခံစာကို အတည်ပြုရန်အတွက် လိုအပ်သည့်စရိတ်ငွေများကို၊ တောင်းခံစာမထုတ်ပေးမီ တောင်းခံစာထုတ်ပေးရန် လျှောက်တောင်းသည့် အမှုသည်က ပေးသင်းထားရမည်။ ထို့ပြင် ပေးသွင်းထားသည့်ငွေထက် ကျော်လွန်၍ နောက်ထပ်ကုန်ကျသည့်စရိတ်ငွေများကို ကျခံပါမည်ဟု ထိုအမှုသည်ကစာဖြင့် ရေးသား၍ တာဝန်ခံချက်ပေးထားရမည်။ အမှုအရပ်ရပ်တွင် စရိတ်မည်မျှ ကုန်ကျမည်ကို ခန့်မှန်းချက်မပေးနိုင်သော်လည်း၊ ထိုခန့်မှန်းချက်ကို အစဉ်သဖြင့် ပိုပို မိုမိုပြုလုပ်ရမည်။ ထိုသို့ပေးသွင်းထားသည့် ငွေမည်မျှ ဖြစ်ကြောင်းကို ပေးပို့ကြောင်း အမှာစာတွင် ဖော်ပြပါရှိစေရမည်။

APPENDIX V

NOTIFICATIONS UNDER ORDER XXI, RULE 48 (1), OF THE CODE OF CIVIL PROCEDURE.

(1) Judicial Department Notification No. 148, dated the 15th November 1923, as amended by Notifications No. 329, dated the 1st October 1934, No. 118, dated the 17th April 1935 and No. 117, dated the 29th June 1937.

In pursuance of Order XXI, Rule 48, sub-rule (1), of the rules in the First Schedule to the Code of Civil Procedure, the President is pleased to direct that notices of orders attaching the salary or allowances of Officers shown in column 1 of the Schedule hereto annexed shall be sent to the officers specified in each case in column 2 of the Schedule :-

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
1. Gazetted officers stationed in Rangoon belonging to the following departments :-	
(a) Land Revenue (including Settlement and Land Records) and General Administration. (i) Registration.	The Accountant-General, Burma.
(j) Police.	Do.
(k) Marine.	Do.
(l) Education.	Do.
(m) Ecclesiastical.	Do.
(n) Medical.	Do.
(o) Public Health.	Do.
(b) Excise.	
(c) Income-tax. (p) Veterinary.	Do.

နောက်ဆက်တွဲ ၅

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၈(၁) အရ ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ

(၁) ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၃၂၉၊ ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၇ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၁၁၈ နှင့် ၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ အမှတ် ၁၁၇ တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသည့် ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရေးဌာနအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၄၀။

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ပဌမဇာဏ်းပါ နည်းဥပဒေများအနက်၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၄၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ (၁) နှင့်အညီ၊ ယခုပူးတွဲပါဇာဏ်းဇယားကွက် ၁ ၌ ပြထားသော အရာရှိများ၏ လခ၊ သို့ဘည်းမဟုတ် စရိတ်ငွေများကို ဝါရမ်းစွဲကပ်သည့် အမိန့်ထုတ်ဆင့်ကြောင်း နို့တစ်စာများကို စာရင်းပါ ဇယားကွက် ၂ တွင် အသီးသီးသောအမှု၌ ဖေါ်ပြထားသော အရာရှိများထံ ပေးပို့ရမည်ဟု တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ဆင့်ဆိုလိုက်သည်။

လခခါရမ်းစွဲကပ်ခံရသောအရာရှိများ (၁)		မည်သည့်အရာရှိထံသို့နို့တစ်စာပေးပို့ရမည် (၂)
၁။ ။အောက်ပါ ဌာနများနှင့်ဆိုင်သော ရန်ကုန်မြို့တွင် အမှုထမ်းရှိကာစေသည့် ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိများ —		
(က) (ကြေးဘိုင်နှင့် မြေစာရင်း အပါအဝင် ဖြစ်သော) မြေခွန်နှင့် အရပ်ရပ် စီရင်အုပ်ချုပ်ရေး။		မြန်မာနိုင်ငံဧရာစာရင်းမင်းကြီး။
(ခ) ယစ်မျိုး	....	၎င်း
(ဂ) အမြတ်ခွန်	....	၎င်း
(ဃ) နိုင်ငံရေး	....	၎င်း
(င) တံဆိပ်ခေါင်း	....	၎င်း
(စ) ဧရိယာခွဲ	....	၎င်း
(ဆ) တရားရေး	....	၎င်း
(ဇ) အကျဉ်းထောင်	....	၎င်း
(ဈ) စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်	....	၎င်း
(ည) ရဲ	....	၎င်း
(ဋ) ရေကြောင်း	....	၎င်း
(ဌ) ပညာရေး	....	၎င်း
(ဍ) သာသနာရေး	....	၎င်း
(ဎ) ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ	....	၎င်း
(ဏ) မြည်သူ့ကျန်းမာရေး	....	၎င်း
(တ) တိရစ္ဆာန်ဆေးကု	....	၎င်း

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
(d) Political. (q) Agricultural	The Accountant-General, Burma.
(e) Stamps. (r) Printing.	Do.
(f) Accounts. (s) Co-operative Societies.	Do.
(g) Judicial.	Do.
(h) Prison. (t) Colonization.	Do.
2. Officers (excluding clerks and menials) belonging to any of the departments specified in item 1 above, and not mentioned in any other item in this list-	
If stationed in Rangoon	The Accountant-General, Burma.
If stationed outside Rangoon	The Treasury Officer of the district in which stationed. If the officer drawns his pay at Rangoon the notice should be sent to the Accountant-General, Burma. Where the officer whose salary is to be attached is himself Treasury Officer, the notice should be addressed to the Deputy Commissioner of the District.
3. The following gazetted officers or classes of gazetted officers stationed outside Rangoon :-	
(a) All officers of the Burma Commission.	The Accountant-General, Burma.
(b) Judges of the rank of District and Sessions Judge or higher rank.	Do.
(c) Superintendents of Jails	Do.
(d) Officers of Civil Police of the rank of Assistant Superintendent or higher rank.	Do.
(e) Officers of the Military Police of the rank of Assistant Commandant or Assistant Adjutant or higher rank.	Do.
(f) Port Officers, the Marine Transport Officer, Mandalay; the Superintendent of Government Vessels and Launches, Upper Burma; River Surveyors and Assistant River Conservators.	Do.

လခဝါရမ်းစွဲကပ်ခံရသောအရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့ နို့ တစ်စာ ပေးပို့ရမည် (၂)
(ထ) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	မြန်မာနိုင်ငံငွေစာရင်းမင်းကြီး။
(ဒ) ပုံနှိပ်ရေး	၎င်း
(ဓ) သမဝါယမအသင်းများ	၎င်း
(န) နယ်သစ်ဖွင့်	၎င်း
၂။ ။အထက်ပါ အချက် ၁ ၌ ဖော်ပြ၍ ဤစာရင်းတွင်အခြား မည်သည့် အချက်၌ မဆို ဖော်ပြသည့် (စာရေးများနှင့် အောက်တန်းအမှုထမ်းများမပါဝင်သော) အရာရှိများ—	
ရန်ကုန်မြို့တွင် အမှုထမ်းရွက်စေလျှင်	၎င်း
ရန်ကုန်မြို့ အပြင် အမှုထမ်းရွက်စေလျှင်	အမှုထမ်းရွက်စေသည့် ခရိုင်ရှိ ငွေတိုက်အရာရှိ၊ အရာရှိသည် မိမိ၏လခကို ရန်ကုန်မြို့၌ ထုတ်ယူလျှင်၊ နို့ တစ်စာကို မြန်မာနိုင်ငံ ငွေစာရင်းမင်းကြီးထံသို့ ပို့ရမည်။ လခကိုဝါရမ်းစွဲကပ်ခံရမည့် အရာရှိ ကိုယ်တိုင်က ငွေတိုက်အရာရှိဖြစ်သည့် အချက်တွင် နို့ တစ်စာကို ၎င်းခရိုင်ဆိုင်ရာ ခရိုင်ဝန်ထံသို့ လိပ်တပ်ပေးပို့ရမည်။
၃။ ။ရန်ကုန်မြို့ အပြင် အမှုထမ်းရွက် စေသော အောက်ပါ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြန်တမ်းဝင် အရာရှိ အမျိုးမျိုး အစားများ—	
(က) မြန်မာနိုင်ငံ ဝန်ထမ်း အဖွဲ့ဝင် အရာရှိ အားလုံး။	မြန်မာနိုင်ငံ ငွေစာရင်းမင်းကြီး။
(ခ) ခရိုင် တရားမနှင့် စက်ရှင် တရားသူကြီး ရာထူး အဆင့် အတန်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းအဆင့်အတန်းထက် မြင့်သော ရာထူး အဆင့်အတန်းရှိ တရားသူကြီးများ။	၎င်း
(ဂ) ထောင်ပိုင်ဝန်များ	၎င်း
(ဃ) ပြည်တူ ရဲတပ်ဖွဲ့ ဒု-ကြီးကြပ်ရေးမှူး ရာထူးအဆင့်အတန်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်း အဆင့် အတန်းထက် မြင့်သော ရာထူး အဆင့်အတန်းရှိ မြို့ပြဆိုင်ရာ ရဲအရာရှိများ။	၎င်း
(င) လက်ထောက် တပ်ရင်းမှူး၊ သို့တည်းဟုတ် လက်ထောက် စစ်ရေးရာထူး အဆင့်အတန်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်း အဆင့်အတန်းထက် မြင့်သော ရာထူး အဆင့်အတန်းရှိ စစ်ရဲ အရာရှိများ။	၎င်း

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
(g) Inspectors of Schools, the Inspetress of Schools and Assistant Inspectors of Schools.	The Accountant-General, Burma.
(h) Government Chaplains and Chaplains of the Additional Clergy Society	Do.
(i) Civil Surgeons	Do.
(j) Gazetted officers of the Agricultural Department.	Do.
(k) The Superintendent, Archeological Survey.	Do.
(l) Gazetted officers of the Co-operative Societies Deparment.	Do.
(m) Gazetted officers of the Colonization Department.	Do.
(n) The Superintendent, Cinchona Cultivation, and his Assistants.	Do.
(o) The Superintendent, Geological Survey, Burma Circle, and his Assistants.	Do.
(p) Gazetted officers of the Insein Engineering Institute.	Do.
(q) Gazetted officers of the Civil Veterinary Department.	Do.
(r) Officers of the Burma Frontier Service.	Do.
4. The Director of Publicity, Burma.	Do.
5. The Chemical Examiner to Government and his Assistants.	Do.
6. The Protector of Emigrants and Immigrants and his Assistants.	Do.
7. Inspectors of Steam Boilers and Prime Movers.	Do.

လခဝါရမ်းစွဲကပ်ခံရသောအရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့ နို့တစ်စာ ပေးပို့ရမည် (၂)
(စ) ဆိပ်ကမ်း ဝန်များ၊ မန္တလေးမြို့၊ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အရာရှိ၊ မြန်မာပြည် အထက်ပိုင်း အိုးရလေ့ သာဘာမျိုး ဆိုင်ရာဝန်၊ မြစ်တိုင်းဘာရေး အရာရှိများနှင့် မြစ်ကြောင်း ပြုပြင် စောင့်ရှောက်မှု ၁၀က် ထောက် အရာရှိများ။	မြန်မာနိုင်ငံ ငွေစာရင်းမင်းကြီး။
(ဆ) ပညာဝန်များ၊ မိန်းမ ပညာဝန်နှင့် ပညာဝန်ထောက်များ။	၎င်း
(ဇ) အိုးရ သင်းအုပ် ကြီးများနှင့် ခရစ်ယာန် ဘုန်းကြီး အသင်းပိုင်မှ အသင်းအုပ်ကြီးများ။	၎င်း
(ဈ) ဆရာဝန်ကြီးများ	၎င်း
(ည) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ဌာနဆိုင်ရာ မြန်တမ်းဝင်အရာရှိများ။	၎င်း
(ဋ) ကမ္ပည်းကျောက်စာဝန်	၎င်း
(ဌ) သမဝါယမ ဌာနဆိုင်ရာ မြန်တမ်းဝင် အရာရှိများ။	၎င်း
(ဍ) နယ်သစ်ဖွင့် ဌာနဆိုင်ရာ မြန်တမ်းဝင် အရာရှိများ။	၎င်း
(ဎ) ဆင်ကိုးနှး အဖျားမြတ် ဆေး ပင်စိုက်ပျိုးရေး ဝန်နှင့် ၎င်း၏ လက်ထောက်များ။	၎င်း
(ဏ) မြန်မာပြည်နယ်၊ ဘူမိဗေဒ စုံစမ်း ရှာဖွေမှု ဝန်နှင့် ၎င်း၏ လက်ထောက်များ။	၎င်း
(တ) အင်းစိန် အင်ဂျင်နီယာကျောင်းဆိုင်ရာ မြန်တမ်းဝင် အရာရှိများ။	၎င်း
(ထ) တိရစ္ဆာန်ဆေးကု ဌာနဆိုင်ရာ မြန်တမ်းဝင် အရာရှိများ။	၎င်း
(ဒ) မြန်မာနိုင်ငံ နယ်ခြားဝန်ထမ်း အဖွဲ့ဝင် အရာရှိများ။	၎င်း
၄။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်ကြားရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန်။	၎င်း
၅။ ။အိုးရ ဓါတုဗေဒဝန်နှင့် ၎င်း၏ လက်ထောက်များ။	၎င်း
၆။ ။လူထွက် လူဝင် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး အရာရှိနှင့် ၎င်း၏ လက်ထောက်များ။	၎င်း
၇။ ။စက် ရေနွေးအိုးများနှင့် အားပေးစက် အင်စပက်တော်များ။	၎င်း

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
8. Officers under the Indian Factories Act, 1911 -	
If stationed in Rangoon	The Accountant-General, Burma.
If stationed outside Rangoon	The Treasury Officer of the district in which stationed. If the officer draws his pay at Rangoon notice should be sent to the Accountant-General, Burma.
9. Officers and establishment of the Customs Department stationed in Rangoon.	The Chief Collector of Customs.
10. Officers (excluding clerks and menials) of the Customs Department stationed outside Rangoon.	The Treasury Officer of the district in which stationed.
11. (a) Gazetted officers of the Public Works Department of the rank of and above sub-Engineers drawing pay in Rangoon or stationed in Rangoon.	The Accountant-General, Burma.
(b) Gazetted officers of the Public Works Department of the rank of and above Sub-Engineers if stationed outside Rangoon and not drawing pay at Rangoon.	The Treasury Officer of the district in which the officer draws his pay.
(c) Divisional Accountants (Public Works Department) attached to the Executive Engineer's Office.	The Executive Engineer.
12. Establishment of the Examiner, Local Fund Accounts, Burma.	The Examiner of Local Fund Accounts, Burma, Rangoon.

လခဝါရမ်းစဲကပ်ခံရသော အရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့နို့တစ်စာပေးပို့ရမည် (၂)
၈။ ။၁၉၁၁ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယ အလုပ်ရုံများ အက်ဥပဒေအရ အရာရှိများ။	မြန်မာနိုင်ငံ ငွေစာရင်းမင်းကြီး။
ရန်ကုန်မြို့တွင် အမှုထမ်းရွက်စေလျှင်	၎င်း
ရန်ကုန်မြို့အပဋ္ဌ အမှုထမ်းရွက်စေလျှင်	အမှု ထမ်းရွက်စေသည့် ခရိုင်ရှိ ငွေတိုက်အရာရှိ၊ အရာရှိသည် မိမိ၏ လခကို ရန်ကုန်မြို့၌ ထုတ်ယူလျှင် နို့တစ်စာကို မြန်မာနိုင်ငံ ငွေစာရင်းမင်းကြီးထံသို့ ပို့ရမည်။
၉။ ။ရန်ကုန်မြို့တွင် အမှု ထမ်းရွက်စေသည့် အကောက်ခွန်ဌာန အရာရှိများနှင့် အမှုထမ်းအပ်။	အကောက်ခွန်မင်းကြီး။
၁၀။ ။ရန်ကုန်မြို့ အပဋ္ဌ အမှုထမ်းရွက် စေသော အကောက်ခွန် ဌာနိုင်ရာ၊ (စာရေးများနှင့် အောက်တန်း အမှုထမ်းများ မပါဝင်သော) အရာရှိများ။	အမှုထမ်းရွက်စေသည့် ခရိုင်ရှိ ငွေတိုက် အရာရှိ။
၁၁။ ။(က) ရန်ကုန်မြို့တွင် လခထုတ်သည့်၊ သို့တည်း မဟုတ် ရန်ကုန်မြို့ပြင်တွင် အမှုထမ်းရွက် စေသည့် ဒုတိယ အင်ဂျင်နီယာ ရာထူးအဆင့် အတန်းနှင့် ၎င်း အဆင့်အတန်းထက် မြင့်သော ရာထူးအဆင့်အတန်းရှိ ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းဌာန ပြန်တမ်းဝင် အရာရှိများ။	မြန်မာနိုင်ငံငွေစာရင်း မင်းကြီး။
(ခ) ရန်ကုန်မြို့ အပဋ္ဌ အမှုထမ်းရွက် စေ၍၊ ရန်ကုန်မြို့၌ လခ မထုတ်သည့် ဒုတိယ အင်ဂျင်နီယာ ရာထူး အဆင့်အတန်းနှင့် ၎င်း အဆင့်အတန်းထက်မြင့်သော ရာထူး အဆင့်အတန်းရှိ ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းဌာန ပြန်တမ်းဝင် အရာရှိများ။	အရာရှိက မိမိလခကို ထုတ်ယူသည့် ခရိုင်ရှိ ငွေတိုက်အရာရှိ။
(ဂ) ခရိုင် အင်ဂျင်နီယာရုံးတွင် တွဲဖက်အမှုထမ်းရွက်စေသည့် (ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန) ခရိုင် ငွေစာရင်းကိုင်များ။	ခရိုင်အင်ဂျင်နီယာ။
၁၂။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ဒေသန္တရ ရုံးပုံစံ စာရင်းစစ်ဝန်၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့။	ရန်ကုန်မြို့ရှိ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဒေသန္တရ ရုံးပုံစံ စာရင်းစစ်ဝန်။

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
13. Subordinate Establishments, office or other, of Superintending Engineers, Public Works Department, and of the Superintending Engineer, Department of Public Health, Burma.	The Superintending Engineer concerned.
14. Subordinate Public Works Officers and office establishment of Executive Engineers including Subdivisional clerks.	The Executive Engineer.
15. Establishments of the Superintendent of Stores, Public Works Department, Rangoon and the Electrical Inspector, Burma.	Superintendent of Stores, Public Works Department, Rangoon, or the Electrical Inspector, Burma as the case may be.
16. Subordinate Public Works Officers and office establishment of the Chin Hills Independent Subdivision.	The Officer-in-charge.
17. The Chief Conservator of Forests, Burma.	The Chief Conservator of Forests, Burma. *
18. The Conservator of Forests, Hlaing Circle.	The Conservator of Forests, Hlaing Circle.*
19. The Conservator of Forests, Delta Circle.	The Conservator of Forests, Delta Circle. *
20. The Conservator of Forests, Sittaung Circle.	The Conservator of Forests, Sittuang Circle.*
21. The Conservator of Forests, Tenasserium Circle.	The Conservator of Forests, Tenasserium Circle.*
22. The Conservator of Forests, Northern Circle.	The Conservator of Forests, Northern Circle.*
23. The Conservator of Forests, Chindwin Circle.	The Conservator of Forests, Chindwin Circle.*
24. The Conservator of Forests, Central Circle.	The Conservator of Forests, Central Circle.*
25. The Conservator of Forests, Working Plans Circle.	The Conservator of Forests, Working Plans Circle.*

* Note. - The notices in the case of the Gazetted officers in the Forest Department drawing pay at the office of the Accountant-General, Burma, should be sent to the Accountant-General, Burma.

လခဝါရမ်းစွဲကပ်ခံရသော အရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့နှိုတ်စာပေးပို့ရမည် (၂)
၁၃။ ။ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန၊ တိုင်းအင်ဂျင်နီယာများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဌာန၊ တိုင်းအင်ဂျင်နီယာ၏ လက်အောက်ရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား အမှုထမ်းအဖွဲ့များ။	သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းအင်ဂျင်နီယာ။
၁၄။ ။ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန လက်အောက်အရာရှိများနှင့် နယ်ပိုင်နယ်ဆိုင်ရာ စာရေးများအပါအဝင် ခရိုင် အင်ဂျင်နီယာ ရုံးအမှုထမ်းအဖွဲ့။	ခရိုင်အင်ဂျင်နီယာ။
၁၅။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန၊ ပစ္စည်းကြီးကြပ်မှုဝန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ လျှပ်စစ်ဓါတ် အင်စပက်တော်၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့များ။	ဆိုင်သင့်ရာရာ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန၊ ပစ္စည်းကြီးကြပ်မှုဗဟန်၊ သို့တည်းမဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ လျှပ်စစ်ဓါတ် အင်စပက်တော်။
၁၆။ ။ချင်းတောင်သီးခြားနယ်ဒိုင်နယ်ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန လက်အောက် အရာရှိများနှင့် အလုပ်ရုံးအမှုထမ်းအဖွဲ့။	တာဝန်ခံအရာရှိ။
၁၇။ ။မြန်မာနိုင်ငံ သစ်တောမင်းကြီးချုပ်	မြန်မာနိုင်ငံ သစ်တော မင်းကြီးချုပ်။*
၁၈။ ။လှိုင်တိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး	လှိုင်တိုင်း၊ သစ်တော မင်းကြီး။*
၁၉။ ။မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး ...	မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။*
၂၀။ ။စစ်တောင်းတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး	စစ်တောင်းတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။*
၂၁။ ။တနင်္သာရီတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး	တနင်္သာရီတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။*
၂၂။ ။မြောက်ပိုင်းတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး	မြောက်ပိုင်းတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။*
၂၃။ ။ချင်းတွင်းတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး	ချင်းတွင်းတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။*
၂၄။ ။အလယ်ပိုင်းတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး	အလယ်ပိုင်းတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။*
၂၅။ ။သစ်ထော ကွက်စိတ်စာရင်း စီမံမှုတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။	သစ်တောကွက်စိတ် စာရင်းစီမံမှု တိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။*

* မှတ်ရန်။ ။သစ်တောဌာနဆိုင်ရာ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိများသည်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဌေးစာရင်းမင်းကြီးရုံး၌ လခထုတ်ယူသည့် အချက်တွင်၊ နို့တစ်စာများကို မြန်မာနိုင်ငံ ဌေးစာရင်းမင်းကြီးဆီသို့ ပေးပို့ရမည်။

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
26. The Conservator of Forests, Utilization Circle.	The Conservator of Forests, Utilization Circle.*
27. Gazetted Officers of the Burma Forest School, Pyinmana.	The Director of the School.
28. All other forest Officers and subordinates (including Forest Engineers, Timber Assistants and European Gardener).	The Divisional Forest Officer and Silviculturist. *
29. Establishments in the Civil Secretariat.	The Under-Secretary, concerned.
30. Officers of the Chief Engineers, Buildings and Roads and Irrigation Branches.	The Chief Engineer concerned.
31. Establishment of High Court, Rangoon.	The Registrar, High Court, Rangoon.
32. Establishment of the Administrator-General, Burma.	The Administrator-General, Burma.
33. Establishment of the Financial Commissioner, Burma.	The Secretary to the Financial Commissioner.
34. Establishment of all Magistrates in Rangoon.	The District Magistrate, Rangoon.
35. Establishments of the Central and Local Stamp Depôts, Rangoon.	The Superintendent of Stamps, Rangoon.
36. Establishment of the Veterinary Adviser to the Government of Burma in Rangoon (including office establishment and Veterinary Assistant).	The Veterinary Adviser to the Government of Burma, Rangoon.

* Note. - The notices in the case of the Gazetted officers in the Forest Department drawing pay at the office of the Accountant-General, Burma, should be sent to the Accountant General, Burma.

လခဝါရမ်းစွဲကပ်ခံရသော အရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့နို့ တစ်စာပေးပို့ရမည် (၂)
၂၆။ ။အသုံးချမှုတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး	အသုံးချမှုတိုင်း၊ သစ်တောမင်းကြီး။*
၂၇။ ။ပျဉ်းမနားမြို့၊ မြန်မာနိုင်ငံ သစ်တော ကျောင်းဆိုင်ရာပြန်ထမ်းဝင်အရာရှိများ။	သစ်တောကျောင်းအုပ်ကြီး ။*
၂၈။ ။သစ်တောအင်ဂျင်နီယာများ၊ သစ်ဘက် ဆိုင်ရာ လက်ထောက် အရာရှိများနှင့် ဥရောပ တိုက်သား ဥယျာဉ်မှူး အပါအဝင် အခြား သစ်တော အရာရှိ အရပ်ရပ်နှင့် လက် အောက်အရာရှိများ။	သစ်ဝေါ ခရိုင်ဝန်နှင့် သစ်တော ပြုစုရေး အရာရှိ။*
၂၉။ ။မြို့ပြဆိုင်ရာ အတွင်းဝန်များရုံး အမှုထမ်း အဖွဲ့များ။	သက်ဆိုင်ရာ အတွင်းဝန်ကလေး။
၃၀။ ။အဆောက်အအုံနှင့် လမ်းပန်းဌာနခွဲနှင့် ဆည်မြောင်းဌာနခွဲ အင်ဂျင်နီယာချုပ် များနှင့်ဝိုင်သည့် အရာရှိများ။	သက်ဆိုင်ရာအင်ဂျင်နီယာချုပ်။
၃၁။ ။နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် အမှုထမ်းများ	နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်အတွင်းဝန်။
၃၂။ ။မြန်မာနိုင်ငံ အမေထိန်းဝန်၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့	မြန်မာနိုင်ငံ အမေထိန်းဝန်။
၃၃။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ဘဏ္ဍာရေးမင်းကြီး၏ အမှုထမ်း အဖွဲ့။	ဘဏ္ဍာရေးမင်းကြီး၏ အတွင်းဝန်။
၃၄။ ။ရန်ကုန်မြို့ရှိ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အားလုံး၏ အမှုထမ်း အဖွဲ့များ။	ရန်ကုန်မြို့၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်ဘာရားသူကြီး။
၃၅။ ။ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဗဟိုနှင့် ရပ်ကွက်ဆိုင်ရာ တံဆိပ်ခေါင်းဌာနများ၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့များ။	ရန်ကုန်မြို့၊ တံဆိပ်ခေါင်းဝန်။
၃၆။ ။(ရုံးအမှုထမ်းအဖွဲ့နှင့် တိရစ္ဆာန် ဆေးကု လက်ထောက် ဆရာဝန်များ အပါအဝင်) ရန်ကုန်မြို့ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ အတိုင်ပင်ခံ တိရစ္ဆာန် ဆေးကုဌာနဝန်၏ အမှုထမ်း အဖွဲ့။	ရန်ကုန်မြို့၊ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ အတိုင်ပင်ခံ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဌာနဝန်။

* မှတ်ရန်။ ။သစ်တောဌာနဆိုင်ရာ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိများသည်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ငွေစာရင်းမင်းကြီး ချုပ်၌ လခထုတ်ယူသည့်အချက်တွင်၊ နို့တစ်စာများကို မြန်မာနိုင်ငံ ငွေစာရင်း မင်းကြီးထံသာ ပေးပို့ရမည်။

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
37. Establishment of the University of Rangoon.	The Registrar of the University.
38. Establishment of the University College, Rangoon.	The Principal of the College.
39. School Masters and clerks of Government English and Anglo-Vernacular Schools directly under the control of the Director of Public Instruction, Burma.	The Headmaster of the School, concerned.
40. Establishment of the -	
(a) Office of the Civil Surgeons, Rangoon East and West.	(a) The Civil Surgeon Concerned.
(b) Male and Female Dispensaries, Pazundaung.	(b) The Civil Surgeon, Rangoon East.
(c) Kemmendine Dispensary.	(c) The Civil Surgeon, Rangoon West.
41. Establishment of the General Hospital, Rangoon.	The Medical Superintendent, General Hospital, Rangoon.
42. Establishments of Lunatic Asylums (including office establishments, keepers, etc.).	Superintendent of Lunatic Asylums.
43. Establishment of the Dufferin Hospital, Rangoon.	The Medical Superintendent, Dufferin Hospital, Rangoon.
44. The Rangoon Pasteur Institute employees.	The Director, Pasteur Institute, Rangoon.
45. Establishment of the Government Medical School, Rangoon.	The Superintendent, Government Medical School, Rangoon.
46. Establishment of the Contagious Diseases and Plague Hospital of the Municipal Corporation of the City of Rangoon.	The Municipal Commissioner for the City of Rangoon.
47. Establishments of Commissioners of Divisions.	Commissioners of Divisions.
48. Establishments of Deputy Commissioners (including Revenue, Treasury, Judicial, Criminal, Stamp and Registration Departments, Veterinary Inspectors, Verterinary Assistants, Trade Registration and Deputy Commissioner's Local Fund Establishments).	Deputy Commissioners.

လခဝါရန်းစွဲကပ်ခံရသောအရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့ နို့တစ်စာ ပေးပို့ရမည် (၂)
၃၇။ ။ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အမှုထမ်းအဖွဲ့	တက္ကသိုလ် မော်ကွန်ထိန်းအရာရှိ။
၃၈။ ။ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကောလိပ်ကျောင်း အမှုထမ်းအဖွဲ့။	ကောလိပ် ကျောင်းအုပ်။
၃၉။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ပညာမင်းကြီး၏ ထိုကဲ့ရိုက် အအုပ်အချုပ်ခံ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ။ ထို့ပြင် အင်္ဂလိပ်နှင့် တိုင်းရင်း ဘာသာ အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများတွင် ကျောင်းဆရာများနှင့် စာရေးစာချီများ။	သက်ဆိုင်ရာကျောင်းမှူ ကျောင်းဆရာကြီး။
၄၀။ ။အောက်ပါအမှုထမ်းအဖွဲ့များ—	
(က) ရန်ကုန်မြို့၊ အရှေ့ပိုင်းနှင့် အနောက်ပိုင်း ဆရာဝန်ကြီးတို့၏ အလုပ်ရုံး။	(က) သက်ဆိုင်ရာဆရာဝန်ကြီး။
(ခ) ပုဇွန်တောင်ရှိ ယောကျ်ားနှင့် မိန်းမ ဆေးပေးရုံများ။	(ခ) ရန်ကုန်မြို့အရှေ့ပိုင်း ဆရာဝန်ကြီး။
(ဂ) ကြည့်မြင်တိုင်ရှိဆေးပေးရုံ	(ဂ) ရန်ကုန်မြို့ အနောက်ပိုင်း ဆရာဝန်ကြီး။
၄၁။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ဆေးရုံကြီး	ဆရာဝန်ကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့။
၄၂။ ။(ရုံးအမှုထမ်းအဖွဲ့များ၊ စောင့်ကြည့်သူများ စသည်တို့ အပါအဝင်) စိတ္တဇ ဆေးရုံ အမှုထမ်းအဖွဲ့များ။	စိတ္တဇဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီး။
၄၃။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ဒပ်ဖရင်ဆေးရုံအမှုထမ်းအဖွဲ့	ရန်ကုန်မြို့၊ ဒပ်ဖရင်ဆေးရုံအုပ် ဆရာဝန်ကြီး။
၄၄။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ဒွေးရူးကိုက်ရောဂါကု ဆေးရုံလုပ်သားများ။	ရန်ကုန်မြို့၊ ဒွေးရူးကိုက်ရောဂါကု ဆေးရုံအုပ် ညွှန်ကြားရေးဝန်။
၄၅။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ အစိုးရဆေးကျောင်းအမှုထမ်းအဖွဲ့	ရန်ကုန်မြို့၊ အစိုးရ ဆေးကျောင်းအုပ် ဆရာဝန်ကြီး။
၄၆။ ။ရန်ကုန်မြို့ မြူနီစီပါလ် ကော်ပိုရေးရှင်း အဖွဲ့၏ ကူးစက်ဘတ်သော ရောဂါများနှင့် ပုယဉ်ရောဂါကု ဆေးရုံ အမှုထမ်းအဖွဲ့။	ရန်ကုန်မြို့ မြူနီစီပါလ်မင်းကြီး။
၄၇။ ။တိုင်းမင်းကြီးတို့၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့များ	တိုင်းမင်းကြီးများ။
၄၈။ ။အခွန်ဌေးတိုက်၊ တရားရေး၊ ရာဇဝတ်၊ တံဆိပ်ခေါင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ဌာနများ၊ တိရစ္ဆာန်ဆေးကု အင်စပက်တော်များ၊ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုလက်ထောက်ဆရာဝန်များ၊ ကုန်စည်မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် (ခရိုင်ဝန်၏ ဒေသန္တရရပုံငွေဌာန အမှုထမ်းအဖွဲ့များ အပါအဝင်) ခရိုင်ဝန်တို့၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့များ။	ခရိုင်ဝန်များ။

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
48A. Establishments under the control of District and Sessions Judges (including Bailiffs and Process-servers).	The District and Sessions Judge concerned.
48B. Establishments of Income-tax Department.	Income-tax Officers.
49. Land Sale and Rent Fund employees.	Deputy Commissioners.
50. Establishments of Superintendents of Excise (including office establishments, Inspectors, Deputy Inspectors and Sub-Inspectors).	Superintendents of Excise.
51. Establishment of Superintendents of Jails (including office estabishment, Jailors and Jail Warders).	Superintendents of Jails.
52. Establishment of District Superintendents of Police (including office establishments and Police-force).	District Superintendents of Police.
53. Establishment of the Superintendents of the Police Supplies, Rangoon.	The Superintendent of Police supplies, Rangoon.
54. Establishments of Adjutants and Commandants of Military Police (including office establishments and Military Police-force).	The Adjutants or Commandants.
55. Establishments of Civil Surgeons (including civil dispensary establishment).	Civil Surgeons.
56. Establishment of Land Records Department (including office establishment, Inspectors, Surveyors, etc.)	Superintendents of Land Records.
57. Establishment of Settlement Department (including Inspectors, Surveyors, etc.).	Settlement Officers.

လခခံငါးစွဲကပ်ခံရသော အရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့နို့တစ်စာပေးပို့ရမည် (၂)
၄၈-က။ ။(ဘီလစ်များနှင့် သမ္မာန် လုလင်များ အပါအဝင်)၊ ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင်တရားသူကြီးများ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သည့် အမှုထမ်းအဖွဲ့များ။	သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်တရားမနှင့် စက်ရှင်တရား သူကြီး။
၄၈-ခ။ ။အမြတ်ခွန်ဌာန အမှုထမ်းအဖွဲ့များ	အမြတ်ခွန် ဝန်ထောက်များ။
၄၉။ ။မြေရောင်းခြင်းနှင့် ငှါးရမ်းခြင်း ရံပုံငွေ အဖွဲ့ဝင် လုပ်သားများ။	ခရိုင်ဝန်များ။
၅၀။ ။(အလုပ်ရုံး အမှုထမ်း အဖွဲ့များ၊ ယစ်မျိုးမှုးများ၊ ဒုတိယ ယစ်မျိုးမှုးများနှင့် ယာ့်မျိုးအုပ်များ (အပါအဝင်) ယစ်မျိုးဝန်ထောက်တို့၏ အမှုထမ်း အဖွဲ့များ။	ယစ်မျိုးဝန်ထောက်များ။
၅၁။ ။(အလုပ်ရုံး အမှုထမ်းအဖွဲ့၊ ထောင်မှူးများနှင့် ထောင်ကြွမ်များ အပါအဝင်) ထောင်ပိုင်ဝန်တို့၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့။	ထောင်ပိုင်ဝန်များ။
၅၂။ ။(အလုပ်ရုံး အမှုထမ်းအဖွဲ့များနှင့် ရဲအဖွဲ့ အပါ အဝင်) မြည်သူ့ရဲ ကြီးကြပ်ရေးမှူးတို့၏ အမှုထမ်း အဖွဲ့များ။	မြည်သူ့ရဲ ကြီးကြပ်ရေးမှူးများ။
၅၃။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ရဲပစ္စည်း ဝတ်စား ထောက်ပံ့ရေး ဌာန မြည်သူ့ရဲ ကြီးကြပ်ရေးမှူး အမှုထမ်းအဖွဲ့။	ရန်ကုန်မြို့၊ ရဲပစ္စည်းဝတ်စား ထောက်ပံ့ရေး ဌာန မြည်သူ့ရဲ ကြီးကြပ်ရေးမှူး။
၅၄။ ။(အလုပ်ရုံ အမှုယမ်း အဖွဲ့များနှင့် စစ်ရဲအဖွဲ့ အပါအဝင်) စစ်ရဲ စစ်ရေးမျှားနှင့် တပ်ရင်းမှူးတို့၏ အမှုထမ်း အဖွဲ့များ။	စစ်ရဲ စစ်ရေးမျှား၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ရဲ တပ်ရင်းမှူးများ။
၅၅။ ။(ဆေးပေးရုံ အမှုထမ်းအဖွဲ့များ အပါအဝင်) ဆရာဝန်ကြီးတို့၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့များ။	ဆရာဝန်ကြီးများ။
၅၆။ ။(အလုပ်ရုံး အမှုထမ်းအဖွဲ့၊ အင်စပက်တော်များ၊ မြေတိုင်းစာရေး စသည်များ အပါအဝင်) မြေစာရင်းဌာန အမှုထမ်းအဖွဲ့။	လယ်ဝန်များ။
၅၇။ ။(အင်စပက်တော်များ၊ မြေတိုင်းစာရေးများ စသည်တို့ အပါအဝင်) ကြေးတိုင် ဌာန အမှုထမ်းအဖွဲ့။	ကြေးတိုင်ဝန်များ။

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
58. Office establishments of Deputy Inspectorsof Schools and Sub-Inspectors of Schools.	Deputy Inspectors of Schools.
59. Schoolmasters of Vernacular Schools other than Government Vernacular Schools.	The Chairman of the District Board concerned.
60. Deputy Inspectors of Schools; Sub-Inspectors of Schools, Schoolmasters and clerks of Government Anglo-Vernacular, Normal and Government Vernacular Schools; Headmasters of Elementary Training classes; Government Manual Training Teachers and Teachers of Government Monastic Training Schools.	Inspector of Schools of the Circle in which they lie.
61. Non gazetted staff and establishment of the Insein Engineering Institute.	The Principal of the Institute.
62. The staff and establishments of the Saunders Weaving Institute, Mandalay (including the Principal).	The Treasury Officer, Mandalay.
63. Establishment of the Registrar, Co-operative Societies, Burma.	The Registrar, Co-operative Societies, Burma, Rangoon.
64. Establishment of the Director of Agriculture, Burma.	The Director of Agriculture, Burma, Rangoon.
65. Establishment of the Development Commissioner, Burma.	The Secretary to the Development Commissioner, Burma.
66. Employees of the Rangoon Development Trust.	The Chairman.
67. Employees of the Municipal Corporation of the City of Rangoon.	The Municipal Commisioner for the City of Rangoon.
68. Municipal employees.	President of the Municipality.

လခဝါရမ်းစွဲကပ်ခံရသော အရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့နို့ တစ်စာပေးပို့ရမည် (၂)
၅၈။ ။ပညာအုပ်များနှင့် ဒုတိယ ပညာအုပ်များ၏ အလုပ်ရှင်းအမှုထမ်းအဖွဲ့များ။	ပညာအုပ်များ။
၅၉။ ။တိုင်းရင်းဘာသာ အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများမှတပါး၊ တိုင်းရင်း ဘာသာ အခြား စာသင်ကျောင်းများမှကျောင်းဆရာများ။	သက်ဆိုင်ရာခရိုင်ဘုတ်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ။
၆၀။ ။ပညာအုပ်များ၊ ဒုတိယ ပညာအုပ်များ၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် တိုင်းရင်း ဘာသာ အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများ၊ ဆရာဖြစ် ပညာသင် ကျောင်းများနှင့် တိုင်း ရင်း ဘာ သာ အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများမှ ကျောင်း ဆရာများနှင့် စာရေးများ၊ ဆရာဖြစ်မူလ တန်းပြ ဆရာကြီးများ၊ အစိုးရ လက်ဆင် ဆရာများနှင့် အစိုးရ အသိအမှတ်ပြု ဘုန်း ကြီးစာသင်ကျောင်းများမှ ဆရာများ။	ကျောင်းများတည်ရှိသော တိုင်းဆိုင်ရာပညာ ဒါန်များ။
၆၁။ ။အင်းစိန် အင်ဂျင်နီယာ ကျောင်းတွင် မြန်မာ့ဝင်မဟုတ်သည့် အရာရှိစုနှင့် အမှုထမ်း အဖွဲ့။	အင်ဂျင်နီယာကျောင်းအုပ်။
၆၂။ ။(ကျောင်းအုပ် အပါအဝင်) မန္တလေးမြို့၊ ဆောင်းဖါး ယက်ကန်းကျောင်းတွင် အရာရှိ များနှင့် အမှုထမ်းအဖွဲ့။	မန္တလေးမြို့၊ ငွေတိုက်အရာရှိ။
၆၃။ ။မြန်မာနိုင်ငံ သမဝါယမမင်းကြီး၏ အမှုထမ်း အဖွဲ့။	ရန်ကုန်မြို့၊ မြန်မာနိုင်ငံ သမဝါယမ မင်းကြီး။
၆၄။ ။မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးဌာန ညွှန်ကြားရေး ဝန်၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့။	ရန်ကုန်မြို့၊ မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန်။
၆၅။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ကြီးပွါးရေးဌာန မင်းကြီး၏ အမှုထမ်းအဖွဲ့။	မြန်မာနိုင်ငံ ကြီးပွါးရေးဌာန၊ မင်းကြီး၏ အတွင်းဝန်။
၆၆။ ။ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ ယုံမှတ် အပ်နှံခံရသူ လူကြီးများအဖွဲ့ လုပ်သားများ။	ဥက္ကဋ္ဌ။
၆၇။ ။ရန်ကုန်မြို့ မြူနီစီပါယ် ကော်ပိုရေးရှင်း အဖွဲ့ လုပ်သားများ။	ရန်ကုန်မြို့ မြူနီစီပါယ်မင်းကြီး။
၆၈။ ။မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့ လုပ်သားများ	မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ။

Officers whose salary is to be attached. (1)	Officer to whom notice should be sent. (2)
69. Employees of District Councils, Circle Boards, School Boards or Hospital Committees.	The Chairman of the District Council, Circle Board, School Board or Hospital Committee.
70. Town Fund employees.	The President, Town Committee.
71. Cantonment Fund employees.	The Cantonment Magistrate.
72. Employees of the Rangoon Port Committees.	The Chairman of the Port Commissioners.
73. Employees of Port Funds outside Rangoon.	The Port Officer.
74. Pilot Fund employees.	The Port Officer.
75. Boiler Inspectors and office establishment of the Burma Boiler Commission.	The Chairman, Burma Boiler Commission.
76. Establishment of the Superintendent, Geological Survey, Burma Circle.	The Superintendent, Geological Survey, Burma Circle.
77. Establishments of all departments and officers mentioned in items 1-8, not specifically mentioned above, of the Forest Department, Customs Department outside Rangoon and the Headquarters of the Inland Trade Registration Department.	The Head of the office.

လခဝါရမ်းစွဲကပ်ခံရသောအရာရှိများ (၁)	မည်သည့်အရာရှိထံသို့ နို့တစ်စာပေးပို့ရမည် (၂)
၆၉။ ။ခရိုင်ကောင်စီများ၊တိုက်နယ်ဘုတ်အဖွဲ့များ၊ ပညာသင်ကျောင်း ဘုတ်အဖွဲ့များ၊ သို့ထည်း မဟုတ် ဆေးရုံကော်မီတီ အဖွဲ့များ၏ လုပ်သားများ။	ခရိုင်ကောင်စီ၊ တိုက်နယ်ဘုတ်အဖွဲ့၊ ပညာသင်ကျောင်း ဘုတ်အဖွဲ့၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆေးရုံ ကော်မီတီအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ။
၇၀။ ။မြို့ရုံပုံဒေအဖွဲ့လုပ်သားများ	မြို့ကော်မီတီအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ။
၇၁။ ။တပ်မြို့ရုံပုံဒေဆိုင်ရာလုပ်သားများ	တပ်မြို့ရာဇဝတ်တရားသူကြီး။
၇၂။ ။ရန်ကုန်မြို့ဆိပ်ကမ်းဆိုင်ရာ လူကြီးများအဖွဲ့ လုပ်သားများ။	ဆိပ်ကမ်းဆိုင်ရာလူကြီးများအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ။
၇၃။ ။ရန်ကုန်မြို့အပရှိ ဆိပ်ကမ်းရုံပုံဒေများဆိုင်ရာ လုပ်သားများ။	ရေဝန်။
၇၄။ ။ရေကြောင်းပြ ရုံပုံဒေဆိုင်ရာ လုပ်သားများ	၎င်း
၇၅။ ။မြန်မာနိုင်ငံ စက်ရေနွေးအိုး ကော်မရှင်အဖွဲ့ ဆိုင်ရာ စက်ရေနွေးအိုး အင်စပက်တော်များနှင့်အလုပ်ရုံးအမှုထမ်းအဖွဲ့။	မြန်မာနိုင်ငံ စက်ရေနွေးအိုး ကော်မရှင် အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ။
၇၆။ ။မြန်မာပြည်နယ်၊ဘူမိဗေဒ စုံစမ်းရှာဖွေမှုဝန်ထမ်း အမှုထမ်းအဖွဲ့။	မြန်မာပြည်နယ်၊ ဘူမိဗေဒ စုံစမ်းရှာဖွေမှုဝန်။
၇၇။ ။အရပ်ရပ်ဌာန အမှုထမ်းအဖွဲ့တို့နှင့် အထက်၌ သီးခြားမဖော်ပြသော်၊ အချက် ၁ မှ ၈ တို့၌ ပါသည့် သစ်တောဌာန၊ ရန်ကုန်မြို့အပ အကောက်ခွန်ဌာနနှင့် နိုင်ငံတွင်း ကုန်စည်မှတ်ပုံတင်ဌာန မြို့မမှ အရာရှိများ။	အလုပ်ရုံးအကြီးအကဲ။

နောက်ဆက်တွဲ ၆

လောင်းကစားဥပဒေ

[၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၆]

ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း(၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေ ကို လောင်းကစားဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပယ်သက်ရောက်စေရမည်-

(က) **လောင်းကစားခြင်း** ဆိုသည်မှာ ကံစမ်းကစားခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုကစားခြင်း တစ်ခုခုတွင် ပါဝင်ပြီး ငွေကြေးအတွက် လည်းကောင်း၊ ငွေကြေးတန်ဖိုး ရှိသော သို့မဟုတ် ငွေကြေးတန်ဖိုးအဖြစ် လွှဲပြောင်းသတ်မှတ်ရန် သဘောတူပြီးဖြစ် သော် ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာအတွက် လည်းကောင်း အကောက်အစား ယူသည် ဖြစ်စေ၊ မယူသည်ဖြစ်စေ လောင်းကစားခြင်းကို ဆိုသည်၊

(ခ) **ပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာဝတ္ထု အားလုံးနှင့် ယင်းတို့နှင့်သက် ဆိုင်သည့် အကျိုးခံစားခွင့် ကိုဆိုသည်။

(ဂ) **လောင်းကစားအိမ်** ဆိုသည်မှာ လောင်းကစားခြင်း ပြုလုပ်သည့် အိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ ကာရံထားသော နေရာ၊ ဝင်း၊ ခြံ၊ အခန်း၊ ယာဉ်တစ်ခုခုကို ဆိုသည်၊

(ဃ) **လောင်းကစားကိရိယာ** ဆိုသည်မှာ လောင်းကစားခြင်း ပြုလုပ်ရာ၌ အသုံးပြု သော ဖဲ၊ အန်စာ၊ မာဂျောက်၊ တိုကင်၊ ဒစ်၊ ဇယ်ပြား၊ ကစားခဲ့၊ ကစားခွက်၊ ဇယားကားချပ်၊ သေတ္တာ၊ ပုံစံ၊ လက်မှတ်၊ စာရင်း၊ လောင်းကစားခြင်းအတွက် ကြံစည်ပြုလုပ်ထားသော သို့မဟုတ် အသုံးပြုနိုင်သော အခြားအရာများ၊ လောင်းကစားခြင်း၌ အသုံးပြုသော တိရစ္ဆာန်၊ ယာဉ်ကို ဆိုသည်၊

(င) **အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သောနေရာ** ဆိုသည်မှာ မည်သူမဆို ဝင်ထွက်သွားလာ နိုင်သော လမ်း သို့မဟုတ် နေရာကိုဆိုသည်၊

(စ) **မြို့နယ်ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့မှူး** ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အတွင်း မြို့နယ် ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့မှူး၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်နေသော ရဲအရာ ရှိကို ဆိုသည်။

အခန်း(၂)

အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သောနေရာတွင် လောင်းကစားခြင်းကို ဝရမ်းမပါဘဲ ဖမ်းဆီးခြင်း

၃။ (က) ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးသည် အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော နေရာတွင် အောက်ပါ ပုဒ်ပို့ကိုလိုတစ်ဦးဦးကို တွေ့ရှိလျှင် ထိုသူအား လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဝရမ်း မပါဘဲ ဖမ်းဆီးနိုင်သည်-

(၁) လောင်းကစားခြင်း ပြုလုပ်ရန် လောင်းကြေးတောင်းခံစုဆောင်းသူ၊

(၂) လောင်းကစားသူ၊ လောင်းကစားရန် အားပေးကူညီသူ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ချင်းတိုက်သူသို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်တိုက်ရာတွင် ရောက်ရှိပြီး အားပေး ကူညီသူ၊ လူစုသူ၊ လှုံ့ဆော်သူ၊

(၃) မည်သည့် အားကစားပွဲ သို့မဟုတ် လေ့ကျင့်ပွဲ တစ်ခုခု၌မဆို လောင်း ကစားသူ သို့မဟုတ် လောင်းကစားရန် တစ်နည်းနည်းဖြင့် အားပေး ကူညီသူ၊ လူစုသူ၊ လှုံ့ဆော်သူ။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အရေးယူဆောင်ရွက်သော် ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှု ဆောင်အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးသည် ဖမ်း ဆီးသည့်နေရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ဖမ်းဆီးခံရသူများ၏ ကိုယ်ပေါ်တွင်ဖြစ်စေ တွေ့ ရှိသော လောင်းကစားကိရိယာများနှင့် ငွေကြေးအားလုံးကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များနှင့်အညီ သိမ်းဆည်းရမည်။

အခန်း(၃)

လောင်းကစားအိမ်သို့ ဝင်ရောက်ရှာဖွေ ဖမ်းဆီးခြင်း

၄။ (က) မြို့နယ် ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အတွင်းရေး မှူး သို့မဟုတ် မြို့နယ်ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့မှူးသည်သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အတွင်း လောင်းကစားအိမ်တွင် လောင်းကစားနေကြောင်း ယုံကြည်လောက်သော သတင်းရလျှင် သို့မဟုတ် ယုံကြည်ရန် အခြားလုံလောက်သော အကြောင်းအ ချက်များရှိလျှင် ထိုသတင်း သို့မဟုတ် အကြောင်းအချက်များကို ရေးမှတ်ပြီး မိမိကိုယ်တိုင် ထိုလောင်းကစားအိမ်သို့ ဝင်ရောက်ရှာဖွေဖမ်းဆီးနိုင်သည်၊

(ခ) မြို့နယ် ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အတွင်း ရေးမှူးသည် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အတွင်း ဒုတိယ ရဲအုပ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော ရဲအရာရှိတစ်ဦးဦးအား လည်းကောင်း၊ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးပါဝင်သော အဖွဲ့အား လည်းကောင်း ဝရမ်းထုတ်ပေး၍ လောင်း

ကစားအိမ်သို့ဝင်ရောက်ရှာဖွေ ဖမ်းဆီးစေနိုင်သည်၊

"(ဂ) မြို့နယ်ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့မှူး သို့မဟုတ် ၎င်းအား တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲ သောရဲအရာရှိတစ်ဦးဦးသည် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အတွင်း ဒုတိယ ရဲအုပ်အဆင့် ထက်မနိမ့်သောရဲအရာရှိ တစ်ဦးဦးအားလည်းကောင်း၊ မှူခင်းတပ်ဖွဲ့မှတပ်ဖွဲ့မှူး သို့မဟုတ်ဒုတိယ တပ်ဖွဲ့မှူး သို့မဟုတ်ရဲမှူး(မှူခင်း)သို့မဟုတ်မှူခင်းတပ်ဖွဲ့မှူး တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်နေသော ရဲအရာရှိသည် ပြည်သူ့ရဲ မှူခင်းတပ်ဖွဲ့မှ ဒုတိယရဲအုပ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော ရဲအရာရှိ တစ်ဦးဦးအားလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ရဲသတင်းတပ်ဖွဲ့မှ တပ်ဖွဲ့မှူးသို့မဟုတ်ဒုတိယတပ်ဖွဲ့မှူး သို့မဟုတ် သတင်းတပ်ဖွဲ့မှူးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေသော ရဲအရာရှိ သို့မဟုတ် ရန်ကုန် တိုင်းအတွင်း သတင်းရဲတပ်ဖွဲ့ နှယ်မြေတာဝန်ခံများအား တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲ တာ ဝန်ခံရသူ ရဲမှူး (ပြည်တွင်းရေးရာဌာနခွဲ) သို့မဟုတ် ဒုတိယ ရဲမှူးကြီး (အထက် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းတပ်ဖွဲ့ခွဲ၊ မန္တလေး) သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအသီးသီး တွင် သတင်းတပ်ဖွဲ့ တာဝန်ခံအရာရှိအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ၎တိယ ရဲမှူးသည် ပြည်သူ့ရဲသတင်းတပ်ဖွဲ့မှ ဒုတိယ ရဲအုပ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော ရဲအရာရှိ တစ်ဦးဦးအားလည်းကောင်း ဝရမ်းထုတ် ပေး၍ လောင်းကစားအိမ်သို့ ဝင်ရောက်ရှာဖွေဖမ်းဆီးစေနိုင်သည်။"

၅။ (က) ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အတွင်းရေးမှူးသည် သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း လောင်းကစားအိမ်တွင် လောင်းကစားနေကြောင်း ယုံကြည်လောက်သော သတင်းရလျှင် သို့မဟုတ် ယုံကြည်ရန်အခြားလုံလောက်သော အကြောင်း အချက်များရှိလျှင် ထိုသတင်း သို့မဟုတ် အကြောင်းအချက်များကို ရေးမှတ် ပြီး မိမိကိုယ်တိုင် ထိုလောင်းကစားအိမ်သို့ ဝင်ရောက်ရှာဖွေ ဖမ်းဆီးနိုင်သည်၊

(ခ) ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌသို့မဟုတ်အတွင်းရေးမှူးသည် သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအ တွင်းဒုတိယရဲအုပ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော ရဲအရာရှိ တစ်ဦး အားလည်းကောင်း၊ ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အား လည်းကောင်းဝရမ်းထုတ်ပေး၍ လောင်းကစားအိမ်သို့ ဝင်ရောက်ရှာဖွေ ဖမ်းဆီးစေနိုင်သည်။

၆။ (က) ပုဒ်မ ၄ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅ အရဖြစ်စေ ဝရမ်းထုတ်ပေးနိုင်ခွင့်ရှိသူ သို့မဟုတ် ဝရမ်းဖြင့် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်-

(၁) ဝရမ်းထုတ်ပေးနိုင်ခွင့်ရှိသူဖြစ်ပါက နှစ်ဆယ့်လေးနာရီအတွင်းဖြစ်စေ၊ ဝရမ်း ဖြင့် တာဝန်ပေးအပ် ခြင်းခံရသူဖြစ်ပါက ဝရမ်းထုတ်ပေးသော နေ့မှတစ်

ဆယ့်လေးရက်အတွင်း ဖြစ်စေ လိုအပ်သည့် အကူအညီများနှင့် နေ့ညဉ့် အချိန်မရွေး လောင်းကစားအိမ်သို့ လိုအပ်လျှင် မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို ဝင်ရောက်နိုင်ခွင့်၊

(၂) လောင်းကစားအိမ်တွင်လောင်းကစားနေသူများ၊ရောက်ရှိနေသူများ နှင့်အားပေးကူညီသူများအားဖမ်းဆီးနိုင်ခွင့်၊

(၃) လောင်းကစား အိမ်တွင်တွေ့ရှိသောလောင်းကစားကိရိယာနှင့် လောင်း ကစားရာ၌ အသုံးပြုသော သို့မဟုတ် အသုံးပြုမည်ဟု ယုံကြည်ရန်ရှိ သော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းနိုင်ခွင့်၊

(၄) လောင်းကစားအိမ်တွင်လောင်းကစားကိရိယာတစ်ခုခုကို လျှို့ဝှက်ထားကြောင်း ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိပါလျှင် အဆိုပါအိမ်ရာ အနှံအပြားနှင့်ဖမ်းဆီးထားသူများ၏ကိုယ်တွင် ရှာဖွေ၍ တွေ့ရှိသမျှသော လောင်းကစားကိရိယာ အားလုံးကိုသိမ်းဆည်းနိုင်ခွင့်။

(ခ) ပုဒ်မ ၄ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅ အရဖြစ်စေ-

(၁) သတင်း သို့မဟုတ် အခြားယုံကြည်လောက်သော အကြောင်းအချက်များ ကို ရေးမှတ်သူသည် သတင်းပေးသူ၏ အမည်ကို လိုအပ်မှသာ ဖော်ပြ ရေးသားရမည်၊

(၂) ရှာဖွေသည့် အခါတိုင်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ ရှာဖွေရမည်၊

(၃) လောင်းကစားအိမ်သို့ ဝင်ရောက်ရှာဖွေ ဖမ်းဆီးသူသည် ဖမ်းဆီးရမိသူများ၊ သိမ်းဆည်းရရှိသည့်ပစ္စည်းများကို ရဲစခန်းသို့လွှဲအပ်ရမည်၊

(၄) ဆောင်ရွက်သူသည် မည်သူ့ကိုမျှ ဖမ်းဆီးရမိခြင်းမရှိလျှင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း(၄)

တားမြစ်ချက်များ

၇။ မည်သူမျှ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော နေရာတွင်-

(က) လောင်းကစားခြင်းပြုလုပ်ရန် လောင်းကြေးတောင်းခံစုဆောင်းခြင်းမပြုရ၊

(ခ) လောင်းကစားခြင်း၊ လောင်းကစားရန် အားပေးကူညီခြင်းသို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန် ချင်းတိုက်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်ချင်းတိုက်ရာတွင် ရောက်ရှိပြီး အားပေးကူညီခြင်း၊ လူစုခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်းမပြုရ။

(ဂ) မည်သည့် အားကစားပွဲ သို့မဟုတ်. လေ့ကျင့်ပွဲ၌ မဆိုလောင်းကစားခြင်း၊ လောင်းကစားရန် တစ်နည်းနည်းဖြင့်အားပေးကူညီခြင်း၊ လူစုခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း မပြုရ။

၈။ မည်သူမျှ လောင်းကစားအိမ်တွင်-

(က) လောင်းကစားခြင်းမပြုရ၊

(ခ) ရောက်ရှိနေခြင်း မရှိစေရ။

၉။ မည်သူမျှ-

(က) လောင်းကစားအိမ် ဖွင့်လှစ်ခြင်းသို့မဟုတ် တည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် စီမံခန့် ခွဲခြင်းသို့မဟုတ် ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် အားပေးကူညီ ခြင်းမပြုရ၊

(ခ) လက်ဝယ်ရှိသော သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့်ရသောအိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ ကာရံ ထားသောနေရာ၊ ဝင်း၊ ခြံ၊ အခန်း၊ ယာဉ်တစ်ခုခုကို လောင်းကစားအိမ်အဖြစ် ဖွင့်လှစ်ရန် သို့မဟုတ် တည်ထောင်ရန် သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန်ခွင့်မပြုရ။

၁၀။ မည်သူမျှ-

(က) ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထီ သို့မဟုတ် ထီကဲ့သို့ အခြားကံစမ်းကစားနည်း တစ်ခုခုတွင် စီမံခန့်ခွဲသူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ လောင်းကြေးလက်ခံသူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဒိုင်အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းသို့မဟုတ် ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် အားပေးကူညီခြင်းမပြုရ၊

(ခ) ပုဒ်မခွဲ(က) ပါ ကစားနည်းတစ်မျိုးမျိုးကို အကြောင်းပြု၍ငွေကြေး အကျိုးအမြတ် ရယူခြင်း မပြုရ၊

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ(က) ပါ ကစားနည်းတစ်မျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်လောင်းကစားခြင်း မပြုရ။

၁၁။ မည်သူမျှ လောင်းကစားရန် ငွေချေးခြင်း သို့မဟုတ် ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း မပြုရ။

အခန်း(၅)

ပြစ်ဒဏ်များ

၁၂။ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်းပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် ၃ လမှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၆ လအထိ သို့မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့်ငွေဒဏ် ကျပ် ၅၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သော သက်သေခံပစ္စည်းနှင့် ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်၊

(ခ) ပုဒ်မ ၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ထပ်မံကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ် ၆ လမှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၁ နှစ် အထိ သို့မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် ကျပ် ၁၀၀၀ အထိချမှတ်ခြင်းခံရ မည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သောသက်သေခံပစ္စည်းနှင့် ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်။

၁၃။ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်းပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် ၆ လမှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၁နှစ်အထိ သို့မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့်ငွေဒဏ် ၁၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်း ခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သော သက်သေခံပစ္စည်းနှင့်ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်၊

(ခ) ပုဒ်မ ၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ထပ်မံကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ် ၁ နှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၃နှစ် အထိ သို့မဟုတ်ထိုထောင်ဒဏ်နှင့်ငွေဒဏ်အနည်းဆုံးကျပ် ၁၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့်အကျုံးဝင်သော သက်သေခံပစ္စည်းနှင့် ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်။

၁၄။ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၉ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်းပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် ၁ နှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ သို့မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် အနည်းဆုံးကျပ် ၁၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သော သက်သေခံပစ္စည်းနှင့် ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်၊

(ခ) ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ထပ်မံကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီ ရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်မှ အများဆုံးထောင်ဒဏ် ၅

နှစ်အထိ သို့မဟုတ်ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် အနည်းဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၁၀၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သော သက်သေခံပစ္စည်းနှင့် ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်။

၁၅။ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၁၀ ပုဒ်မခွဲ (က) သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူး လွန်ကြောင်း ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ် ၁နှစ်မှ အများဆုံးထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ သို့မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် အနည်း ဆုံး ကျပ် ၁၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရ မည့်အပြင်ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သော သက်သေခံပစ္စည်းနှင့်ငွေကို ပြည် သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်၊

(ခ) ပုဒ်မ ၁၀ ပုဒ်ခွဲ (က)သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ထပ်မံ ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ် ၃ နှစ် မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ်အထိ သို့မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ်အနည်း ဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀ မှ အများဆုံးကျပ် ၁၀၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သော သက်သေခံပစ္စည်းနှင့် ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်။

၁၆။ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၁၀ ပုဒ်မ (ဂ) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ကျူးလွန်ကြောင်းပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံ ရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် ၆ လမှ အများဆုံးထောင်ဒဏ် ၁ နှစ်အထိ သို့ မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် ကျပ် ၁၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရ မည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သောသက်သေခံပစ္စည်းနှင့်ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်။

(ခ) ပုဒ်မ ၁၀ ပုဒ်မ (ဂ) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ထပ်မံကျူးလွန်ကြောင်းပြစ်မှုထင်ရှားစီရင် ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် ၁ နှစ်မှ အများဆုံးထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ သို့မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် ကျပ် ၁၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့်အကျုံးဝင်သော သက်သေခံပစ္စည်း နှင့်ငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်။

၁၇။ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၁၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ကျူးလွန်ကြောင်းပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် ၁နှစ်မှ အများဆုံးထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ သို့ မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် အနည်းဆုံးကျပ် ၁၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သော ငွေကိုပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အဖြစ်သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်၊

(ခ) ပုဒ်မ ၁၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ထပ်မံကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်မှ အများဆုံးထောင်ဒဏ် ၅ နှစ်အထိ သို့ မဟုတ် ထိုထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် အနည်းဆုံးကျပ် ၅၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၁၀၀၀၀ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သောငွေကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမည်။

အခန်း(၆)

အထွေထွေ

၁၈။ လောင်းကစားအိမ်၌လည်ကောင်း၊ ထိုအိမ်ရာ၌ ရောက်ရှိနေသူတို့၏ ကိုယ်ပေါ်တွင်လည်းကောင်း လောင်းကစား ကိရိယာတစ်ခုခုကို တွေ့ရှိလျှင် ဝင်ရောက်ရှာဖွေသူတို့က လောင်းကစားနေသည်ကို မတွေ့မြင်စေကာမူ လောင်းကစားအိမ်အဖြစ် အသုံးမပြုကြောင်း သို့မဟုတ် လောင်းကစားရန် ရောက်ရှိနေကြခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ထိုအိမ်၌ ရောက်ရှိနေကြသူများက သက်သေထင်ရှား မပြနိုင်လျှင် လောင်းကစားအိမ်အဖြစ် အသုံးပြုသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထိုသူများသည် လောင်းကစားရန် ရောက်ရှိနေကြသူများဖြစ်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း မှတ်ယူရမည်။

၁၉။ ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုနှင့် တရားစွဲဆိုခြင်းခံရသူကို စစ်ဆေးသော တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့သည် ထိုပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုခြင်းခံရသူ မည်သူ့ကိုမဆို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ တရားလိုသက်သေအဖြစ် သက်သေခံချက်ပေးစေရမည်။ သက်သေခံချက်ပေးသူသည် မှန်ကန်သည့်အတိုင်း ထုတ်ဖော်ထွက်ဆိုလျှင် ထိုသူအား ဖြစ်ဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပြုရမည်။

၂၀။ အမှုစစ်ဆေးစီရင်သည့် တရားစီရင်ရေး အဖွဲ့သည် ဤဥပဒေအရ ချမှတ်သည့် ငွေဒဏ်မှဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းသည့် ငွေမှဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းရန် အမိန့်ချမှတ်သည့် ပစ္စည်းများရောင်းရငွေမှဖြစ်စေ သတင်းပေးသူအား ဆုငွေအဖြစ်အနည်းဆုံးငွေ ကျပ် ၅၀၀ ချီးမြှင့်ရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ ထိုပြင်ဖမ်းဆီးရာတွင် ပါဝင်သူတို့အားလည်း သင့်လျော်သလို ဆုငွေချီးမြှင့်ရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

၂၁။ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အတွင်း တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် လောင်းကစားမှုဖြင့်လည်းကောင်း၊ လောင်းကစားမှု ဖြစ်မြောက်စေရန် အားပေးခြင်း သို့မဟုတ် ကူညီခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ပြုနေကြောင်း သတင်းရရှိလျှင် ထိုသူအား ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ အရေးယူနိုင်သည်။

၂၂။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနသည်-

(က) လိုအပ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်ရမည်၊

(ခ) ထိုအပ်သော အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

၂၃။ The Gambling Act, 1899 ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ-၇

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့

သစ်တောဥပဒေ

(နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၈/၉၂)

၁၃၅၄ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၉ရက်

(၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ရက်)

အခန်း (၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို သစ်တောဥပဒေ ဟုခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည် -

(က) **ကြိုးဝိုင်းတောဆိုသည်မှာ** ဤဥပဒေအရ ကြိုးဝိုင်းတောအဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားသည့် နယ်မြေကို ဆိုသည်။

(ခ) **ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော** ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအဖြစ် သတ်မှတ်ကြေညာထားသည့် နယ်မြေကို ဆိုသည်။

(ဂ) **သစ်တောနယ်မြေ** ဆိုသည်မှာ ကြိုးဝိုင်းတောနှင့် ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောတို့ ပါဝင်သည့် နယ်မြေကို ဆိုလိုသည်။

(ဃ) **အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေ** ဆိုသည်မှာ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးက စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့်၊ လက်ဝယ်ထားခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်၊ အကျိုးခံစားခွင့်၊ ဆက်ခံခွင့် သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းပိုင်ခွင့်ရှိတော မြေမှအပ အခြားမြေများကို ဆိုသည်။

(င) **သစ်တောထွက်ပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ သစ်တောနယ်မြေနှင့် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေတွင် ပေါက်ရောက်နေသော သို့မဟုတ် တွေ့ရှိရသော သစ်ပင်၊ သစ်ရွက်၊ ပန်းနှင့် သစ်သီးနှင့် ယင်းတို့မှ ထွက်ရှိသော ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် တောတိရစ္ဆာန်များ၊ ပိုးမွှားများ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ယင်းတို့မှ ထွက်ရှိသော ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်သည်။

(စ) **အသေးစားသစ်တောထွက်ပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ အသေးစားသစ်တောထွက်ပစ္စည်း အဖြစ် သတ်မှတ်ကြေညာထားသည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်။

(ဆ) **သစ်ပင်**ဆိုရာတွင် သစ်မြစ်၊ သစ်ငုတ်၊ ပင်စည်၊ အကိုင်းအခက်၊ ချဉ်၊ နွယ်၊ ဝါး၊ ကြိမ်၊ သစ်ခွနှင့် အပင်ပေါက်တို့ ပါဝင်သည်။

(ဇ) **တားမြစ်သစ်ပင်** ဆိုသည်မှာ ကျွန်းပင်နှင့် ဤဥပဒေအရ တားမြစ်သစ်ပင်အဖြစ် သတ်မှတ်ကြေညာထားသည့် သစ်ပင်ကို ဆိုသည်။

(ဈ) **သစ်** ဆိုသည်မှာ လဲနေသော သစ်ပင်၊ ခုတ်လှဲပြီး သစ်ပင်၊ ခုတ်ထွင်ဖြတ်တောက်ပြုပြင်ထားသော သစ် သို့မဟုတ် သစ်လုံးကို ဆိုသည်။

(ည) **ထင်း** ဆိုသည်မှာ လောင်စာအဖြစ်သာ အသုံးပြုရန် သင့်လျော်သော သစ်ပင် သစ်ပိုင်း သို့မဟုတ် သစ်စကို ဆိုသည်။

(ဋ) **အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်** ဆိုသည်မှာ လူတို့ မွေးမြူထားသော ဆင်အပါအဝင် တိရစ္ဆာန်များကို ဆိုသည်။

(ဌ) **မှောစာ** ဆိုသည်မှာ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ပြည်တွင်းရှိ မြို့နယ်ကျော်၍ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းနိုင်ရန် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသည့် ခွင့်ပြုမိန့်ကို ဆိုသည်။

(ဍ) **ခွင့်ပြုမိန့်** ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့်ပြုသည့် အမိန့် သို့မဟုတ် သစ်တောထွက်မစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နှင့် အမိန့်ကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းထုတ်ယူခွင့်ပြုရန် ချုပ်ဆိုသည့် စာချုပ်လည်း ပါဝင်သည်။

(ဎ) **ဝန်ကြီး**ဆိုသည်မှာ သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။

(ဏ) **ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်** ဆိုသည်မှာ သစ်တောဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို ဆိုသည်။

(တ) **သစ်တောအရာရှိ** ဆိုသည်မှာ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင် သို့မဟုတ် မြို့နယ်သစ်တောဦးစီးဌာန၏ အကြီးအကဲကို ဆိုသည်။

(ထ) **သစ်တောဝန်ထမ်း** ဆိုသည်မှာ သစ်တောဦးစီးဌာန၏ တောကြွပ်မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အထိ အဆင့်ဆင့်သော သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကို ဆိုသည်။

အခန်း (၂)
အခြေခံမူများ

၃။ ဤဥပဒေကို အောက်ပါအခြေခံမူများနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) အစိုးရ၏ သစ်တောရေးရာ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊

(ခ) အစိုးရ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒကို အကောင်အထည် ဖော်ရန်၊

(ဂ) အစိုးရ၏ သစ်တောရေးရာ မူဝါဒနှင့် သဘာဝ ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပြည်သူတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ပေးရန်၊

(ဃ) သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်၊ ပြည်သူတို့၏ စားဝတ်နေရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန်နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် အကျိုးစီးပွား ခံစားနိုင်စေရန်၊

(င) သစ်တောထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ သဘာဝဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး တို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်၊

(စ) သစ်တောနှင့် ဇီဝမျိုးများ ဖြုန်းတီးခြင်း၊ မီးလောင်ခြင်း၊ ပိုးမွှားကျရောက်ခြင်းနှင့် အပင်ရောဂါကျရောက်ခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်တို့မှ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်နိုင်ရန်၊

(ဆ) သဘာဝသစ်တောများ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးနှင့် သစ်တောစိုက်ခင်းသစ်များ တည်ထောင်ရေးတို့ကို တစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်ရန်၊

(ဇ) ပြည်တွင်းလောင်စာ လိုအပ်ချက်ကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန်။

အခန်း(၃)
ကြီးပိုင်းတောဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကြီးပြင်ကာကွယ်တော သတ်မှတ်ကြေညာခြင်း

၄။ ဝန်ကြီးသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် သဘာဝ တောတော်၊ ရေ၊ မြေ တို့တို့ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်နှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်လုပ်နိုင်ရန်အလို့ငှာ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေတွင် နယ်နမိတ်သတ်မှတ်၍ အောက်ပါ ကြီးပိုင်းတော အမျိုးအစားများကို ဖွဲ့စည်းနိုင်သည် -

(က) စီးပွားရေး သစ်ထုတ်ကြိုးပိုင်းတော

(ခ) ဒေသန္တရ ထောက်ပံ့ရေး ကြိုးပိုင်းတော

(ဂ) ရေဝေရေလဲ ထိန်းသိမ်းရေး ကြိုးပိုင်းတော

(ဃ) သဘာဝဝန်းကျင်နှင့် ဇီဝမျိုးများ ထိန်းသိမ်းရေး ကြိုးပိုင်းတော

(င) အခြားကြိုးပိုင်းတော အမျိုးအစားများ။

၅။ ဝန်ကြီးသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ကြိုးပိုင်းပြင်ပရှိ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေတွင် နယ်နမိတ် ဖော်ပြ၍ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအဖြစ် သတ်မှတ်ကြေညာနိုင်သည်။

(က) ရေ၊ မြေ ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ခြင်း၊

(ခ) အပူပိုင်းဒေသတော ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း၊

(ဂ) ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း၊

(ဃ) သဘာဝဝန်းကျင်နှင့် ဇီဝမျိုးများ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း၊

(င) သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်ရန် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း။

၆။ ဝန်ကြီးသည် -

(က) ကြိုးပိုင်းတောဖွဲ့စည်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော သတ်မှတ်ကြေညာခြင်းမပြုမီ မည်သည့်နယ်မြေဒေသကို ကြိုးပိုင်းတောအဖြစ် ဖွဲ့စည်းရန် သို့မဟုတ် ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအဖြစ် သတ်မှတ်ရန် ရည်ရွယ်ကြောင်း သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ကြေညာရမည်။

(ခ) ကြိုးပိုင်းတော ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေဒေသရှိ အများပြည်သူတို့၏ အခွင့်အရေး ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် နှင့် ကြိုးပိုင်းတော နယ်နမိတ် သတ်မှတ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သစ်တောကြိုးတိုင် အရာရှိ တစ်ဦးကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

(ဂ) ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြေညာချက်တွင် ပါရှိသော တားမြစ်ချက်များအရ ပေါ်ပေါက်လာမည့် အများပြည်သူတို့၏ အခွင့် အရေးထိခိုက်နစ်နာမှုများကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်

ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ဃ) သစ်တောကြေးတိုင်အရာရှိက ပုဒ်မခွဲ (ခ) ၇အရ ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်မှ တစ်ဆင့်တင်ပြလာသော အစီရင်ခံစာအပေါ် စိစစ် သုံးသပ်၍ ကြိုးဝိုင်းတော ဖွဲ့စည်းသည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာကို ထုတ်ပြန်ရမည်။

(င) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် တင်ပြလာသော အစီရင်ခံစာအပေါ် စိစစ်သုံးသပ်၍ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော သတ်မှတ်မည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာကို ထုတ်ပြန်ရမည်။

၇။ ဝန်ကြီးသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် -

(က) ကြိုးဝိုင်းတော တစ်ခုလုံးကို ဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ဖြစ်စေ၊ ကြိုးဝိုင်းတော အမျိုးအစား ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ကြိုးဝိုင်းတောအဖြစ်မှ ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(ခ) ဆက်လက်ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းထားရန် မလိုအပ်သည့် ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော တစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ၊ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအဖြစ်မှ ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။

၈။ (က) နိုင်ငံတော်အတွင်း မည်သည့်နေရာတွင်ဆို ပေါက်ရောက်နေသော ကျွန်းပင်သည် နိုင်ငံတော်ပိုင် ဖြစ်သည်။

(ခ) ဝန်ကြီးသည် သစ်တောဦးစီးဌာနက ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရမည့် တားမြစ်သစ်ပင် အမျိုးအမည်များကို နေရာဒေသအလိုက် သတ်မှတ်ကြေညာခြင်း၊ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

အခန်း(၄)

သစ်တောနယ်မြေစိမံခန့်ခွဲရေး

၉။ သစ်တောဦးစီးဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

(က) အစိုးရ၏ သစ်တောရေးရာ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊

(ခ) ရေ၊ မြေ၊ ဇီဝမျိုးစုံနှင့် သဘာဝဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ စဉ်ဆက်မပြတ်ထုတ်လုပ်နိုင်ရေး၊ သစ်တောဖုံးလွှမ်းသည့် နယ်မြေများ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် စစ်လျှင်းသည့် စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊

(ဂ) သစ်တောနယ်မြေကို ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊

(ဃ) ကြိုးဝိုင်းတော၊ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောနှင့် တားမြစ်သစ်ပင် အမျိုးအမည်များ သတ်မှတ်ရေး၊ ပြင်ဆင်ရေး သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းရေးတို့အတွက် ဝန်ကြီးထံသို့ အဆိုပြု တင်ပြခြင်း၊

(င) သစ်တောပညာရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသော ကျောင်းများ၊ သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ရေး ပြည်ပသို့ သစ်တောပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပညာသင်များ စေလွှတ်ရေးတို့ကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(စ) သစ်တောတက္ကသိုလ်ကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊

(ဆ) သစ်တောသယံဇာတစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း၊

(ဇ) သစ်တောသုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၀။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဤဥပဒေပါ အခြေခံမူများနှင့်အညီ သစ်တော သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အောက်ပါ စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲ၍ ဝန်ကြီးထံ တင်ပြရမည် -

(က) အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်အဖြစ် အသုံးပြုရမည့် သစ်တောကဏ္ဍနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စီမံကိန်း၊

(ခ) သစ်တောအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စီမံကိန်း။

၁၁။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ပုဒ်မ ၁၀ ပါ စီမံကိန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ -

(က) အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အခြေအနေများကို ဝန်ကြီးထံသို့ နှစ်စဉ် တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

(ခ) အခါအားလျော်စွာ ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး လိုအပ်ချက်များ ရှိပါက ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်နိုင်ရန် ဝန်ကြီးထံသို့ အဆိုပြု တင်ပြရမည်။

(ဂ) လိုအပ်သော သစ်တော သယံဇာတ စာရင်းကို သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းများနှင့်အညီ (၁၀)နှစ်တစ်ကြိမ် ကောက်ယူ၍ စာရင်းဇယား ပြုစုရမည်။

၁၂။ မည်သူမဆို သစ်တောနယ်ခြေနှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းလျက် ရှိသည့် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေအတွင်း -

(က) ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စီးပွားရေး စီမံကိန်းလုပ်ငန်း တစ်ရပ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လိုလျှင် သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ကို ကြိုတင်ရယူရမည်။

(ခ) ပညာရေး သို့မဟုတ် သုတေသနလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သင်တန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် လေ့လာရေး စခန်းချခြင်း ပြုလိုလျှင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် သို့မဟုတ် ယင်းက လုပ်ပိုင်ခွင့် လွှဲအပ်ထားသည့် သစ်တောအရာရှိ ခွင့်ပြုချက်ကို ကြိုတင် ရယူရမည်။

အခန်း (၅)

သစ်တောစိုက်ခင်း တည်ထောင်ခြင်း

၁၃။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဝန်ကြီး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် သစ်တောနယ်မြေ သို့မဟုတ် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေတွင် အောက်ပါ သစ်တောစိုက်ခင်းများကို တည်ထောင်နိုင်သည်။

(က) စီးပွားရေးစိုက်ခင်း၊

(ခ) စက်မှုကုန်ကြမ်းစိုက်ခင်း၊

(ဂ) ရေမြေသဘာဝ ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး စိုက်ခင်း၊

(ဃ) ဒေသန္တရ ထောက်ပံ့ရေး စိုက်ခင်း

(င) ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်း၊

(စ) အခြားစိုက်ခင်း၊

၁၄။ အစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက် ရရှိလျှင် ကျေးရွာလူထုက စိုက်ပျိုးပြုစုထားသော မိမိသုံး ကျေးရွာပိုင် ထင်းစိုက်ခင်းများမှအပ သစ်တောစိုက်ခင်း ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း လုပ်ငန်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းကို -

(က) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်က ဖက်စပ်လုပ် ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။

(ခ) ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်က စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် နှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။

၁၅။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ကျေးရွာအနီး ပတ်ဝန်းကျင်တွင်ရှိသော ကြိုးပိုင်းတောတွင် ဖြစ်စေ၊ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောတွင် ဖြစ်စေ၊ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေတွင် ဖြစ်စေ၊ အောက်ပါ ကျေးရွာပိုင် ထင်းစိုက်ခင်းများကို စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်ဖြင့် တည်ထောင်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

(က) သစ်တောဦးစီးဌာနက နှစ်အကန့်အသတ်အလိုက် စိုက်ပျိုးမွေးပြီးနောက် ကျေးရွာ ပိုင်အဖြစ် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းသုံးစွဲရန် လွှဲပြောင်းပေးသည့် ထင်းစိုက်ခင်း၊

(ခ) ကျေးရွာလူထုက စုပေါင်းလုပ်အားဖြင့် စိုက်ပျိုးပြီး ထိန်းသိမ်းသုံးစွဲသော ကျေးရွာပိုင် ထင်းစိုက်ခင်း။

၁၆။ စီးပွားဖြစ် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့်ရရှိသူသည် ခွင့်ပြုမိန့်အရ နိုင်ငံတော် အတွက် သစ်တောစိုက်ခင်း တည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် သဘာဝနည်းလမ်းဖြင့် သစ်တောပြုစု ပျိုးထောင်းခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပေးရန် တာဝန်ရှိလျှင် ယင်းလုပ်ငန်းကို မိမိ၏ ကုန်ကျ စရိတ်ဖြင့် သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အခန်း (၆)

သစ်တောထွက်ပစ္စည်းထုတ်ယူခွင့်

၁၇။ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းကို ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိပြီးမှသာ ထုတ်ယူခွင့် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် စီးပွား ဖြစ် မဟုတ်သည့် မိမိသုံး၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းသုံး သို့မဟုတ် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းသုံးအတွက် ဖြစ်လျှင် သတ်မှတ်အရေအတွက်ထက် မကျော်လွန်ပါက ခွင့်ပြုမိန့် ရယူရန် မလိုဘဲ ထုတ်ယူနိုင်သည်။

၁၈။ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့်ပြုရာတွင် စီးပွားဖြစ် ထုတ်ယူခြင်း ဖြစ်ပါက ဈေးပြိုင်စနစ်ကို ကျင့်သုံးရမည်။ သို့ရာတွင် အောက်ပါတို့အတွက် ဈေးပြိုင် စနစ်ကျင့်သုံးခြင်း မပြုဘဲ ထုတ်ယူခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(က) သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခြင်းနှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ရောင်းချခြင်း လုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတော်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် သည့် ကိစ္စ။

(ခ) သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်ယူခွင့်ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရအဖွဲ့က ဝန်ကြီးအား လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ထားသည့် ကိစ္စ။

(ဂ) စီးပွားဖြစ် အသေးစား သစ်တောထွက် ပစ္စည်းများ ထုတ်ယူခွင့်ပြုသည့် ကိစ္စ။

(ဃ) စီးပွားဖြစ် မဟုတ်သည့် အောက်ပါလုပ်ငန်းများတွင် သုံးစွဲရန် ဖြစ်သော သစ်တော ထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်ယူခွင့်ပြုသည့် ကိစ္စ -

(၁) သုတေသနနှင့် ပညာပေးလုပ်ငန်း၊

(၂) ပြည်သူ့အကျိုးပြု သို့မဟုတ် ဘာသာရေးလုပ်ငန်း၊

၁၉။ (က) စီးပွားဖြစ်သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုဆ်ယူခွင့်ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ -

(၁) ဝန်ကြီးသည် သက်တမ်း ၅နှစ်နှင့် ၅နှစ်ထက်ပိုသော ကာလအတွက် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၂) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် သက်တမ်း ၂ နှစ်အထက်မှ ၄နှစ်အထိ ကာလအတွက် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၃) ပြည်နယ်၊ တိုင်း သစ်တောအရာရှိသည် သက်တမ်း ၁နှစ်အထိ ကာလအတွက် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က)အရ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့်ပြုသူသည် လုံလောက်သော အကြောင်းရှိလျှင် ခွင့်ပြုမိန့် သက်တမ်းကို တစ်ကြိမ်လျှင် ၆ လ ထက်မကျော်စေဘဲ ၂ ကြိမ်အထိ သက်တမ်း တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည်။

၂၀။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဝန်ကြီး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့်ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါတို့ကို သတ်မှတ်နိုင်သည် -

(က) အသေးစား သစ်တောထွက်ပစ္စည်း အမျိုးအမည်

(ခ) အခွန်နှုန်းနှုန်းနှင့် အခြားအခကြေးငွေများ

(ဂ) စီးပွားဖြစ်မဟုတ်သည့် မိမိသုံး၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းသုံး သို့မဟုတ် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းသုံးအတွက် ခွင့်ပြုမိန့် မလိုဘဲ သစ်တောရာရှိများက ထုတ်ယူခွင့် ပေးနိုင်သည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း တစ်ခုချင်း၏ အရေအတွက်၊

(ဃ) ခွင့်ပြုမိန့်ပါ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှု အတွက် တပ်ရိုက်မည့် ဒဏ်ကြေး၊

(င) စည်းကမ်းချက်များ။

၂၁။ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့် ရရှိသူသည် -

(က) ခွင့်ပြုမိန့်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်၊

(ခ) သစ်တောဦးစီးဌာနက ဤဥပဒေနှင့်အညီ ထုတ်ပြန်သော အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက် တားမြစ်ချက်နှင့် ကန့်သတ်ချက်များကို လိုက်နာရမည်၊

(ဂ) ပေးဆောင်ရန် ရှိသော အခွန်အခများ၊ အာမခံငွေများ၊ ကြိုတင်ငွေများကို ပေးဆောင်ရမည်၊

(ဃ) သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ တိုင်းတာပြီး တံဆိပ်ရိုက်မှတ်ခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ထားသော ကိုယ်ပိုင်တံဆိပ်ရိုက်မှတ်ခြင်း ပြုရမည်။

၂၂။ သစ်တောအရာရှိသည် သစ်တောနယ်မြေနှင့် အစိုးရစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေမှ ထုတ်လုပ်သည့် အခွန်ဆောင်ပြီးသော ထင်းကို မီးသွေးဖုတ်နိုင်ရန် သတ်မှတ်သည့် စည်းကမ်းချက်များဖြင့် မီးသွေးဖို တည်ထောင်ခွင့်နှင့် မီးသွေးဖုတ်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

အခန်း (၇)

သစ်တောထွက်ပစ္စည်း သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်း

၂၃။ (က) မည်သူမဆို သစ်တောထွက်ပစ္စည်း တစ်စုံတစ်ရာကို ပြည်တွင်း၌ မြို့နယ်ကျော်၍ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းလိုလျှင် ဤကိစ္စအလို့ငှာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းထားသည့် သစ်တောအရာရှိထံမှ မျှောစာ လျှောက်ထားရယူမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့် အကျုံးမဝင်စေရ။

(၁) သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့်ပြုထားသည့် နေရာဒေသအတွင်း သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊

(၂) သတ်မှတ်သည့် အရေအတွက်ထက် မပိုသော စီးပွားဖြစ်မဟုတ်သည့် အသေးစား သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်း

(၃) စည်ပင်သာယာနယ်နိမိတ် တစ်ခုအတွင်းရှိ မြို့နယ်တစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်း။

၂၄။ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်းကို စစ်ဆေးရန်နှင့် ကျသင့်သော အခွန်အခများကို ကောက်ခံနိုင်ရန် လိုအပ်သော သစ်တောကင်းရုံးများကို တည်ထောင်ထားရှိနိုင်သည်။

၂၅။ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းသူသည် -

(က) မျှောစာကို မိမိနှင့်အတူ တစ်ပါတည်း ယူဆောင်လာရမည်။

(ခ) သက်ဆိုင်ရာ သစ်တောကင်းရုံးများ၏ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အခွန်အခ စည်းကြပ်ခြင်းကို ခံယူရမည်။

၂၆။ (က) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် သစ်များကို ဖောင်ဖွဲ့၍ မျှောချရမည့် ဖောင်ဖွဲ့ဆိပ်များကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

(ခ) သစ်တောထွက်ပစ္စည်း သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းသူသည် ဖောင်ဖွဲ့ဆိပ်မှစ၍ သစ်ဖောင်များကို ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲမှုဖြင့်သာ မျှောချရမည်။

အခန်း (၈)

ရေမျှောကမ်းတင်သစ်နှင့် ပိုင်ရှင်မဲ့ သစ်များစီမံခန့်ခွဲခြင်း

၂၇။ ဖောင်ဖွဲ့ဆိပ်မှစ၍ ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲမှု မရှိဘဲ မျှောလာသည့် သစ်ဖောင် သို့မဟုတ် သစ်ကို ရေမျှောကမ်းတင်သစ်ဟု သတ်မှတ်သည်။

၂၈။ (က) အောက်ပါသစ်များသည် တစ်ဦးတစ်ယောက် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းကို သတ်မှတ်သည့် ကာလအတွင်း ခိုင်လုံစွာ တင်ပြခြင်း မပြုနိုင်လျှင် ပိုင်ရှင်မဲ့သစ် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်-

(၁) ရေမျောကမ်းတင်သစ် သို့မဟုတ် နစ်မြုပ်လျက်တွေ့ရှိသည့် သစ်များ၊

(၂) မှတ်ပုံတင်ထားသော ကိုယ်ပိုင်တံဆိပ် ခိုက်မှတ်ထားခြင်း မရှိသည့် သစ်များ။

(၃) ရိုက်မှတ်ထားသော မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ကိုယ်ပိုင်တံဆိပ်ကို ပုံသဏ္ဌာန် ပြောင်းလဲဖျက်ဆီးထားသည့် သစ်များ၊

၂၉။ သစ်တောအရာရှိသည် ရောမျောကမ်းတင်သစ်နှင့် ပိုင်ရှင်မဲ့သစ်များကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲရမည်။

အခန်း (၉)

သစ်အခြေခံ အသုံးပြုသည့် စက်ရုံတည်ထောင်ခြင်း

၃၀။ သစ်အခြေခံ အသုံးပြုသည့် အိမ်တွင်းစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ပရိဘောဂလုပ်ငန်းများမှ အပ လွှစင်၊ လွှစက်၊ လျှာထိုးစက်၊ အထပ်သားစက်၊ သစ်ပါးလွှာစက် သို့မဟုတ် သစ်အခြေခံ အသုံးပြုသည့်စက် တည်ဆောင်လုပ်ကိုင်လိုသူ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်သည့် ဤကိစ္စအလို့ငှာ လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းထားသည့် သစ်တောအရာရှိ၏ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ရရှိပြီးမှသာ တည်ထောင် လုပ်ကိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၃၁။ ဥပုန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဝန်ကြီး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပုဒ်မ ၃၀ ပါ ကိစ္စအလို့ငှာ အခွန်အခဲနှုန်းများ၊ ခွင့်ပြုမိန့် သက်တမ်းနှင့် ခွင့်ပြုမိန့်ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

အခန်း (၁၀)

ရှာဖွေခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး နည်းလမ်းအရ အရေးယူခြင်း

၃၂။ ဤဥပဒေအရ သစ်တောဝန်ထမ်းများ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည့် ရှာဖွေခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ သက်သေခံပစ္စည်းသိမ်းဆည်းခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို နည်းဥပဒေများဖြင့် သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၃၃။ (က) သစ်တောအရာရှိသည် ဖမ်းဆီးရမိသည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည် -

(၁) ၁ တန်ထက် မပိုသော ကျွန်း သို့မဟုတ် တားမြစ်သစ်ပင်မှ ထွက်ရှိသည့် ၃တန်ထက်မပိုသော သစ်များ ဖမ်းဆီးရမိခြင်းဖြစ်လျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ထက်

မပိုသော ဒဏ်ကြေးကို ပေးဆောင်စေပြီး သစ်များကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း၊

(၂) ကျွန်း သို့မဟုတ် တားမြစ်သစ်ပင်မှ ထွက်ရှိသော သစ်မှအပ ၃တန်ထက် မပိုသော အခြားသစ်များ ဖမ်းဆီးရမိခြင်းဖြစ်လျှင် သစ်များ၏ ဒေသတန်ဖိုး ၂ဆနှင့် ကျပ် ၁၀၀၀၀ထက် မပိုသော ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်စေပြီး သစ်များ ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း၊

(၃) သစ်မှအပ ဒေသတန်းဖိုး ကျပ် ၅၀၀၀ထက် မပိုသော အခြားသစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ဖမ်းဆီးရမိခြင်းဖြစ်လျှင် ယင်းပစ္စည်းများ၏ ဒေသတန်ဖိုးနှင့် ကျပ် ၁၀၀၀၀ထက် မပိုသော ဒဏ်ကြေးကို ပေးဆောင်စေပြီး ပစ္စည်းများ ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း၊

(၄) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ဖမ်းဆီးရမိခြင်းဖြစ်လျှင် ယင်းပစ္စည်းများ၏ ဒေသတန်ဖိုး ၂ဆနှင့် ကျပ် ၁၀၀၀၀ထက် မပိုသော ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်စေပြီး ပစ္စည်းများ ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း၊

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က)အရ ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို လိုက်နာသူအား ဤဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုခြင်း မပြုရ၊ လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်သူကိုသာ ဤဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုရမည်၊

၃၄။ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့် ရရှိသူက ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ ကိုယ်စားလှယ် သို့မဟုတ် အလုပ်သမားတစ်ဦးဦးက ဖြစ်စေ၊ ခွင့်ပြုမိန့်ပါ စည်းကမ်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခဲ့လျှင် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့်ပြုသူသည် အောက်ပါအမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည်

(က) ခွင့်ပြုမိန့်အရ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းအားလုံး သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ဆိုင်းငံ့ထားစေခြင်း၊

(ခ) သတ်မှတ်သည့် ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်စေပြီး လုပ်ငန်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခြင်း၊

(ဂ) ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း၊

(ဃ) ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပယ်ဖျက်၍ အာမခံငွေနှင့် ကြိုတင်ငွေများကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း လိုအပ်သည်ဟု ယူဆလျှင် သတ်မှတ်သည့် ဒဏ်ကြေးငွေကိုပါ ပေးဆောင်စေခြင်း။

၃၅။ သစ်တောအရာရှိသည် ဤဥပဒေအရ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းကို မျှော်စာမပါသဲ့ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းသူအား ကျပ် ၅၀၀၀ထက် မပိုသော ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်စေပြီး ဆက်လက်သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခွင့် ပြုနိုင်သည်။ ဒဏ်ကြေးငွေပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ပါက သယ်ယူလာသော သစ်တောထွက် ပစ္စည်းကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းရမည်။

အခန်း (၁၂)
ဖြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၄၁။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူအား ငွေဒဏ်ကျပ် ၅၀၀၀အထိ ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်(၆)လ အထိ ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ၊ ကျခံစေရမည် -

(က) ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ကျူးကျော်ဝင်ရောက်နေထိုင်ခြင်း၊

(ခ) ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ စားကျက်ချခြင်း သို့မဟုတ် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်စေခြင်း၊

(ဂ) ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ခွင့်ပြုမိန့် မရရှိဘဲ မြေကိုခုတ်ထွင်ခြင်း၊ ရှင်းလင်းခြင်း၊ တူးဆွခြင်း သို့မဟုတ် မူလအနေအထားကို ယိုယွင်းစေခြင်း၊

(ဃ) ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ရေစီးရေလာ ပျက်စီးစေခြင်း၊ ရေတွင်းအဆိပ်ခတ်ခြင်း၊ ဓာတုဗေဒပစ္စည်း သို့မဟုတ် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော အရာများ အသုံးပြုခြင်း၊

(င) ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း တိရစ္ဆာန်များ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ အမဲလိုက် ပစ်ခတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ငါးဖမ်းခြင်း

(စ) ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း သစ်တောများ မီးကူးစက် ပြန့်ပွားစေနိုင်သော မီးမွှေးခြင်း၊ မီးဖိုခြင်း၊ မီးသယ်ယူခြင်း၊ သို့မဟုတ် မီးကြွင်းမီးကျန်များ ထားရှိခြင်း၊

(ဆ) သစ်တောကင်းရုံး၏ စစ်ဆေးခြင်းကို မခံယူဘဲ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း သယ်ယူ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊

(ဇ) ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက် သို့မဟုတ် အမိန့်ကြော်ငြာစာ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊

၄၁။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူအား ဒဏ်ငွေ ကျပ် ၁၀၀၀၀အထိ ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် ၁နှစ်အထိ ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ကျခံစေရမည်။

(က) ခွင့်ပြုမိန့် မရရှိဘဲ ကျွန်းနှင့် တားမြစ်သစ်ပင်မှ ထွက်ရှိသော သစ်မှအပ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း တစ်စုံတစ်ရာကို ထုတ်ယူခြင်း၊ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် တရားမဝင် လက်ဝယ်ထားရှိခြင်း၊

(ခ) ပုဒ်မ ၁၈ ပုဒ်မခွဲ(ဃ)အရ ထုတ်ယူသော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းကို ထုတ်ယူခွင့် ပေးသူ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲ ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် အခြားလုပ်ငန်း၌ လွှဲပြောင်းသုံးစွဲခြင်း။

၃၆။ (က) သစ်တောဝန်ထမ်းသည် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သစ်တောဦးစီးဌာနက ရရန်ရှိသော အခွန်အခ၊ ဒဏ်ကြေးများကို မရရှိသေးသမျှ ယင်းသစ်တောထွက်ပစ္စည်းကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည်။

(ခ) သတ်မှတ်ကာလအတွင်း အခွန်အခ၊ ဒဏ်ကြေးများ ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ပါက ပုဒ်မခွဲ (က)အရ ထိန်းသိမ်းထားသော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းကို သစ်တော အရာရှိသည် သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲရမည်။

အခန်း (၁၁)
အယူခံခြင်း

၃၇။ (က) ဤဥပဒေအရ မြို့နယ်သစ်တောအရာရှိက ချမှတ်သော အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းအမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၊ တိုင်း သစ်တောအရာရှိထံ သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း အယူခံဝင်နိုင်သည်။

(ခ) ခရိုင် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၊ တိုင်း သစ်တောအရာရှိသည် မြို့နယ်သစ်တောအရာရှိက ချမှတ်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၃၈။ (က) ဤဥပဒေအရ ခရိုင် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၊ တိုင်း သစ်တောအရာရှိက ချမှတ်သော အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းအမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အယူခံဝင်နိုင်သည်။

(ခ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ခရိုင် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၊ တိုင်း သစ်တောအရာရှိက ချမှတ်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၃၉။ (က) ဤဥပဒေအရ သစ်တောကြေးတိုင်အရာရှိ သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ချမှတ်သော အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းအမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း ဝန်ကြီးထံ အယူခံဝင်နိုင်သည်။

(ခ) ဝန်ကြီးသည် သစ်တောကြေးတိုင်အရာရှိ သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ချမှတ်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(ဂ) ဝန်ကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ် ဖြစ်စေရမည်။

၄၂။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရလျှင် ထိုသူအား ငွေဒဏ် ကျပ် ၂၀၀၀၀အထိ ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် ၂နှစ်အထိ ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ကျခံစေရမည်။

(က) ကြိုးပိုင်းတောအတွင်းရှိ မည်သည့် သစ်ပင်ကိုမဆို ခုတ်လှဲခြင်း၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်း၊ သင်းသတ်ခြင်း၊ ထစ်မှတ်ခြင်း၊ ချိုးဖြတ်ခြင်း၊ ဖောက်ထွင်းခြင်း၊ မီး သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် ပျက်စီးစေခြင်း၊

(ခ) ခွင့်ပြုမိန့်မရရှိဘဲ ကျွန်းမဟုတ်သည့် တားမြစ်သစ်ပင်မှ ထွက်ရှိသော သစ်ကို ထုတ်ယူခြင်း၊ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် တရားမဝင် လက်ဝယ်ထားရှိခြင်း၊

(ဂ) သစ်အမြေခံ အသုံးပြုသည့် အိမ်တွင်းစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ နှင့် ပရိဘောဂလုပ်ငန်းများမှအပ ခွင့်ပြုမိန့် မရရှိသဲ လွှစင်၊ လွှစက်၊ လျှာထိုးစက်၊ အထပ်သားစက်၊ သစ်ပါးလွှာစက် သို့မဟုတ် သစ်အခြေခံ အသုံးပြုသည့် စက်တည်ထောင်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊

(ဃ) သစ်တောနယ်မြေ နယ်နိမိတ် အမှတ်အသား တစ်ခုခုကို ခွင့်ပြုချက် မရရှိသဲ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း သို့မဟုတ် ပုံသဏ္ဌာန်ပျက်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း။

၄၃။ မည်သည့်သစ်တောဝန်ထမ်းကို မဆို ဤဥပဒေအရ အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြု၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူအား ထိခိုက်နစ်နာစေရန် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း တစ်စုံတစ်ရာကို ခိုင်လုံသော အကြောင်းမရှိဘဲ သိမ်းယူလျှင် ငွေဒဏ် ကျပ် ၁၀၀၀၀အထိ ဖြစ်စေ။ ထောင်ဒဏ် ၁နှစ်အထိ ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ၊ ကျခံစေရမည်။

၄၄။ မည်သည့် သစ်တောဝန်ထမ်းမဆို မိမိ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အကြောင်းပြု၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ငွေကြေးကို အဂတိလိုက်စားသော နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရယူ၍ မသမာသော နည်းဖြင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း တစ်စုံတစ်ရာကို ထုတ်ယူခြင်း၊ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် တရားမဝင် လက်ဝယ်ထားရှိခြင်း ကိစ္စတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းကြံစည်လျှင် ထောင်ဒဏ် ၁နှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၇နှစ်အထိ ကျခံစေရမည်။

၄၅။ တရားရုံးသည် ဤဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုတင်ပို့သော ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်ယှဉ်၍ ပြစ်မှုဒေသင့်ရှားတွေ့ရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုအတွက် ချမှတ်ရမည့် ပြစ်ဒဏ်အပြင် -

(က) ပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

(ခ) ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ယာဉ်၊ တိရစ္ဆာန်နှင့် အခြားစက်ပစ္စည်း ကိရိယာတန်ဆာပလာများကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

(ဂ) ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် သစ်တော ဦးစီးဌာန၏ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုးကို သစ်တောဦးစီးဌာနသို့ လျော်ကြေးပေးဆောင်စေရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

၄၈။ တရားရုံးသည် -

(က) ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းသည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို သစ်တော ဦးစီးဌာနသို့ လွှဲပြောင်းပေးရမည်။

(ခ) ပုဒ်မ ၄၅အရ တပ်ရိုက်သည့် ငွေဒဏ်အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ဖြစ်စေ၊ မတရားသဖြင့် ပစ္စည်းသိမ်းခြင်း ခံရသူအား နစ်နာကြေးအဖြစ် ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

အခန်း (၁၃)

အထွေထွေ

၄၉။ (က) ဝန်ကြီးသည် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ယူခွင့်ပြုသည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများအတွက် ရရန်ရှိသည့် အခွန်အခကို လျှော့ပေါ့ပေးခြင်း၊ လျှော်ပစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(ခ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ပုဒ်မ ၁၈ ပုဒ်မခွဲ (ဃ)အရ ထုတ်ယူခွင့်ပြုသည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများအတွက် ရရန်ရှိသည့် အခွန်အခကို လျှော့ပေါ့ပေးခြင်း၊ လျှော်ပစ်ခြင်းသို့မဟုတ် ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၅၀။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဤဥပဒေအရ မိမိအား အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို သစ်တောအရာရှိများအား လွှဲအပ်၍ ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၅၁။ ဤဥပဒေအရ သစ်တော ဦးစီးဌာနက ရရန်ရှိသော ငွေများကို မြေခွန်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ အရကောက်ခံရမည်။ ဤကိစ္စအလို့ငှာ သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနက တာဝန်ပေးအပ်သော သစ်တောအရာရှိသည် တည်ဆဲဥပဒေများအရ ကော်လီပ်တော်အရာရှိ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိစေရမည်။

၅၂။ ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့သည် သစ်တောဝန်ထမ်းများက ယင်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အကူအညီ တောင်းခံလာလျှင် လိုအပ်သော အကူအညီများကို ပေးရမည်။

၅၃။ ဤဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုတင်ပို့သော ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သက်သေခံပစ္စည်းသည် တရားရုံးရှေ့သို့ တင်ပို့ရန် မလွယ်ကူသော ပစ္စည်းဖြစ်ပါက ယင်းသက်သေခံပစ္စည်း

ကို တရားရုံးရှေ့သို့ တင်ပို့ရန် မလိုဘဲ မည်ကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းထားကြောင်း အစီရင်ခံစာ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အခြားစာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများဖြင့် တင်ပြနိုင်သည်။ ယင်းသို့ တင်ပြခြင်းကို တရားရုံးရှေ့သို့ သက်သေခံပစ္စည်းတင်ပြဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူကာ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးက ဥပဒေနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၂၄။ ဤဥပဒေအရ စီမံခန့်ခွဲရေး နည်းလမ်းဖြင့် အရေးယူသည့်အမှုတွင် ဖြစ်စေ၊ တရားစွဲဆိုသည့် အမှုတွင်ဖြစ်စေ၊ အရေးယူခြင်း ခံရသူသည် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း သို့မဟုတ် တရားဝင် လက်ဝယ်ထားခွင့်ရှိကြောင်း သက်သေထင်ရှားပြရန် တာဝန်ရှိသည်။

၂၅။ ၁၉၀၂ ခုနှစ်၊ သစ်တောဥပဒေအရ တည်ရှိဆဲ ကြိုးဝိုင်းတောများကို ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကြိုးဝိုင်းတောများ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၂၆။ ဤဥပဒေအရ နည်းဥပဒေများ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများ၊ ညွှန်ကြားချက်များ၊ မထုတ်ပြန်မီ၊ ၁၉၀၂ခုနှစ်၊ သစ်တောဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်ထားသော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများ၊ ညွှန်ကြားချက်များ၊ ဆာကြူလာများကို ဤဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သမျှ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

၂၇။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် -

(က) သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနသည် လိုအပ်သော နည်းဥပဒေများ၊ လိုအပ်သော အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာတို့ကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

၂၈။ The Forest Act, 1902 ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၈

မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည် သင်္ဘောအက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ

(နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၁၀/၈၉)

၁၃၅၀ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၁ရက်
၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

၁။ ဤဥပဒေကို မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်သင်္ဘောအက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

(က) ပုဒ်မ ၂၅ ပုဒ်မခွဲ (၁) နှင့် (၂) တို့ကို အောက်ပါပုဒ်မခွဲများဖြင့် အစားထိုးရမည်-

(1) A person shall not engage or supply a seaman to be entered on board any ship unless that person holds a licence under this Act for this purpose.

(2) A person shall not employ any person, for the purpose of engaging or supplying a seaman to be entered on board any ship, unless that person holds a licence under this Act for this purpose.

(ခ) ပုဒ်မ ၂၅ ပုဒ်မခွဲ (၄)တွင် ပါရှိသော "one hundred kyats" ဆိုသည့် စကားရပ်ကို "ten thousand kyats" ဆိုသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရမည်။

(ဂ) ပုဒ်မ ၂၆ ပုဒ်မခွဲ (၂) ကို အောက်ပါပုဒ်မခွဲဖြင့် အစားထိုးရမည်။

(2) If a person acts in contravention of this section, he shall for each such offence, be punishable with imprisonment for a term which may extend to three years and with fine which may extend to fifty thousand kyats, and also his licence forfeited.

နောက်ဆက်တွဲ ၉

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဆားလုပ်ငန်းဥပဒေ

(နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၆/၉၂)

၁၃၅၄ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၇ရက်
(၁၉၉၂ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈ရက်)

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း(၁)

အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို ဆားလုပ်ငန်း ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်။

(က) ဆားဆိုသည်မှာ ပင်လယ်ရေ၊ မြေအောက်ရေငန်၊ အင်း၊ အိုင်၊ စိမ့်၊ စမ်း၊ ကန်၊ တွင်းရေနှင့် သဲမြေတို့ကို အသုံးပြုပြီး ထုတ်ယူရရှိသော ဆိုဒီယမ်ကလိုရိုဒ်ကို ဆိုသည်။ ယင်းစကား ရပ်တွင် သဘာဝအလျောက် မြေပေါ်မြေအောက်တွင် ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေသော ဆိုဒီယမ်ကလိုရိုဒ် လည်း ပါဝင်သည်။

(ခ) အပိုဓာတ်ဆား ဆိုသည်မှာ ဆားကို အခြားဓာတုပစ္စည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်၍ ထုတ်ယူရရှိသော ဓာတ်ဆားအမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ဆားထုတ်ယူပြီး ကျန်ရှိသည့် ကြက်တက်ရည်မှ ထုတ်ယူရရှိသော ဓာတ်ဆားအမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပင်လယ်ရေ၊ မြေအောက်ရေငန်၊ အင်း၊ အိုင်၊ စိမ့်၊ စမ်း၊ ကန်၊ တွင်းရေနှင့် သဲမြေတို့မှ ထုတ်ယူရရှိသော ဆိုဒီယမ် နှင့် ပိုတက်စီယမ် ဓာတ်ဆားအမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ရေမှော်အမျိုးမျိုးတို့မှ ထုတ်ယူရရှိသော ဓာတုပစ္စည်း အမျိုးမျိုးလည်း ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဆားနယ်မြေ ဆိုသည်မှာ ဝန်ကြီးဌာနက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည့် ဆား၊ အပိုဓာတ်ဆားများ ထုတ်လုပ်နိုင်သော နယ်မြေဒေသကို ဆိုသည်။

(ဃ) လိုင်စင် ဆိုသည်မှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအလို့ငှာ မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းက ထုတ်ပေးသော ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်ခွင့်ပြုသည့် ခွင့်ပြုမိန့်ကို ဆိုသည်။

(င) ထုတ်လုပ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆားများကို သဘာဝအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နေလှန်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထင်း သို့မဟုတ် မီးသွေးဖြင့် ထုတ်လုပ်သည့်နည်းမှအပ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့်လည်းကောင်း ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ဆားကြိတ်ခွဲ သန့်စင်ခြင်း လုပ်ငန်းလည်း ပါဝင်သည်။

(စ) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ သတ္တုတွင်း ဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။

(ဆ) ဝန်ကြီး ဆိုသည်မှာ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။

(ဇ) မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ မြန်မာ့ဆားနှင့် အဏ္ဏဝါဓာတုဗေဒ ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။

(ဈ) ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဆိုသည်မှာ မြန်မာ့ဆားနှင့် အဏ္ဏဝါဓာတုဗေဒပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးကို ဆိုသည်။

(ည) စစ်ဆေးသူ ဆိုသည်မှာ ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း ပြုလုပ်ရန် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးက တာဝန်ပေးအပ်သော မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းမှာ ဝန်ထမ်းကိုလည်းကောင်း၊ အခြားဌာနမှ ဝန်ထမ်းကိုလည်းကောင်း ဆိုသည်။

အခန်း (၂)

ရည်ရွယ်ချက်

၃။ ဤဥပဒေကို အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်များနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(က) သစ်တောပြုန်းတီးမှု မရှိစေရေးအတွက် နေလှန်းဆားကိုသာ ထုတ်လုပ်စေရန်၊

(ခ) ဆားထုတ်လုပ်မှု ပမာဏ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ပိုမိုတိုးတက်စေရန်၊

(ဂ) ဆား ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ဆားထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နယ်မြေဒေသများကို တိုးချဲ့သတ်မှတ်ပေးရန်၊

(ဃ) ဆားနှင့် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေး၊ အရည်အသွေးကောင်းမွန်ရေး၊ ပြည်တွင်းစားသုံးမှု ဖူလုံရေး၊ ဈေးနှုန်းချိုသာစွာဖြင့်၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချနိုင်ရေးနှင့် ပဉ္စလိက ဆားထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရေးအတွက် ပံ့ပိုးကူညီရန်၊

(ဂ) ဆားနှင့် အပိုဓာတ်ဆားများကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊

(စ) သုတေသန ပြုလုပ်ရာမှ ရရှိသော ဆား ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းနှင့် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နည်းပညာရပ်များကို ဆားထုတ်လုပ်သူက ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များအား ဖြန့်ဖြူးရန်၊

အခန်း (၃)

လိုင်စင်လျှောက်ထားခြင်း

၄။ ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆားကို စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်လိုသူသည် မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းက သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ လိုင်စင်လျှောက်ထားရမည်။

၅။ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် ပုဒ်မ ၄ပါ လျှောက်လွှာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(က) သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်မှု ရှိ မရှိ စစ်ဆေးတင်ပြစေရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးသူအား တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

(ခ) သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ညီညွတ်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါက လိုင်စင်ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

၆။ မိသားစု စားသုံးရန် ဆားထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက် လိုင်စင်ရယူရန် မလို။

၇။ လိုင်စင်သက်တမ်းသည် မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းက သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။

အခန်း (၄)

လိုင်စင်ရရှိသူ၏ တာဝန်နှင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်များ

၈။ လိုင်စင်ရရှိသူသည် အောက်ပါ အခွန်အခများအနက် ပေးဆောင်ရန်ရှိသော အခွန်အခများကို မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းက သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ပေးဆောင် ရမည်။

(က) လိုင်စင်ခ၊

(ခ) လိုင်စင်အသစ် လဲလှယ်ကြေး၊

(ဂ) ရက်လွန်ကြေး။

၉။ လိုင်စင်ရရှိသူသည် -

(က) လိုင်စင်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည့်အပြင် မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းက

ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များကိုလည်း လိုက်နာရမည်။

(ခ) ထုတ်လုပ်မှု စာရင်းဇယားများကို သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ ထားရှိရမည်။

(ဂ) မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းနှင့် စစ်ဆေးသူက တောင်းခံသော စာရင်းဇယားများကို တင်ပြရမည်။

(ဃ) စစ်ဆေးသူ၏ စစ်ဆေးခြင်းကို ခံယူရမည်။

၁၀။ လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

(က) ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ရေးနှင့် အရည်အသွေး ခြင့်မားရေးအတွက် မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းက ဖြန့်ဖြူးပေးသော နည်းလမ်းနှင့် နည်းပညာရပ်များ ရယူခြင်း။

(ခ) ထုတ်လုပ်သော ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆားများကို ပြည်တွင်း၌ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်ခွင့် ရှိခြင်း။

(ဂ) ထုတ်လုပ်သော ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆားများကို ပြည်ပသို့ သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ခွင့် ရှိခြင်း။

(ဃ) ပြည်ပသို့ ရောင်းချရာမှ ရရှိသော နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်ရာတွင် လိုအပ်သော ဓာတုပစ္စည်းနှင့် လုပ်ငန်းသုံး ပစ္စည်းကိရိယာများကို သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ ဝယ်ယူတင်သွင်းခွင့် ရှိခြင်း။

(င) နှစ်ရှည်လိုင်စင် လျှောက်ထားခွင့်ရှိခြင်း။

(စ) ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းတိုးချဲ့လုပ်ကိုင်လိုပါက မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်း၏ ခွင့်ပြုချက် ရယူပြီး ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိခြင်း။

အခန်း (၅)

ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၁၁။ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(က) လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်း၊

(ခ) ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်နိုင်မှုကို အခြေခံ၍ လိုင်စင်ခ သတ်မှတ်ခြင်း၊

(ဂ) လိုင်စင်သက်တမ်း သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊

(ဃ) လိုင်စင်အသစ် လဲလှယ်ပေးခြင်း၊

(င) ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် ဆားနယ်မြေများကို တိုးချဲ့သတ်မှတ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

(စ) ဆားထုတ်လုပ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နည်းပညာရပ်များကို လိုင်စင်ရရှိသူများအား ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း။

(ဆ) ဆားနှင့် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေး၊ အရည်အသွေးကောင်းမွန်ရေး၊ ပြည်တွင်းစားသုံးမှု ဖူလုံရေးနှင့် ဈေးနှုန်းချိုသာစွာ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချနိုင်ရေး အတွက် လိုင်စင်ရရှိသူများအား ပံ့ပိုးကူညီခြင်း၊

(ဇ) မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်း၏ ဝန်ထမ်းများကို စစ်ဆေးသူများအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊ လိုအပ်ပါက အခြားဌာနမှ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း စစ်ဆေးသူအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဈ) စစ်ဆေးသူ၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊

(ည) ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆားကို ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ ဝေးလံခေါင်းပါးဒေသများတွင် ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကို ထောက်ရှု၍ လိုင်စင်ကြေး လျှော့ပေါ့ကောက်ခံခြင်း၊

(ဋ) ဝန်ကြီး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဆား/ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ရေးကို ရှေးရှု၍ နှစ်ရှည်လိုင်စင် ထုတ်ပေးခြင်း၊

(ဌ) ထုတ်လုပ်သော ဆားများ စားသုံးရန် သင့်မသင့်ကို စစ်ဆေးခြင်း၊

(ဍ) နေလှန်းဆား ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ပညာပေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၁၂။ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် မိမိလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်း၏ ပြည်နယ်သို့မဟုတ် တိုင်းအဆင့်ရှိ အရာရှိများအား လွှဲအပ်၍ ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

အခန်း (၆)

စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အရေးယူခြင်း

၁၃။ စစ်ဆေးသူသည် -

(က) မိမိတာဝန်ယူရသော နယ်မြေဒေသတွင်ဖြစ်စေ၊ သီးခြားတာဝန်ပေးအပ်သော

နယ်မြေဒေသတွင် ဖြစ်စေ၊ ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဝင်ရောက်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးခွင့် ရှိသည်။

(ခ) လိုင်စင်ရရှိသူထံမှ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော စာရင်းအင်းများကို တောင်းယူကြည့်ရှုစစ်ဆေးခွင့် ရှိသည်။

(ဂ) ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား နမူနာ ရယူခြင်းနှင့် လိုအပ်ပါက ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(ဃ) ဤဥပဒေပါ တားမြစ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူအား လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။

(င) လိုင်စင်မရဘဲ ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆား ထုတ်လုပ်သည်ကို စစ်ဆေးတွေ့ရှိရပါက သက်သေခံပစ္စည်းများကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ သိမ်းဆည်းရမည်။

(စ) မိမိတာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့၏ အကူအညီကို တောင်းခံရယူနိုင်သည်။

အခန်း (၇)

တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်

၁၄။ မည်သူမျှ လိုင်စင်မရှိဘဲ ဆား သို့မဟုတ် အပိုဓာတ်ဆားကို စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်ခြင်း မပြုရ။

၁၅။ လိုင်စင်ရရှိသူသည် -

(က) ထင်း သို့မဟုတ် မီးသွေးဖြင့် ဆား ထုတ်လုပ်ခြင်း မပြုရ။

(ခ) လိုင်စင်ပါ စည်းကမ်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း မပြုရ။

(ဂ) မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းက ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်တို့ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိစေရ။

၁၆။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၄ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ပါက အောက်ပါ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဒဏ်ကြေးကို ချမှတ်ခြင်း ခံရမည် -

(က) ပထမအကြိမ် ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်ပါက အနည်းဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၂၀၀၀၀ အထိ ဒဏ်ကြေးငွေ တပ်ရိုက်ခြင်း၊

(ခ) ထပ်မံကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်ပါက အနည်းဆုံး ကျပ် ၂၀၀၀၀ မှ အများဆုံး ၅၀၀၀၀ အထိ ဒဏ်ကြေးငွေ တပ်ရိုက်ခြင်း၊

၁၇။ လိုင်စင်ရရှိသူသည် ပုဒ်မ ၁၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ပါက အောက်ပါ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဒဏ်ကြေးငွေကို ချမှတ်ခြင်း ခံရမည်။

(က) ပထမအကြိမ် ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်ပါက အနည်းဆုံး ကျပ် ၁၀၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀၀အထိ ဒဏ်ကြေးငွေ တပ်ရိုက်ခြင်း၊

(ခ) ထပ်မံကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်ပါက အနည်းဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၂၀၀၀၀ အထိ ဒဏ်ကြေးငွေ တပ်ရိုက်ခြင်း၊

၁၈။ ပုဒ်မ ၁၆ သို့မဟုတ် ၁၇ ပါ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဒဏ်ကြေးငွေကို ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးက ချမှတ်ရမည်။

၁၉။ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် ပုဒ်မ ၁၆အရ အမိန့်ချမှတ်ရာတွင် တင်ပြလာသော သက်သေခံပစ္စည်းများကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲခွင့် ရှိသည်။

အခန်း (၈)

အယူခံခြင်း

၂၀။ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးက ချမှတ်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းအမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် နေ့ရက်မှ ရက်ပေါင်း (၃၀)အတွင်း ဝန်ကြီးထံ အယူခံနိုင်သည်။

၂၁။ ဝန်ကြီးသည် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးက ချမှတ်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအမိန့် တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည် -

(က) အတည်ပြုခြင်း၊

(ခ) ပြင်ဆင်ခြင်း။

(ဂ) ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်း၊

၂၂။ ဝန်ကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ် ဖြစ်စေရမည်။

အခန်း (၉)

အထွေထွေ

၂၃။ မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းသည် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများနှ ဆား၊ အပိုဓာတ်ဆားကို ဖက်စပ်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၂၄ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းက ဆောင်ရွက်သည့် ဆား၊ ဒုဓာတ်ဆားနှင့် ဓာတုပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းများနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ၊

၂၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အစိုးရဌာနတစ်ခုခု သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်အား ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် သို့မဟုတ် ပိုင်စင်ခံ သက်သာခွင့် ပြုနိုင်သည်။

၂၆။ မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းသည် ရရန်ရှိသော လိုင်စင်ခ၊ ရက်လွန်ကြေးနှင့် ဒဏ်ကြေးငွေတို့ကို မြေခွန်မပေါ် ကျန်ငွေဖြစ်ဘိ သကဲ့သို့ မှတ်ယူ၍ ကောက်ခံရမည်။

၂၇။ တည်ဆဲမြန်မာ့ဆား အက်ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များသည် ဤဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သရွေ့ ဆက်လက် ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

၂၈။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် -

(က) ဝန်ကြီးဌာနသည် လိုအပ်သော နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို၊ အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ခ) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် မြန်မာ့ဆားလုပ်ငန်းသည် လိုအပ်သော အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

The Myanmar Salt Act, 1917ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။